

SANANLASKUT

1 luku

Johdannot (v 1-6): Sananlaskujen tarkoitus.

Ensimmäinen osa (1:7 – 9:18): Jumalan pelko on viisauden alku; viettelyksiä on vältettävä, viisauden ääntä kuultava.

FI33/38 1. Salomon, Daavidin pojan, Israelin kuninkaan, sananlaskut,

CPR1642 1. Nämät owt Salomon Israelin Cuningan Dawidin pojan sananlascut.

Biblia1776 1. Salomon, Davidin pojan, Israelin kuninkaan sananlaskut;

MLV19 1 The proverbs of Solomon the son of David, King of Israel,

KJV 1. The proverbs of Solomon the son of David, king of Israel;

Dk1871 1. Ordsprog af Salomo, Davids Søn, Israels Konge,

KXII 1. Detta är Salomos Ordspråk, Davids sons, Israels Konungs;

PR1739 1. Salomoni , Taweti poia, Israeli kunninga öppetusse-sannad,

LT 1. Saliamono, Dovydo sūnaus, Izraelio karaliaus, patarlės.

Luther1912 1. Dies sind die Sprüche Salomos, des Königs in Israel, des Sohnes Davids,

Ostervald-Fr 1. Proverbes de Salomon, fils de David, roi d'Israël;

RV'1862 1. LOS proverbios de Salomón, hijo de David, rey de Israel:

SVV1770 1 De spreken van Salomo, den zoon van David, den koning van Israel,

PL1881	1. Przypowieści Salomona, syna Dawidowego, króla Izraelskiego,	Karoli1908Hu	1. Salamonnak, Dávid fiának, Izrál királyának [1+] példabeszédei,
RuSV1876	1 Притчи Соломона, сына Давида, царя Израильского,	БКуліш	1. Приповісті Соломона Давиденка, царя Ізраїльського,
FI33/38	2. viisauden ja kurin oppimiseksi, ymmärryksen sanojen ymmärtämiseksi,	Biblia1776	2. Oppia viisautta ja kurtusta, ymmärtää tiedon puhetta,
CPR1642	2. Opetta wijsautta curitusta taito ymmärrystä wanhurscautta oikeutta ja siweyttä.		
MLV19	2 to know wisdom and instruction, to discern the words of understanding,	KJV	2. To know wisdom and instruction; to perceive the words of understanding;
Dk1871	2. for af dem at faa Visdom og Undervisning, for at forstaa Forstandens Ord;	KXII	2. Till att deraf lära vishet och tukt;
PR1739	2. Et innime saaks tunda tarkust ja öppetust, ja moistaks moistusse sañad,	LT	2. Jos surašytos, kad pamokytų išminties, auklėtų ir padėtų suprasti išmintingus posakius,
Luther1912	2. zu lernen Weisheit und Zucht, Verstand	Ostervald-Fr	2. Pour faire connaître la sagesse et l'instruction, pour faire comprendre les discours d'intelligence;
RV'1862	2. Para entender sabiduría y castigo: para entender las razones prudentes:	SVV1770	2 Om wijsheid en tucht te weten; om te verstaan redenen des verstands;

SANANLASKUT

PL1881	2. Dla poznania mądrości i ćwiczenia, ku wyrozumieniu powieści roztropnych;	Karoli1908Hu	2. Bölcseség és erkölcsnek tanulására, értelmes beszédek megértésére;
RuSV1876	2 чтобы познать мудрость и наставление, понять изречения разума;	БКуліш	2. Щоб познати премудрість і науку та зрозуміти слова розсудні;
FI33/38	3. taitoa tuovan kurin, vanhurskauden, oikeuden ja vilpittömyyden saamiseksi,	Biblia1776	3. Vastaanottaa ymmärryksen neuvoa, vanhurskautta, oikeutta ja siveyttä;
CPR1642	3. Että tyhmät wijsaxi tulisit:		
MLV19	3 to receive instruction in wise dealing, in righteousness and justice and uprightness,	KJV	3. To receive the instruction of wisdom, justice, and judgment, and equity;
Dk1871	3. for at modtage Undervisning i Klogskab, modtage Ret og Retfærdighed og Retvished;	KXII	3. Förstånd, klokhet, rättfärdighet, dom och fromhet;
PR1739	3. Ja wöttaks öppetust, ořad asjad targaste aiada, ja öppida öigust, ja mis kohhus on , ja öiged wisid.	LT	3. kad pamokytų išmintingai elgtis, pažinti teisumą, teisingumą ir bešališkumą;
Luther1912	3. Klugheit, Gerechtigkeit, Recht und Schlecht;	Ostervald-Fr	3. Pour faire recevoir une instruction de raison, de justice, de jugement, et d'équité;
RV'1862	3. Para recibir el castigo de prudencia, justicia, y juicio, y equidad:	SVV1770	3 Om aan te nemen onderwijs van goed verstand, gerechtigheid, en recht, en billijkheden;
PL1881	3. Dla pojęcia ćwiczenia w rozumie, w sprawiedliwości, w sądzie i w prawości;	Karoli1908Hu	3. Okos fenyítéknek, igazságnak és ítéletnek és becsületességnek megnyerésére;

SANANLASKUT

RuSV1876	3 усвоить правила благоразумия, правосудия, суда и правоты;	БКуліш	3. Щоб присвоїти собі вправу в розважуваннї, правосудї, в судї та правостї;
FI33/38	4. mielevyyden antamiseksi yksinkertaisille, tiedon ja taidollisuuden nuorille.	Biblia1776	4. Että tyhmät viisaaksi tulisivat ja nuorukaiset taidon ja ymmärryksen saisivat.
CPR1642	4. Ja nuoruusiset ymmärryxen ja taidon saisit.		
MLV19	4 to give prudence to the simple, to the young man knowledge and discretion,	KJV	4. To give subtlety to the simple, to the young man knowledge and discretion.
Dk1871	4. for at give de uvidende vid, de unge kundskab og Klogt frem i Lærdom,	XXII	4. Att de fåkunnige måga varda vise, och de ynglingar förfnuftige och försigtige.
PR1739	4. Et ta annaks rummalattele oido, noortele head meelt ja möttet.	LT	4. kad paprastiems suteiktų sumanumo, jaunuoliamsupratimo ir nuovokumo.
Luther1912	4. daß die Unverständigen klug und die Jünglinge vernunftig und vorsichtig werden.	Ostervald-Fr	4. Pour donner du discernement aux simples, de la connaissance et de la réflexion au jeune homme.
RV'1862	4. Para dar a los simples astucia, y a los mozos inteligencia y consejo.	SVV1770	4 Om den slechten kloekzinnigheid te geven, den jongeling wetenschap en bedachtzaamheid.
PL1881	4. Dla podania prostakom ostrożności, młodemu umiejętności, i opatrzności.	Karoli1908Hu	4. Együgyűeknek eszesség, gyermeknek tudomány és meggondolás adására.

RuSV1876	4 простым дать смышленость, юноше – знание и рассудительность;	БКуліш	4. Щоб подати простакам понятливість, а молодикові знаннє й обачність;
FI33/38	5. Viisas kuulkoon ja saakoon oppia lisäää, ja ymmärtäväinen hankkikoon elämänohjetta	Biblia1776	5. Joka viisas on, se kuulkaan, että häն viisaammaksi tulis; ja joka toimellinen on, se ottakoon neuvon,
CPR1642	5. JOca wijsas on häն cuulcan että häն wijsammaxi tulis ja joca toimellinen on häն otta neuwon.		
MLV19	5 that the wise man may hear and increase in learning and that the man of understanding may attain to sound-wisdom,	KJV	5. A wise man will hear, and will increase learning; and a man of understanding shall attain unto wise counsels:
Dk1871	5. og hvo som er forstandig, vinde Evne til at styre;	KXII	5. Den der vis är, han hörer till, och förbättrar sig; och den der förståndig är, han tager vid råd;
PR1739	5. Kes tark, se wöttab kuulda, ja saab ennam öppetust; ja kes moistab, se saab targa nou kätte,	LT	5. Išmintingas klausydamas taps išmintingesnis, o protingas gaus išmintingų patarimų,
Luther1912	5. Wer weise ist der hört zu und bessert sich; wer verständig ist, der läßt sich raten,	Ostervald-Fr	5. Le sage écoutera et deviendra plus instruit, et l'homme intelligent acquerra de la prudence,
RV'1862	5. Oirá el sabio y aumentará la doctrina; y el entendido adquirirá consejo.	SVV1770	5 Die wijs is, zal horen, en zal in lere toenemen; en die verstandig is, zal wijzen

raad bekomen;

PL1881	5. Tych gdy mądry słuchać będzie, przybędzie mu nauki, a roztropny w radach opatrzniejszy będzie,	Karoli1908Hu	5. Hallja a bölcs és öregbítse az ó tanulságát, és az értelmes szerezzen érett tanácsokat.
RuSV1876	5 послушает мудрый – и умножит познания, и разумный найдет мудрые советы;	БКуліш	5. Щоб мудрий вислухав і став іще мудрійшим, а розумний щоб знайшов мудрі ради;
FI33/38	6. ymmärtääkseen sananlaskuja ja vertauksia, viisasten sanoja ja heidän ongelmiansa.	Biblia1776	6. Että hän ymmärtäis sananlaskut ja niiden selityksen, viisasten opin ja heidän tapauksensa.
CPR1642	6. Että hän ymmärräis sananlascut ja heidän selityxens: wiisasten opin ja heidän tapauxxens.		
MLV19	6 to understand a proverb and a figure, the words of the wise and their dark sayings.	KJV	6. To understand a proverb, and the interpretation; the words of the wise, and their dark sayings.
Dk1871	6. for at forstaa Ordsprog og Gaader, Vismænds Ord og deros mørke Taler.	KXII	6. Att han skall förstå ordspråk, och deras uttydelse; de visas läro, och deras gåtor.
PR1739	6. Et ta saaks moista wannad sannad ja nende ärraselletamist, tarkade meeste sannad ja nende moistetussed.	LT	6. kad suprastū patarles ir palyginimus, išminčių žodžius ir mjsles.
Luther1912	6. daß er verstehe die Sprüche und ihre	Ostervald-Fr	6. Afin d'entendre les sentences et les

	Deutung, die Lehre der Weisen und ihre Beispiele.		énigmes, les paroles des sages, et leurs discours profonds.
RV'1862	6. Para entender parábola y declaración, palabras de sabios, y sus dichos oscuros.	SVV1770	6 Om te verstaan een spreek en de uitlegging, de woorden der wijzen en hun raadselen.
PL1881	6. Aby zrozumiał przypowieści, i wykłady ich, słowa mądrych i zagadki ich.	Karoli1908Hu	6. Példabeszédnek és példázatnak, bölcsék beszédeinek és találós meséinek megértésére.
RuSV1876	6 чтобы разуметь притчу и замысловатую речь, слова мудрецов и загадки их.	БКуліш	6. Щоб нам второпати всяку приповість і замотану мову, слова мудрих та загадки їх:
FI33/38	7. Herran pelko on tiedon alku; hullut pitävät halpana viisauden ja kurin.	Biblia1776	7. Herran pelko on viisauden alku; tyhmät hylkäävät viisauden ja opin.
CPR1642	7. HERran pelco on wiisauden alcu tyhmät hyljävät wiisauden ja pelgon.		
MLV19	7 The fear of Jehovah is the beginning of knowledge. The foolish despise wisdom and instruction.	KJV	7. The fear of the LORD is the beginning of knowledge: but fools despise wisdom and instruction.
Dk1871	7. Herrens Frygt er Begyndelse til Kundskab; Daareine forlagte Visdom I og Undervisning.	KKII	7. Herrans fruktan är begynnelsen till att lära; de galna förakta vishet och tuktan.
PR1739	7. Jehowa kartus on tundmisse hakkatus; meletumad ei panne tarkust ja öppetust	LT	7. Viešpaties baimė yra išminties pradžia, bet kvailiai niekina išmintj ir pamokymus.

mikski.

Luther1912	7. Des HERRN Furcht ist Anfang der Erkenntnis. Die Ruchlosen verachten Weisheit und Zucht.	Ostervald-Fr	7. La crainte de l'Éternel est le principal point de la science; mais les fous méprisent la sagesse et l'instruction.
RV'1862	7. El PRINCIPIO de la sabiduría es el temor de Jehová: los insensatos despreciaron la sabiduría y la instrucción.	SVV1770	7 De vrees des HEEREN is het beginsel der wetenschap; de dwazen verachten wijsheid en tucht.
PL1881	7. Bojaźo Paóska jest początkiem umiejętności; ale głupi mądrością i ćwiczeniem gardzą.	Karoli1908Hu	7. Az Úrnak félelme [2†] feje a bölcseségnek; a bölcseséget és erkölcsi tanítást a bolondok megútlálják.
RuSV1876	7 Начало мудрости – страх Господень; глупцы только презирают мудрость и наставление.	БКуліш	7. Почин премудрості - Господень страх; безумні нехтують і розум і науку.
FI33/38	8. Kuule, poikani, isäsi kuritusta äläkää hylkää äitiisi opetusta,	Biblia1776	8. Poikani kuule isäs kuritusta, ja älä hylkää äitis käskyä!
CPR1642	8. POican cuule Isäs curitusta ja älä hyljä äitis käskyä.		
MLV19	8 My son, hear the instruction of your father and do not forsake the law of your mother.	KJV	8. My son, hear the instruction of thy father, and forsake not the law of thy mother:
Dk1871	8. Hør, min Søn! din Faders Undervisning; og forlad ikke din Moders Lov;	KXII	8. Min son, hör dins faders tuktan, och förlåt icke dine moders bud;

SANANLASKUT

PR1739	8. Kule, mo poeg! omma issa öppetust, ja ärra jätta mitte mahha omma emma kässööppetust.	LT	8. Mano sūnau, klausyk tévo pamokymų ir neatmesk motinos nurodymų.
Luther1912	8. Mein Kind, gehorche der Zucht deines Vaters und verlaß nicht das Gebot deiner Mutter.	Ostervald-Fr	8. Mon fils, écoute l'instruction de ton père, et n'abandonne point l'enseignement de ta mère.
RV'1862	8. Oye, hijo mío, el castigo de tu padre, y no deseches la ley de tu madre:	SVV1770	8 Mijn zoon! hoor de tucht uws vaders, en verlaat de leer uwer moeder niet;
PL1881	8. Słuchaj, synu mój! ćwiczenia ojca twego, a nie opuszczaj nauki matki twojej.	Karoli1908Hu	8. Hallgasd, fiam, a te atyádnak erkölcsi tanítását, és a te anyádnak oktatását [3†] el ne hagyd.
RuSV1876	8 Слушай, сын мой, наставление отца твоего и не отвергай завета матери твоей,	БКуліш	8. Слухай, мій сину, науки батька твого, й не відкидай материного заповіту;
FI33/38	9. sillä ne ovat ihana sepele sinun päähäsi ja käädyt sinun kaulaasi.	Biblia1776	9. Sillä se on sinun sinun pääs päällä otollinen kaunistus, ja käädyt kaulassas.
CPR1642	9. Sillä se on sinun pääs päällä caunistus ja käädy sinun caulasas.		
MLV19	9 Because they will be a wreath of charm to your head and chains about your neck.	KJV	9. For they shall be an ornament of grace unto thy head, and chains about thy neck.
Dk1871	9. thi, de ere en yndig Krans til dit Hoved og Kæder til din Hals.	KXII	9. Ty detta är dino hufvude en skön prydning, och en kedja om din hals.

SANANLASKUT

PR1739	9. Sest need on sinno Peas üks armo-ehte, ja keed so kurgo ümber.	LT	9. Tai bus puošnus vainikas tavo galvai ir papuošalas tavo kaklui.
Luther1912	9. Denn solches ist ein schöner Schmuck deinem Haupt und eine Kette an deinem Hals.	Ostervald-Fr	9. Car ce sont des grâces assemblées autour de ta tête, et des colliers à ton cou.
RV'1862	9. Porque aumento de gracia serán a tu cabeza, y collares a tu cuello.	SVV1770	9 Want zij zullen uw hoofd een aangenaam toevoegsel zijn, en ketenen aan uw hals.
PL1881	9. Bo to przyda wdzięczności głowie twojej, i będzie łaocuchem kosztownym szyi twojej.	Karoli1908Hu	9. Mert kedves ékesség lesz a te fejednek, és aranyláncz a te nyakadra.
RuSV1876	9 потому что это – прекрасный венок для головы твоей и украшение для шеи твоей.	БКуліш	9. Бо гарний се вінок на голову твою й прикраса на шию тобі.
FI33/38	10. Poikani, jos synnintekijät sinua viekoittelevat, älä suostu.	Biblia1776	10. Poikani! jos pahanjuoniset sinua sinua houkuttelevat, niin älä heihin suostu.
CPR1642	10. Poican jos pahanjuoniset sinua haucuttelewat nijn älä heitä seura.		
MLV19	10 My son, if sinners entice you, do not consent.	KJV	10. My son, if sinners entice thee, consent thou not.
Dk1871	10. Min Søn! naar Syndere lokke dig, da samtyk ikke!	KXII	10. Min son, om skalkar locka dig, så följ icke;
PR1739	10. Mo poeg! kui pattused sind awwatawad, siis ärra wötta mitte nende nou:	LT	10. Mano sūnau, jei tave vilios nusidējēliai, nepritark jiems.

Luther1912	10. Mein Kind, wenn dich die bösen Buben locken, so folge nicht.	Ostervald-Fr	10. Mon fils, si les pécheurs veulent te séduire, n'y consens pas.
RV'1862	10. Hijo mío, si los pecadores te quisieren engañar, no consentas.	SVV1770	10 Mijn zoon! indien de zondaars u aanlokken, bewillig niet;
PL1881	10. Synu mój! ježliby cię namawiali grzesznicy, nie przyzwalaj.	Karoli1908Hu	10. Fiam, ha a bűnösök el akarnak csábítani téged: ne [4†] fogadd beszédöket.
RuSV1876	10 Сын мой! если будут склонять тебя грешники, не соглашайся;	БКуліш	10. Сину мій! як будуть надити тебе ледачі люде, не слухай їх;
FI33/38	11. Jos he sanovat: Lähde mukaamme! Väijykäämme verta, vaanikaamme viatonta syyttömästi;	Biblia1776	11. Jos he sanovat: käy meidän kanssamme: me väijymme verta, ja viritämme pauloja nuhteettoman eteen ilman syytää;
CPR1642	11. Jos he sanowat: käy meidän cansam me wäijym werta ja wiritäm pauloja nuhtettoman eteen ilman syytää.		
MLV19	11 If they say, Come with us. Let us lay wait for blood. Let us lurk secretly for the innocent without cause.	KJV	11. If they say, Come with us, let us lay wait for blood, let us lurk privily for the innocent without cause:
Dk1871	11. Dersom de sige: Gak med os, vi ville lure efter Blod, vi ville efterstæbe den uskyldige, som er uden Sag;	KKII	11. Om de säga: Gack med oss, vi vilje vakta efter blod, och gildra för den oskyldiga utan sak;
PR1739	11. Kui nemmad ütlewad: Tulle meiega, meie	LT	11. Jei jie sako: "Eime su mumis tykoti

tahhame werd warritseda, meie tahhame
sallajad wörgud panna sellele, kes koggone
ilmasüta.

kraujo ir ruošti pasalą nekaltam žmogui.

Luther1912 11. Wenn sie sagen: "Gehe mit uns! wir
wollen auf Blut lauern und den Unschuldigen
ohne Ursache nachstellen;

Ostervald-Fr 11. S'ils disent: Viens avec nous, dressons
des embûches pour tuer; tendons des
pièges à l'innocent, sans qu'il en ait donné
de sujet;

RV'1862 11. Si dijeren: Ven con nosotros, espiemos a la
sangre: asechemos al inocente sin razón:

SVV1770 11 Indien zij zeggen: Ga met ons, laat ons
loeren op bloed, ons versteken tegen den
onschuldige, zonder oorzaak;

PL1881 11. Jeżeliby rzekli: Pójdz z nami, czyhajmy na
krew, zasadźmy się na niewinnego bez
przyczyny;

RuSV1876 11 если будут говорить: „иди с нами,
сделаем засаду для убийства, подстережем
непорочного без вины,

Karoli1908Hu 11. Ha azt mondják: jere mi velünk,
leselkedjünk [5†] vér után, rejtezzünk el az
ártatlan ellen ok nélkül;

БКуліш 11. Як скажуть: Ось ходїм, засядемо, щоб
убити, заляжемо на чесного - безвинного,

FI33/38 12. nielaiskaamme niinkuin tuonela heidät
elävältä, ehyeltään, niinkuin hautaan
vaipuvaiset;

CPR1642 12. Me nielem hänen nijncuin helwetti
eläwäldä ja wanhurscan nijncuin hautaan
pudotamme.

Biblia1776 12. Me nielem hänen, niinkuin helvetti
elävältä, ja hurskaan niinkuin hautaan
pudotamme;

SANANLASKUT

MLV19	12 Let us swallow them up alive as Sheol and whole, as those who go down into the pit.	KJV	12. Let us swallow them up alive as the grave; and whole, as those that go down into the pit:
Dk1871	12. vi ville, som Dødsriget, sige den levende, ja hele og holdne, som de, der nedfale i Hulen;	KKII	12. Vi vilje dem uppsluka lefvande, såsom helvetet; och de fromma, såsom dem der neder i grafvena fara;
PR1739	12. Nelame neid ärra, kes ellawad, nendago haud, ja neid, kes täieste waggad, kui neid, kes auko langewad.	LT	12. Prarykime juos gyvus kaip pragaras, visiškai, kaip tuos, kurie eina į kapą.
Luther1912	12. wir wollen sie lebendig verschlingen wie die Hölle und die Frommen wie die, so hinunter in die Grube fahren;	Ostervald-Fr	12. Engloutissons-les tout vifs comme le Sépulcre, et tout entiers comme ceux qui descendent dans la fosse;
RV'1862	12. Tragarlos hemos como el sepulcro, vivos; y enteros, como los que caen en sima:	SVV1770	12 Laat ons hen levend verslinden, als het graf; ja, geheel en al, gelijk die in den kuil nederdalen;
PL1881	12. Pożremyż ich żywo, jako grób, a całkiem, jako zstępujących w dół;	Karoli1908Hu	12. Nyeljük el azokat, mint a sír elevenen, és egészen, mint a kik mélységebe szállottak;
RuSV1876	12 живых проглотим их, как преисподня, и – целых, как нисходящих в могилу;	БКуліш	12. Проковтнемо його живого, мов безодня, - цілого, мов би провалився в пропасть;
FI33/38	13. me saamme kaikenlaista kallista tavaraa, täytämme talomme saaliilla;	Biblia1776	13. Me löydämme kaikellaista kallista tavaraa, ja täytämme huoneemme saaliista;

CPR1642 13. Me löydäm suuren tawaran ja täytämme
meidän huonem saalista.

MLV19 13 We will find all precious substance. We will
fill our houses with spoil.

KJV

13. We shall find all precious substance, we
shall fill our houses with spoil:

Dk1871 13. vi ville finde alle Haande dyrebart Gods, vi
ville fyldে vore Huse med Rov

KXII

13. Vi vilje finna stora ägodelar; vi vilje fylla
vår hus med rof;

PR1739 13. Kül meie keiksuggu kallist warra leiame, ja
täidame ommad koiad sagiga.

LT

13. Mes rasime daug turto ir pripildysime
grobiu savo namus.

Luther1912 13. wir wollen großes Gut finden; wir wollen
unsre Häuser mit Raub füllen;

Ostervald-Fr 13. Nous trouverons toutes sortes de biens
précieux, nous remplirons nos maisons de
butin;

RV'1862 13. Hallaremos riquezas de todas suertes:
henchiremos nuestras casas de despojos:

SVV1770

13 Alle kostelijk goed zullen wij vinden, onze
huizen zullen wij met roof vullen.

PL1881 13. Wszelkiej majątkości kosztownej
nabędziemy, napełnimy domy nasze korzyścią;

Karoli1908Hu

13. minden drága marhát nyerünk,
megtöljük a mi házainkat zsákmánnyal;

RuSV1876 13 наберем всякого драгоценного
имущества, наполним дома наши
добычею;

БКуліш

13. Награбимо добра ми всякого в його,
сповнимо доми свої хижим лупом;

FI33/38 14. heitä arpasi meidän kanssamme, yhteenen
kukkaro olkoon meillä kaikilla —

Biblia1776

14. Koettele meidän kanssamme : meillä
kaikilla pitää yksi kukkaro oleman:

CPR1642 14. Coettele meidän cansam meillä caikilla

pitä yxi cuckaro oleman.

MLV19	14 You will cast your lot among us. We will all have one bag.	KJV	14. Cast in thy lot among us; let us all have one purse:
Dk1871	14. du skal ville tage din Lod iblandt os, vi alle sammen have een Pose:	KXII	14. Vågat med oss; en pung skall vara allas våras.
PR1739	14. Meie seas pead sa omma liisko heitma, meil keikil peab üks kukkur ollema.	LT	14. Su mumis mesi dalybų burtą, mūsų pinigai bus bendri”.
Luther1912	14. wage es mit uns! es soll unser aller ein Beutel sein":	Ostervald-Fr	14. Tu y auras ta part avec nous, il n'y aura qu'une bourse pour nous tous.
RV'1862	14. Echa tu suerte entre nosotros: tengamos todos una bolsa:	SVV1770	14 Gij zult uw lot midden onder ons werpen; wij zullen allen een buidel hebben.
PL1881	14. Rzuć między nas los twój; mieszek jeden wszyscy mieć będąmy.	Karoli1908Hu	14. Sorsodat vesd közénk; egy erszényünk legyen mindenjunknak:
RuSV1876	14 жребий твой ты будешь бросать вместе с нами, склад один будет у всех нас", –	БКуліш	14. Жереб на твою пайку кидати меш разом із нами, спільний склад буде в нас усіх, –
FI33/38	15. älä lähde, poikani, samalle tielle kuin he, pidätä jalkasi heidän poluiltansa.	Biblia1776	15. Poikani! älä vaella heidän kanssansa: estä jalkas heidän retkiltänsä.
CPR1642	15. Poican älä waella heidän cansans estä jalcas heidän retkeildäns.		

MLV19	15 My son, do not walk in the way with them. Restrain your foot from their path.	KJV	15. My son, walk not thou in the way with them; refrain thy foot from their path:
Dk1871	15. Min Søn! vandre ikke paa Vej med dem, hold din Fod tilbage fra deles Sti;	KXII	15. Min son, vandra intet den vägen med dem; vakta din fot för deras stig.
PR1739	15. Mo poeg! ärra käi mitte sedda teed nendega; kela omma jalg nende jalgteed käimast.	LT	15. Mano sūnau, neik su jais, sulaikyky savo kojų nuo jų tako.
Luther1912	15. mein Kind, wandle den Weg nicht mit ihnen; wehre deinem Fuß vor ihrem Pfad.	Ostervald-Fr	15. Mon fils, ne te mets point en chemin avec eux; détourne ton pied de leur sentier.
RV'1862	15. Hijo mío, no andes en camino con ellos: aparta tu pie de sus veredas:	SVV1770	15 Mijn zoon! wandel niet met hen op den weg; weer uw voet van hun pad.
PL1881	15. Synu mójâ nie chodźże z nimi w drogę; zawściaignij nogi twojej od ścieżek ich.	Karoli1908Hu	15. Fiam, ne járj egy úton ezekkel, tartóztasd meg lábaidat [6†] ösvényüktől;
RuSV1876	15 сын мой! не ходи в путь с ними, удержи ногу твою от стези их,	БКуліш	15. Мій сину! не ходи по одній з ними дорозі, зупини ногу твою на їх стежці,
FI33/38	16. Sillä heidän jalkansa juoksevat pahuuteen, kiiruhtavat vuodattamaan verta.	Biblia1776	16. Sillä heidän jalkansa juoksevat pahuuteen, ja he kiiruhtavat verta vuodattamaan.
CPR1642	16. Sillä heidän jalcans juoxewat pahuteen ja kijruttawat idzens werta wuodattaman.		

MLV19	16 Because their feet run to evil and they make haste to shed blood.	KJV	16. For their feet run to evil, and make haste to shed blood.
Dk1871	16. thi deres Fødder haste til ondt, og de skynde sig for at udøse Blod;	KKII	16. Ty deras fötter löpa till det ondt är, och skynda sig till att utgjuta blod.
PR1739	16. Sest nende jallad jookswad kurja pole, ja töttawad werd ärrawallama.	LT	16. Jų kojos bėga į pikta, jie skuba kraują pralieti.
Luther1912	16. Denn ihr Füße laufen zum Bösen und eilen, Blut zu vergießen.	Ostervald-Fr	16. Car leurs pieds courent au mal, et ils se hâtent pour répandre le sang.
RV'1862	16. Porque sus piés correrán al mal; e irán presurosos a derramar sangre.	SVV1770	16 Want hun voeten lopen ten boze; en zij haasten zich om bloed te storten.
PL1881	16. Albowiem nogi ich ku złemu bieżą, i spieszą się na wylanie krwi.	Karoli1908Hu	16. Mert lábaik a gonoszra [7†] futnak, és sietnek a vérnek ontására.
RuSV1876	16 потому что ноги их бегут ко злу и спешат на пролитие крови.	БКуліш	16. Бо ноги їх біжать до злого, і кваплять на пролив крові.
FI33/38	17. Sillä verkko on viritetty kaikille siivekkäille, niin että ne sen näkevät. — Mutta turhaan:	Biblia1776	17. Sillä turhaan verkot viritetään lintuiin silmäin edessä.
CPR1642	17. Sillä turhan wercot wiritetän linduin silmäin edes.		
MLV19	17 Because the net is spread in vain in the sight of any bird,	KJV	17. Surely in vain the net is spread in the sight of any bird.

Dk1871	17. thi folgæves udspændes Garn for alle Fugles Øjne;	KXII	17. Ty det är fåfängt utkasta nät för foglarnas ögon;
PR1739	17. Sest asjata on, et wörk keige lindude silma nähhes lautakse.	LT	17. Veltui tiesiamas tinklas paukščiams matant.
Luther1912	17. Denn es ist vergeblich, das Netz auswerfen vor den Augen der Vögel.	Ostervald-Fr	17. Or c'est en vain qu'on tend le filet devant les yeux de tout ce qui a des ailes;
RV'1862	17. Porque en vano se tenderá la red delante de los ojos de toda ave.	SVV1770	17 Zekerlijk, het net wordt tevergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte;
PL1881	17. Bo jako prózno zastawiają sieci przed oczyma wszelkiego ptaka skrzydlastego:	Karoli1908Hu	17. Mert hiába vetik ki a hálót minden szárnyas állat szemei előtt:
RuSV1876	17 В глазах всех птиц напрасно расставляется сеть,	БКуліш	17. Шкода ж бо ставити в очах всіх птиць сїла;
FI33/38	18. omaa vertansa he väijywät, vaanivat omaa henkeänsä.	Biblia1776	18. Itse he myös väijywät toinen toisensa verta, ja petoksella seisovat toinen toisensa hengen perään.
CPR1642	18. Idze he myös wäijywät toinen toisens werta ja petoxella seisowat toinen toisensa hengen perän.		
MLV19	18 and these lay wait for their own blood. They lurk secretly for their own lives.	KJV	18. And they lay wait for their own blood; they lurk privily for their own lives.

Dk1871	18. og de lure paa deres eget Blod de efterstræbe deres eget Liv.	KXII	18. Och vakta de sjelfve efter hvarsannars blod; och den ene står efter den andras lif.
PR1739	18. Agga neñad warritsewad oñma eñeste werd, ja pannewad sallajad wörgud enneste hingedele.	LT	18. Jie tykoja savo pačių kraujo, pasalą ruošia savo gyvybei.
Luther1912	18. Sie aber lauern auf ihr eigen Blut und stellen sich selbst nach dem Leben.	Ostervald-Fr	18. Mais eux, ils dressent des embûches contre leur propre sang, et ils tendent des pièges à leur âme.
RV'1862	18. Mas ellos a su sangre espían, y a sus almas asechan.	SVV1770	18 En deze loeren op hun eigen bloed, en versteken zich tegen hun zielen.
PL1881	18. Tak i ci na krew swoję czyhają, a zasadzają się na duszę swoję.	Karoli1908Hu	18. Ezek mégis vérök árán is ólálkodnak, lelkök árán is leselkednek;
RuSV1876	18 а делают засаду для их крови и подстерегают их души.	БКуліш	18. Вони ж чигають на власну кров, і складають зраду проти своїм душам.
FI33/38	19. Nämä käy jokaiselle väärän voiton pyytäjälle: se ottaa haltijaltaan hengen.	Biblia1776	19. Niin kaikki ahneet tekevät, ja ahneus on isännillensä surmaksi.
CPR1642	19. Nijn caicki ahnet tekewät ja ahneus on isännillens surmaxi.		
MLV19	19 So are the ways of everyone who is greedy of gain. It takes away the life of the owners of it.	KJV	19. So are the ways of every one that is greedy of gain; which taketh away the life of the owners thereof.

Dk1871	19. Saa ere enhvers Veje, som er hengiven til Gerrighed; den tager sine egne Herrers Liv.	KXII	19. Alltså göra alle girige, att den ene tager dem andra lifvet bort.
PR1739	19. Nenda on iggaühhe teeraad, kes kasso ahnetseb; se wöttab nende hinge käest ärra, kelle pärralt se kasso on .	LT	19. Toks yra kelias kiekvieno, kuris godus turto, jis atima jo savininko gyvybę.
Luther1912	19. Also geht es allen, die nach Gewinn geizen, daß ihr Geiz ihnen das Leben nimmt.	Ostervald-Fr	19. Telles sont les voies de celui qui convoite le gain déshonnête, lequel perdra l'âme de ceux qui le poursuivent.
RV'1862	19. Tales son las sendas de todo codicioso de codicia, la cual prenderá el alma de sus poseedores.	SVV1770	19 Zo zijn de paden van een iegelijk, die gierigheid pleegt; zij zal de ziel van haar meester vangen.
PL1881	19. Takieć są ścieżki każdego czyniącego na zysk, który duszę pana swego odbiera.	Karoli1908Hu	19. Ilyen az útja minden kapzsi embernek: gazdájának életét [8†] veszi el.
RuSV1876	19 Таковы пути всякого, кто алчет чужого добра: оно отнимает жизнь у завладевшего им.	БКуліш	19. Ось такі дороги всіх тих, що ласі на чуже добро: воно відбирає життє тим, що його загарбали.
FI33/38	20. Viisaus huutaa kadulla, antaa äänensä kuulua toreilla;	Biblia1776	20. Viisaus ulkona valittaa, ja kadulla äänensä ilmoittaa.
CPR1642	20. Wiisaus ulcona walitta ja caduilla änens ilmoitta.		
MLV19	20 Wisdom cries aloud in the street. She	KJV	20. Wisdom crieth without; she uttereth her

utters her voice in the broad places.

voice in the streets:

Dk1871	20. Visdommen raaber udenfor, den opløfter sin Røst paa Gaderne;	KXII	20. Visheten klagar ute, och låter höra sig på gatomen.
PR1739	20. Se keigeüllem Tarkus hüab sure heälega ulitsa peäl: turrude peäl annab temma omma heält kuulda.	LT	20. Išmintis šaukia gatvėje, pakelia balsą aikštėje.
Luther1912	20. Die Weisheit klagt draußen und lässt sich hören auf den Gassen;	Ostervald-Fr	20. La souveraine sagesse crie hautement par les rues, elle fait retentir sa voix sur les places;
RV'1862	20. La sabiduría clama de fuera: en las plazas da su voz;	SVV1770	20 De opperste Wijsheid roeft overluid daarbuiten; Zij verheft Haar stem op de straten.
PL1881	20. Mądrość na dworzu woła, głos swój na ulicach wydaje.	Karoli1908Hu	20. A bölcseség künn szerül-szerte kiált; az utcákon [9†] zengedezeti az ō szavát.
RuSV1876	20 Премудрость возглашает на улице, на площадях возвышает голос свой,	БКуліш	20. Премудрість говорить по улицях, піднімає свій голос по майданах;
FI33/38	21. meluisten katujen kulmissa se kutsuu, porttien ovilta kaupungissa sanansa sanoo:	Biblia1776	21. Hän huutaa kansan edessä portissa, ja tuottaa sanansa edes kaupungissa, sanoen:
CPR1642	21. Hän huuta Canssan edes portisa ja tuotta sanans edes Caupungisa sanoden:		

MLV19	21 She cries in the chief place of concourse, at the entrance of the gates, in the city. She utters her words:	KJV	21. She crieth in the chief place of concourse, in the openings of the gates: in the city she uttereth her words, saying,
Dk1871	21. paa Hjørnet af de befærdede Gader raaber den; ved Indgangene til Portene, i Staden, taler den sine Ord:	KXII	21. Hon ropar i partomen ut för folket; hon talar sin ord i stadenom:
PR1739	21. Ulitsatte otsas, kus paljo rahwast käib, hüab temma; wärrawatte suus liñnas rägib ta ommad sannad.	LT	21. Ji šaukia svarbiausiose susibūrimo vietose ir miesto vartuose skelbia savo žodžius:
Luther1912	21. sie ruft in dem Eingang des Tores, vorn unter dem Volk; sie redet ihre Worte in der Stadt:	Ostervald-Fr	21. Elle crie dans les carrefours, où on fait le plus de bruit, aux entrées des portes; elle prononce ses paroles par la ville:
RV'1862	21. En las encrucijadas de los murmullos de gente clama: en las entradas de las puertas de la ciudad dice sus razones:	SVV1770	21 Zij roept in het voorste der woelingen; aan de deuren der poorten spreekt Zij Haar redenen in de stad;
PL1881	21. W największym zgiełku woła, u wrót bram, w miastach powieści swoje opowiada, mówiąc:	Karoli1908Hu	21. Lármás utczafőkön kiált a kapuk bemenetelin, a városban szólja az ō beszédit.
RuSV1876	21 в главных местах собраний проповедует, при входах в городские ворота говорит речь свою:	БКуліш	21. Вона проповідає по головних зборищах, у ввіходах до міських воріт промовляє, говорючи:
FI33/38	22. Kuinka kauan te, yksinkertaiset, rakastatte	Biblia1776	22. Kuinka kauvan te tyhmät tahdotte olla

	yksinkertaisuutta, kuinka kauan pilkkaajilla on halu pilkkaan ja tyhmät vihaavat tietoa?		taitamattomat, ja pilkkakirveet rakastaa naurua? ja te hullut vihata opetusta?
CPR1642	22. Cuinga cauwan te tyhmät tahdotta olla taitamattomat ja pilckakirwet racasta nauroa?		
MLV19	22 How long, you* simple ones, will you* love simplicity? And scoffers delight in their scoffing and fools hate knowledge?	KJV	22. How long, ye simple ones, will ye love simplicity? and the scoffers delight in their scorning, and fools hate knowledge?
Dk1871	22. Hvor længe ville I uvidende elske Uvidenhed, og Spottere have Lyst til Spot, og Darrer hade Kundskab?	KXII	22. Huru längे viljen I, fåkunnige, fåkunnige vara; och de bespottare lust hafva till gabberi, och de galne hata lärdom?
PR1739	22. Kui kaua armastate teie rummalad rummalust? ja kui kaua ihmisdawad pilkajad pilkamist? ja kui kaua wiikawad halbid tundmist?	LT	22. “Neišmanėliai, ar ilgai dar mylésite neišmanymą? Niekintojai, ar ilgai džiaugsitės savo patyčiomis? Kvailiai, ar ilgai nekėsite pažinimo?
Luther1912	22. Wie lange wollt ihr Unverständigen unverständlich sein und die Spötter Lust zu Spötterei und die Ruchlosen die Lehre hassen?	Ostervald-Fr	22. Stupides, dit-elle, jusques à quand aimerez-vous la sottise? Jusques à quand les moqueurs prendront-ils plaisir à la moquerie, et les insensés auront-ils en haine la science?
RV'1862	22. ¿Hasta cuándo, o! simples, amaréis la simpleza, y los burladores desearán el burlar, y los insensatos aborrecerán la ciencia?	SVV1770	22 Gij slechten! hoe lang zult gij de slechtigheid beminnen, en de spotters voor zich de spotternij begeren, en de zotten wetenschap haten?

PL1881	22. Prostacy! dokądże się kochać będącie w prostocie? a naśmiewcy pośmiewisko miłośćą będącie? a głupi nienawidzieć umiejętności będącie?	Karoli1908Hu	22. Míglen szeretitek, oh ti együgyűek az együgyűséget, és gyönyörködnek a csúfolók csúfolásban, és gyűlölik a balgatagok a tudományt?!
RuSV1876	22 „доколе, невежды, будете любить невежество? доколе буйные будут услаждаться буйством? доколе глупцы будут ненавидеть знание?	БКуліш	22. Доки ж вам, ви невіжі, люба буде темнота? доки, ви дурні, кохати метесь в дурноті? доки нетямущим буде знаннє противне?
FI33/38	23. Kääntykää minun nuhdeltavikseni. Katso, minä vuodatan teille henkeäni, saatan sanani tiedoksenne.	Biblia1776	23. Kääntäkää itsenne minun kuritukseni puoleen: katso, ja minä tuon teille henkeni edes, ja ilmoitan teille sanani;
CPR1642	23. Ja te hullut wihatta opetusta. Käändäkät idzen minun curituxen puoleen cadzo minä tuon minun hengeni edes ja ilmoitan teille minun sanani.		
MLV19	23 Turn back at my reproof. Behold, I will pour out my spirit upon you*. I will make my words known to you*.	KJV	23. Turn you at my reproof: behold, I will pour out my spirit unto you, I will make known my words unto you.
Dk1871	23. Vender eder til min Revselse; se, jeg vil udgyde min Aand over eder, jeg vil kundgøre mine Ord.	KKII	23. Vänder eder till mitt straff; si, jag vill utsäga eder min anda, och göra eder min ord kunnig.
PR1739	23. Pöörge ümber mo nomimisse pole; Minna	LT	23. Klausykitės mano įspėjimų! Aš išliesiu

tahhan omma waimo rohkesti ette sata teie
kätte, ja ommad sannad teile teäda anda.

jums savo dvasios, paskelbsiu savo žodžius.

Luther1912 23. Kehret euch zu meiner Strafe. Siehe, ich
will euch heraussagen meinen Geist und euch
meine Worte kundtun.

Ostervald-Fr 23. Étant repris par moi, convertissez-vous.
Voici, je vous communiquerai de mon esprit
en abondance, je vous ferai comprendre
mes paroles.

RV'1862 23. Volvéos a mi reprensión: he aquí que yo os
derramaré mi espíritu, y os haré saber mis
palabras.

SVV1770 23 Keert u tot Mijn bestrafting; ziet, Ik zal
Mijn Geest ulieden overvloediglijk
uitstorten; Ik zal Mijn woorden u bekend
maken.

PL1881 23. Nawróćcież się na karanie moje; oto wam
wydam ducha mojego, a podam wam do
znajomości słowa moje.

Karoli1908Hu 23. Térjetek az én dorgálásomhoz; ímé
közlöm veletek az én lelkemet, tudtotokra
adom az én beszédimet néktek.

RuSV1876 23 Обратитесь к моему обличению: вот, я
изолью на вас дух мой, возвещу вам слова
мои.

БКуліш 23. Приникніть ід мойму картанню: Ось я
пролию на вас моего духа, звіщу вам слова
мої.

FI33/38 24. Kun minä kutsuin ja te estelitte, kun
ojensin kättäni eikä kenkään kuunnellut,

Biblia1776 24. Että minä kutsuin teitä, ja te estelitte
teitänne: minä kokotin käteni, ja ei yksikään
ottanut siitä vaaria,

CPR1642 24. Että minä cudzuin teitä ja te estelitte
teitän minä cocotin käteni ja ei yxikän ottanut
sijtä waari.

SANANLASKUT

MLV19	24 Because I have called and you* have refused, I have stretched out my hand and no man has regarded,	KJV	24. Because I have called, and ye refused; I have stretched out my hand, and no man regarded;
Dk1871	24. Efteldi jeg raabte, og I vægrede eder, jeg udrakte min Haand, og ingen gav Agt;	KXII	24. Efter jag nu kallar, och I neken det; jag räcker mina hand ut, och ingen aktar dertill;
PR1739	24. Agga et ma ollen hüüdnud, ja teie ollete wasto törkunud , ma ollen omma kät sirrutanud, ja ükski ei pañe tähhele;	LT	24. Kadangi aš šaukiau, o jūs nepaklausėte, ištiesiau jums ranką, bet niekas nekreipė dėmesio,
Luther1912	24. Weil ich denn rufe, und ihr weigert euch, ich recke meine Hand aus, und niemand achtet darauf,	Ostervald-Fr	24. Puisque j'ai crié, et que vous avez refusé d'entendre; que j'ai étendu ma main, et que personne n'y a pris garde;
RV'1862	24. Por cuanto llamé, y no quisisteis: extendí mi mano, y no hubo quien escuchase:	SVV1770	24 Dewijl Ik geroopen heb, en gjilieden geweigerd hebt; Mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was, die opmerkte;
PL1881	24. Ponieważem wołała, a nie chcieliście; wyciągałam rękę moją, a nie był, ktoby uważał;	Karoli1908Hu	24. Mivelhogy hívtalak [10†] titeket, és vonakodtatok, kiterjesztém az én kezemet, és senki eszébe nem vette;
RuSV1876	24 Я звала, и вы не послушались; простирала руку мою, и не было внимавшего;	БКуліш	24. Я звала вас, а ви не слухали, я руку простигала, та не було, хто б уважав;
FI33/38	25. vaan te vieroksuitte kaikkia minun neuvojani, ette suostuneet minun nuhteisiini,	Biblia1776	25. Te hylkäsitte kaiken neuvoni, ja ette tahtoneet kuritustani;

CPR1642 25. Te hylkäisitte caiken minun neuwoni ja unhotitta minun curituxeni.

MLV19 25 but you* have made all my counsel void and want none of my reproof,

KJV

25. But ye have set at nought all my counsel, and would none of my reproof:

Dk1871 25. og I lode alt mit Raad fare og vilde ikke vide af min Revselse.

KXII

25. Och I låten fara all min råd, och viljen icke mitt straff;

PR1739 25. Ja teie ei olle ei ühhestke minno noust holind, ja ei tahtnud mo nomimist mitte:

LT

25. jūs paniekinote mano patarimus ir nepaiséte mano jspéjimu,

Luther1912 25. und laßt fahren allen meinen Rat und wollt meine Strafe nicht:

Ostervald-Fr

25. Puisque vous rejetez tous mes conseils, et que vous n'aimez pas mes réprimandes,

RV'1862 25. Y desechasteis todo consejo mío, y no quisisteis mi reprensión:

SVV1770

25 En gjij al Mijn raad verworpen, en Mijn bestrafting niet gewild heft;

PL1881 25. Owszem odrzuciлиcie wszystkę radę moję, a karności mojej nie chcieliście przyjąć;

RuSV1876 25 и вы отвергли все мои советы, и обличений моих не приняли.

Karoli1908Hu

25. És elhagytátok minden én tanácsomat, és az én feddésemmel nem gondoltatok:

БКуліш

25. Мою радою ви гордували й докорів моїх не приняли.

FI33/38 26. niin minäkin nauran teidän hädällenne, pilkkaan, kun tulee se, mitä te kauhistutte;

Biblia1776

26. Niin minä myös nauran teidän vahinkoanne, ja pilkkaan teitä, kuin teidän päällenne tulee se, jota te pelkätte,

CPR1642 26. Nijn minä myös nauran teidän wahingostan ja pilckan teitä/

MLV19	26 I also will laugh at your* calamity. I will mock when your* fear comes,	KJV	26. I also will laugh at your calamity; I will mock when your fear cometh;
Dk1871	26. Saa vil jeg, jeg selv le i eders Ulykke, jeg vil spotte, naar det kommer, som I frygte for;	KXII	26. Så vill jag ock le åt edro ofärd, och begabba eder, när det kommer som I frukten;
PR1739	26. Siis tahhan Minna ka teie hukkatusses naerda, ma tahhan hirwitada, kui se tulleb, mis teile hirmo teebl;	LT	26. tai ir aš juoksiuos, kai jūs žlugsite, tyčiosiuos, kai jus apims baimė,
Luther1912	26. so will ich auch lachen in eurem Unglück und eurer spotten, wenn da kommt, was ihr fürchtet,	Ostervald-Fr	26. Je me rirai, moi, de votre calamité, je me moquerai quand votre effroi surviendra;
RV'1862	26. También yo me reiré en vuestra calamidad; y me burlaré cuando os viniere lo que teméis.	SVV1770	26 Zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen; Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt.
PL1881	26. Przetoż ja w zginieniu waszem śmiać się będę, będę z was szydziła, gdy przyjdzie, czego się strachacie.	Karoli1908Hu	26. Én is a ti nyomorúságtek nevetek, megcsúfollak, mikor eljő az, a mitől féltek.
RuSV1876	26 За то и я посмеюсь вашей погибели; порадуюсь, когда придет на вас ужас;	БКуліш	26. За те ж і я насыміюся з вашої погибелі, і радїти му, як найде страх на вас;
FI33/38	27. kun myrskynä tulee se, mitä te kauhistutte, kun hätänne saapuu tuulispääänä,	Biblia1776	27. Kuin se tulee, jota te pelkäätte, niinkuin rajuilma, ja tuska niinkuin tuulispää; kuin

	kun päällenne tulee vaiva ja ahdistus.		teidän päällenne tulee ahdistus ja vaiva.
CPR1642	27. Cosca teidän päällen tule se jota te pelkätte. Cosca cadotus tule teidän päällen nijncuin raju ilma ja tusca nijncuin tuulispää. Cosca teidän päällen tule ahdistus ja waiwa.		
MLV19	27 when your* fear comes as a storm and your* calamity comes on as a whirlwind, when distress and anguish come upon you*.	KJV	27. When your fear cometh as desolation, and your destruction cometh as a whirlwind; when distress and anguish cometh upon you.
Dk1871	27. naar det, som I frygte for, kommer som en Ødelæggelse, og eders Ulykke kommer som en Hvirvelvind, naar Angest og Trængsel kommer over eder:	KXII	27. När öfver eder kommer, såsom en storm, det I frukten, och edor ofärd såsom ett väder; när öfver eder kommer ångest och nöd.
PR1739	27. Kui se, mis teile hirmo teebs, tulleb kui ärrahäwwitamisse tuul, ja hukkatus teie kätte saab kui tulispää; kui kitsas ja ahhastus teie kätte tulleb:	LT	27. kai siaubas užklups kaip audra ir prazūtis kaip viesulas, kai ateis sielvartas ir vargas.
Luther1912	27. wenn über euch kommt wie ein Sturm, was ihr fürchtet, und euer Unglück als ein Wetter, wenn über euch Angst und Not kommt.	Ostervald-Fr	27. Quand votre effroi surviendra comme une ruine, et votre calamité comme une tempête; quand la détresse et l'angoisse viendront sur vous.
RV'1862	27. Cuando viniere, como una destrucción, lo que teméis; y vuestra calamidad viniere como	SVV1770	27 Wanneer uw vreze komt gelijk een verwoesting, en uw verderf aankomt als een

un torbellino: cuando viniere sobre vosotros
tribulación y angustia:

wervelwind; wanneer u benauwdheid en
angst overkomt;

PL1881 27. Gdy przyjdzie jako spustoszenie, czego się strachacie, i gdy zginienie wasze przypadnie jako wicher, gdy przyjdzie na was ucisk i utrapienie;

RuSV1876 27 когда придет на вас ужас, как буря, и беда, как вихрь, принесется на вас; когда постигнет вас скорбь и теснота.

Karoli1908Hu 27. Mikor eljő, mint a vihar, az, a mitől féltek, [11†] és a ti nyomorúságok, mint a forgószél elközelget: mikor eljő ti reátok a nyomorgatás és a szorongatás.

БКуліш 27. Як прийде на вас переляк, мов та буря, й біда, мов хуртовина, пронесеться над вами; коли обгорне вас смуток і тїснота.

FI33/38 28. Silloin he minua kutsuvat, mutta minä en vastaa, etsivät minua, mutta eivät löydä.

Biblia1776 28. Silloin he minua avuksensa huutavat, ja en minä kuule heitä: varhain he etsivät minua, ja ei löydä minua.

CPR1642 28. Silloin he huutawat ja en minä cuule heitä warahin he edziwät minua ja ei löydä.

MLV19 28 Then they will call upon me, but I will not answer. They will seek me diligently, but they will not find me,

KJV 28. Then shall they call upon me, but I will not answer; they shall seek me early, but they shall not find me:

Dk1871 28. Da skulle de paakalde mig, men jeg skal ikke, svale, de skulle søger mig, men ikke finde mig.

KKII 28. Då skola de åkalla mig, men jag skall intet svara; de skola bittida söka mig, och intet finna;

PR1739 28. Siis nemmad kül Mind hüüdwad, agga

LT 28. Tada jie šauksis manęs, bet aš

Minna ei wassta mitte: kül neñad warra
homiko Mind otsiwad, agga nemmad ei leia
Mind mitte.

neatsiliepsi; jie ieškos manęs, bet neras.

Luther1912 28. Dann werden sie nach mir rufen, aber ich
werde nicht antworten; sie werden mich
suchen, und nicht finden.

Ostervald-Fr 28. Alors ils crieront vers moi, mais je ne
répondrai point; ils me chercheront de
grand matin, mais ils ne me trouveront
point;

RV'1862 28. Entónces me llamarán, y no responderé:
buscarme han de mañana, y no me hallarán:

SVV1770 28 Dan zullen zij tot Mij roepen, maar Ik zal
niet antwoorden; zij zullen Mij vroeg
zoeken, maar zullen Mij niet vinden;

PL1881 28. Tedy mię wzywać będą, a nie nie
wysłucham; szukać mię będą z poranku, a nie
znajdą mię.

Karoli1908Hu 28. Akkor segítségül hívnak engem, de nem
[12+] hallgatom meg: keresnek engem, de
meg nem találnak.

RuSV1876 28 Тогда будут звать меня, и я не услышу; с
утра будут искать меня, и не найдут меня.

БКуліш 28. Тоді кликати муть мене, - та не
озовуся; з досьвітку шукати будуть, - та не
знайдуть мене.

FI33/38 29. Koska he vihasivat tietoa, eivät valinneet
osaksensa Herran pelkoa

Biblia1776 29. Että he vihasivat opetusta, ja ei ottaneet
vastaan Herran pelkoa,

CPR1642 29. Että he wihaisit opetusta ja ei ottanet
wastan HERran pelcoa.

MLV19 29 because they hated knowledge and did not
choose the fear of Jehovah.

KJV 29. For that they hated knowledge, and did
not choose the fear of the LORD:

Dk1871	29. Fordi de hadede Kundskab og udvalgte ikke Herrens Frygt,	KXII	29. Derföre, att de hatade lärdom, och ville icke hafva Herrans fruktan;
PR1739	29. Sepärrast et nemmad tundmist wihkasid, ja ei wallitsend mitte Jehowa kartust ärra.	LT	29. Nes jie nekentē pažinimo ir nepasirinko Viešpaties baimės.
Luther1912	29. Darum, daß sie haßten die Lehre und wollten des HERRN Furcht nicht haben,	Ostervald-Fr	29. Parce qu'ils ont haï la science, et qu'ils n'ont point choisi la crainte de l'Éternel.
RV'1862	29. Por cuanto aborrecieron la sabiduría; y no escogieron el temor de Jehová:	SVV1770	29 Daarom, dat zij de wetenschap gehaat hebben, en de vreze des HEEREN niet hebben verkoren.
PL1881	29. Przeto, iż mieli w nienawiści umięjetrość, a bojaźni Pańskiej nie obrali sobie,	Karoli1908Hu	29. Azért hogy gyűlölték a bölcseséget, és az Úrnak félelmét nem választották.
RuSV1876	29 За то, что они возненавидели знание и не избрали для себя страха Господня,	БКуліш	29. За те, что знанне ви зненавидїли й страху Божого не прийняли,
FI33/38	30. eivätkä suostuneet minun neuvooni, vaan katsoivat kaiken minun nuhteluni halvaksi,	Biblia1776	30. Eikä tytyneet minun neuvooni, mutta laittivat kaiken kuriutukseni;
CPR1642	30. Eikä tytynet minun neuwoni mutta laitit minun curituxeni.		
MLV19	30 They wanted none of my counsel. They despised all my reproof.	KJV	30. They would none of my counsel: they despised all my reproof.

SANANLASKUT

Dk1871	30. fordi de ikke vilde vide af mit Raad, men foragtede al min Revselse:	KXII	30. Ville icke mitt råd, och lastade all min straff.
PR1739	30. Ei nemmad wötnud minno noud, nemmad laitsid keik mo nomimist.	LT	30. Jie nepriēmē mano patarimų ir paniekino mano barimą.
Luther1912	30. wollten meinen Rat nicht und lästerten alle meine Strafe:	Ostervald-Fr	30. Ils n'ont point pris plaisir à mon conseil; ils ont dédaigné toutes mes réprimandes.
RV'1862	30. Ni quisieron mi consejo; y menospreciaron toda reprensión mía.	SVV1770	30 Zij hebben in Mijn raad niet bewilligd; al Mijn bestraftingen hebben zij versmaad;
PL1881	30. Ani przestawali na radzie mijej, ale gardzili wszelką karnością moją:	Karoli1908Hu	30. Nem engedtek az én tanácsomnak; megvetették minden én feddésemet.
RuSV1876	30 не приняли совета моего, презрели все обличения мои;	БКуліш	30. Що не схотіли слухати моєї ради, погордували докорами моїми;
FI33/38	31. saavat he syödä oman vaelluksensa hedelmiä ja saavat kyllänsä omista hankkeistaan.	Biblia1776	31. Niin pitää heidän syömän tiensä hedelmästä, ja neuvostansa ravituksi tuleman.
CPR1642	31. Nijn pitää heidän syömän heidän tiens hedelmästä ja heidän neuwostans rawituxi tuleman.		
MLV19	31 Therefore they will eat of the fruit of their own way and be filled with their own devices.	KJV	31. Therefore shall they eat of the fruit of their own way, and be filled with their own devices.

SANANLASKUT

Dk1871	31. Saa skulle de æde Frugten af deles Veje og blive mætte af deles egne Raad.	KXII	31. Så skola de äta af sins väsendes frukt, och af sin råd mätte varda;
PR1739	31. Sepärrast peawad neñad oñá wiside kasso söma, ja omma noupidamistest kül sama.	LT	31. Todél jie valgys savo kelių vaisių, pasisotins savo sumanymais.
Luther1912	31. so sollen sie essen von den Früchten ihres Wesens und ihres Rats satt werden.	Ostervald-Fr	31. Qu'ils mangent donc le fruit de leur voie, et qu'ils se rassasient de leurs conseils.
RV'1862	31. Comerán pues del fruto de su camino; y de sus consejos se hartarán.	SVV1770	31 Zo zullen zij eten van de vrucht van hun weg, en zich verzadigen met hun raadslagen.
PL1881	31. Przetoż będą używać owocu dróg swoich, a radami swemi nasyceni będą.	Karoli1908Hu	31. Esznek azért az ő útjoknak [13†] gyümölcséből, és az ő tanácsokból megelégednek.
RuSV1876	31 за то и будут они вкушать от плодов путей своих и насыщаться от помыслов их.	БКуліш	31. За се ёсти муть плоди вчинків своїх та переситяться химерами своїми.
FI33/38	32. Sillä yksinkertaiset tappaa heidän oma luopumuksensa, ja tyhmät tuhoa heidän oma suruttomuutensa.	Biblia1776	32. Sillä tyhmäin himo tappaa heidät, ja hulluin onni kadottaa heidät.
CPR1642	32. Että tyhmäin himo tappa heidän ja hulluin onni cadotta heidän.		
MLV19	32 Because the backsliding of the simple will kill them and the careless ease of fools will	KJV	32. For the turning away of the simple shall slay them, and the prosperity of fools shall

	destroy them.		destroy them.
Dk1871	32. Thi de uvidendes Frafald skal volde dem Død, og Daarers Tryghed skal ødelægge dem selv.	KXII	32. Att de fåkunnigas luste dräper dem, och de galnas lycka förgör dem.
PR1739	32. Sest et ruñalatte ärrapöörmiñe neid tappab, ja halpide holeto ello neid hukka sadab.	LT	32. Neišmanėlių užsispypimas užmuš juos, kvailius pražudys jų neapdairumas.
Luther1912	32. Was die Unverständigen gelüstet, tötet sie, und der Ruchlosen Glück bringt sie um.	Ostervald-Fr	32. Car l'égarement des sots les tue, et la sécurité des insensés les perd.
RV'1862	32. Porque el reposo de los ignorantes los matará; y la prosperidad de los insensatos los echará a perder.	SVV1770	32 Want de afkering der slechten zal hen doden, en de voorspoed der zotten zal hen verderven.
PL1881	32. Bo odwrócenie prostaków pozabija ich, a szczęście głupich wytraci ich.	Karoli1908Hu	32. Mert az együgyűeknek pártossága megöli őket, és a balgatagoknak szerencséje elveszti őket.
RuSV1876	32 Потому что упорство невежд убьет их, и беспечность глупцов погубит их,	БКуліш	32. Так, упрямість невіжів убє їх і байдужність дурних погубить їх;
FI33/38	33. Mutta joka minua kuulee, saa asua turvassa ja olla rauhassa onnettomuuden kauhulta.	Biblia1776	33. Mutta joka minua kuulee, hän asuu turvallisesti, ja ei mitään pahaa pelkää.
CPR1642	33. Mutta joca minua cuule hän on lewosa yldäkylläisydes ja ei mitän paha pelkä.		

MLV19	33 But he who listens to me will dwell securely and will be quiet without fear of evil.	KJV	33. But whoso hearkeneth unto me shall dwell safely, and shall be quiet from fear of evil.
Dk1871	33. Men hvo mig lyder skal bo tryggelig og være rolig, uden Frygt for det onde.	KXII	33. Men den mig hörer, han skall säker blifva, och nog hafva, och för intet ondt frukta.
PR1739	33. Agga kes mind wöttab kuulda, se peab julgeste ellama, ja rahhul ollema önnetusse hirmust.	LT	33. Kas manęs klauso, gyvens saugiai, bus ramus ir nebijos pikto”.
Luther1912	33. Wer aber mir gehorcht, wird sicher bleiben und genug haben und kein Unglück fürchten.	Ostervald-Fr	33. Mais celui qui m'écoute, habitera en sûreté, et sera tranquille, sans être effrayé d'aucun mal.
RV'1862	33. Mas el que me oyere, habitará confiadamente; y vivirá reposado de temor de mal.	SVV1770	33 Maar die naar Mij hoort, zal zeker wonen, en hij zal gerust zijn van de vreze des kwaads.
PL1881	33. Ale kto mię słucha, bezpiecznie mieszkać będzie, a będzie wolny od strachu złych rzeczy.	Karoli1908Hu	33. A ki pedig hallgat engem, lakozik [14+] bátorságosan, és csendes lesz a gonosznak félelmétől.
RuSV1876	33 а слушающий меня будет жить безопасно и спокойно, не страшась зла".	БКуліш	33. Хто ж послухає мене, той буде жити безпечно й спокійно, не лякаючись лиха.

2 luku

Viisauden hyvät hedelmät.

FI33/38	1. Poikani, jos sinä otat minun sanani varteen ja kätket mieleesi minun käskyni,	Biblia1776	1. Poikani, jos otat minun puheeni, ja käskyni kätket;
CPR1642	1. POican jos sinä otat minun puheni ja minun käskyni kätket.		
MLV19	1 My son, if you will receive my words and lay up my commandments with you,	KJV	1. My son, if thou wilt receive my words, and hide my commandments with thee;
Dk1871	1. Min Søn! Dersom du vil tage imod mine Ord, og gemme mine Bud hos dig,	KXII	1. Min son, vill du anamma mitt tal, och min bud när dig behålla,
PR1739	1. Mo poeg! kui sa minno sannad wastowöttad, ja mo kässud eñese jure tallele pañed;	LT	1. Mano sūnau, jei priimsi mano žodžius ir paslėpsi širdyje mano jsakymus,
Luther1912	1. Mein Kind, so du willst meine Rede annehmen und meine Gebote bei dir behalten,	Ostervald-Fr	1. Mon fils, si tu reçois mes paroles, et si tu conserves avec toi mes commandements,
RV'1862	1. HIJO mío, si tomares mis pala- bras, y guardares mis mandamientos dentro de tí,	SVV1770	1 Mijn zoon! zo gjij mijn redenen aanneemt, en mijn geboden bij u weglegt;
PL1881	1. Synu mój! jeźli przyjmiesz słowa moje, a	Karoli1908Hu	1. Fiam! ha beveszed az én beszédimet, és

	przykazanie moje zachowasz u siebie;		az én parancsolatimat elrejted magadnál,
RuSV1876	1 Сын мой! если ты примешь слова мои и сохранишь при себе заповеди мои,	БКуліш	1. Мій сину! коли приймеш слова мої й заповіді мої ховати меш у себе,
FI33/38	2. niin että herkistät korvasi viisaudelle ja taivutat sydämesi taitoon —	Biblia1776	2. Niin anna korvas kuulla viisautta, ja taivuta sydämes ymmärrykseen.
CPR1642	2. Nijn anna corwas cuulla wijsautta ja taita sydämes ymmärryxeen.		
MLV19	2 so as to incline your ear to wisdom and apply your heart to understanding,	KJV	2. So that thou incline thine ear unto wisdom, and apply thine heart to understanding;
Dk1871	2. saa at du lader dit Øre give Agt paa Visdommen, bøjer dit Hjerte til Indsigt;	KXII	2. Så låt din öron gifva akt på vishet, och böj ditt hjerta dertill med flit.
PR1739	2. Et so körw tarkusse tähhèle panneb, kui sa omma süddame känad moistusse pole:	LT	2. jei tavo ausis atidžiai klausysis išminties ir širdis sieks supratimo,
Luther1912	2. daß dein Ohr auf Weisheit achthat und du dein Herz mit Fleiß dazu neigest;	Ostervald-Fr	2. Tellement que tu rendes ton oreille attentive à la sagesse, et que tu inclines ton cœur à l'intelligence;
RV'1862	2. Haciendo estar atento tu oido a la sabiduría: si inclinas tu corazón a la prudencia:	SVV1770	2 Om uw oren naar wijsheid te doen opmerken; zo gjij uw hart tot verstandigheid neigt;

SANANLASKUT

PL1881	2. Nadstawiszli mądrości ucha twego, i nakloniszli serca twego do roztropności;	Karoli1908Hu	2. Ha figyelmeztetvén a bölcsességre a te füleidet, hajtod a te elmédet az értelelmre,
RuSV1876	2 так что ухо твое сделаешь внимательным к мудрости и наклонишь сердце твое к размышлению;	БКуліш	2. Коли слух твій вчиниш уважним на мудрість, і наклониш своє серце до роздумовання;
FI33/38	3. niin, jos kutsut ymmärrystä ja ääneesi huudat taitoa,	Biblia1776	3. Sillä jos ymmärrystä ahkerasti halajat, ja rukoilet taitoa;
CPR1642	3. Sillä jos sinä sitä ahkerast halajat ja rucoilet.		
MLV19	3 because, if you cry after discernment and lift up your voice for understanding,	KJV	3. Yea, if thou criest after knowledge, and liftest up thy voice for understanding;
Dk1871	3. ja, dersom du kalder paa Forstanden, opløfter din Røst efter Indsigt;	KXII	3. Ty om du far derefter med flit, och beder derom;
PR1739	3. Sest kui sa märkusse pole hüad, ja moistussele annad omma heäle kuulda:	LT	3. jei šauksiesi pažinimo ir pakelsi balsą, prašydamas supratimo,
Luther1912	3. ja, so du mit Fleiß darnach rufest und darum betest;	Ostervald-Fr	3. Si tu appelles à toi la prudence, et si tu adressez ta voix à l'intelligence;
RV'1862	3. Si clamares a la inteligencia; y a la prudencia dieres tu voz:	SVV1770	3 Ja, zo gjij tot het verstand roept, uw stem verheft tot de verstandigheid;
PL1881	3. Owszem, jeźli na rozum zwołasz, a roztropności wezwieszli głosem swoim;	Karoli1908Hu	3. Igen, ha a bölcseségért kiáltasz, és az értelelmért a te szódat felemeled,

RuSV1876	3 если будешь призывать знание и взыывать к разуму;	БКуліш	3. Коли ти знаннє звати меш до себе й покликувати за розумом;
FI33/38	4. jos haet sitä kuin hopeata ja etsit sitä kuin aarretta,	Biblia1776	4. Jos sitä etsit niinkuin hopiaa, ja pyörit sen perään niinkuin tavaran;
CPR1642	4. Jos sinä sitä edzit nijncuin hopiata ja pyörit sen perän nijncuin tawaran.		
MLV19	4 if you seek her as silver and search for her as for hidden treasures,	KJV	4. If thou seekest her as silver, and searchest for her as for hid treasures;
Dk1871	4. dersom du søger efter den som efter Sølv og ransager efter den som efter Skjulte Skatte:	KXII	4. Om du söker efter henne, såsom efter silfver, och letar efter henne, såsom efter en skatt;
PR1739	4. Kui sa sedda otsid, kui höbbedat, ja sedda üllesotsid, kui mahhapandud warrandussed:	LT	4. jei sieksi jo lyg sidabro ir ieškosi lyg pasléptų lobiu,
Luther1912	4. so du sie suchest wie Silber und nach ihr froschest wie nach Schätzen:	Ostervald-Fr	4. Si tu la cherches comme de l'argent, et si tu la recherches soigneusement comme un trésor;
RV'1862	4. Si como a la plata, la buscares, y como a tesoros la escudriñares:	SVV1770	4 Zo gjij haar zoekt als zilver, en naspeurt als verborgen schatten;
PL1881	4. Jeżeli jej szukać będziesz jako srebra, a jako skarbów skrytych pilnie szukać będziesz:	Karoli1908Hu	4. Ha keresed azt, mint az ezüstöt, és mint a kincsekét kutatod azt:
RuSV1876	4 если будешь искать его, как серебра, и	БКуліш	4. Коли будеш шукати його, так як срібла,

отыскивать его, как сокровище,

й докопуватись його, як скарбу, -

FI33/38 5. silloin pääset ymmärtämään Herran pelon ja löydät Jumalan tuntemisen.

Biblia1776 5. Niin sinä ymmärrät Herran pelvon, ja Herran tunnon löydät.

CPR1642 5. Nijn sinä ymmärrät HERran pelgon ja HERran tunnon löydät.

MLV19 5 then you will understand the fear of Jehovah and find the knowledge of God.

KJV 5. Then shalt thou understand the fear of the LORD, and find the knowledge of God.

Dk1871 5. Da skal du forstaa Herrens Frygt og finde Guds Kundskab.

KXII 5. Så skall du förstå Herrans fruktan, och Guds kunskap finna.

PR1739 5. Siis saad sinna Jehowa kartust moista, ja leiad Jummala tundmist.

LT 5. tada tu suprasi Viešpaties baimę ir rasi Dievo pažinimą.

Luther1912 5. alsdann wirst du die Furcht des HERRN verstehen und Gottes Erkenntnis finden.

Ostervald-Fr 5. Alors tu comprendras la crainte de l'Éternel, et tu trouveras la connaissance de Dieu.

RV'1862 5. Entónces entenderás el temor de Jehová; y hallarás el conocimiento de Dios.

SVV1770 5 Dan zult gij de vreze des HEEREN verstaan, en zult de kennis van God vinden.

PL1881 5. Tedy zrozumiesz bojaźń Pańską, a znajomość Bożą znajdziesz.

Karoli1908Hu 5. Akkor megérted az Úrnak félelmét, és az Istennek ismeretére jutsz.

RuSV1876 5 то уразумеешь страх Господень и найдешь познание о Боге.

БКуліш 5. Тоді зрозумієш страх Господень і знайдеш пізнаннє Боже.

FI33/38	6. Sillä Herra antaa viisautta, hänen suustansa lähtee tieto ja taito.	Biblia1776	6. Sillä Herra antaa viisauden, ja hänen suustansa tulee taito ja ymmärrys.
CPR1642	6. Sillä HERra anda wijsauden ja hänen suustans tulee taito ja ymmärrys.		
MLV19	6 Because Jehovah gives wisdom. Out of his mouth is knowledge and understanding.	KJV	6. For the LORD giveth wisdom: out of his mouth cometh knowledge and understanding.
Dk1871	6. Thi Herren giver Visdom, af hans Mund er Kundskab og Indsigt.	KXII	6. Ty Herren gifver vishet, och utaf hans mun kommer vett och förstånd.
PR1739	6. Sest Jehowa annab tarkust: temma suust tulleb tundminne ja moistus.	LT	6. Nes Viešpats teikia išmintj, iš Jo burnos ateina pažinimas ir supratimas.
Luther1912	6. Denn der HERR gibt Weisheit, und aus seinem Munde kommt Erkenntnis und Verstand.	Ostervald-Fr	6. Car l'Éternel donne la sagesse; de sa bouche procèdent la connaissance et l'intelligence.
RV'1862	6. Porque Jehová da la sabiduría; y de su boca viene el conocimiento, y la inteligencia.	SVV1770	6 Want de HEERE geeft wijsheid; uit Zijn mond komt kennis en verstand.
PL1881	6. Albowiem Pan daje mądrość, z ust jego pochodzi umięjetość i roztropność.	Karoli1908Hu	6. Mert az Úr ád [1†] bölcseséget, az Ő szájából tudomány és értelem származik.
RuSV1876	6 Ибо Господь дает мудрость; из уст Его – знание и разум;	БКуліш	6. Бо тільки Господь дає премудрість і з його уст виходить знаннє й розум.

FI33/38	7. Oikeamielisille hänellä on tallella pelastus, kilpi nuhteettomasti vaeltaville,	Biblia1776	7. Hän antaa toimellisten hyvin käydä, ja suojelee niitä, jotka viattomasti vaeltavat,
CPR1642	7. Hän anda toimellisten hywin käydä ja suojele siwiät.		
MLV19	7 He lays up sound-wisdom for the upright, a shield to those who walk in integrity,	KJV	7. He layeth up sound wisdom for the righteous: he is a buckler to them that walk uprightly.
Dk1871	7. Han gemmer det varige gode til de oprigtige; han er et Skjold for dem, som vandre fuldkommelig,	KXII	7. Han låter dem redeligom väl gå, och besärmar de fromma;
PR1739	7. Teřma panneb tallele öiglastele tössist asja, teřma on kilbiks neile, kes ilmalaitmatta ellawad.	LT	7. Jis laiko sveiką išmintj teisiesiem, Jis yra skydas doru keliu einantiems.
Luther1912	7. Er lässt's den Aufrichtigen gelingen und beschirmt die Frommen	Ostervald-Fr	7. Il réserve le salut à ceux qui sont droits, et il est le bouclier de ceux qui marchent en intégrité,
RV'1862	7. El guarda el ser a los rectos: es escudo a los que caminan perfectamente,	SVV1770	7 Hij legt weg voor de oprechten een bestendig wezen; Hij is een Schild dengenen, die oprechtelijk wandelen;
PL1881	7. On zachowuje uprzejmym prawdziwą mądrość; on jest tarczą chodzącym w szczerości,	Karoli1908Hu	7. Az igazaknak valóságos jót rejteget, paizst [2†] a tökéletesen járóknak,

SANANLASKUT

RuSV1876	7 Он сохраняет для праведных спасение; Он – щит для ходящих непорочно;	БКуліш	7. Він праведним приховує спасенне, він заслоняє тих, що ходять в невинності;
FI33/38	8. niin että hän suojaa oikeuden polut ja varjelee hurskaitensa tien.	Biblia1776	8. Varjelee hurskaat, ja holhoo pyhäinsä retket.
CPR1642	8. Warjele hurscat ja holho pyhäins retket.		
MLV19	8 that he may guard the paths of justice and preserve the way of his holy ones.	KJV	8. He keepeth the paths of judgment, and preserveth the way of his saints.
Dk1871	8. saa han bevogter Rettens Stier og bevarer sine helliges Vej.	KKII	8. Och bevarar dem som rätt göra, och bevarar sina heligas väg.
PR1739	8. Et nemmad öigusse teeraad kinnipeawad, siis hoiab ta omma waggade teed.	LT	8. Jis saugo teisingumo takus ir sergi šventuujų kelius.
Luther1912	8. und behütet die, so recht tun, und bewahrt den Weg seiner Heiligen.	Ostervald-Fr	8. Pour suivre les sentiers de la justice. Il gardera la voie de ses bien-aimés.
RV'1862	8. Guardando las veredas del juicio; y el camino de sus misericordiosos guardará.	SVV1770	8 Opdat zij de paden des rechts houden; en Hij zal den weg Zijner gunstgenoten bewaren.
PL1881	8. Aby strzegli ścieżek sądu; on drogi świętych swoich strzeże.	Karoli1908Hu	8. Hogy megőrizze az igazságnak útait, és kegyeseinek útját megtartja.
RuSV1876	8 Он охраняет пути правды и оберегает стезю святых Своих.	БКуліш	8. Він стежки правди наглядає й береже дороги сьвятих своїх.

FI33/38	9. Silloin ymmärrät vanhurskauden ja oikeuden ja vilpittömyyden — hyvyden tien kaiken;	Biblia1776	9. Silloin sinä ymmärrät vanhurskauden ja tuomion, oikeuden ja kaiken hyvän tien.
CPR1642	9. Silloin sinä ymmärrät wanhurscauden ja duomion oikeuden ja caiken hywän tien.		
MLV19	9 Then you will understand righteousness and justice and uprightness, yes, every good path.	KJV	9. Then shalt thou understand righteousness, and judgment, and equity; yea, every good path.
Dk1871	9. Da skal du forstaa Ret og Retfærdighed og Retvished, al god Vej.	KKII	9. Då skall du förstå rättsfärdighet, och dom; och fromhet, och allan godan väg.
PR1739	9. Siis saad sa moista öigust, ja mis kohhus on, ja öiged wisid, ja keik head jäljed.	LT	9. Tada tu suprasi teisumą, teisingumą ir bešališkumą bei kiekvieną gerą taką,
Luther1912	9. Alsdann wirst du verstehen Gerechtigkeit und Recht und Frömmigkeit und allen guten Weg.	Ostervald-Fr	9. Alors tu connaîtras la justice, et le jugement, et l'équité, et tout bon chemin.
RV'1862	9. Entónces entenderás justicia, juicio, y equidad, y todo buen camino.	SVV1770	9 Dan zult gij verstaan gerechtigheid, en recht, en billijkheden, en alle goed pad.
PL1881	9. Tedy wyrozumiesz sprawiedliwość, i sąd, i prawość, i wszelką ścieszkę dobrą.	Karoli1908Hu	9. Akkor megérted az igazságot, és törvényt és becsületességet, és minden jó útat.
RuSV1876	9 Тогда ты уразумеешь правду и правосудие и прямоту, всякую добрую	БКуліш	9. Тоді ти спізнаєш правду й правосудді і всяку путь праву та добру.

стезю.

FI33/38	10. sillä viisaus tulee sydämeesi, ja tieto tulee sielullesi suloiseksi,	Biblia1776	10. Jos viisaus sydämees tulee, ja taito on sinulle kelvollinen,
CPR1642	10. JOs wijsaus sinun sydämees tule nijn että se on sinulle kelwollinen.		
MLV19	10 Because wisdom will enter into your heart and knowledge will be pleasant to your soul,	KJV	10. When wisdom entereth into thine heart, and knowledge is pleasant unto thy soul;
Dk1871	10. Thi Visdom skal komme i dit Hjerte og Kundskab være liflig for din Sjæl.	KKII	10. Om vishet faller dig på hjertat, så att du gerna lärer,
PR1739	10. Kui tarkus tulleb so süddamesse, siis saab tundminne so hingele löibusaks.	LT	10. kai išmintis įeis į tavo širdį ir pažinimas bus malonus tavo sielai.
Luther1912	10. Denn Weisheit wird in dein Herz eingehen, daß du gerne lernst;	Ostervald-Fr	10. Car la sagesse viendra dans ton cœur, et la connaissance sera agréable à ton âme;
RV'1862	10. Cuando la sabiduría entrare en tu corazón, y la ciencia fuere dulce a tu alma;	SVV1770	10 Als de wijsheid in uw hart zal gekomen zijn, en de wetenschap voor uw ziel zal liefelijk zijn;
PL1881	10. Gdy wnijdzie mądrośu w serce twoje, a umięjetność duszy twojej wdzięczna będzie:	Karoli1908Hu	10. Mert bölcseség megy a te elmédbe, és a tudomány a te lelkedben gyönyörűséges lesz.
RuSV1876	10 Когда мудрость войдет в сердце твое, и знание будет приятно душе твоей,	БКуліш	10. Коли премудрість ввійде в серце тобі, а знаннє над усе душі твоїй любійше

буде,

FI33/38	11. taidollisuus on sinua varjeleva ja ymmärrys suojeleva sinut.	Biblia1776	11. Niin hyvä neuvo sinua varjelee, ja ymmärrys kätkee sinun,
CP1642	11. Nijn hywä neuwo sinun warjele ja ymmärrys kätke sinun.		
MLV19	11 discretion will watch over you, understanding will keep you,	KJV	11. Discretion shall preserve thee, understanding shall keep thee:
Dk1871	11. Kløgt skal bevare dig og Indsigt bevogte dig.	KKII	11. Så skall godt råd bevara dig, och förstånd skall gömma dig;
PR1739	11. Hea nou hoiab sind, moistus kaitseb sind,	LT	11. Dēmesingumas sergēs tave ir supratimas saugos tave,
Luther1912	11. guter Rat wird dich bewahren, und Verstand wird dich behüten,	Ostervald-Fr	11. La prudence veillera sur toi, et l'intelligence te gardera;
RV'1862	11. Consejo te guardará, inteligencia te conservará.	SVV1770	11 Zo zal de bedachtzaamheid over u de wacht houden, de verstandigheid zal u behoeden;
PL1881	11. Tedy cię ostrożność strzedz będzie, a opatrzność zachowa cię.	Karoli1908Hu	11. Meggondolás őrködik felettes, érteleм őriz téged,
RuSV1876	11 тогда рассудительность будет оберегать тебя, разум будет охранять тебя,	БКуліш	11. Тоді обачність оберегати ме тебе, й розум буде на сторожі у тебе,

FI33/38	12. Se pelastaa sinut pahojen tiestä, miehestä, joka kavalasti puhuu;	Biblia1776	12. Tempaamaan sinun pois pahalta tieltä, ja niiden seurasta, jotka toimettomia puhuvat,
CPR1642	12. Ettes pahalle tielle joudu eli nijden secaa jotca toimettomi puhuwat.		
MLV19	12 to deliver you from the way of evil, from the men who speak perverse things,	KJV	12. To deliver thee from the way of the evil man, from the man that speaketh froward things;
Dk1871	12. for at fri dig fra Ondskabs Vej, fra en Mand, som taler forvendte Ting;	KKII	12. Att du icke råkar in uppå de ondas väg, eller ibland dem som tala det vrångt är;
PR1739	12. Et ta sind peästab kurja tee peält ärra, neist mehhist, kes pöratsed asjad räkiwad;	LT	12. kad išgelbėtu nuo pikto kelio, nuo melą kalbančių žmonių,
Luther1912	12. daß du nicht geratest auf den Weg der Bösen noch unter die verkehrten Schwätzer,	Ostervald-Fr	12. Pour te délivrer du mauvais chemin, et de l'homme qui parle avec perversité;
RV'1862	12. Para escaparte del mal camino, del hombre que habla perversidades:	SVV1770	12 Om u te redden van den kwaden weg, van den man, die verkeerdheden spreekt;
PL1881	12. Wyrywając cię od drogi złej, i od człowieka mówiącego przewrotności;	Karoli1908Hu	12. Hogy megszabadítson téged a gonosznak útától, és a gonoszságszóló férfiútól;
RuSV1876	12 дабы спасти тебя от пути злого, от человека, говорящего ложь,	БКуліш	12. Щоб від стежок тебе ледачих урятувати, й від чоловіка кривоязикого,

FI33/38	13. niistä, jotka ovat hyljänneet oikeat polut vaeltaaksensa pimeyden teitä;	Biblia1776	13. Ja hylkäävät oikian tien, ja vaeltavat pimeitä retkiä;
CPR1642	13. Ja hyljäwät oikian tien ja waeldawat pimeitä retkiä.		
MLV19	13 who forsake the paths of uprightness to walk in the ways of darkness,	KJV	13. Who leave the paths of uprightness, to walk in the ways of darkness;
Dk1871	13. fra dem, som forlade Rettens Stier for at gaa paa Mørkets Veje,	KXII	13. Och öfvergifva den rätta vägen, och gå mörka stigar.
PR1739	13. Kes öiglase teeraad mahhajätwad, et nemmad woiksid pimmedusse tede peäl käia;	LT	13. kurie palieka doros kelią, kad vaikščiotų tamsos keliais,
Luther1912	13. die da verlassen die rechte Bahn und gehen finstere Wege,	Ostervald-Fr	13. De ceux qui abandonnent les chemins de la droiture, pour marcher dans les voies des ténèbres;
RV'1862	13. Que dejan las veredas derechas, por andar por caminos tenebrosos:	SVV1770	13 Van degenen, die de paden der oprechtheid verlaten, om te gaan in de wegen der duisternis;
PL1881	13. Od tych, którzy opuszczają ścieżki proste, udając się drogami ciemnemi;	Karoli1908Hu	13. A kik elhagyják az igazságnak útát, hogy járjanak a setétségnek útai.
RuSV1876	13 от тех, которые оставляют стези прямые, чтобы ходить путями тьмы;	БКуліш	13. Від тих, що праві шляхи покинули й путьми у темряві блукають;

SANANLASKUT

FI33/38	14. niistä, jotka iloitsevat pahanteosta, riemuitsevat häijystä kavaluudesta,	Biblia1776	14. Jotka iloitsevat pahoista töistänsä, ja riemuitsevat pahoista menoistansa;
CPR1642	14. Jotca iloidzewat heidän pahoista töistäns ja riemuidzewat pahoisa menoisans.		
MLV19	14 who rejoice to do evil and delight in the perverseness of evil,	KJV	14. Who rejoice to do evil, and delight in the frowardness of the wicked;
Dk1871	14. dem, som, glæde sig ved at gøre ondt og fryde sig i Ondskabs Forvendthed;	KXII	14. De der glädjas att göra illa, och äro glade uti sitt onda och vrångvisa väsende;
PR1739	14. Kes römustawad kurja tehhes, ja wägga röömsad on pöraste kurja teggude jures.	LT	14. kurie džiaugiasi, darydami pikta, ir gérisci nedorélių iškrypimu,
Luther1912	14. die sich freuen, Böses zu tun, und sind fröhlich in ihrem bösen, verkehrten Wesen,	Ostervald-Fr	14. Qui se réjouissent de mal faire et qui prennent plaisir dans les égarements du méchant;
RV'1862	14. Que se alegran haciendo mal: que se huelgan en malas perversidades:	SVV1770	14 Die blijde zijn in het kwaad doen, zich verheugen in de verkeerdheden des kwaden;
PL1881	14. Którzy się radują, gdy czynią złe, a weselą się w złośliwych przewrotnościach;	Karoli1908Hu	14. A kik örülnek gonoszt cselekedvén, vígadnak a gonosz álnokságokon.
RuSV1876	14 от тех, которые радуются, делая зло, восхищаются злым развратом,	БКуліш	14. Від тих, що радіють злу й ледарством веселяться,
FI33/38	15. joiden polut ovat mutkaiset ja jotka	Biblia1776	15. Joiden tiet ovat vastahakoiset, ja retket

joutuvat väärään teillänsä. —

vääärät ja häpiälliset:

CPR1642 15. Joiden tiet ovat wastahacoiset ja retket
väärät ja häpiälliset.

MLV19 15 who are crooked in their ways and
wayward in their paths,

KJV 15. Whose ways are crooked, and they
froward in their paths:

Dk1871 15. dem, hvis Stier ere krogede, og hvis Veje
ere bugtede;

KXII 15. Hvilke sin väg förvända, och följa
villstigar;

PR1739 15. Kelle teeraad on köwwerad, ja nemmad
kallawad omma jälgede peält ärra.

LT 15. kurių keliai kreivi ir kurie klaidžioja savo
takais;

Luther1912 15. welche ihren Weg verkehren und folgen
ihrem Abwege;

Ostervald-Fr 15. Dont les chemins sont détournés, et qui
suivent des voies tortueuses.

RV'1862 15. Cuyas veredas son torcidas, y ellos
torcidos en sus caminos:

SVV1770 15 Welker paden verkeerd zijn, en
afwijkende in hun sporen;

PL1881 15. Których ścieżki są krzywe, a sami są
przewrotnymi na drogach swoich;

Karoli1908Hu 15. A kiknek ösvényeik görbék, és a kik az ő
útaikban gonoszok.

RuSV1876 15 которых пути кривы, и которые
блуждают на стезях своих;

БКуліш 15. Що шляхи їх криві та що блукають по
стежках своїх;

FI33/38 16. Se pelastaa sinut irstaasta naisesta,
vierasta vaimosta, joka sanoillansa
liehakoitsee,

Biblia1776 16. Ettet sinä ryhtyisi vieraaseen vaimoon,
joka ei sinun ole, joka suloisilla sanoilla
puhuttelee,

CPR1642 16. Ettet sinä ryhtyis toiseen waimoon joca ei sinun ole joca suloisilla sanoilla puhuttele.

MLV19 16 to deliver you from the strange woman, even from the foreign (woman) who flatters with her words,

KJV

16. To deliver thee from the strange woman, even from the stranger which flattereth with her words;

Dk1871 16. for at fri dig fra en fremmed Kvinde, fra en ubekendt, som gør sine Ord glatte,

KXII

16. Att du icke råkar in till ens annars hustru, och den icke din är, den slät ord gjfver;

PR1739 16. Et teřma sind ka peästab woöra naese käest, woöra Ma naesest, kes libbedad sañad rägib;

LT

16. kad išgelbėtu tave nuo svetimos moters, meilikaujančios savo žodžiais,

Luther1912 16. daß du nicht geratest an eines andern Weib, an eine Fremde, die glatte Worte gibt

Ostervald-Fr 16. Tu seras aussi délivré de la femme étrangère, et de la femme d'autrui, dont les paroles sont flatteuses;

RV'1862 16. Para escaparte de la mujer extraña, de la agena que ablanda sus razones:

SVV1770

16 Om u te redden van de vreemde vrouw, van de onbekende, die met haar redenen vleit;

PL1881 16. Wyrywając cię od niewiasty postronnej i obcej, która pochlebia łagodnemi słowy;

Karoli1908Hu 16. Hogy megszabadítson téged a nem hozzád tartozó [3†] asszonytól, az idegentől, a ki az ō beszédével [4†] hizelkedik,

RuSV1876 16 дабы спасти тебя от жены другого, от чужой, которая умягчает речи свои,

БКуліш

16. Та щоб урятувати тебе від жони чужої, від жони другого, що солодко промовляє,

FI33/38	17. joka on hyljänyt nuoruutensa ystävän ja unhottanut Jumalansa liiton.	Biblia1776	17. Ja hylkää nuoruutensa johdattajan, ja unohtaa Jumalansa liiton.
CPR1642	17. Ja hyljä hänen nuorudens johdattajan ja unhotta Jumalans liiton.		
MLV19	17 who forsakes the companion of her youth and forgets the covenant of her God	KJV	17. Which forsaketh the guide of her youth, and forgetteth the covenant of her God.
Dk1871	17. hende, som har forladt sin Ungdoms Ven, og som har glemt sin Guds Pagt;	XXII	17. Och öfvergi!ver sins ungdoms herra, och förgäter sins Guds förbund;
PR1739	17. Kes omma nore ea söbra mahhajättab, ja omma Jummala seadust ärraunnustab:	LT	17. kuri palieka savo jaunystės vadovą ir užmiršta savo Dievo sandorą.
Luther1912	17. und verläßt den Freund ihrer Jugend und vergißt den Bund ihres Gottes	Ostervald-Fr	17. Qui a abandonné le compagnon de sa jeunesse, et qui a oublié l'alliance de son Dieu.
RV'1862	17. Que desampara al príncipe de su mocedad; y se olvida del concierto de su Dios.	SVV1770	17 Die den leidsman harer jonkheid verlaat, en het verbond haars Gods vergeet;
PL1881	17. Która opuszcza wodza młodości swojej, a przymierza Boga swojego zapomina.	Karoli1908Hu	17. A ki elhagyja az ő ifjúságának férjét, és az ő Istenének szövetségéről elfelejtkezik;
RuSV1876	17 которая оставила руководителя юности своей и забыла завет Бога своего.	БКуліш	17. Що друга юності своєї понехала й Божий заповіт забула.

FI33/38	18. Sillä hänen huoneensa kallistuu kohti kuolemaa, hänen tiensä haamuja kohden.	Biblia1776	18. Sillä hänen huoneensa kallistuu kuolemaan, ja hänen askeleensa kadotettuin tykö.
CPR1642	18. Sillä hänen huonens cuolemaan callistu ja hänen askelens cadotettuin tygö.		
MLV19	18 (because her house inclines to death and her paths to the dead;	KJV	18. For her house inclineth unto death, and her paths unto the dead.
Dk1871	18. thi hendes Hus bøjer ned imod Døden og hendes Veje til Dødningerne;	KKII	18. Ty hennes hus böjer sig till döden och hennes gånger till de förtappade;
PR1739	18. Sest temma kodda annab ennast surma pole, ja temä jäljed nende pole, kes kaddunud on.	LT	18. Jos namai veda į mirtį, jos takaipas mirusiuosius.
Luther1912	18. (denn ihr Haus neigt sich zum Tod und ihre Gänge zu den Verlorenen;	Ostervald-Fr	18. Car sa maison penche vers la mort, son chemin mène chez les morts.
RV'1862	18. Por lo cual su casa está inclinada a la muerte, y sus veredas van hacia los muertos.	SVV1770	18 Want haar huis helt naar den dood, en haar paden naar de overledenen.
PL1881	18. Bo się nachyla ku śmierci dom jej, a do umarłych ściszkę jej.	Karoli1908Hu	18. Mert a halálra hanyatlik az ó háza, és az ó ösvényei az élet nélkül valókhöz.
RuSV1876	18 Дом ее ведет к смерти, и стези ее – к мертвцам;	БКуліш	18. Дім її веде до смерті, а стежки її до мерців у пеклі;
FI33/38	19. Ei palaja kenkään, joka hänen luoksensa	Biblia1776	19. Jokainen joka menee hänen tykönsä, ei

	menee, eikä saavu elämän poluille.		palaja, eikä elämän tielle joudu;
CP1642	19. Jocainen cuin mene hänen tygöns ei palaja eikä elämän tielle joudu.		
MLV19	19 none who go to her return again, nor do they attain to the paths of life),	KJV	19. None that go unto her return again, neither take they hold of the paths of life.
Dk1871	19. alle de, som gaa ind til hende, skulle ikke komme tilhage og ikke naa Livsens Stier;	KKII	19. Alle de som ingå till henne, de komma intet igen, och fatta icke lfsens väg;
PR1739	19. Keik, kes temma jure sisselähhäwad, need ei sa taggasi, ja ei sa ello teeraddasid mitte kätte.	LT	19. Visi, kurie jeina pas ja, nebegrjžta ir neberanda gyvenimo tako.
Luther1912	19. alle, die zu ihr eingehen, kommen nicht wieder und ergreifen den Weg des Lebens nicht);	Ostervald-Fr	19. Pas un de ceux qui vont vers elle n'en revient, ni ne retrouve les sentiers de la vie.
RV'1862	19. Todos los que a ella entran, no volverán: ni tomarán las veredas de la vida.	SVV1770	19 Allen die tot haar ingaan, zullen niet wederkomen, en zullen de paden des levens niet aantreffen;
PL1881	19. Wszyscy, którzy do niej wchodzą, nie wracają się, ani trafiają na ścieżkę żywota.	Karoli1908Hu	19. Valakik mennek ahoz, nem térnek meg, sem meg nem nyerhetik az életnek [5+] útait.
RuSV1876	19 никто из вошедших к ней не возвращается и не вступает на путь жизни.	БКуліш	19. Ніхто, хто завернув до такої, не вертається вже й не ступить на жизняну дорогу.

FI33/38	20. Niin sinä vaellat hyvien tietä ja noudatat vanhurskisten polkuja.	Biblia1776	20. Ettäs vaeltasit hyväät tietä, ja pitäisit hurskisten tietä.
CPR1642	20. Ettäs waellaistit hyväät tietä ja olisit oikialla retkellä.		
MLV19	20 that you may walk in the way of good men and keep the paths of the righteous.	KJV	20. That thou mayest walk in the way of good men, and keep the paths of the righteous.
Dk1871	20. paa det du kan vandre paa de godes Vej og holde dig paa de retfærdiges Stier.	KXII	20. Att du må vandra på en god väg, och blifva på rätta stråtene.
PR1739	20. Et sa woiksid käia heade tee peäl, ja öigede teeraad hoida.	LT	20. Kad tu vaikščiotum geru keliu ir laikytumeisi teisiųjų tako.
Luther1912	20. auf daß du wandelst auf gutem Wege und bleibst auf der rechten Bahn.	Ostervald-Fr	20. Ainsi tu marcheras dans la voie des gens de bien, tu garderas les sentiers des justes.
RV'1862	20. Para que andes por el camino de los buenos; y guardes las veredas de los justos.	SVV1770	20 Opdat gjij wandelt op den weg der goeden, en houdt de paden der rechtvaardigen.
PL1881	20. A przetoż będziesz chodził drogą dobrych, a ścieżek sprawiedliwych będziesz przestrzegał.	Karoli1908Hu	20. Hogy járj a jóknak útjokon, és az igazaknak ösvényeit kövessed.
RuSV1876	20 Посему ходи путем добрых и держись стезей праведников,	БКуліш	20. Оце ж ступай дорогою добрих і держись стежок, якими праведні ходять.

FI33/38	21. Sillä oikeamieliset saavat asua maassa, ja nuhteettomat jäävät siihen jäljelle;	Biblia1776	21. Sillä vanhurskaat asuvat maassa, ja vakaat siinä pysyvät;
CPR1642	21. Sillä wanhurscat asuwat maasa ja siwiät sijnä owat.		
MLV19	21 Because the upright will dwell in the land and the perfect will remain in it.	KJV	21. For the upright shall dwell in the land, and the perfect shall remain in it.
Dk1871	21. Thi de retskafne skulle bo i Landet og de oprigtige blive tilovers derudi;	XXII	21. Ty de rättfärdige skola bo i landena, och de fromme skola derinne blifva;
PR1739	21. Sest öiglassed peawad Ma peäl ellama, ja kes täieste waggad, need jäwad siñna jälle.	LT	21. Nes teisieji gyvens krašte ir nekaltieji pasilikis tame.
Luther1912	21. Denn die Gerechten werden im Lande wohnen, und die Frommen werden darin bleiben;	Ostervald-Fr	21. Car ceux qui sont droits habiteront la terre, et les hommes intègres y subsisteront.
RV'1862	21. Porque los rectos habitarán la tierra, y los perfectos permanecerán en ella.	SVV1770	21 Want de vromen zullen de aarde bewonen, en de oprechten zullen daarin overblijven;
PL1881	21. Albowiem cnotliwi będą mieszkać na ziemi, a szczerzy trwać będą na niej;	Karoli1908Hu	21. Mert az igazak lakják [6+] a földet, és a tökéletesek maradnak meg rajta.
RuSV1876	21 потому что праведные будут жить на земле, и непорочные пребудут на ней;	БКуліш	21. Бо тілько праведні наслідять займанщину, й вікувати муть на нїй вік чисті серцем;

FI33/38	22. mutta jumalattomat hävitetään maasta, ja uskottomat siitä reväistään pois.	Biblia1776	22. Mutta jumalattomat hukutetaan maasta, ja ylönkatsojat siitä teloitetaan.
CPR1642	22. Mutta jumalattomat hucutetan maasta ja ylöncadzojat sijtä teloitetan.		
MLV19	22 But the wicked will be cut off from the land and the treacherous will be rooted out of it.	KJV	22. But the wicked shall be cut off from the earth, and the transgressors shall be rooted out of it.
Dk1871	22. men de ugudelige skulle udryddes af Landet og de troløse udslettes deraf.	KXII	22. Men de ogudaktige skola utu landena utrotade varda, och de föraktare skola derut förgjorde varda.
PR1739	22. Agga öälad kautakse Ma peält ärra, ja kes pettust tewad, need sawad seält ärrakistud.	LT	22. Bet nedorēliai bus pašalinti iš krašto, nusikaltēliai išrauti iš jo.
Luther1912	22. aber die Gottlosen werden aus dem Lande ausgerottet, und die Verächter werden daraus vertilgt.	Ostervald-Fr	22. Mais les méchants seront retranchés de la terre, et ceux qui agissent perfidement, en seront arrachés.
RV'1862	22. Mas los impíos serán cortados de la tierra; y los prevaricadores serán de ella desarraigados.	SVV1770	22 Maar de goddelozen zullen van de aarde uitgeroeid worden, en de trouwelozen zullen er van uitgerukt worden.
PL1881	22. Ale niepobożni z ziemi wykorzenieni będą, a przewrotni będą z niej wygładzeni.	Karoli1908Hu	22. A gonoszok pedig a földről [7+] kivágattatnak, és a hitetlenül cselekedők kiszaggattatnak abból.

RuSV1876 22 а беззаконные будут истреблены с земли, и вероломные искоренены из нее.

БКуліш 22. Ледачі же витрачені будуть із землі, і зрадники будуть викоренені з неї.

3 luku

Kehoitus jumalanpelkoon, viisauteen, laupeuteen ja oikeamielisyyteen.

FI33/38 1. Poikani, älä unhota minun opetustani, vaan sinun sydämesi säilyttäköön minun käskyni;

CPR1642 1. POican älä unohda minun Lakiani mutta sinun sydämes pitäköön minun käskyni.

Biblia1776 1. Poikani, älä unohda minun lakiani, mutta sinun sydämes pitäköön käskyni.

MLV19 1 My son, do not forget my law, but let your heart keep my commandments.

KJV 1. My son, forget not my law; but let thine heart keep my commandments:

Dk1871 1. Min Søn! glem ikke min Lov, men lad dit Hjerte bevare mine Bud.

KXII 1. Min son, förgät icke min lag, och ditt hjerta behålle min bud;

PR1739 1. Mo poeg! ärra unnusta mitte minno kässo-oppetust ärra, ja so südda piddago mo kässud meles .

LT 1. Mano sūnau, neužmiršk mano įstatymo, tavo širdis tesaugo mano įsakymus.

Luther1912 1. Mein Kind, vergiß meines Gesetzes nicht, und dein Herz behalte meine Gebote.

Ostervald-Fr 1. Mon fils, n'oublie point mon enseignement, et que ton cœur garde mes commandements.

RV'1862 1. HIJO mío, no te olvides de mi ley; y tu

SVV1770 1 Mijn zoon! vergeet mijn wet niet, maar uw

corazón guarde mis mandamientos:

hart beware mijn geboden.

PL1881 1. Synu mój! nie zapominaj zakonu mego, a przykazaó moich niech strzeże serce twoje.

Karoli1908Hu 1. Fiam! az én tanításomról el ne felejtkezzél, és az én parancsolatimat [1†] megőrizze a te elméd;

RuSV1876 1 Сын мой! наставления моего не забывай, и заповеди мои да хранит сердце твое;

БКуліш 1. Мій сину! памятай, чого я тебе навчаю, й ховай заповіді мої в серці.

FI33/38 2. sillä pitkää ikää, elinvuosia ja rauhaa ne sinulle kartuttavat.

Biblia1776 2. Sillä ne saatavat sinulle pitkän ijan, hyvät vuodet ja rauhan.

CPR1642 2. Sillä ne saattawat sinulle pitkän ijan hywät vuodet ja rauhan.

MLV19 2 Because length of days and years of life and peace, they will add to you.

KJV 2. For length of days, and long life, and peace, shall they add to thee.

Dk1871 2. Thi et langt Liv og mange Aar at leve i og Fred skulle de bringe dig rigeligt.

KKII 2. Ty de skola skaffa dig långt lif, och god år, och frid.

PR1739 2. Sest need lissawad sulle päwade pitkendamist, ja ello aastad ja rahho,

LT 2. Jie prailgins tavo dienas, pridēs tau gyvenimo metų ir ramybės.

Luther1912 2. Denn sie werden dir langes Leben und gute Jahre und Frieden bringen;

Ostervald-Fr 2. Car ils t'apporteront de longs jours, et des années de vie, et la prospérité.

RV'1862 2. Porque longura de dias, y años de vida, y paz te aumentará.

SVV1770 2 Want langheid van dagen, en jaren van leven, en vrede zullen zij u vermeerderen.

PL1881	2. Boć długości dni i lat żywota, i pokoju przyczynią.	Karoli1908Hu	2. Mert napoknak hosszú [2†] voltát, és sok esztendősz életet, és békességet hoznak néked bőven.
RuSV1876	2 ибо долготы дней, лет жизни и мира они приложат тебе.	БКуліш	2. Бо з ними жити меш на сьвіті довголітен, і спокій принесуть вони тобі.
FI33/38	3. Laupeus ja uskollisuus älkööt hyljätkö sinua. Sido ne kaulaasi, kirjoita ne sydämesi tauluun,	Biblia1776	3. Armo ja totuus ei sinua pidä hylkäämän: ripusta ne kaulaas, ja kirjoita sydämes tauluun,
CPR1642	3. Armo ja totuus ei sinua pidä hyljämän ripusta ne caulaas ja kirjoita sydämes tauluun.		
MLV19	3 Do not let kindness and truth forsake you. Bind them about your neck, write them upon the tablet of your heart,	KJV	3. Let not mercy and truth forsake thee: bind them about thy neck; write them upon the table of thine heart:
Dk1871	3. Miskundhed og Sandhed forlade dig ej; bind dem om din Hals, skriv dem paa dit Hjertes Tavle;	KXII	3. Nåd och trohet skola icke förlåta dig. Häng dem på din hals, och skrif dem uti dins hjertas taflo;
PR1739	3. Et heldus ja tödde sind mahha ei jäätta, siis seu neid omma kurgo ümber, ja kirjota neid omma süddame laua peäle.	LT	3. Gailestingumas ir tiesa tenepalieka tavęs; užsirišk tai ant savo kaklo, įrašyk į savo širdies plokštę.
Luther1912	3. Gnade und Treue werden dich nicht lassen. Hänge sie an deinen Hals und schreibe sie auf	Ostervald-Fr	3. Que la miséricorde et la vérité ne t'abandonnent point; lie-les à ton cou, écris-

	die Tafel deines Herzens,		les sur la table de ton cœur;
RV'1862	3. Misericordia, y verdad no te desamparen: áthalas a tu cuello, escríbelas en la tabla de tu corazón;	SVV1770	3 Dat de goedertierenheid en de trouw u niet verlaten; bind ze aan uw hals, schrijf zij op de tafel uws harten.
PL1881	3. Miłosierdzie i prawda niech cię nie opuszczają; uwiąż je u szyi twojej, napisz je na tablicy serca twojego.	Karoli1908Hu	3. Az irgalmaság [3†] és igazság ne hagyjanak el téged: kösd azokat [4†] a te nyakadra, írd be azokat a te szívednek táblájára;
RuSV1876	3 Милость и истина да не оставляют тебя: обвяжи ими шею твою, напиши их на скрижали сердца твоего,	БКуліш	3. Нехай любов тебе не кидає та правда; носи на шиї їх і напиши на таблиці серця твоого, -
FI33/38	4. niin saat armon ja hyvän ymmärryksen Jumalan ja ihmisten silmien edessä.	Biblia1776	4. Niin sinä löydät armon ja hyvän toimen, Jumalan ja ihmisten edessä.
CPR1642	4. Nijns löydät armon ja hywän toimen Jumalan ja ihmisten edesä.		
MLV19	4 so you will find favor and good understanding in the sight of God and man.	KJV	4. So shalt thou find favour and good understanding in the sight of God and man.
Dk1871	4. saa skal du finde Naade og god Forstand for Guds og Menneskens Øjne.	KXII	4. Så skall du finna ynnest och klokhet, den Gudi och menniskom täck är.
PR1739	4. Siis pead sa leidma armo, ja head tarka meelt Jummala ja innimesse melest.	LT	4. Taip atrasi palankumą bei gerą jvertinimą Dievo ir žmonių akyse.

SANANLASKUT

Luther1912	4. so wirst du Gunst und Klugheit finden, die Gott und Menschen gefällt.	Ostervald-Fr	4. Et tu obtiendras la grâce et une grande sagesse aux yeux de Dieu et des hommes.
RV'1862	4. Y hallarás gracia y buena opinión en los ojos de Dios, y de los hombres.	SVV1770	4 En vind gunst en goed verstand, in de ogen Gods en der mensen.
PL1881	4. Tedy znajdziesz łaskę i rozum dobry przed oczyma Bożemi i ludzkiem.	Karoli1908Hu	4. Így nyersz kedvességet és jó értelmet Istennek és embernek szemei előtt.
RuSV1876	4 и обретешь милость и благоволение в очах Бога и людей.	БКуліш	4. А станешся любим і приятним і Богові й людям.
FI33/38	5. Turvaa Herraan kaikesta sydäkestäsi äläkä nojaudu omaan ymmärrykseesi.	Biblia1776	5. Luota Herraan kaikesta sydäkestäs, ja älä luota ymmärryksees;
CPR1642	5. LUota idzes HERraan caikesta sydäkestäs ja älä luota sinun ymmärryxees.		
MLV19	5 Trust in Jehovah with all your heart and do not lean upon your own understanding.	KJV	5. Trust in the LORD with all thine heart; and lean not unto thine own understanding.
Dk1871	5. Forlad dig paa Herren af dit ganske Hjerte, men forlad dig ikke fast paa din Forstand!	KXII	5. Förlåt dig på Herran af allt hjerta, och förlåt dig icke uppå ditt förstånd;
PR1739	5. Loda Jehowa peäle keigest ommast süddamest, ja ärra toeta ennast mitte omma ennese moistusse peäle.	LT	5. Pasitikék Viešpačiu visa širdimi ir nesiremk savo supratimu.
Luther1912	5. Verlaß dich auf den HERRN von ganzem Herzen und verlaß dich nicht auf deinen	Ostervald-Fr	5. Confie-toi en l'Éternel de tout ton cœur, et ne t'appuie point sur ta prudence.

Verstand;

RV'1862	5. Fíate de Jehová de todo tu corazón; y no estribes en tu prudencia.	SVV1770	5 Vertrouw op den HEERE met uw ganse hart, en steun op uw verstand niet.
PL1881	5. Ufaj w Panu ze wszystkiego serca twego, a na rozumie twoim nie spolegaj.	Karoli1908Hu	5. Bizodalmad legyen az Úrban [5+] teljes elmédből; a magad értelmére pedig ne támaszkodjál.
RuSV1876	5 Надейся на Господа всем сердцем твоим, и не полагайся на разум твой.	БКуліш	5. Надійсь на Господа всім серцем твоїм і не покладайся на власний твій розум.
FI33/38	6. Tunne hänet kaikilla teilläsi, niin hän sinun polkusi tasoittaa.	Biblia1776	6. Mutta ajattele häntä kaikissa teissäs, niin hän sinua oikein johdattaa.
CPR1642	6. Mutta ajattele händä caikisa teisäs nijn hän sinua oikein johdatta.		
MLV19	6 Acknowledge him in all your ways and he will direct your paths.	KJV	6. In all thy ways acknowledge him, and he shall direct thy paths.
Dk1871	6. Kend ham paa alle dine Veje, og han skal gøre dine Stier rette.	KXII	6. Utan tänk uppå honom i allom dinom vägom, så skall han föra dig rätt.
PR1739	6. Keige omma tede peäl öppi tedda tundma, siis teeb temma so teeraad öigeks.	LT	6. Visuose savo keliuose pripažink Jj, tai Jis nukreips tavo takus.
Luther1912	6. sondern gedenke an ihn in allen deinen Wegen, so wird er dich führen.	Ostervald-Fr	6. Considère-le dans toutes tes voies, et il dirigera tes sentiers.

SANANLASKUT

RV'1862	6. Reconócele en todos tus caminos; y él enderezará tus veredas.	SVV1770	6 Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken.
PL1881	6. We wszystkich drogach twoich znaj go, a on prostować będzie ścieszki twoje.	Karoli1908Hu	6. minden te útaidban megismered őt; akkor ő igazgatja a te útaidat.
RuSV1876	6 Во всех путях твоих познавай Его, и Он направит стези твои.	БКуліш	6. У всіх стежках твоїх думай про його, а він простувати ме шляхи твої.
FI33/38	7. Älä ole viisas omissa silmissäsi. Pelkää Herraa ja karta pahaa.	Biblia1776	7. Älä ole viisas mielestäs, vaan pelkää Herraa, ja vältä pahaa.
CPR1642	7. Älä ole wijsas mielestäs waan pelkä HERra ja wäldä paha.		
MLV19	7 Do not be wise in your own eyes. Fear Jehovah and depart from evil.	KJV	7. Be not wise in thine own eyes: fear the LORD, and depart from evil.
Dk1871	7. Vær ikke viis i dine egneøjne; frygt Herren, og vig fra det onde!	KKII	7. Låt dig icke tycka att du äst vis, utan frukta Herran, och vik ifrå det ondt är.
PR1739	7. Ärra olle ennese melest tark, karda Jehowat ja lahku kurjast ärra.	LT	7. Nebūk išmintingas savo akyse, bijok Viešpaties ir venk pikto;
Luther1912	7. Dünke dich nicht, weise zu sein, sondern fürchte den HERRN und weiche vom Bösen.	Ostervald-Fr	7. Ne sois point sage à tes propres yeux; crains l'Éternel, et détourne-toi du mal.
RV'1862	7. No seas sabio en tu opinión: teme a Jehová, y apártate del mal:	SVV1770	7 Zijt niet wijs in uw ogen; vrees den HEERE, en wijk van het kwade.

PL1881	7. Nie bądź mądrym sam u siebie; ale się bój Pana, a odstęp od złego.	Karoli1908Hu	7. Ne légy bölcs [6†] a te magad [7†] ítélete szerint; féld az Urat, és távozzál el a gonosztól.
RuSV1876	7 Не будь мудрецом в глазах твоих; бойся Господа и удаляйся от зла:	БКуліш	7. Премудрим сам себе не величай у думцї; бойся Господа й остерегайсь лихого.
FI33/38	8. Se on terveellistä sinun ruumiillesi ja virkistävää sinun luillesi.	Biblia1776	8. Sillä se on navalles terveellinen, ja virvoittaa luus.
CPR1642	8. Sillä se on sinun nawalles terwellinen ja wirgotta sinun luus.		
MLV19	8 It will be health to your navel and marrow to your bones.	KJV	8. It shall be health to thy navel, and marrow to thy bones.
Dk1871	8. Det skal være en Lægedom for din Navle og en Vædske for dine Ben.	KXII	8. Det skall vara dinom nafla helsosamt, och vederqvicka din ben.
PR1739	8. Se on ohtuks so nawwale, ja üddiks so lukontidele.	LT	8. tai bus sveikata tavo kūnui ir atgaiva kaulams.
Luther1912	8. Das wird deinem Leibe gesund sein und deine Gebeine erquicken.	Ostervald-Fr	8. Ce sera la santé pour tes muscles et un rafraîchissement pour tes os.
RV'1862	8. Porque será medicina a tu ombligo, y tuétano a tus huesos.	SVV1770	8 Het zal een medicijn voor uw navel zijn, en een bevochtiging voor uw beenderen.

SANANLASKUT

PL1881	8. To będzie zdrowiem żywotowi twemu, a odwilżeniem kościom twoim.	Karoli1908Hu	8. Egészség lesz ez a te testednek, és megújulás [8†] a te csontaidnak.
RuSV1876	8 это будет здравием для тела твоего и питанием для костей твоих.	БКуліш	8. За се пошле тобі у тїло вїн здоровле й силу в костї твої.
FI33/38	9. Kunnioita Herraa antamalla varoistasi ja kaiken sato si parhaimmasta,	Biblia1776	9. Kunnioita Herraa tavarastas, ja kaikista vuoden tulos esikoisista;
CPR1642	9. Cunnioita HERra sinun tawarastas sinun vuoden tulos esicoisista.		
MLV19	9 Honor Jehovah with your substance and with the first-fruits of all your increase,	KJV	9. Honour the LORD with thy substance, and with the firstfruits of all thine increase:
Dk1871	9. Ær Herren af dit Gods og af al din Avls Førstegrøde:	KKII	9. Hedra Herran af dina ägodelar, och af all dins årsväxts förstling;
PR1739	9. Auusta Jehowat ommast warrandussest, ja keigest omma wosi essimesest uudsest wiljast.	LT	9. Pagerbk Viešpatj savo turtu ir pirmaisiais viso derliaus vaisiai,
Luther1912	9. Ehre den HERRN von deinem Gut und von den Erstlingen all deines Einkommens,	Ostervald-Fr	9. Honore l'Éternel de ton bien, et des prémices de tout ton revenu;
RV'1862	9. Honra a Jehová de tu sustancia; y de las primicias de todos tus frutos:	SVV1770	9 Vereer den HEERE van uw goed, en van de eerstelingen al uwer inkomsten;
PL1881	9. Czcij Pana z majątkości twojej, i z pierwiastek wszystkich dochodów twoich.	Karoli1908Hu	9. Tiszteld az Urat a te marhádból, a te egész [9†] jövedelmed zsengéjéből.

SANANLASKUT

RuSV1876 9 Чти Господа от имения твоего и от начатков всех прибытков твоих,

БКуліш 9. Шануй Господа приносами з майна твого й з первоплодів усього, що Бог тобі зародить,

FI33/38 10. niin sinun jyväaittasi täyttyvät runsaudella, ja viini pursuu sinun kuurnistasi.

Biblia1776 10. Niin sinun riihes täytetään kyllyydellä, ja sinun viinakuurnas vuotaa ylitse.

CPR1642 10. Nijn sinun rijhes täytetän ja sinun wijnacuurnas wuota ylidze.

MLV19 10 so your barns will be filled with plenty and your vats will overflow with new wine.

KJV 10. So shall thy barns be filled with plenty, and thy presses shall burst out with new wine.

Dk1871 10. Saa skulle dine Lader blive fulde med Overflod og dine Persekær flyde over af Most.

KKII 10. Så skola dina lador fulla varda, och dine presser med must öfverflyta.

PR1739 10. Siis sawad so reiallussed täide kül, ja so wärské wina surrotörred aiawad ülle.

LT 10. tai tavo aruodai bus kupini, spaustuvai perpildyti naujo vyno.

Luther1912 10. so werden deine Scheunen voll werden und deine Kelter mit Most übergehen.

Ostervald-Fr 10. Et tes greniers seront remplis d'abondance, et tes cuves regorgeront de moût.

RV'1862 10. Y serán llenos tus alfolíes de hartura; y tus lagares rebentarán de mosto.

SVV1770 10 Zo zullen uw schuren met overvloed vervuld worden, en uw perskuipen van most overlopen.

PL1881 10. A gumna twoje napełnione będą

Karoli1908Hu 10. Eképen megtelnek [10+] a te csűreid

	obfitością, i od wina nowego prasy twoje rozпадać się będą.		elégséggel, és musttal áradnak el sajtód válúi.
RuSV1876	10 и наполняются житницы твои до избытка, и точила твои будут переливаться новым виНОМ.	БКуліш	10. А набиті будуть гумна твої і тискарні в тебе будуть переливатись молодим виНОМ.
FI33/38	11. Poikani, älä pidä Herran kuritusta halpana äläkä kyllästy hänen rangaistukseensa;	Biblia1776	11. Poikani, älä Herran kuritusta hylkää, ja älä ole kärsimätön, kuin hän sinua rankaisee,
CPR1642	11. Poican älä HERRAN		
MLV19	11 My son, do not despise the chastening of Jehovah, nor be weary of his reproof.	KJV	11. My son, despise not the chastening of the LORD; neither be weary of his correction:
Dk1871	11. Min Søn! foragt ikke Herrens Tugt, og vær ikke utaalmodig ved hans Revselse.	KKII	11. Min son, förkasta icke Herrans tuktan, och var icke otålig, då han straffar;
PR1739	11. # Ärra pölgä, mo poeg, Jehowa karristust, ja ärra tüddi mitte ärra temma nomimisest.	LT	11. Mano sūnau, nepaniekink Viešpaties bausmēs ir nenusimink Jo baramas,
Luther1912	11. Mein Kind, verwirf die Zucht des HERRN nicht und sei nicht ungeduldig über seine Strafe.	Ostervald-Fr	11. Mon fils, ne rejette point la correction de l'Éternel, et ne perds pas courage de ce qu'il te reprend;
RV'1862	11. No deseches, hijo mío, el castigo de Jehová: ni te fatigues de su corrección:	SVV1770	11 Mijn zoon! verwerp de tucht des HEEREN niet, en wees niet verdrietig over Zijn kastijding;

PL1881	11. Synu mój! karania Paóskiego nie odrzucaj, i nie uprzykrzaj sobie ćwiczenia jego.	Karoli1908Hu	11. Az Úrnak fenyítését fiam, ne útáld meg, se meg ne únd az ő [11†] dorgálását.
RuSV1876	11 Наказания Господня, сын мой, не отвергай, и не тяготись обличением Его;	БКуліш	11. Кар Господнїх не відкидай, мій сину, й не вважай собі за тягар картання його;
FI33/38	12. sillä jota Herra rakastaa, sitä hän rankaisee, niinkuin isä poikaa, joka hänelle rakas on.	Biblia1776	12. Sillä, jota Herra rakastaa, sitä hän rankaisee, ja on hänelle otollinen niinkuin poika isällensä.
CPR1642	12. Sillä jota HERra racasta sitä hän rangaise ja on hänelle otollinen nijncuin poica Isällens.		
MLV19	12 Because whom Jehovah loves he reproves and he whips every son whom he receives.	KJV	12. For whom the LORD loveth he correcteth; even as a father the son in whom he delighteth.
Dk1871	12. Thi Herren revser den, som han elsker, og som en Fader den Søn, i hvem han har Behag.	KKII	12. Ty hvilken Herren älskar, honom straffar han, och hafver ett behag till honom, såsom en fader till sonen.
PR1739	12. Sest, kedda Jehowa armastab, sedda nomib ta, ja temmal on temmast hea meel, kui issal ommast poiast.	LT	12. nes ką Viešpats myli, tą pabara, kaip tėvas auklėdamas sūnų, kuriuo gérisi.
Luther1912	12. Denn welchen der HERR liebt, den straft er, und hat doch Wohlgefallen an ihm wie ein Vater am Sohn.	Ostervald-Fr	12. Car l'Éternel châtie celui qu'il aime, comme un père l'enfant qu'il chérit.

SANANLASKUT

RV'1862	12. Porque Jehová al que ama, y quiere, como el padre al hijo, a ese castiga.	SVV1770	12 Want de HEERE kastijdt dengene, dien Hij liefheeft, ja, gelijk een vader den zoon, in denwelken hij een welbehagen heeft.
PL1881	12. Bo kogo Pan miluje, tego karze, a to jako ojciec, który się w synu kocha.	Karoli1908Hu	12. Mert a kit szeret az Úr, megdorgálja, és pedig mint az atya az ő fiát, a kit kedvel.
RuSV1876	12 ибо кого любит Господь, того наказывает и благоволит к тому, как отецк сыну своему.	БКуліш	12. Кого бо любить Господь, того він і карає, і ласкавий він до того, як отець до сина свого.
FI33/38	13. Autuas se ihmien, joka on löytänyt viisauden, ihmien, joka on saanut taidon.	Biblia1776	13. Autuas on se ihmien, joka viisauden löytää, ja se ihmien, joka ymmärryksen käsittää.
CPR1642	13. AUtuas on se ihmien joca wijsauden löytää ja ymmärryksen käsittää.		
MLV19	13 The man who finds wisdom is fortunate, and the man who gets understanding.	KJV	13. Happy is the man that findeth wisdom, and the man that getteth understanding.
Dk1871	13. Saligt er det Menneske, som har fundet Visdom, og det Menneske, som vinder Forstand.	KKII	13. Säll är den människa, som vishet finner, och den människa, hvilko förstånd tillflyter.
PR1739	13. Wägga önnis on se innimenne, kes tarkust leiab, ja se innimenne, kes moistust kätte saab.	LT	13. Palaimintas žmogus, kuris randa išmintį ir įgauna supratimo,

Luther1912	13. Wohl dem Menschen, der Weisheit findet, und dem Menschen, der Verstand bekommt!	Ostervald-Fr	13. Heureux l'homme qui a trouvé la sagesse, et l'homme qui avance dans l'intelligence!
RV'1862	13. Bienaventurado el hombre que halló la sabiduría; y que saca a luz la inteligencia.	SVV1770	13 Welgelukzalig is de mens, die wijsheid vindt, en de mens, die verstandigheid voortbrengt!
PL1881	13. Błogosławiony człowiek, który znajduje mądrość, i człowiek, który dostanie roztropności.	Karoli1908Hu	13. Boldog ember, a ki megnyerte a bölcseséget, és az ember, a ki értelmet szerez.
RuSV1876	13 Блажен человек, который снискал мудрость, и человек, который приобрел разум, —	БКуліш	13. Блажен той чоловік, що придбав собі мудрість, і чоловік, що вмів добитися до знання.
FI33/38	14. Sillä parempi on hankkia sitä kuin hopeata, ja siitä saatu voitto on kultaa jalompi.	Biblia1776	14. Sillä parempi on kaupita häntä kuin kaupita hopiaa, ja hänen hedelmänsä on parempi kuin kulta.
CPR1642	14. Sillä parempi on caupita händä cuin hopiata ja hänen hedelmäns on parembi cuin culda.		
MLV19	14 Because the gain of it is better than the gain of silver and the profit of it than fine gold.	KJV	14. For the merchandise of it is better than the merchandise of silver, and the gain thereof than fine gold.
Dk1871	14. Thi det er bedre at købe den end at købe	KXII	14. Ty det är bättre hafva henne än silfver,

	Sølv, og at vinde den er bedre end Guld.		och hennes frukt bättre än guld.
PR1739	14. Sest teřma kaupleminne on parrem kui höbbeda kauplemiňe, ja teřma woos parram kui kuld.	LT	14. nes ją įsigyti yra naudingiau, negu įsigyti sidabro, ir pelno iš jos yra daugiau negu iš geriausio aukso.
Luther1912	14. Denn es ist besser, sie zu erwerben, als Silber; denn ihr Ertrag ist besser als Gold.	Ostervald-Fr	14. Car il vaut mieux l'acquérir que de gagner de l'argent, et le revenu qu'on en peut tirer vaut mieux que l'or fin.
RV'1862	14. Poque su mercadería es mejor que la mercadería de la plata; y sus frutos, más que el oro fino.	SVV1770	14 Want haar koophandel is beter dan de koophandel van zilver, en haar inkomst dan het uitgegraven goud.
PL1881	14. Bo lepiej nią kupczyć, niżeli kupczyć srebrem: owszem pozyteczniejszy nad złoto dochód jej.	Karoli1908Hu	14. Mert jobb ennek megszerzése az ezüstnek [12†] megszerzsénél, és a kiásott aranyánál ennek jóvedelme.
RuSV1876	14 потому что приобретение ее лучше приобретения серебра, и прибыли от нее больше, нежели от золота:	БКуліш	14. Бо набуток се ліпший як набуток срібла, і хісна з його більш як із золота.
FI33/38	15. Se on kalliimpi kuin helmet, eivät mitkään kalleutesi vedä sille vertaa.	Biblia1776	15. Hän on kalliimpi kuin pääryt, eikä hänen vertaansa mitään toivottaa taideta.
CPR1642	15. Hän on callimbi cuin pärly eikä hänen wertans mitän toiwotta taita.		
MLV19	15 She is more precious than rubies and none of the things you can desire are to be	KJV	15. She is more precious than rubies: and all the things thou canst desire are not to be

compared to her.

compared unto her.

Dk1871 15. Den er dyrebal ere end Perler og alt det,
du har Lyst til, kan ikke lignes ved den.

KXII

15. Hon är ädlare än perlor, och allt det du
önska må, är henne icke likt.

PR1739 15. Ta on kallim kui perlid, ja mis sa ial woid
ihhaldada, ei sa temma wasto.

LT

15. Ji brangesně už deimantus, su ja
nesulyginama visa, ko galétum trokšti.

Luther1912 15. Sie ist edler denn Perlen; und alles, was du
wünschen magst, ist ihr nicht zu vergleichen.

Ostervald-Fr

15. Elle est plus précieuse que les perles, et
toutes les choses désirables ne la valent pas.

RV'1862 15. Más preciosa es que las piedras preciosas;
y todo lo que puedes desear, no se puede
comparar a ella.

SVV1770

15 Zij is kostelijker dan robijnen; en al wat u
lusten mag, is met haar niet te vergelijken.

PL1881 15. Droższa jest nad perły, a wszystkie
najmilsze rzeczy twoje nie zrównają się z nią.

Karoli1908Hu

15. Drágább a fényes kárbunkulusoknál, és
minden te gyönyörűségeid nem
hasonlíthatók hozzá.

RuSV1876 15 она дороже драгоценных камней; и
ничто из желаемого тобою не сравнится с
нею.

БКуліш

15. Коралї дорогі, да не такі як мудрість, і
нічо з того, що ти бажаєш, не зрівняється з
нею.

FI33/38 16. Pitkä ikä on sen oikeassa kädessä,
vasemmassa rikkaus ja kunnia.

Biblia1776

16. Pitkä ikä on hänen oikialla kädellänsä,
rikkaus ja kunnia hänen vasemmallansa.

CPR1642 16. Pitkä ikä on hänen oikialla kädellänsä
rikkaus ja cunnia hänen vasemallansa.

SANANLASKUT

MLV19	16 Length of days is in her right hand, in her left hand are riches and honor.	KJV	16. Length of days is in her right hand; and in her left hand riches and honour.
Dk1871	16. I dens højre Haand er langt Liv, i dens venstre er Rigdom og Ære.	KXII	16. Långt lif är på hennes högra hand, på hennes venstra är rikedom och ära.
PR1739	16. Temma parremal polel on pitk igga, temma pahhemal polel rikkus ja au.	LT	16. Dešinėje jos rankoje ilgas amžius, o kairėje turtai ir garbė.
Luther1912	16. Langes Leben ist zu ihrer rechten Hand; zu ihrer Linken ist Reichtum und Ehre.	Ostervald-Fr	16. Il y a de longs jours dans sa droite, des richesses et de la gloire dans sa gauche.
RV'1862	16. Longura de dias trae en su mano derecha: en su izquierda, riquezas y honra.	SVV1770	16 Langheid der dagen is in haar rechterhand, in haar linkerhand rijkdom en eer.
PL1881	16. Przedłużenie dni w prawicy jej, a w lewicy jej bogactwa i zacność.	Karoli1908Hu	16. Napoknak hosszúsága van jobbjában, baljában gazdagság és tisztesség.
RuSV1876	16 Долгоденствие – в правой руке ее, а в левой у нее – богатство и слава;	БКуліш	16. В правій руці в неї - життє на сьвіті довге, а в лівій у неї - багацтво й слава.
FI33/38	17. Sen tiet ovat suloiset tiet, sen polut rauhaisat kaikki tyynni.	Biblia1776	17. Hänen tiensä ovat iloiset, ja kaikki hänen askeleensa rauha.
CPR1642	17. Hänen tiens ovat iloiset ja caicki hänen askelens rauha.		
MLV19	17 Her ways are ways of pleasantness and all her paths are peace.	KJV	17. Her ways are ways of pleasantness, and all her paths are peace.

Dk1871	17. Dens Veje ere yndige Veje, og alle dens Stier ere Fred.	KXII	17. Hennes vägar äro lustige vägar, och alle hennes stigar äro frid.
PR1739	17. Temma teed on löbbusad teed, ja keik ta jallateed on rahho.	LT	17. Jos kelaimalonés kelai, visi jos takiramybē.
Luther1912	17. Ihre Wege sind liebliche Wege, und alle ihre Steige sind Friede.	Ostervald-Fr	17. Ses voies sont des voies agréables, et tous ses sentiers conduisent à la paix.
RV'1862	17. Sus caminos son caminos deleitosos; y todas sus veredas, paz.	SVV1770	17 Haar wegen zijn wegen der liefelijkhed, en al haar paden vrede.
PL1881	17. Drogi jej rozkoszne, i wszystkie ścieszki jej spokojne.	Karoli1908Hu	17. Az Ő útai gyönyörűséges útak, és minden ösvényei: békesség.
RuSV1876	17 пути ее – пути приятные, и все стези ее – мирные.	БКуліш	17. Усі шляхи її - шляхи приятні, і всі стежки її - задоволенне (серця).
FI33/38	18. Elämän puu on se niille, jotka siihen tarttuvat; onnelliset ne, jotka siitä pitävät kiinni.	Biblia1776	18. Hän on elämän puu niille, jotka häneen rupeevat; ja autuaat ovat ne, jotka hänen pitävät.
CPR1642	18. Hän on elämän puu caikille jotca häneen rupewat ja autuat owat ne jotca hänen pitäwät.		
MLV19	18 She is a tree of life to those who lay hold upon her. And everyone who retains her is fortunate.	KJV	18. She is a tree of life to them that lay hold upon her: and happy is every one that retaineth her.

Dk1871	18. Den er Livsens Træ for dem, som griben, og hver den, som holder fast paa æn, skal prises salig.	KXII	18. Hon är lifesens trä allom dem som fatta henne; och salige äro de som hålla henne;
PR1739	18. Ta on ello puuks neile, kes temmasse kinnihakkawad, ja kes temmast kinnipeab, tedda tulleb önsaks kita.	LT	18. Ji yra gyvybės medis visiems, kurie ja pagauna, laimingi, kas ja išlaiko.
Luther1912	18. Sie ist ein Baum des Lebens allen, die sie ergreifen; und selig sind, die sie halten.	Ostervald-Fr	18. Elle est l'arbre de vie pour ceux qui l'embrassent, et tous ceux qui la conservent sont rendus bienheureux.
RV'1862	18. Esta es el árbol de vida a los que asen de ella; y los que la sustentan, son bienaventurados.	SVV1770	18 Zij is een boom des levens dengenen, die ze aangrijpen, en elkeen, die ze vast houdt, wordt gelukzalig.
PL1881	18. Drzewem żywota jest tym, którzy by się jej chwycili; a którzy się jej trzymają, są błogosławionymi.	Karoli1908Hu	18. Életnek [13†] fája ez azoknak, a kik megragadják, és a kik [14†] megtartják boldogok!
RuSV1876	18 Она – древо жизни для тех, которые приобретают ее, – и блаженны, которые сохраняют ее!	БКуліш	18. Вона - деревом життя про тих, хто її здобуде, й щасна доля тих, хто її держиться.
FI33/38	19. Herra on viisaudella perustanut maan, taivaat taidolla vahvistanut.	Biblia1776	19. Sillä Herra on viisaudella maan perustanut, ja taivaat toimella valmistanut.
CPR1642	19. Sillä HERra on wiisaudella maan perustanut ja taiwat toimella walmistanut.		

MLV19	19 Jehovah founded the earth by wisdom. He established the heavens by understanding.	KJV	19. The LORD by wisdom hath founded the earth; by understanding hath he established the heavens.
Dk1871	19. Herren har grundfæstet Jorden med Visdom, han har beredt Himlene med Forstaild.	KXII	19. Ty Herren hafver grundat jordena genom vishet, och genom sitt råd tillredt himmelen.
PR1739	19. Jehowa on tarkusse läbbi maad kindlaste raianud, ja moistusse läbbi taewast walmistand.	LT	19. Viešpats išmintimi sukūrė žemę, savo protu įtvirtino dangus.
Luther1912	19. Denn der HERR hat die Erde durch Weisheit gegründet und durch seinen Rat die Himmel bereitet.	Ostervald-Fr	19. L'Éternel a fondé la terre par la sagesse, et agencé les cieux par l'intelligence.
RV'1862	19. Jehová con sabiduría fundó la tierra: afirmó los cielos con inteligencia.	SVV1770	19 De HEERE heeft de aarde door wijsheid gegrond, de hemelen door verstandigheid bereid.
PL1881	19. Pan mądrością ugruntował ziemię, a roztropnością umocnił niebiosa.	Karoli1908Hu	19. Az Úr bölcseséggel [15+] fundálta a földet, erősítette az eget értelemmel.
RuSV1876	19 Господь премудростью основал землю, небеса утвердил разумом;	БКуліш	19. Премудростю Господь поставил землю, а разумом утвердив небо.
FI33/38	20. Hänen toimestansa syvyydet kuohuivat esiin, ja pilvet pisaroivat kastetta.	Biblia1776	20. Hänen viisaudessansa ovat syvyydet eroitetut, ja pivet pisaroivat kasteen.

CPR1642 20. Hänen wijsadesans owat sywydet eroitetut ja pilwet pisaroidzewat casten.

MLV19 20 The depths were broken up and the skies drop down the dew by his knowledge.

KJV

20. By his knowledge the depths are broken up, and the clouds drop down the dew.

Dk1871 20. Ved hans Kundskab skiltes Dybene, og ved den dryppe Skyerne med Dug.

KXII

20. Genom hans ord äro djupen åtskild, och skyarna med dagg drypande vordne.

PR1739 20. Temma tundmisze läbbi on süggawussed löhkenud, ja üllemad pilwed tilkuwad kastet.

LT

20. Jo žinojimu buvo atvertos gelmès ir debesys laša rasa.

Luther1912 20. Durch seine Weisheit sind die Tiefen zerteilt und die Wolken mit Tau triefend gemacht.

Ostervald-Fr 20. C'est par sa science que les abîmes s'ouvrent, et que les nuées distillent la rosée.

RV'1862 20. Con su ciencia se partieron los abismos; y los cielos destilan el rocío.

SVV1770

20 Door Zijn wetenschap zijn de afgronden gekloofd, en de wolken druipen dauw.

PL1881 20. Umiejętnością jego rozstąpiły się przepaści, a obłoki rosą kropią.

Karoli1908Hu 20. Az ő tudománya által fakadtak ki a mélységből a vizek, és a felhők csepegnek harmatot,

RuSV1876 20 Его премудростю разверзлись бездны, и облака кропят росою.

БКуліш

20. Його премудростю створились (морські) безодні, і хмари кроплять росою.

FI33/38 21. Poikani, nämä älkööt häipykö näkyvistäsi, säilytää neuvokkuus ja taidollisuus,

Biblia1776 21. Poikani, älä salli näitä silmistäks tulla pois, niin sinä tulet onnelliseksi ja viisaaksi.

CPR1642 21. Poican älä händä salli silmistäs tulla pois
nijns tulet onnellisexi ja wijsaxi.

MLV19 21 My son, do not let them depart from your eyes. Keep sound-wisdom and discretion,

KJV

21. My son, let not them depart from thine eyes: keep sound wisdom and discretion:

Dk1871 21. Min Søn! lad dem ikke vige fra dine Øjne, bevar Fasthed og Kløgt.

KXII

21. Min son, låt henne icke ifrå din ögon vika, så skall du lyckosam och klok varda.

PR1739 21. Mo poeg! ärra lasse neid omma silmade eest mitte ärrakallada, hoia sa tössist asja ja head noud.

LT

21. Mano sūnau, neišleisk jū iš akių, saugok sveiką nuovoką ir jžvalgumą.

Luther1912 21. Mein Kind, laß sie nicht von deinen Augen weichen, so wirst du glückselig und klug werden.

RV'1862 21. Hijo mío, no se aparten estas cosas de tus ojos: guarda la ley, y el consejo;

Ostervald-Fr 21. Mon fils, qu'elles ne s'écartent point de devant tes yeux; garde la sagesse et la prudence,

SVV1770 21 Mijn zoon! laat ze niet afwijken van uw ogen; bewaar de bestendige wijsheid en bedachtzaamheid.

PL1881 21. Synu mój! niech to nie odstępuje od oczów twych: strzeż prawdziwej mądrości i roz tropności;

Karoli1908Hu 21. Fiam, ne távozzanak el a te szemeidől, Őrizd meg az igaz [16+] bölcseséget, és a meggondolást!

RuSV1876 21 Сын мой! не упсакай их из глаз твоих; храни здравомыслие и рассудительность,

БКуліш 21. Мій сину! не спускай їх із очей твоїх; ховай розум і розумну обачність.

FI33/38 22. niin ne ovat elämä sinun sielullesi ja

Biblia1776 22. Se on sinun sielus elämä; ja sinun suus

	kaunistus sinun kaulaasi.		on otollinen.
CP1642	22. Se on sinun sielus elämä ja sinun suus on otollinen.		
MLV19	22 so they will be life to your soul and adornment to your neck.	KJV	22. So shall they be life unto thy soul, and grace to thy neck.
Dk1871	22. Og de skulle være Liv for din Sjæl og et Smykke for din Hals.	KXII	22. Det skall vara dine själs lif, och din mun skall täck vara.
PR1739	22. Siis on need so hingele elluks, ja so kurgule armo-ehteks.	LT	22. Tai bus gyvybė tavo sielai ir papuošalas kaklui;
Luther1912	22. Das wird deiner Seele Leben sein und ein Schmuck deinem Halse.	Ostervald-Fr	22. Et elles seront la vie de ton âme, et un ornement à ton cou.
RV'1862	22. Y serán vida a tu alma, y gracia a tu cuello.	SVV1770	22 Want zij zullen het leven voor uw ziel zijn, en een aangenaamheid voor uw hals.
PL1881	22. I będę żywotem duszy twojej, a ozdobą szyi twojej.	Karoli1908Hu	22. És lesznek ezek élet [17†] a te lelkednek, és kedvesség a te nyakadnak.
RuSV1876	22 и они будут жизнью для души твоей и украшением для шеи твоей.	БКуліш	22. Вони будуть жизнею душі твоїй і окрасою шиї в тебе.
FI33/38	23. Silloin sinä kuljet tiesi turvallisesti etkä loukkaa jalkaasi.	Biblia1776	23. Silloin sinä murheetoinna vaellat teissäs, ettet jalkaas loukkaa.
CP1642	23. Silloin sinä murhetoinna waellat teisäs		

ettes jalcas loucka.

MLV19	23 Then you will walk in your way securely and your foot will not stumble.	KJV	23. Then shalt thou walk in thy way safely, and thy foot shall not stumble.
Dk1871	23. Da skal du vandre tryggelig paa din Vej, og du skal ikke støde din Fod.	KXII	23. Då skall du på dinom väg säker vandra, att din fot icke stöter sig.
PR1739	23. Siis woid sa omma teed käia julgeste, et sa omma jalga ei touka.	LT	23. tada eisi saugus savo keliu, ir tavo koja nesuklups.
Luther1912	23. Dann wirst du sicher wandeln auf deinem Wege, daß dein Fuß sich nicht stoßen wird.	Ostervald-Fr	23. Alors tu marcheras en assurance par ton chemin, et ton pied ne heurtera point.
RV'1862	23. Entónces caminarás por tu camino confiadamente; y tu pié no tropezará.	SVV1770	23 Dan zult gjij uw weg zeker wandelen, en gij zult uw voet niet stoten.
PL1881	23. Tedy będziesz chodził bezpiecznie droga twoją, a nogą twoją nie potknie się.	Karoli1908Hu	23. Akkor bátorsággal járod a te útadat, és a te lábadat [18†] meg nem ütöd.
RuSV1876	23 Тогда безопасно пойдешь по пути твоему, и нога твоя не споткнется.	БКуліш	23. Тоді ходити меш безпечно дорогою твоєю, й нога твоя не спіткнеться.
FI33/38	24. Kun menet maata, et pelkää mitään, ja maata mentyäsi on unesi makea.	Biblia1776	24. Et sinä pelkää maata pantuas, mutta makaat; ja sinun unes on sinulle makia,
CPR1642	24. Et sinä pelkä maata panduas mutta macat makiasti.		

MLV19	24 When you lie down, you will not be afraid. Yes, you will lie down and your sleep will be sweet.	KJV	24. When thou liest down, thou shalt not be afraid: yea, thou shalt lie down, and thy sleep shall be sweet.
Dk1871	24. Naar du lægger dig, da skal du ikke frygte, og naar du har lagt dig, skal din Søvn være sød.	KXII	24. Lägger du dig, så skall du intet frukta dig, utan sofva sötliga;
PR1739	24. Kui sa mahhaheidad, ei sinna siis wärrise; waid sinna maggad, ja so unni on maggus.	LT	24. Atsigulęs nebijosi, ir tavo miegas bus saldus.
Luther1912	24. Legst du dich, so wirst du dich nicht fürchten, sondern süß schlafen,	Ostervald-Fr	24. Si tu te couches, tu n'auras point de frayer; et quand tu seras couché, ton sommeil sera doux.
RV'1862	24. Cuando te acostares, no habrás temor; y acostarte has, y tu sueño será suave.	SVV1770	24 Zo gjij nederligt, zult gjij niet schrikken; maar gjij zult nederliggen en uw slaap zal zoet wezen.
PL1881	24. Jeżeli się układziesz, nie będziesz się lękał; a gdy się uspokoisz, wdzięczny będzie sen twój.	Karoli1908Hu	24. Mikor lefekszel, nem [19†] rettegsz; hanem lefekszel és gyönyörűséges lesz a te álmod.
RuSV1876	24 Когда ляжешь спать, – не будешь бояться; и когда уснешь, – сон твой приятен будет.	БКуліш	24. Коли лягати меш - не будеш боятись, а коли заснеш, - сон твій солодкий буде.
FI33/38	25. Pääset peljästymästä äkkikauhistuksia ja turmiota, joka jumalattomat yllättää.	Biblia1776	25. Ettei sinun tarvitse peljätä äkillistä hirmua, eikä jumalattomain hävitystä, kuin

se tulee.

CPR1642 25. Ettei sinun tarwita pelkämän äkillistä hirmua eikä jumalattomain myrskyä cosca se tule.

MLV19 25 Do not be afraid of sudden fear, nor of the desolation of the wicked, because it comes.

KJV

25. Be not afraid of sudden fear, neither of the desolation of the wicked, when it cometh.

Dk1871 25. Du skal ikke frygte for pludselig Skræk, ej heller for Ødelæggelsen over de ugadelige, naar den kommer.

KKII

25. Att du icke betorf frukta dig för hastig förskräckelse, eller för de ogudaktigas storm, då han kommer.

PR1739 25. Ei sa karda äkkist hirmo, eggā öälatte ärrahäwwitamist, kui se tulleb.

LT

25. Tavęs neišgąsdins staigus sąmyšis ir nedorėlių siautėjimas, kai jis ateis.

Luther1912 25. daß du dich nicht fürchten darfst vor plötzlichem Schrecken noch vor dem Sturm der Gottlosen, wenn er kommt.

Ostervald-Fr

25. Ne crains point la frayeur soudaine, ni l'attaque des méchants, quand elle arrivera.

RV'1862 25. No habrás temor del pavor repentino, ni de la ruina de los impíos, cuando viniere.

SVV1770

25 Vrees niet voor haastigen schrik, noch voor de verwoesting der goddelozen, als zij komt.

PL1881 25. Nie ulękniesz się strachu nagłego, ani spustoszenia bezbożników, gdy przyjdzie.

Karoli1908Hu

25. Ne félj a hirtelen való [20+] félelemtől, és a gonoszok pusztításától, ha eljő;

RuSV1876 25. Не убоишься внезапного страха и пагубы от нечестивых, когда она придет;

БКуліш

25. Не злякаєшся наглого страху, ані пагуби від безбожників, як на тебе спаде;

FI33/38	26. Sillä sinä saat luottaa Herraan, hänen varjelee sinun jalkasi joutumasta kiinni.	Biblia1776	26. Sillä Herra on sinun lohduukses; hänen varjelee sinun jalkas, ettei sitä saavuteta.
CPR1642	26. Sillä HERRa on sinun lohduuxes hänen warjele sinun jalcas ettei sitä saawuteta.		
MLV19	26 Because Jehovah will be your confidence and will keep your foot from being taken.	KJV	26. For the LORD shall be thy confidence, and shall keep thy foot from being taken.
Dk1871	26. Thi Herren skal være dit Haab, og han skal bevare din Fod fra at fanges.	KKII	26. Ty Herren är din tröst; han bevarar din fot, att han icke fången värder.
PR1739	26. Sest Jehowa wöttab olla sinno lotussega, ja hoiab so jalla, et se paelasse ei sa.	LT	26. Viešpats bus tavo pasitikėjimas, Jis apsaugos tavo koja, kad nejkiūtum.
Luther1912	26. Denn der HERR ist dein Trotz; der behütet deinen Fuß, daß er nicht gefangen werde.	Ostervald-Fr	26. Car l'Éternel sera ton espérance, et il gardera ton pied du piège.
RV'1862	26. Porque Jehová será tu confianza; y el guardará tu pie, porque no seas tomado.	SVV1770	26 Want de HEERE zal met uw hoop wezen, en Hij zal uw voet bewaren van gevangen te worden.
PL1881	26. Albowiem Pan będzie ufaniem twojem, a nogi twojej będzie strzegł od samołówki.	Karoli1908Hu	26. Mert az Úr lesz a te bizodalmaid és megőrzi a te lábadat a fogsgától.
RuSV1876	26 потому что Господь будет упоманием твоим и сохранит ногу твою от уловления.	БКуліш	26. Бо Господь буде надією тобі, й стерегти ме, щоб за ногу не спіймався.

FI33/38	27. Älä kiellä tarvitsevalta hyvää, milloin sitä tehdä voit.	Biblia1776	27. Älä estele tarvitsevalle hyvää tehdä, jos sinulla on varaa, ettäs sen tehdä taidat.
CPR1642	27. Älä estele tarwidzewalle hywää tehdä jos sinun kätes on Jumalalda wara saanut.		
MLV19	27 Do not withhold good from those to whom it is due, when it is in the power of your hand to do it.	KJV	27. Withhold not good from them to whom it is due, when it is in the power of thine hand to do it.
Dk1871	27. Hold ikke godt tilbage fra dem, som trænge dertil, naar din Haand har Evne til at gøre det.	KKII	27. Neka dig icke att göra dem torftiga godt, om din hand af Gudi hafver magt sådant göra.
PR1739	27. Ärra kela head mitte neile, kellel se tarwis on, kui sinno kä joudo on, head tehha.	LT	27. Neatsakyk geradarystés tam, kuriam dera ja padaryti, kai tavo ranka tai pajégia.
Luther1912	27. Weigere dich nicht, dem Dürftigen Gutes zu tun, so deine Hand von Gott hat, solches zu tun.	Ostervald-Fr	27. Ne refuse pas un bienfait à celui qui en a besoin, quand il est en ton pouvoir de l'accorder.
RV'1862	27. No detengas el bien de sus dueños, cuando tuvieres poder para hacerlo.	SVV1770	27 Onthoud het goed van zijn meesters niet, als het in het vermogen uwer hand is te doen.
PL1881	27. Nie zbraniaj się dobrze czynić potrzebującemu, gdy cię na to stanie, abyś dobrze czynił.	Karoli1908Hu	27. Ne fogd meg a [21†] jótéteményt azoktól, a kiket illet, ha hatalmadban van annak megcselekedése.
RuSV1876	27 Не отказывай в благодеянии	БКуліш	27. У нужді помогти бідасі не одхилляйся,

нуждающемуся, когда рука твоя в силе
сделать его.

коли рука твоя здолїє се зробити.

FI33/38 28. Älä sano lähimmäiselleesi: Mene nyt ja tule toiste, huomenna minä annan, kun sinulla kuitenkin on.

CPR1642 28. Älä sano ystäväilles: mene ja tule jällens huomena minä sinulle annan jos sinulla on.

MLV19 28 Do not say to your neighbor, Go and come again and tomorrow I will give, when you have it by you.

Dk1871 28. Sig ikke til din Næste: Gak bort og kom igen, og i Morgen vil jeg give, naar du dog har det.

PR1739 28. Ärra ütle mitte omma liggimessele: Minne ja tulle jälle, ja homē tahhan ma anda; ja omneti on se nüüd so kä.

Luther1912 28. Sprich nicht zu deinem Nächsten: "Geh hin und komm wieder; morgen will ich dir geben", so du es wohl hast.

RV'1862 28. No digas a tu prójimo: Vé, y vuelve, y mañana te daré, cuando tienes contigo.

Biblia1776 28. Älä sano ystävälle: mene ja tule jälleen, huomenna minä sinulle annan; koska sinulla on.

KJV 28. Say not unto thy neighbour, Go, and come again, and to morrow I will give; when thou hast it by thee.

KKII 28. Säg icke till din vän: Gack bort, och kom igen, i morgon vill jag gifva dig; der du dock det nu hafver.

LT 28. Nesakyk savo artimui: "Eik ir sugržk, rytoj aš tau duosiu", kai turi su savimi.

Ostervald-Fr 28. Ne dis point à ton prochain: Va et reviens, et je te donnerai demain; quand tu as de quoi donner.

SVV1770 28 Zeg niet tot uw naaste: Ga heen, en kom weder, en morgen zal ik geven, dewijl het bij u is.

PL1881	28. Nie mów bliźniemu twemu: Idź, a wróć się, a jutroć dam; gdyż to masz u siebie.	Karoli1908Hu	28. Ne mondd a te felebarátodnak: menj el, [22+] azután térj meg, és holnap adok; holott nálad van, a mit kér.
RuSV1876	28 Не говори другу твоему: „пойди и приди опять, и завтра я дам”, когда ты имеешь при себе.	БКуліш	28. Не говори твойму ближньому: Йди собі й прийди знов, завтра дам тобі, коли маєш при собі. (Бо не знаєш, що принесе день завтрішній.)
FI33/38	29. Älä mieti pahaa lähimmäistäsi vastaan, kun hän luottavaisesti luonasi asuu.	Biblia1776	29. Älä pyydä sinun ystäväsin vahinkoa, joka hyvässä toivossa asuu sinun tykönäs.
CPR1642	29. Älä pyydä sinun ystäväsi wahingota joca hyväsi toiwos asu sinun tykönäs.		
MLV19	29 Do not devise evil against your neighbor, since he dwells securely by you.	KJV	29. Devise not evil against thy neighbour, seeing he dwelleth securely by thee.
Dk1871	29. Optænk ikke ondt imod din Ven, naar han bor tryggelig hos dig.	KKII	29. Far icke efter att göra dinom vän ondt, den uppå god tro när dig bor.
PR1739	29. Ärra pea kurja noud omma liggimesse wasto, kui ta sinno jures julgeste ellab.	LT	29. Neplanuok pikta prieš savo artimą, kuris gyvena pasitikėdamas arti tavęs.
Luther1912	29. Trachte nicht Böses wider deinen Nächsten, der auf Treue bei dir wohnt.	Ostervald-Fr	29. Ne machine point de mal contre ton prochain qui habite en assurance avec toi.
RV'1862	29. No pienses mal contra tu prójimo, estando él confiado de tí.	SVV1770	29 Smeed geen kwaad tegen uw naaste, aangezien hij met vertrouwen bij u woont.

PL1881	29. Nie knuj złego przeciwko bliźniemu twemu, gdyż on z tobą dowiernie mieszka.	Karoli1908Hu	29. Ne forralj a te felebarátod [23†] ellen gonoszt, holott Ő együtt ül bátorságosan te veled.
RuSV1876	29 Не замышляй против ближнего твоего зла, когда он без опасения живет с тобою.	БКуліш	29. Не мисли зла тому, кто беспеч із тобою живе.
FI33/38	30. Älä riitele kenenkään kanssa syyttä, kun ei toinen ole sinulle pahaa tehnyt.	Biblia1776	30. Älä kenenkään kanssa toru ilman syytä, jos hän ei mitään pahaa sinulle tehnyt ole.
CPR1642	30. Älä kenengän cansa toru ilman syytä jos ei hän mitän paha sinulle tehnyt ole.		
MLV19	30 Do not contend with a man without cause, if he has done you no harm.	KJV	30. Strive not with a man without cause, if he have done thee no harm.
Dk1871	30. Træt ikke med et Menneske uden Aarsag, naar han ikke har gjort dig ondt.	KKII	30. Kifva med ingom utan sak, om han dig intet ondt gjort hafver.
PR1739	30. Ärra riidle ühhegi innimessega ilmaaego, kui ta sulle kurja ei teinud.	LT	30. Nesibark be reikalo su žmogumi, kuris tau nieko blogo nepadarė.
Luther1912	30. Hadere nicht mit jemand ohne Ursache, so er dir kein Leid getan hat.	Ostervald-Fr	30. N'aie point de procès sans sujet avec personne, lorsqu'on ne t'a fait aucun mal.
RV'1862	30. No pleitées con alguno sin razón, si él no te ha malgalardonado.	SVV1770	30 Twist met een mens niet zonder oorzaak, zo hij u geen kwaad gedaan heeft.

SANANLASKUT

PL1881 30. Nie wadź się z człowiekiem bez przyczyny, Karoli1908Hu 30. Ne háborogj egy emberrel is [24†] ok jeźliżeć nic złego nie wyrządził.

RuSV1876 30 Не ссорься с человеком без причины, БКуліш 30. Не сварись із чоловіком, не маючи когда он не сделал зла тебе.

FI33/38 31. Älä kadehdi väkivallan miestä äläkä hänen teitänsä omiksesi valitse; Biblia1776 31. Älä kiivoittele väärää miestä, älä noudata hänen retkiänsä.

CPR1642 31. Älä kijwoittele wäärä miestä ja älä noudata hänen retkiäns.

MLV19 31 Do not envy the man of violence and choose none of his ways. KJV 31. Envy thou not the oppressor, and choose none of his ways.

Dk1871 31. Misund ikke en Voldsmann, og udvælg ikke nogen af alle hans Veje!

KXII 31. Följ icke en vrång man efter, och utvälj ingen af hans vägar;

PR1739 31. Ärra kaetse wäggiwaldset meest, ja ärra wallitse mitte ühteainust temma wisidest.

LT 31. Nepavydék smurtininkui ir nesirink né vieno iš jo kelių.

Luther1912 31. Eifere nicht einem Frevler nach und erwähle seiner Wege keinen;

Ostervald-Fr 31. Ne porte pas envie à l'homme violent, et ne choisis aucune de ses voies.

RV'1862 31. No tengas envidia al hombre injusto: ni escojas alguno de sus caminos:

SVV1770 31 Zijt niet nijdig over een man des gewelds, en verkies geen van zijn wegen.

PL1881 31. Nie zatrzymuj mężowi gwałt czyniącemu, a nie Karoli1908Hu 31. Ne irígykedjél [25†] az erőszakos obieraj żadnej drogi jego.

emberre, és néki semmi útát ne válaszd.

RuSV1876	31 Не соревнуй человеку, поступающему насильственно, и не избирай ни одного из путей его;	БКуліш	31. Не завидуй чоловікові, що поступає напастливо, й не вибирай для себе дороги його;
FI33/38	32. sillä väärämielinen on Herralle kauhistus, mutta oikeamielisille hän on tuttava.	Biblia1776	32. Sillä pahanikset ovat Herralle kauhistus; mutta hänen salaisuutensa on hurskasten tykönä.
CPR1642	32. Sillä HERra cauhistu sitä joca wilpistele ja hänen salaisudens on siweitten tykönä.		
MLV19	32 Because the perverse man is an abomination to Jehovah, but his friendship is with the upright.	KJV	32. For the froward is abomination to the LORD: but his secret is with the righteous.
Dk1871	32. Thi Herren har Vederstyggelighed til den, som er forvendt, men hans fortrolige Omgang er med de oprigtige.	KXII	32. Ty Herren stygges vid den affälliga, och hans hemlighet är när de fromma.
PR1739	32. Sest üks pörane on Jehowa melest hirmus; agga temma sallaja nou on öiglaste jures.	LT	32. Viešpats bjaurisi ydingu žmogumi, bet Jis artimas teisiajam.
Luther1912	32. denn der HERR hat Greuel an dem Abtrünnigen, und sein Geheimnis ist bei den Frommen.	Ostervald-Fr	32. Car celui qui va de travers est en abomination à l'Éternel; mais il est l'ami de ceux qui sont droits.
RV'1862	32. Porque el perverso es abominado de Jehová; y con los rectos es su secreto.	SVV1770	32 Want de afwijker is den HEERE een gruwel; maar Zijn verborgenheid is met den oprechte.

PL1881	32. Albowiem przewrotny jest obrzydliwośćą przed Panem; ale z szczerymi tajemnicą jego;	Karoli1908Hu	32. Mert útálja az Úr az engedetlent; és az igazakkal van az Ő [26†] titka.
RuSV1876	32 потому что мерзость пред Господом развратный, а с праведными у Его общение.	БКуліш	32. Бо гидує Господь переворотним, а з праведними у нього спільність.
FI33/38	33. Herran kirous on jumalattoman huoneessa, mutta vanhurskasten asuinsijaa hän siunaa.	Biblia1776	33. Jumalattoman huoneessa on Herran kirous; muttavanhurskaan majaa siunataan.
CPR1642	33. Jumalattoman huones on HERran kirous mutta wanhurscan huone siunatan.		
MLV19	33 The curse of Jehovah is in the house of a wicked man, but he graces the habitation of the righteous.	KJV	33. The curse of the LORD is in the house of the wicked: but he blesseth the habitation of the just.
Dk1871	33. Herrens forbandelse er i den Ugudeliges Hus, men han velsigner de retfærdiges Bolig.	KXII	33. Uti dens ogudaktigas hus är Herrans förbannelse; men dens rätfärdigas hus varder välsignadt.
PR1739	33. Jehowa ärraneedminne on ühhe öäla koias; agga öigede ello-asset önnistab temma.	LT	33. Viešpaties prakeikimas nedorėlio namams, o teisiojo buveinę Jis laimina.
Luther1912	33. Im Hause des Gottlosen ist der Fluch des HERRN; aber das Haus der Gerechten wird gesegnet.	Ostervald-Fr	33. La malédiction de l'Éternel est dans la maison du méchant; mais il bénit la demeure des justes.

SANANLASKUT

RV'1862	33. Maldición de Jehová está en la casa del impío; mas a la morada de los justos bendecirá.	SVV1770	33 De vloek des HEEREN is in het huis des goddelozen; maar de woning der rechtvaardigen zal Hij zegenen.
PL1881	33. Przeklęstwo Pańskie jest w domu niezbożnika; ale przybytkowi sprawiedliwych błogosławi,	Karoli1908Hu	33. Az Úrnak átka van a [27†] gonosznak házán; de az igazaknak lakhelyét megáldja.
RuSV1876	33 Проклятие Господне на доме нечестивого, а жилище благочестивых Он благословляет.	БКуліш	33. Господнє прокляттє на домівцї безбожних, а праведних житло він благословить.
FI33/38	34. Pilkkaajille hänkin on pilkallinen, mutta nöyrille häntä antaa armon.	Biblia1776	34. Hän pilkkaa pilkkaajia; mutta nöyrille häntä antaa armon.
CPR1642	34. Hän pilkkaa pilkaita mutta radollisille häntä antaa armon.		
MLV19	34 Surely the Lord is opposed to the arrogant, but he gives favor to the lowly.	KJV	34. Surely he scorneth the scorners: but he giveth grace unto the lowly.
Dk1871	34. Dersom de ere Spottere, da skal han spotte dem, men de ydmyge skal han give Naade.	KKII	34. Han skall bespotta de bespottare; men dem eländom skall han nåd gifva.
PR1739	34. Kui temma pilkjad wöttab pilkada; siis annab ta armo neile, kes häddalissed.	LT	34. Jis išjuokia pašaipūnus, o nuolankiesiems teikia malone.
Luther1912	34. Er wird der Spötter spotten; aber den	Ostervald-Fr	34. Il se moque des moqueurs; mais il fait

	Elenden wird er Gnade geben.		grâce aux humbles.
RV'1862	34. Ciertamente él escarnecerá a los escarnecedores; y a los humildes dará gracia.	SVV1770	34 Zekerlijk, de spotters zal Hij bespotten, maar den zachtmoedigen zal Hij genade geven.
PL1881	34. Ponieważ on szydzi z pośmiewców, ale pokornym łaskę daje.	Karoli1908Hu	34. Ha kik csúfolók, ő [28†] megcsúfolja azokat; a szelídeknek pedig ád kedvességet.
RuSV1876	34 Если над кощунниками Он посмевается, то смиренным дает благодать.	БКуліш	34. З недовірків Господь съміється, покірним же дає він благодать.
FI33/38	35. Viisaat perivät kunnian, mutta tyhmäin osa on häpeää.	Biblia1776	35. Viisaat kunnian perivät, mutta tyhmät häpiän saavat.
CPR1642	35. Wiisat cunnian periwät mutta tyhmät häpiän saawat.		
MLV19	35 The wise will inherit glory, but shame will be the promotion of fools.	KJV	35. The wise shall inherit glory: but shame shall be the promotion of fools.
Dk1871	35. De vise skulle arve Ære, men Daarerne skulle faa Skam til Del.	KXII	35. De vise skola ärfva äro; men om de galne än högt uppkomma, varda de likväл till skam.
PR1739	35. Targad sawad au pärris-ossaks; agga igga halp saab häbbinaero kätte.	LT	35. Išmintingieji paveldēs šlove, kvailio pasididžiavimas pasibaigs gēda.
Luther1912	35. Die Weisen werden Ehre erben; aber wenn die Narren hochkommen, werden sie doch zu Schanden.	Ostervald-Fr	35. Les sages hériteront la gloire; mais l'ignominie accablera les insensés.

RV'1862	35. Los sabios heredarán la honra; y los insensatos sostendrán deshonra.	SVV1770	35 De wijzen zullen eer beerven; maar elk een der zotten neemt schande op zich.
PL1881	35. Mądrzy dziedzicznie sławę osiągają, ale głupi odniosą zelżywość.	Karoli1908Hu	35. A bölcsök [29†] tisztességet örökölnek; a bolondok pedig gyalázatot aratnak.
RuSV1876	35 Мудрые наследуют славу, а глупые – бесславие.	БКуліш	35. Розумні одержать славу, а тих, що без ума, ганьба окриє.

4 luku

Kehoitus pysymään viisaudessa, mutta välttämään vääryyttää.

FI33/38	1. Kuulkaa, lapset, isän kuritusta ja kuunnelkaa oppiaksenne ymmärrystä.	Biblia1776	1. Kuulkaat, lapseni, isänne kuritusta, ja ottakaa vaari, oppiaksenne ja viisaammaksi tullaksenne.
CPR1642	1. Cuulcat minun lapseni teidän Isän curitusta ja ottacat waari oppiaxen ja wijsammaxi tullaxen		
MLV19	1 Hear sons, the instruction of a father and attend to know understanding.	KJV	1. Hear, ye children, the instruction of a father, and attend to know understanding.
Dk1871	1. Hører, I Sønner! en Faders Undervisning over at for at faa Forstand;	KKII	1. Hörer, min barn, edars faders tuktan, och akter uppå, att I mågen lära och kloke varda;
PR1739	1. Kuulge, lapsed! issa öppetust, ja pange	LT	1. Vaikai, klausykite tévo pamokymo. Bükite

tähhele, et teie saksite moistust tunda.

atidūs, kad įgytumėte supratimo.

Luther1912 1. Höret, meine Kinder, die Zucht eures Vaters; merket auf, daß ihr lernt und klug werdet!

RV'1862 1. OID hijos la enseñanza del padre; y estás atentos, para que sepáis inteligencia.

Ostervald-Fr 1. Enfants, écoutez l'instruction de votre père, et soyez attentifs pour connaître la prudence.

SVV1770 1 Hoort, gij kinderen! de tucht des vaders, en merkt op, om verstand te weten.

PL1881 1. Słuchajcie synowie! ćwiczenia ojcowiskiego, a pilnujcie, abyście umieli roz tropność;

RuSV1876 1 Слушайте, дети, наставление отца, и внимайте, чтобы научиться разуму,

FI33/38 2. Sillä minä annan teille hyvän neuvon, älkää hyljätkö minun opetustani.

CPR1642 2. Sillä minä annan teille hywän opetuxen älkät hyljätkö minun Lakiani.

MLV19 2 Because I give you* good doctrine. Do not forsake my law.

Dk1871 2. thi jeg har givet eder en god Lærdom; for lader ikke min Lov!

PR1739 2. Sest minna annan teile head öppetust, ärge jätke mo kässö-öppetust mitte mahha.

Karoli1908Hu 1. Halljátok meg, fiaim, atyátok erkölcsi tanítását, és figyelmezzetek az értelemnek megtudására.

БКуліш 1. Слухайте, діти, науку (мою) отецьку, і пильнуйте, щоб набиратись розуму;

Biblia1776 2. Sillä minä annan teille hyvän opetuksen; älkööt hyljätkö minun lakiani.

KJV 2. For I give you good doctrine, forsake ye not my law.

KXII 2. Ty jag gifver eder en god lärdom; öfvergifver icke min lag.
LT 2. Aš duodu jums gerą mokymą, neapleiskite mano įstatymo.

Luther1912	2. Denn ich gebe euch eine gute Lehre; verlaßt mein Gesetz nicht.	Ostervald-Fr	2. Car je vous donne de bons conseils; n'abandonnez point mon enseignement.
RV'1862	2. Porque os doy buen enseñamiento: no desamparéis mi ley.	SVV1770	2 Dewijl ik ulieden goede leer geve, verlaat mijn wet niet.
PL1881	2. Albowiem wam naukę dobrą daję; zakonu mego nie opuszczajcie.	Karoli1908Hu	2. Mert jó tanulságot adok nétek; az én tudományomat el ne hagyjátok.
RuSV1876	2 потому что я преподал вам доброе учение. Не оставляйте заповеди моей.	БКуліш	2. Бо я добру науку даю вам; не покидайте ж того, що заповідаю вам.
FI33/38	3. Olinhan minäkin isäni poika, hento ja äitini ainokainen.	Biblia1776	3. Sillä minä olin isäni poika, hoikka ja ainoa äidilläni.
CPR1642	3. Sillä minä olin Isäni poica hoicka ja ainoa äitilläni.		
MLV19	3 Because I was a son to my father, tender and only beloved in the sight of my mother.	KJV	3. For I was my father's son, tender and only beloved in the sight of my mother.
Dk1871	3. Thi jeg var min Faders Søn, min Moders ømme og eneste Barn.	KKII	3. Ty jag var mins faders son, späd, och den endaste for mine moder.
PR1739	3. Sest minna ollen omma issale üks armas poeg, ja omma emma melest örn, ja kui ainus poeg.	LT	3. Aš buvau tévo sūnus, mylimas ir vienintelis savo motinos akyse.

SANANLASKUT

Luther1912	3. Denn ich war meines Vaters Sohn, ein zarter und ein einziger vor meiner Mutter.	Ostervald-Fr	3. Quand j'étais encore enfant près de mon père, tendre et chéri auprès de ma mère,
RV'1862	3. Porque yo fuí hijo de mi padre, delicado y único delante de mi madre:	SVV1770	3 Want ik was mijns vaders zoon, teder, en een enige voor het aangezicht mijner moeder.
PL1881	3. Gdybym był młodzuchnym synem u ojca mego, i jedynakiem u matki mojej,	Karoli1908Hu	3. Mert én atyámnak fia voltam, gyenge és egyetlenegy az én anyám előtt.
RuSV1876	3 Ибо и я был сын у отца моего, нежно любимый и единственный у матери моей,	БКуліш	3. Я ж бо й сам був у панотця моого любимою дитиною, й неначе єдиною у неньки моєї.
FI33/38	4. Ja isä minua opetti ja sanoi minulle: Pitäköön sydämesi minun sanoistani kiinni, noudata minun käskyjäni, niin sinä saat elää.	Biblia1776	4. Ja hän opetti minua, ja sanoi minulle; anna sydämes ottaa minun sanani vastaan: pidä minun käskyni, niin sinä elää saat.
CPR1642	4. Ja hän opetti minua ja sanoi: anna sydämes otta minun sanan wastan pidä minun käskyni nijns elä saat.		
MLV19	4 And he taught me and said to me, Let your heart retain my words. Keep my commandments and live.	KJV	4. He taught me also, and said unto me, Let thine heart retain my words: keep my commandments, and live.
Dk1871	4. Og han lærte mig og sagde til mig: Lad dit Hjerte holde fast ved dit Ord, bevar mine Bud, saa skal du leve.	KXII	4. Och han lärde mig, och sade: Låt ditt hjerta anamma min ord; håll min bud, så får du lefva.

SANANLASKUT

PR1739	4. Ja ta öppetas mind, ja ütles mulle: Piddago sinno südda mo sannad, hoia mo kässud, siis jääd sa ellama.	LT	4. Jis mokė mane ir sakė: "Išlaikyk širdyje mano žodžius, laikykis mano įsakymų ir būsi gyvas.
Luther1912	4. Und er lehrte mich und sprach: Laß dein Herz meine Worte aufnehmen; halte meine Gebote, so wirst du leben.	Ostervald-Fr	4. Il m'enseignait et me disait: Que ton cœur retienne mes paroles; garde mes commandements, et tu vivras.
RV'1862	4. Y enseñábame, y me decía: Sustente mis razones tu corazón: guarda mis mandamientos, y vivirás.	SVV1770	4 Hij nu leerde mij, en zeide tot mij: Uw hart houde mijn woorden vast, onderhoud mijn geboden, en leef.
PL1881	4. On mię uczył, powiadając mi: Niech się chwyci powieści moich serce twoje, strzeż przykazaó moich, a będziesz żył.	Karoli1908Hu	4. Tehát tanított engem, és mondá nékem: tartsa meg [1†] az én beszédemet a te elméd, hogy megtartván az én parancsolatimat, élj;
RuSV1876	4 и он учил меня и говорил мне: да удержит сердце твое слова мои; храни заповеди мои, и живи.	БКуліш	4. І вчив мене панотець і мовляв мені: Вдержуй слова мої в серці; допильновуй наказів моїх і жий (щасливо).
FI33/38	5. Hanki viisautta, hanki ymmärrystä, älä sitä unhota, älä väisty pois minun suuni sanoista.	Biblia1776	5. Osta viisaus, osat ymmärrys: älä unohda, älä myös poikkee minun puhestani.
CPR1642	5. Ota wijsaus ota ymmärrys älä unhota älä myös poicke minun puhestani.		
MLV19	5 Get wisdom, get understanding. Do not forget, nor decline from the words of my	KJV	5. Get wisdom, get understanding: forget it not; neither decline from the words of my

mouth.

mouth.

Dk1871	5. Køb Visdom, køb Forstand, glem ikke og vig ikke fra min Munds Ord.	KXII	5. Anamma vishet, anamma förstånd; förgät icke, och vik icke ifrå mins muns tal.
PR1739	5. Sada ennesele tarkust, sada ennesele moistust; ärra unnusta mitte ärra, ja ärra kalla körwale mo su-sannast.	LT	5. Įsigyk išminties, įsigyk supratimo. Neužmiršk mano burnos žodžių ir nenukrypk nuo jū.
Luther1912	5. Nimm an Weisheit, nimm an Verstand; vergiß nicht und weiche nicht von der Rede meines Mundes.	Ostervald-Fr	5. Acquiers la sagesse, acquiers la prudence; ne l'oublie pas, et ne te détourne point des paroles de ma bouche.
RV'1862	5. Adquiere sabiduría, adquiere inteligencia: no te olvides, ni te apartes de las razones de mi boca.	SVV1770	5 Verkrijg wijsheid, verkrijg verstand; vergeet niet, en wijk niet van de redenen mijns monds.
PL1881	5. Nabywaj mądrości, nabywaj roztropności; nie zapominaj, ani się uchylaj od powieści ust moich.	Karoli1908Hu	5. Szerezz bölcseséget, szerezz eszességet; ne felejtkezzél el, se el ne hajolj az én számnak beszédítől.
RuSV1876	5 Приобретай мудрость, приобретай разум: не забывай этого и не уклоняйся от слов уст моих.	БКуліш	5. Набірайся премудрості, набувай розуму; не забувай цього й не відхиляйся від речей з уст моїх.
FI33/38	6. Älä sitä hylkää, niin se varjelee sinua; rakasta sitä, niin se sinua suojaa.	Biblia1776	6. Älä häntä hylkää, niin hän sinut kätkee: rakasta häntä, niin hän sinua varjelee.
CPR1642	6. Älä händä hyljä nijn hän sinun kätke racasta händä nijn hän sinua warjele.		

MLV19	6 Do not forsake her and she will preserve you. Love her and she will keep you.	KJV	6. Forsake her not, and she shall preserve thee: love her, and she shall keep thee.
Dk1871	6. Forlad den ikke saa skal den bevare dig, elsk den, saa skal den bevogte dig.	KKII	6. Öfvergif henne icke, så skall hon behålla dig; älska henne, så skall hon bevara dig;
PR1739	6. Ärra jätta sedda mitte mahha, siis hoiab ta sind: armasta sedda, siis kaitseb ta sind.	LT	6. Neapleisk išminties, ir ji globos tave; mylék ja, ir ji saugos tave.
Luther1912	6. Verlaß sie nicht, so wird sie dich bewahren; liebe sie, so wird sie dich behüten.	Ostervald-Fr	6. Ne l'abandonne pas, elle te gardera; aime-la, et elle te protégera.
RV'1862	6. No la dejes, y ella te guardará; ámala, y conservarte ha.	SVV1770	6 Verlaat ze niet, en zij zal u behoeden; heb ze lief, en zij zal u bewaren.
PL1881	6. Nie opuszczaj jej, a będzie cię strzegła; rozmiłuj się jej, a zachowa cię.	Karoli1908Hu	6. Ne hagyd el azt, és megtart téged; szeresz azt, és megőriz téged.
RuSV1876	6 Не оставляй ее, и она будет охранять тебя; люби ее, и она будет берегать тебя.	БКуліш	6. Держися її, а буде вона охороною тобі; люби її, а буде вона обороню твоєю.
FI33/38	7. Viisauden alku on: hanki viisautta, ja kaikella muulla hankkimallasi hanki ymmärrystä.	Biblia1776	7. Sillä viisauden alku on, ostaa viisautta, ja kaikella saadullas ostaa taitoa.
CPR1642	7. Sillä wiisauden alcu on osta wiisautta ja caikisa caupoisa osta taito.		

SANANLASKUT

MLV19	7 Wisdom is the principal thing. Get wisdom, yes, get understanding with all your substance.	KJV	7. Wisdom is the principal thing; therefore get wisdom: and with all thy getting get understanding.
Dk1871	7. Visdommens Begyndelse er: Køb Visdom, og for al din Ejendom køb Forstand!	KKII	7. Ty vishetenes begynnelse är, när man gerna hörer henne, och hafver klokhetsa kärare, än alla ägodelar.
PR1739	7. Tarkusse hakkatus on : Sada eñesele tarkust, ja sada moistust keige omma pärrandusse eest.	LT	7. Svarbiausia yra išmintis; įsigyk išmintj ir už visą savo turtą įsigyk supratimą.
Luther1912	7. Denn der Weisheit Anfang ist, wenn man sie gerne hört und die Klugheit lieber hat als alle Güter.	Ostervald-Fr	7. Le commencement de la sagesse, c'est d'acquérir la sagesse; acquiers la prudence au prix de tout ton avoir.
RV'1862	7. Primeramente sabiduría: adquiere sabiduría, y ante toda tu posesión adquiere inteligencia.	SVV1770	7 De wijsheid is het voornaamste; verkrijg dan wijsheid, en verkrijg verstand met al uw bezitting.
PL1881	7. Początkiem wszystkiego jest mądrość, nabywajże mądrości, a za wszystkę majątkość twoję nabywaj roztropności.	Karoli1908Hu	7. A bölcseség [2†] kezdete ez: szerezz bölcseséget, és minden kereményedből szerezz értelmet.
RuSV1876	7 Главное – мудрость: приобретай мудрость, и всем именем твоим приобретай разум.	БКуліш	7. Головна се річ - мудрість: здобувай премудрість, і всім, що маєш, набувай розуму.
FI33/38	8. Anna sille korkea arvo, niin se sinut	Biblia1776	8. Pidä häntä korkiassa kunniassa, niin hän

	korottaa, se kunnioittaa sinua, jos sen sylisi suljet;		sinua korottaa, ja saattaa kunniaan, jos sinä häntä rakastat.
CPR1642	8. Pidä händä corkias cunnias nijn hän sinua corgotta ja saatta cunniaan jos sinä händä racastat.		
MLV19	8 Exalt her and she will promote you. She will bring you to honor when you embrace her.	KJV	8. Exalt her, and she shall promote thee: she shall bring thee to honour, when thou dost embrace her.
Dk1871	8. Ophøj den, saa skal den ophøje dig, naar du tager den i Favn, saa skal den ære dig.	XXII	8. Akta henne högt, så skall hon upphöja dig, och skall komma dig till äro, om du hafver henne kär.
PR1739	8. Pea tedda sureks, siis töstab ta sind körgeks: ta auustab sind, kui sa temma ümber kaela hakkad.	LT	8. Vertink ją, ir ji išaukštins tave. Apglèbk ją, ir ji suteiks tau garbę.
Luther1912	8. Achte sie hoch, so wird sie dich erhöhen, und wird dich zu Ehren bringen, wo du sie herzest.	Ostervald-Fr	8. Estime-la, et elle t'élèvera; elle fera ta gloire quand tu l'auras embrassée.
RV'1862	8. Engrandécela, y ella te engrandecerá; ella te honrará, cuando tú la hubieres abrazado.	SVV1770	8 Verhef ze, en zij zal u verhogen; zij zal u vereren, als gij haar omhelzen zult.
PL1881	8. Wywyższaj ją, a wywyższy cię, rozsławи cię, gdy ją przyjmiesz.	Karoli1908Hu	8. Magasztald fel azt, és felmagasztal téged; [3†] tisztelettel tesz téged, ha hozzád öleled azt.

SANANLASKUT

RuSV1876	8 Высоко цени ее, и она возвысит тебя; она прославит тебя, если ты прилепишься к ней;	БКуліш	8. Над усе цінуй її, а вона підійме тебе високо; вона до честі доведе тебе, як пригорнешся до неї;
FI33/38	9. se panee päähäsi ihanan sepeleen ja lahjoittaa sinulle kauniin kruunun.	Biblia1776	9. Hän sinun pääs jalost kaunistaa, ja kunnioittaa sinua ihanalla kruunulla.
CPR1642	9. Hän sinun pääs jalost caunista ja cunnioitta sinua ihanalla Cruunulla.		
MLV19	9 She will give to your head a wreath of beauty and of charm; she will deliver a crown of beauty to you.	KJV	9. She shall give to thine head an ornament of grace: a crown of glory shall she deliver to thee.
Dk1871	9. Den skal sætte en yndig Krans paa dit Hoved, den skal give dig en dejlig Krone.	KKII	9. Hon skall ditt hufvud härliga pryda, och hedra dig med en dägelig krono.
PR1739	9. Ta panneb so pähhä armo-ehte, ja annab so kätte illusa kroni.	LT	9. Ji vainikuos tavo galvą malone, duos tau šlovės karūnā.
Luther1912	9. Sie wird dein Haupt schön schmücken und wird dich zieren mit einer prächtigen Krone.	Ostervald-Fr	9. Elle posera sur ta tête une couronne de grâces, et te donnera un diadème de gloire.
RV'1862	9. Dará a tu cabeza aumento de gracia: corona de hermosura te entregrará.	SVV1770	9 Zij zal uw hoofd een aangenaam toevoegsel geven, een sierlijke kroon zal zij u leveren.
PL1881	9. Przyda głowie twojej wdzięczności, koroną ozdoby obdarzy cię.	Karoli1908Hu	9. Ád a te fejednek kedvességnék koszorúját; igen szép [4†] ékes koronát ád

			néked.
RuSV1876	9 возложит на голову твою прекрасный венок, доставит тебе великолепный венец.	БКуліш	9. Вона вінцем ласк з'украсить голову твою, - придає тобі пишний вінок.
FI33/38	10. Kuule, poikani, ja ota sanani varteen, niin elämäsi vuodet enentyvät.	Biblia1776	10. Kuule siis, poikani, ja ota minun puheeni, niin ikäs vuotta on monta.
CPR1642	10. Cuule sijs minun poican ja ota minun puheni nijn ikäs wuotta on monda.		
MLV19	10 Hear, O my son and receive my sayings and the years of your life will be many.	KJV	10. Hear, O my son, and receive my sayings; and the years of thy life shall be many.
Dk1871	10. Hør, min Søn! og tag imod mine Ord, saa skulle dine Leveaar blive mange.	KXII	10. Så hör, min son, och tag vid mitt tal, så skola din år mång varda.
PR1739	10. Kule, mo poeg! ja wötta mo sannad wasto, siis saab so ello aastaid paljo.	LT	10. Klausyk, mano sūnau, ir priimk mano žodžius, kad ilgai gyventum.
Luther1912	10. So höre, mein Kind, und nimm an meine Rede, so werden deiner Jahre viel werden.	Ostervald-Fr	10. Écoute, mon fils, et reçois mes paroles; et les années de ta vie te seront multipliées.
RV'1862	10. Oye, hijo mío, y recibe mis razones; y multiplicársete han años de vida.	SVV1770	10 Hoor, mijn zoon! en neem mijn redenen aan, en de jaren des levens zullen u vermenigvuldigd worden.
PL1881	10. Słuchaj, synu mój! a przyjmij powieści moje, a rozmnożąć lata żywota.	Karoli1908Hu	10. Hallgasd, fiam, és vedd be az én beszédemet; [5+] így sokasulnak meg néked a te életednek esztendei.

RuSV1876	10 Слушай, сын мой, и прими слова мои, – и умножатся тебе лета жизни.	БКуліш	10. Слухай, сину мій, і приймай слова мої, а умножаться літа життя твого.
FI33/38	11. Minä neuvon sinut viisauden tielle, ohjaan sinut oikeille teille.	Biblia1776	11. Minä johdatan sinua viisauden tielle, ja saatan sinua käymään oikialla retkellä,
CPR1642	11. Minä johdatan sinua wiisauden tielle ja saatan sinua oikialle retkelle.		
MLV19	11 I have taught you in the way of wisdom. I have led you in paths of uprightness.	KJV	11. I have taught thee in the way of wisdom; I have led thee in right paths.
Dk1871	11. Jeg underviser dig om Visdoms Vej, jeg leder dig paa jævne Stier.	KXII	11. Jag vill föra dig på vishetenes väg; jag vill leda dig på rätta stigen;
PR1739	11. Ma öppetan sind tarkusse teed, ma sadan sind käima öiged jälgid.	LT	11. Aš nurodau tau išminties kelią, vedu tiesiais takais.
Luther1912	11. Ich will dich den Weg der Weisheit führen; ich will dich auf rechter Bahn leiten,	Ostervald-Fr	11. Je t'ai enseigné le chemin de la sagesse, et je t'ai fait marcher dans les sentiers de la droiture.
RV'1862	11. Por el camino de la sabiduría te he encaminado; y por veredas derechas te he hecho andar.	SVV1770	11 Ik onderwijs u in den weg der wijsheid; ik doe u treden in de rechte sporen.
PL1881	11. Drog mądrości nauczam cię; po ścieszkach	Karoli1908Hu	11. Bölcseségnek útára tanítottalak téged, vezettelek téged az igazságnak ösvényin.
RuSV1876	11 Я указываю тебе путь мудрости, веду	БКуліш	11. Я тебе наставляю на дорогу мудрості,

тебя по стезям прямым.

проводжу тебе по стежках незаблудных.

FI33/38	12. Käydessäsi eivät askeleesi ahtaalle joudu; juostessasi et kompastu.	Biblia1776	12. Niin että koskas vaellat, ei sinun käymises ole ahdas; ja koskas juokset, niin et sinä loukka sinuas.
CPR1642	12. Nijn että coscas waellat ei sinun käymises ole rascas ja coscas juoxet nijn et sinä loucka sinuas.		
MLV19	12 When you go, your steps will not be restricted. And if you run, you will not stumble.	KJV	12. When thou goest, thy steps shall not be straitened; and when thou runnest, thou shalt not stumble.
Dk1871	12. Naar du gaar, skal din Gang ikke blive trang, og naar du løber, skal du ikke støde dig.	KKII	12. Så att, när du går, skall din gång icke varda dig tung, och när du löper, skall du icke stöta dig.
PR1739	12. Kui sa neid käid, siis ei lähhä so sammud mitte kitsaks, ja kui sa jooksed, siis ei kommista sa mitte.	LT	12. Kai jais eisi, tavo žingsnai nebus varžomi ir bégdamas nesuklupsi.
Luther1912	12. daß, wenn du gehst, dein Gang dir nicht sauer werde, und wenn du läufst, daß du nicht anstoßest.	Ostervald-Fr	12. Quand tu marcheras, tes pas ne seront pas gênés, et quand tu courras, tu ne broncheras point.
RV'1862	12. Cuando por ellas anduvieres, no se estrecharán tus pasos; y si corrieres, no tropezarás.	SVV1770	12 In uw gaan zal uw tred niet benauwd worden, en indien gij loopt, zult gij niet struikelen.

PL1881	12. Któremi gdy pójdziesz, nie będzie ściśniony chód twój; a jeżeli pobieżysz, nie potkniesz się.	Karoli1908Hu	12. Mikor jársz, semmi nem szorítja meg a te járásodat; és ha futsz, nem ütközöl meg.
RuSV1876	12 Когда пойдешь, не будет стеснен ход твой, и когда побежишь, не споткнешься.	БКуліш	12. Пійдеш ними, - не тісно нозі твої буде, побіжиш - і не спотикнешся.
FI33/38	13. Tartu kiinni kuritukseen äläkä hellitä; säilytä se, sillä se on sinun elämäsi.	Biblia1776	13. Pidä kuritus, älä hylkää häntä: kätke häntä; sillä hän on sinun elämäs.
CPR1642	13. Kärsi curitusta älä hyljä händä kätke händä: sillä hän on sinun elämäs.		
MLV19	13 Take firm hold of instruction. Do not let her go. Keep her, because she is your life.	KJV	13. Take fast hold of instruction; let her not go: keep her; for she is thy life.
Dk1871	13. Hold fast ved Undervisning, lad den ikke fare, bevar den; thi den er dit Liv.	KXII	13. Anamma tukan, öfvergif henne icke; bevara henne, ty hon är ditt lif.
PR1739	13. Hakka öppetussest kinni, ärra anna mitte järrele, hoia sedda, sest temma on so ello.	LT	13. Tvirtai laikykis pamokymo ir neapleisk jo; saugok jį, nes tai yra tavo gyvybė.
Luther1912	13. Fasse die Zucht, laß nicht davon; bewahre sie, denn sie ist dein Leben.	Ostervald-Fr	13. Embrasse l'instruction, ne la lâche point; garde-la, car c'est ta vie.
RV'1862	13. Ten asida la instrucción, no la dejes: guárdala, porque ella es tu vida.	SVV1770	13 Grijp de tucht aan, laat niet af; bewaar ze, want zij is uw leven.
PL1881	13. Przyjmij ćwiczenie, nie puszczaj się go,	Karoli1908Hu	13. Ragaszkodjál az erkölcsi tanításhoz, ne

	strzeż go; albowiem ono jest żywotem twoim.		hagyd el; ōrizd meg azt, mert az a te életed.
RuSV1876	13 Крепко держись наставления, не оставляй, храни его, потому что оно – жизнь твоя.	БКуліш	13. Держись цупко моєї науки, не занедбовуй, допильновуй її, бо вона життє твоє.
FI33/38	14. Älä lähde jumalattomien polulle, älä astu pahojen tielle.	Biblia1776	14. Älä mene jumalattomain askelille, ja älä astu pahain tielle;
CPR1642	14. Älä mene jumalattomain askeleille ja älä astu pahain tielle.		
MLV19	14 Do not enter into the path of the wicked and do not advance in the way of evil men.	KJV	14. Enter not into the path of the wicked, and go not in the way of evil men.
Dk1871	14. Kom ikke paa de uguadeliges Sti, og gak ikke frem paa de ondes Vej.	KXII	14. Kom icke uppå de ogudaktigas stig, och träd icke uppå de ondas väg.
PR1739	14. Ärra tulle mitte öälätte teeraa peäle, ja ärra käi mitte kurjade tee peäl.	LT	14. Neik nedorėlių taku ir nevaikščiok piktujų keliu.
Luther1912	14. Komm nicht auf der Gottlosen Pfad und tritt nicht auf den Weg der Bösen.	Ostervald-Fr	14. N'entre point dans le sentier des méchants, et ne pose pas ton pied dans le chemin des pervers.
RV'1862	14. No entres por la vereda de los impíos: ni vayas por el camino de los malos:	SVV1770	14 Kom niet op het pad der goddelozen, en treed niet op den weg der bozen.
PL1881	14. Ścieżką niepobożnych nie chodź, a nie udawaj się drogą złośliwych.	Karoli1908Hu	14. A hitetleneknek útjára [6†] ne menj, se ne járj a gonoszok ösvényén.

SANANLASKUT

RuSV1876	14 Не вступай на стезю нечестивых и не ходи по пути злых;	БКуліш	14. Не ходи стежкою безбожных і не любуйся дорогою лихих.
FI33/38	15. Anna sen olla, älä mene sille, poikkea pois ja mene ohitse.	Biblia1776	15. Jätä se pois, ja älä käy siinä; karta sitä, ja mene ohitse.
CPR1642	15. Jätä ja älä käy sijnä carta händä ja mene ohidzen.		
MLV19	15 Avoid it. Do not pass by it. Turn from it and pass on.	KJV	15. Avoid it, pass not by it, turn from it, and pass away.
Dk1871	15. Lad den ligge, gak ikke frem paa den, vig fra den og gak forbi!	KKII	15. Låt fara honom, och gack icke på honom; vik ifrå honom, och gack framom.
PR1739	15. Ärra holi temmast, ärra minne mitte seäl peäl eddasi, kalla seält körwale, ja minne möda.	LT	15. Venk jo ir nevaikščiok juo, pasitrauk nuo jo ir praeik pro šalj.
Luther1912	15. Laß ihn fahren und gehe nicht darin; weiche von ihm und gehe vorüber.	Ostervald-Fr	15. Détourne-t'en, ne passe point par là; écarte-toi, et passe outre.
RV'1862	15. Desampárala; no pases por ella: apártate de ella, y pasa.	SVV1770	15 Verwerp dien, ga er niet door; wijk er van, en ga voorbij.
PL1881	15. Opuść ją, nie chodź po niej; uchyl się od niej, a omio ją.	Karoli1908Hu	15. Hagyd el, át ne menj rajta; térj el tőle, és menj tovább.
RuSV1876	15 оставь его, не ходи по нему, уклонись от него и пройди мимо;	БКуліш	15. Покинь її, не ходи нею, відхиляйся від неї й простуй собі мимо;

FI33/38	16. Sillä eivät he saa nukkua, elleivät pahaa tee; se riistää heiltä unen, elleivät ole ketään kaataneet.	Biblia1776	16. Sillä ei he makaa, jollei he ole pahoin tehneet, eikä lepää, jollei he ole vahinkoa tehneet.
CPR1642	16. Sillä ei he maca jollei he ole pahoin tehnet eikä lewä jollei he ole wahingota tehnet.		
MLV19	16 Because they do not sleep unless they do evil. And their sleep is taken away unless they cause (you) to fall.	KJV	16. For they sleep not, except they have done mischief; and their sleep is taken away, unless they cause some to fall.
Dk1871	16. Thi de sove ikke, naar de ikke have gjort ilde; og deres Søvn flyr fra dem, naar de ikke have bragt nogen til Fald.	KKII	16. Ty de sofva icke, utan de hafva gjort illa, och gifva sig icke ro, utan de hafva gjort skada.
PR1739	16. Sest nemmad ei sa und, ennego nemmad kurja teinud, ja nende unni woetakse ärra, kui nemmad teisi ei saatnud kommistama.	LT	16. Jie neužmiega, nepadare pikto ir miegas iš jų atimamas, kol kam nors nepakenkia.
Luther1912	16. Denn sie schlafen nicht, sie haben denn Übel getan; und ruhen nicht, sie haben den Schaden getan.	Ostervald-Fr	16. Car ils ne dormiraient pas, s'ils n'avaient fait quelque mal, et le sommeil leur serait ôté, s'ils n'avaient fait tomber personne.
RV'1862	16. Porque no duermen, si no hicieren mal; y pierden su sueño, si no han hecho caer.	SVV1770	16 Want zij slapen niet, zo zij geen kwaad gedaan hebben; en hun slaap wordt weggenomen, zo zij niet iemand hebben doen struikelen.

SANANLASKUT

PL1881	16. Boć oni nie zasną, aż co złego zbroją; ani się uspokoją, aż kogo do upadku przywiodą;	Karoli1908Hu	16. Mert nem alhatnak azok, ha gonoszt nem cselekesznek: és kimegy szemükből az álom, ha már romlásra nem juttatnak.
RuSV1876	16 потому что они не заснут, если не сделают зла; пропадает сон у них, если они не доведут кого до падения;	БКуліш	16. Бо вони й не заснуть, як щось лихого не вчинять; сон покине їх, як не підставлять ноги кому небудь;
FI33/38	17. Niin he syövät leipänään jumalattomuutta, juovat viininään väkivallan tekoja.	Biblia1776	17. Sillä he syövät jumalattomuuden leipää, ja juovat vääryyden viinaa.
CPR1642	17. Sillä he elättäwät heitäns jumalattomalla leiällä ja juowat wääryden wijna.		
MLV19	17 Because they eat the bread of wickedness and drink the wine of violence.	KJV	17. For they eat the bread of wickedness, and drink the wine of violence.
Dk1871	17. Thi de æde Ugudeligheds Brød og drikke Uretfærdigheds Vin.	KXII	17. Ty de föda sig af ogudaktigt bröd; och dricka af vrånghetenes vin.
PR1739	17. Sest nemmad söwad öälusse leiba, ja jowad wäggwalla wina;	LT	17. Jie valgo nedorybēs duoną ir geria smurto vyną.
Luther1912	17. Denn sie nähren sich von gottlosem Brot und trinken vom Wein des Frevels.	Ostervald-Fr	17. Car ils mangent le pain de la méchanceté, et ils boivent le vin de la violence.
RV'1862	17. Porque comen pan de maldad, y beben vino de robos.	SVV1770	17 Want zij eten brood der goddeloosheid, en drinken wijn van enkel geweld.

SANANLASKUT

PL1881	17. Albowiem jedzą chleb niezbożności, a wino drapiestwa piją,	Karoli1908Hu	17. Mert az istentelenségnék étkét eszik, és [7†] az erőszaktételek borát iszszák.
RuSV1876	17 ибо они едят хлеб беззакония и пьют вино хищения.	БКуліш	17. Бо вони їдять хліб беззаконності, а вино попивають (з добра), що насильством придбали.
FI33/38	18. Mutta vanhurskasten polku on kuin aamurusko, joka kirkastuu kirkastumistaan sydänpäivään saakka.	Biblia1776	18. Mutta vanhurskasten retki paistaa niinkuin valkeus, käy edes, ja valistaa hamaan isoon päivään asti.
CPR1642	18. Mutta wanhurscan retki paista nijncuin walkeus käy edes ja walista haman isoин päiwän asti.		
MLV19	18 But the path of the righteous is as the dawning light, that shines more and more to the perfect day.	KJV	18. But the path of the just is as the shining light, that shineth more and more unto the perfect day.
Dk1871	18. Og de retfærdiges Sti er som et skinnende Lys, der bliver klarere og klarere indtil Middag.	KXII	18. Men de rättafärdigas stig skin såsom ett ljus, hvilket framgår, och lyser allt intill fullan dag.
PR1739	18. Agga öigede teeradda on kui walqus, mis paistab, mis ikka peäle paistab, kunni pääw täis on.	LT	18. Teisiųjų takas yra kaip skaisti šviesa, kuri šviečia vis ryškiau iki tobulos dienos.
Luther1912	18. Aber der Gerechten Pfad glänzt wie das Licht, das immer heller leuchtet bis auf den	Ostervald-Fr	18. Mais le sentier des justes est comme la lumière resplendissante, dont l'éclat

	vollen Tag.		augmente jusques à ce que le jour soit dans sa perfection.
RV'1862	18. Mas la vereda de los justos es como la luz del lucero: auméntase, y alumbra hasta que el día es perfecto.	SVV1770	18 Maar het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe.
PL1881	18. Ale ścieżka sprawiedliwych jako światłość jasna, która im dalej tem bardziej świeci, aż do dnia doskonałego.	Karoli1908Hu	18. Az igazak ösvénye pedig olyan, mint a hajnal [8+] világossága, mely minél tovább halad, annál világosabb lesz, a teljes délig.
RuSV1876	18 Стезя праведных – как светило лучезарное, которое более и более светлеет до полного дня.	БКуліш	18. Стежка праведних - се та зоря, що зорить рано вранці, і съвітить яснійше та яснійше аж до повного дня.
FI33/38	19. Jumalattomain tie on kuin pimeys: eivät he tiedä, mihin kompastuvat.	Biblia1776	19. Mutta jumalattomain tie on niinkuin pimeys; ja ei he tiedä, kussa he lankeevat.
CPR1642	19. Mutta jumalattomain tiet owat nijncuin pimeys ja ei he tiedä cusa he langewat.		
MLV19	19 The way of the wicked is as darkness. They do not know at what they stumble.	KJV	19. The way of the wicked is as darkness: they know not at what they stumble.
Dk1871	19. De uguadeliges Vej er som Mørket, de vide ikke, hvorpaa de skulle støde sig.	KKII	19. Men de ogudaktigas väg är såsom mörker, och de veta icke, hvar de fallande varda.
PR1739	19. Öälatte te on nenda, kui hirmus must pimmedus: nemmad ei tea mitte, kus peäl	LT	19. Nedorėlių kelias yra kaip tamša, jie nežino, kur jie suklups.

nemmad sawad kommistama.

Luther1912	19. Der Gottlosen Weg aber ist wie Dunkel; sie wissen nicht, wo sie fallen werden.	Ostervald-Fr	19. La voie des méchants est comme l'obscurité; ils ne voient point ce qui les fera tomber.
RV'1862	19. El camino de los impíos es como la oscuridad: no saben en qué tropiezan.	SVV1770	19 De weg der goddelozen is als donkerheid, zij weten niet, waarover zij struikelen zullen.
PL1881	19. Droga zaś niepobożnych jest jako ciemność; nie wiedzą, o co sií otrącić mogą.	Karoli1908Hu	19. Az istentelenek útja pedig olyan, mint a [9†] homály, nem tudják miben ütköznek meg.
RuSV1876	19 Путь же беззаконных – как тьма; они не знают, обо что споткнутся.	БКуліш	19. А путь безбожників - темна темрява; вони не знають, де їм доведеться спіткнутись.
FI33/38	20. Poikani, kuuntele minun puhettani, kallista korvasi minun sanoilleni.	Biblia1776	20. Poikani, ota vaari sanoistani, ja kallista korvas puheisiini.
CPR1642	20. POican ota waari minun sanoistani ja callista corwas minun puheiseni.		
MLV19	20 My son, attend to my words. Incline your ear to my sayings.	KJV	20. My son, attend to my words; incline thine ear unto my sayings.
Dk1871	20. Min Søn! giv Agt paa mine Ord, bøj dit Øre til min Tale.	KXII	20. Min son, akta uppå min ord, och böj din öron till mitt tal.

SANANLASKUT

PR1739	20. Mo poeg! panne tähhele mo sannad, pöra omma körwa mo könnnette pole.	LT	20. Mano sūnau, atkreipk dēmesj į mano žodžius, palenk ausj mano pamokymams.
Luther1912	20. Mein Sohn, merke auf meine Worte und neige dein Ohr zu meiner Rede.	Ostervald-Fr	20. Mon fils, sois attentif à mes paroles, incline ton oreille à mes discours.
RV'1862	20. Hijo mío, está atento a mis palabras; y a mis razones inclina tu oreja:	SVV1770	20 Mijn zoon! merk op mijn woorden, neig uw oor tot mijn redenen.
PL1881	20. Synu mój! słów moich pilnuj; ku powieściom moim nakłoó ucha twojego.	Karoli1908Hu	20. Fiam, az én szavaimra figyelmezz, az én beszédimre hajtsad füledet.
RuSV1876	20 Сын мой! словам моим внимай, и к речам моим приклони ухо твое;	БКуліш	20. Сину! слухай слова мої з увагою пильно, прихилий твоє ухо до того, що я промовляю;
FI33/38	21. Älkööt ne väistykö silmistäsi, kätke ne sydämesi sisimpään;	Biblia1776	21. Älä niiden anna tulla pois silmistäs: pidä ne sydämessäs.
CPR1642	21. Älä nijtä anna tulla pois silmistäs pidä ne sydämessäs.		
MLV19	21 Do not let them depart from your eyes. Keep them in the midst of your heart.	KJV	21. Let them not depart from thine eyes; keep them in the midst of thine heart.
Dk1871	21. Lad dem ikke vige fra dine Øjne,	KKII	21. Låt dem icke komma ifrå din ögon; behåll dem i ditt hjerta.
PR1739	21. Ärra lasse neid kallada ärra omma silmade eest, hoia neid ommas süddames,	LT	21. Teneatsitraukia jie nuo tavo akių, saugok juos širdies gilumoje.

Luther1912	21. Laß sie nicht von deinen Augen fahren, behalte sie in deinem Herzen.	Ostervald-Fr	21. Qu'ils ne s'éloignent pas de tes yeux, garde-les dans ton cœur.
RV'1862	21. No se aparten de tus ojos: mas guárdalas en medio de tu corazón;	SVV1770	21 Laat ze niet wijken van uw ogen, behoud ze in het midden uws harten.
PL1881	21. Niech nie odchodzą od oczów twoich, zachowaj je w pośród serca twego.	Karoli1908Hu	21. Ne távozzanak el a te szemeidtől, tartsd meg ezeket a te elmédben.
RuSV1876	21 да не отходят они от глаз твоих; храни их внутри сердца твоего:	БКуліш	21. Не давай їм з очей твоїх зникнути; заховай їх у самій середині в серці твоїму.
FI33/38	22. sillä ne ovat elämä sille, joka ne löytää, ja lääke koko hänen ruumiillensa.	Biblia1776	22. Sillä ne ovat niiden elämä, jotka niitä ovat löytäneet, ja ovat terveelliset koko heidän ruumiillensa.
CPR1642	22. Sillä ne ovat nijden elämä jotca nijtä ovat löytänet ja ovat terwelliset coco heidän ruumillens.		
MLV19	22 Because they are life to those who find them and health to all their flesh.	KJV	22. For they are life unto those that find them, and health to all their flesh.
Dk1871	22. bevar for hver den, som finder dem, og Lægedom for hans hele Legeme.	KKII	22. Ty de äro lif dem som finna dem, och helsosam deras hela kroppe.
PR1739	22. Sest nemmad on elluks neile, kes neid leidwad, ja keige nende lihhale ohtuks.	LT	22. Jie yra gyvybė tiems, kurie juos randa, ir sveikata visam jų kūnui.

Luther1912	22. Denn sie sind das Leben denen, die sie finden, und gesund ihrem ganzen Leibe.	Ostervald-Fr	22. Car ils sont la vie de ceux qui les trouvent, et la santé de tout leur corps.
RV'1862	22. Porque son vida a los que las hallan; y medicina a toda su carne.	SVV1770	22 Want zij zijn het leven dengenen, die ze vinden, en een medicijn voor hun gehele vlees.
PL1881	22. Albowiem żywotem są tym, którzy je znajdują, a wszystkiemu ciału ich lekarstwem.	Karoli1908Hu	22. Mert életök [10†] ezek azoknak, a kik megnyerik, és egész testöknek egészség.
RuSV1876	22 потому что они жизнь для того, кто нашел их, и здравие для всего тела его.	БКуліш	22. Бо життє вони для того, хто їх знайде, і здоровлє для всього тїла його.
FI33/38	23. Yli kaiken varottavan varjele sydämesi, sillä sieltä elämä lähtee.	Biblia1776	23. Varjele sydämes kaikella ahkeruudella: sillä siitä elämä tulee.
CPR1642	23. Warjele sydämes caikella ahkerudella: sillä sijtä elämä tule.		
MLV19	23 Keep your heart with all diligence, because out of it are the (things) of life.	KJV	23. Keep thy heart with all diligence; for out of it are the issues of life.
Dk1871	23. Bevar dit Hjerte fremfor alt det, der forvares; thi fra det udgaard Livet.	KKII	23. Bevara ditt hjerta med all flit; ty derutaf går livet.
PR1739	23. Hoia omma süddant ennam kui keik muud, mis tulleb hoida, sest temmast tulleb ello wälja.	LT	23. Saugok su visu stropumu savo širdj, nes iš jos teka gyvenimo versmė.

SANANLASKUT

Luther1912	23. Behüte dein Herz mit allem Fleiß; denn daraus geht das Leben.	Ostervald-Fr	23. Garde ton cœur plus que toute autre chose qu'on garde; car c'est de lui que procèdent les sources de la vie.
RV'1862	23. Sobre toda cosa guardada, guarda tu corazón; porque de él mana la vida.	SVV1770	23 Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens.
PL1881	23. Nad wszystko, czego ludzie strzegą, strzeż serca twoego; bo z niego żywot pochodzi.	Karoli1908Hu	23. minden félgett dolegnál jobban őrizd meg szívedet, mert abból [11+] indul ki minden élet.
RuSV1876	23 Больше всего хранимого храни сердце твое, потому что из него источники жизни.	БКуліш	23. Бережи твоє серце, мій сину, над усе, що бережеться, бо з нього виходить усе, чим живемо.
FI33/38	24. Poista itsestäsi suun kavaluus, ja karkoita luotasi huulten vääryyys.	Biblia1776	24. Pane pois paha suu, ja väärät huulet anna olla sinustas kaukana.
CPR1642	24. Pane pois sinuldas paha suu ja wääärät huulet anna olla sinustas caucana.		
MLV19	24 Put away from you a wayward mouth and put perverse lips far from you.	KJV	24. Put away from thee a froward mouth, and perverse lips put far from thee.
Dk1871	24. Hold dig fri for Munds Vanartighed, og lad Læbers Forvendthed være langt fra dig!	KKII	24. Låt bort ifrå dig en ond mun, och vrånga läppar låt långt vara ifrå dig.
PR1739	24. Sada ennesest ärra pörast suud, ja hoia ennast emal ulede kurjusse eest.	LT	24. Atstumk nuo savęs nedorą burną, ir iškrypusios lūpos tebūna toli nuo tavęs.

Luther1912	24. Tue von dir den verkehrten Mund und laß das Lästermaul ferne von dir sein.	Ostervald-Fr	24. Éloigne de toi la perversité de la bouche, et la fausseté des lèvres.
RV'1862	24. Aparta de tí la perversidad de la boca; y la iniquidad de labios aleja de tí.	SVV1770	24 Doe de verkeerdheid des monds van u weg, en doe de verdraaidheid der lippen verre van u.
PL1881	24. Oddal od siebie przewrotność ust, a złośliwe wargi oddal od siebie.	Karoli1908Hu	24. Vesd el tőled a száj hamisságát, és az ajkak [12†] álnokságát távoztasd el magadtól.
RuSV1876	24 Отвергни от себя лживость уст, и лукавство языка удали от себя.	БКуліш	24. Відкидай від себе лукавство уст, і зрадливість язика держи оддалік від себе.
FI33/38	25. Katsokoot sinun silmäsi suoraan, eteenpäin olkoon katseesi luotu.	Biblia1776	25. Katsokoon silmäs oikein eteensä, ja sinun silmäs laudat olkoot oikiat edessäas.
CPR1642	25. Cadzocon sinun silmäs oikein eteens ja sinun silmäs laudat olcon oikeat edesäs.		
MLV19	25 Let your eyes look right on and let your eyelids look straight before you.	KJV	25. Let thine eyes look right on, and let thine eyelids look straight before thee.
Dk1871	25. Lad dine Øjne se ligefrem, og lad dine Øjenlaage være ret frem for dig!	KKII	25. Låt din ögon se rätt fram för sig, och din ögnalock se rätt fram för dig.
PR1739	25. Lasse ommad silmad otsekohhe wadata, ja so silmalauud olgo otsekohhesed.	LT	25. Tegul tavo akys žiūri tiesiai ir akių vokai tebūna nukreipti tiesiai prieš tave.

Luther1912	25. Laß deine Augen stracks vor sich sehen und deine Augenlider richtig vor dir hin blicken.	Ostervald-Fr	25. Que tes yeux regardent droit, et que tes paupières se dirigent devant toi.
RV'1862	25. Tus ojos miren lo recto; y tus párpados enderecen tu camino delante de tí.	SVV1770	25 Laat uw ogen rechtuit zien, en uw oogleden zich recht voor u heen houden.
PL1881	25. Oczy twoje niechaj na dobre rzeczy patrzą, a powieki twoje niech drogę przed tobą prostują.	Karoli1908Hu	25. A te szemeid előre [13†] nézzenek, és szemöldökid egyenest magad elé irányuljanak.
RuSV1876	25 Глаза твои пусть прямо смотрят, и ресницы твои да направлены будут прямо пред тобою.	БКуліш	25. Очі твої нехай просто позирають, і війки твої нехай справляються впрост навперед тебе.
FI33/38	26. Tasoita polku jaloillesi, ja kaikki sinun tiesi olkoot vakaat.	Biblia1776	26. Koettele jalkais askeleet, niin kaikki sinun ties vahvistuvat.
CPR1642	26. Coettele tie jalgoillas nijns wilpistelemätä astut.		
MLV19	26 Make the path of your feet level and let all your ways be established.	KJV	26. Ponder the path of thy feet, and let all thy ways be established.
Dk1871	26. Overvej vel din Fods Sti, og alle dine Veje skulle faa Fasthed.	KKII	26. Låt din fot gå lika, så går du visst.
PR1739	26. Arwa järrele omma jalla jäljed, siis sawad keik so teed kinnitud.	LT	26. Apgalvok taką savo kojai, ir tegu tavo keliai būna įtvirtinti.

Luther1912	26. Laß deinen Fuß gleich vor sich gehen, so gehst du gewiß.	Ostervald-Fr	26. Balance le chemin de tes pieds, afin que toutes tes voies soient affermies.
RV'1862	26. Pesa la vereda de tus piés; y todos tus caminos sean ordenados.	SVV1770	26 Weeg den gang uws voets, en laat al uw wegen wel gevestigd zijn.
PL1881	26. Umiarkuj ścieżkę nóg twoich, aby wszystkie drogi twoje pewne były.	Karoli1908Hu	26. Egyengesd el lábaid ösvényit, s minden te útaid állhatatosak legyenek.
RuSV1876	26 Обдумай стезю для ноги твоей, и все пути твои да будут тверды.	БКуліш	26. Обдумуй стежку ногам твоїм, і всі ходи (вчинки) твої нехай будуть постійні.
FI33/38	27. Älä poikkea oikeaan, älä vasempaan, väistä jalkasi pahasta.	Biblia1776	27. Älä poikkee oikialle eli vasemmalle puolelle: tempaa jalkas pois pahuudesta.
CPR1642	27. Älä poicke oikialle eli wasemalle puolelle temba sinun jalcas pois pahudesta.		
MLV19	27 Do not turn to the right hand nor to the left. Remove your foot from evil.	KJV	27. Turn not to the right hand nor to the left: remove thy foot from evil.
Dk1871	27. Bøj ikke af til højre eller venstre, vend din Fod fra det onde!	KKII	27. Vik hvarken på högra eller på venstra sidona; vänd din fot ifrå det ondt är.
PR1739	27. Ärra kalla ei parremat eggja pahhemat kät körwale, sada omma jalla ärra kurja poolt.	LT	27. Nepasuk nei dešinėn, nei kairėn. Patrauk savo kojų nuo pikto”.
Luther1912	27. Wanke weder zur Rechten noch zur	Ostervald-Fr	27. Ne te détourne ni à droite ni à gauche;

	Linken; wende deinen Fuß vom Bösen.		retire ton pied du mal.
RV'1862	27. No te apartes a diestra, ni a siniestra: aparta tu pié del mal.	SVV1770	27 Wijk niet ter rechter hand of ter linkerhand, wend uw voet af van het kwade.
PL1881	27. Nie uchylaj się na prawo ani na lewo; owszem, odwróć nogę twoję od złego.	Karoli1908Hu	27. Ne térij jobbra, [14†] se balra, fordítsd el a te lábadat a gonosztól.
RuSV1876	27 Не уклоняйся ни направо, ни налево; удали ногу твою от зла,	БКуліш	27. Не звертай нї праворуч нї лїворуч, і держи твою ногу від зла далеко.

5 luku

Varoitus irstaista naisista. Puhtaan rakkauden onni.

FI33/38	1. Poikani, kuuntele minun viisauttani, kallista korvasi minun taidolleni	Biblia1776	1. Poikani, ota vaari viisaudestani: kallista korvas oppiini,
CPR1642	1. POican ota waari minun wiisaudestani callista corwas minun oppiini.		
MLV19	1 My son, attend to my wisdom. Incline your ear to my understanding,	KJV	1. My son, attend unto my wisdom, and bow thine ear to my understanding:
Dk1871	1. Min Søn! gif Agt paa min Visdom; bøj dit Øre til min Indsigt;	KXII	1. Min son, gif akt uppå mina vishet, böj din öron till mina läro;
PR1739	1. Mo poeg! panne tähhele minno tarkust, pöra omma körwa minno moistusse pole.	LT	1. Mano sūnau, bük dēmesingas mano išminčiai ir palenk ausj mano supratimui,

Luther1912	1. Mein Kind, merke auf meine Weisheit; neige dein Ohr zu meiner Lehre,	Ostervald-Fr	1. Mon fils, sois attentif à ma sagesse, incline ton oreille à ma prudence;
RV'1862	1. HIJO mío está atento a mi sabi- duría, y a mi inteligencia inclina tu oido:	SVV1770	1 Mijn zoon! merk op mijn wijsheid, neig uw oor tot mijn verstand;
PL1881	1. Synu mój! bądź pilen mądrości mojej, a ku mojej roztropności nakłoó ucha twego,	Karoli1908Hu	1. Fiam! az én bölcseségemre figyelmezz, az én értelmetmemre hajtsd a te füledet,
RuSV1876	1 Сын мой! внимай мудрости моей, и приклони ухо твое к разуму моему,	БКуліш	1. Мій сину! слухай уважно мудрості моєї і прихилияй ухо твоє до розуму моого,
FI33/38	2. ottaakesi vaarin taidollisuudesta, ja huulesi säilyttäkööt tiedon.	Biblia1776	2. Ettäs pitäisit hyvän neuwon, ja sinun huules pitäis toimen.
CPR1642	2. Ettäs pidäisit hywän neuwon ja sinun suus tiedäis toimen.		
MLV19	2 that you may preserve discretion and that your lips may keep knowledge.	KJV	2. That thou mayest regard discretion, and that thy lips may keep knowledge.
Dk1871	2. at du maa gemme kloge Raad, og at dine Læber maa bevare Kundskab.	KXII	2. Att du må behålla god råd, och din mun veta beskedlighet.
PR1739	2. Et sa hoiad hea nou, ja so uled piddago tundmist.	LT	2. kad būtum nuovokus ir tavo lūpos išlaikytų pažinimą.
Luther1912	2. daß du bewahrest guten Rat und dein	Ostervald-Fr	2. Afin que tu conserves la réflexion, et que

	Mund wisse Unterschied zu halten.		tes lèvres gardent la connaissance.
RV'1862	2. Para que guardes mis consejos; y tus labios conserven la ciencia.	SVV1770	2 Opdat gjij alle bedachtzaamheid behoudt, en uw lippen wetenschap bewaren.
PL1881	2. Abyś strzegł ostrożności, a umiejętność aby wargi twoje zachowała.	Karoli1908Hu	2. Hogy megtartsd a meggondolást, és a tudományt a te ajakid megőrzések.
RuSV1876	2 чтобы соблюсти рассудительность, и чтобы уста твои сохранили знание.	БКуліш	2. Щоб заховав собі розсудок, та щоб уста твої хоронили розум. Не слухай хитрощів женихини;
FI33/38	3. Sillä hunajaa tiukkuvat vieraan vaimon huulet, hänen suunsa on öljyä liukkaampi.	Biblia1776	3. Sillä porton huulet ovat niin kuin mesileipä, ja hänen kitansa liukkaampi kuin öljy;
CPR1642	3. Sillä porton huulet oват nijncuin mesileiwät ja hänen kitans liuckambi cuin öljy.		
MLV19	3 Because the lips of a strange woman drop honey and her mouth is smoother than oil.	KJV	3. For the lips of a strange woman drop as an honeycomb, and her mouth is smoother than oil:
Dk1871	3. Thi med Honning dryppe den fremmede Kvindes Læber, og glattere end Olie er hendes Gane.	KXII	3. Ty ene skökos läppar äro en hannogskaka, och hennes hals är halare än olja;
PR1739	3. Sest woöra naese uled tilkuwad kerje-met, ja temma su-laggi on libbedam kui ölli.	LT	3. Kaip varvantis medus svetimos moters lūpos ir jos burna švelnesnė už aliejų.

SANANLASKUT

Luther1912	3. Denn die Lippen der Hure sind süß wie Honigseim, und ihre Kehle ist glätter als Öl,	Ostervald-Fr	3. Car les lèvres de l'étrangère distillent le miel, et son palais est plus doux que l'huile.
RV'1862	3. Porque los labios de la mujer extraña destilan panal de miel; y su paladar es más suave que el aceite:	SVV1770	3 Want de lippen der vreemde vrouw druppen honigzeem, en haar gehemelte is gladder dan olie.
PL1881	3. Bo choć niewiasty obcej wargi miodem opływają, a gładsze niż oliwa usta jej:	Karoli1908Hu	3. Mert színmézet csepeg [1†] az idegen asszony ajka, és símább az olajnál az ő ínye.
RuSV1876	3 ибо мед источают уста чужой жены, и мягче елея речь ее;	БКуліш	3. Мед бо тече з уст чужої жінки, маснійша над оливу бесіда в неї;
FI33/38	4. Mutta lopulta hän on karvas kuin koiruoho, terävä kuin kaksiteräinen miekka.	Biblia1776	4. Mutta viimeiseltä karvas kuin koiruoho, ja terävä kuin kaksiteräinen miekka.
CPR1642	4. Mutta wijmeiseldä carwas cuin Coiruoho ja terawä njncuin caxiteräinen miecka.		
MLV19	4 But in the end, she is bitter as wormwood, sharp as a two-edged sword.	KJV	4. But her end is bitter as wormwood, sharp as a twoedged sword.
Dk1871	4. Men paa det sidste er hun besk som Malurt, hvas som et tveægget Sværd.	KXII	4. Men framdeles båsk som malört, och skarp såsom ett tveeggadt svärd.
PR1739	4. Agga ta wiimne luggu on wihha kui kiroohhi, ja terraw kui kahheterrane moök.	LT	4. Bet galiausiai ji tampa karti kaip metélė ir aštri kaip dviašmenis kalavijas.
Luther1912	4. aber hernach bitter wie Wermut und scharf wie ein zweischneidiges Schwert.	Ostervald-Fr	4. Mais ce qui en provient est amer comme de l'absinthe, et perçant comme une épée à

				deux tranchants.
RV'1862	4. Mas su fin es amargo como el ajenjo; agudo como espada de dos filos.	SVV1770	4	Maar het laatste van haar is bitter als alsem, scherp als een tweesnijdend zwaard.
PL1881	4. Ale ostatnie rzeczy jej gorzkie jak piołun, a ostre jako miecz na obie strony ostry.	Karoli1908Hu	4.	De annak vége keserű, mint az üröm, éles, mint a kétélű tőr.
RuSV1876	4 но последствия от нее горьки, как полынь, остры, как меч обоюдоострый;	БКуліш	4.	Та наслідки від неї, як полин, гіркі, й гострі, як той меч обосічний.
FI33/38	5. Hänen jalkansa kulkevat alas kuolemaan, tuonelaan vetävät hänen askeleensa.	Biblia1776	5.	Hänen jalkansa menevät alas kuolemaan, ja hänen askeleensa joutuvat helvettiin.
CPR1642	5. Hänen jalcans juoxewat alas cuolemaan ja hänen askelens joutuwat helwettijn.			
MLV19	5 Her feet go down to death. Her steps take hold on Sheol,	KJV	5.	Her feet go down to death; her steps take hold on hell.
Dk1871	5. Hendes Fødder gaa nedad til Døden, hendes Skridt stunde imod Dødsriget.	KXII	5.	Hennes fötter löpa neder till döden; hennes råd gånger få helvetet.
PR1739	5. Temma jallad lähhäwad alla surma, temma sammud piddawad pörgo-hauda kinni.	LT	5.	Jos kojos žengia į mirtj, jos žingsniai veda į pragara.
Luther1912	5. Ihre Füße laufen zum Tod hinunter; ihre Gänge führen ins Grab.	Ostervald-Fr	5.	Ses pieds conduisent à la mort; ses démarches aboutissent au Sépulcre.
RV'1862	5. Sus piés desciden a la muerte: sus pasos	SVV1770	5	Haar voeten dalen naar den dood, haar

sustentan el sepulcro.

treden houden de hel vast.

PL1881 5. Nogi jej zstępują do śmierci, a do piekła chód jej prowadzi.

RuSV1876 5 ноги ее нисходят к смерти, стопы ее достигают преисподней.

FI33/38 6. Ei käy hän elämän tasaista polkua, hänen tiensä horjuvat hänen huomaamattaan.

CPR1642 6. Ei hän käy cohdastans elämän tiellä huikendelewaiset oват hänen astumisens nijn ettei hän tiedä cunga hän mene.

MLV19 6 so that she does not find the level path of life. Her ways are unstable and she does not know.

Dk1871 6. For at hun ikke skal tænke over Livets Sti, ere hendes Veje ustadige, uden at hun ved det.

PR1739 6. Et sinna ello teeradda wahhest järrele ei arwa, siis temma jäljed käiwad seäl ja teäl, et sa ei tunne, kus sa olled .

Karoli1908Hu 5. Az Ő lábai a halálra mennek, az Ő léptei a sírba törekszenek.

БКуліш 5. Ноги її простують до смерті, ступнї її доходять до безоднї.

Biblia1776 6. Ei hän käy kohdastansa elämän tielle: huikentelevaiset ovat hänen astumisensa, niin ettei hän tiedä, kuhunka hän menee.

KJV 6. Lest thou shouldest ponder the path of life, her ways are moveable, that thou canst not know them.

KXII 6. Hon går icke rätt fram på lifsens väg; ostadig äro hennes steg, så att hon icke vet hvart hon går.

LT 6. Kad tu nemastytum apie jos gyvenimo taką, žinokjos keliai nepastovūs ir tu negali jų suprasti.

Luther1912 6. Sie geht nicht stracks auf dem Wege des

Ostervald-Fr 6. Elle ne considère pas le chemin de la vie;

	Lebens; unstet sind ihre Tritte, daß sie nicht weiß, wo sie geht.		ses voies s'égarent, elle ne sait où.
RV'1862	6. Si no pesares el camino de vida, sus caminos son instables: no los conocerás.	SVV1770	6 Opdat gij het pad des levens niet zoudt wegen, zijn haar gangen ongestadig, dat gij het niet merkt.
PL1881	6. Jeźlibyś zważyć chciał ścieszkę żywota jej, nie pewne są drogi jej, nie poznasz ich.	Karoli1908Hu	6. Az életnek útát hogy ne követhesse, ösvényei változókká lettek, a nélkül, hogy ő eszébe venné.
RuSV1876	6 Если бы ты захотел постигнуть стезю жизни ее, то пути ее непостоянны, и ты не узнаешь их.	БКуліш	6. Як би ти захотів слідити за стежкою життя її, то (побачиш, що) дороги її - се манівці, й ти не розізнаєш їх.
FI33/38	7. Niinpä, lapset, kuulkaa minua, älkää väistykö minun suuni sanoista.	Biblia1776	7. Niin kuulkaat nyt minua, lapseni, ja älkääät poiketko minun puheistani.
CPR1642	7. Nijn cuulcat nyt minua minun lapseni ja älkät poiketco minun puheistani.		
MLV19	7 Now therefore, you* (the) sons, listen to me and do not depart from the words of my mouth.	KJV	7. Hear me now therefore, O ye children, and depart not from the words of my mouth.
Dk1871	7. Saa hører mig nu, I Børn! og viger ikke fra min Munds Ord.	KKII	7. Så hörer mig nu, min barn, och viker icke ifrå mins muns tal.
PR1739	7. Sepärrast, lapsed! wötke mind kuulda, ja ärge lahkuge minno su-sannust mitte ärra.	LT	7. Dabar, mano vaikai, klausykite manęs ir neatsitraukite nuo mano burnos žodžiu.

Luther1912	7. So gehorchet mir nun, meine Kinder, und weichet nicht von der Rede meines Mundes.	Ostervald-Fr	7. Maintenant donc, mes enfants, écoutez-moi; et ne vous détournez point des paroles de ma bouche.
RV'1862	7. Ahora pues, hijos, oídme, y no os apartéis de las razones de mi boca.	SVV1770	7 Nu dan, gjij kinderen! hoort naar mij, en wijkt niet van de redenen mijns monds.
PL1881	7. Przetoż teraz, synowie! słuchajcie mię, a nie odstępujcie od powieści ust moich.	Karoli1908Hu	7. Most azért, fiaim, hallgassatok engem, és ne távozzatok el számnak beszédítől!
RuSV1876	7 Итак, дети, слушайте меня и не отступайте от слов уст моих.	БКуліш	7. Тим то, дїти мої, слухайте мене й не відхилияйтесь від мови з уст моїх.
FI33/38	8. Pidä tiesi kaukana tuollaisesta äläkää lähesty hänen majansa ovea,	Biblia1776	8. Olkoon sinun ties kaukana hänestä, ja älä lähesty hänen hänen huoneensa ovea,
CPRI642	8. Olcon sinun ties taambana hänestä ja älä lähesty hänen huonens owe.		
MLV19	8 Remove your way far from her and do not come near the door of her house,	KJV	8. Remove thy way far from her, and come not nigh the door of her house:
Dk1871	8. Lad din Vej være langt fra hende, og nærm dig ikke Døren til hendes Hus,	XXII	8. Låt dina vägar vara fjerran ifrå henne, och nalkas intet intill hennes husdörr;
PR1739	8. Hoia omma teed emal temmast, ja ärra tulle mitte temma koia ukse liggi.	LT	8. Atitolink nuo jos savo kelia ir nesiartink prie jos namų durų,

SANANLASKUT

Luther1912	8. Laß deine Wege ferne von ihr sein, und nahe nicht zur Tür ihres Hauses,	Ostervald-Fr	8. Éloigne ton chemin d'elle, et n'approche point de l'entrée de sa maison;
RV'1862	8. Aleja de ella tu camino; y no te acerques a la puerta de su casa.	SVV1770	8 Maak uw weg verre van haar, en nader niet tot de deur van haar huis;
PL1881	8. Oddal od niej drogę twoję, a nie przybliżaj się ku drzwiom domu jej.	Karoli1908Hu	8. Távoztasd el attól útadat, és ne közelgess házának ajtajához,
RuSV1876	8 Держи дальше от нее путь твой и не подходи близко к дверям дома ее,	БКуліш	8. Держи дорогу свою далеко от неї, й до дверей її домівки не наближуйсь,
FI33/38	9. ettet antaisi muille kunniaasi etkä vuosiasi armottomalle,	Biblia1776	9. Ettes antaisi kunniaas muukalaisille, ja vuosias julmille;
CPR1642	9. Ettes andais cunniatas muucalaisille ja wuosias julmille.		
MLV19	9 lest you give your honor to others and your years to the cruel,	KJV	9. Lest thou give thine honour unto others, and thy years unto the cruel:
Dk1871	9. at du ikke skal give andre din Ære og en grusom Herre dine Aar;	KXII	9. Att du icke skall gifva dina äro dem främmandom, och din år dem grymma;
PR1739	9. Et sa teiste kätte omma suurt au ei anna, egga ennese aastaid selle wägga hirmsale.	LT	9. kad neatiduotum savo garbēs kitiems ir savō metū negailestingajam;
Luther1912	9. daß du nicht den Fremden gebest deine Ehre und deine Jahre dem Grausamen;	Ostervald-Fr	9. De peur que tu ne donnes ton honneur à d'autres, et tes années à un homme cruel;

SANANLASKUT

RV'1862	9. Porque no des a los extraños tu honor; y tus años a cruel.	SVV1770	9 Opdat gjij anderen uw eer niet geeft, en uw jaren den wrede;
PL1881	9. Byś snać nie podał obcym sławy twojej, a lat <small>Karoli1908Hu</small>	9. Hogy másoknak ne add a te ékességedet, és esztendeidet a [2†] kegyetlennek;	
RuSV1876	9 чтобы здоровья твоего не отдать другим и лет твоих мучителю;	БКуліш	9. Щоб здоровля твого не оддав другий людинї й лїт твоїх мучителеві;
FI33/38	10. ettei sinun tavarasi ravitsisi vieraita, sinun vaivannäkösi joutuisi toisen taloon	Biblia1776	10. Ettei muukalaiset ravittaisi sinun varastas, ja sinun työs olis toisen huoneessa,
CPR1642	10. Ettei muualaiset rawitais sinun warastas ja sinun työs olis toisen huonesa.		
MLV19	10 lest strangers be filled with your strength and your labors be in the house of an alien,	KJV	10. Lest strangers be filled with thy wealth; and thy labours be in the house of a stranger;
Dk1871	10. at fremmede ikke skulle mættes af din Formue, og alt, hvad du har arbejdet for, komme i anden Mands Hus;	XXII	10. Att främmande icke skola mätta sig af dine förmågo, och ditt arbete icke vara uti ens annars hus;
PR1739	10. Et woörad sinno jouga ennast ei täida, ja so raske waew woöra Ma innimeste kotta ei sa .	LT	10. kad svetimi nesisotintu tavo gérybèmis ir tavo darbas nebütu svetimojo namuose,
Luther1912	10. daß sich nicht Fremde von deinem Vermögen sättigen und deine Arbeit nicht sei	Ostervald-Fr	10. De peur que les étrangers ne se rassasient de ta fortune, et que ce que tu

	in eines andern Haus,		auras acquis par ton travail ne passe dans une maison étrangère;
RV'1862	10. Porque no se harten los extraños de tu fuerza; y tus trabajos estén en casa del extraño:	SVV1770	10 Opdat de vreemden zich niet verzadigen van uw vermogen, en al uw smartelijke arbeid niet kome in het huis des onbekenden;
PL1881	10. By się snać nie nasycili obcy siłą twoją, a prace twoje nie zostały w domu cudzym;	Karoli1908Hu	10. Hogy ne az idegenek teljenek be a te marháiddal, és a te kereményed más házába ne jusson.
RuSV1876	10 чтобы не насыщались силою твою чужие, и труды твои не были для чужого дома.	БКуліш	10. Щоб ти не годував чужих твоїм достатком, та щоб твої труда в чужий дом не переходили.
FI33/38	11. ja ettet lopulta päätyisi huokailemaan ruumiisi ja lihasi riutuessa	Biblia1776	11. Ja sinä viimein huocaisit, koska elämäs ja hyvyties tuhlannut olet,
CPR1642	11. Ja sinä tästälähin huocaisit coscas elämäs ja hywydes tuhlannut olet ja sanoisit:		
MLV19	11 and you mourn at your latter end when your flesh and your body are consumed,	KJV	11. And thou mourn at the last, when thy flesh and thy body are consumed,
Dk1871	11. saa at du skal hyle paa det sidste, naar dit Kød og dit Huld tæres hen,	KKII	11. Och du måtte framdeles sucka, när du ditt lif och gods förtärt hafver;
PR1739	11. Ja sa hakkad ommas wiimses otsas winguma, kui so lihha ja so kehha ärralöppeb,	LT	11. ir galiausiai neturėtum vaitoti, išsekinės kūną bei jėgas,

Luther1912	11. und müsstest hernach seufzen, wenn du Leib und Gut verzehrt hast,	Ostervald-Fr	11. Et que tu ne rugisses quand tu seras près de ta fin, quand ta chair et ton corps seront consumés,
RV'1862	11. Y gimas en tus postrimerías, cuando se consumiere tu carne y tu cuerpo,	SVV1770	11 En gij in uw laatste brult, als uw vlees, en uw lijf verteerd is;
PL1881	11. I narzekałyś w ostateczne czasy twoje, gdybyś zniszczył czerstwość twoję i ciało twoje;	Karoli1908Hu	11. Hogy nyögnöd kelljen életed végén, a mikor megemésztek a te húsod és a te tested,
RuSV1876	11 И ты будешь стонать после, когда плоть твоя и теловое будут истощены, –	БКуліш	11. Навпослі ти будеш стогнати, як тіло твоє й снага твоя вичерпаєсь, -
FI33/38	12. ja sanomaan: Miksi minä kuritusta vihasin ja sydämeni halveksui nuhdetta?	Biblia1776	12. Ja sanoosit: voi! kuinka minä olen vihannut hyvää neuvoa, ja sydämeni on hyljännnyt kurituksen!
CPR1642	12. Woi cuinga minä olen wihannut curitusta ja minun sydämen on hyljännnyt rangaistuxen?		
MLV19	12 and say, How I have hated instruction and my heart despised reproof.	KJV	12. And say, How have I hated instruction, and my heart despised reproof;
Dk1871	12. og sige: Hvorledes har jeg dog kunnet hade Undervisning og mit Hjerte kunnet foragte Revselse?	KKII	12. Och säga: Ack! huru hafver jag hatat tuktan, och mitt hjerta straff försmått;
PR1739	12. Ja ütleb: Kuida ollen ma öppetust	LT	12. ir sakyti: "Kodėl nekenčiau pamokymų ir

wihkand, ja mo südda nomimist laitnud.

mano širdis paniekino pabarimą,

Luther1912 12. und sprechen: "Ach, wie habe ich die Zucht gehaßt und wie hat mein Herz die Strafe verschmäht!"

RV'1862 12. Y digas: ¿Cómo aborrecí el castigo; y mi corazón menospreció la reprensión,

PL1881 12. I rzekłbyś: O jakożem miał ćwiczenie w nienawiści, a strofowaniem gardziło serce moje!

RuSV1876 12 и скажешь: „зачем я ненавидел наставление, и сердце мое пренебрегало обличением,

FI33/38 13. Miksi en kuullut neuvojaini ääntää, kallistanut korvaani opettajillei?

CPR1642 13. Ja en ole cuullut opettajani ändä engä callistanut corwani opettajani puoleen.

MLV19 13 Neither have I obeyed the voice of my teachers, nor inclined my ear to those who instructed me!

Dk1871 13. saa at jeg ikke hørte paa mine Læbers Røst, ej heller bøjede mit Øre til dem, som

Ostervald-Fr 12. Et que tu ne dises: Comment ai-je haï l'instruction, et comment mon cœur a-t-il dédaigné les réprimandes?

SVV1770 12 En zegt: Hoe heb ik de tucht gehaat, en mijn hart de bestrafting versmaad!

Karoli1908Hu 12. És azt kelljen mondanod: miképen gyűlöltet az erkölcsi tanítást, és a fenyitéket útálta az én elmém,

БКуліш 12. Та й скажеш: О, чом же я ненавидїв науку, а серце мое не зважало на впоминання;

Biblia1776 13. Ja en kuullut opettajani ääntää, enkä kallistanut korvaani opettajaini puoleen!

KJV 13. And have not obeyed the voice of my teachers, nor inclined mine ear to them that instructed me!

KXII 13. Och hafver icke lydt mina lärares röst, och icke böjt min öron till dem som mig

	underviste mig.		läerde?
PR1739	13. Ja ep olle mitte juhhatajatte sanna kuulnud, egga oõa körwa kään nud omma öppetajatte pole.	LT	13. neklausiau savo mokytojų balso ir nepalenkiau savo ausies prie tų, kurie mane mokė?
Luther1912	13. wie habe ich nicht gehorcht der Stimme meiner Lehrer und mein Ohr nicht geneigt zu denen, die mich lehrten!	Ostervald-Fr	13. Comment n'ai-je point obéi à la voix de ceux qui m'instruisaient, et n'ai-je point incliné mon oreille vers ceux qui m'enseignaient?
RV'1862	13. Y no oí la voz de los que me castigaban; y a los que me enseñaban no incliné mi oido?	SVV1770	13 En heb niet gehoord naar de stem mijner onderwijzers, noch mijn oren geneigd tot mijn leraars!
PL1881	13. Nie słuchałem głosu ćwiczących mnie, a tym, którzy mnie uczyli, nie nakłaniałem ucha mego!	Karoli1908Hu	13. És nem hallgattam az én vezetőim szavát, és az én tanítóimhoz nem hajtottam fülemet!
RuSV1876	13 и я не слушал голоса учителей моих, не приклонял уха моего кнаставникам моим:	БКуліш	13. Чому я не слухав голосу вчителів моїх, не нахиляв уха мого до наставників моїх;
FI33/38	14. Olin joutua kokonaan turmion omaksi keskellä seurakunnan ja kansankokouksen.	Biblia1776	14. Minä olen caikeen onnettomuteen pikimmäldäns joutunut caikein ihmisten ja Canssain seas.
CPR1642	14. Minä olen caikeen onnettomuteen pikimmäldäns joutunut caikein ihmisten ja Canssain seas.		

SANANLASKUT

MLV19	14 I was almost in all evil in the midst of the assembly and congregation.	KJV	14. I was almost in all evil in the midst of the congregation and assembly.
Dk1871	14. Nær var jeg kommen i al Ulykke midt i Forsamlingen og Menigheden.	KXII	14. Jag är fulltnär i all olycko kommen, att jag den meniga hopen och sällskapet följt hafver.
PR1739	14. Pea olleksin sanud keige önnetusse sisse rahwa hulga koggodusses.	LT	14. Aš kone patekau j visokias nelaimes bendruomenės ir susirinkimo vidury’’.
Luther1912	14. Ich bin schier in alles Unglück gekommen vor allen Leuten und allem Volk."	Ostervald-Fr	14. Peu s'en est fallu que je n'aie été plongé dans tous les maux, au milieu du peuple et de l'assemblée.
RV'1862	14. Poco se faltó para que no cayese en todo mal, en medio de la compañía y de la congregación.	SVV1770	14 Ik ben bijna in alle kwaad geweest, in het midden der gemeente en der vergadering!
PL1881	14. Maluczkom nie przyszedł we wszystko nieszczeście, w pośród zebrania i zgromadzenia.	Karoli1908Hu	14. Kevés híja volt, hogy minden gonoszságba nem merültem a gyülekezetnek és községnek közepette!
RuSV1876	14 едва не впал я во всякое зло среди собрания и общества!"	БКуліш	14. Ось я трохи що не попав у всяке зло посеред збору й громади!
FI33/38	15. Juo vettä omasta säiliöstäsi, sitä, mikä omasta kaivostasi juoksee.	Biblia1776	15. Juo vettä kaivostas, ja mitä lähteestäs vuotaa.
CPR1642	15. JUo wettä caiwostas ja mitä lähtestäs wuota.		

MLV19	15 Drink waters out of your own cistern and flowing waters out of your own well.	KJV	15. Drink waters out of thine own cistern, and running waters out of thine own well.
Dk1871	15. Drik Vand af din egen Brønd og frisk Vand af din egen Kilde	KXII	15. Drick vatten utaf dina gropar, och hvad af dinom brunn utflyter.
PR1739	15. Jo wet ommast kaewust, ja jooksewat wet ommast hallikast.	LT	15. Gerk vandenj iš savo šulinio, tekantj vandenj iš savo versmės.
Luther1912	15. Trink Wasser aus deiner Grube und Flüsse aus deinem Brunnen.	Ostervald-Fr	15. Bois des eaux de ta citerne, et des ruisseaux de ton puits.
RV'1862	15. Bebe el agua de tu cisterna, y las corrientes de tu pozo.	SVV1770	15 Drink water uit uw bak, en vloeden uit het midden van uw bornput;
PL1881	15. Pij wodę ze zdroju twego, a wody płynące ze źródła twego!	Karoli1908Hu	15. Igyál vizet a te kútadóból, és a te forrásod közepiből folyóvizet.
RuSV1876	15 Пей воду из твоего водоема и текущую из твоего колодезя.	БКуліш	15. Пий воду з твоєї криниці, тую, що тече з власного колодязя.
FI33/38	16. Vuotaisivatko sinun lähteesi kadulle, toteille sinun vesiojas!	Biblia1776	16. Anna luontolähteet vuotaa ulos, ja vesiojas kujille.
CPR1642	16. Anna luondolähtes wuota ja vesiojas cujille.		
MLV19	16 Should your springs be dispersed abroad	KJV	16. Let thy fountains be dispersed abroad,

and streams of water in the streets?

and rivers of waters in the streets.

Dk1871	16. Skulde vel dine Kilder flyde udenfor, dine Vandbække ud paa Gaderne?	KXII	16. Låt dina källor utflyta, och vattubäckerna uppå gatorna;
PR1739	16. Lasse omma hallika soned ennast laiale lautada ulitsa peäle, ja wee-soned turrude peäle.	LT	16. Ar tavo vandens šaltiniai išsilies po gatves, o vandens srovės aikštėse?
Luther1912	16. Laß deine Brunnen herausfließen und die Wasserbäche auf die Gassen.	Ostervald-Fr	16. Tes fontaines doivent-elles se répandre dehors, et tes ruisseaux d'eau sur les places publiques?
RV'1862	16. Derrámense por de fuera tus fuentes: en las plazas los ríos de tus aguas.	SVV1770	16 Laat uw fonteinen zich buiten verspreiden, en de waterbekken op de straten;
PL1881	16. Niech się precz rozchodzią źródła twoje, a po ulicach strumienie wód.	Karoli1908Hu	16. Kifolyjanak-é a te forrásid, az utcákra a te vized folyásai?
RuSV1876	16 Пусть не разливаются источники твои по улице, потоки вод – по площадям;	БКуліш	16. Нехай джерела твої не розливаються по улицях, потоки твої по майданах;
FI33/38	17. Olkoot ne sinun omasi yksin, älkööt vierasten sinun ohessasi.	Biblia1776	17. Mutta pidä ne yksinäs, ja ei yksikään muukalainen sinun kanssas.
CPR1642	17. Mutta pidä ne yxinäs ja ei yxikän muucalainen sinun cansas.		

SANANLASKUT

MLV19	17 Let them be for yourself alone and not for strangers with you.	KJV	17. Let them be only thine own, and not strangers' with thee.
Dk1871	17. Lad dem høre dig til, dig alene, og ikke de fremmede tillige med dig.	KKII	17. Men haf du dem allena, och ingen främmande med dig.
PR1739	17. Olgo nemmad üksi sulle, ja ei mitte woörastele sinnoga.	LT	17. Tebūna jie tik tau, nedalink ju svetimiems.
Luther1912	17. Habe du aber sie allein, und kein Fremder mit dir.	Ostervald-Fr	17. Qu'ils soient à toi seul, et non aux étrangers avec toi.
RV'1862	17. Sean para tí solo, y no para los extraños contigo.	SVV1770	17 Laat ze de uwe alleen zijn, en van geen vreemde met u.
PL1881	17. Miej je sam dla siebie, a nie obcy z tobą.	Karoli1908Hu	17. Egyedül tied legyenek, és nem az idegenekéi veled.
RuSV1876	17 пусть они будут принадлежать тебе одному, а не чужим с тобою.	БКуліш	17. Нехай вони тобі одному належать, а не чужим тобі.
FI33/38	18. Olkoon sinun lähteesi siunattu, ja iloitse nuoruutesi vaimosta.	Biblia1776	18. Sinun kaivos olkoon siunattu, ja iloitse nuoruutes vaimosta.
CPR1642	18. Slnun caiwos olcon siunattu ja iloidze sinun nuorudes waimosta se on suloinen nijncuin naaras hirwi ja otollinen nijncuin medzäwuohi.		
MLV19	18 Let your fountain be blessed and rejoice in	KJV	18. Let thy fountain be blessed: and rejoice

the wife of your youth:

with the wife of thy youth.

Dk1871	18. Din Kilde være velsignet, og glæd dig ved din Ungdoms Hustru,	KXII	18. Din brunn vare välsignad, och gläd dig af dins ungdoms hustru.
PR1739	18. Olgo so hallik önnistud, ja römusta ennast omma nore ea naese pärrast.	LT	18. Tebūna tavo šaltinis palaimintas ir džiaukis su savo jaunystės žmona.
Luther1912	18. Dein Born sei gesegnet, und freue dich des Weibes deiner Jugend.	Ostervald-Fr	18. Que ta source soit bénie; et réjouis-toi de la femme de ta jeunesse,
RV'1862	18. Será bendito tu manadero; y alégrate de la mujer de tu mocedad.	SVV1770	18 Uw springader zij gezegend; en verblijd u vanwege de huisvrouw uwer jeugd;
PL1881	18. Niech nie będzie zdroj twój błogosławiony, a wesel się z żony młodości twojej.	Karoli1908Hu	18. Legyen a te forrásod áldott, és örvendezz a te ifjúságod feleségének.
RuSV1876	18 Источник твой да будет благословен; и утешайся женою юности твоей,	БКуліш	18. Нехай тобі благословене буде джерело твоє, - і втішайсь другинею молодошів твоїх,
FI33/38	19. Armas peura, suloinen vuorikauris — hänen rintansa sinua aina riemulla ravitkoot, hurmautuos alati hänen rakkaudestaan.	Biblia1776	19. Se on suloinen niinkuin naaras hirvi, ja otollinen niinkuin metsävuohi: hänen rakkautensa sinua aina ravitkoon; ja iloita itseäs aina hänen rakkaudestansa.
CPR1642	19. Hänen rackaudens sinua aina rawitcon ja iloita sinuas aina hänen rackaudestans.		

SANANLASKUT

MLV19	19 a loving female-deer and a pleasant doe. Let her breasts satisfy you at all times and be ravished always with her love.	KJV	19. Let her be as the loving hind and pleasant roe; let her breasts satisfy thee at all times; and be thou ravished always with her love.
Dk1871	19. en elskelig Hind og en yndig Stenged; hendes Barm beruse dig stedse, i hendes Kærlighed sværme du alle Tider.	KXII	19. Hon är ljuflig såsom en hind, och täck såsom en rå; låt hennes kärlek alltid mätta dig, och förlusta dig alltid uti hennes kärlek.
PR1739	19. Temma on üks armas emmane-hirw ja üks käんな kaljo-kits; temma nissad kastko sind iggal aial, ja jä ikka otsego eksima ta armastamisse sisse.	LT	19. Ji kaip miela stirna, kaip grakšti elnė. Tegul jos krūtys tenkina tave visą laiką, nuolat mégaukis jos meile.
Luther1912	19. Sie ist lieblich wie die Hinde und holdselig wie ein Reh. Laß dich ihre Liebe allezeit sättigen und ergötze dich allewege in ihrer Liebe.	Ostervald-Fr	19. Comme d'une biche aimable et d'une chèvre gracieuse; que ses caresses te réjouissent en tout temps, et sois continuellement épris de son amour.
RV'1862	19. Cierva amada, y graciosa cabra; sus pechos te hartarán en todo tiempo; y de su amor andarás ciego de continuo.	SVV1770	19 Een zeer liefelijke hinde, en een aangenaam steengeitje; laat u haar borsten te allen tijd dronken maken; dool steeds in haar liefde.
PL1881	19. Niechżeć będzie jako łani wdzięczna, i sarna rozkodzna; niech cię nasycają piersi jej na każdy czas, w miłości jej kochaj się ustawicznie.	Karoli1908Hu	19. A szerelmes szarvas, és kedves zerge; az ő emlői elégítsenek meg téged minden időben, az ő szerelmében gyönyörködjél szüntelen.

SANANLASKUT

RuSV1876	19 любезною ланью и прекрасною серною: груди ее да упоявают тебя во всякое время, любовью ее услаждайся постоянно.	БКуліш	19. Мов ланею любою, мов серною красною; її груди нехай впоюють тебе по всяк час, в любощах її кохайся заєдно.
FI33/38	20. Miksi, pojani, hurmautuisit irstaaseen naiseen ja syleilisit vieraan vaimon povea?	Biblia1776	20. Poikani, miksis annat muukalaisen sinuas pettää, ja halajat vierasta syliä?
CPR1642	20. Poican mixis annat muucalaisten sinuas pettää ja halajat toista?		
MLV19	20 For why should you, my son, be ravished with an strange woman and embrace the bosom of a foreigner?	KJV	20. And why wilt thou, my son, be ravished with a strange woman, and embrace the bosom of a stranger?
Dk1871	20. Hvorfor vil dum min Søn! Sværme for en fremmed Kvinde og favne en anden Kvindes Barm?	KXII	20. Min son, hvi vill du förlusta dig med en främmande, och famntager ens annars?
PR1739	20. Ja mikspärrast tähhaksid sa, mo poeg, woöra naese jures eksida, ja woöra Ma naese rinna ümber kinnihakkada?	LT	20. Mano sūnau, kam tau mēgautis svetima moterimi ir apsikabinti su svetimaja?
Luther1912	20. Mein Kind, warum willst du dich an der Fremden ergötzen und herzest eine andere?	Ostervald-Fr	20. Et pourquoi, mon fils, t'égarerais-tu après une autre, et embrasserais-tu le sein d'une étrangère?
RV'1862	20. ¿Y por qué andarás ciego, hijo mío, con la agena, y abrazarás el seno de la extraña?	SVV1770	20 En waarom zoudt gij, mijn zoon, in een vreemde dolen, en den schoot der onbekende omvangen?

PL1881	20. Bo przczże się masz kochać w obcej, synu Karoli1908Hu mój! i odpoczywać na łonie cudzej?	KJ1908Hu	20. És miért bujdosnál, fiam, az idegen után, és ölelnéd keblét az idegennek?
RuSV1876	20 И для чего тебе, сын мой, увлекаться постороннею и обнимать грудичужой?	БКуліш	20. Про що тобі, мій сину, лакомитись на чужу, й горнутись до грудей сторонньої?
FI33/38	21. Sillä Herran silmien edessä ovat miehen tiet, ja hän tutkii kaikki hänen polkunsa.	Biblia1776	21. Sillä Herran edessä ovat kaikkien ihmisten tiet, ja hän tutkii kaikki heidän askeleensa.
CPR1642	21. Sillä HERran edes oват caickein ihmisten tiet ja hän cadzele caicki heidän askelens.		
MLV19	21 Because the ways of man are before the eyes of Jehovah and he makes level all his paths.	KJV	21. For the ways of man are before the eyes of the LORD, and he pondereth all his goings.
Dk1871	21. Thi en Mands Veje ere for Herrens Øjne, og han vejer alle hans Skridt.	KXII	21. Ty hvars och ens mans vägar äro för Herranom, och han mäter alla deras gångar.
PR1739	21. Sest iggamehhe teed on Jehowa silmade ees, ja temma arwab järrele keik temma jäljed.	LT	21. Viešpats stebi visus žmogaus kelius ir apsvarsto visus jo takus.
Luther1912	21. Denn jedermanns Wege sind offen vor dem HERRN, und er mißt alle ihre Gänge.	Ostervald-Fr	21. Car les voies de l'homme sont devant les yeux de l'Éternel, et il pèse toutes ses démarches.
RV'1862	21. Pues que los caminos del hombre están	SVV1770	21 Want eens iegelijks wegen voor de

delante de los ojos de Jehová, y el pesa todas sus veredas.

ogen des HEEREN, en Hij weegt al zijne gangen.

PL1881 21. Gdyż przed oczyma Paóskiemi są drogi człowiekze, a on wszystkie ścieszki jego waży.

Karoli1908Hu 21. Mert az Úrnak szemei előtt vannak mindenkinék [3†] útai, és minden ösvényeitő [4†] rendeli.

RuSV1876 21 Ибо пред очами Господа пути человека, и Он измеряет все стезиего.

БКуліш 21. Бо в Господа людські путь перед очима; він міряє всі стежки його.

FI33/38 22. Jumalattoman vangitsevat hänen rikoksensa, ja hän tarttuu oman syntinsä pauloihin.

Biblia1776 22. Jumalattoman vääryys käsittää hänen, ja hänen syntinsä paulat ottavat hänet kiinni.

CPR1642 22. Jumalattoman wäärys käsittää hänen ja hänen syndins paulat ottawat hänen kijnni.

MLV19 22 His own iniquities will take a wicked man and he will be held with the cords of his sin.

KJV 22. His own iniquities shall take the wicked himself, and he shall be holden with the cords of his sins.

Dk1871 22. Den ugudeliges Misgerninger skulle grieve ham selv, og han skal holdes fast i sin Synds Snorer.

KXII 22. Dens ogudaktigas misshandel skall gripa honom, och med sina synders snaro skall han hållen varda.

PR1739 22. Ühhe öäla üllekohto teud wötwad tedda kinni, ja omma patto köitega petakse tedda kinni.

LT 22. Nedorėlj sugauna jo paties nedorybės ir supančioja jo nuodėmių pančiai.

SANANLASKUT

Luther1912	22. Die Missetat des Gottlosen wird ihn fangen, und er wird mit dem Strick seiner Sünde gehalten werden.	Ostervald-Fr	22. Le méchant sera pris dans ses iniquités, et il sera retenu dans les cordes de son péché.
RV'1862	22. Sus iniquidades prenderán al impío; y con las cuerdas de su pecado será detenido.	SVV1770	22 Den goddeloze zullen zijn ongerechtigheden vangen, en met de banden zijner zonden zal hij vastgehouden worden.
PL1881	22. Nieprawości własne pojmają niezbożnika, a w powrozach grzechu swego uwikle się.	Karoli1908Hu	22. A maga álnokságai [5†] fogják meg az istentelent, és a saját bűnének köteleivel kötöztetik meg.
RuSV1876	22 Беззаконного уловляют собственные беззакония его, и в узах греха своего он содержится:	БКуліш	22. Безбожника його ж безбожество вловляє, і в путах гріха свого седить він.
FI33/38	23. Kurittomuuteensa hän kuolee ja suistuu harhaan suuressa hulluudessaan.	Biblia1776	23. Hänen pitää kuoleman, ettei häն antanut opettaa itsiänsä, ja suuressa tyhmyydessänsä tulee häն petetyksi.
CPR1642	23. Hänen pitää cuoleman ettei häն andanut opetta idzens ja hänen suuren tyhmydens tähdän tule häն petetyxi.		
MLV19	23 He will die for lack of instruction. And he will go astray in the greatness of his folly.	KJV	23. He shall die without instruction; and in the greatness of his folly he shall go astray.
Dk1871	23. Han skal dø, fordi han ikke vilde lade sig	KXII	23. Han skall dö, derföre att han icke vill låta

	undervise, og han skal tumle om for sin Daarligheds Skyld.		lära sig, och för sin stora därskaps skull vill fara.
PR1739	23. Temma surreb, et ta ilma karristusseta olnud, ja omma sure halpimissegä eksib ta ärra.	LT	23. Jis miršta nepasimokęs, per savo didelj kvailumą nuklysta.
Luther1912	23. Er wird sterben, darum daß er sich nicht will ziehen lassen; und um seiner großen Torheit willen wird's ihm nicht wohl gehen.	Ostervald-Fr	23. Il mourra, faute d'instruction, et il ira errant par la grandeur de sa folie.
RV'1862	23. Él morirá sin castigo; y por la multitud de su locura errará.	SVV1770	23 Hij zal sterven, omdat hij zonder tucht geweest is, en in de grootheid zijner dwaasheid zal hij verdwalen.
PL1881	23. Onci umrze, przeto, że nie przyjmował ćwiczenia, a dla wielkości głupstwa swego będzie błędził.	Karoli1908Hu	23. Ő meghal fenyíték híján, és bolondságának sokasága miatt támolyog.
RuSV1876	23 он умирает без наставления, и от множества безумия своего теряется.	БКуліш	23. Він умирає без науки й в безумі своїму теряєсь.
6 luku			
	Varoitus takuuseen menosta, laiskuudesta, kavaluudesta ja irstaudesta.		
FI33/38	1. Poikani, jos olet ketä lähimmäisellesi taannut, lyönyt kättä vieraalle;	Biblia1776	1. Poikani, jos sinää takaat lähimmäises, niin sinä olet kiinnittänyt kätes muukalaiseen.

CPR1642 1. POican jos sinä tacat lähimmäises nijns olet
kijnnittänyt kätes muucalaiseen.

MLV19 1 My son, if you have become a surety for
your neighbor, if you have struck your hands
for a stranger,

KJV

1. My son, if thou be surety for thy friend, if
thou hast stricken thy hand with a stranger,

Dk1871 1. Min Søn! dersom du er gaaet i Borgen hos
din Næste, har givet Haandslag til den
fremmede;

KXII

1. Min son, värder du lofvetsman för din
nästa, så hafver du häktat dina hand intill en
främmande;

PR1739 1. Mo poeg! kui sa omma liggimesse eest olled
käemehheks läinud, ja ühhe woöra pärrast
olled kät lö nud;

LT

1. Mano sūnau, jei laidavai už savo artimą ar
padavei ranką už svetimąjį,

Luther1912 1. Mein Kind, wirst du Bürge für deinen
Nächsten und hast deine Hand bei einem
Fremden verhaftet,

Ostervald-Fr 1. Mon fils, si tu as cautionné ton prochain,
si tu as répondu pour quelqu'un,

RV'1862 1. HIJO, si salieres por fiador por tu amigo, si
tocaste tu mano al extraño,

SVV1770

1 Mijn zoon! zo gjij voor uw naaste borg
geworden zijt, voor een vreemde uw hand
toegeklapt hebt;

PL1881 1. Synu mój! jeźlibyś ręczył za przyjaciela
twoego, a dałbyś obcemu rękę twoję:

Karoli1908Hu 1. Fiam! ha kezes lettél a te barátodért, és
kezedet adván, kötelezted magadat másért:

RuSV1876 1 Сын мой! если ты поручился за ближнего
твоего и дал руку твою за другого, –

БКуліш

1. Мій сину! коли ти за близнього твого
поручився й дав руку твою за другого, -

SANANLASKUT

FI33/38	2. jos olet kietoutunut oman suusi sanoihin, joutunut suusi sanoista kiinni,	Biblia1776	2. Sinun sanoissas olet sinä paulaan istunut: sinä olet saavutettu puheissa.
CPR1642	2. Sinun sanoisas olet sinä paulaan istunut sinä olet saawutettu puheisas.		
MLV19	2 you are snared with the words of your mouth, you are taken with the words of your mouth.	KJV	2. Thou art snared with the words of thy mouth, thou art taken with the words of thy mouth.
Dk1871	2. har du bundet dig ved din Munds Ord, ladet dig fange ved din Munds Ord:	KXII	2. Du äst invefvad med dins muns tal, och gripen uti dins muns ord.
PR1739	2. Olléd sa omma su-sannade läbbi wörkusse sanud, ja omma su-sannadega kinniwoetud:	LT	2. tu įsipainiojai savo burnos žodžiais ir esi sugautas savo kalbomis.
Luther1912	2. so bist du verknüpft durch die Rede deines Mundes und gefangen mit den Reden deines Mundes.	Ostervald-Fr	2. Tu es enlacé par les paroles de ta bouche; tu es pris par les paroles de ta bouche.
RV'1862	2. Enlazado eres con las palabras de tu boca; y preso con las razones de tu boca.	SVV1770	2 Gij zijt verstrikt met de redenen uws monds; gij zijt gevangen met de redenen uws monds.
PL1881	2. Usidliłeś się słowy ust twoich, pojmanyś mowami ust twoich.	Karoli1908Hu	2. Szádnak beszédei által estél tőrbe, megfogattattál a te szádnak beszédivel.
RuSV1876	2 ты опутал себя словами уст твоих, пойман словами уст твоих.	БКуліш	2. То ти звязав себе словами з власних уст твоїх, обіцянкою сам собі сіло накинув.

FI33/38	3. niin tee toki, poikani, pelastuaksesi tämä, koska olet joutunut lähimmäisesi kouriin: Mene, heittäydy maahan ja ahdista lähimmäistäsi;	Biblia1776	3. Tee siis, poikani, näin: pelasta itses: sillä olet tullut lähimmäises käsiin: joudu, nöyryytä itses ja vaadi lähimmäistäs.
CPR1642	3. Tee siis poican näin: pelasta sinus: sillä sinä olet tullut lähimmäises käsijn joudu ja waadi lähimmäistäs kijnni.		
MLV19	3 Do this now, my son and deliver yourself, because you have come into the hand of your neighbor. Go, humble yourself and behave-proudly to neighbor.	KJV	3. Do this now, my son, and deliver thyself, when thou art come into the hand of thy friend; go, humble thyself, and make sure thy friend.
Dk1871	3. Saa gör dog dette, min Søn! og red dig, fordi du er kommen i din Næstes Haand: Gak, nedkast dig for hans Fødder, og træng ind paa din Næste!	KXII	3. Så gör dock, min son, alltså, och undsätt dig; ty du äst kommen dinom nästa i händer; lop, skynda dig, och drif din nästa.
PR1739	3. Siis te sedda nüüd, mo poeg! ja peästa ennast lahti, (sest sa olled sanud omma liggimesse kätte.) minne, heida ta jalge ette mahha, siis aia julgeste omma liggimesse peäle.	LT	3. Daryk štai ką, mano sūnau, ir gelbék save, nes esi patekės į savo artimo rankas: eik, nusižemink ir maldauk savo artimą.
Luther1912	3. So tue doch, mein Kind, also und errette dich, denn du bist deinem Nächsten in die Hände gekommen: eile, dränge und treibe	Ostervald-Fr	3. Mon fils, fais promptement ceci: dégage-toi; puisque tu es tombé entre les mains de ton prochain, va, prosterne-toi, et supplie

	deinen Nächsten.		ton prochain.
RV'1862	3. Haz esto ahora, hijo mío, y líbrate; porque has caido en la mano de tu prójimo: Vé, humíllate, y esfuerza tu prójimo.	SVV1770	3 Doe nu dit, mijn zoon! en red u, dewijl gij in de hand uws naasten gekomen zijt; ga, onderwerp uzelven, en sterk uw naaste.
PL1881	3. Przetoż uczyó tak, synu mój! a wyzwól się, gdyżeś wpadł w rękę przyjaciela twego; idźże, upokórz się, a nalegaj na przyjaciela twego.	Karoli1908Hu	3. Ezt míveld azért fiam, és mentsd ki magadat, mert a te felebarátodnak kezébe jutottál; eredj, alázd meg magadat, és kényszerítsd felebarátodat.
RuSV1876	3 Сделай же, сын мой, вот что, и избавь себя, так как ты попался в руки ближнего твоего: пойди, пади к ногам и умоляй ближнего твоего;	БКуліш	3. Вчини ж, мій сину, ось що, щоб звільнити себе, - бо ти попався в руки близньому твому: йди, впади йому, твоиму близньому, в ноги;
FI33/38	4. älä suo silmillesi unta äläkä silmälouomillesi lepoa.	Biblia1776	4. Älä anna silmilles unta, eikä silmälautas torkkua.
CPR1642	4. Älä anna silmilles unda eikä silmälautais torckua.		
MLV19	4 Do not give sleep to your eyes, nor slumber to your eyelids.	KJV	4. Give not sleep to thine eyes, nor slumber to thine eyelids.
Dk1871	4. Tilsted ikke dine Øjne at sove eller dine Øjenlaage at slumre.	KKII	4. Låt icke din ögon sovfa, eller din ögnahvarf sömnig vara.
PR1739	4. Ärra anna ennese silmi maggada, egga omma silmalaugid tukkuda.	LT	4. Neduok miegoti savo akims ir neleisk užsimerkti akių vokams.

Luther1912	4. Laß deine Augen nicht schlafen, noch deinen Augenlider schlummern.	Ostervald-Fr	4. Ne donne point de sommeil à tes yeux, ni de repos à tes paupières;
RV'1862	4. No des sueño a tus ojos, ni a tus párpados adormecimiento.	SVV1770	4 Laat uw ogen geen slaap toe, noch uw oogleden sluimering;
PL1881	4. Nie dawaj snu oczom twoim, ani drzemania powiekom twoim.	Karoli1908Hu	4. Még álmot se engedj szemeidnek, se szunnyadást szemöldökidnek,
RuSV1876	4 не давай сна глазам твоим и дремания веждам твоим;	БКуліш	4. Не дай твоїм очам нї сну, анї задрімати - війкам твоїм;
FI33/38	5. Pelastaudu käsistä niinkuin gaselli, niinkuin lintu pyydystäjän käsistä.	Biblia1776	5. Kirvoita itses niinkuin metsävuohi pois käsistä, niinkuin lintu pyytäjänsä käsistä.
CPR1642	5. Kirwota sinus nijncuin medzäwuohi pois käsistä ja nijncuin lindu pyytäjäns käsistä.		
MLV19	5 Deliver yourself as a roe from the hand and as a bird from the hand of the fowler.	KJV	5. Deliver thyself as a roe from the hand of the hunter, and as a bird from the hand of the fowler.
Dk1871	5. Fri dig som en Raa af Jægerens Haand og som en Fugl af Fuglefængerens Haand.	XXII	5. Uthjelp dig, såsom en rå utu handene, och såsom en fogel utu foglafängarens hand.
PR1739	5. Peästa ennast kui weike hirw käest lahti, ja kui lind liñnopüüdja käest.	LT	5. Gelbékis kaip elnè iš medžiotojo, kaip paukštis iš paukštgaudžio rankų.

SANANLASKUT

Luther1912	5. Errette dich wie ein Reh von der Hand und wie eine Vogel aus der Hand des Voglers.	Ostervald-Fr	5. Dégage-toi comme le daim de la main du chasseur, et comme l'oiseau de la main de l'oiseleur.
RV'1862	5. Escápate como el corzo de la mano del cazador; y como el ave de la mano del parancero.	SVV1770	5 Red u, als een ree uit de hand des jagers, en als een vogel uit de hand des vogelvangers.
PL1881	5. Wyrwij się jako łani z rąk myśliwca i jako ptak z ręki ptasznika.	Karoli1908Hu	5. Szabadítsd ki magadat, mint a zerge a vadász kezéből, és mint a madár a madarásznak kezéből.
RuSV1876	5 спасайся, как серна из руки и как птица из руки птицелова.	БКуліш	5. Рятуй себе, як серна, з руки, як пташка з рук птахоловця.
FI33/38	6. Mene, laiska, muurahaisen tykö, katso sen menoja ja viisastu.	Biblia1776	6. Mene laiska myyriäisen tykö, katso hänen menoansa ja opi.
CPR1642	6. MEne laisca myyriäisen tygö cadzo hänen menoans ja opi.		
MLV19	6 Go to the ant, you sluggard. Consider her ways and be wise.	KJV	6. Go to the ant, thou sluggard; consider her ways, and be wise:
Dk1871	6. Du lade! gak til Myren, se dens Veje, og bliv viis.	KKII	6. Gack bort till myrona, du later; se uppå hennes seder, och läär.
PR1739	6. Minne sippelka jure, sinna laisk! wata temma wisid, ja sa targaks.	LT	6. Tinginy, eik pas skruzdę, apsvarstyk jos kelius ir būk išmointingas.

SANANLASKUT

Luther1912	6. Gehe hin zur Ameise, du Fauler; siehe ihre Weise an und lerne!	Ostervald-Fr	6. Paresseux, va vers la fourmi, regarde ses voies, et deviens sage.
RV'1862	6. Vé a la hormiga, o! perezoso, mira sus caminos, y sé sabio:	SVV1770	6 Ga tot de mier, gjij lriaard! zie haar wegen, en word wijs;
PL1881	6. Idź do mrówki, leniwce! obacz drogi jej, a nabądź mądrości;	Karoli1908Hu	6. Eredj a hangyához, te rest, nézd meg az ō útait, és légy bölcs!
RuSV1876	6 Пойди к муравью, ленивец, посмотри на действия его, и будь мудрым.	БКуліш	6. Йди, лїнивий, до мурашки, приглянься її дїланню, й навчись розуму.
FI33/38	7. Vaikka sillä ei ole ruhtinasta, ei päälysmiestä eikä hallitsijaa,	Biblia1776	7. Vaikka ei hänellä yhtään Ruhtinast ja teettäjätä ja hallidziata ole,
CPR1642	7. Waicka ei hänellä yhtän Ruhtinast ja teettäjätä ja hallidziata ole.		
MLV19	7 Which, having no chief, overseer, or ruler,	KJV	7. Which having no guide, overseer, or ruler,
Dk1871	7. Skønt den ikke har nogen Fyrste, Foged eller Hersker,	KKII	7. Ändock hon ingen Första eller höfvisman, eller herra hafver,
PR1739	7. Et temmal kül polle pealikkut, ei üllewaatajat, egga wallitsejat:	LT	7. Ji neturi vadovo, prižiūrétojo ar valdovo,
Luther1912	7. Ob sie wohl keinen Fürsten noch Hauptmann noch Herrn hat,	Ostervald-Fr	7. Elle n'a ni chef, ni surveillant, ni maître,
RV'1862	7. La cual no tiene capitán, ni gobernador, ni	SVV1770	7 Dewelke, geen overste, ambtman noch

señor,

heerser hebbende,

PL1881	7. Która, choć nie ma wodza, ani przełożonego, ani pana,	Karoli1908Hu	7. A kinek nincs vezére, igazgatója, vagy ura,
RuSV1876	7 Нет у него ни начальника, ни приставника, ни повелителя;	БКуліш	7. Нема отамана у неї, нї наставника, нї зверхника;
FI33/38	8. se kuitenkin hankkii leipänsä kesällä ja kokoaa varastoon ruokansa elonaikana.	Biblia1776	8. Kuitenkin valmistaa hän elatuksensa suvella, ja kokoo ruokansa eloikana.
CPR1642	8. Cuitengin walmista hän hänen elatuxens suwella ja caiken ruocans elon aicana.		
MLV19	8 provides her bread in the summer and gathers her food in the harvest.	KJV	8. Provideth her meat in the summer, and gathereth her food in the harvest.
Dk1871	8. bereder den om Sommeren sin Mad, den samler om Høsten sin Spise.	KXII	8. Tillreder hon dock likväл sitt bröd om sommaren, och samkar sin mat i andene.
PR1739	8. Siiski walmistab ta omma leiba suil, ja korjab kokko omma toidust leikusse aial.	LT	8. bet paruošia sau maisto vasaraq ir pjūties metu renka atsargas.
Luther1912	8. bereitet sie doch ihr Brot im Sommer und sammelt ihre Speise in der Ernte.	Ostervald-Fr	8. Elle prépare sa nourriture en été, et amasse durant la moisson de quoi manger.
RV'1862	8. Y con todo eso apareja en el verano su comida: en el tiempo de la siega allega su mantenimiento.	SVV1770	8 Haar brood bereidt in den zomer, haar spijs vergadert in den oogst.

PL1881	8. Przecież w lecie gotuje pokarm swój, a zgromadza w żniwa żywność swoje.	Karoli1908Hu	8. Nyárban szerzi meg az ő kenyérét, aratáskor gyűjti el edelét.
RuSV1876	8 но он заготовляет летом хлеб свой, собирает во время жатвы пищусвою.	БКуліш	8. А літом готує вона хліб собі, збирає в жнива корм свій.
FI33/38	9. Kuinka kauan sinä, laiska, makaat, milloinka nouset unestasi?	Biblia1776	9. Kuinka kauan sinä laiska makaat? koskas nouset unesta?
CPR1642	9. Cuinga cauwans laisca macat? coscas nouset unestas?		
MLV19	9 How long will you sleep, O sluggard? When will you arise out of your sleep?	KJV	9. How long wilt thou sleep, O sluggard? when wilt thou arise out of thy sleep?
Dk1871	9. Du lade! hvor længe vil du ligge? naar vil du staa op af din Søvn?	KXII	9. Huru länge ligger du, later? När vill du uppstå af dinom sömn?
PR1739	9. Kui kua ollid sa maas, sinna laisk? millal tahhad sa üllestousta ommast maggamissest?	LT	9. Ar ilgai miegosi, tinginy? Kada atsikelsi iš savo miego?
Luther1912	9. Wie lange liegst du, Fauler? Wann willst du aufstehen von deinem Schlaf?	Ostervald-Fr	9. Paresseux, jusques à quand seras-tu couché? Quand te lèveras-tu de ton sommeil?
RV'1862	9. Perezoso; ¿hasta cuándo has de dormir? ¿Cuándo te levantarás de tu sueño?	SVV1770	9 Hoe lang zult gij, luyaard, nederliggen? Wanneer zult gij van uw slaap opstaan?

SANANLASKUT

PL1881	9. Leniwcze! dokądże leżeć będziesz? kiedyż wstaniesz ze snu swego?	Karoli1908Hu	9. Oh te rest, meddig fekszel? mikor kelsz fel a te álmodból?
RuSV1876	9 Доколе ты, ленивец, будешь спать? когда ты встанешь от сна твоего?	БКуліш	9. Докіль спати меш, лїнивче? коли ти встанеш зо сну твого?
FI33/38	10. Nuku vielä vähän, torku vähän, makaa vähän ristissä käsin,	Biblia1776	10. Makaa vielä vähä, ota vielä unta päähäs; laske kätes vähä yhteen, ettäs vielä levätä voisit;
CPR1642	10. Maca wielä wähä ota wielä unda päähäs laske kätes yhteen ettäs wielä lewätä woisit.		
MLV19	10 A little sleep, a little slumber, a little folding of the hands to sleep,	KJV	10. Yet a little sleep, a little slumber, a little folding of the hands to sleep:
Dk1871	10. Sov lidt endnu, blund lidt, fold Hænderne lidt for at hvile:	KXII	10. Ja, sof ännu litet, tag der ännu en sömn före; lägg ännu litet händerna tillhopa, att du må sovva;
PR1739	10. Tahhad sa weel nattuke maggada, nattuke tukkuda, nattuke maas seista käed kous.	LT	10. Truputj pamiegosi, truputj pasnausi, truputj pagulësi sudëjës rankas,
Luther1912	10. Ja, schlafe noch ein wenig, schlummere ein wenig, schlage die Hände ineinander ein wenig, daß du schlafest,	Ostervald-Fr	10. Un peu dormir, un peu sommeiller, un peu croiser les mains pour se reposer;
RV'1862	10. Tomando un poco de sueño, cabeceando otro poco, poniendo mano sobre mano otro poco para volver a dormir:	SVV1770	10 Een weinig slapens, een weinig sluimerens, een weinig handvouwens, al nederliggende;

PL1881	10. Trochę się prześpisz, trochę podrzemiesz, trochę złożysz ręce, abyś odpoczywał.	Karoli1908Hu	10. Még egy kis álom, még egy kis szunnyadás, [1†] még egy kis kéz-összefonás, hogy pihenjek;
RuSV1876	10 Немного поспишь, немного подремлешь, немного, сложив руки, полежишь:	БКуліш	10. Не довго поспиш, не довго дрімати меш, не довго полежиш, згорнувши руки;
FI33/38	11. niin köyhys käy päällesi niinkuin rosvo ja puute niinkuin asestettu mies.	Biblia1776	11. Niin köyhys äkisti tulee päälles niinkuin matkamies, ja vaivaisuus niinkuin varustettu mies.
CPR1642	11. Nijn köyhys äkist tulee päälles nijncuin matcamies ja waiwaisus nijncuin warustettu mies.		
MLV19	11 so your poverty will come as a robber and your want as an armed man.	KJV	11. So shall thy poverty come as one that travelleth, and thy want as an armed man.
Dk1871	11. Saa skal din Armod komme som en Landstryger og din Trang som skjoldvæbnet Mand.	KXII	11. Så skall fattigdomen med hast komma öfver dig, såsom en vandrare, och armod såsom en väpnad man.
PR1739	11. Siis tulleb waesus so kätte kui jallamees, ja so tühhi kui kilbiga mees.	LT	11. ir ateis skurdas kaip pakeleivis ir nepriteklius kaip ginkluotas plėšikas.
Luther1912	11. so wird dich die Armut übereilen wie ein Fußgänger und der Mangel wie ein	Ostervald-Fr	11. Et la pauvreté viendra comme un coureur, et la disette comme un homme

	gewappneter Mann.		armé.
RV'1862	11. Vendrá como caminante tu necesidad, y tu pobreza como hombre de escudo.	SVV1770	11 Zo zal uw armoede u overkomen als een wandelaar, en uw gebrek als een gewapend man.
PL1881	11. A wtem ubóstwo twoje przyjdzie jako podrózny, a niedostatek twój, jako mąż zbrojny.	Karoli1908Hu	11. Így jő el, [2+] mint az útonjáró, a te szegénységed, és a te szükölködésed, mint a paizsos férfiú!
RuSV1876	11 и придет, как прохожий, бедность твоя, и нужда твоя, как разбойник.	БКуліш	11. А прийде, як волоцюга, біднота на тебе, й недоля твоя, мов той сїпака.
FI33/38	12. Kelvoton ihminen, väärä mies on se, joka kulkee suu täynnä vilppiää,	Biblia1776	12. Jumalatoin ihminen, vahingollinen mies, kävelee suunsa vääryydellä,
CPR1642	12. HUikendelewainen ihminen wahingolinen mies käwele wäärellä suin.		
MLV19	12 A worthless person, a man of wickedness, is he who walks with a perverse mouth,	KJV	12. A naughty person, a wicked man, walketh with a froward mouth.
Dk1871	12. Et nedrigt Menneske, en uretfærdig Mand er den, som gaar med en vanartig Mund;	KKII	12. En bedrägelig människa, en skadelig man går med vrångom mun;
PR1739	12. Pahharetti innimenne, ja nurjato mees prugib pöratse su.	LT	12. Nenaudėlis žmogus, piktadarys, vaikštinėja su klastinga burna,
Luther1912	12. Ein heilloser Mensch, ein schädlicher Mann geht mit verstelltem Munde,	Ostervald-Fr	12. Le méchant homme, l'homme inique va avec une bouche perverse.

SANANLASKUT

RV'1862	12. El hombre perverso es varón inicuo: camina en perversidad de boca,	SVV1770	12 Een Belialsmens, een ondeugdzaam man gaat met verkeerdheid des monds om;
PL1881	12. Człowiek niepobożny, mąż złośliwy chodzi w przewrotności ust;	Karoli1908Hu	12. Haszontalan ember, hamis férfiú, aki álnok szájjal jár,
RuSV1876	12 Человек лукавый, человек нечестивый ходит со лживыми устами,	БКуліш	12. Чоловік лукавий, чоловік безбожний ходить із лживими устами;
FI33/38	13. silmää iskee, jaloillaan merkkiä antaa, sormillansa viittoo,	Biblia1776	13. Iskee silmää, nyhtää jalvoillansa, kokottelee sormillansa.
CPR1642	13. Iske silmä nyhkä jalgoillans cocottele sormillans.		
MLV19	13 who winks with his eyes, who speaks with his feet, who makes signs with his fingers,	KJV	13. He winketh with his eyes, he speaketh with his feet, he teacheth with his fingers;
Dk1871	13. den, som giver Vink med sine Øjne, gör Tegn med sine Fødder, peger med sine Fingre;	KKII	13. Vinkar med ögonen, tecknar med foten, viser med fingren;
PR1739	13. Ta pilkutab silmi, rägib omma jalgega teisest , juhhatab omma sörmedega.	LT	13. mirksi akimis, trypia kojomis, rodo pirštu.
Luther1912	13. winkt mit Augen, deutet mit Füßen, zeigt mit Fingern,	Ostervald-Fr	13. Il fait signe de ses yeux, il parle de ses pieds, il donne à entendre de ses doigts.
RV'1862	13. Guiña con sus ojos, habla con sus piés: enseña con sus dedos;	SVV1770	13 Wenkt met zijn ogen, spreekt met zijn voeten, leert met zijn vingeren;

PL1881	13. Mruga oczyma swemi, mówi nogami swemi, ukazuje palcami swemi;	Karoli1908Hu	13. A ki hunyorgat [3†] szemeivel; lábaival is szól, és ujjaival jelt ád.
RuSV1876	13 мигает глазами своими, говорит ногами своими, дает знаки пальцами своими;	БКуліш	13. Моргає він очима, потирає ногами, дає знаки пальцями своїми;
FI33/38	14. kavaluus mielessä, pahaa aina hankitsee, riitoja rakentaa.	Biblia1776	14. Vääryys on hänen sydämessänsä, ja aikoo pahaa: hän saattaa riidat matkaan.
CPR1642	14. Ajattele aina paha ja wiha sydämesäns ja saatta rijta matcan.		
MLV19	14 in whose heart is perverseness, who devises evil continually, who sows discord.	KJV	14. Frowardness is in his heart, he deviseth mischief continually; he soweth discord.
Dk1871	14. Den som har forvendte Ting i sit Hjerte og optænker ondt til hver Tid og kommer Trætter af Sted.	KXII	14. Tänker alltid något ondt och argt i sitt hjerta, och kommer trrätor åstad.
PR1739	14. Pöratsed mötted on temma süddames, ta peab kurja nou iggal aial, ja töstab rido.	LT	14. Klasta jo širdyje, jis nuolat planuoja pikta ir séja vaidus.
Luther1912	14. trachtet allezeit Böses und Verkehrtes in seinem Herzen und richtet Hader an.	Ostervald-Fr	14. La perversité est dans son cœur, il machine du mal en tout temps, il fait naître des querelles.
RV'1862	14. Perversidades están en su corazón: en todo tiempo anda pensando mal: enciende rencillas;	SVV1770	14 In zijn hart zijn verkeerdheden, hij smeedit te aller tijd kwaad; hij werpt twisten in.

PL1881	14. Przewrotności są w sercu jego, myśli złe na każdy czas, a zwady rozsiewa.	Karoli1908Hu	14. Álnokság van az ō szívében, gonoszt forral minden időben, háborúságot indít.
RuSV1876	14 коварство в сердце его: он умышляет зло во всякое время, сеетраздоры.	БКуліш	14. У серцї ж у його омана; він придумує лихо по всяк час, розсіває незгоду.
FI33/38	15. Sentähden hänen turmionsa tulee yhtäkkiä, tuokiossa hänet rusennetaan, eikä apua ole.	Biblia1776	15. Sentähden tulee pikaisesti hänen kadotuksensa, ja hän äkisti muserretaan rikki, niin ettei hänellä yhtään parannusta ole.
CPR1642	15. Sentähden tulee picaisest hänen cadotuxens ja äkist muserta ricki nijn ettei hänellä yhtän apua ole.		
MLV19	15 Therefore his calamity will come suddenly. Suddenly he will be broken and that without remedy.	KJV	15. Therefore shall his calamity come suddenly; suddenly shall he be broken without remedy.
Dk1871	15. Derfor skal hans Ulykke komme hastelig, han skal snart sønderknuses, og der skal ingen Lægedom være.	KXII	15. Derföre skall honom hans ofärd hasteliga komma; och skall med snarhet sönderbråkad varda, så att der ingen hjelp vara skall.
PR1739	15. Sepärrast tulleb temma hukkatus pea, tedda murtakse äkkitselt, nenda ep olle ohto.	LT	15. Todėl staiga ateis jo žlugimas, ūmai bus jis sudaužytas, nesulaukės pagalbos.
Luther1912	15. Darum wird ihm plötzlich sein Verderben	Ostervald-Fr	15. C'est pourquoi sa ruine viendra tout

	kommen, und er wird schnell zerbrochen werden, da keine Hilfe dasein wird.	d'un coup; il sera subitement brisé, il n'y aura point de guérison.
RV'1862	15. Por tanto su calamidad vendrá de repente: súbitamente será quebrantado, y no habrá quien le sane.	15 Daarom zal zijn verderf haastelijk komen; hij zal schielijk verbroken worden, dat er geen genezen aan zij.
PL1881	15. Przetoż przedko przyjdzie upadek jego; nagle skruszony będzie bez uleczenia.	Karoli1908Hu 15. Annakokáért hirtelen eljő az ō nyomorúsága, gyorsan megrontatik, s nem lesz gyógyulása.
RuSV1876	15 Зато внезапно придет погибель его, вдруг будет разбит – без исцеления.	БКуліш 15. За се нагло прийде погибель на него, буде, як стій, розбитий - без рятунку.
FI33/38	16. Näitä kuutta Herra vihaa, ja seitsemää hänen sielunsa kauhistuu:	Biblia1776 16. Kuusi on, joita Herra vihaa, ja seitsemää kauhistuu hänen sielunsa:
CPR1642	16. CUusi on joita HERra wiha ja seidzemes on cauhistus hänen edesäns.	
MLV19	16 There are six things which Jehovah hates, yes, seven which are an abomination to him:	KJV 16. These six things doth the LORD hate: yea, seven are an abomination unto him:
Dk1871	16. Disse seks Stykker hader Herren, og de syv ere en Vederstyggelighed for hans Sjæl:	KXII 16. Si, sex stycke hatar Herren, och vid det sjunde hafver han en styggelse:
PR1739	16. Need kuus asja wihkab Jehowa, kül seitse on hirmus temma hingele.	LT 16. Viešpats nekenčia šešiu Dalyku, septyni yra pasibjaurejimas Jo akys:
Luther1912	16. Diese sechs Stücke haßt der HERR, und am	Ostervald-Fr 16. Il y a six choses que hait l'Éternel, même

	siebenten hat er einen Greuel:		sept qui lui sont en abomination:
RV'1862	16. Seis cosas aborrece Jehová, y aun siete abomina su alma:	SVV1770	16 Deze zes haat de HEERE; ja, zeven zijn Zijn ziel een gruwel:
PL1881	16. Sześć jest rzeczy, których nienawidzi Pan, a siódma jest obrzydliwością duszy jego;	Karoli1908Hu	16. E hat dolgot gyűlöli az Úr, és hét dolog útálat az ő lelkének:
RuSV1876	16 Вот шесть, что ненавидит Господь, даже семь, что мерзость душе Его:	БКуліш	16. От шестero речей, ненавидних у Бога, ба семеро, гидких душі його:
FI33/38	17. ylpeitä silmiä, valheellista kieltä, käsiä, jotka vuodattavat viatonta verta,	Biblia1776	17. Ylpiät silmät, petollinen kieli, kädet, jotka vuodattavat viatonta verta;
CPR1642	17. Ylpiät silmät petollinen kieli kädet jotca vuodattawat wiatoinda werta.		
MLV19	17 haughty eyes, a lying tongue and hands that shed innocent blood,	KJV	17. A proud look, a lying tongue, and hands that shed innocent blood,
Dk1871	17. Stolte Øjne, en løgnagtig Tunge og Hænder, som udgyde den uskyldiges Blod;	KKII	17. Högfärdig ögon, falsk tungo, händer som utgjuta oskyldigt blod;
PR1739	17. Surelissed silmad, walsk keel, ja käed, mis wagga werd ärrawallawad:	LT	17. išdidus žvilgsnis, meluojantis liežuvis, rankos, praliejančios nekaltą kraują,
Luther1912	17. hohe Augen, falsche Zunge, Hände, die unschuldig Blut vergießen,	Ostervald-Fr	17. Les yeux hautains, la langue fausse, les mains qui répandent le sang innocent,
RV'1862	17. Los ojos altivos, la lengua mentirosa, las	SVV1770	17 Hoge ogen, een valse tong, en handen,

manos derramadoras de la sangre inocente,

die onschuldig bloed vergieten;

PL1881 17. Oczów wyniosłych, języka kłamliwego, i
rąk wylewających krew niewinną;

RuSV1876 17 глаза гордые, язык лживый и руки,
проливающие кровь невинную,

Karoli1908Hu 17. A kevély szemek, a hazug nyelv, és az
ártatlan vért ontó kezek,

БКуліш 17. Се очі горді, язик, що лжу сплітає,
руки, що кров безвинну проливають,

FI33/38 18. sydäntä, joka häijyjää juonia miettii, jalkoja,
jotka kiiruusti juoksevat pahaan,

CPR1642 18. Sydän joca wahingolisia ajattele jalgaat
jotca owat nopsat pahuteen juoxeman.

Biblia1776 18. Sydän, joka vahingollisia ajattelee, jalat,
jotka ovat nopsat pahuuteen juoksemaan;

MLV19 18 a heart that devises wicked purposes, feet
that are swift in running to mischief,

KJV 18. An heart that deviseth wicked
imaginings, feet that be swift in running to
mischief,

Dk1871 18. et Hjerte, som optænker uretfærdige
Tanker; Fødder, som haste med at løbe til det
onde;

PR1739 18. Südda, mis nurjatumad mötted mötleb;
jallad, mis tötwad jooksma kurja pole:

KXII 18. Hjerta som med arga list umgår, fötter
som snare äro till att göra skada;

LT 18. širdis, planujanti nedorybę, kojos,
greitos bėgti į pikta,

Luther1912 18. Herz, das mit böser Tücke umgeht, Füße,
die behend sind, Schaden zu tun,

RV'1862 18. El corazón que piensa pensamientos
inicuos, los pies presurosos para correr al mal,

Ostervald-Fr 18. Le cœur qui forme de mauvais desseins,
les pieds qui se hâtent pour courir au mal,

SVV1770 18 Een hart, dat ondeugdzame gedachten
smeedt; voeten, die zich haasten, om tot

kwaad te lopen;

PL1881	18. Serca, które knuje myśli złe; nóg, które się kwapią bieżeć ku złemu;	Karoli1908Hu	18. Az álnok gondolatokat forraló elme, a gonoszra sietséggel futó lábak,
RuSV1876	18 сердце, кующее злые замыслы, ноги, быстро бегущие к злодейству,	БКуліш	18. Серце, що кує лихі задуми, ноги, що біжать скважно до злого,
FI33/38	19. väärää todistajaa, joka valheita puhuu, ja riidan rakentajaa veljestyen kesken.	Biblia1776	19. Väärä todistaja, joka valheita tuottaa, ja se, joka saattaa riidan veljesten välille.
CPR1642	19. Wäärä todistaja joca walheita tuotta ja saatta rijdan weljesten wälille.		
MLV19	19 a false witness who breathes-out lies and he who sows discord among brothers.	KJV	19. A false witness that speaketh lies, and he that soweth discord among brethren.
Dk1871	19. den, der som Vidne taler Løgn; og den, Som kommer Trætter af Sted imellem Brødre.	KKII	19. Ett falskt vittne som icke skämmes att tala lög, och den der träto emellan bröder åstadkommer.
PR1739	19. Üks walle tunnistusmees, kes walled wälja aiab; ja kes rido töstab wendade wahhele.	LT	19. neteisingas liudytojas, kalbantis melą ir žmogus, séjantis nesantaiką tarp brolių.
Luther1912	19. falscher Zeuge, der frech Lügen redet und wer Hader zwischen Brüdern anrichtet.	Ostervald-Fr	19. Le faux témoin qui prononce des mensonges, et celui qui sème des querelles entre les frères.
RV'1862	19. El testigo mentiroso que habla mentiras; y el que enciende rencillas entre los hermanos.	SVV1770	19 Een vals getuige, die leugenen blaast; en die tussen broederen krakelen inwerpt.

PL1881	19. Świadka fałszwego, który mówi kłamstwo, i tego, który sieje rosterki między braćmi.	Karoli1908Hu	19. A hazugságlehelő hamis tanú, és a ki szerez háborúságokat az atyafiak között!
RuSV1876	19 лжесвидетель, наговаривающий ложь и сеющий раздор между братьями.	БКуліш	19. Ce съвідок, що ясить-видумує неправду, та незгоду між братами розсіває.
FI33/38	20. Säilytä, poikani, isäsi käsky äläkää hylkää äitis opetusta.	Biblia1776	20. Poikani, pidä isäs käskyt, ja älä hylkää äitis lakia.
CPR1642	20. POican pidä Isäs käskyt ja älä hyljä äitis Lakia.		
MLV19	20 My son, keep the commandment of your father and do not forsake the law of your mother.	KJV	20. My son, keep thy father's commandment, and forsake not the law of thy mother:
Dk1871	20. Min Søn! bevar din Faders Bud, og forlad ikke din Moders Lov.	KXII	20. Min son, bevara dins faders bud, och låt icke fara dine moders lag.
PR1739	20. Hoia, mo poeg! omma issa käsko; ja ärra jätta mitte mahha omma emma kässö-öppetust.	LT	20. Mano sūnau, laikykis savo tėvo įsakymų ir nepaniekink motinos įstatymo.
Luther1912	20. Mein Kind, bewahre die Gebote deines Vaters und laß nicht fahren das Gesetz deiner Mutter.	Ostervald-Fr	20. Mon fils, garde le commandement de ton père, et n'abandonne point l'enseignement de ta mère.

SANANLASKUT

RV'1862	20. Guarda, hijo mío, el mandamiento de tu padre; y no dejes la ley de tu madre:	SVV1770	20 Mijn zoon, bewaar het gebod uws vaders, en verlaat de wet uwer moeder niet.
PL1881	20. Strzeżże, synu mój! przykazania ojca twego, a nie opuszczaj nauki matki twojej.	Karoli1908Hu	20. Őrizd meg, fiam, atyád [4†] parancsolatját, és anyád tanítását el ne hagyd.
RuSV1876	20 Сын мой! храни заповедь отца твоего и не отвергай наставления матери твоей;	БКуліш	20. Храни, мій сину, що твій батько заповідає, й материної науки не цурайся;
FI33/38	21. Pidä ne aina sydämellesi sidottuina, kääri ne kaulasi ympärille.	Biblia1776	21. Sido ne alati yhteen sydämes päälle, ja ripusta ne kaulaas.
CPR1642	21. Sido ne alati yhteen sinun sydämes päälle ja ripusta ne caulaas.		
MLV19	21 Bind them continually upon your heart. Tie them about your neck.	KJV	21. Bind them continually upon thine heart, and tie them about thy neck.
Dk1871	21. Knyt dem til dit Hjerte for stedse, bind dem om din Hals!	KXII	21. Bind dem tillhopa på ditt hjerta dageliga, och häng dem på din hals;
PR1739	21. Seu neid allati omma süddame külge, panne neid omma kurgo ümber.	LT	21. Visam laikui užrišk juos ant savo širdies, apsivyniok aplink kaklą.
Luther1912	21. Binde sie zusammen auf dein Herz allewege und hänge sie an deinen Hals,	Ostervald-Fr	21. Tiens-les continuellement liés sur ton cœur, et les attache à ton cou.
RV'1862	21. Atala siempre en tu corazón: enlázala a tu cuello.	SVV1770	21 Bind ze steeds aan uw hart, hecht ze aan uw hals.

PL1881	21. Wiążże je zawždy u serca twego, a wieszaj je u szyi twojej.	Karoli1908Hu	21. Kösd azokat szívedre [5+] mindenkor, fűzd a nyakadba.
RuSV1876	21 навяжи их навсегда на сердце твое, обвяжи ими шею твою.	БКуліш	21. На серці їх собі по всі часи навяжи, повісь собі їх на ший.
FI33/38	22. Kulkinessasi ne sinua taluttakoot, maatessasi sinua vartioikoot, herätessäsi sinua puhutelkoot.	Biblia1776	22. Koskas vaellat, niin ne johdattavat sinua; koskas lepääät, niin he varjelevat sinua; koskas heräät, niin he puhuttelevat sinua.
CPR1642	22. Coscas waellat nijn ne johdattawat sinua coscas lewät nijn he wartioidzewat sinua coscas herät nijn he puhuttelewat sinua.		
MLV19	22 When you walk, it will lead you. When you sleep, it will watch over you. And when you awake, it will talk with you.	KJV	22. When thou goest, it shall lead thee; when thou sleepest, it shall keep thee; and when thou awakest, it shall talk with thee.
Dk1871	22. Naar du vandrer, skal den lede dig, naar du lægger dig, skal den bevare dig, og naar du opvaagner, skal den tale til dig.	KXII	22. När du går, att de leda dig; när du ligger, att de bevara dig; när du uppvaknar, att de äro ditt tal.
PR1739	22. Kui sa könnid, siis se sind juhhatab; kui sa mahhaheidad, siis hoiab ta sind; kui sa üllesärkad, siis könneleb ta sinnoga.	LT	22. Tau einant, jie lydēs tave, tau atsigulus, jie saugos tave, tau pabudus, jie kalbēs su tavimi.
Luther1912	22. wenn du gehst, daß sie dich geleiten; wenn du dich legst, daß sie dich bewahren;	Ostervald-Fr	22. Quand tu marcheras, ils te conduiront; quand tu te coucheras, ils te garderont;

	wenn du aufwachst, daß sie zu dir sprechen.		quand tu te réveilleras, ils te parleront.
RV'1862	22. Cuando anduvieres, te guie: cuando durmieres, te guarde: cuando despertares, hable contigo:	SVV1770	22 Als gjij wandelt, zal dat u geleiden; als gjij nederligt, zal het over u de wacht houden; als gjij wakker wordt, zal hetzelve met u spreken.
PL1881	22. Gdziekolwiek pójdiesz, poprowadzi cię; gdy, zaśniesz strzedz cię będzie, a gdy się ocucisz, rozmawiać z tobą będzie,	Karoli1908Hu	22. Valahová mégysz, vezérel téged, mikor aluszol, óriz téged, mikor felserkensz, beszélget te veled.
RuSV1876	22 Когда ты пойдешь, они будут руководить тебя; когда ляжешь спать, будут охранять тебя; когда пробудишься, будут беседовать с тобою:	БКуліш	22. Як ходиш ти, нехай дорогу тобі вказують; як ти лежиш і спиш, нехай тебе чатують:
FI33/38	23. Sillä käsky on lamppu, opetus on valo, ja kurittava nuhde on elämän tie,	Biblia1776	23. Sillä käsky on niinkuin kynttilä, ja laki niinkuin valkeus, ja opin kuritus elämän tie,
CPR1642	23. Sillä käsky on nijncuin kynttilä ja Laki nijncuin walkeus ja curituxen rangaistus on elämän tie.		
MLV19	23 Because the commandment is a lamp and the law is light and reproofs of instruction are the way of life,	KJV	23. For the commandment is a lamp; and the law is light; and reproofs of instruction are the way of life:
Dk1871	23. Thi Budet er en Lampe og Loven et Lys og Undervisningens Revselse er Vej til Livet;	KKII	23. Ty budet är en lykta, och lagen är ett ljus; och tuktans straff är lifsens väg;

PR1739	23. Sest käsk on lamp, ja kässö-öppetus on walgus, ja öppetusse nomimissed on ello te.	LT	23. Įsakymas yra žiburys, įstatymasšviesa, o pamokantis pabarimasgyvenimo kelias.
Luther1912	23. Denn das Gebot ist eine Leuchte und das Gesetz ein Licht, und die Strafe der Zucht ist ein Weg des Lebens,	Ostervald-Fr	23. Car le commandement est une lampe, l'enseignement est une lumière, et les corrections propres à instruire sont le chemin de la vie.
RV'1862	23. Porque el mandamiento candela es, y la ley luz; y camino de vida las repreensiones de la enseñanza;	SVV1770	23 Want het gebod is een lamp, en de wet is een licht, en de bestraftingen der tucht zijn de weg des levens;
PL1881	23. (Bo przykazanie jest pochodnią, nauka światłością, a drogą żywota są karnościćwiczenia.)	Karoli1908Hu	23. Mert szövétnek [6†] a parancsolat, és a tudomány világosság, és életnek úta a tanító-feddések.
RuSV1876	23 ибо заповедь есть светильник, и наставление – свет, и назидательные поучения – путьк жизни,	БКуліш	23. Бо заповідь - се твій съвітильник, навчаннє - се съвітло, дорога ж до жизнї - се докір і наука;
FI33/38	24. että varjeltuisit pahasta naisesta, vieraan vaimon liukkaasta kielestä.	Biblia1776	24. Ettäs varjeltaisiin pahasta vaimosta, ja muikalaisen makiasta kielestä.
CPR1642	24. Ettäs warjellaisin pahasta waimosta ja muucalaisen makiasta kielestä.		
MLV19	24 to keep you from the evil woman, from the flattery of the stranger's tongue.	KJV	24. To keep thee from the evil woman, from the flattery of the tongue of a strange woman.

Dk1871	24. at den maa bevare dig fra en ond Kvinde, fra en fremmed Tunges Sledskhed.	KXII	24. På det du må bevarad blifva för en ond qvinno; för enes främmandes släta tungo.
PR1739	24. Et nemmad sind kurja naese eest hoidwad, woöra Ma naese libbeda kele eest.	LT	24. Jie saugos tave nuo nedoros moters, nuo svetimos moters meilikaujančios kalbos.
Luther1912	24. auf daß du bewahrt werdest vor dem bösen Weibe, vor der glatten Zunge der Fremden.	Ostervald-Fr	24. Pour te garder de la femme corrompue, et de la langue flatteuse d'une étrangère,
RV'1862	24. Para que te guarden de la mala mujer; de la blandura de la lengua de la extraña.	SVV1770	24 Om u te bewaren voor de kwade vrouw, voor het gevlei der vreemde tong.
PL1881	24. Aby cię strzegły od niewiasty złej, i od łagodnego języka niewiasty obcej.	Karoli1908Hu	24. Hogy a gonosz asszonytól téged megőrizzenek, az idegen asszony nyelvének hizelkedésétől.
RuSV1876	24 чтобы остерегать тебя от негодной женщины, от льстивого языка чужой.	БКуліш	24. Щоб остерігати тебе од ледачої женини, від підлестного язика чужої.
FI33/38	25. Älköön sydämesi himoitko hänen kauneuttaan, älköönkä hän sinua katseillaan vangitko.	Biblia1776	25. Älä himoitse sydämessäs hänen kauneuttansa, ettes vieteltäisi hänen silmäinsä kiillosta.
CPR1642	25. Älä iloita sydändäs hänen cauneudestans ettes wietelläis hänen silmäins kijlostaa.		
MLV19	25 Do not desire after her beauty in your heart, nor let her take you with her eyelids.	KJV	25. Lust not after her beauty in thine heart; neither let her take thee with her eyelids.

Dk1871	25. Begær ikke hendes Dejliged i dit Hjerte, og lad hende ikke intage dig med sine Øjenlaage!	KXII	25. Låt hennes dägelighet icke göra dig lusta i ditt hjerta, och förtag dig icke på hennes ögnahvarf.
PR1739	25. Ärra himmusta temma illo ommas süddames, et temma sind mitte kinni ei wötta omma silmalaugude läbbi.	LT	25. Negeisk jos grožio savo širdyje, tenesuvilioja tavęs jos blakstienos.
Luther1912	25. Laß dich ihre Schöne nicht gelüsten in deinem Herzen und verfange dich nicht an ihren Augenlidern.	Ostervald-Fr	25. Ne convoite point sa beauté dans ton cœur, et ne te laisse pas prendre par ses yeux.
RV'1862	25. No codicies su hermosura en tu corazón: ni te prenda con sus ojos.	SVV1770	25 Begeer haar schoonheid niet in uw hart, en laat ze u niet vangen met haar oogleden.
PL1881	25. Nie pożądaj piękności jej w sercu twojem, a niech cię nie ściągi powiekami swemi.	Karoli1908Hu	25. Ne kivánd az [7+] Ő szépségét szivedben, és meg ne fogjon téged szemöldökeivel;
RuSV1876	25 Не пожелай красоты ее в сердце твоем, и да не увлечет она тебя ресницами своими;	БКуліш	25. Не пожадай вроди її в серці твоїму, й не давай себе принадити морганнєм її;
FI33/38	26. Sillä porttonaisen tähden menee leipäkakkukin, ja naitu nainen pyydystää kallista sielua.	Biblia1776	26. Sillä portto saattaa leivältä pois; mutta aviovaimo saattaa kauniin elämän.
CPR1642	26. Sillä portto saattaa leiwälđä pois mutta awio waimo saattaa caunin elämän.		

SANANLASKUT

MLV19	26 (A man comes) to the (last) piece of bread because of the price of a prostitute, but the adulteress hunts for the precious life.	KJV	26. For by means of a whorish woman a man is brought to a piece of bread: and the adulteress will hunt for the precious life.
Dk1871	26. Thi for en Skøges Skyld gælder det kun om et Stykke Brød, men en anden Mands Hustru fanger den dyrebare Sjæl.	KXII	26. Ty en sköka tager enom sitt bröd ifrå; men en gift qvinna fångar ädla lifvet.
PR1739	26. Sest horanaese läbbi tulleb leiwa pallokest kerjada , ja abbiellorikja naene püab kallist hinge wörgusse sada.	LT	26. Dėl paleistuvės vyras lieka tik su duonos kąsniu, neištikimoji medžioja jo brangią gyvybę.
Luther1912	26. Denn eine Hure bringt einen ums Brot; aber eines andern Weib fängt das edle Leben.	Ostervald-Fr	26. Car pour l'amour de la femme débauchée on est réduit à un morceau de pain, et la femme adultère chasse après l'âme précieuse de l'homme.
RV'1862	26. Porque a causa de la mujer ramera viene el hombre a un bocado de pan; y la mujer caza la preciosa alma del varón.	SVV1770	26 Want door een vrouw, die een hoer is, komt men tot een stuk broods; en eens mans huisvrouw jaagt de kostelijke ziel.
PL1881	26. Albowiem dla niewiasty wszetecznej zubożeje człowiek aż do kęsa chleba; owszem żona cudzożona drogą duszę łowi.	Karoli1908Hu	26. Mert a parázna asszony miatt jut az ember egy darab kenyérre, és más férfi felesége drága életet vadász!
RuSV1876	26 потому что из-за жены блудной обнищеваю до куска хлеба, а замужняя жена уловляет дорогую душу.	БКуліш	26. Бо задля блудницї убожіють до кусня хліба, а мужня жена вловляє дорогу душу.

FI33/38	27. Voiko kukaan kuljettaa tulta helmassaan, puvun häneltä palamatta?	Biblia1776	27. Taitaako joku kätkeä tulen poveensa, ettei hänen vaattensa pala?
CPR1642	27. Taitaco jocu kätke tulen poweens ettei hänen waattens pala?		
MLV19	27 Can a man take fire in his bosom and his clothes not be burned?	KJV	27. Can a man take fire in his bosom, and his clothes not be burned?
Dk1871	27. Mon nogen kan tage Ild i sin Barm, uden at hans Klæder brændes op	KKII	27. Kan ock någor behålla eld i barmen, så att hans kläder icke brinna?
PR1739	27. Kas woib kegi tuld omma poue wötta, et temma rided ärra ei pölle?	LT	27. Ar gali žmogus paimti ugnį į savo antį ir nesudeginti drabužių?
Luther1912	27. Kann auch jemand ein Feuer im Busen behalten, daß seine Kleider nicht brennen?	Ostervald-Fr	27. Quelqu'un peut-il prendre du feu dans son sein, sans que ses habits brûlent?
RV'1862	27. ¿Tomará el hombre fuego en su seno, y que sus vestidos no se quemén?	SVV1770	27 Zal iemand vuur in zijn boezem nemen, dat zijn kleederen niet verbrand worden?
PL1881	27. Izaż może kto brać ogień do zanadrzy swoich, aby szaty jego nie zgorzały?	Karoli1908Hu	27. Vehet-é valaki tüzet az ő kebelébe, hogy ruhái meg ne égnének?
RuSV1876	27 Может ли кто взять себе огонь в пазуху, чтобы не прогорело платьеего?	БКуліш	27. Чи жару ж набереш у пазуху, й не прогорить платте твоє?
FI33/38	28. Voiko kukaan kävellä hiilloksella, jalkain häneltä kärventymättä?	Biblia1776	28. Eli taitaako joku hiialten päällä kävellä, ettei hän jalkojansa polta?

CPR1642 28. Eli hijden päällä käwellä ettei hänen jalcojans polda?

MLV19 28 Or can a man walk upon hot coals and his feet not be scorched?

KJV

28. Can one go upon hot coals, and his feet not be burned?

Dk1871 28. Eller man nogen kan gaa paa Gløder, uden at hans Fødder brændes?

KKII

28. Huru skulle någor gå på glöd, så att hans fötter icke brände varda?

PR1739 28. Kas kegi ellawatte sütte peäl woib käia, et temma jallad ei peaks körwema?

LT

28. Ar gali kas, vaikščiodamas ant žarijų, nenusideginti kojų?

Luther1912 28. Wie sollte jemand auf Kohlen gehen, daß seine Füße nicht verbrannt würden?

Ostervald-Fr

28. Quelqu'un marchera-t-il sur la braise, sans que ses pieds soient brûlés?

RV'1862 28. ¿Andará el hombre sobre las brasas, y que sus piés no se abrasen?

SVV1770

28 Zal iemand op kolen gaan, dat zijn voeten niet branden?

PL1881 28. Izaż może kto chodzić po rozpalonym węglu, aby się nogi jego nie poparzyły?

RuSV1876 28 Может ли кто ходить по горящим угольям, чтобы не обжечь ног своих?

Karoli1908Hu 28. Vagy járhat-e valaki elevenszénen, hogy lábai meg ne égnének?

БКуліш

28. Чи пійдеш по жару, не спікши ніг собі?

FI33/38 29. Samoin käy sen, joka menee lähimäisensä vaimon luo: ei jäädä rankaisematta kukaan, joka häneen kajoaa.

Biblia1776 29. Niin sille tapahtuu, joka lähimmäisensä vaimoa lähentelee; ei se pääse rankaisematta, joka häneen ryhtyy.

CPR1642 29. Nijn sen tapahtu joca lähimmäisensä waimoa lähendele ei hänen pääse rangaisemata

joca häneen ryhty.

MLV19	29 So is he who goes in to his neighbor's wife. Whoever touches her will not be unpunished.	KJV	29. So he that goeth in to his neighbour's wife; whosoever toucheth her shall not be innocent.
Dk1871	29. Saa sker det ham, som gaar ind til sin Næstes Hustru ingen, som rører hende; slipper fri for Straf.	KXII	29. Alltså går det honom, som till sins nästas hustru går; der blifver ingen ostraffad, den vid henne kommer.
PR1739	29. Nenda on se, kes omma liggimesse naese jure lähhäb; ükski ei jä ilmasüta, kes temmasse putub.	LT	29. Taip ir tas, kas jeina pas artimo žmoną; kas paliečia ja, neliks nekaltas.
Luther1912	29. Also geht's dem, der zu seines Nächsten Weib geht; es bleibt keiner ungestraft, der sie berührt.	Ostervald-Fr	29. Il en est de même pour celui qui entre vers la femme de son prochain; quiconque la touchera ne sera point impuni.
RV'1862	29. Así el que entrare a la mujer de su prójimo: no será sin culpa todo hombre que la tocare.	SVV1770	29 Alzo die tot zijns naasten huisvrouw ingaat; al wie haar aanroert, zal niet onschuldig gehouden worden.
PL1881	29. Tak kto wchodzi do żony bliźniego swego, nie będzie bez winy, ktokolwiek się jej dotknie.	Karoli1908Hu	29. Így van, valaki bemegy felebarátjának feleségéhez, nem [8†] marad büntetlen, valaki illeti azt!
RuSV1876	29 То же бывает и с тем, кто входит к жене ближнего своего: кто прикоснется к ней, не останется без вины.	БКуліш	29. Таке жде каждого, кто входит до жінки близнього свого: хто дотикнеться її, не буде без вини.

FI33/38	30. Eikö halveksita varasta, vaikka hän olisi nälissään varastanut hengenpiteikseen?	Biblia1776	30. Ei se ole varkaalle niin suuri häpiä, jos hän varastaa henkensä piteeksi, koska nälkä on:
CPR1642	30. Ei se ole warcalle nijn suuri häpiä jos hän warasta hengens pitexi cosca nälkä on.		
MLV19	30 Men do not despise a thief, if he steals to satisfy himself because he is hungry.	KJV	30. Men do not despise a thief, if he steal to satisfy his soul when he is hungry;
Dk1871	30. Man ringeagter ikke; at en Tÿv stjæler for at mætte sig; naar han er hungrig;	KKII	30. Det är enom tjuf icke så stor skam, om han stjäl till att mätta sina själ, då honom hungrar;
PR1739	30. Ei warrast laideta ni wägga , kui ta warrastab, kui ta püab ennese köhho täita, et temmal nälg olli.	LT	30. Vagis ne taip niekinamas, jei jis vagia būdamas alkanas ir norēdamas pasisotinti.
Luther1912	30. Es ist einem Diebe nicht so große Schmach, ob er stiehlt, seine Seele zu sättigen, weil ihn hungert;	Ostervald-Fr	30. On ne laisse pas impuni le voleur qui ne dérobe que pour se rassasier, quand il a faim;
RV'1862	30. No tienen en poco al ladrón, cuando hurtare para henchir su alma, teniendo hambre:	SVV1770	30 Men doet een dief geen verachting aan, als hij steelt om zijn ziel te vullen, dewijl hij honger heeft;
PL1881	30. Nie kładą haóby na złodzieja, jeżeli co ukradnie, chcąc nasycić duszę swoją, będąc	Karoli1908Hu	30. Nem útálják meg a lopót, ha lop az ő kivánságának betöltésére, mikor éhezik;

голодnym;

RuSV1876 30 Не спускают вору, если он крадет, чтобы насытить душу свою, когда он голоден; БКуліш 30. Про злодія ніхто байдужен не буває, хоч би він крав голодний, щоб попоїсти;

FI33/38 31. Onhan hänen, jos tavataan, seitseenkertaisesti korvattava, annettava kaikki talonsa varat.

Biblia1776 31. Jos hän käsitetään, antaa hän sen seitsemänkertaisesti jälleen, ja kaiken huoneensa saadun;

CPR1642 31. Jos hän warcaista löytän anda hän sen seidzemen kertaisest jällens ja caiken hänen huonens saadun.

MLV19 31 Yet if he is found, he will restore sevenfold. He will give all the substance of his house.

KJV 31. But if he be found, he shall restore sevenfold; he shall give all the substance of his house.

Dk1871 31. men naar: han bliver greben, maa han betale syv Fold, han maa give alt sit Hus's Gods.

KXII 31. Och om han gripen varder, gifver han det sjufaldt igen, och lägger dertill alla ägodelarna i sitt hus.

PR1739 31. Ja kui tedda leitaks, siis woib ta seitsewörra sedda ärratassuda, ja keik omma maia warrandust se eest anda.

LT 31. Tačiau pagautas jis atlygins septyneriopai ir atiduos visą savo namų turtą.

Luther1912 31. und ob er ergriffen wird, gibt er's siebenfältig wieder und legt dar alles Gut in seinem Hause.

Ostervald-Fr 31. Et s'il est surpris, il rendra sept fois autant, il donnera tout ce qu'il a dans sa maison.

RV'1862 31. Mas tomado, paga las setenas: o da toda

SVV1770 31 En gevonden zijnde, vergeldt hij het

la sustancia de su casa.

zevenvoudig; hij geeft al het goed van zijn huis.

PL1881 31. Ale gdy go zastaną, nagradza siedmiorako, albo wszystkę majątność domu swego daje.

RuSV1876 31 но, будучи пойман, он заплатит всемеро, отдаст все имущество дома своего.

FI33/38 32. Joka vaimon kanssa avion rikkoo, on mieletön; itsensä menettää, joka niin tekee.

CPR1642 32. Mutta joca huoruteen lange se on tyhmä ja saatta elämäns cadotuxeen.

MLV19 32 He who commits adultery with a woman is void of understanding. He who would destroy his own soul does it.

Dk1871 32. Den, som bedriver Hor med en Kvinde, fattes Forstand; den, som vil fordærve sin Sjeel, han, ja han gör sligt.

PR1739 32. Kes teise naesega abbiello ärrarikkub, sel ep olle meelt Peas; kes omma hinge tahhab ärrarikkuda, se teeb sedda.

Karoli1908Hu 31. És ha rajta kapatik, [9†] hétannyit kell adnia, az Ő házának minden marháját érette adhatja;

БКуліш 31. А вже як спіймається, то заплатить у

семеро все; що має він в домівці, все втеряє.

Biblia1776 32. Mutta joka vaimon kanssa huoruuteen lankee, se on tyhmä, ja joka sielunsa kadottaa tahtoo, se niin tekee.

KJV 32. But whoso committeth adultery with a woman lacketh understanding: he that doeth it destroyeth his own soul.

KXII 32. Men den som med ene qvinno hor bedrifver, han är en dåre, och förer sitt lif uti förderf.

LT 32. Svetimoteriaujančiam trūksta proto, jis pats save pražudo.

Luther1912	32. Aber wer mit einem Weibe die Ehe bricht, der ist ein Narr; der bringt sein Leben ins Verderben.	Ostervald-Fr	32. Mais celui qui commet adultère avec une femme, est dépourvu de sens; celui qui veut se perdre fera cela.
RV'1862	32. Mas el que comete adulterio con la mujer, es falto de entendimiento: corrompe su alma el que tal hace.	SVV1770	32 Maar die met een vrouw overspel doet, is verstandeloos; hij verderft zijn ziel, die dat doet;
PL1881	32. Lecz cudzołożący z niewiątą głupi jest, a kto chce zatracić duszę swoję, ten to czyni.	Karoli1908Hu	32. A ki pedig asszonynyal paráznlákkodik, [10†] bolond; a ki magát el akarja veszteni, az cselekszi ezt!
RuSV1876	32 Кто же прелюбодействует с женщиной, у того нет ума; тот губит душу свою, кто делает это:	БКуліш	32. Хто ж перелюбствує з жінкою чужою, ума в його нема; той губить душу свою, хто се чинить.
FI33/38	33. Hän saa vaivan ja häpeän, eikä hänen häväistystään pyyhitä pois.	Biblia1776	33. Rangaistus ja häpiä tulee hänen päällensä, ja hänen häväistyksensä ei pyyhitä pois.
CPR1642	33. Rangaistus ja häpiä tule hänen päällens ja hänen häväistyksens ei pyhitä pois.		
MLV19	33 He will get wounds and dishonor and his reproach will not be wiped away.	KJV	33. A wound and dishonour shall he get; and his reproach shall not be wiped away.
Dk1871	33. Plage og Skam skal ramme ham, og hans Skændsel skal ikke udslettes.	KXII	33. Dertill skall plåga och skam komma uppå honom, och hans skam skall intet utsrapad

				varda.
PR1739	33. Ta leiab nuhtlust ja häbbinaero, ja temma teotus ei sa ärrakautud.	LT		33. Žaizdū ir nešlovēs jis susilaiks, jo gēda nebus išdildyta;
Luther1912	33. Dazu trifft ihn Plage und Schande, und seine Schande wird nicht ausgetilgt.	Ostervald-Fr		33. Il trouvera des plaies et de l'ignominie, et son opprobre ne sera point effacé;
RV'1862	33. Plaga y vergüenza hallará; y su afrenta nunca será raida.	SVV1770		33 Plage en schande zal hij vinden, en zijn smaad zal niet uitgewist worden.
PL1881	33. Karanie i zelżywość odniesie, a haóba jego nie będąc zgładzona.	Karoli1908Hu		33. Vereséget és gyalázatot nyer, és az ő gyalázatja el nem töröltetik.
RuSV1876	33 побои и позор найдет он, и бесчестие его не изгладится,	БКуліш		33. Побоїв і сорому набереться він, і безчесть його не зотреся.
FI33/38	34. Sillä luulevaisuus nostaa miehen vihan, ja säälimätön on hän koston päivänä.	Biblia1776		34. Sillä miehen vihalla on kiivaus: ei hän säästä häntä koston päivänä:
CPR1642	34. Miehen wiha ja kijwaus ei säästä händä coston päiwänä.			
MLV19	34 Because jealousy is a man's fury and he will not spare in the day of vengeance.	KJV		34. For jealousy is the rage of a man: therefore he will not spare in the day of vengeance.
Dk1871	34. Thi nidkær er Mandens Vrede, og han skal ikke skaane paa Hævnens Dag;	KXII		34. Ty mansens harm hafver nit, och skonar intet på hämndenes tid;

PR1739	34. Sest kahtlane meel naese pärrast on mehhe tulline wihha ja temma ei anna armo kättemaksmissse päwal.	LT	34. nes pavydas sužadins vyro jniršj, jis nepasigailės keršto dieną.
Luther1912	34. Denn der Grimm des Mannes eifert, und schont nicht zur Zeit der Rache	Ostervald-Fr	34. Car la jalouse du mari est une fureur, et il sera sans pitié au jour de la vengeance.
RV'1862	34. Porque el zelo sañudo del varón no perdonará en el día de la venganza.	SVV1770	34 Want jaloersheid is een grimmigheid des mans; en in den dag der wraak zal hij niet verschonen.
PL1881	34. Bo zawienna miłość jest zapalczynością męża, a nie sfolguje w dzieó pomsty.	Karoli1908Hu	34. Mert a féltékenység a férfiú haragja, és nem cselekszik kegyelmességgel a bosszúállásnak napján.
RuSV1876	34 потому что ревность – ярость мужа, и не пощадит он в день мщения,	БКуліш	34. Бо ревнованнє й лютість мужа не пощадить в день пімсти;
FI33/38	35. Ei hän huoli mistään lunastusmaksusta, ei suostu, vaikka kuinka lahjaasi lisääät.	Biblia1776	35. Ei hän lukua pidä sovittajasta, eikä ota lahjoja, vaikka paljon antaisit.
CPR1642	35. Ei hän lucua pidä sowittajast eikä ota waickas paljo annaisit.		
MLV19	35 He will not regard any ransom, nor will he be satisfied, because you give many gifts.	KJV	35. He will not regard any ransom; neither will he rest content, though thou givest many gifts.
Dk1871	35. han skal ikke tage nogen Bod for gyldig og	KXII	35. Och ser icke till någon person, den

	ikke samtykke, om du end vilde give megen Skræk.		försona måtte; och tager intet vid, om du än mycket skänka ville.
PR1739	35. Ei temma pea luggu ei ühhestki leppitamisse hinnast, ja ta ei holi, ehk sa paljo andid peaksid andma.	LT	35. Jis nepriims jokios išpirkos ir nenusiramins, nors duotum jam daugybę dovanų.
Luther1912	35. und sieht keine Person an, die da versöhne, und nimmt's nicht an, ob du viel schenken wolltest.	Ostervald-Fr	35. Il n'aura égard à aucune rançon, et n'acceptera rien, quand même tu multiplierais les présents.
RV'1862	35. No tendrá respeto a ninguna redención: ni querrá perdonar aunque le multipliques el cohecho.	SVV1770	35 Hij zal geen verzoening aannemen; en hij zal niet bewilligen, ofschoon gjij het geschenk vergroot.
PL1881	35. Nie będzie miał względu na żaden okup, ani przyjmie, chociażby mu najwięcej darów dawano.	Karoli1908Hu	35. Nem gondol semmi váltsággal, nem nyugszik meg rajta, még ha nagy sok ajándékot adsz is néki.
RuSV1876	35 не примет никакого выкупа и не удовольствуется, сколько бы ты ни умножал даров.	БКуліш	35. Не прийме він ніякого викупу й не вдовольниться, хоч би ти й як багато давав дарів.
7 luku			
Porttonaisen houkutuksia on kavahdettava.			
FI33/38	1. Poikani, noudata minun sanojani ja kätke mieleesi minun käskyni.	Biblia1776	1. Poikani! kätke minun sanani, ja pidä tykönäs minun käskyni.

CPR1642 1. POican kätke minun sanani ja pidä tykönäs
minun käskyni.

MLV19 1 My son, keep my words and lay up my
commandments with you.

KJV

1. My son, keep my words, and lay up my
commandments with thee.

Dk1871 1. Min Søn! bevar mine Ord, og gem mine Bud
hos dig.

KXII

1. Min son, behåll min ord, och göm min
bud nära dig.

PR1739 1. Mo poeg! hoia minno sannad, ja panne mo
kässud ennese jure tallele.

LT

1. Mano sūnau, saugok mano žodžius ir
neužmiršk mano įsakymų.

Luther1912 1. Mein Kind, behalte meine Rede und verbirg
meine Gebote bei dir.

Ostervald-Fr 1. Mon fils, garde mes paroles et conserve
au-dedans de toi mes commandements.

RV'1862 1. HIJO mío, guarda mis razones, y encierra
contigo mis mandamientos.

SVV1770

1 Mijn zoon, bewaar mijn redenen, en leg
mijn geboden bij u weg.

PL1881 1. Synu mój! strzeż słów moich, a przykazanie
moje chowaj u siebie.

Karoli

1908Hu

1. Fiam, tartsd meg az én beszédeimet, és az
én parancsolataimat rejtsd el magadnál.

RuSV1876 1 Сын мой! храни слова мои и заповеди
мои сокрой у себя.

БКуліш

1. Сину мій! хорони слова мої, й заповіді
мої ховай у себе.

FI33/38 2. Noudata minun käskyjäni, niin saat elää,
säilytä opetukseni kuin silmäteräsi.

Biblia

1776

2. Ota vaari minun käskyistäni, niin sinä elää
saat, ja minun laistani, niinkuin silmäs
terästä.

CPR1642 2. Ota waari minun opetuxestani nijns elä saat
ja minun Laistani nijncuin silmäs terästä.

MLV19	2 Keep my commandments and live and my law as the apple of your eye.	KJV	2. Keep my commandments, and live; and my law as the apple of thine eye.
Dk1871	2. Hold mine Bud, saa skal du leve, og min Lov som din Øjesten.	KXII	2. Behåll min bud, så får du lefva, och min lag såsom din ögnasten.
PR1739	2. Hoia mo kässud, siis pead sa ellama, ja mo kässö-öppetust kui omma silmaterra.	LT	2. Saugok mano įsakymus ir būsi gyvas, sergėk mano įstatymą kaip savo akies vyzdį.
Luther1912	2. Behalte meine Gebote, so wirst du leben, und mein Gesetz wie deinen Augapfel.	Ostervald-Fr	2. Observe mes commandements, et tu vivras; garde mon enseignement comme la prunelle de tes yeux;
RV'1862	2. Guarda mis mandamientos, y vivirás; y mi ley como las niñas de tus ojos.	SVV1770	2 Bewaar mijn geboden, en leef, en mijn wet als den appel uwer ogen.
PL1881	2. Strzeż przykazań moich, a żyć będziesz; a nauki mojej, jako żrenicy oczów swych.	Karoli1908Hu	2. Az én parancsolatimat tartsd meg, és [1+] élsz; és az én tanításomat mint a szemed fényét.
RuSV1876	2 Храни заповеди мои и живи, и учение мое, как зрачок глаз твоих.	БКуліш	2. Хорони заповіді мої й жий, і науку мою, як зінниці очей твоїх.
FI33/38	3. Sido ne kiinni sormiisi, kirjoita ne sydämesi tauluun.	Biblia1776	3. Sido ne sormiis, kirjoita ne sydämes tauluun.
CPR1642	3. Sido ne sinun sormijs kirjoita ne sinun sydämes tauluun.		

SANANLASKUT

MLV19	3 Bind them upon your fingers. Write them upon the tablet of your heart.	KJV	3. Bind them upon thy fingers, write them upon the table of thine heart.
Dk1871	3. Bind dem om dine Fingre, skriv dem paa dit Hjertes Tavle!	KKII	3. Bind dem på din finger, skrif dem pådins hjertas taflo.
PR1739	3. Seu neid omma sörmede ümber; kirjota neid omma süddame laua peäle.	LT	3. Užsirišk juos ant savo pirštų ir įsirašyk savo širdies plokštėje.
Luther1912	3. Binde sie an deine Finger; schreibe sie auf die Tafel deines Herzens.	Ostervald-Fr	3. Lie-les à tes doigts, écris-les sur la table de ton cœur.
RV'1862	3. Lígalos a tus dedos: escríbelos en la tabla de tu corazón.	SVV1770	3 Bind ze aan uw vingeren, schrijf ze op de tafels uws harten.
PL1881	3. Uwiąż je na palcach twoich, napisz je na tablicy serca twego.	Karoli1908Hu	3. Kösd azokat ujjaidra, írd fel azokat szíved táblájára.
RuSV1876	3 Навяжи их на персты твои, напиши их на скрижали сердца твоего.	БКуліш	3. Понавязуй їх на палці собі, й понаписуй їх на скрижалах серця твого.
FI33/38	4. Sano viisaudelle: Sinä olet sisareni, kutsu ymmärrystä sukulaiseksi,	Biblia1776	4. Sano viisaudelle: sinä olet sisareni, ja kutsu toimi ystäväkses,
CPR1642	4. Sano wiisaudelle: sinä olet minun sisaren: ja cudzu toimi ystäväxes.		
MLV19	4 Say to wisdom, You are my sister and call understanding your kinswoman,	KJV	4. Say unto wisdom, Thou art my sister; and call understanding thy kinswoman:

Dk1871	4. Sig til Visdommen: Du er min Søster, og Forstanden kalde du din Kynding;	KXII	4. Säg till vishetena: Du äst min syster, och kalla kloketena dina fränko;
PR1739	4. Ütle tarkussele: Sinna olled mo ödde; ja hüa moistust ommaks suggulasseks.	LT	4. Išmintj vadink savo seserimi, o supratimą- artimiausiu savo draugu,
Luther1912	4. Sprich zur Weisheit: "Du bist meine Schwester", und nenne die Klugheit deine Freundin,	Ostervald-Fr	4. Dis à la sagesse: Tu es ma sœur; et appelle la prudence ton amie;
RV'1862	4. Dí a la sabiduría: Tú eres mi hermana; y a la inteligencia llama parienta:	SVV1770	4 Zeg tot de wijsheid: Gij zijt mijn zuster; en heet het verstand uw bloedvriend;
PL1881	4. Mów mądrości: Siostraś ty moja, a roztropność przyjaciółką nazywaj,	Karoli1908Hu	4. Mondd ezt a bölcseségnak: Én né nem vagy te; és az eszességet ismerősödnek nevezd,
RuSV1876	4 Скажи мудрости: „Ты сестра моя!” и разум назови родным твоим,	БКуліш	4. Скажи премудрості: Ти сестра моя! а розум назви рідним (братом).
FI33/38	5. että varjeltuisit irstaalta naiselta, vieraalta vaimolta, joka sanoillansa liehakoitsee.	Biblia1776	5. Että hän sinua varjelis muukalaisesta vaimosta, ja vieraasta, jonka sanat sileät ovat.
CPR1642	5. Että hän sinua warjelis muucalaiselda waimolda ja toiselda jonga sanat siliät owat.		
MLV19	5 that they may keep you from the strange woman, from the foreign (woman) who	KJV	5. That they may keep thee from the strange woman, from the stranger which

flatters with her words.

flattereth with her words.

Dk1871	5. for at den maa bevare dig fra en fremmed Kvinde, fra en ubekendt, som gör sine Ord glatte.	KXII	5. Att du bevarad varder för en främmande qvinno, för ens annars, som slät ord gifver.
PR1739	5. Et ta sind hoiab woöra naese eest, selle woöra Ma naese eest, mis libbedad sannad rägib.	LT	5. kad jie apsaugotų tave nuo svetimos moters, meilikaujančios savo žodžiai.
Luther1912	5. daß du behütet werdest vor dem fremden Weibe, vor einer andern, die glatte Worte gibt.	Ostervald-Fr	5. Afin qu'elles te préservent de la femme étrangère, et de la femme d'autrui, qui se sert de paroles flatteuses.
RV'1862	5. Para que te guarden de la mujer agena, y de la extraña, que ablanda sus palabras.	SVV1770	5 Opdat zij u bewaren voor een vreemde vrouw, voor de onbekende, die met haar redenen vleit.
PL1881	5. Aby cię strzegły od żony cudzej, i od obcej, która mówi łagodne słowa.	Karoli1908Hu	5. Hogy megőrizzen téged a nem hozzá tartozó asszonytól, és az ō [2†] beszéivel hizelkedő idegentől.
RuSV1876	5 чтобы они охраняли тебя от жены другого, от чужой, которая умягчает слова свои.	БКуліш	5. Щоб вони давали острах тобі від жінки чужої, що мягкими словами промовляє.
FI33/38	6. Sillä minä katselin taloni ikkunasta ristikön läpi,	Biblia1776	6. Sillä minä kurkistelin huoneeni akkunasta läpi häkin.
CPR1642	6. Sillä minä curkistelin huoneni ackunasta läpi		

häkin.

MLV19	6 Because I looked forth through my lattice at the window of my house,	KJV	6. For at the window of my house I looked through my casement,
Dk1871	6. Thi jeg saa ud af mit Hus's Vindu, igennem mit Gitter;	KXII	6. Ty i fenstret på mitt hus såg jag ut genom gallret;
PR1739	6. Sest ma waatsin omma koia aknast, ommast trellist läbbi,	LT	6. Kartą, žiūrėdamas pro savo namų lango groteles,
Luther1912	6. Denn am Fenster meines Hauses guckte ich durchs Gitter	Ostervald-Fr	6. Comme je regardais par la fenêtre de ma maison, à travers mes treillis,
RV'1862	6. Porque mirando yo por la ventana de mi casa, por mi ventana,	SVV1770	6 Want door het venster van mijn huis, door mijn tralie keek ik uit;
PL1881	6. Bom oknem domu swego przez kratę moje wyglądał;	Karoli1908Hu	6. Mert házam ablakán, a rács mögül néztem,
RuSV1876	6 Вот, однажды смотрел я в окно дома моего, сквозь решетку мою,	БКуліш	6. Ось, я раз дивився кріз крату в вікно у моїй домівці,
FI33/38	7. ja minä näin yksinkertaisten joukossa, havaitsin poikain seassa nuorukaisen, joka oli mieltä vailla.	Biblia1776	7. Ja näin tyhmän nuorukaisen taitamattomain seassa, ja äkkäisin hänen poikain joukossa;
CPR1642	7. Ja näin tyhmän nuorukaisen taitamattomain seas ja äckäisin hänen lasten joucosa.		

MLV19	7 and I beheld among the simple ones, I discerned among the youths, a young man void of understanding	KJV	7. And beheld among the simple ones, I discerned among the youths, a young man void of understanding,
Dk1871	7. og jeg saa iblandt de uerfarne, jeg blev var iblandt Sønnerne et ungt Menneske som fattedes Forstand,	KXII	7. Och såg ibland de fåkunniga, och vartd varse ibland barn en galen yngling.
PR1739	7. Ja näggin rummalatte seas, ma tundsin poeglaste seas ühhe nore mehhe, kel ep olnud meelt Peas.	LT	7. mačiau tarp jaunu, nepatyrusiu žmoniu neprotingą jaunuolj.
Luther1912	7. und sah unter den Unverständigen und ward gewahr unter den Kindern eines törichten Jünglings,	Ostervald-Fr	7. Je remarquai parmi les insensés, et je considérai parmi les jeunes gens, un jeune homme dépourvu de sens,
RV'1862	7. Miré entre los simples, consideré entre los mancebos un mancebo falto de entendimiento,	SVV1770	7 En ik zag onder de slechten; ik merkte onder de jonge gezellen een verstandelozen jongeling;
PL1881	7. I widziałem między prostakami, obaczyłem między synami młodzieńca głupiego,	Karoli1908Hu	7. És láték a bolondok között, eszembe vevék a fiak között egy [3†] bolond ifjat,
RuSV1876	7 и увидел среди неопытных, заметил между молодыми людьми неразумного юношу,	БКуліш	7. Та й побачив серед недосвідних, - постеріг між молодими людьми нерозумного молодика,
FI33/38	8. Hän kulki katua erään naisen kulmaukseen	Biblia1776	8. Joka käveli kaduilla hänen nurkkainsa

	ja asteli hänen majaansa päin		taitse, ja asteli sitä tietä, joka meni hänen huoneeseensa.
CPR1642	8. Joca käweli catuilla nurckain taidze ja asteli sitä tietä joca meni hänen huoneseens.		
MLV19	8 passing through the street near her corner. And he went the way to her house,	KJV	8. Passing through the street near her corner; and he went the way to her house,
Dk1871	8. sog han gik forbi paa Gaden ved hendes Hjørne og skred frem ad Vejen til hendes Hus,	KXII	8. Den gick på gatone utmed ett hörn, och trädde in uppå vägen åt hennes hus;
PR1739	8. Se läks ulitsa peäl temma nurgast möda, ja läks eddasi sedda teed temma koia pole,	LT	8. Jis ējo gatve pro jos kampa ir pasuko į jos namus.
Luther1912	8. der ging auf der Gasse an einer Ecke und trat daher auf dem Wege bei ihrem Hause,	Ostervald-Fr	8. Qui passait par la rue, au coin où se tenait une de ces femmes, et qui suivait le chemin de sa maison,
RV'1862	8. El cual pasaba por la calle, junto a su esquina; e iba camino de su casa,	SVV1770	8 Voorbijgaande op de straat, nevens haar hoek, en hij trad op den weg van haar huis.
PL1881	8. Który szedł ulicą przy rogu jej, drogą postępując ku domowi jej.	Karoli1908Hu	8. A ki az utcán jár, annak szeglete mellett, a házához [4†] menő úton lépeget,
RuSV1876	8 переходившего площадь близ угла ее и шедшего по дороге к дому ее,	БКуліш	8. Що йшов близенько її переулок і простував до будинку її при дорозі,
FI33/38	9. päivän illaksi hämärtyessä, yön aikana, pimeässä.	Biblia1776	9. Hämärissä, kuin päivä ehtoolla oli, ja jo yö ja pimiä tuli:

CPR1642 9. Pimeis cosca päiwä ehtolla oli ja jo sydänyö oli.

MLV19 9 in the twilight, in the evening of the day, in the middle of the night and in the darkness.

KJV

9. In the twilight, in the evening, in the black and dark night:

Dk1871 9. i Tusmørket om Aftenen efter Dagen midt i Natten og Mørket.

KXII

9. I skymningene, om aftonen af dagenom, då det natt vardt, och mörkt var;

PR1739 9. Widdewikkus, kui pääw öhtule joudis, kesk ö aial, kui hirmus must pimme olli.

LT

9. Vakaro prieblandoje, juodą ir tamsią naktj,

Luther1912 9. in der Dämmerung, am Abend des Tages, da es Nacht ward und dunkel war.

Ostervald-Fr

9. Sur le soir, à la fin du jour, lorsque la nuit devenait noire et obscure.

RV'1862 9. A la tarde del día, ya que oscurecía, en la oscuridad y tiniebla de la noche:

SVV1770

9 In de schemering, in den avond des daags, in den zwarten nacht en de donkerheid;

PL1881 9. Ze zmierzkiem pod wieczór, w ciemności nocnej, i w mroku.

Karoli1908Hu

9. Alkonyatkor, nap estjén, és setét éjfélben.

RuSV1876 9 в сумерки в вечер дня, в ночной темноте и во мраке.

БКуліш

9. Ввечірні сумерки, в нічній темряві й мороці.

FI33/38 10. Ja katso, nainen tulee häntä vastaan, porton puvussa, kavala sydämeltä.

Biblia1776

10. Ja katso, häntä kohtasi vaimo porton vaatteilla, kavala,

CPR1642 10. Ja cadzo händä cohtais waimo porton waatteilla.

MLV19	10 And behold, a woman attired like a prostitute and (with) a guarded heart met him there.	KJV	10. And, behold, there met him a woman with the attire of an harlot, and subtil of heart.
Dk1871	10. Og se, en Kvinde mødte ham i Horestykke og underfundig i Hjertet,	KKII	10. Och si, der mötte honom en qvinna, i skökoklädnad, listig;
PR1739	10. Wata, siis tulli üks naene ta wasto hora ehtes: agga kes omma süddame nou sallaja moistis piddada.	LT	10. jj pasitiko moteris su paleistuvės apdaru ir kllastinga širdimi.
Luther1912	10. Und siehe, da begegnete ihm ein Weib im Hurenschmuck, listig,	Ostervald-Fr	10. Et voici, une femme vint au-devant de lui, parée en courtisane, et pleine de ruse.
RV'1862	10. Y veis aquí una mujer, que le sale al encuentro con atavío de ramera, astuta de corazón,	SVV1770	10 En ziet, een vrouw ontmoette hem in hoerenversiersel, en met het hart op haar hoede;
PL1881	10. A oto niewiasta spotkała go, w ubiorze wszetecznicy, chytre go serca,	Karoli1908Hu	10. És ímé, egy asszony eleibe jő, paráznának öltözetedben, álnok az ő elméjében.
RuSV1876	10 И вот – навстречу к нему женщина, в наряде блудницы, с коварным сердцем,	БКуліш	10. И ось - зустріч йому йде молодиця в блудничій одежі, і хитрим серцем,
FI33/38	11. Hän on levoton ja hillitön, eivät pysy hänen jalkansa kotona;	Biblia1776	11. Tuima ja hillimätöin, jonka jalat ei pysyneet huoneessansa.
CPR1642	11. Cawala tuima ja hillimätöin jonga jalat ei		

pysynet hänen huonesans.

MLV19	11 She is loud and headstrong. Her feet do not abide in her house.	KJV	11. She is loud and stubborn; her feet abide not in her house:
Dk1871	11. støjende og ustyrlig, hendes Fødder kunne ikke blive i hendes Hus.	KXII	11. Vildsinnad och ostyrig, så att hennes fötter icke kunde blifva i sitt hus;
PR1739	11. Ta olli kärratseja ja kangekaelne, kelle jallad temma maias ei seisnud.	LT	11. Begédé ir nerimstanti, negalinti issédéti savo namuose;
Luther1912	11. wild und unbändig, daß ihr Füße in ihrem Hause nicht bleiben können.	Ostervald-Fr	11. Elle était bruyante et sans retenue, et ses pieds ne demeuraient point dans sa maison;
RV'1862	11. Alborotadora y rencillosa: sus piés no pueden estar en casa:	SVV1770	11 Deze was woelachtig en wederstrevig, haar voeten bleven in haar huis niet;
PL1881	11. Świegotliwa i nie ukrócona, a w domu własnym nie mogły się ostać nogi jej;	Karoli1908Hu	11. Mely [5†] csélcsap és vakmerő, a kinek házában nem maradhatnak meg az ő lábai.
RuSV1876	11 шумливая и необузданная; ноги ее не живут в доме ее:	БКуліш	11. Щебетлива й невгавуща; ноги її не втерплять перебувати в домівці в себе:
FI33/38	12. milloin hän on kadulla, milloin toreilla, ja väijyy joka kulmassa.	Biblia1776	12. Nyt on hän ulcona nyt catuilla ja wäijy joca nurcas.
CPR1642	12. Nyt on hän ulcona nyt catuilla ja wäijy joca nurcas.		

MLV19	12 Now she is in the streets, now in the broad places and lies in wait at every corner.	KJV	12. Now is she without, now in the streets, and lieth in wait at every corner.)
Dk1871	12. Stundom er hun ude, stundom paa Gaderne og lurer ved alle Hjørner.	KXII	12. Nu är hon ute, nu på gatone, och vaktar vid all hörn.
PR1739	12. Puhho olli ta ulitsa peäl, puhho turrude peäl, ja warritses igga nurga äres.	LT	12. tai gatvėje, tai aikštėje, tai ant kampo ji tykojo aukos.
Luther1912	12. Jetzt ist sie draußen, jetzt auf der Gasse, und lauert an allen Ecken.	Ostervald-Fr	12. Tantôt dans les rues, tantôt dans les places, elle épiait à chaque coin.
RV'1862	12. Ahora de fuera, ahora por las plazas: asechando por todas las encrucijadas.	SVV1770	12 Nu buiten, dan op de straten zijnde, en bij alle hoeken loerende;
PL1881	12. Raz na dworzu, raz na ulicach i po wszystkich kątach zasadzki czyniąca;	Karoli1908Hu	12. Néha az utczán, néha a tereken van, és minden szegletnél leselkedik.
RuSV1876	12 то на улице, то на площадях, и у каждого угла строит она ковы.	БКуліш	12. То на улицї, то на майдані, і переулках кує вона зраду.
FI33/38	13. Hän tarttui nuorukaiseen, suuteli häntä ja julkeasti katsoen sanoi hänelle:	Biblia1776	13. Hän otti hänen kiinni, ja suuta antoi hänen ja sanoi häpeemättä:
CPR1642	13. Hän otti hänen kijnni ja suuta andoi hänelle ja sanoi häpemätä:		
MLV19	13 So she caught him and kissed him. She said	KJV	13. So she caught him, and kissed him, and

	to him with an impudent face,		with an impudent face said unto him,
Dk1871	13. Og hun tog fat paa hø og kyssede, ham, hun gjorde sit Ansigt frækt og sagde til ham.	KXII	13. Hon tog honom fatt, och kysste honom utan skam, och sade till honom:
PR1739	13. Ja ta hakkas temmast kinni, ja andis temmale suud, ta olli häbbematta, ja ütles teñale:	LT	13. Pasigavusj jj, bučiavo ir akipléšiškai kalbėjo:
Luther1912	13. Und erwischte ihn und küßte ihn unverschämt und sprach zu ihm:	Ostervald-Fr	13. Elle le prit, et l'embrassa, et d'un visage effronté lui dit:
RV'1862	13. Y traba de él, y bésale; desvergonzó su rostro; y díjole:	SVV1770	13 En zij greep hem aan, en kuste hem; zij sterkte haar aangezicht, en zeide tot hem:
PL1881	13. I uchwyciła go, i pocałowała go, a złożywszy wstyd z twarzy swojej, rzekła mu:	Karoli1908Hu	13. És mefragadá őt és megcsókolá őt, és szemtelenségre vetemedvén, monda néki:
RuSV1876	13 Она схватила его, целовала его, и с бесстыдным лицом говорила ему:	БКуліш	13. От і обняла його, поцілуvalа та й каже без сорома в лицї:
FI33/38	14. Minun oli uhrattava yhteysuhri, tänä päivänä olen täyttänyt lupaukseni.	Biblia1776	14. Minä olen tehnyt kiitosuhrin, ja olen tätäpänä täyttänyt lupaukseni:
CPR1642	14. Minä olen tänäpän tehnyt kijtosuhrin ja täyttänyt lupauxeni.		
MLV19	14 Sacrifices of peace offerings are with me. I have paid my vows this day.	KJV	14. I have peace offerings with me; this day have I payed my vows.

Dk1871	14. Der paalaa mig takoffer, i Dag har jeg betalt mine Løfter;	KXII	14. Jag hafver i dag betalat tackoffer för mig, och mitt löfte.
PR1739	14. Mo kohhus olli tänto-ohwrid wia, tänta ollen ma ommad tootussed tassunud.	LT	14. "Aš turiu padėkos auką ir šiandien įvykdžiau savo jžadus.
Luther1912	14. Ich habe Dankopfer für mich heute bezahlt für meine Gelübde.	Ostervald-Fr	14. Je devais un sacrifice de prospérité; aujourd'hui j'ai acquitté mes vœux.
RV'1862	14. Sacrificios de paz he prometido, hoy he pagado mis votos:	SVV1770	14 Dankoffers zijn bij mij, ik heb heden mijn geloften betaald;
PL1881	14. Ofiary spokojne są u mnie; dzisiaj oddała śluby moje.	Karoli1908Hu	14. Háláaldozattal tartoztam, ma adtam meg fogadásimat.
RuSV1876	14 „мирная жертва у меня: сегодня я совершила обеты мои;	БКуліш	14. В мене мирна жертва: сьогодні я сповнила обітницї мої;
FI33/38	15. Sentähden läksin ulos sinua vastaan, etsiäkseni sinua, ja olen sinut löytänyt.	Biblia1776	15. Sentähden olen minä tullut sinua vastaan, varhain sinua etsimään, ja olen nyt sinut löytänyt.
CPR1642	15. Ja olen tullut sinua wastan warahin sinua edzimän ja olen nyt sinun löytänyt.		
MLV19	15 Therefore I came out to meet you, diligently to seek your face and I have found you.	KJV	15. Therefore came I forth to meet thee, diligently to seek thy face, and I have found thee.

SANANLASKUT

Dk1871	15. derfor er jeg gaaet ud at møde dig, at søge dit Ansigt, og jeg har fundet dig.	KXII	15. Derföre är jag utgången till att möta dig, till att söka ditt ansigte bittida, och hafver funnit dig.
PR1739	15. Sepärrast ollen ma sinno wasto wäljalänud, sind aegsaste üllesotsima, ja nüüd ollen ma sind leidnud.	LT	15. Todél išėjau tavęs pasitiki, ieškojau tavo veido ir štai suradau tave.
Luther1912	15. Darum bin herausgegangen, dir zu begegnen, dein Angesicht zu suchen, und habe dich gefunden.	Ostervald-Fr	15. C'est pourquoi je suis sortie au-devant de toi, pour te chercher avec empressement, et je t'ai trouvé.
RV'1862	15. Por tanto he salido a encontrarte, buscando diligentemente tu faz; y he te hallado.	SVV1770	15 Daarom ben ik uitgegaan u tegemoet, om uw aangezicht naarstiglijk te zoeken, en ik heb u gevonden.
PL1881	15. Przetożem wyszła przeciw tobie, abym pilnie szukała twarzy twojej, i znalazłam cię.	Karoli1908Hu	15. Azért jövék ki elődbe, szorgalmatosan keresni a te orczádat, és reád találtam!
RuSV1876	15 поэтому и вышла навстречу тебе, чтобы отыскать тебя, и – нашлатебя;	БКуліш	15. Тим і вийшла на зустріч тобі, щоб тебе відшукати, та й - знайшла тебе;
FI33/38	16. Olen leposijalleni peitteitä levittänyt, kirjavaa Egyptin liinavaatetta.	Biblia1776	16. Minä olen koreasti valmistanut vuoteeni Egyptin kirjavalla vaatteella,
CPR1642	16. Minä olen corjast walmistanut wuoteni Egyptin kirjawalla waattella.		
MLV19	16 I have spread my couch with carpets of tapestry, with striped cloths of the yarn of	KJV	16. I have decked my bed with coverings of tapestry, with carved works, with fine linen

Egypt.

of Egypt.

Dk1871	16. Jeg har redet mit Leje med Tæpper, med stribet Tøj af Garn fra Ægypten;	KXII	16. Jag hafver skönliga tillpyntat min säng, med brokot täcken utur Egypten;
PR1739	16. Ma ollen omma wodi ehitanud sidi nöörtega, nikkerdud kuiudega, ja Egiptusse louendiga.	LT	16. Aš apklojau savo lovą margais egiptietiškais lininiais užtiesalais,
Luther1912	16. Ich habe mein Bett schön geschmückt mit bunten Teppichen aus Ägypten.	Ostervald-Fr	16. J'ai orné mon lit de tapis, d'étoffes aux couleurs diverses, en fil d'Égypte.
RV'1862	16. Con paramentos he emparamentado mi cama, alzados con cuerdas de Egipto.	SVV1770	16 Ik heb mijn bedstede met tapijtsieraad toegemaakt, met uitgehouwen werken, met fijn linnen van Egypte;
PL1881	16. Obiąłam kobiercami łożę moje, ozdobione rzezaniem i prześcieradłami egipskimi.	Karoli1908Hu	16. Paplanokkal megvetettem nyoszolyámat, égyiptomi [6+] szövésű szőnyegekkel.
RuSV1876	16 коврами я убрала постель мою, разноцветными тканями Египетскими;	БКуліш	16. Постелю мою вслала я килимами, квічастими тканинами з Єгипту;
FI33/38	17. Vuoteeseeni olen pirkkoitellut mirhaa, aloeta ja kanelia.	Biblia1776	17. Ja olen hyvänhajuiseksi tehnyt kammioni mirhamilla, aloella ja kanelilla.
CPR1642	17. Ja olen hywän hajuisexi tehnyt minun cammioni Mirrhamilla Aloella ja Canelillä.		

SANANLASKUT

MLV19	17 I have perfumed my bed with myrrh, aloes and cinnamon.	KJV	17. I have perfumed my bed with myrrh, aloes, and cinnamon.
Dk1871	17. jeg har overstænket min Senb med Myrra. Aloe og Kanel;	KKII	17. Jag hafver bestänkt min sängekammar med myrrham, aloes och kanel.
PR1739	17. Omma wodi peäle ollen ma ripputanud mirri- Ahali- ja kanneli-rohhud.	LT	17. iškvépinau mira, alaviju ir cinamonu.
Luther1912	17. Ich habe mein Lager mit Myrrhe, Aloe und Zimt besprengt.	Ostervald-Fr	17. J'ai parfumé ma couche de myrrhe, d'aloès et de cinnamome.
RV'1862	17. He sahumado mi cámara con mirra, aloés, y canela.	SVV1770	17 Ik heb mijn leger met mirre, aloe en kaneel welriekende gemaakt;
PL1881	17. Potrząsnęłam pokój swój myrrą, aloesem, i cynamonem.	i Karoli1908Hu	17. Beillatoztam ágyamat mirhával, áloessel és fahéjjal.
RuSV1876	17 спальню мою надушила смирою, алоем и корицей;	БКуліш	17. Почивальню мою запашила я миррою, алоєм та цинамоном;
FI33/38	18. Tule, nauttikaamme lemmostä aamuun asti, riemuitkaamme rakkaudesta.	Biblia1776	18. Tule, harjoittakaamme kyllin hekumaa aamuun asti, ja huvitelkaammme meitämme keskenämme rakkaudella.
CPR1642	18. Tule eläkäm hecumallisest ja halatcam haman amun asti:		
MLV19	18 Come, let us take our fill of love until the morning. Let us solace ourselves with love.	KJV	18. Come, let us take our fill of love until the morning: let us solace ourselves with loves.

Dk1871	18. kom, lader os beruse os i Kærlighed indtil Morgenen, lader os forlyste os i Elskov;	KXII	18. Kom, låt oss bola allt intill morgonen, och låt oss älskog sköta.
PR1739	18. Läkki, sagem joobnuks armatsemissest hoõikoni, tehkem ennestele römo armastusses.	LT	18. Eikš, sotinsimēs meile iki ryto, mēgausimēs glamonēmis;
Luther1912	18. Komm, laß und buhlen bis an den Morgen und laß und der Liebe pflegen.	Ostervald-Fr	18. Viens, environs-nous de délices jusqu'au matin, réjouissons-nous dans les plaisirs.
RV'1862	18. Ven, embriaguémosnos de amores hasta la mañana: alegrémosnos en amores.	SVV1770	18 Kom, laat ons dronken worden van minnen tot den morgen toe; laat ons ons vrolijk maken in grote liefde.
PL1881	18. Pójdźże, opójmy się miłością aż do poranku, ucieczmy się miłością.	Karoli1908Hu	18. No foglaljuk magunkat bőségesen mind virradtig a szeretetben; vígadjunk szerelmeskedésekkel.
RuSV1876	18 зайди, будем упиваться нежностями до утра, насладимся любовью,	БКуліш	18. Ходи ж, будем до самого ранку впиватись пестощами, наслоджуватись любовью;
FI33/38	19. Sillä mieheni ei ole kotona, hän meni matkalle kauas.	Biblia1776	19. Sillä mies ei ole kotona: häն on pitkällе matkalle mennyt.
CPR1642	19. Sillä ei mies ole cotona.		
MLV19	19 Because the man is not at home. He has gone a long journey.	KJV	19. For the goodman is not at home, he is gone a long journey:

Dk1871	19. thi Manden er ikke hjemme, han er faren lang Vej bort;	KXII	19. Ty mannen är icke hemma; han är bortfaren långväga.
PR1739	19. Sest mees ei olle koddo, ta on tele läinud kaugele.	LT	19. nes vyro néra namuose, jis išvyko į tolimą kelionę.
Luther1912	19. Denn der Mann ist nicht daheim; er ist einen fernen Weg gezogen.	Ostervald-Fr	19. Car mon mari n'est pas à la maison; il est allé bien loin en voyage;
RV'1862	19. Porque el marido no está en su casa, ha ido a un viaje muy largo:	SVV1770	19 Want de man is niet in zijn huis, hij is een verren weg getogen;
PL1881	19. Boć męża mego w domu niemasz; pojechał w drogę daleką.	Karoli1908Hu	19. Mert nincs otthon a férjem, elment messze útra.
RuSV1876	19 потому что мужа нет дома: он отправился в дальнюю дорогу;	БКуліш	19. Мужа бо дома нема, - выбравсь у далеку дорогу;
FI33/38	20. Rahakukkaron hän otti mukaansa ja tulee kotiin vasta täydenkuun päiväksi.	Biblia1776	20. Hän on ottanut rahasäkin myötänsä, ja tulee kotia äskeni määrätyllä päivällä.
CPR1642	20. Hän on pitkälle matcalle mennyt hän on ottanut rahasäkin myötäns ja tule cotia äskeni määrätyllä päivällä.		
MLV19	20 He has taken a bag of money with him. He will come home at the full moon.	KJV	20. He hath taken a bag of money with him, and will come home at the day appointed.

SANANLASKUT

Dk1871	20. han tog Pengeknuden med sig, han kommer hjem til Fuldmaanedagen.	KXII	20. Han hafver tagit penningasäcken med sig; han skall först hemkomma till högtidsdagen.
PR1739	20. Rahha kukro wöttis ta ennese kätte, täieku pāwaks tulleb ta omma koio.	LT	20. Jis pasiēmē maišelj pinigu ir grjš pilnaties diena”.
Luther1912	20. Er hat den Geldsack mit sich genommen; er wird erst aufs Fest wieder heimkommen.	Ostervald-Fr	20. Il a pris avec lui un sac d'argent; il ne retournera en sa maison qu'à la nouvelle lune.
RV'1862	20. El saco del dinero llevó en su mano, el día de la fiesta volverá a su casa.	SVV1770	20 Hij heeft een bundel gelds in zijn hand genomen; ten bestemden dage zal hij naar zijn huis komen.
PL1881	20. Worek pieniędzy wziął z sobą; dnia pewnego wróci się do domu swego.	Karoli1908Hu	20. Egy erszény pénzt vőn kezéhez; holdtöltére jő haza.
RuSV1876	20 кошелек серебра взял с собою; придет домой ко дню полнолуния".	БКуліш	20. Сакву грошей забрав він із собою, вернеться, як місяць у повні засвітить.
FI33/38	21. Hän taivutti hänet paljolla houkuttelullaan, vietteli liukkailla huulillansa:	Biblia1776	21. Ja niin hän houkutteli monella sanalla, ja vaati häntä makialla puhella.
CPR1642	21. Ja nijn händä haucutteli monella sanalla ja waati händä makialla puhella.		
MLV19	21 She causes him to yield with her much fair speech. She forces him along with the flattering of her lips.	KJV	21. With her much fair speech she caused him to yield, with the flattering of her lips she forced him.

Dk1871	21. Hun bøjede ham med sin megen Overtalelse, tilskyndte ham med sine smigrende Læber.	KXII	21. Hon talade för honom med mång ord, och fick honom in med sin släta mun.
PR1739	21. Ta satis tedda körwale kallama omma paljo öppetamissega, oṁa libbedatte uledega aias ta temma peäle.	LT	21. Daugybe švelnių žodžių ji prisiviliojo jį, meilikaujančia kalba suvedžiojo.
Luther1912	21. Sie überredete ihn mit vielen Worten und gewann ihn mit ihrem glatten Munde.	Ostervald-Fr	21. Elle l'entraîna à force de paroles, et le fit tomber par la flatterie de ses lèvres.
RV'1862	21. Derribóle con la multitud de la suavidad de sus palabras: con la blandura de sus labios le compelió.	SVV1770	21 Zij bewoog hem door de veelheid van haar onderricht, zij dreef hem aan door het gevlei harer lippen.
PL1881	21. I nakloniła go wielą słów swoich, a łagodnością warg swoich zniewoliła go.	Karoli1908Hu	21. És elhiteté őt az Ő mesterkedéseinek sokaságával, ajkainak [7†] hizelkedésével elragadá őt.
RuSV1876	21 Множеством ласковых слов она увлекла его, мягкостью уст своих овладела им.	БКуліш	21. Так і приманила його ласкавим щебетаннем, взяла гору над ним солодкими словами.
FI33/38	22. äkkiä hän lähti hänen jälkeensä, niinkuin härkä menee teuraaksi, niinkuin hullu jalkaraudoissa kuritettavaksi,	Biblia1776	22. Hän meni hänen kanssansa nopiasti, niinkuin teurastettava härkä, ja niinkuin jalkapuuhun, jolla tyhmät rangoitaan.
CPR1642	22. Hän meni hänen cansans nopiast nijncuin teurastettawa härkä ja nijncuin jalcapuuhun		

jolla tyhmät rangoitan.

MLV19	22 He goes after her immediately, as an ox goes to the slaughter, or as a fool to the correction of the stocks,	KJV	22. He goeth after her straightway, as an ox goeth to the slaughter, or as a fool to the correction of the stocks;
Dk1871	22. Hvo der hastelig gaar efter hende, kommer som Oksen til Slagterbænken og som i Fodlænken, der er til Daarens Tugtelse,	KXII	22. Han går straxt in med henne, såsom en oxe till att slagtas ledd värder, och såsom till en fjetter, der man de därar med näpser;
PR1739	22. Ta läks warsi temma järrele kui härg, kedda tappa wiakse, ja nenda kui se, kedda jalg-raudus wiakse siñna, kus halpi karristakse.	LT	22. Jis seka ją kaip jautis, vedamas pjauti, kaip kvailys, einantis į supančiojimo vietą,
Luther1912	22. Er folgt ihr alsbald nach, wie ein Ochse zur Fleischbank geführt wird, und wie zur Fessel, womit man die Narren züchtigt,	Ostervald-Fr	22. Il s'en alla aussitôt après elle, comme un bœuf s'en va à la boucherie, et comme un fou qu'on lie pour être châtié,
RV'1862	22. Váse en pos de ella luego, como va el buey al degolladero, y como el insensato a las prisiones para ser castigado:	SVV1770	22 Hij ging haar straks achterna, gelijk een os ter slachting gaat, en gelijk een dwaas tot de tuchtiging der boeien.
PL1881	22. Wnet poszedł za nią, jako wół, gdy go na rzeź wiodą, a jako głupi do pęta, któremy karany bywa.	Karoli1908Hu	22. Utána megy; mint az ökör a vágóhídra, és mint a bolond, egyszer csak fenyítő békóba;
RuSV1876	22 Тотчас он пошел за нею, как вол идет на убой, и как олень – на выстрел,	БКуліш	22. Як стій, пійшов він за нею, як ійде віл під обух, наче пес на ланцюг, наче олень під вистріл,

FI33/38	23. niinkuin lintu kiiruhtaa paulaan; eikä tiennyt, että oli henkeänsä kaupalla, kunnes nuoli lävisti hänen maksansa.	Biblia1776	23. Siihenasti kuin hän nuolilla ampuu hänen maksansa lävitse: ja niinkuin lintu itsensä kiiruhtaa paulaan, ja ei tiedä sitä hengellensä vaaralliseksi.
CPR1642	23. Sijhenasti cuin hän nuolilla ambu hänen maxans läpidzen. Ja nijncuin lindu idzens kijrutta paulaan ja ei tiedä sitä hänen hengellens waarallisexi.		
MLV19	23 till an arrow strikes through his liver, as a bird hastens to the snare. And he does not know that it is for his life.	KJV	23. Till a dart strike through his liver; as a bird hasteth to the snare, and knoweth not that it is for his life.
Dk1871	23. indtil en Pil sønderskærer hans Lever; ligesom Fuglen skynder sig til Snaren og ved ikke, at det gælder dens Liv.	KXII	23. Tilldess hon med enom pil skjuter honom igenom lefrena, och såsom en fogel skyndar sig till snarona, och vet icke att det gäller honom om lifvet.
PR1739	23. Senni kui nool temma maksa löhki aias, otsego lind, mis töttab paela sisse, ja ei tea mitte, et se temma hinge käest ärra wöttab.	LT	23. kol strélē pervers jo kepenis; kaip paukštis, kuris lekia j spästus ir nesupranta, kad praras savo gyvybę.
Luther1912	23. bis sie ihm mit dem Pfeil die Leber spaltet; wie ein Vogel zum Strick eilt und weiß nicht, daß es ihm sein Leben gilt.	Ostervald-Fr	23. Jusques à ce qu'une flèche lui perce le foie; comme un oiseau qui se précipite vers le lacet, ne sachant pas qu'il est tendu contre sa vie.

SANANLASKUT

RV'1862	23. De tal manera que la saeta traspasó su hígado: como el ave que se apresura al lazo, y no sabe que es contra su vida.	SVV1770	23 Totdat hem de pijl zijn lever doorsneed; gelijk een vogel zich haast naar den strik, en niet weet, dat dezelve tegen zijn leven is.
PL1881	23. I przebiła strzałą wątrobę jego; kwapił się jako ptak do sidła, nie wiedząc, iż je zgotowano na duszę jego.	Karoli1908Hu	23. Mígnem átjárja a nyíl az Ő máját. Miképen siet a madár a tőrre, és nem tudja, hogy az az Ő élete ellen van.
RuSV1876	23 доколе стрела не пронзит печени его; как птичка кидается в силки, и не знает, что они – на погибель ее.	БКуліш	23. Покіль стріла не пробє печінок йому наскрізь; так бідна пташка летить на сіло, ю не знає, що воно їй на погибель.
FI33/38	24. Sentähden, poikani, kuulkaa minua, kuunnelkaa minun suuni sanoja.	Biblia1776	24. Niin kuulkaat siis minua, minun lapseni, ja ottakaat vaari minun suuni sanoista.
CPR1642	24. Nijn cuulcat sijs minua minun lapseni ja ottacat waari minun suuni sanoista.		
MLV19	24 Now therefore, you* sons, listen to me and attend to the words of my mouth.	KJV	24. Hearken unto me now therefore, O ye children, and attend to the words of my mouth.
Dk1871	24. Saa hører mig nu, I Børn! og agter paa min Munds Ord!	KKII	24. Så hörer mig nu, min barn, och märker uppå mins muns tal.
PR1739	24. Ja nüüd lapsed, wötke mind kuulda, ja pange tähhele mo sannad.	LT	24. Mano vaikai, klausykite manęs, bükite démesingi mano žodžiams.
Luther1912	24. So gehorchet mir nun, meine Kinder, und	Ostervald-Fr	24. Maintenant donc, mes enfants, écoutez-

	merket auf die Rede meines Mundes.		moi, et soyez attentifs aux paroles de ma bouche.
RV'1862	24. Ahora pues hijos, oídme, y estás atentos a las razones de mi boca.	SVV1770	24 Nu dan, kinderen, hoort naar mij, en luistert naar de redenen mijns monds.
PL1881	24. Przetoż teraz, synowie! słuchajcie mnie, a bądźcie pilni powieści ust moich.	Karoli1908Hu	24. Annakokáért most, fiaim, hallgassatok engem, és figyelmezzetek az én számnak beszédeire.
RuSV1876	24 Итак, дети, слушайте меня и внимайте словам уст моих.	БКуліш	24. Слухайте ж, діти, мене, приникайте до слів уст моїх.
FI33/38	25. Älköön poiketko sydämesi tuon naisen teille, älä eksy hänen poluillensa.	Biblia1776	25. Älköön sydämes poiketko hänen tiellensä: älä salli sinuas wietellä hänen retkillensä.
CPR1642	25. Älkön sinun sydämes poiketco hänen tiellens älä salli sinuas wietellä hänen retkillens.		
MLV19	25 Do not let your heart decline to her ways. Do not go-astray in her paths.	KJV	25. Let not thine heart decline to her ways, go not astray in her paths.
Dk1871	25. Lad dit Hjerte ikke vige af til hendes Veje, lad dig ikke forvildes paa hendes Stier;	KKII	25. Låt ditt hjerta icke vika in uppå hennes väg, och låt icke förföra dig in uppå hennes stigar.
PR1739	25. Ärgo kallago so südda körwale temma tede peäle, ärra eksä ärra temma jalla-tede	LT	25. Tegul tavo širdis nepalinksta į jos kelius, nenuklysk jos takais.

peäle.

Luther1912	25. Laß dein Herz nicht weichen auf ihren Weg und laß dich nicht verführen auf ihrer Bahn.	Ostervald-Fr	25. Que ton cœur ne se détourne point vers les voies de cette femme, et qu'elle ne te fasse point égarer dans ses sentiers.
RV'1862	25. No se aparte a sus caminos tu corazón; y no yerres en sus veredas.	SVV1770	25 Laat uw hart tot haar wegen niet wijken, dwaalt niet op haar paden.
PL1881	25. Niechaj się nie uchyla za drogami jej serce twoje, ani się tułaj po ścieszkach jej.	Karoli1908Hu	25. Ne hajoljon annak útaira a te elméd, és ne tévelyegj annak ösvényin.
RuSV1876	25 Да не уклоняется сердце твое на пути ее, не блуждай по стезям ее,	БКуліш	25. Нехай не надиться твоє серце на її дороги, не блукайся стежками її:
FI33/38	26. Sillä paljon on surmattuja, hänen kaatamiaan, lukuisasti niitä, jotka hän on kaikki tappanut.	Biblia1776	26. Sillä hän on monta haavoittanut ja langettanut, ja kaikkinaiset voimalliset ovat häneltä tapetut.
CPR1642	26. Sillä hän on monda haawoittanut ja langettanut ja caickinaiset woimalliset oват häneldä tapetut.		
MLV19	26 Because she has cast down many wounded. Yes, all her slain are a mighty host.	KJV	26. For she hath cast down many wounded: yea, many strong men have been slain by her.
Dk1871	26. thi mange ere de gennemborede, som hun har fældet, og mangfoldige alle de, hun har	KXII	26. Ty hon hafver många sargat och fällt, och allehanda mägtige äro dräpne af henne.

ihjelslaget.

PR1739 26. Sest paljo on mahhalödud, kedda temma langetanud, ja neid on wägga paljo, kedda ta keik tapnud.

Luther1912 26. Denn sie hat viele verwundet und gefällt, und sind allerlei Mächtige von ihr erwürgt.

RV'1862 26. Porque a muchos ha hecho caer muertos; y todos los fuertes han sido muertos por ella.

PL1881 26. Albowiem wielu zraniwszy poraziła, i mocarze wszyscy pozabijani są od niej.

RuSV1876 26 потому что многих повергла она ранеными, и много сильных убиты ею:

FI33/38 27. Hänen majastaan kävät tuonelan tiet, jotka vievät alas kuoleman kammioihin.

CPR1642 27. Hänen huonens oват helwetin tiet joca mene alas cuoleman cammioon.

MLV19 27 Her house is the way to Sheol, going down to the chambers of death.

LT 26. Nes ji parbloskē daug sužeistujų, daug stipriųjų jinai nužudė.

Ostervald-Fr 26. Car elle en a fait tomber plusieurs, blessés à mort, et grand est le nombre de ceux qu'elle a tués.

SVV1770 26 Want zij heeft veel gewonden nedergeveld, en al haar gedoden zijn machtig vele.

Karoli1908Hu 26. Mert sok sebesültet elejtett, és sokan vannak, a kik attól megölettek.

БКуліш 26. Многих вона зраница й повалила й много сильных убила;

Biblia1776 27. Hänen huoneensa ovat helvetin tiet, jotka menevät alas kuoleman kammioihin.

KJV 27. Her house is the way to hell, going down to the chambers of death.

SANANLASKUT

Dk1871	27. Hendes Hus ere Veje til Dødsriget; de gaa ned til Dødens Kamre.	KXII	27. Hennes hus äro helvetes vägar, der man nederfar uti dödsens kammar.
PR1739	27. Temma kodda on põrgo teed, need lähhäwad alla surma kambritte sisse.	LT	27. Jos namai yra kelias į pragarą, vedantis į mirties buveinę.
Luther1912	27. Ihr Haus sind Wege zum Grab, da man hinunterfahrt in des Todes Kammern.	Ostervald-Fr	27. Sa maison est le chemin du Sépulcre; il descend aux demeures de la mort.
RV'1862	27. Caminos del sepulcro son su casa, que descien dan a las cámaras de la muerte.	SVV1770	27 Haar huis zijn wegen des grafs, dalende naar de binnenkameren des doods.
PL1881	27. Dom jej jest jako drogi piekielne, wiodące do gmachów śmierci.	Karoli1908Hu	27. Sírba vívő út az ó háza, a mely levisz a halálnak hajlékába.
RuSV1876	27 дом ее – пути в преисподнюю, нисходящие во внутренние жилища смерти.	БКуліш	27. Дом її - се битий шлях у преисподню, ведучий в саме мешканнє смертї.

8 luku

Viisaus, joka on ikiajoista ollut Jumalan tykönä, kutsuu ihmisiä luokseensa.

FI33/38	1. Eikö viisaus kutsu, eikö taito anna äänensä kuulua?	Biblia1776	1. Eikö viisaus huuda, ja toimi julista ääntänsä?
CPR1642	1. Elkö wiisaus huuda ja toimi cuulu?		

SANANLASKUT

MLV19	1 Does not wisdom cry out and understanding put forth her voice?	KJV	1. Doth not wisdom cry? and understanding put forth her voice?
Dk1871	1. Mon ikke Visdommen raaber, og Forstanden opløfter sin Røst:	KXII	1. Ropar icke visheten, och klokheten låter sig höra?
PR1739	1. Eks tarkus ei hüa, ja eks moistus ei anna omma heält kuulda ?	LT	1. Argi išmintis nešaukia ir supratimas nekelia savo balso?
Luther1912	1. Ruft nicht die Weisheit, und die Klugheit lässt sich hören?	Ostervald-Fr	1. La sagesse ne crie-t-elle pas, et l'intelligence ne fait-elle pas entendre sa voix?
RV'1862	1. ¿NO clama la sabiduría; y la inteligencia da su voz?	SVV1770	1 Roept de Wijsheid niet, en verheft niet de Verstandigheid Haar stem?
PL1881	1. Izali mądrość nie woła, i roztropność nie wydaje głosu swego?	Karoli1908Hu	1. Avagy a bölcsesség [1†] nem kiált-é, és az értelem nem bocsátja-é ki az ō szavát?
RuSV1876	1 Не премудрость ли взыывает? и не разум ли возвышает голос свой?	БКуліш	1. Чи ж премудрість не покликує, чи розум не знімає свій голос?
FI33/38	2. Ylös kummuille, tien viereen, polkujen risteyksiin hän on asettunut.	Biblia1776	2. Korkialla paikalla seisoo hän, teiden ja kujain vieressä.
CPR1642	2. Seiso teiden ja cujain wieres julkisest/		
MLV19	2 She stands on the top of high places by the way, where the paths meet.	KJV	2. She standeth in the top of high places, by the way in the places of the paths.

Dk1871	2. Paa Toppen af Højene ved Vejen, midt paa Stierne staar den;	KXII	2. Uppenbara på vägen, och på stråtene står hon;
PR1739	2. Körge kohtade otsas tee äres, tee-lahkmide peäl seisab Temma.	LT	2. Aukščiūose, prie kelių ir prie takų ji stovi.
Luther1912	2. Öffentlich am Wege und an der Straße steht sie.	Ostervald-Fr	2. Elle se place au sommet des hauteurs, sur le chemin, aux carrefours.
RV'1862	2. En los altos cabezos, junto al camino, a las encrucijadas de las veredas se para:	SVV1770	2 Op de spits der hoge plaatsen, aan den weg, ter plaatse, waar paden zijn, staat Zij;
PL1881	2. Na wierzchu wysokich miejsc, przy drodze i na rozstaniu dróg stoi.	Karoli1908Hu	2. A magas helyeknek tetein az úton, sok ösvény összetalálkozásánál áll meg.
RuSV1876	2 Она становится на возвышенных местах, при дороге, на распутиях;	БКуліш	2. Вона стає на високих місцях, при дорозі, та на роздорожжях;
FI33/38	3. Porttien pielissä, kaupungin portilla, oviaukoissa häն huutaa:	Biblia1776	3. Porteilla, kaupungin ovilla, joista sisälle käydään, häն huutaa:
CPR1642	3. Caupungin portisa josta käydän sisälle häն huuta:		
MLV19	3 Beside the gates, at the entry of the city, at the coming in at the doors, she cries aloud:	KJV	3. She crieth at the gates, at the entry of the city, at the coming in at the doors.
Dk1871	3. ved Siden af Portene, ved Udgangen af	KXII	3. Vid stadsportarna, der man ingår, ropar

	Staden, ved Indgangen til Portene røber den.		hon;
PR1739	3. Wärrawatte körwas, liňna wärrawa suus, kust wärrawist sisse minnakse, hüab Ta sure heälega.	LT	3. Prie miesto vartų, prie jėjimo į miestą, prie durų šaukia:
Luther1912	3. An den Toren bei der Stadt, da man zur Tür eingeht, schreit sie:	Ostervald-Fr	3. Près des portes, devant la ville, à l'entrée des rues, elle s'écrie:
RV'1862	3. En el lugar de las puertas, a la entrada de la ciudad: a la entrada de las puertas da voces:	SVV1770	3 Aan de zijde der poorten, voor aan de stad, aan den ingang der deuren roept Zij overluid:
PL1881	3. U bram, kiedy się chodzi do miasta, i w wejściu u drzwi woła, mówiąc:	Karoli1908Hu	3. A kapuk mellett a városnak bemenetelin, az ajtók bemenetelinél zeng.
RuSV1876	3 она взыывает у ворот при входе в город, при входе в двери:	БКуліш	3. Вона кличе коло воріт при ввіході в місто, коло ввіходу в самі двері:
FI33/38	4. Teitä minä kutsun, miehet, ja ihmislapsille kaikuu minun ääneni.	Biblia1776	4. Te miehet! minä huudan teitä, ja minun ääneni on teidän tykönne, te ihmisten lapset;
CPR1642	4. Te miehet minä huudan teitä ja cudzun Canssa.		
MLV19	4 To you*, O men, I call. And my voice is to the sons of men.	KJV	4. Unto you, O men, I call; and my voice is to the sons of man.

SANANLASKUT

Dk1871	4. Til eder, I Mænd, vi jeg raabe, og min Røst lyde til Menneskens Børn.	KXII	4. O! I män, jag ropar till eder; och ropar till folket.
PR1739	4. Teie wasto ma hüan, mehhed, ja minno heäl käib innimesse laste wasto.	LT	4. "Žmonės, į jus aš kreipiuosi, jums šaukiu, žmonių sūnūs.
Luther1912	4. O ihr Männer, ich schreie zu euch und rufe den Leuten.	Ostervald-Fr	4. O hommes! je vous appelle, et ma voix s'adresse aux enfants des hommes.
RV'1862	4. O! hombres, a vosotros clamo; y mi voz es a los hijos de los hombres.	SVV1770	4 Tot u, o mannen! roep Ik, en Mijn stem is tot de mensenkinderen.
PL1881	4. Na was wołam, o mężczyźni! a głos mój obracam do synów ludzkich.	Karoli1908Hu	4. Tinéktek kiáltok, férfiak; és az én szóm az emberek fiaihoz van!
RuSV1876	4 „к вам, люди, взываю я, и к сынам человеческим голос мой!	БКуліш	4. Люде, се до вас я покликую, до синів чоловічих мій голос!
FI33/38	5. Tulkaa, yksinkertaiset, mieleviksi; tulkaa järkeviksi, te tyhmät.	Biblia1776	5. Ymmärtääät te tyhmät viisautta, ja te houkkiot pankaat sydämiinne.
CPR1642	5. Cuulcat te tyhmät wijsautta ja te houckiot pangat sydämijn.		
MLV19	5 O you* simple, understand prudence, and you* fools, be of an understanding heart.	KJV	5. O ye simple, understand wisdom: and, ye fools, be ye of an understanding heart.
Dk1871	5. I uvidende! fatter Vid; og I Daarer! fatter Forstand.	KXII	5. Akter, I oförnuftige, uppå vishet, och I dårar, lägger det på hjertat.

PR1739	5. Öppige, rummalad, oido moistma, ja teie halbid, öppige süddames moistma.	LT	5. Jūs neišmanėliai, mokykitės išminties; jūs kvailiai, įgykite supratinę širdj.
Luther1912	5. Merkt, ihr Unverständigen, auf Klugheit und, ihr Toren, nehmt es zu Herzen!	Ostervald-Fr	5. Vous, stupides, apprenez le discernement; vous, insensés, devenez intelligents de cœur.
RV'1862	5. Entendéd simples astucia; y vosotros insensatos, tomád entendimiento:	SVV1770	5 Gij slechten! verstaat kloekzinnigheid, en gij zotten! verstaat met het hart.
PL1881	5. Zrozumijcie prostacy ostrożność, a głupi zrozumijcie sercem.	Karoli1908Hu	5. Értsétek meg ti együgyűek az eszességet, és ti balgatagok vegyétek eszetekbe az értelmet.
RuSV1876	5 Научитесь, неразумные, благоразумию, и глупые - разуму.	БКуліш	5. Навчайтесь, нерозумні, мудрості, і ви, глупі - розуму!
FI33/38	6. Kuulkaa, sillä jalosti minä puhun, ja avaan huuleni puhumaan, mikä oikein on;	Biblia1776	6. Kuulkaat, sillä minä puhun sitä, mikä korkia on, opetan sitä, mikä oikia on.
CPR1642	6. Cuulcat minä puhun sitä cuin Ruhtinaille sopi ja opetan sitä cuin oikia on.		
MLV19	6 Hear, because I will speak excellent things. And the opening of my lips will be in uprightness.	KJV	6. Hear; for I will speak of excellent things; and the opening of my lips shall be right things.
Dk1871	6. Hører, thi jeg vil tale frygtelige Ting ogaabne mine Læber med Retvished.	KXII	6. Hörer, ty jag vill tala det märkeligt är, och lära det rätt är.

PR1739	6. Kuulge, sest ma tahhan räkida keigeüllemad asjad, ja minno uled peawad öiged asjad üllesräkima.	LT	6. Klausykite, nes aš kalbēsiu apie didingus dalykus, mano lūpos skelbs teisumā.
Luther1912	6. Höret, denn ich will reden, was fürstlich ist, und lehren, was recht ist.	Ostervald-Fr	6. Écoutez, car je dirai des choses importantes, et j'ouvrirai mes lèvres pour enseigner ce qui est droit.
RV'1862	6. Oid, porque hablaré cosas excelentes, y abriré mis labios para cosas rectas.	SVV1770	6 Hoort, want ik zal voorstelijke dingen spreken, en de opening Mijner lippen zal enkel billijkheid zijn.
PL1881	6. Słuchajcie; bo o wielkich rzeczach będę mówił, a otworzenie warg moich opowie szczerość.	Karoli1908Hu	6. Halljátok meg; mert jeles dolgokat szólok és az én számnak felnyitása igazság.
RuSV1876	6 Слушайте, потому что я буду говорить важное, и изречение уст моих – правда;	БКуліш	6. Слухайте, бо я про важне говорити буду, й сама се правда, що уста мої виповідають.
FI33/38	7. sillä totuutta minun suuni haastaa, ja jumalattomuus on minun huulilleni kauhistus.	Biblia1776	7. Sillä minun suuni puhuu totuutta, ja minun huuleni vihaa jamalatointa.
CPR1642	7. Sillä minun suun puhu totutta ja minun huuleni wiha jumalatoinda.		
MLV19	7 Because my mouth will utter truth. And wickedness is an abomination to my lips.	KJV	7. For my mouth shall speak truth; and wickedness is an abomination to my lips.

SANANLASKUT

Dk1871	7. Thi min Gane taler Sandhed, og Sandelighed er en Vederstyggelighed for mine Læber.	KXII	7. Ty min mun skall tala sanningen, och mina läppar skola hata det ogudaktigt är.
PR1739	7. Sest mo su-laggi peab töt könnelema, ja öälus on hirmus mo uledele.	LT	7. Mano burna kalbēs tiesā, ir nedorybē yra pasibjaurējimas mano lūpoms.
Luther1912	7. Denn mein Mund soll die Wahrheit reden, und meine Lippen sollen hassen, was gottlos ist.	Ostervald-Fr	7. Car ma bouche dit la vérité, et mes lèvres ont en horreur le mensonge.
RV'1862	7. Porque mi paladar hablará verdad; y mis labios abominan la impiedad.	SVV1770	7 Want Mijn gehemelte zal de waarheid bedachtelijk uitspreken, en de goddeloosheid is Mijn lippen een gruwel.
PL1881	7. Zaisteć prawdę mówią usta moje, a niezbożność obrzydliwością jest wargom moim.	Karoli1908Hu	7. Mert igazságot mond ki az én ínyem, és útálat az én ajkaimnak a gonoszság.
RuSV1876	7 ибо истину произнесет язык мой, и нечестие – мерзость для уст моих;	БКуліш	7. Бо саму правду говорить язык мій, а все, що безбожне, - гидота устам моїм.
FI33/38	8. Vanhurskaat ovat minun suuni sanat kaikki, ei ole niissä mitään petollista, ei väärää.	Biblia1776	8. Kaikki minun puheeni ovat oikiat: ei ole siinä mitään petosta eli vääryyttää.
CPR1642	8. Caicki minun puheni owat oikiat ei ole sijnä mitän wääryyttä eli petosta.		
MLV19	8 All the words of my mouth are in righteousness. There is nothing crooked or perverse in them.	KJV	8. All the words of my mouth are in righteousness; there is nothing froward or perverse in them.

Dk1871	8. Retfærdighed ere alle min Munds Ord; der er intet fordrejet eller forvendt i dem.	KXII	8. All mins muns tal är rätt; der är intet vrångt eller falskt inne;
PR1739	8. Keik mo su sannad on öigusse sees, nende sees ei olle ühtegi, mis ärrapöördud ja pörane on.	LT	8. Visi mano žodžiai yra teisingi, juose néra klastos ir iškraipymo.
Luther1912	8. Alle Reden meines Mundes sind gerecht; es ist nichts Verkehrtes noch falsches darin.	Ostervald-Fr	8. Toutes les paroles de ma bouche sont selon la justice; il n'y a rien en elles de faux ni de trompeur.
RV'1862	8. En justicia son todas las razones de mi boca: no hay en ellas cosa perversa, ni torcida.	SVV1770	8 Al de redenen Mijns monds zijn in gerechtigheid; er is niets verdraaids, noch verkeerds in.
PL1881	8. Sprawiedliwe są wszystkie słowa ust moich; nie masz w nich nic nieprawego ani przewrotnego.	Karoli1908Hu	8. Igaz én számnak minden beszéde, semmi sincs ezekben hamis, vagy elfordult dolog.
RuSV1876	8 все слова уст моих справедливы; нет в них коварства и лукавства;	БКуліш	8. Всї слова уст моїх справедливі; нема в них облуду анї омані.
FI33/38	9. Ne ovat kaikki oikeat ymmärtäväiselle, suorat niille, jotka löysivät tiedon.	Biblia1776	9. Ne kaikki ovat selkiät niille, jotka niitä ymmärtävät, ja oikiat niille, jotka taidon löytävät.
CPR1642	9. He ovat selkiät nijlle jotca nijtä ymmärtämät ja oikiat nijlle jotca ottawat nijtä wastan.		

MLV19	9 They are all straightforward to him who understands and right to those who find knowledge.	KJV	9. They are all plain to him that understandeth, and right to them that find knowledge.
Dk1871	9. De ere alle rette for den forstandige og ligefremme for dem, som finde Kundskab.	KXII	9. De äro all klar dem som förstå dem, och rätt dem som vilja anamma dem.
PR1739	9. Need keik on öiged sellele, kes moistlik on, ja öiglased neile, kes tundmist leidwad.	LT	9. Jie yra aiškūs išmanantiems ir teisingi suprantantiems.
Luther1912	9. Sie sind alle gerade denen, die sie verstehen, und richtig denen, die es annehmen wollen.	Ostervald-Fr	9. Toutes sont claires pour l'homme intelligent, et droites pour ceux qui ont trouvé la science.
RV'1862	9. Todas ellas son rectas al que entiende; y rectas a los que han hallado sabiduría.	SVV1770	9 Zij zijn alle recht voor dengene, die verstandig is, en rechtmatig voor degenen, die wetenschap vinden.
PL1881	9. Wszystkie są prawe rozumnemu, a uprzejme tym, którzy znajdują umięjtność.	Karoli1908Hu	9. Mind egyenesek az értelmesnek, és igazak azoknak, kik megnyerték a tudományt.
RuSV1876	9 все они ясны для разумного и справедливы для приобретших знание.	БКуліш	9. Всї вони ясні тому, хто має розум, і справедливі для тих, що знання набули.
FI33/38	10. Ottakaa minun kuriutukseni, älkääkä hopeata, ja tieto ennen valituinta kultaa.	Biblia1776	10. Ottakaat minun kuriutukseni ennenkuin hopia, ja pitääät korkiampana minun oppini kuin kallein kulta.
CPR1642	10. Ottacat minun curituxen ennencuin hopia		

ja pitäkät corkiambana minun oppin cuin callin
culda.

MLV19	10 Receive my instruction and not silver and knowledge rather than choice gold.	KJV	10. Receive my instruction, and not silver; and knowledge rather than choice gold.
Dk1871	10. Tager imod min Undervisning og ikke imod Sølv og imod Kundskab fremfor udsøgt Guld.	KXII	10. Tager vid min tuktan heldre än silfver, och akter lärdom högre än kosteligit guld.
PR1739	10. Wötke minno öppetust, ja ei mitte höbbedat selle wasto , ja ärratundmist enneminne, kui ärrawallitsetud kulda.	LT	10. Priimkite mano pamokymą, o ne sidabրą; pažinimą, o ne grynaу auksą.
Luther1912	10. Nehmet an meine Zucht lieber denn Silber, und die Lehre achtet höher denn köstliches Gold.	Ostervald-Fr	10. Recherchez mon instruction, plus que de l'argent; et la science, plus que de l'or choisi.
RV'1862	10. Recibíd mi castigo, y no la plata; y ciencia, mas que el oro escogido.	SVV1770	10 Neemt Mijn tucht aan, en niet zilver, en wetenschap, meer dan het uitgelezen uitgegraven goud.
PL1881	10. Przymijcież ćwiczenie moje, a nie srebro, a umiejętność raczej, niż złoto wyborne.	Karoli1908Hu	10. Vegyétek az én tanításomat, és nem a pénzt; és a tudományt inkább, mint a választott aranyat.
RuSV1876	10 Примите учение мое, а не серебро; лучшее знание, нежели отборное золото;	БКуліш	10. Прийміть мою науку над срібло раднїще, знаннє мое ви цінуйте над золото щире;

FI33/38	11. Sillä parempi on viisaus kuin helmet, eivät mitkään kalleudet vedä sille vertaa.	Biblia1776	11. Sillä viisaus on parempi kuin pääryt, ja kaikki, mitä ihmisen itsellensä toivottaa, ei ole hänen vertaisensa.
CPR1642	11. Sillä wijsaus on parembi cuin pärly ja caicki mitä ihmisen hänellens toiwotta ei ole hänen wertaisens.		
MLV19	11 Because wisdom is better than rubies and all the things that may be desired are not to be compared to it.	KJV	11. For wisdom is better than rubies; and all the things that may be desired are not to be compared to it.
Dk1871	11. Thi Visdom er bedre end Perler, og alle de Ting, man har Lyst til, kunne ikke lignes ved den.	KXII	11. Ty vishet är bättre än perlor, och allt det man önska må, kan intet liknas henne.
PR1739	11. Sest tarkus on parrem kui perlid, ja keik, mis woib ihhaldada, ei sa se Temma wasto.	LT	11. Išmintis yra brangesnė už deimantus, su ja nesulyginama visa, ko galima trokšti.
Luther1912	11. Denn Weisheit ist besser als Perlen; und alles, was man wünschen mag, kann ihr nicht gleichen.	Ostervald-Fr	11. Car la sagesse est meilleure que les perles, et tout ce qu'on pourrait souhaiter ne la vaut pas.
RV'1862	11. Porque mejor es la sabiduría que las piedras preciosas; y todas las cosas que se pueden desear, no se pueden comparar a ella.	SVV1770	11 Want wijsheid is beter dan robijnen, en al wat men begeren mag, is met haar niet te vergelijken.
PL1881	11. Albowiem lepsza jest mądrość niż perły, także wszystkie pożądane rzeczy nie	Karoli1908Hu	11. Mert jobb a bölcseség [2†] a drágagyöngyöknél; és semmi gyönyörűségek

porównają z nią.

RuSV1876 11 потому что мудрость лучше жемчуга, и
ничто из желаемого не сравнится с нею.

FI33/38 12. Minä, viisaus, olen perehtynyt
mielevyyteen, olen löytänyt tiedon ja
taidollisuuden.

CPR1642 12. Minä wiisaus asun toimen tykönä ja minä
taidan anda hywän neuwon.

MLV19 12 I, wisdom, have made prudence my
dwelling and find out knowledge and
discretion.

Dk1871 12. Jeg, Visdommen, jeg har taget Bolig i
Vidskab og besidder Kundskab om kløgtige
Raad.

PR1739 12. Minna se tarkus ellan oido jures, ja leian
hea möttede tundmist.

Luther1912 12. Ich, Weisheit, wohne bei der Klugheit und
weiß guten Rat zu geben.

RV'1862 12. Yo, la sabiduría, moré con la astucia; y yo
invento la ciencia de los consejos.

ehhez egyenlők nem lehetnek.

БКуліш 11. Мудрість бо над перли дорожша, й
нічо, що можна бажати, з нею не
зрівняєсь.

Biblia1776 12. Minä viisaus asun toimen tykönä, ja
minä taidan antaa hyvän neuvon.

KJV 12. I wisdom dwell with prudence, and find
out knowledge of witty inventions.

KKII 12. Jag, vishet, bor nä r klokhete, och jag
kan gifva god råd.

LT 12. Aš, išmintis, gyvenu su protingumu,
atrandu pažinimą bei nuovokumą.

Ostervald-Fr 12. Moi, la sagesse, j'habite avec le
discernement, et je possède la science des
sages pensées.

SVV1770 12 Ik, Wijsheid, woon bij de kloekzinnigheid,
en vind de kennis van alle

bedachtzaamheid.

PL1881	12. Ja mądrość mieszkam z roztropnością, i umiejętność ostrożności wynajduję.	Karoli1908Hu	12. Én bölcsesség lakozom az eszességen, és a megfontolás tudományát megnyerem.
RuSV1876	12 Я, премудрость, обитаю с разумом и ищу рассудительного знания.	БКуліш	12. Я, премудрість, пробуваю з розумом і шукаю розважливого знання.
FI33/38	13. Herran pelko on pahan vihaamista. Kopeutta ja ylpeyttä, pahaa tietä ja kavalaa suuta minä vihaan.	Biblia1776	13. Se on Herran pelko: vihata pahaa, ylpeyttä, tuimuutta ja pahoja teitä; sentähden vihaan minä petollista suuta.
CPR1642	13. HERran pelco wiha paha ylpeyttä tuimutta ja pahoja teitä ja ei kärsi petollista suuta.		
MLV19	13 The fear of Jehovah is to hate evil. I hate: pride and arrogance and the evil way and the perverse mouth.	KJV	13. The fear of the LORD is to hate evil: pride, and arrogancy, and the evil way, and the froward mouth, do I hate.
Dk1871	13. Herrens Frygt er at hade ondt; Hoffærdighed og Hovmodighed og Ondskabs Vej og den Mund, som taler forvendte Ting, hader jeg.	KXII	13. Herrans fruktan hatar det arga, högfärd, högmod och ondan väg; och jag kan icke lida en vrångan mun.
PR1739	13. Jehowa kartus on, kurja wihkama; körkust ja uhkust, ja pahhad wisid, ja pöratse su wihkan minna.	LT	13. Viešpaties baimėnekęsti pikto. Išdidumo, puikybės, piktų kelių ir klasingos burnos aš neapkenčiu.
Luther1912	13. Die Furcht des HERRN haßt das Arge, die	Ostervald-Fr	13. La crainte de l'Éternel, c'est la haine du

	Hoffart, den Hochmut und bösen Weg; und ich bin feind dem verkehrten Mund.		mal; je hais l'orgueil et l'arrogance, la voie du mal et la bouche perverse.
RV'1862	13. El temor de Jehová es aborecer el mal; la soberbia, y la arrogancia, y el mal camino, y la boca perversa aborrezco.	SVV1770	13 De vreze des HEEREN is, te haten het kwade, de hovaardigheid, en den hoogmoed, en den kwaden weg; Ik haat ook den mond der verkeerdheden.
PL1881	13. Bojaźo Paóska jest, mieć w nienawiści złe. Ja nienawidzę puchy, wysokomyślności, i drogi złej, i ust przewrotnych.	Karoli1908Hu	13. Az Úrnak félelme [3†] a gonosznak gyűlölése; a kevélyiséget és felfuvalkodást és a gonosz útat, és az álnok száját gyűlööm.
RuSV1876	13 Страх Господень – ненавидеть зло; гордость и высокомерие и злой путь и коварные уста я ненавижу.	БКуліш	13. Страх Господень - значить ненавидіти зло; гордощі, високомірність, зла путь і двоязичні уста мені ненависні.
FI33/38	14. Minulla on neuvo ja neuvokkuus; minä olen ymmärrys, minulla on voima.	Biblia1776	14. Minun on neuvo ja voima, minun on toimi ja väkevyys.
CPR1642	14. Minun on neuvo ja meno minun on toimi ja woima.		
MLV19	14 Counsel is mine and sound-wisdom. I am understanding; I have might.	KJV	14. Counsel is mine, and sound wisdom: I am understanding; I have strength.
Dk1871	14. Raad og hvad der har Bestand, hører mig til; jeg er Forstand, mig hører Styrke til.	KKII	14. Mitt är både råd och dåd; jag hafver förstånd och magt;
PR1739	14. Mo kä on nou ja tössine assi, ma ollen se moistus issi, mo kä on woimus.	LT	14. Manyje patarimas ir sveikas protas, aš turiu supratimą ir jėgą.

Luther1912	14. Mein ist beides, Rat und Tat; ich habe Verstand und Macht.	Ostervald-Fr	14. C'est à moi qu'appartient le conseil et l'habileté; je suis la prudence; la force est à moi.
RV'1862	14. Conmigo está el consejo, y el ser: yo soy la inteligencia; mía es la fortaleza.	SVV1770	14 Raad en het wezen zijn Mijne; Ik ben het Verstand, Mijne is de Sterkte.
PL1881	14. Przy mnie jest rada, i prawdziwa mądrość; jam jest roz tropnośc, a moc jest moja.	Karoli1908Hu	14. Enyém a tanács és a valóság, én vagyok az eszesség, enyém az erő.
RuSV1876	14 У меня совет и правда; я разум, у меня сила.	БКуліш	14. В мене рада й правда, я - розум, у мене сила.
FI33/38	15. Minun avullani kuninkaat hallitsevat, ruhtinaat säädöksensä vanhurskaasti säätävät.	Biblia1776	15. Minun kauttani kuninkaat hallitsevat, ja neuvonantajat oikeutta saattavat;
CPR1642	15. Minun cauttani Cuningat hallidzewat ja Neuwonandajat oikeutta saattawat.		
MLV19	15 Kings reign and rulers decree justice by me.	KJV	15. By me kings reign, and princes decree justice.
Dk1871	15. Ved mig regere Konger, og ved mig beskikke Fyrster Ret.	KXII	15. Genom mig regera Konungarna, och rådherrarna stadga rätthet.
PR1739	15. Minno läbbi wallitsewad kunningad, ja würstd seädwad, mis öigus.	LT	15. Manimi karaliai karaliauja ir kunigaikščiai leidžia įstatymus.

SANANLASKUT

Luther1912	15. Durch mich regieren die Könige und setzen die Ratsherren das Recht.	Ostervald-Fr	15. Par moi les rois règnent, et les princes ordonnent ce qui est juste.
RV'1862	15. Por mí reinan los reyes, y los príncipes determinan justicia.	SVV1770	15 Door Mij regeren de koningen, en de vorsten stellen gerechtigheid.
PL1881	15. Przez mię królowie królują, i książęta stanowią sprawiedliwość.	Karoli1908Hu	15. Én általam uralkodnak a királyok, és az uralkodók végeznek igazságot.
RuSV1876	15 Мною цари царствуют и повелители узаконяют правду;	БКуліш	15. Мною й царі царюють і праводавці встановляють справедливість;
FI33/38	16. Minun avullani päämiehet vallitsevat ja ylhäiset, maan tuomarit kaikki.	Biblia1776	16. Minun kauttani päämiehet vallitsevat, valtamiehet ja kaikki maan tuomarit.
CPR1642	16. Minun cauttani Ruhtinat wallidzewat ja caicki Förstit maan päällä.		
MLV19	16 Rulers rule by me and ranking men, even all the judges of the earth.	KJV	16. By me princes rule, and nobles, even all the judges of the earth.
Dk1871	16. Ved mig herske Herskere og Høvdinger, alle Dommere paa Jorden.	KXII	16. Genom mig råda Förstarna, regenter och alle domare på jordene.
PR1739	16. Minno läbbi wallitsewad würstdid würsti wisil, ja üllemad, ja keik ma-ilma kohtomoistiad.	LT	16. Manimi kunigaikščiai, kilmingieji ir teisėjai valdo kraštą.
Luther1912	16. Durch mich herrschen die Fürsten und alle Regenten auf Erden.	Ostervald-Fr	16. Par moi dominent les puissants et les grands, et tous les juges de la terre.

SANANLASKUT

RV'1862	16. Por mí dominan los príncipes, y todos los gobernadores juzgan la tierra.	SVV1770	16 Door Mij heersen de heersers, en de prinsen, al de rechters der aarde.
PL1881	16. Przez mię książęta panują, i wielmożnymi są wszyscy sędziowie ziemi.	Karoli1908Hu	16. Én általam viselnek a fejedelmek fejedelemséget, és a nemesek, a földnek minden birái.
RuSV1876	16 мною начальствуют начальники и вельможи и все судьи земли.	БКуліш	16. Мною правлять князі й вельможні, та всі суддї землі.
FI33/38	17. Minä rakastan niitä, jotka minua rakastavat, ja jotka minua varhain etsivät, ne löytäävät minut.	Biblia1776	17. Minä rakastan niitä, jotka minua rakastavat, jotka varhain minua etsivät, ne löytäävät minun.
CPR1642	17. Minä racastan nijtä jotca minua racastawat ja jotca warahin minua edziwät ne löytawiwät minun.		
MLV19	17 I love those who love me and those who seek me diligently will find me.	KJV	17. I love them that love me; and those that seek me early shall find me.
Dk1871	17. Jeg elsker dem, som elske mig, og de, som søger mig, skulle finde mig.	KXII	17. Jag älskar dem som mig älska; och de som mig bittida söka, de finna mig.
PR1739	17. Minna, ma armastan neid, kes mind armastawad, ja kes mind aegsaste otsiwad, leidwad mind.	LT	17. Aš myliu tuos, kurie mane myli. Kas anksti manęs ieško, suras mane.
Luther1912	17. Ich liebe, die mich lieben; und die mich	Ostervald-Fr	17. J'aime ceux qui m'aiment; et ceux qui

	frühe suchen, finden mich.		me cherchent me trouvent.
RV'1862	17. Yo amo a los que me aman; y los que me buscan, me hallan.	SVV1770	17 Ik heb lief, die Mij liefhebben; en die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden.
PL1881	17. Ja miłość tych, którzy mię miują; a którzy mię szukają rano, znajdują mię.	Karoli1908Hu	17. Én az engem szeretőket szeretem, és a kik engem szorgalmasan [4+] keresnek, megtalálnak.
RuSV1876	17 Любящих меня я люблю, и ищущие меня найдут меня;	БКуліш	17. Люблию я тих, що мене люблять, і хто мене шукає, той знайде мене.
FI33/38	18. Minun tykönäni on rikkaus ja kunnia, ikivanha varallisuus ja vanhurskaus.	Biblia1776	18. Rikkaus ja kunnia on minun tykönäni, pysyväinen tavara ja vanhurskaus.
CPR1642	18. Rickaus ja cunnia on minun tykönäni pysywäinen tawara ja wanhurscaus.		
MLV19	18 Riches and honor are with me, durable wealth and righteousness.	KJV	18. Riches and honour are with me; yea, durable riches and righteousness.
Dk1871	18. Rigdom og Ære er hos mig, varigt Gods og Retfærdighed.	KKII	18. Rikedom och ära är när mig, varaktigt gods och rättfärdighet.
PR1739	18. Rikkus ja au, warrandus, mis ikka kestab, ja öigus on minno jures.	LT	18. Aš turiu turtus ir garbę, išliekančius turtus ir teisumą.
Luther1912	18. Reichtum und Ehre ist bei mir, währendes Gut und Gerechtigkeit.	Ostervald-Fr	18. Avec moi sont les richesses et la gloire, les biens durables et la justice.

SANANLASKUT

RV'1862	18. Las riquezas y la honra están conmigo, riqueza firme y justa.	SVV1770	18 Rijkdom en eer is bij Mij, duurachtig goed en gerechtigheid.
PL1881	18. Bogactwo i sława przy mnie jest; majętność trwała i sprawiedliwość.	Karoli1908Hu	18. Gazdagság [5†] és tiszteesség van nálam, megmaradandó jó és igazság.
RuSV1876	18 богатство и слава у меня, сокровище непогибающее и правда;	БКуліш	18. І багацтво й слава в мене, всі блага неминущі й справедливість;
FI33/38	19. Minun hedelmäni on parempi kuin kulta, kuin puhtain kulta, minun antamani voitto valituinta hopeata parempi.	Biblia1776	19. Minun hedelmäni on parempi kuin kulta ja rikkain kulta, ja minun tuloni parempi kuin valittu hopia.
CPR1642	19. Minun hedelmäni on parembi cuin culda ja kirckain culda ja minun tulon parembi cuin walittu hopia.		
MLV19	19 My fruit is better than gold, yes, than fine gold and my revenue (better) than choice silver.	KJV	19. My fruit is better than gold, yea, than fine gold; and my revenue than choice silver.
Dk1871	19. Min Frugt er bedre end Guld og ædelt Malm, og at vinde mig er bedre end udsøgt Sølv.	KXII	19. Min frukt är bättre än guld och fint guld, och min tilldrägt bättre än utkoradt silfver.
PR1739	19. Minno willi on parrem kui kuld ja kui keige selgem kuld, ja minno woos parrem kui ärrawallitsetud höbbe.	LT	19. Mano vaisius yra brangesnis už gryna auksą, ir pelno iš manęs daugiau negu iš rinktinio sidabro.

SANANLASKUT

Luther1912	19. Meine Frucht ist besser denn Gold und feines Gold und mein Ertrag besser denn auserlesenes Silber.	Ostervald-Fr	19. Mon fruit est meilleur que l'or fin, même que l'or raffiné, et ce que je rapporte est meilleur que l'argent le plus pur.
RV'1862	19. Mejor es mi fruto que el oro, y que el oro refinado; y mi renta, que la plata escogida.	SVV1770	19 Mijn vrucht is beter dan uitgegraven goud, en dan dicht goud; en Mijn inkomen dan uitgelezen zilver.
PL1881	19. Lepszy jest owoc mój, niż złoto, i niż najkosztowniejsze złoto, a dochody moje lepsze, niż srebro wyborne.	Karoli1908Hu	19. Jobb az én gyümölcsöm a tiszta arany nál és színarany nál, és az én hasznom a válogatott ezüstnél.
RuSV1876	19 плоды мои лучше золота, и золота самого чистого, и пользы от меня больше, нежели от отборного серебра.	БКуліш	19. Плоди мої лучші золота - золота найчистійшого, а хісна з мене більше, як із найдобірнійшого срібла.
FI33/38	20. Minä vaellan vanhurskauden polkua, oikeuden teitten keskikohtaa,	Biblia1776	20. Minä vaellan vanhurskaudentietä ja oikeuden askeleilla,
CPR1642	20. Minä waellan oikiata tietä ja oikeuden askelilla.		
MLV19	20 I walk in the way of righteousness, in the midst of the paths of justice,	KJV	20. I lead in the way of righteousness, in the midst of the paths of judgment:
Dk1871	20. Jeg vandrer paa Retfærdigheds Vej, midt paa Rettens Stier,	KKII	20. Jag vandrar på rätta vägen, på domsens stigar;
PR1739	20. Ma käin öigusse teeradda, jalla-tede peäl, kus kohhus on.	LT	20. Aš vedu teisumo keliu, viduriu teisingumo tako,

Luther1912	20. Ich wandle auf dem rechten Wege, auf der Straße des Rechts,	Ostervald-Fr	20. Je fais marcher par le chemin de la justice, et par le milieu des sentiers de la droiture,
RV'1862	20. Por vereda de justicia guiaré, por medio de veredas de juicio.	SVV1770	20 Ik doe wandelen op den weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts;
PL1881	20. Prowadzę ścieżką sprawiedliwości, pośrodkiem ścieżek sądu,	Karoli1908Hu	20. Az igazságnak útán járok, és az igazság ösvényének közepén.
RuSV1876	20 Я хожу по пути правды, по стезям правосудия,	БКуліш	20. Я ходжу шляхами правди, правосуду стежками,
FI33/38	21. antaakseni niille, jotka minua rakastavat, pysyvän perinnön ja täyttääkseni heidän aarrekammionsa.	Biblia1776	21. Että minä pysyväisen perinnön saattaisin niille, jotka minua rakastavat, ja täyttäisin heidän tavaransa.
CPR1642	21. Että minä cadzoisin nijtä jotca minua racastawat ja täyttäisin heidän tawarans.		
MLV19	21 that I may cause those who love me to inherit substance and that I may fill their treasures.	KJV	21. That I may cause those that love me to inherit substance; and I will fill their treasures.
Dk1871	21. til at lade dem, som elske mig, arve varigt godt og til at fylde deres Forraadskamre.	KXII	21. Att jag skall väl besörja dem som mig älska, och uppfylla deras håfvor.
PR1739	21. Et ma pärris-ossaks annan sedda, mis ikka	LT	21. kad mane mylntiems duočiau paveldēti

on, neile, kes mind armastawad, et ma nende
warrandussed täidan.

turtus ir priplidyčiau jų sandėlius.

Luther1912 21. daß ich wohl versorge, die mich lieben,
und ihre Schätze vollmache.

Ostervald-Fr 21. Pour donner en héritage des biens à
ceux qui m'aiment, et pour remplir leurs
trésors.

RV'1862 21. Para hacer heredar a mis amigos el ser, y
que yo hincha sus tesoros.

SVV1770 21 Opdat Ik Mijn liefhebbers doe beerven
dat bestendig is, en Ik zal hun schatkameren
vervullen.

PL1881 21. Abym tym, którzy mię miłują, dała w
dziedzictwo majątkość wieczną, i skarby ich
napoeliła.

Karoli1908Hu 21. Hogy az engem szeretőknek valami
valóságost adjak örökségül, [6†] és
erszényeiket megtöltsék.

RuSV1876 21 чтобы доставить любящим меня
существенное благо, исокровищницы их я
наполняю.

БКуліш 21. Щоб подати тим, хто мене любить,
справдешнє добро, й скарбівні їх я
наповнюю.

FI33/38 22. Herra loi minut töittensä esikoiseksi,
ensimmäiseksi teoistaan, ennen aikojen alkua.

Biblia1776 22. Minä olen ollut Herran oma hänen
teidensä alussa: ennenkuin mitään tehty oli,
olin minä.

CPR1642 22. Minä olen ollut HERran oma hänen teidens
algusa ennen cuin mitän tehty oli olin minä.

MLV19 22 Jehovah possessed me in the beginning of
his way, before his works of long-ago.

KJV 22. The LORD possessed me in the
beginning of his way, before his works of
old.

Dk1871	22. Herren ejede mig som sin Vejs Begyndelse, forud for sine Gerninger, fra fordums Tid.	KXII	22. Herren hafver haft mig i sina vägars begynnelse; förr hans gerningar var jag.
PR1739	22. Jehowa kä ollen ma olnud kui temma tede algminne, ennekui Ta middagi ettewöttis, sitast ollin ma .	LT	22. Viešpats turėjo mane savo kelio pradžioje, prieš visus savo darbus.
Luther1912	22. Der HERR hat mich gehabt im Anfang seiner Wege; ehe er etwas schuf, war ich da.	Ostervald-Fr	22. L'Éternel m'a possédée dès le commencement de ses voies, avant qu'il fît aucune de ses œuvres.
RV'1862	22. Jehová me poseyó en el principio de su camino, desde entonces, ántes de sus obras.	SVV1770	22 De HEERE bezat Mij in het beginsel Zijns wegs, voor Zijn werken, van toen aan.
PL1881	22. Pan mię miał przy początku drogi swej, przed sprawami swemi, przed wszystkimi czasy.	Karoli1908Hu	22. Az Úr az Ő útának kezdetéül szerzett engem; az Ő munkái [7†] előtt régen.
RuSV1876	22 Господь имел меня началом пути Своего, прежде создания Своих, искони;	БКуліш	22. Господь мав мене перед розпочатком путей своїх, перш ніж що сотворив, з правіків;
FI33/38	23. Iankaikkisuudesta minä olen asetettu olemaan, alusta asti, hamasta maan ikiajoista.	Biblia1776	23. Jo ijankaikkisuudesta olen minä asetettu, alussa, ennenkuin maa oli.
CPR1642	23. Jo ijancaickisudest olen minä asetettu algusa ennen cuin maa oli.		
MLV19	23 I was set up from everlasting, from the	KJV	23. I was set up from everlasting, from the

beginning, before the earth was,

beginning, or ever the earth was.

Dk1871	23. Fra Evighed er jeg indsatt, fra det første af, før Jorden var.	KXII	23. Jag är insatt af evighet, af begynnelsen, förr jordena.
PR1739	23. Iggawesest ollen ma woitud, enne algmist enne ma-ilma.	LT	23. Nuo amžių aš įtvirtinta, nuo pradžios, prieš pasaulio sutvėrimą.
Luther1912	23. Ich bin eingesetzt von Ewigkeit, von Anfang, vor der Erde.	Ostervald-Fr	23. J'ai été établie depuis l'éternité, dès le commencement, dès l'origine de la terre.
RV'1862	23. Eternalmente tuve el principado, desde el principio, ántes de la tierra.	SVV1770	23 Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest; van den aanvang, van de oudheden der aarde aan.
PL1881	23. Przed wieki jestem zrządzona, przed początkiem; pierwej niż była ziemia;	Karoli1908Hu	23. Örök időktől fogva felkenettem, kezdettől, a föld kezdetétől fogva.
RuSV1876	23 от века я помазана, от начала, прежде бытия земли.	БКуліш	23. Од вічності мене він помазав, від почину, перед настаннєм землі.
FI33/38	24. Ennenkuin syväyksiä oli, synnyin minä, ennenkuin oli lähteitä, vedestä rikkaita.	Biblia1776	24. Kuin ei sywyys vielä ollut, silloin minä olin jo syntynyt, kuin ei lähteet vielä vettä kuohuneet.
CPR1642	24. Cosca ei sywyys wielä ollut silloin minä olin jo syndynyt.		
MLV19	24 when there were no depths. I was brought out when there were no fountains abounding	KJV	24. When there were no depths, I was brought forth; when there were no

	with water,		fountains abounding with water.
Dk1871	24. Da Afgrundene endnu ikke vare, er jeg født, da Kilderne, som have meget Vand, ikke vare til.	KXII	24. Då djupen ännu intet voro, då var jag allaredo beredd; då källorna icke ännu runno med vatten.
PR1739	24. Ennego süggawussed olnud , ollin ma sündinud, ennego hallikad ollid , mis täis wet on .	LT	24. Aš buvau pagimdyta, kai dar netryško vandens šaltiniai, nebuvo gelmių.
Luther1912	24. Da die Tiefen noch nicht waren, da war ich schon geboren, da die Brunnen noch nicht mit Wasser quollen.	Ostervald-Fr	24. J'ai été engendrée lorsqu'il n'y avait point encore d'abîmes, ni de fontaines riches en eaux.
RV'1862	24. Ántes de los abismos fuí engendrada; ántes que fuesen las fuentes de las muchas aguas:	SVV1770	24 Ik was geboren, als de afgronden nog niet waren, als nog geen fonteinen waren, zwaar van water;
PL1881	24. Gdy jeszcze nie było przepaści, spłodzonam jest, gdy jeszcze nie było źródeł opływających wodami.	Karoli1908Hu	24. Még mikor semmi mélységek nem voltak, születtem [8†] vala; még mikor semmi források, vízzel teljesek nem voltak.
RuSV1876	24 Я родилась, когда еще не существовали бездны, когда еще не было источников, обильных водою.	БКуліш	24. Я родилась, як ще не було безодень, як ще ніде джерела водою не дзюрчали.
FI33/38	25. Ennenkuin vuoret upotettiin paikoilleen, ennen kukkuloita, synnyin minä,	Biblia1776	25. Ennen kuin vuoret olivat perustetut, ja kukkulat valmistetut, olen minä syntynyt;
CPR1642	25. Cosca ei lähtet wielä wettä cuohunet		

ennen cuin wuoret olit perustetut ja cuckulat
walmistetut olen minä syndynyt.

MLV19	25 before the mountains were settled, before the hills. I was brought out	KJV	25. Before the mountains were settled, before the hills was I brought forth:
Dk1871	25. Før Bjergene bleve nedsænkede; før Højene blevet til, er jeg født.	KXII	25. Förr än bergen grundad voro, förr än högarna, var jag beredd.
PR1739	25. Ennego mäed mahhapandi, enne mäekinkusid ollin ma sündinud.	LT	25. Pirma kalnų ir kalvų iškilimo aš buvau pagimdyta,
Luther1912	25. Ehe denn die Berge eingesenkt waren, vor den Hügeln war ich geboren,	Ostervald-Fr	25. J'ai été engendrée avant que les montagnes fussent assises, et avant les coteaux;
RV'1862	25. Ántes que los montes fuesen fundados: ántes de los collados, yo era engendrada.	SVV1770	25 Aleer de bergen ingevest waren, voor de heuvelen was Ik geboren.
PL1881	25. Pierwej niż góry założone były, niż były pagórki, spłodzonam jest.	Karoli1908Hu	25. Minekelőtte a hegyek leülepedtek volna, a halmoknak előtte születtem.
RuSV1876	25 Я родилась прежде, нежели водружены были горы, прежде холмов,	БКуліш	25. Родилась, як ще з землї не возвиглисѧ гори, перше нїж горби постали;
FI33/38	26. kun hän ei vielä ollut tehnyt maata, ei mantua, ei maanpiirin tomujen alkuakaan.	Biblia1776	26. Ei hǟn ollut vielä maata luonut, ja mitä sen päällä on, eikä maan piirin vuoria.
CPR1642	26. Ei hǟn ollut wielä maata luonut ja mitä sen		

päällä on eikä maan pijrin wuoria.

MLV19	26 while as yet he had not made the earth, nor the fields, nor the beginning of the dust of the world.	KJV	26. While as yet he had not made the earth, nor the fields, nor the highest part of the dust of the world.
Dk1871	26. Han havde endnu ikke skabt Jorden eller Markerne eller det første af Jordens Støv.	KXII	26. Han hade icke ännu gjort jordena, och hvarder på är, eller jordenes berg.
PR1739	26. Kui Tēma es olle weel maad teinud, egga tühje Ma kohte, ja eñekui ma-ilma pörmo arro olli.	LT	26. kai Jis dar nebuvo padaręs žemės, jos laukų ir pirmujų žemės dulkių.
Luther1912	26. da er die Erde noch nicht gemacht hatte und was darauf ist, noch die Berge des Erdbodens.	Ostervald-Fr	26. Avant qu'il eût fait la terre, et les campagnes, et le commencement de la poussière du monde.
RV'1862	26. No había aun hecho la tierra, ni las plazas, ni la cabeza de los polvos del mundo.	SVV1770	26 Hij had de aarde nog niet gemaakt, noch de velden, noch de aanvang van de stofjes der wereld.
PL1881	26. Jeszcze był nie uczynił ziemi, i równin, ani początku prochu okręgu ziemskiego.	Karoli1908Hu	26. Mikor még nem csinálta vala [9†] a földet és a mezőket, és a világ porának kezdetét.
RuSV1876	26 когда еще Он не сотворил ни земли, ни полей, ни начальных пылинок вселенной.	БКуліш	26. Як іще він не створив нї землї, нї степу, нї грудок тих, що з них злїпивсь круг земний.

SANANLASKUT

FI33/38	27. Kun hän taivaat valmisti, olin minä siinä, kun hän veti piirin syvyyden pinnalle,	Biblia1776	27. Kuin hän valmisti taivaan, olin minä siellä, kuin hän syvyyden visusti mittasi.
CPR1642	27. Cosca hän walmisti taiwan olin minä siellä cosca hän sywyden wisust mittais.		
MLV19	27 When he established the heavens, I was there. When he set a circle upon the face of the deep,	KJV	27. When he prepared the heavens, I was there: when he set a compass upon the face of the depth:
Dk1871	27. Der han beredte Himmelne, da var jeg der, der han slog en Kreds oven over Afgrunden;	KKII	27. Då han beredde himmelen, var jag der; då han fattade djupen med sitt mål;
PR1739	27. Kui Temma taewad walmistas, siis ollin Minna seäl, kui Ta pire ärramärkis süggawusse ümber.	LT	27. Kai Jis paruošė dangus, aš ten buvau. Kai Jis nubréžę ribą virš gelmių,
Luther1912	27. Da er die Himmel bereitete, war ich daselbst, da er die Tiefe mit seinem Ziel faßte.	Ostervald-Fr	27. Quand il agençait les cieux, j'y étais; quand il traçait le cercle au-dessus de l'abîme,
RV'1862	27. Cuando componía los cielos, allí estaba yo; cuando señalaba por compás las sobreaz del abismo:	SVV1770	27 Toen Hij de hemelen bereidde, was Ik daar; toen Hij een cirkel over het vlakke des afgronds beschreef;
PL1881	27. Gdy gotował niebiosa, tamem była; gdy rozmierzał okrągłość nad przepaściami;	Karoli1908Hu	27. Mikor készíté az eget, ott valék; mikor felveté a mélységek színén a kerekséget;
RuSV1876	27 Когда Он уготвлял небеса, я была там. Когда Он проводил круговую черту по лицу	БКуліш	27. Як розпростирав він небо, була я там. Як він закруглював кружало безоднії,

бездны,

FI33/38	28. kun hän teki vahvoiksi pilvet korkeudessa, kun syvyyden lähteet saivat voiman,	Biblia1776	28. Kuin hän pilvet rakensi ylhäällä, ja sääsi syvyyden lähteet;
CPR1642	28. Cosca hän pilwet rakensi ylhälle ja sääsi sywyden lähtet.		
MLV19	28 when he made firm the skies above, when the fountains of the deep became strong,	KJV	28. When he established the clouds above: when he strengthened the fountains of the deep:
Dk1871	28. der han befæstede Skyerne heroventil, der Afgrundens Kilder fik deres faste Sted;	KXII	28. Då han befäste skyarna ofvantill; då han befäste djupsens källor;
PR1739	28. Kui Ta üllemad pilwed üllewel tuggewaks teggi, kui Ta süggawusse hallikad kinnitas.	LT	28. įtvirtino debesis viršuje ir sustiprino gelmių šaltinius,
Luther1912	28. Da er die Wolken droben festete, da er festigte die Brunnen der Tiefe,	Ostervald-Fr	28. Quand il fixait les nuages en haut, quand il faisait jaillir les fontaines de l'abîme.
RV'1862	28. Cuando afirmaba los cielos arriba: cuando afirmaba las fuentes del abismo:	SVV1770	28 Toen Hij de opperwolken van boven vestigde; toen Hij de fonteinen des afgronds vastmaakte;
PL1881	28. Gdy utwierdzał obłoki w górze, i umacniał źródła przepaści;	Karoli1908Hu	28. Mikor megerősíté a felhőket ott fenn, mikor erősekké lőnek a mélységeknek forrásai;

RuSV1876 28 когда утверждал вверху облака, когда
укреплял источники бездны,

БКуліш 28. Як хмари в горі згущав, як замикав
джерела безодні (надземної),

FI33/38 29. kun hän merelle asetti sen rajat, että
vedet eivät kävisi hänen käskynsä yli, kun hän
vahvisti maan perustukset,

Biblia1776 29. Kuin hän meren äret määräsi, ja vetten
eteen asetti määrän, ettei he astuisi
rantansa ylitse; kuin hän maan perustukset
laski,

CPR1642 29. Cosca hän meren äret määräis ja wetten
eteen asetti määrän ettei he astuisi sen ylidze.

MLV19 29 when he gave to the sea its boundary that
the waters should not transgress his
commandment, when he marked out the
foundations of the earth,

KJV 29. When he gave to the sea his decree, that
the waters should not pass his
commandment: when he appointed the
foundations of the earth:

Dk1871 29. der han satte Havet dets Grænse, at
Vandene ikke skulde overtræde hans Befaling,
der han lagde Jordens Grundvold:

KXII 29. Då han satte hafvena sitt mål, och
vattnena, att de icke skulle gå öfver sina
befallning; då han lade jordenes grund;

PR1739 29. Kui Ta merrele temma seätud pire panni,
et wessi ülle temma su-sanna ei piddand
käima, kui ta Ma allused ärramärkis.

LT 29. davē jūrai nurodymą, kad vandenys
neperžengtų Jo įsakymo, ir déjo žemės
pamatus,

Luther1912 29. da er dem Meer das Ziel setzte und den
Wassern, daß sie nicht überschreiten seinen
Befehl, da er den Grund der Erde legte:

Ostervald-Fr 29. Quand il imposait à la mer sa loi, afin
que ses eaux n'en franchissent pas les
limites, quand il posait les fondements de la
terre,

SANANLASKUT

RV'1862	29. Cuando ponía a la mar su estatuto; y a las aguas, que no pasasen su mandamiento: cuando señalaba los fundamentos de la tierra:	SVV1770	29 Toen Hij der zee haar perk zette, opdat de wateren Zijn bevel niet zouden overtreden; toen Hij de grondvesten der aarde stelde;
PL1881	29. Gdy zakładał morzu granice jego, i wodom, aby nie przestępowały rozkazania jego; gdy rozmierzał grunty ziemi:	Karoli1908Hu	29. Mikor felveté a tengernek határit, hogy a vizek át ne [10+] hágják az Ő parancsolatját, mikor megállapítá e földnek fundamentomait:
RuSV1876	29 когда давал морю устав, чтобы воды не переступали пределов его, когда полагал основания земли:	БКуліш	29. Як давав морю приказ, щоб води не переступали границь його, як він підвалини землі закладав, -
FI33/38	30. silloin minä hänen sivullansa hoidokkina olin, ihastuksissani olin päivästä päivään ja leikitsin hänen edessänsä kaikin ajoin;	Biblia1776	30. Silloin minä hänen kanssansa vaikutin, ja iloitsin joka päivä, ja leikitsin hänen hänen edessänsä joka aika;
CPR1642	30. Cosca hän maan perustuxen laski silloin minä hänen cansans waicutin ja iloidzin jocapäiwä ja leikidzin hänen edesäns joca aica:		
MLV19	30 then I was by him, a master workman. And I was daily his delight, rejoicing always before him,	KJV	30. Then I was by him, as one brought up with him: and I was daily his delight, rejoicing always before him;
Dk1871	30. Da var jeg hos ham som Kunstnerinde og jeg var hans Lyst Dag for Dag, og jeg legede for	KXII	30. Då var jag verkandes med honom, och hade mina lust dagliga, och spelade för

SANANLASKUT

	hans Ansigt alle rider;		honom alltid;
PR1739	30. Ja ma ollin temma jures kui sülle-laps ja ma ollin temma süddame rööm iggapääw, ja mängisin Temma ees iggal aial.	LT	30. aš buvau šalia Jo kaip įjudės menininkas, gérėjausi kas dieną ir džiūgavau Jo akivaizdoje.
Luther1912	30. da war ich der Werkmeister bei ihm und hatte meine Lust täglich und spielte vor ihm allezeit	Ostervald-Fr	30. Alors j'étais auprès de lui son ouvrière, j'étais ses délices de tous les jours, et je me réjouissais sans cesse en sa présence.
RV'1862	30. Con él estaba yo por ama, y fuí en delicias todos los días, teniendo solaz delante de él en todo tiempo.	SVV1770	30 Toen was Ik een voedsterling bij Hem, en Ik was dagelijks Zijn vermakingen, te aller tijd voor Zijn aangezicht spelende;
PL1881	30. Tedym była u niego jako wychowaniec, i byłam uciechą jego na każdy dzień, grając przed nim na każdy czas.	Karoli1908Hu	30. Mellette valék [11†] mint kézmíves, és gyönyörűsége valék minden nap, játszva ő előtte minden időben.
RuSV1876	30 тогда я была при Нем художницею, и была радостью всякий день, веселясь пред лицем Его во все время,	БКуліш	30. Тоді була я при йому строїтелькою, й була його радістю день за днем, веселячись перед ним увесь час,
FI33/38	31. leikitsin hänen maanpiirinsä päällä, ja ihastukseni olivat ihmislapset.	Biblia1776	31. Ja leikitsin maan piirin päällä; ja minun iloni on olla ihmisten lasten kanssa.
CPR1642	31. Ja leikidzin maan pijrin päällä ja minun ilon on olla ihmisten lasten kanssa.		
MLV19	31 rejoicing in his habitable earth. And my delight was with the sons of men.	KJV	31. Rejoicing in the habitable part of his earth; and my delights were with the sons

of men.

Dk1871	31. jeg legede i Verden paa hans Jord, og min Lyst var hos Menneskens Børn.	KXII	31. Och spelade på hans jords krets, och min lust var med menniskors barn.
PR1739	31. Ja mängisin temma ma-ilma Ma peäl, ja miño süddame rööm on innimesse lastega olles.	LT	31. Džiaugiausi Jo apgyvendintame pasaulyje ir grožėjausi žmonių vaikais.
Luther1912	31. und spielte auf seinem Erdboden, und meine Lust ist bei den Menschenkindern.	Ostervald-Fr	31. Je trouvais ma joie dans le monde et sur la terre, et mon bonheur parmi les enfants des hommes.
RV'1862	31. Tengo solaz en la redondez de su tierra; y mis solaces son con los hijos de los hombres.	SVV1770	31 Spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Mijn vermakingen zijn met de mensenkinderen.
PL1881	31. Gram na okręgu ziemi jego, a rozkoszy moje, mieszkać z synami ludzkimi.	Karoli1908Hu	31. Játszva az ő földének kerekségén, és gyönyörűségemet lelke az emberek fiaiban.
RuSV1876	31 веселясь на земном кругу Его, и радость моя была с сынами человеческими.	БКуліш	31. Веселячись на земному кружі його, радість же моя була - діти людські.
FI33/38	32. Siis te, lapset, kuulkaa minua; autuaat ne, jotka noudattavat minun teitäni!	Biblia1776	32. Niin kuulkaat siis minua, te lapset: autuaat ovat ne , jotka minun tieni pitäävät.
CPR1642	32. Nijn cuulcat sijs minua minun lapseni autuat owat ne jotca minun tieni pitäwät.		

SANANLASKUT

MLV19	32 Now therefore, you* sons, listen to me. For those who keep my ways are fortunate.	KJV	32. Now therefore hearken unto me, O ye children: for blessed are they that keep my ways.
Dk1871	32. Og nu, Børn, hører mig! og salige ere de, som tage Vare paa mine Veje.	KXII	32. Så hører mig nu, min barn; salige äro de som min väg behålla.
PR1739	32. Ja nüüd, lapsed, wötke mind kuulda, ja wägga önsad on need, kes minno teed hoidwad.	LT	32. Dabar, vaikai, klausykite manęs. Palaiminti, kurie eina mano keliais.
Luther1912	32. So gehorchet mir nun, meine Kinder. Wohl denen, die meine Wege halten!	Ostervald-Fr	32. Maintenant donc, mes enfants, écoutez-moi. Heureux ceux qui garderont mes voies!
RV'1862	32. Ahora pues, hijos, oídme; y bienaventurados los que guardaren mis caminos.	SVV1770	32 Nu dan, kinderen! hoort naar Mij; want welgelukzalig zijn zij, die Mijn wegen bewaren.
PL1881	32. Słuchajcież mię tedy teraz, synowie! albowiem błogosławieni, którzy strzegą dróg moich.	Karoli1908Hu	32. És most fiaim, hallgassatok engemet, és boldogok, [12†] a kik az én útaimat megtartják.
RuSV1876	32 Итак, дети, послушайте меня; и блаженны те, которые хранят пути мои!	БКуліш	32. Проте ж, діти, слухайте мене; й благословенні ті, хто стежок моїх пильнує.
FI33/38	33. Kuritusta kuulkaa, niin viisastutte; älkää sen antako mennä menojaan.	Biblia1776	33. Kuulkaat kuritusta, olkaat viisaat, ja älkääät hyljätkö sitä.
CPR1642	33. Cuulcat curitusta olcat wijsat ja älkät hyljätkö sitä.		

MLV19	33 Hear instruction and be wise and do not refuse it.	KJV	33. Hear instruction, and be wise, and refuse it not.
Dk1871	33. Hører Undervisning og bliver vise, og lader den ikke fare!	KXII	33. Hörer tuktan, och varer vise, och låter icke fara henne.
PR1739	33. Kuulge öppetust, ja sage targaks, ja ärge törkuge wasto.	LT	33. Klausykite pamokymų ir būkite išmintingi, neatmeskite jų.
Luther1912	33. Höret die Zucht und werdet weise und lasset sie nicht fahren.	Ostervald-Fr	33. Écoutez l'instruction, pour devenir sages, et ne la rejetez point.
RV'1862	33. Obedecéd la instrucción, y sed sabios; y no la menosprecieis.	SVV1770	33 Hoort de tucht, en wordt wijs, en verwerpt die niet.
PL1881	33. Słuchajcie ćwiczenia, nabądźcie rozumu, a nie cofajcie się.	Karoli1908Hu	33. Hallgassátok a tudományt és legyetek bölcsék, és magatokat el ne vonjátok!
RuSV1876	33 Послушайте наставления и будьте мудры, и не отступайте от него .	БКуліш	33. Слухайте науки, й будьте мудрі, та й не одступайте від ней.
FI33/38	34. Autuas se ihmisen, joka minua kuulee, valvoo minun ovillani päivästä päivään, vartioitsee minun ovieni pieliä!	Biblia1776	34. Autuas on se ihmisen, joka minua kuulee, joka minun ovellani valvoa joka päivä, ja vartioitsee minun pihtipielissäni.
CPR1642	34. Autuas on se ihmisen joca minua cuule ja joca minun owellani walwo jocapäiwä ja wartiodze minun pihtipielesäni.		

SANANLASKUT

MLV19	34 The man who hears me is fortunate, watching daily at my gates, waiting at the posts of my doors.	KJV	34. Blessed is the man that heareth me, watching daily at my gates, waiting at the posts of my doors.
Dk1871	34. Saligt er det Menneske, som hører mig, saa at han dagligt vaager ved mine Døre og tager Vare paa mine Dørstolper.	KXII	34. Säll är den människa, som mig hörer, så att han vakar vid mina dörr dagliga, att han vaktar vid min dörrträ.
PR1739	34. Wägga önnis on se iñine, kes mind wöttab kuulda, et ta miño uste peäl walwaks iggapääw, et ta mo uste sammaste jures wahhiks seisaks.	LT	34. Palaimintas žmogus, kuris klauso manęs, kasdien budi prie mano vartų ir laukia prie mano durų.
Luther1912	34. Wohl dem Menschen, der mir gehorcht, daß er wache an meiner Tür täglich, daß er warte an den Pfosten meiner Tür.	Ostervald-Fr	34. Heureux l'homme qui m'écoute, qui veille à mes portes chaque jour, et qui garde les poteaux de l'entrée de ma maison!
RV'1862	34. Bienaventurado el hombre que me oye, trasnochando a mis puertas cada día: guardando los umbrales de mis entradas.	SVV1770	34 Welgelukzalig is de mens, die naar Mij hoort, dagelijks wakende aan Mijn poorten, waarnemende de posten Mijner deuren.
PL1881	34. Błogosławiony człowiek, który mię słucha, czując u wrót moich na każdy dzień, a strzegąc podwoi drzwi moich.	Karoli1908Hu	34. Boldog ember, a ki hallgat [13†] engem, az [14†] én ajtóm előtt virrasztván minden nap, az én ajtóim félfáit őrizvén.
RuSV1876	34 Блажен человек, который слушает меня, бодрствуя каждый день у ворот моих и стоя на страже у дверей моих!	БКуліш	34. Блажен, хто слухає мене, й не висипує перебуває день-у-день у воріт моїх, та стоять на сторожі під дверима в мене!

SANANLASKUT

FI33/38	35. Sillä joka minut löytää, löytää elämän ja saa Herran mielisuosion.	Biblia1776	35. Sillä joka minun löytää, hän elämän löytää, ja on Herralle otollinen;
CPR1642	35. Joca minun löytä hän elämän löytä ja on Jumalalle otollinen: mutta joca minua wastan syndiä teke hän wahingoidze sieluns jocainen cuin minua wiha hän racasta cuolemata.		
MLV19	35 Because he who finds me finds life and will obtain favor of Jehovah.	KJV	35. For whoso findeth me findeth life, and shall obtain favour of the LORD.
Dk1871	35. Thi hvo mig finder, han finder Livet og faar Velbehag hos Herren.	KXII	35. Den mig finner, han finner lifvet, och skall få behag af Herranom.
PR1739	35. Sest kes mind leiab, se leiab ello, ja saab Jehowa käest kätte, kust temmal hea meel on.	LT	35. Kas randa mane, randa gyvenimą ir įgis Viešpaties palankumą.
Luther1912	35. Wer mich findet, der findet das Leben und wird Wohlgefallen vom HERRN erlangen.	Ostervald-Fr	35. Car celui qui me trouve, trouve la vie, et obtient la faveur de l'Éternel;
RV'1862	35. Porque el que me hallare, hallará la vida; y alcanzará la voluntad de Jehová.	SVV1770	35 Want die Mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van den HEERE.
PL1881	35. Bo kto mię znajduje, znajduje żywot, a otrzymuje łaskę od Pana.	Karoli1908Hu	35. Mert a ki megnyer engem, nyert életet, [15+] és szerzett az Úrtól jóakaratot.
RuSV1876	35 потому что, кто нашел меня, тот нашел жизнь, и получит благодать от Господа;	БКуліш	35. Бо хто знайшов мене, знайшов житте, й одержить ласку від Господа;
FI33/38	36. Mutta joka menee minusta harhaan, saa	Biblia1776	36. Mutta, joka minua vastaan syntiä tekee,

vahingon sielullensa; kaikki, jotka minua vihaavat, rakastavat kuolemaa.

hän vahingoitsee sielunsa: jokainen joka minua vihaa, hän rakastaa kuolemaa.

CPR1642

MLV19	36 But he who sins against me wrongs his own soul. All those who hate me love death.	KJV	36. But he that sinneth against me wrongeth his own soul: all they that hate me love death.
Dk1871	36. Men hvo, som synder imod mig, skader sin Sjæl; alle, som mig hade, elske Døden.	KXII	36. Men den som syndar emot mig, han skadar sina själ; alle de mig hata, de älska döden.
PR1739	36. Agga kes minno wasto patto teeb, se teeb wäggivalda omma hingeles; keik, kes mind wiikawad, need armastawad surma.	LT	36. Kas nusideda prieš mane, tas kenkia pats sau. Kas manęs nekenčia, myli mirtj'.
Luther1912	36. Wer aber an mir sündigt, der verletzt seine Seele. Alle, die mich hassen, lieben den Tod.	Ostervald-Fr	36. Mais celui qui m'offense fait tort à son âme. Tous ceux qui me haïssent, aiment la mort.
RV'1862	36. Mas el que peca contra mí, defrauda a su alma: todos los que me aborrecen, aman la muerte.	SVV1770	36 Maar die tegen Mij zondigt, doet zijn ziel geweld aan; allen, die Mij haten, hebben den dood lief.
PL1881	36. Ale kto grzeszy przeciwko mnie, krzywdę czyni duszy swojej; wszyscy, którzy mię nienawidzą, miują śmierć.	Karoli1908Hu	36. De a ki vétkezik ellenem, erőszakot cselekszik az ő lelkén; minden, valaki engem gyűlöл, szereti [16†] a halált!
RuSV1876	36 а согрешающий против меня наносит	БКуліш	36. Хто ж грішить проти мене, душі своїй

вред душе своей: все ненавидящие меня любят смерть".

той шкодить: всі, що цураються мене, люблять смерть.

9 luku

Viisaus kutsuu pitoihinsa; tyhmyys houkuttelee luoksesta.

FI33/38 1. Viisaus on talonsa rakentanut, veistänyt seitsemän pylvästäänsä.

CPR1642 1. Wijsaus rakensi hänelens huonen ja vuoli sijhen seidzemen padzasta.

MLV19 1 Wisdom has built her house. She has hewn out her seven pillars.

Dk1871 1. Visdommen har bygget sit Hus, har udhugget sine syv Piller;

PR1739 1. Üllem Tarkus ehitas omma kodda, ta raius walmis omma seitse sammast.

Luther1912 1. Die Weisheit baute ihr Haus und hieb sieben Säulen,

RV'1862 1. LA sabiduría edificó su casa; labró sus siete columnas:

Biblia1776 1. Viisaus rakensi huoneensa, ja vuoli siihen seitsemän patsasta,

KJV 1. Wisdom hath builded her house, she hath hewn out her seven pillars:

KXII 1. Visheten byggde sitt hus, och högg sju pelare;

LT 1. Išmintis pasistatė namus, išsikirto septynias kolonas.

Ostervald-Fr 1. La sagesse a bâti sa maison; elle a taillé ses sept colonnes.

SVV1770 1 De opperste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd; Zij heeft Haar zeven pilaren gehouwen.

PL1881	1. Mądrość zbudowała dom swój, i wyciosała siedm słupów swoich;	Karoli1908Hu	1. Bölcseség megépítette az ő házát, annak hét oszlopát kivágván.
RuSV1876	1 Премудрость построила себе дом, вытесала семь столбов его,	БКуліш	1. Премудрість збудувала будинок собі, витесала сім стовпів до ного,
FI33/38	2. Hän on teuraansa teurastanut, viininsä sekoittanut ja myösken pöytänsä kattanut.	Biblia1776	2. Ja teurasti teuraansa, sekoitti viinansa ja valmisti pöytänsä,
CPR1642	2. Ja teurasti teurans secoitti wiinan ja walmisti pöytäns.		
MLV19	2 She has killed her beasts. She has mingled her wine. She has also furnished her table.	KJV	2. She hath killed her beasts; she hath mingled her wine; she hath also furnished her table.
Dk1871	2. hun har slagtet sit Slagtekvæg, blandet sin Vin og dækket sit Bord;	KKII	2. Och slaktade sin boskap, skänkte sitt vin, och tillredde sitt bord;
PR1739	2. Ta tappis ommad tappaweiksed, seggas omma wina, kattis ka omma laua walmis.	LT	2. Ji papjovė gyvulius, sumaišė vyną ir, padengusi stalą,
Luther1912	2. schlachtete ihr Vieh und trug ihren Wein auf und bereitete ihren Tisch	Ostervald-Fr	2. Elle a apprêté sa viande, elle a préparé son vin; elle a déjà dressé sa table.
RV'1862	2. Mató a su víctima, templó su vino, y puso su mesa.	SVV1770	2 Zij heeft Haar slachtvee geslacht. Zij heeft Haar wijn gemengd; ook heeft Zij Haar tafel toegericht.

SANANLASKUT

PL1881	2. Pobiła bydło swoje, roztworzyła wino swoje, i stół swój przygotowała;	Karoli1908Hu	2. Megölte vágnivalóit, kitöltötte borát, asztalát is elkészítette.
RuSV1876	2 заколола жертву, растворила вино свое и приготовила у себя трапезу;	БКуліш	2. Заколола жертви, налила вина й приготовила стіл у себе;
FI33/38	3. Hän on palvelijattarena lähetänyt kutsua kuuluttamaan kaupungin kumpujen rinteiltä:	Biblia1776	3. Ja lähetti piikansa, korkeista kaupungin saleista kutsumaan:
CPR1642	3. Ja lähetti pijcans corkeista Caupungin saleista cudzuman.		
MLV19	3 She has sent forth her maidens. She cries out upon the highest places of the city:	KJV	3. She hath sent forth her maidens: she crieth upon the highest places of the city,
Dk1871	3. hun har udsendt sine Piger, hun kalder fra Toppene af Stadens Høje:	KKII	3. Och sände sina tjenarinnor ut, till att bjuda upp på stadsens palats:
PR1739	3. Ta läkkitas ommad ümardajad wälja, Ta hüdis üllematte liñna paikade otsas.	LT	3. pasiuntē tarnaites šaukti miesto aukščiausiose vietose:
Luther1912	3. und sandte ihre Dirnen aus, zu rufen oben auf den Höhen der Stadt:	Ostervald-Fr	3. Elle a envoyé ses servantes; du haut des lieux les plus élevés de la ville, elle crie:
RV'1862	3. Envío sus criadas, clamó sobre lo más alto de la ciudad:	SVV1770	3 Zij heeft Haar dienstmaagden uitgezonden; Zij nodigt op de tinnen van de hoogten der stad:
PL1881	3. A rozesłała dziewczki swoje, woła na wierzchach najwyższych miejsc w mieście,	Karoli1908Hu	3. Elbocsátá az ó leányit, [1†] hivogat a város magas helyeinek tetein.

mówiąc:

RuSV1876 3 послала слуг своих провозгласить с
возвышеностей городских:

БКуліш 3. Розіслала служебки свої, щоб
покликали з городських висот:

FI33/38 4. Joka yksinkertainen on, poiketkoon tänne.
Sille, joka on mieltä vailla, hän sanoo:

Biblia1776 4. Joka tyhmä on, hän tulkaan tänne; ja
hulluille sanoi hän:

CPR1642 4. Joca tyhmä on hän tulcan tänne ja hulluille
sanoi hän:

MLV19 4 He who is simple, let him turn in here. As for
him who is void of understanding, she says to
him,

KJV 4. Whoso is simple, let him turn in hither: as
for him that wanteth understanding, she
saith to him,

Dk1871 4. Hvo der er uvidende, den vende sig hid; og
til den, som fattes Forstand, siger hun:

KXII 4. Den fåkunnig är, han komme hit; och till
de därar sade hon:

PR1739 4. Kes rummal on , se tulgo ärra seie: ja kel ep
olle meelt Peas, sellele ütles temma:

LT 4. "Neišmanėliai, ateikite!" Kam trūksta
supratimo, ji sako:

Luther1912 4. Wer verständig ist, der mache sich hierher!,
und zum Narren sprach sie:

Ostervald-Fr 4. Que celui qui est ignorant entre ici! Et elle
dit à ceux qui manquent d'intelligence:

RV'1862 4. Cualquiera simple, venga acá. A los faltos de
entendimiento dijo:

SVV1770 4 Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts! Tot
de verstandeloze zegt Zij:

PL1881 4. Ktokolwiek jest prostakiem, wstęp sam; a
do głupich mówi:

Karoli1908Hu 4. Ki tudatlan? térjen ide; az értelem nélkül
valónak ezt mondja:

SANANLASKUT

RuSV1876 4 „кто неразумен, обратись сюда!" И скудоумному она сказала:

БКуліш 4. Хто невчений простак, звертай сюди! а тим, що на розум убогі, сказала:

FI33/38 5. Tulkaa, syökää minun leipääni ja juokaa viiniä, minun sekoittamaani.

Biblia1776 5. Tulkaat ja syökäät minun leivästääni, ja juokaat viinaa, jonka minä sekoitin.

CPR1642 5. Tulcat ja syökät minun leiwistääni ja juocat sijtä wijnasta jota minä caadan sisälle.

MLV19 5 Come, eat of my bread and drink of the wine which I have mingled.

KJV 5. Come, eat of my bread, and drink of the wine which I have mingled.

Dk1871 5. Kommer hid æder af mit Brød, og drikker af Vinen, som jeg har blandet.

KXII 5. Kommer, äter af mitt bröd, och dricker af vinet, som jag skänker;

PR1739 5. Tulge, söge minno leiwast, ja joge wina, mis ma segganud.

LT 5. "Ateikite, valgykite mano duonos ir gerkite vyno, kurj sumaišiau.

Luther1912 5. "Kommet, zehret von meinem Brot und trinket den Wein, den ich schenke;

Ostervald-Fr 5. Venez, mangez de mon pain, et buvez du vin que j'ai préparé.

RV'1862 5. Veníd, coméd mi pan; y bebéd del vino que yo he templado.

SVV1770 5 Komt, eet van Mijn brood, en drinkt van den wijn, dien Ik gemengd heb.

PL1881 5. Pójdzie, jedzcie chleb mój, i pijcie wino, któreś rozтворzyła.

Karoli1908Hu 5. Jőjjetek, éljetek az én étkemmel, és igyatok a borból, melyet töltöttem.

RuSV1876 5 „идите, ешьте хлеб мой и пейте вино, мною растворенное;

БКуліш 5. Прибуваите та їжте мій хліб і вино мое пийте;

FI33/38	6. Hyljätkää yksinkertaisuus, niin saatte elää, ja astukaa ymmärryksen tielle. —	Biblia1776	6. Hyljätkää hullu meno, niin te saatte elää, ja käykää ymmärryksen tiellä.
CPR1642	6. Hyljätkät hullu meno nijn te saatte elä ja käykät ymmärryxen tiellä.		
MLV19	6 Forsake you* simpleness and live and advance in the way of understanding.	KJV	6. Forsake the foolish, and live; and go in the way of understanding.
Dk1871	6. Forlader Uvidenhed, saa skulle I leve, og gaar lige frem paa Forstandens Vej.	XXII	6. Öfvergifver det galna väsendet, så fân I lefva; och går på förståndens väg.
PR1739	6. Jätke need rummalad mahha, siis peate teie ellama, ja käige moistusse tee peäl.	LT	6. Atsisakykite kvailystës ir gyvenkite; eikite supratimo keliu”.
Luther1912	20. 9. 6. verlaßt das unverständige Wesen, so werdet ihr leben, und gehet auf dem Wege der Klugheit."	Ostervald-Fr	6. Laissez là l'ignorance, et vous vivrez; et marchez dans le chemin de la prudence.
RV'1862	6. Dejád las simplezas, y vivíd; y andád por el camino de la inteligencia.	SVV1770	6 Verlaat de slechtigheden, en leeft; en treedt in den weg des verstands.
PL1881	6. Opuścicie prostotę, a będącie żyli, a chodźcie drogą roz tropności.	Karoli1908Hu	6. Hagyjátok el a bolondokat, hogy éljetek, járjatok az eszességnek útán.
RuSV1876	6 оставьте неразумие, и живите, и ходите путем разума".	БКуліш	6. Покидайте дурноту, й жийте, та ходїте стежками, що вам розум укаже!

FI33/38	7. Joka pilkkaajaa ojentaa, saa itsellensä häpeän, ja häpeäpilkun se, joka jumalatonta nuhtelee.	Biblia1776	7. Joka pilkkaajaa kurittaa, hän saa häpiän, ja joka jumalatointa nuhtelee, hän häväistäään.
CPR1642	7. Joca pilckajata curitta hän saa häpiän ja joca jumalatoinda nuhtele hän häwäistän.		
MLV19	7 He who disciplines a scoffer gets himself reviling. And he who reproves a wicked man gets himself a bruise.	KJV	7. He that reproveth a scorner getteth to himself shame: and he that rebuketh a wicked man getteth himself a blot.
Dk1871	7. Hvo som revser en Spotter, henter sig Spot, og hvo som irtettesætter den ugudelige, faar Skændsel til Løn.	KXII	7. Hvilken som tuktar bespottaren, han får skam igen; och den som straffar en ogudaktigan, han värder försmädad.
PR1739	7. Kes pilkjat öppetab, se saab ennesele häbbinaero, ja kes öälät nomib, sellele tulleb rojane märk külge.	LT	7. Kas bara niekintoją, susilaiks gėdos; sudraudęs nedorėlj, užsitruaksi dėmę.
Luther1912	7. Wer den Spötter züchtigt, der muß Schande auf sich nehmen; und wer den Gottlosen straft, der muß gehöhnt werden.	Ostervald-Fr	7. Celui qui reprend un moqueur, n'en reçoit que de la honte; et celui qui corrige un méchant, s'attire un affront.
RV'1862	7. El que castiga al burlador, afrenta toma para sí; y el que reprende al impío, su mancha.	SVV1770	7 Wie den spotter tuchtigt, behaalt zich schande; en die den goddeloze bestraft, zijn schandvlek.
PL1881	7. Kto strofuje naśmiewcę, odnoszi haóbę; a kto strofuje niezbożnika, odnoszi zelżywość.	Karoli1908Hu	7. A ki tanítja a csúfolót, [2†] nyer magának szidalmat: és a ki feddi a latrot, szégyenére

RuSV1876 7 Поучающий кощунника наживет себе бесславие, и обличающий нечестивого – пятно себе.

FI33/38 8. Älä nuhtele pilkkaajaa, ettei hän sinua vihaisi; nuhtele viisasta, niin hän sinua rakastaa.

CPR1642 8. Älä rangaise pilckajata ettei hän sinua wihais nuhtele wijsasta ja hän racasta sinua.

MLV19 8 Reprove not a scoffer, lest he hate you. Reprove a wise man and he will love you.

Dk1871 8. Sæt ikke en Spotter Rette, at han ikke skal have dig; sset en viis i Rette, og han skal elske dig.

PR1739 8. Ärra nomi pilkjat, et ta sind ei wihka; nomi tarka innimest, ja temma armastab sind.

Luther1912 8. Strafe den Spötter nicht, er haßt dich; strafe den Weisen, der wird dich lieben.

RV'1862 8. No castigues al burlador, porque no te aborrezca: castiga al sabio, y amarte ha.

lesz.

БКуліш 7. Хто хоче кепкуна навчати, наживе собі неславу, а хто докоряє безбожниківі, сказу собі чинить.

Biblia1776 8. Älä rankaise pilkkaajaa, ettei hän sinua vihaisi: nuhtele viisasta, ja hän rakastaa sinua.

KJV 8. Reprove not a scorner, lest he hate thee: rebuke a wise man, and he will love thee.

KKII 8. Straffa bespottaren intet, att han icke hatar dig; straffa den visa, han skall älska dig.

LT 8. Nebark niekintojo, kad jis neimtū tavęs neapkęsti; sudrausk išmintingą, ir jis mylės tave.

Ostervald-Fr 8. Ne reprends point un moqueur, de peur qu'il ne te hâisse; reprends un homme sage, et il t'aimera.

SVV1770 8 Bestraf den spotter niet, opdat hij u niet hate; bestraf den wijze, en hij zal u

liefhebben.

PL1881 8. Nie strofuj naśmiewcy, aby cię nie miał w nienawiści; strofuj mądrego, a będzie cię miłował.

RuSV1876 8 Не обличай кощунника, чтобы он не возненавидел тебя; обличай мудрого, и он возлюбит тебя;

FI33/38 9. Anna viisaalle, niin hän yhä viisastuu; opeta vanhurskasta, niin hän saa oppia lisää.

CPR1642 9. Anna wijsalle nijn hän wijsammaxi tule opeta wanhurstasta nijn hän opisa enäne.

MLV19 9 Give opportunity to a wise man and he will be yet wiser. Teach a righteous man and he will increase in learning.

Dk1871 9. Giv den vise, og han skal blive visere; undervis den retfærdige, og han skal tage til i Lældom.

PR1739 9. Anna targale maenitsust , siis lähhäb ta weel targemaks; anna öigele tarkust teäda, siis wöttab ta ennam öppida.

Karoli1908Hu 8. Ne fedd meg a csúfolót, hogy ne gyűlöljön téged; fedd meg a bőlcset, és [3+] szeret téged.

БКуліш 8. Не картай кепкуна, бо зnenавидить тебе; картай мудрого, а будеш йому любий;

Biblia1776 9. Anna viisaalle, niin hän viisaammaksi tulee: opeta vanhurskasta, niin hän opissaan etenee.

KJV 9. Give instruction to a wise man, and he will be yet wiser: teach a just man, and he will increase in learning.

KXII 9. Gif dem visa, så skall han ännu visare varda; lär den rätfärdiga, så växer han till i lärdom.

LT 9. Patark išmintingam, ir jis taps dar išmintingesnis; pamokyk teisujj, ir jo pažinimas išaugs.

SANANLASKUT

Luther1912	9. Gib dem Weisen, so wird er noch weiser werden; lehre den Gerechten, so wird er in der Lehre zunehmen.	Ostervald-Fr	9. Instruis un sage, et il deviendra encore plus sage; enseigne un homme de bien, et il croîtra en science.
RV'1862	9. Dá instrucción al sabio, y será más sabio: enseña al justo, y añadirá enseñamiento.	SVV1770	9 Leer den wijze, zo zal hij nog wijzer worden; onderwijs den rechtvaardige, zo zal hij in leer toenemen.
PL1881	9. Uczyó to mądremu, a mędrszym będzie; naucz sprawiedliwego, a będzie umiejętniejszym.	Karoli1908Hu	9. Adj a bölcsnek, és még bölcsebb lesz; tanítsd az igazat, és öregbítí a tanulságot.
RuSV1876	9 дай наставление мудрому, и он будет еще мудрее; научи правдивого, и он приумножит знание.	БКуліш	9. Дай науку мудрому, - зробиться ще премудрійшим, вмудряй праводушного, а він своє знаннє примножить.
FI33/38	10. Herran pelko on viisauden alku, ja Pyhimmän tunteminen on ymmärrystä. —	Biblia1776	10. Viisauden alku on Herran pelko, ja pyhäin tieto on ymmärrys.
CPR1642	10. Wiisauden alcu on HERran pelco ja pyhäin opetus on ymmärrys.		
MLV19	10 The fear of Jehovah is the beginning of wisdom and the knowledge of the Holy is understanding.	KJV	10. The fear of the LORD is the beginning of wisdom: and the knowledge of the holy is understanding.
Dk1871	10. Herrens Frygt er Visdoms Begyndelse, og Kundskab om den Hellige er Forstand.	KXII	10. Vishetenes begynnelse är Herrans fruktan, och förstånd lärer hvad heligt är;
PR1739	10. Jehowa kartus on tarkusse hakkatus, ja	LT	10. Viešpaties baimėišminties pradžia, o

pühhade tundminne on moistus.

Šventojo pažinimassupratimas.

Luther1912	10. Der Weisheit Anfang ist des HERRN Furcht, und den Heiligen erkennen ist Verstand.	Ostervald-Fr	10. Le commencement de la sagesse est la crainte de l'Éternel; et la science des saints c'est la prudence.
RV'1862	10. El temor de Jehová es el principio de la sabiduría; y la ciencia de los santos es inteligencia.	SVV1770	10 De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid, en de wetenschap der heiligen is verstand.
PL1881	10. Początek mądrości jest bojaźń Pańska, a umiejętność świętych jest rozum.	Karoli1908Hu	10. A bölcseségnek kezdete az [4†] Úrnak félelme; és a Szentnek ismerete az eszesség.
RuSV1876	10 Начало мудрости – страх Господень, и познание Святаго – разум;	БКуліш	10. Почин премудрості - страх Господень, а пізнаннє съятого - ce розум;
FI33/38	11. Sillä minun avullani päiväsi enenevä ja jatkuvat elämäsi vuodet.	Biblia1776	11. Sillä minun kauttani sinun päiväs enennetään, ja ikäs vuodet lisätään.
CPR1642	11. Sillä minun cauttani sinun päiwäs enätän ja ikäs wuodet lisätän.		
MLV19	11 Because by me your days will be multiplied and the years of your life will be increased.	KJV	11. For by me thy days shall be multiplied, and the years of thy life shall be increased.
Dk1871	11. Thi ved mig skulle dine Dage blive mange, og flere Leveaar skulle vor de dig tillagte:	XXII	11. Ty igenom mig skola dine dagar många varda, och dins lifs år dig flera varda.
PR1739	11. Sest minno läbbi saab so päivi paljo, ja so ello aastad sawad jätko.	LT	11. Per mane padaugēs tavo dienų, bus pridēta gyvenimo metų.

Luther1912	11. Denn durch mich werden deiner Tage viel werden und werden dir der Jahre des Lebens mehr werden.	Ostervald-Fr	11. Car par moi tes jours seront multipliés, et des années seront ajoutées à ta vie.
RV'1862	11. Porque por mí se aumentarán tus días; y años de vida se te añadirán.	SVV1770	11 Want door Mij zullen uw dagen vermenigvuldigen, en de jaren des levens zullen u toegedaan worden.
PL1881	11. Bo przez mię rozmnożą się dni twoje, i przedłużą się lata żywota.	Karoli1908Hu	11. Mert én általam sokasulnak meg a te [5†] napjaid, és meghosszabbítják néked életednek esztendeit.
RuSV1876	11 потому что через меня умножатся дни твои, и прибавится тебе лет жизни.	БКуліш	11. Бо тілько через мене продовжиться вік твій і причиниться тобі років життя.
FI33/38	12. Jos olet viisas, olet omaksi hyväksesi viisas; ja jos olet pilkkaaja, saat sinä sen yksin kestäää.	Biblia1776	12. Jos sinä olet viisas, niin sinä itselles viisas olet; mutta jos sinä olet pilkkaaja, niin sinä itse sen kannat.
CPR1642	12. Jos sinä olet wijsas nijns idzelles wijsas olet mutta jos sinä olet pilkkaaja nijn se idze sinuun sattu.		
MLV19	12 If you are wise, you are wise for yourself. And if you scoff, you alone will bear it.	KJV	12. If thou be wise, thou shalt be wise for thyself: but if thou scornest, thou alone shalt bear it.
Dk1871	12. Dersom du er viis, er du viis til dit eget	KXII	12. Äst du vis, så äst du dig vis; äst du en

SANANLASKUT

	Gavn; men spotter du, skal du bære det alene.		bespottare, så måste du umgälla det allena.
PR1739	12. Oleted sa tark, siis oleted ennesele tark; agga oleted sa pilkja, siis kañnad sa üksi sedda .	LT	12. Jei esi išmintingas, esi išmintingas pats sau; jei niekintojas, pats ir nukentėsi.
Luther1912	12. Bist du weise, so bist du dir weise; bist du ein Spötter, so wirst du es allein tragen.	Ostervald-Fr	12. Si tu es sage, tu es sage pour toi-même; si tu es moqueur, tu en porteras seul la peine.
RV'1862	12. Si fuieres sabio, para tí lo serás; mas si fuieres burlador, tú solo pagarás.	SVV1770	12 Indien gjij wijs zijt, gjij zijt wijs voor uzelven; en zijt gjij een spotter, gjij zult het alleen dragen.
PL1881	12. Będzieszli mądrym, sobie będziesz mądrym; a jeżeli naśmiewcą, ty sam szkodę odniesiesz.	Karoli1908Hu	12. Ha bölcs vagy, bölcs vagy te magadnak; ha pedig csúfoló vagy, magad vallod kárát.
RuSV1876	12 если ты мудр, то мудр для себя; и если буен, то один потерпишь.	БКуліш	12. Коли ти мудрий, то мудрий єси собі на користь; коли ж пустун ти, тобі від сього шкода.
FI33/38	13. Tyhmyys on nainen, levoton ja yksinkertainen, eikä hän mistään mitään tiedä.	Biblia1776	13. Hullu, huikentelevainen vaimo, mieletöin ei tiedä mitään,
CPR1642	13. Hullu huikendelewainen waimo kielikello on taitamatoin.		
MLV19	13 The foolish woman is clamorous, simple and knows nothing.	KJV	13. A foolish woman is clamorous: she is simple, and knoweth nothing.

SANANLASKUT

Dk1871	13. Daarskaben er en urolig Kvinde, idel Uvidenhed, og kender ikke noget.	KXII	13. Men en galen ostadig qvinna, full med sqvaller, och fåvitsk;
PR1739	13. Halp ja kärratseja naene on rummalus isse, ja ei tea middagi.	LT	13. Kvaila moteris yra triukšmadarė, neišmananti ir nieko nežino.
Luther1912	13. Es ist aber ein törichtes, wildes Weib, voll Schwätzens, und weiß nichts;	Ostervald-Fr	13. La folie est une femme turbulente, stupide, et qui ne sait rien.
RV'1862	13. La mujer insensata es alborotadora, es simple, y no sabe nada:	SVV1770	13 Een zotte vrouw is woelachtig, de slechtigheid zelve, en weet niet met al.
PL1881	13. Niewiasta głupia świgotliwa jest, prostaczka, i nic nieumiejąca;	Karoli1908Hu	13. Balgaság asszony [6†] fecsegő, bolond és semmit nem tud.
RuSV1876	13 Женщина безрассудная, шумливая, глупая и ничего не знающая	БКуліш	13. Женщина нерозсудлива, щебетлива й глупа невіжа,
FI33/38	14. Hän istuu talonsa ovella, istuimella kaupungin kummuilla,	Biblia1776	14. Istuu huoneensa ovella, korkialla istuimella, ylimmäisessä siassa kaupungissa,
CPR1642	14. Istu huonens owella corkialla istuimella ylimmäises sias Caupungis.		
MLV19	14 And she sits at the door of her house, on a seat in the high places of the city,	KJV	14. For she sitteth at the door of her house, on a seat in the high places of the city,
Dk1871	14. Og hun sidder ved sit Hus's Dør, paa en Stol paa Stadens Høje,	KXII	14. Sitter i sins hus dörr, på en stol, högt uppe i stadenom;

SANANLASKUT

PR1739	14. Ja temma istub oõma koia ukse ees aujärje peäl, liõna kõrge kohtade peäl.	LT	14. Ji sëdi këdëje prie savo namų, aukštose miesto vietose,
Luther1912	14. die sitzt in der Tür ihres Hauses auf dem Stuhl, oben in der Stadt,	Ostervald-Fr	14. Elle s'assied à la porte de la maison, sur un siège, dans les lieux élevés de la ville,
RV'1862	14. Asiéntase sobre una silla a la puerta de su casa, en lo alto de la ciudad;	SVV1770	14 En zij zit aan de deur van haar huis, op een stoel, op de hoge plaatsen der stad;
PL1881	14. A siedzi u drzwi domu swego na stołku, na miejscach wysokich w mieście,	Karoli1908Hu	14. És leült az Ő házának [7†] ajtajába, székre a városnak magas helyein,
RuSV1876	14 садится у дверей дома своего на стуле, на возвышенных местах города,	БКуліш	14. Сїдає на стілцї вона в своїму будинку, на підвисшених місцях у місті,
FI33/38	15. kutsumassa ohikulkijoita, jotka käywät polkujansa suoraan eteenpäin:	Biblia1776	15. Että hän houkuttelis kaikkia, jotka siitä käywät ohitse, ja tietänsä vaeltavat:
CPR1642	15. Että hän haucuttelis caickia jotca sijtä käywät ohidze ja tietäns waeldawat.		
MLV19	15 to call to those who pass by, who go right on their ways: He who is simple, let him turn in here.	KJV	15. To call passengers who go right on their ways:
Dk1871	15. for at kalde paa dem, som gaa forbi ad Vejen, dem, som vandre ret frem paa deres Stier;	KXII	15. Till att bjuda alla de der framom gå, och rättelliga vandra på sinom vägom:
PR1739	15. Et ta kutsub neid, kes sedda teed	LT	15. ir kviečia visus, kurie eina savo kelias:

lähhäwad, kes ommad teeraad öigeks tewad.

Luther1912	15. zu laden alle, die vorübergehen und richtig auf ihrem Wege wandeln:	Ostervald-Fr	15. Pour crier aux passants qui vont droit leur chemin:
RV'1862	15. Para llamar a los que pasan por el camino: que van por sus caminos derechos:	SVV1770	15 Om te roepen degenen, die op den weg voorbijgaan, die hun paden recht maken, zeggende:
PL1881	15. Aby wołała na idących drogą, którzy prosto idą ścieżkami swemi, mówiąc:	Karoli1908Hu	15. Hogy hívja az útonjárókat, a kik egyenesen mennek útjokon.
RuSV1876	15 чтобы звать проходящих дорогою, идущих прямо своими путями:	БКуліш	15. Щоб кликати тих, що йдуть дорогою, що правими дорогами своїми ходять:
FI33/38	16. Joka yksinkertainen on, poiketkoon täinne. Ja sille, joka on mieltä vailla, hän sanoo:	Biblia1776	16. Se joka tyhmä on, hän tulkoon täinne; ja hullulle sanoo hänt:
CPR1642	16. Se joca tyhmä on hänt tulcan täinne: ja hullulle sano hänt:		
MLV19	16 And as for him who is void of understanding, she says to him,	KJV	16. Whoso is simple, let him turn in hither: and as for him that wanteth understanding, she saith to him,
Dk1871	16. hvo der er uvidende, den vende sig hid; og den, som fattes Forstand, ham taler hun til.	KKII	16. Den der fåkunnig är, han komme hit. Och till de dårar säger hon:
PR1739	16. Kes rummal on , se tulgo ärra seie; ja kel ep olle meelt Peas, sellele ütleb temma:	LT	16. “Neišmanėliai, ateikite!” Kam trūksta supratimo, ji sako:

Luther1912 16. Wer unverständig ist, der mache sich hierher!, und zum Narren spricht sie:

RV'1862 16. Cualquiera simple, venga acá. A los faltos de entendimiento, dijo:

PL1881 16. Ktokołwiek jest prostakiem, wstęp sam; a do głupiego mówi:

RuSV1876 16 „кто глуп, обратись сюда!" и скудоумному сказала она:

FI33/38 17. Varastettu vesi on makeata, ja salattu leipä on suloista.

CPR1642 warastettu wesi on makia ja salattu leipä on suloinen.

MLV19 17 Stolen waters are sweet and bread in secret is pleasant.

Dk1871 17. Stjalet Vand er sødt, og lønligt Brød er lækkert.

PR1739 17. Warrastud wessi on maggus, ja leib, mis sallaja woetakse, on örök.

Luther1912 17. Die gestohlenen Wasser sind süß, und das

Ostervald-Fr 16. Que celui qui est ignorant entre ici! Et elle dit à celui qui manque d'intelligence:

SVV1770 16 Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts; en tot den verstandeloze zegt zij:

Karoli1908Hu 16. Ki együgyű? térlen ide, és valaki esztelen, annak ezt mondja:

БКуліш 16. Хто неук, завертай сюди! а недоумкові каже:

Biblia1776 17. Varastettu vesi on makia, ja salattu leipä suloinen;

KJV 17. Stolen waters are sweet, and bread eaten in secret is pleasant.

KXII 17. Stulet vatten är sött, och fördoldt bröd är lustigt.

LT 17. "Vogtas vanduo yra saldesnis, o duona, valgoma slaptoje, skanesné".

Ostervald-Fr 17. Les eaux dérobées sont douces, et le

	verbogene Brot schmeckt wohl.		pain pris en cachette est agréable.
RV'1862	17. Las aguas hurtadas son dulces; y el pan encubierto es suave.	SVV1770	17 De gestolen wateren zijn zoet, en het verborgen brood is liefelijk.
PL1881	17. Wody kradzione słodsze są, a chleb pokątny smaczniejszy.	Karoli1908Hu	17. A lopott víz édes, és a titkon való étel gyönyörűséges!
RuSV1876	17 „воды краденые сладки, и утаенный хлеб приятен”.	БКуліш	17. Вода украдена солодша, й вкритий хліб смашнійший.
FI33/38	18. Eikä toinen tiedä, että haamuja on siellä, että hänen kutsuvieraansa ovat tuonelan laaksoissa.	Biblia1776	18. Vaan ei hän tiedä, että siellä kuolleet ovat: hänen vieraansa ovat helvetin syvyydessä.
CPR1642	17. Waan ei hän tiedä että siellä cuollet oват ja hänen wierans helwetin sywydes.		
MLV19	18 But he knows not because the dead are there, that her guests are in the depths of Sheol.	KJV	18. But he knoweth not that the dead are there; and that her guests are in the depths of hell.
Dk1871	18. Men han ved ikke, at der er Dødninger der; de, som ere indbudne af hende, ere i Dødsrigets Dyb.	KKII	18. Men han vet icke, att der äro de döde, och hennes gäster uti djupa helvetet.
PR1739	18. Agga teine ei tea mitte, et seäl kaddunud hinged on, et need, kes temmast on kutsutud, süggawatte pörgohaudade sees on .	LT	18. Jie nežino, kad ten mirusieji, ir jos svečiai pragaro gelmėse.

Luther1912	18. Er weiß aber nicht, daß daselbst Tote sind und ihre Gäste in der tiefen Grube.	Ostervald-Fr	18. Et il ne sait pas que là sont les morts, et que ses invités sont au fond du Sépulcre.
RV'1862	18. Y no saben, que allí están los muertos; y sus convidados están en los profundos de la sepultura.	SVV1770	18 Maar hij weet niet, dat aldaar doden zijn; haar genoden zijn in de diepten der hel.
PL1881	18. Ale prostak nie wie, że tam są umarli, a ci, których wezwała, są w głębokościach grobu.	Karoli1908Hu	18. És az nem tudja, hogy ott élet nélkül valók vannak; és a pokol mélyébe esnek az ō hivatalosai!
RuSV1876	18 И он не знает, что мертвцы там, и что в глубине преисподней зазванные ею.	БКуліш	18. А він і не знає, що там самі мерці, а ті, кого вона закличе, - в преисподній.

10 luku

Toinen osa (10:1 – 22:16). Salomon sananlaskuja:
Lyhyitä lauselmia elämän eri aloilta.

FI33/38	1. Salomon sananlaskut. Viisas poika on isällensä iloksi, mutta tyhmä poika on äidillensä murheeksi.	Biblia1776	1. Salomon sananlaskut. Viisas poika on isänsä ilo, mutta hullu poika on äidillensä murheeksi.
CPR1642	1. Nämät ovat Salomon sananlascut. Wijsas poica on Isäns ilo mutta hullu poica on äitillens murhexi.		
MLV19	1 The proverbs of Solomon. A wise son makes a glad father, but a foolish son is the	KJV	1. The proverbs of Solomon. A wise son maketh a glad father: but a foolish son is the

	heaviness of his mother.		heaviness of his mother.
Dk1871	1. Salomos Ordsprog. En viis Søn glæder sin Fader, men en daartet, men Retfærdighed redder Døden.	KXII	1. En vis son är sins faders glädje; men en galen son är sine moders grämelse.
PR1739	1. Salomoni öppetusse sannad. Üks tark poeg römustab issa, agga halp poeg on oõma eõmale mele-härmiks.	LT	1. Saliamono patarlës. Išmintingas sūnus-džiaugsmas tévui, kvailas sūnusskausmas motinai.
Luther1912	1. Dies sind die Sprüche Salomos. Ein weiser Sohn ist seines Vaters Freude; aber ein törichter Sohn ist seiner Mutter Grämen.	Ostervald-Fr	1. Proverbes de Salomon. L'enfant sage réjouit son père; mais l'enfant insensé est le chagrin de sa mère.
RV'1862	1. EL hijo sabio alegra al padre; y el hijo insensato es tristeza de su madre.	SVV1770	1 De spreken van Salomo. Een wijs zoon verblijdt den vader; maar een zot zoon is zijner moeder droefheid.
PL1881	1. Syn mądry rozwesela ojca: ale syn głupi smutkiem jest matki swojej.	Karoli1908Hu	1. Salamon bölcs mondásai. A bölcs fiú [1†] örvendezteti az ő atyját; a bolond fiú pedig szomorúsága az ő anyjának.
RuSV1876	1 Притчи Соломона. Сын мудрый радует отца, а сын глупый – огорчение для его матери.	БКуліш	1. Розумний син своїму отцю втіха, а син безумний - материне горе.
FI33/38	2. Vääryyden aarteet eivät auta, mutta vanhurskaus vapahtaa kuolemasta.	Biblia1776	2. Väärin saatu tavara ei ole hyödyllinen; mutta vanhurskaus vapauttaa kuolemasta.
CPR1642	2. Wäärin saatu tawara ei ole hyödyllinen		

mutta wanhurscaus wapautta cuolemasta.

MLV19	2 Treasures of wickedness profit nothing, but righteousness delivers from death.	KJV	2. Treasures of wickedness profit nothing: but righteousness delivereth from death.
Dk1871	2. Uretfærdigheds skatte gavner intet, men retfærdighed redder fra døden.	KXII	2. Orätt gods hjelper intet; men rätaffärdighet friar ifrå döden.
PR1739	2. Öälusse warrandussed ei sada kasso; agga öigus peästab surma käest.	LT	2. Nedorybès turtai nepadeda, bet teisumas išgelbsti nuo mirties.
Luther1912	2. Unrecht Gut hilft nicht; aber Gerechtigkeit errettet vor dem Tode.	Ostervald-Fr	2. Les trésors de méchanceté ne profitent point; mais la justice délivre de la mort.
RV'1862	2. Los tesoros de maldad no serán de provecho; mas la justicia libra de la muerte.	SVV1770	2 Schatten der goddeloosheid doen geen nut; maar de gerechtigheid redt van den dood.
PL1881	2. Nie pomogą skarby niezbożności; ale sprawiedliwość wyrywa od śmierci.	Karoli1908Hu	2. Nem használnak a gonoszság kincsei; [2†] az igazság pedig [3†] megszabadít a halálból.
RuSV1876	2 Не доставляют пользы сокровища неправедные, правдаже избавляет от смерти.	БКуліш	2. Не дають користі добра, неправдою набуті, правда же рятує од смерті.
FI33/38	3. Herra ei salli vanhurskaan nälkää nähdä, mutta jumalattomien himon hän luotansa työntää.	Biblia1776	3. Ei Herra anna vanhuskasten sielun nälkää kärsiä, mutta jumalattomain väärin saadut hän hajoittaa.

CPR1642	3. Ei HERra anna wanhurscasten sieluin nälkä kärsiä mutta jumalattomain väärin saadun hän hajotta.		
MLV19	3 Jehovah will not allow the soul of a righteous man to famish, but he thrusts away the desire of the wicked.	KJV	3. The LORD will not suffer the soul of the righteous to famish: but he casteth away the substance of the wicked.
Dk1871	3. Herren lader ikke den retfærdiges Sjæl hungre, men de ugudeliges Begærighed støder han tilbage.	KKII	3. Herren låter icke de rättfärdigas själar hunger lida; men han omstörter de ogudaktigas arghet.
PR1739	3. Jehowa ei lasse mitte öiget hinge nälgas olla; agga öälatte kahjoteggemist lükkab ta ärra.	LT	3. Viešpats neleidžia badauti teisiajam, bet nedorėlių užgaidų Jis nepatenkina.
Luther1912	3. Der HERR lässt die Seele des Gerechten nicht Hunger leiden; er stößt aber weg der Gottlosen Begierde.	Ostervald-Fr	3. L'Éternel ne permet pas que le juste souffre de la faim; mais il repousse l'avidité des méchants.
RV'1862	3. Jehová no dejará tener hambre al alma del justo: mas la iniquidad lanzará a los impíos.	SVV1770	3 De HEERE laat de ziel des rechtvaardigen niet hongeren; maar de have der goddelozen stoot Hij weg.
PL1881	3. Nie dopuści Pan łaknąć duszy sprawiedliwego; ale majątkość niezbożników rozproszy.	Karoli1908Hu	3. Az Úr nem hagyja éhezni [4†] az igaznak lelkét; az istenteleneknek kivánságát pedig elveti.
RuSV1876	3 Не допустит Господь терпеть голод душе	БКуліш	3. Не дастъ Господь голодувати правим,

праведного, стяжение же нечестивых
исторгнет.

здобутки ж безбожних він їм вирве.

FI33/38 4. Köyhtyy, joka laiskasti kättä käyttää, mutta ahkerain käsi rikastuttaa.

Biblia1776 4. Petollinen käsi tekee köyhäksi, mutta ahkera saattaa rikkaaksi.

CPR1642 4. Petollinen käsi teke köyhäxi mutta ahkera käsi saatta rickaxi.

MLV19 4 He who works with a slack hand becomes poor, but the hand of the diligent makes rich.

KJV 4. He becometh poor that dealeth with a slack hand: but the hand of the diligent maketh rich.

Dk1871 4. Den, som arbejder med lad Haand, bliver fattig; men de flittiges Haand gör rig.

KKII 4. En lat hand gör fattigan; men en idog hand gör rikan.

PR1739 4. Kehwaks lähhäb se, kes pettisel wisil töod teeb; agga kermede kässi teeb rikkaks.

LT 4. Tingi ranka daro beturtj, o stropiojo ranka praturtina.

Luther1912 4. Lässige Hand macht arm; aber der Fleißigen Hand macht reich.

Ostervald-Fr 4. La main paresseuse appauvrit; mais la main des diligents enrichit.

RV'1862 4. La mano negligente hace pobre: mas la mano de los diligentes enriquece.

SVV1770 4 Die met een bedriegelijke hand werkt, wordt arm; maar de hand der vlijtigen maakt rijk.

PL1881 4. Do nędzy przywodzi ręka zdradliwa; ale ręka pracowita ubogaca.

Karoli1908Hu 4. Szegénynyé lesz, a ki cselekszik rest kézzel; a gyors munkások keze pedig meggazdagít.

SANANLASKUT

RuSV1876	4 Ленивая рука делает бедным, а рука прилежных обогащает.	БКуліш	4. Бідніє, хто лінивий на роботу, трудяща ж рука дає багацтво.
FI33/38	5. Taitava poika kokoa kesällä, kunnoton poika elonaikana nukkuu.	Biblia1776	5. Joka suvella kokoo, hän on toimellinen, mutta joka elonaikana makaa, hän tulee häpiään.
CPR1642	5. Joca suwella coco hän on toimellinen: mutta joca elon aicana maca hän tule häpiään.		
MLV19	5 He who gathers in summer is a wise son. He who sleeps in harvest is a son who causes shame.	KJV	5. He that gathereth in summer is a wise son: but he that sleepeth in harvest is a son that causeth shame.
Dk1871	5. Den, som samler om Sommeren, er en klog Søn; den, som sover om Høsten, er en Søn, der gør Skam.	KKII	5. Den som församlar om sommaren, han är klok; men den som i andene sover, han kommer på skam.
PR1739	5. Se poeg on tark, kes suil kokko korjab; kes leikusse aial raskes unnes, se on üks poeg, kes häbbi teeb.	LT	5. Išmintingas sūnus renka vasaros metu, bet sūnus, kuris miega pjūties metu, užtraukia gėdą.
Luther1912	5. Wer im Sommer sammelt, der ist klug; wer aber in der Ernte schläft, wird zu Schanden.	Ostervald-Fr	5. Celui qui amasse en été est un fils prudent; celui qui dort pendant la moisson est un fils qui fait honte.
RV'1862	5. El que recoge en el verano, es hombre entendido; el que duerme en el tiempo de la segada, hombre confuso.	SVV1770	5 Die in den zomer vergadert, is een verstandig zoon; maar die in den oogst vast slaapt, is een zoon die beschaamd maakt.

PL1881	5. Kto zbiera w lecie, jest syn roztropny; kto dosypia we żniwa, jest syn pohaóbienia.	Karoli1908Hu	5. Gyűjt nyárban az eszes fiú; álomba merül az aratás idején a megszégyenítő fiú.
RuSV1876	5 Собирающий во время лета – сын разумный, спящий же во время жатвы – сын беспутный.	БКуліш	5. Хто лїтом жне, - се чоловік розумний; хто ж спить у жнива, той - чоловік безпутний.
FI33/38	6. Siunaus on vanhurskaan pään päällä, mutta väkivaltaa kätkee jumalattomien suu.	Biblia1776	6. Siunaus on vanhurskaan pään päällä, mutta jumalattoman suun peittää vääryys.
CPR1642	6. Siunaus on wanhurscan pään päällä mutta jumalattoman suun peittä wäärys.		
MLV19	6 Blessings are upon the head of a righteous man, but violence covers the mouth of the wicked.	KJV	6. Blessings are upon the head of the just: but violence covereth the mouth of the wicked.
Dk1871	6. Velsignalser ere over den retfærdiges Hoved, men Vold skjuler de ugudeliges Mund.	KXII	6. Välsignalse är öfver dens rättfärdigas hufvud; men de ogudaktigas mun skall deras vrånghet öfverfalla.
PR1739	6. Öige innimesse pähha tulleb suur önnistus; agga wäekauba tö kattab öälatte suud.	LT	6. Teisesis laiminamas, bet nedorëlio burnq dengia smurtas.
Luther1912	6. Den Segen hat das Haupt des Gerechten; aber den Mund der Gottlosen wird ihr Frevel überfallen.	Ostervald-Fr	6. Il y a des bénédictions sur la tête du juste; mais la violence fermera la bouche aux méchants.
RV'1862	6. Bendita es la cabeza del justo: mas la boca	SVV1770	6 Zegeningen zijn op het hoofd des

de los impíos cubrira iniquidad.

rechtvaardigen; maar het geweld bedekt den mond der goddelozen.

PL1881 6. Błogosławieństwo jest nad głową sprawiedliwego; ale usta bezbożnych pokrywają nieprawość.

RuSV1876 6 Благословения – на голове праведника, уста же беззаконных заградит насилие.

Karoli1908Hu 6. Áldások vannak az igaznak fején; az istentelenek szája pedig erőszaktélt fed be.

БКуліш 6. Благословенне над головою праведника, уста ж безбожника його насилство заціпить.

FI33/38 7. Vanhurskaan muistoa siunataan, mutta jumalattomien nimi lahoaa.

Biblia1776 7. Vanhurskaan muisto pysyy siunauksessa, vaan jumalattomain nimi mätänee.

CPR1642 7. Wanhurscan muisto pysy siunauxesa waan jumalattoman nimi pitä mätänemän.

MLV19 7 The memory of a righteous man is praised, but the name of the wicked will rot.

KJV 7. The memory of the just is blessed: but the name of the wicked shall rot.

Dk1871 7. Den retfærdiges lhukommelse er til Velsignelse; men de ugudeliges Navn smuldrer hen.

KXII 7. De rättfärdigas åminnelse blifver uti välsignelse; men de ogudaktigas namn skall förgås.

PR1739 7. Selle mällestus, kes öige on , jäab önnistamisseks; agga öälatted nimmi mäddaneb ärra.

LT 7. Teisiujų atminimas yra palaimintas, o nedorėlių vardas supus.

Luther1912 7. Das Gedächtnis der Gerechten bleibt im

Ostervald-Fr 7. La mémoire du juste sera en bénédiction;

	Segen; aber der Gottlosen Name wird verwesen.		mais le nom des méchants tombera en pourriture.
RV'1862	7. La memoria del justo será bendita: mas el nombre de los impíos se podrá.	SVV1770	7 De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn; maar de naam der goddelozen zal verrotten.
PL1881	7. Błogosławiona jest pamiątka sprawiedliwego; ale imię niezbożnych śmierdzi.	Karoli1908Hu	7. Az igaznak emlékezete [5†] áldott; a hamisaknak neve pedig megrothatad.
RuSV1876	7 Память праведника пребудет благословенна, а имя нечестивых омерзеет.	БКуліш	7. Память про праведника остане благословенна, імя же безбожних огидне.
FI33/38	8. Viisassydäminen ottaa käskyt varteen, mutta hulluhuulinen kukistuu.	Biblia1776	8. Joka sydäkestänsä viisas on, hän ottaa käskyt vastaan; mutta jolla hullut huulet ovat, se saa haavoja.
CPR1642	8. Joca sydäkestäns wijsas on hän otta käskyt wastan mutta jolla hullu suu on se saa haawoja.		
MLV19	8 The wise in heart will receive commandments, but a pouring fool will fall.	KJV	8. The wise in heart will receive commandments: but a prating fool shall fall.
Dk1871	8. Den, som er viis af Hjerte, tager imod Budene; men den, som er en Daare i sin Mund, styrtes.	KKII	8. Den af hjertat vis är, han anammar buden; men den en galen mun hafver, han varder slagen.
PR1739	8. Kes süddamest tark on , se wottab kässud	LT	8. Išmintingas širdimi priims įstatymus, o

wasto; agga kes meleto on uledega, sedda
kimputakse.

tauškiantis kvailystes suklups.

Luther1912	8. Wer weise von Herzen ist nimmt die Gebote an; wer aber ein Narrenmaul hat, wird geschlagen.	Ostervald-Fr	8. Celui qui a le cœur sage, reçoit les avertissements; mais celui qui a les lèvres insensées, tombera.
RV'1862	8. El sabio de corazón recibirá los mandamientos: mas el insensato de labios caerá.	SVV1770	8 Die wijs van hart is, neemt de geboden aan; maar die dwaas is van lippen, zal omgeworpen worden.
PL1881	8. Mądre serce przyjmuje przykazanie; ale głupi od warg swoich upadnie.	Karoli1908Hu	8. A bölcs elméjű beveszi a parancsolatokat; a bolond ajkú pedig elveszti magát.
RuSV1876	8 Мудрый сердцем принимает заповеди, а глупый устами преткнется.	БКуліш	8. Мудрий приймає сердцем заповіді, а безумний устами спотикається.
FI33/38	9. Joka nuhteettomasti vaeltaa, vaeltaa turvassa, jonka tiet ovat väärät, se joutuu ilmi.	Biblia1776	9. Joka nuhteettomasti vaeltaa, hän elää murheetoinna; mutta joka väärällä tiellä vaeltaa, hän tulee ilmi.
CPR1642	9. Joca nuhtettomast waelda hän elä murhetoinna mutta joca wäärellä tiellä waelda hän tule ilmei.		
MLV19	9 He who walks uprightly walks securely, but he who perverts his ways will be known.	KJV	9. He that walketh uprightly walketh surely: but he that perverteth his ways shall be known.

SANANLASKUT

Dk1871	9. Den som vander i Oprigtighed, vander tryggelig; men den, som gaar Krogveje, bliver røbet.	KXII	9. Den der ostraffeliga lefver, han lefver säkert; men den der vrång är på sina vägar, han skall uppenbar varda.
PR1739	9. Kes täieste waggas ellus käib, se käib julgeste, ja kes köwwerust teeb omma tede peäl, sedda tunnukse ärra.	LT	9. Dorasis eina saugiais keliais, o kas iškraipo savo kelius, taps žinomas.
Luther1912	9. Wer unschuldig lebt, der lebt sicher; wer aber verkehrt ist auf seinen Wegen, wird offenbar werden.	Ostervald-Fr	9. Celui qui marche dans l'intégrité, marche en assurance; mais celui qui pervertit ses voies, sera découvert.
RV'1862	9. El que camina en integridad, anda confiado: mas el que pervierte sus caminos, será quebrantado.	SVV1770	9 Die in oprechtheid wandelt, wandelt zeker; maar die zijn wegen verkeert, zal bekend worden.
PL1881	9. Kto chodzi w szczerości, chodzi bezpiecznie; ale kto jest przewrotnym w drogach swoich, wyjawion będzie.	Karoli1908Hu	9. A ki tökéletességen jár, bátorsággal jár; a ki pedig elferdít az Ő útát, kiismertetik.
RuSV1876	9 Кто ходит в непорочности, тот ходит безопасно; а кто превращает пути свои, тот будет наказан.	БКуліш	9. Хтоходить у правотї, ходить у безпецї; хто ж скривлює стежки, заслужить кару.
FI33/38	10. Joka silmää iskee, saa aikaan tuskaa, ja hulluhuulinen kukistuu.	Biblia1776	10. Joka silmää iskee, hän vaivaa matkaan saattaa, ja jolla hullut huulet ovat, hän saa haavoja.
CPR1642	10. Joca silmä iske hän waiwa matcan saatta ja jolla hullut huulet owat hän saa hawoja.		

MLV19	10 He who winks with the eye causes sorrow. And a fool will fall (from his) lips.	KJV	10. He that winketh with the eye causeth sorrow: but a prating fool shall fall.
Dk1871	10. Den, som giver Vink med Øjet, foraarsager Krænkelse; og den, som er en Daare i sin Mund, styrtes.	KXII	10. Den der vinkar med ögonen, han kommer vedermödo åstad; och den en galen mun hafver, han varder slagen.
PR1739	10. Kes silmi pilkutab, sadab wallo, ja kes uledega meleto on sedda kimputakse.	LT	10. Kas mirkčioja akimis, sukelia nemalonumu, o tauškiantis kvailystes suklups.
Luther1912	10. Wer mit Augen winkt, wird Mühsal anrichten; und der ein Narrenmaul hat, wird geschlagen.	Ostervald-Fr	10. Celui qui cligne de l'œil cause du trouble; et celui qui a les lèvres insensées, court à sa perte.
RV'1862	10. El que guiña del ojo, dará tristeza; y el insensato de labios será castigado.	SVV1770	10 Die met het oog wenkt, richt smart aan; en een dwaas van lippen zal omgeworpen worden.
PL1881	10. Kto mruga okiem, przynosi frasunek, ale głupi od warg swoich upadnie.	Karoli1908Hu	10. A ki szemmel hunyorgat, bántást szerez; és a bolond ajkú elesik.
RuSV1876	10 Кто мигает глазами, тот причиняет досаду, а глупый устами преткнется.	БКуліш	10. Хто моргає очима, розбуджує досаду, а глупий устами спотикнеться.
FI33/38	11. Vanhurskaan suu on elämän lähde, mutta jumalattomien suu kätkee väkivaltaa.	Biblia1776	11. Vanhurskaan suu on elämän lähde, mutta jumalattoman suun peittää vääryys.
CPR1642	11. Wanhurscan suu on elämän lähde mutta		

jumalattoman suun peittävä väärlys.

MLV19	11 The mouth of a righteous man is a fountain of life, but violence covers the mouth of the wicked.	KJV	11. The mouth of a righteous man is a well of life: but violence covereth the mouth of the wicked.
Dk1871	11. Den retfærdiges Mund er Livets Kilde, men Vold skjuler de ugudeliges Mund.	KXII	11. Dens rättfärdigas mun är en lefvandes källa; men de ogudaktigas mun skall deras vrånghet öfverfalla.
PR1739	11. Selle su, kes öige on, on ello hallik, agga wääkauba tö kattab öälatted suud.	LT	11. Teisiojo burna yra gyvenimo šulinys, bet nedorėlio burną dengia smurtas.
Luther1912	11. Des Gerechten Mund ist ein Brunnen des Lebens; aber den Mund der Gottlosen wird ihr Frevel überfallen.	Ostervald-Fr	11. La bouche du juste est une source de vie; mais la violence fermera la bouche aux méchants.
RV'1862	11. Vena de vida es la boca del justo: mas la boca de los impíos cubrirá la iniquidad.	SVV1770	11 De mond des rechtvaardigen is een springader des levens; maar het geweld bedekt den mond der goddelozen.
PL1881	11. Usta sprawiedliwego są źródło żywota; ale usta niezbożników pokrywają nieprawość.	Karoli1908Hu	11. Életnek kútfeje az igaznak [6†] szája; az istenteleneknek szája pedig erőszaktélt fedez el.
RuSV1876	11 Уста праведника – источник жизни, уста же беззаконных заградит насилие.	БКуліш	11. Уста праведного - се джерело жизни, уста же безбожных неправедність ховають.

FI33/38	12. Viha virittää riitoja, mutta rakkaus peittää rikkomukset kaikki.	Biblia1776	12. Viha riidan saattaa, mutta rakkaus peittää kaikki rikokset.
CPR1642	12. Wiha rijdan saatta mutta rackaus peittää caicki ricoxet.		
MLV19	12 Hatred stirs up strife, but love covers all transgressions.	KJV	12. Hatred stirreth up strifes: but love covereth all sins.
Dk1871	12. Had opvækker Trætter, men Kærlighed skjuler alle Overtrædelser.	KKII	12. Hat uppväcker träto; men kärlek öfverskyler all öfverträdelse.
PR1739	12. Wihkaminne kihhutab rido; agga armastus kattab keik ülleastmissed kinni.	LT	12. Neapykanta sukelia vaidus, o meilé padengia visas nuodēmes.
Luther1912	12. Haß erregt Hader; aber Liebe deckt zu alle Übertretungen.	Ostervald-Fr	12. La haine excite les querelles; mais la charité couvre toutes les fautes.
RV'1862	12. El odio despierta las rencillas: mas la caridad cubrirá todas las maldades.	SVV1770	12 Haat verwekt krakelen; maar de liefde dekt alle overtredingen toe.
PL1881	12. Nienawiść wzbudza swary; ale miłość wszystkie przestępstwa pokrywa.	Karoli1908Hu	12. A gyűlölség szerez versengést; minden vétket pedig elfedez a [7+] szeretet.
RuSV1876	12 Ненависть возбуждает раздоры, но любовь покрывает все грехи.	БКуліш	12. Ненависть сварні роздуває, любов же всії гріхи покриває.
FI33/38	13. Ymmärtäväisen huulilta löytyy viisaus, mutta joka on mieltä vailla, sille vitsa selkään!	Biblia1776	13. Toimellisten huulissa löydetään viisaus, vaan tyhmäin selkään tarvitaan vitsa.

CPR1642 13. Toimellisten huulisa löytän wijsaus waan tyhmäin selkään tarwitan widza.

MLV19 13 Wisdom is found in the lips of him who has discernment, but a rod is for the back of him who is void of understanding.

KJV

13. In the lips of him that hath understanding wisdom is found: but a rod is for the back of him that is void of understanding.

Dk1871 13. Paa den forstandiges Læber findes Visdom; men en Kæp er for den uforstandiges Ryg.

KXII

13. Uti de förståndigas läppar finner man vishet; men till ens dåras rygg hörer ris.

PR1739 13. Moistlikko uledest leitakse tarkust; agga wits lähhäb tarwis selle selja peäle, kel ep olle meelt Peas.

LT

13. Išmintis randama supratingojo lūpose, o neišmanėlio nugarai skirta rykštė.

Luther1912 13. In den Lippen des Verständigen findet man Weisheit; aber auf den Rücken der Narren gehört eine Rute.

Ostervald-Fr

13. La sagesse se trouve sur les lèvres de l'homme sage; mais la verge est pour le dos de celui qui est dépourvu de sens.

RV'1862 13. En los labios del prudente se halla sabiduría, y es vara a las espaldas del falto de entendimiento.

SVV1770

13 In de lippen des verstandigen wordt wijsheid gevonden; maar op den rug des verstandelzen de roede.

PL1881 13. W wargach roztropnego znajduje się mądrość; ale kij na grzbiecie szalonego.

RuSV1876 13 В устах разумного находится мудрость, но на теле глупого – розга.

Karoli1908Hu

13. Az eszesek ajkain bölcseség találtatik; a [8†] vessző pedig a bolond hátának való.

БКуліш

13. В устах разумного мудрость пробувае, на тіло ж безумного ціпок спадає.

FI33/38	14. Viisaat kätkeväät, minkä tietävät, mutta hullun suu on läheinen turmio.	Biblia1776	14. Viisaat opin kätkeväät, vaan hulluin suu on täynnä vahinkoa.
CPR1642	14. Wijsat opin kätkewät waan hulluin huulet sitä tyhmistywät.		
MLV19	14 Wise men lay up knowledge, but the mouth of a foolish man is a present destruction.	KJV	14. Wise men lay up knowledge: but the mouth of the foolish is near destruction.
Dk1871	14. De vise gemme paa Kundskab; men for Daarens Mund er Undergang nær.	KXII	14. De vise bevara lärdom; men de därars mun är hardt näär förskräckelse.
PR1739	14. Targad innimessed pannewad tundmist tallele; agga ehmatus on meletuma su liggi.	LT	14. Išmintingi kaupia žinojimą, o kvailio burna arti pražūties.
Luther1912	14. Die Weisen bewahren die Lehre; aber der Narren Mund ist nahe dem Schrecken.	Ostervald-Fr	14. Les sages tiennent la science en réserve; mais la bouche de l'insensé est une ruine prochaine.
RV'1862	14. Los sabios guardan la sabiduría: mas la boca del insensato es calamidad cercana.	SVV1770	14 De wijzen leggen wetenschap weg; maar den mond des dwazen is de verstoring nabij.
PL1881	14. Mądrzy tają umiejętność; ale usta głupiego bliskie upadku.	Karoli1908Hu	14. A bölcsék tudományt rejtegetnek; a bolondnak szája pedig [9†] közeli romlás.
RuSV1876	14 Мудрые сберегают знание, но уста глупого – близкая погибель.	БКуліш	14. Що мудрий знає, те він ховає, уста же дурного - се близька погибель.

FI33/38	15. Rikkaan tavara on hänen vahva kaupunkinsa, mutta vaivaisten köyhyyss on heidän turmionsa.	Biblia1776	15. Rikkaan tavara on hänen vahva kaupunkinsa; mutta köyhyyss tekee köyhän pelkuriksi.
CPR1642	15. Rickan tawara on hänen wahwa Caupungins mutta köyhys teke köyhän pelcurixi.		
MLV19	15 The rich man's wealth is his strong city. The destruction of the poor is their poverty.	KJV	15. The rich man's wealth is his strong city: the destruction of the poor is their poverty.
Dk1871	15. Den riges Gods er hans faste Stad; men de fattiges Armod er deres egen Undergang.	KXII	15. Dens rikas gods är hans faste stad; men fattigdom gör de fattiga blödiga.
PR1739	15. Rikka warrandus on ta tuggew lin; alwad ehmatab nende waesus ärra.	LT	15. Turtuolio turtas yra jo tvirtovė, beturčiu skurdasjū pražūtis.
Luther1912	15. Das Gut des Reichen ist seine feste Stadt; aber die Armen macht die Armut blöde.	Ostervald-Fr	15. Les biens du riche sont sa ville forte; mais la pauvreté des misérables est leur ruine.
RV'1862	15. Las riquezas del rico son su ciudad fuerte; y el desmayo de los pobres es su pobreza.	SVV1770	15 Des rijken goed is een stad zijner sterkte; de armoede der geringen is hun verstoring.
PL1881	15. Majętność bogatego jest miastem jego mocnym; ale nędza jest ubogich zniszczeniem.	Karoli1908Hu	15. A gazdagnak marhája az ő megerősített [10+] városa; szűkölködőknek romlása az ő szegénységök.
RuSV1876	15 Имущество богатого – крепкий город его, беда для бедных – скучость их.	БКуліш	15. Багацтво - се утверджене місто багатиреві, а злидні - се страх убогому.

FI33/38	16. Vanhurskaan hankkima on elämäksi, jumalattoman saalis koituu synniksi.	Biblia1776	16. Vanhurskaus tekee työtä hengen ylöspitämiseksi, mutta jumalattoman saalis on synniksi.
CPR1642	16. Wanhurcas teke työtä hengen pitexi mutta jumalattoman saalis on synnixi.		
MLV19	16 The labor of a righteous man produces life. The fruit of a wicked man is to sin.	KJV	16. The labour of the righteous tendeth to life: the fruit of the wicked to sin.
Dk1871	16. Den retfærdiges Løn er til Livet; den uguadeliges Indtægt er til Synd.	KXII	16. Den rättfärdige arbetar till livet; men den ogudaktige brukar sina tilldrägt till synd.
PR1739	16. Öige innimesse tö palk on elluks: öala woos on pattuks.	LT	16. Teisiojo triūas veda į gyvenimą, nedorėlio pasisekimasj nuodémę.
Luther1912	16. Der Gerechte braucht sein Gut zum Leben; aber der Gottlose braucht sein Einkommen zur Sünde.	Ostervald-Fr	16. L'œuvre du juste conduit à la vie; mais le fruit du méchant est le péché.
RV'1862	16. La obra del justo es para vida: mas el fruto del impío es para pecado.	SVV1770	16 Het werk des rechtvaardigen is ten leven; de inkomst des goddelozen is ter zonde.
PL1881	16. Praca sprawiedliwego jest ku żywotowi; ale dochód niepobożnych jest ku grzechowi.	Karoli1908Hu	16. Az igaznak keresménye életre, az istentelennek jövedelme bűnre van.
RuSV1876	16 Труды праведного – к жизни, успех нечестивого – ко греху.	БКуліш	16. Праця праведного - для життя, надбаннє безбожника - на гріх.

FI33/38	17. Kuritusta noudattava on elämän tiellä, mutta nuhteet hylkäävä eksyy.	Biblia1776	17. Joka kurituksen ottaa vastaan, häն on elämän tiellä; mutta joka rangaistuksen heittää pois, häն menee väärin.
CPR1642	17. Joca curituxen otta wastan häń on elämän tiellä mutta joca rangaistuxen heittä pois häń mene wäärin.		
MLV19	17 He is in the way of life who heeds correction, but he who forsakes reproof goes astray.	KJV	17. He is in the way of life that keepeth instruction: but he that refuseth reproof erreth.
Dk1871	17. At bevare Tugt er Vej til Livet; men den, som lader Tilrettevisning fare, vildleder.	KXII	17. Hålla tuktan är vägen till lifvet; men den som bortkastar straff, han far vill.
PR1739	17. Teeradda ello pole on se, kes öppetust hoiab; agga kes nomimist mahhajättab, eksitab ärra.	LT	17. Kas priima pamokymus, eina gyvenimo keliu, o kas atmeta perspējimus, klaidžioja.
Luther1912	17. Die Zucht halten ist der Weg zum Leben; wer aber der Zurechtweisung nicht achtet, der bleibt in der Irre.	Ostervald-Fr	17. Celui qui garde l'instruction, est dans le chemin de la vie; mais celui qui oublie la correction, s'égare.
RV'1862	17. Camino a la vida es guardar la corrección; y el que deja la reprensión yerra.	SVV1770	17 Het pad tot het leven is desgenen die de tucht bewaart; maar die de bestraffing verlaat, doet dwalen.
PL1881	17. Ścieszka żywota idzie, kto przyjmuje karność; ale kto gardzi strofowaniem, w błąd	Karoli1908Hu	17. A bölcseség megőrizőnek útja életre van; a fenyítéket elhagyó pedig tévelyegeg.

się zawodzi.

RuSV1876 17 Кто хранит наставление, тот на пути к жизни; а отвергающий обличение – блуждает.

БКуліш 17. Хто хоронить науку, той на дорозі до жизнї, хто ж відкидає докір, по бездоріжжу блудить.

FI33/38 18. Joka salavihaa pitää, sen huulilla on valhe, ja joka parjausta levittää, on tyhmä.

Biblia1776 18. Petolliset suut peittäävät vainon, ja joka panettelee, hän on tyhmä.

CPR1642 18. Petolliset suut peittäävät wainon ja joca panettele hän on tyhmä.

MLV19 18 He who hides hatred is from lying lips. And he who utters a slander is a fool.

KJV 18. He that hideth hatred with lying lips, and he that uttereth a slander, is a fool.

Dk1871 18. Den som dølger Had, har falske Læber, og den, sorrig bringer ondt Rygte ud, er en Daare.

KXII 18. Falske munnar skyla hat, och den der baktalar, han är en dåre.

PR1739 18. Kes wiikamist kinnikattab, sel on walskusse uled, ja kes pahha könnet töstab, se on halp.

LT 18. Klastingos lūpos slepia neapykantą, kas platina šmeižtą, tas kvailys.

Luther1912 18. Falsche Mäuler bergen Haß; und wer verleumdet, der ist ein Narr.

Ostervald-Fr 18. Celui qui dissimule la haine a des lèvres trompeuses; et celui qui répand la calomnie, est un insensé.

RV'1862 18. El que encubre el odio tiene labios mentirosos; y el que echa mala fama es insensato.

SVV1770 18 Die den haat bedekt, is van valse lippen, en die een kwaad gerucht voortbrengt, is een zot.

SANANLASKUT

PL1881	18. Kto pokrywa nienawiść wargami kłamliwemi, i kto rozgłasza haóbę, głupi jest.	Karoli1908Hu	18. A ki elfedezi a gyűlöléséget, hazug ajkú az; és a ki szól gyalázatot, bolond az.
RuSV1876	18 Кто скрывает ненависть, у того уста лживые; и кто разглашает клевету, тот глуп.	БКуліш	18. Хто таїть ненависть, у того уста обманливі, а хто розсіває обмову, той дурний.
FI33/38	19. Missä on paljon sanoja, siinä ei syntiä puutu; mutta joka huulensa hillitsee, se on taitava.	Biblia1776	19. Jossa paljo puhutaan, siitä ei synti ole kaukana; mutta joka huulensa hillitsee, hän on toimellinen.
CPR1642	19. Josa paljo puhutan sijtä ei syndi ole caucan mutta joca huulens hillidze hän on toimellinen.		
MLV19	19 Transgression is not lacking in the multitude of words, but he who refrains his lips does wisely.	KJV	19. In the multitude of words there wanteth not sin: but he that refraineth his lips is wise.
Dk1871	19. Hvor mange Ord ere, der lader Overtrædelse ikke af; men den, som sparer sine Læber, er klog.	KXII	19. Der mång ord äro, der är icke synden borto; men den sina läppar håller, han är klok.
PR1739	19. Kus paljo sanno on , seäl ei loppe ülleastminne; agga kes ommad uled kelab räkimast , se on moistlik.	LT	19. Žodžių gausumas nebūna be nuodėmės, kas tyli, tas išmintingas.
Luther1912	19. Wo viel Worte sind, da geht's ohne Sünde nicht ab; wer aber seine Lippen hält, ist klug.	Ostervald-Fr	19. Où il y a beaucoup de paroles, il ne manque pas d'y avoir du péché; mais celui

				qui retient ses lèvres est prudent.
RV'1862	19. En las muchas palabras no falta rebelión: mas el que refrena sus labios es prudente.	SVV1770		19 In de veelheid der woorden ontbreekt de overtreding niet; maar die zijn lippen weerhoudt, is kloek verstandig.
PL1881	19. Wielomownośc nie bywa bez grzechu; ale kto powściąga wargi swoje, ostrożny jest.	Karoli1908Hu	19. A sok beszédben [11+] elmaradhatatlan a vétek; a ki pedig megtartóztatja ajkait, az értelmes.	
RuSV1876	19 При многословии не миновать греха, а сдерживающий уста свои –разумен.	БКуліш	19. Многомовність не встережесь гріха, хто ж здержує язика - розумен.	
FI33/38	20. Vanhurskaan kieli on valituin hopea, jumalattomien äly on tyhjän veroinen.	Biblia1776	20. Vanhurskaan kieli on kalliimpi hopiaa, mutta jumalattoman sydän on miinkuin ei mitään.	
CPR1642	20. Wanhurscan kieli on callimbi hopiata mutta jumalattoman sydän on tyhjä.			
MLV19	20 The tongue of a righteous man is choice silver. The heart of the wicked is little.	KJV	20. The tongue of the just is as choice silver: the heart of the wicked is little worth.	
Dk1871	20. Den retfærdiges Tunge er udsøgt Sølv; de ugudeliges Hjerte er intet værd.	KXII	20. Dens rättfärdigas tunga är kosteligt silfver; men de ogudaktigas hjerta är intet.	
PR1739	20. Öige innimesse keel on kui ärrawallitsetud höbbe: öälätte südda on pissut wäärt.	LT	20. Teisiojo liežuvis yra rinktinis sidabras, o nedorėlio širdis nieko neverta.	

Luther1912	20. Des Gerechten Zunge ist köstliches Silber; aber der Gottlosen Herz ist wie nichts.	Ostervald-Fr	20. La langue du juste est un argent de choix; mais le cœur des méchants vaut peu de chose.
RV'1862	20. Plata escogida es la lengua del justo: mas el entendimiento de los impíos es como nada.	SVV1770	20 De tong des rechtvaardigen is uitgelezen zilver; het hart der goddelozen is weinig waard.
PL1881	20. Srebro wyborne jest język sprawiedliwego; ale serce niezbożnych za nic nie stoi.	Karoli1908Hu	20. Választott ezüst az [12+] igaznak nyelve; a gonoszok elméje kevés érő.
RuSV1876	20 Отборное серебро – язык праведного, сердце же нечестивых – ничтожество.	БКуліш	20. Очищено срібло - язык праведника, сердце же безбожних - се покидь.
FI33/38	21. Vanhurskaan huulet kaitsevat monia, mutta hullut kuolevat mielettömyytesensä.	Biblia1776	21. Vanhurskaan huulet monta ravitsevat, mutta hullut kuolevat hulluudessa.
CPR1642	21. Wanhurscan huulet monda rawidzewat mutta hullut huckuwat hulludesans.		
MLV19	21 The lips of a righteous man feeds many, but the foolish die for lack of understanding.	KJV	21. The lips of the righteous feed many: but fools die for want of wisdom.
Dk1871	21. Den retfærdige: Læber nære mange; men ved de uforstandige dø Daarer.	KKII	21. Dens rättfärdigas läppar föda många; men de galne skola dö uti deras galenskap.
PR1739	21. Öige innimesse uled söötzwad paljo; agga meletumad surrewad ärra selle sü läbbi, kel ep olle meetl peas.	LT	21. Teisiojo lūpos pamaitina daugelj, kvailiai miršta dėl išminties stokos.

SANANLASKUT

Luther1912	21. Des Gerechten Lippen weiden viele; aber die Narren werden an ihrer Torheit sterben.	Ostervald-Fr	21. Les lèvres du juste nourrissent beaucoup d'hommes; mais les insensés mourront, faute de sens.
RV'1862	21. Los labios del justo apacentan a muchos: mas los insensatos con falta de entendimiento mueren.	SVV1770	21 De lippen des rechtvaardigen voeden er velen; maar de dwazen sterven door gebrek van verstand.
PL1881	21. Wargi sprawiedliwego wiele ich żywią; ale głupi dla głupstwa umierają.	Karoli1908Hu	21. Az igaznak ajkai sokakat legeltetnek; a bolondok pedig esztelenségökben halnak [13†] meg.
RuSV1876	21 Уста праведного пасут многих, а глупые умирают от недостатка разума.	БКуліш	21. Праведного уста навчають-пасуть многих, а дурні й мрутъ, не набравши розуму.
FI33/38	22. Herran siunaus rikkaaksi tekee, ei oma vaiva siihen mitään lisää.	Biblia1776	22. Herran siunaus tekee rikkaaksi ilman vaivaa.
CPR1642	22. HERran siunaus teke rickaxi ilman waiwata.		
MLV19	22 The blessing of Jehovah, it makes rich and he adds no sorrow with it.	KJV	22. The blessing of the LORD, it maketh rich, and he addeth no sorrow with it.
Dk1871	22. Herrens Velsignelse bør rig, og han føjer kke Smerte til den.	KKII	22. Herrans välsignelse gör rikan utan mödo.
PR1739	22. Jehowa önnistaminne, se teeb rikkaks, ja ta ei panne wallo siñna jure.	LT	22. Viešpaties palaiminimas daro turtingą ir sielvarto neatneša.

Luther1912	22. Der Segen des HERRN macht reich ohne Mühe.	Ostervald-Fr	22. C'est la bénédiction de l'Éternel qui enrichit, et il n'y joint aucune peine.
RV'1862	22. La bendición de Jehová es la que enriquece, y no añade tristeza con ella.	SVV1770	22 De zegen des HEEREN, die maakt rijk; en Hij voegt er geen smart bij.
PL1881	22. Błogosławieństwo Pańskie ubogaca, a nie przynosi z sobą utrapienia.	Karoli1908Hu	22. Az Úrnak áldása, az gazdagít meg, és azzal semmi nem szerez bántást.
RuSV1876	22 Благословение Господне – оно обогащает и печали с собою не приносит.	БКуліш	22. Господня благодать - вона богатим робить, і горя з собою не приносить.
FI33/38	23. Tyhmälle on iloksi ilkityön teko, mutta ymmärtäväiselle miehelle viisaus.	Biblia1776	23. Hullu tekee pahaa ja naura sitä, vaan viisas pitää siitä vaarinsa.
CPR1642	23. Hullu teke paha ja naura sitä waan wijsas pitä sijtä waarins.		
MLV19	23 It is as sport to a fool to do mischief and so is wisdom to a man of understanding.	KJV	23. It is as sport to a fool to do mischief: but a man of understanding hath wisdom.
Dk1871	23. Det er for Daaren som en Leg, naar han gør en skændig Ting; men den forstandige Mand har Visdom.	KKII	23. En dåre bedrifver det ondt är, och gör sig der ett löje af; men den man är vis, som tager der vara uppå.
PR1739	23. Wägga pahha tööd teggema on halbile otsego mäng, agga moistlikkul mehhel on tarkus.	LT	23. Kvailiu daryti piktamalonumas, o protingas žmogus turi išmintj.

Luther1912	23. Ein Narr treibt Mutwillen und hat dazu noch seinen Spott; aber der Mann ist weise, der aufmerkt.	Ostervald-Fr	23. Faire le mal est la joie de l'insensé; la sagesse est celle de l'homme prudent.
RV'1862	23. Es como risa al insensato hacer abominación: mas el hombre entendido sabe.	SVV1770	23 Het is voor den zot als spel schandelijkheid te doen; maar voor een man van verstand, wijsheid te plegen.
PL1881	23. Za śmiech sobie ma głupi, popełnić niecnotę, ale mąż roztropny dzierży się mądrości.	Karoli1908Hu	23. Miképen játék a bolondnak bűnt cselekedni, azonképen az eszes férfiúnak bölcsen [14†] cselekedni.
RuSV1876	23 Для глупого преступное деяние как бы забава, а человеку разумному свойственна мудрость.	БКуліш	23. Чинити зло - безумному забава, розумний же її у мудрості знаходить.
FI33/38	24. Mitä jumalaton pelkää, se häntä kohtaa; mutta mitä vanhurskaat halajavat, se annetaan.	Biblia1776	24. Mitä jumalatoin pelkää, se hänelle tapahtuu, ja mitä vanhurskaat himoitsevat, sitä heille annetaan.
CPR1642	24. Mitä jumalatoin pelkä se hänelle tapahtuu ja mitä wanhrschat himoidzewat sitä heille annetan.		
MLV19	24 The fear of a wicked man will come upon him. And the desire of the righteous will be granted.	KJV	24. The fear of the wicked, it shall come upon him: but the desire of the righteous shall be granted.
Dk1871	24. Hvad den uguadelige frygter for, det skal	KXII	24. Hvad den ogudaktige fruktar, det

	komme over ham; men de retfærdiges Begæring skal Gud give ham.		vederfars honom; och hvad de rättfärdige begära, det värder dem gifvet.
PR1739	24. Mis öäl kardab, se tulleb temma kätte; ja mis öiged iggatsewad, sedda ta annab.	LT	24. Nedorélis gaus, ko jis bijosi, teisusis gaus, ko trokšta.
Luther1912	24. Was der Gottlose fürchtet, das wird ihm begegnen; und was die Gerechten begehren, wird ihnen gegeben.	Ostervald-Fr	24. Ce que le méchant craint, lui arrivera; mais Dieu accordera aux justes ce qu'ils désirent.
RV'1862	24. Lo que el impío teme, eso le vendrá: mas Dios da a los justos lo que deseán.	SVV1770	24 De vreze des goddelozen, die zal hem overkomen; maar de begeerte der rechtvaardigen zal God geven.
PL1881	24. Czego się boi niezbożnik, to naó przychodzi; ale czego żądają sprawiedliwi, Bóg im daje.	Karoli1908Hu	24. A mitől retteg az istentelen, az esik ő rajta; a mit pedig kivánnak az igazak, meg [15+] lesz.
RuSV1876	24 Чего страшится нечестивый, то и постигнет его, а желание праведников исполнится.	БКуліш	24. За що безбожного страх обнимает, те його не мине, а праведных бажанне сповниться.
FI33/38	25. Tuulispään käytyä ei jumalatonta enää ole, mutta vanhurskaan perustus pysyy iäti.	Biblia1776	25. Jumalatoin on niinkuin tuulispää, joka menee ohitse ja tyhjiksi raukee; mutta vanhurskas pysyy ijankaikkisesti.
CPR1642	25. Jumalatoin on nijncuin tuuli joca mene ohidze ja tyhjäxi rauke mutta wanhurscas pysy ijancaickisest.		

SANANLASKUT

MLV19	25 When the whirlwind passes, the wicked man is no more, but the righteous man is an everlasting foundation.	KJV	25. As the whirlwind passeth, so is the wicked no more: but the righteous is an everlasting foundation.
Dk1871	25. Naar Hvirvelvinden farer forbi, saa er den ugudelige ikke mere; men en retfærdig har en evig Grundvold.	KKII	25. Den ogudaktige är såsom ett väder, det framom går, och är icke mer till; men den rättfärdige består evigliga.
PR1739	25. Otsego tulispä üllelähhäb, nenda ei olle öäl teps; agga kes öige on, se jäab iggaweste seisma.	LT	25. Praeina audra, ir nebelineka nedorēlio, bet teisiojo pamatas amžinas.
Luther1912	25. Der Gottlose ist wie ein Wetter, das vorübergeht und nicht mehr ist; der Gerechte aber besteht ewiglich.	Ostervald-Fr	25. Comme le tourbillon passe, ainsi le méchant disparaît; mais le juste s'appuie sur un fondement éternel.
RV'1862	25. Como pasa el torbellino, así el malo no es: mas el justo, fundado para siempre.	SVV1770	25 Gelijk een wervelwind voorbijgaat, alzo is de goddeloze niet meer; maar de rechtvaardige is een eeuwige grondvest.
PL1881	25. Jako przemija wicher, tak się niepobożni nie ostoją; ale sprawiedliwy ma grunt wieczny.	Karoli1908Hu	25. A mint a forgószél ráfuval, már oda van az istentelen; az igaznak pedig örökkel való fundamentoma van.
RuSV1876	25 Как проносится вихрь, так нет более нечестивого; а праведник – на вечном основании.	БКуліш	25. Як буря пронесесь, так безбожного, немов на сьвіті й не було, а праведний - мов би на вічних підвалинах.
FI33/38	26. Mitä hapan hampaille ja savu silmille, sitä	Biblia1776	26. Niin kuin etikka tekee pahaa hampaille

laiska lähettäjillensä.

ja savu silmille, niin on laiska niiden mielestä paha, jotka hänen lähettiläät.

CPR1642 26. Nijncuin eticka teke paha hammasten ja sawu silmäin nijn on laisca nijden mielest paha jotca hänen lähettawät.

MLV19 26 As vinegar to the teeth and as smoke to the eyes, so is the sluggard to those who send him.

KJV 26. As vinegar to the teeth, and as smoke to the eyes, so is the sluggard to them that send him.

Dk1871 26. Som Eddike er for Tænderne, og som Røg er for Øjnene, saa er den lade for dem, som udsende ham.

KXII 26. Såsom ättika gör ondt tandomen, och rök ögonen, så gör en försummelig dem ondt, som sända honom.

PR1739 26. Nenda kui äbikas hammastele, ja kui suits silmile, nenda on laisk neile, kes tedda wäljaläkkitawad.

LT 26. Kaip actas dantims ir dūmai akims, taip tinginys tiems, kurie jj siunčia.

Luther1912 26. Wie der Essig den Zähnen und der Rauch den Augen tut, so tut der Faule denen, die ihn senden.

Ostervald-Fr 26. Ce que le vinaigre est aux dents, et la fumée aux yeux, tel est le paresseux à ceux qui l'envoient.

RV'1862 26. Como el vinagre a los dientes, y como el humo a los ojos, así es el perezoso a los que le envían.

SVV1770 26. Gelijk edik den tanden, en gelijk rook den ogen is, zo is de luie dengenen, die hem uitzendend.

PL1881 26. Jako ocet zębom, i jako dym oczom, tak jest leniwy tym, którzy go posyłają.

Karoli1908Hu 26. Minémű az eczet a fogaknak és a füst a szemeknek, olyan a rest azoknak, a kik azt

			elküldötték.
RuSV1876	26 Что уксус для зубов и дым для глаз, то ленивый для посылающих его.	БКуліш	26. Що оцет зубам а дим очам, те ленивий тим, що послугуються ним.
FI33/38	27. Herran pelko elinpäiviä jatkaa, mutta jumalattomien vuodet lyhenevät.	Biblia1776	27. Herran pelko enentää päiviä, vaan jumalattomain vuodet vähennetään.
CPR1642	27. HERran pelco enändä päiwiä waan jumalattoman wuodet wähetän.		
MLV19	27 The fear of Jehovah prolongs days, but the years of the wicked will be shortened.	KJV	27. The fear of the LORD prolongeth days: but the years of the wicked shall be shortened.
Dk1871	27. Herrens Frygt lægger Dage til; men de uguadeliges Aar forkortes.	KXII	27. Herrans fruktan förmerar dagarna; men de ogudaktigas år varda förkortad.
PR1739	27. Jehowa kartus annab ello päiwile jätko, agga öälatte aastad lühhendakse.	LT	27. Viešpaties baimė pailgina gyvenimą, nedorélio amžius bus sutrumpintas.
Luther1912	27. Die Furcht des HERRN mehrt die Tage; aber die Jahre der Gottlosen werden verkürzt.	Ostervald-Fr	27. La crainte de l'Éternel multiplie les jours; mais les années des méchants seront retranchées.
RV'1862	27. El temor de Jehová aumentará los días: mas los años de los impíos serán acortados.	SVV1770	27 De vreze des HEEREN vermeerdert de dagen; maar de jaren der goddelozen worden verkort.

SANANLASKUT

PL1881	27. Bojázó Paóska dni przyczynia; ale lata niezbożnego ukrócone bywają.	Karoli1908Hu	27. Az Úrnak félelme [16+] hosszabbítja meg a napokat; az istenteleneknek pedig esztendeik [17+] megrövidülnek.
RuSV1876	27 Страх Господень прибавляет дней, лета же нечестивых сократятся.	БКуліш	27. Господень страх днів причиняє, безбожного ж літа скоротяться.
FI33/38	28. Vanhurskasten odotus koituu iloksi, mutta jumalattomien toivo hukkuu.	Biblia1776	28. Vanhurskaan toivo on ilo, mutta jumalattomain toivo katoo.
CPR1642	28. Wanhurscan toivo on ilo mutta jumalattomain toivo cato.		
MLV19	28 The hope of the righteous is gladness, but the expectation of the wicked will perish.	KJV	28. The hope of the righteous shall be gladness: but the expectation of the wicked shall perish.
Dk1871	28. De retfærdiges Forventelse er Glæde, men de ugudeliges Haab forgaar.	KXII	28. Dens rättfardigas väntan skall fröjd varda; men de ogudaktigas hopp skall förtappadt varda.
PR1739	28. Öigede lotus on rõöm, agga öälatte ootminne lähhäb hukka.	LT	28. Teisiojo viltis teikia džiaugsmą, o nedorėlio lūkestis pražus.
Luther1912	28. Das Warten der Gerechten wird Freude werden; aber der Gottlosen Hoffnung wird verloren sein.	Ostervald-Fr	28. L'espérance des justes est la joie; mais l'attente des méchants périra.
RV'1862	28. La esperanza de los justos es alegría; mas la esperanza de los impíos perecerá.	SVV1770	28 De hoop der rechtvaardigen is blijdschap; maar de verwachting der goddelozen zal

vergaan.

PL1881	28. Oczekiwanie sprawiedliwych jest wesele, ale nadzieja niezbożnych zginie.	Karoli1908Hu	28. Az igazaknak reménysége öröm; az istenteleneknek várakozása [18†] pedig elvész.
RuSV1876	28 Ожидание праведников – радость, а надежда нечестивых погибнет.	БКуліш	28. Дожиданнє праведних - радість, а надія безбожних погибне.
FI33/38	29. Herran johdatus on nuhteettoman turva, mutta väärintekijän turmio.	Biblia1776	29. Herran tie on hurskaston väkevyys, mutta pahointekiät ovat pelcurit.
CPR1642	29. HERran tie on siwiäin lohdutus mutta pahointekiät oват pelcurit.		
MLV19	29 The way of Jehovah is a stronghold to the upright, but it is a destruction to the workers of wickedness.	KJV	29. The way of the LORD is strength to the upright: but destruction shall be to the workers of iniquity.
Dk1871	29. En fast Borg er Herrens Vej for den retskafne, men Fordærvelse for dem, som gøre Uret.	KKII	29. Herrans väg är dens frommas tröst; men de ogerningsmän äro blödige.
PR1739	29. Jehowa te on kiňitusseks sellele, kel täieste wagga meel on ; agga ehmatusseks neile, kes nurjatumat tööd tewad.	LT	29. Viešpaties keliai stiprybē doriesiems ir pražūtis piktadariams.
Luther1912	29. Der Weg des HERRN ist des Frommen Trotz; aber die Übeltäter sind blöde.	Ostervald-Fr	29. La voie de l'Éternel est la force de l'homme intègre; mais elle est la ruine des

			ouvriers d'iniquité.
RV'1862	29. Fortaleza es al perfecto el camino de Jehová: mas espanto es a los que obran maldad.	SVV1770	29 De weg des HEEREN is voor den oprechte sterkte; maar voor de werkers der ongerechtigheid verstoring.
PL1881	29. Droga Paóska jest mocą szczeremu; ale strachem tym, którzy broją złości.	Karoli1908Hu	29. Erősség a tökéletesnek az Úrnak úta: de romlás a hamisság cselekedőinek.
RuSV1876	29 Путь Господень – твердыня для непорочного и страх для делающих беззаконие.	БКуліш	29. Безвинному дорога Господня - твердиня, а страх беззаконникам.
FI33/38	30. Vanhurskas ei ikinä horju, mutta jumalattomat eivät saa asua maassa.	Biblia1776	30. Vanhurskas pysyy aina kohdallansa kukistamatta, mutta jumalattoman ei pidä asuman maan päällä.
CPR1642	30. Wanhurstas pysy aina coh dallans mutta jumalattoman ei pidä asuman maan päällä.		
MLV19	30 A righteous man will not be shaken everlasting, but the wicked will not dwell in the land.	KJV	30. The righteous shall never be removed: but the wicked shall not inhabit the earth.
Dk1871	30. Den retfærdige skal ikke rokkes evindelig; men de ugodelige skulle ikke bo i Landet.	KXII	30. Den rättfärdige varder aldrig nederslagen; men de ogudaktige skola icke blifva i landena.
PR1739	30. Kes öige on , se ei pea mitte köikuma ei ellades; agga öälad ei pea Ma peäl ellama.	LT	30. Teisieji nesvyruos per amžius, bet nedorėliai negyvens žemėje.

Luther1912	30. Der Gerechte wird nimmermehr umgestoßen; aber die Gottlosen werden nicht im Lande bleiben.	Ostervald-Fr	30. Le juste ne sera jamais ébranlé; mais les méchants n'habiteront point sur la terre.
RV'1862	30. El justo eternalmente no será removido, mas los impíos no habitarán la tierra.	SVV1770	30 De rechtvaardige zal in eeuwigheid niet bewogen worden; maar de goddelozen zullen de aarde niet bewonen.
PL1881	30. Sprawiedliwy się na wieki nie poruszy; ale niezbożnicy nie będą mieszkać na ziemi.	Karoli1908Hu	30. Az igaz soha meg nem mozdul; de az istentelenek nem lakják a [19+] földet.
RuSV1876	30 Праведник во веки не поколебляется, нечестивые же не поживут на земле.	БКуліш	30. Праведний по вік не схитнеться, безбожники ж не поживуть на землі.
FI33/38	31. Vanhurskaan suu kasvaa viisauden hedelmän, mutta kavala kieli hävitetään.	Biblia1776	31. Vanhurskaan suu tuottaa viisauden, vaan vääräin kieli hukutetaan.
CPR1642	31. Wanhurscan suut tuotta wiisauden waan väärän suu hävitetän.		
MLV19	31 The mouth of a righteous man brings forth wisdom, but the perverse tongue will be cut off.	KJV	31. The mouth of the just bringeth forth wisdom: but the froward tongue shall be cut out.
Dk1871	31. Den retfærdiges Mund fremfører Visdom, men den Tunge, som taler forvendte ring, skal udryddes.	KXII	31. Dens rættfärdigas mun bär fram vishet; men de vrångas mun skall utrotad blifva.
PR1739	31. Öige innimesse su annab tarkust wälja;	LT	31. Teisiojo burna kalba išmintj, o ydingas

agga pörane keel kautakse ärra.

liežuvis bus atkirstas.

Luther1912	31. Der Mund des Gerechten bringt Weisheit; aber die Zunge der Verkehrten wird ausgerottet.	Ostervald-Fr	31. La bouche du juste produira la sagesse; mais la langue perverse sera retranchée.
RV'1862	31. La boca del justo producirá sabiduría: mas la lengua perversa será cortada.	SVV1770	31 De mond des rechtvaardigen brengt overvloediglijk wijsheid voort; maar de tong der verkeerdheden zal uitgeroeid worden.
PL1881	31. Usta sprawiedliwego rozmnażają mądrość; ale język przewrotny będzie wycięty.	Karoli1908Hu	31. Az igaznak szája bőségesen szól bölcsességet; a gonoszság nyelve pedig kivágatik.
RuSV1876	31 Уста праведника источают мудрость, а язык зловредный отсечется.	БКуліш	31. Праведного уста родять мудрість, язик же злющий буде витятий.
FI33/38	32. Vanhurskaan huulet tietävät, mikä otollista on, mutta jumalattomien suu on sulaa kavaluutta.	Biblia1776	32. Vanhurskaan huulet opettavat terveellisiä asioita, vaan jumalattoman suu on täynnä vääryyttä.
CPR1642	32. Wanhurscan huulet opettawat terwellisiä asioita waan jumalattoman suu on täynäns wääryyttä.		
MLV19	32 The lips of a righteous man knows what is acceptable, but the mouth of the wicked is perverseness.	KJV	32. The lips of the righteous know what is acceptable: but the mouth of the wicked speaketh frowardness.

SANANLASKUT

Dk1871	32. Den retfærdiges Læber kende, hvad der er velbehageligt, men de ugudeliges Mund fremfører forvendte Ting.	KXII	32. Dens rättfärdigas läppar lära helsosam ting; men de ogudaktigas mun är vrång.
PR1739	32. Öige innimesse uled teädwad, mis mele pärrast on ; agga öälatte su on pörane keik.	LT	32. Teisieji kalba, kas naudinga, nedorëlio burnakas ydinga.
Luther1912	32. Die Lippen der Gerechten lehren heilsame Dinge; aber der Gottlosen Mund ist verkehrt.	Ostervald-Fr	32. Les lèvres du juste connaissent ce qui est agréable; mais la bouche des méchants n'est que perversité.
RV'1862	32. Los labios del justo conocerán lo que agrada: mas la boca de los impíos perversidades.	SVV1770	32 De lippen des rechtvaardigen weten wat welgevallig is; maar de mond der goddelozen enkel verkeerdheid.
PL1881	32. Wargi sprawiedliwego znają, co się Bogu podoba; ale usta niepobożnych są przewrotne.	Karoli1908Hu	32. Az igaznak ajkai azt tudják, a mi kedves; az istenteleneknek szája pedig a [20+] gonoszságot.
RuSV1876	32 Уста праведного знают благоприятное, а уста нечестивых – разверщенное.	БКуліш	32. Праведного уста знают, что доброе й гарне, уста же безбожных добро на зло перевертают.

11 luku

Toisen osan jatko: Lyhyitä lauselmia elämän eri aloilta.

FI33/38 1. Väärä vaaka on Herralle kauhistus, mutta

Biblia1776 1. Väärä vaaka on Herralle kauhistus, mutta

	täysi paino on hänelle otollinen.		oikia puntari on hänelle otollinen.
CPR1642	1. WÄärä waaca on HERralle cauhistus mutta oikia waaca on hänelle otollinen.		
MLV19	1 A false balance is an abomination to Jehovah, but a just weight is his delight.	KJV	1. A false balance is abomination to the LORD: but a just weight is his delight.
Dk1871	1. Falske Vægtskaaler ere Herren en Vederstyggelighed, men fuldvægtige Lodder ere ham en Velbehagelighed.	KXII	1. Falsk våg är Herranom en styggelse; men en full vigt är honom behagelig.
PR1739	1. Pettised waekausid on üks hirmus assi Jehowa melest; agga terwe lööd on temma mele pärrast.	LT	1. Viešpats nekenčia neteisingų svarstyklui, bet teisingos svarstyklės Jam patinka.
Luther1912	1. Falsche Waage ist dem HERRN ein Greuel; aber völliges Gewicht ist sein Wohlgefallen.	Ostervald-Fr	1. La balance fausse est en abomination à l'Éternel; mais le poids juste lui est agréable.
RV'1862	1. EL peso falso abominación es a Jehová: mas la pesa perfecta le agrada.	SVV1770	1 Een bedriegelijke weegschaal is den HEERE een gruwel; maar een volkomen weegsteen is Zijn welgevallen.
PL1881	1. Waga fałszywa obrzydliwością jest Panu; ale gwichty sprawiedliwe podobają mu się.	Karoli1908Hu	1. Az álnok [1†] font útálatos az Úrnál; az igaz mérték pedig kedves néki.
RuSV1876	1 Неверные весы – мерзость пред Господом, но правильный вес угоден Ему.	БКуліш	1. Невірна вага - се гидота у Господа; вірна вгодна йому.

FI33/38	2. Mihin ylpeys tulee, sinne tulee häpeäkin, mutta nöyrän tykönä on viisaus.	Biblia1776	2. Kussa ylpeys on, siinä on myös ylökatse; mutta viisaus on nöyrän tykönä.
CPR1642	2. Cusa ylpeys on sijnä on myös ylöncadze mutta wijsaus on nöyrän tykönä.		
MLV19	2 When pride comes, then comes shame, but with the lowly is wisdom.	KJV	2. When pride cometh, then cometh shame: but with the lowly is wisdom.
Dk1871	2. Hovmodighed kom, der kom og Fornædelse; men hos de ydmyge er Visdom.	KXII	2. Der stolthet är, der är ock föraktelse; men vishet är när de ödmjuka.
PR1739	2. Tulleb uhkus, siis tulleb ka häbbinaer; agga allandlikude jures on tarkus.	LT	2. Kur ateina išdidumas, ten ateina ir gėda, o kur nuolankumas ten išmintis.
Luther1912	2. Wo Stolz ist, da ist auch Schmach; aber Weisheit ist bei den Demütigen.	Ostervald-Fr	2. L'orgueil est-il venu, aussitôt vient l'ignominie; mais la sagesse est avec les humbles.
RV'1862	2. Cuando vino la soberbia, vino también la deshonra: mas con los humildes es la sabiduría.	SVV1770	2 Als de hovaardigheid komt, zal de schande ook komen; maar met de ootmoedigen is wijsheid.
PL1881	2. Za pychą przychodzi haóba; ale przy pokornych jest mądrość.	Karoli1908Hu	2. Kevélység [2†] jó: gyalázat jó; az alázatosoknál pedig bölcseség van.
RuSV1876	2 Придет гордость, придет и посрамление; но со смиренными – мудрость.	БКуліш	2. За гордощами приходить сором; де покора, там мудрість.
FI33/38	3. Oikeamielisiä ohjaa heidän	Biblia1776	3. Viattomuuus johdattaa siviät, vaan pahuus

	nuhteettomuutensa, mutta uskottomat hävittää heidän vilppinsä.		kukistaa pilkkaajat.
CPR1642	3. Wiattomus johdatta siwiät waan pahus cukista pilckajat.		
MLV19	3 The integrity of the upright will guide them, but the perverseness of the treacherous will destroy them.	KJV	3. The integrity of the upright shall guide them: but the perverseness of transgressors shall destroy them.
Dk1871	3. De retsindige, dem leder deres Oprigtighed; men de troløse, dem Ødelægger deres forvendte Væsen.	KXII	3. Oskyldighet skall ledade fromma; men ondskan skall förstöra de föraktare.
PR1739	3. Öiglaste täieste wagga meel juhhatab neid; agga nende seggane meel, kes peitust tewad, raisab neid ärra.	LT	3. Doružu nekaltumas veda juos, o nusikaltelių klasingumas juos sunaikins.
Luther1912	3. Unschuld wird die Frommen leiten; aber die Bosheit wird die Verächter verstören.	Ostervald-Fr	3. L'intégrité des hommes droits les conduit; mais la perversité des perfides les détruit.
RV'1862	3. La perfección de los rectos los encaminará: mas la perversidad de los pecadores los echará a perder.	SVV1770	3 De oprechtheid der oprechten leidt hen; maar de verkeerdheden der trouwelozen verstoort hen.
PL1881	3. Szczerość ludzi cnotliwych prowadzi ich; ale przewrotność przestępów potraci ich.	Karoli1908Hu	3. Az igazakat tökéletességök vezeti; de [3†] a hitetleneket gonoszságuk elpusztítja.
RuSV1876	3 Непорочность прямодушных будет руководить их, а лукавство коварных	БКуліш	3. Щирим буде провідницею їх безвинність, а зрадливих погубить їх

погубит их.

лукавість.

FI33/38 4. Ei auta tavara vihan päivänä, mutta vanhurskaus vapahtaa kuolemasta.

Biblia1776 4. Ei rikkaus auta vihan päivänä, mutta vanhurskaus vapahtaa kuolemasta.

CPR1642 4. Ei rickaus auta wihan päiwänä mutta wanhurscaus wapahta cuolemasta.

MLV19 4 Riches do not profit in the day of wrath, but righteousness delivers from death.

KJV 4. Riches profit not in the day of wrath: but righteousness delivereth from death.

Dk1871 4. Gods hjælper ikke paa Vredens Dag, men Retfærdighed redder fra Døden.

KXII 4. Gods hjelper intet på vredenes dag; men rättsfärdighet frälsar ifrån döden.

PR1739 4. Warra ei sada kasso hirmsa wihha päwal; agga öigus peästab surma käest.

LT 4. Turtai nepadeda rūstybēs dienā, teisumas išgelbsti nuo mirties.

Luther1912 4. Gut hilft nicht am Tage des Zorns; aber Gerechtigkeit errettet vom Tod.

Ostervald-Fr 4. Les biens ne serviront de rien au jour de l'indignation; mais la justice délivrera de la mort.

RV'1862 4. No aprovecharán las riquezas en el día de la ira: mas la justicia escapará de la muerte.

SVV1770 4 Goed doet geen nut ten dage der verbolgenheid; maar de gerechtigheid redt van den dood.

PL1881 4. Nie pomogą bogactwa w dzieście gniewu; ale sprawiedliwość wybawia od śmierci.

Karoli1908Hu 4. Nem használ a vagyon a [4†] haragnak idején; az igazság pedig kiragad a halálból.

RuSV1876 4 Не поможет богатство в день гнева, правда же спасет от смерти.

БКуліш 4. Богацтво не поможе в день гніву, тільки правда спасе від смерті.

FI33/38	5. Nuhteettoman vanhurskaus tasoittaa hänen tiensä, mutta jumalaton sortuu jumalattomuuteensa.	Biblia1776	5. Viattoman vanhurskaus tekee hänen tiensä tasaiseksi, mutta jumalatoin lankee jumalattomassa menossansa.
CPR1642	5. Jumalisen wanhurscaus teke hänen tiens tasaisexi mutta jumalatoin lange jumalattomas menosans.		
MLV19	5 The righteousness of the perfect will direct his way, but the wicked man will fall by his own wickedness.	KJV	5. The righteousness of the perfect shall direct his way: but the wicked shall fall by his own wickedness.
Dk1871	5. Den oprigtiges Retfærdighed ger hans Vej jævn; men den ugudelige falder ved sin Ugudelighed.	KXII	5. Dens frommas rättfärdighet gör hans väg rättan; men den ogudaktige skall falla genom sitt ogudaktiga väsende.
PR1739	5. Selle öigus, kes täieste wagga on , teeb teema wisid öigeks; agga öäl langeb oма öälusse läbbi.	LT	5. Nekaljo teisumas nukreips jo kelią, nedorėlis žus dėl savo nedorybių.
Luther1912	5. Die Gerechtigkeit des Frommen macht seinen Weg eben; aber der Gottlose wird fallen durch sein gottloses Wesen.	Ostervald-Fr	5. La justice de l'homme intègre aplani son chemin; mais le méchant tombera par sa méchanceté.
RV'1862	5. La justicia del perfecto enderezará su camino; mas el impío por su impiedad caerá.	SVV1770	5 De gerechtigheid des oprechten maakt zijn weg recht; maar de goddeloze valt door zijn goddeloosheid.

SANANLASKUT

PL1881	5. Sprawiedliwość uprzejmego sprawuje drogę Karoli1908Hu jego; lecz bezbożny dla bezbożności swojej upada.		5. A tökéletesnek igazsága igazgatja az Ő útát; de önnön istentelenségében esik el az istentelen.
RuSV1876	5 Правда непорочного уравнивает путь его, а нечестивый падет отнечестия своего.	БКуліш	5. Правдивість рівняє праведному стежки його, безбожний же через свою безбожність гине.
FI33/38	6. Oikeamieliset vapahtaa heidän vanhurskautensa, mutta uskottomat vangitsee heidän oma himonsa.	Biblia1776	6. Jumalisten vanhurskaus pelastaa heitä, vaan väärintekiät käsitetään viekkaudessansa.
CPR1642	6. Jumalisten wanhurscaus pelasta heitä waan väärintekiät käsitetän wieckaudesans.		
MLV19	6 The righteousness of the upright will deliver them, but the treacherous will be taken in their own greed.	KJV	6. The righteousness of the upright shall deliver them: but transgressors shall be taken in their own naughtiness.
Dk1871	6. De oprigtige, dem redder deres Retfærdighed; men de troløse, de fanges i deres egen Ondskab.	KXII	6. De frommas rättfärdighet skall fria dem; men de föraktare varda fångne uti sine skalkhet.
PR1739	6. Öiglaste öigus peästab neid ärra; agga kes pettust tewad, neid woetakse kinni nende kahjoteggemisse läbbi.	LT	6. Doruļu teisumas išlaisvins juos, o nusikaltēlius sugaus jū pačių užgaidos.
Luther1912	6. Die Gerechtigkeit der Frommen wird sie erretten; aber die Verächter werden gefangen	Ostervald-Fr	6. La justice des hommes droits les délivre; mais les perfides sont pris par leur malice.

in ihrer Bosheit.

RV'1862	6. La justicia de los rectos los escapará; mas los pecadores en su pecado serán presos.	SVV1770	6 De gerechtigheid der vromen zal hen redden; maar de trouwelozen worden gevangen in hun verkeerdheid.
PL1881	6. Sprawiedliwość uprzejmych wybawia ich: ale przewrotni w złościach pojmani bywają.	Karoli1908Hu	6. Az igazaknak igazságok [5†] megszabadítja őket; de az Ő kivánságokban fogatnak meg [6†] a hitetlenek.
RuSV1876	6 Правда прямодушных спасет их, а беззаконники будут уловлены беззаконием своим.	БКуліш	6. Правдивого рятує з біди правда його, а беззаконників спіймає їх беззаконність.
FI33/38	7. Jumalattoman ihmisen kuollessa hukkuu hänen toivonsa, ja väärän odotus hukkuu.	Biblia1776	7. Kuin jumalatoin ihmisen kuolee, niin ei ole yhtään toivoa: ja jota väärintekiät odottavat, se tulee tyhjäksi.
CPR1642	7. Cosca jumalatoin ihmisen cuole nijn ei ole yhtän toivo ja jota wäärintekiät odottawat tule tyhjäxi.		
MLV19	7 When a wicked man dies, his expectation will perish and the hope of the wickedness perishes.	KJV	7. When a wicked man dieth, his expectation shall perish: and the hope of unjust men perisheth.
Dk1871	7. Naar et ugudeligt Menneske dør, er det forbi med hans Haab, og det er forbi med de uretfærdiges Forventelse.	KXII	7. När den ogudaktiga människan dör, så är hoppet borto; och det de orätfärdige vänta, blifver omintet.

PR1739	7. Kui öäl innimenne surreb, siis lähhäb temma otus hukka, ja nurjatumatte lotus on hukkas.	LT	7. Kai nedoras žmogus miršta, jo lūkesčiai pranyksta, ir bedievio viltis pražus.
Luther1912	7. Wenn der gottlose Mensch stirbt, ist seine Hoffnung verloren und das Harren des Ungerechten wird zunichte.	Ostervald-Fr	7. Quand l'homme méchant meurt, son attente périt, et l'espérance des violents est anéantie.
RV'1862	7. Cuando muere el hombre impío, perece su esperanza; y la esperanza de los malos perecerá.	SVV1770	7 Als de goddeloze mens sterft, vergaat zijn verwachting; zelfs is de allersterkste hoop vergaan.
PL1881	7. Gdy umiera człowiek niepobożny, ginie nadzieja jego, a oczekiwanie mocarzy niszczęje.	Karoli1908Hu	7. Mikor meghal az istentelen ember, elvész az ő reménysége; a bűnösök várakozása is elvész.
RuSV1876	7 Со смертью человека нечестивого исчезает надежда, и ожидание беззаконных погибает.	БКуліш	7. Умре безбожний, мре з ним і надія його, чого ждуть беззаконні, те з ними погибне.
FI33/38	8. Vanhurskas pelastetaan häädästä, ja jumalaton joutuu hänen sijaansa.	Biblia1776	8. Vanhurskas vapahdetaan vaivasta, ja jumalatoin tulee hänen siaansa.
CPR1642	8. Wanhurscas wapadetan waiwasta ja jumalatoin tulee hänen siaans.		
MLV19	8 A righteous man is delivered out of trouble and a wicked man comes instead of him.	KJV	8. The righteous is delivered out of trouble, and the wicked cometh in his stead.

SANANLASKUT

Dk1871	8. Den retfærdige udfries af Nød, og den ugudelige kommer i hans Sted.	KXII	8. Den rättafdige värder förlossad utu nöd, och den ogudaktige kommer i hans stad.
PR1739	8. Sedda, kes öige, kistikse ahastussest wälja; agga kes öäl, saab temma assemele.	LT	8. Teisesis išlaisvinamas iš vargu, o nedorėlis atsiduria vietoje jo.
Luther1912	8. Der Gerechte wird aus seiner Not erlöst, und der Gottlose kommt an seine Statt.	Ostervald-Fr	8. Le juste est délivré de la détresse; mais le méchant y tombe à sa place.
RV'1862	8. El justo es escapado de la tribulación: mas el impio viene en su lugar.	SVV1770	8 De rechtvaardige wordt uit benauwdheid bevrijd; en de goddeloze komt in zijn plaats.
PL1881	8. Sprawiedliwy z ucisku wybawiony bywa; ale niepobożny przychodzi na miejsce jego.	Karoli1908Hu	8. Az igaz a nyomorúságból megszabadul; az istentelen ő [7†] helyette beesik abba.
RuSV1876	8 Праведник спасается от беды, а вместо него попадает в нее нечестивый.	БКуліш	8. Праведник спасется з біди, а намість його попадає в неї безбожник.
FI33/38	9. Rietas suullansa turmelee lähimmäisensä, mutta taito on vanhurskaitten pelastus.	Biblia1776	9. Ulkokullatun ihmisen suun kautta petetään hänen lähimmäisensä; vaan vanhurskaat ymmärtävät sen, ja pelastetaan.
CPR1642	9. Ulcocullatun ihmisen suun cautta petetän hänen lähimmäisensä; vaan wanhrskaat ymmärtää sen ja pelastetaan.		
MLV19	9 The hypocrite destroys his neighbor with his mouth, but the righteous will be delivered through knowledge.	KJV	9. An hypocrite with his mouth destroyeth his neighbour: but through knowledge shall the just be delivered.

Dk1871	9. Med Munden ødelægger den vanhellige sin Næste; men ved Kundskab udfries de retfærdige.	KXII	9. Genom skrymtarens mun värder hans näste fördervad; men de rättfärdige märka det, och varda förlossade.
PR1739	9. Se, kes sallalik, rikkub omma liggimest ärra suga; agga öiged peäswad ärra tundmisse läbbi.	LT	9. Veidmainis savo burna präžudo artimą, bet sumanumu teisusis išlaisvinamas.
Luther1912	9. Durch den Mund des Heuchlers wird sein Nächster verderbt; aber die Gerechten merken's und werden erlöst.	Ostervald-Fr	9. L'impie ruine son prochain par ses paroles; mais les justes sont délivrés par la science.
RV'1862	9. El hipócrita con la boca daña a su prójimo; mas los justos con la sabiduría son escapados.	SVV1770	9 De huichelaar verderft zijn naaste door den mond; maar door wetenschap worden de rechtvaardigen bevrijd.
PL1881	9. Obłudnik usty kazi przyjaciela swego; ale sprawiedliwi umiejętnością wybawieni bywają.	Karoli1908Hu	9. Szájával rontja meg a képmutató felebarátját; de az igazak a tudomány által megszabadulnak.
RuSV1876	9 Устами лицемер губит ближнего своего, но праведники прозорливостью спасаются.	БКуліш	9. Устами губить зрадник ближнього своего, та праведники рятуються своєю прозорністю.
FI33/38	10. Vanhurskaitten onnesta kaupunki iloitsee, ja jumalattomain hukkumisesta syntyy riemu.	Biblia1776	10. Kaupunki iloitsee, koska vanhurskaan hyvin käy, ja riemuitsee, koska jumalatoin hukkuu.
CPR1642	10. Coco Caupungi iloidze cosca wanhurscan		

hywin käy ja riemuidze cosca jumalatoin hucku.

MLV19	10 When it goes well with the righteous, the city rejoices. And when the wicked perish, there is shouting.	KJV	10. When it goeth well with the righteous, the city rejoiceth: and when the wicked perish, there is shouting.
Dk1871	10. En Stad skal fryde sig, naar det gaar de retfærdige vel, og naar de ugudelige omkomme, da bliver der Jubel.	KXII	10. En stad gläder sig, när dem rättfärdigom väl går, och der de ogudaktige förgöras varder man glad.
PR1739	10. Öigede hea pölwe pärrast hüppab lin römo pärrast; ja kui öälad hukka lähhäwad, siis on öiskaminne.	LT	10. Teisiųjų pasisekimu miestas džiaugiasi, o nedorėliams žuvus linksmai šūkaujama.
Luther1912	10. Eine Stadt freut sich, wenn's den Gerechten wohl geht; und wenn die Gottlosen umkommen, wird man froh.	Ostervald-Fr	10. La ville se réjouit du bien des justes; mais il y a un chant de triomphe quand les méchants périsse.
RV'1862	10. En el bien de los justos la ciudad se alegra: mas cuando los impíos perecen hay fiestas.	SVV1770	10 Een stad springt op van vreugde over het welvaren der rechtvaardigen; en als de goddelozen vergaan, is er gejuich.
PL1881	10. Z szczęścia sprawiedliwych miasto się weseli; a gdy giną niezbożni, bywa radość.	Karoli1908Hu	10. Az igazak javán örül a város; és mikor elvesznek az istentelenek, örvendezés [8†] van.
RuSV1876	10 При благоденствии праведников веселится город, и при погибели	БКуліш	10. Як праведним щастить, радується місто, а як безбожникам погибель,

нечестивых бывает торжество.

бувають веселощі.

FI33/38 11. Oikeamielisten siunauksesta kaupunki kohoaa, mutta jumalattomain suu sitä hajottaa.

CPR1642 11. Wanhurscasten siunauxen cautta Caupungi corgotetan waan jumalattoman suun cautta cukistetan.

MLV19 11 The city is exalted by the blessing of the upright, but it is overthrown by the mouth of the wicked.

Dk1871 11. Ved de retsindiges Velsignelse ophøjes en Stad; men ved de ugudeliges Mund nedbrydes den.

PR1739 11. Öiglaste önnistamisse läbbi töstetakse üks lin sureks; agga öälätte su läbbi kistikse sedda mahha.

Luther1912 11. Durch den Segen der Frommen wird eine Stadt erhoben; aber durch den Mund der Gottlosen wird sie zerbrochen.

RV'1862 11. Por la bendición de los rectos la ciudad será engrandecida; mas por la boca de los impíos ella será trastornada.

Biblia1776 11. Vanhurskasten siunauksen kautta kaupunki korotetaan, vaan jumalattoman suun kautta kukistetaan.

KJV 11. By the blessing of the upright the city is exalted: but it is overthrown by the mouth of the wicked.

KKII 11. Genom de frommas välsignelse varder en stad upphöjd; men genom dens ogudaktigas mun varder han nederbruten.

LT 11. Teisiųjų laiminamas miestas kyla, nedorėlių burna ji sunaikina.

Ostervald-Fr 11. La ville est élevée par la bénédiction des hommes droits; mais elle est renversée par la bouche des méchants.

SVV1770 11 Door den zegen der oprechten wordt een stad verheven; maar door den mond der goddelozen wordt zij verbroken.

PL1881	11. Dla błogosławieństwa sprawiedliwych bywa wywyższone miasto; ale dla ust niepobożnych bywa wywrócone.	Karoli1908Hu	11. Az igazaknak áldása által emelkedik a város; az istentelenek szája által pedig megromol.
RuSV1876	11 Благословением праведных возвышается город, а устами нечестивых разрушается.	БКуліш	11. Словами добрыми праведників росте у гору город, а устами безбожників занепадає.
FI33/38	12. Mieltä vailla on, joka lähimmäistäänsä halveksii, mutta ymmärtäväinen mies on vaiti.	Biblia1776	12. Joka lähimmäistäänsä häpäisee, se on hullu, mutta toimellinen mies on vaiti.
CPR1642	12. Joca lähimmäistääns häwäise se on huullu mutta toimellinen mies sen hillidze.		
MLV19	12 He who despises his neighbor is void of wisdom, but a man of understanding holds his peace.	KJV	12. He that is void of wisdom despiseth his neighbour: but a man of understanding holdeth his peace.
Dk1871	12. Den, som fattes Forstand, foragter sin Næste; men en forstand, som har Forstand, tier.	KXII	12. Den som sin nästa skämmer, han är en dåre; men en förståndig man stillar det.
PR1739	12. Kes omma liggimest mikski ei panne, sel ep olle meelt peas; ja öige moistlik seisab wait.	LT	12. Kam trūksta išminties, tas niekina savo artimą, bet supratingas žmogus tyli.
Luther1912	12. Wer seinen Nächsten schändet, ist ein Narr; aber ein verständiger Mann schweigt	Ostervald-Fr	12. Celui qui méprise son prochain, est dépourvu de sens; mais l'homme prudent se

	still.		tait.
RV'1862	12. El que carece de entendimiento, menosprecia a su prójimo; mas el hombre prudente calla.	SVV1770	12 Die verstandeloos is, veracht zijn naaste; maar een man van groot verstand zwijgt stil.
PL1881	12. Głupi gardzi bliźnim swym; ale mąż roztropny milczy.	Karoli1908Hu	12. Megútálja felebarátját a bolond; az eszes férfiú pedig hallgat.
RuSV1876	12 Скудоумный высказывает презрение к ближнему своему; но разумный человек МОЛЧИТ.	БКуліш	12. Недоумок висказує погорду близньому свому, а розумний чоловік МОВЧИТЬ.
FI33/38	13. Joka panettelijana käy, ilmaisee salaisuuden, mutta jolla luotettava henki on, se säilyttää asian.	Biblia1776	13. Panettelia ilmoittaa salaisuuden, vaan jolla on uskollinen sydän, hän salaa sen.
CPR1642	13. Panettelia ilmoitta salaisuden waan jolla on uscollinen sydän hän sala sen.		
MLV19	13 He who goes around as a gossip reveals secrets, but he who is of a faithful spirit conceals a matter.	KJV	13. A talebearer revealeth secrets: but he that is of a faithful spirit concealeth the matter.
Dk1871	13. Den, der gaar omkring som en Bagvadsker, aabenbarer Hemmeligheder; men den, som er fast i Aanden, skjuler Sagen.	KXII	13. En baktalare röjer hvad han hemliga vet; men den som ett trofast hjerta hafver, han döljer det.
PR1739	13. Kes kelekandmisze peäle öppind, se ilmutab sallaja nou; agga kes ustawa waimoga	LT	13. Liežuvautojas atidengia paslaptis, o ištikimasis slepia, kas jam patikėta.

on, se kattab sedda asja kinni.

Luther1912 13. Ein Verleumder verrät, was er heimlich weiß; aber wer eines getreuen Herzens ist, verbirgt es.

RV'1862 13. El que anda en chismes, descubre el secreto; mas el de espíritu fiel encubre la cosa.

PL1881 13. Obmówca obchodząc objawia tajemnice; ale kto jest wiernego serca, tai zwierzonej rzeczy.

RuSV1876 13 Кто ходит переносчиком, тот открывает тайну; но верный человек таит дело.

FI33/38 14. Missä ohjausta ei ole, sortuu kansa, mutta neuvonantajain runsaus tuo menestyksen.

CPR1642 14. Josa ei neuwo ole sijnä wäärin mennän waan josa monda neuwonandajata on sijnä hyvin käy.

MLV19 14 Where no wise guidance is, the people fall, but in the multitude of counselors there is safety.

Ostervald-Fr 13. Celui qui va médisant, révèle le secret; mais celui qui a un cœur loyal, le cache.

SVV1770 13 Die als een achterklapper wandelt, openbaart het heimelijke; maar die getrouw is van geest, bedekt de zaak.

Karoli1908Hu 13. A rágalmazó [9†] megjelenti a titkot; de a hűséges lelkű elfedezi a dolgot.

БКуліш 13. Хто переносчиком живе, той таємницю виявлює, а вірний чоловік таїть справу.

Biblia1776 14. Jossa ei neuvoa ole, siinä kansa hukkuu; vaan jossa monta neuvonantajaa on, siinä hyvin käy.

KJV 14. Where no counsel is, the people fall: but in the multitude of counsellors there is safety.

Dk1871	14. Hvor ingen Styrelse er, falder et Folk; hvor mange Raadgivere ere, der er Frelse.	KXII	14. Der intet råd är, der far folket illa; men der månge rådgifvare äro, der går det väl till.
PR1739	14. Kus ep olle tarka noud ühtegi, seäl kaub rahwas; agga seäl on önnistus, kus paljo noupiddajaid on.	LT	14. Be patarimo tauta prāžūna, daug patarējų suteikia saugumą.
Luther1912	14. Wo nicht Rat ist, da geht das Volk unter; wo aber viel Ratgeber sind, da geht es wohl zu.	Ostervald-Fr	14. Le peuple tombe, faute de prudence; mais la délivrance est dans la multitude des gens de bon conseil.
RV'1862	14. Cuando faltaren las industrias, el pueblo caerá; mas en la multitud de consejeros está la salud.	SVV1770	14 Als er geen wijze raadslagen zijn, vervalt het volk; maar de behoudenis is in de veelheid der raadslieden.
PL1881	14. Gdzie niemasz dostatecznej rady, lud upada; ale gdzie wiele radców, tam jest wybawienie.	Karoli1908Hu	14. A hol nincs vezetés, elvész a nép; a megmaradás pedig a sok [10+] tanácsos által van.
RuSV1876	14 При недостатке попечения падает народ, а при многих советниках благоденствует.	БКуліш	14. Де нема управи, там занепадає народ, де ж райців досить, там йому діється добре.
FI33/38	15. Joka vierasta takaa, sen käy pahoin, mutta joka kädenlyöntiä vihaa, se on turvattu.	Biblia1776	15. Joka toisen takaa, hän tulee vahinkoon; vaan joka siitä itsensä pitää pois, hän on murheetoin.
CPR1642	15. Joca toisen taca hän tule wahingoon waan		

joca sijtä idzens pitä pois hǟn on murhetoin.

MLV19	15 He will suffer for it who is a surety for a stranger, but he who hates being a striker (of deals) is secure.	KJV	15. He that is surety for a stranger shall smart for it: and he that hateth suretship is sure.
Dk1871	15. Naar en borger for en fremmed, da faar han vist en Ulykke; men den, som hader at give Haandslag, er tryg.	KKII	15. Den som för en annan i borgan går, han får skada; men den sig för borgan vaktar, han är säker.
PR1739	15. Kui kegi woöra eest käemehheks heidab, siis tulleb öiete pahha luggu; agga sel on julgus, kes neid wiikab, kes kät löwad.	LT	15. Kas laiduoja už svetimajj, nukentės; kas vengia laiduoti, saugus.
Luther1912	15. Wer für einen andern Bürge wird, der wird Schaden haben; wer aber sich vor Geloben hütet, ist sicher.	Ostervald-Fr	15. Celui qui cautionne un étranger, ne peut manquer d'avoir du mal; mais celui qui hait ceux qui frappent dans la main, est en sécurité.
RV'1862	15. De aflicción será afligido el que fiare al extraño; mas el que aborreciere las fianzas vivirá confiado.	SVV1770	15 Als iemand voor een vreemde borg geworden is, hij zal zekerlijk verbroken worden; maar wie degenen haat, die in de hand klappen, is zeker.
PL1881	15. Bardzo sobie szkodzi, kto za obcego ręczy; ale kto się chroni rękojemstwa, bezpieczen jest.	Karoli1908Hu	15. Teljességgel megrontatik, a ki kezes lesz idegenért; a ki pedig gyűlöli a kezességet, bátorságos lesz.
RuSV1876	15 Зло причиняет себе, кто ручается за	БКуліш	15. Біди собі напитує, хто за другого дає

постороннего; а кто ненавидит
ручательство, тот безопасен.

поруку; кто ж ненавидить поруку, той
безпечен.

FI33/38	16. Suloinen nainen saa kunniaa, ja voimalliset saavat rikkautta.	Biblia1776	16. Vaimo, joka otollinen on, pitää kunnian; vaan väkeväät pitävät rikkauden.
CPR1642	16. Waimo joca otollinen on pitä cunnians waan wäkewät pitäwät rickauden.		
MLV19	16 A gracious woman obtains honor and aggressive men obtain riches.	KJV	16. A gracious woman retaineth honour: and strong men retain riches.
Dk1871	16. En yndig Kvinde holder fast ved Ære, og Voldsmænd holde fast ved Rigdom.	KXII	16. Den qvinna hafver ynnest, som ärona bevarar; men det äro de starke, som rikedomar bevara.
PR1739	16. Üks armas naene peab auust kinni; agga wägga waljud piddawad rikkusest kinni.	LT	16. Maloni moteris įsigyja garbės, stiprieji krauna turtus.
Luther1912	16. Ein holdselig Weib erlangt Ehre; aber die Tyrannen erlangen Reichtum.	Ostervald-Fr	16. La femme gracieuse obtient de l'honneur, et les hommes violents obtiennent des richesses.
RV'1862	16. La mujer graciosa tendrá honra; y los fuertes tendrán riquezas.	SVV1770	16 Een aangename huisvrouw houdt de eer vast, gelijk de geweldigen den rijkdom vasthouden.
PL1881	16. Niewiasta uczciwa dosta�eje s�awy, a mocarze maj� bogactwa.	Karoli1908Hu	16. A kedves asszony megtartja a tiszteletet, a hatalmaskod�k pedig megtartj�k a

				gazdagságot.
RuSV1876	16 Благонравная жена приобретает славу, а трудолюбивые приобретают богатство.	БКуліш	16. Жона обичайна славу здобуває, а трудящи приходять до бogaцтва.	
FI33/38	17. Armelias mies tekee hyvää itsellensä, mutta armoton syöksee onnettamuuteen oman lihansa.	Biblia1776	17. Armias mies tekee ruumiillensa hyvää; vaan se, joka julma on, saattaa lihansa murheelliseksi.	
CPR1642	17. Armias mies teke ruumillens hywä: waan se joca julma on hän saatta lihans ja werens murhellisexi.			
MLV19	17 The merciful man does good to his own soul, but he who is cruel troubles his own flesh.	KJV	17. The merciful man doeth good to his own soul: but he that is cruel troubleth his own flesh.	
Dk1871	17. Den, som gør vel imod sin Sjæl, er en barmhertig Mand; men den, som plager sit Kød, er en grusom Mand.	KKII	17. En barmhertig man gör sinom kropp godt; men en obarmhertig bedröfvar ock sitt kött och blod.	
PR1739	17. Kes omma hingele head teeb, se on helde innimenne; agga kes omma lihhale tülli teeb, se on wägga hirmus.	LT	17. Gailestingas žmogus daro gera savo sielai, žiaurus žmogus kenkia savo kūnui.	
Luther1912	17. Ein barmherziger Mann tut sich selber Gutes; aber ein unbarmherziger betrübt auch sein eigen Fleisch.	Ostervald-Fr	17. L'homme bienfaisant se fait du bien à soi-même; mais celui qui est cruel trouble sa propre chair.	
RV'1862	17. A su alma hace bien el hombre	SVV1770	17 Een goedertieren mens doet zijn ziel wel;	

misericordioso; mas el cruel atormenta su carne.

maar die wrede is, beroert zijn vlees.

PL1881	17. Człowiek uczynny dobrze czyni duszy swej; ale okrutnik trapi ciało swoje.	Karoli1908Hu	17. Ő magával tesz jól a kegyes férfiú; [11+] a kegyetlen pedig öntestének okoz fájdalmat.
RuSV1876	17 Человек милосердый благотворит душе своей, а жестокосердый разрушает плоть свою.	БКуліш	17. Милосердний чоловік чинить добро душі своїй, а жорстокий замучує тіло своє.
FI33/38	18. Jumalaton hankkii pettäväistä voittoa, mutta joka vanhurskautta kylvää, saa pysyvän palkan.	Biblia1776	18. Jumalattoman työ on turha, vaan joka vanhurskautta kylvää, sillä on hyvä palkka.
CPR1642	18. Jumalattoman työ on turha waan joca wanhurscautta kylwä sillä on hywä palcka.		
MLV19	18 A wicked man earns deceitful wages, but he who sows righteousness has a sure reward.	KJV	18. The wicked worketh a deceitful work: but to him that soweth righteousness shall be a sure reward.
Dk1871	18. Den uguadelige forhverver en Løn, som er falsk; men den, som saar Retfærdighed, faar en Løn, som er sand.	KXII	18. De ogudaktigas verk skall fela; men den som rättfärdighet sår, det är icke fåfängt.
PR1739	18. Se, kes öäl, sadab ennesele walskusse tö palka; agga kes öigust külwab, saab tössist palka.	LT	18. Nedorėlio darbas apgaulingas, kas sėja teisumą, tikrai gaus atlyginimą.

Luther1912	18. Der Gottlosen Arbeit wird fehlschlagen; aber wer Gerechtigkeit sät, das ist gewisses Gut.	Ostervald-Fr	18. Le méchant fait une œuvre qui le trompe; mais la récompense est assurée à celui qui sème la justice.
RV'1862	18. El impío hace obra falsa; mas el que sembrare justicia, tendrá galardón firme.	SVV1770	18 De goddeloze doet een vals werk; maar voor dengene, die gerechtigheid zaait, is trouwe loon.
PL1881	18. Nieuwsgierige czyni dzieło omylne; ale kto sieje sprawiedliwość, ma zapłatę trwałą.	Karoli1908Hu	18. Az istentelen munkál álnok keresményt; az igazságsszerzőnek pedig jutalma [12†] valóságos.
RuSV1876	18 Нечестивый делает дело ненадежное, а сеющему правду – награда верная.	БКуліш	18. Безбожний робить роботу безнадійну-непевну; хто ж сїє правду, тому певна нагорода.
FI33/38	19. Joka on vakaa vanhurskaudessa, saa elämän; mutta joka pahaa tavoittaa, saa kuoleman.	Biblia1776	19. Sillä vanhurskaus saattaa elämän, vaan joka pahaa pyytää, hän saattaa kuoleman.
CPR1642	19. Sillä wanhurscaus saatta elämän waan joca paha pyytä hän saatta cuoleman.		
MLV19	19 He who is steadfast in righteousness comes to life and he who pursues evil comes to his own death.	KJV	19. As righteousness tendeth to life: so he that pursueth evil pursueth it to his own death.
Dk1871	19. Saa er Retfærdighed til Liv; men den, der	KXII	19. Ty rättfärdighet fordrar till lifs; men fara

	afterjager ondt, haster til sin Død.		after ondt, det fordrar till döden.
PR1739	19. Nenda on öigus elluks; agga kes kurja takka aiab, saab ennesele surma.	LT	19. Teisumas veda j gyvenimą, o kas siekia pikto, siekia to savo pražūčiai.
Luther1912	19. Gerechtigkeit fördert zum Leben; aber dem Übel nachjagen fördert zum Tod.	Ostervald-Fr	19. Ainsi la justice mène à la vie; mais celui qui poursuit le mal cherche la mort.
RV'1862	19. Como la justicia es para vida, así el que sigue el mal es para su muerte.	SVV1770	19 Alzo is de gerechtigheid ten leven, gelijk die het kwade najaagt, naar zijn dood jaagt.
PL1881	19. Jako sprawiedliwość jest ku żywotowi, tak kto naśladuje złości, bliski jest śmierci.	Karoli1908Hu	19. A ki ōszinte az igazságban, [13†] az életére —, a ki pedig a gonoszt követi, az vesztére míveli azt.
RuSV1876	19 Праведность ведет к жизни, а стремящийся к злу стремится к смерти своей.	БКуліш	19. Праведність веде до життя, а хто простує до злого, простує до смерті.
FI33/38	20. Väärämieliset ovat Herralle kauhistus, mutta nuhteettomasti vaeltaviin hän mielistyy.	Biblia1776	20. Petollinen sydän on kauhistus Herralle, Vaan viattoman tie on hänelle otollinen.
CPR1642	20. Petollinen sydän on cauhistus HERralle waan wiattomat owat hänen edesäns otolliset.		
MLV19	20 Those who are perverse in heart are an abomination to Jehovah, but such as are perfect in their way are his delight.	KJV	20. They that are of a froward heart are abomination to the LORD: but such as are upright in their way are his delight.

Dk1871	20. De vanartige i Hjertet I, deres Vej, ere ham en Velbehagelighed.	KXII	20. Herren hafver en styggelse till vrång hjerta, och ett behag till de fromma.
PR1739	20. Kes pöratsed on süddamest, need on Jehowa melest hirmsad; agga need on ta mele pärrast, kel täieste waggad wisid on.	LT	20. Viešpats nekenčia veidmainiu, bet dorieji Jam patinka.
Luther1912	20. Der HERR hat Greuel an den verkehrten Herzen, und Wohlgefallen an den Frommen.	Ostervald-Fr	20. Ceux qui ont le cœur dépravé, sont en abomination à l'Éternel; mais ceux qui marchent en intégrité, lui sont agréables.
RV'1862	20. Abominación son a Jehová los perversos de corazón: mas los perfectos de camino le son agradables.	SVV1770	20 De verkeerden van hart zijn den HEERE een gruwel; maar de oprechten van weg zijn Zijn welgevallen.
PL1881	20. Obrzydliwością są Panu przewrotni sercem; ale mu się podobają, którzy żyją bez zmazy.	Karoli1908Hu	20. Útálatosok az Úrnál az [14†] álnok szívűek; kedvesek pedig ő nála, a kik az ő útjokban tökéletesek.
RuSV1876	20 Мерзость пред Господом – коварные сердцем; но благоугодны Ему непорочные в пути.	БКуліш	20. Гидота Господу переворотні серцем, але любі йому, хто в невинностіходить.
FI33/38	21. Totisesti: paha ei jää rankaisematta, mutta vanhurskasten jälkeläiset pelastuvat.	Biblia1776	21. Ei jumalattoimia auta, vaikka kaikki kätensä yhteen pistäisivät, mutta vanhurskaan siemen pelastetaan.
CPR1642	21. Ei Jumalattomia auta waicka caicki kätens yhten pistäisit mutta wanhurscan siemen		

pelastetan.

MLV19	21 Hand in hand, the evil man will not be unpunished, but the seed of the righteous will be delivered.	KJV	21. Though hand join in hand, the wicked shall not be unpunished: but the seed of the righteous shall be delivered.
Dk1871	21. Man kan give sin Haand paa, at den onde ikke bliver agtet uskyldig; men de retfærdiges Sæd skal undkomme.	KXII	21. Dem ondom hjelper intet, om de än alle lade händer tillsamman; men de rättfärdigas säd skall hulpen varda.
PR1739	21. Pango ta kül kahhe käega wasto, ei siiski jä ilmasüta, kes kurri on; agga öigede suggu peäseb.	LT	21. Nors ir susijungtų, nedorėliai neišvengs bausmės, bet teisiojo palikuonys bus išgelbėti.
Luther1912	21. Den Bösen hilft nichts, wenn sie auch alle Hände zusammenläten; aber der Gerechten Same wird errettet werden.	Ostervald-Fr	21. Tôt ou tard, le méchant ne demeurera point impuni; mais la race des justes sera délivrée.
RV'1862	21. Aunque llegue la mano a la mano, el malo no quedará sin castigo; mas la simiente de los justos escapará.	SVV1770	21 Hand aan hand zal de boze niet onschuldig zijn; maar het zaad der rechtvaardigen zal ontkomen.
PL1881	21. Złośnik, choć sobie innych na pomoc weźmie, pomsty nie ujdzie; ale nasienie sprawiedliwych zachowane będzie.	Karoli1908Hu	21. Kézadással erősítem, hogy nem marad büntetlen a gonosz; az igazaknak pedig magva megszabadul.
RuSV1876	21 Можно поручиться, что порочный не останется ненаказанным; семя же праведных спасется.	БКуліш	21. Можна заручити, що ледачий не уйде кари, а рід праведного буде захований.

FI33/38	22. Kultarengas sian kärsässä on kaunis nainen, älyä vailla.	Biblia1776	22. Kaunis vaimo ilman taidota on niinkuin sika, jolla olis kultainen käädy kuonossa.
CPR1642	22. Caunis waimo ilman cunniata on nijncuin sica jolla olis cullainen käädy cuonon päällä.		
MLV19	22 A ring of gold in a swine's snout, is a beautiful woman who is without discretion.	KJV	22. As a jewel of gold in a swine's snout, so is a fair woman which is without discretion.
Dk1871	22. Som et Smykke af Guld i Næsen paa en So, saa er en dejlig Kvinde, som intet Skøn har.	XXII	22. En dægelig qvinna utan tukt är lika som en so med ett gyldene spann på näsone.
PR1739	22. Kui kuld ninna-ehte sea ninnas, nenda on üks illus naesterahwas, kel agga tarka meelt ep olle.	LT	22. Kaip aukso žiedas kiaulės snukyje yra graži moteris, neturinti supratimo.
Luther1912	22. Ein schönes Weib ohne Zucht ist wie eine Sau mit einem goldenen Haarband.	Ostervald-Fr	22. Une belle femme, qui se détourne de la raison, est comme une bague d'or au groin d'un porceau.
RV'1862	22. Zarcillo de oro en la nariz del puerco es la mujer hermosa, y apartada de razón.	SVV1770	22 Een schone vrouw, die van rede afwijkt, is een gouden bagge in een varkenssnuit.
PL1881	22. Niewiasta piękna a głupia jest jako kolce złote w pysku u świni.	Karoli1908Hu	22. Mint a disznó orrában az aranyperecz, olyan a szép asszony, a kinek nincs okossága.
RuSV1876	22 Что золотое кольцо в носу у свиньи, то женщина красивая и – безрассудная.	БКуліш	22. Що в рилі у свинї золотий колець, те краса в женщини безумної.

FI33/38	23. Vanhurskaitten halajaminen vie onneen, jumalattomien toivo vihaan.	Biblia1776	23. Vanhurskasten himo on ainoastaan hyvä, vaan jumalattomain odotus on kiukku.
CPR1642	23. Wanhurstosten himo on hyvä ja menesty: waan jumalattomain odotus on kiucullinen.		
MLV19	23 The desire of the righteous is only good. The expectation of the wicked is wrath.	KJV	23. The desire of the righteous is only good: but the expectation of the wicked is wrath.
Dk1871	23. De retfærdiges Begæring er kun godt; men Vreden rammer de uguadeliges Forventning.	XXII	23. De rätträrdigas önskan måste dock väl gå, och det de ogudaktige vänta, är olycka.
PR1739	23. Öigede iggatseminne on agga hea; öälatte öigus on hirmus wihha.	LT	23. Teisiųjų troškimai geri, o nedorėlių viltis yra rūstybė.
Luther1912	23. Der Gerechten Wunsch muß doch wohl geraten, und der Gottlosen Hoffen wird Unglück.	Ostervald-Fr	23. Le souhait des justes n'est que le bien; mais l'attente des méchants c'est l'indignation.
RV'1862	23. El deseo de los justos solamente es bueno; mas la esperanza de los impíos es enojo.	SVV1770	23 De begeerte der rechtvaardigen is alleenlijk het goede; maar de verwachting der goddelozen is verborgenheid.
PL1881	23. Żądza sprawiedliwych jest zawsze ku dobremu; ale oczekiwanie niepobożnych, popędliwość.	Karoli1908Hu	23. Az igazaknak kivánsága [15†] csak jó, az istentelenek várakozása pedig harag.
RuSV1876	23 Желание праведных есть одно добро, ожидание нечестивых – гнев.	БКуліш	23. Бажанн€ праведних - одно лиш добро, дожиданн€ безбожних - гнїв.

FI33/38	24. Toinen on antelias ja saa yhä lisää, toinen säästää yli kohtuuden ja vain köyhtyy.	Biblia1776	24. Muutama jakaa omastansa, ja saa enemmän; toinen säästää, jossa ei pitäisi, ja tulee köyhemmäksi.
CPR1642	24. Muutama jaca omastans ja saa enämmän: toinen säästä josa ei pidäis ja tule köyhemmäxi.		
MLV19	24 There is he who scatters and increases yet more and there is he who withholds more than is proper, but only to want.	KJV	24. There is that scattereth, and yet increaseth; and there is that withholdeth more than is meet, but it tendeth to poverty.
Dk1871	24. Der er den, som udspreder rigeligt, og ham tillægges end mere; og der er den, som holder tilbage mere, end ret er, og dog bliver der kun Mangel.	KXII	24. Den ene skiftar ut, och får alltid mer; men den andre är nidsk, der han icke skall, och varder dock fattigare.
PR1739	24. Seäl on monni, kes ärrajaggab, ja temale antakse weel peälegi; ja monni hoiab kül taggasi ennam, kui öigus on, ometi on tühhi kä.	LT	24. Vieni dosniai dalina ir turtėja, kiti pasilaiko daugiau negu reikia, bet dar labiau nuskursta.
Luther1912	24. Einer teilt aus und hat immer mehr; ein anderer kargt, da er nicht soll, und wird doch ärmer.	Ostervald-Fr	24. Tel répand son bien, qui l'augmentera encore davantage; et tel le resserre plus qu'il ne faut, qui sera dans la disette.
RV'1862	24. Hay unos que reparten, y les es añadido	SVV1770	24 Er is een, die uitstrooit, denwelken nog

más: hay otros que son escasos más de lo que es justo; mas vienen a pobreza.

meer toegedaan wordt; en een, die meer inhoudt dan recht is, maar het is tot gebrek.

PL1881 24. Nie jeden udziela szczodrze, a wždy mu przybywa; a drugi skapi wiêcej niž trzeba, a wždy ubożeje.

RuSV1876 24 Иной сыплет щедро, и ему еще прибавляется; а другой сверх меры бережлив, и однако же беднеет.

FI33/38 25. Hyvätekeväinen sielu tulee ravituksi, ja joka muita virvoittaa, se itse kostuu.

CPR1642 25. Sielu joca runsast siuna tule lihawaxi ja joca juotta hän tule juowuxin.

MLV19 25 The generous soul will be made prosperous and he who waters will also be watered himself.

Dk1871 25. En Sjæl, som velsigner, skal blive rig; og den, som vederkvæger, skal selv blive vederkvæget.

PR1739 25. Se hing, kes rohkesti annab, wöttab rammo, ja kes teisi kastab, saab issi ka kastetud.

Karoli1908Hu 24. Van olyan, a ki bőven adakozik, és [16+] annál inkább gazdagodik; és a ki megtartóztatja a járandóságot, de ugyan szűkölködik.

БКуліш 24. Той сипле щедро, й йому ще прибуває, а другий на міру скupий, та й все біднішає.

Biblia1776 25. Sielu, joka siunaa, tulee rikkaaksi: ja joka juottaa, se myös juotetaan.

KJV 25. The liberal soul shall be made fat: and he that watereth shall be watered also himself.

KKII 25. Den själ, som rikeliga välsignar, värder fet; och den som drucknan gör, han skall ock drucken varda.

LT 25. Dosni siela bus pasotinta, kas girdo, pats bus pagirdytas.

Luther1912	25. Die Seele, die da reichlich segnet, wird gelabt; wer reichlich tränkt, der wird auch getränkt werden.	Ostervald-Fr	25. Celui qui est bienfaisant sera rassasié, et celui qui arrose, sera aussi arrosé lui-même.
RV'1862	25. El alma liberal será engordada; y el que hartare, él también será harto.	SVV1770	25 De zegenende ziel zal vet gemaakt worden; en die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen worden.
PL1881	25. Człowiek szczodrobyliwy bywa bogatszy; a kto nasyca, sam też będzie nasycony.	Karoli1908Hu	25. A mással jóltevő ember [17†] megkövéredik; és a ki mást felüdít, maga is üdül.
RuSV1876	25 Благотворительная душа будет насыщена, и кто напояет других , тот и сам напоен будет.	БКуліш	25. Добродійна душа буде насичена; хто щедро наділяє, й сам наділен буде.
FI33/38	26. Joka viljan pitää takanaan, sitä kansa kiroaa, mutta joka viljan kaupaksi antaa, sen pään päälle tulee siunaus.	Biblia1776	26. Joka jywät salaa, häntä kansa kiroilee; mutta joka myy, hänelle tulee siunaus.
CPR1642	26. Joca jywät sala händä Canssa kiroile mutta joca myy hänelle tule siunaus.		
MLV19	26 The people will curse he who withholds grain, but a blessing will be upon the head of him who sells it.	KJV	26. He that withholdeth corn, the people shall curse him: but blessing shall be upon the head of him that selleth it.
Dk1871	26. Hvo som holder Korn tilbage, ham bander	KXII	26. Den som korn innehåller, honom banna

	Folket; men Velsignelsen kommer paa dens Hoved, som sælger det ud.		menniskorna; men välsignelse kommer öfver honom, som det säljer.
PR1739	26. Kes wilja ärrakelab, sedda wanduwad rahwas ärra; agga önnistaminne tulleb selle Pea peäle, kes müüb.	LT	26. Kas neparduoda javų, tą keikia tauta; kas parduoda juos, laiminamas.
Luther1912	26. Wer Korn innehält, dem fluchen die Leute; aber Segen kommt über den, der es verkauft.	Ostervald-Fr	26. Celui qui retient le blé est maudit du peuple; mais la bénédiction est sur la tête de celui qui le vend.
RV'1862	26. El que detiene el grano, el pueblo le maldecirá: mas bendición será sobre la cabeza del que vende.	SVV1770	26 Wie koren inhoudt, dien vloekt het volk; maar zegening zal zijn over het hoofd des verkopers.
PL1881	26. Kto zatrzymuje zboże, tego lud przekлина; ale błogosławieństwo nad głową tego, który je sprzedaje.	Karoli1908Hu	26. A ki búzáját visszatartja, [18†] átkozza azt a nép; annak [19†] fején pedig, a ki eladja, áldás van.
RuSV1876	26 Кто удерживает у себя хлеб, того клянет народ; а на голове продающего – благословение.	БКуліш	26. Хто приховує вроджай, того клянуть люде, а на голову продаючого - благословенне.
FI33/38	27. Joka hyvään pyrkii, etsii sitä, mikä otollista on, mutta joka pahaa etsii, sille se tulee.	Biblia1776	27. Joka varhain hyvää etsii, hänenelle hyvin menestyy; mutta joka pahaa noudattaa, hänen pahoin tapahtuu.
CPR1642	27. Joca jotaan hywä edzi hänen hywin menesty mutta joca paha noudatta hänen pahoin tapahtuu.		

MLV19	27 He who diligently seeks good seeks favor, but he who searches after evil, it will come to him.	KJV	27. He that diligently seeketh good procureth favour: but he that seeketh mischief, it shall come unto him.
Dk1871	27. Hvo der søger effer godt, stræber efter Velbehagelighed; men hvo der leder efter ondt, ham skal det vederfares.	KXII	27. Den som något godt söker, honom vederfars godt; men den som efter ondt far, det skall hända honom.
PR1739	27. Kes aegsaste head otsib, se otsib, mis mele pärrast on; agga kes kurja tagganouab, selle kätte tulleb se.	LT	27. Kas stropiai ieško gera, sulauks palankumo; kas siekia pikto, pats to susilaauks.
Luther1912	27. Wer da Gutes sucht, dem widerfährt Gutes; wer aber nach Unglück ringt, dem wird's begegnen.	Ostervald-Fr	27. Celui qui recherche le bien, acquiert de la faveur; mais le mal arrivera à celui qui le poursuit.
RV'1862	27. El que madruga al bien, hallará favor: mas el que busca el mal, venirle ha.	SVV1770	27 Wie het goede vroeg nazoeekt, zoekt welgevalligheid; maar wie het kwade natracht, dien zal het overkomen.
PL1881	27. Kto pilnie szuka dobrego, nabywa przyjaźni; ale kto szuka złego, przyjdzie naó.	Karoli1908Hu	27. A ki jára igyekezik, jóakaratot szerez: a ki pedig gonoszt keres, ő magára [20+] jő az.
RuSV1876	27 Кто стремится к добру, тот ищет благоволения; а кто ищет зла, к тому оно и приходит.	БКуліш	27. Хто дбає про добро, той знаходить ласкавість, а хто шукає зла, до того воно й приходить.
FI33/38	28. Joka rikkauteensa luottaa, se kukistuu,	Biblia1776	28. Joka rikkauteensa luottaa, hän hukkuu,

	mutta vanhurskaat viheriötseväät niinkuin lehvää.		vaan vanhurskaat viheriötseväät niinkuin lehti.
CPR1642	28. Joca rickauteen luotta hän hucku waan wanhurscat wiherjöidzewät nijncuin lehti.		
MLV19	28 He who trusts in his riches will fall, but the righteous will flourish as the green leaf.	KJV	28. He that trusteth in his riches shall fall: but the righteous shall flourish as a branch.
Dk1871	28. Hvo, som forlader sig paa sin Rigdom, han skal falde; men de retfærdige skulle grønnes som et Blad.	KXII	28. Den sig uppå sina rikedomar förlåter, han skall förgås; men de rättfärdige skola grönkas såsom löf.
PR1739	28. Kes omma rikkusse peäle lodab, se langeb; agga öiged peawad haljandama kui lehhed.	LT	28. Kas pasitiki savo turtais, kris, o teisusis žaliuos kaip lapas.
Luther1912	28. Wer sich auf seinen Reichtum verläßt, der wird untergehen; aber die Gerechten werden grünen wie ein Blatt.	Ostervald-Fr	28. Celui qui se fie en ses richesses, tombera; mais les justes reverdiront comme la feuille.
RV'1862	28. El que confia en sus riquezas, caerá; mas los justos reverdecerán como ramos.	SVV1770	28 Wie op zijn rijkdom vertrouwt, die zal vallen; maar de rechtvaardigen zullen groenen als loof.
PL1881	28. Kto ufa w bogactwach swych, ten upadnie; ale sprawiedliwi jako latoroś zielenieć się będa.	Karoli1908Hu	28. A ki bízik az ō [21+] gazdagságában, elesik; de mint a fa ága, az [22+] igazak kivirágognak.
RuSV1876	28 Надеющийся на богатство свое упадет; а праведники, как лист, будут зеленеть.	БКуліш	28. Хто лиш на статки вповає, той упадає, а праведні, як лист, зазеленіють.

FI33/38	29. Joka talonsa rappiolle saattaa, perii tuulta, ja hullu joutuu viisaan orjaksi.	Biblia1776	29. Joka huoneensa murheelliseksi tekee, hän saa tuulen perinnöksi: ja hullun täytyy viisasta palvella.
CPR1642	29. Joca huonens murhellisexi teke hǟn saa tuulen perinnöxi ja hullun täyty wijsasta palwella.		
MLV19	29 He who troubles his own house will inherit the wind. And a foolish man will be servant to a wise man of heart.	KJV	29. He that troubleth his own house shall inherit the wind: and the fool shall be servant to the wise of heart.
Dk1871	29. Den, som forstyrre sit Hus, arver Vind, og Daaren bliver Træl for den, som er viis i Hjertet.	KXII	29. Den som sitt eget hus bedröfvar, han skall få väder till arfvedel; och en dåre måste dens visas tjenare vara.
PR1739	29. Kes omma maiale tülli teeb, saab tuult pärris-ossaks, ja kes meleto, se saab selle sullaseks, kes süddamest tark on .	LT	29. Kas kelia nesantaiką savo namuose, paveldės vėjus; kvailys tarnaus išmintingam.
Luther1912	29. Wer sein eigen Haus betrübt, der wird Wind zum Erbteil haben; und ein Narr muß ein Knecht des Weisen sein.	Ostervald-Fr	29. Celui qui ne gouverne pas sa maison avec ordre, aura le vent pour héritage; et le fou sera le serviteur de celui qui a le cœur sage.
RV'1862	29. El que turba su casa, heredará viento; y el insensato será siervo del sabio de corazón.	SVV1770	29 Wie zijn huis beroert, zal wind erven; en de dwaas zal een knecht zijn desgenen, die wijs van hart is.

PL1881	29. Kto czyni zamieszanie w domu swoim, odziedziczy wiatr, a głupi musi służyć mądremu.	Karoli1908Hu	29. A ki megháborítja az ő házát, annak öröksége szél lesz; és a bolond szolgája a bölcs elméjűnek.
RuSV1876	29 Расстроивающий дом свой получит в удел ветер, и глупый будет рабом мудрого сердцем.	БКуліш	29. Хто розстроює домівку свою, одержить в насліддє вітер; і дурний буде рабом мудрого.
FI33/38	30. Vanhurskaan hedelmä on elämän puu, ja viisas voittaa sieluja.	Biblia1776	30. Vanhurskaan hedelmä on elämän puu: joka viisas on, hän käanttää sielut.
CPR1642	30. Wanhurscan hedelmä on elämän puu joca wijsas on hän ihmistä pitä murhen.		
MLV19	30 The fruit of a righteous man is a tree of life and he who is wise wins souls.	KJV	30. The fruit of the righteous is a tree of life; and he that winneth souls is wise.
Dk1871	30. Den retfærdiges Frugt er et Livsens Træ, og den vise vinder Sjæle.	KXII	30. Dens rättfärdigas frukt är lifsens trä, och en vis man låter sig om menniskorna hjerteliga vårda.
PR1739	30. Öige innimesse willi on ello pu: ja kes tark, saab hinged ennese pole.	LT	30. Teisiojo vaisius yra gyvybės medis, ir kas laimi sielas, tas išmintingas.
Luther1912	30. Die Frucht des Gerechten ist ein Baum des Lebens, und ein Weiser gewinnt die Herzen.	Ostervald-Fr	30. Le fruit du juste est un arbre de vie, et le sage gagne les cœurs.
RV'1862	30. El fruto del justo es árbol de vida, y el que caza almas, es sabio.	SVV1770	30 De vrucht des rechtvaardigen is een boom des levens; en wie zielen vangt, is

wijs.

PL1881	30. Owoc sprawiedliwego jest drzewo żywota; a kto naucza ludzi, mądry jest.	Karoli1908Hu	30. Az igaznak gyümölcse életnek fája; és lelkeket nyer meg a bölcs.
RuSV1876	30 Плод праведника – древо жизни, и мудрый привлекает души.	БКуліш	30. Доробок праведного - дерево жизнї, й мудрий пригортає серця.
FI33/38	31. Katso, vanhurskas saa palkkansa maan päällä, saati sitten jumalaton ja syntinen.	Biblia1776	31. Koska vanhurskas paljon kärsii, kuinka paljoa enemmin jumalatoin ja syntinen?
CPR1642	31. Että wanhurstas paljo kärsi cuinga paljo enämmin jumalatoin ja syndinen.		
MLV19	31 Behold, a righteous man will be recompensed in the earth, also the wicked man and the sinner!	KJV	31. Behold, the righteous shall be recompensed in the earth: much more the wicked and the sinner.
Dk1871	31. Se, den retfærdige faar Betaling paa Jorden, hvor meget mere den ugudelige og Synderene.	KKII	31. Efter den rättafdige på jordene lida måste; huru mycket mer den ogudaktige och syndaren?
PR1739	31. Wata, kes öige, selle kätte tassutakse siin Ma peäl patto , paljo enneminne öäla ja pattuse kätte.	LT	31. Jei teisusis gaus atlyginimą žemėje, tai tuo labiau nedorėlis ir nusidėjėlis.
Luther1912	31. So der Gerechte auf Erden leiden muß, wie viel mehr der Gottlose und der Sünder!	Ostervald-Fr	31. Voici, le juste reçoit sur la terre sa rétribution; combien plus le méchant et le pécheur?

RV'1862	31. Ciertamente el justo será pagado en la tierra: ¿cuánto más el impío y pecador?	SVV1770	31 Ziet, den rechtvaardige wordt vergolden op de aarde, hoeveel te meer den goddeloze en zondaar!
PL1881	31. Oto jeźli się sprawiedliwemu na ziemi nagroda staje, tedy daleko więcej niezbożnemu i grzesznikowi.	Karoli1908Hu	31. Ímé, az igaz e földön megnyeri jutalmát; [23†] mennyivel inkább az istentelen és a bűnös!
RuSV1876	31 Так праведнику воздается на земле, тем паче нечестивому и грешнику.	БКуліш	31. Така відплата праведниківі (вже) на землї, а тим більше безбожному й грішникові.

12 luku

Toisen osan jatkoa: Lyhyitä lauselmia elämän eri aloilta.

FI33/38	1. Tietoa rakastaa, joka kuritusta rakastaa, mutta järjetön se, joka nuhdetta vihaa.	Biblia1776	1. Joka itsensä mielellänsä kurittaa antaa, se tulee toimelliseksi; mutta joka rankaisematta olla tahtoo, se on tyhmä.
CPR1642	1. JOca idzens mielelläns curitta anda se tule toimellisexi mutta joca rangaisemmat olla tahto hän tule tyhmäxi.		
MLV19	1 He who loves correction loves knowledge, but he who hates reproof is stupid.	KJV	1. Whoso loveth instruction loveth knowledge: but he that hateth reproof is brutish.

Dk1871	1. Hvo, som elsker Tugt, elsker Revselse, er ufornuftig.	KXII	1. Den sig gerna straffa låter, han varder klok; men den der ostraffad vara vill, han blifver en dåre.
PR1739	1. Kes öppetust armastab, se armastab tundmist ; agga kes nomimist wihkab, on totter.	LT	1. Kas mégsta pamokymä, mégsta išmintj; kas nepriima patarimo, tas bukaprotis.
Luther1912	1. Wer sich gern lässt strafen, der wird klug werden; wer aber ungestraft sein will, der bleibt ein Narr.	Ostervald-Fr	1. Celui qui aime la correction, aime la science; mais celui qui hait d'être repris, est un insensé.
RV'1862	1. EL que ama el castigo, ama la sabiduría: mas el que aborrece la reprensión, es ignorante.	SVV1770	1 Wie de tucht liefheeft, die heeft de wetenschap lief; maar wie de bestrafting haat, is onvernuftig.
PL1881	1. Kto miłuje ćwiczenie, miłuje umiejętność; a kto ma w nienawiści karność, głupim jest.	Karoli1908Hu	32. A ki [24†] szereti a dorgálást, szereti a tudományt; a ki pedig gyűlöli a fenyítéket, oktalan az.
RuSV1876	1 Кто любит наставление, тот любит знание; а кто ненавидит обличение, тот невежда.	БКуліш	1. Хто любить науку, той любить знаннє, хто ж гнівен за докір, той безрозумен.
FI33/38	2. Hyvä saa Herran mielisuosion, mutta juonittelijan hän tuomitsee syylliseksi.	Biblia1776	2. Hyvä saa lohdutuksen Herralta, mutta häijy mies hyljätään.
CPR1642	2. Siwiä saa lohdutuxen HERralda mutta häijy mies hyljätän.		

MLV19	2 A good man will obtain favor of Jehovah, but he will condemn a man of wicked devices.	KJV	2. A good man obtaineth favour of the LORD: but a man of wicked devices will he condemn.
Dk1871	2. Den gode! vinder Velbehag af Herren; men den rænkefulde Mand finder fordømmelse.	KKII	2. Den der from är, honom vederfars tröst af Herranom; men en ond man varder förkastad.
PR1739	2. Hea innimenne saab Jehowa käest, mis meie pärrast; agga kurja nouga meest moistab ta hukka.	LT	2. Geras žmogus susilaukia Viešpaties palankumo, bet kuriantj nedorus planus Jis pasmerks.
Luther1912	2. Wer fromm ist, der bekommt Trost vom HERRN; aber ein Ruchloser verdammt sich selbst.	Ostervald-Fr	2. L'homme de bien attire la faveur de l'Éternel; mais Dieu condamnera l'homme qui est plein de malice.
RV'1862	2. El bueno alcanzará favor de Jehová: mas él condenará al hombre de malos pensamientos.	SVV1770	2 De goede zal een welgevallen trekken van den HEERE; maar een man van schandelijke verdichtselen zal Hij verdoemen.
PL1881	2. Dobry odniesie łaskę od Pana; ale męża który złe myśli, Bóg potępi.	Karoli1908Hu	1. A jó ember jóakaratot nyer az Úrtól; de a gonosz embert kárhoztatja ő.
RuSV1876	2 Добрый приобретает благоволение от Господа; а человека коварного Он осудит.	БКуліш	2. Добрящий знайде в Господа ласку, а чоловіка підступного він осудить.
FI33/38	3. Ei ihminen kestää jumalattomuuden varassa, mutta vanhurskaston juuri on horjumaton.	Biblia1776	3. Ei ihminen vahvistuu jumalattomuudessa, vaan vanhurskaan juuri on pysyväinen.
CPR1642	3. Ei ihminen wahlwistu jumalattomudes waan		

wanhurscan juuri on pysywäinen.

MLV19	3 A man will not be established by wickedness, but the root of the righteous will not be moved.	KJV	3. A man shall not be established by wickedness: but the root of the righteous shall not be moved.
Dk1871	3. Et Menneske befæstes ikke ved Ugudelighed; men de retfærdiges Rod lokkes ikke.	KXII	3. Ett ogudaktigt väsende främjar menniskona intet; men dens rätfärdigas rot skall blifva.
PR1739	3. Ei innimest kinnita öälusse läbbi; agga öigede juur ei pea mitte köikuma.	LT	3. Žmogus nejsitvirtins nedorybe, o teisiųjų šaknis nebus pajudinta.
Luther1912	3. Ein gottlos Wesen fördert den Menschen nicht; aber die Wurzel der Gerechten wird bleiben.	Ostervald-Fr	3. L'homme ne sera point affermi par la méchanceté; mais la racine des justes ne sera point ébranlée.
RV'1862	3. El hombre malo no permanecerá: mas la raíz de los justos no será movida,	SVV1770	3 De mens zal niet bevestigd worden door goddeloosheid; maar de wortel der rechtvaardigen zal niet bewogen worden.
PL1881	3. Nie zmocni się człowiek z niezbożności; ale korzeó sprawiedliwych nie będzie poruszony.	Karoli1908Hu	2. Nem erősül meg ember [1†] az istentelenséggel; az igazaknak pedig gyökerök [2†] ki nem mozdul.
RuSV1876	3 Не утвердит себя человек беззаконием; корень же праведников неподвижен.	БКуліш	3. Не скріпить себе чоловік безбожством, а корінь праведних не схитнеться.

SANANLASKUT

FI33/38	4. Kelpo vaimo on puolisonsa kruunu, mutta kunnoton on kuin mätä hänen luissansa.	Biblia1776	4. Ahkera vaimo on miehensä kruunu, vaan häijy on niinkuin märkä hänen luissansa.
CPR1642	4. Ahkera waimo on miehens cruunu waan häijy on nijncuin märkä hänen luisans.		
MLV19	4 A worthy woman is the crown of her husband, but she who makes ashamed is as rottenness in his bones.	KJV	4. A virtuous woman is a crown to her husband: but she that maketh ashamed is as rottenness in his bones.
Dk1871	4. En duelig Hustru er sin Mands Krone; men naar hun beskæmmer ham, er hun som Raaddenhed i hans Ben.	KXII	4. En idog qvinna är sins mans krona; men en oidog är såsom var i hans ben.
PR1739	4. Wahwa naene on oõma mehhe kroon; agga kes häbbi teeb, on kui määda teõma lukontide sees.	LT	4. Gera moteris yra vainikas jos vyrui, o ta, kuri užtraukia gėdą, lyg puvinys kauluose.
Luther1912	4. Ein tugendsam Weib ist eine Krone ihres Mannes; aber eine böse ist wie Eiter in seinem Gebein.	Ostervald-Fr	4. Une femme vertueuse est la couronne de son mari; mais celle qui fait honte est comme la carie à ses os.
RV'1862	4. La mujer virtuosa corona es de su marido: mas la mala, como carcoma en sus huesos.	SVV1770	4 Een kloekke huisvrouw is een kroon haars heren; maar die beschaamt maakt, is als verrotting in zijn beenderen.
PL1881	4. Žona stateczna koroną jest męża swego; ale która go do haóby przywodzi, jest jako zgniłość w kościach jego.	Karoli1908Hu	3. A derék asszony [3†] koronája az ō férjének; de mint az ō csontjaiban való rothadás, olyan a megszégyenítő.

SANANLASKUT

RuSV1876	4 Добродетельная жена – венец для мужа своего; а позорная – как гниль в костях его.	БКуліш	4. Жена честивая - вінець чоловікові, ледача ж - мов та гниль у костях його.
FI33/38	5. Vanhurskasten aivoitukset ovat oikeat, jumalattomien hankkeet petolliset.	Biblia1776	5. Vanhurskasten ajatuksset ovat vilpittömät, vaan jumalattomain aivoitus on petollinen.
CPR1642	5. Wanhurscasten ajatuxet oват wilpittömät waan jumalattomain aiwoitus on petollinen.		
MLV19	5 The thoughts of the righteous are just. The counsels of the wicked are deceit.	KJV	5. The thoughts of the righteous are right: but the counsels of the wicked are deceit.
Dk1871	5. De retfærdiges Tanker ere Ret; de uguadeliges Raadslag er Svig.	KXII	5. De rättfärdigas tankar äro redelige; men de ogudaktigas anslag äro bedrägeri.
PR1739	5. Öigede mötted on nenda kui kohhus on; agga öälatted tark nou on pettus.	LT	5. Teisiojo mintys teisingos, nedorėlio patarimasapgaulė.
Luther1912	5. Die Gedanken der Gerechten sind redlich; aber die Anschläge der Gottlosen sind Trügerei.	Ostervald-Fr	5. Les pensées des justes ne sont que justice; mais les conseils des méchants ne sont que fraude.
RV'1862	5. Los pensamientos de los justos son juicio: mas las astucias de los impíos engaño.	SVV1770	5 Der rechtvaardigen gedachten zijn recht; der goddelozen raadslagen zijn bedrog.
PL1881	5. Myśli sprawiedliwych są prawe: ale rady niepobożnych zdradliwe.	Karoli1908Hu	4. Az igazaknak gondolatjaik igazak; az istentelenek tanácsa csalás.
RuSV1876	5 Промышления праведных – правда, а замыслы нечестивых – коварство.	БКуліш	5. Думки у праведних - про те, що правда, а задуми безбожних - зрада.

FI33/38	6. Jumalattomien puheet väijyvät verta, mutta oikeamielistet pelastaa heidän suunsa.	Biblia1776	6. Jumalattomain sanat väijyvät verta, vaan hurskaston suu vapahtaa heitää.
CPR1642	6. Jumalattomain sanat wäijywät werta waan jumalisten suu wapahta heitää.		
MLV19	6 The words of the wicked lie in wait for blood, but the mouth of the upright will deliver them.	KJV	6. The words of the wicked are to lie in wait for blood: but the mouth of the upright shall deliver them.
Dk1871	6. De ugudeliges Tale er om at lure paa Blod; men de oprigtiges Mund bringer Redning.	KXII	6. De ogudaktigas anslag vakta efter blod; men de frommas mun friar dem.
PR1739	6. Öälatte sannad warritsewad werd; agga öiglaste su peästab neid.	LT	6. Nedorėlių žodžiai: “Tykokime pralieti kraują”, bet teisiųjų burna išgelbės juos.
Luther1912	6. Der Gottlosen Reden richten Blutvergießen an; aber der Frommen Mund errettet.	Ostervald-Fr	6. Les paroles des méchants sont des embûches, pour répandre le sang; mais la bouche des hommes droits les délivrera.
RV'1862	6. Las palabras de los impíos son asechar a la sangre: mas la boca de los rectos les librará.	SVV1770	6 De woorden der goddelozen zijn om op bloed te loeren; maar de mond der oprechten zal ze redden.
PL1881	6. Słowa niepobożnych czyhają na krew; ale usta sprawiedliwych wybawiają ich.	Karoli1908Hu	5. Az istenteleneknek beszédei leselkednek [4†] a vér után; az igazaknak pedig szája megszabadítja azokat.
RuSV1876	6 Речи нечестивых – засада для пролития	БКуліш	6. Безбожних слова - укладанне засідок,

крови, устаже праведных спасают их.

щоб кров пролити, уста ж праведних -
щоб рятувати їх.

FI33/38 7. Jumalattomat kukistuvat olemattomiin,
mutta vanhurskasten huone pysyy.

Biblia1776 7. Jumalattomat kaatuvat, ja ei ole sitte
enää, mutta vanhurskasten huone pysyy.

CPR1642 7. Jumalattomat caatuwat ja ei ole sijtte enä
mutta wanhurscan huone pysy.

MLV19 7 The wicked are overthrown and are not, but
the house of the righteous will stand.

KJV 7. The wicked are overthrown, and are not:
but the house of the righteous shall stand.

Dk1871 7. De ugudelige skulle omkastes, saa at de ikke
ere mere til; men de retfærdiges Hus skal,
bestaa.

KXII 7. De ogudaktige skola varda omstörte, och
icke mer vara till; men dens rättfärdigas hus
blifver beståndandes.

PR1739 7. Öälad lüakse ümber, et neid ei olle teps;
agga öigede suggu jäab seisma.

LT 7. Nedorēliai parbloškiami ir jų nebéra, o
teisiuju namai stovēs.

Luther1912 7. Die Gottlosen werden umgestürzt und nicht
mehr sein; aber das Haus der Gerechten bleibt
stehen.

Ostervald-Fr 7. Sitôt que les méchants sont renversés, ils
ne sont plus; mais la maison des justes se
maintiendra.

RV'1862 7. Dios trastornará a los impíos, y no serán
más: mas la casa de los justos permanecerá.

SVV1770 7 De goddelozen worden omgekeerd, dat zij
niet meer zijn; maar het huis der
rechtvaardigen zal bestaan.

PL1881 7. Niepobožni podwrócení bywają, tak, że ich
niestaje; ale dom sprawiedliwych zostaje.

Karoli1908Hu 6. Leomlanak az istentelenek, és oda
lesznek; az igazak háza pedig megáll.

RuSV1876	7 Коснись нечестивых несчастие – и нет их, а дом праведных стоит.	БКуліш	7. Доторкнись, нещастє безбожних - а вже й нема їх, а дім праведних стоїть.
FI33/38	8. Ymmärryksensä mukaan miestä kiitetään, mutta nurjasydämistä halveksitaan.	Biblia1776	8. Toimellinen mies neuvosansa ylistetään, vaan petollinen tulee katsotuksi ylöön.
CPR1642	8. Toimellinen mies neuvosans ylistetän waan petollinen tule häpiään.		
MLV19	8 A man will be commended according to his wisdom, but he who is of a perverse heart will be despised.	KJV	8. A man shall be commended according to his wisdom: but he that is of a perverse heart shall be despised.
Dk1871	8. En Mand roses efter sin Forstands Beskaffenhed; men den, som er forvendt i Hjertet, bliver til Foragt.	KKII	8. Ett godt råd varder (dock på ändalyktene) lofvadt; men arg list kommer på skam.
PR1739	8. Meest kidetakse temma moistusse järrele; agga kes köwwera süddamega on, ei sa mikski pandud.	LT	8. Žmogus vertinamas pagal išmintj, o ydingas širdyje bus paniekintas.
Luther1912	8. Eines weisen Mannes Rat wird gelobt; aber die da tückisch sind, werden zu Schanden.	Ostervald-Fr	8. L'homme sera loué suivant sa prudence; mais le cœur dépravé sera dans le mépris.
RV'1862	8. Según su sabiduría es alabado el hombre: mas el perverso de corazón será en menosprecio.	SVV1770	8 Een ieder zal geprezen worden, naardat zijn verstandigheid is; maar die verkeerd van hart is, zal tot verachting wezen.
PL1881	8. Z rozumu swego mąż chwalony bywa; ale	Karoli1908Hu	7. Az Ő értelme szerint dicsértetik a férfiú;

	kto jest przewrotnego serca, wzgardzony będzie.		de az elfordult elméjű útálatos lesz.
RuSV1876	8 Хвалят человека по мере разума его, а развращенный сердцем будет в презрении.	БКуліш	8. О скілько розумний чоловік, хвалять його, а переворотний серцем буде в погорді.
FI33/38	9. Parempi halpa-arvoinen, jolla on palvelija, kuin rehentelijä, joka on vailla leipää.	Biblia1776	9. Parempi on näyrä, joka omansa katsoo, kuin se, joka tahtoo iso olla, ja kuitenkin puuttuu leipää.
CPR1642	9. Parembi on näyrä joca omans cadzo cuin se joca tahto isoi olla ja cuitengin puuttu leipä.		
MLV19	9 Better is he who is lightly esteemed and has a servant, than he who honors himself and lacks bread.	KJV	9. He that is despised, and hath a servant, is better than he that honoureth himself, and lacketh bread.
Dk1871	9. Den, som er ringeagtet og har en Træl, er bedre farer end den, som ærer sig selv og fattes Brød.	KXII	9. Den som ringa är, och tager vara uppå sitt, han är bättre än den der stor vill vara, och honom fattas bröd.
PR1739	9. Parram on se alw iñimeñe, kel sullane on , kui se, kes auustamist püab, ja leib pudub.	LT	9. Kas niekinamas ir turi tarną, geresnis už tą, kuris didžiuojasi ir neturi duonos.
Luther1912	9. Wer gering ist und wartet des Seinen, der ist besser, denn der groß sein will, und des Brotes mangelt.	Ostervald-Fr	9. L'homme qui est humble bien qu'il ait un serviteur, vaut mieux que celui qui se glorifie et qui manque de pain.
RV'1862	9. Mejor es el que se menosprecia, y tiene	SVV1770	9 Beter is, die zich gering acht, en een

	siervos, que el que se precia, y carece de pan.		knecht heeft, dan die zichzelven eert, en des broods gebrek heeft.
PL1881	9. Lepszy jest człowiek podły, który ma sługe, niżeli chlubny, któremu nie staje chleba.	Karoli1908Hu	8. Jobb, a kit kevésre [5†] tartanak, és szolgája van, mint a ki magát felmagasztalja, és szűk kenyérű.
RuSV1876	9 Лучше простой, но работающий на себя, нежели выдающий себя за знатного, но нуждающийся в хлебе.	БКуліш	9. Лучше бути собі простим і заробляти на себе, ніж величати себе знатним, а не мати хліба.
FI33/38	10. Vanhurskas tuntee, mitä hänen karjansa kaipaa, mutta jumalattomain sydän on armoton.	Biblia1776	10. Vanhurskas armahtaa juhtaansa, mutta jumalattoman sydän on halutoin.
CPR1642	10. Wanhurstas armahta juhtans mutta jumalattoman sydän on halutoin.		
MLV19	10 A righteous man regards the life of his beast, but the tender mercies of the wicked are cruel.	KJV	10. A righteous man regardeth the life of his beast: but the tender mercies of the wicked are cruel.
Dk1871	10. Den retfærdige har Omsorg for sit Kvægs Liv; men de ugadeliges Barmhjertighed er Grusomhed.	KXII	10. Den rättfärdige förbarmar sig öfver sin ök; men de ogudaktigas hjerta är obarmhertigt.
PR1739	10. Üks õige teab omma lojukse hinge waewa ; agga öälätte hallastus on wägga hirmus.	LT	10. Teisisis rūpinasi savo gyvuliais, bet nedorēlio pasigailėjimas žiaurus.

SANANLASKUT

Luther1912	10. Der Gerechte erbarmt sich seines Viehs; aber das Herz der Gottlosen ist unbarmherzig.	Ostervald-Fr	10. Le juste a soin de la vie de sa bête; mais les entrailles des méchants sont cruelles.
RV'1862	10. El justo conoce el alma de su bestia: mas la piedad de los impíos es cruel.	SVV1770	10 De rechtvaardige kent het leven van zijn beest; maar de barmhartigheden der goddelozen zijn wreed.
PL1881	10. Sprawiedliwy ma na pieczy żywot bydlątka swego; ale serce niepobożnych okrutne jest.	Karoli1908Hu	9. Az igaz az Ő barmának [6†] érzését ismeri, az istentelenek szíve pedig kegyetlen.
RuSV1876	10 Праведный печется и о жизни скота своего, сердце же нечестивых жестоко.	БКуліш	10. Праведний журиться й про життє скотини своєї, серце ж безбожних жорстоке.
FI33/38	11. Joka peltonsa viljelee, saa leipää kyllin, mutta tyhjän tavoittelija on mieltä vailla.	Biblia1776	11. Joka peltonsa viljelee, se saa leipää yltäkylläisesti; vaan joka turhia ajelee takaa, se on tyhmä.
CPR1642	11. Joca peldons kyndä se saa leipä yldäisest waan joca turhia ajele taca se on tyhmä.		
MLV19	11 He who tills his land will have plenty of bread, but he who pursues vanities is void of understanding.	KJV	11. He that tilleth his land shall be satisfied with bread: but he that followeth vain persons is void of understanding.
Dk1871	11. Den, som dyrker sin Jord, mættes med Brød; men den, som løber efter Løsgængere, fattes Forstand.	KXII	11. Den som sin åker brukar, han skall få bröd tillfyllest; men den som går efter de ting, som intet af nödene äro, han är en

			dåre.
PR1739	11. Kes omma maad harrib, se saab leiba kül; agga kes tühjad asjad taggaaiab, sel ep olle meelt peas.	LT	11. Kas dirba savo žemę, turi pakankamai duonos, o kas seka tuštybe, tam trūksta proto.
Luther1912	11. Wer seinen Acker baut, der wird Brot die Fülle haben; wer aber unnötigen Sachen nachgeht, der ist ein Narr.	Ostervald-Fr	11. Celui qui cultive sa terre, sera rassasié de pain; mais celui qui suit les fainéants, est dépourvu de sens.
RV'1862	11. El que labra su tierra, se hartará de pan: mas el que sigue a los vagabundos es falto de entendimiento.	SVV1770	11 Die zijn land bouwt, zal van brood verzadigd worden; maar die ijdele mensen volgt, is verstandeloos.
PL1881	11. Kto sprawuje ziemię swoję, chlebem nasycony bywa; ale kto naśladuje próżnujących, głupi jest.	Karoli1908Hu	10. A ki míveli az ō földét, [7†] megelégedik eledellel; a ki pedig követ hiáavalókat, bolond az.
RuSV1876	11 Кто возделывает землю свою, тот будет насыщаться хлебом; а кто идет по следам празднолюбцев, тот скудоумен.	БКуліш	11. Хто поле свое порає, той має достаток хліба, хто ж гає марно час, той розуму не має.
FI33/38	12. Jumalaton himoitsee pahojen saalista, mutta vanhurskasten juuri on antoisa.	Biblia1776	12. Jumalatoin halajaa aina pahaa tehdä, mutta vanhurskaan juuri kantaa hedelmää.
CPR1642	12. Jumalatoin halaja aina paha tehdä mutta wanhurscan juuri hedelmöidze.		
MLV19	12 A wicked man desires the net of evil men, but the root of the righteous gives.	KJV	12. The wicked desireth the net of evil men: but the root of the righteous yieldeth fruit.

Dk1871	12. Den ugudelige attraar Snaren, der er lagt for de onde; men de retfærdige slaa Rod.	KXII	12. Dens ogudaktigas lust är till att göra skada; men dens rättfärdigas rot skall bära frukt.
PR1739	12. Kes öäl, se himmustab kurjade wörko; agga öigedele annab Jummal juurt.	LT	12. Nedorėlis trokšta sugauti j̄ piktadarystęs tinklą, bet teisiųjų šaknis tvirta.
Luther1912	12. Des Gottlosen Lust ist, Schaden zu tun; aber die Wurzel der Gerechten wird Frucht bringen.	Ostervald-Fr	12. Le méchant convoite ce qu'ont pris les méchants; mais la racine du juste donne du fruit.
RV'1862	12. Desea el impío la red de los malos: mas la raíz de los justos dará fruto.	SVV1770	12 De goddeloze begeert het net der bozen; maar de wortel der rechtvaardigen zal uitgeven.
PL1881	12. Niepobożny pragnie obrony przeciw nieszczęściu; ale korzeń sprawiedliwych daje ja.	Karoli1908Hu	11. Kivánja az istentelen a gonoszok prédját; de az igaznak gyökere ád gyümölcsöt.
RuSV1876	12 Нечестивый желает уловить в сеть зла; но корень праведных тверд.	БКуліш	12. Безбожний надиться на зло, немов полює, та корінь праведних держиться твердо.
FI33/38	13. Huulten rikkomus on paha ansa, mutta vanhurskas pääsee hädästä.	Biblia1776	13. Ilkiä käsitetään omissa sanoissansa, vaan vanhurskas pääsee hädästä.
CPR1642	13. Ilkiä käsitetän omisa sanoisans waan wanhurstas pääse hädästä.		

SANANLASKUT

MLV19	13 A wicked man is snared by the transgression of his lips, but the righteous will come out of trouble.	KJV	13. The wicked is snared by the transgression of his lips: but the just shall come out of trouble.
Dk1871	13. Læbers Forsyndelse er der en Snare for den onde; men den retfærdige skal komme ud af Angest.	KKII	13. Den onde vader gripen i sin egen falska ord; men den rättfärdige undkommer ångest.
PR1739	13. Kurjade wörkutamisse pael on ulede ülleastmisses; agga kes öige, peäseb ahhastussest.	LT	13. Nedorėlis įkliūna į savo lūpų nusikaltimus, bet teisusis išeis iš priespaudos.
Luther1912	13. Der Böse wird gefangen in seinen eigenen falschen Worten; aber der Gerechte entgeht der Angst.	Ostervald-Fr	13. Il y a un piège funeste dans le péché des lèvres; mais le juste sortira de la détresse.
RV'1862	13. El impío es enredado en la prevaricación de sus labios: mas el justo saldrá de la tribulación.	SVV1770	13 In de overtreding der lippen is de strik des bozen; maar de rechtvaardige zal uit de benauwdheid uitkomen.
PL1881	13. W przepustwie warg upiąta się złośnik; ale sprawiedliwy z ucisku wychodzi.	Karoli1908Hu	12. Az ajkaknak vétkében gonosz tőr van, [8†] de kimenekedik a nyomorúságból az igaz.
RuSV1876	13 Нечестивый уловляется грехами уст своих; но праведник выйдет из беды.	БКуліш	13. Безбожний замотується в слова уст своїх; та праведник вийде з біди.
FI33/38	14. Suunsa hedelmästä saa kyllälti hyvää, ja ihmisen eteen kiertyvät hänen kättensä työt.	Biblia1776	14. Suun hedelmästä tulee paljon hyvää; ja niinkuin kukin käsillänsä tehnyt on,

kostetaan hänelle.

CPR1642 14. Suun hedelmäst tule paljo hywä ja nijncuin cukin kässilläns tehnyt on costetan hänelle.

MLV19 14 A man will be satisfied with good by the fruit of his mouth and the actions of a man's hands will be rendered to him.

KJV 14. A man shall be satisfied with good by the fruit of his mouth: and the recompence of a man's hands shall be rendered unto him.

Dk1871 14. En Mand skal mættes med godt af sin Munds Frugt, og hvad et Menneskes Hænder have fortjent, skal gengældes herre.

KXII 14. Mycket godt kommer enom genom munsens frukt; och menniskone varder vedergullet efter som hennes händer förtjent hafva.

PR1739 14. Mehhe su wiljast saab ta head kül: ja nenda kui innimesse tö wäärt on, tassutakse ta kätte.

LT 14. Žmogus pasitenkins savo burnos vaisumi, ir jam bus atlyginta pagal jo rankų darbą.

Luther1912 14. Viel Gutes kommt dem Mann durch die Frucht des Mundes; und dem Menschen wird vergolten, nach dem seine Hände verdient haben.

Ostervald-Fr 14. L'homme sera rassasié de biens par le fruit de sa bouche, et on rendra à chacun selon l'œuvre de ses mains.

RV'1862 14. Del fruto de la boca el hombre será harto de bien; y la paga de las manos del hombre le será dada.

SVV1770 14 Een ieder wordt van de vrucht des monds met goed verzadigd; en de vergelding van des mensen handen zal hij tot zich wederbrengen.

SANANLASKUT

PL1881	14. Z owocu ust każdy będzie nasycony dobrem, a nagrodę spraw rąk jego Bóg mu odda.	Karoli1908Hu	13. Az Ő szájának [9†] gyümölcséből elégedik meg a férfi jóval; és az Ő cselekedetének fizetését veszi az ember önmagának.
RuSV1876	14 От плода уст своих человек насыщается добром, и воздаяние человеку – по делам рук его.	БКуліш	14. Із плодів уст своїх насичуєсь чоловік добром, і по вчинках рук його - нагорода йому.
FI33/38	15. Hullun tie on hänen omissa silmissäään oikea, mutta joka neuvoa kuulee, on viisas.	Biblia1776	15. Tyhmäin mielestä on hänen tiensä otollinen, mutta viisas ottaa neuvon.
CPR1642	15. Tyhmän mielest on otollinen se cuin hän teke mutta wijsas otta neuwon.		
MLV19	15 The way of a fool is right in his own eyes, but he who is wise listens to counsel.	KJV	15. The way of a fool is right in his own eyes: but he that hearkeneth unto counsel is wise.
Dk1871	15. Daarens Vej er ret i hans egne Øjne, men den, som hører efter Raad, er viis.	KXII	15. Enom dåra behagar hans sed väl; men den der råde lyder, han är vis.
PR1739	15. Meletuma wiis on öige ta melest; agga kes nou wottab kuulda, se on tark.	LT	15. Kvailiui jo kelias atrodo teisingas, bet išmintingas žmogus klauso patarimo.
Luther1912	15. Dem Narren gefällt seine Weise wohl; aber wer auf Rat hört, der ist weise.	Ostervald-Fr	15. La voie de l'insensé est droite à ses yeux; mais celui qui écoute le conseil, est sage.
RV'1862	15. El camino del insensato es derecho en su opinión: mas el que obedece al consejo es sabio.	SVV1770	15 De weg des dwazen is recht in zijn ogen; maar die naar raad hoort, is wijs.

PL1881	15. Droga głupiego zda się prosta przed oczyma jego; ale kto słucha rady, mądrym jest.	Karoli1908Hu	14. A bolondnak úta helyes az ō szeme előtt, de a ki tanácsnal él, bölcs az.
RuSV1876	15 Путь глупого прямой в его глазах; но кто слушает совета, тот мудр.	БКуліш	15. Дурному шлях його здається простим, розумен же той, хто слухає поради.
FI33/38	16. Hullun suuttumus tulee kohta ilmi, mutta mielevä peittää kärsimänsä häpeän.	Biblia1776	16. Tyhmä osoittaa kohta vihansa, vaan joka peittää vääryyden, se on kavala.
CPR1642	16. Tyhmä osotta cohta wihans waan joca peittä wääryden se on cawala.		
MLV19	16 A fool's anger is instantly known, but a prudent man conceals shame.	KJV	16. A fool's wrath is presently known: but a prudent man covereth shame.
Dk1871	16. Daarens Fortørnelse giver sig til Kende samme Dag; men den, som skjule Forsmædelse er klog.	KKII	16. En dåre beviser sina vrede snarliga; men den der smälek fördöljer, han är vis.
PR1739	16. Meletuma melepaahandust saab selsaõal päwal teäda; agga kes häbbinaero kinnikattab, sel on oid.	LT	16. Kvailas tuoja parodo savo pyktj, bet nuovokus pridengia gèdä.
Luther1912	16. Ein Narr zeigt seinen Zorn alsbald; aber wer die Schmach birgt, ist klug.	Ostervald-Fr	16. Le dépit de l'insensé se connaît le jour même; mais celui qui est bien avisé, dissimule l'injure.
RV'1862	16. El insensato a la hora se conocerá su ira:	SVV1770	16 De toorn des dwazen wordt ten zelven

mas el que disimula la injuria es cuerdo.

dage bekend; maar die kloekzinnig is,
bedekt de schande.

PL1881 16. Gniew głupiego zaraz poznany bywa; ale ostrożny pokrywa haóbę swoję.

RuSV1876 16 У глупого тотчас же выкажется гнев его, а благоразумный скрывает оскорбление.

FI33/38 17. Toden puhuja lausuu oikeuden, mutta väärä todistaja petoksen.

CPR1642 17. Joca totinen on se oikein asian ilmoitta mutta joca wäärin todista hän pettää.

MLV19 17 He who breathes-out truth shows forth righteousness, but a false witness, deceit.

Dk1871 17. Den, som aander Trofasthed, forkynder, hvad Ret er; men et falsk Vidne forkynder Svig.

PR1739 17. Kes tössidust ülleskulutab, se kulutab öigust; agga walle tuñistusmees on iggine pettis.

Luther1912 17. Wer wahrhaftig ist, der sagt frei, was recht

Ostervald-Fr 17. Celui qui dit la vérité, rend un

Karoli1908Hu 15. A bolondnak haragja azon napon megismertetik; elfedezi pedig a szidalmat az eszes ember.

БКуліш 16. Дурний досадує й зараз признається, розумний же мовчки скриває зневагу.

Biblia1776 17. Joka totuuden puhuu, se vanhurskauden ilmoittaa; mutta joka väärin todistaa, hän pettää.

KJV 17. He that speaketh truth sheweth forth righteousness: but a false witness deceit.

KKII 17. Den som sannfärdig är, han säger hvad rätt är; men ett falskt vittne bedräger.

LT 17. Kas kalba tiesą, tas padeda teisingumui, o neteisingas liudytojas apgaudinėja.

	ist; aber ein falscher Zeuge betrügt.		témoignage juste; mais le faux témoin soutient la fraude.
RV'1862	17. El que habla verdad, declara justicia: mas el testigo mentiroso, engaño.	SVV1770	17 Die waarheid voortbrengt, maakt gerechtigheid bekend; maar een getuige der valsheden, bedrog.
PL1881	17. Kto mówi prawdę, opowiada sprawiedliwość; ale świadek kłamliwy mówi zdradę.	Karoli1908Hu	16. A ki igazán szól, megjelenti [10†] az igazságot, a hamis bizonysság pedig az álnokságot.
RuSV1876	17 Кто говорит то, что знает, тот говорит правду; а у свидетеля ложного – обман.	БКуліш	17. Хто говорить (на судї) те, що, знає, той говорит правду, у съвідка же лъживого - омана.
FI33/38	18. Moni viskoo sanoja kuin miekanpistoja, mutta viisasten kieli on lääke.	Biblia1776	18. Joka ajattelematta puhuu, hän pistää niinkuin miekalla; vaan viisasten kieli on terveellinen.
CPR1642	18. Joca ajattelemata puhu hän pistä nijncuin miecalla waan wiisasten kieli on terwellinen.		
MLV19	18 There is he who speaks rashly like the stabs of a sword, but the tongue of the wise is health.	KJV	18. There is that speaketh like the piercings of a sword: but the tongue of the wise is health.
Dk1871	18. Der er den, som tale: ubetænksomme Ord, der ere Søn Kaardestik; men de vises Tunge Lægedom.	KXII	18. Den der ovarliga talar, han stinger såsom ett svärd; men de visas tunga är helbosam.

PR1739	18. Monni on, kes suust wäljaaiab, kui peaks moögaga pistma; agga tarkade keel sadab ohto.	LT	18. Yra tokį, kurių žodžiai lyg kardo dūriai, bet išmintingojo liežuvis gydo.
Luther1912	18. Wer unvorsichtig herausfährt, sticht wie ein Schwert; aber die Zunge der Weisen ist heilsam.	Ostervald-Fr	18. Il y a tel homme dont les paroles blessent comme des pointes d'épée; mais la langue des sages est guérison.
RV'1862	18. Hay algunos que hablan como estocadas de espada: mas la lengua de los sabios es medicina.	SVV1770	18 Daar is een, die woorden als steken van een zwaard onbedachtelijk uitspreekt; maar de tong der wijzen is medicijn.
PL1881	18. Znajdzie takowego, co mówi słowa jako miecz przerażające; ale język mądrych jest lekarstwem.	Karoli1908Hu	17. Van olyan, a ki beszél hasonlókat a tőrszúrásokhoz; [11+] de a bölcséknak nyelve orvosság.
RuSV1876	18 Иной пустослов уязвляет как мечом, а язык мудрых – врачует.	БКуліш	18. Инший пустослов ранить языком, мов мечем, язык же мудрий - загоює.
FI33/38	19. Totuuden huulet pysyvät iäti, mutta valheen kieli vain tuokion.	Biblia1776	19. Totinen suu pysyy vahvana ijankaikkisesti, vain väärä kieli ei pysy kauvan.
CPR1642	19. Totinen suu pysy ijancaickisest waan wäärä kieli ei pysy cauwan.		
MLV19	19 The lips of truth will be established forever, but a lying tongue is but for a moment.	KJV	19. The lip of truth shall be established for ever: but a lying tongue is but for a moment.

Dk1871	19. Sundheds Læbe bestaar altid; men men Falskheds Tunge bliver kun et Øjeblik.	KXII	19. En sannfärdig mun består eviglia; men en falsk tunga består icke längre.
PR1739	19. Töe uled kinnitakse ikka; agga walsk keel on ürrikeseks.	LT	19. Tiesą kalbančios lūpos pasilieka per amžius, meluojantis liežuvistik akimirką.
Luther1912	19. Wahrhaftiger Mund besteht ewiglich; aber die falsche Zunge besteht nicht lange.	Ostervald-Fr	19. La lèvre véridique est affermée pour toujours; mais la langue fausse n'est que pour un moment.
RV'1862	19. El labio de verdad permanecerá para siempre: mas la lengua de mentira, por un momento.	SVV1770	19 Een waarachtige lip zal bevestigd worden in eeuwigheid; maar een valse tong is maar voor een ogenblik.
PL1881	19. Wargi prawdomówne utwierdzone będą na wieki; ale króciuchno trwa język kłamliwy.	Karoli1908Hu	18. Az igazmondó ajak megáll mind örökkel; a hazugságnak pedig nyelve egy szempillantásig.
RuSV1876	19 Уста правдивые вечно пребывают, а лживый язык – только на мгновение.	БКуліш	19. Уста правдомовні во віки пробувають, а язык ложний - на хвилину.
FI33/38	20. Jotka pahaa miettivät, niillä on mielessä petos, mutta jotka rauhaan neuvovat, niille tulee ilo.	Biblia1776	20. Jotka pahaa ajattelevat, niiden sydämessä on petos; vaan jotka rauhaa neuvovat, niillä on ilo.
CPR1642	20. Jotca paha ajattelewat he pettäwät idzens waan jotca rauha neuwowat heillä on ilo.		
MLV19	20 Deceit is in the heart of those who devise	KJV	20. Deceit is in the heart of them that

evil, but joy is to the counselors of peace.

imagine evil: but to the counsellors of peace is joy.

Dk1871 20. Der ere Svig i deres Hjerte, som optænke ondt; men om dem, som raade til Fred, er der Glæde.

PR1739 20. Pettus on nende süddames, kes kurja nou piddawad; agga neil, kes rahhuks nou andwad, on rööm.

KXII 20. De som något ondt råda, bedraga sig sjelfva; men de som tillfrid råda, de skola glädja sig deraf.

LT 20. Apgauléplanuojančiu pikta širdyje, bet taikos patarėjai turi džiaugsmą.

Luther1912 20. Die, so Böses raten, betrügen; aber die zum Frieden raten, schaffen Freude.

Ostervald-Fr 20. La tromperie est dans le cœur de ceux qui machinent le mal; mais la joie est pour ceux qui conseillent la paix.

RV'1862 20. Engaño hay en el corazón de los que piensan mal: mas alegría en el de los que piensan bien.

SVV1770 20 Bedrog is in het hart dergenen, die kwaad smeden; maar degenen die vrede raden, hebben blijdschap.

PL1881 20. Zdrada jest w sercu tych, którzy złe myślą; ale którzy radzą do pokoju, mają wesele.

Karoli1908Hu 19. Álnokság van a gonosz gondolóknak [12+] szívében; a békességnék tanácsosiból pedig vígasság.

RuSV1876 20 Коварство – в сердце злоумышленников, радость – у миротворцев.

БКуліш 20. Омана - в серці в тих, що лихом замишляють; а радость у тих, хто мир советує.

FI33/38 21. Ei tule turmiota vanhurskaalle, mutta jumalattomat ovat onnettamuutta täynnä.

Biblia1776 21. Ei vanhurskaalle mitään vaaraa tapahdu; vaan jumalattomat pahuudella täytetään.

CPR1642 21. Ei wanhurscan mitän waara tapahdu waan
jumalattomat pahudella täytetän.

MLV19 21 There will no mischief happen to a
righteous man, but the wicked will be filled
with evil.

KJV

21. There shall no evil happen to the just:
but the wicked shall be filled with mischief.

Dk1871 21. Den retfærdige skal ingen som helst
Ulykke vederfares; men de uguadelige have
fuldt op af ondt.

KXII

21. Dem rättfärdiga värder intet ondt
vederfarandes; men de ogudaktige skola
med olycko fulla varda.

PR1739 21. Öige peäle ei pea mingisuggust nurjatumat
asja tullema; agga öälad on täis önnetust.

LT

21. Nieko pikto neatsitiks teisiajam, bet
nedorélj lydès nelaimēs.

Luther1912 21. Es wird dem Gerechten kein Leid
geschehen; aber die Gottlosen werden voll
Unglück sein.

Ostervald-Fr 21. Aucun malheur n'arrivera au juste; mais
les méchants seront accablés de maux.

RV'1862 21. Ninguna adversidad acontecerá al justo;
mas los impíos serán llenos de mal.

SVV1770

21 Den rechtvaardigen zal geen leed
wedervaren; maar de goddelozen zullen
met kwaad vervuld worden.

PL1881 21. Nie spotka sprawiedliwego żadne
nieszczęście; ale niezbożnicy pełni będą złego.

Karoli1908Hu 20. Nem vettetik az igaz semmi bántásba; az
istentelenek pedig teljesek nyavalýával.

RuSV1876 21. Не приключится праведнику никакого
зла, нечестивые же будут преисполнены
зол.

БКуліш

21. Праведному біди ніякої не буде, а в
беззаконників нещастя буде повно.

FI33/38	22. Herralle kauhistus ovat valheelliset huulet, mutta teoissaan uskolliset ovat hänelle otolliset.	Biblia1776	22. Petolliset huulet ovat Herralle kauhistus; vaan jotka oikein tekevät, ovat hänelle otolliset.
CPR1642	22. Petolliset huulet owat HERralle cauhistus waan jotca oikein tekewät owat hänelle otolliset.		
MLV19	22 Lying lips are an abomination to Jehovah, but those who deal truly are his delight.	KJV	22. Lying lips are abomination to the LORD: but they that deal truly are his delight.
Dk1871	22. Falske Læber ere Herren en Vederstyggelighed; men de, som handle rolig, ere ham en Velbehagelighed.	KXII	22. Falske munnar äro Herranom en styggelse; men de som troliga handla, de behaga honom väl.
PR1739	22. Walskusse uled on Jehowa melest hirmsad ; agga kes truiste keik teeb, se on temma mele pärrast.	LT	22. Melagių nekenčia Viešpats, bet Jis mėgsta tuos, kurie elgiasi sąžiningai.
Luther1912	22. Falsche Mäuler sind dem HERRN ein Greuel; die aber treulich handeln, gefallen ihm wohl.	Ostervald-Fr	22. Les lèvres fausses sont en abomination à l'Éternel; mais ceux qui agissent sincèrement, lui sont agréables.
RV'1862	22. Los labios mentirosos son abominación a Jehová: mas los obradores de verdad, su contentamiento.	SVV1770	22 Valse lippen zijn den HEERE een gruwel; maar die trouwelijk handelen, zijn Zijn welgevallen.
PL1881	22. Obrzydliwością są Panu wargi kłamliwe; ale czyniący prawdę podobają mu się.	Karoli1908Hu	21. Útálatosok az Úrnál a csalárd beszédek; a kik pedig cselekesznek hűségesen,

				kedvesek ō nála.
RuSV1876	22 Мерзость пред Господом – уста лживые, а говорящие истину благоугодны Ему.	БКуліш	22. Гидота в Господа уста, що лож сплітають, хто ж правду говорить, йому благоугоден.	
FI33/38	23. Mielevä ihminen peittää tietonsa, mutta tyhmäin sydän huutaa julki hulluutensa.	Biblia1776	23. Kavala salaa taitonsa, vaan hulluin sydän ilmoittaa hulluutta.	
CPR1642	23. Cawala sala hänen taitons waan hulluin sydän ilmoitta hullutta.			
MLV19	23 A prudent man conceals knowledge, but the heart of fools proclaims foolishness.	KJV	23. A prudent man concealeth knowledge: but the heart of fools proclaimeth foolishness.	
Dk1871	23. Et klogt Menneske skjuler sin Kundskab; men Daarers Hjerte udraaber deres Daarskab.	KXII	23. En vis man gör icke mycket af sin klokhet; men de därars hjerta utropar sin därskap.	
PR1739	23. Oidoga innime kattab kinni, mis ta teab; agga halpide südda kulutab meletumad wisid.	LT	23. Nuovokus žmogus slepia pažinimą, o kvailio širdis skelbia kvailystes.	
Luther1912	23. Ein verständiger Mann trägt nicht Klugheit zur Schau; aber das Herz der Narren ruft seine Narrheit aus.	Ostervald-Fr	23. L'homme prudent cache ce qu'il sait; mais le cœur des insensés publie leur folie.	
RV'1862	23. El hombre cuerdo encubre la sabiduría: mas el corazón de los insensatos predica la fatuidad.	SVV1770	23 Een kloekzinnig mens bedekt de wetenschap; maar het hart der zotten roept dwaasheid uit.	

PL1881	23. Człowiek ostrożny tai umiejętnośc; ale serce głupich wywołuje głupstwo.	Karoli1908Hu	22. Az eszes ember elfedezi a tudományt; a bolondok elméje pedig kikiáltja a [13+] bolondságot.
RuSV1876	23 Человек рассудительный скрывает знание, а сердце глупых высказывает глупость.	БКуліш	23. Розсудливий чоловік ховає мовчки знаннє, дурного ж серце виголошує дурноту.
FI33/38	24. Ahkerain käsi saa hallita, mutta laiska joutuu työveron alaiseksi.	Biblia1776	24. Ahkera käsi saa hallita, vaan laiskan täytyy veronalaiseksi tulla.
CPR1642	24. Ahkera käsi saa hallita waan laisca teke weron.		
MLV19	24 The hand of the diligent will rule, but the slothful will be put under forced-labor.	KJV	24. The hand of the diligent shall bear rule: but the slothful shall be under tribute.
Dk1871	24. De flittiges Haand skal komme til at herske; men Ladhed skal vorde trælbunden.	XII	24. En trifven hand skall varda väldig; men den som som lat är, hon måste skatt gifva.
PR1739	24. Kermene kässi wallitseb; agga pettis kässi saab makso alla.	LT	24. Darbštus valdys, o tinginys bus verčiamas dirbt.
Luther1912	24. Fleißige Hand wird herrschen; die aber lässig ist, wird müssen zinsen.	Ostervald-Fr	24. La main des diligents dominera; mais la main paresseuse sera tributaire.
RV'1862	24. La mano de los diligentes se enseñoreará: mas la negligente será tributaria.	SVV1770	24 De hand der vlijtigen zal heersen; maar de bedriegers zullen onder cijns wezen.

SANANLASKUT

PL1881	24. Ręka pracowitych będzie panowała; ale zdradliwa będzie daó dawała.	Karoli1908Hu	23. A gyorsaknak keze uralkodik; a rest [14†] pedig adófizető lesz.
RuSV1876	24 Рука прилежных будет господствовать, а ленивая будет под данью.	БКуліш	24. Трудящого рука доробиться пановання, а лїнива буде підданою.
FI33/38	25. Huoli painaa alas miehen mielen, mutta hyvä sana sen ilahuttaa.	Biblia1776	25. Sydämelinen murhe kivistelee, vaan lohdullinen sana iloittaa,
CPR1642	25. Sydämelinen murhe kiwistele waan lohdullinen sana iloitta.		
MLV19	25 Heaviness in the heart of a man makes it droop, but a good word makes it glad.	KJV	25. Heaviness in the heart of man maketh it stoop: but a good word maketh it glad.
Dk1871	25. Bekymring i en Mands Hjerte nedbøjer det; men et godt Ord glæder det.	KXII	25. Sorg i hjertana kränker; men ett vänlige ord fröjdar.
PR1739	25. Murre ühhe mehhe süddames kummardab sedda mahha; agga hea sanna römustab sedda.	LT	25. Liūdesys žmogaus širdyje slegia jj, o geras žodis pralinksmina.
Luther1912	25. Sorge im Herzen kränkt, aber ein freundliches Wort erfreut.	Ostervald-Fr	25. Le chagrin qui est dans le cœur de l'homme, l'accable; mais une bonne parole le réjouit.
RV'1862	25. El cuidado congojoso en el corazón del hombre le abate: mas la buena palabra le alegra.	SVV1770	25 Bekommernis in het hart des mensen buigt het neder; maar een goed woord verblijdt het.

PL1881	25. Frasunek w sercu człowieczem poniża je; ale powieść dobra uвесела je.	Karoli1908Hu	24. A férfiúnak elméjében való gyötrelém megalázza azt; a jó szó pedig megvidámítja azt.
RuSV1876	25 Тоска на сердце человека подавляет его, а доброе слово развеселяет его.	БКуліш	25. Туга в серці придавлює людину, та слово приязнє її розвеселяє.
FI33/38	26. Vanhurskas opastaa lähimmäistänsä, mutta jumalattomat eksyttää heidän oma tiensä.	Biblia1776	26. Vanhurskas on parempi lähimmäistänsä, mutta jumalattoman tie vittenee hänen.
CPR1642	26. Wanhurcas on parembi lähimmäistäns mutta jumalattoman tie wiettele hänen.		
MLV19	26 A righteous man is a guide to his neighbor, but the way of the wicked makes them goastray.	KJV	26. The righteous is more excellent than his neighbour: but the way of the wicked seduceth them.
Dk1871	26. Den retfærdige vejleder sin Ven; men de ugudeliges Vej vildleder dem selv.	KXII	26. Den rättfärdige hafver bättre än hans näste; men de ogudaktigas väg förförer dem.
PR1739	26. Kes öige, lähhäb omma söbra läbbi parremaks; agga öälätte wiis eksitab neid ärra.	LT	26. Teisisis pranoksta savo artimą, o nedorėlių kelias juos paklaidina.
Luther1912	26. Der Gerechte hat's besser denn sein Nächster; aber der Gottlosen Weg verführt sie.	Ostervald-Fr	26. Le juste l'emporte sur son voisin; mais la voie des méchants les égare.
RV'1862	26. El justo hace ventaja a su prójimo: mas el	SVV1770	26 De rechtvaardige is voortreffelijker dan

camino de los impíos les hace errar.

zijn naaste; maar de weg der goddelozen doet hen dwalen.

PL1881 26. Zacniejszy jest nad bliźniego swego sprawiedliwy; ale droga niezbożnych zawodzi ich.

RuSV1876 26 Праведник указывает ближнему своему путь, а путь нечестивых вводит их в заблуждение.

FI33/38 27. Laiska ei saa ajetuksi itselleen riistaa, mutta ahkeruus on ihmiselle kallis tavaara.

CPR1642 27. Ei petollisen asia menesty mutta ahkera saa hywän tavarana.

MLV19 27 The slothful man roasts not what he took in hunting, but the substance of a diligent man is precious.

Dk1871 27. Den lade skal ikke stege sin Jagt; men den flittige er en dyrebar Skat for et Menneske.

PR1739 27. Pettis kässi ei saa küpsta omma metsalindo; agga innimesse kallis warrandus on se, kui ta kerme on .

Luther1912 27. Einem Lässigen gerät sein Handel nicht;

Karoli1908Hu 25. Útba igazítja az ő felebarátját az igaz; de az istentelenek útja eltévelyi őket.

БКуліш 26. Праведний показує близньомуйому своїму дорогу, а дорога безбожних веде його на манівці.

Biblia1776 27. Ei petollinen asia menesty, mutta ahkera saa hyvän tavarana.

KJV 27. The slothful man roasteth not that which he took in hunting: but the substance of a diligent man is precious.

KXII 27. Enom latom lyckas icke hans handel; men en trifven menniska värder rik.

LT 27. Tinginys nekepa medžioklės laimikio, bet darbštumas yra brangus žmogaus turtas.

Ostervald-Fr 27. Le paresseux ne rôtira point sa chasse;

	aber ein fleißiger Mensch wird reich.		mais les biens les plus précieux sont à l'homme diligent.
RV'1862	27. El engaño no chamuscará su caza: mas el haber precioso del hombre es la diligencia.	SVV1770	27 Een bedrieger zal zijn jachtvang niet braden; maar het kostelijk goed des mensen is des vlijtigen.
PL1881	27. Nie upiecze chytry obłou swojego; ale człowiek pilny majątkości kosztownych nabędzie.	Karoli1908Hu	26. Nem süti meg a [15†] rest, a mit vadászásával fogott; de drága marhája az embernek serénysége.
RuSV1876	27 Ленивый не жарит своей дичи; а имущество человека прилежного многоценно.	БКуліш	27. Лїнивому свого влову не жарити, а добро людини роботящеї має велику цїну.
FI33/38	28. Vanhurskauden polulla on elämä, ja sen tien kulku ei ole kuolemaksi.	Biblia1776	28. Vanhurskauden tiellä on elämä, ja hänen poluillansa ei ole kuolemaa.
CPR1642	28. Wanhrscauden tiellä on elämä ja sen cautta ei kengän wietellä cuolemaan.		
MLV19	28 Life is in the way of righteousness and in the pathway of it there is no death.	KJV	28. In the way of righteousness is life; and in the pathway thereof there is no death.
Dk1871	28. Paa Retfærdigheds Sti er Liv, og dens banede Vej er ikke til Døden.	KKII	28. På rättom väg är lif, och på farnom stig är ingen död.
PR1739	28. Öigusse teeraa peäl on ello, ja temma sure jalla-tee peäl ei olle surma.	LT	28. Teisumo kelyjegyvenimas, jo takuose néra mirties.

Luther1912	28. Auf dem Wege der Gerechtigkeit ist Leben, und auf ihrem gebahnten Pfad ist kein Tod.	Ostervald-Fr	28. La vie est dans le chemin de la justice, et la voie de son sentier ne tend point à la mort.
RV'1862	28. En la vereda de justicia está la vida; y el camino de su vereda no es muerte.	SVV1770	28 In het pad der gerechtigheid is het leven; en in den weg van haar voetpad is de dood niet.
PL1881	28. Na ściezce sprawiedliwości żywot, a na drodze ściezki jej niemasz śmierci.	Karoli1908Hu	27. Az igazságnak útjában van élet; és az Ő ösvényének úta halhatatlanság.
RuSV1876	28 На пути правды – жизнь, и на стезе ее нет смерти.	БКуліш	28. На дорозі правди - життє, й нема на її стежці смертї.

13 luku

Toisen osan jatkoja: Lyhyitä lauselmia elämän eri aloilta

FI33/38	1. Viisas poika kuulee isän kuritusta, mutta pilkkaaja ei ota nuhdetta kuullaksensa.	Biblia1776	1. Viisas poika ottaa isänsä kuruksen, mutta pilkkaaja ei tottele rangaistusta.
CPR1642	1. Wlisas poica otta Isäns curituxen mutta pilckaja ei anna idziäns rangaista.		
MLV19	1 A wise son hears his father's instruction, but a scoffer listens not to rebuke.	KJV	1. A wise son heareth his father's instruction: but a scorner heareth not rebuke.

SANANLASKUT

Dk1871	1. En viis Søn modtager sin Faders Tugt; men en Spotter hører ikke paa Irettesættelse.	KXII	1. En vis son låter fadren tukta sig; men en bespottare lyder icke straff.
PR1739	1. Tark poeg wöttab issa öppetust; agga pilkia ei wötta sötlustke kuulda.	LT	1. Išmintingas sūnus klauso tévo pamokymų, o pašaipūnas neklauso barimo.
Luther1912	1. Ein weiser Sohn lässt sich vom Vater züchtigen; aber ein Spötter gehorcht der Strafe nicht.	Ostervald-Fr	1. L'enfant sage écoute l'instruction de son père; mais le moqueur n'écoute point la réprimande.
RV'1862	1. EL hijo sabio recibe la enseñanza del padre: mas el burlador no escucha la reprensión.	SVV1770	1 Een wijs zoon hoort de tucht des vaders; maar een spotter hoort de bestrafting niet.
PL1881	1. Syn mądry przyjmuje ćwiczenie ojcowskie, ale naśmiewca nie słucha strofowania.	Karoli1908Hu	1. A bölcs fiú enged atyja intésének; de a csúfoló [1†] semmi dorgálásnak helyt nem ad.
RuSV1876	1 Мудрый сын слушает наставление отца, а буйный не слушает обличения.	БКуліш	1. Син мудрий слухає батькової науки, а безпутний не слухає докору.
FI33/38	2. Suunsa hedelmästä saa nauttia hyvää, mutta uskottomilla on halu väkivaltaan.	Biblia1776	2. Suunsa hedelmästä kukin nautitsee hyvää, vaan jumalattomain sielu vääryyttää.
CPR1642	2. Suun hedelmästä jocainen rawitan waan ylöncadzojat ei ajattele muuta cuin wääryyttää.		
MLV19	2 A man will eat good by the fruit of his mouth, but the soul of the treacherous, violence.	KJV	2. A man shall eat good by the fruit of his mouth: but the soul of the transgressors shall eat violence.

Dk1871	2. Af sin Munds Frugt nyder en Mand godt; men de troløses Sjæl høster Kraenkelse.	KXII	2. Munsens frukt nyttjar man; men de föranktare tänka icke annat än vrånghet.
PR1739	2. Hea mees saab omma su wiljast head süa; agga wäekauba tö saab nende hingele, kes pettust tewad.	LT	2. Iš savo burnos vaisiaus žmogus valgys gėrybių, neištikimujų sielasmurtą.
Luther1912	2. Die Frucht des Mundes genießt man; aber die Verächter denken nur zu freveln.	Ostervald-Fr	2. L'homme sera rassasié de bien par le fruit de sa bouche; mais l'âme des perfides vit d'injustice.
RV'1862	2. Del fruto de la boca el hombre comerá bien: mas el alma de los prevaricadores, mal.	SVV1770	2 Een ieder zal van de vrucht des monds het goede eten; maar de ziel der trouwelozen het geweld.
PL1881	2. Każdy będzie pozywał dobrego z owocu ust swoich; ale dusza przewrotnych krzywdy pozywać będzie.	Karoli1908Hu	2. A férfi az Ő szájának gyümölcséből él [2†] jóval; a hitetlenek lelke pedig bosszúságátellel.
RuSV1876	2 От плода уст своих человек вкусит добро, душа же законопреступников – зло.	БКуліш	2. Із плодів уст своїх наsicуєсь чоловік добром, душа же проступників - зло.
FI33/38	3. Joka suistaa suunsa, se säilyttää henkensä, mutta avosuinen joutuu turmioon.	Biblia1776	3. Joka suunsa hallitsee, hänt saa elää; vaan joka suunsa toimettomasti avajaa, se tulee hämmästykseen.
CPR1642	3. Joca suuns hallidze hänt saa elä waan joca suuns toimettonast awaja hänt tule hämmästyxeen.		

MLV19	3 He who guards his mouth keeps his life. He who opens wide his lips will have destruction.	KJV	3. He that keepeth his mouth keepeth his life: but he that openeth wide his lips shall have destruction.
Dk1871	3. Hvo som vogter sin Mund, bevarer sin Sjæl; den, som lader sine Læber vidt op, ham er det til Fordærvelse.	KXII	3. Den sin mun bevarar, han bevarar sitt lif; men den som sin mun orådeliga upplåter, han kommer i förskräckelse.
PR1739	3. Kes omma suud kinnipeab, se hoiab omma hinge; kes ommad uled laiale aiab, sellele tulleb ehmatus.	LT	3. Kas saugo burną, saugo gyvybę; kas plačiai atveria lūpas, susilaiks pražūties.
Luther1912	3. Wer seinen Mund bewahrt, der bewahrt sein Leben; wer aber mit seinem Maul herausfährt, der kommt in Schrecken.	Ostervald-Fr	3. Celui qui garde sa bouche, garde son âme; mais celui qui ouvre trop ses lèvres, y trouvera sa perte.
RV'1862	3. El que guarda su boca, guarda su alma: mas el que abre sus labios tendrá calamidad.	SVV1770	3 Die zijn mond bewaart, behoudt zijn ziel; maar voor hem is verstoring, die zijn lippen wijd opendoet.
PL1881	3. Kto strzeże ust swych, strzeże duszy swojej; kto lekkomyślnie otwiera wargi swe, będzie starty.	Karoli1908Hu	3. A ki megőrzi az ő száját, megtartja önmagát; a ki felnyitja száját, romlása az annak.
RuSV1876	3 Кто хранит уста свои, тот бережет душу свою; а кто широко раскрывает свой рот, тому беда.	БКуліш	3. Хто стереже уста, той душу вберігає: хто ж рот свій широко отвірає, тому біда.

SANANLASKUT

FI33/38	4. Laiskan sielu haluaa, saamatta mitään, mutta ahkerain sielu tulee ravituksi.	Biblia1776	4. Laiska pyytää ja ei saa, mutta viriät saavat yltäkylläisesti.
CPR1642	4. Laisca pyytää ja ei saa mutta viriät saawat yldäisest.		
MLV19	4 The soul of the sluggard desires and has nothing, but the soul of the diligent will be made fat.	KJV	4. The soul of the sluggard desireth, and hath nothing: but the soul of the diligent shall be made fat.
Dk1871	4. Den lades Sjæl begærer og faar intet; men de flittiges Sjæl næres rigeligt.	KKII	4. Den late begärar, och får dock intet; men de trefne få nog.
PR1739	4. Laisa hing iggatseb kül, ja ei sa ühtegi; agga kermede hing wöttab rammo.	LT	4. Tinginio siela geidžia, bet nieko neturi; darbščiojo siela pasisotins.
Luther1912	4. Der Faule begehrt und kriegt's doch nicht; aber die Fleißigen kriegen genug.	Ostervald-Fr	4. L'âme du paresseux ne fait que souhaiter, et il n'a rien; mais l'âme des diligents sera rassasiée.
RV'1862	4. Desea, y nada alcanza el alma del perezoso: mas el alma de los diligentes será engordada.	SVV1770	4 De ziel des luiards is begerig, doch er is niets; maar de ziel der vlijtigen zal vet gemaakt worden.
PL1881	4. Dusza leniwego żąda, a nic nie ma; ale dusza pracowitych zbogaci się.	Karoli1908Hu	4. Kivánsággal felindul, de hiába, a restnek lelke; a gyorsak [3†] lelke pedig megkövéredik.
RuSV1876	4 Душа ленивого желает, но тщетно; а душа прилежных насытится.	БКуліш	4. Душа в ленивого жаде, та дармо, а душа трудящих засититься.

FI33/38	5. Vanhurskas vihaa valhepuhetta, mutta jumalattoman meno on iljettävä ja häpeällinen.	Biblia1776	5. Vanhurskas vihaa valhetta, mutta jumalatoin häpäisee ja pilkkaa itsiänsä.
CPR1642	5. Wanhurstas wiha walhetta mutta jumalatoin häwäise ja pilcka idzens.		
MLV19	5 A righteous man hates lying, but a wicked man is loathsome and comes to shame.	KJV	5. A righteous man hateth lying: but a wicked man is loathsome, and cometh to shame.
Dk1871	5. Den retfærdige hader Løgns Ord; men den uguadelige gör Skam og Vanære.	KKII	5. Den rättafdige är lögnenes fiende; men den ogudaktiga skämmer, och försmäder.
PR1739	5. Kes öige, wihkab walskusse könnet; agga kes öäl, sadab ennese peäle pahha könne ja häbbi.	LT	5. Teisesis nekenčia melo, bet nedorēlis yra atstumiantis ir susilaukia gėdos.
Luther1912	5. Der Gerechte ist der Lüge feind; aber der Gottlose schändet und schmäht sich selbst.	Ostervald-Fr	5. Le juste hait la parole de mensonge; mais le méchant se rend odieux, et tombe dans la confusion.
RV'1862	5. El justo aborrecerá la palabra de mentira; mas el impío se hace hediondo, y confuso.	SVV1770	5 De rechtvaardige haat leugentaal; maar de goddeloze maakt zich stinkende, en doet zich schaamte aan.
PL1881	5. Słowa kłamliwego nienawidzi sprawiedliwy; ale niezbożny staje się obrzydliwym i	Karoli1908Hu	5. A hamis dolgot gyűlöli az [4†] igaz; az istentelen pedig gyűlöléségesse tesz és

	shaóbionym.		megszégyenít.
RuSV1876	5 Праведник ненавидит ложное слово, а нечестивый срамит и бесчестит себя .	БКуліш	5. Праведний ненавидить ложне слово, а безбожник соромить і безчестить.
FI33/38	6. Vanhurskaus varjelee nuhteettomasti vaeltavan, mutta jumalattomuus syöksee syntisen kumoon.	Biblia1776	6. Vanhurskaus varjelee nuhteettoman, mutta jumalatoin meno kukistaa syntisen.
CPR1642	6. Wanhurscas warjele nuhtetoinda mutta jumalatoin meno saatta syndijn.		
MLV19	6 Righteousness guards he who is upright in the way, but wickedness overthrows the sinner.	KJV	6. Righteousness keepeth him that is upright in the way: but wickedness overthroweth the sinner.
Dk1871	6. Retfærdighed bevarer den, som vandrer oprigtigt sin Vej; men Ugudelighed styrter Synderen.	KXII	6. Rättfärdighet bevarar den oskyldiga; men det ogudaktiga väsendet förer en till synd.
PR1739	6. Öigus hoiab sedda, kel täieste wagga wiison; agga öälus seggab patto sisse.	LT	6. Teisumas saugo nekaldojo kelia, o nuodémē pražudo nedorēlj.
Luther1912	6. Die Gerechtigkeit behütet den Unschuldigen; aber das gottlose Wesen bringt zu Fall den Sünder.	Ostervald-Fr	6. La justice garde celui qui marche dans l'intégrité; mais la méchanceté renversera celui qui s'égare.
RV'1862	6. La justicia guarda al de perfecto camino; mas la impiedad trastornará al pecador.	SVV1770	6 De gerechtigheid bewaart den oprechte van weg; maar de goddeloosheid zal den zondaar omkeren.

PL1881	6. Sprawiedliwość strzeże tego, który żyje bez zmazy; ale niezbożność podwraca grzesznika.	Karoli1908Hu	6. Az igazság megőrzi azt, a ki útjában tökéletes; az istentelenség [5†] pedig elveszíti a bűnöst.
RuSV1876	6 Правда хранит непорочного в пути, а нечестие губит грешника.	БКуліш	6. Безвинного в путях пильнує правда, а грішника губить безбожество.
FI33/38	7. Toinen on olevinaan rikas, omistamatta mitään, toinen olevinaan köyhä, vaikka on tavaraa paljon.	Biblia1776	7. Moni on köyhä suuressa rikkaudessa, ja moni rikas köyhydessänsä.
CPR1642	7. Moni on köyhä suuresa rickaudesa ja moni on ricas köyhydesäns.		
MLV19	7 There is he who makes himself rich, yet has nothing and he who makes himself poor, yet has great wealth.	KJV	7. There is that maketh himself rich, yet hath nothing: there is that maketh himself poor, yet hath great riches.
Dk1871	7. Der er den, som holder sig for rig og har dog intet; og den, som holder sig for fattig og har meget Gods.	KXII	7. Mången är fattig i stor rikedom, och mången är rik i sinom fattigdom.
PR1739	7. Monni on, kes ennast rikkaks teeb, ja temmal ei olle mingisuggust; teine teeb ennast waeseks, ja temmal on warra kül.	LT	7. Kai kas dedasi turtingas, bet nieko neturi, kitas dedasi vargšas, bet turi daug turtu.
Luther1912	7. Mancher ist arm bei großem Gut, und mancher ist reich bei seiner Armut.	Ostervald-Fr	7. Tel se fait riche qui n'a rien du tout; et tel se fait pauvre qui a de grands biens.

RV'1862	7. Hay algunos que se hacen ricos, y no tienen nada; y otros, que se hacen pobres, y tienen muchas riquezas.	SVV1770	7 Er is een, die zichzelven rijk maakt, en niet met al heeft, en een, die zichzelven arm maakt, en heeft veel goed.
PL1881	7. Znajduje się taki co się czyni bogatym, a nie ma nic; i taki, co się czyni ubogim, choć ma wiele bogactw.	Karoli1908Hu	7. Van, a ki hányja gazdagságát, holott semmije sincsen; viszont tetteti magát szegénynek, holott sok marhája van.
RuSV1876	7 Иной выдает себя за богатого, а у него ничего нет; другой выдает себя за бедного, а у него богатства много.	БКуліш	7. Той за багатого себе скрізь виставляє, а справді він нічого немає; інший видає себе за бідного, а він пребагатий.
FI33/38	8. Rikkautensa saa mies antaa henkensä lunnaaksi, mutta köyhän ei tarvitse uhkauksia kuunnella.	Biblia1776	8. Rikkaudellansa taitaa joku lunastaa henkensä; mutta joka köyhä on, ei hän kuule kuritusta.
CPR1642	8. Rickaudella taita jocu lunasta hengens mutta joca köyhä on ei hän cuule curitusta.		
MLV19	8 The ransom of a man's life is his riches, but the poor hears no threatening.	KJV	8. The ransom of a man's life are his riches: but the poor heareth not rebuke.
Dk1871	8. En Mands Rigdom er Løsepenge for hans Liv. Men en fattig hører ikke paa Irettesættelse	KKII	8. Med rikedom kan en hjelpa sitt lif; men en fattig man hører icke straff.
PR1739	8. Mehhe hinge lunnastamisse-hind on temma rikkus; agga kes kehwa, ei sa sötlust kuulda.	LT	8. Turtuolis gali išsipirkti savo turtu, bet vargšui niekas negrasina.

SANANLASKUT

Luther1912	8. Mit Reichtum kann einer sein Leben erretten; aber ein Armer hört kein Schelten.	Ostervald-Fr	8. Les richesses font qu'un homme peut racheter sa vie; mais le pauvre n'entend point de menaces.
RV'1862	8. La redención de la vida del hombre son sus riquezas; y el pobre no escucha la reprensión.	SVV1770	8 Het rantsoen van ieders ziel is zijn rijkdom; maar de arme hoort het schelden niet.
PL1881	8. Okup żywota człowieczego jest bogactwo jego; ale ubogi nie słucha łajania.	Karoli1908Hu	8. Az ember életének váltsága lehet az ō gazdagsága; a szegény pedig nem hallja a fenyegést.
RuSV1876	8 Богатством своим человек выкупает жизнь свою , а бедный и угрозы не слышит.	БКуліш	8. Багацтвом викуплює чоловік житте своє, а вбогий й грізьби не чує.
FI33/38	9. Vanhurskasten valo loistaa iloisesti, mutta jumalattomien lamppu sammuu.	Biblia1776	9. Vanhurskasten valkeus tekee iloiseksi, vaan jumalattomain kynttilä sammuu.
CPR1642	9. Wanhurscasten walkeus teke iloisexi waan jumalattomain kynttilä sammu.		
MLV19	9 The light of the righteous rejoices, but the lamp of the wicked will be put out.	KJV	9. The light of the righteous rejoiceth: but the lamp of the wicked shall be put out.
Dk1871	9. De retfærdiges Lys skinner frydeligt; men de uguideliges Lampe skal udslukkes.	KXII	9. De rätfärdigas ljus gör gladsamma; men de ogudaktigas lykta skall utslockna.
PR1739	9. Öigede walqus römustab; agga öälatted lamp kustub ärra.	LT	9. Teisiųjų šviesa šviečia, o nedorėlių žibintas užges.
Luther1912	9. Das Licht der Gerechten brennt fröhlich;	Ostervald-Fr	9. La lumière des justes réjouira; mais la

	aber die Leuchte der Gottlosen wird auslöschen.		lampe des méchants s'éteindra.
RV'1862	9. La luz de los justos se alegrará: mas la candela de los impíos se apagará.	SVV1770	9 Het licht der rechtvaardigen zal zich verblijden; maar de lamp der goddelozen zal uitgeblust worden.
PL1881	9. Światłość sprawiedliwych jasna: ale pochodnia bezbożnych zgaśnie.	Karoli1908Hu	9. Az igazak [6†] világossága vígassággal ég; de az istenteleneknek [7†] szövétneke kialszik.
RuSV1876	9 Свет праведных весело горит, светильник же нечестивых угасает.	БКуліш	9. Світло праведних весело горить, у безбожних же свічник потухає.
FI33/38	10. Ylpeys tuottaa pelkkää toraa, mutta jotka ottavat neuvon varteen, niillä on viisaus.	Biblia1776	10. Ylpeiden seassa on aina riita, mutta viisaus saattaa ihmisen toimelliseksi.
CPR1642	10. Ylpeitten seas on aina rjita mutta wijsaus saatta ihmisen toimellisexi.		
MLV19	10 Through pride a vain man causes contention, but wisdom is with the well-advised.	KJV	10. Only by pride cometh contention: but with the well advised is wisdom.
Dk1871	10. Ved Hovmod foraarsager man kun Trætte; men hos dem; som lade sig raade er Visdom.	KXII	10. Ibland de högmodiga är alltid träta; men vishet gör förfugtigt folk.
PR1739	10. Uhkusse läbbi touseb agga tapleminne; agga neil, kes nou wotwad, on tarkus.	LT	10. Išdidumas sukelia ginčus, išmintingieji klauso patarimo.

SANANLASKUT

Luther1912	10. Unter den Stolzen ist immer Hader; aber Weisheit ist bei denen, die sich raten lassen.	Ostervald-Fr	10. L'orgueil ne produit que des querelles; mais la sagesse est avec ceux qui prennent conseil.
RV'1862	10. Ciertamente la soberbia parirá contienda: mas con los avisados es la sabiduría.	SVV1770	10 Door hovaardigheid maakt men niet dan gekijf; maar bij de beradenen is wijsheid.
PL1881	10. Samą tylko pychą człowiek zwady wszczyna, ale przy tych, co radę przyjmują, jest mądrość.	Karoli1908Hu	10. Csak háborúság lesz a kevélyiségből: azoknál [8†] pedig, a kik a tanácsot beveszik, bölcseség van.
RuSV1876	10 От высокомерия происходит раздор, а у советующихся – мудрость.	БКуліш	10. Між гордими - одні тільки сварки, а хто чинить все за порадою - у тих мудрість.
FI33/38	11. Tyhjällä saatu tavara vähenee, mutta joka vähin erin kokoaa, se saa karttumaan.	Biblia1776	11. Rikkaus vähenee tuhlatessa, vaan koossa pitäin se enenee.
CPR1642	11. Rickaus wähene tuhlates waan cogosa pitäin se enäne.		
MLV19	11 Wealth from vanity will be diminished, but he who gathers by labor will have increase.	KJV	11. Wealth gotten by vanity shall be diminished: but he that gathereth by labour shall increase.
Dk1871	11. Gods formindskes ved Forfængelighed; men hvo som samler i Haanden, forøger det.	KKII	11. Rikedom varder liten, när man förslöser honom; men det man tillsammanhåller, det varder stort.
PR1739	11. Warrandus wähheneb tühja tö läbbi; agga	LT	11. Lengvai įgytas turtas greitai sunyksta,

kes omma käe peäle koggub, se kaswatab sedda .

kas kaupia dirbdamas praturtéja.

Luther1912 11. Reichtum wird wenig, wo man's vergeudet; was man aber zusammenhält, das wird groß.

Ostervald-Fr 11. Les richesses mal acquises, seront diminuées; mais celui qui amasse par son travail, les multipliera.

RV'1862 11. Las riquezas de vanidad se disminuirán: mas el que allega con su mano, multiplicará.

SVV1770 11 Goed, van ijdelheid gekomen, zal verminderd worden; maar die met de hand vergadert, zal het vermeerderen.

PL1881 11. Bogactwa źle nabyte umniejszą się; ale kto je zgromadza ręką swą, przyczynia ich.

Karoli1908Hu 11. A hiáavalóságból keresett marha megkisebbül; [9†] a ki pedig kezével gyűjt, megőregbíti azt.

RuSV1876 11 Богатство от суетности истощается, а собирающий трудами умножает его.

БКуліш 11. Богацтво легко нажите пропадає, хто ж трудом доробляєсь, намножує його.

FI33/38 12. Pitkä odotus tekee sydämen sairaaksi, mutta täyttynyt halu on elämän puu.

Biblia1776 12. Viivytetty toivo vaivaa sydäntä; vaan kuin se tulee, jota hän toivoo, se on elämän puu.

CPR1642 12. Wijwyttetty toivo saatta sydämen ikäwöidzemän waan cosca se tule jota hän toivo se on elämän puu.

MLV19 12 Prolonged hope makes the heart sick, but it is a tree of life when the desire comes.

KJV 12. Hope deferred maketh the heart sick: but when the desire cometh, it is a tree of life.

Dk1871	12. Forventning, som forhales krænker Hjertet; men naar det kommer, som berører, da er det et Livsens Træ.	KXII	12. Det hopp, som födröjes, gör ängslo i hjertat; men när det kommer, som man begärar, det är ett lifsträ.
PR1739	12. Se lotus, mis pitkale lähhäb, teeb süddamele haiget; agga ello pu on se, kui kätte tulleb, mis sa iggatsed.	LT	12. Ilgai neišipildanti viltis kankina širdj; patenkintas troškimas gyvybės medis.
Luther1912	12. Die Hoffnung, die sich verzieht, ängstet das Herz; wenn's aber kommt, was man begehrt, das ist wie ein Baum des Lebens.	Ostervald-Fr	12. L'espérance différée fait languir le cœur; mais le souhait accompli est comme l'arbre de vie.
RV'1862	12. La esperanza que se alarga, es tormento del corazón: mas árbol de vida es el deseo cumplido.	SVV1770	12 De uitgestelde hoop krenkt het hart; maar de begeerte, die komt, is een boom des levens.
PL1881	12. Nadzieja długa wątli serce; ale żadość wypełniona jest drzewem żywota.	Karoli1908Hu	12. A halogatott reménység beteggé teszi a szívet; de a megadatott kivánság életnek [10+] fája.
RuSV1876	12 Надежда, долго не сбывающаяся, томит сердце, а исполнившееся желание – как древо жизни.	БКуліш	12. Надія, коли довго триває, мучить серце, а справджене бажаннє - се дерево жизнї.
FI33/38	13. Joka sanaa halveksii, joutuu sanan pantiksi; mutta joka käskyä pelkää, saa palkan.	Biblia1776	13. Joka sanan katsoo ylöön, hän turmelee itsensä; mutta joka käskyä pelkää, hän rauhassa vaeltaa.
CPR1642	13. Joca sanan cadzo ylöön hän turmele idzens		

mutta joca käskyä pelkä hän rauhas waelda.

MLV19	13 He who despises the word brings destruction on himself, but he who fears the commandment will be rewarded.	KJV	13. Whoso despiseth the word shall be destroyed: but he that feareth the commandment shall be rewarded.
Dk1871	13. Hvo som foragter Ordet, bereder sig fordærvelse; men hvo som frygter Budet han faar Løn dersom.	KXII	13. Den som föraktar ordet, han förderfvar sig sjelf; men den som fruktar budet, han skall få frid.
PR1739	13. Kes maenitsusse sanna mikski ei pañe, teeb pahaste issiennese wasto; agga kes käsko kardab, selle kätte tassutakse head .	LT	13. Kas niekina žodj, pats save naikina, o kas bijo jsakymų, tam bus atlyginta.
Luther1912	13. Wer das Wort verachtet, der verderbt sich selbst; wer aber das Gebot fürchtet, dem wird's vergolten.	Ostervald-Fr	13. Celui qui méprise la parole, se perd; mais celui qui respecte le commandement, en aura la récompense.
RV'1862	13. El que menosprecia la palabra, perecerá por ello: mas el que teme el mandamiento, será pagado.	SVV1770	13 Die het woord veracht, die zal verdorven worden; maar wie het gebod vreest, dien zal vergolden worden.
PL1881	13. Kto gardzi słowem Bożem, sam sobie szkodzi; ale kto się boi przykazania jego, odniesie nagrodę.	Karoli1908Hu	13. Az igének megútálója megrontatik; a ki pedig féli a parancsolatot, jutalmát veszi.
RuSV1876	13 Кто пренебрегает словом, тот причиняет вред себе; акто боится заповеди, тому воздается.	БКуліш	13. Хто словом нехтує, той шкодить собі, а хто боїться заповіді, той має заплату.

FI33/38	14. Viisaan opetus on elämän lähde kuoleman paulain välttämiseksi.	Biblia1776	14. Viisaan oppi on elämän lähde, Vältämään kuoleman paulaa.
CPR1642	14. Wijsan oppi on elämän lähde wältämän cuoleman paula.		
MLV19	14 The law of a wise man is a fountain of life, to depart from the snares of death.	KJV	14. The law of the wise is a fountain of life, to depart from the snares of death.
Dk1871	14. Den vises Lærdom er Livets Kilde, saa at man viger fra Dødens Snarer. En god Forstand giver Naade; men de troløses Vej er Haard.	KKII	14. Dens visas lära är en lefvandes källa, till att undvika dödsens snaro.
PR1739	14. Targa kässö-öppetus on ello hallik, et sa woid surma wörkutamisse paelade eest ärrasada.	LT	14. Išmintingojo pamokymas yra gyvybės šaltinis, gelbstintis iš mirties pinklių.
Luther1912	14. Die Lehre des Weisen ist eine Quelle des Lebens, zu meiden die Stricke des Todes.	Ostervald-Fr	14. L'enseignement du sage est une source de vie, pour détourner des pièges de la mort.
RV'1862	14. La ley al sabio es manadero de vida para apartarse de los lazos de la muerte.	SVV1770	14 Des wijzen leer is een springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods.
PL1881	14. Nauka mądrogo jest źródłem żywota ku ochronieniu się sideł śmierci.	Karoli1908Hu	14. A bölcsnek tanítása [11+] életnek kútfeje, [12+] a halál tőrének eltávoztatására.

SANANLASKUT

RuSV1876	14 Учение мудрого – источник жизни, удаляющий от сетей смерти.	БКуліш	14. Наука мудрого - се жизняна криниця; вона відвертає від сітей смерті.
FI33/38	15. Hyvä ymmärrys tuottaa suosiota, mutta uskottomien tie on koleikkoa.	Biblia1776	15. Hyvä neuvo on otollinen; vaan ylönpäätöjain tie on kova.
CPR1642	15. Hyvä neuvo on otollinen waan ylöncadzoitten tie on cowa.		
MLV19	15 Good understanding gives favor, but the way of the transgressor is hard.	KJV	15. Good understanding giveth favour: but the way of transgressors is hard.
Dk1871	15. Hver, som er klog, gør sine Ting med Forstand; men Daaren udbreder Taabelighed.	KXII	15. Ett godt råd bekommer väl; men de föraktares väg gör ondt.
PR1739	15. Hea tark meel sadab armo; agga nende te, kes pettust tewad, on kowwa.	LT	15. Sveikas protas laimi palankuma, o neištikimųjų kelias sunkus.
Luther1912	15. Feine Klugheit schafft Gunst; aber der Verächter Weg bringt Wehe.	Ostervald-Fr	15. Une raison saine donne de la grâce; mais la voie de ceux qui agissent perfidement, est rude.
RV'1862	15. El buen entendimiento conciliará gracia: mas el camino de los prevaricadores es duro.	SVV1770	15 Goed verstand geeft aangenaamheid; maar de weg der trouwelozen is streng.
PL1881	15. Rozum dobry daje łaskę; ale droga przewrotnych jest przykra.	Karoli1908Hu	15. Jó értelem ád kedvességet; a hitetleneknek pedig útja kemény.
RuSV1876	15 Добрый разум доставляет приятность, путь же беззаконных жесток.	БКуліш	15. Добрый разум приносить приемливость, дорога же беззаконных пагубна.

FI33/38	16. Jokainen mielevä toimii taitavasti, mutta tyhmä levittää hulluutta.	Biblia1776	16. Viisas tekee kaiken toimellisesti, vaan hullu ilmoittaa tyhmyyden.
CPR1642	16. Wijsas teke caicki toimellisest waan hullu ilmoitta tyhmydens.		
MLV19	16 Every prudent man works with knowledge, but a fool flaunts folly.	KJV	16. Every prudent man dealeth with knowledge: but a fool layeth open his folly.
Dk1871	16. Enhver, der er kløgtig, handler i kundskab, taaben spreder dumhed.	XXII	16. En kloker gör all ting med förnuft men en däre utsprider därskap.
PR1739	16. Igga oidoga innime aiab ommad asjad moistussega; agga halp lautab meletumad wisid wälja.	LT	16. Kiekvienas sumanus žmogus viską daro apgalvojės, o kvailys viešai parodo savo kvailumą.
Luther1912	16. Ein Kluger tut alles mit Vernunft; ein Narr aber breitet Narrheit aus.	Ostervald-Fr	16. Tout homme bien avisé agit avec intelligence; mais l'insensé fait voir sa folie.
RV'1862	16. Todo hombre cuerdo hace con sabiduría: mas el insensato manifestará fatuidad.	SVV1770	16 Al wie kloekzinnig is, handelt met wetenschap; maar een zot breidt dwaasheid uit.
PL1881	16. Każdy ostrożny umiejętnie sobie poczyna; ale głupi rozpościera głupstwo.	Karoli1908Hu	16. minden eszes cselekszik bölcseséggel; a bolond pedig kijelenti az ó [13†] bolondságát.
RuSV1876	16 Всякий благоразумный действует с знанием, а глупый выставляет напоказ	БКуліш	16. Розумний з розглядом діло робить, а дурний виносить на показ дурноту.

глупость.

FI33/38	17. Jumalaton sanansaattaja suistuu turmioon, mutta uskollinen lähettilähettiläke.	Biblia1776	17. Jumalatoin sanansaattaja lankee onnettomuuteen, vaan totinen lähetys on terveellinen.
CPR1642	17. Jumalatoin sanansaattaja ilmoitta paha waan totinen lähetys on terwellinen.		
MLV19	17 A wicked messenger falls into evil, but a faithful ambassador is health.	KJV	17. A wicked messenger falleth into mischief: but a faithful ambassador is health.
Dk1871	17. Et ugu deligt sendebud falder i Ulykke; men et trofast Bud er Lægedom.	KXII	17. Ett ogudaktigt bådskap bär ondt fram; men ett troget båd är helsosamt.
PR1739	17. Üks ööl Käsk langeb önnetusse sisse; agga üks ustav Käsk sadab ohto.	LT	17. Nedoras pasiuntinys pakliūna j bėdą, o ištikimas neša išgelbėjimą.
Luther1912	17. Ein gottloser Bote bringt Unglück; aber ein treuer Bote ist heilsam.	Ostervald-Fr	17. Le méchant messager tombera dans le mal; mais le messager fidèle apporte la guérison.
RV'1862	17. El mal mensajero caerá en mal: mas el mensajero fiel es medicina.	SVV1770	17 Een goddeloze bode zal in het kwaad vallen; maar een trouw gezant is medicijn.
PL1881	17. Poseł niezbożny upada we złe; ale poseł wierny jest lekarstwem.	Karoli1908Hu	17. Az istentelen követ bajba esik; a hívséges követ pedig [14+] gyógyulás.

RuSV1876	17 Худой посол попадает в беду, а верный посланник – спасение.	БКуліш	17. Безбожний посланець у біду попадає, а вірний посланець - ратунок.
FI33/38	18. Köyhys ja häpeä kuritusta vierovalle, kunnia nuhdetta noudattavalle!	Biblia1776	18. Joka kurituksen hylkää, hänellä on köyhys ja häpiä; vaan joka antaa itsensä rangaista, hän tulee kunniaan.
CPR1642	18. Joca curituxen hyljä hänellä on köyhys ja häpiä waan joca anda rangaista idzens hän tulee cunniaan.		
MLV19	18 Poverty and shame are to him who refuses correction, but he who regards reproof will be honored.	KJV	18. Poverty and shame shall be to him that refuseth instruction: but he that regardeth reproof shall be honoured.
Dk1871	18. Hvo, som lader Tugt fare, faar Armod og Skam; men den, som agter paa Revselse, faar Ære.	KXII	18. Den som tuktan låter fara, han hafver fattigdom och skam; den sig gerna straffa låter, han skall till äro komma.
PR1739	18. Sel on waesus ja häbbinaer, kes ei holi öppetussest; agga kes nomimist hoiab , saab auustud.	LT	18. Skurdas ir gëda tam, kuris nepriima pamokymo; kas priima jspéjimą, susilaukia pagarbos.
Luther1912	18. Wer Zucht lässt fahren, der hat Armut und Schande; wer sich gerne strafen lässt, wird zu ehren kommen.	Ostervald-Fr	18. La pauvreté et l'ignominie arriveront à celui qui rejette l'instruction; mais celui qui profite de la réprimande, sera honoré.
RV'1862	18. Pobreza y vergüenza tendrá el que menospreciare la enseñanza: mas el que	SVV1770	18 Armoede en schande is desgenen, die de tucht verwerpt; maar die de bestrafting

guarda la corrección, será honrado.

waarneemt; zal geeerd worden.

PL1881 18. Ubóstwo i zelżywość przyjdzie na tego, który się wyłamuje z karności; ale kto przestrzega upominania, wysławiony będzie.

RuSV1876 18 Нищета и посрамление отвергающему учение; а кто соблюдает наставление, будет в чести.

FI33/38 19. Tyydytetty halu on sielulle suloinen, pahan karttaminen tyhmille kauhistus.

CPR1642 19. Coscaトイワ tule täytetyxi nijn sydän iloidze mutta joca pahutta wälttä hän on hulluille cauhistuxexi.

MLV19 19 The desire accomplished is sweet to the soul, but it is an abomination to fools to depart from evil.

Dk1871 19. Naar det sker, som man begærer, da er det sødt for Sjælen, men at vige fra ondt, er Daarer en Vederstyggelighed.

PR1739 19. Kui se sünnib, mis iggatsetakse, se on hingele maggus; ja halpide melest on hirmus, kurjast lahkuma.

Karoli1908Hu 18. Szegénység és gyalázat lesz azon, a ki a fenyítéktől magát elvonja; a ki pedig megfogadja a dorgálást, tiszteltetik.

БКуліш 18. Злидні й стид тому, хто нехтує науку, хто ж підклоняється під докір, той буде в шанобі.

Biblia1776 19. Kun toivo tulee täytetyksi, niin sydän iloitsee; mutta joka pahuutta välttää; on hulluille kauhistukseksi.

KJV 19. The desire accomplished is sweet to the soul: but it is abomination to fools to depart from evil.

KXII 19. När det kommer, som man begärar, det gör hjertana godt; men den som flyr det onda, han är dem galnom en styggelse.

LT 19. Patenkintas troškimas malonus sielai; kvailiu suntu šalintis nuo pikto.

Luther1912	19. Wenn's kommt, was man begehrt, das tut dem Herzen wohl; aber das Böse meiden ist den Toren ein Greuel.	Ostervald-Fr	19. Le souhaît accompli est une chose douce à l'âme; mais se détourner du mal fait horreur aux insensés.
RV'1862	19. El deseo cumplido deleita al alma: mas apartarse del mal, es abominación a los insensatos.	SVV1770	19 De begeerte, die geschiedt, is zoet voor de ziel; maar het is den zotten een gruwel van het kwade af te wijken.
PL1881	19. Żądność wypełniona słodka jest duszy; ale odstąpić od złego, głupim jest obrzydliwością.	Karoli1908Hu	19. A megnyert kivánság [15†] gyönyörűséges a léleknek, és útálatosság a bolondoknak eltávozniok a gonosztól.
RuSV1876	19 Желание исполнившееся – приятно для души; но несносно для глупых уклоняться от зла.	БКуліш	19. Як спевниться бажаннє, то любо се душі; та дурним не любо відхилятись від злого.
FI33/38	20. Vaella viisasten kanssa, niin viisastut; tyhmäin seuratoverin käy pahoin.	Biblia1776	20. Joka viisasten kanssa käyskentelee, hän tulee viisaaksi; vaan joka hulluin kumppani on, hän tulee vahinkoon.
CPR1642	20. Joca wijsasten cansa on hän tule wijsaxi waan joca hulluin cumpani on hän tule wahingoon.		
MLV19	20 Walk with wise men and you will be wise. But the companion of fools will be evil for it.	KJV	20. He that walketh with wise men shall be wise: but a companion of fools shall be destroyed.

SANANLASKUT

Dk1871	20. Den, som omgaas med vise, bliver vis, men den, som er Ven med Daarer, faar Ulykke.	KXII	20. Den som med visom omgår, han varder vis; men den som de därars stallbroder är, han får olycko.
PR1739	20. Kes tarkadega ümberkäib, se saab targaks; agga kes halpide seltsi heidab, sellele tulleb pahha luggu.	LT	20. Kas vaikšto su išmintingais, taps išmintingas, o kvailiu bendrininkas pražus.
Luther1912	20. Wer mit den Weisen umgeht, der wird weise; wer aber der Narren Geselle ist, der wird Unglück haben.	Ostervald-Fr	20. Celui qui fréquente les sages, deviendra sage; mais le compagnon des fous se perdra.
RV'1862	20. El que anda con los sabios, será sabio: mas el que se allega a los insensatos, será quebrantado.	SVV1770	20 Die met de wijzen omgaat, zal wijs worden; maar die der zotten metgezel is, zal verbroken worden.
PL1881	20. Kto chodzi z mądrymi, mądrym będzie; ale kto towarzyszy z głupimi, startym będzie.	Karoli1908Hu	20. A ki jár a bölcsékkel, bölcs lesz; a ki pedig magát társul adja a bolondokhoz, megromol.
RuSV1876	20 Общающийся с мудрыми будет мудр, а кто дружит с глупыми, развратится.	БКуліш	20. Хто братаетсь із мудрими, буде й сам мудрий, хто ж заходить у дружбу з дурними, - зледачіє.
FI33/38	21. Syntisiä vainoaa onnettamuus, mutta vanhurskaat saavat onnen palkakseen.	Biblia1776	21. Pahuus noudattaa syntisiä, mutta vanhurskaille kostetaan hyvyydellä.
CPR1642	21. Pahus noudatta syndistä mutta wanhurstaille costetan hywydellä.		

SANANLASKUT

MLV19	21 Evil pursues sinners, but the righteous will be recompensed with good.	KJV	21. Evil pursueth sinners: but to the righteous good shall be repayed.
Dk1871	21. Ulykke forfølger Syndere men den retfærdige betales med godt.	KXII	21. Det onda följer syndarena efter; men dem rättfärdigom varder godt vedergullet.
PR1739	21. Önnetus aiab pattused tagga; agga head tassutakse öigede kätte.	LT	21. Nusidéjēlius persekioja nelaimēs, o teisiesiemis atlyginama gērybēmis.
Luther1912	21. Unglück verfolgt die Sünder; aber den Gerechten wird Gutes vergolten.	Ostervald-Fr	21. Le mal poursuit les pécheurs; mais le bonheur est la récompense des justes.
RV'1862	21. Mal perseguirá a los pecadores: mas a los justos bien será pagado.	SVV1770	21 Het kwaad zal de zondaars vervolgen; maar den rechtvaardige zal men goed vergelden.
PL1881	21. Nieszczęście grzeszników ściga; ale sprawiedliwym Bóg dobrze nagrodzi.	Karoli1908Hu	21. A bűnösöket követi a gonosz; az igazaknak pedig jóval fizet Isten.
RuSV1876	21 Грешников преследует зло, а праведникам воздается добром.	БКуліш	21. За грішниками гонить нещастє, а праведним добро в нагороду.
FI33/38	22. Hyvä jättää perinnön lastensa lapsillekin, mutta syntisen tavara talletetaan vanhurskaalle.	Biblia1776	22. Hyvällä on perilliset lasten lapsissa; vaan syntisen tavara vanhurskaalle säästetään.
CPR1642	22. Hywällä owat perilliset lasten lapsisa waan syndisen tawara wanhurscallle säästetän.		
MLV19	22 A good man leaves an inheritance to his	KJV	22. A good man leaveth an inheritance to

son's sons and the wealth of the sinner is laid up for the righteous.

his children's children: and the wealth of the sinner is laid up for the just.

Dk1871 22. Den onde efterlader Børnebørn en Arv; men Synderes Gods er gemt til den retfærdige.

PR1739 22. Hea innimenne sadab laste lastele pärris-ossa; agga pattuse warra pannakse tallele öigele.

KXII 22. Den gode skall hafva arfvingar intill barnabarn, men syndarens gods skall varda spardt till den rättfärdiga.

LT 22. Geras žmogus palieka paveldėjimą vaikų vaikams, o nusidėjėlio turtas kaupiamas teisiajam.

Luther1912 22. Der Gute wird vererben auf Kindeskind; aber des Sünders Gut wird für den Gerechten gespart.

Ostervald-Fr 22. L'homme de bien transmettra son héritage aux enfants de ses enfants; mais les richesses du pécheur sont réservées pour le juste.

RV'1862 22. El bueno dejará herederos a los hijos de los hijos; y el haber del pecador para el justo está guardado.

SVV1770 22 De goede zal zijner kinders kinderen doen erven; maar het vermogen des zondaars is voor den rechtvaardige weggelegd.

PL1881 22. Dobry człowiek zostawia dziedzictwo synom synów swoich; ale majątkość grzesznika sprawiedliwemu zachowana bywa.

RuSV1876 22 Добрый оставляет наследство и внукам, а богатство грешника сберегается для праведного.

Karoli1908Hu 22. A jó örökséget hágy unokáinak; a bűnösnek marhái pedig eltétetnek az igaz [16+] számára.

БКуліш 22. Добрий і внукам зоставляє достатки, а багацтва грішника передержуються для праведного.

FI33/38	23. Köyhien uudiskyntö antaa runsaan ruuan; mutta moni tuhoutuu, joka ei oikeudessa pysy.	Biblia1776	23. Paljo ruokaa on köyhän kynnössä; vaan jotka vääryyttä tekewät ne hukkuvat.
CPR1642	23. Paljon ruoca on köyhän kynnös waan jotca wääryyttä tekewät ne huckuwat.		
MLV19	23 Much food (is in) the tillage of the poor, but when there no justice, it is swept away.	KJV	23. Much food is in the tillage of the poor: but there is that is destroyed for want of judgment.
Dk1871	23. Den fattiges nyopdyrkede Land yder megen Føde; men der er den, som gaar til Grunde, fordi han ikke gør sin Ret.	KXII	23. Mycken spis är uti de fattigas åker; men somliga församla med orätt.
PR1739	23. Kehwade küntud södi-ma annab paljo leiba; agga monni löppetakse, kel ei olle warra öigussega.	LT	23. Daug maisto būtū apleistoje vargšū žemėje, bet dēl teisingumo stokos žmonės pražūsta.
Luther1912	23. Es ist viel Speise in den Furchen der Armen; aber die Unrecht tun, verderben.	Ostervald-Fr	23. Il y a beaucoup à manger dans le champ défriché par le pauvre; mais il y a des hommes qui périssent faute de jugement.
RV'1862	23. En el barbecho de los pobres hay mucho pan: mas piérdese por falta de juicio.	SVV1770	23 Het ploegen der armen geeft veelheid der spijze; maar daar is een, die verteerd wordt door gebrek van oordeel.
PL1881	23. Obfita żywność na roli ubogich, a drugi ginie przez nieroztropność.	Karoli1908Hu	23. Bő étele lesz a szegényeknek az új törésen; [17+] de van olyan, a ki

			igazságatlansága által vész el.
RuSV1876	23 Много хлеба бывает и на ниве бедных; но некоторые гибнут от беспорядка.	БКуліш	23. Много хліба родиться й на загонах убогих, та з них не один погибає через непорядок.
FI33/38	24. Joka vitsaa säästää, se vihaa lastaan; mutta joka häntä rakastaa, se häntä ajoissa kurittaa.	Biblia1776	24. Joka vitsaansa säästää, hän vihaa lastansa; vaan joka häntä rakastaa, hän aikanansa sitä kurittaa.
CPR1642	24. Joca widzans säästä hän wiha lastans waan joca händä racasta hän aicanans sitä curitta.		
MLV19	24 He who spares his rod hates his son, but he who loves him chastens him promptly.	KJV	24. He that spareth his rod hateth his son: but he that loveth him chasteneth him betimes.
Dk1871	24. Hvo som sparer sit Ris, hader sin Søn; men den, som elsker ham, tugter ham tidligt.	KKII	24. Den sitt ris spar, han hatar sitt barn; men den som det kärt hafver, han näpser det i tid.
PR1739	24. Kes omma witsa ei prugi, se wihkab omma poia; agga kes tedda armastab, se wöttab tedda aegsaste karristada.	LT	24. Kas gailisi rykštės, nekenčia savo sūnaus, bet kas jį myli, laiku jį baudžia.
Luther1912	24. Wer seine Rute schont, der haßt seinen Sohn; wer ihn aber liebhat, der züchtigt ihn bald.	Ostervald-Fr	24. Celui qui épargne la verge, hait son fils; mais celui qui l'aime se hâte de le châtier.
RV'1862	24. El que detiene el castigo, a su hijo	SVV1770	24 Die zijn roede inhoudt, haat zijn zoon;

aborrece: mas el que le ama, madruga a castigarle.

maar die hem liefheeft, zoekt hem vroeg met tuchtiging.

PL1881 24. Kto zawściąga rózgi swej, ma w nienawiści syna swego; ale kto go miłuje, wczas go karze.

Karoli1908Hu 24. A ki megtartóztatja az ō vesszejét, gyűlölí az ō fiát; a ki pedig szereti azt, megkeresi őt [18†] fenyítékkel.

RuSV1876 24 Кто жалеет розги своей, тот ненавидит сына; а кто любит, тот сдется наказывает его.

БКуліш 24. Хто жалує лозинки, ненавидить він сина, а хто любить сина, той з малку наказує його.

FI33/38 25. Vanhurskas saa syödä kylläksensä, mutta jumalattomain vatsa jäää vajaaksi.

Biblia1776 25. Vanhurskas syö, että hänen sielunsa ravittaisiin; vaan jumalattomain vatsa on tyttymätöin.

CPR1642 25. Wanhurstas syö että hänen sieluns rawitaisin waan jumalattomain wadza on tyttymätöin.

MLV19 25 A righteous man eats to the satisfying of his soul, but the belly of the wicked will want.

KJV 25. The righteous eateth to the satisfying of his soul: but the belly of the wicked shall want.

Dk1871 25. Den retfærdige kan spise, til hans Sjæl bliver mæt; men de ugudeliges Bug skal lide Mangel.

KXII 25. Den rättfärdige äter, att hans själ må mätt varda; men de ogudaktigas buk hafver aldrig nog.

PR1739 25. Kes öige, sööb ni paljo, kui ta südda kutsub; aga öälade köht seisab tühhi.

LT 25. Teisisis valgo ir pasitenkina, bet nedorélio pilvas nepasisotina.

Luther1912	25. Der Gerechte ißt, daß sein Seele satt wird; der Gottlosen Bauch aber hat nimmer genug.	Ostervald-Fr	25. Le juste mangera et sera rassasié à souhait; mais le ventre des méchants aura disette.
RV'1862	25. El justo come hasta que su alma se harta: mas el vientre de los impíos tendrá necesidad.	SVV1770	25 De rechtvaardige eet tot verzadiging zijner ziel toe; maar de buik der goddelozen zal gebrek hebben.
PL1881	25. Sprawiedliwy je, i nasyca duszę swoję; ale żołądek niezbożnych niedostatek cierpi.	Karoli1908Hu	25. Az igaz eszik az ō kivánságának megelégedéséig; az [19†] istentelenek hasa pedig szűkölködik.
RuSV1876	25 Праведник ест до сытости, а чрево беззаконных терпит лишение.	БКуліш	25. Праведний єсть до схочу, а черево безбожних терпить недостачу.

14 luku

Toisen osan jatkoa: Lyhyitä lauselmia elämän eri aloilta

FI33/38	1. Vaimojen viisaus talon rakentaa, mutta hulluus sen omin käsin purkaa.	Biblia1776	1. Viisas vaimo rakentaa huoneensa, vaan hullu kukistaa sen teollansa.
CPR1642	1. Wlisan waimon cautta huone raketen waan hullu cukista sen tegollans.		
MLV19	1 Every wise woman builds her house, but a foolish woman plucks it down with her own	KJV	1. Every wise woman buildeth her house: but the foolish plucketh it down with her

	hands.		hands.
Dk1871	1. Kvinders Visdom har bygget sit Hus; men Daarskaben bryder det ned med sine Hænder.	KXII	1. Genom visa qvinnor varder huset bygdt; men en galen bryter det neder med sina åthäfvor.
PR1739	1. Igga tark naene ehhitab omma koia ülles; agga meleto naene kissub sedda omma kättega mahha.	LT	1. Išmintinga moteris stato namus, o kvaila griauna juos savo rankomis.
Luther1912	1. Durch weise Weiber wird das Haus erbaut; eine Närrin aber zerbricht's mit ihrem Tun.	Ostervald-Fr	1. Toute femme sage bâtit sa maison; mais la folle la renverse de ses mains.
RV'1862	1. LA mujer sábia edifica su casa: mas la insensata con sus manos la derriba.	SVV1770	1 Elke wijze vrouw bouwt haar huis; maar die zeer dwaas is, breekt het af met haar handen.
PL1881	1. Mądra niewiasta buduje dom swój; ale go głupia rękami swemi rozwala.	Karoli1908Hu	1. A bölcs asszony [1†] építi a maga házát; a bolond pedig önkezével rontja el azt.
RuSV1876	1 Мудрая жена устроит дом свой, а глупая разрушит его своими руками.	БКуліш	1. Жона розумна дом свій будує, безумна ж розвалить його своїми руками.
FI33/38	2. Joka vaeltaa oikein, se pelkää Herraa, mutta jonka tiet ovat väärät, se hänet katsoo ylen.	Biblia1776	2. Joka vaeltaa oikiaa tietä, se pelkää Herraa; mutta se, joka poikkee pois tieltänsä, ylönpäätää hänen.
CPR1642	2. Joca HERra pelkä hän waelda oikiata tietä mutta joca hänen cadzo ylöön hän poicke hänen tielräns.		

MLV19	2 He who walks in his uprightness fears Jehovah, but he who is perverse in his ways despises him.	KJV	2. He that walketh in his uprightness feareth the LORD: but he that is perverse in his ways despiseth him.
Dk1871	2. Den som vandrer i sin Oprigtighed, frygter Herren; men den, som gaar paa Krogveje, foragter ham.	KXII	2. Den som Herran fruktar, han går på rätta vägen; men den honom föraktar, han viker af hans väg.
PR1739	2. Kes ommas öiglases meles käib, se kardab Jehowat; agga kes temma tede peält körwale kallab, ei se panne tedda mikski.	LT	2. Kas vaikšto tiesiu keliu, bijo Viešpaties, o kas mēgsta klaidžioti, niekina Jj.
Luther1912	2. Wer den HERRN fürchtet, der wandelt auf rechter Bahn; wer ihn aber verachtet, der geht auf Abwegen.	Ostervald-Fr	2. Celui qui marche dans la droiture, révère l'Éternel; mais celui dont les voies sont perverses, le méprise.
RV'1862	2. El que camina en su rectitud, teme a Jehová: mas el pervertido en sus caminos, le menosprecia.	SVV1770	2 Die in zijn oprechtheid wandelt, vreest den HEERE; maar die afwijkt in zijn wegen, veracht Hem.
PL1881	2. Kto chodzi w szczerości swojej, boi się Pana; ale przewrotny w drogach swoich gardzi nim.	Karoli1908Hu	2. A ki igazán jár, féli az [2†] Urat; a ki pedig elfordult az ó útaiban, megútlálja őt.
RuSV1876	2 Идущий прямым путем боится Господа; но чьи пути кривы, тот небрежет о Нем.	БКуліш	2. Хтоходить правою дорогою, той Господа боїться, чиї ж дороги криві, той про него не дбає.
FI33/38	3. Hullun suussa on ylpeydelle vitsa, mutta	Biblia1776	3. Tyhmän suussa on ylpeyden vitsa; vaan

	viisaita vartioivat heidän huulensa.		viisasten huulet varjelevat heitä.
CPR1642	3. Hullut julmast puhuat waan wijsat suuns hillidzewät.		
MLV19	3 A rod of pride is in the mouth of a fool, but the lips of the wise will preserve them.	KJV	3. In the mouth of the foolish is a rod of pride: but the lips of the wise shall preserve them.
Dk1871	3. I Daarens Mund er Hovmods Ris; men de vises Læber skulle bevare dem selv.	KXII	3. Dårar tala tyranniskt; men de vise bevara sin mun.
PR1739	3. Meletuma suus on surustusse wits; agga tarkade uled hoidwad neid.	LT	3. Kvailio burnojeišdidumo lazda, išmintingujų lūpos juos apsaugo.
Luther1912	3. Narren reden tyrannisch; aber die Weisen bewahren ihren Mund.	Ostervald-Fr	3. La bouche de l'insensé est une verge pour son orgueil; mais les lèvres des sages les gardent.
RV'1862	3. En la boca del insensato está la vara de la soberbia: mas los labios de los sabios los guardarán.	SVV1770	3 In den mond des dwazen is een roede des hoogmoeds; maar de lippen der wijzen bewaren hen.
PL1881	3. W ustach głupiego jest rózga hardości; ale wargi mądrych strzegą ich.	Karoli1908Hu	3. A bolondnak szájában van kevélységnek pálczája; a bölcséknak pedig beszéde megtartja őket.
RuSV1876	3 В устах глупого – бич гордости; уста же мудрых охраняют их.	БКуліш	3. В безумного в устах - бич гординї; мудрих же уста оберігають їх.

FI33/38	4. Missä raavaita puuttuu, on seimi tyhjä, mutta runsas sato saadaan härkien voimasta.	Biblia1776	4. Jossa ei härkiä ole, siinä seimet puhtaana ovat; vaan jossa juhdat työtä tekewät, siinä tuloa kyllä on.
CPR1642	4. Josa ei härkiä ole sijnä seimet puhtana owat waan josa juhdat työtä tekewät sijnä tulo kyllä on.		
MLV19	4 Where no oxen are, the crib is clean, but by the strength of the ox is much increase.	KJV	4. Where no oxen are, the crib is clean: but much increase is by the strength of the ox.
Dk1871	4. Hvor ingen Øksne ere, der er Krybben ren; men megen Indtægt kommer ved Oksens Kraft.	KXII	4. Der icke oxar äro, der är krubban ren; men der oxen hafver nog skaffa, der är nog inkommande.
PR1739	4. Kus ep olle härge, seäl on söime puhhas; agga härja rammo läbbi saab paljo wose.	LT	4. Kur néra jaučių, édžios tuščios, bet gausus derlius gaunamas jaučių jéga.
Luther1912	4. Wo nicht Ochsen sind, da ist die Krippe rein; aber wo der Ochse geschäftig ist, da ist viel Einkommen.	Ostervald-Fr	4. Où il n'y a point de bœuf, la grange est vide; mais la force du bœuf fait abonder le revenu.
RV'1862	4. Sin bueyes, el alfolí está limpio: mas por la fuerza del buey hay abundancia de panes.	SVV1770	4 Als er geen ossen zijn, zo is de krib rein; maar door de kracht van den os is der inkomsten veel.
PL1881	4. Gdzie niemasz wołów, żłób jest próźny; ale siłą wołów mnoży się obfitość zboża.	Karoli1908Hu	4. Mikor nincsenek ökrök: tiszta a jászol; a gabonának bősége pedig az ökörnek erejétől van.

SANANLASKUT

RuSV1876	4 Где нет волов, там ясли пусты; а много прибыли от силы волов.	БКуліш	4. Де воликів нема, порожні там і ясла; а хороший вроджай від сили волів.
FI33/38	5. Uskollinen todistaja ei valhettele, mutta väärä todistaja puhuu valheita.	Biblia1776	5. Totinen todistaja välittää valhetta; vaan väärä todistaja rohkiasti valhettelee.
CPR1642	5. Totinen todistaja wälttää walhetta waan väärä todistaja rohkiast walhettele.		
MLV19	5 A faithful witness will not lie, but a false witness breathes-out lies.	KJV	5. A faithful witness will not lie: but a false witness will utter lies.
Dk1871	5. Et trofast Vidne lyver ikke; men et falsk Vidne ublæser Løgne.	KXII	5. Ett troget vittne ljuger icke; men ett falskt vittne talar dristeliga lön.
PR1739	5. Tössine tunnistusmees ei walleta mitte; agga walle tunnistusmees aiab wallet wälja.	LT	5. Teisingas liudytojas nemeluojā, klastingas kalba melā.
Luther1912	5. Ein treuer Zeuge lügt nicht; aber ein Falscher Zeuge redet frech Lügen.	Ostervald-Fr	5. Le témoin fidèle ne ment jamais; mais le faux témoin avance des faussetés.
RV'1862	5. El testigo verdadero, no mentirá: mas el testigo falso hablará mentiras.	SVV1770	5 Een waarachtig getuige zal niet liegen; maar een vals getuige blaast leugens.
PL1881	5. Świadek prawdziwy nie kłamie; ale świadek fałszywy mówi kłamstwo.	Karoli1908Hu	5. A hűséges tanú [3†] nem hazud; a hamis tanú pedig hazugságot bocsát szából.
RuSV1876	5 Верный свидетель не лжет, а свидетель ложный наговорит много лжи.	БКуліш	5. Правдливий съвідок неправди не говорить, а ложний съвідок наговорить багато неправди.

FI33/38	6. Pilkkaaja etsii viisautta turhaan, mutta ymmärtäväisen on tietoa helppo saada.	Biblia1776	6. Pilkkaaja etsii viisautta, ja ei löydä; vaan toimelliset viisauden huokiasti saavat.
CPR1642	6. Pilckaja edzi wijsaut ja ei löydä waan toimelliset wiisauden huokiast saawat.		
MLV19	6 A scoffer seeks wisdom and finds it not, but knowledge is easy to him who has understanding.	KJV	6. A scorner seeketh wisdom, and findeth it not: but knowledge is easy unto him that understandeth.
Dk1871	6. Spotteren søger Visdom, og han finder den ikke; men for den forstandige er er Kundskab let.	KKII	6. Bespottaren söker vishet, och finner henne intet; men dem förståndiga är vishet lätt.
PR1739	6. Pilkia otsib tarkust, agga ta ei sa mitte; agga tundminne on moistlikkule kerge.	LT	6. Pašaipūnas ieško išminties ir neranda, bet supratinas lengvai įgyja pažinimą.
Luther1912	6. Der Spötter sucht Weisheit, und findet sie nicht; aber dem Verständigen ist die Erkenntnis leicht.	Ostervald-Fr	6. Le moqueur cherche la sagesse et ne la trouve point; mais la science est aisée à trouver pour un homme entendu.
RV'1862	6. Buscó el burlador la sabiduría, y no la halló: mas la sabiduría al hombre entendido es fácil.	SVV1770	6 De spotter zoekt wijsheid, en er is gene; maar de wetenschap is voor den verstandige licht.
PL1881	6. Naśmiewca szuka mądrości, a nie znajduje; ale umięjtność roztropnemu jest snadna.	Karoli1908Hu	6. A csúfoló keresi a bölcseséget, és nincs; a tudomány pedig az eszesnek könnyű.
RuSV1876	6 Распутный ищет мудрости, и не находит; а	БКуліш	6. Шукає мудрості безпутний та й не

для разумного знание легко.

знаходить, а мудрому знаннє легке.

FI33/38	7. Menet pois tyhmän miehen luota: et tullut tuntemaan tiedon huulia.	Biblia1776	7. Mene pois tyhmän tykötä; sillä et sinä opi mitään häneltä.
CP1642	7. Mene pois tyhmän tykötä sillä et sinä ope mitän häneldä.		
MLV19	7 Go into the presence of a foolish man and you will not perceive the lips of knowledge.	KJV	7. Go from the presence of a foolish man, when thou perceivest not in him the lips of knowledge.
Dk1871	7. Gak bort fra en Mand; som er en Daare; thi du vil ikke have fundet Kundskab paa hans Læber.	KXII	7. Kommer du till en dåra, der finner du icke ett förnumstigt ord.
PR1739	7. Minne halbist mehhest ärra, ja kus sinna ei tunne mitte tundmisse ulesid.	LT	7. Pasitruak nuo kvailio, kai pamatai, kad jo lūpose néra pažinimo.
Luther1912	7. Gehe von dem Narren; denn du lernst nichts von ihm.	Ostervald-Fr	7. Éloigne-toi de l'homme insensé, puisque tu ne connais pas en lui de paroles sages.
RV'1862	7. Véte de delante del hombre insensato: pues no le conociste labios de ciencia.	SVV1770	7 Ga weg van de tegenwoordigheid eens zotten mans; want gij zoudt bij hem geen lippen der wetenschap merken.
PL1881	7. Idź precz od oblicza męża głupiego, gdyż nie znajdziesz przy nim warg umiejętności.	Karoli1908Hu	7. Menj el a bolond férfiú [4†] elől; és nem ismerted meg a tudománynak beszédét.

SANANLASKUT

RuSV1876 7 Отойди от человека глупого, у которого ты не замечаешь разумных уст.

БКуліш 7. І́ди геть від того, хто розуму не має, в кого невидні тобі уста розумні.

FI33/38 8. Mielevän viisaus on, että hän vaelluksestaan vaarin pitää; tyhmien hulluus on petos.

Biblia1776 8. Toimellisen viisaus on teistänsä ottaa vaarin; vaan tyhmän hulluus on sula petos.

CPR1642 8. Toimellisen wiisaus on tiestäns ottaa waarin waan tyhmän hulluus on aiwa petos.

MLV19 8 The wisdom of a prudent man is to understand his way, but the folly of fools is deceit.

KJV 8. The wisdom of the prudent is to understand his way: but the folly of fools is deceit.

Dk1871 8. Den kloges Visdom er, at han forstaar sig paa sin Vej; men Daarer Taabelighed er, at de blive bedragne.

KKII 8. Det är dens klokas vishet, att han aktar uppå sin väg; men det är ens dåras galenskap, att det är alltsammans bedrägeri med honom.

PR1739 8. Se on oidoga mehhe tarkus, et ta omma teed ärramoistab; agga halpide meleto wiis on pettus.

LT 8. Išmintingas žmogus žino, ko siekia, o kvailys suklaidinamas savo kvailysčiu.

Luther1912 8. Das ist des Klugen Weisheit, daß er auf seinen Weg merkt; aber der Narren Torheit ist eitel Trug.

Ostervald-Fr 8. La sagesse d'un homme habile est de prendre garde à sa voie; mais la folie des insensés, c'est la fraude.

RV'1862 8. La ciencia del cuerdo es entender su camino: mas la insensatez de los fatuos es

SVV1770 8 De wijsheid des kloekzinnigen is zijn weg te verstaan; maar dwaasheid der zotten is

engaño.

bedriegerij.

PL1881 8. Mądrość ostrożnego jest rozumieć drogę swoje, ale głupstwo głupich jest zdrada.

Karoli1908Hu 8. Az eszesnek bölcsesége az Ő útának megértése; a bolondoknak pedig bolondsága csalás.

RuSV1876 8 Мудрость разумного – знание пути своего, глупость же безрассудных – заблуждение.

БКуліш 8. Мудрість розумного - свою дорогу знати, дурнота ж безумних - збиватись із дороги.

FI33/38 9. Hulluja pilkkaa vikauhri, mutta oikeamielisten kesken on mielisuosio.

Biblia1776 9. Tyhmä naura syntiä, mutta hurskasten välillä on hyvä suosio.

CPR1642 9. Tyhmä naura syndiä waan siwiät siweitä racastawat.

MLV19 9 Fools mock at sin, but among the upright there is good will.

KJV 9. Fools make a mock at sin: but among the righteous there is favour.

Dk1871 9. Daarerne spottes af deres eget Skyldoffer; men med de oprigtige er Velbehageligheden.

KKII 9. De därar drifva deras gabberi med syndene; men de fromme hafva lust till de fromma.

PR1739 9. Meletumad pilkawad patto süüd; agga öiglaste seas on hea meel.

LT 9. Kvailys tyčiojasi iš nuodėmės, o teisusis atranda palankumą.

Luther1912 9. Die Narren treiben das Gespött mit der Sünde; aber die Frommen haben Lust an den Frommen.

Ostervald-Fr 9. Les insensés se raillent du péché; mais la bienveillance est parmi les hommes droits.

SANANLASKUT

RV'1862	9. Los insensatos hablan pecado; mas entre los rectos hay amor.	SVV1770	9 Elke dwaas zal de schuld verbloemen; maar onder de oprechten is goedwilligheid.
PL1881	9. Każdy głupi nakrywa grzech, a między uprzejmymi mieszka przyjaźń.	Karoli1908Hu	9. A bolondokat megcsúfolja a bűnért való áldozat; az igazak között pedig jóakarat van.
RuSV1876	9 Глупые смеются над грехом, а посреди праведных - благоволение.	БКуліш	9. Недоумки з гріха съміються, а між праведними - ласкавість.
FI33/38	10. Sydän tuntee oman surunsa, eikä sen iloon saa vieras sekaantua.	Biblia1776	10. Koska sydän on murheellinen, niin ei auta ulkonainen ilo.
CPR1642	10. Cosca sydän on murhellinen nijn ei auta ulconainen ilo.		
MLV19	10 The heart knows its own bitterness and a stranger does not share with its joy.	KJV	10. The heart knoweth his own bitterness; and a stranger doth not intermeddle with his joy.
Dk1871	10. Hjertet kender sin Sjæls Bitterhed, og en fremmed skal ikke blande sig i dets Glæde.	KKII	10. När hjertat sörjandes är, så hjälper ingen utvärtes glädje.
PR1739	10. Südda tunneb omma hingे kibbedust, ja woöras ei woi mitte temma römo sisse ennast seggada.	LT	10. Širdis žino savo skausmą ir svetimasis nesidalina jos džiaugsmu.
Luther1912	10. Das Herz kennt sein eigen Leid, und in seine Freude kann sich kein Fremder mengen.	Ostervald-Fr	10. Le cœur de chacun sent l'amertume de son âme; et un autre n'aura point de part à sa joie.

RV'1862	10. El corazón conoce la amargura de su alma; y extraño no se entremeterá en su alegría.	SVV1770	10 Het hart kent zijn eigen bittere droefheid; en een vreemde zal zich niet met deszelfs blijdschap niet vermengen.
PL1881	10. Serce każdego uznaje gorzkość duszy swojej, a do wesela jego nie przymieśza się obcy.	Karoli1908Hu	10. A szív tudja az ő lelke keserűségét; és az ő örömében az idegen nem részes.
RuSV1876	10 Сердце знает горе души своей, и в радость его не вмешается чужой.	БКуліш	10. Журбу душі своєї всяке серце знає, і в радоші його чужому не мішатись.
FI33/38	11. Jumalattomain huone hävitetään, mutta oikeamielisten majaa kukoistaa.	Biblia1776	11. Jumalattomain huoneet kukistetaan, vaan jumalisten majat viheriötseväät.
CPR1642	11. Jumalattomain huonet cukistetan waan jumalisten majat wiherjöidzewät.		
MLV19	11 The house of the wicked will be overthrown, but the tent of the upright will flourish.	KJV	11. The house of the wicked shall be overthrown: but the tabernacle of the upright shall flourish.
Dk1871	11. De ugudeliges Hus skal ødelægges; men de retsindiges Telt skal blomstre.	KXII	11. De ogudaktigas hus varder förgjordt; men de frommas hydda skall grönskas.
PR1739	11. Öälatte kodda kautakse ärra; agga öiglaste maia peab haljandama.	LT	11. Nedorélio namai bus nugriauti, o teisiojo palapinė klestës.
Luther1912	11. Das Haus der Gottlosen wird vertilgt; aber die Hütte der Frommen wird grünen.	Ostervald-Fr	11. La maison des méchants sera détruite; mais la tente des hommes droits fleurira.

SANANLASKUT

RV'1862	11. La casa de los impíos será asolada: mas la tienda de los rectos florecerá.		SVV1770	11 Het huis der goddelozen zal verdelgd worden; maar de tent der oprechten zal bloeien.
PL1881	11. Dom niezbożnych zgładzony będzie; ale przybytek cnotliwych zakwitnie.	Karoli1908Hu	11. Az istenteleneknek háza elvész; de az igazaknak sátora megvirágzik.	
RuSV1876	11 Дом беззаконных разорится, а жилище праведных процветет.	БКуліш	11. Будинок беззаконних розпадеться, а доброго намет, знай, процвітати буде.	
FI33/38	12. Miehen mielestä on oikea monikin tie, joka lopulta on kuoleman tie.	Biblia1776	12. Monella on tie mielestäänsä oikia, vaan viimeiseltä johdattaa se kuolemaan.	
CPR1642	12. Muutamat tiet näkywät oikiaxi waan wijmeiseldä johdatta hän hänen cuolemaan.			
MLV19	12 There is a way which seems right to a man, but the end of it are the ways of death.	KJV	12. There is a way which seemeth right unto a man, but the end thereof are the ways of death.	
Dk1871	12. Der er en Vej, som kan synes en Mand ret; men til sidst bliver den Vej til Døden.	KXII	12. Mångom behagar en väg väl; men på ändalyktene leder han honom till döden.	
PR1739	12. Monne melest on te öige; agga temma wiimne ots on surma teed.	LT	12. Kartais kelias, kuris žmogui atrodo teisingas, nuveda į mirtį.	
Luther1912	12. Es gefällt manchem ein Weg wohl; aber endlich bringt er ihn zum Tode.	Ostervald-Fr	12. Il y a telle voie qui semble droite à l'homme, mais dont l'issue est la voie de la mort.	

SANANLASKUT

RV'1862	12. Hay camino que al hombre le parece derecho: mas su salida es caminos de muerte.	SVV1770	12 Er is een weg, die iemand recht schijnt; maar het laatste van dien zijn wegen des doods.
PL1881	12. Zda się pod czas droga być prosta człowiekowi; wszakże dokończenie jej jest drogą na śmierć.	Karoli1908Hu	12. Van olyan út, mely helyesnek látszik [5†] az ember előtt, és vége a halálra menő út.
RuSV1876	12 Есть пути, которые кажутся человеку прямыми; но конец их – путь к смерти.	БКуліш	12. Доволі є шляхів, що нам здаються праві, та конець їх - се дорога до смерті.
FI33/38	13. Nauraessakin voi sydän kärsiä, ja ilon lopuksi tulee murhe.	Biblia1776	13. Naurun jälkeen tulee murhe, ja ilon perästä suru.
CPR1642	13. Nauron jälken tule murhe ja ilon peräst on suru.		
MLV19	13 Even in laughter the heart is sorrowful and the end of gladness is heaviness.	KJV	13. Even in laughter the heart is sorrowful; and the end of that mirth is heaviness.
Dk1871	13. Selv under Latteren føler Hjertet Smerte, og til sidst bliver Glæden Bedrøvelse.	KKII	13. Efter löje kommer sorg, och änden på glädjene är ångest.
PR1739	13. Ka mängides wallutab südda, ja temma wiimne ots on se: rööm lähhäb mele-härmiks.	LT	13. Ir juokiantis širdis gali liūdėti, o džiaugsmas baigtis sielvartu.
Luther1912	13. Auch beim Lachen kann das Herz trauern, und nach der Freude kommt Leid.	Ostervald-Fr	13. Même en riant le cœur sera triste; et la joie finit par l'ennui.
RV'1862	13. Aun en la risa tendrá dolor el corazón; y la	SVV1770	13 Het hart zal ook in het lachen smart

salida de la alegría es congoja.

hebben; en het laatste van die blijdschap is droefheid.

PL1881 13. Także i w śmiechu boleje serce, a koniec wesela bywa smutek.

RuSV1876 13 И при смехе иногда болит сердце, и концом радости бывает печаль.

FI33/38 14. Omista teistään saa kyllänsä se, jolla on luopunut sydän, mutta itsestään löytää tyydytyksen hyvä mies.

CPR1642 14. Irtaiselle ihmiselle tapahtuu laittamisens perästä waan hywälle hänen laittamisens perästä.

MLV19 14 The backslider in heart will be filled with his own ways and a good man from his own fruits.

Dk1871 14. Den, hvis Hjerte er afveget, skal mættes ved sine Veje, men den gode Mand ved det, han har i Eje.

PR1739 14. Se saab kül ennese wisidest, kes süddamega ärratagganeb; agga hea mees saab kül sest, mis ta kä.

Karoli1908Hu 13. Nevetés közben is fáj a szív; és végre az öröm [6†] fordul szomorúságra.

БКуліш 13. І при съміху болить нераз серце, та й кінцем радощів буває смуток.

Biblia1776 14. Tyhmälle tapahtuu laittamisensa jälkeen, vaan hyvä ihminen asetetaan hänen ylitsensä.

KJV 14. The backslider in heart shall be filled with his own ways: and a good man shall be satisfied from himself.

KKII 14. Ene lösaktiga mennisko varder gåendes såsom han handlar; men en from man skall vara öfver honom.

LT 14. Nuklydės širdimi pasisotins savo keliais, o geras žmogussavo.

SANANLASKUT

Luther1912	14. Einem losen Menschen wird's gehen wie er handelt; aber ein Frommer wird über ihn sein.	Ostervald-Fr	14. Celui qui a le cœur pervers, sera rassasié de ses voies; mais l'homme de bien se rassasie de ce qui est en lui-même.
RV'1862	14. De sus caminos será harto el apartado de razón; y el hombre de bien se apartará de él.	SVV1770	14 Die afkerig van hart is, zal van zijn wegen verzadigd worden; maar een goed man van zich zelven.
PL1881	14. Drogami swemi nasyci się człowiek przewrotnego serca; ale się go chroni mąż dobry.	Karoli1908Hu	14. Az ő útaiból [7†] elégszik meg az elfordult elméjű; önmagából pedig a jó férfiú.
RuSV1876	14 Человек с развращенным сердцем насытится от путей своих, и добрый – от своих.	БКуліш	14. Чоловік із ледачим сердцем насититься з поступків своїх, а добрій - зо своїх.
FI33/38	15. Yksinkertainen uskoo joka sanan, mutta mielevä ottaa askeleistansa vaarin.	Biblia1776	15. Taitamatoin uskoo kaikki, mutta ymmärtäväinen ottaa teistänsä vaarin.
CPR1642	15. Taitamatoin usco caicki mutta ymmärtääwainen ottaa tiestäns waarin.		
MLV19	15 A simple man believes every word, but the prudent man looks well to his going.	KJV	15. The simple believeth every word: but the prudent man looketh well to his going.
Dk1871	15. Den uerfarne tror alting, men den kloge agter paa sin Gang.	KKII	15. En fåkunnig man tror hvart ord; men en förståndig man aktar på sin gång.
PR1739	15. Üks rummal ussub keik sannad; agga oidoga mees panneb ommad sammud	LT	15. Neišmanėlis tiki kiekvienu žodžiu, bet išmintingas apsvarsto kiekvieną žingsnį.

tähhele.

Luther1912	15. Ein Unverständiger glaubt alles; aber ein Kluger merkt auf seinen Gang.	Ostervald-Fr	15. Un homme simple croit tout ce qu'on dit; mais l'homme bien avisé considère ses pas.
RV'1862	15. El simple cree a toda palabra: mas el entendido entiende sus pasos.	SVV1770	15 De slechte gelooft alle woord; maar de kloekzinnige merkt op zijn gang.
PL1881	15. Prostak wierzy každemu słowu; ale ostrożny zrozumiewa postępkı swoje.	Karoli1908Hu	15. Az együgyű hisz minden doognak; az eszes pedig a maga járására vigyáz.
RuSV1876	15 Глупый верит всякому слову, благоразумный же внимателен к путям своим.	БКуліш	15. Безумний віри йме всякому слову, а розумний вважає на дороги свої.
FI33/38	16. Viisas pelkää ja karttaa pahaa, mutta tyhmä on huoleton ja suruton.	Biblia1776	16. Viisas pelkää ja karttaa pahaa, vaan tyhmä päättähavin menee.
CPR1642	16. Wijsas pelkä ja cartta paha waan tyhmä päätahawin mene.	KJV	16. A wise man feareth, and departeth from evil: but the fool rageth, and is confident.
MLV19	16 A wise man fears and departs from evil, but the fool bears himself insolently and is confident.	KXII	16. En vis man hafver fruktan, och flyr det arga; men en dåre söker fram dristeliga.
Dk1871	16. Den vise frygter og viger fra ondt; men en Daare er overmodig og tryg.		

PR1739	16. Kes tark, kardab, ja lahkub kurjast ärra; agga halp wihhastab hirmsaste, ja on julge.	LT	16. Išmintingas žmogus bijo ir vengia pikto, o kvailys karščiuojasi ir pasitiki savimi.
Luther1912	16. Ein Weiser fürchtet sich und meidet das Arge; ein Narr aber fährt trotzig hindurch.	Ostervald-Fr	16. Le sage craint, et il évite le mal; mais l'insensé est arrogant et plein de sécurité.
RV'1862	16. El sabio teme, y apártase del mal: mas el insensato enójase, y confia.	SVV1770	16 De wijze vreest, en wijkt van het kwade; maar de zot is oplopende toornig, en zorgeloos.
PL1881	16. Mądry się boi, i odstępuje od złego; ale głupi dociera, i śmiały jest.	Karoli1908Hu	16. A bölcs félvén, [8†] eltávozik a gonosztól; a bolond pedig dühöngő és elbizakodott.
RuSV1876	16 Мудрый боится и удаляется от зла, а глупый раздражителен и самонадеян.	БКуліш	16. Тямущий злого, знай, опасливо боїться, безумний же буйний і надієн сам на себе.
FI33/38	17. Pikavihainen tekee hullun töitä, ja juonittelija joutuu vihatuksi.	Biblia1776	17. Äkillinen ihminen tekee hullun töitä, ja kavala ihminen tulee vihattavaksi.
CPR1642	17. Kärsimätöin ihmisen teke hullun töitä mutta toimellinen wiha sitä.		
MLV19	17 He who is soon angry will deal foolishly. And a man of wicked devices is hated.	KJV	17. He that is soon angry dealeth foolishly: and a man of wicked devices is hated.
Dk1871	17. Den, som er hastig til Vrede, gör Daarlıghed, og den underfundige Mand hades.	KXII	17. En otålig människa gör galen ting; men en försiktig man hatar det.

PR1739	17. Kes äkkwihhane, teeb meletumat tööd, ja kurja nouga mees wihkatakse.	LT	17. Ümus žmogus pasielgia kvailai, planuojantis pikta žmogus nekenčiamas.
Luther1912	17. Ein Ungeduldiger handelt töricht; aber ein Bedächtiger haßt es.	Ostervald-Fr	17. L'homme emporté fait des folies; et l'homme rusé est haï.
RV'1862	17. El que de presto se enoja, hará locura; y el hombre de malos pensamientos será aborrecido.	SVV1770	17 Die haastig is tot toorn, zal dwaasheid doen; en een man van schandelijke verdichtselen zal gehaat worden.
PL1881	17. Porywczy człowiek dopuszcza się głupstwa, a może złych myśli w nienawiści bywa.	Karoli1908Hu	17. A hirtelen haragú bolondságot cselekszik, és a cselszövő férfi gyűlölséges lesz.
RuSV1876	17 Вспыльчивый может сделать глупость; но человек, умышленно делающий зло, ненавистен.	БКуліш	17. Чоловік-горячка, буває, що й дурницю зробить, хто ж нарочно чинить зло, - ненависний.
FI33/38	18. Yksinkertaiset saavat perinnökseen hulluuden, mutta mielevät tiedon kruunuksensa.	Biblia1776	18. Taitamattomat periwät tyhmyyden waan se on toimellisten Cruunu että he toimellisesti tekevät.
CPR1642	18. Taitamattomat periwät tyhmyyden waan se on toimellisten Cruunu että he toimellisesti tekewät.		
MLV19	18 The simple inherit folly, but the prudent are crowned with knowledge.	KJV	18. The simple inherit folly: but the prudent are crowned with knowledge.

SANANLASKUT

Dk1871	18. De uvidende arve Daarliged; men de kloge favne Kundskab.	KXII	18. De flåkote handla ovarliga; men det är de förståndigas krona, att de varliga handla.
PR1739	18. Ruñalad sawad meletumad wisid pärrisossaks; agga need, kel oid on , ehhitawad ennast tundmissegä.	LT	18. Neišmanélis paveldès kvailystę, o supratinčiai vainikuos išmintis.
Luther1912	18. Die Unverständigen erben Narrheit; aber es ist der Klugen Krone, vorsichtig handeln.	Ostervald-Fr	18. Les imprudents possèdent la folie; mais les bien avisés sont couronnés de science.
RV'1862	18. Los simples heredarán la insensatez: mas los cuerdos se coronarán de sabiduría.	SVV1770	18 De slechten erven dwaasheid; maar de kloekzinnigen zullen zich met wetenschap kronen.
PL1881	18. Głupstwo prostacy dziedzicznie trzymają; ale ostrożni bywają koronowani umiejętnością.	Karoli1908Hu	18. Bírják az esztelenek a bolondságot örökség szerint; az eszesek pedig fonják a [9†] tudománynak koszorúját.
RuSV1876	18 Невежды получают в удел себе глупость, а благоразумные увенчиваются знанием.	БКуліш	18. Невіжі унаслідують дурноту, розумні же вквітчаються знаннєм.
FI33/38	19. Pahojen täytyy kumartua hyvien edessä ja jumalattomien seisoa vanhurskaan porteilla.	Biblia1776	19. Häijyn täytyy kumartaa hyviä, ja jumalattomat vanhurskasten porteissa.
CPR1642	19. Häijyn täyty cumarta hywiä ja jumalattomat wanhurscasten porteisa.		
MLV19	19 The evil bow down before the good and the wicked at the gates of the righteous.	KJV	19. The evil bow before the good; and the wicked at the gates of the righteous.

SANANLASKUT

Dk1871	19. De onde maa bøje sig for de godes Ansigt og de ugudelige for den retfærdiges Porte.	KXII	19. De onde måste buga för de goda, och de ogudaktige uti dens rättfärdigas portom.
PR1739	19. Kurjad peawad mahhakummardama heade ette, ja öälad öigede wärrawatte ette.	LT	19. Piktieji nusilenks geriesiems ir nedoréliai prie teisiujų durų.
Luther1912	19. Die Bösen müssen sich bücken vor dem Guten und die Gottlosen in den Toren des Gerechten.	Ostervald-Fr	19. Les méchants seront humiliés devant les bons, et les impies seront aux portes du juste.
RV'1862	19. Los malos se inclinaron delante de los buenos; y los impíos, a las puertas del justo.	SVV1770	19 De kwaden buigen voor het aangezicht der goeden neder, en de goddelozen voor de poorten des rechtvaardigen.
PL1881	19. źli się kłaniają przed dobrymi, a niepoboźni	Karoli1908Hu	19. Meghajtják magokat a gonoszok a jók [10†] előtt, és a hamisak az igaznak kapujánál.
RuSV1876	19 Преклоняются злые пред добрыми и нечестивые – у ворот праведника.	БКуліш	19. Ледачі добрим уклоняться низенько, а й безбожні - в воротах праведника.
FI33/38	20. Köyhää vihaa hänen ystävänsäkin, mutta rikasta rakastavat monet.	Biblia1776	20. Köyhää vihaavat hänen lähimmäisensäkin; vaan rikkaalla on monta ystävää.
CPR1642	20. Köyhä wihawat hänen lähimmäisens waan rickaila on monda ystäwätä.		
MLV19	20 The poor man is hated even by his own neighbor, but the rich man has many friends.	KJV	20. The poor is hated even of his own neighbour: but the rich hath many friends.

Dk1871	20. Selv for sin Ven er den fattige forhardt; men mange ere de, som elske den rige.	KXII	20. En fattigan hatar ock hans näste; men de rike hafva många vänner.
PR1739	20. Kes kehwa, sedda wihkatakse ka ommast söbrast; agga paljo on, kes rikkast armastawad.	LT	20. Beturčio nemęgsta net jo kaimynas, o turtingas turi daug draugų.
Luther1912	20. Einen Armen hassen auch seine Nächsten; aber die Reichen haben viele Freunde.	Ostervald-Fr	20. Le pauvre est haï, même de son ami; mais les amis du riche sont en grand nombre.
RV'1862	20. El pobre es odioso aun a su amigo: mas los que aman al rico, son muchos.	SVV1770	20 De arme wordt zelfs van zijn vriend gehaat; maar de liefhebbers des rijken zijn vele.
PL1881	20. Ubogi bywa i u przyjaciela swego w nienawiści; ale wiele jest tych, którzy bogatego miują.	Karoli1908Hu	20. Még az Ő felebarátjánál is útálatos a [11†] szegény; a gazdagnak pedig sok a barátja.
RuSV1876	20 Бедный ненавидим бывает даже близким своим, а у богатого много друзей.	БКуліш	20. Бідного не любить навіть рідня його, а в богатого повно приятелів.
FI33/38	21. Syntiä tekee, joka lähimmäistään halveksii, mutta autuas se, joka kurjia armahtaa!	Biblia1776	21. Joka katsoo lähimmäisensä ylöön. hän tekee syntiä; vaan autuas on se, joka viheliäistä armahtaa.
CPR1642	21. Joca cadzo lähimmäisens ylöön hän syndi teke: waan autuas on se joca wiheljäistä armahta.		

MLV19	21 He who despises his neighbor sins, but he who has pity on the poor, he is fortunate.	KJV	21. He that despiseth his neighbour sinneth: but he that hath mercy on the poor, happy is he.
Dk1871	21. Hvo som foragter sin Næste, synder; men den; som forbarmer sig over de elenclige, er lyksalig.	KXII	21. Syndaren föraktar sin nästa; men säll är den som förbarmar sig öfver den elända.
PR1739	21. Kes omma liggi mest laidab, teeb patto; agga kes häddaliste peäle armo heidab, on wägga önnis.	LT	21. Kas niekina savo artimą, nusikalsta; kas pasigailili vargšo, tas palaimintas.
Luther1912	21. Der Sünder verachtet seinen Nächsten; aber wohl dem, der sich der Elenden erbarmt!	Ostervald-Fr	21. Celui qui méprise son prochain, s'égare; mais celui qui a pitié des affligés, est heureux.
RV'1862	21. El pecador menosprecia a su prójimo: mas el que tiene misericordia de los pobres, es bienaventurado.	SVV1770	21 Die zijn naaste veracht, zondigt; maar die zich der nederigen ontfermt, die is welgelukzalig.
PL1881	21. Bliźnim swym grzesznik pogardza; ale kto ma litość nad ubogimi, błogosławionym jest.	Karoli1908Hu	21. A ki megútálja az ō felebarátját, vétkezik; a ki pedig a szegényekkel kegyelmességet [12†] cselekszik, [13†] boldog az!
RuSV1876	21 Кто презирает ближнего своего, тот грешит; а кто милосерд к бедным, тот блажен.	БКуліш	21. Грішить, хто ближнім гордує, а благословен той, хто до вбогого милосердний.

FI33/38	22. Eivätkö eksy ne, jotka hankitsevat pahaa? Mutta armo ja totuus niille, jotka hankitsevat hyvää!	Biblia1776	22. Jotka viekkaudessa vaeltavat, niiltä puutuu; mutta jotka hyvää ajattelevat, niille tapahtuu hyvyys ja uskollisuus.
CPR1642	22. Jotca wieckaudesa waeldawat nijdä puuttu mutta jotca hywä ajattelewat heille tapahtu hywys ja uscollisus.		
MLV19	22 Do they not go-astray, those who devise evil? But mercy and truth are to those who devise good.	KJV	22. Do they not err that devise evil? but mercy and truth shall be to them that devise good.
Dk1871	22. Fare ikke de vild, som optænke ondt men de, som optænke godt, finde Miskundhed og Troskab.	KXII	22. De som med illfundighet umgå, dem skall det fela; men der som godt tänka, dem skall trohet och godhet vederfasas.
PR1739	22. Eks need ei eksi, kes kurja nou peawad? agga heldus ja tödde on neil, kes head nou peawad.	LT	22. Klysta, kas daro pikta; kas siekia gero, sulauks pasigailėjimo ir tiesos.
Luther1912	22. Die mit bösen Ränken umgehen, werden fehlgehen; die aber Gutes denken, denen wird Treue und Güte widerfahren.	Ostervald-Fr	22. Ceux qui machinent du mal, ne se fourvoient-ils pas? Mais la miséricorde et la vérité seront pour ceux qui procurent le bien.
RV'1862	22. ¿No yerran, los que piensan mal? mas los que piensan bien tendrán misericordia, y verdad.	SVV1770	22 Dwalen zij niet, die kwaad stichten? Maar weldadigheid en trouw is voor degenen, die goed stichten.

PL1881	22. Izali nie błędą, którzy wymyślają złe? a miłosierdzie i prawda należy tym, którzy wymyślają dobre.	Karoli1908Hu	22. Nemde tévelyegnek, a kik gonoszt szereznek? kegyelmesség pedig és igazság a jó [14+] szerzőknek.
RuSV1876	22 Не заблуждаются ли умышляющие зло? но милость и верность у благомыслящих.	БКуліш	22. Ті помиляються, що задумують зло, любов і віра тим, хто думає про добре.
FI33/38	23. Kaikesta vaivannäöstä tulee hyötyä, mutta tyhjästä puheesta vain vahinkoa.	Biblia1776	23. Jossa työtä tehdään, siinä kyllä on; vaan joka tyhjiin puheisiin tyytyy, siinä on köyhys.
CPR1642	23. Josa työtä tehdän sijnä kyllä on waan joca tyhjin puheisin tyty sijnä on köyhys.		
MLV19	23 There is profit in all labor, but the talk of the lips tends only to poverty.	KJV	23. In all labour there is profit: but the talk of the lips tendeth only to penury.
Dk1871	23. I alt besværligt Arbejde er der Fordel; men hvor det bliver ved Læbers Ord, fører det kun til Mangel.	KXII	23. Der man arbetar, der är nog; men der man umgår med ordom, der är fattigdom.
PR1739	23. Keige raske waewa jures on kasso; agga ulede sanna jures on agga tühhi kä.	LT	23. Kiekvienas darbas yra pelningas, o tušti plepalai veda į skurdą.
Luther1912	23. Wo man arbeitet, da ist genug; wo man aber mit Worten umgeht, da ist Mangel.	Ostervald-Fr	23. En tout travail il y a quelque profit; mais les vains discours ne tournent qu'à disette.
RV'1862	23. En todo trabajo hay abundancia: mas la palabra de los labios solamente empobrece.	SVV1770	23 In allen smartelijken arbeid is overschot; maar het woord der lippen strekt alleen tot

gebrek.

PL1881 23. W każdej pracy bywa pożytek; ale gołe słowo warg tylko do nędzy służy.

RuSV1876 23 От всякого труда есть прибыль, а от пустословия только ущерб.

FI33/38 24. Viisasten kruunu on heidän rikkautensa, mutta tyhmäin hulluus hulluudeksi jäää.

CPR1642 24. Wijsasten rickaus on Cruunu mutta tyhmäin hulluus on hulluus.

MLV19 24 The crown of the wise is their riches. The foolishness of fools is folly.

Dk1871 24. De vises Rigdom er deres Krone; men Daarers Taabelighed bliver Taabelighed.

PR1739 24. Tarkade kroon on nende rikkus: halpide meleto wiis jääb meletumaks wisiks.

Luther1912 24. Den Weisen ist ihr Reichtum eine Krone; aber die Torheit der Narren bleibt Torheit.

RV'1862 24. La corona de los sabios es sus riquezas: mas la insensatez de los fatuos su fatuidad.

Karoli1908Hu 23. minden munkából nyereség lesz; de az ajkaknak beszédéből csak szűkölködés.

БКуліш 23. З усякої працї є користь, а з пустого балакання хиба тільки шкода.

Biblia1776 24. Viisasten rikkaus on heidän kruununsa, mutta tyhmäin hulluus on hulluus.

KJV 24. The crown of the wise is their riches: but the foolishness of fools is folly.

KXII 24. Dem visom är deras rikedom en krona; men de därars galenskap blifver galenskap.

LT 24. Išmintingą vainikuoja turtas, o kvailio kvailystė ir lieka kvailyste.

Ostervald-Fr 24. La richesse est une couronne pour le sage; mais la folie des insensés est toujours folie.

SVV1770 24 Der wijzen kroon is hun rijkdom; de dwaasheid der zotten is dwaasheid.

PL1881	24. Bogactwo mądrych jest koroną ich; ale głupstwo głupich zostaje głupstwem.	Karoli1908Hu	24. A bölcséknak ékességök az ō gazdagságuk; a tudatlanok bolondsága pedig csak bolondság.
RuSV1876	24 Венец мудрых – богатство их, а глупость невежд глупость и есть .	БКуліш	24. Вінець мудрих - їх багацтво, а дуроші дурних - дурощами й остануть.
FI33/38	25. Uskollinen todistaja on hengen pelastaja, mutta joka valheita puhuu, on petosta täynnä.	Biblia1776	25. Uskollinen todistaja vapahtaa hengen, vaan väärä todistaja pettää.
CPR1642	25. Uscollinen todistus wapahta hengen waan wäärä todistaja pettää.		
MLV19	25 A true witness delivers souls, but he who breathes-out lies causes deceit.	KJV	25. A true witness delivereth souls: but a deceitful witness speaketh lies.
Dk1871	25. Et sanddru Vidne redder Sjæle, men den, som ublæser Løgn, er svigefuld.	KKII	25. Ett troget vittne friar lifvet; men ett falskt vittne bedrager.
PR1739	25. Tössine tunnistusmees peästab hinged ärra; agga kes wallet wäljaaiab, on igGINE pettis.	LT	25. Teisingas liudytojas išgelbsti sielas, apgaulingas kalba melą.
Luther1912	25. Ein treuer Zeuge errettet das Leben; aber ein falscher Zeuge betrügt.	Ostervald-Fr	25. Le témoin fidèle délivre les âmes; mais celui qui prononce des mensonges, n'est que tromperie.
RV'1862	25. El testigo verdadero libra las almas: mas el engañoso hablará mentiras.	SVV1770	25 Een waarachtig getuige redt de zielen; maar die leugens blaast, is een bedrieger.

PL1881	25. Świadek prawdziwy wyzwala duszę; ale fałszywy kłamstwo mówi.	Karoli1908Hu	25. Lelkekét szabadít meg az igaz bizonyiság; hazugságokat szól pedig az álnok.
RuSV1876	25 Верный свидетель спасает души, а лживый наговорит много лжи.	БКуліш	25. Съвідок правдомовний рятує душі, а лъживий тільки багато лъжи насплітає.
FI33/38	26. Herran pelossa on vahva varmuus ja turva vielä lapsillekin.	Biblia1776	26. Joka Herraa pelkää, hänellä on vahva linna, ja hänen lapsensa varjellaan.
CPR1642	26. Joca HERraa pelkä hänellä on wahwa linna ja hänen lapsens warjellan.		
MLV19	26 Strong confidence is in the fear of Jehovah and his sons will have a place of refuge.	KJV	26. In the fear of the LORD is strong confidence: and his children shall have a place of refuge.
Dk1871	26. I Herrens Frygt har en et stærkt Værn, og for hans Børn skal der være en Tilflugt.	KKII	26. Den som Herran fruktar, han hafver ett tryggt fäste, och hans barn varda också beskyddad.
PR1739	26. Jehowa kartusses on tuggew lotus, ja temma lastel on üks warjopaik.	LT	26. Viešpaties baimėje tvirtas pasitikėjimas, ir Jo vaikai turės kur prisiglausti.
Luther1912	26. Wer den HERRN fürchtet, der hat eine sichere Festung, und seine Kinder werden auch beschirmt.	Ostervald-Fr	26. Il y a une ferme assurance dans la crainte de l'Éternel; et il y aura une sûre retraite pour les enfants de celui qui le craint.
RV'1862	26. En el temor de Jehová está la fuerte	SVV1770	26 In de vreze des HEEREN is een sterk

confianza; y allí sus hijos tendrán esperanza.

vertrouwen, en Hij zal Zijn kinderen een Toevlucht wezen.

PL1881 26. Kto się boi Pana, ma ufanie mocne; a synowie jego ucieczkę mieć będą.

RuSV1876 26 В страхе пред Господом – надежда твердая, и сынам Своим Он прибежище.

FI33/38 27. Herran pelko on elämän lähde kuoleman paulain vältämiseksi.

CPR1642 27. HERran pelco on elämän lähde että cuoleman nuora wälttää taitan.

MLV19 27 The fear of Jehovah is a fountain of life, to depart from the snares of death.

Dk1871 27. Herrens Frygt er Livets Kilde, saa at man viger fra Dødens Snarer.

PR1739 27. Jehowa kartus on ello hallik, et woib ärrasada surma wörkutamisse paelade eest.

Luther1912 27. Die Furcht des HERRN ist eine Quelle des Lebens, daß man meide die Stricke des Todes.

RV'1862 27. El temor de Jehová es manadero de vida, para ser apartado de los lazos de la muerte.

Karoli1908Hu 26. Az Úrnak félelmében erős a bizodalom, és az Ő fiainak lesz [15+] menedéke.

БКуліш 26. В Господнім страсі кріпка надія; всім синам своїм він - утечище.

Biblia1776 27. Herran pelko on elämän lähde, että kuoleman nuora välttää taidetaan.

KJV 27. The fear of the LORD is a fountain of life, to depart from the snares of death.

KKII 27. Herrans fruktan är lfsens källa, att man må undfly dödsens snaro.

LT 27. Viešpaties baimėgyvenimo šaltinis, apsaugantis nuo mirties pinklių.

Ostervald-Fr 27. La crainte de l'Éternel est une source de vie, pour détourner des pièges de la mort.

SVV1770 27 De vreze des HEEREN is een springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods.

PL1881	27. Bojázó Paóska jest źródło żywota ku uchronieniu się sideł śmierci.	Karoli1908Hu	27. Az Úrnak félelme az életnek kútfeje, [16+] a halál törének eltávoztatására.
RuSV1876	27 Страх Господень – источник жизни, удаляющий от сетей смерти.	БКуліш	27. Господень страх - се джерело жизнї; він відвертає від западень смертї.
FI33/38	28. Kansan paljous on kuninkaan kunnia, väen vähyyss ruhtinaan turmio.	Biblia1776	28. Koska kuninkaalla on paljo väkeä, se on hänen kunniansa; vaan koska vähä on väkeä, se tekee päämiehen kehnoksi.
CPR1642	28. Cosca Cuningalla on paljo wäke se on hänen cunnians waan cosca wähä on wäke se teke herran kehnoxi.		
MLV19	28 The king's glory is in the multitude of people, but in the want of people is the destruction of the prince.	KJV	28. In the multitude of people is the king's honour: but in the want of people is the destruction of the prince.
Dk1871	28. At have meget Folk er en Konges Ære; men hvor Folket er borte, er det en Fyrstes Fordærvelse.	KXII	28. Der en Konung mycket folk hafver, det är hans härlighet; men der litet folk är, det gör en herra blödig.
PR1739	28. Kui paljo rahwast on, se on kunninga auustus; agga kui rahwas pudub, siis teebs ehmatus tedda lahjaks.	LT	28. Gausi tautagarbė karaliui, o be žmonių žlunga kunigaikštis.
Luther1912	28. Wo ein König viel Volks hat, das ist seine Herrlichkeit; wo aber wenig Volks ist, das	Ostervald-Fr	28. Dans la multitude du peuple est la gloire d'un roi; mais quand le peuple manque,

	macht einen Herrn blöde.		c'est la ruine du prince.
RV'1862	28. En la multitud del pueblo está la gloria del rey; y en la falta del pueblo, la flaqueza del príncipe.	SVV1770	28 In de menigte des volks is des konings heerlijkheid; maar in gebrek van volk is eens vorsten verstoring.
PL1881	28. W mnóstwie ludu jest zacność królewska; ale w trosze ludu zniszczenie hetmana.	Karoli1908Hu	28. A nép sokasága a király dicsősége; a nép elfogyása pedig az uralkodó romlása.
RuSV1876	28 Во множестве народа – величие царя, а при малолюдстве народа беда государю.	БКуліш	28. Величен царь тодї, як люд великий лїчбою, як же омаль людей - біда князеві.
FI33/38	29. Pitkämielisellä on paljon taitoa, mutta pikavihaisen osa on hulluus.	Biblia1776	29. Joka on pitkämielin, se on viisas; vaan joka äkillinen on, se ilmoittaa tyhmyyden.
CPR1642	29. Joca on kärsiwälinen hän on wijsas waan joca kärsimätöin on hän ilmoitta tyhmydens.		
MLV19	29 He who is slow to anger is of great understanding, but he who is hasty of spirit exalts folly.	KJV	29. He that is slow to wrath is of great understanding: but he that is hasty of spirit exalteth folly.
Dk1871	29. Den langmodige har megen Forstand; men den, som er hastig i Sindet, forraader Daarskab.	KKII	29. Den som tålig är, han är vis; men den som otålig är, han uppenbarar sin galenskap.
PR1739	29. Kes pitka melega, sel on suur moistus ; agga kes äkki melega on, se töstab meletuma wisi körgesse.	LT	29. Kas lėtas pykti, yra išmintingas, o nesusivaldantis parodo kvailumą.

SANANLASKUT

Luther1912	29. Wer geduldig ist, der ist weise; wer aber ungeduldig ist, der offenbart seine Torheit.	Ostervald-Fr	29. Celui qui est lent à la colère est d'un grand sens; mais celui qui est prompt à se courroucer, étale sa folie.
RV'1862	29. El que tarde se aira, es grande de entendimiento: mas el corto de espíritu, engrandece la locura.	SVV1770	29 De lankmoedige is groot van verstand; maar die haastig is van gemoed, verheft de dwaasheid.
PL1881	29. Nierychły do gniewu jest bogaty w rozum; ale porywczy pokazuje głupstwo.	Karoli1908Hu	29. A haragra késedelmes bővelkedik értelemmel; a ki pedig elméjében hirtelenkedő, bolondságot szerez az.
RuSV1876	29 У терпеливого человека много разума, а раздражительный выказывает глупость.	БКуліш	29. Терпеливий чоловік показує великий розум, а хто на гнів палкий, виявлює дурноту.
FI33/38	30. Sävyisä sydän on ruumiin elämä, mutta luulevaisuus on mätä luissa.	Biblia1776	30. Leppyinen sydän on ruumiin elämä; vaan kateus on märkä luissa.
CPR1642	30. Laupias sydän on ruumin elämä waan cateus on myrcky luisa.		
MLV19	30 A tranquil heart is the life of the flesh, but envy is the rottenness of the bones.	KJV	30. A sound heart is the life of the flesh: but envy the rottenness of the bones.
Dk1871	30. Et blidt Hjerte er Liv for Legemet; men Hidsighed er Raaddenhed for Benene.	KKII	30. Ett blidt hjerta är kroppsens lif; men afund är var i benen.
PR1739	30. Parrandud südda on lihha ello; agga kaddedus on mäddha lukontide sees.	LT	30. Sveika širdiskūno gyvybė, o pavydas pūdo kaulus.

Luther1912	30. Ein gütiges Herz ist des Leibes Leben; aber Neid ist Eiter in den Gebeinen.	Ostervald-Fr	30. Un cœur tranquille est la vie du corps; mais l'envie est la carie des os.
RV'1862	30. El corazón blando es vida de las carnes: mas la envidia, pudimiento de huesos.	SVV1770	30 Een gezond hart is het leven des vlezes; maar nijd is verrotting der beenderen.
PL1881	30. Serce zdrowe jest żywotem ciała; ale zazdrość jest zgniłością w kościach.	Karoli1908Hu	30. A szelíd szív a testnek élete; az irígység pedig a csontoknak rothadása.
RuSV1876	30 Краткое сердце – жизнь для тела, а зависть - гниль для костей.	БКуліш	30. Лагідне серце життє для тїла, а зависть зжерає й кості.
FI33/38	31. Joka vaivaista sortaa, se herjaan hänen Luojaansa, mutta se häntä kunnioittaa, joka köyhää armahtaa.	Biblia1776	31. Joka köyhälle tekee väkivaltaa, hän laittaa hänen luojaansa; vaan joka armahtaa vaivaista, se kunnioittaa Jumalaa.
CPR1642	31. Joca köyhälle teke wäkiwalda hän laitta hänen luojans waan joca armahta waiwaista hän cunniodze Jumalata.		
MLV19	31 He who oppresses a poor man reproaches his maker, but he who has mercy on a needy man honors him.	KJV	31. He that oppresseth the poor reproacheth his Maker: but he that honoureth him hath mercy on the poor.
Dk1871	31. Hvo som fortrykker den ringe, forhaaner hans Skaber; men hvo som for barmer sig over den fattige, eerer ham.	KXII	31. Den som försmäder den fattiga, han lastar hans skapare; men den som förbarmar sig öfver den fattiga, han ärar Gud.

SANANLASKUT

PR1739	31. Kes alwale liga teeb, se laimab temma teggia; agga kes waeste peäle armo heidab, se auustab tedda.	LT	31. Kas skriaudžia vargšą, paniekina jo Kūrėja; kas gerbia Jį, pasigaili beturčio.
Luther1912	31. Wer dem Geringen Gewalt tut, der lästert desselben Schöpfer; aber wer sich des Armen erbarmt, der ehrt Gott.	Ostervald-Fr	31. Celui qui fait tort au pauvre, déshonore celui qui l'a fait; mais celui-là l'honneur qui a pitié du nécessiteux.
RV'1862	31. El que opreme al pobre, afrenta a su hacedor: mas el que tiene misericordia del pobre, le honra.	SVV1770	31 Die den arme verdrukt, smaadt deszelfs Maker; maar die zich des nooddruftigen ontfermt, eert Hem.
PL1881	31. Kto ciemięży ubogiego, uwłacza stworzycielowi jego; ale go czci, kto ma litość nad ubogim.	Karoli1908Hu	31. A ki elnyomja a szegényt, [17†] gyalázattal illeti annak teremtőjét; az pedig tiszтели, [18†] a ki könyörül a szűkölködőn.
RuSV1876	31 Кто теснит бедного, тот хулит Творца его; чтущий же Его благотворит нуждающемуся.	БКуліш	31. Хто вбогого тіснить - творця його зневажає, хто ж Бога чтить, бідного спомагає.
FI33/38	32. Jumalaton sortuu omaan pahuuteensa, mutta vanhurskas on turvattu kuollessaan.	Biblia1776	32. Pahuutensa tähdien jumalatoin kukistetaan; vaan vanhurskas on kuolemassakin rohkia.
CPR1642	32. Jumalatoin ei pysy wahwana onnettomudesans waan wanhurscas on cuolemasakin rohkia.		
MLV19	32 An evil man is thrust down in his evil-doing,	KJV	32. The wicked is driven away in his

but a righteous man has hope in his death.

wickedness: but the righteous hath hope in his death.

Dk1871 32. Den ugudelige styrtes for sin Ondskab; men den retfærdige har Fortrøstning i sin Død.

KXII 32. Den ogudaktige består icke uti sine olycko; men den rättfärdige är ock i dödenom frimodig.

PR1739 32. Kes öäl, lükkatakse ärra temma önnetusse sisse; agga öigel on warjopaik ka oñas surmas.

LT 32. Nedorėlis bus atmestas dėl savo piktų darbu, o teisusis ir mirdamas turi viltj.

Luther1912 32. Der Gottlose besteht nicht in seinem Unglück; aber der Gerechte ist auch in seinem Tod getrost.

Ostervald-Fr 32. Dans le malheur, le méchant est renversé; mais le juste reste en assurance, même dans la mort.

RV'1862 32. Por su maldad será lanzado el impío: mas el justo, en su muerte tiene esperanza.

SVV1770 32 De goddeloze zal heengedreven worden in zijn kwaad; maar de rechtvaardige betrouw zelfs in zijn dood.

PL1881 32. Dla złości swojej wygnany bywa niepobożny; ale sprawiedliwy nadzieję ma i przy śmierci swojej.

Karoli1908Hu 32. Az ō nyavalýája ejti magát az istentelen; az igaznak pedig halála idején is [19†] reménysége van.

RuSV1876 32 За злo свое нечестивый будет отвергнут, а праведный и при смерти своей имеет надежду.

БКуліш 32. Безбожний за зло свое буде відкинен, а праведний і при смерті має надію.

FI33/38 33. Ymmärtäväisen sydämeen ottaa majansa viisaus, ja tyhmien keskellä se itsensä

Biblia1776 33. Toimellisen sydämessä lepää viisaus; mutta mitä tyhmäin mielessä on, se tulee

	tiettäväksi tekee.		ilmi.
CPR1642	33. Toimellisen sydämes lepä wijsaus ja tule ilmei tyhmään seas.		
MLV19	33 Wisdom rests in the heart of him who has understanding, but what is in the inward part of fools is made known.	KJV	33. Wisdom resteth in the heart of him that hath understanding: but that which is in the midst of fools is made known.
Dk1871	33. I den forstandiges Hjerte hviler Visdommen; men i Daarers. Indre giver den sig til Kende.	KXII	33. Uti dens förståndigas hjerta hvilar visheten, och varder uppenbar ibland därar.
PR1739	33. Ühhe moistlikko süddames hingab tarkus; agga mis meletumatte sees on, saab teäda.	LT	33. Supratingojo širdyje ilsisi išmintis, o tai, kas yra tarp kvailiu, tampa žinoma.
Luther1912	33. Im Herzen des Verständigen ruht Weisheit, und wird offenbar unter den Narren.	Ostervald-Fr	33. La sagesse repose dans le cœur de l'homme entendu; elle est même reconnue au milieu des insensés.
RV'1862	33. En el corazón del cuerdo reposará la sabiduría; y en medio de los insensatos es conocida.	SVV1770	33 Wijsheid rust in het hart des verstandigen; maar wat in het binnenste der zotten is, wordt bekend.
PL1881	33. W sercu mądrogo odpoczywa mądrość, ale wnet poznać, co jest w sercu głupich.	Karoli1908Hu	33. Az eszesnek elméjében nyugszik a bölcseség; a mi pedig a tudatlanokban van, magát hamar [20+] megismerheti.
RuSV1876	33 Мудрость почиет в сердце разумного, и среди глупых дает знать о себе.	БКуліш	33. У серці в мудрого мудрість спочиває, та й між неуками дає про себе знати.

FI33/38	34. Vanhurskaus kansan korottaa, mutta synti on kansakuntien häpeä.	Biblia1776	34. Vanhurskaus korottaa kansan, vaan synti on kansan häpiä.
CPR1642	34. Wanhurscaus corgotta Canssan waan syndi on Canssan cadotus.		
MLV19	34 Righteousness exalts a nation, but sin is a reproach to any people.	KJV	34. Righteousness exalteth a nation: but sin is a reproach to any people.
Dk1871	34. Retfærdighed ophøjer et Folk; men Synden er Folkenes Skændsel.	XXII	34. Rättfärdighet upphöjer ett folk; men synd är folkets förderf.
PR1739	34. Öigus töstab rahwast körgeks; agga pat on rahwale tiggedaks asjaks.	LT	34. Teisumas iškelia tautą, o nuodėmė yra negarbė tautom.
Luther1912	34. Gerechtigkeit erhöhet ein Volk; aber die Sünde ist der Leute Verderben.	Ostervald-Fr	34. La justice élève une nation; mais le péché est la honte des peuples.
RV'1862	34. La justicia engrandece la gente: mas el pecado es afrenta de las naciones.	SVV1770	34 Gerechtigheid verhoogt een volk, maar de zonde is een schandvlek der natien.
PL1881	34. Sprawiedliwość wywyższa naród; ale grzech jest ku pohaóbieniu narodów.	Karoli1908Hu	34. Az igazság felmagasztalja a nemzetet; a bűn pedig gyalázatára van a népeknek.
RuSV1876	34 Праведность возвышает народ, а беззаконие – бесчестие народов.	БКуліш	34. Праведність підносить у гору народ, а безбожність - сором народів.
FI33/38	35. Taitava palvelija saa kuninkaan suosion,	Biblia1776	35. Toimellinen palvelija on kuninkaalle

	mutta kunnoton hänen vihansa.		otollinen; vaan häpiällistä palveliaa ei hän kärsi.
CPR1642	35. Toimellinen palwelia on Cuningalle otollinen waan häpiällistä palweliata ei hän kärsi.		
MLV19	35 The king's favor is toward a servant who deals wisely, but his wrath will be to him who causes shame.	KJV	35. The king's favour is toward a wise servant: but his wrath is against him that causeth shame.
Dk1871	35. Kongens Velbehag er til en klog Tjener; men hans Vrede er over den, som gør Skam.	KXII	35. En klok tjenare behagar Konungenom väl; men en skamlig tjenare lider han icke.
PR1739	35. Kunningal on hea meel sest sullasest, kes ommad asjad targaste aiab; agga temma hirmus wihha tulleb selle peäle, kes häbbi teeb.	LT	35. Išmintingas tarnas įgyja karaliaus palankumą; kas užtraukia gėdą, susilaiks jo rūstybės.
Luther1912	35. Ein kluger Knecht gefällt dem König wohl; aber einem schändlichen Knecht ist er feind.	Ostervald-Fr	35. La faveur du roi est pour le serviteur prudent; mais il aura de l'indignation contre celui qui lui fait honte.
RV'1862	35. La benevolencia del rey es para con el siervo entendido: mas el que le avergüenza, es su enojo.	SVV1770	35 Het welbehagen des konings is over een verstandigen knecht; maar zijn verbolgenheid zal zijn over dengene, die beschaamd maakt.
PL1881	35. Król łaskaw bywa na slugę roztropnego;	Karoli1908Hu	35. A királynak jóakaratja van az eszes

ale się gniewa na tego, który mu haóbę czyni.

szolgához; haragja pedig a
megszégyenítőhöz.

RuSV1876 35 Благоволение царя – к рабу разумному,
а гнев его – против того, кто позорит его.

БКуліш

35. Ласкавість у царя - до слуги
розумного, а гнів його на такого, що стид
йому робить.

15 luku

Toisen osan jatkoa: Lyhyitä lauselmia elämän eri
aloilta

FI33/38 1. Leppeä vastaus taltuttaa kiukun, mutta
loukkaava sana nostaa vihan.

Biblia1776 1. Suloinen vastaus hillitse vihan, mutta
kova sana saattaa mielen karvaaksi.

CPR1642 1. NÖyrä wastaus hillidze wihan mutta cowa
sana saatta mielen carwaxi.

MLV19 1 A soft answer turns away wrath, but a
grievous word stirs up anger.

KJV 1. A soft answer turneth away wrath: but
grievous words stir up anger.

Dk1871 1. Salomo taler om viis og daarlig Tale. Et
mildt Svar dæmper Vrede; men et bittert Ord
vækker Fortørnelse.

KXII 1. Ett mjukt svar stillar vrede; men ett hårdt
ord kommer harm åstad.

PR1739 1. Tassane kostminne pörab tullise wihha
taggasi; agga kibbe sanna kihhutab wihha.

LT 1. Švelnus atsakymas nuramina pyktj, aštrūs
žodžiai sukelia rūstybę.

Luther1912 1. Eine linde Antwort stillt den Zorn; aber ein

Ostervald-Fr 1. Une réponse douce apaise la fureur; mais

	hartes Wort richtet Grimm an.		la parole dure excite la colère.
RV'1862	1. LA blanda respuesta quita la ira: mas la palabra de dolor hace subir el furor.	SVV1770	1 Een zacht antwoord keert de grimmigheid af; maar een smartend woord doet den toorn oprijzen.
PL1881	1. Odpowiedź łagodna uśmierza gniew; ale słowa przykro wzruszają popędliwość.	Karoli1908Hu	1. Az engedelmes felelet elfordítja a harag felgerjedését; a megbántó beszéd pedig [1†] támaszt haragot.
RuSV1876	1 Кроткий ответ отвращает гнев, а оскорбительное слово возбуждает ярость.	БКуліш	1. Відказ лагідний гнів палкий гасить, а зневажливе слово розбуджує лютість.
FI33/38	2. Viisasten kieli puhuu tietoa taitavasti, mutta tyhmäin suu purkaa hulluutta.	Biblia1776	2. Viisasten kieli saattaa opetuksen suloiseksi, vaan tyhmäin suu aina hulluuta sylkee.
CPR1642	2. Wiisasten kielet saattawat opetuxen suloisexi waan tyhmäin suut aina hullutta sylkewät.		
MLV19	2 The tongue of the wise utters knowledge rightly, but the mouth of fools pours out folly.	KJV	2. The tongue of the wise useth knowledge aright: but the mouth of fools poureth out foolishness.
Dk1871	2. De vises Tunge giver god Kundskab; men Daarers Mund udgyder Taabelighed.	KXII	2. De visas tunga gör lärdomen ljuflig; de därars mun utsputar alltid galenskap.
PR1739	2. Tarkade keel annab head tundmist; agga halpide suu aiab meletumad sannad rohkesti	LT	2. Išmintojo liežuvis tinkamai naudoja pažinimą, o iš kvailio burnos liejasi

wälja.

kvailystés.

Luther1912	2. Der Weisen Zunge macht die Lehre lieblich; der Narren Mund speit eitel Narrheit.	Ostervald-Fr	2. La langue des sages embellit la science; mais la bouche des insensés ne prononce que folie.
RV'1862	2. La lengua de los sabios adornará a la sabiduría: mas la boca de los insensatos hablará fatuidad.	SVV1770	2 De tong der wijzen maakt de wetenschap goed; maar de mond der zotten stort overvloediglijk dwaasheid uit.
PL1881	2. Język mądrych zdobi umiejętność; ale usta głupich wywierają głupstwo.	Karoli1908Hu	2. A bölcsék nyelve beszél jó tudományt: a tudatlanoknak száján [2†] pedig bolondság buzog ki.
RuSV1876	2 Язык мудрых сообщает добрые знания, а уста глупых изрыгают глупость.	БКуліш	2. Язык мудрих подає добреї відомості, а уста безумних мелють лиш дурниці.
FI33/38	3. Herran silmät ovat joka paikassa; ne vartioitsevat hyviä ja pahoja.	Biblia1776	3. Herran silmät katselevat joka paikassa, sekä pahat että hyväät.
CPR1642	3. HERran silmät cadzelewat jocapaicas sekä hywät että pahat.		
MLV19	3 The eyes of Jehovah are in every place, keeping watch upon the evil and the good.	KJV	3. The eyes of the LORD are in every place, beholding the evil and the good.
Dk1871	3. Herrens Øjne ere alle Vegne, og de beskue onde og gode.	KXII	3. Herrans ögon skåda i all rum, både onda och goda.

SANANLASKUT

PR1739	3. Jehowa silmad on keiges paikas, ja wahhiwad kurjade ja heade peäle.	LT	3. Viešpaties akys mato visur, jos stebi blogus ir gerus.
Luther1912	3. Die Augen des HERRN schauen an allen Orten beide, die Bösen und die Frommen.	Ostervald-Fr	3. Les yeux de l'Éternel sont en tous lieux; ils contemplent les méchants et les bons.
RV'1862	3. Los ojos de Jehová en todo lugar están mirando los buenos y los malos.	SVV1770	3 De ogen des HEEREN zijn in alle plaatsen, beschouwende de kwaden en de goeden.
PL1881	3. Na każdym miejscu oczy Paóskie upatrują zle i dobre.	Karoli1908Hu	3. minden helyeken vannak az Úrnak szemei, [3†] nézvén a jókat és gonoszokat.
RuSV1876	3 На всяком месте очи Господни: они видят злых и добрых.	БКуліш	3. Господнї очі скрізь по сьвіту позирають, і доброго й лихого вони вбачають.
FI33/38	4. Sävyisä kieli on elämän puu, mutta vilpillinen kieli haavoittaa mielen.	Biblia1776	4. Terveellinen kieli on elämän puu: vaan valhettelevainen saattaa sydämen kivun.
CPR1642	4. Terwellinen kieli on elämän puu waan walhettelewainen saatta sydämen kiwun.		
MLV19	4 A gentle tongue is a tree of life, but perverseness in it is a breaking of the spirit.	KJV	4. A wholesome tongue is a tree of life: but perverseness therein is a breach in the spirit.
Dk1871	4. Tungens Blidhed er et Livilsens Træ; men Forvendthed ved den er Sønderknuselse i Aanden.	KXII	4. En helsosam tunga är livilsens trä; men en lögnaktig gör hjertans sorg.
PR1739	4. Se keel, mis parrandab, on ello pu; agga mis	LT	4. Maloni kalbagyvybés medis, šiurkšti šneka

seggane, se on waimo röhhuminne.

prislegia dvasią.

Luther1912	4. Ein heilsame Zunge ist ein Baum des Lebens; aber eine lügenhafte macht Herzeleid.	Ostervald-Fr	4. Une langue qui corrige est comme l'arbre de vie; mais une langue perverse est comme un vent qui brise tout.
RV'1862	4. La lengua saludable es árbol de vida: mas la perversidad en ella es quebrantamiento de espíritu.	SVV1770	4 De medicijn der tong is een boom des levens; maar de verkeerdheid in dezelve is een breuk in den geest.
PL1881	4. Zdrowy język jest drzewo żywota; ale przewrotność z niego jest jako zdruzgotanie od wiatru.	Karoli1908Hu	4. A nyelv szelídsége [4†] életnek fája; az abban való hamisság pedig a léleknek gyötrelme.
RuSV1876	4 Кроткий язык – древо жизни, но необузданный - сокрушение духа.	БКуліш	4. Лагідний язык - се дерево жизні, а необузданий - пригноблює духа.
FI33/38	5. Hullu pitää halpana isänsä kurituksen, mutta joka nuhdetta noudattaa, tulee mieleväksi.	Biblia1776	5. Tyhmä laittaa isänsä kurituksen; vaan joka rangaistuksen ottaa, hän tulee taitavaksi.
CPR1642	5. Tyhmä laitta Isäns curituxen waan joca rangaistuxen otta hän tule taitawaxi.		
MLV19	5 A fool despises his father's correction, but he who regards reproof gets prudence.	KJV	5. A fool despiseth his father's instruction: but he that regardeth reproof is prudent.
Dk1871	5. Daaren foragter sin Faders Tugtelse; men den, som agter paa Revselse, handler klogt.	KXII	5. En dåre lastar sins faders tuktan; men den som tager vid straff, han varder klok.

SANANLASKUT

PR1739	5. Kes meleto, se laidab omma issa öppetust; agga kes nomimist hoiab, aiab moistlikkult ommad asjad.	LT	5. Kvailys paniekina savo tévo pamokymus, o kas klauso perspējimų, yra supratinis.
Luther1912	5. Der Narr lästert die Zucht seines Vaters; wer aber Strafe annimmt, der wird klug werden.	Ostervald-Fr	5. L'insensé méprise l'instruction de son père; mais celui qui prend garde à la réprimande deviendra prudent.
RV'1862	5. El insensato menosprecia la enseñanza de su padre: mas el que guarda la corrección, saldrá cuerdo.	SVV1770	5 Een dwaas zal de tucht zijns vaders versmaden; maar die de bestrafting waarneemt, zal kloekzinniglijk handelen.
PL1881	5. Głupi gardzi karaniem ojca swego; ale kto przyjmuje napomnienie, stanie się ostrożnym.	Karoli1908Hu	5. A bolond [5†] megútálja az ō atyjának tanítását; a ki pedig megbecsüli a dorgálást, igen eszes.
RuSV1876	5 Глупый пренебрегает наставлением отца своего; а кто внимает обличениям, тот благоразумен.	БКуліш	5. Дурний нехтує отецьку науку, хто ж вважає на докір, - добрий розум має.
FI33/38	6. Vanhurskaan huoneessa on suuret aarteet, mutta jumalattoman saalis on turmion oma.	Biblia1776	6. Vanhurskaan huoneessa on yltäkyllä; vaan jumalattoman saalis on hävintö.
CPR1642	6. Wanhurscan huones on tulo kyllä waan jumalattoman saalis on häwindö.		
MLV19	6 Much treasure is in the house of a righteous man, but in the revenues of a wicked man is trouble.	KJV	6. In the house of the righteous is much treasure: but in the revenues of the wicked is trouble.

Dk1871	6. I den retfærdiges Hus er mycket Gods; men der er Forstyrrelse i den ugudeliges Indtægt.	KXII	6. Uti dens rättfärdigas hus äro ägodelar nog; men uti dens ogudaktigas tilldrägt är förderf.
PR1739	6. Ühhe öige koias on warra kül; agga öäla wosis on tülli.	LT	6. Turtų netrūksta teisiojo namuose, o nedorėlio pelnastik rūpesčiai.
Luther1912	6. In des Gerechten Haus ist Guts genug; aber in dem Einkommen des Gottlosen ist Verderben.	Ostervald-Fr	6. Il y a grande abondance dans la maison du juste; mais il y a du trouble dans le revenu du méchant.
RV'1862	6. En la casa del justo hay gran provisión: mas en los frutos del impío, turbación.	SVV1770	6 In het huis des rechtvaardigen is een grote schat; maar in des goddelozen inkomst is beroerte.
PL1881	6. W domu sprawiedliwego jest dostatek wielki; ale w dochodach niepobożnego zamieszanie.	Karoli1908Hu	6. Az igaznak házában nagy kincs van; az istentelennek jövedelmében pedig [6†] háborúság.
RuSV1876	6 В доме праведника – обилие сокровищ, а в прибытке нечестивого – расстройство.	БКуліш	6. В дому в праведного - достаток добра, а в доходах безбожного - самий хиба розстрій.
FI33/38	7. Viisasten huulet kylvät tietoa, mutta tyhmäin sydän ei ole vakaa.	Biblia1776	7. Viisasten huulet jakavat neuvoa; vaan tyhmäin sydän ei ole niin.
CPR1642	7. Wiisasten suut jacawat neuwoja waan tyhmäin sydämet ei ole nijn.		

MLV19	7 The lips of the wise disperse knowledge, but the heart of the foolish, not so.	KJV	7. The lips of the wise disperse knowledge: but the heart of the foolish doeth not so.
Dk1871	7. De vises Læber udstrø Kundskab; men Daarernes Hjerte er ikke saa.	KXII	7. De visas mun utströr god råd; men de därars hjerta är icke så.
PR1739	7. Tarkade uled külwawad tundmist; agga meletumatte südda ei olle sedda wisi.	LT	7. Išmintingųjų lūpos skelbia pažinimą, o kvailio širdis to nedaro.
Luther1912	7. Der Weisen Mund streut guten Rat; aber der Narren Herz ist nicht richtig.	Ostervald-Fr	7. Les lèvres des sages sèment la science; mais il n'en est pas ainsi du cœur des insensés.
RV'1862	7. Los labios de los sabios esparcen sabiduría: mas el corazón de los insensatos no así.	SVV1770	7 De lippen der wijzen zullen de wetenschap uitstrooien; maar het hart der zotten niet alzo.
PL1881	7. Wargi mądrych sieją umiejętność; ale serce głupich nie tak.	Karoli1908Hu	7. A bölcséknak ajkaik hintegetnek tudományt; a bolondoknak [7†] pedig elméje nem helyes.
RuSV1876	7 Уста мудрых распространяют знание, а сердце глупых не так.	БКуліш	7. Уста мудрих ширять знаннє, та не так серце безумних.
FI33/38	8. Jumalattomien uhri on Herralle kauhistus, mutta oikeamielisten rukous on hänelle otollinen.	Biblia1776	8. Jumalattoman uhri on Herralle kauhistus; vaan jumalisten rukous on hänelle otollinen.
CPR1642	8. Jumalattoman uhri on HERralle cauhistus waan jumalisten rucous on hänelle otollinen.		

MLV19	8 The sacrifice of the wicked is an abomination to Jehovah, but the prayer of the upright is his delight.	KJV	8. The sacrifice of the wicked is an abomination to the LORD: but the prayer of the upright is his delight.
Dk1871	8. De uguideliges Offer er Herren en Vederstyggelighed; men de oprigtiges, Bøn er ham en Velbehagelighed.	KXII	8. Dens ogudaktigas offer är Herranom en styggelse; men de frommas bön är honom behagelig.
PR1739	8. Öälatte ohwer on Jehowa melest hirmus; agga öiglaste palwe on temma mele pärrast.	LT	8. Nedorėlio aukapasibjaurėjimas Viešpačiui, bet teisiųjų maldos Jam patinka.
Luther1912	8. Der Gottlosen Opfer ist dem HERRN ein Greuel; aber das Gebet der Frommen ist ihm angenehm.	Ostervald-Fr	8. Le sacrifice des méchants est en abomination à l'Éternel; mais la requête des hommes droits lui est agréable.
RV'1862	8. El sacrificio de los impíos es abominación a Jehová: mas la oración de los rectos es su contentamiento.	SVV1770	8 Het offer der goddelozen is den HEERE een gruwel; maar het gebed der oprechten is Zijn welgevallen.
PL1881	8. Ofiara niepobożnych jest obrzydliwość Panu; ale modlitwa szczerzych podoba mu się.	Karoli1908Hu	8. Az istentelenek áldozatja [8†] gyűlölséges az Úrnak; az igazak könyörgése pedig kedves néki.
RuSV1876	8 Жертва нечестивых – мерзость пред Господом, а молитва праведных благоугодна Ему.	БКуліш	8. Жертва безбожных - гидота Господеві, молитва ж праведних угодна йому.
FI33/38	9. Jumalattoman tie on Herralle kauhistus,	Biblia1776	9. Jumalattoman tie on Herralle kauhistus;

	mutta joka vanhurskauteen pyrkii, sitä hän rakastaa.		vaan joka vanhurskautta noudattaa, on hänelle rakas.
CPR1642	9. Jumalattoman tie on HERralle cauhistus waan joca wanhurscautta noudatta on hänelle racas.		
MLV19	9 The way of a wicked man is an abomination to Jehovah, but he loves he who follows after righteousness.	KJV	9. The way of the wicked is an abomination unto the LORD: but he loveth him that followeth after righteousness.
Dk1871	9. De ugudeliges Vej er Herren en Vederstyggelighed; men den, som stræber efter Retfærdighed, elsker han.	KXII	9. Dens ogudaktigas väg är Herranom en styggelse; men den der far efter rättsfärdighet, han värder älskad.
PR1739	9. Ühhe öäla te on Jehowa melest hirmus; agga ta armastab sedda, kes öigust taggaaiab.	LT	9. Nedorėlio keliaspasibjaurėjimas Viešpačiui, bet Jis myli tuos, kurie siekia teisumo.
Luther1912	9. Der Gottlosen Weg ist dem HERRN ein Greuel; wer aber der Gerechtigkeit nachjagt, den liebt er.	Ostervald-Fr	9. La voie du méchant est en abomination à l'Éternel; mais il aime celui qui s'adonne à la justice.
RV'1862	9. Abominación es a Jehová el camino del impío: mas él ama al que sigue justicia.	SVV1770	9 De weg der goddelozen is den HEERE een gruwel; maar dien, die de gerechtigheid najaagt, zal Hij liefhebben.
PL1881	9. Obrzydliwością Panu jest droga bezbożnego, ale tego, co idzie za	Karoli1908Hu	9. Utálat az Úrnál az istentelennek úta; azt pedig, a ki követi az igazságot, szereti.

sprawiedliwością, miłuje.

RuSV1876 9 Мерзость пред Господом – путь нечестивого, а идущего путем правды Он любит.

БКуліш 9. Противна Господу безбожного дорога; кто жходить дорогою правди - сей йому любий.

FI33/38 10. Kova tulee kuritus sille, joka tien hylkää; joka nuhdetta vihaa, saa kuoleman.

Biblia1776 10. Kuritus on sille paha, joka hylkää tiensä: ja joka rangaistusta vihaa, hänen pitää kuoleman.

CPR1642 10. Se on paha curitus joca hyljä tiens ja joca rangaistusta wiha hänen pitä cuoleman.

MLV19 10 There is grievous correction for him who forsakes the way. He who hates reproof will die.

KJV 10. Correction is grievous unto him that forsaketh the way: and he that hateth reproof shall die.

Dk1871 10. Streng Tugt venter den, som forlader Stien; den, som hader Irettesættelse, skal dø.

KXII 10. Det är en ond tuktan, öfvergifva vägen; och den der straff hatar, han måste dö.

PR1739 10. Kurri karristus saab sellele, kes öiget tee radda mahhajättab: kes nomimist wihkab, peab surrema.

LT 10. Didelē bausmē tam, kuris pameta kelia; kas nekenčia įspėjimo, miršta.

Luther1912 10. Den Weg verlassen bringt böse Züchtigung, und wer Strafe haßt, der muß sterben.

Ostervald-Fr 10. Un châtiment sévère attend celui qui quitte le droit chemin; et celui qui hait d'être repris, mourra.

RV'1862 10. El castigo es molesto al que deja el camino: mas el que aborreciere la corrección,

SVV1770 10 De tucht is onaangenaam voor dengene die het pad verlaat; en die de bestrafting

morirá.

haat, zal sterven.

PL1881	10. Karanie srogie należy temu, co opuszcza drogę; a kto ma w nienawiści karność, umrze.	Karoli1908Hu	10. Gonosz dorgálás jő arra, a ki útját elhagyja; a ki gyűlöli a [9†] fenyítéket, meghal.
RuSV1876	10 Злое наказание – уклоняющемся от пути, и ненавидящий обличениепогибнет.	БКуліш	10. Страшенна кара тим, хто праву путь покине; й хто ненавидить докір, - погибне.
FI33/38	11. Tuonelan ja manalan Herra näkee, saati sitten ihmislästen sydämet.	Biblia1776	11. Helvetti ja kadotus on Herran edessä: kunka paljon enemmin ihmisten lasten sydämet.
CPR1642	11. Helwetti ja cadotus on HERran edesä cuinga paljo enämmin ihmisten sydämet.		
MLV19	11 Sheol and Abaddon are before Jehovah, also the hearts of the sons of men!	KJV	11. Hell and destruction are before the LORD: how much more then the hearts of the children of men?
Dk1871	11. Dødsriget og Afgrunden ligge aabenbare for Herren, meget mere Menneskens Børns Hjerter.	KXII	11. Helvete och förderf är för Herranom; huru mycket mer människornas hjerta?
PR1739	11. Pörgo ja hukkatusse koht on Jehowa ees, paljo ennam innimeste laste süddamed.	LT	11. Pragaras ir prapultis Viešpaties akivaizdoje, tuo labiau žmonių širdys.
Luther1912	11. Hölle und Abgrund ist vor dem HERRN; wie	Ostervald-Fr	11. Le séjour des morts et l'abîme sont

	viel mehr der Menschen Herzen!		devant l'Éternel; combien plus les cœurs des enfants des hommes?
RV'1862	11. El infierno y la perdición están delante de Jehová: ¿cuánto más los corazones de los hombres?	SVV1770	11 De hel en het verderf zijn voor den HEERE; hoeveel te meer de harten van des mensen kinderen?
PL1881	11. Piekło i zatracenie są przed Panem; jakoż daleko więcej serca synów ludzkich.	Karoli1908Hu	11. A sír [10†] és a pokol az Úr előtt vannak; mennyivel inkább az [11†] emberek szíve.
RuSV1876	11 Преисподня и Агаддон открыты пред Господом, тем более сердца сынов человеческих.	БКуліш	11. І преисподня й ад явні Господеві, а надто - серця синів людських.
FI33/38	12. Pilkkaaja ei pidä siitä, että häntä nuhdellaan; viisasten luo hän ei mene.	Biblia1776	12. Ei pilkkaaja rakasta sitä, joka häntä rankaisee, ja ei hän mene viisasten tykö.
CPR1642	12. Ei pilckaja racasta sitä joca händä rangaise ja ei mene wijsan tygö.		
MLV19	12 A scoffer does not like to be reproved. He will not go to the wise.	KJV	12. A scorner loveth not one that reproveth him: neither will he go unto the wise.
Dk1871	12. En Spotter elsker ikke den, som sætter ham i Rette, han gaar ikke til de vise.	KKII	12. En bespottare älskar icke den honom straffar, och går icke till den visa.
PR1739	12. Pilkia ei armasta sedda, kes tedda nomib, ja ei lähhä mitte tarkade meeste jure.	LT	12. Niekintojas nemégsta to, kuris jj ispēja, ir neina pas išminčius.
Luther1912	12. Der Spötter liebt den nicht, der ihn straft,	Ostervald-Fr	12. Le moqueur n'aime point qu'on le

	und geht nicht zu den Weisen.		reprenne, et il n'ira jamais vers les sages.
RV'1862	12. El burlador no ama al que le castiga: ni se allega a los sabios.	SVV1770	12 De spotter zal niet liefhebben, die hem bestraft; hij zal niet gaan tot de wijzen.
PL1881	12. Naśmiewca nie miłuje tego, który go karze, ani do mądrych przychodzi.	Karoli1908Hu	12. Nem szereti a csúfoló a feddést, és a bölcsékhez nem megy.
RuSV1876	12 Не любит распутный обличающих его, и к мудрым не пойдет.	БКуліш	12. Не любить ледаръ тих, хто його картає, та до мудрих він також не піде.
FI33/38	13. Iloinen sydän kaunistaa kasvot, mutta sydämen tuskassa on mieli murtunut.	Biblia1776	13. Iloinen sydän tekee iloiset kasvot; vaan koska sydän on surullinen, niin rohkeus raukee.
CPR1642	13. Iloinen sydän teke iloiset caswot waan cosca sydän on surullinen nijn rohkeus rauke.		
MLV19	13 A glad heart makes a cheerful countenance, but by sorrow of heart the spirit is broken.	KJV	13. A merry heart maketh a cheerful countenance: but by sorrow of the heart the spirit is broken.
Dk1871	13. Et glad Hjerte gör Ansigtet livligt; men ved Hjertets Bekymring nedslaas Modet.	KKII	13. Ett gladt hjerta gör ett blidt ansigte; men när hjertat bekymradt är, så faller ock modet.
PR1739	13. Römus südda teeb head näggo; agga kui südda wallus on, siis on waim kui russuks pekstud.	LT	13. Linksma širdis atsispindi veide, širdies skausmas slegia dvasią.

SANANLASKUT

Luther1912	13. Ein fröhlich Herz macht ein fröhlich Angesicht; aber wenn das Herz bekümmert ist, so fällt auch der Mut.	Ostervald-Fr	13. Le cœur joyeux embellit le visage; mais la tristesse du cœur abat l'esprit.
RV'1862	13. El corazón alegre hermosea el rostro: mas por el dolor del corazón el espíritu es triste.	SVV1770	13 Een vrolijk hart zal het aangezicht blijde maken; maar door de smart des harten wordt de geest verslagen.
PL1881	13. Serce wesołe uвесela twarz; ale dla żałości serca duch strapiony bywa.	Karoli1908Hu	13. A vidám elme megvidámítja [12†] az orczát; de a szívnek bánatja miatt a lélek megszomorodik.
RuSV1876	13 Веселое сердце делает лицо веселым, а при сердечной скорби дух унывает.	БКуліш	13. Веселе серце чинить і лице веселим, а як туга в серці, то і душа ние.
FI33/38	14. Ymmärtäväisen sydän etsii tietoa, mutta tyhmien suu hulluutta suosii.	Biblia1776	14. Ymmärtäväinen sydän etsii viisautta; vaan tyhmäin suu tyhmyydellä ravitaan.
CPR1642	14. Toimellinen sydän toimittaa wiisast waan elkiwaldaiset tyhmät tyhmäst hallidzewat.		
MLV19	14 The heart of him who has understanding seeks knowledge, but the mouth of fools feeds on folly.	KJV	14. The heart of him that hath understanding seeketh knowledge: but the mouth of fools feedeth on foolishness.
Dk1871	14. Den forstandiges Hjerte søger Kundskab, men Daarer Mund finder Behag i Taabelighed.	KKII	14. Ett klokt hjerta handlar visliga; men de öfverdådige därar regera dårliga.
PR1739	14. Ühhe moistlikko südda otsib tundmist;	LT	14. Protingas ieško pažinimo, neišmanėlis

agga meletumatte su södab ennast meletuma
wisiga.

maitinasi kvailystémis.

Luther1912 14. Ein kluges Herz handelt bedächtig; aber
der Narren Mund geht mit Torheit um.

Ostervald-Fr 14. Un cœur intelligent cherche la science;
mais la bouche des fous se repaît de folie.

RV'1862 14. El corazón entendido busca la sabiduría:
mas la boca de los insensatos pace fatuidad.

SVV1770 14 Een verstandig hart zal de wetenschap
opzoeken; maar de mond der zotten zal met
dwaasheid gevoed worden.

PL1881 14. Serce rozumne szuka umiejętności; ale
usta głupich karmią się głupstwem

Karoli1908Hu 14. Az eszesnek elméje keresi a tudományt;
a tudatlanok szája pedig legel bolondságot.

RuSV1876 14 Сердце разумного ищет знания, уста же
глупых пытаются глупостью.

БКуліш 14. Розумне сердце шукає знання, уста ж
безумних дурницями живуть.

FI33/38 15. Kurjalle ovat pahoja kaikki päivät, mutta
hyvä mieli on kuin alituiset pidot.

Biblia1776 15. Surullisella ihmisellä ei ole koskaan
hyvää päivää; vaan jolla hyvä sydän on,
hänellä on joka päivä vieraspito.

CPR1642 15. Surullisella ihmisellä ei ole coscan hywää
päiwää waan jolla hywää sydän on hänellä on
jocapäiwää wieraspito.

MLV19 15 All the days of the afflicted are evil, but he
who is of a cheerful heart has a continual
feast.

KJV 15. All the days of the afflicted are evil: but
he that is of a merry heart hath a continual
feast.

Dk1871 15. Alle den elendiges Dage ere onde; men et

KXII 15. En bedröfvad menniska hafver aldrig en

	glad Hjerte er et bestandigt Gæstebud.		god dag; men ett godt mod är ett dageligt gästabåd.
PR1739	15. Ühhe willetsa päwad on keik pahhad; agga hea meel on, kui jodud, mis allati on.	LT	15. Prislēgtasis nemato šviesių dienų, kas turi linksmą širdį, tam visuomet šventę.
Luther1912	15. Ein Betrübter hat nimmer einen guten Tag; aber ein guter Mut ist ein täglich Wohlleben.	Ostervald-Fr	15. Tous les jours de l'affligé sont mauvais; mais un cœur joyeux est un festin continual.
RV'1862	15. Todos los días del afigido son trabajosos: mas el buen corazón, convite continuo.	SVV1770	15 Al de dagen des bedrukten zijn kwaad; maar een vrolijk hart is een gedurige maaltijd.
PL1881	15. Wszystkie dni ubogiego są złe; ale kto jest wesołego serca, ma gody ustawiczne.	Karoli1908Hu	15. minden napjai a szegénynek nyomorúságosak; a vidám elméjűnek pedig szüntelen lakodalma van.
RuSV1876	15 Все дни несчастного печальны; а у кого сердце весело, у того всегда пир.	БКуліш	15. В нещасного всі дні сумнії, у кого ж серце веселе, тому що дня гостина.
FI33/38	16. Parempi vähä Herran pelossa kuin paljot varat levottomuudessa.	Biblia1776	16. Parempi on vähä Herran pelvossa, kuin suuri tavara ilman lepoa.
CPR1642	16. Parambi on wähä HERran pelwos cuin suuri tawara ilman lewota.		
MLV19	16 Better is little with the fear of Jehovah, than great treasure and trouble with it.	KJV	16. Better is little with the fear of the LORD than great treasure and trouble therewith.
Dk1871	16. Bedre er lidet med Herrens Frygt end stort	KXII	16. Bättre är något lite med Herrans fruktan,

	Liggendefæ med Uro.		än en stor skatt med oro.
PR1739	16. Pissut on parrem Jehowa kartusses, kui suur warrandus ja kärrin seäl jures.	LT	16. Geriau mažai su Viešpaties baime negu dideli turtai su rūpesčiu.
Luther1912	16. Es ist besser ein wenig mit der Furcht des HERRN denn großer Schatz, darin Unruhe ist.	Ostervald-Fr	16. Peu, avec la crainte de l'Éternel, vaut mieux qu'un grand trésor, avec lequel il y a du trouble.
RV'1862	16. Mejor es lo poco con el temor de Jehová, que el gran tesoro donde hay turbación.	SVV1770	16 Beter is weinig met de vreze des HEEREN, dan een grote schat, en onrust daarbij.
PL1881	16. Lepsza jest trocha w bojaźni Paóskiej, niżeli skarb wielki z kłopotem.	Karoli1908Hu	16. Jobb a kevés az Úrnak [13+] félelmével, mint a temérdek kincs, a hol háborúság van.
RuSV1876	16 Лучше немногое при страхе Господнем, нежели большое сокровище, и при нем тревога.	БКуліш	16. У страсі Божому й мале далеко лучше, аніж скарби великі в тревозі.
FI33/38	17. Parempi vihanneksuoka rakkaudessa kuin syöttöhärkä vihassa.	Biblia1776	17. Parempi on ateria kaalia rakkaudessa, kuin syötetty härkä vihassa.
CPR1642	17. Parambi on aterja caalia rackaudesa cuin syötetty härkä wihasa.		
MLV19	17 Better is a dinner of herbs where love is, than a fatted ox and hatred with it.	KJV	17. Better is a dinner of herbs where love is, than a stalled ox and hatred therewith.
Dk1871	17. Bedre er en Ret grønne Urter, naar Der er Kærlihood hos, end en fed Okse, naar der er	KXII	17. Bättre är en rätt kål med kärlek, än en gödd oxe med hat.

Had hos.

PR1739	17. Parrem on üks keet kapstast, kus armastus jures; kui num-härg, kus wihkamiňe jures.	LT	17. Geriau daržovių pietūs, kur yra meilė, negu nupenėtas veršis ten, kur neapykanta.
Luther1912	17. Es ist besser ein Gericht Kraut mit Liebe, denn ein gemästeter Ochse mit Haß.	Ostervald-Fr	17. Mieux vaut un repas d'herbes, où il y a de l'amitié, qu'un festin de bœuf engraissé où il y a de la haine.
RV'1862	17. Mejor es la comida de legumbres donde hay amor, que de buey engordado, donde hay odio.	SVV1770	17 Beter is een gerecht van groen moes, waar ook liefde is, dan een gemeste os, en haat daarbij.
PL1881	17. Lepszy jest pokarm z jarzyny, gdzie jest miłość, niżeli z karmnego wołu, gdzie jest nienawiść.	Karoli1908Hu	17. Jobb a paréjnak [14†] étele, a hol szeretet van, mint a hízlalt ökör, a hol van gyűlölség.
RuSV1876	17 Лучше блюдо зелени, и при нем любовь, нежели откормленный бык, и при нем ненависть.	БКуліш	17. Смачнійша мисочка капусти, да з любови, аніж з приправою ненависті теля товсте.
FI33/38	18. Kiukkuinen mies nostaa riidan, mutta pitkämielinan asettaa toran.	Biblia1776	18. Vihainen mies saattaa toran matkaan; mutta kärsivällinen asettaa riidan.
CPR1642	18. Wihainen mies saatta toran matcan mutta kärsiwälinen asetta rijdan.		
MLV19	18 A wrathful man stirs up contention, but he who is slow to anger appeases strife.	KJV	18. A wrathful man stirreth up strife: but he that is slow to anger appeaseth strife.

SANANLASKUT

Dk1871	18. En hidsig Mand opvækker Trætte, men en langmodig	KXII	18. En sticken man kommer träto åstad; men en tålig man stillar kif.
PR1739	18. Tullise wihaga mees kihhutab rido; agga kes pitka melega on, se waikistab rido.	LT	18. Piktas žmogus sukelia vaidus, o lėtas pykti juos nuramina.
Luther1912	18. Ein zorniger Mann richtet Hader an; ein Geduldiger aber stillt den Zank.	Ostervald-Fr	18. L'homme violent excite les disputes; mais celui qui est lent à la colère apaise les querelles.
RV'1862	18. El hombre iracundo revolverá contiendas: mas el que tarde se enoja, amansará la rencilla.	SVV1770	18 Een grimmig man zal gekijf verwekken; maar de lankmoedige zal den twist stillen.
PL1881	18. Mąż gniewliwy wszczyna swary; ale nierychły do gniewu uśmierza zwady.	Karoli1908Hu	18. A haragos férfiú [15†] szerez háborúságot; a hosszútűrő pedig lecsendesíti a háborgást.
RuSV1876	18 Вспыльчивый человек возбуждает раздор, а терпеливый утишает распрю.	БКуліш	18. Палкий чоловік доводить до сварки, а лагідний втихомиряє незгоду.
FI33/38	19. Laiskan tie on kuin orjantappurapehko, mutta oikeamielisten polku on raivattu.	Biblia1776	19. Laiskan tie on orjantappurainen; vaan hurskaston tie on tasainen.
CPR1642	19. Laiscan tie on orjantappurainen waan siweitten tie on tasainen.		
MLV19	19 The way of the sluggard is as a hedge of thorns, but the path of the upright is made a highway.	KJV	19. The way of the slothful man is as an hedge of thorns: but the way of the righteous is made plain.

Dk1871	19. Den lades Vej er som et Tjørnegærde; men de oprigtiges Sti er haanet.	KXII	19. Dens latas väg är full med törne; men de frommas väg är väl slät.
PR1739	19. Laisa innimesse te on kui kibbowitsne aed ; agga öiglaste teeradda on kui tassane tee-sild.	LT	19. Tinginio kelias pilnas erškėčių, o teisiojo keliasplatus.
Luther1912	19. Der Weg des Faulen ist dornig; aber der Weg des Frommen ist wohl gebahnt.	Ostervald-Fr	19. La voie du paresseux est comme une haie de ronces; mais le sentier des hommes droits est comme un chemin battu.
RV'1862	19. El camino del perezoso es como seto de espinos: mas la vereda de los rectos es solada.	SVV1770	19 De weg des Iuiaards is als een doornheg; maar het pad der oprechten is welgebaand.
PL1881	19. Droga leniwego jest jako płot cierniowy, ale ścieżka szczerych jest równa.	Karoli1908Hu	19. A restnek útja olyan, mint a tövisek sövény; az igazaknak pedig útja megegyengetett.
RuSV1876	19 Путь ленивого – как терновый плетень, а путь праведных – гладкий.	БКуліш	19. Лїнивого дорога - мов тернем встелена, дорога же праведних - гладка.
FI33/38	20. Viisas poika on isällensä iloksi, mutta tyhmä ihmisen halveksii äitiänsä.	Biblia1776	20. Viisas poika iloitaa isänsä, ja hullu ihmisen häpäisee äitinsä.
CPR1642	20. Wijsas poica iloitta Isäns ja hullu ihmisen häwäise äitins.		
MLV19	20 A wise son makes a glad father, but a foolish man despises his mother.	KJV	20. A wise son maketh a glad father: but a foolish man despiseth his mother.

Dk1871	20. En viis Søn glæder sin Fader; men et daarligt Menneske foragter sin Moder.	KXII	20. En vis son fröjdar fadren, och en galen menniska skämmer sina moder.
PR1739	20. Tark poeg römustab issa; agga halp innimenne ei panne omma emma mikski.	LT	20. Išmintingas sūnus yra džiaugsmas tēvui, kvailys paniekina savo motinā.
Luther1912	20. Ein weiser Sohn erfreut den Vater, und ein törichter Mensch ist seiner Mutter Schande.	Ostervald-Fr	20. L'enfant sage réjouit son père; mais l'homme insensé méprise sa mère.
RV'1862	20. El hijo sabio alegra al padre: mas el hombre insensato menosprecia a su madre.	SVV1770	20 Een wijs zoon zal den vader verblijden; maar een zot mens veracht zijn moeder.
PL1881	20. Syn mądry uwesela ojca; ale głupi człowiek lekce waży matkę swoję.	Karoli1908Hu	20. A bölcs fiú örvendezteti [16+] az atyját; a bolond ember pedig megútálja az [17+] anyját.
RuSV1876	20 Мудрый сын радует отца, а глупый человек пренебрегает мать свою.	БКуліш	20. Розумний син отця свого возвеселяє, дурний же чоловік і матірю помітає.
FI33/38	21. Hulluus on ilo sille, joka on mieltä vailla, mutta ymmärtäväinen mies kulkee suoraan.	Biblia1776	21. Hullulle on tyhmäys iloksi; vaan toimellinen mies pysyy oikialla tiellä.
CPR1642	21. Hullulle on tyhmä iloxi waan toimellinen mies pysy oikialla tiellä.		
MLV19	21 Folly is joy to him who is void of wisdom, but a man of understanding makes his going straight.	KJV	21. Folly is joy to him that is destitute of wisdom: but a man of understanding walketh uprightly.

SANANLASKUT

Dk1871	21. Daarskab er en Glæde for den, som fattes Forstand, men en forstandig Mand vandrer ret frem.	KXII	21. Enom dåra är galenskapen en glädje; men en förståndig man blifver på rätta vägenom.
PR1739	21. Kel ep olle meelt peas, sellele on meleto wiis römuks; agga moistlik mees wöttab öiget teed käia.	LT	21. Neprotinges džiaugiasi kvailiye; protinges eina tiesiu keliu.
Luther1912	21. Dem Toren ist die Torheit eine Freude; aber ein verständiger Mann bleibt auf dem rechten Wege.	Ostervald-Fr	21. La folie est la joie de celui qui est dépourvu de sens; mais l'homme prudent suit le droit chemin.
RV'1862	21. La insensatez es alegría al falto de entendimiento: mas el hombre entendido enderezará el caminar.	SVV1770	21 De dwaasheid is den verstandeloze blijdschap; maar een man van verstand zal recht wandelen.
PL1881	21. Głupstwo jest weselem głupiemu, ale człowiek roztropny prostuje drogę swojego.	Karoli1908Hu	21. A bolondság öröme az esztelennek; de az értelmes férfiú igazán jár.
RuSV1876	21 Глупость – радость для малоумного, а человек разумный идет прямою дорогою.	БКуліш	21. Дурницї - радоші безумному, а чоловік розумний ступає правою дорогою.
FI33/38	22. Hankkeet sortuvat, missä neuvonpito puuttuu; mutta ne toteutuvat, missä on runsaasti neuvonantajia.	Biblia1776	22. Aivoitus raukee ilman neuvoaa; vaan jossa monta neuvonantajaa on, se on vahva.
CPR1642	22. Aiwoitus rauke ilman neuwota waan josa monda neuwonandajata on se on wahwa.		

SANANLASKUT

MLV19	22 Where there is no counsel, plans are disappointed, but they are established in the multitude of counselors.	KJV	22. Without counsel purposes are disappointed: but in the multitude of counsellors they are established.
Dk1871	22. Anslag, blive til intet, naar der ikke er holdt Raad; men hvor der er rnange Raadgivere, der bestaa de.	KKII	22. De anslag varda till intet, der icke råd är med; men der månge rådgifvare äro, blifva de beståndande.
PR1739	22. Mötted lähhäwad tühjaks, kus ep olle hea nou; agga kus paljo nouandiaid, lähhäwad nemmad korda.	LT	22. Be patarimų sumanymai nueina niekais, bet kur daug patarėjų, jie įtvirtinami.
Luther1912	22. Die Anschläge werden zunichte, wo nicht Rat ist; wo aber viel Ratgeber sind, bestehen sie.	Ostervald-Fr	22. Les projets échouent où manquent les conseils; mais ils s'affermisSENT lorsqu'il y a beaucoup de conseillers.
RV'1862	22. Los pensamientos son frustrados donde no hay consejo: mas en la multitud de consejeros se afirman.	SVV1770	22 De gedachten worden vernietigd, als er geen raad is; maar door veelheid der raadslieden zal elkeen bestaan.
PL1881	22. Gdzie niemasz rady, rozsypują się myśli; ale w mnóstwie radców ostoja się.	Karoli1908Hu	22. Hiábavalók lesznek a gondolatok, mikor nincs [18†] tanács; de a tanácsosok sokaságában előmennek.
RuSV1876	22 Без совета предприятия расстроются, а при множестве советников они состоятся.	БКуліш	22. Без поради розпочате діло розбивається, як же порадників доволі, воно остоїться.
FI33/38	23. Miehellä on ilo suunsa vastauksesta; ja	Biblia1776	23. Se on ihmisen ilo, että hän toimella

	kuinka hyvä onkaan sana aikanansa!		vastata taitaa, ja aikanansa sanottu sana on otollinen.
CPR1642	23. Se on ihmisen ilo että händä toimella wastatan ja aicanans sanottu sana on otollinen.		
MLV19	23 A man has joy in the answer of his mouth and a word in due season, how good it is!	KJV	23. A man hath joy by the answer of his mouth: and a word spoken in due season, how good is it!
Dk1871	23. Glæde har en Mand af sin Munds Svar; og et Ord i rette Tid hvor godt!	KXII	23. Det är enom glädje, att man honom skäliga svarar, och ett ord i sinom tid är ganska täckeligit.
PR1739	23. Innimessel on rööm, kui ta su hästi wastab, ja üks sanna öigel aial, mis hea on se?	LT	23. Žmogus džiaugiasi savo burnos atsakymu, ir laiku pasakytas žodis, koks jis mielas!
Luther1912	23. Es ist einem Manne eine Freude, wenn er richtig antwortet; und ein Wort zu seiner Zeit ist sehr lieblich.	Ostervald-Fr	23. On a de la joie à donner une réponse de sa bouche; et qu'une parole dite à propos est bonne!
RV'1862	23. El hombre se alegra con la respuesta de su boca; y la palabra a su tiempo, ¡cuán buena es!	SVV1770	23 Een man heeft blijdschap in het antwoord zijns monds; en hoe goed is een woord op zijn tijd!
PL1881	23. Weseli się człowiek z odpowiedzi ust swoich: bo słowo według czasu wyrzeczone, o	Karoli1908Hu	23. Öröme van az embernek szája feleletében; és az idejében mondott beszéd,

	jako jest dobre!		oh mely igen jó!
RuSV1876	23 Радость человеку в ответе уст его, и как хорошо слово вовремя!	БКуліш	23. Радість чоловікові - (розумний) відказ із уст його; слово в час сказане - яке воно любе!
FI33/38	24. Taitava käy elämän tietä ylöspäin, välittääkseen tuonelan, joka alhaalla on.	Biblia1776	24. Elämän tie johdattaa viisaan ylöspäin, välittämään helvettiä, joka alhaalla on.
CPR1642	24. Elämän tie johdatta wijsan ylöspäin wälttämän helwettiä joca alhalla on.		
MLV19	24 To the wise man the way of life is upward, that he may depart from Sheol beneath.	KJV	24. The way of life is above to the wise, that he may depart from hell beneath.
Dk1871	24. Livsens Vej opadtil gaar den forstandige for at undgaa Dødsrig et nedadtil.	KXII	24. Lifsens väg leder den visa uppåt, på det han skall undvika helvetet, som nedatill är.
PR1739	24. Ello teeradda käib üllespiddi sellele, kes tark on, et ta põrgo eest ärrasaab, mis allaspiddi käib .	LT	24. Išmintingo žmogaus gyvenimo kelias kyla į viršų, ir jis išvengia pragaro.
Luther1912	24. Der Weg des Lebens geht überwärts für den Klugen, auf daß er meide die Hölle unterwärts.	Ostervald-Fr	24. Pour l'homme prudent, le chemin de la vie mène en haut, et lui fait éviter le Sépulcre qui est en bas.
RV'1862	24. El camino de la vida es hacia arriba al entendido; para apartarse de la sima de abajo.	SVV1770	24 De weg des levens is den verstandige naar boven; opdat hij afwijke van de hel, beneden.

SANANLASKUT

PL1881	24. Drogę żywota rozumny ma ku górze, aby się uchronił piekła głębokiego.	Karoli1908Hu	24. Az életnek úta felfelé van az értelmes ember számára, hogy eltávozzék a pokoltól, mely aláfelé van.
RuSV1876	24 Путь жизни мудрого вверх, чтобы уклониться от преисподней внизу.	БКуліш	24. Путь життя мудрого веде вгору, щоб відбитись йому від пропасті в низу.
FI33/38	25. Ylpeitten huoneen Herra hajottaa, mutta lesken rajan hän vahvistaa.	Biblia1776	25. Herra ylpeiden huoneet kukistaa, ja vahvistaa lesken rajat.
CPR1642	25. HERra ylpeitten huonet cukista ja wahwista leskein rajat.		
MLV19	25 Jehovah will root up the house of the proud, but he will establish the border of the widow.	KJV	25. The LORD will destroy the house of the proud: but he will establish the border of the widow.
Dk1871	25. Herren nedriver de hovmodiges Hus; men han stadfæster Enkens Landemærke.	KXII	25. Herren skall nederslå de högfärdigas hus, och stadfästa enkones gräns.
PR1739	25. Jehowa kissub ärra körkede kodda ; agga lessenaese raia sadab ta seisma.	LT	25. Viešpats sugriaus išdidžiujų namus, bet jtvirtins našlės nuosavybę.
Luther1912	25. Der HERR wird das Haus des Hoffärtigen zerbrechen und die Grenze der Witwe bestätigen.	Ostervald-Fr	25. L'Éternel démolit la maison des orgueilleux; mais il affermit les bornes de la veuve.
RV'1862	25. Jehová asolará la casa de los soberbios: mas él afirmará el término de la viuda.	SVV1770	25 Het huis der hovaardigen zal de HEERE afrukken; maar de landpale der weduwe zal Hij vastzetten.

PL1881	25. Pan wywróci dom pysznych; ale wdowy granicę utwierdzi.	Karoli1908Hu	25. A kevélyeknek házát [19†] kiszakgatja az Úr; megerősíti pedig az özvegynek határát.
RuSV1876	25 Дом надменных разорит Господь, а между вдовы укрепит.	БКуліш	25. Дім надутих розвалить Господь, а между вдовину утвердить.
FI33/38	26. Häijyt juonet ovat Herralle kauhistus, mutta lempeät sanat ovat puhtaat.	Biblia1776	26. Ilkiäin aivoitukset ovat Herralle kauhistukseksi; vaan toimellinen puhe on otollinen.
CPR1642	26. Ilkiäin aiwoituxet owat HERralle cauhistuxexi waan toimellinen puhe on otollinen.		
MLV19	26 Evil devices are an abomination to Jehovah, but pleasant words are pure.	KJV	26. The thoughts of the wicked are an abomination to the LORD: but the words of the pure are pleasant words.
Dk1871	26. Den ondes Anslag ere Herren en Vederstyggelighed; men Lifligheds Ord ere rene.	KXII	26. De argas anslog äro Herranom en styggelse; men ett skäligit tal är täckt.
PR1739	26. Ühhe kurja mötlemised on Jehowa melest hirmsad; agga löbbusad könned on puhtad.	LT	26. Nedorėlio mintyspasibjaurėjimas Viešpačiui, bet nekaltujų žodžius Jis mégsta.
Luther1912	26. Die Anschläge des Argen sind dem HERRN ein Greuel; aber freundlich reden die Reinen.	Ostervald-Fr	26. Les pensées du méchant sont en abomination à l'Éternel; mais les paroles

			pures lui sont agréables.
RV'1862	26. Abominación son a Jehová los pensamientos del malo: mas las hablas de los limpios son limpias.	SVV1770	26 Des bozen gedachten zijn den HEERE een gruwel; maar der reinen zijn liefelijke redenen.
PL1881	26. Myśli złego są obrzydliwością Panu! ale powieści czystych są przyjemne.	Karoli1908Hu	26. Útálatosak az Úrnak a gonosz gondolatok; [20†] de kedvesek a tiszta beszédek.
RuSV1876	26 Мерзость пред Господом – помышления злых, слова же непорочных угодны Ему.	БКуліш	26. Гидота Господу задуми ледачих, слова же невинних любі йому.
FI33/38	27. Vääärän voiton pyytäjä hävittää huoneensa, mutta joka lahjuksia vihaa, saa elää.	Biblia1776	27. Ahneudella voitetut kukistavat oman huoneensa; vaan joka lahjoja vihaa, saa elää.
CPR1642	27. Ahnet cukistawat oman huonens waan joca lahjoja wiha saa elä.		
MLV19	27 He who is greedy of gain troubles his own house, but he who hates bribes will live.	KJV	27. He that is greedy of gain troubleth his own house; but he that hateth gifts shall live.
Dk1871	27. Den, som jager efter Vinding, forstyrre sit Hus; men den, som hader Gaver, skal leve.	KXII	27. Men girige förstörer sitt eget hus; men den som mutor hatar, han skall lefva.
PR1739	27. Kes kasso ahnetseb, teeb omma koiale tülli; agga kes andid wihkab, jäab ellama.	LT	27. Kas godus pelno, vargina savo namus; kas nepriima kyšių, bus gyvas.

SANANLASKUT

Luther1912	27. Der Geizige verstört sein eigen Haus; wer aber Geschenke haßt, der wird leben.	Ostervald-Fr	27. Celui qui est adonné au gain déshonnête, trouble sa maison; mais celui qui hait les présents vivra.
RV'1862	27. Alborota su casa el codicioso: mas el que aborrece los presentes, vivirá.	SVV1770	27 Die gierigheid pleegt, beroert zijn huis; maar die geschenken haat, zal leven.
PL1881	27. Kto chciwie naśladuje łakomstwa, zamieszanie czyni w domu swoim; ale kto ma w nienawiści dary, będzie żył.	Karoli1908Hu	27. Megháborítja az ő házát, a [21†] ki követi a telhetetlenséget; a ki pedig gyűlöli az ajándékokat, él az.
RuSV1876	27 Корыстолюбивый расстроит дом свой, а ненавидящий подарки будет жить.	БКуліш	27. Зруйнує дом свій, хто любить підкупство, а жити ме, хто ненавидить гостинці.
FI33/38	28. Vanhurskaan sydän mietii, mitä vastata, mutta jumalattomien suu purkaa pahuutta.	Biblia1776	28. Vanhurskaan sydän ajattelee vastausta; vaan jumalattoman suu ammuntaa pahaa.
CPR1642	28. Wanhurscan sydän ajattele wastausta waan jumalattoman suu ammunda paha.		
MLV19	28 The heart of a righteous man meditates to answer, but the mouth of the wicked pours out evil things.	KJV	28. The heart of the righteous studieth to answer: but the mouth of the wicked poureth out evil things.
Dk1871	28. Den retfærdiges Hjerte betænker sig paa at svare; men de ugudeliges Mund udgyder onde Ting.	KKII	28. Dens rættfärdigas hjerta betänker, hvad svaras skall; men de ogudaktigas mun utöser ondt.
PR1739	28. Ühhe öige südda mötleb järrele, mis tulleb	LT	28. Teisiojo širdis apsvarsto, kaip atsakyti, o

wastada; agga öälätte su aiab pahhad asjad wälja.

nedorélio burna beria piktus žodžius.

Luther1912 28. Das Herz des Gerechten ersinnt, was zu antworten ist; aber der Mund der Gottlosen schäumt Böses.

Ostervald-Fr 28. Le cœur du juste médite ce qu'il doit répondre; mais la bouche des méchants profère des choses mauvaises.

RV'1862 28. El corazón del justo piensa para responder: mas la boca de los impíos derrama malas cosas.

SVV1770 28 Het hart des rechtvaardigen bedenkt zich, om te antwoorden; maar de mond der goddelozen zal overvloediglijk kwade dingen uitstorten.

PL1881 28. Serce sprawiedliwego przemyśliwa, co ma mówić; ale usta niepobożnych wywierają złe rzeczy.

Karoli1908Hu 28. Az igaznak elméje meggondolja, mit szóljon; az istenteleneknek pedig szája ontja a gonoszt.

RuSV1876 28 Сердце праведного обдумывает ответ, а уста нечестивых изрыгают зло.

БКуліш 28. Обдумує відказ праведного серце, уста же безбожників вимітують зло.

FI33/38 29. Jumalattomista on Herra kaukana, mutta vanhurskasten rukouksen hän kuulee.

Biblia1776 29. Herra on kaukana jumalattomista; vaan hän kuulee vanhurskasten rukoukset.

CPR1642 29. HERra on caucana jumalattomista waan hän cuule wanhurstcasten rucouxet.

MLV19 29 Jehovah is far from the wicked, but he hears the prayer of the righteous.

KJV 29. The LORD is far from the wicked: but he heareth the prayer of the righteous.

Dk1871 29. Herren er langt borte fra de ugudelige,

KXII 29. Herren är långt ifrå de ogudaktiga; men

	men hører de retfærdiges Bøn.		de rättfärdigas böñ hörer han.
PR1739	29. Jehowa on kaugel öälattest ärra; agga öigede palwed wöttab Ta kuulda.	LT	29. Viešpats toli nuo nedorėlių, bet teisiujų maldas Jis išklauso.
Luther1912	29. Der HERR ist fern von den Gottlosen; aber der Gerechten Gebet erhört er.	Ostervald-Fr	29. L'Éternel s'éloigne des méchants; mais il exauce la requête des justes.
RV'1862	29. Léjos está Jehová de los impíos, mas él oye la oración de los justos.	SVV1770	29 De HEERE is ver van de goddelozen; maar het gebed der rechtvaardigen zal Hij verhoren.
PL1881	29. Dalekim jest Pan od niepobożnych; ale modlitwę sprawiedliwych wysłuchiwa.	Karoli1908Hu	29. Messze van az Úr az istentelenektől; az igazaknak pedig [22+] könyörgését meghallgatja.
RuSV1876	29 Далек Господь от нечестивых, а молитву праведников слышит.	БКуліш	29. Далекий Господь од безбожних, молитву ж праведных він слухає.
FI33/38	30. Valoisa silmäluonti ilahuttaa sydämen; hyvä sanoma tuo ydintä luihin.	Biblia1776	30. Suloinen kasvo iloitaa sydämen: hyvä sanoma tekee luut lihaviksi.
CPR1642	30. Suloinen caswo iloitta sydämen hyvä sanoma teke luut lihawaxi.		
MLV19	30 The light of the eyes rejoices the heart. Good news make the bones fat.	KJV	30. The light of the eyes rejoiceth the heart: and a good report maketh the bones fat.
Dk1871	30. Lys for Øjnene glæder Hjertet; et godt Budskab giver Marv i Benene.	KXII	30. Ett blidt ansigte gläder hjertat; ett godt ryckte gör benen fet.

SANANLASKUT

PR1739	30. Silmade walgus römustab süddame: hea sannum annab rammo lukontidele.	LT	30. Akių šviesa pradžiugina širdj; gera žinia-sveikata kaulams.
Luther1912	30. Freundlicher Anblick erfreut das Herz; eine gute Botschaft labt das Gebein.	Ostervald-Fr	30. La lumière des yeux réjouit le cœur, et une bonne nouvelle engraisse les os.
RV'1862	30. La luz de los ojos alegra el corazón: y la buena fama engorda los huesos.	SVV1770	30 Het licht der ogen verblijdt het hart; een goed gerucht maakt het gebeente vet.
PL1881	30. Świątłośń oczów uвесela serce, a wieść dobra tuczy kości.	Karoli1908Hu	30. A szemek világa [23†] megvidámítja a szívet; a jó hír megerősíti a csontokat.
RuSV1876	30 Светлый взгляд радует сердце, добрая весть утучняет кости.	БКуліш	30. Ясний погляд веселить серце; приятна новина тучить навіть кості.
FI33/38	31. Korva, joka kuuntelee elämän nuhdetta, saa majailla viisasten keskellä.	Biblia1776	31. Korva, joka kuulee elämän rangaistusta, on asuva viisasten seassa.
CPR1642	31. Corwa joca cuule elämän rangaistusta on asuwa wijsasten seasa.		
MLV19	31 The ear that listens to the reproof of life will abide among the wise.	KJV	31. The ear that heareth the reproof of life abideth among the wise.
Dk1871	31. Det Øre, som hører efter Irettesættelse til Livet, han tager Bo midt iblandt de vise.	KKII	31. Det öra, som hörer lifsens straff, det skall bo ibland de visa.
PR1739	31. Üks körw, mis ello nomimist wöttab kuulda, jäääb ikka tarkade seltsi.	LT	31. Kas klausosi gyvenimo pabarimų, liks tarp išmintinguju.

Luther1912	31. Das Ohr, das da hört die Strafe des Lebens, wird unter den Weisen wohnen.	Ostervald-Fr	31. L'oreille qui écoute la réprimande qui donne la vie, habitera parmi les sages.
RV'1862	31. El oido que escucha la corrección de vida, entre los sabios morará.	SVV1770	31 Het oor, dat de bestrafting des levens hoort, zal in het midden der wijzen vernachten.
PL1881	31. Ucho, które słucha karności żywota, w pośrodku mądrych mieszkać będzie.	Karoli1908Hu	31. A mely fül hallgatja az életnek dorgálását, a bölcsék között lakik.
RuSV1876	31 Ухо, внимательное к учению жизни, пребывает между мудрыми.	БКуліш	31. Ухо, уважне до науки жизни, пробуває між мудрими.
FI33/38	32. Joka kuritusta vieroо, pitää sielunsa halpana; mutta joka nuhdetta kuuntelee, se saa mieltä.	Biblia1776	32. Joka ei itsiänsä salli kurittaa, se katsoo ylöön sielunsa; vaan joka rangaistusta kuulee, hän tulee viisaaksi.
CPR1642	32. Joca ei idzens salli curitta hän teke idzens tyhjäxi waan joca rangaistusta cuule hän tule wijsaxi.		
MLV19	32 He who refuses correction despises his own soul, but he who listens to reproof gets understanding.	KJV	32. He that refuseth instruction despiseth his own soul: but he that heareth reproof getteth understanding.
Dk1871	32. Den, som lader Tugt fare, foragter sin Sjæl; men den, som hører efter Irettesættelse, forhverver sig Forstand.	KXII	32. Den som icke låter sig aga, han gör sig sjelf till intet; men den som straff hörer han varder klok.

SANANLASKUT

PR1739	32. Kes ei holi öppetussest, pölgab omma hinge ärra; agga kes nomimist wöttab kuulda, se saab targa süddame kätte.	LT	32. Kas nekreipia démesio į patarimus, kenkia pats sau; kas paklauso įspėjimų, įsigyja daugiau supratimo.
Luther1912	32. Wer sich nicht ziehen lässt, der macht sich selbst zunichte; wer aber auf Strafe hört, der wird klug.	Ostervald-Fr	32. Celui qui rejette l'instruction, méprise son âme; mais celui qui écoute la réprimande, acquiert du sens.
RV'1862	32. El que tiene en poco el castigo, menosprecia su alma: mas el que escucha la corrección tiene entendimiento.	SVV1770	32 Die de tucht verwerpt, die versmaadt zijn ziel; maar die de bestrafting hoort, krijgt verstand.
PL1881	32. Kto uchodzi ćwiczenia, zaniedbywa duszy swojej; ale kto przyjmuje karanie, ma rozum.	Karoli1908Hu	32. A ki elvonja magát az erkölcsi tanítástól, megútálja az ő lelkét; a ki pedig hallgatja a feddést, értelmet szerez.
RuSV1876	32 Отвергающий наставление нерадеет о своей душе; а кто внимает обличению, тот приобретает разум.	БКуліш	32. Хто відкидає упомин, - не дбає про свою душу; хто ж уважний на докір, - набуває розуму.
FI33/38	33. Herran pelko on kuri viisauteen, ja kunnian edellä käy nöyryys.	Biblia1776	33. Herran pelko on kuritus viisauteen, ja kunnian edellä käy nöyryys.
CPR1642	33. HERran pelco on curitus wiisauteen ja ennencuin cunniaan tullan pitä paljo kärsittämän.		
MLV19	33 The fear of Jehovah is the instruction of wisdom and before honor is humility.	KJV	33. The fear of the LORD is the instruction of wisdom; and before honour is humility.

Dk1871	33. Herrens Frygt er Tugt til Visdom, og Ydmyghed gaar foran Ære.	KXII	33. Herrans fruktan är en tuktan till vishet, och förr än man till äro kommer, måste man lida.
PR1739	33. Jehowa kartus on öppetus tarkusseks, ja enne sedda au on allandaminne.	LT	33. Viešpaties baimė moko išminties, prieš pagerbimą eina nuolankumas.
Luther1912	33. Die Furcht des HERRN ist Zucht und Weisheit; und ehe man zu Ehren kommt, muß man zuvor leiden.	Ostervald-Fr	33. La crainte de l'Éternel enseigne la sagesse, et l'humilité va devant la gloire.
RV'1862	33. El temor de Jehová es enseñamiento de sabiduría; y delante de la honra la humildad.	SVV1770	33 De vreze des HEEREN is de tucht der wijsheid; en de nederigheid gaat voor de eer.
PL1881	33. Bojaźo Paóska jest ćwiczenie się w mądrości, a sławę uprzeda poniżenie.	Karoli1908Hu	33. Az Úrnak félelme [24†] a bölcseségnék tudománya, és a tisztelességnék előtte jár az [25†] alázatosság.
RuSV1876	33 Страх Господень научает мудрости, и славе предшествует смиреніе.	БКуліш	33. Страх Господень навчає мудрості, й славу випереджує покора.

16 luku

Toisen osan jatkoa: Lyhyitä lauselmia elämän eri aloilta

FI33/38 1. Ihmisen ovat mielen aivoittelut, mutta

Biblia1776 1. Ihminen aikoo sydämessänsä; vaan

	Herralta tulee kielen vastaus.	Herralta tulee kielen vastaus.
CPR1642	1. IHminen aicoi sydämesäns waan HERralda tule kielen vastaus.	
MLV19	1 The plans of the heart belong to man, but the answer of the tongue is from Jehovah.	KJV 1. The preparations of the heart in man, and the answer of the tongue, is from the LORD.
Dk1871	1. Det staar til et Menneske, hvad han vil sætte sig for i Hjertet; men Tungens Svar er fra Herren.	KXII 1. En människa sätter sig väl före i hjertat; men af Herranom kommer, hvad tungan tala skall.
PR1739	1. Innimessel on mitto nou süddames; agga Jehowa käest tulleb , mis keel peab kostma.	LT 1. Žmogus paruošia savo širdį, bet nuo Viešpaties priklauso jo burnos atsakymas.
Luther1912	1. Der Mensch setzt sich's wohl vor im Herzen; aber vom HERRN kommt, was die Zunge reden soll.	Ostervald-Fr 1. Les projets du cœur dépendent de l'homme; mais la réponse de la langue appartient à l'Éternel.
RV'1862	1. DEL hombre son las prepara- ciones del corazón: mas de Jehová la respuesta de la lengua.	SVV1770 1 De mens heeft schikkingen des harten; maar het antwoord der tong is van den HEERE.
PL1881	1. Człowiek sporządza myśli serca swego; ale od Pana jest odpowiedź języka.	Karoli1908Hu 1. Az embernél vannak az elme gondolatjai; de az Úrtól van [1†] a nyelv felelete.
RuSV1876	1 Человеку принадлежат предположения сердца, но от Господа ответ языка.	БКуліш 1. Чоловік укладає в своїому серці, від Господа ж залежна відповідь язиком.

SANANLASKUT

FI33/38	2. Kaikki miehen tiet ovat hänen omissa silmissään puhtaat, mutta Herra tutkii henget.	Biblia1776	2. Jokaisen mielestä on hänen tiensä puhdas; mutta Herra tutkistelee sydämet.
CPR1642	2. Jocaidzen mielest on hänen tiens puhdas mutta HERra ainoastans teke sydämen wahwaxi.		
MLV19	2 All the ways of a man are clean in his own eyes, but Jehovah weighs the spirits.	KJV	2. All the ways of a man are clean in his own eyes; but the LORD weigheth the spirits.
Dk1871	2. Alle en Mands Veje ere rene for hans egne Øjne, men Herren er den, som vejer Aanderne.	KKII	2. Hvarjom och enom tyckas hans vägar rene vara; men Herren allena gör hjertat visst.
PR1739	2. Iggamehhe wisid on selged keik temma melest; agga kes waimud ärraarwab, on Jehowa.	LT	2. Visi žmogaus keliai atrodo geri jo paties akyse, bet Viešpats pasveria dvasią.
Luther1912	2. Einem jeglichen dünken seine Wege rein; aber der HERR wägt die Geister.	Ostervald-Fr	2. Toutes les voies de l'homme lui semblent pures; c'est l'Éternel qui pèse les esprits.
RV'1862	2. Todos los caminos del hombre son limpios en su opinión: mas Jehová pesa los espíritus.	SVV1770	2 Alle wegen des mans zijn zuiver in zijn ogen; maar de HEERE weegt de geesten.
PL1881	2. Wszystkie drogi człowiek zdadzą się być czyste przed oczyma jego; ale Pan jest, który waży serca.	Karoli1908Hu	2. minden útai tiszták az embernek a maga szemei előtt; de a ki a lelkeket vizsgálja, [2+] az Úr az!
RuSV1876	2 Все пути человека чисты в его глазах, но Господь взвешивает души.	БКуліш	2. Всї путі чоловіка чисті в очах його, Господь же на вазі важить душі.

FI33/38	3. Heitä työsi Herran haltuun, niin sinun hankkeesi menestyyt.	Biblia1776	3. Anna Herran haltuun sinun työs, niin sinun aivoitukses menestyy.
CPR1642	3. Anna HERran haldun sinun työs nijn sinun aiwoituxes menesty.		
MLV19	3 Commit your works to Jehovah and your purposes will be established.	KJV	3. Commit thy works unto the LORD, and thy thoughts shall be established.
Dk1871	3. Befal Herren dine Gerninger saa skulle dine Anslag stadfæstes.	KXII	3. Befalla Herranom din verk, så gå din anslag fram.
PR1739	3. Wereta ommad teggemissed Jehowa peäle, siis kinnitakse so mötlemissed.	LT	3. Pavesk savo darbus Viešpačiui, ir tavo sumanymai pasiseks.
Luther1912	3. Befiehl dem HERRN deine Werke, so werden deine Anschläge fortgehen.	Ostervald-Fr	3. Remets tes affaires à l'Éternel, et tes desseins seront affermis.
RV'1862	3. Encomienda a Jehová tus obras; y tus pensamientos serán afirmados.	SVV1770	3 Wentel uw werken op den HEERE, en uw gedachten zullen bevestigd worden.
PL1881	3. Włóź na Pana sprawy twe, a będą utwierdzone zamysły twoje.	Karoli1908Hu	3. Bízzad az Úrra a te dolgaidat; és a te gondolatid [3†] véghez mennek.
RuSV1876	3 Предай Господу дела твои, и предприятия твои совершаются.	БКуліш	3. На Господа в твоїх ділах і справах здайся, то й задуми твої спевняться нехібно.

FI33/38	4. Kaiken on Herra tehnyt määätarkoitukseen, niinpä jumalattomankin onnettomuuden päivän varalle.	Biblia1776	4. Herra tekee kaikki itse tähtensä, niin myös jumalattoman pahaksi päiväksi.
CPR1642	4. HERra teke caicki idze tähtens nijn myös jumalattoman pahaxi päiwäxi.		
MLV19	4 Jehovah has made everything for its own end, yes, even the wicked for the day of evil.	KJV	4. The LORD hath made all things for himself: yea, even the wicked for the day of evil.
Dk1871	4. Herren har gjort al Ting efter dets Øjemed; ogsaa den ugudelige er til Ulykkens Dag.	KXII	4. Herren gör all ting för sin egen skull; desslikes ock den ogudaktiga till en ondan dag.
PR1739	4. Jehowa teeb keik sedda möda, kui se temmale sünnib: ja ka sedda, kes öäl, panneb ta önnetusse päwaks.	LT	4. Viešpats viską sukūrė dėl savęs, net ir nedorėlj nelaimės dienai.
Luther1912	4. Der HERR macht alles zu bestimmtem Ziel, auch den Gottlosen für den bösen Tag.	Ostervald-Fr	4. L'Éternel a fait toutes choses en sorte qu'elles répondent l'une à l'autre, et même le méchant pour le jour de la calamité.
RV'1862	4. Todas las cosas ha hecho Jehová por sí mismo; y aun al impío para el día malo.	SVV1770	4 De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil; ja, ook den goddeloze tot den dag des kwaads.
PL1881	4. Pan dla siebie samego wszystko sprawił, nawet i niezbożnika na dzieó zły.	Karoli1908Hu	4. Mindent teremtett az Úr az ő maga céljára; az istentelent is a büntetésnek [4†]

RuSV1876 4 Все сделал Господь ради Себя; и даже нечестивого блюдет на день бедствия.

FI33/38 5. Jokainen ylpeämielin on Herralle kauhistus: totisesti, ei sellainen jää rankaisematta.

CPR1642 5. Ylpiä sydän on HERralle cauhistus ja ei pääse rangaisemmat ehkä he caicki pidäisit yhtä.

MLV19 5 Everyone who is proud in heart is an abomination to Jehovah. Hand in hand, he will not be unpunished.

Dk1871 5. Hver som er hovmodig i Hjertet, er Herren en Vederstyggelighed; man kan give sin Haand, paa, at han ikke bliver agtet uskyldig.

PR1739 5. Iggamees , kes ülbe süddames, on Jehowa melest hirmus; ei ta jä ilmasüta Ӯ, ehk ta kahhe käega wasto panneks.

Luther1912 5. Ein stolzes Herz ist dem HERRN ein Greuel und wird nicht ungestraft bleiben, wenn sie gleich alle aneinander hängen.

RV'1862 5. Abominación es a Jehová todo altivo de

napjára.

БКуліш 4. Все сотворив Бог про себе, ба й безбожника - на день його горя.

Biblia1776 5. Jokainen ylpiä on Herralle kauhistus, ja ei pääse rankaisematta, ehkä he kaikki yhtä pitäisivät.

KJV 5. Every one that is proud in heart is an abomination to the LORD: though hand join in hand, he shall not be unpunished.

KKII 5. All högmodig hjerta äro Herranom en styggelse, och skola icke ostraffad blifva, om de än alle tillhopa hollo.

LT 5. Viešpats bjaurisi visais, kurie išdidūs širdyje; nors ir susijungtų, jie neišvengs bausmės.

Ostervald-Fr 5. L'Éternel a en abomination tout homme hautain de cœur; tôt ou tard il ne demeurera point impuni.

SVV1770 5 Al wie hoog is van hart, is den HEERE een

corazón: la mano junta a la mano, no será sin castigo.

gruwel; hand aan hand, zal hij niet onschuldig zijn.

PL1881 5. Obrzydliwością jest Panu każdy wyniosłego serca; który choć sobie innych na pomoc weźmie, nie ujdzie pomsty.

RuSV1876 5 Мерзость пред Господом всякий надменный сердцем; можно поручиться, что он не останется ненаказанным.

FI33/38 6. Laupeudella ja uskollisuudella rikos sovitetaan, ja Herran pelolla paha vältetään.

CPR1642 6. Hywyden ja uscollisuden cautta pahateco sowitetan ja HERran pelwolla paha wäldestan.

MLV19 6 Iniquity is atoned for by mercy and truth and men depart from evil by the fear of Jehovah.

Dk1871 6. Ved Miskundhed og Sandhed udsones Misgerning; og ved Herrens Frygt viger man fra det onde.

PR1739 6. Heldusse ja töe läbbi lepitakse üllekokkus ärra , ja Jehowa kartus sadab kurjast lahkuma.

Karoli1908Hu 5. Útálatos az Úrnak minden, a ki elméjében [5†] felfuvalkodott, kezemet adom rá, hogy nem marad büntetetlen.

БКуліш 5. Всякий гордий серцем - гидота в Господа, можна заручити, що без кари не обійтися.

Biblia1776 6. Laupiuden ja totuuden kautta pahateko sovitetaan, ja Herran pelvolla paha vältetään.

KJV 6. By mercy and truth iniquity is purged: and by the fear of the LORD men depart from evil.

KXII 6. Genom godhet och trohet varder en missgerning försonad, och genom Herrans fruktan undflyr man det onda.

LT 6. Gailestingumu ir tiesa apvaloma nuo kaltēs, Viešpaties baimē padeda išvengti pikto.

Luther1912	6. Durch Güte und Treue wird Missetat versöhnt, und durch die Furcht des HERRN meidet man das Böse.	Ostervald-Fr	6. L'iniquité sera expiée par la miséricorde et la vérité; et par la crainte de l'Éternel on se détourne du mal.
RV'1862	6. Con misericordia y verdad será reconciliado el pecado; y con el temor de Jehová se aparta del mal.	SVV1770	6 Door goedertierenheid en trouw wordt de misdaad verzoend; en door de vreze des HEEREN wijkt men af van het kwade.
PL1881	6. Miłosierdziem i prawdą oczyszczona bywa nieprawość, a w bojaźni Pańskiej odstępujemy od złego.	Karoli1908Hu	6. Könyörületességgel [6†] és igazsággal töröltetik el a bűn; és az Úrnak félelme által távozhatunk el a gonosztól.
RuSV1876	6 Милосердием и правдою очищается грех, и страх Господень отводит от зла.	БКуліш	6. Милосердем і правдою обмивається гріх, і страх Господень одводить од зла.
FI33/38	7. Jos miehen tiet ovat Herralle otolliset, saattaa hän vihamiehetkin sovintoon hänen kansansa.	Biblia1776	7. Jos jonkun tiet ovat Herralle kelvolliset, niin hän myös käntää hänen vihamiehensä rauhaan.
CPR1642	7. Jos jongun tiet owat HERralle kelwolliset nijn hän myös käändä wihamiehens rauhaan.		
MLV19	7 When a man's ways please Jehovah, he makes even his enemies to be at peace with him.	KJV	7. When a man's ways please the LORD, he maketh even his enemies to be at peace with him.
Dk1871	7. Naar Herren har Velbehag i en Mands Veje, da mor han, at ogsaa hans Fjender holde Fred	KXII	7. Om någors mans vägar behaga Herranom, så gör han ock hans ovänner tillfrids med

	med ham.		honom.
PR1739	7. Kui Jehowa meel hea on ühhe mehhe wisiide pärrast, siis teeb Ta, et ka temma waenlased peawad temmaga rahhul ollema.	LT	7. Kai žmogaus keliai patinka Viešpačiu, Jis padaro, kad ir jo priešai gyventų taikoje su juo.
Luther1912	7. Wenn jemands Wege dem HERRN wohl gefallen, so macht er auch seine Feinde mit ihm zufrieden.	Ostervald-Fr	7. Quand l'Éternel prend plaisir aux voies d'un homme, il apaise envers lui même ses ennemis.
RV'1862	7. Cuando los caminos del hombre serán agradables a Jehová, aun sus enemigos pacificará con él.	SVV1770	7 Als iemands wegen den HEERE behagen, zo zal Hij ook zijn vijanden met hem bevredigen.
PL1881	7. Gdy się podobają Panu drogi człowieka, i nieprzyjaciół jego do zgody z nim przywodzi.	Karoli1908Hu	7. Mikor jóakarattal van az Úr valakinek útaihoz, még annak ellenségeit is jóakaróivá teszi.
RuSV1876	7 Когда Господу угодны пути человека, Он и врагов его примиряет с ним.	БКуліш	7. Як чоловікові путі приятні Богу, так мирить він із ним і ворогів його.
FI33/38	8. Parempi vähä vanhurskaudessa kuin suuret voitot vääryydessä.	Biblia1776	8. Parempi on vähä vanhurskaudessa, kuin suuri saalis vääryydessä.
CPR1642	8. Parambi on wähä wanhrscaudesa cuin suuri saalis wäärydesä.		
MLV19	8 Better is a little, with righteousness, than great revenues with injustice.	KJV	8. Better is a little with righteousness than great revenues without right.

SANANLASKUT

Dk1871	8. Bedre er lidet med Retfærdighed end store Indtægter med Uret.	KXII	8. Bättre är litet med rättsfärdighet, än mycken tilldrägt med orätt.
PR1739	8. Pissut öigussega on parrem, kui paljo wose üllekohtoga.	LT	8. Geriau mažai su teisumu negu didelis pelnas nesąžiningai.
Luther1912	8. Es ist besser ein wenig mit Gerechtigkeit denn viel Einkommen mit Unrecht.	Ostervald-Fr	8. Peu, avec justice, vaut mieux que de grands revenus sans droit.
RV'1862	8. Mejor es lo poco con justicia, que la muchedumbre de los frutos sin derecho.	SVV1770	8 Beter is een weinig met gerechtigheid, dan de veelheid der inkomsten zonder recht.
PL1881	8. Lepsza jest trocha z sprawiedliwością, niż wiele dochodów niesprawiedliwych.	Karoli1908Hu	8. Jobb a kevés igazsággal, [7†] mint a gazdag jövedelem hamissággal.
RuSV1876	8 Лучше немногое с правдою, нежели множество прибытков с неправдою.	БКуліш	8. Ліпше не многе з правдою, аніж з кривдою добутки превеликі.
FI33/38	9. Ihmisen sydän aivoittelee hänen tiensä, mutta Herra ohjaa hänen askeleenansa.	Biblia1776	9. Ihmisen sydän aikoo tiensä; vaan Herra johdattaa hänen käymisensä.
CPR1642	9. Ihmisen sydän aicoi hänen tiens waan HERra ainoa anda menestyä.		
MLV19	9 A man's heart devises his way, but Jehovah directs his steps.	KJV	9. A man's heart deviseth his way: but the LORD directeth his steps.
Dk1871	9. Menneskets Hjerte optænker sin Vej; men Herren stadfæster hans Gang.	KXII	9. Menniskones hjerta sätter sig sina vägar före; men Herren allena gifver, att de framgår.

SANANLASKUT

PR1739	9. Innimesse südda mötleb omma tee peäle; agga Jehowa kinnitab temma sammud.	LT	9. Žmogaus širdis planuoja savo kelią, bet Viešpats nukreipia jo žingsnius.
Luther1912	9. Des Menschen Herz erdenkt sich seinen Weg; aber der HERR allein gibt, daß er fortgehe.	Ostervald-Fr	9. Le cœur de l'homme délibère sur sa conduite; mais l'Éternel dirige ses pas.
RV'1862	9. El corazón del hombre piensa su camino: mas Jehová endereza sus pasos.	SVV1770	9 Het hart des mensen overdenkt zijn weg; maar de HEERE stiert zijn gang.
PL1881	9. Serce człowiecze rozrządza drogi swe; ale Pan sprawuje kroki jego.	Karoli1908Hu	9. Az embernek elméje gondolja meg az Ő útát; de az Úr igazgatja [8†] annak járását.
RuSV1876	9 Сердце человека обдумывает свой путь, но Господь управляет шествием его.	БКуліш	9. Обдумує свій путь людське серце, та Господь править ходом його.
FI33/38	10. Kuninkaan huulilla on jumalallinen ratkaisu; hänen suunsa ei petä tuomitessaan.	Biblia1776	10. Ennustus on kuninkaan huulissa: ei hänen suunsa puhu tuomiossa väärin.
CPR1642	10. ENnustus on Cuningan huulisa ei hänen suuns puhu duomios wäärin.		
MLV19	10 A divine sentence is in the lips of the king. His mouth will not transgress in judgment.	KJV	10. A divine sentence is in the lips of the king: his mouth transgresseth not in judgment.
Dk1871	10. Der er Guddoms Ord paa en Konges Læber, hans Mund maa ikke forsynde sig i Dom.	KXII	10. Prophetia (är) i Konungens mun; hans mun felar intet i domen.

SANANLASKUT

PR1739	10. Kui kunninga ulede peäl moistlik könne on, siis ei tee temma su mitte kohtus wallatust.	LT	10. Dieviškas sprendimas karaliaus lūpose, ir jo burna nenusikalsta teisme.
Luther1912	10. Weissagung ist in dem Munde des Königs; sein Mund fehlt nicht im Gericht.	Ostervald-Fr	10. Des oracles sont sur les lèvres du roi, et sa bouche ne s'écarte point du droit.
RV'1862	10. Adivinación está en los labios del rey: en juicio no prevaricará su boca.	SVV1770	10 Waarzegging is op de lippen des konings; zijn mond zal niet overtreden in het gericht.
PL1881	10. Sprawiedliwy rozsądek jest w wargach królewskich; w sądzie nie błędzą usta jego.	Karoli1908Hu	10. Jósige van a király ajkain; az ítéletben ne szóljon [9†] hamisságot az ó szája.
RuSV1876	10 В устах царя – слово вдохновенное; уста его не должны погрешать на суде.	БКуліш	10. В царських устах - слово пророче; уста його не мають помилятись в судї.
FI33/38	11. Puntari ja oikea vaaka ovat Herran, hänen tekoaan ovat kaikki painot kukkarossa.	Biblia1776	11. Oikia puntari ja vaaka on Herralta, ja kaikki painokivet kukkarossa ovat hänen tekoansa.
CPR1642	11. Oikia pundaxi ja waaca on HERralda ja caicki painokiwet cuckarosa owat hänen tecons.		
MLV19	11 A just balance and scales are Jehovah's. All the weights of the bag are his work.	KJV	11. A just weight and balance are the LORD'S: all the weights of the bag are his work.
Dk1871	11. Ret Vægt og rette Vægtskaaler høre Herren til, alle Vægtlodder i Posen ere hans	KXII	11. Rätt våg och vigt är af Herranom; och all pund i säckenom äro hans verk.

Værk.

PR1739	11. Öige märkapu ja waekausid on Jehowa käest: keik lööd kukrus on temma tehtud.	LT	11. Teisingi svarsčiai ir svarstyklės yra Viešpaties, visi svarsčiai maišelyje yra Jo darbas.
Luther1912	11. Rechte Waage und Gewicht ist vom HERRN; und alle Pfunde im Sack sind seine Werke.	Ostervald-Fr	11. La balance et le poids juste viennent de l'Éternel, et tous les poids du sachet sont son œuvre.
RV'1862	11. Peso y balanzas derechas son de Jehová: obra suya son todas las pesas de la bolsa.	SVV1770	11 Een rechte waag en weegschaal zijn des HEEREN; alle weegstenen des zaks zijn Zijn werk.
PL1881	11. Waga i szale są ustawą Pańską, a wszystkie gwichty sprawiedliwe w worku są za sprawą jego.	Karoli1908Hu	11. Az Úré az igaz mérték és mérőserpenyő, az Ő műve minden [10+] mérőkő.
RuSV1876	11 Верные весы и весовые чаши – от Господа; от Него же все гири в суме.	БКуліш	11. Вірна вага й мисочки вагові у Господа, в його й усі камінці вагові в саквах.
FI33/38	12. Jumalattomuuden teko on kuninkaille kauhistus, sillä vanhurskaudesta valtaistuin vahvistuu.	Biblia1776	12. Kuninkaan edessä on kauhistus väärin tehdä; sillä vanhurskaudella istuin vahvistetaan.
CPR1642	12. Cuningan edes wäärin tehdä on cauhistus sillä wanhurscaudella istuin wahwistetan.		
MLV19	12 It is an abomination to kings to commit wickedness, because the throne is established	KJV	12. It is an abomination to kings to commit wickedness: for the throne is established by

by righteousness.

righteousness.

Dk1871	12. Ugu deligheds Idræt er en Vederstyggelighed for Konger; thi ved Retfærdighed befæstes Tronen.	KXII	12. Om Konungarna orätt göra, så äro de en styggelse; ty genom rättfärdighet värder Konungssätet fast.
PR1739	12. Kunningatte melest on hirmus, öälust teggema: sest aujärge kinnitakse öigusse läbbi.	LT	12. Karalius bjaurisi nedorybèmis, nes jo sostas jtvirtintas teisingumu.
Luther1912	12. Den Königen ist Unrecht tun ein Greuel; denn durch Gerechtigkeit wird der Thron befestigt.	Ostervald-Fr	12. Les rois doivent avoir horreur de faire le mal, car c'est la justice qui affermit le trône.
RV'1862	12. Abominación es a los reyes hacer impiedad; porque con justicia será confirmado su trono.	SVV1770	12 Het is der koningen gruwel goddeloosheid te doen; want door gerechtigheid wordt de troon bevestigd.
PL1881	12. Obrzydliwością jest królom czynić niezbożność; bo sprawiedliwością stolica umocniona bywa.	Karoli1908Hu	12. Útálatos legyen a királyoknál istentelenséget cselekedni; mert igazsággal erősítették meg a királyiszék.
RuSV1876	12 Мерзость для царей – дело беззаконное, потому что правдою утверждается престол.	БКуліш	12. Ненавидне царям людей безбожных дїло: бо правдою стоїть престол твердо.
FI33/38	13. Vanhurskaat huulet ovat kuninkaille mieleen, ja oikein puhuva he rakastavat.	Biblia1776	13. Oikia neuvo on kuninkaalle otollinen; ja joka oikein puhuu, häntä rakastetaan.
CPR1642	13. Oikia neuwo on Cuningalle otollinen ja joca oikein puhu händä racastetan.		

MLV19	13 Righteous lips are the delight of kings and they love he who speaks right.	KJV	13. Righteous lips are the delight of kings; and they love him that speaketh right.
Dk1871	13. Retfærdigheds Læber ere Konger en Velbehabelighed; og den, som taler Oprigtighed, ham elsker han.	KKII	13. Rätt råd behagar Konungenom, och den som rätt råder, han värder älskad.
PR1739	13. Oigusse uled on kunningatte mele pärrast, ja ta armastab sedda, kes öigust rägib.	LT	13. Karaliams patinka teisios lūpos, ir jie mėgsta tuos, kurie kalba tiesą.
Luther1912	13. Recht raten gefällt den Königen; und wer aufrichtig redet, wird geliebt.	Ostervald-Fr	13. Les rois doivent prendre plaisir aux paroles justes, et aimer celui qui parle avec droiture.
RV'1862	13. Los labios justos son el contentamiento de los reyes; y al que habla lo recto aman.	SVV1770	13 De lippen der gerechtigheid zijn het welgevallen der koningen; en elkeen van hen zal liefhebben dien, die rechte dingen spreekt.
PL1881	13. Przyjemne są królom wargi sprawiedliwe, a szczerych w mowie miują.	Karoli1908Hu	13. Kedvesek a királyoknak az igaz beszédek; [11+] és az [12+] igazmondót szereti a király.
RuSV1876	13 Приятны царю уста правдивые, и говорящего истину он любит.	БКуліш	13. Правдивій уста цареві до вподоби, й говорючого правду він любить.
FI33/38	14. Kuninkaan viha on kuoleman sanansaattaja, mutta sen lepyttää viisas mies.	Biblia1776	14. Kuninkaan viha on kuoleman sanansaattaja; ja viisas mies lepyttää hänen.
CPR1642	14. Cuningan wiha on cuoleman sanansaattaja		

ja wijsas mies lepyttä hänen.

MLV19	14 The wrath of a king is messengers of death, but a wise man will pacify it.	KJV	14. The wrath of a king is as messengers of death: but a wise man will pacify it.
Dk1871	14. Kongens Vrede er Dødens Bud; men en viis Mand forsoner den.	KXII	14. Konungens vrede är dödsens bådskap, och en vis man försonar honom.
PR1739	14. Kunninga tulline wihha on kui surma Kässud; agga tark mees püab sedda ärraleppitada.	LT	14. Karaliaus pyktis yra mirties pasiuntinys, bet išmintingas žmogus gali jį nuraminti.
Luther1912	14. Des Königs Grimm ist ein Bote des Todes; aber ein weiser Mann wird ihn versöhnen.	Ostervald-Fr	14. La fureur du roi est un messager de mort; mais l'homme sage l'apaise.
RV'1862	14. La ira del rey es mensajero de muerte: mas el hombre sabio la evitará.	SVV1770	14 De grimmigheid des konings is als de boden des doods; maar een wijs man zal die verzoenen.
PL1881	14. Gniew królewski jest posłem śmierci; ale mąż mądry ubłaga go.	Karoli1908Hu	14. A királynak felgerjedt haragja olyan, mint a halál követe; de a bölcs férfiú leszállítja azt.
RuSV1876	14 Царский гнев – вестник смерти; но мудрый человек умилостивитего.	БКуліш	14. Царська досада - се вістун смерті, та мудрий чоловік улагодить його.
FI33/38	15. Kuninkaan kasvojen valo on elämäksi, ja hänen suosionsa on kuin keväinen sadepilvi.	Biblia1776	15. Kuin kuninkaan kasvo on leppyinen, siinä on elämä, ja hänen armonsa on niinkuin hiljainen sade.

CPR1642 15. Cosca Cuningan caswo on lepyinen sijnä
on elämä ja hänen armons on nijncuin
hiljainen sade.

MLV19 15 Life is in the light of the king's countenance
and his favor is as a cloud of the latter rain.

KJV

15. In the light of the king's countenance is
life; and his favour is as a cloud of the latter
rain.

Dk1871 15. I Kongens Ansights Lys er Livet, og hans
Bevaagenhed er som en Sky med sildig Regn.

KXII

15. När Konungens ansigte är ljusfligit, det är
livvet, och hans ynnest är såsom ett
aftonregn.

PR1739 15. Kunninga silma walgusses on ello, ja kui
temma meel hea on, se on kui hillise wihma
pilw.

LT

15. Karaliaus veido šviesoje gyvenimas, jo
palankumas kaip vėlyvasis lietus.

Luther1912 15. Wenn des Königs Angesicht freundlich ist,
das ist Leben, und seine Gnade ist wie ein
Spätregen.

Ostervald-Fr

15. Le visage serein du roi donne la vie; et sa
faveur est comme la nuée qui porte la pluie
de l'arrière-saison.

RV'1862 15. En la alegría del rostro del rey está la vida;
y su benevolencia es como la nube tardía.

SVV1770

15 In het licht van des konings aangezicht is
leven; en zijn welgevallen is als een wolk des
spaden regens.

PL1881 15. W jasności twarzy królewskiej jest żywot, a
łaska jego jest jako obłok z deszczem późnym.

Karoli1908Hu

15. A királynak vidám [13†] orczájában élet
van; jóakaratja olyan, mint a tavaszi eső
fellege.

RuSV1876 15 В светлом взоре царя – жизнь, и

БКуліш

15. В ясному погляді царському - життє, й

благоволение его – как облако с поздним дождем.

ласкавість його - мов довго дожиданий дощ.

FI33/38 16. Parempi kultaa on hankkia viisautta, kalliimpi hopeata hankkia ymmärrystä.

Biblia1776 16. Ota viisautta tykös, sillä se on parempi kultaa: ja saada ymmärrystä on kalliimpi hopiaa.

CPR1642 16. OTa wijsautta tygös sillä se on parembi culda ja toimellisuus on callimbi hopiata.

MLV19 16 How much better it is to get wisdom than gold! Yes, to get understanding is rather to be chosen than silver.

KJV 16. How much better is it to get wisdom than gold! and to get understanding rather to be chosen than silver!

Dk1871 16. At købe Visdom, hvor meget bedre er det end Guld? og at købe Forstand at foretrække for Sølv?

KXII 16. Tag vishet till dig, ty hon är bättre än guld; och hafva förstånd är ädlare än silfver.

PR1739 16. Kui paljo parrem on, tarkust ennesele saatma kui kulda; ja moistust saatma, on paljo üllem kui höbbe.

LT 16. Išmintis daug vertingesnė už auksą, supratimasuž sidabrą.

Luther1912 16. Nimm an die Weisheit, denn sie ist besser als Gold; und Verstand haben ist edler als Silber.

Ostervald-Fr 16. Combien il vaut mieux acquérir de la sagesse que de l'or fin! Et combien il est plus excellent d'acquérir de la prudence que de l'argent!

RV'1862 16. Mejor es adquirir sabiduría que oro preciado; y adquirir inteligencia vale más que

SVV1770 16 Hoeveel beter is het wijsheid te bekomen, dan uitgegraven goud, en

la plata.

uitnemender, verstand te bekomen, dan zilver!

PL1881 16. Daleko lepiej jest nabyć mądrości, niżeli złota najczystszego; a nabyć roztropności lepiej, niż srebra.

RuSV1876 16 Приобретение мудрости гораздо лучше золота, и приобретение разума предпочтительнее отборного серебра.

FI33/38 17. Oikeamielisten tie välittää onnettomuuden; henkensä saa pitää, joka pitää vaelluksestansa vaarin.

CPR1642 17. Siwiän tiet wälitäwät paha ja joca tiestäns otta waarin hänellä on elämä.

MLV19 17 The highway of the upright is to depart from evil. He who keeps his way preserves his soul.

Dk1871 17. De oprigtiges slagne Vej er at vige fra det onde; hvo der vil bevare sin Sjæl, maa vare paa sin Vej.

PR1739 17. Oiglaste sille te on, et nemmad kurjast lahkuwad: se hoiab omma hinge, kes omma teed kinnipeab.

Karoli1908Hu 16. Szerzeni bölcseséget, oh menynyivel jobb az [14†] aranyánál; és szerzeni eszességet, kivánatosb az ezüstdíj!

БКуліш 16. Придбати собі мудрість - се лучше над золото, й набути розум - се дорожче над добирне срібло.

Biblia1776 17. Siviän tiet välittäväät pahaa, ja joka sielunsa varjelee, se tiestänsä ottaa vaarin.

KJV 17. The highway of the upright is to depart from evil: he that keepeth his way preserveth his soul.

KXII 17. De frommas väg flyr det arga, och den sin väg bevarar, han behåller sitt lif.

LT 17. Teisiojo keliasšalintis nuo pikto; kas laikosi kelio, išsaugo gyvybę.

Luther1912	17. Der Frommen Weg meidet das Arge; und wer seinen Weg bewahrt, der erhält sein Leben.	Ostervald-Fr	17. Le chemin des hommes droits, c'est de se détourner du mal; celui-là garde son âme qui prend garde à sa conduite.
RV'1862	17. El camino de los rectos es apartarse del mal: su alma guarda, el que guarda su camino.	SVV1770	17 De baan der oprechten is van het kwaad af te wijken; hij behoedt zijn ziel, die zijn weg bewaart.
PL1881	17. Gościniec uprzejmych jest odstąpić od złego; strzeże duszy swej, kto strzeże drogi swojej.	Karoli1908Hu	17. Az igazak országútja eltávozás a gonosztól; megtartja magát az, a ki megőrzi az Ő útát.
RuSV1876	17 Путь праведных – уклонение от зла: тот бережет душу свою, ктохранит путь свой.	БКуліш	17. Путь праведних одвертаєсь від зла; той береже душу свою, хто береже путь свій.
FI33/38	18. Kopeus käy kukistumisen edellä, ylpeys lankeemuksen edellä.	Biblia1776	18. Joka alennetaan, se ensisti tulee ylpiäksi; ja ylpeys on aina lankeemuksen edellä.
CPR1642	18. Joca aletan se ensist tule ylpiäxi ja ylpeys on aina langemuxen edellä.		
MLV19	18 Pride is before destruction and a haughty spirit before a fall.	KJV	18. Pride goeth before destruction, and an haughty spirit before a fall.
Dk1871	18. Foran Undergang er Hovmod, og foran Fald gaar Stolthed.	KXII	18. Den som ett nederfall skall få, han varder tillförene högmodig, och stort sinne går för fallet.

PR1739	18. Körkus tulleb ennekui mahharöhutakse, ja ennekui kegi kommistab, on ta issiennast täis.	LT	18. Išdidumas eina sunaikinimo priekyje, puikybėprieš žlugimą.
Luther1912	18. Wer zu Grunde gehen soll, der wird zuvor stolz; und Hochmut kommt vor dem Fall.	Ostervald-Fr	18. L'orgueil va devant l'écrasement, et la fierté d'esprit devant la ruine.
RV'1862	18. Ántes del quebrantamiento es la soberbia; y ántes de la caida, la altivez de espíritu.	SVV1770	18 Hovaardigheid is voor de verbreking, en hoogheid des geestes voor den val.
PL1881	18. Przed zginieniem przychodzi pycha, a przed upadkiem wyniosłość ducha.	Karoli1908Hu	18. A megromlás előtt kevélység jár, és az eset előtt felfuvalkodottság.
RuSV1876	18 Погибели предшествует гордость, и падению – надменность.	БКуліш	18. Попереду погибелі йде гордinya, а поперед упадку - надуте серце.
FI33/38	19. Parempi alavana nöyrien parissa kuin jakamassa saalista ylpeitten kanssa.	Biblia1776	19. Parempi on nöyränä olla siveiden kanssa, kuin jakaa suurta saalista ylpeiden kanssa.
CPR1642	19. Parembi on nöyränä olla siweitten cansa cuin jaca suurta saalista ylpeitten cansa.		
MLV19	19 Better it is to be of a lowly spirit with the poor, than to divide the spoil with the proud.	KJV	19. Better it is to be of an humble spirit with the lowly, than to divide the spoil with the proud.
Dk1871	19. Det er bedre at være ydmyg i Aanden med de elendige end at dele Bytte med de	KKII	19. Bättre är ödmjuk vara med de elända, än utskifta rof med de högfärdiga.

hovmodige.

PR1739 19. Allandik melest ollema häddalistega on parrem, kui sagi jaggama körkedega.

LT 19. Geriau būti nuolankios dvasios su romiaisiais, negu dalintis grobj su išdidžiaisiais.

Luther1912 19. Es ist besser niedrigen Gemüts sein mit den Elenden, denn Raub austeiln mit den Hoffärtigen.

RV'1862 19. Mejor es abajar el espíritu con los humildes, que partir despojos con los soberbios.

PL1881 19. Lepiej jest być uniżonego ducha z pokornymi, niżeli dzielić korzyści z pysznymi.

RuSV1876 19 Лучше смиряться духом с кроткими, нежели разделять добычу с гордыми.

FI33/38 20. Joka painaa mieleensä sanan, se löytää onnen; ja autuas se, joka Herraan turvaa!

CPR1642 20. Joca jongun asian wijsast alca hän löytää onnen ja se on autuas joca idzens luotta HERraan.

MLV19 20 He who gives heed to the word will find

Ostervald-Fr 19. Il vaut mieux être humble avec les débonnaires, que de partager le butin avec les orgueilleux.

SVV1770 19 Het is beter nederig van geest te zijn met de zachtmoedigen, dan roof te delen met de hovaardigen.

Karoli1908Hu 19. Jobb alázatos lélekkel [15†] lenni a szelídekkel, mint zsákmányon osztozni a kevélyekkel.

БКуліш 19. Лучше з тихими духом смирятись, нїж з гордими здобич паювати.

Biblia1776 20. Joka jonkun asian viisaasti alkaa, hän löytää onnen; ja se on autuas, joka luottaa Herraan.

KJV 20. He that handleth a matter wisely shall

good and whoever trusts in Jehovah, he is fortunate.

find good: and whoso trusteth in the LORD, happy is he.

Dk1871	20. Hvo som giver Agt paa Ordet, skal finde godt; og den, som forlader sig paa Herren, han er lyksalig.	KXII	20. Den ena sak visliga företager, han finner lycko, och säll är den som sig förlåter på Herran.
PR1739	20. Kes maenitsusse sanna tähhele panneb, leiab head, ja kes Jehowa peäle lodab , on wägga önnis.	LT	20. Kas išmintagei tvarko reikalus, susilaiks sėkmės; palaimintas, kuris pasitiki Viešpačiu.

Luther1912 20. Wer eine Sache klüglich führt, der findet Glück; und wohl dem, der sich auf den HERRN verläßt!

Ostervald-Fr 20. Celui qui prend garde à la parole, trouvera le bien; et celui qui se confie en l'Éternel, sera heureux.

RV'1862 20. El entendido en la palabra, hallará el bien; y el que confia en Jehová, bienaventurado él.

SVV1770 20 Die op het woord verstandelijk let, zal het goede vinden; en die op den HEERE vertrouwt, is welgelukzalig.

PL1881 20. Kto ma wzglad na słowa, znajduje dobre; a kto ufa w Panu, błogosławiony jest.

Karoli1908Hu 20. A ki figyelmez az igére, jót nyer; és a ki bízik az [16†] Úrbán, oh mely boldog az!

RuSV1876 20 Кто ведет дело разумно, тот найдет благо, и кто надеется на Господа, тот блажен.

БКуліш 20. Хто веде діло розумно, той знаходить щастє; блажен, хто в Господї надїю має.

FI33/38 21. Jolla on viisas sydän, sitä ymmärtäväiseksi sanotaan, ja huulten suloisuus antaa opetukselle tehoa.

Biblia1776 21. Toimellinen mies ylistetään viisautensa tähdien; ja suloinen puhe lisää oppia.

CPR1642 21. Toimellinen mies ylistetän wijsaudens tähden ja suloinen puhe lisä oppia.

MLV19 21 The wise in heart will be called prudent and the sweetness of the lips increases learning.

Dk1871 21. Den, som er viis i Hjertet, skal kaldes forstandig, og Læbernes Sødme forøger Lærdom.

PR1739 21. Kes süddames tark on, nimmetakse moistlikkuks, ja maggusad uled annawad ikka ennam öppetust.

Luther1912 21. Ein Verständiger wird gerühmt für einen weisen Mann, und liebliche Reden lehren wohl.

RV'1862 21. El sabio de entendimiento es llamado entendido; y la dulzura de labios aumentará la doctrina.

PL1881 21. Kto jest mądrego serca, słynie rozumnym, a słodkość warg przydaje nauki.

RuSV1876 21 Мудрый сердцем прозовется благоразумным, и сладкая речь прибавит к

KJV 21. The wise in heart shall be called prudent: and the sweetness of the lips increaseth learning.

KXII 21. En förståndig varder berömd for en vis man, och ljuft tal lärer väl.

LT 21. Išmintingas širdyje bus vadinamas sumaniu, ir švelniais žodžiais lengviau įtikinti.

Ostervald-Fr 21. On appellera intelligent celui qui a un cœur sage; et la douceur des paroles augmente la science.

SVV1770 21 De wijze van hart zal verstandig genoemd worden; en de zoetheid der lippen zal de lering vermeerderen.

Karoli1908Hu 21. A ki elméjében bölcs, hívatik értelmesnek; a beszédnek pedig édessége neveli a tudományt.

БКуліш 21. Розсудливим назвуть того, в кого мудре серце, та красномовність додастъ

учению.

ваги ученості.

FI33/38	22. Ymmärrys on omistajalleen elämän lähde, mutta hulluus on hullulle kuritus.	Biblia1776	22. Viisaus on elämän lähde hänelle, joka sen saanut on, vaan tyhmäin oppi on hulluus.
CPR1642	22. Wijsaus on elämän lähde hänelle joca sen saanut on waan tyhmäin curitus on hulluus.		
MLV19	22 Understanding is a well-spring of life to him who has it, but the correction of fools is folly.	KJV	22. Understanding is a wellspring of life unto him that hath it: but the instruction of fools is folly.
Dk1871	22. Klogskab er for den, som ejer den, Livets Kilde; men Daarers Tugt er Taabelighed.	KKII	22. Klokhed är en lefvandes källa honom, som hafver henne; men de därars tuktan är galenskap.
PR1739	22. Tark meel on ello hallik sellele, kel sedda on; agga meletumatte öppetus on meleto assi.	LT	22. Supratimas yra gyvybės šaltinis tam, kas jį turi; kvailiu pamokymaskvailystė.
Luther1912	22. Klugheit ist wie ein Brunnen des Lebens dem, der sie hat; aber die Zucht der Narren ist Narrheit.	Ostervald-Fr	22. La prudence est à ceux qui la possèdent une source de vie; mais le châtiment des insensés, c'est leur folie.
RV'1862	22. Manadero de vida es el entendimiento al que le posee: mas la erudición de los insensatos es locura.	SVV1770	22 Het verstand dergenen, die het bezitten, is een springader des levens; maar de tucht der dwazen is dwaasheid.
PL1881	22. Zdrój żywota jest roztropność tym, którzy	Karoli1908Hu	22. Életnek kútfeje [17†] az értelem annak, a

	ją mają; ale umiejętność głupich jest głupstwem.		ki bírja azt; de a bolondok fenyítéke bolondságuk.
RuSV1876	22 Разум для имеющих его – источник жизни, а ученость глупых – глупость.	БКуліш	22. Криница жизняна - разум у разумних, а ученість безумних - дурощі.
FI33/38	23. Viisaan sydän tekee taitavaksi hänen suunsa ja antaa tehoa hänen huultensa opetukselle.	Biblia1776	23. Viisas sydän puhuu toimellisesti, ja hänen huulensa opettavat hyvin.
CPR1642	23. Wijsas sydän puhu toimellisest ja opetta hywin.		
MLV19	23 The heart of the wise instructs his mouth and adds learning to his lips.	KJV	23. The heart of the wise teacheth his mouth, and addeth learning to his lips.
Dk1871	23. Den vises Hjerte gör hans Mund forstandig og lægger end mere Lærdom paa hans Læber.	KXII	23. Ett vist hjerta talar klokliga, och lärer väl.
PR1739	23. Tark südda teeb omma su targaks, ja temma ulede peäle peäle annab ta ikka ennam öppetust.	LT	23. Išmintingojo širdis moko jo burną ir prideda išmanymo jo lūpoms.
Luther1912	23. Ein weises Herz redet klug und lehrt wohl.	Ostervald-Fr	23. Le cœur sage conduit prudemment sa bouche, et ajoute la science à ses lèvres.
RV'1862	23. El corazón del sabio hace prudente su boca; y con sus labios aumenta la doctrina.	SVV1770	23 Het hart eens wijzen maakt zijn mond verstandig, en zal op zijn lippen de lering vermeerderen.

SANANLASKUT

PL1881	23. Serce mądrego roztropnie sprawuje usta swoje, a wargami swemi przydaje nauki.	Karoli1908Hu	23. A bölcsnek elméje értelmesen igazgatja az Ő száját, és az Ő ajkain öregbíti a tudományt.
RuSV1876	23 Сердце мудрого делает язык его мудрым и умножает знание в устах его.	БКуліш	23. Сердце в мудрого чинить язык його мудрим; воно й губам його в промові помагає.
FI33/38	24. Lempeät sanat ovat mesileipää; ne ovat makeat sielulle ja lääkitys luille.	Biblia1776	24. Suloiset sanat ovat mesileipää; ne lohduttavat sielua, ja virvoittavat luut.
CPR1642	24. Suloiset sanat oват mesileiwät lohduttawat sielua ja wirwottawat luut.		
MLV19	24 Pleasant words are a honeycomb: Sweet to the soul and health to the bones.	KJV	24. Pleasant words are as an honeycomb, sweet to the soul, and health to the bones.
Dk1871	24. Liflige Taler ere Honningkage, sød for Sjælen og Lægedom for Benene.	XXII	24. Ljuftig ord äro en hannogskaka; de trösta själena, och uppfriska benen.
PR1739	24. Löbbusad sannad on kui kerje-messi, hingele maggusad, ja ohtuks lukontidele.	LT	24. Malonūs žodžiai yra kaip medussaldūs sielai ir sveiki kūnui.
Luther1912	24. Die Reden des Freundlichen sind Honigseim, trösten die Seele und erfrischen die Gebeine.	Ostervald-Fr	24. Les paroles agréables sont des rayons de miel, une douceur à l'âme, et la santé aux os.
RV'1862	24. Panal de miel son las hablas suaves, suavidad al alma, y medicina a los huesos.	SVV1770	24 Liefelijke redenen zijn een honigraat, zoet voor de ziel, en medicijn voor het gebeente.

PL1881	24. Powieści wdzięczne są jako plastr miodu, słodkością duszy, a lekarstwem kościom.	Karoli1908Hu	24. Lépesmész a gyönyörűséges beszédek; édesek a léleknek, és meggyógyítói a tetemeknek.
RuSV1876	24 Приятная речь – сотовый мед, сладка для души и целебна для костей.	БКуліш	24. Приятна мова - се текучий мід із соту; солодкий він душі, і мов лік для костей.
FI33/38	25. Miehen mielestä on oikea monikin tie, joka lopulta on kuoleman tie.	Biblia1776	25. Monella on tie mielestäänsä oikia, vaan se johdattaa viimein kuolemaan.
CPR1642	25. Monella on tie mielestäänsä otollinen waan se johdatta wijmein cuolemaan.		
MLV19	25 There is a way which seems right to a man, but the end of it are the ways of death.	KJV	25. There is a way that seemeth right unto a man, but the end thereof are the ways of death.
Dk1871	25. Der er en Vej som synes en Mand ret; men til sidst bliver den Vej til Døden.	KKII	25. Mångom behagar en väg väl, men hans yttersta drager till döden.
PR1739	25. Monne melest on te öige; agga selle wiimne ots on surma teed.	LT	25. Kartais kelias, kuris žmogui atrodo teisingas, nuveda į mirtį.
Luther1912	25. Manchem gefällt ein Weg wohl; aber zuletzt bringt er ihn zum Tode.	Ostervald-Fr	25. Il y a telle voie qui semble droite à l'homme, mais dont l'issue est la voie de la mort.
RV'1862	25. Hay camino que es derecho al parecer del hombre: mas su salida son caminos de	SVV1770	25 Er is een weg, die iemand recht schijnt; maar het laatste van dien zijn wegen des

muerte.

doods.

PL1881	25. Zda się podczas droga być prosta człowiekowi; wszakże dokoźczenie jej pewna droga na śmierć.	Karoli1908Hu	25. Van [18†] oly út, mely igaz az ember szeme előtt, de vége a halálnak úta.
RuSV1876	25 Есть пути, которые кажутся человеку прямыми, но конец их путь к смерти.	БКуліш	25. Бувають путі, що здаються прості, та конець їх - дорога до смерті.
FI33/38	26. Työmiehen nälkä tekee työtä hänen hyväkseen, sillä oma suu panee hänelle pakon.	Biblia1776	26. Moni tulee suureen vahinkoon oman suunsa kautta.
CPR1642	26. Moni tulee suureen wahingoon oman suuns cautta.		
MLV19	26 The appetite of the laboring man labors for him, because his mouth urges him.	KJV	26. He that laboureth laboureth for himself; for his mouth craveth it of him.
Dk1871	26. Arbejderens Hunger arbejder for ham; thi hans Mund driver paa ham.	KKII	26. Mången man kommer i stor olycko genom sin egen mun.
PR1739	26. Waewalinne hing näab waewa ennese kahjuks , sest temma su sunnib tedda.	LT	26. Kas dirba, dirba dèl saveš, nes jo burna verčia jj.
Luther1912	26. Mancher kommt zu großem Unglück durch sein eigen Maul.	Ostervald-Fr	26. La faim de celui qui travaille, travaille pour lui, parce que sa bouche l'y contraint.
RV'1862	26. El alma del que trabaja, trabaja para sí; porque su boca le constriñe.	SVV1770	26 De ziel des arbeidzamen arbeidt voor zichzelven; want zijn mond buigt zich voor

hem.

PL1881	26. Człowiek pracowity pracuje sobie; bo go pobudzają usta jego.	Karoli1908Hu	26. A munkálkodó lelke magának munkálkodik; mert az ō szája kényszeríti őt.
RuSV1876	26 Трудящийся трудится для себя, потому что понуждает его к тому рот его.	БКуліш	26. Працюючий працює для себе, бо примушує рот його до того.
FI33/38	27. Kelvoton mies kaivaa toiselle onnettomuutta; hänen huulillaan on kuin polttava tuli.	Biblia1776	27. Jumalatoin ihminen kaivaa onnettomuutta, ja hänen suussansa palaa niinkuin tuli.
CPR1642	27. Irtainen ihminen caewa onnettomutta ja hänen suusans pala tuli.		
MLV19	27 A worthless man devises mischief and in his lips there is as a scorching fire.	KJV	27. An ungodly man diggeth up evil: and in his lips there is as a burning fire.
Dk1871	27. En nedrig Mand bereder Ulykke, og paa hans Læber er der som en brændende Ild.	KXII	27. En lösaktig människa gräfver efter olycko, och i hennes mun brinner eld.
PR1739	27. Pahharetti innimenne kaewab teisele kurja auko , ja temma ulede peäl on kui tulli, mis pölletab.	LT	27. Bedievis žmogus iškasa blogj, ir jo lūpose tarsi deganti ugnis.
Luther1912	27. Ein loser Mensch gräbt nach Unglück, und in seinem Maul brennt Feuer.	Ostervald-Fr	27. L'homme méchant se creuse le mal, et il y a comme un feu brûlant sur ses lèvres.
RV'1862	27. El hombre perverso cava en busca del mal; y en sus labios es como llama de fuego.	SVV1770	27 Een Belialsman graaft kwaad; en op zijn lippen is als brandend vuur.

PL1881	27. Człowiek niezbożny wykopuje złe, a w wargach jego jako ogień pałający.	Karoli1908Hu	27. A haszontalan ember gonoszt ás ki, és az ō ajkain mintegy [19+] égő tűz van;
RuSV1876	27 Человек лукавый замышляет зло, и на устах его как бы огонь палящий.	БКуліш	27. Лукавий чоловік задумає лихо, й в устах у його - мов огонь жерущий.
FI33/38	28. Kavala mies rakentaa riitaa, ja panettelija erottaa ystävykset.	Biblia1776	28. Väärä ihminen saattaa riidan, ja panettelia tekee ruhtinaat eripuraisiksi.
CPR1642	28. Wääräihminen saatta rijdan ja panettelia teke Ruhtinat eripuraisexi.		
MLV19	28 A perverse man scatters abroad strife and a whisperer separates chief friends.	KJV	28. A froward man soweth strife: and a whisperer separateth chief friends.
Dk1871	28. En forvendt Mand kommer Trætte af Sted, og en Bagvadsker fjerner en fortrolig.	KXII	28. En vrång människa kommer träto åstad, och en lackare gör Förstar oens.
PR1739	28. Pörane mees töstab rido, ja kelepeksja lahhutab söbra.	LT	28. Ydingas žmogus sukelia vaidus, ir plepys išskiria draugus.
Luther1912	28. Ein verkehrter Mensch richtet Hader an, und ein Verleumder macht Freunde uneins.	Ostervald-Fr	28. L'homme pervers sème des querelles, et le rapporteur divise les meilleurs amis.
RV'1862	28. El hombre perverso levanta contienda; y el chismoso aparta los principios.	SVV1770	28 Een verkeerd man zal krakeel inwerpen; en een oorblazer scheidt den voornaamsten vriend.

SANANLASKUT

PL1881	28. Mąż przewrotny rozsiewa zwady, a klatecznik rozwija przyjaciół.	Karoli1908Hu	28. A gonosz ember versengést szerez, és a susárló elválasztja a jó barátokat.
RuSV1876	28 Человек коварный сеет раздор, и наушник разлучает друзей.	БКуліш	28. Зрадливий чоловік сїє незгоду, а доносчик і приятелів розводить.
FI33/38	29. Väkivallan mies viekoittelee lähimäisensä ja vie hänet tielle, joka ei ole hyvä.	Biblia1776	29. Viekas ihminen houkuttelee lähimäistänsä, ja johdattaa hänen pahalle tielle.
CPR1642	29. Wiecasihminen haucuttele lähimäistäns ja johdatta hänen pahalle tielle.		
MLV19	29 A man of violence entices his neighbor and leads him in a way that is not good.	KJV	29. A violent man enticeth his neighbour, and leadeth him into the way that is not good.
Dk1871	29. En Voldsmann bedarer sin Næste og fører ham paa en Vej, som ikke er god.	KXII	29. En arg människa lockar sin nästa, och förer honom in på en ondan väg.
PR1739	29. Se mees, kes wäggiwalda teeb, melitab omma liggimest, ja sadab tedda ühhe tee peäle, mis ei olle hea.	LT	29. Smurzininkas vilioja savo artimą ir veda jį blogu keliu.
Luther1912	29. Ein Frevler lockt seinen Nächsten und führt ihn auf keinen guten Weg.	Ostervald-Fr	29. L'homme violent entraîne son compagnon, et le fait marcher dans une voie qui n'est pas bonne.
RV'1862	29. El hombre malo losenga a su prójimo; y le hace caminar por el camino no bueno:	SVV1770	29 Een man des gewelds verlokkt zijn naaste, en hij leidt hem in een weg, die niet goed is.

PL1881	29. Mąż okrutny przewabia bliźniego swego, i wprowadza go na drogę niedobrą.	Karoli1908Hu	29. Az erőszakos ember elhiteti az Ő felebarátját, és nem jó úton viszi őt.
RuSV1876	29 Человек неблагонамеренный развращает ближнего своего и ведет его на путь недобрый;	БКуліш	29. Чоловік підступний близького з путя звертає, й веде його на лиху дорогу; путь недобрий;
FI33/38	30. Joka silmiänsä luimistelee, sillä on kavaluus mielessä; joka huulensa yhteen puristaa, sillä on paha valmiina.	Biblia1776	30. Joka silmää iskee, ei se hyvää ajattele, ja joka huuliansa pureskelee, se pahaa matkaan saattaa.
CPR1642	30. Joca silmä iske ei hän hywä ajattele: ja joca huulians pureskele hän paha matcan saatta.		
MLV19	30 He who shuts his eyes devises perverse things. He who moves his lips completes evil (things).	KJV	30. He shutteth his eyes to devise froward things: moving his lips he bringeth evil to pass.
Dk1871	30. Hvo der lukker sine Øjne for at optænke forvendte Ting, og hvo som bider sine Læber sammen, har alt fuldbragt det onde.	KXII	30. Den som blinkar med ögonen, han tänker intet godt; och den som biter läpparna, han fullkomnar ondt.
PR1739	30. Kes ommad silmad pilkutab, se mötlob pöratse tö peäle: kes ommad uled pikistab, on kurja nou ärramöttelnud.	LT	30. Jis užsimerkia, planuodamas niekšybę, prikandės lūpas, vykdo savo piktus sumanymus.
Luther1912	30. Wer mit den Augen winkt, denkt nichts Gutes; und wer mit den Lippen andeutet,	Ostervald-Fr	30. Celui qui ferme les yeux pour méditer le mal, celui qui serre les lèvres, a déjà

	vollbringt Böses.		accompli le crime.
RV'1862	30. Cierra sus ojos para pensar perversidades: mueve sus labios, efectúa el mal.	SVV1770	30 Hij sluit zijn ogen, om verkeerdheden te bedenken; zijn lippen bijtende, volbrengt hij het kwaad.
PL1881	30. Kto mruga oczyma swemi, zmyśla przewrotności; a kto rucha wargami swemi, broi złe.	Karoli1908Hu	30. A ki behúnya szemeit, azért teszi, hogy álnokságot gondoljon; a ki összeszorítja ajkait, már véghez vitte a gonoszságot.
RuSV1876	30 прищуривает глаза свои, чтобы придумать коварство; закусывая себегубы, совершает злодейство.	БКуліш	30. Він жмурить очі, придумує зраду; закусує губи, - ось готове ледарство.
FI33/38	31. Harmaat hapset ovat kunnian kruunu; se saadaan vanhurskauden tiellä.	Biblia1776	31. Harmaat hiukset ovat kunnian kruunu, joka löydetään vanhurskauden tiellä.
CPR1642	31. Harmat hiuxet owat cunnian Cruunu joca löytän wanhurscauden tieldä.		
MLV19	31 The hoary head is a crown of glory. It will be found in the way of righteousness.	KJV	31. The hoary head is a crown of glory, if it be found in the way of righteousness.
Dk1871	31. Graa Haar er en dejlig Krone, naar de findes paa Retfærdigheds Vej.	KXII	31. Gå hår äro en hederskrona, den på rättsfärdighetenes väg funnen varder.
PR1739	31. Hallid juuksed on illus kroon, mis öigusse tee peält leitakse.	LT	31. Žili plaukaišlovės vainikas, jei įgytas teisumo kelyje.

SANANLASKUT

Luther1912	31. Graue Haare sind eine Krone der Ehren, die auf dem Wege der Gerechtigkeit gefunden wird.	Ostervald-Fr	31. Les cheveux blancs sont une couronne d'honneur; c'est dans la voie de la justice qu'elle se trouve.
RV'1862	31. Corona de honra es la vejez: en el camino de justicia se hallará.	SVV1770	31 De grijsheid is een sierlijke kroon; zij wordt op den weg der gerechtigheid gevonden.
PL1881	31. Koroną chwały jest sędziwość; znajduje się na drodze sprawiedliwości.	Karoli1908Hu	31. Igen szép ékes korona a vénség, az igazságnak útján találtatik.
RuSV1876	31 Венец славы – седина, которая находится на пути правды.	БКуліш	31. Вінок величній - волоссє біле, коли знайдеся на праведній дорозі.
FI33/38	32. Pitkämielin on parempi kuin sankari, ja mielensä hillitseväinen parempi kuin kaupungin valloittaja.	Biblia1776	32. Kärsivällinen on parempi kuin väkevä; ja joka hillitsee mielensä, on parempi, kuin se joka kaupungin voittaa.
CPR1642	32. Kärsiwälinen on parembi cuin wäkewät ja joca hillidze mielens on parembi cuin se joca Caupungin woitta.		
MLV19	32 He who is slow to anger is better than the mighty and he who rules his spirit, than he who takes a city.	KJV	32. He that is slow to anger is better than the mighty; and he that ruleth his spirit than he that taketh a city.
Dk1871	32. Den langmodige er bedre end den vældige, og den, som hersker over sin Aand, er bedre end den, der indtager en Stad.	KXII	32. En tålig man är bättre än en stark; och den, som råder sitt sinne, är bättre än en som städer vinner.

PR1739	32. Pitka melega innime on parrem kui se, kes wäggew; ja kes omma wihha-mele ülle wallitseb, on parrem kui se, kes liñna kätte saab.	LT	32. Lėtas pykti yra geresnis už galiūną, susivaldantis už tą, kuris užima miestą.
Luther1912	32. Ein Geduldiger ist besser denn ein Starker, und der seines Mutes Herr ist, denn der Städte gewinnt.	Ostervald-Fr	32. Celui qui est lent à la colère vaut mieux que l'homme vaillant; et celui qui est maître de son cœur, que celui qui prend des villes.
RV'1862	32. Mejor es el que tarde se aira, que el fuerte; y el que se enseñoréa de su espíritu, que el que toma una ciudad.	SVV1770	32 De lankmoedige is beter dan de sterke; en die heerst over zijn geest, dan die een stad inneemt.
PL1881	32. Lepszy jest nierychły do gniewu, niżeli mocarz; a kto panuje sercu swemu, lepszy jest, niżeli ten, co dobył miasta.	Karoli1908Hu	32. Jobb a hosszútűrő [20+] az erősnél; és a ki uralkodik a maga indulatján, annál, a ki várost vesz meg.
RuSV1876	32 Долготерпеливый лучше храброго, и владеющий собою лучше завоевателя города.	БКуліш	32. Довготерпеливий дужший від силача; себе гамувати - се більш, ніж місто звоювати.
FI33/38	33. Helmassa pudistellen arpa heitetään, mutta Herralta tulee aina sen ratkaisu.	Biblia1776	33. Arpa heitetään syliin, vaan Herralta tulee kaikki sen meno.
CPR1642	33. Arpa heitetän sylijn/ waan hän puto nijncuin HERra tahto.		
MLV19	33 The lot is cast into the lap, but the whole disposing of it is of Jehovah.	KJV	33. The lot is cast into the lap; but the whole disposing thereof is of the LORD.

Dk1871	33. Lodden kastes i Skødet; men den falder, alt soin Herren vil.	KXII	33. Lotten varder kastad i skötet; men han faller hvart Herren vill.
PR1739	33. Liisko heidetakse süllesse; agga Jehowa käest tulleb keik selle öigus.	LT	33. Burtas metamas į skverną, bet jo išsidėstymas priklauso nuo Viešpaties.
Luther1912	33. Das Los wird geworfen in den Schoß; aber es fällt, wie der HERR will.	Ostervald-Fr	33. On jette le sort dans le pan de la robe; mais tout ce qui en résulte vient de l'Éternel.
RV'1862	33. La suerte se echa en el seno: mas de Jehová es todo su juicio.	SVV1770	33 Het lot wordt in den schoot geworpen; maar het gehele beleid daarvan is van den HEERE.
PL1881	33. Los na łono rzucają; ale od Pana jest wszystko rozrządzenie jego.	Karoli1908Hu	33. Az ember kebelében vetnek sorsot; de az Úrtól van annak minden ítélete.
RuSV1876	33 В полу бросается жребий, но все решение его - от Господа.	БКуліш	33. У полу кидається жереб, та випад його від - Господа.

17 luku

Toisen osan jatkoa: Lyhyitä lauselmia elämän eri aloilta

FI33/38	1. Parempi kuiva kannikka rauhassa kuin talon täysi uhripaistia riidassa.	Biblia1776	1. Kuiva pala, siinä jossa rauha on, on parempi kuin huone teurasta täynnä riidassa.
---------	---	------------	--

CPR1642 1. CUiwa pala johon ihminen tyty on parembi
cuin huone liha täynäns rijdan cansa.

MLV19 1 Better is a dry morsel and quietness with it,
than a house full of feasting with strife.

KJV

1. Better is a dry morsel, and quietness therewith, than an house full of sacrifices with strife.

Dk1871 1. Bedre er en tør Bid og Ro derhos end et Hus fuldt af slagtet Kvæg med Trætte.

KXII

1. En torr bete, der man låter sig med nöja, är bättre än ett fullt visthus med träto.

PR1739 1. Parram on kuiw palloke, kus waikne assi jures, kui koia täis tappetud lojuksid rioga.

LT

1. Geriau sausas kąsnis su ramybe negu namai, pilni aukų mėsos, su vaidais.

Luther1912 1. Es ist ein trockner Bissen, daran man sich genügen lässt, besser denn ein Haus voll Geschlachtetes mit Hader.

Ostervald-Fr

1. Un morceau de pain sec, avec la paix, vaut mieux qu'une maison pleine de viandes, avec des querelles.

RV'1862 1. MEJOR es un bocado de pan seco, y en paz, que la casa de cuestión llena de víctimas.

SVV1770

1 Een droge bete, en rust daarbij, is beter, dan een huis vol van geslachte beesten met twist.

PL1881 1. Lepszy jest kęs suchego chleba a w pokoju, niżeli pełen dom nabitego bydła ze swarem.

Karoli1908Hu

1. Jobb a száraz [1+] falat, melylyel van csendesség; mint a levágott barmokkal teljes ház, melyben háborúság van.

RuSV1876 1 Лучше кусок сухого хлеба, и с ним мир, нежели дом, полный заколотого скота, с раздором.

БКуліш

1. Шматочек сухаря та мир до його далеко лучше, ніж хата, повна порізаного скоту, зварнею.

FI33/38	2. Taitava palvelija hallitsee kunnotonta pojaa ja pääsee perinnönjaolle veljestyen rinnalla.	Biblia1776	2. Toimellinen palvelia hallitsee häpiällisiä lapsia, ja hän jakaa perintöä veljein välillä.
CPR1642	2. Toimellinen palvelia hallidze häpiällisiä lapsia ja jaca perindötä weljein wälillä.		
MLV19	2 A servant who deals wisely will have rule over a son who causes shame and will have part in the inheritance among the brothers.	KJV	2. A wise servant shall have rule over a son that causeth shame, and shall have part of the inheritance among the brethren.
Dk1871	2. En klog Tjener skal herske over en Søn, som gør Skam, og han skal dele Arv midt iblandt Brødre.	KXII	2. En klok tjenare skall råda öfver snöplig barn, och skall utskifta arfvet emellan bröder.
PR1739	2. Se sullane, kes targaste ommad asjad aiab, saab wallitsema perre poia ülle, kes häbbi teeb; ja wöttab wendade seas pärris-ossa jaggada.	LT	2. Išmintingas tarnas valdys gėdą darantį sūnų ir gaus paveldėti dalį kaip vienas iš sūnų.
Luther1912	2. Ein kluger Knecht wird herrschen über unfleißige Erben und wird unter den Brüdern das Erbe austeilten.	Ostervald-Fr	2. Le serviteur prudent dominera sur le fils qui fait honte, et il aura part à l'héritage avec les frères.
RV'1862	2. El siervo prudente se enseñoreará del hijo deshonrador; y entre los hermanos partirá la herencia.	SVV1770	2 Een verstandig knecht zal heersen over een zoon, die beschaamd maakt, en in het midden der broederen zal hij erfenis delen.
PL1881	2. Sługa roz tropny będzie panował nad synem,	Karoli1908Hu	2. Az értelmes szolga uralkodik a gyalázatos

	który jest ku haóbie; a między braćmi będzie dzielił dziedzictwo.		fiún, és az atyafiak között az örökségnék részét veszi.
RuSV1876	2 Разумный раб господствует над беспутным сыном и между братьями разделит наследство.	БКуліш	2. Слуга разумний старшує над безумним сином, і між братами він спадок розділити.
FI33/38	3. Hopealle sulatin, kullalle uuni, mutta sydämet koettelee Herra.	Biblia1776	3. Niinkuin tuli koettelee hopian ja ahjo kullan, niin Herra tutkistelee sydämet.
CPR1642	3. Nijncuin tuli coettele hopian ja ahjo cullan nijn Jumala tutkistele sydämet.		
MLV19	3 The refining pot is for silver and the furnace for gold, but Jehovah tries the hearts.	KJV	3. The refining pot is for silver, and the furnace for gold: but the LORD trieth the hearts.
Dk1871	3. Diglen er til Sølvet og Ovnens til Guldet; men den, som prøver Hjerterne, er Herren.	KXII	3. Såsom elden prófvar silfret, och ugnen guld, alltså prófvar Herren hjertan.
PR1739	3. Sullatamisse pot lähhäb höbbedale, ja ahhi kullale tarwis; agga Jehowa katsub süddamed läbbi.	LT	3. Kaip sidabras ir auksas ištiriamas ugnyje, taip Viešpats tiria žmogaus širdj.
Luther1912	3. Wie das Feuer Silber und der Ofen Gold, also prüft der HERR die Herzen.	Ostervald-Fr	3. Le fourneau est pour éprouver l'argent, et le creuset pour l'or; mais c'est l'Éternel qui éprouve les cœurs.
RV'1862	3. Afinador a la plata, y fragua al oro: mas Jehová prueba los corazones.	SVV1770	3 De smeltkroes is voor het zilver, en de oven voor het goud; maar de HEERE proeft

de harten.

PL1881	3. Tygiel srebra a piec złota doświadczaj; ale Pan serc doświadczaj.	Karoli1908Hu	3. Az olvasztótégely az ezüst számára van, és a kemencze az aranyéra; a szívek [2+] vizsgálója pedig az Úr.
RuSV1876	3 Плавильня – для серебра, и горнило – для золота, а сердца испытывает Господь.	БКуліш	3. У горні й в огні очищається золото й срібло, Господь же витрібовує серця.
FI33/38	4. Paha kuuntelee häijyjä huulia, petollisuus kuulee pahoja kieliä.	Biblia1776	4. Paha ottaa pahoista suista vaarin, ja petollinen kuuntelee miezellänsä vahingollista kieltyä.
CPR1642	4. Paha ottaa pahoista suista waarin ja petollinen cuuldele miezelläns wahingollista kieldää.		
MLV19	4 An evildoer gives heed to wicked lips. A liar listens to a mischievous tongue.	KJV	4. A wicked doer giveth heed to false lips; and a liar giveth ear to a naughty tongue.
Dk1871	4. Den onde agter paa uretfærdige Læber; Løgneren laaner Øre til den Tunge, der arbejder paa Fordærvelse.	KKII	4. En ond människa aktar uppå onda munnar, och en falsk människa hörer gerna en skadelig tungo.
PR1739	4. Kes tigge, se panneb nurjatumad uled tähhele, ja kes walle pole körwa pörab, se panneb tähhele keelt, mis kahjo teeb.	LT	4. Nedorėlis klauso klastingų lūpu, o melagispikto liežuvio.
Luther1912	4. Ein Böser achtet auf böse Mäuler, und ein	Ostervald-Fr	4. Le méchant est attentif à la lèvre injuste,

	Falscher gehorcht den schädlichen Zungen.		et le menteur écoute la langue qui calomnie.
RV'1862	4. El malo está atento al labio inicuo; y el mentiroso escucha a la lengua maldiciente.	SVV1770	4 De boosdoener merkt op de ongerechte lip; een leugenaar neigt het oor tot de verkeerde tong.
PL1881	4. Zły pilnuje warg złośliwych, a kłamca słucha języka przewrotnego.	Karoli1908Hu	4. A gonosznevő hallgat az álnok beszédekre, a csalárd hallgat a gonosz nyelvre.
RuSV1876	4 Злодей внимает устам беззаконным, лжец слушается языка пагубного.	БКуліш	4. На злющу мову лиш падлюка вважає; лукавий слухає зрадливого навчання.
FI33/38	5. Joka köyhää pilkkaa, se herjaan hänen luojaansa; joka toisen onnettamuudesta iloitsee, ei jää rankaisematta.	Biblia1776	5. Joka köyhää syljeskelee, se häpäisee Luojaansa; ja joka iloitsee toisen vahingosta, ei pääse rankaisematta.
CPR1642	5. Joca köyhä syljeskele hän häwäise hänen luojans ja joca iloidze toisen wahingosta ei hän pääse rangaisemata.		
MLV19	5 He who mocks a poor man reproaches his maker. He who is glad at calamity will not be unpunished.	KJV	5. Whoso mocketh the poor reproacheth his Maker: and he that is glad at calamities shall not be unpunished.
Dk1871	5. Hvo som bespotter den fattige, forhaaner hans Skaber; hvo som, glæder sig over Ulykke, skal ikke agtes uskyldig.	KXII	5. Den som den fattiga bespottar, han försmäder hans skapare; och den som gläder sig af annars ofärd, han skall icke ostraaffad blifva.

PR1739	5. Kes kehwa irwitab, se laimab temma Teggia: kes teise hukkatusse pärrast rõmustab, ei se jä ilmasüta.	LT	5. Kas pajuokia vargšą, paniekina jo Kūréja, o kas džiaugiasi nelaimēs metu, neišvengs bausmēs.
Luther1912	5. Wer des Dürftigen spottet, der höhnt desselben Schöpfer; und wer sich über eines andern Unglück freut, der wird nicht ungestraft bleiben.	Ostervald-Fr	5. Celui qui se moque du pauvre, déshonore celui qui l'a fait; et celui qui se réjouit d'un malheur, ne demeurera point impuni.
RV'1862	5. El que escarnece al pobre, afrenta a su hacedor; y el que se alegra en la calamidad agena no será sin castigo.	SVV1770	5 Die den arme bespot, smaadt deszelfs Maker; die zich verblijdt in het verderf, zal niet onschuldig zijn.
PL1881	5. Kto się naśmiewa z ubogiego, uwłacza stworzycielowi jego; a kto się raduje z upadku czyjego, nie ujdzie pomsty.	Karoli1908Hu	5. A ki megcsúfolja a szegényt, [3†] gyalázattal illeti annak Teremtőjét; a ki gyönyörködik másnak nyomorúságában, büntetlen [4†] nem lészen!
RuSV1876	5 Кто ругается над нищим, тот хулит Творца его; кто радуется несчастью, тот не останется ненаказанным.	БКуліш	5. Хто вбого поругає, той творця його зневажає; кого нещастє звеселяє, той не зістанеться безкарен.
FI33/38	6. Vanhusten kruunu ovat lastenlapset, ja isät ovat lasten kunnia.	Biblia1776	6. vanhain kruunu ovat lasten lapset, ja lasten kunnia ovat heidän isänsä.
CPR1642	6. Wanhain Cruunu owat lasten lapset ja lasten cunnia on heidän Isäns.		
MLV19	6 Son's sons are the crown of old men and the	KJV	6. Children's children are the crown of old

glory of sons are their fathers.

men; and the glory of children are their fathers.

Dk1871 6. Børnebørn ere de, gamles Krone, og
Børnenes Pryd er deres Fædre.

KXII 6. De gamlas krona äro barnabarn, och
barnas ära äro deras fäder.

PR1739 6. Laste lapsed on wannade kroon, ja laste illo
on nende wannemad.

LT 6. Vaikų vaikai yra senelių vainikas, o vaikų
garbėjų tėvai.

Luther1912² 6. Der Alten Krone sind Kindeskinder, und der
Kinder Ehre sind ihre Väter.

Ostervald-Fr 6. Les enfants des enfants sont la couronne
des vieillards; et les pères sont la gloire de
leurs enfants.

RV'1862 6. Corona de los viejos son los hijos de los
hijos; y la honra de los hijos, sus padres.

SVV1770 6 De kroon de ouden zijn de kindskinderen,
en der kinderen sieraad zijn hun vaderen.

PL1881 6. Korona starców są synowie synów ich, a
ozdoba synów są ojcowie ich.

Karoli1908Hu 6. A véneknek ékessége az unokák, és a
fiaknak ékessége az atyák.

RuSV1876 6 Венец стариков – сыновья сыновей, и
слава детей – родители их.

БКуліш 6. Вінець людей старих - сини синів,
унуки, а слава дітей - родичі їх.

FI33/38 7. Ei sovi houkalle ylevä puhe, saati sitten
ruhtinaalle valhe.

Biblia1776 7. Ei sovi tyhmäin puhua korkeista asioista,
paljoa vähemmin päämiehen valhetella.

CPR1642 7. Ei sowi tyhmäin puhua korkeista asioista
paljo wähemmin Förstin walhetella.

MLV19 7 Excellent speech is not becoming to a fool,
much less lying lips to a prince.

KJV 7. Excellent speech becometh not a fool:
much less do lying lips a prince.

Dk1871	7. Det staar ikke en Daare vel an at tale høje Ord, meget mindre en Fyrste at tale Løgn.	KXII	7. Det står icke en dåra väl att tala om hög ting, mycket mindre en Första, att han gerna ljuger.
PR1739	7. Ei se sünni jölledale, et ta sureste rägib; kui paljo wähhem sünnib würstile, et ta wallet rägib.	LT	7. Kvailiu netinka kalbėti apie didžius dalykus, tuo labiau kunigaikščiui netinka meluoti.
Luther1912	7. Es steht einem Narren nicht wohl an, von hohen Dingen reden, viel weniger einem Fürsten, daß er gern lügt.	Ostervald-Fr	7. La parole grave ne convient point à un insensé; combien moins la parole fausse aux principaux du peuple.
RV'1862	7. No conviene al insensato el labio excelente: ¿cuánto ménos al principio el labio mentiroso?	SVV1770	7 Een voortreffelijke lip past een dwaze niet, veelmin een prins een leugenachtige lip.
PL1881	7. Nie przystoi mowa poważna głupiemu, dopieroż księciu usta kłamiwe.	Karoli1908Hu	7. Nem illik a bolondnak az ékes beszéd; még kevésbbé a tisztességesnek a hazug beszéd.
RuSV1876	7 Неприлична глупому важная речь, тем паче знатному – уста лживые.	БКуліш	7. Дурному не личить поважная мова, тим меньше значньому уста неправдливі.
FI33/38	8. Lahjus on käyttäjänsä silmissä kallis kivi: mihin vain hän kääntyy, hän menestyy.	Biblia1776	8. Jolla vara on lahja antaa, se on niinkuin kallis kivi: kuhunka hän itsensä käääntää, niin hän viisaana pidetään.
CPR1642	8. Jolla wara on lahja anda se on nijncuin callis kiwi cuhunga hän idzens käändä nijn hän wijsana pidetän.		

MLV19	8 A bribe is a precious stone in the eyes of him who has it; wherever it turns, it prospers.	KJV	8. A gift is as a precious stone in the eyes of him that hath it: whithersoever it turneth, it prospereth.
Dk1871	8. Skænk er en yndig Sten i deres Øjne, som modtage den; hvor som helst den vender sig hen, gør den Lykke.	KXII	8. Gåfva är en ädelsten; hvart man henne bär, så främjar hon väl.
PR1739	8. Melehea on kui armas kallis kiwwi selle melest, kel sedda on; kuhho pole ta ial pörab, aiab ta ommad asjad targaste.	LT	8. Dovana lyg brangakmenis davejo akyse; kur jis eina su ja, visur laimi.
Luther1912	8. Wer zu schenken hat, dem ist's ein Edelstein; wo er sich hin kehrt, ist er klug geachtet.	Ostervald-Fr	8. Le présent est comme une pierre précieuse aux yeux de ceux qui le reçoivent; de quelque côté qu'il soit tourné, il plaît.
RV'1862	8. Piedra preciosa es el presente en ojos de sus dueños: a donde quiera que se vuelve, da prosperidad.	SVV1770	8 Het geschenk is in de ogen zijner heren een aangenaam gesteente; waarhenen het zich zal wenden, zal het wel gedijen.
PL1881	8. Jako kamieó drogi, tak bywa dar wdzięczny temu, który go bierze; do czegokolwiek zmierzy, zdarzy mu się.	Karoli1908Hu	8. Drága kő az ajándék elfogadójának szemei előtt; mindenütt, a hova csak fordul, okosan cselekszik.
RuSV1876	8 Подарок – драгоценный камень в глазах владеющего им: куда ни обратится он, успеет.	БКуліш	8. Гостинець - се дорогий камінь у того, що вміє ним владати; куди ні обернесь, пощастиль йому.

SANANLASKUT

FI33/38	9. Joka rikkeen peittää, se rakkautta harrastaa; mutta joka asioita kaivelee, se erottaa ystävykset.	Biblia1776	9. Joka syntiä peittää, se saattaa itsellensä ystävyyden; vaan joka asian ilmoittaa, se saattaa ruhtinaat eripuraisiksi.
CPR1642	9. Joca syndiä peittä hǟn saatta hǟnellens ystawiitā waan joca asian ilmoitta hǟn saatta Förstit eripuraisexi.		
MLV19	9 He who covers a transgression seeks love, but he who repeats a matter separates chief friends.	KJV	9. He that covereth a transgression seeketh love; but he that repeateth a matter separateth very friends.
Dk1871	9. Hvo som skjuler Overtrædelse, søger Kærlighed; men hvo som ripper op i en Sag, fjerner en fortrolig.	KXII	9. Den som synd skyler, han förskaffar vänskap; men den som sakena röjer, han gör Förstar oens.
PR1739	9. Kes ülleastumist kinnikattab, se otsib armastust; agga kes sedda kord korralt üllesarrotab, lahhutab söbra ärra.	LT	9. Kas pridengia nusikaltimą, ieško meilės; kas kaltę nuolat primena, suardo draugystę.
Luther1912	9. Wer Sünde zudeckt, der macht Freundschaft; wer aber die Sache aufröhrt, der macht Freunde uneins.	Ostervald-Fr	9. Celui qui couvre les fautes, cherche l'amitié; mais celui qui en fait rapport, divise les meilleurs amis.
RV'1862	9. El que cubre la prevaricación, busca amistad: mas el que reitera la palabra, aparta al principio.	SVV1770	9 Die de overtreding toedekt, zoekt liefde; maar die de zaak weder ophaalt, scheidt den voornaamsten vriend.
PL1881	9. Kto pokrywa przestępstwo, szuka łaski; ale	Karoli1908Hu	9. Elfedezi a [5†] vétket, a ki keresi a

	kto wznawia rzeczy, rozwacza przyjaciół.		szeretetet; a ki pedig ismétlen előhoz egy dolgot, elszakasztja egymástól a barátságosokat is.
RuSV1876	9 Прикрывающий проступок ищет любви; а кто снова напоминает о нем, тот удаляет друга.	БКуліш	9. Хто провину покриває - любови шукає, хто ж про неї все згадує - друга відвертає.
FI33/38	10. Nuhde pystyy paremmin ymmärtääväiseen kuin sata lyöntiä tyhmään.	Biblia1776	10. Sanat vaikuttavat enemmän toimellisen tykönä, kuin sata haavaa tyhmän tykönä.
CPR1642	10. Sanat peljättäävät enäämän toimellista cuin sata haawa tyhmä.		
MLV19	10 A rebuke enters deeper into him who has understanding than a hundred stripes into a fool.	KJV	10. A reproof entereth more into a wise man than an hundred stripes into a fool.
Dk1871	10. Skænd trænger dybere ind hos en forstandig end at slaa en Daare hundrede Gange.	KXII	10. Ord förskräcka mer en förståndigan, än hundrade hugg en dåra.
PR1739	10. Söitlus moödub ennam moistlikkule, kui sadda hopi halbile.	LT	10. Ispėjimas daugiau padeda išmintingam negu šimtas kirčių kvailam.
Luther1912	10. Schelten bringt mehr ein an dem Verständigen denn hundert Schläge an dem Narren.	Ostervald-Fr	10. Une réprimande fait plus d'effet sur l'homme prudent, que cent coups sur l'insensé.
RV'1862	10. Aprovecha la reprensión en el entendido,	SVV1770	10 De bestrafting gaat dieper in den

más que cien azotes en el insensato.

verstandige, dan den zot honderdmaal te slaan.

PL1881 10. Więcej waży gromienie u roztropnego, niżeli sto plag u głupiego.

RuSV1876 10 На разумного сильнее действует выговор, нежели на глупого сто ударов.

FI33/38 11. Pelkkää onnettomuutta hankkii kapinoitsija, mutta häntä vastaan lähetetään armoton sanansaattaja.

CPR1642 11. Tylly ihminen edzi wahingota tehdä waan julma Engeli tule hänen päällens.

MLV19 11 An evil man seeks only rebellion. Therefore a cruel messenger will be sent against him.

Dk1871 11. Den onde søger kun at vise Genstridighed, men et grusomt Bud skal sendes imod ham.

PR1739 11. Kes kurri, se otsib agga wastopanna; agga üks wägga hirmus Käsk läkkitakse ta peäle.

Luther1912 11. Ein bitterer Mensch trachtet, eitel Schaden zu tun; aber es wird ein grimmiger

Karoli1908Hu 10. Foganatosb a dorgálás [6†] az eszesnél, mint ha megvernéd a bolondot százszor is.

БКуліш 10. Розумного докір більше діймає, ніж дурного сто вдарів.

Biblia1776 11. Niskuri tosin etsii vahinkoa, vaan julma enkeli lähetetään häntä vastaan.

KJV 11. An evil man seeketh only rebellion: therefore a cruel messenger shall be sent against him.

KXII 11. Ett bittert hjerta söker efter att göra skada; men en grufvelig ängel skall komma öfver honom.

LT 11. Blogas žmogus ieško priekabių, todėl žiaurus pasiuntinys bus pasiūstas prieš jį.

Ostervald-Fr 11. Le méchant ne cherche que des querelles; mais un messager cruel sera

	Engel über ihn kommen.		envoyé contre lui.
RV'1862	11. El rebelde no busca sino mal; y mensajero cruel será enviado contra él.	SVV1770	11 Zekerlijk, de wederspannige zoekt het kwaad; maar een wrede bode zal tegen hem gezonden worden.
PL1881	11. Uporny tylko złego szuka, dla tego poseł okrutny będzie naó zesłany.	Karoli1908Hu	11. Csak ellenkezést keres a gonosz, végre kegyetlen követ bocsáttatik ellene.
RuSV1876	11 Возмутитель ищет только зла; поэтому жестокий ангел будет послан против него.	БКуліш	11. Хто бурить - у того тілько лихе на думцї; на його посланий буде ангел без милосердя.
FI33/38	12. Kohdatkoon miestä karhu, jolta on riistetty poikaset, mutta älköön tyhmä hulluudessansa.	Biblia1776	12. Parempi on kohdata karhua, jolta pojat ovat otetut pois, kuin hullua hulluudessansa.
CPR1642	12. Parembi on cohdata carhua jolda pojat oват отетут pois: cuin hullua hulludesans.		
MLV19	12 Let a man meet a bear robbed of her cubs, rather than a fool in his folly.	KJV	12. Let a bear robbed of her whelps meet a man, rather than a fool in his folly.
Dk1871	12. Lad en Mand møde en Bjørn som Ungerne frøtagne, kun ikke en Daare i hans Taabelighed.	KKII	12. Bättre är möta en björn, den ungarna borttagne äro, än enom dåra i hans galenskap.
PR1739	12. Tulgo karro, kes poegest lahti sanud, innimesse wasto, agga mitte halp omma meletuma wisiga.	LT	12. Geriau sutiki mešką, kuriai atimti jos vaikai, negu kvailj jo kvailystėje.

Luther1912	12. Es ist besser, einem Bären begegnen, dem die Jungen geraubt sind, denn einem Narren in seiner Narrheit.	Ostervald-Fr	12. Mieux vaut rencontrer une ourse qui a perdu ses petits, qu'un fou dans sa folie.
RV'1862	12. Encuentre con el hombre un oso, que le hayan quitado sus cachorros, y no un insensato en su locura.	SVV1770	12 Dat een beer, die van jongen beroofd is, een man tegemoet kome, maar niet een zot in zijn dwaasheid.
PL1881	12. Lepiej jest człowiekowi spotkać się z niedźwiedzicą osierociałą, niżeli z głupim w głupstwie jego.	Karoli1908Hu	12. Találjon valakire a fiától megfosztott medve, csak ne a bolond az Ő bolondságában.
RuSV1876	12 Лучше встретить человеку медведицу, лишенную детей, нежели глупца с его глупостью.	БКуліш	12. Лучше стрітити ведмедицю, що йї дітей взято, нїж дурного з його дурнотою.
FI33/38	13. Joka hyvän pahalla palkitsee, sen kodista ei onnettomuus väisty.	Biblia1776	13. Joka kostaa hyvän pahalla, ei hänen huoneestansa pidä pahuus luopuman.
CPR1642	13. Joca costa hywän pahalla ei hänen huonestans pidä pahus luopuman.		
MLV19	13 He who rewards evil for good, evil will not depart from his house.	KJV	13. Whoso rewardeth evil for good, evil shall not depart from his house.
Dk1871	13. Hvo som gengiver godt med ondt fra hans Hus skal det onde ikke vige.	KXII	13. Den som vedergäller godt med ondo, af hans hus skall det onda icke återvända.
PR1739	13. Kes hea eest kurja tassub, selle koiast ei	LT	13. Kas už gera atlygina piktu, pikta

lahku önnetus ärra.

neatsitrauks nuo jo namų.

Luther1912	13. Wer Gutes mit Bösem vergilt, von dessen Haus wird Böses nicht lassen.	Ostervald-Fr	13. Le mal ne quittera point la maison de celui qui rend le mal pour le bien.
RV'1862	13. El que da mal por bien, no se apartará mal de su casa.	SVV1770	13 Die kwaad voor goed vergeldt, het kwaad zal van zijn huis niet wijken.
PL1881	13. Kto oddaje złem za dobre, nie wynijdzie złe z domu jego.	Karoli1908Hu	13. A ki fizet gonoszt [7†] a jóért, nem távozik el a gonosz annak házától.
RuSV1876	13 Кто за добро воздает злом, от дома того не отойдет зло.	БКуліш	13. Хто за добро платить злом, від того домівки не відойде зло.
FI33/38	14. Alottaa tora on päästävä vedet valloilleen; herkeä, ennenkuin riita syttyy.	Biblia1776	14. Riidan alku on niinkuin vewsi, joka itsensä leikkaa ulos: lakkaa riidasta ennenkuin sinä siihen sekaannut.
CPR1642	14. Rijdan alcu on nijncuin wesi joca idzens leicka ulos: Lacka rijdast ennencuins sijhen secannut.		
MLV19	14 The beginning of strife is like letting out water. Therefore leave off contention, before there is quarreling.	KJV	14. The beginning of strife is as when one letteth out water: therefore leave off contention, before it be meddled with.
Dk1871	14. Hvo som begynder Trætte, aabner for Vand opgiv derfor Trætten, førend den vælter sig frem.	KXII	14. Begynnelse tillträdo är såsom ett vatten, det sig utskär; haf alltså du kif födrag, förr än du der inmängd varder.

PR1739	14. Kes rido hakkab, on otsego se, kes wet lahti lasseb: sepärrast jätta rido mahha, ennekui sa saad kimpusse.	LT	14. Kivirčo pradžia kaip užtvankos plyšys, todėl liaukis ginčytis, kol nevėlu.
Luther1912	14. Wer Hader anfängt, ist gleich dem, der dem Wasser den Damm aufreißt. Laß du vom Hader, ehe du drein gemengt wirst.	Ostervald-Fr	14. Commencer une querelle c'est ouvrir un passage à l'eau; avant qu'on en vienne à la dispute, retire-toi.
RV'1862	14. Soltar las aguas es el principio de la contienda: pues ántes que se revuelva el pleito, déjalo.	SVV1770	14 Het begin des krakeels is gelijk een, die het water opening geeft; daarom verlaat den twist, eer hij zich vermenigt.
PL1881	14. Kto zaczyna zwadę, jest jako ten, co przekopuje wodę; przetoż niż się zwada rozsili, zaniechaj go.	Karoli1908Hu	14. Mint a ki árvizet szabadít el, olyan a háborúság kezdete; azért minekelőtte kihatna, hagyd el [8+] a versengést.
RuSV1876	14 Начало ссоры – как прорыв воды; оставь ссору прежде, нежели разгорелась она.	БКуліш	14. Почин до сварки - як прірва води; покинь же сварку, нім ще розгорілась.
FI33/38	15. Syyllisen syyttömäksi ja syyttömän syylliseksi tekijä ovat kumpikin Herralle kauhistus.	Biblia1776	15. Joka jumalattoman hurskaaksi sanoo, ja joka vanhurskaan soimaa jumalattomaksi, ne molemmat ovat Herralle kauhistus.
CPR1642	15. Joca jumalottoman hurscaxi sano ja joca wanhurscan soima jumalattomaxi ne molemmat owat HERralle cauhistus.		
MLV19	15 He who justifies a wicked man and he who condemns a righteous man, both of them	KJV	15. He that justifieth the wicked, and he that condemneth the just, even they both

alike are an abomination to Jehovah.

are abomination to the LORD.

Dk1871	15. Den som frikender den ugudelige, og den, som kender den retfærdige skyldig, ere begge Herren en Vederstyggelighed.	KXII	15. Den som den ogudaktiga dömer godan, och den som fördömer den rättfärdiga, de äro både Herranom en styggelse.
PR1739	15. Kes öäla innimesele öigust moistab, ja moistab hukka sedda, kes öige, need on ka mollemad hirmsad Jehowa melest.	LT	15. Kas išteisina nedorėlj ir kas pasmerkia teisujj, abu yra pasibjaurėjimas Viešpačiui.
Luther1912	15. Wer den Gottlosen gerechtspricht und den Gerechten verdammt, die sind beide dem HERRN ein Greuel.	Ostervald-Fr	15. Celui qui déclare juste le méchant, et celui qui déclare méchant le juste, sont tous deux en abomination à l'Éternel.
RV'1862	15. El que justifica al impío, y el que condena al justo, ámbos a dos son abominación a Jehová.	SVV1770	15 Wie den goddeloze rechtvaardigt, en den rechtvaardige verdoemt, zijn den HEERE een gruwel, ja, die beiden.
PL1881	15. Kto usprawiedliwia niezbożnego, a winnym czyni sprawiedliwego, oba jednak są obrzydliwością Panu.	Karoli1908Hu	15. A ki igaznak mondja [9†] a bűnöst, és kárhoztatja az igazat, útlátos az Úrnak egyaránt mind a kettő.
RuSV1876	15 Оправдывающий нечестивого и обвиняющий праведного – оба мерзость перед Господом.	БКуліш	15. Хто грішного правдить і правого винуватить, - оба вони гидота Господеві.
FI33/38	16. Mitä hyötyä on rahasta tyhmän kässissä? Viisauden hankkimiseen ei ole ymmärrystä.	Biblia1776	16. Mitä tyhmä tekee kädessänsä rahalla, ettei hänellä ole sydäntä ostaa viisautta?
CPR1642	16. Mitä tyhmä teke kädesäns rahalla ettei		

hänellä ole sydändä osta wijsautta?

MLV19	16 Why is there a price in the hand of a fool to buy wisdom, since he has no understanding?	KJV	16. Wherefore is there a price in the hand of a fool to get wisdom, seeing he hath no heart to it?
Dk1871	16. Hvortil skal dog Penge i Daarens Haand? er det for at købe Visdom, da han dog ikke har Forstand?	KXII	16. Hvad skall en dåre med penningar i handene, efter han icke hafver hjerta till att köpa vishet?
PR1739	16. Mis tarwis on warra halbi kä? tarkust sama, ja temmal ep olle meelt.	LT	16. Kam kvailiui mokēti pinigus už išmintj, kai jis jos visai netrokšta?
Luther1912	16. Was soll dem Narren Geld in der Hand, Weisheit zu kaufen, so er doch ein Narr ist?	Ostervald-Fr	16. Que sert le prix dans la main d'un insensé pour acheter la sagesse, puisqu'il manque de sens?
RV'1862	16. ¿De qué sirve el precio en la mano del insensato para comprar sabiduría, no teniendo entendimiento?	SVV1770	16 Waarom toch zou in de hand des zots het koopgeld zijn, om wijsheid te kopen, dewijl hij geen verstand heeft?
PL1881	16. Cóż po dostatku w ręku głupiego, ponieważ do nabycia mądrości rozumu nie ma?	Karoli1908Hu	16. Miért van a vétel ára a bolondnak kezében a bölcseség megszerzésére, holott nincsen néki elméje?
RuSV1876	16 К чему сокровище в руках глупца? Для приобретения мудрости у него нет разума.	БКуліш	16. Про що скарби в руках у дурня? щоб придбати собі мудрість, - на те в його нема ума.

FI33/38	17. Ystävä rakastaa ainiaan ja veli syntyy varaksi hädässä.	Biblia1776	17. Ystävä rakastaa ainian, ja veli tulee julki hädässä.
CPR1642	17. Ystävä racasta ainian ja weli tule julki hädäsä.		
MLV19	17 A friend loves at all times and a brother is born for adversity.	KJV	17. A friend loveth at all times, and a brother is born for adversity.
Dk1871	17. En Ven elsker altid, men en Broder fødes til Hjælp i Nød.	KXII	17. En vän älskar alltid, och en broder varder rönt i nödene.
PR1739	17. Öige sõbber armastab iggal aial; agga kes siis wend on, kui kitsas kä, se peab weel sündima.	LT	17. Draugas visuomet myli ir brolis pasirodo nelaimēje.
Luther1912	17. Ein Freund liebt allezeit, und als ein Bruder wird er in Not erfunden.	Ostervald-Fr	17. L'intime ami aime en tout temps, et il naîtra comme un frère dans la détresse.
RV'1862	17. En todo tiempo ama el amigo: mas el hermano para la angustia es nacido.	SVV1770	17 Een vriend heeft te aller tijd lief; en een broeder wordt in de benauwdheid geboren.
PL1881	17. Wszelkiego czasu miłość przymierza, a w ucisku stawia się jako brat.	Karoli1908Hu	17. minden időben szeret, aki [10+] igaz barát, és testvérül születik [11+] a nyomorúság idejére.
RuSV1876	17 Друг любит во всякое время и, как брат, явится во время несчастья.	БКуліш	17. Друг любить про всяк час, і, як брат, зявиться він, коли спаде нещастє.
FI33/38	18. Mieltä vailla on mies, joka kättää lyöpi, joka	Biblia1776	18. Se on tyhmä ihmisen, joka kätensä

	menee toista takaamaan.		taritsee, ja takaa lähimmäisensä.
CPR1642	18. Se on tyhmä joca kätens taridze ja taca lähimmäisens.		
MLV19	18 A man void of understanding strikes hands and becomes a surety in the presence of his neighbor.	KJV	18. A man void of understanding striketh hands, and becometh surety in the presence of his friend.
Dk1871	18. Et Menneske, som fattes Forstand, giver Haandslag og gaar i Borgen hos sin Næste.	KXII	18. Det är en dåre, som handena räcker, och går i borgan för sin nästa.
PR1739	18. Sel iñimessel polle meelt peas, kes kätlööb ja käemehheks lähheb liggiimesse nähhes.	LT	18. Kam trūksta proto, tas sukerta rankas ir laiduoja už savo draugą.
Luther1912	18. Es ist ein Narr, der in die Hand gelobt und Bürge wird für seinen Nächsten.	Ostervald-Fr	18. Celui-là est dépourvu de sens, qui touche dans la main, et qui se rend caution envers son prochain.
RV'1862	18. El hombre falto de entendimiento toca la mano, fiando a otro delante de su amigo.	SVV1770	18 Een verstandeloos mens klapt in de hand, zich borg stellende bij zijn naaste.
PL1881	18. Człowiek głupi daje rękę, czyniąc rękojemstwo przed twarzą przyjaciela swego.	Karoli1908Hu	18. Értelmetlen ember az, a ki kezét adja, fogadván kezességet barátja előtt.
RuSV1876	18 Человек малоумный дает руку и ручается заближнего своего.	БКуліш	18. Чоловік малоумний дає руку й ручиться за близнього свого.

SANANLASKUT

FI33/38	19. Joka toraa rakastaa, se rikkomusta rakastaa; joka ovensa korottaa, se hankkii kukistumistaan.	Biblia1776	19. Joka toraa rakastaa, se rakastaa syntiä; ja joka ovensa korottaa, se etsii onnettomuutta.
CPR1642	19. Joca tora racasta hǟn racasta syndiä ja joca owens corgotta hǟn edzi onnettomutta.		
MLV19	19 He loves transgression who loves strife. He who raises high his gate seeks destruction.	KJV	19. He loveth transgression that loveth strife: and he that exalteth his gate seeketh destruction.
Dk1871	19. Hvo der elsker Trætte, elsker Overtrædelse; hvo som søger Undergang, gör sin Dør høj.	KXII	19. Den som kif älskar, han älskar synd; och den sina dörr höga gör, han far efter olycko.
PR1739	19. Se armastab ülleastumist, kes taplemist armastab: kes omma ukse körgeks teeb, se otsib kahjo.	LT	19. Kas mēgsta ginčus, myli nuodēmę, kas stato aukštus vartus, ieško prazūties.
Luther1912	19. Wer Zank liebt, der liebt Sünde; und wer seine Türe hoch macht, ringt nach Einsturz.	Ostervald-Fr	19. Celui qui aime les querelles, aime le mal; et celui qui élève trop son portail, veut qu'il coule.
RV'1862	19. La prevaricación ama, el que ama pleito; y el que alza su portada, busca quebrantamiento.	SVV1770	19 Die het gekijf liefheeft, heeft de overtreding lief; die zijn deur verhoogt, zoekt verbreking.
PL1881	19. Kto miłuje zwadę, miłuje grzech; a kto wynosi usta swe, szuka upadku.	Karoli1908Hu	19. Szereti a gonoszt, a ki szereti a háborúságot; a ki magasbítja kapuját,

			romlást keres.
RuSV1876	19 Кто любит ссоры, любит грех, и кто высоко поднимает ворота свои, тот ищет падения.	БКуліш	19. Хто любить сварку, той любить і гріх; а хто надто високо піднімає ворота свої, шукає упадку.
FI33/38	20. Väärämielinен ei onnea löydä, ja kavalakielinen suistuu onnettamuuteen.	Biblia1776	20. Häijy sydän ei löydä mitään hyvää; ja jolla paha kieli on, se lankee onnettamuuteen.
CPR1642	20. Häijy sydän ei löydä mitän hywää ja jolla paha kieli on hän lange onnettomiteen.		
MLV19	20 He who has a wayward heart finds no good and he who has a perverse tongue falls into mischief.	KJV	20. He that hath a froward heart findeth no good: and he that hath a perverse tongue falleth into mischief.
Dk1871	20. Den, som er vanartig i Hjertet, skal ikke finde godt; og den, som taler forvendt med sin Tunge, skal falde i Ulykke.	KXII	20. Ett vrångt hjerta finner intet godt; och den som en ond tungo hafver, han faller i olycko.
PR1739	20. Kes pörane süddamest, se ei leia head, ja kes omma kelega pöörleb, langeb önnetusse sisse.	LT	20. Kas turi klastingą širdj, nieko gero nepasieks; kieno liežuvis iškreiptas, turės bėdų.
Luther1912	20. Ein verkehrtes Herz findet nichts Gutes; und der verkehrter Zunge ist, wird in Unglück fallen.	Ostervald-Fr	20. Le cœur pervers ne trouvera point le bonheur, et la langue double tombera dans le malheur.
RV'1862	20. El perverso de corazón nunca hallará bien;	SVV1770	20 Wie verdraaid is van hart, zal het goede

y el que revuelve con su lengua, caerá en mal.

niet vinden; en die verkeerd is met zijn tong, zal in het kwaad vallen.

PL1881 20. Przewrotny w sercu nie znajduje dobrego; Karoli1908Hu 20. Az elfordult szívű ember nem nyerhet a kto jest przewrotnego języka, wpadnie we złe.

RuSV1876 20 Коварное сердце не найдет добра, и лукавый язык попадет в беду.

БКуліш 20. Підступне серце не знайде добра, й язик лукавий впадає в біду.

FI33/38 21. Tyhmä on murheeksi siittäjällensä, ja houkan isä on iloa vailla.

Biblia1776 21. Joka tyhmän synnyttää, hänen isä on murhe, ja tyhmän isä ei ole iloa.

CPR1642 21. Joca tyhmän synnyttä hänellä on murhe ja tyhmän Isällä ei ole ilo.

MLV19 21 He who begets a fool, it is to his sorrow and the father of a fool has no joy.

KJV 21. He that begetteth a fool doeth it to his sorrow: and the father of a fool hath no joy.

Dk1871 21. Den, som avler en Daare, ham bliver det til Bedrøvelse, og en Daares Fader skal ikke glæde sig.

KKII 21. En dåre gör sig sjelf sorg, och en dáras fader hafver ingen glädje.

PR1739 21. Kennele halp poeg sündinud, se on temma mele-härmiks; ja jölledast poiast ei tunne issa rõmo.

LT 21. Kvailas sūnusne džiaugsmas, bet rūpestis tēvui.

Luther1912 21. Wer einen Narren zeugt, der hat Grämen; und eines Narren Vater hat keine Freude.

Ostervald-Fr 21. Celui qui a donné naissance à un insensé, en aura de l'ennui; et le père d'un

		fou ne se réjouira point.
RV'1862	21. El que engendra al insensato, para su tristeza le engendra; y el padre del insensato no se alegrará.	SVV1770 21 Wie een zot genereert, die zal hem tot droefheid zijn; en de vader des dwazen zal zich niet verblijden.
PL1881	21. Kto spłodził głupiego, na smutek swój spłodził go, ani się rozweseli ojciec niemądrego.	Karoli1908Hu 21. A ki szül bolondot, szüli ő magának [12+] bánatra; és nem örvendez a bolondnak atyja.
RuSV1876	21 Родил кто глупого, – себе на горе, и отец глупого не порадуется.	БКуліш 21. Хто дурня зродив - то собі на горе; отець безумного не зазнає радощів.
FI33/38	22. Terveydeksi on iloinen sydän, mutta murtunut mieli kuivuttaa luut.	Biblia1776 22. Ilainen sydän tekee elämän suloiseksi, vaan surullinen sydän kaivaa luut.
CPR1642	22. Ilainen sydän teke elämän suloisesti waan surullinen sydän cuiwa luut.	
MLV19	22 A cheerful heart is a good medicine, but a broken spirit dries up the bones.	KJV 22. A merry heart doeth good like a medicine: but a broken spirit drieth the bones.
Dk1871	22. Et glad Hjerte er en god Lægedom; men et nedslaaet Mod udtørre Benene.	KXII 22. Ett gladt hjerta gör lifvet lustigt; men ett bedröfvadt sinne uttorkar benen.
PR1739	22. Römus südda sadab head terwist; agga russuks pekstud waim kuiwatab luudke ärra.	LT 22. Linksma širdis gydo kaip vaistai; prislégta dvasia džiovina kaulus.

SANANLASKUT

Luther1912	22. Ein fröhlich Herz macht das Leben lustig; aber ein betrübter Mut vertrocknet das Gebein.	Ostervald-Fr	22. Le cœur joyeux vaut un remède; mais l'esprit abattu dessèche les os.
RV'1862	22. El corazón alegre hará buena disposición: mas el espíritu triste seca los huesos.	SVV1770	22 Een blij hart zal een medicijn goed maken; maar een verslagen geest zal het gebeente verdrogen.
PL1881	22. Serce wesołe oczerstwia jako lekarstwo; ale duch sfrasowany wysusza kości.	Karoli1908Hu	22. A vidám elme [13†] jó orvosságul szolgál; a szomorú lélek pedig megszáratja a csontokat.
RuSV1876	22 Веселое сердце благотворно, как врачевство, а унылый дух сушит кости.	БКуліш	22. Веселе серце - як лік, добродійне, а дух сумовитий висушує й кості.
FI33/38	23. Jumalaton ottaa lahjuksen vastaan toisen povelta vääristääksensä oikeuden tiet.	Biblia1776	23. Jumalatoin ottaa mielellänsä salaisesti lahjoja, mutkataksensa lain teitä.
CPR1642	23. Jumalatoin ottaa mielellänsä salaisest lajhat mutcataxens lain teitä.		
MLV19	23 A wicked man receives a bribe out of the bosom to pervert the ways of justice.	KJV	23. A wicked man taketh a gift out of the bosom to pervert the ways of judgment.
Dk1871	23. Den ugudelige tager Gave i Smug for at bøje Rettens Stier.	KKII	23. Den ogudaktige tager gerna hemliga gåfvor, till att böja rättsens väg.
PR1739	23. Kes öäl, se wöttab melehead pouest, et ta kohhut öigusse tee peält körwale pörab.	LT	23. Nedorēlis ima kyšius, kad iškreiptų teisingumą.

SANANLASKUT

Luther1912	23. Der Gottlose nimmt heimlich gern Geschenke, zu beugen den Weg des Rechts.	Ostervald-Fr	23. Le méchant accepte le présent, pour renverser les voies de la justice.
RV'1862	23. El impío toma presentes del seno, para pervertir las veredas del derecho.	SVV1770	23 De goddeloze zal het geschenk uit den schoot nemen, om de paden des rechts te buigen.
PL1881	23. Niezbożny potajemnie dar bierze, aby podwrócił ścieszki sądu.	Karoli1908Hu	23. A kebelből kivett ajándékot az istentelen elveszi, a törvény [14†] útának elfordítására.
RuSV1876	23 Нечестивый берет подарок из пазухи, чтобы извратить пути правосудия.	БКуліш	23. Дарунки з пазухи бере безбожний, щоби скривити стежки правосуду.
FI33/38	24. Ymmärtäväisellä on viisaus kasvojensa edessä, mutta tyhmän silmät kiertävät maailman rantaa.	Biblia1776	24. Toimellinen mies laittaa itsensä viisaasti, vaan tyhmä heittelee silmiänsä sinne ja tänne.
CPR1642	24. Toimellinen mies laitta hänens wijsasti waan tyhmä heittele silmiäns sinne ja tänne.	KJV	24. Wisdom is before him that hath understanding; but the eyes of a fool are in the ends of the earth.
MLV19	24 Wisdom is before the face of him who has understanding, but the eyes of a fool are in the ends of the earth.	KXII	24. En förståndig man bär sig visliga åt; en dåre kastar ögonen hit och dit.
Dk1871	24. For den forstandiges Ansigt er Visdommen; men en Daares Øjne ere ved Jordens Ende.	LT	24. Supratinas žmogus siekia išminties, kvailio akys žemės pakraščiuose.
PR1739	24. Tarkus paistab ühhe moistlikko silmist; agga halbi silmad lähhäwad ma-ilma otsa.		

Luther1912	24. Ein Verständiger gebärdet sich weise; ein Narr wirft die Augen hin und her.	Ostervald-Fr	24. La sagesse est devant l'homme prudent; mais les yeux de l'insensé vont au bout de la terre.
RV'1862	24. En el rostro del entendido se parece la sabiduría: mas los ojos del insensato, hasta el cabo de la tierra.	SVV1770	24 In het aangezicht des verstandigen is wijsheid; maar de ogen des zots zijn in het einde der aarde.
PL1881	24. Na twarzy roztropnego znać mądrość; ale oczy głupiego aż na kraju ziemi.	Karoli1908Hu	24. Az eszesnek orczájából kitetszik a bölcseség; a bolondnak pedig szemei országolnak a földnek végéig.
RuSV1876	24 Мудрость – пред лицем у разумного, а глаза глупца – на конце земли.	БКуліш	24. В разумного мудрість - перед очима, дурного ж очі - на конці землі її вбачають.
FI33/38	25. Tyhmä poika on isällensä suruksi ja synnyttäjällensä mielihaikeaksi.	Biblia1776	25. Hullu poika on isänsä suru, ja äidillensä murhe, joka hänen synnyttänyt on.
CPR1642	25. Hullu poica on Isäns suru ja äitillens murhe joca hänen synnyttänyt on.		
MLV19	25 A foolish son is a grief to his father and bitterness to her who bore him.	KJV	25. A foolish son is a grief to his father, and bitterness to her that bare him.
Dk1871	25. En daarlig Søn er sin Fader en Harm og sin Moder en Bedrøvelse.	KKII	25. En galen son är sins faders grämelse, och sine modets bedröfvelse, den honom födt hafver.
PR1739	25. Halp poeg on omma issale	LT	25. Kvailas sūnusapmaudas tévui ir

melebahhandusseks, ja kibbe sellele , kellest
ta sündind.

Luther1912 25. Ein törichter Sohn ist seines Vaters
Trauern und Betrübnis der Mutter, die ihn
geboren hat.

RV'1862 25. El hijo insensato es enojo a su padre; y
amargura a la que le engendró.

PL1881 25. Syn głupi żałością jest ojcu swemu, a
gorzkością rodzicielce swojej.

RuSV1876 25 Глупый сын – досада отцу своему и
огорчение для матери своей.

FI33/38 26. Paha jo sekin, jos syttöntä sakotetaan;
kovin kohtuutonta, jos jaloja lyödäään.

CPR1642 26. Ei ole se hyvä että wanhurscalle tehdän
väärin taicka että sitä Ruhtinasta lyödän joca
oikein duomidze.

MLV19 26 Also to punish a righteous man is not good,
nor to kill* nobles for uprightness.

Dk1871 26. Det er end ikke godt at lægge Bøder paa

skausmas motinai.

Ostervald-Fr 25. L'enfant insensé fait le chagrin de son
père, et l'amertume de celle qui l'a enfanté.

SVV1770 25 Een zotte zoon is een verdriet voor zijn
vader, en bittere droefheid voor degene, die
hem gebaard heeft.

Karoli1908Hu 25. Búslása az ō atyjának a bolond fiú,
[15†] és az ō szülőjének keserűsége.

БКуліш 25. Безумний син - отцю своїму гірка
досада, ще гірше горе він матері своїй.

Biblia1776 26. Ei ole se hyvä, että vanhurskalle tehdään
väärin, taikka että sitä ruhtinasta lyödäään,
joka oikein tuomitsee.

KJV 26. Also to punish the just is not good, nor
to strike princes for equity.

KXII 26. Det är icke godt att man oförrättar den

	den retfærdige eller at slaa ædle Mænd tvært imod Ret.		rättafärdiga, eller att man slår Förstan, som rätt regerar.
PR1739	26. Ep olle se ka hea, nuhtlust panna selle peäle, kes öige, ja neid öiglase mele pärrast lüa, kes heamelelissed on.	LT	26. Bausti teisujj yra negera, kaip ir mušti kunigaikščius už teisingumą.
Luther1912	26. Es ist nicht gut, daß man den Gerechten schindet, noch den Edlen zu schlagen, der recht handelt.	Ostervald-Fr	26. Il n'est pas bon de condamner le juste à l'amende, ni de frapper les hommes honnêtes pour avoir fait ce qui est droit.
RV'1862	26. Ciertamente condenar al justo, no es bueno: ni herir a los príncipes sobre el derecho.	SVV1770	26 Het is niet goed, den rechtvaardige ook te doen boeten, dat de prinsen iemand slaan zouden om hetgeen recht is.
PL1881	26. Zaiste nie dobra, winować sprawiedliwego, albo żeby przełożeni kogo dla cnoty bić mieli.	Karoli1908Hu	26. Még megbirságolni is az igazat nem jó, a tisztelességet megverní igazságáért.
RuSV1876	26 Нехорошо и обвинять правого, и быть вельмож за правду.	БКуліш	26. Не гарно се, на правого вину спихати, як і бити* старшину за суд справедливий.
FI33/38	27. Joka hillitsee sanansa, on taitava, ja mielensä malttava on ymmärtäväinen mies.	Biblia1776	27. Toimellinen mies taitaa puheensa tallella pitää, ja taitava mies on kallis sielu.
CPR1642	27. Toimellinen mies taita puhens tallella pitää ja taitawa mies on callis sielu.		
MLV19	27 He who spares his words has knowledge and he who is of a cool spirit is a man of	KJV	27. He that hath knowledge spareth his words: and a man of understanding is of an

	understanding.		excellent spirit.
Dk1871	27. Den, som sparer sine Ord, besidder Kundskab, og en koldsindig Mand er forstandig.	KXII	27. En förnumstig man hafver hof med sitt tal, och en förståndig man håller sin anda.
PR1739	27. Kes ommad könned kinnipeab, sel on tundminne; ja moistlik mees on tassase melega.	LT	27. Kas turi supratimą, susilaiko kalboje, protingas žmogus turi romią dvasią.
Luther1912	27. Ein Vernünftiger mäßigt seine Rede; und ein verständiger Mann ist kaltes Muts.	Ostervald-Fr	27. L'homme retenu dans ses paroles connaît la prudence, et celui qui est d'un esprit froid, est un homme entendu.
RV'1862	27. Detiene sus dichos el que sabe sabiduría; y de preciado espíritu es el hombre entendido.	SVV1770	27 Wie wetenschap weet, houdt zijn woorden in; en een man van verstand is kostelijk van geest.
PL1881	27. Kto zawściąga mowy swe, jest umiejętnym; drogiego ducha jest mąż rozumny.	Karoli1908Hu	27. A ki megtartóztatja [16†] beszédét, az tudós ember, és a ki higgadt lelkű, az értelmes férfiú.
RuSV1876	27 Разумный воздержан в словах своих, и благоразумный хладнокровен.	БКуліш	27. Розумний - хто в словах здергливий, і мудрий той, в кого кров холодна.
FI33/38	28. Hullukin käy viisaasta, jos vaiti on; joka huulensa sulkee, on ymmärtäväinen.	Biblia1776	28. Jos tyhmä vaiti olis, niin hän viisaaksi luettaisiin, ja toimelliseksi, jos hän suunsa pitäis kiinni.
CPR1642	28. Jos tyhmä wai olis nijn hän wijsaxi luetaisin		

ja toimellisexi jos hän suuns pidäis kijnni.

MLV19	28 Even a fool, when he holds his peace, is considered wise. When he shuts his lips, he is prudent.	KJV	28. Even a fool, when he holdeth his peace, is counted wise: and he that shutteth his lips is esteemed a man of understanding.
Dk1871	28. Ogsaa en Daare, om han tav, kunde regnes for viis; den, som holder sine Læber til, er forstandig.	KXII	28. Om en dåre tigde, vorde han ock vis räknad, och förståndig, om han munnen tillhölle.
PR1739	28. Ka üks meleto, kui ta wait on, arwatakse targaks, ja moistlikkuks, kui ta ommad uled kinnipeab.	LT	28. Net kvailys, jei jis tyli, laikomas išmintingu, ir kas sučiaupia lūpas, laikomas protingu.
Luther1912	28. Ein Narr, wenn er schwiege, wurde auch für weise gerechnet, und für verständig, wenn er das Maul hielte.	Ostervald-Fr	28. L'insensé même passe pour sage quand il se tait, et celui qui ferme ses lèvres est un homme intelligent.
RV'1862	28. Aun el insensato cuando calla, es contado por sabio: el que cierra sus labios es entendido.	SVV1770	28 Een dwaas zelfs, die zwijgt, zal wijs geacht worden, en die zijn lippen toesluit, verstandig.
PL1881	28. Gdy głupi milczy, za mądrogo poczytany bywa; a który zatula wargi swoje, za rozumnego.	Karoli1908Hu	28. Még a bolond is, amikor hallgat, bölcsnek [17†] ítéltetik; mikor ajkait bezárja, eszesnek.
RuSV1876	28 И глупец, когда молчит, может показаться мудрым, и затворяющий уста свои – благоразумным.	БКуліш	28. І дурень, як мовчить, здається бути мудрим, а як уста стулить, - навіть розважливим.

18 luku

Toisen osan jatkoa: Lyhyitä lauselmia elämän eri aloilta

FI33/38 1. Erieseurainen noudattaa omia pyyteitään; kaikin neuvoin hän riitaa haastaa.

CPR1642 1. ERipurainen edzi mitä hänelle kelpa ja secoitta idzens caickeen wijsauteen.

MLV19 1 He who desires to separate himself seeks excuses and rages against all sound-wisdom.

Dk1871 1. Særlingen søger sin egen Lyst; han vælter sig ind paa alt det, som staar fast.

PR1739 1. Kes ennast lahhutab teiste seltsist, se otsib, mis tulleb immustada, ja lasseb ennast seggada keige tössise asja sisse.

Luther1912 1. Wer sich absondert, der sucht, was ihn gelüstet, und setzt sich wider alles, was gut ist.

RV'1862 1. CONFORME al deseo busca el apartado: en

Biblia1776 1. Eripurainen etsii mitä hänelle kelpaa, ja sekoittaa itsensä kaikkiin asioihin.

KJV 1. Through desire a man, having separated himself, seeketh and intermeddleth with all wisdom.

KXII 1. Den som lust hafver till att komma tvedrägt åstad, han söker efter träto, ehvar han kan.

LT 1. Dėl savo užgaidų žmogus atskiria nuo kitų ir prieštarauja tam, kas teisinga.

Ostervald-Fr 1. Celui qui s'isole suit son inclination; il s'obstine contre toute raison.

SVV1770 1 Die zich afzondert, tracht naar wat

toda doctrina se envolverá.

begeerlijks; hij vermengt zich in alle bestendige wijsheid.

PL1881 1. Człowiek swej myśli, szuka tego, co mu się podoba, a w każdej rzecz wraca się.

RuSV1876 1 Прихоти ищет своенравный, восстает против всего умного.

FI33/38 2. Tyhmän halu ei ole ymmärrykseen, vaan tuomaan julki oma mielensä.

CPR1642 2. Tyhmällä ei ole himo ymmärryxeen mutta mitä hänellä on hänen sydämessäns.

MLV19 2 A fool has no delight in understanding, but only that his heart may reveal itself.

Dk1871 2. Daaren har ikke Behag i Forstand, men deri, at hans Hjerteaabenbarer sig.

PR1739 2. Moistus ei olle halbi mele pärrast, waid se, et ta südda ennast ilmutab.

Luther1912 2. Ein Narr hat nicht Lust am Verstand, sondern kundzutun, was in seinem Herzen steckt.

Karoli1908Hu 1. A maga kivánsága után megy az agyas ember, minden igaz bölcseség ellen dühösködik.

БКуліш 1. Своєвольний всього забагає; він устає проти всього, що каже розум.

Biblia1776 2. Tyhmällä ei ole himo ymmärrykseen, vaan niitä ilmoittamaan, mitkä ovat hänen sydämessänsä.

KJV 2. A fool hath no delight in understanding, but that his heart may discover itself.

KKII 2. En dåre hafver icke lust till förstånd, utan till hvad han hafver i hjertat.

LT 2. Kvailiu nerūpi išmintis, o tik parodyti, kas yra jo širdyje.

Ostervald-Fr 2. Ce n'est pas à la prudence que l'insensé prend plaisir; mais c'est à manifester ce qu'il a dans le cœur.

RV'1862	2. No toma placer el insensato en la inteligencia: mas en lo que se descubre su corazón.	SVV1770	2 De zot heeft geen lust aan verstandigheid, maar daarin, dat zijn hart zich ontdekt.
PL1881	2. Nie kocha się głupi w roztropności, ale w tem, co mu objawia serce jego.	Karoli1908Hu	2. Nem gyönyörködik a bolond az értelemben, hanem abban, hogy az ő elméje nyilvánvalóvá legyen.
RuSV1876	2 Глупый не любит знания, а только бы выказать свой ум.	БКуліш	2. Дурний не любить знання, хиба тільки, щоб повеличатись дотепом.
FI33/38	3. Kunne jumalaton tulee, tulee ylenkatsekin, ja häpeällisen menon mukana häväistys.	Biblia1776	3. Jumalattoman tullessa tulee ylönkatse, pilkka ja häpiä.
CPR1642	3. Cusa jumalatoin hallidze sijnä on ylöncadze pilcka ja häpiä.		
MLV19	3 When a wicked man comes, contempt also comes and with disgrace, reproach.	KJV	3. When the wicked cometh, then cometh also contempt, and with ignominy reproach.
Dk1871	3. Naar en ugdelig kommer, kommer ogsaa Foragt og med Skammen Forhaanelse.	KKII	3. Der den ogudaktige råder, der kommer föraktelse och försmädelse med hån.
PR1739	3. Kui öäl innime tulleb, siis tulleb ka laitminne, ja häbbinaeroga tulleb laimaminne.	LT	3. Kai ateina nedorélis, ateina ir panieka, o su nešlove ateina gëda.
Luther1912	3. Wo der Gottlose hin kommt, da kommt Verachtung und Schmach mit Hohn.	Ostervald-Fr	3. Quand le méchant vient, le mépris vient aussi, et avec l'opprobre vient l'ignominie.
RV'1862	3. Cuando viene el impío, viene también el	SVV1770	3 Als de goddeloze komt, komt ook de

menosprecio; y con el deshonrador, la vergüenza.

verachting en met schande versmaadheid.

PL1881 3. Gdy przychodzi niezbożny, przychodzi też wzgarda, a z mężem lekkomyślnym urąganie.

RuSV1876 3 С приходом нечестивого приходит и презрение, а с бесславием – поношение.

FI33/38 4. Syviä vesiä ovat sanat miehen suusta, ovat virtaava puro ja viisauden lähde.

CPR1642 4. Sanat ihmisen suusa owat nijcuin sywät wedet ja wiisauden lähde on täynnäns wirta.

MLV19 4 The words of a man's mouth are deep waters. The wellspring of wisdom is a pouring forth brook.

Dk1871 4. Ord i en Mands Mund ere dybe Vande, en sprudlende Bæk Visdoms Kilde.

PR1739 4. Mehhe su sannad on kui süggaw wessi, ja tarkusse hallik on kui jörggi, mis ülleskedab.

Luther1912 4. Die Worte in eines Mannes Munde sind wie tiefe Wasser, und die Quelle der Weisheit ist ein voller Strom.

RV'1862 4. Aguas profundas son las palabras de la boca

Karoli1908Hu 3. Mikor eljő az istentelen, eljő a megútálás; és a szidalommal a gyalázat.

БКуліш 3. З безбожником приходить і погорда, а з безчесним - сором.

Biblia1776 4. Sanat ihmisen suussa ovat niinkuin syvä vedet, ja viisauden lähde on täynnä virtaa.

KJV 4. The words of a man's mouth are as deep waters, and the wellspring of wisdom as a flowing brook.

KXII 4. Orden uti ens mun äro såsom djup vatten, och vishetenäs källa är en full ström.

LT 4. Žmogaus žodžiai yra gilus vanduo, išminties šaltinistikanti srovė.

Ostervald-Fr 4. Les paroles de la bouche d'un homme sont des eaux profondes; et la source de la sagesse est un torrent qui jaillit.

SVV1770 4 De woorden van den mond eens mans zijn

del hombre; y arroyo revertiente la fuente de la sabiduría.

diepe wateren; en de springader der wijsheid is een uitstortende beek.

PL1881 4. Słowa ust męża mądrogo są jako wody głębokie, a źródło mądrości jako potok wylewający.

RuSV1876 4 Слова уст человеческих – глубокие воды; источник мудрости – струящийся поток.

Karoli1908Hu 4. Mély víz az ember [1†] szájának beszéde, buzogó patak a bölcseségnék kútfeje.

БКуліш 4. Слова в устах мужа - глибокії води; з джерела мудрості - широкий потік.

FI33/38 5. Ei ole hyvä pitää syyllisen puolta ja vääräksi väänää syttömän asiaa oikeudessa.

CPR1642 5. Ei ole hyvä cadzoa jumalattoman muoto ja sorta wanhurstasta duomiosa.

Biblia1776 5. Ei ole hyvä katsoa jumalattomain muotoa, ja sortaa vanhurskasta tuomiossa.

MLV19 5 To respect the person of a wicked man is not good, nor to turn aside a righteous man in judgment.

KJV 5. It is not good to accept the person of the wicked, to overthrow the righteous in judgment.

Dk1871 5. Det er ikke godt at anse den ugodeliges Person, at gøre en retfærdig Uret i Dommen.

KXII 5. Det är icke godt att se till dens ogudaktigas person, till att nedertrycka den rättfärdiga i domen.

PR1739 5. Ei olle mitte hea öälast luggu piddada, ja ühhe öige öigust kohtus köwweraks pöörda.

LT 5. Negerai būti šališku nedorēliui ir teisme nuskriausti teisujj.

Luther1912 5. Es ist nicht gut, die Person des Gottlosen achten, zu beugen den Gerechten im Gericht.

Ostervald-Fr 5. Il n'est pas bon d'avoir égard à la personne du méchant, pour faire tort au

			juste dans le jugement.
RV'1862	5. Tener respeto a la persona del impío, para hacer caer al justo de su derecho, no es bueno.	SVV1770	5 Het is niet goed, het aangezicht des goddelozen aan te nemen, om den rechtvaardige in het gericht te buigen.
PL1881	5. Nie dobra to, mieć wzglad na osobę niezbożnego, aby był podwrócony sprawiedliwy w sądzie.	Karoli1908Hu	5. A gonosz személyének kedvezni nem jó, elfordítani az [2†] igazat az ítéletben.
RuSV1876	5 Нехорошо быть лицеприятным к нечестивому, чтобы нисровергнуть праведного на суде.	БКуліш	5. Вважати на особу безбожного - се діло погане, тим паче, щоб праведного повалити на судї.
FI33/38	6. Tyhmän huulet tuovat mukanaan riidan, ja hänen suunsa kutsuu lyöntejä.	Biblia1776	6. Tyhmän huulet saattavat toran, ja hänen suunsa noudattaa haavoja.
CPR1642	6. Tyhmän huulet saattawat toran ja hänen suuns noudatta haavoja.		
MLV19	6 A fool's lips enter into contention and his mouth calls for stripes.	KJV	6. A fool's lips enter into contention, and his mouth calleth for strokes.
Dk1871	6. Daarens Læber blande sig i Trætte, og hans Mund raaber efter Slag.	KKII	6. Ens dåras läppar komma med kif, och hans mun far efter hugg.
PR1739	6. Halbi uled lähhäwad rio sisse, ja temma su hüab hawo.	LT	6. Kvailio lūpos sukelia vaidus, ir jis savo burna prašosi mušamas.

SANANLASKUT

Luther1912	6. Die Lippen des Narren bringen Zank, und sein Mund ringt nach Schlägen.	Ostervald-Fr	6. Les lèvres de l'insensé amènent la querelle, et sa bouche appelle les coups.
RV'1862	6. Los labios del insensato vienen con pleito; y su boca a cuestiones llama.	SVV1770	6 De lippen des zots komen in twist, en zijn mond roept naar slagen.
PL1881	6. Wargi głupiego zmierzają do swaru, a usta jego do bitwy wyzywają.	Karoli1908Hu	6. A bolondnak beszédei szereznek versengést, és az Ő szája ütésekért kiált.
RuSV1876	6 Уста глупого идут в ссору, и слова его вызывают побои.	БКуліш	6. Безумного уста вдаются у сварку, а його слова викликують бійку.
FI33/38	7. Oma suu on tyhmälle turmioksi ja omat huulet ansaksi hänelle itselleen.	Biblia1776	7. Tyhmän suu häpäisee itsensä, ja hänen huulensa ovat paula omalle omalle sielulle.
CPR1642	7. Tyhmän suu häväise idzens ja hänen huulens saatta paulaan oman sieluns.		
MLV19	7 A fool's mouth is his destruction and his lips are the snare of his soul.	KJV	7. A fool's mouth is his destruction, and his lips are the snare of his soul.
Dk1871	7. Daarens Mund er en Fordærvelse for ham selv, og hans Læber ere en Snare for hans Sjæl.	KXII	7. Ens dåras mun skämmer sig sjelf, och hans läppar fånga hans egen själ.
PR1739	7. Halbi su teeb temmale ehmatust, ja ta uled on temma hingele wörkutamisse paelaks.	LT	7. Kvailio burna jij pražudo; jo lūpospinkleis jo sielai.
Luther1912	7. Der Mund des Narren schadet ihm selbst, und seine Lippen fangen seine eigene Seele.	Ostervald-Fr	7. La bouche de l'insensé est une ruine pour lui, et ses lèvres sont un piège à son âme.

RV'1862	7. La boca del insensato es quebrantamiento para sí; y sus labios son lazos para su alma.	SVV1770	7 De mond des zots is hemzelven een verstoring, en zijn lippen een strik zijner ziel.
PL1881	7. Usta głupiego są upadkiem jego, a wargi jego sidłem duszy jego.	Karoli1908Hu	7. A bolondnak szája az Ő [3†] romlása, és az Ő beszédei az Ő életének tőre.
RuSV1876	7 Язык глупого – гибель для него, и уста его – сеть для души его.	БКуліш	7. Беспутнього язык - погибель для него, а уста його - се сіть на душу його.
FI33/38	8. Panettelijan puheet ovat kuin herkkupalat ja painuvat sisusten kammioihin asti.	Biblia1776	8. Panetteian sanat ovat haavat, ja kävät läpi sydämen.
CPR1642	8. Panettelian sanat oват haawat ja käywät läpi sydämen.		
MLV19	8 The words of a whisperer are as dainty morsels and they go down into the innermost parts.	KJV	8. The words of a talebearer are as wounds, and they go down into the innermost parts of the belly.
Dk1871	8. En Bagvadskers Ord lyde som Skæmt, dog trænge de ind i inderste Bug.	XXII	8. Ens lackares ord äro hugg, och de gå en genom hjertat.
PR1739	8. Kelepeksia sannad on kui naljakad, ja siiski lähhäwad nemmad süddame pohja.	LT	8. Apkalbos yra lyg skanėstas, kuris pasiekia žmogaus vidurius.
Luther1912	8. Die Worte des Verleumders sind Schläge und gehen einem durchs Herz.	Ostervald-Fr	8. Les paroles d'un médisant sont comme des friandises; elles pénètrent jusqu'au-dedans des entrailles.
RV'1862	8. Las palabras del chismoso parecen blandas:	SVV1770	8 De woorden des oorblazers zijn als

mas ellas descienden hasta lo íntimo del vientre.

dergenen, die geslagen zijn, en die dalen in het binnenste des buiks.

PL1881 8. Słowa obmówcy są jako słowa zranionych, a wszakże przenikają do wnętrzości żywota.

Karoli1908Hu 8. A susárlónak beszédei hizelkedők; és azok a szív belsejét áthatják.

RuSV1876 8 Слова наушника – как лакомства, и они входят во внутренность чрева.

БКуліш 8. Нашептані слова - неначе лакітки, а все ж вони до дна у череві доходять.

FI33/38 9. Joka on veltto toimessansa, se on jo tuhontekijän veli.

Biblia1776 9. Joka laiska on työssänsä, hän on sen veli, joka vahinkoa tekee.

CPR1642 9. Joca laisca on työsäns hän on sen weli joca wahingota teke.

MLV19 9 He who is also slack in his work is a brother to him that is a destroyer.

KJV 9. He also that is slothful in his work is brother to him that is a great waster.

Dk1871 9. Ogsaa den, som er efterladen i sin Gerning, er Broder til den, som er en Ødeland.

KXII 9. Den som lat är i sitt arbete, han är hans broder som skada gör.

PR1739 9. Ka se, kes ommas teggemisses lödw, on selle wend, kes pahhaste teeb.

LT 9. Kas tingi dirbti, yra naikintojo brolis.

Luther1912 9. Wer lässig ist in seiner Arbeit, der ist ein Bruder des, der das Seine umbringt.

Ostervald-Fr 9. Celui qui se relâche dans son ouvrage, est frère de celui qui dissipe ce qu'il a.

RV'1862 9. También el que es negligente en su obra, es hermano del dueño disipador.

SVV1770 9 Ook die zich slap aanstelt in zijn werk, die is een broeder van een doorbrenger.

PL1881	9. Kto niedbały w sprawach swoich, bratem jest utratnika.	Karoli1908Hu	9. A ki lágyan viseli magát az ō dolgában, testvére annak, a ki tönkre tesz.
RuSV1876	9 Нерадивый в работе своей – брат расточителю.	БКуліш	9. Недбалий в своїй роботі - се рідний брат розтратника.
FI33/38	10. Herran nimi on vahva torni; hurskas juoksee sinne ja saa turvan.	Biblia1776	10. Herran nimi on vahva linna: vanhurskas juoksee sinne, ja tulee varjelluksi.
CPR1642	10. HERran nimi on wahwa linna wanhurscas juoxe sinne ja tule warjelluxi.		
MLV19	10 The name of Jehovah is a strong tower. A righteous man runs into it and is safe.	KJV	10. The name of the LORD is a strong tower: the righteous runneth into it, and is safe.
Dk1871	10. Herrens Navn er et fast Taarn, den retfærdige løber til det og bliver beskyttet.	KXII	10. Herrans Namn är ett fast slott; den rättfärdige löper dit, och värder beskyddad.
PR1739	10. # Jehowa nimmi on tuggew torn, siñna jure jookseb se, kes öige, ja saab körge warjopaika.	LT	10. Viešpaties vardastvirtas bokštas, teisieji bēga į jį ir yra saugūs.
Luther1912	10. Der Name des HERRN ist ein festes Schloß; der Gerechte läuft dahin und wird beschirmt.	Ostervald-Fr	10. Le nom de l'Éternel est une forte tour; le juste y court, et il y est dans une haute retraite.
RV'1862	10. Torre fuerte es el nombre de Jehová: a él correrá el justo, y será levantado.	SVV1770	10 De Naam des HEEREN is een Sterke Toren; de rechtvaardige zal daarhenen lopen, en in een Hoog Vertrek gesteld

worden.

PL1881	10. Imię Pańskie jest mocną wieżą; sprawiedliwy się do niej uciecze, a wywyższony będzie.	Karoli1908Hu	10. Erős torony az Úrnak neve, [4†] ahoz folyamodik az igaz, és bátorságos lészen.
RuSV1876	10 Имя Господа – крепкая башня: убегает в нее праведник – и безопасен.	БКуліш	10. Імя Господнє - се кріпка тверджа; втече праведник у нїї, і він безпечен.
FI33/38	11. Rikkaan tavara on hänen vahva kaupunkinsa, ja korkean muurin kaltainen hänen kuvitteluissaan.	Biblia1776	11. Rikkaan tavara on hänelle vahva kaupunki, ja niinkuin korkea muuri hänen mielestäänsä.
CPR1642	11. Rickan tawara on hänelle wahwa Caupungi ja nijncuin corkia muuri sen ymbärillä.		
MLV19	11 The rich man's wealth is his strong city and as a high wall in his own imagination.	KJV	11. The rich man's wealth is his strong city, and as an high wall in his own conceit.
Dk1871	11. Den riges Gods er hans faste Stad og som en høj Mur i hans egen Tanke.	KXII	11. Dens rikas gods är honom en fast stad, och såsom en hög mur allt omkring.
PR1739	11. Ühhe rikka warra on temma kindel lin, ja kui kõrge müür temma möttes.	LT	11. Turtuolio lobis yra jo įtvirtintas miestas, ir jo nuosavybė yra kaip aukšta siena jam.
Luther1912	11. Das Gut des Reichen ist ihm eine feste Stadt und wie hohe Mauern in seinem Dünkel.	Ostervald-Fr	11. Les biens du riche sont sa ville forte, et comme une haute muraille, dans son imagination.

RV'1862	11. Las riquezas del rico son la ciudad de su fortaleza; y como un muro alto, en su imaginación.	SVV1770	11 Des rijken goed is de stad zijner sterkte, en als een verheven muur in zijn inbeelding.
PL1881	11. Majętność bogatego jest miastem jego mocnem, a jako mur wysoki w myśl iego.	Karoli1908Hu	11. A gazdagnak vagyona az Ő [5†] erős városa, és mint a magas kőfal, az Ő gondolatja szerint.
RuSV1876	11 Имение богатого – крепкий город его, и как высокая ограда в его воображении.	БКуліш	11. Багатому скарби здаються кріпким містом, він уважає їх за високі мури.
FI33/38	12. Kukistumisen edellä miehen sydän ylpistyy, mutta kunnian edellä käy nöyryys.	Biblia1776	12. Kuin joku lankee, niin hänen sydämensä ensisti tulee ylpiäksi, ja ennenkuin joku kunniaan tulee, pitää hänen näyrän oleman..
CPR1642	12. Cosca jocu lange nijn hänen sydämens ensist tule ylpiäxi ja ennencuin jocu cunniaan tule pitä hänen kärsimän.		
MLV19	12 Before destruction the heart of man is haughty and before honor is humility.	KJV	12. Before destruction the heart of man is haughty, and before honour is humility.
Dk1871	12. Foran Undergang hovmoder en Mands Hjerte sig; og foran Ære gaar Ydmyghed.	KKII	12. Då en skall ett nederfall få, så varder hans hjerta tillförene stolt; och förr än man till äro kommer, måste man lida.
PR1739	12. Innimesse südda lähhäb ülbeks, ennekui tedda mahharöhutakse, ja enne au on	LT	12. Prieš sunaikinimą žmogaus širdis pasididžiuoja, prieš pagerbimą eina

allandaminne.

nuolankumas.

Luther1912	12. Wenn einer zu Grunde gehen soll, wird sein Herz zuvor stolz; und ehe man zu Ehren kommt, muß man zuvor leiden.	Ostervald-Fr	12. Le cœur de l'homme s'élève, avant que la ruine arrive; mais l'humilité précède la gloire.
RV'1862	12. Ántes del quebrantamiento se eleva el corazón del hombre; y ántes de la honra, el abatimiento.	SVV1770	12 Voor de verbreking zal des mensen hart zich verheffen; en de nederigheid gaat voor de eer.
PL1881	12. Przed upadkiem podnosi się serce człowiecze, a sławę uprzeda poniżenie.	Karoli1908Hu	12. A megromlás előtt [6†] felfuvalkodik az ember elméje; a tisztesség előtt pedig [7†] alázatosság van.
RuSV1876	12 Перед падением возносится сердце человека, а смирение предшествует славе.	БКуліш	12. Перед упадком гордуватє серце в чоловіка, а перед славою - покора.
FI33/38	13. Jos kuka vastaa, ennenkuin on kuullut, on se hulluutta ja koituu hänelle häpeäksi.	Biblia1776	13. Joka vastaa ennenkuin hän kuulee, se on hänen hulluudeksi ja häpiäksi.
CPR1642	13. Joca wasa ennencuin hän cuule se on hänen hulludexi ja häpiäxi.		
MLV19	13 He who gives answer before he hears, it is folly and shame to him.	KJV	13. He that answereth a matter before he heareth it, it is folly and shame unto him.
Dk1871	13. Naar nogen giver Svar, før han hører, er det ham en Daarskab og Skam.	KXII	13. Den som svarar förr än han hörer, honom är det en galenskap och skam.

PR1739	13. Kes kostab, ennekui ta saab kuulnud, se on temmale üks meleto assi ja teotus.	LT	13. Kas atsako, iki gallo neišklausės, tas kvailas ir begėdis.
Luther1912	13. Wer antwortet ehe er hört, dem ist's Narrheit und Schande.	Ostervald-Fr	13. Celui qui répond à un discours, avant que de l'avoir entendu, fait une folie et s'attire la confusion.
RV'1862	13. El que responde palabra ántes de oir, insensatez le es, y vergüenza.	SVV1770	13 Die antwoord geeft, eer hij zal gehoord hebben, dat is hem dwaasheid en schande.
PL1881	13. Kto odpowiada, pierwej niż wysłucha, głupstwo to jego i zelżywość.	Karoli1908Hu	13. A ki felel valamit, míg meg nem hallja, ez bolondság és gyalázatos rá nézve.
RuSV1876	13 Кто дает ответ не выслушав, тот глуп, и стыд ему.	БКуліш	13. Хто, не вислухавши, відповідає, той дурень і стид на його спадає.
FI33/38	14. Miehekäs mieli pitää sairaankin pystyssä, mutta kuka voi kantaa murtunutta mieltä?	Biblia1776	14. Ihmisen henki pitää ylös hänen heikkoutensa; vaan murheellista henkeä kuka voi kärsiä?
CPR1642	14. Jolla iloinen sydän on hän taita pitää hänen kärsimises mutta cosca hengi on murhellinen cuca taita sitä kärsiä?		
MLV19	14 The spirit of a man will sustain his infirmity, but a broken spirit who can bear?	KJV	14. The spirit of a man will sustain his infirmity; but a wounded spirit who can bear?
Dk1871	14. En Mands Mod opholder ham i hans	KXII	14. Den som ett gladt hjerta hafver, han vet

	Sygdom; men naar Modet er nedslaaet, hvo kan bære det?		hålla sig uti sitt lidande; men när anden är bedröfvad, hvad kan en lida?
PR1739	14. Innimesse hea meel peab teist ülles temma haigusses; agga kui waim on russuks pekuud, kes woib sedda kannatada.	LT	14. Žmogaus dvasia palaiko jji negalioje, bet kas pakels sužeistą dvasią?
Luther1912	14. Wer ein fröhlich Herz hat, der weiß sich in seinem Leiden zu halten; wenn aber der Mut liegt, wer kann's tragen?	Ostervald-Fr	14. L'esprit de l'homme le soutiendra dans la maladie; mais si l'esprit est abattu, qui le relèvera?
RV'1862	14. El ánimo del hombre suportará su enfermedad: mas al ánimo angustiado, ¿quién le suportará?	SVV1770	14 De geest eens mans zal zijn krankheid ondersteunen; maar een verslagen geest, wie zal dien opheffen?
PL1881	14. Duch męża znosi niemoc swojego; ale ducha utrapionego który zniesie?	Karoli1908Hu	14. A férfiú lelke elviseli a maga erőtlenségét; de a megtört lelket ki viseli el?
RuSV1876	14 Дух человека переносит его немощи; а пораженный дух – кто может подкрепить его?	БКуліш	14. Дух в чоловіці підпирає немочі його, а дух прибитий - хто може піддержати його?
FI33/38	15. Tietoa hankkii ymmärtäväisen sydän, tietoa etsii viisasten korva.	Biblia1776	15. Ymmärtäväinen sydän saa viisauden, ja viisasten korva etsii taitoa.
CPR1642	15. Wijsas sydän taita hänens pitä toimellisest ja wijsat cuulewat mielelläns että jocu toimellisest on heidän cansans.		
MLV19	15 The heart of a prudent man gets	KJV	15. The heart of the prudent getteth

knowledge and the ear of the wise seeks knowledge.

knowledge; and the ear of the wise seeketh knowledge.

Dk1871 15. Den forstandiges Hjerte køber Kundskab, og de vises Øre søger efter Kundskab.

KXII 15. Ett förståndigt hjerta vet hålla sig förnuftliga; och de vise höra gerna, att man förnuftliga handlar.

PR1739 15. Moistlik südda sadab ennesele tundmist, ja tarkade körw otsib tundmist.

LT 15. Supratingojo širdis įgyja pažinimo ir išmintingojo ausis pažinimo ieško.

Luther1912 15. Ein verständiges Herz weiß sich vernünftig zu halten; und die Weisen hören gern, wie man vernünftig handelt.

Ostervald-Fr 15. Le cœur de l'homme intelligent acquiert de la science, et l'oreille des sages cherche la connaissance.

RV'1862 15. El corazón del entendido adquiere sabiduría; y el oído de los sabios busca la ciencia.

SVV1770 15 Het hart der verstandigen bekomt wetenschap, en het oor der wijzen zoekt wetenschap.

PL1881 15. Serce rozumne nabywa umiejętności, a ucho mądrych szuka jej.

Karoli1908Hu 15. Az eszesnek elméje tudományt szerez, és a bölcséknek füle tudományt keres.

RuSV1876 15 Сердце разумного приобретает знание, и ухо мудрых ищет знания.

БКуліш 15. Розумного серце здобуває знаннє, й мудрих ухо, знай, про знаннє тілько дбає.

FI33/38 16. Lahja avartaa alat ihmiselle ja vie hänet isoisten pariin.

Biblia1776 16. Ihmisen lahja tekee hänelle avaran sian, ja saattaa suurten herrain eteen.

CPR1642 16. Ihmisen lahja teke hännelle awaron sian ja saatta suurten Herrain eteen.

SANANLASKUT

MLV19	16 A man's gift makes room for him and brings him before great men.	KJV	16. A man's gift maketh room for him, and bringeth him before great men.
Dk1871	16. Et Menneskes Gave gör Rum for ham og fører ham frem for store Herrer.	KXII	16. Menniskones skänker göra honom rum, och hafva honom fram för de stora herrar.
PR1739	16. Innimesse and teeb temmale teed lahti, ja sadab tedda suurte ette.	LT	16. Dovanos plačiai atidaro žmogui duris pas didžiūnus.
Luther1912	16. Das Geschenk des Menschen macht ihm Raum und bringt ihn vor die großen Herren.	Ostervald-Fr	16. Le présent d'un homme lui fait faire place, et lui donne accès auprès des grands.
RV'1862	16. El presente del hombre le ensancha el camino; y le lleva delante de los grandes.	SVV1770	16 De gift des mensen maakt hem ruimte, en zij geleidt hem voor het aangezicht der groten.
PL1881	16. Dar człowiek plac mu czyni, i przed wielmożnych przywodzi go.	Karoli1908Hu	16. Az embernek ajándéka szabad útat szerez néki, és a nagyoknak orczája elé viszi ōt.
RuSV1876	16 Подарок у человека дает ему простор и до вельмождоведет его.	БКуліш	16. Дарунок розширює чоловікові дорогу, ба й до панів великих його допускає.
FI33/38	17. Käräjissä on kukin ensiksi oikeassa, mutta sitten tulee hänen riitapuolensa ja ottaa hänestä selvän.	Biblia1776	17. Jokaisella on ensist omassa asiassansa oikeus; vaan kuin hänen lähimmäisensä tulee, niin se löydetäään.
CPR1642	17. Jocaidzella on ensist omasa asiasans oikeus waan cosca hänen lähimmäisens tule nijn se löytän.		

MLV19	17 He who pleads his case first seems just, but his neighbor comes and searches him out.	KJV	17. He that is first in his own cause seemeth just; but his neighbour cometh and searcheth him.
Dk1871	17. Den, som er den første i sin mætte, synes at have Ret; men hans Modpart kommer og prøver ham.	KKII	17. Hvar och en är i förstone i sine sak rätt; men kommer hans nästa dertill, så finner det sig.
PR1739	17. Se kes öige, on essite ridus issi ennesega; tulleb temma liggimenne, siis katsub ta tedda läbbi.	LT	17. Pirmasis, kalbas teisme, atrodo teisus, kol ateina jo kaimynas ir išklausinėja jj.
Luther1912	17. Ein jeglicher ist zuerst in seiner Sache gerecht; kommt aber sein Nächster hinzu, so findet sich's.	Ostervald-Fr	17. Celui qui plaide le premier, paraît juste; mais sa partie vient et l'examine.
RV'1862	17. El justo es primero en su pleito; y su adversario viene, y búscale.	SVV1770	17 Die de eerste is in zijn twistzaak, schijnt rechtvaardig te zijn; maar zijn naaste komt, en hij onderzoekt hem.
PL1881	17. Sprawiedliwym zda się ten, kto pierwszy w sprawie swojej; ale gdy przychodzi bliźni jego, dochodzi go.	Karoli1908Hu	17. Igaza van annak, a ki első a perben; mígnem eljő az Ő peresfele, és megvizsgálja őt.
RuSV1876	17 Первый в тяжбе своей прав, но приходит соперник его и исследывает его.	БКуліш	17. Первий в своюму спорі - правий, та приходить його противник, й перевірює справу.

SANANLASKUT

FI33/38	18. Arpa riidat asetaa ja ratkaisee väkevien välit.	Biblia1776	18. Arpa asettaa riidan, ja eroittaa voimallisten vaiheella.
CPR1642	18. Arpa asetta rijdan ja eroitta woimallisten waihella.		
MLV19	18 The lot causes contentions to cease and decides between the mighty.	KJV	18. The lot causeth contentions to cease, and parteth between the mighty.
Dk1871	18. Ladden gör, at Trætter ophøre, og den gör Skel imellem de mægtige.	KKII	18. Lotten stillarträto, och skiljer emellan de mäktiga.
PR1739	18. Liisk teeb, et riud lõppewad, ja sadab ka wäggewad rahhoga lahkuma.	LT	18. Metant burtus pašalinami nesutarimai ir padaromas sprendimas tarp galingujų.
Luther1912	18. Das Los stillt den Hader und scheidet zwischen den Mächtigen.	Ostervald-Fr	18. Le sort termine les procès, et fait les partages entre les puissants.
RV'1862	18. La suerte pone fin a los pleitos; y desparte los fuertes.	SVV1770	18 Het lot doet de geschillen ophouden, en maakt scheiding tussen machtigen.
PL1881	18. Los uśmierza zwady, i między możlimi rozsądek czyni.	Karoli1908Hu	18. A versengéset megszünteti a sorsvetés, és az erőset elválasztja.
RuSV1876	18 Жребий прекращает споры и решает между сильными.	БКуліш	18. Жереб скінчить позиванку, він чинить розсуд і міжпанами.
FI33/38	19. Petetty veli on vaikeampi voittaa kuin vahva kaupunki, ja riidat ovat kuin linnan salvat.	Biblia1776	19. Vihoitettu veli pitää puoltansa lujemmin kuin vahva kaupunki; ja riita pitää kovemmin puolensa kuin telki linnan

edessä.

CPR1642 19. Wihoitettu weli pitä puoldans Iujemmin cuin wahwa Caupungi ja rijta pitä cowemmin puolens cuin telki linnan edes.

MLV19 19 A brother offended is harder to be won than a strong city and such contentions are like the bars of a castle.

Dk1871 19. En Broder er mere genstridig end en fast Stad, og Trætter med ham ere som Stænger for et Palads.

PR1739 19. Wend panneb ennam wasto kui tuggew lin, ja suur riid on kui sure koia poom.

Luther1912 19. Ein verletzter Bruder hält härter den eine feste Stadt, und Zank hält härter denn Riegel am Palast.

RV'1862 19. El hermano ofendido es más contumaz que una ciudad fuerte; y las contiendas de los hermanos son como cerrojos de alcázar.

PL1881 19. Brat krzywdą urażony trudniejszy nad miasto niedobyte, a swary są jako zawory u pałacu.

RuSV1876 19 Озлобившийся брат неприступнее

KJV 19. A brother offended is harder to be won than a strong city: and their contentions are like the bars of a castle.

KXII 19. En broder, som fast står, han är såsom en fast stad; och de, som för hvarann strida, såsom en bom för ett slott.

LT 19. Jžeistas brolis yra kaip įtvirtintas miestas; ginčai atskiria lyg pilių užkaiščiai.

Ostervald-Fr 19. Des frères divisés sont plus difficiles à gagner qu'une ville forte; et leurs différends sont comme les verrous d'un château.

SVV1770 19 Een broeder is wederspanniger dan een sterke stad; en de geschillen zijn als een grenzel van een paleis.

Karoli1908Hu 19. A felingerelt atyafiú erősb az erős városnál, és az ilyen versengések olyanok, mint a vár zárja.

БКуліш 19. Розгніваний брат - як утверджене

крепкого города, и ссорыподобны запорам
замка.

місто, а звяга (з ним) - як засови в замку.

FI33/38 20. Suunsa hedelmästä saa mies vatsansa
kylläiseksi, saa kyllikseen huultensa satoa.

Biblia1776 20. Sen jälkeen kullekin maksetaan, kuin
hänen suunsa on puhunut; ja hän ravitaan
huultensa hedelmästä.

CPR1642 20. Senjälken cullekin maxetan cuin hänen
suuns on puhunut ja hän rawitan huuldens
hedelmäst.

MLV19 20 A man's belly will be filled with the fruit of
his mouth. He will be satisfied with the
increase of his lips.

KJV 20. A man's belly shall be satisfied with the
fruit of his mouth; and with the increase of
his lips shall he be filled.

Dk1871 20. En Mands Bug skal mættes af hans Mund
Frugt, han skal mættes af sine Læbers
Frembringelser.

KXII 20. Enom man varder lönt efter som hans
mun talat hafver, och han varder mättad af
sina läppars frukt.

PR1739 20. Innimesse su wiljast peab ta köht täis
sama, omma ulede wosist saab temma täis.

LT 20. Žmogus pripildys pilvą savo burnos
vaisiaisiai, pasiotins savo lūpų derliumi.

Luther1912 20. Einem Mann wird vergolten, darnach sein
Mund geredet hat, und er wird gesättigt von
der Frucht seiner Lippen.

Ostervald-Fr 20. C'est du fruit de sa bouche qu'un
homme rassasie son corps; c'est du revenu
de ses lèvres qu'il sera nourri.

RV'1862 20. Del fruto de la boca del hombre se hartará
su vientre: de la renta de sus labios se hartará.

SVV1770 20 Van de vrucht van ieders mond zal zijn
buik verzadigd worden; hij zal verzadigd
worden van de inkomst zijner lippen.

PL1881	20. Z owocu ust ka�dego nasycon bywa �ywot jego; urodzajem warg swych b�dzie nasycony.	Karoli1908Hu	20. A f�rfi szájának haszn�val el�gedik meg az � [8+] b�lseje; az � besz�d�nek j�vedelm�vel lakik j�l.
RuSV1876	20 От плода уст человека наполняется чрево его; произведением устсвоих он насыщается.	БКуліш	20. Плодом уст чоловіка наповнюється черево його; що його уста зродяль, тим він насичується.
FI33/38	21. Kielellä on vallassansa kuolema ja elämä; jotka sitä rakastavat, saavat syödä sen hedelmää.	Biblia1776	21. Kuolema ja elämä on kielen voimassa: joka häntä rakastaa, se saa syödä hänen hedelm�st�ns�.
CPR1642	21. Cuolema ja elämä on kielen woimasa joca h�nd� racasta hän saa syödä hänen hedelm�st�ns�.		
MLV19	21 Death and life are in the power of the tongue and those who love it will eat the fruit of it.	KJV	21. Death and life are in the power of the tongue: and they that love it shall eat the fruit thereof.
Dk1871	21. D�d og Liv ere i Tungens Vold, og hvo den elsker, skal �ede dens Frugt.	KXII	21. D�den och lifvet står i tunganes v�ld; den henne älskar, han f�r �ta af hennes frukt.
PR1739	21. Surm ja ello on kele k�, ja kes sedda armastab, se s��b temma wiljast.	LT	21. Mirtis ir gyvenimas yra lie�uvio galioje; kas j� m�gsta, valgys jo vaisiu�.
Luther1912	21. Tod und Leben steht in der Zunge Gewalt;	Ostervald-Fr	21. La mort et la vie sont au pouvoir de la

	wer sie liebt, der wird von ihrer Frucht essen.		langue, et celui qui en aime l'usage, en mangera les fruits.
RV'1862	21. La muerte y la vida están en poder de la lengua; y el que la ama, comerá de sus frutos.	SVV1770	21 Dood en leven zijn in het geweld der tong; en een ieder, die ze liefheeft, zal haar vrucht eten.
PL1881	21. Śmierć i żywot jest w mocy języka, a kto go miłuje, będzie jadł owoce jego.	Karoli1908Hu	21. Mind a halál, mind az élet a nyelv hatalmában [9†] van, és a miképen kiki szeret azzal élni, úgy eszi annak gyümölcsét.
RuSV1876	21 Смерть и жизнь – во власти языка, и любящие его вкусят от плодов его.	БКуліш	21. Смерть і життє - в руці язика, й хто любить його, їсти ме плоди його.
FI33/38	22. Joka vaimon löysi, se onnen löysi, sai Herralta mielisuosion.	Biblia1776	22. Joka avovaimon osaa, hän löytää hyvän kappaleen, ja saa mielisuosionsa Herralta.
CPR1642	22. Joca awio waimon osa hän löytä hywän cappalen ja mitä hänelle kelpa HERralda.		
MLV19	22 He who finds a wife finds a good thing and obtains favor from Jehovah.	KJV	22. Whoso findeth a wife findeth a good thing, and obtaineth favour of the LORD.
Dk1871	22. Hvo der har fundet en Hustru, har fundet en god Ting og bekommer en Velbehagelighed af Herren.	KXII	22. Den som ena ägta hustru finner, han finner godt, och får välsignelse af Herranom.
PR1739	22. Kes head naest leiab, se leiab head asja, ja saab Jehowa käest sedda kätte, mis ta mele	LT	22. Kas randa gerą žmoną, randa laimės ir Viešpaties palankumą.

pärrast on.

Luther1912	22. Wer eine Ehefrau findet, der findet etwas Gutes und kann gute Dinge sein im HERRN.	Ostervald-Fr	22. Celui qui a trouvé une femme, a trouvé le bonheur; c'est une faveur qu'il obtient de l'Éternel.
RV'1862	22. El que halló mujer, halló el bien; y alcanzó la benevolencia de Jehová.	SVV1770	22 Die een vrouw gevonden heeft, heeft een goede zaak gevonden, en hij heeft welgevallen getrokken van den HEERE.
PL1881	22. Kto znalazł żonę, znalazł rzecz dobrą, i dostał łaski od Pana.	Karoli1908Hu	22. Megnyerte a jót, a ki talált feleséget, és vett jóakaratot az [10+] Úrtól!
RuSV1876	22 Кто нашел добрую жену, тот нашел благо и получил благодать от Господа.	БКуліш	22. Хто знайшов добру жону - знайшов добро й одержав ласку від Господа.
FI33/38	23. Köyhä puhuu pyydellen, mutta rikas vastaa tylisti.	Biblia1776	23. Köyhä mies puhuu nöyrästi, vaan rikas vastaa ylpiästi.
CPR1642	23. Köyhä mies puhu nöyräst waan ricas wasta ylpiäst.		
MLV19	23 A poor man uses entreaties, but a rich man answers roughly.	KJV	23. The poor useth intreaties; but the rich answereth roughly.
Dk1871	23. Den fattige taler med ydmyg Bøn; men en rig svarer med haarde Ord.	KXII	23. En fattig man talar med ödmjukhet; en rik man svarar stolteliga.
PR1739	23. Kes kehwa, se rägib allandlikko palwettega; agga rikkas wastab waljuste.	LT	23. Beturtis kalba maldaudamas, o turtingas atsako šiurkščiai.

Luther1912	23. Ein Armer redet mit Flehen, ein Reicher antwortet stolz.	Ostervald-Fr	23. Le pauvre parle en suppliant; mais le riche répond avec dureté.
RV'1862	23. El pobre habla ruegos; mas el rico responde durezas.	SVV1770	23 De arme spreekt smekingen; maar de rijke antwoordt harde dingen.
PL1881	23. Ubogi pokornie mówi; ale bogaty odpowiada surowie.	Karoli1908Hu	23. Alázatos kérést szól a szegény; a gazdag pedig keményen felel.
RuSV1876	23 С мольбою говорит нищий, а богатый отвечает грубо.	БКуліш	23. Убогий, благаючи, говорить; багатий промовляє згорда.
FI33/38	24. Häviökseen mies on monien ystävä, mutta on myös ystäviä, veljiäkin uskollisempia.	Biblia1776	24. Ihminen, jolla on ystävä, pitää oleman ystävälinnen; sillä ystävä pitää lujemmin hänen kanssansa kuin veli.
CPR1642	24. Ihminen jolla on ystävä pitää oleman ystävälinnen sillä ystävä pitää lujemmin hänen cansans cuin weli.		
MLV19	24 He who makes many friends (does it) to his own destruction, but there is a friend who sticks closer than a brother.	KJV	24. A man that hath friends must shew himself friendly: and there is a friend that sticketh closer than a brother.
Dk1871	24. En Mand med mange Venner vil finde sig ilde stedt; men der er den Ven, som hænger fnstere ved end en Broder.	XXII	24. En trofast vän älskar mer, och står fastare, än en broder.
PR1739	24. Üks mees, kes söbrast peab, on wäärt	LT	24. Kas nori turėti draugų, turi pats būti

söbraks piddada, sest monni hea sōbber hoiab
teist ennam takka kui wend.

draugiškas; būna draugų, artimesnių už
brolj.

Luther1912 24. Ein treuer Freund liebt mehr uns steht
fester bei denn ein Bruder.

Ostervald-Fr 24. Celui qui a beaucoup de compagnons les
a pour son malheur; mais il y a tel ami plus
attaché qu'un frère.

RV'1862 24. El hombre de amigos mantiénese en
amistad; y a veces hay amigo más conjunto
que el hermano.

SVV1770 24 Een man, die vrienden heeft, heeft zich
vriendelijk te houden; want er is een
liefhebber, die meer aankleeft dan een
broeder.

PL1881 24. Człowiek, który ma przyjaciół, ma się
obchodzić po przyjacielsku, ponieważ
przyjaciel bywa przechylniejszy nad brata.

Karoli1908Hu 24. Az ember, a kinek sok barátja van,
széttörtétek; de van barát, a ki ragaszkodóbb
[11†] a testvérnél.

RuSV1876 24 Кто хочет иметь друзей, тот и сам
должен быть дружелюбным; и бывает друг,
более привязанный, нежели брат.

БКуліш 24. Хто хоче приятелів мати, мусить і
самий приязним бути; друг буває од
брата прихильнійший.

19 luku

Toisen osan jatkoja: Lyhyitä lauselmia elämän eri
aloilta

FI33/38 1. Parempi on köyhä, joka nuhteettomasti
vaeltaa, kuin huuliltansa nurja, joka on vielä
tyhmäkin.

Biblia1776 1. Köyhä joka siveydessä vaeltaa, on
parempi kuin väärä huulissansa, joka
kuitenkin tyhmä on.

CPR1642 1. KÖyhä joca siwydes waelda on parembi cuin
wäärä huulisans joca cuitengin tyhmä on.

MLV19 1 Better is a poor man who walks in his
integrity than he who is perverse in his lips
and is a fool.

KJV

1. Better is the poor that walketh in his
integrity, than he that is perverse in his lips,
and is a fool.

Dk1871 1. Bedre er en fattig, som vandrer i sin
Oprigtighed end den, hvis Læber ere
forvendte, og som tilmed er en Daare.

KXII

1. En fattig man, den i sine fromhet vandrar,
är bättre än en vrång man med sina läppar,
den dock en dåre är.

PR1739 1. Se kehwa, kes ommas waggadusses ellab,
on parrem, kui se, kes omma uledega pörane,
ja isse halp on.

LT

1. Geriau beturtis, vaikstantis savo
nekaltume, negu tas, kuris turi klasingą
liežuvj ir yra kvailas.

Luther1912 1. Ein Armer, der in seiner Frömmigkeit
wandelt, ist besser denn ein Verkehrter mit
seinen Lippen, der doch ein Narr ist.

Ostervald-Fr 1. Le pauvre qui marche dans son intégrité,
vaut mieux que celui qui parle avec
perversité et qui est insensé.

RV'1862 1. MEJOR es el pobre que camina en su
simplicidad, que el de perversos labios, e
insensato.

SVV1770 1 De arme, in zijn oprechtheid wandelende,
is beter dan de verkeerde van lippen, en die
een zot is.

PL1881 1. Lepszy jest ubogi, który chodzi w
uprzemysły swej, niżeli przewrotny w
wargach swoich, który jest głupim.

Karoli1908Hu 1. Jobb a tökéletesen járó [1†] szegény a
gonosz nyelvűnél, a ki bolond.

RuSV1876 1 Лучше бедный, ходящий в своей
непорочности, нежели богатый со

БКуліш 1. Убогий в своїй невинності лучший, аніж
багач із ложними устами, а до того

лживыми устами, и притом глупый.

дурний.

FI33/38 2. Ilman taitoa ei ole intokaan hyväksi, ja kiirehtivän jalka astuu harhaan.

Biblia1776 2. Joka ei toimella laita, ei hänelle hyvin käy; ja joka on nopsa jaloista, se loukkaa itsensä.

CPR1642 2. Joca ei toimella laita ei hänen hywin käy ja joca on nopsa jalgoist hän combastu.

MLV19 2 Also, that the soul be without knowledge is not good. And he who hastens with his feet sins.

KJV 2. Also, that the soul be without knowledge, it is not good; and he that hasteth with his feet sinneth.

Dk1871 2. Ogsaa naar en Sjæl er uden Kundskab, er det ikke godt, og den, som haster med Fødderne, glider ud.

XXII 2. Der man icke med förnuft handlar, der går det intet väl till; och den som snar är på fötterna, han stöter sig.

PR1739 2. Ei se pollege hea, kui hingel ep olle moistust, ja nobbedatte jalgega innimenne eksib ärra.

LT 2. Negerai sielai be pažinimo, ir kas skuba, tas nusideda.

Luther1912 2. Wo man nicht mit Vernunft handelt, da geht's nicht wohl zu; und wer schnell ist mit Füßen, der tut sich Schaden.

Ostervald-Fr 2. Une âme sans prudence n'est pas un bien, et celui qui se précipite dans ses démarches, s'égare.

RV'1862 2. El alma sin ciencia no es buena; y el presuroso de piés, peca.

SVV1770 2 Ook is de ziel zonder wetenschap niet goed; en die met de voeten haastig is, zondigt.

PL1881 2. Zaiste duszy bez umiejętności nie dobrze, a

Karoli1908Hu 2. A lélek sem jó tudomány nélkül; és a ki

	kto jest prędkich nóg, potknie się.		csak a lábával siet, hibázik.
RuSV1876	2 Нехорошо душе без знания, и торопливый ногами оступится.	БКуліш	2. Не добре душі без знання, й хто поквапний ногами, спіткнеться.
FI33/38	3. Ihmisen oma hulluus turmelee hänen tiensä, mutta Herralle hän sydämessään vihoittelee.	Biblia1776	3. Ihmisen tyhmyys exyttää hänen tiensä niin että hänen sydämensä vihastuu Herraa vastaan.
CPR1642	3. Ihmisen tyhmyys exyttää hänen tiens wihastuman hänen sydämens HERra wastan.		
MLV19	3 The foolishness of a man subverts his way and his heart rages against Jehovah.	KJV	3. The foolishness of man perverteth his way: and his heart fretteth against the LORD.
Dk1871	3. Menneskets Daarlighed forvender hans Vej, og hans Hjerte vredes imod Herren.	KXII	3. Ens menniskos galenskap förförer hans väg, att hans hjerta emot Herran vredgas.
PR1739	3. Innimesse meleto wiis teeb temma teed seggatseks, nenda et temma südda Jehowa wasteo nukraks saab.	LT	3. Žmogaus kvailumas iškreipia jo kelius, bet jo širdis kaltina Viešpatj.
Luther1912	3. Die Torheit eines Menschen verleitet seinen Weg, und doch tobt sein Herz wider den HERRN.	Ostervald-Fr	3. C'est la folie de l'homme qui renverse ses voies; et c'est contre l'Éternel que son cœur murmure.
RV'1862	3. La insensatez del hombre tuerce su camino; y contra Jehová seaira su corazón.	SVV1770	3 De dwaasheid des mensen zal zijn weg verkeren; en zijn hart zal zich tegen den HEERE vergrammen.

PL1881	3. Głupstwo człowiecze podwraca drogę jego, a przecie przeciwko Panu zapala się gniewem serce jego.	Karoli1908Hu	3. Az embernek bolondsága fordítja el [2†] az Ő útát, és az Úr ellen haragszik az Ő szíve.
RuSV1876	3 Глупость человека извращает путь его, а сердце его негодует на Господа.	БКуліш	3. Безумність чоловіка скривляє дорогу його, та ще й на Господа він серцем нарікає.
FI33/38	4. Tavara tuo ystäviä paljon, mutta vaivainen joutuu ystävästäänsä eroon.	Biblia1776	4. Tavara tekee monta ystävää, vaan köyhä hyljätään ystäviltä.
CPR1642	4. Tawara teke monda ystäwätä waan köyhä hyljätän ystäwildäns.		
MLV19	4 Wealth adds many friends, but a poor man is separated from his friend.	KJV	4. Wealth maketh many friends; but the poor is separated from his neighbour.
Dk1871	4. Gods tilfører mange Venner; men den ringe maa skilles fra sin Ven.	KKII	4. Gods gör många vänner; men den fattige varder af sinom vännom förlåten.
PR1739	4. Warrandus sadab paljo söbro; agga kes alw, peab ka ommast söbrast lahkuma.	LT	4. Turtas pritraukia daug draugų, o nuo beturčio nusisuka ir jo artimas.
Luther1912	4. Gut macht viele Freunde; aber der Arme wird von seinen Freunden verlassen.	Ostervald-Fr	4. Les richesses amènent beaucoup d'amis; mais le pauvre est délaissé, même de son ami.
RV'1862	4. Las riquezas allegan muchos amigos: mas el pobre, de su amigo es apartado.	SVV1770	4 Het goed brengt veel vrienden toe; maar de arme wordt van zijn vriend gescheiden.

PL1881	4. Bogactwa przyczyniają wiele przyjaciół; ale ubogi od przyjaciela swego odłączony bywa.	Karoli1908Hu	4. A gazdagság szaporítja a sok [3†] barátot; a szegénytől pedig az Ő barátja elválik.
RuSV1876	4 Богатство прибавляет много друзей, а бедный оставляется и другом своим.	БКуліш	4. Багацтво друзів много прихиляє, а бідного й один покидає.
FI33/38	5. Väärä todistaja ei jää rankaisematta, ja joka valheita puhuu, se ei pelastu.	Biblia1776	5. Ei väärä todistaja pidä pääsemään rankaisematta; joka rohkiasti valehtelee, ei hänen pidä selkeemän.
CPR1642	5. Ei wäärä todistaja pidä pääsemään rangaisemata ja joca rohkiast walhettele ei hänen pidä selkemän.		
MLV19	5 A false witness will not be unpunished and he who breathes-out lies will not escape.	KJV	5. A false witness shall not be unpunished, and he that speaketh lies shall not escape.
Dk1871	5. Et falsk Vidne skal ikke agtes uskyldigt, og den, som taler Løgn, skal ikke undkomme.	KXII	5. Ett falskt vittne blifver icke ostraffadt; och den der lögn dristeliga talar, han skall icke undslippa.
PR1739	5. Walle tuñistusmees ei jä ilmasüta Ӯ, ja kes wallet wäljaaiab, ei peäse ärra.	LT	5. Neteisingas liudytojas neliks nenubaustas; kas meluoja, neišsisuks.
Luther1912	5. Ein falscher Zeuge bleibt nicht ungestraft; und wer Lügen frech redet, wird nicht entrinnen.	Ostervald-Fr	5. Le faux témoin ne demeurera point impuni, et celui qui profère des mensonges, n'échappera point.
RV'1862	5. El testigo falso no será sin castigo; y el que	SVV1770	5 Een vals getuige zal niet onschuldig zijn;

habla mentiras, no escapará.

en die leugenen blaast, zal niet ontkomen.

PL1881	5. Fałszywy świadek nie będzie bez pomsty; a kto mówi kłamstwo, nie ujdzie.	Karoli1908Hu	5. A hamis tanú [4†] büntetetlen nem marad, és a hazugságoknak szólója meg nem szabadul.
RuSV1876	5 Лжесвидетель не останется ненаказанным, и кто говорит ложь, не спасется.	БКуліш	5. Ложний съвідок не уйде кари, й хто сплетає лжу, рятунку не знайде.
FI33/38	6. Monet etsivät ylhäisen suosiota, ja kaikki ovat anteliaan ystäviä.	Biblia1776	6. Moni rukoilee päämiestä, ja jokainen on hänen ystävänsä, joka lahjoja jakaa.
CPR1642	6. Moni otta waarin Förstistä ja jocainen on hänen ystäwäns joca lahjoja jaca.		
MLV19	6 Many will entreat the favor of a generous man and every man is a friend to him who gives gifts.	KJV	6. Many will intreat the favour of the prince: and every man is a friend to him that giveth gifts.
Dk1871	6. Mange bejle til en Fyrstes Gunst, og enhver er Ven med en gavmild Mand.	KXII	6. Många vakta uppå Förstans person; och alle äro dens vänner, som skänker gifver.
PR1739	6. Paljo palluwad allandlikult üllema käest, ja keik söbrad on sel, kel täib anda.	LT	6. Daugelis pataikauja kunigaikščiams, ir visi yra draugai su tuo, kas duoda dovanų.
Luther1912	6. Viele schmeicheln der Person des Fürsten; und alle sind Freunde des, der Geschenke gibt.	Ostervald-Fr	6. Plusieurs flattent celui qui est généreux, et chacun est ami de l'homme qui donne.

SANANLASKUT

RV'1862	6. Muchos rogarán al príncipe: mas cada uno es amigo del hombre que da.	SVV1770	6 Velen smeken het aangezicht des prinsen; en een ieder is een vriend desgenen, die giften geeft.
PL1881	6. Wielu się ich uniża przed księciem, a każdy jest przyjacielem mężowi szczodremu.	Karoli1908Hu	6. Sokan hizelegnek a nemeslelkű embernek, és minden barát az adakozóé.
RuSV1876	6 Многие заискивают у знатных, и всякий – друг человеку, делающему подарки.	БКуліш	6. Багацько тих, що, знай, шукають ласки в значних, і кожен друг тому, хто дає гостинці.
FI33/38	7. Köyhä on kaikkien veljiensä vihattu, vielä vierotumpi ystävilleen. Tyhjiä sanoja hän saa tavoitella.	Biblia1776	7. Köyhää vihaavat kaikki hänen veljensä, ja hänen ystävänsä vetäytyvät taamma hänestä; ja joka sanoihin luottaa, ei hän saa mitään.
CPR1642	7. Köyhä wihawat caicki hänen weljens ja hänen ystäväns wetäwät heitäns taamma hänestä ja joca hänen sanoijen luotta ei hän saa mitän.		
MLV19	7 All the brothers of a poor man regard him inferior, how much more do his friends go far from him! He pursues with words, but they are gone.	KJV	7. All the brethren of the poor do hate him: how much more do his friends go far from him? he pursueth them with words, yet they are wanting to him.
Dk1871	7. Alle den fattiges Brødre hade ham, ja, endog hans Venner holde sig langt fra ham;	XXII	7. Den fattiga hata alle hans bröder, ja, ock hans vänner draga sig långt ifrå honom; och

	han jager efter Ord, som ikke ere til.		den som sig uppå ord förlåter, han får intet.
PR1739	7. Keik kehwa innimesse wennad wihkawad tedda, paljo ennam jäwad temma söbrad temmast emale : aiab ta nende sannad tagga, siis ep olle sest middagi.	LT	7. Beturčio broliai nekenčia jo, tuo labiau jį palieka jo draugai. Kaip jis beprašytų, jie šalinasi nuo jo.
Luther1912	7. Den Armen hassen alle seine Brüder; wie viel mehr halten sich seine Freunde von ihm fern! Und wer sich auf Worte verläßt, dem wird nichts.	Ostervald-Fr	7. Tous les frères du pauvre le haïssent; combien plus ses amis se retireront-ils de lui! Il les presse de ses paroles: ils ne sont plus là!
RV'1862	7. Todos los hermanos del pobre le aborrecen, ¿cuánto más sus amigos se alejarán de él? buscará la palabra, y no la hallará.	SVV1770	7 Al de broeders des armen haten hem; hoeveel te meer gaan zijn vrienden verre van hem! Hij loopt hen na met woorden, die niets zijn.
PL1881	7. Wszyscy bracia ubogiego nienawidzą go; daleko więcej inni przyjaciele jego oddalają się od niego; woła za nimi, a niemasz ich.	Karoli1908Hu	7. A szegényt minden atyjafia [5+]gyűlöli, még barátai is eltávolodnak tőle; unszolja szavakkal, de ők eltünnek.
RuSV1876	7 Бедного ненавидят все братья его, тем паче друзья его удаляются от него: гонится за ними, чтобы поговорить, но и этого нет.	БКуліш	7. Убогого ненавидять і брати його, а надто кидають його (богаті) друзі; біжить за ними, щоб поговорити, та й те надармо.
FI33/38	8. Joka mieltä hankkii, se sieluansa rakastaa; joka ymmärryksen säilyttää, se onnen löytää.	Biblia1776	8. Joka viisas on, hän rakastaa henkeänsä, ja joka toimellinen on, se löytää hyvän.
CPR1642	8. Joca wijsas on hän racasta hengens ja joca		

toimellinen on hän löytä hywän.

MLV19	8 He who gets wisdom loves his own soul. He who keeps understanding will find good.	KJV	8. He that getteth wisdom loveth his own soul: he that keepeth understanding shall find good.
Dk1871	8. Den, som forhverver sig Forstand, elsker sit Liv; den, som bevarer Indsigt, skal finde godt.	KXII	8. Den der klok är, han älskar sitt lif; och den förståndige finner godt.
PR1739	8. Kes ennesele targa süddame sadab, se armastab omma hinge; ta hoiab moistust, et ta head leiaks.	LT	8. Kas įgyja išminties, myli savo sielą; kas laikosi supratimo, tam seksis.
Luther1912	8. Wer klug wird, liebt sein Leben; und der Verständige findet Gutes.	Ostervald-Fr	8. Celui qui acquiert du sens, aime son âme, et celui qui conserve la prudence, trouvera le bien.
RV'1862	8. El que posee entendimiento, ama su alma: guarda la inteligencia, para hallar el bien.	SVV1770	8 Die verstand bekommt, heeft zijn ziel lief; hij neemt de verstandigheid waar, om het goede te vinden.
PL1881	8. Nabywa rozumu, kto miłośće duszę swoję, a strzeże roz tropnośc, aby znalaż co dobrego.	Karoli1908Hu	8. A ki értelmet szerez, szereti az életét, a ki megőrzi az értelmességet, jót nyer.
RuSV1876	8 Кто приобретает разум, тот любит душу свою; кто наблюдает благоразумие, тот находит благо.	БКуліш	8. Хто разуму здобуває, любить свою душу; хто розважливий - находить добро.
FI33/38	9. Väärä todistaja ei jäää rankaisematta, ja joka	Biblia1776	9. Väärä todistaja ei pidä pääsemään

	valheita puhuu, se hukkuu.		rankaisematta; ja joka rohkiasti valehtelee, se kadotetaan.
CPR1642	9. Wäärä todistaja ei pidä pääsemän rangaisemata ja joca rohkiast walhettele hän cadotetan.		
MLV19	9 A false witness will not be unpunished and he who breathes-out lies will perish.	KJV	9. A false witness shall not be unpunished, and he that speaketh lies shall perish.
Dk1871	9. Et falsk Vidne skal ikke agtes uskyldigt, og den, som taler Løgn, skal omkomme.	KKII	9. Ett falskt vittne blifver icke ostraffadt; och den der lögn dristeliga talar, han skall förgås.
PR1739	9. Walle tunnistusmees ei jä ilmasüta, ja kes wallet wäljaaiab, lähhäb hukka.	LT	9. Neteisingas liudytojas neliks nenubaustas; kas meluoja, pražus.
Luther1912	9. Ein falscher Zeuge bleibt nicht ungestraft; und wer frech Lügen redet, wird umkommen.	Ostervald-Fr	9. Le faux témoin ne demeurera point impuni, et celui qui profère des mensonges, périra.
RV'1862	9. El testigo falso no será sin castigo; y el que habla mentiras, perecerá.	SVV1770	9 Een vals getuige zal niet onschuldig zijn; en die leugenen blaast, zal vergaan.
PL1881	9. Świadek fałszywy nie będzie bez pomsty; a kto mówi kłamstwo, zginie.	Karoli1908Hu	9. A hamis bizonyáság [6†] nem marad büntetlen, és a ki hazugságokat beszél, elvész.
RuSV1876	9 Лжесвидетель не останется ненаказанным, и кто говорит ложь,	БКуліш	9. Ложний съвідок покаран буде, й хто брехню сплітав - погибне.

погибнет.

FI33/38	10. Ei sovi tyhmälle hyvät päivät, saati sitten palvelijalle hallita ruhtinaita.	Biblia1776	10. Ei hullulle sovi hyvät päivät, paljoa vähemmin palvelian päämiehiä hallita.
CPR1642	10. Ei hullulle sowi hywät päiwät paljo wähemmin palwelian Förstejä hallita.		
MLV19	10 Luxurious living is not becoming for a fool, much less a servant to have rule over rulers.	KJV	10. Delight is not seemly for a fool; much less for a servant to have rule over princes.
Dk1871	10. Det staar ikke en Daare vel an at leve højt, meget mindre en Tjener at herske over Fyrster.	KKII	10. Dem galna höfves icke väl goda dagar, mycket mindre enom tjenare att råda öfver Förstar.
PR1739	10. Römus luggu ei sünni halbile mitte, paljo wähhem sullasele, et ta würstide ülle wallitseb.	LT	10. Kvailiui netinka prabanga nei vergui valdyti kunigaikščius.
Luther1912	10. Dem Narren steht nicht wohl an, gute Tage haben, viel weniger einem Knecht, zu herrschen über Fürsten.	Ostervald-Fr	10. Il ne sied pas à un insensé de vivre dans les délices; combien moins à un esclave de dominer sur les grands!
RV'1862	10. No conviene al insensato la delicia, ¿cuánto menos al siervo ser señor de los principes?	SVV1770	10 De weelde staat een zot niet wel; hoeveel te min een knecht te heersen over vorsten!
PL1881	10. Nie przystoi głupiemu rozkosz, ani służce panować nad książętami.	Karoli1908Hu	10. Nem illik a bolondhoz a gyönyörködés; sokkal inkább nem illik a szolgának uralkodni

			[7†] a fejedelmeken.
RuSV1876	10 Неприлична глупцу пышность, тем паче рабу господство над князьями.	БКуліш	10. Не личать дурневі роскоші, а ще менше слузї - старшованнє над князьями.
FI33/38	11. Ymmärrys tekee ihmisen pitkämieliseksi, ja hänen kunniansa on antaa rikos anteeksi.	Biblia1776	11. Joka on kärsivällinen, se on toimellinen ihmisen; ja se on hänelle kunniaksi, että hän viat välttää.
CPR1642	11. Joca on kärsiwällinen hän on toimellinen ihmisen ja se on hänelle cunniaksi että hän wiat wälttää.		
MLV19	11 The discretion of a man makes him slow to anger and it is his glory to pass over a transgression.	KJV	11. The discretion of a man defereth his anger; and it is his glory to pass over a transgression.
Dk1871	11. Et Menneskes Klogskab gör ham langmodig, og det er ham en Ære at overse Fornærmelse.	KXII	11. Den der tålig är, han är en klok människa; och det är honom ärligt, att han odygd öfverse kan.
PR1739	11. Innimesse tark meel teeb, et ta pitka melega on, ja temma illo on, et ta ülleastmisest mödalähhäb.	LT	11. Ižvalgus žmogus nesikarščiuoja ir jam yra garbė nekreipti dėmesio į neteisybę.
Luther1912	11. Wer geduldig ist, der ist ein kluger Mensch, und ist ihm eine Ehre, daß er Untugend überhören kann.	Ostervald-Fr	11. L'homme prudent retient sa colère; et son honneur, c'est d'oublier les offenses.
RV'1862	11. El entendimiento del hombre detiene su	SVV1770	11 Het verstand des mensen vertraagt zijn

furor; y su honra es disimular la prevaricación.

toorn; en zijn sieraad is de overtreding voorbij te gaan.

PL1881	11. Rozum człowieczy zawściąga gniew jego, a ozdoba jego jest mijać przestępstwo.	Karoli1908Hu	11. Az embernek értelme hosszútűrővé teszi őt; és ékességére van néki elhallgatni [8†] a vétket.
RuSV1876	11 Благоразумие делает человека медленным на гнев, и слава для него – быть снисходительным к проступкам.	БКуліш	11. Розвага чинить чоловіка повільним до гніву, й слава для його - вирозумілість на проступки.
FI33/38	12. Kuninkaan viha on kuin nuoren leijonan kiljunta, mutta hänen suosionsa on kuin kaste ruoholle.	Biblia1776	12. Kuninkaan viha on niinkuin nuoren jalopeuran kiljuminen; mutta hänen ystävyytensä on niinkuin kaste ruoholle.
CPR1642	12. Cuningan wiha on nijncuin nuoren Lejonin kiljuminen mutta hänen ystäwydens on nijncuin caste ruoholle.		
MLV19	12 The king's wrath is as the roaring of a lion, but his favor is as dew upon the grass.	KJV	12. The king's wrath is as the roaring of a lion; but his favour is as dew upon the grass.
Dk1871	12. Kongens Vrede er som en ung Løves Brølen; men hans Bevaagenhed er ligesom Dug paa Urter.	KXII	12. Konungens ogunst är såsom ens ungs lejons rytande; men hans gunst är såsom dagg på gräs.
PR1739	12. Kunninga nukker meel on kui nore loukoera rökiminne, ja temma hea meel on kui kaste rohho peäl.	LT	12. Karaliaus rūstybė yra kaip liūto riaumojimas, o jo palankumas kaip rasa augalams.

Luther1912	12. Die Ungnade des Königs ist wie das Brüllen eines jungen Löwen; aber seine Gnade ist wie der Tau auf dem Grase.	Ostervald-Fr	12. L'indignation du roi est comme le rugissement d'un jeune lion; mais sa faveur est comme la rosée sur l'herbe.
RV'1862	12. Como el bramido del cachorro del león es la ira del rey; y como el rocío sobre la yerba su benevolencia.	SVV1770	12 Des konings gramschap is als het brullen eens jongen leeuws; maar zijn welgevallen is als dauw op het kruid.
PL1881	12. Zapalczyność królewska jest jako ryk lwięcia; ale łaska jego jest jako rosa na trawie.	Karoli1908Hu	12. Mint az ifjú oroszlánnak ordítása, olyan a királynak [9†] haragja; mint a harmat pedig a füvön, az ő [10†] jóakaratja.
RuSV1876	12 Гнев царя – как рев льва, а благоволение его – как роса на траву.	БКуліш	12. Царський гнів - як би рик лева, а його ласкавість - мов роса на зелень.
FI33/38	13. Tyhmä poika on isänsä turmio, ja vaimon tora on kuin räystäästä tippuva vesi.	Biblia1776	13. Hullu poika on isänsä murhe, ja riitainen vaimo on niinkuin alinomainen pisaroitseminen.
CPR1642	13. Hullu poica on Isäns murhe ja rijtainen waimo on nijncuin alinomainen pisaroidzeminen.		
MLV19	13 A foolish son is the calamity of his father and the contentions of a wife are a continual dropping.	KJV	13. A foolish son is the calamity of his father: and the contentions of a wife are a continual dropping.
Dk1871	13. En daarlig Søn er sin Fader en Ulykke, og	KXII	13. En galen son är sins faders sorg, och en

	en Kvindes Trætter ere et vedholdende Tagdryp.		trätsam qvinna ett stadigt drypande.
PR1739	13. Halp poeg on omma issale sureks önnetusseks, ja naese riidlemissed ↗ on kui järgne läbbitilkuminne.	LT	13. Kvailas sūnusnelaimē tévui, o vaidinga žmonanesiliaująs lašėjimas.
Luther1912	13. Ein törichter Sohn ist seines Vaters Herzeleid, und ein zänkisches Weib ein stetiges Triefen.	Ostervald-Fr	13. Un enfant insensé est un grand malheur pour son père; et les querelles d'une femme sont une gouttière continue.
RV'1862	13. Dolor es para su padre el hijo insensato; y gotera continua las contiendas de la mujer.	SVV1770	13 Een zotte zoon is zijn vader grote ellende; en de kijvingen ener vrouw als een gestadig druipen.
PL1881	13. Syn głupi jest utrapieniem ojcu swemu, a żona swarliwa jest jako ustawiczne kapanie przez dach.	Karoli1908Hu	13. Romlása az Ő atyjának a bolond fiú, [11†] és mint a szüntelen csepegés, az asszonynak zsémbelődése.
RuSV1876	13 Глупый сын – сокрушение для отца своего, и сварливая жена – сточная труба.	БКуліш	13. Дурний син - гризота отцеві, а сварлива жінка - мов вода крізь кришу текуча.
FI33/38	14. Talo ja tavara peritään isiltä, mutta toimellinen vaimo tulee Herralta.	Biblia1776	14. Huoneet ja tavarat peritään vanhemmilta, vaan toimellinen emäntä tulee Herralta.
CPR1642	14. Huonet ja tavarat peritän wanhemmilda waan toimellinen emändä tule HERralda.		

SANANLASKUT

MLV19	14 House and riches are an inheritance from fathers, but a prudent wife is from Jehovah.	KJV	14. House and riches are the inheritance of fathers: and a prudent wife is from the LORD.
Dk1871	14. Hus og Gods arves efter Forældre; men en forstandig Kvinde er fra Herren.	KXII	14. Hus och ägodelar ärvas af föräldrom; men en förnuftig hustru kommer af Herranom.
PR1739	14. Kodda ja warra on pärris-ossa wannemist; agga Jehowa käest on targa melega naene.	LT	14. Namai ir turtai paveldimi iš tėvų, o išmintinga žmonanuo Viešpaties.
Luther1912	14. Haus und Güter vererben die Eltern; aber ein vernünftiges Weib kommt vom HERRN.	Ostervald-Fr	14. Une maison et des richesses sont l'héritage venu des pères; mais une femme prudente est un don de l'Éternel.
RV'1862	14. La casa y las riquezas herencia son de los padres: mas de Jehová la mujer prudente.	SVV1770	14 Huis en goed is een erve van de vaderen; maar een verstandige vrouw is van den HEERE.
PL1881	14. Dom i majątność dziedzictwem przypada po rodzicach; ale żona roztropna jest od Pana.	Karoli1908Hu	14. A ház és marha atyától való örökség; az Úrtól [12+] van pedig az értelmes feleség.
RuSV1876	14 Дом и имение – наследство от родителей, а разумная жена – от Господа.	БКуліш	14. І дом і майно - спадщина по родителях, а розумная жона - від Господа.
FI33/38	15. Laiskuus vaivuttaa sikeään uneen, ja veltto joutuu näkemään nälkää.	Biblia1776	15. Laiskuus tuo unen, ja joutilas sielu kärsii nälkää.
CPR1642	15. Laiscus tuo unen ja joutilas sielu kärsi		

nälkä.

MLV19	15 Slothfulness casts into a deep sleep and the idle soul will suffer hunger.	KJV	15. Slothfulness casteth into a deep sleep; and an idle soul shall suffer hunger.
Dk1871	15. Dovenskab nedsænker i en dyb Søvn, og en efterladen Sjæl skal hungre.	KXII	15. Lathet hafver sömn med sig, och en fåfäng själ skall hunger lida.
PR1739	15. Laiskus teeb, et raske unni peäle langeb, ja pettis hing peab nälga tundma.	LT	15. Tinginys jpranta ilgai miegoti, ir dykinéjanti siela kęs alkj.
Luther1912	15. Faulheit bringt Schlafen, und eine lässige Seele wird Hunger leiden.	Ostervald-Fr	15. La paresse produit l'assoupissement, et l'âme paresseuse aura faim.
RV'1862	15. La pereza hace caer sueño; y el alma negligente hambreará.	SVV1770	15 Luiheid doet in diepen slaap vallen; en een bedriegelijke ziel zal hongeren.
PL1881	15. Lenistwo przywodzi twardy sen, a dusza gnuśna będzie łaknęła.	Karoli1908Hu	15. A restség álomba [13†] merít, és a lomha lélék [14†] megéhezik.
RuSV1876	15 Леность погружает в сонливость, и нерадивая душа будет терпеть голод.	БКуліш	15. Лінь наводить сонливість, і недбала душа терпіти ме голод.
FI33/38	16. Joka käskyt pitää, saa henkensä pitää; joka ei teistänsä välitä, on kuoleman oma.	Biblia1776	16. Joka käskyt pitää, hän on vapahtanut henkensä; vaan joka tiensä hylkää, hänen pitää kuoleman.
CPR1642	16. Joca käskyt pitää hän on wapahtanut hengens waan joca tiens hyljä hänen pitää cuoleman.		

MLV19	16 He who keeps the commandment keeps his soul. He who is careless of his ways will die.	KJV	16. He that keepeth the commandment keepeth his own soul; but he that despiseth his ways shall die.
Dk1871	16. Hvo som bevar er Budet, bevarer sin Sjæl; hvo der foragter sine Veje, skal dødes.	KXII	16. Den som budet bevarar, han bevarar sitt lif; men den sin väg föraktar, han skall dö.
PR1739	16. Kes käsko hoiab , se hoiab omma hinge: kes ommad teed mikski ei panne, peab surrema.	LT	16. Kas laikosi įsakymų, palaiko savo sielą; kas paniekina Jo kelius, mirs.
Luther1912	16. Wer das Gebot bewahrt, der bewahrt sein Leben; wer aber seines Weges nicht achtet, wird sterben.	Ostervald-Fr	16. Celui qui garde le commandement, garde son âme; mais celui qui ne veille pas sur ses voies, mourra.
RV'1862	16. El que guarda el mandamiento, guarda su alma: mas el que menospreciare sus caminos, morirá.	SVV1770	16 Die het gebod bewaart, bewaart zijn ziel; die zijn wegen veracht, zal sterven.
PL1881	16. Kto strzeże przykazania, strzeże duszy swojej; ale kto gardzi drogami swemi, zginie.	Karoli1908Hu	16. A ki megtartja a parancsolatot, megtartja [15†] ő magát; a ki nem vigyáz útaira, meghal.
RuSV1876	16 Хранящий заповедь хранит душу свою, а нерадящий о путях своих погибнет.	БКуліш	16. Хто заповідь певнить, береже свою душу, кому ж байдужні путі його, той погибне.
FI33/38	17. Joka vaivaista armahtaa, se lainaa Herralle,	Biblia1776	17. Jöka köyhää armahtaa, hän lainaa

	ja hän maksaa jälleen hänen hyvän tekonsa.		Herralle, joka hänen hyvän työnsä hänelle jälleen maksava on.
CPR1642	17. Joca köyhä armahta hän laina HERralle hän costa hänen hywydellä.		
MLV19	17 He who has pity upon a poor man lends to Jehovah and he will repay him his good deed.	KJV	17. He that hath pity upon the poor lendeth unto the LORD; and that which he hath given will he pay him again.
Dk1871	17. Hvo som forbarmer sig over den ringe, laaner Herren, og han skal betale ham hans Velgerning.	KXII	17. Den som förbarmar sig öfver den fattiga, han lånar Herranom; han skall vedergälla honom godt igen.
PR1739	17. # Kes kehwa peäle armo heidab, se laenab Jehowale, ja se tassub temma kätte, mis ta head teinud.	LT	17. Kas pasigaili vargšo, skolina Viešpačiui; Jis atlygins jam už jo darbus.
Luther1912	17. Wer sich des Armen erbarmt, der leihet dem HERRN; der wird ihm wieder Gutes vergelten.	Ostervald-Fr	17. Celui qui a pitié du pauvre, prête à l'Éternel, et il lui rendra son bienfait.
RV'1862	17. A Jehová empresta el que da al pobre; y él le dará su paga.	SVV1770	17 Die zich des armen ontfermt, leent den HEERE, en Hij zal hem zijn weldaad vergelden.
PL1881	17. Panu pożyczca, kto ma litość nad ubogim, a on mu za dobroziejstwo jego odda.	Karoli1908Hu	17. Kölcsön ád az Úrnak, a ki kegyelmes a [16†] szegényhez; és az ő jótéteményét megfizeti néki.

SANANLASKUT

RuSV1876	17 Благотворящий бедному дает взаймы Господу, и Он воздаст ему за благодеяние его.	БКуліш	17. Хто чинить добро вбогому, той Богу позичає, і він нагородить йому добродійство його.
FI33/38	18. Kurita poikaasi, kun vielä toivoa on; ethän halunne hänen kuolemaansa.	Biblia1776	18. Kurita lastas, koska vielä toivo on; mutta älä pyydä häntä tappaa;
CPR1642	18. Curita lastas cosca wielä toiwo on mutta älä pyydä händä tappa.		
MLV19	18 Chasten your son because there is hope and do not let your soul spare for his crying.	KJV	18. Chasten thy son while there is hope, and let not thy soul spare for his crying.
Dk1871	18. Tugt din Søn, thi der er Haab; men vend ikke din Hu til at dræbe ham!	KKII	18. Tukta din son, medan något hopp är; men låt icke dina själ dragas till att döda honom;
PR1739	18. Karrista omma poega, et weel lotus on; agga ärra wötta omma süddamesse tedda ärrasurmada.	LT	18. Bausk sūnų, kol yra vilties, ir nepaliauk dėl jo šauksmo.
Luther1912	18. Züchtige deinen Sohn, solange Hoffnung da ist; aber laß deine Seele nicht bewegt werden, ihn zu töten.	Ostervald-Fr	18. Châtie ton enfant pendant qu'il y a de l'espérance, mais ne va pas jusques à le faire mourir.
RV'1862	18. Castiga a tu hijo entre tanto que hay esperanza: mas para matarle no alces tu voluntad.	SVV1770	18 Tuchtig uw zoon, als er nog hoop is; maar verhef uw ziel niet, om hem te doden.

SANANLASKUT

PL1881	18. Karz syna swego, póki o nim nadzieja, a zabiegając zginieniu jego niech mu nie folguje dusza twoja.	Karoli1908Hu	18. Fenyítsd meg [17†] a te fiadat, mert még van remény felőle; de annyira, hogy őt megöld, ne vigyen haragod.
RuSV1876	18 Наказывай сына своего, доколе есть надежда, и не возмущайся криком его.	БКуліш	18. Карай твого сина, покіль є надія, й не тривожся криком його.
FI33/38	19. Rajuluontoinen joutuu sakkoihin: vain yllytät, jos yrityt apuun.	Biblia1776	19. Sillä suuri julmuus saattaa vahingon: sentähden laske vallallensa, ja kurita häntä toistamiseen.
CPR1642	19. Sillä suuri julmuus saatta wahingon sentähden laske händä wallallens nijns händä enämmän curitat.		
MLV19	19 A man of great wrath will bear the penalty, because if you deliver him, you must do it yet again.	KJV	19. A man of great wrath shall suffer punishment: for if thou deliver him, yet thou must do it again.
Dk1871	19. Den, hvis vrede er stor, maa lide Straf; thi dersom du frier ham, da maa du blive ved dermed.	KXII	19. Ty stor harm kommer skada åstad; derföre låt honom lös, så kan du mer tukta honom.
PR1739	19. Kel suur tulline wihha on, saab nuhtlust kätte: sest kui sa tedda lahtilassed, woid sa tedda weel ennam karristada .	LT	19. Kas greitas pykti, susilaiks bausmēs; jei tu jj išgelbēsi, turēsi tai daryti iš naujo.
Luther1912	19. Großer Grimm muß Schaden leiden; denn willst du ihm steuern, so wird er noch größer.	Ostervald-Fr	19. Celui qui se laisse emporter par la colère, en portera la peine; et si on l'en

				exempte, il faudra y revenir.
RV'1862	19. El de grande ira, llevará la pena; porque aun si le librare, todavía tornarás.	SVV1770		19 Die groot is van grimmigheid, zal straf dragen; want zo gjij hem uitredt, zo zult gjij nog moeten voortvaren.
PL1881	19. Wielki gniew okazuj, kiedy odpuszczasz karanie, grożąc mu, ponieważ odpuszczasz, że potem srożej karać będziesz.	Karoli1908Hu		19. A nagy haragú ember büntetést szenvedjen, mert ha menteni akarod, még növeled haraját.
RuSV1876	19 Гневливый пусть терпит наказание, потому что, если пощадишь его , придется тебе еще больше наказывать его.	БКуліш		19. Гнівливий нехай прийме кару, бо як пощадиш його, то доведеться тобі ще не раз карати його.
FI33/38	20. Kuule neuvoa, ota kuritus varteen, että olisit vasta viisaampi.	Biblia1776		20. Kuule neuvoa ja ota kuritus vastaan, tullakses vihdoinkin viisaaksi.
CPR1642	20. Cuule neuwo ja ota curitus wastan tullaxes wijsaxi.			
MLV19	20 Hear counsel and receive instruction, that you may be wise in your latter end.	KJV		20. Hear counsel, and receive instruction, that thou mayest be wise in thy latter end.
Dk1871	20. Adlyd Raad, og tag imod Tugt, at du kan blive viis paa dit sidste.	KXII		20. Hör råd, och tag vid tuktan, att du sedan må vis varda.
PR1739	20. Kule nou ja wötta öppetust, et sa targemaks saad ommas wiimses otsas.	LT		20. Klausyklis patarimo ir priimk pamokyma, kad ateityje būtum išmintingesnis.

SANANLASKUT

Luther1912	20. Gehorche dem Rat, und nimm Zucht an, daß du hernach weise seiest.	Ostervald-Fr	20. Écoute le conseil et reçois l'instruction, afin que tu sois sage jusques à la fin de tes jours.
RV'1862	20. Escucha el consejo, y recibe la enseñanza, para que seas sabio en tu vejez.	SVV1770	20 Hoor raad, en ontvang tucht, opdat gij in uw laatste wijs zijt.
PL1881	20. Słuchaj rady, a przyjmuj karność, abyś kiedykolwiek był mądrym.	Karoli1908Hu	20. Engedj a [18†] tanácsnak, és vedd be az erkölcsi oktatást; hogy bölcs légy végre.
RuSV1876	20 Слушайся совета и принимай обличение, чтобы сделаться тебе впоследствии мудрым.	БКуліш	20. Слухай поради, й приймай докори, щоб через те опісля статись тобі мудрим.
FI33/38	21. Monet ovat miehen mielessä aivoitukset, mutta Herran neuvo on pysyväinen.	Biblia1776	21. Monet aivoitukset ovat miehen sydämessä; mutta Herran neuvo on pysyväinen.
CPR1642	21. Monet aiwoituxet ovat miehen sydämes mutta HERran neuwo on pysywäinen.		
MLV19	21 There are many devices in a man's heart, but the counsel of Jehovah, that will stand.	KJV	21. There are many devices in a man's heart; nevertheless the counsel of the LORD, that shall stand.
Dk1871	21. Der er mange Anslag i en Mands Hjerte; men Herrens Raad det skal bestaa.	KKII	21. Mång anslag äro uti ens mans hjerta; men Herrans råd blifver beståndandes.
PR1739	21. Paljo mötlemissi on innimesse süddames; agga Jehowa nou, se lähhäb korda.	LT	21. Daug sumanymų žmogaus širdyje, bet tik Viešpaties valia jvyksta.

Luther1912	21. Es sind viel Anschläge in eines Mannes Herzen; aber der Rat des HERRN besteht.	Ostervald-Fr	21. Il y a des pensées en grand nombre dans le cœur de l'homme; mais le conseil de l'Éternel est immuable.
RV'1862	21. Muchos pensamientos están en el corazón del hombre: mas el consejo de Jehová permanecerá.	SVV1770	21 In het hart des mans zijn veel gedachten; maar de raad des HEEREN, die zal bestaan.
PL1881	21. Wiele jest myśli w sercu człowieczem; ale rada Paóska, ta się ostoi.	Karoli1908Hu	21. Sok gondolat van az ember elméjében; de csak az Úrnak [19†] tanácsa áll meg.
RuSV1876	21 Много замыслов в сердце человека, но состоится только определенное Господом.	БКуліш	21. Багацько задумів у серці чоловіка, та станеться те, що призначив Господь.
FI33/38	22. Ihaninta ihmisessä on hänen laupeutensa, ja köyhä on parempi kuin valhettelija.	Biblia1776	22. Ihmiselle kelpaa hänen laupeutensa, ja köyhä mies on parempi kuin valehtelia.
CPR1642	22. Ihmiselle kelpa hänen hywät tecons ja köyhä mies on parembi cuin walehtelia.		
MLV19	22 What makes a man to be desired is his kindness and a poor man is better than a liar.	KJV	22. The desire of a man is his kindness: and a poor man is better than a liar.
Dk1871	22. Et Menneskes Lyst er hans Kærlighed; og en fattig er bedre end en Løgner.	KXII	22. Menniskona pryder hennes välgerning; och en fattig man är bättre än en ljugare.
PR1739	22. Innimenne peab iggatsema, et ta helde olleks: ja kes kehwa, se on parrem kui mees, kes wallelik.	LT	22. Iš žmogaus norima gerumo. Beturtis yra vertesnis už melagj.

Luther1912	22. Ein Mensch hat Lust an seiner Wohltat; und ein Armer ist besser denn ein Lügner.	Ostervald-Fr	22. Ce qui fait la valeur de l'homme, c'est sa miséricorde; car le pauvre vaut mieux que le menteur.
RV'1862	22. Contentamiento es a los hombres hacer misericordia; y el pobre es mejor que el mentiroso.	SVV1770	22 De wens des mensen is zijn weldadigheid; maar de arme is beter dan een leugenachtig man.
PL1881	22. Pożądana rzecz człowiekowi dobroczynność jego, ale lepszy jest ubogi, niż mąż kłamliwy.	Karoli1908Hu	22. A mit leginkább kell embernek kivánni, az irgalmaság [20†] az, és jobb a szegény a hazug férfiúnál.
RuSV1876	22 Радость человеку – благотворительность его, и бедный человек лучше, нежели лживый.	БКуліш	22. Радість чоловікові, що любить добро чинити, а вбогий чоловік лучший, як лъживий.
FI33/38	23. Herran pelko on elämäksi: saa levätä yönä ravittuna, eikä mikään paha kohtaa.	Biblia1776	23. Herran pelko saattaa elämän, ja se pysyy ravittuna, ettei mikään paha häntä lähesty.
CPR1642	23. HERran pelco saatta elämän ja tule rawituxi ettei mitän paha händä lähesty.		
MLV19	23 The fear of Jehovah is life to a man and he will abide satisfied. He will not be visited with evil.	KJV	23. The fear of the LORD tendeth to life: and he that hath it shall abide satisfied; he shall not be visited with evil.
Dk1871	23. At en frygter Herren, er til Liv; mæt skal han hvile, han skal ikke hjemsøges med	KXII	23. Herrans fruktan fordrar till lifs; och skall mätt varda, att intet ondt skall hemsöka

	Ulykke.		henne.
PR1739	23. Jehowa kartus tulleb elluks, ja temmale jäääb ikka kül, ja selle peäle ei tulle önnetus.	LT	23. Viešpaties baimė teikia gyvenimą; kas ją turi, tas yra patenkintas, nelaimėjo nepalies.
Luther1912	23. Die Furcht des HERRN fördert zum Leben, und wird satt bleiben, daß kein Übel sie heimsuchen wird.	Ostervald-Fr	23. La crainte de l'Éternel conduit à la vie; et celui qui l'a sera rassasié, et passera la nuit sans être visité d'aucun mal.
RV'1862	23. El temor de Jehová es para vida; y permanecerá harto: no será visitado de mal.	SVV1770	23 De vreze des HEEREN is ten leven; want men zal verzadigd zijnde vernachten; met het kwaad zal men niet bezocht worden.
PL1881	23. Bojażo Pańska prowadzi do żywota, a kto ją ma, w obfitości mieszka, i nie spotka go nieszczęście.	Karoli1908Hu	23. Az Úrnak félelme életre visz; és az ilyen megelégedve [21+] tölti az éjet, gonoszszal nem illettetik.
RuSV1876	23 Страх Господень ведет к жизни, и кто имеет его , всегда будет доволен, и зло не постигнет его.	БКуліш	23. Господень страх веде до жизни, и кто має його, все буде довольний, та й зло не досягне його.
FI33/38	24. Laiska pistää kätensä vatiin, mutta ei saa sitä viedyksi suuhunsa jälleen.	Biblia1776	24. Laiska kätkee kätensä poveensa, ja ei vie sitä jälleen suuhunsa.
CPR1642	24. Laisca kätke kätens poweens ja ei wie händä jällens suuhuns.		
MLV19	24 The sluggard buries his hand in the dish and will not so much as bring it to his mouth	KJV	24. A slothful man hideth his hand in his bosom, and will not so much as bring it to

again.

his mouth again.

Dk1871 24. Den lade stikker sin Haand i Fadet; han
lader den end ikke komme til sin Mund igen.

KXII

24. Den late gömmer sina hand i barmen,
och förer henne icke till munnen igen.

PR1739 24. Laisk panneb omma kät waagna sisse, ei
wöttage sedda mitte taggasi omma su jure.

LT

24. Tinginys jkiša savo ranką į dubenį, bet
nebenori pakelti jos prie burnos.

Luther1912 24. Der Faule verbirgt seine Hand im Topf und
bringt sie nicht wieder zum Munde.

Ostervald-Fr

24. Le paresseux plonge sa main dans le
plat; et il ne la ramène pas à sa bouche.

RV'1862 24. El perezoso esconde su mano en el seno:
aun a su boca no la llevará.

SVV1770

24 Een luiiard verbergt de hand in den
boezem, en hij zal ze niet weder aan zijn
mond brengen.

PL1881 24. Leniwy kryje rękę swą pod pachę, i do ust
swych nie podnosi jej.

Karoli1908Hu

24. Bemártja a rest az ō [22†] kezét a tálba,
de már a szájához nem viszi vissza.

RuSV1876 24 Ленивый опускает руку свою в чашу, и не
хочет донести ее до рта своего.

БКуліш

24. Лёнивий спускає руку свою по чашу, та
тяжко йому донести її до рота.

FI33/38 25. Lyö pilkkaajaa, niin yksinkertainen saa
mieltä, ja jos ymmärtäväistä nuhdellaan, niin
hän käsittää tiedon.

Biblia1776

25. Jos pilkkaajaa lyödään, niin taitamatoin
tulee viisaaksi; ja jos toimellista lyödään,
niin hän tulee toimelliseksi.

CPR1642 25. Jos pilckajata lyödän nijn taitamatoin tule
wijsaxi jos toimellista lyödän nijn hän tule
toimellisexi.

MLV19	25 Strike a scoffer and a simple man will learn prudence. And reprove he who has understanding and he will understand knowledge.	KJV	25. Smite a scorner, and the simple will beware: and reprove one that hath understanding, and he will understand knowledge.
Dk1871	25. Slaa Spotteren, at den uerfarne maa blive forstandig og irettesæt den forstandige, saa vil han vinde Kundskab.	KXII	25. Slår man bespottaren, så blifver den fâkunnige vis; straffar man en förståndigan, så varder han förfuftig.
PR1739	25. Peksad sa pilkiat, siis saab rummal head oido; agga nomid sa sedda, kes moistlik, siis wöttab ta ärramoista, mis tarwis on tunda.	LT	25. Jei nubausi niekintojä, neišmanėlis taps atsargesnis; jei pabarsi išmintingą, jis supras pamokymą.
Luther1912	25. Schlägt man den Spötter, so wird der Unverständige klug; straft man einen Verständigen, so wird er vernünftig.	Ostervald-Fr	25. Si tu bats le moqueur, le simple en deviendra avisé; et si tu reprends un homme intelligent, il entendra ce qu'il faut savoir.
RV'1862	25. Hiere al burlador, y el simple se hará avisado; y corrigiendo al entendido, entenderá ciencia.	SVV1770	25 Sla den spotter, zo zal de slechte kloekzinnig worden; en bestraf den verstandige, hij zal wetenschap begrijpen.
PL1881	25. Bij naśmiewcę, żeby prostak był ostrożniejszym; a roztropnego sfukaj, żeby zrozumiał umięjętność.	Karoli1908Hu	25. Ha a csúfolót megvered, [23†] az együgyű lesz okosabb; és ha megdorgálod az eszest, megérte a tudományt.
RuSV1876	25 Если ты накажешь кощунника, то и простой сделается благоразумным; и если обличишь разумного, то он поймет	БКуліш	25. Скараєш зрадливого, то й неук стане осторожним; скартаєш розумного - він ще порозумніє.

наставление.

FI33/38	26. Joka isäänsä pahoin pitelee ja ajaa äitinsä pois, se on kunnoton ja rietas poika.	Biblia1776	26. Joka vaivaa isäänsä, ja ajaa ulos äitinsä, hän on häpeemätöin ja kirottu lapsi.
CP1642	26. Joca waiwa Isäns ja aja ulos äitins hän on häpemätöin ja kirottu lapsi.		
MLV19	26 He who does violence to his father and chases away his mother, is a son that causes shame and brings reproach.	KJV	26. He that wasteth his father, and chaseth away his mother, is a son that causeth shame, and bringeth reproach.
Dk1871	26. Den, der overfalder Faderen og bortager Moderen, er en Søn, som gør til Skamme og Vanære.	XXII	26. Den som fadren förlägger, och modrena födrifver, han är ett skamligt och förbannadt barn.
PR1739	26. Kes issa raisko sadab, kes emma sadab ärrapöggenema, se on üks poeg, kes teeb häbbi ja naero.	LT	26. Kas blogai elgiasi su tėvu ir išvaro motiną, tas užsitruiks gėdą ir panieką.
Luther1912	26. Wer Vater verstört und Mutter verjagt, der ist ein schändliches und verfluchtes Kind.	Ostervald-Fr	26. L'enfant qui fait honte et dont on rougit, ruine son père et fait fuir sa mère.
RV'1862	26. El que roba a su padre, y ahuyenta a su madre, hijo es avergonzador, y deshonrador.	SVV1770	26 Wie den vader verwoest, of de moeder verjaagt, is een zoon, die beschaamd maakt, en schande aandoet.
PL1881	26. Syn wstydu i haóbę zadawajacy, ojca gubi i matkę wygania.	Karoli1908Hu	26. A ki atyjával erőszakoskodik, anyját elűzi: gyalázatos és [24+] megszégyenítő fiú

			az.
RuSV1876	26 Разоряющий отца и выгоняющий мать – сын срамной бесчестный.	БКуліш	26. Хто батька нехтує й матір проганяє, - той син ледачий й безчесний.
FI33/38	27. Jos herkeät, poikani, kuulemasta kuritusta, niin eksyt pois tiedon sanoista.	Biblia1776	27. Lakkaa poikani, kuuntelemasta sitä neuvoa, joka sinua viettelee pois toimellisesta opista.
CPR1642	27. Lacka minun poican cuuldelemasta sitä curitusta joca sinua wiettele pois toimellisesta opista.		
MLV19	27 To err from the words of knowledge, cease, my son, to hear instruction.	KJV	27. Cease, my son, to hear the instruction that causeth to err from the words of knowledge.
Dk1871	27. Lad kun af, min Søn! med at høre paa Formaning, saa du farer vild fra Kundskabs Ord.	KXII	27. Låt af, min son, att höra den tuktan, som förer ifrå förfuftig läro.
PR1739	27. Seisa agga mo poeg, öppetust kuulmast, kül sa siis eksid ärra ärratundmisse könnettest.	LT	27. Mano sūnau, neklausyk pamokymu, kurie atitraukia nuo pažinimo žodžių.
Luther1912	27. Laß ab, mein Sohn, zu hören die Zucht, und doch abzuirren von vernünftiger Lehre.	Ostervald-Fr	27. Garde-toi, mon fils, d'écouter les conseils qui pourraient te détourner des paroles de la sagesse.
RV'1862	27. Cesa, hijo mío, de oir el enseñamiento,	SVV1770	27 Laat af, mijn zoon, horende de tucht, af

que te haga desviar de las razones de sabiduría.

te dwalen van de redenen der wetenschap.

PL1881 27. Synu mój! przestaó słuchać nauki, ktoraby Karoli1908Hu 27. Szünjél meg, fiam, hallgatni az olyan cię odwodziła od mów rozumnych.

27. Szünjél meg, fiam, hallgatni az olyan tanítást, mely téged arra visz, hogy a bölcseségnek igéjétől eltévedj.

RuSV1876 27 Перестань, сын мой, слушать внушения об уклонении от изречений разума.

БКуліш 27. Не слухай, мій сину, підшептів, доводячих до відвернення від слів розумних.

FI33/38 28. Kelvoton todistaja pitää oikeuden pilkkanaan, ja jumalattomien suu nielee vääryyttää.

Biblia1776 28. Väärä todistus häpäisee tuomion, ja jumalattomain suu nielee vääryyden.

CPR1642 28. Wäärä todistus häväise duomion ja jumalattomain suut nielewät wäryden.

MLV19 28 A worthless witness mocks at justice and the mouth of the wicked swallows wickedness.

KJV 28. An ungodly witness scorneth judgment: and the mouth of the wicked devoureth iniquity.

Dk1871 28. Et nedrigt Vidne spotter Retten, og de ugodeliges Mund sluerr Uret.

KXII 28. Ett vrångt vittne bespottar domen; och de ogudaktigas mun uppslukar orätthetena.

PR1739 28. Tunnistusmees, kes pahharet, pilkab mis kohhus, ja öälatte su nelab nurjatuma asja ärra.

LT 28. Bedievis liudytojas tyčiojasi iš teismo; nedorėlių burna ryja neteisybę.

SANANLASKUT

Luther1912	28. Ein loser Zeuge spottet des Rechts, und der Gottlosen Mund verschlingt das Unrecht.	Ostervald-Fr	28. Un témoin pervers se moque de la justice, et la bouche des méchants se repaît d'iniquité.
RV'1862	28. El testigo perverso se burlará del juicio; y la boca de los impíos encubrirá la iniquidad.	SVV1770	28 Een Belialsgetuige bespot het recht; en de mond der goddelozen slokt de ongerechtigheid in.
PL1881	28. Świadek złośliwy pośmiewa się z sądu, a usta niezbożnych połykają nieprawość.	Karoli1908Hu	28. A semmirevaló bizonyág csúfolja a törvényt; az istentelenek szája elnyeli a gonoszságot.
RuSV1876	28 Лукавый свидетель издевается над судом, и уста беззаконных глотают неправду.	БКуліш	28. Лукавий съвідок глузує з суду; уста беззаконних пожирають неправду.
FI33/38	29. Tuomiot ovat valmiina pilkkaajille ja lyönnit tyhmien selkään.	Biblia1776	29. Pilkkaajille on rangaistus valmistettu, ja haavat hulluin selkään.
CPR1642	29. Pilkkaille on rangaistus walmistettu ja haawat hulluin selkään.		
MLV19	29 Judgments are prepared for scoffers and stripes for the back of fools.	KJV	29. Judgments are prepared for scoffers, and stripes for the back of fools.
Dk1871	29. Straftedomme ere beredte til Spottere og Slag til Daarers Ryg.	KKII	29. Bespottarom är straff beredt, och slag på de därars rygg.
PR1739	29. Pilkjattele on öiged nuhtlussed walmistud, ja hawad halpide seljale.	LT	29. Teismai laukia niekintojų ir rykštės paruoštos kvailių nugaroms.

Luther1912	29. Den Spöttern sind Strafen bereitet, und Schläge auf der Narren Rücken.	Ostervald-Fr	29. Les jugements sont préparés pour les moqueurs, et les coups pour le dos des insensés.
RV'1862	29. Aparejados están juicios para los burladores; y azotes para los cuerpos de los insensatos.	SVV1770	29 Gerichten zijn voor de spotters bereid, en slagen voor den rug der zotten.
PL1881	29. Sądy są na pośmiewców zgotowane, a guzy na grzbiet głupich.	Karoli1908Hu	29. A csúfolóknak készítettek a büntetések, és az ütések a bolondok hátának.
RuSV1876	29 Готовы для кощунствующих суды, и побои - на тело глупых.	БКуліш	29. На зрадливих готові суди, а на тіло безумних - удари.

20 luku

Toisen osan jatkoja: Lyhyitä lauselmia elämän eri aloilta

FI33/38	1. Viini on pilkkaaja, väkijuoma remunpitääjä; eikä ole viisas kenkään, joka siitä hoipertelee.	Biblia1776	1. Viina tekee pilkkaajaksi, ja väkeväät juotavat tekevät tyhmäksi: joka niitä halajaa, ei hän ikinä viisaaksi tule.
CPR1642	1. Wlina teke pilckajaxi ja wäkewät juotawat tekewät tyhmäxi: joca nijtä halaja ei hän ikänäns wijsaxi tule.		
MLV19	1 Wine is a mocker, strong drink a brawler and	KJV	1. Wine is a mocker, strong drink is raging:

whoever straying by it is not wise.

and whosoever is deceived thereby is not wise.

Dk1871 1. Vin er en Spotter, stærk Drik en Larmer, og hver som raver deraf, bliver ikke viis.

PR1739 1. Wiin teeb pilkama, kange jomaaeg teeb möllama: sepärrast iggamees, kes seäl sees eksib, ei sa targaks.

Luther1912 1. Der Wein macht lose Leute, und starkes Getränk macht wild; wer dazu Lust hat, wird nimmer weise.

RV'1862 1. EL vino hace burlador: la cer- veza, alborotador; y cualquiera que en él errare, no será sabio.

PL1881 1. Wino czyni pośmiewcę, a napój mocny zwajczę; przetoż każdy, co się w nim kocha, nie bywa mądrym.

RuSV1876 1 Вино – глумливо, сикера – буйна; и всякий, увлекающийся ими, неразумен.

FI33/38 2. Kuninkaan peljättäväisyys on kuin nuoren leijonan kiljunta; joka hänet vihoittaa, se henkensä rikkoo.

KXII 1. Vin gör lösaktigt folk, och starka drycker göra buller; den som dertill lust hafver, han varder aldrig vis.

LT 1. Vynaspasityčiotojas, o stiprus gérimas-pašėlės; kas jais apsigaua, néra išmintingas.

Ostervald-Fr 1. Le vin est moqueur, et la boisson forte est tumultueuse, et quiconque en fait excès, n'est pas sage.

SVV1770 1 De wijn is een spotter, de sterke drank is woelachtig; al wie daarin dwaalt, zal niet wijs zijn.

Karoli1908Hu 1. A bor csúfoló, a részegítő ital háborgó, és valaki [1†] abba beletéved, nem bölcs!

БКуліш 1. Вино - зрадник; напитки - буйність; хто на них надиться - безумний.

Biblia1776 2. Kuninkaan peljättämys on niinkuin nuoren jalopeuran kiljuminen: joka hänen vihoittaa, hän tekee omaa henkeänsä

vastoin.

CPR1642 2. Cuningan hirmu on nijncuin nuoren Lejonin kiljuminen joca hänen wihoitta hän teke oma hengens wastoin.

MLV19 2 The terror of a king is as the roaring of a lion. He who provokes him to anger sins against his own life.

Dk1871 2. Den Forfærdelse, en Konge vækker, er som en ung Løves Brølen; den, som fortørner ham, synder imod sit Liv.

PR1739 2. Kunninga hirmotus on kui nore loukoera rökiminne: kes temma wasto wägga wihaseks saab, teeb patto omma hinge wasto.

Luther1912 2. Das Schrecken des Königs ist wie das Brüllen eines jungen Löwen; wer ihn erzürnt, der sündigt wider sein Leben.

RV'1862 2. Bramido, como de cachorro de león, es el miedo del rey: el que le hace enojar, peca contra su alma.

PL1881 2. Strach królewski jest jako, ryk lwięcia; kto go rozgniewa, grzeszy przeciwko duszy swojej.

KJV 2. The fear of a king is as the roaring of a lion: whoso provoketh him to anger sinneth against his own soul.

KXII 2. Konungens förskräckelse är såsom ens ungs lejons rytande; den honom förtörnar, han syndar emot sitt lif.

LT 2. Karaliaus rūstybė yra kaip liūto riaumojimas; kas ji erzina, nusideda prieš savo gyvybę.

Ostervald-Fr 2. La menace du roi est comme le rugissement d'un jeune lion; celui qui l'irrite pèche contre soi-même.

SVV1770 2 De schrik des konings is als het brullen eens jongen leeuws; die zich tegen hem vergramt, zondigt tegen zijn ziel.

Karoli1908Hu 2. Mint a fiatal oroszlán ordítása, olyan a királynak [2†] rettentése; a ki azt haragra

			ingerli, vétkezik a maga élete ellen.
RuSV1876	2 Гроза царя – как бы рев льва: кто раздражает его, тот грешит против самого себя.	БКуліш	2. Царська грізьба - як би рик левин; хто його до гніву будить, шкодить собі самому.
FI33/38	3. On kunniaksi miehelle riitaa karttaa, mutta kaikki hullut riitaa haastavat.	Biblia1776	3. Miehen tunnus on olla ilman riitaa; vaan jotka mielellänsä riitelevät, ovat kaikki tyhmät.
CPR1642	3. Miehen cunnia on olla ilman rijdata: waan jotca mielelläns rijtelewät owat caicki tyhmät.		
MLV19	3 It is an honor for a man to cease from strife, but every fool will be quarreling.	KJV	3. It is an honour for a man to cease from strife: but every fool will be meddling.
Dk1871	3. Det er en Ære for en Mand at blive fra Trætte, men hver Daare vælter sig ind i den.	KKII	3. Det är enom man en ära, att han är utan träto; men de som gerna träta, de äro allesamman därar.
PR1739	3. Se on innimessele auuks, kui ta ilma riota jäääb; agga igga meleto sadab ennast kimpusse.	LT	3. Garbė žmogui vengti ginčų, bet kiekvienas kvailys įsivelia į juos.
Luther1912	3. Es ist dem Mann eine Ehre, vom Hader bleiben; aber die gern Hadern, sind allzumal Narren.	Ostervald-Fr	3. C'est une gloire pour l'homme de s'abstenir des disputes; mais tout insensé s'y engage.
RV'1862	3. Honra es del hombre dejarse de pleito: mas todo insensato se envolverá en él.	SVV1770	3 Het is eer voor een man, van twist af te blijven; maar ieder dwaas zal er zich in

mengen.

PL1881	3. Uczciwa rzecz każdemu, poprzestać zwady; ale głupim jest, co się w nią wdaje.	Karoli1908Hu	3. Tiszteesség az embernek elmaradni a versengéstől; [3†] valaki pedig bolond, patvarkodik.
RuSV1876	3 Честь для человека – отстать от ссоры; а всякий глупец задорен.	БКуліш	3. Хто сварку залишує, той честь здобуває; кожен дурень до сварки горячиться.
FI33/38	4. Syksyllä ei laiska kynnä; elonaikana hän tyhjää tapailee.	Biblia1776	4. Kylmän tähden ei tahdo laiska kyntää; sentähden hän elonaikana kerää, ja ei saa mitään.
CPR1642	4. Kylmän tähden ei tahdo laisca kyndä sentähden hän elonaicana kerjä ja ei saa mitän.		
MLV19	4 The sluggard will not plow because of the winter. Therefore he will beg in harvest and have nothing.	KJV	4. The sluggard will not plow by reason of the cold; therefore shall he beg in harvest, and have nothing.
Dk1871	4. Fordi det er Vinter, vil den lade ikke pløje; om Høsten vil han søger, og der er intet.	KXII	4. För kölds skull vill den late icke plöja; så måste han i andene tigga och intet få.
PR1739	4. Laisk ei küñna maad külma pärrast; agga leikusse aial otsib ta middage, ja ei sa ühtegi.	LT	4. Tinginys nearia dèl šalčio, todél derliaus metu elgetaus ir nieko neturės.
Luther1912	4. Um der Kälte willen will der Faule nicht pflügen; so muß er in der Ernte betteln und	Ostervald-Fr	4. Le paresseux ne labourera point à cause du mauvais temps; lors de la moisson il

	nichts kriegen.		mendiera; mais il n'aura rien.
RV'1862	4. El perezoso no ara a causa del invierno: mas él pedirá en la segada, y no hallará.	SVV1770	4 Om den winter zal de lriaard niet ploegen; daarom zal hij bedelen in den oogst, maar er zal niet zijn.
PL1881	4. Dla zimna leniwy nie orze; przetoż żebrać będzie we żniwa, ale nic nie otrzyma.	Karoli1908Hu	4. A hideg miatt nem szánt a rest; aratni akar majd, de nincs mit.
RuSV1876	4 Ленивец зимою не пашет: поищет летом – и нет ничего.	БКуліш	4. Ленивий в осени не оре й не скородить; розглядається літом - аж нема нічого.
FI33/38	5. Kuin syvä vedet ovat miehen sydämen aivoitukset, mutta ymmärtäväinen mies ne ammentaa esiin.	Biblia1776	5. Neuvo on miehen sydämessä niinkuin syvä vesi; mutta toimellinen ammuntaa sen ylös.
CPR1642	5. Neuwo on wiisan miehen sydämes nijncuin syvä wesi mutta toimellinen ymmärtä mitä hän luule.		
MLV19	5 Purpose in the heart of man is deep water, but a man of understanding will draw it out.	KJV	5. Counsel in the heart of man is like deep water; but a man of understanding will draw it out.
Dk1871	5. Raad i en Mands Hjerte er dybt Vand, men en forstandig Mand drager det op.	KKII	5. Rådet uti ens mans hjerta är såsom djup vatten; men en förståndig kan märka, hvad han menar.
PR1739	5. Nou innimesse süddames on kui süggaw wessi; agga moistlik mees wöttab sedda ülles.	LT	5. Patarimas žmogaus širdyje yra kaip gilus vanduo, sumanus žmogus jji semia.

Luther1912	5. Der Rat im Herzen eines Mannes ist wie tiefe Wasser; aber ein Verständiger kann's merken, was er meint.	Ostervald-Fr	5. Le conseil dans le cœur de l'homme est une eau profonde; et l'homme intelligent y puisera.
RV'1862	5. Aguas profundas es el consejo en el corazón del hombre: mas el hombre entendido le alcanzará.	SVV1770	5 De raad in het hart eens mans is als diepe wateren; maar een man van verstand zal dien uithalen.
PL1881	5. Rada w sercu męża jest jako woda głęboka: jednak mąż rozumny naczepnie jej.	Karoli1908Hu	5. Mély víz a férfiúnak [4†] elméjében a tanács; mindazáltal a bölcs ember kimeríti azt.
RuSV1876	5 Помыслы в сердце человека – глубокие воды, но человек разумный вычерпывает их.	БКуліш	5. В серці людськім задуми - мов вода глибока, та чоловік розумний вичерпає її.
FI33/38	6. Monet huutavat hyvyttänsä kukin, mutta kuka löytää luotettavan miehen?	Biblia1776	6. Monta ihmistä kerskataan hyväksi; vaan kuka löytää jonkun, joka todella hyvä on?
CPR1642	6. Monda ihmistä kerscatan hywäxi waan cuca löytä jongun joca todella hywä on?		
MLV19	6 Most men will proclaim every one his own goodness, but a faithful man who can find?	KJV	6. Most men will proclaim every one his own goodness: but a faithful man who can find?
Dk1871	6. Mange Mennesker udraabe hver sin Kærliged; men hvo flnder en trofast Mand?	KXII	6. Många menniskor varda fromme kallade; men ho skall finna en, den rättsliga from är?

PR1739	6. Suremas innimeste hulkas kulutab iggamees omma headust; agga kes leiab õige ustava innimesse?	LT	6. Daugelis žmonių skelbia savo gerumą, bet kas suras ištikimą žmogų?
Luther1912	6. Viele Menschen werden fromm gerühmt; aber wer will finden einen, der rechtschaffen fromm sei?	Ostervald-Fr	6. La plupart des hommes vantent leur bonté; mais qui trouvera un homme véritable?
RV'1862	6. Muchos hombres pregongan cada cual el bien que han hecho: mas hombre de verdad ¿quién le hallará?	SVV1770	6 Elk van de menigte der mensen roeft zijn weldadigheid uit; maar wie zal een recht trouwen man vinden?
PL1881	6. Większa część ludzi przechwala się uczynnością swoją; ale w samej rzeczy, który takiego znajdzie?	Karoli1908Hu	6. A legtöbb ember talál valakit, aki jó hozzá; de [5†] hű embert, azt ki találhat?
RuSV1876	6 Многие хвалят человека за милосердие, но правдивого человека кто находит?	БКуліш	6. Многих людей величают милосердими, та правдивого чоловіка хто находить?
FI33/38	7. Vanhurskas vaeltaa nuhteettomasti, onnelliset ovat lapset hänen jälkeensä.	Biblia1776	7. Vanhurskas siveydessä vaeltaa; hänen lastensa käy hyvin hänen perässänsä.
CPR1642	7. Wanhurcas joca siweydes waelda hänen lastens käy hywin hänen peräns.		
MLV19	7 A righteous man who walks in his integrity, his sons after him are fortunate.	KJV	7. The just man walketh in his integrity: his children are blessed after him.

SANANLASKUT

Dk1871	7. Der, som vander frem i sin Oprigtighed, er retfærdig; lyksalige ere hans Børn efter ham.	KXII	7. En rättfärdig, den i sine fromhet vandrar, hans barnom varder väl gångandes efter honom.
PR1739	7. Kes öige, se ellab ommas täies waggadusses; ta lapsed on pärrast tedda wägga önsad.	LT	7. Teisus žmogus vaikšto savo nekaltume, ir jo vaikai bus palaiminti.
Luther1912	7. Ein Gerechter, der in seiner Frömmigkeit wandelt, des Kindern wird's wohl gehen nach ihm.	Ostervald-Fr	7. Le juste marche dans son intégrité; heureux ses enfants après lui!
RV'1862	7. El justo que camina en su integridad, bienaventurados serán sus hijos después de él.	SVV1770	7 De rechtvaardige wandelt steeds in zijn oprechtheid; welgelukzalig zijn zijn kinderen na hem.
PL1881	7. Sprawiedliwy chodzi w uprzejmości swojej; błogosławieni synowie jego po nim.	Karoli1908Hu	7. A ki az ō tökéletességeben jár, igaz ember; boldogok [6†] az ō fiai ō utána!
RuSV1876	7 Праведник ходит в своей непорочности: блаженны дети его после него!	БКуліш	7. Праведникходить в своїй невинності: щасливі й діти його послі його.
FI33/38	8. Kuningas istuu tuomioistuimella, hänen silmillänsä perkaa kaiken pahan pois.	Biblia1776	8. Kuningas, joka istuu istuimella tuomitsemaan, hajoittaa kaikki, jotka pahat ovat, silmillänsä.
CPR1642	8. Cuningas joca istu istuimella duomidzeman hajotta caicki jotca pahat owat hänen silmilläns.		

SANANLASKUT

MLV19	8 A king who sits on the throne of judgment scatters away all evil with his eyes.	KJV	8. A king that sitteth in the throne of judgment scattereth away all evil with his eyes.
Dk1871	8. En Konge, som sidder paa Domstolen, udskiller alle onde med sine Øjne.	KXII	8. En Konung, den på stolenom sitter till att döma, han förskingrar allt argt med sin ögon.
PR1739	8. Üks kunningas, kes kohtojärje peäl istub, wiskab omma silmadega keik kurja laiale.	LT	8. Karalius, sédédamas teismo soste, savo akimis išsklaido visą blogį.
Luther1912	8. Ein König, der auf seinem Stuhl sitzt, zu richten, zerstreut alles Arge mit seinen Augen.	Ostervald-Fr	8. Le roi assis sur le trône de la justice, dissipe tout mal par son regard.
RV'1862	8. El rey que está en el trono de juicio, con su mirar disipa todo mal.	SVV1770	8 Een koning, zittende op den troon des gerichts, verstroot alle kwaad met zijn ogen.
PL1881	8. Król siedząc na stolicy sądowej rozgania oczyma swemi wszystko złe.	Karoli1908Hu	8. A király, ha az Ő ítélezékbiben ül, tekintetével minden gonoszt [7†] eltávoztat.
RuSV1876	8 Царь, сидящий на престоле суда, разгоняет очами своими все злое.	БКуліш	8. Коли царь самий на судейському престолі засідає, то й все ледаче очима своїми розганяє.
FI33/38	9. Kuka voi sanoa: Olen puhdistanut sydämeni, olen puhdas synnistäni?	Biblia1776	9. Kuka sanoo: minä olen puhdas sydämessäni, ja vapaa synnistäni?
CPR1642	9. Cuca sano? minä olen puhdas sydämesäni ja wapa synnistäni.		

MLV19	9 Who can say, I have made my heart clean. I am pure from my sin?	KJV	9. Who can say, I have made my heart clean, I am pure from my sin?
Dk1871	9. Hvo kan sige: Jeg har renset mit Hjerte; jeg er ren for min Synd?	KXII	9. Ho kan säga: Jag är ren i mitt hjerta, och klar ifrå mina synder?
PR1739	9. Kes woib üttelda? Minna ollen omma süddant selgeks teinud, ma ollen puhhas ommast pattust.	LT	9. Kas gali sakyti: "Apvaliau savo širdj, esu be nuodėmės"?
Luther1912	9. Wer kann sagen: Ich bin rein in meinem Herzen und lauter von meiner Sünde?	Ostervald-Fr	9. Qui est-ce qui peut dire: J'ai purifié mon cœur; je suis net de mon péché?
RV'1862	9. ¿Quién podrá decir: Yo he limpiado mi corazón, limpio estoy de mi pecado?	SVV1770	9 Wie kan zeggen: Ik heb mijn hart gezuiverd, ik ben rein van mijn zonde?
PL1881	9. Któż rzecze: Oczysćiłem serce moje? czystym jest od grzechu mego?	Karoli1908Hu	9. Ki mondhatná azt: megtisztítottam szívemet, [8†] tiszta vagyok az én bűnömtől?
RuSV1876	9 Кто может сказать: „я очистил мое сердце, я чист от греха моего?”	БКуліш	9. Хто може сказати: Серце я очистив, - я чистий від гріха мого?
FI33/38	10. Kahtalainen paino ja kahtalainen mitta — molemmat ovat Herralle kauhistus.	Biblia1776	10. Monenlainen vaaka ja mitta ovat molemmat kauhistus herralle.
CPR1642	10. Monilainen waaca ja mitta owat cauhistus HERralle.		

SANANLASKUT

MLV19	10 Diverse weights and diverse measures, both of them alike are an abomination to Jehovah.	KJV	10. Divers weights, and divers measures, both of them are alike abomination to the LORD.
Dk1871	10. To Slags Vægt og to Slags Efa, de ere begge en Vederstyggelighed for Herren.	KXII	10. Mångahanda vigt och mått, både är Herranom en styggelse.
PR1739	10. Kahhesuggune lööd, kahhesuggune wak ehk kehhik , need on ka mollemaid Jehowa melest hirmsad.	LT	10. Skirtingi svarsčiai ir skirtingi saikai yra pasibjaurėjimas Viešpaties akyse.
Luther1912	10. Mancherlei Gewicht und Maß ist beides Greuel dem HERRN.	Ostervald-Fr	10. Le double poids et la double mesure sont tous deux en abomination à l'Éternel.
RV'1862	10. Doblada pesa, y doblada medida, abominación son a Jehová ámbas cosas.	SVV1770	10 Tweerlei weegsteen, tweerlei efa is den HEERE een gruwel, ja die beide.
PL1881	10. Dwojaki gwicht i dwojaka miara, to oboje obrzydliwością jest Panu.	Karoli1908Hu	10. A kétféle [9†] font és a kétféle mérték, útálatos az Úrnál egyaránt mind a kettő.
RuSV1876	10 Неодинаковые весы, неодинаковая мера, то и другое - мерзость пред Господом.	БКуліш	10. Не однакова вага, не однака міра, одно і друге - гидота Господеві.
FI33/38	11. Teoistansa tuntee jo poikasenkin, onko hänen menonsa puhdas ja oikea.	Biblia1776	11. Nuorukainen tunnetaan menostansa, jos hän siviäksi ja toimelliseksi tuleva on.
CPR1642	11. Nuoruuden tutan menoistans jos hän siwiäxi ja toimellisesti tulewa on.		

SANANLASKUT

MLV19	11 Even a child makes himself known by his practices, whether his work be pure and whether it is right.	KJV	11. Even a child is known by his doings, whether his work be pure, and whether it be right.
Dk1871	11. Ogsaa af sine Gerninger kendes den unge, om han er ren, og om hans Gerninger ret.	KKII	11. Man känner ock en dräng på hans väsende, om han from och redelig vara vill.
PR1739	11. Ka omma teggudega annab pois ennast tunda, kas temma tö selge, kas se öige on.	LT	11. Jau vaiką galima pažinti iš jo poelgių, ar jo darbai bus tyri ir teisingi.
Luther1912	11. Auch einen Knaben kennt man an seinem Wesen, ob er fromm und redlich werden will.	Ostervald-Fr	11. L'enfant fait déjà connaître par ses actions, si sa conduite sera pure et droite.
RV'1862	11. El muchacho aun es conocido por sus obras, si su obra es limpia y recta.	SVV1770	11 Een jongen zal ook door zijn handelingen zich bekend maken, of zijn werk zuiver, en of het recht zal wezen.
PL1881	11. Po zabawach swych poznane bywa i dziecie, jeżeli czysty i prawy uczynek jego.	Karoli1908Hu	11. Az ő cselekedetiből [10+] ismerteti meg magát még a gyermek is, ha tiszta-é, és ha igaz-é az ő cselekedete.
RuSV1876	11 Можно узнать даже отрока по занятиям его, чисто ли и правильно ли будет поведениеего.	БКуліш	11. Можна вже хлопя пізнати з того, чим занимається, чи праві і чисті будуть учинки його.
FI33/38	12. Kuulevan korvan ja näkevän silmän — molemmat on Herra luonut.	Biblia1776	12. Kulevaisen korvan ja näkeväisen silmän on Herra molemmat tehnyt.
CPR1642	12. Cuulewaisen corwan ja näkewäisen silmän on HERra molemmat tehnyt.		

MLV19	12 The hearing ear and the seeing eye, Jehovah has made even both of them.	KJV	12. The hearing ear, and the seeing eye, the LORD hath made even both of them.
Dk1871	12. Et Øre, som hører, og et Øje, som ser, ogsaa dem begge har Herren gjort.	KXII	12. Ett hörande öra, och seende öga, Herren gör dem båda.
PR1739	12. Kuulja körwa ja näggia silma, need mollemad on Jehowa ka teinud.	LT	12. Viešpats sutvérē girdinčią ausj ir matančią akj.
Luther1912	12. Ein hörend Ohr und sehend Auge, die macht beide der HERR.	Ostervald-Fr	12. L'oreille qui entend, et l'œil qui voit, sont deux choses que l'Éternel a faites.
RV'1862	12. El oido oye, y el ojo ve: Jehová hizo aun ámbas cosas.	SVV1770	12 Een horend oor, en een ziend oog heeft de HEERE gemaakt, ja, die beide.
PL1881	12. Ucho, które słyszy, i oko, które widzi, Pan to oboje uczynił.	Karoli1908Hu	12. A halló [11†] fület és a látó szemet, az Úr teremtette egyaránt mindkettőt.
RuSV1876	12 Ухо слышащее и глаз видящий – и то и другое создал Господь.	БКуліш	12. Ухо, что чує, й око, що бачить - одно й друге сотворив Господь.
FI33/38	13. Älä unta rakasta, ettet köyhtyisi; pidä silmäsi auki, niin saat leipää kyllin.	Biblia1776	13. Älä rakasta unta, ettes köyhtyisi: avaa silmäs, niin sinä saat kyllän leipää.
CPR1642	13. Älä racasta unda ettes köyhtyis: anna silmäs walwo nijns saat kyllä leipä.		
MLV19	13 Love not sleep, lest you come to poverty.	KJV	13. Love not sleep, lest thou come to

Open your eyes and you will be satisfied with bread.

poverty; open thine eyes, and thou shalt be satisfied with bread.

Dk1871 13. Elsk ikke Søvn, at du ikke skal blive fattig; slaa dine Øjne op, saa skal du mættes af Brød.

KXII 13. Älska icke sömn, att du icke skall fattig varda; låt din ögon vaken vara, så får du bröd nog.

PR1739 13. Ärra armasta und, et sa kehwaks ei sa; te lahti ommad silmad, siis saad sa leiba kül.

LT 13. Kas mégsta miegoti, tampa beturtis; atsimerk ir turësi pakankamai maisto.

Luther1912 13. Liebe den Schlaf nicht, daß du nicht arm werdest; laß deine Augen wacker sein, so wirst du Brot genug haben.

Ostervald-Fr 13. N'aime point le sommeil, de peur que tu ne deviennes pauvre; ouvre tes yeux, et tu seras rassasié de pain.

RV'1862 13. No ames el sueño, porque no te empobrezcas: abre tus ojos, hartarte has de pan.

SVV1770 13. Heb den slaap niet lief, opdat gjij niet arm wordt; open uw ogen, verzadig u met brood.

PL1881 13. Nie kochaj się w spaniu, byś snać nie zubożał, otwórz oczy swoje, a nasycisz się chlebem.

Karoli1908Hu 13. Ne szeresz az álmot, hogy ne [12+] légy szegény; nyisd fel a te szemeidet, és megelégszel kenyérrel.

RuSV1876 13. Не люби спать, чтобы тебе не обеднеть; держи открытыми глаза твои, и будешь досыта есть хлеб.

БКуліш 13. Не люби спати, щоб не дознав злиднів; май отворені очі, й будеш наїден хлібом.

FI33/38 14. Huonoa, huonoa, sanoo ostaja, mutta mentyänsä pois hän kehuskelee.

Biblia1776 14. Paha, paha, sanoo ostaja; mutta mentyänsä pois hän kerskaa.

CPR1642 14. Paha paha sano ostaja mutta poismennes

kijtetän hyväxi.

MLV19	14 It is bad, it is bad, says the buyer, but when he has gone his way, then he boasts.	KJV	14. It is naught, it is naught, saith the buyer: but when he is gone his way, then he boasteth.
Dk1871	14. Det er slet det er slet! siger Køberen; men naar han gaar bort, da roser han sig.	KXII	14. Ondt, ondt säger man, då man hafver det; men då det borto är, så rosar man det.
PR1739	14. Pahha, pahha, ütleb ostja; agga kui ta ärralähhäb, siis ta kiitleb.	LT	14. Pirkėjas sako: "Niekam tikę, niekam tikę!", o nuėjės savo keliu giriasi.
Luther1912	14. Böse, böse! spricht man, wenn man's hat; aber wenn's weg ist, so röhmt man es dann.	Ostervald-Fr	14. Celui qui achète, dit: Cela ne vaut rien, cela ne vaut rien; puis il s'en va, et se vante.
RV'1862	14. El que compra, dice: Malo es, malo es: mas en apartándose, él se alaba.	SVV1770	14 Het is kwaad, het is kwaad! zal de koper zeggen; maar als hij weggegaan is, dan zal hij zich beroemen.
PL1881	14. Złe to, złe to, mówi ten, co kupuje, a odszedłszy, ali się chlubi.	Karoli1908Hu	14. Hitvány, hitvány, azt mondja a vevő; de mikor elmegy, akkor dicsekedik.
RuSV1876	14 „Дурно, дурно”, говорит покупатель, а когда отойдет, хвалится.	БКуліш	14. Не добрѣ! пустѣ! гудитъ, хто купує, а як одійде, - хвалиться.
FI33/38	15. Olkoon kultaa, olkoon helmiä paljon, kallein kalu ovat taidolliset huulet.	Biblia1776	15. Kultaa ja kalliita kiviä löydetään kyllä, vaan toimellinen suu on kallis kappale.
CPR1642	15. Culda ja callita kiwiä löytän kyllä waan toimellinen suu on callis cappale.		

MLV19	15 There is gold and abundance of rubies, but the lips of knowledge are a precious jewel.	KJV	15. There is gold, and a multitude of rubies: but the lips of knowledge are a precious jewel.
Dk1871	15. Der er Guld og mange Perler til; men Kundskabs Læber ere et dyrebart Kar.	KXII	15. Man finner guld och många perlor; men en förfnuftig mun är ett ädla klenodium.
PR1739	15. Kuld ja paljo perlid on middage; agga paljo kallimad riistad on moistlikkud uled.	LT	15. Yra aukso ir daugybė perlų, bet pažinimo lūpos yra didelė brangenybė.
Luther1912	15. Es gibt Gold und viele Perlen; aber ein vernünftiger Mund ist ein edles Kleinod.	Ostervald-Fr	15. Il y a de l'or, et beaucoup de perles; mais les lèvres sages sont un vase précieux.
RV'1862	15. Hay oro, y multitud de piedras preciosas: mas los labios sabios son vaso precioso.	SVV1770	15 Goud is er, en menigte van robijnen; maar de lippen de wetenschap zijn een kostelijk kleinood.
PL1881	15. Wargi umiejętności są jako złoto i obfitość pereł, i kosztowne klejnoty.	Karoli1908Hu	15. Van arany és drágagyöngyök sokasága; de drága szer a tudománynyal teljes ajak.
RuSV1876	15 Есть золото и много жемчуга, но драгоценная утварь – уста разумные.	БКуліш	15. Буває много золота й перел, та найдорожча знадоба - уста розумні.
FI33/38	16. Ota siltä vaatteet, joka toista takasi, ja ota häneltä pantti vieraitten puolesta.	Biblia1776	16. Ota hänen vaattensa joka muukaisen takaa: ja ota häneltä pantti tuntemattoman edestä.
CPR1642	16. Ota hänen waattens joca toisen taca ja ota hänelä pantti tundemattoman edestä.		

MLV19	16 Take his garment because (it is) a surety for a stranger and hold him in pledge for foreigners.	KJV	16. Take his garment that is surety for a stranger: and take a pledge of him for a strange woman.
Dk1871	16. Naar en gaar i Borgen for en fremmed, saa tag hans Klæder; og tag Pant af ham, naar det er for den ubekendte.	KXII	16. Tag honom sin kläde bort, som för en annan i borgan går, och panta honom för den okändas skull.
PR1739	16. Kui kegi woöra eest käemehheks heitnud, siis wötta selle ride ärra, ja woöra wölla pärrast wötta panti temma käest.	LT	16. Paimk apdarą iš to, kuris laidavo už svetimą, ir turėk užstatą iš suvedžiotojo.
Luther1912	16. Nimm dem sein Kleid, der für einen andern Bürge wird, und pfände ihn um des Fremden willen.	Ostervald-Fr	16. Quand quelqu'un aura cautionné un étranger, prends son vêtement et exige de lui un gage, à cause des étrangers.
RV'1862	16. Quítale su ropa, porque fió al extraño; y préndale por la extraña.	SVV1770	16 Als iemand voor een vreemde borg geworden is, neem zijn kleed; en pand hem voor de onbekenden.
PL1881	16. Weźmij szatę tego, któryć ręczył za obcego; a od tego, który ręczył za cudzoziemkę, weźmij zastaw jego.	Karoli1908Hu	16. Vedd el ruháját, mert [13†] kezes lett másért, és az idegenért vedd el zálogát.
RuSV1876	16 Возьми платье его, так как он поручился за чужого; и за стороннего возьми от него залог.	БКуліш	16. Бери одежину його, бо він ручавсь за чужого; за приблуду бери від його заліг!

FI33/38	17. Makea on miehelle petoksella saatu leipä, mutta perästäpäin hän saa suunsa täyteen soraa.	Biblia1776	17. Varastettu leipä maistuu miehelle hyvin; vaan sitte pitää hänen suunsa oleman täynnä teräviä kiviä.
CPR1642	17. Warastettu leipä maista jocaidzelle hywin waan sijtte pitä hänen suuns oleman täynnäns teräwitä kiwejä.		
MLV19	17 Bread of falsehood is sweet to a man, but afterwards his mouth will be filled with gravel.	KJV	17. Bread of deceit is sweet to a man; but afterwards his mouth shall be filled with gravel.
Dk1871	17. Brød, tjent ved Bedrag, smager en Mand vel; men siden bliver hans Mund fuld af Grus.	KXII	17. Stulet bröd smakar hvarjom och enom väl; men derefter skall honom munnen full varda med hvassa stenar.
PR1739	17. Maggus on monnele leib, mis walskussega sadud ; agga pärrast jäab temma su täis sommeraid.	LT	17. Skani žmogui duona, apgaule įgyta, bet paskui jo burna yra pilna žvyro.
Luther1912	17. Das gestohlene Brot schmeckt dem Manne wohl; aber hernach wird ihm der Mund voll Kieselsteine werden.	Ostervald-Fr	17. Le pain acquis par la tromperie est agréable à l'homme; mais ensuite sa bouche sera remplie de gravier.
RV'1862	17. Sabroso es al hombre el pan de mentira: mas después, su boca será llena de cascajo.	SVV1770	17 Het brood der leugen is den mens zoet; maar daarna zal zijn mond vol van zandsteen worden.
PL1881	17. Smaczny jest drugiemu chleb kłamstwa;	Karoli1908Hu	17. Gyönyörűséges az embernek az

	ale potem piaskiem napełnione będą usta jego.		álnokságna kenyere; de [14†] annakutána betelik az ő szája kavicsokkal.
RuSV1876	17 Сладок для человека хлеб, приобретенный неправдою; но после рот его наполнится дресвою.	БКуліш	17. Солодкий зразу чоловікові хліб, неправдою нажитий, та й на впослі в його роті піску повно буде,
FI33/38	18. Neuvotellen suunnitelmat vahvistuvat, ja sotaa on sinun käytävä neuvokkuudella.	Biblia1776	18. Aivoitukset menestyvät, kuin ne neuvotella toimitetaan, ja sodat myös pitää toimella pidettämän.
CPR1642	18. Aiwoituxet menestywät cosca ne neuwolla toimitetan ja sodat myös pitä toimella pidettämän.		
MLV19	18 Every purpose is established by counsel and make war with wise guidance.	KJV	18. Every purpose is established by counsel: and with good advice make war.
Dk1871	18. Beslutninger efter Raadslagning bestaa; før da Krig efter fornuftig Ledelse!	KXII	18. Anslag bestå, då man förer dem med råd; och krig skall man med förfuft föra.
PR1739	18. Motlemissed kinnitakse nou läbbi, ja wotta targa nouga söddida.	LT	18. Sumanymai įtvirtinami patarimais, ir kariauti nepradék neapsvarstęs.
Luther1912	18. Anschläge bestehen, wenn man sie mit Rat führt; und Krieg soll man mit Vernunft führen.	Ostervald-Fr	18. Les résolutions s'affermissent par le conseil; fais donc la guerre avec prudence.
RV'1862	18. Los pensamientos con el consejo se ordenan; y con industria se hace la guerra.	SVV1770	18 Elke gedachte wordt door raad bevestigd, daarom voer oorlog met wijze raadslagen.

PL1881	18. Myśli radami utwierdzaj, a wojnę prowadź opatrznie.	Karoli1908Hu	18. A gondolatok tanácskozással [15†] erősek; és bölcs vezetéssel folytass [16†] hadakozást.
RuSV1876	18 Предприятия получают твердость через совещание, и по совещании веди войну.	БКуліш	18. Задуми вдаються аж по добрій раді, а по раді ще далі воюйся.
FI33/38	19. Salaisuuden ilmaisee, joka panettelijana käy; älä siis antaudu avosuisen pariin.	Biblia1776	19. Älä sekoita sinuas sen kanssa, joka salaisuuden ilmoittaa, ja joka panettelee, ja jolla petollinen suu on.
CPR1642	19. Älä secoita sinuas sen cansa joca salaisuden ilmoitta ja joca panettele ja jolla petollinen suu on.		
MLV19	19 He who goes about as a gossiper reveals secrets. Therefore do not associate with he who opens his lips wide.	KJV	19. He that goeth about as a talebearer revealeth secrets: therefore meddle not with him that flattereth with his lips.
Dk1871	19. Den, der gaar om som en Bagvadsker, aabenbarer Hemmellgheder; og Indlad dig ikke med den, som er aabenmundet.	KXII	19. Var unbevarad med den som hemlighet uppenbarar, och med baktalare, och med falskom mun.
PR1739	19. Kes kelepeksmisce peäle öppind, se ilmutab ka sallaja nou; ja ärra segga ennast mitte sellega, kes omma uledega melitab.	LT	19. Kas vaikšto plepēdamas, atidengia paslaptis, todēl nesusidēk su pataikūnais.
Luther1912	19. Sei unverworren mit dem, der	Ostervald-Fr	19. Le médisant révèle les secrets; évite

	Heimlichkeit offenbart, und mit dem Verleumder und mit dem falschen Maul.		donc celui qui aime ouvrir ses lèvres.
RV'1862	19. El que descubre el secreto, anda en chismes; y con el que lisongéa de sus labios, no te entremetas.	SVV1770	19 Die als een achterklapper wandelt, openbaart het heimelijke; vermeng u dan niet met hem, die met zijn lippen verlokt.
PL1881	19. Kto objawia tajemnicę, zdradliwie się obchodzi; przetoż z tymy, którzy pochlebiają wargami swemi, nie miej towarzystwa.	Karoli1908Hu	19. Megjelenti a titkot, a [17†] ki rágalmazó; tehát a ki fecsegő szájú, azzal ne barátkozzál.
RuSV1876	19 Кто ходит переносчиком, тот открывает тайну; и кто широко раскрывает рот, с тем не сообщайся.	БКуліш	19. Хто переносить і відкриває тайни, та рот широко отирає, з тим не братайся.
FI33/38	20. Joka isäänsä ja äitiänsä kiroaa, sen lamppu sammuu pilkkopimeään.	Biblia1776	20. Joka isäänsä ja äitiänsä kiroilee, hänen kynttilänsä pitää sammuman synkiässä pimeydessä.
CPR1642	20. Joca Isäns ja äitiäns kiroile hänen kynttiläns pitää sammuman syngiäs pimeydes.		
MLV19	20 He who curses his father or his mother, his lamp will be put out in blackness of darkness.	KJV	20. Whoso curseth his father or his mother, his lamp shall be put out in obscure darkness.
Dk1871	20. Hvo som bander sin Fader eller sin Moder, hans Lampe skal udslukkes midt i Mørket.	KXII	20. Den sinom fader och sine moder bannar, hans lykta skall utslockna midt i mörkret.
PR1739	20. Kes omma issa ja omma emma	LT	20. Kas keikia tėvą ir motiną, to žiburys

ärrawañnub, selle lamp kustub ärra pilkase
pimmedusse sees.

užges visiškoje tamsoje.

Luther1912 20. Wer seinem Vater und seiner Mutter
flucht, des Leuchte wird verlöschen mitten in
der Finsternis.

RV'1862 20. El que maldice a su padre, o a su madre,
su candela será apagada en oscuridad
tenebrosa.

Ostervald-Fr 20. La lampe de celui qui maudit son père
ou sa mère, sera éteinte dans les plus
profondes ténèbres.

SVV1770 20 Wie zijn vader of zijn moeder vloekt,
diens lamp zal uitgeblust worden in zwarte
duisternis.

PL1881 20. Kto złorzeczy ojcu swemu albo matce
swojej, zgaśnie pochodnia jego w gęstych
ciemnościach.

RuSV1876 20 Кто злословит отца своего и свою мать,
того светильник погаснет среди глубокой
тьмы.

Karoli1908Hu 20. A ki az ō atyját vagy [18†] anyját
megátkozza, annak kialszik szövétneke a
legnagyobb setésében.

БКуліш 20. Хто лихословить отцеві й матері своїй,
того съвічник погасне в глухій темряви.

FI33/38 21. Tavara, jota aluksi kiivaasti tavoitellaan, ei
lopulta tuo siunausta.

CPR1642 21. Perindö johonga warhain kijrutetan on
wijmeiseldä ilman siunauxeta.

Biblia1776 21. Perintö, johon varhain kiiruhdetaan, on
viimeiseltä ilman siunausta.

MLV19 21 An inheritance gotten hastily at the
beginning will not be praised in the end.

KJV 21. An inheritance may be gotten hastily at
the beginning; but the end thereof shall not
be blessed.

SANANLASKUT

Dk1871	21. Den Arv som man i Førstningen higer efter; den skal ikke velsignes paa det sidste.	KXII	21. Det arf, der man allt för mycket hastar till det värder på sistone icke välsignadt.
PR1739	21. Üks pärris-ossa, mis esmalt wägga ussinaste kätte saab, ei olle selle wiimne luggu mitte önnistud.	LT	21. Paveldējimas, gautas paskubomis, galiausiai nebus palaimintas.
Luther1912	21. Das Erbe, darnach man zuerst sehr eilt wird zuletzt nicht gesegnet sein.	Ostervald-Fr	21. L'héritage trop vite acquis à l'origine, ne sera point béni à la fin.
RV'1862	21. La herencia adquirida de prieta en el principio, su postimería aun no será bendita.	SVV1770	21 Als een erfenis in het eerste verhaast wordt, zo zal haar laatste niet gezegend worden.
PL1881	21. Dziedzictwu przeko z początku nabytemu naostatek błogosławić nie będą.	Karoli1908Hu	21. A mely örökséget először siettetnek, [19†] annak vége meg nem áldatik.
RuSV1876	21 Наследство, поспешно захваченное вначале, не благословится впоследствии.	БКуліш	21. Майно, зразу скоро набуте, не буде опісля благословенне.
FI33/38	22. Älä sano: Minä kostan pahan; odota Herraa, hänen auttaa sinua.	Biblia1776	22. Älä sano: minä kostan pahan; odota Herraa, hänen auttaa sinua.
CPR1642	22. Älä sano: minä costan pahan odota HERra hänen autta sinua.		
MLV19	22 Do not say, I will recompense evil. Wait for Jehovah and he will save you.	KJV	22. Say not thou, I will recompense evil; but wait on the LORD, and he shall save thee.
Dk1871	22. Sig ikke: Jeg vil betale ondt; bi efter	KXII	22. Säg icke: Jag vill vedergälla det onda.

	Herren, og han skal frelse dig.		Förbida Herran, han skall hjälpa dig.
PR1739	22. Ärra ütle mitte: Ma tahhan kurja kätte tassuda; ota Jehowa järrele, siis sadab temma sulle abbi.	LT	22. Nesakyk: "Atlyginsiu už pikta". Lauk Viešpaties, ir Jis padēs tau.
Luther1912	22. Sprich nicht: Ich will Böses vergelten! Harre des HERRN, der wird dir helfen.	Ostervald-Fr	22. Ne dis point: Je rendrai le mal; mais attends l'Éternel, et il te délivrera.
RV'1862	22. No digas: Yo me vengaré: espera a Jehová, y él te salvará.	SVV1770	22 Zeg niet: Ik zal het kwaad vergelden; wacht op den HEERE, en Hij zal u verlossen.
PL1881	22. Nie mów: Oddam złem. Oczekuj na Pana, a wybawi cię.	Karoli1908Hu	22. Ne mondd: bosszút állok [20†] rajta! Várjad az Urat, és megszabadít téged!
RuSV1876	22 Не говори: „я отплачу за зло“; предоставь Господу, и Он сохранит тебя.	БКуліш	22. Не говори: "За зло я самий віддам"; полиши се Господеві, - він охоронить тебе.
FI33/38	23. Kahtalainen paino on Herralle kauhistus, ja väärä vaaka ei ole hyvä.	Biblia1776	23. Monenlaiset puntarit ovat Herralle kauhistus, ja väärä vaaka ei ole hyvä.
CPR1642	23. Monilaiset pundarit owat HERralle cauhistus ja wäärä waaca ei ole hywää.		
MLV19	23 Diverse weights are an abomination to Jehovah and a false balance is not good.	KJV	23. Divers weights are an abomination unto the LORD; and a false balance is not good.
Dk1871	23. To Slags Vægt er en Vederstyggelighed for Herren, og falske have vægret sig ved	KXII	23. Mångahanda vigt är Herranom en styggelse; och en falsk våg är icke god.

Vægtskaaler ere ikke gode.

PR1739 23. Kahhesuggune lõod on Jehowa melest hirmus, ja pettised waekausid ei olle mitte head.

Luther1912 23. Mancherlei Gewicht ist ein Greuel dem HERRN, und eine falsche Waage ist nicht gut.

RV'1862 23. Abominación son a Jehová las pesas dobladas; y el peso falso, no es bueno.

PL1881 23. Obrzydliwością Panu dwojaki gwicht, a szale fałszywe nie podobają mu się.

RuSV1876 23 Мерзость пред Господом – неодинаковые гири, и неверные весы – не добро.

FI33/38 24. Herralta tulevat miehen askeleet; mitäpä ymmärtäisi tiestänsä ihminen itse?

CPR1642 24. Jocaidzen retket tulewat HERralda: cuca ihminen ymmärtää hänen tiens?

MLV19 24 A man's goings are of Jehovah, how then can man understand his way?

LT 23. Skirtingi svarsčiai yra pasibjaurejimas Viešpačiui ir neteisingos svarstyklės nėra gerai.

Ostervald-Fr 23. Le double poids est en abomination à l'Éternel, et la balance fausse n'est pas chose bonne.

SVV1770 23 Tweeerlei weegsteen is den HEERE een gruwel, en de bedriegelijke weegschaal is niet goed.

Karoli1908Hu 23. Útálatos az Úrnál a kétféle súly; és [21+] a hamis fontok nem jó dolgok.

БКуліш 23. Гидота Господу вага лукава, та й невірна міра - йому противна.

Biblia1776 24. Jokaisen retket tulevat Herralta: kuka ihminen taitaa ymmärtää tiensä?

KJV 24. Man's goings are of the LORD; how can a man then understand his own way?

SANANLASKUT

Dk1871	24. Mands Gang er af Herren, og hvad forstaar et Menneske sig paa sin Vej?	KXII	24. Hvars och ens gånger komma af Herranom; hvilken menniska förstår sin väg?
PR1739	24. Jehowa käest on mehhe käimised; sest mis peaks innimenne omma teed moistma?	LT	24. Viešpats veda žmogų, kaip tad gali žmogus suprasti savo kelią?
Luther1912	24. Jedermanns Gänge kommen vom HERRN. Welcher Mensch versteht seinen Weg?	Ostervald-Fr	24. Cest l'Éternel qui dirige les pas de l'homme; comment donc l'homme comprendrait-il sa voie?
RV'1862	24. De Jehová son los pasos del hombre: el hombre pues, ¿cómo entenderá su camino?	SVV1770	24 De treden des mans zijn van den HEERE; hoe zou dan een mens zijn weg verstaan?
PL1881	24. Od Pana bywają sprawowane drogi męża; ale człowiek jakoż zrozumie drogę jego?	Karoli1908Hu	24. Az Úrtól vannak a férfi [22+] lépései; az ember pedig mit ért az ő útában?
RuSV1876	24 От Господа направляются шаги человека; человеку же как узнать путь свой?	БКуліш	24. Всі ступні людські Господь спровадяє; чоловікові ж - як узнати дорогу свою?
FI33/38	25. Ihmiselle on ansaksi luvata hätiköiden pyhä lahja ja vasta perästäpäin harkita lupauksiansa.	Biblia1776	25. Se on ihmiselle paula, kuin hän pilkkaa pyhää, ja etsii sitte lupauksia.
CPR1642	25. Se on ihmiselle paula cosca hän pilckaa pyhä: ja edzi sijtte lupausta.		
MLV19	25 It is a snare to a man to say rashly, It is holy. And to make inquiry after vows.	KJV	25. It is a snare to the man who devoureth that which is holy, and after vows to make enquiry.

Dk1871	25. Det er Mennesket en Snare ubesindigt at sige: "Helligt!" og først efter Løfterne betænke det.	KXII	25. Det är menniskone en snara, lasta det helga, och sedan söka löfte.
PR1739	25. Innimessele on se wörkutamisse paelaks, kui ta pühha asja allanelab, ja hakkab järrele arwama, pärrast sedda kui ta saab tootand.	LT	25. Spästai žmoguipadaryti įžadą, o po to galvoti.
Luther1912	25. Es ist dem Menschen ein Strick, sich mit Heiligem übereilen und erst nach den Geloben überlegen.	Ostervald-Fr	25. C'est un piège pour l'homme que de prononcer légèrement une promesse sacrée, et, après ses vœux, d'examiner encore.
RV'1862	25. Lazo es al hombre tragar santidad; y después de los votos andar preguntando.	SVV1770	25 Het is een strik des mensen, dat hij het heilige verslindt, en na gedane geloften, onderzoek te doen.
PL1881	25. Pożreć rzecz poświęconą, jest człowiekowi sidłem; a poślubiwszy co, tego zaś szukać, jakoby tego ujść.	Karoli1908Hu	25. Tőr az embernek meggondolatlanul mondani: szent, [23†] és a fogadástétel után megfontolni.
RuSV1876	25 Сеть для человека – поспешно давать обет, и после обета обдумывать.	БКуліш	25. Ce сіть людині - сквапно обіт складати, а послі обіту - роздумовати.
FI33/38	26. Viisas kuningas perkaa jumalattomat pois viskimellään ja antaa puimajyrän käydä heidän ylitsensä.	Biblia1776	26. Viisas kuningas hajoittaa jumalattomat, ja antaa ratasten käydä heidän päällitsensä.
CP1642	26. Wijsas Cuningas hajotta jumalattomat ja		

anda ratasten käydä heidän päälidzens.

MLV19	26 A wise king scatters the wicked and brings the wheel over them.	KJV	26. A wise king scattereth the wicked, and bringeth the wheel over them.
Dk1871	26. En viis Konge udskiller de ugudelige og lader Hjulet gaa over dem.	KXII	26. En vis Konung förskingrar de ogudaktiga, och låter gå hjulet öfver dem.
PR1739	26. Tark kunningas wiskab öälad laiale, ja panneb neid ratta alla.	LT	26. Išmintingas karalius išblaško nedorélius ir juos smarkiai baudžia.
Luther1912	26. Ein weiser König zerstreut die Gottlosen und bringt das Rad über sie.	Ostervald-Fr	26. Le roi sage dissipe les méchants, et fait tourner la roue sur eux.
RV'1862	26. El rey sabio esparce los impíos; y sobre ellos hace tornar la rueda.	SVV1770	26 Een wijs koning verstrooit de goddelozen, en hij brengt het rad over hen.
PL1881	26. Król mądry rozprasza niezbożnych, i przywodzi na nich pomstę.	Karoli1908Hu	26. Szétszórja a gonoszokat a [24†] bölcs király, és fordít reájok kereket.
RuSV1876	26 Мудрый царь вывеет нечестивых и обратит на них колесо.	БКуліш	26. Мудрий царь вивіє безбожних, а потім колесом своїм по них покотить.
FI33/38	27. Ihmisen henki on Herran lamppu: se tutkistelee sydämen kammiot kaikki.	Biblia1776	27. Herran kynttilä on ihmisen hengi: hänen käy läpi koko sydämen.
CPR1642	27. HERran kynttilä on ihmisen hengi hänen käy läpi coco sydämen.		

SANANLASKUT

MLV19	27 The spirit of man is the lamp of Jehovah, searching all his innermost parts.	KJV	27. The spirit of man is the candle of the LORD, searching all the inward parts of the belly.
Dk1871	27. Menneskens Aand er en Lampe fra Herren; den ransager alle Lønksamre i hans Indre.	KXII	27. Herrans lykta är menniskones ande; han går igenom hela hjertat.
PR1739	27. Innimesse hinge öhk on Jehowa lamp, mis otsib läbbi keik süddame pohja.	LT	27. Žmogaus dvasia yra Viešpaties žiburys, tiriantis širdies gelmes.
Luther1912	27. Eine Leuchte des HERRN ist des Menschen Geist; die geht durch alle Kammern des Leibes.	Ostervald-Fr	27. L'esprit de l'homme est une lampe de l'Éternel; il sonde les profondeurs de l'âme.
RV'1862	27. Candela de Jehová es el alma del hombre, que escudriña lo secreto del vientre.	SVV1770	27 De ziel des mensen is een lamp des HEEREN, doorzoekende al de binnenkameren des buiks.
PL1881	27. Dusza ludzka jest pochodnią Pańską, która doświadcza wszystkich skrytości wnętrznych.	Karoli1908Hu	27. Az Úrtól való szövétnek az embernek lelke, a ki megvizsgálja a [25+] szívnek minden rejtekét.
RuSV1876	27 Светильник Господень – дух человека, испытывающий все глубины сердца.	БКуліш	27. Господень съвічник - се дух чоловічий, що вивідує всі глибини серця.
FI33/38	28. Laupeus ja uskollisuus on kuninkaan turva, ja laupeudella hän valtaistuimensa tukee.	Biblia1776	28. Laupius ja totuus varjelee kuninkaan, ja hän vahvistaa istuimensa laupiudella.
CPR1642	28. Siweys ja totuus warjele Cuningan ja		

hänen istuimens on seisowainen siweyden
cautta.

MLV19	28 Kindness and truth preserve the king and his throne is upheld by kindness.	KJV	28. Mercy and truth preserve the king: and his throne is upholden by mercy.
Dk1871	28. Miskundhed og Sandhed bevare en Konge, og han støtter sin Trone ved Miskundhed.	KXII	28. Fromhet och sannfärdighet bevara Konungen, och hans säte består genom fromhet.
PR1739	28. Heldus ja tössidus hoidwad kunningast, ja ta toetab heldusse läbbi omma aujärje.	LT	28. Gailestingumas ir tiesa apsaugo karalių, ir jo sostas palaikomas gailestingumu.
Luther1912	28. Fromm und wahrhaftig sein behütet den König, und sein Thron besteht durch Frömmigkeit.	Ostervald-Fr	28. La bonté et la vérité garderont le roi; il soutient son trône par la bonté.
RV'1862	28. Misericordia y verdad guardan al rey; y con clemencia sustenta su trono.	SVV1770	28 Weldadigheid en waarheid bewaren den koning; en door weldadigheid ondersteunt hij zijn troon.
PL1881	28. Miłosierdzie i prawda króla strzegą, a stolica jego miłosierdziem wsparta bywa.	Karoli1908Hu	28. A kegyelmesség és az [26†] igazság megőrzik a királyt, megerősíti iringalmasság által az Ő székét.
RuSV1876	28 Милость и истина охраняют царя, и милостью он поддерживает престол свой.	БКуліш	28. Любов і правда царя оберегают, престола він свого любовю підпирає.
FI33/38	29. Voima on nuorukaisten kunnia, ja harmaat	Biblia1776	29. Nuorten miesten väkevyys on heidän

	hapset ovat vanhusten kaunistus.		kunniansa, ja harmaat karvat on vanhain kaunistus.
CPR1642	29. Nuorten miesten wäkewys on heidän cunnians ja harmat carwat on wanhain caunistus.		
MLV19	29 The glory of young men is their strength and the beauty of old men is the hoary head.	KJV	29. The glory of young men is their strength: and the beauty of old men is the gray head.
Dk1871	29. En Pryd for de unge er deres Kraft, og et Smykke for de gamle ere de graa Haar.	KKII	29. Unga mäns starkhet är deras pris, och de gamlas grå hår är deras prydnad.
PR1739	29. Noorte meeste illo on nende rammo; agga wanna rahwa au on hallid juuksed.	LT	29. Jaunuolių garbėjėga, o senuosius puošia žili plaukai.
Luther1912	29. Der Jünglinge Stärke ist ihr Preis; und graues Haar ist der Alten Schmuck.	Ostervald-Fr	29. La force des jeunes gens est leur gloire, et les cheveux blancs sont l'honneur des vieillards.
RV'1862	29. La honra de los mancebos es su fortaleza; y la hermosura de los viejos, su vejez.	SVV1770	29 Der jongelingen sieraad is hun kracht, en der ouden heerlijkheid is de grijshed.
PL1881	29. Ozdoba młodzieńców jest siła ich, a sędziwość poczciwością starców.	Karoli1908Hu	29. Az ifjaknak ékessége az ő erejök; és a véneknek dísze az [27†] ősz haj.
RuSV1876	29 Слава юношей – сила их, а украшение стариков – седина.	БКуліш	29. Слова молодих - їх сила, а окраса старих - їх сивий волос.
FI33/38	30. Mustelmat ja haavat puhdistavat	Biblia1776	30. Haavoilla pitää pahuus ajettaman pois,

	pahantekijän, lyönnit puhdistavat sydämen kammiot.		ja koko sydämen kivulla.
CPR1642	30. Haawolla pitä pahuus ajettaman pois ja coco sydämen kiwut.		
MLV19	30 Stripes that wound cleanse away evil and strokes the innermost parts.	KJV	30. The blueness of a wound cleanseth away evil: so do stripes the inward parts of the belly.
Dk1871	30. En Salvelse for den onde ere Striber af Saar og Slag, der trænge dybt ind i hans Krop.	XXII	30. Sår fördrifver det onda, och hela hjertans skada.
PR1739	30. Muhhud, ja hawad, ja hobid süddame pohjas on kurjadele kassimisseks.	LT	30. Kirčių žymės pašalina pikta ir randai išvalo žmogaus širdį.
Luther1912	30. Man muß dem Bösen wehren mit harter Strafe und mit ernsten Schlägen, die man fühlt.	Ostervald-Fr	30. Les meurtrissures des plaies sont la correction du méchant, ainsi que les coups qui atteignent les profondeurs des entrailles.
RV'1862	30. Las señales de las heridas son medicina en el malo; y las plagas en lo secreto del vientre.	SVV1770	30 Gezwollen der wonde zijn in den boze een zuivering, mitsgaders de slagen van het binnenste des buiks.
PL1881	30. Złemu są lekarstwem siności ran, i razy przenikające do wewnętrzności żywota jego.	Karoli1908Hu	30. A kékek [28†] és a sebek távoztatják el a gonoszt, és a belső részekig [29†] ható csapások.
RuSV1876	30 Раны от побоев – врачевство против зла,	БКуліш	30. Рани від побоїв - се лік проти зла, та й

и удары, проникающие во внутренности
чрева.

удари, що доходять аж до самої утроби.

21 luku

Toisen osan jatkoa: Lyhyitä lauselmia elämän eri aloilta

FI33/38 1. Kuninkaan sydän on Herran kädessä kuin vesiojat: hän taivuttaa sen, kunne tahtoo.

Biblia1776 1. Kuninkaan sydän on Herran kädessä, niinkuin vesiojat, ja hän taittaa sen kuhunka tahtoo.

CPR1642 1. CUningan sydän on HERran kädes nijncuin wesioja: ja taitta sen cuhunga hän tahto.

MLV19 1 The king's heart is in the hand of Jehovah as streams of water. He turns it wherever he will.

KJV 1. The king's heart is in the hand of the LORD, as the rivers of water: he turneth it whithersoever he will.

Dk1871 1. Kongens Hjerte i Herrens Haand er Vandbække; til alt det, han vil, bøjer han det.

KXII 1. Konungens hjerta är uti Herrans hand, såsom vattubäcker; och han böjer det hvart han vill.

PR1739 1. Kunninga südda on Jehowa käes kui weesoned; Temma känab sedda, kuhho Ta ial tahhab.

LT 1. Karaliaus širdis Viešpaties rankoje kaip vandens srovės; Jis ją pasuka, kur nori.

Luther1912 1. Des Königs Herz ist in der Hand des HERRN

Ostervald-Fr 1. Le cœur du roi est dans la main de

	wie Wasserbäche, und er neigt es wohin er will.		I'Éternel comme une eau courante; il l'incline à tout ce qu'il veut.
RV'1862	1. COMO los repartimientos de las aguas así está el corazón del rey en la mano de Jehová: a todo lo que quiere, le inclina.	SVV1770	1 Des konings hart is in de hand des HEEREN als waterbeken. Hij neigt het tot al wat Hij wil.
PL1881	1. Serce królewskie jest w ręce Paóskiej jako potoki wód; kedy chce, nakłoni je.	Karoli1908Hu	1. Mint a vizeknek folyásai, olyan a királynak szíve az Úrnak kezében, valahová akarja, oda hajtja azt!
RuSV1876	1 Сердце царя – в руке Господа, как потоки вод: куда захочет, Он направляет его.	БКуліш	1. В руках у Господа цареве сердце; як розтоки води, він їх, куди захоче, спрявляє.
FI33/38	2. Kaikki miehen tiet ovat hänen omissa silmissään oikeat, mutta Herra tutkii sydämet.	Biblia1776	2. Jokainen luulee tiensä oikiaksi, vaan Herra koettelee sydämet.
CPR1642	2. Jocainen luule tiens oikiaxi waan HERRA ainoastans wahwista sydämet.		
MLV19	2 Every way of a man is right in his own eyes, but Jehovah weighs the hearts.	KJV	2. Every way of a man is right in his own eyes: but the LORD pondereth the hearts.
Dk1871	2. Alle en Mands Veje ere rette for hans egne Øjne; men Herren vejer Hjerter.	KKII	2. Hvar och en tycker sin väg rättan vara; men Herren allena gör hjertan viss.
PR1739	2. Iggamehhe wiis on temma melest öige; agga Jehowa arwab süddamed ärra.	LT	2. Visi žmogaus keliai atrodo teisingi jo paties akyse, bet Viešpats pasveria širdj.

SANANLASKUT

Luther1912	2. Einen jeglichen dünkt sein Weg recht; aber der HERR wägt die Herzen.	Ostervald-Fr	2. Toutes les voies de l'homme sont droites à ses yeux; mais c'est l'Éternel qui pèse les cœurs.
RV'1862	2. Todo camino del hombre es recto en su opinión: mas Jehová pesa los corazones.	SVV1770	2 Alle weg des mensen is recht in zijn ogen; maar de HEERE weegt de harten.
PL1881	2. Wszelka droga człowieka prosta jest przed oczyma jego; ale Pan, jest który serca waży.	Karoli1908Hu	2. Az embernek minden úta [1†] igaz a maga szemei előtt; de a szívek vizsgálója az Úr.
RuSV1876	2 Всякий путь человека прям в глазах его; но Господь взвешивает сердца.	БКуліш	2. В очах у людини путь її здається шляхом правим, Господь же на вазі всяке серце важить.
FI33/38	3. Vanhurskauden ja oikeuden harjoittaminen on Herralle otollisempi kuin uhri.	Biblia1776	3. Hyvin ja oikein tehdä, on Herralle otollisempi kuin uhri.
CPR1642	3. Hywin ja oikein tehdä on HERralle otollinen nijncuin uhri.		
MLV19	3 To do righteousness and justice is more acceptable to Jehovah than sacrifice.	KJV	3. To do justice and judgment is more acceptable to the LORD than sacrifice.
Dk1871	3. At øve Retfærdighed og Ret er Herren kærere end Offer.	KKII	3. Göra väl och rätt är Herranom kärare än offer.
PR1739	3. Teggema, mis öige ja kohhus, se on üllem Jehowa melest, kui ohwer.	LT	3. Tiesa ir teisingumas Viešpačiui mieliau negu auka.
Luther1912	3. Wohl und recht tun ist dem HERRN lieber	Ostervald-Fr	3. Faire ce qui est juste et droit, est une

	denn Opfer.		chose que l'Éternel aime mieux que des sacrifices.
RV'1862	3. Hacer justicia y juicio es a Jehová más agradable que sacrificio.	SVV1770	3 Gerechtigkeit en recht te doen is bij den HEERE uitgelezener dan offer.
PL1881	3. Czynić sprawiedliwość i sąd, bardziej się Panu podoba, niżeli ofiara.	Karoli1908Hu	3. Az igazságnak és igaz ítéletnek gyakorlását inkább [2†] szereti az Úr az áldozatnál.
RuSV1876	3 Соблюдение правды и правосудия более угодно Господу, нежели жертва.	БКуліш	3. Як хто чинить правду й правий суд, се подобаєсь Господу більше, нїж жертва.
FI33/38	4. Ylpeät silmät ja pöyhkeä sydän — jumalattomien lamppu — ovat syntiä.	Biblia1776	4. Ylpiät silmät ja paisunut sydän, ja jumalattomain kynttilä on synti.
CPR1642	4. Ylpiät silmät ja paisunut sydän ja jumalattomain kynttilä on syndi.		
MLV19	4 A high look and a proud heart, even the lamp of the wicked, is sin.	KJV	4. An high look, and a proud heart, and the plowing of the wicked, is sin.
Dk1871	4. Øjnenes Hovmod og Hjertets Stolthed, de uguadeliges Lampe, er Synd.	KXII	4. Högfärdig ögon, och ett stolt sinne, och de ugudaktigas lykta, är synd.
PR1739	4. Silmade körkus ja hooplik südda, ja öälatted lamp on pat.	LT	4. Išdidus žvilgsnis ir pasipūtusi širdis, kurie išskiria nedorėlj, yra nuodėmė.
Luther1912	4. Hoffärtige Augen und stolzer Mut, die Leuchte der Gottlosen, ist Sünde.	Ostervald-Fr	4. Les yeux élevés et le cœur enflé sont la lampe des méchants; ce n'est que péché.

SANANLASKUT

RV'1862	4. Altivez de ojos, y grandeza de corazón, y pensamiento de los impíos es pecado.	SVV1770	4 Hoogheid der ogen, en trotsheid des harten, en de ploeging der goddelozen, zijn zonde.
PL1881	4. Wyniosłość oczu i nadzieję serca, i oranie niepobożnych są grzechem.	Karoli1908Hu	4. A szemnek fenhéjázása és az elmének kevélysége: az istentelenek szántása, bűn.
RuSV1876	4 Гордость очей и надменность сердца, отличающие нечестивых, – грех.	БКуліш	4. Дивитись на людей високом згорда оком і серцем надутим - се гріх.
FI33/38	5. Vain hyödyksi ovat ahkeran ajatuukset, mutta kaikki touhuilijat saavat vain vahinkoa.	Biblia1776	5. Ahkeran miehen aivoitukset tuovat yltäkylläisyyden; vaan joka pikainen on, se tulee köyhäksi.
CPR1642	5. Ahkeran miehen aiwoituxet tuowat yldäkylläisyden: waan joca picainen on se tule köyhäxi.		
MLV19	5 The thoughts of a diligent man lead only to abundance, but everyone who is hasty, only to want.	KJV	5. The thoughts of the diligent tend only to plenteousness; but of every one that is hasty only to want.
Dk1871	5. Den flittiges Tanker bringe kun Overflod, men den ilfærdiges bringe det kun til Mangel.	KXII	5. En idogs mans anslag draga in ymnoghet; men den som allt för hastig är, han värder fattig.
PR1739	5. Kerme innimesse mötlemossed saatwad kül kasso; agga kes töttab äkkiste, saab selge tühja kätte.	LT	5. Stropiojo sumanymai veda į apstybę, o skubotij nuostolj.

Luther1912	5. Die Anschläge eines Emsigen bringen Überfluß; wer aber allzu rasch ist, dem wird's mangeln.	Ostervald-Fr	5. Les projets de celui qui est diligent, produisent l'abondance; mais tout homme étourdi tombe dans la pauvreté.
RV'1862	5. Los pensamientos del solícito ciertamente van a abundancia: mas todo presuroso ciertamente a pobreza.	SVV1770	5 De gedachten des vlijtigen zijn alleen tot overschot; maar van een ieder, die haastig is, alleen tot gebrek.
PL1881	5. Myśli pracowitego pewne dostatki przynoszą; ale każdego skwapliwego przynoszą pewną nędzę.	Karoli1908Hu	5. A szorgalmatosnak igyekezete csak gyarapodásra [3†] van; valaki pedig hirtelenkedik, csak szükségre jut.
RuSV1876	5 Помышления прилежного стремятся к изобилию, а всякий торопливый терпит лишение.	БКуліш	5. Гадки трудящого змагають до багацтва, а хто поквапний, терпить недостачу.
FI33/38	6. Jotka hankkivat aarteita petollisin kielin, ovat haihtuva tuulahdus, hakevat kuolemaa.	Biblia1776	6. Joka tavaran kokoo valheella, se on kulkeva turhuus, niiden seassa, jotka kuolemaa etsivät.
CPR1642	6. Joca tawaran coco walhella se on culkewa turhuus: nijden seas jotca cuolemata edziwät.		
MLV19	6 The acquisition of treasures by a lying tongue is a vapor driven to and fro by those who seek death.	KJV	6. The getting of treasures by a lying tongue is a vanity tossed to and fro of them that seek death.
Dk1871	6. At arbejde paa at samle Liggendefæ ved en	KXII	6. Den som en skatt samkar med løgn,

	falsk Tunge er Dunst, som bortvejres hos dem, som søger Døden.		honom skall fela; och han skall falla ibland dem som döden söka.
PR1739	6. Warrandussed, mis walskusse kelega kokkopandud, on üks tühhine tulest aetud assi neile, kes otsiwad surma.	LT	6. Melu įsigyti turtą yra tuščios svajonės tų, kurie ieško mirties.
Luther1912	6. Wer Schätze sammelt mit Lügen, der wird fehlgehen und ist unter denen, die den Tod suchen.	Ostervald-Fr	6. Travailier à avoir des trésors par une langue trompeuse, c'est une vapeur qui se dissipe, c'est chercher la mort.
RV'1862	6. Allegar tesoros con lengua de mentira, es vanidad, que será echada con los que buscan la muerte.	SVV1770	6 Te arbeiden om schatten met een valse tong, is een voortgedrevene ijdelheid dergenen, die den dood zoeken.
PL1881	6. Zebrane skarby językem kłamiwym są marnością pomijającą tych, którzy szukają śmierci.	Karoli1908Hu	6. A hamisságnak [4†] nyelvével gyűjtött kincs elveszett hiáavalósága azoknak, a kik a halált keresik.
RuSV1876	6 Приобретение сокровища лживым языком – мимолетное дуновение ищущих смерти.	БКуліш	6. Надбане добро язиком лъживим - се проминаючий подих, се погибельні сїти.
FI33/38	7. Jumalattomat tempaa pois heidän väkivaltaansa, sillä eivät he tahdo oikeutta tehdä.	Biblia1776	7. Jumalattomain raatelemus pitää heitä peljättämän; sillä ei he tahtonet tehdä, mitä oikia on.
CPR1642	7. Jumalattomain raatelemus pitää heitä peljättämän sillä ei he tahtonet tehdä mitä oikia oli.		

MLV19	7 The violence of the wicked will sweep them away, because they refuse to do justice.	KJV	7. The robbery of the wicked shall destroy them; because they refuse to do judgment.
Dk1871	7. De ugdeliges ødelæggelse river dem bort; thi de have vægret sig ved at gøre Ret.	KXII	7. De ogudaktigas röfvande skall förskräcka dem; ty de ville icke göra hvad rätt var.
PR1739	7. Kui öälad raisatakse, se hirmutab neid; sest nemmad ei tahtnud mitte tehha, mis kohhus.	LT	7. Nedorėlių smurtas sunaikins juos pačius, nes jie nedaro to, kas teisinga.
Luther1912	7. Der Gottlosen Rauben wird sie erschrecken; denn sie wollten nicht tun, was recht war.	Ostervald-Fr	7. La rapine des méchants sera leur ruine, parce qu'ils auront refusé de faire ce qui est droit.
RV'1862	7. La rapiña de los impíos los destruirá: porque no quisieron hacer juicio.	SVV1770	7 De verwoesting der goddelozen zal hen doorsnijden, omdat zij weigeren recht te doen.
PL1881	7. Drapiestwo niezbożnych potrwoży ich; bo nie chcieli czynić to, co było sprawiedliwego.	Karoli1908Hu	7. Az istentelenek [5+] pusztítása magával ragadja őket; mert nem akartak igazságot cselekedni.
RuSV1876	7 Насилие нечестивых обрушится на них, потому что они отреклись соблюдать правду.	БКуліш	7. Насильство злюк лихих same їх погубляє, вони зареклись, не хоронити справедливість.
FI33/38	8. Rikollisen tie on mutkainen, mutta puhtaan teot ovat oikeat.	Biblia1776	8. Jumalattoman ihmisen tie on outo; mutta puhtaan työ on oikia.
CPR1642	8. Ihmisen tie on umbi ja outo mutta puhtan		

työ on oikia.

MLV19	8 The way of him who is laden with guilt is exceedingly crooked, but as for a pure man, his work is right.	KJV	8. The way of man is foward and strange: but as for the pure, his work is right.
Dk1871	8. En skyldbetyget Mand gaar Krogveje; men den renes Gerning er ligefrem.	KXII	8. Den en främmande väg går, han är vrångvis; men den som går i sine befallning, hans verk är rätt.
PR1739	8. Wägga pörane ja woöras on innimesse wiis; agga kui ta selge, siis on temma tö öige.	LT	8. Nusikaltélio kelias yra vinguotas, nekaltojo darbai teisūs.
Luther1912	8. Wer mit Schuld beladen ist, geht krumme Wege; wer aber rein ist, des Werk ist recht.	Ostervald-Fr	8. La voie du coupable est tortueuse; mais l'innocent agit avec droiture.
RV'1862	8. El camino del hombre es torcido y extraño: mas la obra del limpio es recta.	SVV1770	8 De weg des mensen is gans verkeerd en vreemd; maar het werk des zuiveren is recht.
PL1881	8. Mąż, którego droga przewrotna, obcym jest; ale sprawa czystego jest prosta.	Karoli1908Hu	8. Tekervényes a bűnös embernek úta; a tisztának cselekedete pedig igaz.
RuSV1876	8 Превратен путь человека развращенного; а кто чист, того действие прямо.	БКуліш	8. Дорога в грішника крива, а хто чистий, того поступки праві.
FI33/38	9. Parempi asua katon kulmalla kuin toraisan vaimon huonetoverina.	Biblia1776	9. Parempi on asua katon kulmalla, kuin riitaisen vaimon kanssa yhdessä huoneessa.

CPR1642 9. Parembi on asua caton culmalla cuin
rijtaisen waimon cansa huonesa.

MLV19 9 It is better to dwell in the corner of the
housetop, than with a contentious woman in
a wide house.

KJV

9. It is better to dwell in a corner of the
housetop, than with a brawling woman in a
wide house.

Dk1871 9. Det er bedre at bo i et Hjørne paa Taget End
hos en trættekær Kvinde og i Hus sammen.

XXII

9. Bättre är bo uti en vrå på taket, än med
en trätsam qvinna uti ett stort hus.

PR1739 9. Parrem on kattusse nurkas ellada, kui riaka
naesega, ja seäl koias, kus suur selts.

LT

9. Geriau yra gyventi palėpės kampe negu
su vaidinga moterimi dideliuose namuose.

Luther1912 9. Es ist besser wohnen im Winkel auf dem
Dach, denn bei einem zänkischen Weibe in
einem Haus beisammen.

Ostervald-Fr 9. Mieux vaut habiter au coin d'un toit,
qu'avec une femme querelleuse dans une
grande maison.

RV'1862 9. Mejor es vivir en un rincón de casa, que con
la mujer rencillosa en casa espaciosa.

SVV1770

9 Het is beter te wonen op een hoek van het
dak, dan met een kijfachtige huisvrouw, en
dat in een huis van gezelschap.

PL1881 9. Lepiej jest mieszkać w kącie pod dachem,
niżeli z żoną swarliwą w domu przestronnym.

RuSV1876 9 Лучше жить в углу на кровле, нежели со
сварливою женой в пространном доме.

Karoli1908Hu 9. Jobb a tető [6†] ormán lakni, mint
háborgó asszonynal, és közös házban.

БКуліш

9. На криші в кутку далеко лучше жити,
аніж із жінкою сварливою в съвітлиці.

FI33/38 10. Jumalattoman sielu himoitsee pahaa,
lähimmainen ei saa armoa hänen silmiensä

Biblia1776 10. Jumalattoman sielu toivottaa pahaa, ja
ei suo lähimmäisellensä mitään.

edessä.

CPR1642 10. Jumalattoman sielu toiwotta paha ja ei suo lähimmäisellens mitän.

MLV19 10 The soul of a wicked man desires evil. His neighbor finds no favor in his eyes.

KJV

10. The soul of the wicked desireth evil: his neighbour findeth no favour in his eyes.

Dk1871 10. Den ugtideliæs Sjæl har Lyst til det onde; hans Ven finder ikke Naade for hans Øjne.

KXII

10. Dens ogudaktigas själ önskar ondt, och unnar sinom nästa intet godt.

PR1739 10. Öäla hing ihhaldab kurja; ta liggimenne ei sa armo temma silma ees.

LT

10. Nedorèlio siela trokšta pikto, jis nesigaili artimo.

Luther1912 10. Die Seele des Gottlosen wünscht Arges und gönnt seinem Nächsten nichts.

Ostervald-Fr

10. L'âme du méchant souhaite le mal, et son prochain ne trouve point grâce devant lui.

RV'1862 10. El alma del impío desea mal: su prójimo no le parece bien.

SVV1770

10 De ziel des goddelozen begeert het kwaad; zijn naaste krijgt geen genade in zijn ogen.

PL1881 10. Dusza niezbożnego pragnie złego, a przyjaciel jego nie bywa wdzięczny w oczach jego.

Karoli1908Hu

10. Az istentelennek lelke kiván gonoszt; és az Ő szeme előtt nem talál könyörületre az Ő felebarátja.

RuSV1876 10 Душа нечестивого желает зла: не найдет милости в глазах его и друг его.

БКуліш

10. Безбожного душа бажає зла; не найде змилування в очах його навіть приятель його.

FI33/38	11. Kun pilkkaajaa rangaistaan, viisastuu yksinkertainen; ja kun viisasta neuvotaan, ottaa hän sen opiksensa.	Biblia1776	11. Kuin pilkkaaja rangaistaan, niin tyhmät viisaaksi tulevat, ja kuin viisas tulee opetetuksi, niin hän ottaa opin.
CPR1642	11. Cosca pilckaja rangaistan nijn tyhmät wijsaxi tulewat: ja cosca wijsas tule opetetuxi nijn hän otta sen hyväxi.		
MLV19	11 When a scoffer is punished, a simple man is made wise and when a wise man is instructed, he receives knowledge.	KJV	11. When the scorner is punished, the simple is made wise: and when the wise is instructed, he receiveth knowledge.
Dk1871	11. Naar man lægger Straf paa en Spotter, bliver den uerfarne viis, og naar man belærer den vise, skal han modtage Kundskab.	KXII	11. När bespottaren straffad varder, varda de fåkunnige vise; och när man underviser en visan, så varder han förfuftig.
PR1739	11. Kui pilkiat nuhheldakse, siis saab rummal targaks, ja kui tark innime öppetakse, siis wöttab ta moista.	LT	11. Kai nubaudžiamas niekintojas, neišmanėlis tampa išmintingas. Kai išmintingas pamokomas, jis įgyja supratimo.
Luther1912 ¹²	11. Wenn der Spötter gestraft wird, so werden die Unvernünftigen Weise; und wenn man einen Weisen unterrichtet, so wird er vernünftig.	Ostervald-Fr	11. Quand on punit le moqueur, le simple en devient sage, et quand on instruit le sage, il acquiert la science.
RV'1862	11. Cuando el burlador es castigado, el simple se hace sabio; y enseñando al sabio, toma sabiduría.	SVV1770	11 Als men den spotter straft, wordt de slechte wijs; en als men den wijze onderricht, neemt hij wetenschap aan.

SANANLASKUT

PL1881	11. Gdy karzą naśmiewcę, prostak mędrszym bywa; a gdy roztropnie postępują z mądrym, przyjmuje naukę.	Karoli1908Hu	11. Mikor a csúfolót büntetik, [7†] az együgyű lesz bölcs; mikor pedig a bölcsset oktatják, ő veszi eszébe a tudományt.
RuSV1876	11 Когда наказывается кощунник, простой делается мудрым; и когда вразумляется мудрый, то он приобретает знание.	БКуліш	11. Як карають зрадливого, то й неук зрозумнїє, а як розумного навчають, він приймає науку.
FI33/38	12. Vanhurskas Jumala tarkkaa jumalattoman taloa, hän syöksee jumalattomat onnettomuuteen.	Biblia1776	12. vanhurskas pitää itsensä viisaasti jumalattoman huonetta vastaan; vaan jumalattomat kietovat itsensä onnettomuuteen.
CPR1642	12. Wanhurstas pitä hänens wijsast jumalattoman huonetta wastan waan jumalattomat ajattelewat tehdä wahingota.		
MLV19	12 A righteous man considers the house of the wicked: the wicked are overthrown to ruin.	KJV	12. The righteous man wisely considereth the house of the wicked: but God overthroweth the wicked for their wickedness.
Dk1871	12. Den retfærdige agter paa den ugudeliges Hus, naar det styrter de ugudelige i Ulykke.	KKII	12. En rättfärdig håller sig visliga emot dens ogudaktigas hus; men de ogudaktige tänka till att göra skada.
PR1739	12. Kes öige, se aiab targaste ommad asjad öäla innimesse koia wasto, et Jummal neid, kes öäläd, seggatseks teebs önnetusseks.	LT	12. Teisisis stebi nedorėlių namus ir mato, kaip nedorėlis parbloškiamas už savo nedorybes.

Luther1912	12. Der Gerechte hält sich weislich gegen des Gottlosen Haus; aber die Gottlosen denken nur Schaden zu tun.	Ostervald-Fr	12. Le juste considère la maison du méchant, lorsque les méchants sont renversés dans le malheur.
RV'1862	12. Considera el justo la casa del impío: que los impíos son trastornados por el mal.	SVV1770	12 De rechtvaardige let verstandelijk op des goddelozen huis, als God de goddelozen in het kwaad stort.
PL1881	12. Bóg daje przestrogę sprawiedliwemu na domie niezbożnika, który podwraca niezbożnych dla złości ich.	Karoli1908Hu	12. Nézi az igaz az istentelennek házát, hogy milyen veszedelembe jutottak az istentelenek.
RuSV1876	12 Праведник наблюдает за домом нечестивого: как повергаются нечестивые в несчастие.	БКуліш	12. Праведний назирає дом безбожного, як безбожні попадають в нещастє.
FI33/38	13. Joka tukkii korvansa vaivaisen huudolta, se joutuu itse huutamaan, vastausta saamatta.	Biblia1776	13. Joka tukitsee korvansa köyhän huudolta, hänen pitää myös huutaman, ja ei kuultaman.
CPR1642	13. Joca tukidze corwans köyhän huutoon hänen pitä myös huutaman ja ei cuultaman.		
MLV19	13 He who stops his ears at the cry of a poor man, he will also cry, but will not be heard.	KJV	13. Whoso stoppeth his ears at the cry of the poor, he also shall cry himself, but shall not be heard.
Dk1871	13. Hvo som stopper sit øre for den ringes	KXII	13. Den som tillstoppar sin öron för dens

	Raab, han, ja, han skal raabe og ikke bønhøres.		fattigas rop, han skall ock ropa, och intet hörd varda.
PR1739	13. Kes omma körwa kinnisulleb alwa innimesse kissendamisse eest, sesamma peab ka kissendama, ja ei mitte sama kuuldud.	LT	13. Kas neklauso vargšo šauksmo, pats šauks, bet nebus išgirstas.
Luther1912	13. Wer seine Ohren verstopft vor dem Schreien des Armen, der wird auch rufen, und nicht erhört werden.	Ostervald-Fr	13. Celui qui ferme son oreille au cri du misérable, crierà aussi lui-même, et on ne lui répondra point.
RV'1862	13. El que cierra su oido al clamor del pobre, también él clamará y no será oido.	SVV1770	13 Die zijn oor stopt voor het geschrei des armen, die zal ook roepen, en niet verhoord worden.
PL1881	13. Kto zatula ucho swe na wołanie ubogiego, i on sam będąc wołał, a nie będąc wysłuchany.	Karoli1908Hu	13. A ki bedugja fülét a szegény kiáltására; ő is kiált, de meg nem hallgattatik.
RuSV1876	13 Кто затыкает ухо свое от вопля бедного, тот и сам будет вопить, – и не будет услышан.	БКуліш	13. Хто чує крик і плач убогого байдужно, той сам кричати ме, ѹ вислуханий не буде.
FI33/38	14. Salainen lahja lepyttää vihan ja poveen kätketty lahjus kiivaan kiukun.	Biblia1776	14. Salainen lahja asettaa vihan, ja helmaan anto lepyttää suurimman kiukun.
CPR1642	14. Salainen lahja asetta wihan ja helmaan ando lepyttä suurimman wainon.		
MLV19	14 A gift in secret pacifies anger and a present	KJV	14. A gift in secret pacifieth anger: and a

in the bosom, strong wrath.

reward in the bosom strong wrath.

Dk1871 14. En Gave i Løndom stlller Vrede, og en Skænk i Smug stiller heftig Fortørnelse.

KXII 14. En hemlig gäfva stillar vrede, och en skänk i skötet aldrastörsta ogunst.

PR1739 14. Sallaja and waigistab wihha, ja melehea, mis rüppe antakse, waigistab kange tullise wihha.

LT 14. Slapta dovana nuramina pyktj, o dovana į antjstiprią rūstybę.

Luther1912 14. Eine heimliche Gabe stillt den Zorn, und ein Geschenk im Schoß den heftigen Grimm.

Ostervald-Fr 14. Le don fait en secret apaise la colère, et le présent mis dans le sein calme la fureur la plus véhemente.

RV'1862 14. El presente en secreto amansa el furor, y el don en el seno la fuerte ira.

SVV1770 14 Een gift in het verborgene houdt den toorn onder, en een geschenk in den schoot de sterke grimmigheid.

PL1881 14. Dar potajemnie dany uśmierza zapalczyność, i upominek w zanadrza włożony gniew wielki uspokaja.

Karoli1908Hu 14. A titkon adott ajándék elfordítja a haragot; és a kebelben való ajándék a kemény búsulást.

RuSV1876 14 Подарок тайный тушит гнев, и дар в пазуху – сильную ярость.

БКуліш 14. Гостинець, тайкома даний, гасить гнів, і дар у пазуху - велику досаду.

FI33/38 15. Vanhurskaalle on ilo, kun oikeutta tehdään, mutta väärintekijöille kauhu.

Biblia1776 15. Se on vanhurskaille ilo, tehdä mikä oikia on, vaan pahointekiöillä on pelko.

CPR1642 15. Se on wanhurscaille ilo tehdä mikä oikia on waan pahointekiöillä on pelco.

SANANLASKUT

MLV19	15 It is joy to the righteous to do justice, but it is a destruction to the workers of wickedness.	KJV	15. It is joy to the just to do judgment: but destruction shall be to the workers of iniquity.
Dk1871	15. Det bliver den retfærdige en Glæde at have gjort Ret; men der er Fordærvelse for dem, som gøre Uret.	KKII	15. Det är dem rätfärdiga en glädje, att göra det rätt är; men frukten blifver dem som illa göra.
PR1739	15. Sedda teggema mis kohhus, on rööm sellele, kes öige; agga ehmatusseks on se neile, kes nurjatuma tö tewad.	LT	15. Teisingumas džiugina teisiuosius, o piktdarius išgąsdina.
Luther1912	15. Es ist dem Gerechten eine Freude, zu tun, was recht ist, aber eine Furcht den Übeltätern.	Ostervald-Fr	15. C'est une joie pour le juste de faire ce qui est droit; mais c'est l'effroi des ouvriers d'iniquité.
RV'1862	15. Alegría es al justo hacer juicio: mas quebrantamiento a los que hacen iniquidad.	SVV1770	15 Het is den rechtvaardige een blijdschap recht te doen; maar voor de werkers der ongerechtigheid is het verschrikking.
PL1881	15. Radość się mnoży sprawiedliwemu, gdy się Karoli1908Hu sąd odprawuje; ale strach tym, którzy czynią nieprawość.		15. Vígasság az igaznak igazat cselekedni; [8†] de ijedelem a hamisság cselekedőinek.
RuSV1876	15 Соблюдение правосудия – радость для праведника и страх для делающих зло.	БКуліш	15. Правий суд - се радість праведному, а страх лиходієви.
FI33/38	16. Ihminen, joka eksyy taidon tieltä, joutuu Iepäämään haamujen seuraan.	Biblia1776	16. Ihminen joka poikkee viisauden tieltä, pitää oleman kuolleiden joukossa.

CPR1642 16. Ihminen joca poicke wijsauden tieldä pitä
oleman cuolluitten joucosa.

MLV19 16 The man who wanders out of the way of
understanding will rest in the assembly of the
dead.

Dk1871 16. Et Menneske, som farer vild fra Klogskabs
Vej, skal hvile i Dødningers Forsamling.

PR1739 16. Innimenne, kes tarkusse tee peält
ärraeksib, peab hingama kaddunud hingedede
seltsis.

Luther1912 16. Ein Mensch, der vom Wege der Klugheit
irrt, wird bleiben in der Toten Gemeinde.

RV'1862 16. El hombre que yerra del camino de la
sabiduría, en la compañía de los muertos
reposará.

PL1881 16. Człowiek błądzący z drogi mądrości w
zebraniu umarłych odpoczywać będzie.

RuSV1876 16 Человек, сбившийся с пути разума,
вдворится в собрании мертвцов.

KJV 16. The man that wandereth out of the way
of understanding shall remain in the
congregation of the dead.

KXII 16. En människa, som ifrån klokhetenes väg,
hon skall blifva uti de dödas hop.

LT 16. Nuklydę nuo tiesos kelio atsidurs
mirusiuju susirinkime.

Ostervald-Fr 16. L'homme qui s'écarte du chemin de la
prudence, aura sa demeure dans
l'assemblée des morts.

SVV1770 16 Een mens, die van den weg des verstands
afdwaalt, zal in de gemeente der doden
rusten.

Karoli1908Hu 16. Az ember, aki eltévelkedik az
értelemnek útáról, az élet nélkül valók
gyülekezetben nyugszik.

БКуліш 16. Чоловік, що зійшов з путя розумного,
між мертвими опиниться.

SANANLASKUT

FI33/38	17. Puutteen miehekxi päätyy riemujen rakastaja, eikä rikastu se, joka viiniä ja öljyä rakastaa.	Biblia1776	17. Joka hekumaa rakastaa, se tulee köyhäksi; ja joka viinaa ja öljyä rakastaa, ei hän tule rikkaaksi.
CPR1642	17. Joca mielelläns elä hecumas hǟn tule köyhäxi: ja joca wijna ja öljyä racasta ei hǟn tule rickaxi.		
MLV19	17 He who loves pleasure will be a poor man. He who loves wine and oil will not be rich.	KJV	17. He that loveth pleasure shall be a poor man: he that loveth wine and oil shall not be rich.
Dk1871	17. Den, som elsker Glæde, skal have Mangel; den, som elsker Vin og Olie, skal ikke blive rig.	KXII	17. Den som gerna lefver i vällust, han skall blifva fattig; och den der vin och oljo älskar, han värder icke rik.
PR1739	17. Kes römo armastab, selle innimesele tulleb tühhi kätte; kes wina ja ölli armastab, ei se sa rikkaks.	LT	17. Kas mégsta linksmybes, bus vargšas, kas myli vyną ir aliejų, nepraturtės.
Luther1912 ²	17. Wer gern in Freuden lebt, dem wird's mangeln; und wer Wein und Öl liebt, wird nicht reich.	Ostervald-Fr	17. L'homme qui aime la joie, sera indigent, et celui qui aime le vin et la graisse, ne s'enrichira point.
RV'1862	17. Hombre necesitado será el que ama la alegría; y el que ama el vino y el ungüento no enriquecerá.	SVV1770	17 Die blijdschap liefheeft, die zal gebrek lijden; die wijn en olie liefheeft, zal niet rijk worden.
PL1881	17. Mąż, który dobrą myśl miłuje, staje się	Karoli1908Hu	17. Szűkölködő ember lesz, a ki szereti az

ubogim; a kto miłuje wino i olejki, nie zbogaci się.

RuSV1876 17 Кто любит веселье, обеднеет; а кто любит вино и тук, не разбогатеет.

FI33/38 18. Jumalaton joutuu lunastusmaksuksi vanhurskaan puolesta ja uskoton oikeamielisten sijaan.

CPR1642 18. Jumalatoin pitä annettaman ulos wanhurscan siaan ja ylöncadzoja siweitten edestä.

MLV19 18 A wicked man is a ransom for a righteous man and the treacherous dealer for the upright.

Dk1871 18. Den ugudelige bliver Løsepenge for den retfærdige og den troløse for de oprigtige.

PR1739 18. Selle eest, kes öige, peab se, kes öäl, lunnastamisse hind ollema , ja öiglaste assemele sawad need, kes pettust tewad.

Luther1912 18. Der Gottlose muß für den Gerechten gegeben werden und der Verächter für die Frommen.

örömet; a ki szereti a bort és az olajat, nem lesz gazdag!

БКуліш 17. Хто любить веселощі, той збіднє, а хто вино й товщ - тому не збогатїти.

Biblia1776 18. Jumalatoin pitää annettaman ulos vanhurskaan siaan, ja ylönekatsoja siveiden edestä.

KJV 18. The wicked shall be a ransom for the righteous, and the transgressor for the upright.

KXII 18. Den ogudaktige måste i dens rättfärdigas stad utgifven varda, och föraktaren för de fromma.

LT 18. Nedorēlis bus išpirka už teisujį, nusikaltēlisuž nekaltajį.

Ostervald-Fr 18. Le méchant sera la rançon du juste, et le trompeur celle des hommes droits.

SANANLASKUT

RV'1862	18. El rescate del justo será el impío; y por los rectos será castigado el prevaricador.	SVV1770	18 De goddeloze is een rantsoen voor de rechtvaardigen, en de trouweloze voor de oprechten.
PL1881	18. Niezbożnik będzie okupem za sprawiedliwego, a za uprzejmych przewrotnik.	Karoli1908Hu	18. Az igazért váltságdíj [9†] az istentelen, és az igazak helyett a hitetlen büntettetik meg.
RuSV1876	18 Выкупом будет за праведного нечестивый и за прямодушного – лукавый.	БКуліш	18. Викупом буває за праведного безбожний, й за правого - лукавий.
FI33/38	19. Parempi asua autiossa maassa kuin toraisan vaimon vaivattavana.	Biblia1776	19. Parempi on asua autiossa maassa kuin riitaisen ja vihaisen vaimon kanssa.
CPR1642	19. Parembi on asua autiasa maasa cuin rijtaisen ja wihaisen waimon cansa.		
MLV19	19 It is better to dwell in a desert land, than with a contentious and angry woman.	KJV	19. It is better to dwell in the wilderness, than with a contentious and an angry woman.
Dk1871	19. Det er bedre at bo i et Øde Land end hos en trættekær og arrig Kvinde.	KXII	19. Bättre är att bo uti ett öde land, än när en tråtosamma och ensinnada qvinno.
PR1739	19. Parrem on körwe maal ellada, kui riaka naesega, kes melejahandust teeb.	LT	19. Geriau yra vienam gyventi dykumoje negu su pikta moterimi, mégstančia barnius.
Luther1912	19. Es ist besser, wohnen im wüsten Lande denn bei einem zänkischen und zornigen Weibe.	Ostervald-Fr	19. Mieux vaut habiter dans une terre déserte, qu'avec une femme querelleuse et chagrine.

SANANLASKUT

RV'1862	19. Mejor es morar en tierra del desierto, que con la mujer rencillosa, e iracunda.	SVV1770	19 Het is beter te wonen in een woest land, dan bij een zeer kijfachtige en toornige huisvrouw.
PL1881	19. Lepiej mieszkać w ziemi pustej, niż z żoną swarliwą i gniewliwą.	Karoli1908Hu	19. Jobb lakozni a pusztának [10†] földén, mint a feddődő és haragos asszonynal.
RuSV1876	19 Лучше жить в земле пустынной, нежели с женою сварливою и сердитою.	БКуліш	19. В пустинї одиноко відраднїйще жити, нїж із сварливою жоною й сердитою.
FI33/38	20. Kalliita aarteita ja öljyä on viisaan majassa, mutta tyhmä ihminen syö suuhunsa sellaiset.	Biblia1776	20. Viisaan huoneessa on suloinen tavara ja öljy, vaan tyhmä ihminen sen tuhlaa.
CPR1642	20. Wijsan huones on iloinen tawara ja öljy waan tyhmä sen tuhla.		
MLV19	20 There is desirable treasure and oil in the dwelling of a wise man, but a foolish man swallows it up.	KJV	20. There is treasure to be desired and oil in the dwelling of the wise; but a foolish man spendeth it up.
Dk1871	20. I den vises Bolig er der kosteligt Liggendefæ og Olie; men et daarligt Menneske opsluger det.	XXII	20. Uti dens visas hus är en lustig skatt, och olja; men en dåre förtärer det.
PR1739	20. Kallis warrandus ja ölli on targa innimesse ello-maias; agga halp innime nelab sedda ärra.	LT	20. Išmintingo žmogaus namuose yra brangių daiktų ir aliejaus, kvailys iššvaisto juos.
Luther1912	20. Im Hause des Weisen ist ein lieblicher	Ostervald-Fr	20. Les trésors précieux et l'huile sont dans

	Schatz und Öl; aber ein Narr verschlemmt es.		la demeure du sage; mais l'homme insensé les engloutit.
RV'1862	20. Tesoro de codicia, y aceite está en la casa del sabio: mas el hombre insensato lo disipará.	SVV1770	20 In des wijzen woning is een gewenste schat, en olie; maar een zot mens verslindt zulks.
PL1881	20. Skarb pożądany i olej są w przybytku mądrogo; ale głupi człowiek pożera go.	Karoli1908Hu	20. Kivánatos kincs és kenet van a bölcsnek házában; a bolond ember pedig eltékozolja azt.
RuSV1876	20 Вожделенное сокровище и тук – в доме мудрого; а глупый человек расточает их.	БКуліш	20. В господї мудрого - омаста й достатки, яких забажає, а дурний чоловік все те прогайнує.
FI33/38	21. Joka vanhurskauteen ja laupeuteen pyrkii, se löytää elämän, vanhurskauden ja kunnian.	Biblia1776	21. Joka vanhurskautta ja hyvyttä noudattaa, hän löytää elämän, vanhurskauden ja kunnian.
CPR1642	21. Joca laupiutta ja hywyttä noudatta hän löytää elämän wanhurscauden ja cunnian.		
MLV19	21 He who follows after righteousness and kindness finds life, righteousness and honor.	KJV	21. He that followeth after righteousness and mercy findeth life, righteousness, and honour.
Dk1871	21. Hvo der søger efter Retfærdighed og Miskundhed, skal finde Liv, Retfærdighed og Ære.	KXII	21. Den som far efter barmhertighet och godhet, han finner lif, barmhertighet och äro.

PR1739	21. Kes öigust ja heldust taggaaiab, se leiab ello, öigust ja au.	LT	21. Kas seka teisumä ir gailestingumä, suranda gyvenimä, teisumä ir garbë.
Luther1912	21. Wer der Gerechtigkeit und Güte nachjagt, der findet Leben, Gerechtigkeit und Ehre.	Ostervald-Fr	21. Celui qui recherche la justice et la miséricorde, trouvera la vie, la justice et la gloire.
RV'1862	21. El que sigue la justicia y la misericordia, hallará la vida, la justicia, y la honra.	SVV1770	21 Die rechtvaardigheid en weldadigheid najaagt, zal het leven, rechtvaardigheid en eer vinden.
PL1881	21. Kto naśladuje sprawiedliwości i miłosierdzia, znajduje żywot, sprawiedliwość i sławę.	Karoli1908Hu	21. A ki követi az igazságot és [11†] az irgalmasságot, nyer életet, igazságot és tisztességet.
RuSV1876	21 Соблюдающий правду и милость найдет жизнь, правду и славу.	БКуліш	21. Хто справедливий і милосердний, знайде той життє, правду і повагу.
FI33/38	22. Viisas ryntää sankarien kaupunkiin ja kukistaa varustuksen, joka oli sen turva.	Biblia1776	22. Viisas mies voittaa väkeväin kaupungin, ja kukistaa heidän uskalluksensa vahvuuden.
CPR1642	22. Wijsas mies woitta wäkewitten Caupungin ja cukista heidän suruttomudens woiman.		
MLV19	22 A wise man scales the city of the mighty and brings down the strength of the confidence of it.	KJV	22. A wise man scaleth the city of the mighty, and casteth down the strength of the confidence thereof.
Dk1871	22. Den vise stormede de vældiges Stad og	KXII	22. En vis man vinner de starkas stad, och

	nedstyrtede dens sikre Værn.		omstörter hans magt genom hans säkerhet.
PR1739	22. Tark innimenne saab wäggewatte liňna ülle woimust, ja lükkab mahha sedda tuggewust, mis peäle nemmad lootsid.	LT	22. Išmintingasis užima stipriųjų miestą ir sugriauna tvirtovę, kuria jie pasitikėjo.
Luther1912	22. Ein Weiser gewinnt die Stadt der Starken und stürzt ihre Macht, darauf sie sich verläßt.	Ostervald-Fr	22. Le sage entre dans la ville des hommes forts, et il abat la force qui en était la confiance.
RV'1862	22. La ciudad de los fuertes tomó el sabio; y derribó la fuerza de su confianza.	SVV1770	22 De wijze beklimt de stad der geweldigen, en werpt de sterke huns vertrouwens neder.
PL1881	22. Mądry ubiega miasto mocarzy, a burzy potęgę ufności ich.	Karoli1908Hu	22. A hősök városába felmegy [12†] a bölcs, és lerontja az ő bizodalmoknak erejét.
RuSV1876	22 Мудрый входит в город сильных и ниспровергает крепость, на которую они надеялись.	БКуліш	22. Мудрий здобуває місто хоробрих, і валить твердині, що на них вповали.
FI33/38	23. Joka suunsa ja kielensä varoo, se henkensä ahdistuksilta varoo.	Biblia1776	23. Joka suunsa ja kielensä hillitsee, hǟn varjelee sielunsa ahdistuksesta.
CPR1642	23. Joca suuns ja kielens hillidze hǟn warjele sieluns ahdistuxesta.		
MLV19	23 He who keeps his mouth and his tongue keeps his soul from troubles.	KJV	23. Whoso keepeth his mouth and his tongue keepeth his soul from troubles.

SANANLASKUT

Dk1871	23. Hvo der bevarer sin Mund og sin Tunge, bevarer sin Sjæl fra Trængsler.	KXII	23. Den sin mun och tungo bevarar, han bevarar sina själ för ångest.
PR1739	23. Kes omma suud ja keelt hoiab, se hoiab omma hinge ahhastusse eest.	LT	23. Kas saugo burną ir liežuvj, saugo savo sielą nuo nemalonumų.
Luther1912	23. Wer seinen Mund und seine Zunge bewahrt, der bewahrt seine Seele vor Angst.	Ostervald-Fr	23. Celui qui garde sa bouche et sa langue, garde son âme de détresse.
RV'1862	23. El que guarda su boca, y su lengua, su alma guarda de angustias.	SVV1770	23 Die zijn mond en zijn tong bewaart, bewaart zijn ziel van benauwdheden.
PL1881	23. Kto strzeże ust swoich i języka swego, strzeże od ucisków duszy swojej.	Karoli1908Hu	23. A ki megőrzi száját és nyelvét, megtartja [13+] életét a nyomorúságtól.
RuSV1876	23 Кто хранит уста свои и язык свой, тот хранит от бед душу свою.	БКуліш	23. Хто стереже уста свої й язик свій, той од біди життє охороняє.
FI33/38	24. Pilkkaajan nimen saa julkea röyhkeilijä, jonka meno on määritöntä julkeutta.	Biblia1776	24. Joka ynseä ja ylpiä on, hän kutsutaan pilkkaajaksi, joka vihassa ynseytensä näyttää.
CPR1642	24. Joca ynsy ja ylpiä on hän cudzutan pilckajaxi joca wihas ynseydens näyttää.		
MLV19	24 The proud and haughty man, scoffer is his name. He works in the arrogance of pride.	KJV	24. Proud and haughty scorner is his name, who dealeth in proud wrath.
Dk1871	24. Den pralende stolte, hans Navn er Spotter; han handler i Stoltheds Overmod.	KXII	24. Den som stolt och öfverdådig är, han kallas en lösaktig menniska, den i vredene

			stolthet bevisar.
PR1739	24. Kes uhke hooplik mees, selle nimmi on pilkia, kes omma teggemist teeb hirmsa uhke wihhaga.	LT	24. Išdidus ir pasipūtęs vadinasas niekintoju, jis elgiasi akiplėšiškai ir jžūliai.
Luther1912	24. Der stolz und vermessien ist, heißt ein Spötter, der im Zorn Stolz beweist.	Ostervald-Fr	24. On appelle moqueur un superbe arrogant, qui agit avec colère et fierté.
RV'1862	24. Soberbio, arrogante, burlador, es el nombre del que hace con saña de soberbia.	SVV1770	24 Die een hovaardig pocher is, zijn naam is spotter; hij gaat met hovaardige verbolgenheid te werk.
PL1881	24. Hardego i pysznego imię jest naśmiewca, który wszysko poniewoli i z puchą czyni.	Karoli1908Hu	24. A kevély dölyfösnek csúfoló a neve, a ki haragjában kevélységet cselekszik.
RuSV1876	24 Надменный злодей – кощунник имя ему – действует в пылу гордости.	БКуліш	24. Надутий лиходій - без'умом зовуть його - порпаєсь в попелі гордині.
FI33/38	25. Oma halu laiskan tappaa, sillä hänen kätensä eivät tahdo työtä tehdä.	Biblia1776	25. Laiskan himo tappaa hänen, ettei hänen kätensä tahtoneet mitään tehdä:
CPR1642	25. Laisca cuole toiwomisestans ettei hänen kätens tee mitän.		
MLV19	25 The desire of the sluggard kills him, because his hands refuse to labor.	KJV	25. The desire of the slothful killeth him; for his hands refuse to labour.
Dk1871	25. Den lades Begæring dræber ham; thi hans Hænder have vægret sig ved at gøre noget.	KXII	25. Den late dör öfver sine önsko; ty hans händer vilja intet göra.

PR1739	25. Mis laisk iggatseb, se surretab tedda ärra, sest temma käed ei wiitsi tööd tehha.	LT	25. Tinginio troškimas nužudo jį, nes jis nenori dirbt.
Luther1912	25. Der Faule stirbt über seinem Wünschen; denn seine Hände wollen nichts tun.	Ostervald-Fr	25. Le souhaite du paresseux le tue, parce que ses mains refusent de travailler.
RV'1862	25. El deseo del perezoso le mata; porque sus manos no quieren hacer.	SVV1770	25 De begeerte des luyaards zal hem doden, want zijn handen weigeren te werken.
PL1881	25. Leniwego żądość zabija; bo ręce jego robić Karoli1908Hu nie chcą.		25. A restnek kivánsága megemészti őt; mert az ő kezei nem [14†] akarnak dolgozni.
RuSV1876	25 Алчба ленивца убьет его, потому что руки его отказываются работать;	БКуліш	25. Жаданнє лїнивого вбє його, бо приложити рук не хоче нї до чого;
FI33/38	26. Aina on hartaasti haluavia, mutta vanhurskas antaa säästelemättä.	Biblia1776	26. Hän himoitsee suuresti kaiken päivän; muuta vanhurskas antaa, ja ei kiellä.
CPR1642	26. Hän himoidze jocapäiwä mutta wanhurscas anda ja ei kiellä.		
MLV19	26 There is he who covets greedily all the day long, but the righteous gives and does not withhold.	KJV	26. He coveteth greedily all the day long: but the righteous giveth and spareth not.
Dk1871	26. Han begærer og begærer den hele Dag; men den retfærdige giver og holder ikke tilbage.	KKII	26. Han önskar dagliga; men den rättfärdige gifver, och nekar intet.
PR1739	26. Iggapäwa iggatseb temma ikka sada; agga	LT	26. Jis godžiai giedžia visą dieną, o teisusis

kes öige, se annab, ja ei hoia mitte taggasi.

duoda negailēdamas.

Luther1912 26. Er wünscht den ganzen Tag; aber der Gerechte gibt, und versagt nicht.

Ostervald-Fr 26. Il ne fait que souhaiter tout le jour; mais le juste donne, et n'épargne rien.

RV'1862 26. Todo el tiempo desea: mas el justo da; y no perdona.

SVV1770 26 Den gansen dag begeert hij begeerlijke dingen; maar de rechtvaardige zal geven, en niet inhouden.

PL1881 26. Każdego dnia pała pożądliwością; ale sprawiedliwy udziela, a nie szcędzi.

Karoli1908Hu 26. Egész nap kivánságtól gyötretik; az igaz pedig ád, [15†] és nem tartóztatja meg adományát.

RuSV1876 26 всякий день он сильно алчет, а праведник дает и не жалеет.

БКуліш 26. Що дня його кортить їда, а праведний дає, не жалує нічого.

FI33/38 27. Jumalattomien uhri on kauhistus; saati sitten, jos se tuodaan ilkityön edestä!

Biblia1776 27. Jumalattomain uhri on kauhistus, semminkin kuin se synnissä Uhrataan.

CPR1642 27. Jumalattomain uhri on cauhistus: sillä se on synnis Uhrattu.

MLV19 27 The sacrifice of the wicked is an abomination. Much more (when) he brings it with a wicked mind!

KJV 27. The sacrifice of the wicked is abomination: how much more, when he bringeth it with a wicked mind?

Dk1871 27. De ugudeliges Offer er en Vederstyggelighed, meget mere naar de bringe det med et skændigt Forsæt.

KXII 27. De ogudaktigas offer är en styggelse; ty det varder i synd offradt.

PR1739	27. Öälatte ohwer on hirmus assi, paljo ennam, kui ta sedda toob koerussega.	LT	27. Nedorėlio auka Viešpats bjaurisi, tuo labiau, jei ji aukojama klastinga širdimi.
Luther1912	27. Der Gottlosen Opfer ist ein Greuel; denn es wird in Sünden geopfert.	Ostervald-Fr	27. Le sacrifice des méchants est une abomination; combien plus s'ils l'apportent dans un mauvais dessein!
RV'1862	27. El sacrificio de los impíos es abominación, ¿cuánto más ofreciéndole con maldad?	SVV1770	27 Het offer der goddelozen is een gruwel; hoeveel te meer, als zij het met een schadelijk voornemen brengen!
PL1881	27. Ofiara niepobożnych jest obrzydliwością, a dopieroż gdyby ją w grzechu ofiarował.	Karoli1908Hu	27. Az istentelenek áldozatja [16+] útálatos; kivált mikor gonosz tettért viszi.
RuSV1876	27 Жертва нечестивых – мерзость, особенно когда с лукавством приносят ее.	БКуліш	27. Гидота Господу безбожників жертва, а надто, як її в лукавстві приносять.
FI33/38	28. Valheellinen todistaja hukkuu, mutta kuunteleva mies saa aina puhua.	Biblia1776	28. Väärän todistajan pitää hukkuman; vaan joka tottelee, hän saa aina puhua.
CPR1642	28. Wäärä todistajan pitää huckuman: waan joca tottele hän saa aina puhua.		
MLV19	28 A false witness will perish, but the man who hears will speak so as to endure.	KJV	28. A false witness shall perish: but the man that heareth speaketh constantly.
Dk1871	28. Et løgnagtigt Vidne skal omkomme; men en Mand, som hører skab, efter, vil altid kunne tale igen.	KXII	28. Ett lögnaktigt vittne skall förgås; men den som höra gitter, honom låter man ock tala igen.

PR1739	28. Walle tunnistusmees saab hukka; agga kes peält kuleb, saab ikka räkida.	LT	28. Neteisingas liudytojas žus, o kas girdi, kalbės be perstojo.
Luther1912	28. Ein lügenhafter Zeuge wird umkommen; aber wer sich sagen lässt, den lässt man auch allezeit wiederum reden.	Ostervald-Fr	28. Le témoin menteur périra; mais l'homme qui écoute, pourra toujours parler.
RV'1862	28. El testigo mentiroso perecerá: mas el hombre que oye, permanecerá en su dicho.	SVV1770	28 Een leugenachtig getuige zal vergaan; en een man, die hoort, zal spreken tot overwinning.
PL1881	28. Świadek fałszywy zaginie; ale może dobry to, co słyszy, statecznie mówić będzie.	Karoli1908Hu	28. A hazug bizonyúság [17†] elvész; aki pedig jól figyelmez, örökkel szól.
RuSV1876	28 Лжесвидетель погибнет; а человек, который говорит, что знает, будет говорить всегда.	БКуліш	28. Ложний съвідок погибне, а чоловік, що говорить те, що знає, буде все говорити правду.
FI33/38	29. Julkeiksi tekee jumalaton kasvonsa, vakaaksi tekee oikeamielinan tiensä.	Biblia1776	29. Jumalatoin juoksee päätähavin lävitse: mutta hurskas ojentaa tiensä.
CPR1642	29. Jumalatoin juoxe päätahawin läpidze: waan jumalisen tie on pysywäinen.		
MLV19	29 A wicked man hardens his face, but as for an upright man, he establishes his ways.	KJV	29. A wicked man hardeneth his face: but as for the upright, he directeth his way.
Dk1871	29. En ugudelig Mand forhærder sit Ansigt; men den oprigtige han befæster sin Vej.	KXII	29. Den ogudaktige löper igenom med hufvudet; men den der är, hans väg

			blifver beståndandes.
PR1739	29. Öäl mees wöttab jultund olla, et silmist näikse; agga öiglane kinnitab omma teed.	LT	29. Nedorēlis suraukia savo veidą, o dorojo kelias tiesus.
Luther1912	29. Der Gottlose fährt mit dem Kopf hindurch; aber wer fromm ist, des Weg wird bestehen.	Ostervald-Fr	29. L'homme méchant a un air hautain; mais le juste affermit sa voie.
RV'1862	29. El hombre impío asegura su rostro: mas el recto ordena sus caminos.	SVV1770	29 Een goddeloos man sterkt zich in zijn aangezicht; maar de oprochte, die maakt zijn weg vast.
PL1881	29. Mąż niezbożny zatwardza twarz swoję; ale uprzejmy sam sprawuje drogę swoję.	Karoli1908Hu	29. Megkeményíti az istentelen ember az Ő orczáját; az igaz pedig jól rendeli az Ő útát.
RuSV1876	29 Человек нечестивый дерзок лицом своим, а праведный держит прямо путь свой.	БКуліш	29. Чоловік безбожний не має стиду в лиці своїму, людина ж праведна путя свого не скривить.
FI33/38	30. Ei auta viisaus, ei ymmärrys, ei mikään neuvo Herraa vastaan.	Biblia1776	30. Ei yksikään viisaus, eli ymmärrys, eikä neuvo, auta herraan vastaan.
CPR1642	30. Ei yxikän wiisaus eli ymmärrys eikä neuwo auta HERra wastan.		
MLV19	30 There is no wisdom nor understanding nor counsel against Jehovah.	KJV	30. There is no wisdom nor understanding nor counsel against the LORD.
Dk1871	30. Der gælder ikke Visdom, ej heller Forstand, ej heller Raad over for Herren.	KXII	30. Ingen vishet, intet förstånd, ingen konst hjälper emot Herran.

SANANLASKUT

PR1739	30. Ei aita tarkus, egga moistus, egga nou Jehowa wasto.	LT	30. Prieš Viešpatį neatsilaikys nei išmintis, nei supratimas, nei patarimas.
Luther1912	30. Es hilft keine Weisheit, kein Verstand, kein Rat wider den HERRN.	Ostervald-Fr	30. Il n'y a ni sagesse, ni intelligence, ni conseil, pour résister à l'Éternel.
RV'1862	30. No hay sabiduría, ni inteligencia, ni consejo contra Jehová.	SVV1770	30 Er is geen wijsheid, en er is geen verstand, en er is geen raad tegen den HEERE.
PL1881	30. Niemasz mądrości, ani rozumu, ani rady przeciwko Panu.	Karoli1908Hu	30. Nincs bölcseség, és nincs értelem, és nincs tanács [18†] az Úr ellen.
RuSV1876	30 Нет мудрости, и нет разума, и нет совета вопреки Господу.	БКуліш	30. Нема премудрості, нї розуму, нї ради в того, хто противен Господеві.
FI33/38	31. Hevonen on varustettu taistelun päiväksi, mutta voitto on Herran hallussa.	Biblia1776	31. Hevoset valmistetaan sodan päiväksi; mutta voitto tulee herralta.
CPR1642	31. Hewoiset waljastetan sodan päiwäxi mutta voitto tule HERralda.		
MLV19	31 The horse is prepared against the day of battle, but victory is from Jehovah.	KJV	31. The horse is prepared against the day of battle: but safety is of the LORD.
Dk1871	31. Krigens Dag, men Frelsen hører Herren til.	KXII	31. Hästar varda tillredde till stridsdagen; men segren kommer af Herranom.
PR1739	31. Hobbosid walmistikse taplusse pāwaks; agga abbi on Jehowa käest.	LT	31. Žirgas ruošiamas kovos dienai, bet pergalę teikia Viešpats.

Luther1912	31. Rosse werden zum Streittage bereitet; aber der Sieg kommt vom HERRN.	Ostervald-Fr	31. Le cheval est équipé pour le jour de la bataille; mais la délivrance vient de l'Éternel.
RV'1862	31. El caballo se apareja para el día de la batalla: mas de Jehová es el salvar.	SVV1770	31 Het paard wordt bereid tegen den dag des strijds; maar de overwinning is des HEEREN.
PL1881	31. Konia gotują na dzieó bitwy; ale od Pana jest wybawienie.	Karoli1908Hu	31. Készen áll a ló az ütközetnek napjára; de az Úré [19†] a megtartás!
RuSV1876	31 Коня приготовляют на день битвы, но победа – от Господа.	БКуліш	31. Коня готовують на день бою, та побіда - від Господа.

22 luku

Toisen osan loppu. "Viisaitten sanat" (22:17 – 24:34):
Pitempiä sananlaskuja elämän eri aloilta.

FI33/38	1. Nimi on kalliimpi suurta rikkautta, suosio hopeata ja kultaa parempi.	Biblia1776	1. Hyvä sanoma on kalliimpi kuin suuri rikkaus, ja suosio on parempi kuin hopia ja kulta.
CPR1642	1. HYwä sanoma on callimbi cuin rickaus ja suosio on parembi cuin hopia ja culda.		
MLV19	1 A good name is rather to be chosen than great riches, loving favor rather than silver and gold.	KJV	1. A good name is rather to be chosen than great riches, and loving favour rather than silver and gold.

Dk1871	1. Et godt Navn er at foretrække for stor Rigdom; Gunst er bedre end Sølv og Guld.	KXII	1. Rykte är kosteligare än stor rikedom; och ynnest bättre än silfver och guld.
PR1739	1. Aus nimmi on kallim, kui suur rikkus, ja arm on parrem, kui höbbe ja kuld.	LT	1. Geras vardas yra vertingesnis už didelius turtus, o palankumasuž sidabraq ir auksą.
Luther1912	1. Ein guter Ruf ist kostlicher denn großer Reichtum, und Gunst besser denn Silber und Gold.	Ostervald-Fr	1. La bonne réputation est préférable aux grandes richesses, et une bonne estime à l'argent et à l'or.
RV'1862	1. DE más estima es la buena fama que las muchas riquezas; y la buena gracia, que la plata y que el oro.	SVV1770	1 De naam is uitgelezener dan grote rijkdom, de goede gunst dan zilver en dan goud.
PL1881	1. Lepsze jest dobre imię, niż bogactwa wielkie; a przyjaźń lepsza, niż srebro i złoto.	Karoli1908Hu	1. Kivánatosb a jó hírnév [1†] nagy gazdagságánál; ezüsnél és aranyánál a kedvesség jobb.
RuSV1876	1 Доброе имя лучше большого богатства, и добрая слава лучше серебра и золота.	БКуліш	1. Добре ймя лїпше над велике багацтво, й добра слава дорожша над золото й срібло.
FI33/38	2. Rikas ja köyhä kohtaavat toisensa; Herra on luonut kumpaisenkin.	Biblia1776	2. Rikas ja köyhä tulevat toinen toistansa vastaan: ja Herra on ne kaikki tehnyt.
CPR1642	2. Ricas ja köyhä pitää toinen toisens kansa oleman: ja HERRA loi heidän molemmat.		
MLV19	2 The rich and the poor meet together.	KJV	2. The rich and poor meet together: the

Jehovah is the maker of them all.

LORD is the maker of them all.

Dk1871	2. Rig og fattig mødtes; Herren har skabt dem alle.	KXII	2. Rike och fattige måste vara ibland hvarannan; Herren hafver gjort dem alla.
PR1739	2. Rikkas ja waene tullewad teine teise wasto; neid keik on Jehowa teinud.	LT	2. Turtuolis ir vargšas turi bendra: juos abu sutvērē Viešpats.
Luther1912	2. Reiche und Arme müssen untereinander sein; der HERR hat sie alle gemacht.	Ostervald-Fr	2. Le riche et le pauvre se rencontrent; celui qui les a faits l'un et l'autre, c'est l'Éternel.
RV'1862	2. El rico y el pobre se encontraron: a todos ellos hizo Jehová.	SVV1770	2 Rijken en armen ontmoeten elkander; de HEERE heeft hen allen gemaakt.
PL1881	2. Bogaty i ubogi spotkali się z sobą; ale Pan jest obydwóch stworzycielem.	Karoli1908Hu	2. A gazdag [2†] és szegény összetalálkoznak, mindenki tőt pedig az Úr szerzi.
RuSV1876	2 Богатый и бедный встречаются друг с другом: того и другого создал Господь.	БКуліш	2. Богач і бідний стрічаються все з собою; того й сього создав Господь однако.
FI33/38	3. Mielevä näkee vaaran ja kätkeytyy, mutta yksinkertaiset kävät kohti ja saavat vahingon.	Biblia1776	3. Viisas näkee pahan, ja karttaa; taitamattomat juoksevat lävitse, ja saavat vahingon.
CPR1642	3. Wijsas näke pahan ja cartta idzens: taitamattomat juoxewat läpidze ja saawat wahingon.		

SANANLASKUT

MLV19	3 A prudent man sees the evil and hides himself, but the simple pass on and suffer for it.	KJV	3. A prudent man foreseeth the evil, and hideth himself: but the simple pass on, and are punished.
Dk1871	3. Den kloge saa Ulykken og skjulte sig; men de uerfarne gik frem og maatte bøde.	KKII	3. Den kloke ser det onda, och tager sig vara; de oförnuftige löpa igenom, och få skada.
PR1739	3. Hea oidoga innimenne nääb önnetust, ja lähhäb eest warjule; agga rummalad lähhäwad omma teed, ja neid nuhheldakse.	LT	3. Supratingas numato pavoju ir pasislepia, o neišmanėlis eina ir nukenčia.
Luther1912	3. Der Kluge sieht das Unglück und verbirgt sich; die Unverständigen gehen hindurch und werden beschädigt.	Ostervald-Fr	3. L'homme bien avisé prévoit le mal, et se met à l'abri; mais les simples passent outre, et en portent la peine.
RV'1862	3. El avisado ve el mal, y escóndese: mas los simples pasan, y reciben el daño.	SVV1770	3 Een kloekzinnig mens ziet het kwaad, en verbergt zich; maar de slechten gaan henen door, en worden gestraft.
PL1881	3. Ostrożny widząc złe ukrywa się; ale prostacy wprost idąc wpadają w szkodę.	Karoli1908Hu	3. Az eszes meglátja a [3†] bajt és elrejti magát; a bolondok pedig neki mennek és kárát vallják.
RuSV1876	3 Благоразумный видит беду, и укрывается; анеопытные идут вперед, и наказываются.	БКуліш	3. Заздалегідь біди розумний стережеться, простак іде собі байдужен, і бідує.
FI33/38	4. Nöyryyden ja Herran pelon palkka on	Biblia1776	4. Nöyryyden ja Herran pelvon palkka on

	rikkaus, kunnia ja elämä.		rikkaus, kunnia ja elämä.
CP1642	4. Joca HERrasa kärsi sijnä on rickaus cunnia ja elämä.		
MLV19	4 The reward of humility and the fear of Jehovah is riches and honor and life.	KJV	4. By humility and the fear of the LORD are riches, and honour, and life.
Dk1871	4. Løn for Sagtmodighed og Herrens Frygt er Rigdom og Ære og Liv.	KXII	4. Der man lider i Herrans fruktan, der är rikedom, ära och lif.
PR1739	4. Allandamisse ja Jehowa kartusse palk on rikkus ja au, ja ello.	LT	4. Nusižeminimas ir Viešpaties baimė atneša turtus, garbę ir gyvenimą.
Luther1912	4. Wo man leidet in des HERRN Furcht, da ist Reichtum, Ehre und Leben.	Ostervald-Fr	4. Le fruit de l'humilité et de la crainte de l'Éternel, c'est la richesse, la gloire et la vie.
RV'1862	4. El salario de la humildad y del temor de Jehová, son riquezas, y honra, y vida.	SVV1770	4 Het loon der nederigheid, met de vreze des HEEREN, is rijkdom, en eer, en leven.
PL1881	4. Pokory i bojaźni Paóskiej nagrodą jest bogactwo, i sława i żywot.	Karoli1908Hu	4. Az alázatosságnak béré az Úr félelme, gazdagság és tisztesség [4†] és élet.
RuSV1876	4 За смиренiem следует страх Господень, богатство и слава и жизнь.	БКуліш	4. За покорою йде страх Господень, багацтво й честь і життє.
FI33/38	5. Orjantappuroita ja pauloja on väärän tiellä; henkensä varjelee, joka niistä kaukana pysyy.	Biblia1776	5. Orjantappurat ja paulat ovat väärän tiellä; vaan joka siitä taamma vetäyttyy, hän varjelee henkensä.

CPR1642	5. Keihäs ja paulat owat wääärän tiellä waan joca hänens sijtä taamma wetä hän warjele hengens.		
MLV19	5 Thorns and snares are in the way of a perverse man. He who keeps his soul will be far from them.	KJV	5. Thorns and snares are in the way of the froward: he that doth keep his soul shall be far from them.
Dk1871	5. Torne og Snarer ere paa den forvendtes Vej; den som vil bevare sin Sjæl, holde sig langt fra dem.	KXII	5. Spjut och snaror äro på dens vrångas väg; men den som drager sig der långt ifrå, han bevarar sitt lif.
PR1739	5. Kibbowitsad ja köied on ühhe pöratse tee peäl: kes omma hinge hoiab, jäät emale neist ärra.	LT	5. Veidmainio kelias pilnas erškėčių ir žabangų; kas saugo savo gyvybę, išvengs ju.
Luther1912	5. Stachel und Stricke sind auf dem Wege des Verkehrten; wer sich aber davon fernhält, bewahrt sein Leben.	Ostervald-Fr	5. Il y a des épines et des pièges dans la voie du pervers; celui qui garde son âme, s'en éloignera.
RV'1862	5. Espinas y lazos hay en el camino del perverso: el que guarda su alma se alejará de ellos.	SVV1770	5 Doornen en strikken zijn in den weg des verkeerden; die zijn ziel bewaart, zal zich verre van die maken.
PL1881	5. Ciernie i sidla są na drodze przewrotnego; któ strzeże duszy swej, oddala się od nich.	Karoli1908Hu	5. Tövisek és tőrök vannak a gonosznak útában; a ki megőrzi a maga lelkét, távol jár azoktól.
RuSV1876	5 Терны и сети на пути коварного; кто	БКуліш	5. Тернина та сілки лукавому по стежці, а

бережет душу свою, удались от них.

хто береже душу, держись од них далеко.

FI33/38 6. Totuta poikanen tiensä suuntaan, niin hän ei vanhanakaan siitä poikkea.

Biblia1776 6. Niinkuin sinä lapsen totutat nuoruudessa, niin ei hän siitä luovu, kuin hän vanhenee.

CPR1642 6. Nijncuin lapsi tottu nuorudest nijn ei hän sijtä luowu cosca hän wanhene.

MLV19 6 Train up a child in the way he should go and even when he is old he will not depart from it.

KJV 6. Train up a child in the way he should go: and when he is old, he will not depart from it.

Dk1871 6. Oplær den unge efter hans Vejs Beskaffenhed; endog naar han bliver gammel, skal han ikke vige derfra.

KKII 6. Såsom man één ett barn, så låter det icke af, då det gammalt varder.

PR1739 6. Öppeta omma last nenda, kui temmale sünnib, siis ei lahku temma ka mitte sest ärra, kui ta wannaks sanud.

LT 6. Parodyk vaikui kelią, kuriuo jis turi eiti, tai ir pasenęs jis nenukryps nuo jo.

Luther1912 6. Wie man einen Knaben gewöhnt, so lässt er nicht davon, wenn er alt wird.

Ostervald-Fr 6. Instruis le jeune enfant selon la voie qu'il doit suivre; lors même qu'il sera devenu vieux, il ne s'en éloignera point.

RV'1862 6. Instruye al niño en su carrera: aun cuando fuere viejo no se apartará de ella.

SVV1770 6 Leer den jongen de eerste beginselen naar den eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken.

PL1881 6. Ćwicz młodego według potrzeby drogi jego; Karoli1908Hu 6. Tanítsd a [5+] gyermeket az ō útjának

bo gdy się zstarzeje, nie odstąpi od niej.

módja szerint; még mikor megvénhetik is, el nem távozik attól.

RuSV1876 6 Настав юношу при начале пути его: он не уклонится от него, когда и состарится. БКуліш

6. Настав на добру путь малого, - а й старим він не зверне з неї.

FI33/38 7. Rikas hallitsee köyhiä, ja velallinen joutuu velkojan orjaksi.

Biblia1776 7. Rikas vallitsee köyhiä, ja joka lainaksi ottaa, hän on lainaajan orja.

CPR1642 7. Ricas wallidze köyhä ja joca lainaxi otta hän on lainajan orja.

MLV19 7 The rich rule over the poor and the borrower is servant to the lender.

KJV 7. The rich ruleth over the poor, and the borrower is servant to the lender.

Dk1871 7. Den rige hersker over de fattige; og den, som hans tager til Laans, bliver Træl for den Mand, som udlaaner.

KKII 7. Den rike råder öfver de fattiga, och den som borgar, han är hans träl som lånar.

PR1739 7. Rikkas wallitseb kehwade ülle, ja kes laenuks wöttab, saab sellele sullaseks, kes temmale laenab.

LT 7. Turtingas viešpatauja vargšui; skolininkas tampa skolintojo vergu.

Luther1912 7. Der Reiche herrscht über die Armen; und wer borgt, ist des Leihers Knecht.

Ostervald-Fr 7. Le riche dominera sur les pauvres, et celui qui emprunte sera serviteur de l'homme qui prête.

RV'1862 7. El rico se enseñoreará de los pobres; y el que toma prestado es siervo del que presta.

SVV1770 7 De rijke heerst over de armen; en die ontleent, is des leners knecht.

PL1881	7. Bogaty nad ubogimi panuje; ale ten, co pożyczca, slugą bywa tego, który mu pożyczca.	Karoli1908Hu	7. A gazdag a szegényeken uralkodik, és szolgája a kölcsönnevő a kölcsönadónak.
RuSV1876	7 Богатый господствует над бедным, и должник делается рабомзаемодавца.	БКуліш	7. Над злиденним багач панує, хто в кого у довгу, в того він в неволії.
FI33/38	8. Joka vääryyttää kylvää, se turmiota niittää, ja hänen vihansa vitsa häviää.	Biblia1776	8. Joka vääryyttää kylvää, se niittää vaivan, ja hänen pahuutensa hukkuu vitsalla.
CPR1642	8. Joca wääryttää kylwää hän nijttää waiwan ja hänen pahudens hucku widzalla.		
MLV19	8 He who sows unrighteousness will reap calamity and the rod of his wrath will fail.	KJV	8. He that soweth iniquity shall reap vanity: and the rod of his anger shall fail.
Dk1871	8. Hvo som saar Uret, skal høste Ulykke, og hans Grumheds Ris skal tages bort.	KXII	8. Den som orätt sår, han skall uppskära vedermödo, och skall igenom sins ondskos ris förgås.
PR1739	8. Kes köwwerust külwab, se leikab willetsust, ja omma ennese hirmsa wihha witsa läbbi loppeb ta ärra.	LT	8. Kas séja neteisybę, pjauna nelaimes; jo pykčio rykštė plaka jj.
Luther1912	8. Wer Unrecht sät, der wird Mühsal ernten und wird durch die Rute seiner Bosheit umkommen.	Ostervald-Fr	8. Celui qui sème la perversité, moissonnera la vanité, et la verge de sa fureur prendra fin.
RV'1862	8. El que sembrare iniquidad, iniquidad segará; y la vara de su ira se acabará.	SVV1770	8 Die onrecht zaait, zal moeite maaien; en de roede zijner verbolgenheid zal een einde

nemen.

PL1881	8. Kto sieje nieprawość, żąć będzie utrapienie, a rózga gniewu jego ustanie.	Karoli1908Hu	8. A ki [6†] vet álnokságot, arat nyomorúságot; és az Ő haragjának vesszeje megtöretik.
RuSV1876	8 Сеющий неправду пожнет беду, и трости гнева его не станет.	БКуліш	8. Хто посіє неправду, буде жати біду, й палиця гніву його зникне.
FI33/38	9. Hyvänsuopa saa siunauksen, sillä hän antaa leivästään vaivaiselle.	Biblia1776	9. Laupiaat silmät siunataan, sillä hän antaa leivästä köyhälle.
CPR1642	9. Laupiat silmät siunatan sillä hän anda leiwästääns köyhille.		
MLV19	9 He who has a bountiful eye will be blessed, because he gives of his bread to the poor.	KJV	9. He that hath a bountiful eye shall be blessed; for he giveth of his bread to the poor.
Dk1871	9. Den, som har et godt Øje, skal velsigne thi han gav den ringe af sit Brød.	KKII	9. Ett mildt öga varder välsignadt; ty han gifver af sitt bröd dem fattiga.
PR1739	9. Kes helde on, se saab önnistud, sest ta annab ommast leiwast alwale.	LT	9. Dosnus žmogus bus palaimintas, nes jis dalinas savo duona su beturčiu.
Luther1912	9. Ein gütiges Auge wird gesegnet; denn er gibt von seinem Brot den Armen.	Ostervald-Fr	9. L'œil bienfaisant sera béni, parce qu'il aura donné de son pain au pauvre.
RV'1862	9. El ojo misericordioso será bendito; porque dió de su pan al menesteroso.	SVV1770	9 Die goed van oog is, die zal gezegend worden; want hij heeft van zijn brood den

armen gegeven.

PL1881	9. Oko dobrotniwe, toć będzie ubłogosławione; Karoli1908Hu bo udziela chleba swego ubogiemu.		9. Az irgalmas [7†] szemű ember megáldatik, mert adott az ő kenyéréből a szegénynek.
RuSV1876	9 Милосердый будет благословляем, потому что дает бедному от хлеба своего.	БКуліш	9. Милосердний буде благословенний, бо спомагає вбогого хлібом своїм.
FI33/38	10. Aja pois pilkkaaja, niin poistuu tora ja loppuu riita ja häväistys.	Biblia1776	10. Aja pilkkaaja pois, niin riita asettuu, ja tora ja häväistys lakkaa.
CPR1642	10. Aja pilckaja pois nijn rijta asettu: ja tora ja häväistys lacka.		
MLV19	10 Cast out the scoffer and contention will go out, yes, strife and reproach will cease.	KJV	10. Cast out the scorner, and contention shall go out; yea, strife and reproach shall cease.
Dk1871	10. Uddriv Spotteren, saa gaar Trætten med, saa skal Kiv og Forsmædelse høre op.	KKII	10. Drif ut bespottaren, så kommer kifvet bort; så vänder igen träta och smälek.
PR1739	10. Aia pilkiat wälja, siis saab riid otsa, siis jäab riidleminne ja häbbinaer mahha.	LT	10. Išmesk niekintoją, ir liausis vaidai, barniai ir priekaištai.
Luther1912	10. Treibe den Spötter aus, so geht der Zank weg, so hört auf Hader und Schmähung.	Ostervald-Fr	10. Chasse le moqueur, et la dispute s'en ira, la querelle et l'outrage cesseront.
RV'1862	10. Echa al burlador, y saldrá la contienda; y cesará el pleito, y la vergüenza.	SVV1770	10 Drijf den spotter uit, en het gekijf zal weggaan, en het geschil met de schande zal

ophouden.

PL1881	10. Wyrzuć naśmiewcę, a ustanie zwada; owszem uspokoi się swar i pohaóbienie.	Karoli1908Hu	10. Úzd el a csúfolót, és elmegy a háborgás is, és megszünik a patvarkodás és a szidalmazás.
RuSV1876	10 Прогони кощунника, и удалится раздор, и прекратятся ссора и брань.	БКуліш	10. Прожени геть зрадливого, а пійде з ним незгода, й зникнуть сварня й бійка.
FI33/38	11. Joka sydämen puhtautta rakastaa, jolla on suloiset huulet, sen ystävä on kuningas.	Biblia1776	11. Joka sydämen puhtautta rakastaa, sen huulet ovat otolliset, ja kuningas on hänen ystävänsä.
CPR1642	11. Uscollinen sydän puhu otollisest hänen ystäväns on Cuningas.		
MLV19	11 He who loves pureness of heart, for the favor of his lips, the king will be his friend.	KJV	11. He that loveth pureness of heart, for the grace of his lips the king shall be his friend.
Dk1871	11. Den, som elsker Hjertets Renhed, hvis Læber ere yndige, hans Ven er Kongen.	XXII	11. Den som ett trofast hjerta hafver, och täckeliga talar, hans vän är Konungen.
PR1739	11. Kes armastab süddame puhtust, selle uled on armsad, ja kunningas on temma söbber.	LT	11. Kas mègsta širdies tyrumą ir yra maloningas kalboje, tas draugaus su karaliumi.
Luther1912	11. Wer ein treues Herz und liebliche Rede hat, des Freund ist der König.	Ostervald-Fr	11. Le roi est ami de celui qui aime la pureté du cœur, et qui a de la grâce dans ses discours.

SANANLASKUT

RV'1862	11. El que ama la limpieza de corazón, y la gracia de sus labios, su compañero será el rey.	SVV1770	11 Die de reinheid des harten liefheeft, wiens lippen aangenaam zijn, diens vriend is de koning.
PL1881	11. Kto miłuje czystość serca, a jest wdzięcznością w wargach jego, temu król przyjacielem będzie.	Karoli1908Hu	11. A ki szereti a szívnek [8†] tisztaságát, beszéde kedvesség: annak barátja a király.
RuSV1876	11 Кто любит чистоту сердца, у того приятность на устах, тому царь – друг.	БКуліш	11. Хто серцем чистий, в того й уста щирі; тому й сам царь другом.
FI33/38	12. Herran silmät suojelevat taitoa, mutta uskottoman sanat hän kääntää väärään.	Biblia1776	12. Herran silmät varjelevat hyvän neuvon, ja kukistavat ylöncadzojan sanat.
CPR1642	12. HERran silmät warjelewat hywät neuwot: mutta ylöncadzojan sanat ne cukistawat.		
MLV19	12 The eyes of Jehovah preserve knowledge, but he overthrows the words of the treacherous man.	KJV	12. The eyes of the LORD preserve knowledge, and he overthroweth the words of the transgressor.
Dk1871	12. Herrens Øjne vaage over Kundskab, og han kuldkaster den troløses Ord.	KXII	12. Herrans ögon bevara godt råd; men föraktarens ord omstörter han.
PR1739	12. Jehowa silmad hoidwad tundmist; agga ta teeb seggaseks selle sannad, kes pettust teeb.	LT	12. Viešpats saugo pažinimą, bet neištikimojo žodžius Jis paverčia niekais.
Luther1912	12. Die Augen des HERRN behüten guten Rat; aber die Worte des Verächters verkehrt er.	Ostervald-Fr	12. Les yeux de l'Éternel protègent la sagesse; mais il confond les paroles du

			perfide.
RV'1862	12. Los ojos de Jehová miran por la ciencia; y las cosas del prevaricador pervierte.	SVV1770	12 De ogen des HEEREN bewaren de wetenschap; maar de zaken des trouwelozen zal Hij omkeren.
PL1881	12. Oczy Pańskie strzegą umiejętności; ale przedsięwzięcia przewrotnego podwraca.	Karoli1908Hu	12. Az Úrnak szemei megőrzik a tudományt; a hitetlennek beszédét pedig felforgatja.
RuSV1876	12 Очи Господа охраняют знание, а слова законопреступника Онниспровергает.	БКуліш	12. Очі Господні мають знаннє всього, а слова проступника він в ніщо обертає.
FI33/38	13. Laiska sanoo: Ulkona on leijona; tappavat vielä minut keskellä toria.	Biblia1776	13. Laiska sanoo: jalopeura on ulkona, ja minä tapetaan kadulla.
CPR1642	13. Laisca sano: Lejoni on ulcona ja minä tapetan catulla.		
MLV19	13 The sluggard says, There is a lion outside. I will be slain in the streets.	KJV	13. The slothful man saith, There is a lion without, I shall be slain in the streets.
Dk1871	13. Den lade siger: Der er en Løve derude, jeg kunde blive revet ihjel midt paa Gaderne.	KKII	13. Den late säger: Ett lejon är ute; jag måtte varda dräpen på gatone.
PR1739	13. Kes laisk, se ütleb: Loukoer on ulitsa peäl; mind tappetakse ärra turrude peäl.	LT	13. Tinginys sako: "Liūtas yra lauke, jis sudraskys mane gatvėje!"
Luther1912	13. Der Faule spricht: Es ist ein Löwe draußen, ich möchte erwürgt werden auf der Gasse.	Ostervald-Fr	13. Le paresseux dit: Le lion est là dehors; je serais tué par les rues.

SANANLASKUT

RV'1862	13. Dice el perezoso: El león está fuera: en mitad de las calles seré muerto.	SVV1770	13 De luiard zegt: Er is een leeuw buiten; ik mocht op het midden der straten gedood worden!
PL1881	13. Leniwiec mówi: Lew na dworzu, w pośród ulicy bym był zabity.	Karoli1908Hu	13. A rest [9†] azt mondja: oroszlán van ottkin, az utczák közepén megölettetném.
RuSV1876	13 Ленивец говорит: „лев на улице! посреди площади убьют меня!”	БКуліш	13. Лінівий каже: "Он лев на улиці! серед майдану вбуть мене!"
FI33/38	14. Irstaitten vaimojen suu on syvä kuoppa; Herran vihan alainen kaatuu siihen.	Biblia1776	14. Porttoin suu on syvä kuoppa: joka ei Herran suosiossa ole, hän lankee siihen.
CPR1642	14. Porton suu on syvä cuoppa joca ei HERran suosios ole hän lange sijhen.		
MLV19	14 The mouth of a strange women is a deep pit. He who is indignant of Jehovah will fall in it.	KJV	14. The mouth of strange women is a deep pit: he that is abhorred of the LORD shall fall therein.
Dk1871	14. Fremmede Kvinders Mund er en dyb Grav; den, Herren er vred paa, esten beredes til skal falde deri.	KXII	14. Ens skökos mun är en djup grop; dem Herren ogunstig är, han faller deruti.
PR1739	14. Woöraste naeste su on kui süggaw haud; kes Jehowa melest wäggä pahha on, se kukkub senna sisse.	LT	14. Svetimos moters lūposgili duobė; tas, kuriuo Viešpats bjaurisi, jkris j ja.
Luther1912	14. Der Huren Mund ist eine Tiefe Grube;	Ostervald-Fr	14. La bouche des étrangères est une fosse

	wem der HERR ungnädig ist, der fällt hinein.		profonde; celui contre qui l'Éternel est irrité, y tombera.
RV'1862	14. Sima profunda es la boca de las mujeres extrañas: aquel contra el cual Jehová tuviere ira, caerá en ella.	SVV1770	14 De mond der vreemde vrouwen is een diepe gracht; op welken de HEERE vergramd is, zal daarin vallen.
PL1881	14. Usta obcych niewiast są dół głęboki; na kogo się Pan gniewa, wpadnie tam.	Karoli1908Hu	14. Mély verem az idegen asszonyoknak [10+] szája; a kire haragszik az Úr, oda esik.
RuSV1876	14 Глубокая пропасть – уста блудниц: на кого прогневается Господь, тот упадет туда.	БКуліш	14. Блудничині уста - глибока яма, той впаде туди, на кого Господь прогніваєсь.
FI33/38	15. Hulluus on kiertynyt kiinni poikasen sydämeen, mutta kuriutuksen vitsa sen hänestää kauas karkoittaa.	Biblia1776	15. Hulluus riippuu nuorukaisen sydämessä, vaan kuriutuksen vitsa ajaa sen kauvas hänestää.
CPR1642	15. Hulluus on nuorucaisen sydämes waan curituxen widza aja sen cauwas hänestää.		
MLV19	15 Foolishness is bound up in the heart of a child, but the rod of correction will drive it far from him.	KJV	15. Foolishness is bound in the heart of a child; but the rod of correction shall drive it far from him.
Dk1871	15. Daarlighed er knyttet til den unges Hjerte; Tugtens Ris skal drive den langt fra ham.	KKII	15. Galenskap är i piltens hjerta; men tuktans ris drifver den långt ifrå honom.
PR1739	15. Meleto assi on poisi süddames kinniseutud; agga karristusse wits sadab sedda kaugele temmast ärra.	LT	15. Kvailystė prisirišusi prie vaiko širdies, bet pamokymo rykštė išvaro ją.

Luther1912	15. Torheit steckt dem Knaben im Herzen; aber die Rute der Zucht wird sie fern von ihm treiben.	Ostervald-Fr	15. La folie est attachée au cœur de l'enfant; mais la verge du châtiment l'éloignera de lui.
RV'1862	15. La insensatez está ligada en el corazón del muchacho: mas la vara de la corrección la hará alejar de él.	SVV1770	15 De dwaasheid is in het hart des jongen gebonden; de roede der tucht zal ze verre van hem wegdoen.
PL1881	15. Głupstwo przywiązane jest do serca młodego; ale rózga karności oddali je od niego.	Karoli1908Hu	15. A gyermek elméjéhez köttetett a bolondság; de a fenyítés [11†] vesszeje messze elűzi ő tőle azt.
RuSV1876	15 Глупость привязалась к сердцу юноши, но исправительная розга удалит ее от него.	БКуліш	15. Дурнота впилась молодикові в серце, та навчаюча лозина прожене її від його.
FI33/38	16. Vaivaiselle on voitoksi, jos häntä sorretaan, rikkaalle tappioksi, jos hänelle annetaan.	Biblia1776	16. Joka köyhälle tekee vääryyttää enentääksensä tavaraansa, hänen pitää itse rikkaalle antaman, ja tosin köyhäksi tuleman.
CPR1642	16. Joca köyhän teke wääryttää enätäxens tawaratans: hänen pitä idze rickalle andaman ja köyhäxi tuleman.		
MLV19	16 He who oppresses a poor man to his increase and he who gives to a rich man, comes only to want.	KJV	16. He that oppresseth the poor to increase his riches, and he that giveth to the rich, shall surely come to want.

SANANLASKUT

Dk1871	16. Hvo som fortrykker den ringe for at formere sit eget, og hvo som giver en rig, skal kun have Mangel.	KXII	16. Den som den fattiga orätt gör, på det hans gods må mycket varda, han skall ock gifva enom rikom, och fattig varda.
PR1739	16. Kes alwale liga teeb, et ta ennesele paljo sadab, ja kes rikkale annab, saab selge tühja kätte.	LT	16. Kas skriaudžia beturtj, norėdamas praturtēti, ir kas duoda turtingam, pats nuskurs.
Luther1912	16. Wer dem Armen Unrecht tut, daß seines Guts viel werde, der wird auch einem Reichen geben, und Mangel haben.	Ostervald-Fr	16. Celui qui fait tort au pauvre pour s'enrichir, donne au riche, pour n'aboutir qu'à l'indigence.
RV'1862	16. El que opreme al pobre para aumentarse él, y el que da al rico, ciertamente será pobre.	SVV1770	16 Die den arme verdrukt, om het zijne te vermeerderen, en den rijke geeft, komt zekerlijk tot gebrek.
PL1881	16. Kto ciemieży ubogiego, aby sobie przysporzył, także kto daje bogatemu: pewnie zubożeje.	Karoli1908Hu	16. A ki elnyomja a [12†] szegényt, hogy szaporítsa az ő marháját; a ki ád a gazdagnak: végre szűkölködésre jut.
RuSV1876	16 Кто обижает бедного, чтобы умножить свое богатство, и кто дает богатому, тот обеднеет.	БКуліш	16. Хто кривдить убогого, щоб умножити своє багацтво, той віддасть ще багатшому, й збідніє.
FI33/38	17. Kallista korvasi ja kuuntele viisaitten sanoja ja tarkkaa minun taitoani.	Biblia1776	17. Kallista korvas ja kuule viisasten sanat, ja pane minun oppini sydämees.
CPR1642	17. Callista corwas ja cuule wijsasten sanat ja pane minun oppin sydämees.		

SANANLASKUT

MLV19	17 Incline your ear and hear the words of the wise and apply your heart to my knowledge.	KJV	17. Bow down thine ear, and hear the words of the wise, and apply thine heart unto my knowledge.
Dk1871	17. Bøj dit Øre, og hør de vises Ord, og vend dit Hjerte til min Kundskab!	XXII	17. Böj din öron, och hör de visas ord, och lägg uppå hjertat mina läro.
PR1739	17. Pöra omma körwa, ja kule tarkade meeste sannad, ja panne tähhele minno tundmist.	LT	17. Atidžiai klausyklis išminčių žodžių, palenk savo širdį prie mano pažinimo.
Luther1912	17. Neige deine Ohren und höre die Worte der Weisen und nimm zu Herzen meine Lehre.	Ostervald-Fr	17. Prête ton oreille, et écoute les paroles des sages; applique ton cœur à ma science.
RV'1862	17. Inclina tu oido, y oye las palabras de los sabios, y pon tu corazón a mi sabiduría:	SVV1770	17 Neig uw oor, en hoor de woorden der wijzen, en stel uw hart tot mijn wetenschap;
PL1881	17. Nakłoó ucha twego, a słuchaj słów mądrych, a serce twoje przyłoż k naucie mojej;	Karoli1908Hu	17. Hajtsd füledet, és hallgasd a bölcséknak beszédeit; és a te elmédet figyelmeztesd az én tudományomra.
RuSV1876	17 Приклони ухо твое, и слушай слова мудрых, и сердце твое обрати к моему знанию;	БКуліш	17. Прихили ухо твое до слів премудрого, й оберни серце твое до знання моого;
FI33/38	18. Sillä sulista on, jos kätket ne sisimpääsi; olkoot ne kaikki huulillas valmiina.	Biblia1776	18. Sillä se on sinulle suloinen, jos sinä pidät sen mielessäs, ja ne sovitetaan yhteen sinun huulilles.
CPR1642	18. Sillä ne oват sinulle suloiset jos sinä pidät ne tykönäs: ja ne caicki oват sinun suus cautta		

onneliset.

MLV19	18 Because it is a pleasant thing if you keep them within you, if they are established together upon your lips.	KJV	18. For it is a pleasant thing if thou keep them within thee; they shall withal be fitted in thy lips.
Dk1871	18. Thi det er yndigt, dersom du bevarer dem i dit Indre; de skulle alle være rede paa dine Læber.	KXII	18. Ty det skall väl bekomma dig, om du dem när dig behåller; och de skola tillsammans genom din mun väl lyckas.
PR1739	18. Sest se on löbbus assi, kui sa neid hoiad ommas süddames, ja neid kinnitakse ühtlase so ulede peäle.	LT	18. Tau bus malonu laikyti juos savo širdyje, ir jie tiks tavo lūpose.
Luther1912	18. Denn es wird dir sanft tun, wo du sie wirst im Sinne behalten und sie werden miteinander durch deinen Mund wohl geraten.	Ostervald-Fr	18. Car il est bon que tu les gardes au-dedans de toi, et qu'elles restent présentes sur tes lèvres.
RV'1862	18. Porque es cosa deleitable, si las guardares en tus entrañas; y que juntamente sean ordenadas en tus labios.	SVV1770	18 Want het is liefelijk, als gjij die in uw binnenste bewaart; zij zullen samen op uw lippen gepast worden.
PL1881	18. Boć to będzie uciechą, gdy je zachowasz w sercu twojem, gdy będą społem sporządzone w wargach twoich;	Karoli1908Hu	18. Mert gyönyörűséges lesz, ha megtartod azokat szívedben; legyenek együtt állandók a te ajkaidon!
RuSV1876	18 потому что утешительно будет, если ты будешь хранить их в сердце твоем, и они	БКуліш	18. Бо втіха тобі буде, коли ховати меш їх в серці в тебе, та коли вони будуть і в

будуттакже в устах твоих.

устах твоих.

FI33/38 19. Että Herra olisi sinun turvanasi, siksi olen minä nyt neuvonut juuri sinua.

Biblia1776 19. Että sinun toivos olis Herrassa, olen minä sinua tänäpäin neuvonut; niin ota myös sinä näistä vaari.

CPR1642 19. Että sinun toiwos olis HERrasa täyty minun sinua sencaltaisist jocapäiwä neuwoa.

MLV19 19 That your trust may be in Jehovah, I have made them known to you this day, even to you.

KJV 19. That thy trust may be in the LORD, I have made known to thee this day, even to thee.

Dk1871 19. Paa det at din Tillid skal være til Herren, har jeg kundgjort det i Dag for dig, ja, for dig.

KXII 19. Att ditt hopp skall vara intill Herran, måste jag dig om sådant dagliga förmana.

PR1739 19. Et sinno lotus woib olla Jehowa peäle, siis ollen ma sulle, ka sinnule täenna sedda teäda annud.

LT 19. Šiandien tave mokau, kad tu galētum pasitikēti Viešpačiu.

Luther1912 19. Daß deine Hoffnung sei auf den HERRN, erinnere ich dich an solches heute dir zugut.

Ostervald-Fr 19. Je te le fais entendre aujourd'hui à toi-même, afin que ta confiance soit en l'Éternel.

RV'1862 19. Para que tu confianza esté en Jehová, te las he hecho saber hoy a tí también.

SVV1770 19 Opdat uw vertrouwen op den HEERE zij, maak ik u die heden bekend; gij ook maak ze bekend.

PL1881 19. Aby było w Panu ufanie twoje; ozajmujęć Karoli1908Hu 19. Hogy az Úrban legyen a te bizodalmad,

	to dziś, a ty tak czyó.		arra tanítottalak ma téged, igen, téged.
RuSV1876	19 Чтобы упование твое было на Господа, я учу тебя и сегодня, и ты помни .	БКуліш	19. Про те, щоб уповав на Господа, я оце й навчаю тебе, а ти міркуй собі.
FI33/38	20. Olenhan ennenkin sinulle kirjoittanut, antanut neuvoja ja tietoa,	Biblia1776	20. Enkö minä ole suuristaasioista kirjoittanut sinun eteess, neuvoin ja opettain?
CPR1642	20. Engö minä ole monella tawalla kirjoittanut sinun eteess neuwoin ja opettain?		
MLV19	20 Have I not written to you excellent things of counsels and knowledge,	KJV	20. Have not I written to thee excellent things in counsels and knowledge,
Dk1871	20. Har jeg ikke skrevet dig ypperlige Ting med Raad og Undervisning	KXII	20. Hafver jag icke margfodeliga skrifvit dig före, med råd och läro;
PR1739	20. Eks ma sulle mitte kallid asjo olle kirjotanud, mitte nouandmissee ja tundmissegä?	LT	20. Ar aš neužrašiau tau prakilnių dalykų apie patarimus ir pažinimą,
Luther1912	20. Habe ich dir's nicht mannigfaltig vorgeschrieben mit Rat und Lehren,	Ostervald-Fr	20. N'ai-je pas déjà écrit pour toi sur le conseil et sur la science,
RV'1862	20. ¿No te he escrito tres veces en consejos y ciencia;	SVV1770	20 Heb ik u niet heerlijke dingen geschreven van allerlei raad en wetenschap?
PL1881	20. Izalim ci nie napisał znamienitych rzeczy z strony rad i umiejętności,	Karoli1908Hu	20. Nem írtam-é néked drága szép tanulságokat, tanácsokban és

			tudományban?
RuSV1876	20 Не писал ли я тебе трижды в советах и наставлении,	БКуліш	20. Чи я ж бо не писав тобі нераз - подаючи ради й науки,
FI33/38	21. opettaakseni sinulle totuutta, vakaita sanoja, että voisit vakain sanoin vastata lähettiläjillesi.	Biblia1776	21. Osoittaakseni sinulle vahvan totuuden perustuksen, vastatakses niitä oikein, jotka sinun lähettilävät.
CPR1642	21. Osottaxeni sinulle wahwan totuden perustuxen wastataxes nijtä oikein jotca sinun lähettiläwät.		
MLV19	21 to make you know the certainty of the words of truth, that you may carry back words of truth to those who send you?	KJV	21. That I might make thee know the certainty of the words of truth; that thou mightest answer the words of truth to them that send unto thee?
Dk1871	21. for at kundgøre dig, hvad der er vist Sandheds Ord, at du kan svare dem, som sendte dig, Ord, som ere Sandhed?	KXII	21. På det jag skulle visa dig en vissan grund till sanningena, att du måtte kunna rätteliga svara dem som dig sända?
PR1739	21. Et ma sulle piddin teäda andma öiged tössised sannad, et sa sannadega, mis selge tössi on, woiksid wastust anda neile, kes sind läkkitawad.	LT	21. kad pamokyčiau tave tiesos žodžių tikrumo ir tu galėtum duoti atsakymą tiems, kurie klaus tavęs?
Luther1912	21. daß ich dir zeigte einen gewissen Grund der Wahrheit, daß du recht antworten	Ostervald-Fr	21. Pour t'enseigner des choses sûres, des paroles de vérité; afin que tu répondes par

	könntest denen, die dich senden?		des paroles de vérité à ceux qui te consultent?
RV'1862	21. Para hacerte saber la certidumbre de las razones verdaderas; para que respondas razones de verdad a los que enviaren a tí?	SVV1770	21 Om u bekend te maken de zekerheid van de redenen der waarheid; opdat gjij de redenen der waarheid antwoorden moogt dengenen, die u zenden.
PL1881	21. Abym ci do wiadomości podał pewność powieści prawdziwych, abyś umiał odnosić słowa prawdy tym, którzy cię posłali.	Karoli1908Hu	21. Hogy tudtudra adjam néked az igazság beszédinek bizonyos voltát: hogy igaz beszédet vígy válaszul elküldőidnek.
RuSV1876	21 чтобы научить тебя точным словам истины, дабы ты мог передавать слова истины посылающим тебя?	БКуліш	21. Щоб навчити тебе слів чистої правди, щоб умів переказати слова правди тим, що тебе (по неї) послали?
FI33/38	22. Älä raasta vaivaista, siksi että hän on vaivainen, äläkä polje kurjaan portissa,	Biblia1776	22. Älä ryöstää köyhää, vaikka hän köyhyys on, ja älä solvaise vaivaista portissa.
CPR1642	22. Älä ryöstää köyhää wacka hän köyhyys on: ja älä solwaise waiwaista portisa.		
MLV19	22 Do not rob a poor man, because he is poor, nor oppress an afflicted man in the gate.	KJV	22. Rob not the poor, because he is poor: neither oppress the afflicted in the gate:
Dk1871	22. Røv ikke fra den ringe, og knus ikke den elendige for Retten.	KKII	22. Beröfva icke den fattiga, ändock han fattig är; och undertryck icke den elända i portenom.
PR1739	22. Ärra risu sedda alwa, sepärrast et ta alw	LT	22. Neapiplėšk beturčiu dėl to, kad jie yra

on, ja ärra röhhu mitte willetsat mahha
wärrawas.

beturčiai, ir neskriausk nukentėjusiojo
teisme,

Luther1912	22. Beraube den Armen nicht, ob er wohl arm ist, und unterdrücke den Elenden nicht im Tor.	Ostervald-Fr	22. Ne pille point le pauvre, parce qu'il est pauvre, et n'opprime point l'affligé à la porte.
RV'1862	22. No robes al pobre, porque es pobre: ni quebrantes en la puerta al afligido:	SVV1770	22 Beroof den arme niet, omdat hij arm is; en verbrijzel den ellendige niet in de poort.
PL1881	22. Nie odzieraj nędznego, przeto że nędzny jest; ani ubogiego w bramie uciskaj.	Karoli1908Hu	22. Ne rabold ki a [13+] szegényt, mert szegény ő; és meg ne rontsd a nyomorultat a kapuban;
RuSV1876	22 Не будь грабителем бедного, потому что он беден, и не притесняй несчастного у ворот,	БКуліш	22. Не граб убогого за те, що він убогий, і не тісни злидненого в воротах*, -
FI33/38	23. sillä Herra ajaa hänen asiansa ja riistää hänen riistäjiltään hengen.	Biblia1776	23. Sillä Herra ajaa heidän asiansa, ja sortaa heidän soortajansa.
CPR1642	23. Sillä HERra aja heidän asians ja sorta heidän sortajans.		
MLV19	23 Because Jehovah will plead their cause and despoil of life those who despoil them.	KJV	23. For the LORD will plead their cause, and spoil the soul of those that spoiled them.
Dk1871	23. Thi Herren skal udføre deres Sag, og dem, som berøve dem, skal han berøve Livet.	KXII	23. Ty Herren skall handla deras sak, och skall förtrycka deras förtryckare.

PR1739	23. Sest Jehowa selletab nende rio-asja ärra, ja wöttab nende hinge käest ärra, kes nende öigust käest ärra wötnud.	LT	23. nes Viešpats gins jų bylą ir išplėš sielą tų, kurie juos plėšė.
Luther1912	23. Denn der HERR wird ihre Sache führen und wird ihre Untertreter untertreten.	Ostervald-Fr	23. Car l'Éternel plaidera leur cause, et pillera l'âme de ceux qui les auront pillés.
RV'1862	23. Porque Jehová juzgará la causa de ellos; y robará su alma a los que los robaren.	SVV1770	23 Want de HEERE zal hun twistzaak twisten, en Hij zal dengenen, die hen beroven, de ziel roven.
PL1881	23. Albowiem Pan się podejmie sprawy ich, i wydrze duszę tym, którzy im wydzierają.	Karoli1908Hu	23. Mert az Úr [14†] forgatja azoknak ügyét, és az ő kirablóik életét elragadja.
RuSV1876	23 потому что Господь вступится в дело их и исхитит душу у грабителей их.	БКуліш	23. Господь бо в справі їх вступиться за ними, і вирве у грабителів душі їх.
FI33/38	24. Älä rupea pikavihaisen ystäväksi äläkä seurustele kiukkuisen kanssa,	Biblia1776	24. Älä antaudu vihaisen miehen seuraan, ja älä ole julman tykönä,
CPR1642	24. Älä anna sinuas wihaisen miehen seuraan ja älä ole julman tykönä.		
MLV19	24 Make no friendship with a man who is given to anger and you will not go with a wrathful man,	KJV	24. Make no friendship with an angry man; and with a furious man thou shalt not go:
Dk1871	24. Hold ikke Selskab med en vredagtig Mand, og kom ikke til en hidsig Mand,	KKII	24. Gif dig icke i sällskap med en vredsam man, och håll dig icke intill en grym man;

PR1739	24. Ärra minne mitte wihase mehhe seltsi, ja ärra käi mitte selle mehhega ümber, kel tulline wihha on:	LT	24. Nedraugauk su pikčiurna ir neik su ūmiu žmogumi,
Luther1912	24. Geselle dich nicht zum Zornigen und halte dich nicht zu einem grimmigen Mann;	Ostervald-Fr	24. Ne sois point le compagnon de l'homme colère, et ne va point avec l'homme furieux;
RV'1862	24. No te entremetas con el iracundo: ni te acompañas con el hombre enojoso.	SVV1770	24 Vergezelschap u niet met een grammoedige, en ga niet om met een zeer grimmig man;
PL1881	24. Nie bądź przyjacielem gniewliwemu, a z mężem popędliwym nie obcuj,	Karoli1908Hu	24. Ne tarts barátságot a haragossal, és a dühösködővel ne menj;
RuSV1876	24 Не дружись с гневливым и не сообщайся с человеком вспыльчивым,	БКуліш	24. З гнівливим не дружись, і з сердитим не кумайсь,
FI33/38	25. että et tottuisi hänen teihinsä ja saattaisi sieluasi ansaan.	Biblia1776	25. Ettes oppisi hänen teitänsä, ja saisi sielulles paulaa.
CPR1642	25. Ettes oppis hänen teitäns ja sais sielulles pahennusta.		
MLV19	25 lest you learn this ways and get a snare for your soul.	KJV	25. Lest thou learn his ways, and get a snare to thy soul.
Dk1871	25. at du ej skal lære Stier og faa en Snare for din Sjæl.	KXII	25. Att du tilläfventyrs icke lärer hans väg, och får dine själs förargelse.
PR1739	25. Et sinna mitte temma wisid ei öppi, et	LT	25. kad neišmoktum jo kelių ir nepastatytm

sinna ei sa wörkutamisse paela omma hinge
über.

spästū savo sielai.

Luther1912 25. du möchtest seinen Weg lernen und an
deiner Seele Schaden nehmen.

Ostervald-Fr 25. De peur que tu n'apprennes ses voies, et
qu'elles ne soient un piège pour ton âme.

RV'1862 25. Porque no aprendas sus veredas, y tomes
lazo para tu alma.

SVV1770 25 Opdat gij zijn paden niet leert, en een
strik over uw ziel haalt.

PL1881 25. Byś snać nie przywykł ścieszkom jego, a
nie włożył sidła na duszę swoję.

Karoli1908Hu 25. Hogy el ne tanuld az Ő útait, és tőrt ne
keress tennen magadnak.

RuSV1876 25 чтобы не научиться путям его и не
навлечь петли на душу твою.

БКуліш 25. Щоб не привик і сам їх стежками
ходити та й не надіїв петлі на душу свою.

FI33/38 26. Älä ole niitä, jotka kättä lyövät, jotka
menevät takuuseen veloista.

Biblia1776 26. Älä ole niiden tykönä, jotka kättä lyövät
ja velkaa takaavat;

CPR1642 26. Älä ole nijden tykönä jotca heidän kättä
lyöwät ja welca tacawat.

MLV19 26 Be not one of those who strike hands, or of
those who are sureties for debts.

KJV 26. Be not thou one of them that strike
hands, or of them that are sureties for
debts.

Dk1871 26. Vær ikke iblandt dem, som give Haandslag,
iblandt dem, som borge for Gæld.

KXII 26. Var icke när dem som sina hand
förpligta, och för skuld i borgan gå.

PR1739 26. Ärra olle mitte nende seas, kes kät löwad,
ja käemehheks lähhäwad wölgade eest.

LT 26. Nebūk iš tų, kurie paduoda ranką,
laiduodami už svetimą skolą;

Luther1912 26. Sei nicht bei denen, die ihre Hand verhaften und für Schuld Bürge werden;

RV'1862 26. No estés entre los que tocan la mano: entre los que fían por deudas.

PL1881 26. Nie bywaj między tymi, którzy ręczą; ani między rękojmiami za długi;

RuSV1876 26. Не будь из тех, которые дают руки и поручаются за долги:

FI33/38 27. Jollei sinulla ole, millä maksaa, mitäs muuta, kuin viedään vuode altasi!

CPR1642 27. Sillä jos ei sinulla ole wara maxa nijn wuotes otetan aldas pois.

MLV19 27 If you have not wherewith to pay, why should he take away your bed from under you?

Dk1871 27. Dersom du intet har at betale med, hvorfor skulde man tage din Seng bort, under dig?

PR1739 27. Kui sinnul ei olle ärratassuda, mikspärrast

Ostervald-Fr 26. Ne sois point de ceux qui frappent dans la main, ni de ceux qui cautionnent pour les dettes.

SVV1770 26 Wees niet onder degenen, die in de hand klappen, onder degenen, die voor schulden borg zijn.

Karoli1908Hu 26. Ne légy azok közt, a kik [15†] kézbe csapnak, a kik adósságért kezeskednek.

БКуліш 26. Так не чини, як ті що ручаться, і чужі довги беруть на себе;

Biblia1776 27. Sillä jos sinulla ei ole varaa maksaa, niin vuotees otetaan altas pois.

KJV 27. If thou hast nothing to pay, why should he take away thy bed from under thee?

KXII 27. Ty om du icke hafver till att betala, så tager man dina säng bort under dig.

LT 27. jei negalėsi sumokėti, kodėl iš tavęs

peab so wodi sinno alt ärrawoetama?

turētū atimti tavo guolj?

Luther1912 27. denn wo du es nicht hast, zu bezahlen, so wird man dir dein Bett unter dir wegnehmen.

Ostervald-Fr 27. Si tu n'avais pas de quoi payer, voudrais-tu qu'on prît ton lit de dessous toi?

RV'1862 27. Si no tuvieres para pagar: ¿por qué quitarán tu cama de debajo de tí?

SVV1770 27 Zo gjij niet hadt om te betalen, waarom zou men uw bed van onder u wegnemen?

PL1881 27. Bo jeźlibyś nie miał czem zapłacić, przeczżeby kto miał brać pościel twoją pod tobą?

Karoli1908Hu 27. Ha nincs néked miből megadnod; miért vegye el a [16+] te ágyadat te alólad?

RuSV1876 27 если тебе нечем заплатить, то для чего доводить себя, чтобы взяли постель твою из-под тебя?

БКуліш 27. Бо, як не буде чим у тебе заплатити, то про що доводити себе до того, щоб забрали постіль твою з під тебе?

FI33/38 28. Älä siirrä ikivanhaa rajaa, jonka esi-isäsi ovat asettaneet.

Biblia1776 28. Älä siirrä takaperin entisiä rajoja, jotka esi-isäs tehneet ovat.

CPR1642 28. Älä sijrrä tacaperin endisiä rajoja jotca esiisäs tehnet owat.

MLV19 28 Do not remove the ancient landmark, which your fathers have set.

KJV 28. Remove not the ancient landmark, which thy fathers have set.

Dk1871 28. Flyt ikke det gamle Landemærke, som dine Fædre have sat.

KXII 28. För icke tillbaka de förra råmärke, som dine fäder gjort hafva.

PR1739 28. Ärra aia mitte wanna raia ülle, mis so wannemad on teinud.

LT 28. Nepakeisk senų žemės ribų, kurias tavo tévai nustatė.

Luther1912	28. Verrücke nicht die vorigen Grenzen, die deine Väter gemacht haben.	Ostervald-Fr	28. Ne déplace point la borne ancienne que tes pères ont posée.
RV'1862	28. No trespasses el término antiguo que hicieron tus padres.	SVV1770	28 Zet de oude palen niet terug, die uw vaderen gemaakt hebben.
PL1881	28. Nie przenoś starej granicy, którą uczynili ojcowie twoi.	Karoli1908Hu	28. Ne bontsd el [17†] a régi [18†] határt, melyet csináltak a te eleid.
RuSV1876	28 Не передвигай межи давней, которую проводили отцы твои.	БКуліш	28. Не пересувай межі давнезної, що проводили батьки твої.
FI33/38	29. Jos näet miehen, kerkeän toimissaan, hänen paikkansa on kuningasten, ei alhaisten, palveluksessa.	Biblia1776	29. Jos sinä näet nopsan miehen asiassansa, sen pitää seisoman kuninkaan edessä: ei hänen pidä seisoman halpain edessä.
CPR1642	29. Jos sinä näet nopsan miehen asiasans sen pitä seisoman Cuningan edesä ja ei nijden edes jotca ei wapat ole.		
MLV19	29 See a man diligent in his business? He will stand before kings; he will not stand before insignificant (men).	KJV	29. Seest thou a man diligent in his business? he shall stand before kings; he shall not stand before mean men.
Dk1871	29. Ser du en Mand, som er snar i sin Gerning, han skal stille sig frem for Konger, han skal ikke stille sig frem for uansete Mænd.	KXII	29. Ser du en man endigan i sin ärende, han skall stå för Konungenom; och skall icke stå för de oädla.
PR1739	29. Nääd sa keddage, kes ommas teggemisses	LT	29. Ar matei stropaus žmogaus darbą? Jis

ussin on, se tulleb kunningatte ette seisma, ei ta pea alwa rahwa ees seisma.

stovēs prieš karalių, jam nereikės stovėti prieš paprastus žmones.

Luther1912 29. Siehst du einen Mann behend in seinem Geschäft, der wird vor den Königen stehen und wird nicht stehen vor den Unedlen.

Ostervald-Fr 29. As-tu vu un homme habile dans son travail? Il sera au service des rois, et non à celui de gens d'une condition obscure.

RV'1862 29. ¿Has visto hombre solícito en su obra? delante de los reyes estará: no estará delante de los de baja suerte.

SVV1770 29 Hebt gij een man gezien, die vaardig in zijn werk is? Hij zal voor het aangezicht der koningen gesteld worden; voor het aangezicht der ongeachte lieden zal hij niet gesteld worden.

PL1881 29. Widziałeś męża rątszego w sprawach swoich? Takowyć przed królami staje, a nie staje przed podłymi.

Karoli1908Hu 29. Láttál-é az ō dolgában szorgalmatos embert? [19†] A királyok előtt álland, nem marad meg az alsó rendűek között.

RuSV1876 29 Видел ли ты человека проворного в своем деле? Он будет стоять перед царями, он не будет стоять перед простыми.

БКуліш 29. Бачив ти коли чоловіка зручного в справах своїх? Такий буде перед царями стояти, а не простим служити.

23 luku

"Viisaitten sanat"; jatkoa: Pitempiä sananlaskuja elämän eri aloilta.

FI33/38 1. Kun istut aterialle hallitsijan seurassa, niin pidä tarkoin mielessä, kuka edessäsi on,

Biblia1776 1. Koskas istus ja syöt jonkun herran kanssa, niin ota visu vaari, kuka edessäs on.

CPR1642 1. COscas istut ja syöt Herran cansa nijn ota waari cuca edesäs on.

MLV19 1 When you sit to eat with a ruler, consider diligently he who is before you,

KJV

1. When thou sittest to eat with a ruler, consider diligently what is before thee:

Dk1871 1. Naar du sidder til Bords hos en Hersker, da agt vel paa, hvad der staar for dit Ansigt,

KXII

1. När du sitter och äter med enom herra, så gif akt uppå, hvad för dig handladt varder;

PR1739 1. Kui sa istud wallitsejaga leiba wötmas, siis pead sa öiete tähhele pannema, kes sinno ees on.

LT

1. Kai sédiesi valgyti su valdovu, rüpestingai stebék, kas prieš tave padéta.

Luther1912 1. Wenn du sitzest und issest mit einem Herrn, so merke, wen du vor dir hast,

Ostervald-Fr 1. Quand tu seras assis pour manger avec un prince, considère avec attention ce qui sera devant toi;

RV'1862 1. CUANDO te asentares a comer con algún señor, considera bien lo que estuviere delante de tí:

SVV1770

1 Als gjij aangezeten zult zijn om met een heerser te eten, zo zult gjij scherpeljk letten op dengene, die voor uw aangezicht is.

PL1881 1. Gdy siądziesz, abyś jadł z panem, uważaj pilnie, kto jest przed tobą;

RuSV1876 1 Когда сядешь вкушать пищу с владельцем, то тщательно наблюдай, что перед тобою,

Karoli1908Hu 1. Mikor leülsz enni az uralkodóval, szorgalmasan reá vigyázz, ki van előtted.

БКуліш

1. Коли засядеш їсти з князем укупі, то вважай добре, як стоять перед тобою страва;

FI33/38 2. ja pane veitsi kurkullesi, jos olet kovin

Biblia1776 2. Ja pane veitsi kaulaas, jos sinä tahdot

	nälkäinen.		henkes pitää.
CP1642	2. Ja pane weidzi caulaas jos sinä tahdot henges pitää.		
MLV19	2 and put a knife to your throat if you are a man given to appetite.	KJV	2. And put a knife to thy throat, if thou be a man given to appetite.
Dk1871	2. og at du sætter en Kniv paa din Strube, hvis du har Begærighed.	KXII	2. Och sätt en knif på din hals, om du vill behålla lifvet.
PR1739	2. Ja panne nugga omma kurgo külge, kui sa himmokas oled.	LT	2. Prisiděk peilj prie gerklès, jei mégsti skaniai pavalgyti.
Luther1912	2. und setze ein Messer an deine Kehle, wenn du gierig bist.	Ostervald-Fr	2. Autrement tu te mettras le couteau à la gorge, si ton appétit te domine.
RV'1862	2. Y pon cuchillo a tu garganta, si tienes grande apetito.	SVV1770	2 En zet een mes aan uw keel, indien gjij een gulzig mens zijt;
PL1881	2. Inaczej wraziłbyś nóż w gardło swoje, jeźlibyś był chciwy pokarmu.	Karoli1908Hu	2. És kést tégy a torkodra, ha mértékletlen vagy.
RuSV1876	2 и поставь преграду в гортани твоей, если ты алчен.	БКуліш	2. Вложи собі хоч би ножа в горло, коли ти надто ласий.
FI33/38	3. Älä himoitse hänen herkkujansa, sillä ne ovat petollisia ruokia.	Biblia1776	3. Älä himoitse hänen herkustansa; sillä se on petollinen leipä.
CP1642	3. Älä himoidze hänen ruastans sillä se on		

petollinen leipä.

MLV19	3 Do not be desirous of his dainties, since they are deceitful food.	KJV	3. Be not desirous of his dainties: for they are deceitful meat.
Dk1871	3. Fat ikke Lyst til hans Livretter, da det er bedragerisk Mad.	KXII	3. Önska dig icke af hans mat; ty det är falskt bröd.
PR1739	3. Ärra ihalda mitte temma maggust roga, sest se on walle leib.	LT	3. Negeisk jo skanēstū, nes tai apgaulingas maistas.
Luther1912	3. Wünsche dir nichts von seinen feinen Speisen; denn es ist falsches Brot.	Ostervald-Fr	3. Ne désire point ses friandises; car c'est une nourriture trompeuse.
RV'1862	3. No codicies sus manjares delicados; porque es pan engañoso.	SVV1770	3 Laat u niet gelusten zijner smakelijke spijzen, want het is een leugenachtig brood.
PL1881	3. Nie pragnij łakoci jego; bo są pokarmem obłudnym.	Karoli1908Hu	3. Ne kivánd az Ő csemegéit; mert ezek hazug étkek.
RuSV1876	3 Не прельщайся лакомыми яствами его; это – обманчивая пища.	БКуліш	3. На ласощі його не надъся: се оманлива страва.
FI33/38	4. Älä näe vaivaa rikastuaksi, lakkaa käyttämästä ymmärrystäsi siihen.	Biblia1776	4. Älä vaivaa sinuas tullakes rikkaaksi, ja lakkaa sinun viisaudesta.
CPR1642	4. Älä waiwa sinuas tullaxes rickaxi ja lacka sinun wiisaudestas.		

MLV19	4 Do not weary yourself to be rich. Cease out of your own wisdom.	KJV	4. Labour not to be rich: cease from thine own wisdom.
Dk1871	4. Anstreng dig ikke for at blive rig, brug ej din Forstand dertil!	KKII	4. Möd dig icke till att varda rik, och vänd igen af dina funder.
PR1739	4. Ärra wötta waewa nähha, et sa rikkaks saaksid, waid jäätta omma ennese moistust mahha.	LT	4. Nepersidirbk siekdamas pralobti, bük išmintingas ir liaukis.
Luther1912	4. Bemühe dich nicht reich zu werden und laß ab von deinen Fündlein.	Ostervald-Fr	4. Ne te fatigue pas à t'enrichir; n'y applique pas ton esprit.
RV'1862	4. No trabajes para ser rico: déjate de tu cuidado.	SVV1770	4 Vermoei u niet om rijk te worden; sta af van uw vernuft.
PL1881	4. Nie staraj się, abyś się zbogacił; owszem, zaniechaj opatrzności twojej.	Karoli1908Hu	4. Ne fáraszd magadat ebben, [1+] hogy meggazdagulj; ez ilyen testi eszességedtől szünjél meg.
RuSV1876	4 Не заботься о том, чтобы нажить богатство; оставь такие мысли твои.	БКуліш	4. В достатки не силкуйсь великі вбиватись; залиши такі гадки твої.
FI33/38	5. Kun silmäsi siihen lentävät, on rikkaus mennyttä; sillä se saa siivet kuin kotka, joka lentää taivaalle.	Biblia1776	5. Älä lennätä silmiäs sen jälken, jota et sinä taida saada; sillä se tekee itsellensä siivet niinkuin kotka, ja lentää taivasta pään.
CPR1642	5. Älä lennätä silmiäs sen jälken jota et sinä taida saada sillä se teke idzellens sijwet nijncuin Cotca ja lendä taiwasta pään.		

MLV19	5 Will you set your eyes upon what is not? Because it certainly makes itself wings, like an eagle that flies toward heaven.	KJV	5. Wilt thou set thine eyes upon that which is not? for riches certainly make themselves wings; they fly away as an eagle toward heaven.
Dk1871	5. Skulde du lade dine Øjne flyve efter det, da det ikke er der? thi det skal gsre sig Vinger som en Ørn, der flyver imod Himmelten.	KXII	5. Låt icke din ögon flyga efter det som du icke få kan; ty detsamma gör sig vingar såsom en örn, och flyger upp åt himmelen.
PR1739	5. Lassed sa ommad silmad siňna peäle lenda, mis ep olle ühtegi? sest ta teeb töeste ennesele tiwad kui kotkas, mis taewa pole lennab.	LT	5. Nežiūrėk j tai, ko néra, nes turtai pasidaro sparnus ir išskrenda kaip erelis j padangę.
Luther1912	5. Laß dein Augen nicht fliegen nach dem, was du nicht haben kannst; denn dasselbe macht sich Flügel wie ein Adler und fliegt gen Himmel.	Ostervald-Fr	5. Pourquoi jeter les yeux sur des biens qui bientôt ne seront plus? Car certainement ils se feront des ailes, comme l'aigle qui s'envole vers les cieux.
RV'1862	5. ¿Has de poner tus ojos en las riquezas, siendo ningunas? porque hacerse han alas, como alas de águila; y volarán al cielo.	SVV1770	5 Zult gjij uw ogen laten vliegen op hetgeen niets is? Want het zal zich gewisselijk vleugelen maken gelijk een arend, die naar den hemel vliegt.
PL1881	5. I miażdebyś obrócić oczy twoje na bogactwo, które przedko niszczę? bo sobie uczyni skrzydła podobne orlim, i ulegi do	Karoli1908Hu	5. Avagy a te szemeidet veted-é arra? holott az semmi, mert olyan szárnyakat szerez magának nagy hamar, mint a saskeselyű, és

nieba.

RuSV1876 5 Устремишиг глаза твои на него, и – его уже нет; потому что оно сделает себе крылья и, как орел, улетит к небу.

БКуліш

az ég felé elrepül!

5. Подивиця на них, а їх уже й немає; багацтво бо собі, мов крила, поробить, та, немов орел, ід небу полине.

FI33/38 6. Älä syö pahansuovan leipää äläkä himoitse hänen herkkujansa.

Biblia1776

6. Älä syö leipää kateen kanssa, ja älä himoitse hänen hänen herkkuansa.

CPR1642 6. Älä syö leipä caten cansa ja älä himoidze hänen ruocans.

MLV19 6 Do not eat the bread of an evil eye, nor desire his dainties.

KJV

6. Eat thou not the bread of him that hath an evil eye, neither desire thou his dainty meats:

Dk1871 6. Æd ikke Brød hos den, der har et ondt Øje, og hav ikke Lyst til hans Livretter!

KXII

6. Ät icke bröd med en afundsfull, och önska dig icke hans mat;

PR1739 6. Ärra wöttta leiba sellega, kes kadde on, ja ärra ihhalda temma maggusat roga.

LT

6. Nevalgyk pas šykštuolj nei duonos, nei jo skanumynų,

Luther1912 6. Iß nicht Brot bei einem Neidischen und wünsche dir von seinen feinen Speisen nichts.

Ostervald-Fr

6. Ne mange point le pain de celui qui est envieux, et ne désire point ses friandises.

RV'1862 6. No comes pan de hombre de mal ojo; ni codicies sus manjares.

SVV1770

6 Eet het brood niet desgenen, die boos is van oog, en wees niet belust op zijn smakelijke spijzen;

PL1881	6. Nie jedz chleba człowieka zazdrosnego, a nie żądaj łakoci jego.	Karoli1908Hu	6. Ne egyél az írígyszeműnek étkéből, és ne kivánd az ō csemegéit;
RuSV1876	6 Не вкушай пищи у человека завистливого и не прельщайся лакомыми яствами его;	БКуліш	6. Не їж страви у скупаря зависного й не надься на ласощі його;
FI33/38	7. Sillä niinkuin hän mielessään laskee, niin hän menettelee: hän sanoo sinulle: Syö ja juo, mutta hänen sydämensä ei ole sinun puolellasi.	Biblia1776	7. Sillä niinkuin hän itse sydämessänsä ajattelee, niin se on; hän sanoo sinulle: syö ja juo, ja ei kuitenkaan ole hänen mielensä sinun kanssas.
CPR1642	7. Sillä nijncuin hän idze sydämesäns ajattele nijn on: hän sano: syö ja juo: ja ei cuitengan ole hänen mielens sinun cansas.		
MLV19	7 Because as he thinks within himself, so is he. Eat and drink, he says to you, but his heart is not with you.	KJV	7. For as he thinketh in his heart, so is he: Eat and drink, saith he to thee; but his heart is not with thee.
Dk1871	7. Thi ligesom han tænker i sit Hjerte, saa er han; han siger til dig: Æd og drik; men hans Hjerte er ikke med dig.	KXII	7. Ty såsom ett spökelse är han innantill. Han säger: Ät och drick; och hans hjerta är dock icke till dig.
PR1739	7. Sest nenda kui ta arwab ommas hinges, nenda on temma; sö ja jo, ütleb ta sulle: Agga temma südda ep olle mitte sinnoga.	LT	7. nes kaip jis galvoja savo širdyje, toks jis ir yra. Nors jis tave ragina valgyti ir gerti, bet širdyje pavydi.
Luther1912	7. Denn wie ein Gespenst ist er inwendig; er spricht: Iß und trink! und sein Herz ist doch	Ostervald-Fr	7. Car il cache sa pensée au fond de son âme. Il te dira bien: Mange et bois; mais son

	nicht mit dir.		cœur n'est point avec toi.
RV'1862	7. Porque cual es su pensamiento en su alma, tal es él. Decirte ha, come, y bebe: mas su corazón no está contigo.	SVV1770	7 Want gelijk hij bedacht heeft in zijn ziel, alzo zal hij tot u zeggen: Eet en drink! maar zijn hart is niet met u;
PL1881	7. Albowiem jako on ciebie waży w myśli swej, tak ty waż pokarm jego. Mówić: Jedz i pij, ale serce jego nie jest z tobą.	Karoli1908Hu	7. Mert mint a ki számítgatja a falatot magában, olyan œ: egyél és igyál, azt mondja te néked; de azért nem jó akarattal van tehozzád.
RuSV1876	7 потому что, каковы мысли в душе его, таков и он; „ешь и пей”, говорит он тебе, а сердце его не с тобою.	БКуліш	7. Бо які нещирі мисли в його, такий і він: "Іж і пий!" - припрошує він, а серце його не при тобі.
FI33/38	8. Syömäsi palan sinä olet oksentava, ja suloiset sanasi sinä tuhlasit turhaan.	Biblia1776	8. Sinun palas, jotka syönyt olet, pitää sinun oksentaman, ja sinun ystäväälliset puhees pitää hukkaan tuleman.
CPR1642	8. Sinun palas jotcas syönyt olet pitä sinun oxendaman: ja sinun ystäväälliset puhes pitä huckan tuleman.		
MLV19	8 The morsel which you have eaten you will vomit up and lose your sweet words.	KJV	8. The morsel which thou hast eaten shalt thou vomit up, and lose thy sweet words.
Dk1871	8. Din Mundfuld, som du har spist, skal du udsdy og have spildt dine liflige Ord.	KXII	8. Dine betar, som du ätit hafver, måste du utsdy; och måste din vänliga ord förtappat hafva.

SANANLASKUT

PR1739	8. Omma pallokest, mis sa olled sönud, sedda pead sa jälle wäljaoksendama, ja ommad löbbusad sannad olled sa ilmaaego räkinud.	LT	8. Tu išvemsi, ką suvalgei, ir veltui kalbési gražius žodžius.
Luther1912	8. Deine Bissen die du gegessen hattest, mußt du ausspeien, und mußt deine freundlichen Worte verloren haben.	Ostervald-Fr	8. Tu vomiras le morceau que tu auras mangé, et tu auras perdu tes belles paroles.
RV'1862	8. ¿Comiste tu parte? vomitarlo has; y perdiste tus suaves palabras.	SVV1770	8 Uw bete, die gjij gegeten hebt, zoudt gjij uitspuwen; en gjij zoudt uw liefelijke woorden verderven.
PL1881	8. Sztuczkę twoję, któryś zjadł, zwróciś, a utracisz wdzięczne słowa twoje.	Karoli1908Hu	8. A te falatodat, a melyet megettél, kihányod; és a te ékes beszédidet csak hiába vesztegeted.
RuSV1876	8 Кусок, который ты съел, изблюешь, и добрые слова твои ты потратишь напрасно.	БКуліш	8. Шматок, що з'їв, рад будеш вернути, й добрі слова твої ти надармо втратиш.
FI33/38	9. Älä puhu tyhmän kuullen, sillä hän katsoo ymmärtäväiset sanasi ylen.	Biblia1776	9. Älä puhu hullun korvissa; sillä hän katsoo sinun toimellisen puheen ylöön.
CPR1642	9. Älä puhu hullun corwisa: sillä hän cadzo sinun toimellisen puhes ylöön.		
MLV19	9 Do not speak in the hearing of a fool, because he will despise the wisdom of your words.	KJV	9. Speak not in the ears of a fool: for he will despise the wisdom of thy words.

SANANLASKUT

Dk1871	9. Tal ikke for Daarens Øren; thi han foragter din Tales Klogskab.	KXII	9. Tala icke för ens dåras öron; ty han föraktar dins tals klokhet.
PR1739	9. Ühhe halbi körwade ette ärra rägi, sest ta laidab so targamelelissed sannad.	LT	9. Nekalbék kvailam girdint, nes jis paniekins tavo išmintingus žodžius.
Luther1912	9. Rede nicht vor des Narren Ohren; denn er verachtet die Klugheit deiner Rede.	Ostervald-Fr	9. Ne parle point quand un insensé t'écoute; car il méprisera la prudence de tes discours.
RV'1862	9. No hables en las orejas del insensato; porque menospreciará la prudencia de tus razones.	SVV1770	9 Spreek niet voor het oor van een zot, want hij zou het verstand uwer woorden verachten.
PL1881	9. Przed głupim nie mów; albowiem wzgardzi roztropnością powieści twoich.	Karoli1908Hu	9. A bolondnak hallására ne szólj; mert megútálja [2†] a te beszédidnek bölcseségét.
RuSV1876	9 В уши глупого не говори, потому что он презрит разумные слова твои.	БКуліш	9. При дурневі не говори, він бо знехтує розумні речі твої.
FI33/38	10. Älä siirrä ikivanhaa rajaa äläkä mene orpojen pelloille.	Biblia1776	10. Älä siirrä takaperin entisiä rajoja, ja älä mene orpoin pellolle.
CPR1642	10. Älä sijrrä tacaperin endisiä rajoja ja älä mene orwoin pellolle.		
MLV19	10 Do not remove the ancient landmark. And do not enter into the fields of the fatherless,	KJV	10. Remove not the old landmark; and enter not into the fields of the fatherless:
Dk1871	10. Flyt ikke det gamle Landemærke og kom	KXII	10. För icke tillbaka de förra råmärke, och

	ikke paa de faderløses Agre!			gack icke in uppå de faderlösas åker;
PR1739	10. Ärra aia mitte wanna raia ülle, ja ärra tulle mitte waeste laste pöldude peäle.	LT		10. Nepakeisk senų žemės ribų ir nepasisavink našlaičio lauko,
Luther1912	10. Verrücke nicht die vorigen Grenzen und gehe nicht auf der Waisen Acker.	Ostervald-Fr	10. Ne déplace point la borne ancienne, et n'entre point dans les champs des orphelins;	
RV'1862	10. No traspases el término antiguo, ni entres en la heredad de los huérfanos:	SVV1770	10 Zet de oude palen niet terug; en kom op de akkers der wezen niet;	
PL1881	10. Nie przenoś granicy starej, a na rolę sierotek nie wchodź.	Karoli1908Hu	10. Ne mozdítsd meg [3†] a régi [4†] határt, és az árváknak mezeibe ne kapj;	
RuSV1876	10 Не передвигай межи давней и на поля сирот не заходи,	БКуліш	10. Давньої межі не пересувай й не вривайся в сирітське поле,	
FI33/38	11. Sillä heidän sukulunastajansa on väkevä, ja hän ajaa heidän asiansa sinua vastaan.	Biblia1776	11. Sillä heidän lunastajansa on voimallinen: hän toimittaa heidän asiansa sinua vastaan.	
CPR1642	11. Sillä heidän lunastajans on voimallinen hän toimitta heidän asians sinua wastan.			
MLV19	11 because their Redeemer is strong. He will plead their cause against you.	KJV	11. For their redeemer is mighty; he shall plead their cause with thee.	
Dk1871	11. Thi deres Løser er stærk; han skal udføre deres Sag imod dig.	KKII	11. Ty deras förlösare är mägtig; han skall uträtta deras sak emot dig.	
PR1739	11. Sest nende lunnastaja on wäggew,	LT	11. nes jū Atpirkėjas yra galingas Jis gins jū	

sesamma selletab nende rio-asja sinno wasto. bylą prieš tave.

Luther1912	11. Denn ihr Erlöser ist mächtig; der wird ihre Sache wider dich ausführen.	Ostervald-Fr	11. Car leur vengeur est puissant; il plaidera leur cause contre toi.
RV'1862	11. Porque el defensor de ellos es el Fuerte: el cual juzgará la causa de ellos contra tí.	SVV1770	11 Want hun Verlosser is sterk; Die zal hun twistzaak tegen u twisten.
PL1881	11. Bo obroóca ich możny; onci się podejmuje sprawy ich przeciwko tobie.	Karoli1908Hu	11. Mert az Ő megváltójuk erős, az forgatja az Ő [5†] ügyöket ellened!
RuSV1876	11 потому что Защитник их силен; Он вступится в дело их с тобою.	БКуліш	11. Заступник бо в них сильний; він вмішається в справу їх проти тебе.
FI33/38	12. Tuo sydämesi kuriتtavaksi ja korvasi taidon sanojen ääreen.	Biblia1776	12. Anna sydämes kuritukseen, ja korvas toimelliseen puheeseen.
CPR1642	12. Anna sydämes curituxeen ja corwas toimelliseen puheseen.		
MLV19	12 Apply your heart to instruction and your ears to the words of knowledge.	KJV	12. Apply thine heart unto instruction, and thine ears to the words of knowledge.
Dk1871	12. Vend dit Hjerte til Undervisning og dine Øren til Kundskabs Ord!	KKII	12. Gif ditt hjerta till tuktan, och din öron till förnuftigt tal.
PR1739	12. Sada omma süddant öppetusse alla, ja ommad körwad tundmisse könnette pole.	LT	12. Palenk savo širdj j pamokymus ir savo ausis j pažinimo žodžius.

SANANLASKUT

Luther1912	12. Gib dein Herz zur Zucht und deine Ohren zu vernünftiger Rede.	Ostervald-Fr	12. Applique ton cœur à l'instruction, et tes oreilles aux paroles de la science.
RV'1862	12. Aplica al castigo tu corazón; y tus orejas a las hablas de sabiduría.	SVV1770	12 Begeef uw hart tot de tucht, en uw oren tot de redenen der wetenschap.
PL1881	12. Obróć do nauki serce twoje, a uszy twoje do powieści umiejętności.	Karoli1908Hu	12. Add a te elmédet az erkölcsi tanításra, és a te füleidet a bölcs beszédekre.
RuSV1876	12 Приложи сердце твое к учению и уши твои – к умным словам.	БКуліш	12. Прихили серце твое до науки, й уши твої - до слів розумних.
FI33/38	13. Älä kiellä poikaselta kuritusta, sillä jos lyöt häntä vitsalla, säästy y hän kuolemasta.	Biblia1776	13. Älä lakkaa lasta kurittamasta; sillä jos sinä häntä vitsalla lyöt, niin ei hän kuole.
CPR1642	13. Älä lacka lastas curittamast: sillä jos sinä händä widzalla lyöt nijn ei hän cuole.		
MLV19	13 Do not withhold correction from the child, because if you beat him with the rod, he will not die.	KJV	13. Withhold not correction from the child: for if thou beatest him with the rod, he shall not die.
Dk1871	13. Vægre dig ikke ved at tugte den unge; thi slaar du ham med Riset, dør han ikke deraf	KXII	13. Låt icke af att tukta pilten; ty om du slår honom med ris, så betorf man icke dräpa honom.
PR1739	13. Ärra hoia mitte poisi karristamist taggasi; kui sa tedda witsaga peksad, ei ta sest surre.	LT	13. Nepalik vaiko nenubausto, nes jei suduosi jam rykšte, jis nemirs.
Luther1912	13. Laß nicht ab den Knaben zu züchtigen;	Ostervald-Fr	13. N'épargne point la correction au jeune

	denn wenn du ihn mit der Rute haust, so wird man ihn nicht töten.		enfant; quand tu l'auras frappé de la verge, il n'en mourra pas.
RV'1862	13. No detengas el castigo del muchacho; porque si le hirieres con vara, no morirá.	SVV1770	13 Weer de tucht van den jongen niet; als gjij hem met de roede zult slaan, zal hij niet sterven.
PL1881	13. Nie odejmuj od młodego karności; bo jeżeli go ubijesz rózgą, nie umrze.	Karoli1908Hu	13. Ne vond el a gyermektől a fenyítéket; ha megvered őt [6†] vesszővel, meg nem hal.
RuSV1876	13 Не оставляй юноши без наказания: если накажешь его розгою, он не умрет;	БКуліш	13. Некараним твого хлопця не лишай; як укараєш його лозиною - він не вмре;
FI33/38	14. Vitsalla sinä häntä lyöt, tuonelasta hänen sielunsa pelastat.	Biblia1776	14. Sinä lyöt häntä vitsalla, vaan sinä vapahdat hänen sielunsa helvetistä.
CPR1642	14. Sinä lyöt händä widzalla waan sinä wapadat hänen sieluns Helwetist.		
MLV19	14 You will beat him with the rod and will deliver his soul from Sheol.	KJV	14. Thou shalt beat him with the rod, and shalt deliver his soul from hell.
Dk1871	14. Du skal slaa ham med Riset og fri hans Sjæl fra Dødsriget.	KXII	14. Du slår honom med ris; men du friar hans själ ifrå helvetet.
PR1739	14. Sa peksad tedda kül witsaga; agga sa kissud temma hinge pörgo seest ärra.	LT	14. Tu nubausi jū rykšte ir išgelbësi jo sielą nuo pragaro.
Luther1912	14. Du haust ihn mit der Rute; aber du errettest seine Seele vom Tode.	Ostervald-Fr	14. En le frappant de la verge, tu délivreras son âme du Sépulcre.

RV'1862	14. Tú le herirás con vara, y librarás su alma del infierno.	SVV1770	14 Gij zult hem met de roede slaan, en zijn ziel van de hel redden.
PL1881	14. Ty go bij rózgą, a duszę jego z piekła wyrwiesz.	Karoli1908Hu	14. Te vesszővel vered meg őt: és az ő lelkét a pokolból ragadod ki.
RuSV1876	14 ты накажешь его розгою и спасешь душу его от преисподней.	БКуліш	14. Ти покараєш його лозиною й врятуєш душу його од преисподньої.
FI33/38	15. Poikani, jos sinun sydämesi viisastuu, niin minunkin sydämeni iloitsee;	Biblia1776	15. Poikani, jos sinä viisas olet, niin myös sydämeni iloitsee.
CPR1642	15. Poican jos sinä wijsas olet nijn myös minun sydämen iloidze.		
MLV19	15 My son, if your heart is wise, my heart will be glad, even mine.	KJV	15. My son, if thine heart be wise, my heart shall rejoice, even mine.
Dk1871	15. Min Søn! dersom dit Hjerte er viist, skal ogsaa mit Hjerte glæde sig,	KKII	15. Min son, om du vis är, så gläder sig ock mitt hjerta;
PR1739	15. Mo poeg, kui so südda tark on, siis römustab minno südda ka minno sees .	LT	15. Mano sūnau, jei būsi išmintingas, suteiksi man daug džiaugsmo.
Luther1912	15. Mein Sohn, wenn dein Herz weise ist, so freut sich auch mein Herz;	Ostervald-Fr	15. Mon fils, si ton cœur est sage, mon cœur s'en réjouira; oui, moi-même je m'en réjouirai;
RV'1862	15. Hijo mío, si sabio fuere tu corazón, también a mí se me alegrará el corazón.	SVV1770	15 Mijn zoon! zo uw hart wijs is, mijn hart zal blijde zijn, ja, ik.

PL1881	15. Synu mój! będącimy mądry serce twoje, będzie się weselić serce moje, serce moje we mnie;	Karoli1908Hu	15. Szerelmes fiam, ha bölcs lesz a te elméd, örvendez a [7+] lelkem nékem is.
RuSV1876	15 Сын мой! если сердце твое будет мудро, то порадуется и мое сердце;	БКуліш	15. Мій сину! коли серце в тебе буде мудре, то й мое серце буде радїти;
FI33/38	16. ja sisimpäni riemuitsee, jos sinun huulesi puhuват sitä, mikä oikein on.	Biblia1776	16. Ja minun munaskuuni ovat riemuiset, koska sinun huules puhuvat, mikä oikia on.
CPR1642	16. Ja minun munascuuni owat riemuiset cosca sinun huules puhuvat mitä oikia on.		
MLV19	16 Yes, my heart will rejoice when your lips speak in uprightness.	KJV	16. Yea, my reins shall rejoice, when thy lips speak right things.
Dk1871	16. og mine Nyrer skulle fryde sig, naar dine Læber tale Retvished.	KXII	16. Och mine njurar äro glade, när dina läppar tala det rätt är.
PR1739	16. Ja mo nerud hüppawad rõmo pärrast, kui so uled öiged asja räkiwad.	LT	16. Tau tiesą kalbant, mano širdis džiūgaus.
Luther1912	16. und meine Nieren sind froh, wenn deine Lippen reden, was recht ist.	Ostervald-Fr	16. Et mes reins tressailliront de joie, quand tes lèvres parleront avec droiture.
RV'1862	16. Mis entrañas también se alegrarán, cuando tus labios hablaren cosas rectas.	SVV1770	16 En mijn nieren zullen van vreugde opspringen, als uw lippen billijkheden spreken zullen.

SANANLASKUT

PL1881	16. I rozweselą się nerki moje, gdy będą mówić wargi twoje, co jest prawego.	Karoli1908Hu	16. És vígadoznak az én veséim, a te ajkaidnak igazmondásán.
RuSV1876	16 и внутренности мои будут радоваться, когда уста твои будут говорить правое.	БКуліш	16. Ба й все внутро мое буде веселитись, коли уста твої говорити муть право.
FI33/38	17. Älköön sydämesi kadehtiko jumalattomia, mutta kiivaile aina Jumalan pelon puolesta,	Biblia1776	17. Älköön sinun sydämes kiivoitelko syntisiä, vaan olkoon Herran pelvossa joka päivä.
CPR1642	17. Älkön sinun sydämes kijwoitelco syndisiä waan olcon HERran pelgos jocapäiwä.		
MLV19	17 Do not let your heart envy sinners, but be in the fear of Jehovah all the day long.	KJV	17. Let not thine heart envy sinners: but be thou in the fear of the LORD all the day long.
Dk1871	17. Lad dit Hjerte ikke være misundeligt imod Syndere, men bliv hver Dag i Herrens Frygt!	KXII	17. Ditt hjerta følje icke syndarom; utan var dagliga uti Herrans fruktan.
PR1739	17. Ärga kaetsego so südda pattusid, waid olle agga Jehowa kartusses iggal aial.	LT	17. Nepavydék nusidéjeliams, bet bijok Viešpaties per visą savo dieną.
Luther1912	17. Dein Herz folge nicht den Sündern, sondern sei täglich in der Furcht des HERRN.	Ostervald-Fr	17. Que ton cœur ne porte point envie aux pécheurs; mais adonne-toi à la crainte de l'Éternel continuellement.
RV'1862	17. No tenga envidia de los pecadores tu corazón: ántes persevera en el temor de Jehová todo tiempo:	SVV1770	17 Uw hart zij niet nijdig over de zondaren; maar zijt te allen dage in de vreze des HEEREN.

PL1881	17. Niech nie zatrzymy serce twoje grzesznikom; ale raczej chodź w bojaóni Paóskiej na każdy dzieó;	Karoli1908Hu	17. Ne irígykedjék a te szíved [8†] a bűnösökre; hanem az Úr félelmében légy egész napon;
RuSV1876	17 Да не завидует сердце твое грешникам, но да пребудет оно во все дни в страхе Господнем;	БКуліш	17. Не завидуй в серці ледачим; нехай по всяк день перебуває воно в страсї Господнїм;
FI33/38	18. niin sinulla totisesti on tulevaisuus, ja toivosi ei mene turhaan.	Biblia1776	18. Sillä se on sinulle viimein hyväksi, ja ei sinun odottamises puutu.
CPR1642	18. Sillä se on sinulle wijmein hyväxi ja ei sinun odottamises puutu.		
MLV19	18 Because surely there is a reward and your hope will not be cut off.	KJV	18. For surely there is an end; and thine expectation shall not be cut off.
Dk1871	18. Thi kommer der en Eftertid, saa vil din Forhaabning ikke tilintetgøres.	KXII	18. Ty det skall vara dig framdeles godt, och ditt väntande skall icke fela.
PR1739	18. Sest wissiste tulleb hea ots, ja sinno otus ei kau mitte ärra.	LT	18. Galas tikrai yra, ir tavo viltis nebus tuščia.
Luther1912	18. Denn es wird dir hernach gut sein, und dein Warten wird nicht trügen.	Ostervald-Fr	18. Car il y aura certainement une bonne issue, et ton attente ne sera point trompée.
RV'1862	18. Porque ciertamente hay fin; y tu esperanza no será cortada.	SVV1770	18 Want zekerlijk, er is een beloning; en uw verwachting zal niet afgesneden worden.
PL1881	18. Bo iż jest zapłata, przeto nadzieja twoja	Karoli1908Hu	18. Mert ennek [9†] bizonyos vége van; a te

	nie będzie wykorzeniona.		várakozásod meg nem csalatkozik.
RuSV1876	18 потому что есть будущность, и надежда твоя не потеряна.	БКуліш	18. Бо є будущина, й надія твоя не буде марна.
FI33/38	19. Kuule, poikani, ja viisastu, ja ohjaa sydämesi oikealle tielle.	Biblia1776	19. Kuule, poikani, ja ole viisas, ja johdata sydämes tielle.
CPR1642	19. Cuule poican ja ole wijsas ja johdata sydämes tielle.		
MLV19	19 Hear, my son and be wise and advance your heart in the way.	KJV	19. Hear thou, my son, and be wise, and guide thine heart in the way.
Dk1871	19. Hør du, min Søn! og bliv viis, og lad dit Hjerte gaa lige frem ad Vejen.	XXII	19. Hör, min son, och var vis; och styr ditt hjerta in på vägen.
PR1739	19. Kule sinna, mo poeg, ja olle tark, ja lasse omma süddant tee peäl kohhe käia.	LT	19. Mano sūnau, klausyk ir būk išmintingas, tiesiu keliu vesk savo širdj.
Luther1912	19. Höre, mein Sohn, und sei weise und richte dein Herz in den Weg.	Ostervald-Fr	19. Toi, mon fils, écoute, et deviens sage, et dirige ton cœur dans la bonne voie.
RV'1862	19. Oye tú, hijo mío, y sé sabio, y endereza al camino tu corazón.	SVV1770	19 Hoor gij, mijn zoon! en word wijs, en richt uw hart op den weg.
PL1881	19. Słuchaj, synu mój! a bądź mądry, i nawiedź na drogę serce twoje.	Karoli1908Hu	19. Hallgass [10†] te, fiam, engem, hogy légy bölcs, és jártasd ez úton szívedet.
RuSV1876	19 Служай, сын мой, и будь мудр, и	БКуліш	19. Слухай, сину мій, і будь мудрим, та

направляй сердце твое на прямой путь.

справляй сердце твое на дорогу праву.

FI33/38	20. Älä oleskele viinijuomarien parissa äläkä lihansyömärien.	Biblia1776	20. Älä ole juomarien ja syömärien seassa.
CPR1642	20. Älä ole juomaritten ja tuhlaitten seas sillä juomarit ja tuhlajat köyhtywät: ja unikeco pitää ryysysisä käymän.		
MLV19	20 Do not be among drunkards, among gluttonous eaters of flesh.	KJV	20. Be not among winebibbers; among riotous eaters of flesh:
Dk1871	20. Vær ikke iblandt Vindrankere, iblandt dem, som fraadse i Kød.	XXII	20. Var icke ibland drinkare och slösare;
PR1739	20. Ärra olle nende seas, kes wina lakkuwad, ja lihha sües prassiwad ennese himmo pärrast.	LT	20. Nebūk su girtuokliais ir nevalgyk su besočiais.
Luther1912	20. Sei nicht unter den Säufern und Schlemmern;	Ostervald-Fr	20. Ne sois point avec les buveurs de vin, ni avec ceux qui aiment la bonne chère.
RV'1862	20. No estés con los bebedores de vino, ni con los comedores de carne:	SVV1770	20 Zijt niet onder de wijnuipers, noch onder de vleesvreters;
PL1881	20. Nie bywaj między pijanicami wina, ani między żarłokami mięsa;	Karoli1908Hu	20. Ne légy azok közül való, a kik borral [11†] dőzsölnek; azok közül, a kik hússal dobzódnak.
RuSV1876	20 Не будь между упивающимися вином, между пресыщающимися мясом:	БКуліш	20. Не бувай між тими, що впиваються вином, ані між тими, що переїдаються

FI33/38	21. Sillä juomari ja syömäri köyhtyy, ja unteluus puettaa ryysyihin.	Biblia1776	21. Sillä juomarit ja syömärit köyhtyvät, ja unikeko pitää ryysyissä käymän.
CPR1642	21. Cuule Isäs joca sinun sijttänyt on ja älä cadzo äitiäs ylön cosca hän wanhaxi tule.		
MLV19	21 Because the drunkard and the glutton will come to poverty and drowsiness will clothe a man with rags.	KJV	21. For the drunkard and the glutton shall come to poverty: and drowsiness shall clothe a man with rags.
Dk1871	21. Thi en Dranker og Fraadser skal blive fattig; og Søvn klæder en i Pjalter.	KKII	21. Ty de drinkare och slösare varda fattige, och en sovare måste rifven kläder bära.
PR1739	21. Sest lakkuja ja prassia saab waeseks, ja tukkuminne teeb, et peab ride-hilbud selga pannema.	LT	21. Girtuokliai ir rajūnai nuskurs, o mieguistumas aprengs skarmalais.
Luther1912	21. denn die Säufer und Schlemmer verarmen, und ein Schläfer muß zerrissene Kleider tragen.	Ostervald-Fr	21. Car le buveur et le gourmand deviendront pauvres, et le dormeur portera des haillons.
RV'1862	21. Porque el bebedor y el comilon empobrecerán; y el sueño hará vestir vestidos rotos.	SVV1770	21 Want een zuiper en vraat zal arm worden; en de sluimering doet verscheurde klederen dragen.
PL1881	21. Boć pijanica i żarłok zubożeje, a ospałi w łatach chodzić będącie.	Karoli1908Hu	21. Mert a részeges és dobzódó szegény lesz, és rongyokba öltöztet az aluvás.

SANANLASKUT

RuSV1876	21 потому что пьяница и пресыщающийся обеднеют, и сонливость оденет в рубище.	БКуліш	21. Пяницї бо й немірні з'убожіють, а довгє їх спаннє вбере їх у лахи.
FI33/38	22. Kuule isääsi, joka on sinut siittänyt, äläkä äitiäsi halveksi, kun hän on vanhennut.	Biblia1776	22. Kuule isääs, joka sinun siittänyt on, ja älä katso äitiäs ylöön, kuin hän vanhaksi tulee.
CPR1642	22. Osta totuutta ja älä händä myy: wijsautta curitusta ja ymmärrystä.		
MLV19	22 Listen to your father who fathered you and do not despise your mother because she is old.	KJV	22. Hearken unto thy father that begat thee, and despise not thy mother when she is old.
Dk1871	22. Adlyd din Fader, som avlede dig, og foragt ikke din Moder, naar hun bliver gammel.	KKII	22. Hör din fader, den dig födt hafver, och förakta icke dina moder, då hon gammal varder.
PR1739	22. Wotta omma issa kuulda, se on sind sünnitanud, ja ärra laida mitte omma emma, kui ta wannaks sanud.	LT	22. Klausyk savo tēvo ir nepaniekink savo motinos, kai ji pasensta.
Luther1912	22. Gehorche deinem Vater, der dich gezeugt hat, und verachte deine Mutter nicht, wenn sie alt wird.	Ostervald-Fr	22. Écoute ton père; c'est celui qui t'a donné la vie; et ne méprise point ta mère quand elle sera devenue vieille.
RV'1862	22. Oye a tu padre, a aquel que te engendró; y cuando tu madre envejeciere, no la menosprecies.	SVV1770	22 Hoor naar uw vader, die u gewonnen heeft; en veracht uw moeder niet, als zij oud geworden is.

PL1881	22. Słuchaj ojca twego, który cię spłodził, a nie pogardzaj matką twoją, gdy się zstarzeje.	Karoli1908Hu	22. Hallgasd a [12†] te atyádat, a ki nemzett téged; és meg ne útáld a te anyádat, mikor megvénhedik.
RuSV1876	22 Служайся отца твоего: он родил тебя; и не пренебрегай матери твоей, когда она и состарится.	БКуліш	22. Слухняним батьку будь, що від него родився, не нехтуй неньки, хоч вона буде вже й старенька.
FI33/38	23. Osta totuutta, älä myy, osta viisautta, kuria ja ymmärrystää.	Biblia1776	23. Osta totuutta, ja älä sitä myy, niin myös viisautta, oppia ja ymmärrystää.
CPR1642	23. Wanhurscan Isä riemuidze ja joca wijsan synnyttänyt on hän iloidze hänestä.		
MLV19	23 Buy the truth and do not sell it, yes, wisdom and instruction and understanding.	KJV	23. Buy the truth, and sell it not; also wisdom, and instruction, and understanding.
Dk1871	23. Køb Sandhed, og sælg den ej, saa og Visdom, Lærdom og Forstand.	KXII	23. Köp sanningena, och sälj icke bort henne; vishet, tuktan och förstånd.
PR1739	23. Osta tööt, tarkust ja öppetust, ja moistust, ja ärra mü neid ärra.	LT	23. Pirk tiesą ir neparduok jos, o taip pat išmintj, pamokymą ir supratimą.
Luther1912	23. Kaufe Wahrheit, und verkaufe sie nicht, Weisheit, Zucht und Verstand.	Ostervald-Fr	23. Achète la vérité, et ne la vends point; achète la sagesse, l'instruction et la prudence.
RV'1862	23. Compra la verdad, y no la vendas: la sabiduría, el enseñamiento, y la inteligencia.	SVV1770	23 Koop de waarheid, en verkoop ze niet, mitsgaders wijsheid, en tucht, en verstand.

PL1881	23. Kupuj prawdę, a nie sprzedawaj jej; kupuj mądrość, umiejętność i rozum.	Karoli1908Hu	23. Szerezz [13†] igazságot, és el ne adj; bölcseséget és erkölcsöt és eszességet.
RuSV1876	23 Купи истину и не продавай мудрости и учения и разума.	БКуліш	23. Купуй правду, й не збувай мудрості, науки й розуму нї за які достатки.
FI33/38	24. Ääneen saa riemuita vanhurskaan isä; joka viisaan on siittänyt, sillä on ilo hänestä.	Biblia1776	24. Vanhurskaan isä suuresti riemuitsee; ja joka viisaan siittänyt on, hän iloitsee hänestä.
CPR1642	24. Anna Isäs ja Äitis iloita ja riemuitcan ne jotca sinun synnyttänet owat.		
MLV19	24 The father of a righteous man will greatly rejoice and he who begets a wise son will have joy of him.	KJV	24. The father of the righteous shall greatly rejoice: and he that begetteth a wise child shall have joy of him.
Dk1871	24. Den retfærdiges Fader skal fryde sig; den, som avler en viis, skal glædes ved ham.	KXII	24. Dens rättfärdigas fader gläder sig; och den som en visan födt hafver, han är glad deröfver.
PR1739	24. Ühhe öige innimesse issa saab üpres wägga röömsaks, ja kes targa poia sünnitand, se römustab temma pärrast.	LT	24. Teisiojo tēvas džiūgauja ir, pagimdės išmintingą sūnų, džiaugsis juo.
Luther1912	24. Der Vater eines Gerechten freut sich; und wer einen Weisen gezeugt hat, ist fröhlich darüber.	Ostervald-Fr	24. Le père du juste a une grande joie; et celui qui aura mis au monde un enfant sage, sera heureux.

SANANLASKUT

RV'1862	24. Alegrando se alegrará el padre del justo; y el que engendró sabio, se regocijará con él.	SVV1770	24 De vader des rechtvaardigen zal zich zeer verheugen; en die een wijzen zoon gewint, zal zich over hem verblijden.
PL1881	24. Bardzo się raduje ojciec sprawiedliwego, a kto spłodził mądrogo, weseli się z niego.	Karoli1908Hu	24. Igen örül az igaznak [14†] atyja, és a bölcsnek szülője annak vígadoz.
RuSV1876	24 Торжествует отец праведника, и родивший мудрого радуется о нем.	БКуліш	24. Отець праведного веселиться, і хто мудрого вродив, радується ним.
FI33/38	25. Olkoon sinun isälläsi ja äidilläsi ilo, sinun synnyttääsi riemuitkoon.	Biblia1776	25. Anna isäs ja äitis iloita; ja riemuitkaan se, joka sinun synnyttänyt on.
CPR1642	25. Anna minulle poican sydämes ja anna minun tieni silmilles kelwata.		
MLV19	25 Let your father and your mother be glad and let her who bore you rejoice.	KJV	25. Thy father and thy mother shall be glad, and she that bare thee shall rejoice.
Dk1871	25. Lad din Fader og din Moder glædes, og lad hende, som fødte dig, fryde sig!	KKII	25. Låt din fader och dina moder glädja sig, och glädje sig den dig födt hafver.
PR1739	25. Siño issa ja so eñma wötwad römustada, ja se saab wägga röömsaks, kellest sa sündinud.	LT	25. Te tavo tévas ir motina bus patenkinti ir džiaugsis ta, kuri tave pagimdē.
Luther1912	25. Laß sich deinen Vater und deine Mutter freuen, und fröhlich sein, die dich geboren hat.	Ostervald-Fr	25. Que ton père et ta mère se réjouissent, et que celle qui t'a enfanté soit ravie de joie.
RV'1862	25. Alégrese tu padre y tu madre, y regocíjese	SVV1770	25 Laat uw vader zich verblijden, ook uw

la que te engendró.

moeder; en laat haar zich verheugen, die u gebaard heeft.

PL1881 25. Niech się tedy weseli ojciec twój, i matka twoja; i niech się rozraduje rodzicielka twoja.

RuSV1876 25 Да веселится отец твой и да торжествует мать твоя, родившая тебя.

FI33/38 26. Anna sydämesi, poikani, minulle, ja olkoot minun tieni sinun silmissäsi mieluiset.

CPR1642 26. Sillä portto on syvä cuoppa ja wieras waimo on ahdas cuoppa.

MLV19 26 My son, give me your heart and let your eyes delight in my ways.

Dk1871 26. Min Søn! giv mig dit Hjerte, og lad dine Øjne have Behag i mine Veje.

PR1739 26. Anna, mo poeg, omma süddat mulle, ja so meel hoidko minno wisid.

Luther1912 26. Gib mir, mein Sohn, dein Herz, und laß deinen Augen meine Wege wohl gefallen.

RV'1862 26. Dáme, hijo mío, tu corazón, y miren tus ojos por mis caminos:

Karoli1908Hu 25. Vígadjon a te atyád és a te anyád, és örvendezzen a te szülőd.

БКуліш 25. Нехай же радїє й твій отець, і ненька, що тебе зродила, нехай веселиться.

Biblia1776 26. Anna minulle, poikani, sydämes, ja sinun silmäs pitäköön minun tieni.

KJV 26. My son, give me thine heart, and let thine eyes observe my ways.

KKII 26. Gif mig, min son, ditt hjerta, och låt dinom ögom mina vägar behaga.

LT 26. Mano sūnau, duok man savo širdj ir stebék mano kelius.

Ostervald-Fr 26. Mon fils, donne-moi ton cœur, et que tes yeux prennent garde à mes voies.

SVV1770 26 Mijn zoon! geef mij uw hart, en laat uw ogen mijn wegen bewaren.

PL1881	26. Synu mój! daj mi serce twoje, a oczy twoje niechaj strzegą dróg moich.	Karoli1908Hu	26. Adjad, fiam, a te szívedet nékem, és a te szemeid az én útaimat megőrizzék.
RuSV1876	26 Сын мой! отдай сердце твое мне, и глаза твои да наблюдают путими,	БКуліш	26. Оддай менї твоє, мій сину, серце, а путь мою нехай твої стережуть очі.
FI33/38	27. Sillä portto on syvä kuoppa, ja vieras vaimo on ahdas kaivo.	Biblia1776	27. Sillä portto on syvä kuoppa, ja vieras vaimo on ahdas kaivo.
CPR1642	27. Ja hän wacoit nijncuin ryöwäri tottelemattomat ihmiset coconduwat hänen tygöns.		
MLV19	27 Because a prostitute is a deep ditch and an strange woman is a narrow well.	KJV	27. For a whore is a deep ditch; and a strange woman is a narrow pit.
Dk1871	27. Thi Skøgen er en dyb Grav og den fremmede Kvinde en snæver Brønd.	KXII	27. Ty en sköka är en djup grop, och horkonan är en trång grop.
PR1739	27. Sest hoor on süggaw haud, ja woöra Ma naene kui kitsas kaew.	LT	27. Paleistuvė yra gili duobė, ir svetima moterissauras šulinys.
Luther1912	27. Denn eine Hure ist eine tiefe Grube, und eine Ehebrecherin ist ein enger Brunnen.	Ostervald-Fr	27. Car la femme débauchée est une fosse profonde, et l'étrangère est un puits étroit.
RV'1862	27. Porque sima profunda es la ramera, y pozo angosto la extraña.	SVV1770	27 Want een hoer is een diepe gracht, en een vreemde vrouw is een enge put.

SANANLASKUT

PL1881	27. Bo nierządnica jest dół głęboki, a cudza żona jest studnia ciasna.	Karoli1908Hu	27. Mert mély [15†] verem a tisztálatlan asszony, és szoros kút az idegen asszony.
RuSV1876	27 потому что блудница – глубокая пропасть, и чужая жена – тесный колодезь;	БКуліш	27. Блудниця - се глибока пропасть; тісний колодїзь - чужая жінка;
FI33/38	28. Vieläpä hän väijyy kuin rosvo, ja hän kartuttaa uskottomia ihmisten seassa.	Biblia1776	28. Ja hän väijyy niinkuin saalista, ja saattaa monta tottelemattomaksi ihmisten seassa.
CPR1642	28. Cusa on kipu? cusa on murhe? cusa on tora? cusa on walitus? cusa owat haawat ilman syytä? cusa owat punaiset silmät?		
MLV19	28 Yes, she lies in wait as a robber and increases the treacherous among men.	KJV	28. She also lieth in wait as for a prey, and increaseth the transgressors among men.
Dk1871	28. Hun ligger paa Lur som efter Rov og formerer Tallet paa de troløse iblandt Menneskene.	KXII	28. Och vaktar hon såsom en röfware, och de oaktsamma ibland menniskorna samkar hon till sig.
PR1739	28. Sesamma warritseb ka kui mörtsokas, ja sadab ikka ennam neid, kes pettust teggewad innimeste seas.	LT	28. Ji tykoja grobio ir daugina neištikimu vyrų skaičiu.
Luther1912	28. Auch lauert sie wie ein Räuber, und die Frechen unter den Menschen sammelt sie zu sich.	Ostervald-Fr	28. Aussi se tient-elle en embuscade comme un brigand, et elle rendra plusieurs hommes infidèles.
RV'1862	28. También ella, como robador, asecha; y multiplica entre los hombres los	SVV1770	28 Ook loert zij als een rover; en zij vermenigvuldigt de trouwelozen onder de

prevaricadores.

mensen.

PL1881 28. Ona też jako zbojca zasadzki czyni, a zuchwalców między ludźmi rozmnaża.

RuSV1876 28 она, как разбойник, сидит в засаде и умножает между людьми законопреступников.

FI33/38 29. Kenellä on voivotus, kenellä vaikerrus? Kenellä torat, kenellä valitus? Kenellä haavat ilman syytä? Kenellä sameat silmät?

CPR1642 29. Nimittäin cusa mielelläns juodan ja pyytän tyhjätä mitä sisälle pandu on.

MLV19 29 Who has woe? Who has sorrow? Who has contentions? Who has complaining? Who has wounds without cause? Who has redness of eyes?

Dk1871 29. Hvo har Ak? hvo har Ve? hvo har Trætter? hvo har Bekymring? hvo har Saar uden Skel? hvo har røde Øjne?

PR1739 29. Kellel on oi oi! kennel woi woi! kellel paljo rido? kel kaebdus? kel hawad ilmaasjata? kellel sinnised silmad?

Karoli1908Hu 28. És az, mint a tolvaj leselkedik, és az emberek közt a hitetleneket szaporítja.

БКуліш 28. Мов харцизяка, вона засідає, й намножує між людьми переступників.

Biblia1776 29. Kussa on kipu? kussa murhe? kussa tora? kussa valitus? kenellä haavat ilman syytä? kenellä punaiset silmät?

KJV 29. Who hath woe? who hath sorrow? who hath contentions? who hath babbling? who hath wounds without cause? who hath redness of eyes?

KXII 29. Hvar är ve? Hvar är sorg? Hvar är kif? Hvar är klagan? Hvar äro sår utan sak? Hvar äro röd ögon?

LT 29. Kas vargsta? Kas rūpinasi? Kas skundžiasi? Kas gauna kirčių be priežasties? Kieno paraudusios akys?

SANANLASKUT

Luther1912	29. Wo ist Weh? wo ist Leid? wo ist Zank? wo ist Klagen? wo sind Wunden ohne Ursache? wo sind trübe Augen?	Ostervald-Fr	29. A qui cette plainte: Malheur sur moi? A qui: Hélas? A qui les débats? A qui le bruit? A qui les blessures sans cause? A qui la rougeur des yeux?
RV'1862	29. ¿Para quién será el ay? ¿para quién el ay? ¿para quién las rencillas? ¿para quién las quejas? ¿para quién las heridas de balde? ¿para quién los cardenales de los ojos?	SVV1770	29 Bij wien is wee? bij wien och arme? bij wien gekijf? bij wien het beklag? bij wien wonden zonder oorzaak? bij wien de roodheid der ogen?
PL1881	29. Komu biada? Komu niestety? Komu zwady? Komu krzyk? Komu rany daremne? Komu zapalenie oczów?	Karoli1908Hu	29. Kinek jaj? kinek oh jaj? kinek versengések? kinek panasz? kinek ok nélkül való sebek? kinek szemeknek veressége?
RuSV1876	29 У кого вой? у кого стон? у кого ссоры? у кого горе? у кого раны без причины? у кого багровые глаза?	БКуліш	29. У кого зойки? у кого стогін? у кого сварка? у кого горе? кто ранить без причини? в кого червоні очі?
FI33/38	30. Niillä, jotka viinin ääressä viipyvät, jotka tulevat makajuomaa maistelemaan.	Biblia1776	30. Siinä, kussa viinan tykönä viivytään, ja tullaan tyhjentämään, mitä sisälle pantu on.
CPR1642	30. Älä cadzele wijna ehkä se punoitta ja on selkiänä clasis ja huokiast mene alas.		
MLV19	30 Those who abide long at the wine. Those who go to seek out mixed wine.	KJV	30. They that tarry long at the wine; they that go to seek mixed wine.
Dk1871	30. De, som sidde længe ved Vinen, de, som gaa ind at prøve den stærke Drik.	KKII	30. Nämliga der man dryckenskap öfvar, och kommer till att utdricka hvad inskänkt är.

PR1739	30. Neil on, kes aega wiwitawad wina jures, kes tullewad pohjani ärrajoma seggatud wina.	LT	30. Tie, kurie ilgai sèdi prie vyno ir geria maišytą vyną.
Luther1912	30. Wo man beim Wein liegt und kommt, auszusaufen, was eingeschenkt ist.	Ostervald-Fr	30. A ceux qui s'arrêtent auprès du vin, et qui vont chercher le vin mixtionné.
RV'1862	30. Para los que se detienen junto al vino; para los que van buscando la mistura.	SVV1770	30 Bij degenen, die bij den wijn vertoeven; bij degenen, die komen om gemengden drank na te zoeken.
PL1881	30. Tym, którzy siadają na winie; tym, którzy chodzą, szukając przyprawnego wina.	Karoli1908Hu	30. A bornál mulatóknak, a kik mennek a jó bor kutatására.
RuSV1876	30 У тех, которые долго сидят за вином, которые приходят отыскивать вина приправленного.	БКуліш	30. У тих, що при вині седять довго, у тих, що в напитках дошукуються аж гущі-приправи.
FI33/38	31. Älä katsele viiniä, kuinka se punoittaa, kuinka se maljassa hohtaa ja helposti valahtaa alas.	Biblia1776	31. Älä katsele viinaa, vaikka se punoittaa, ja on selkiänä lasissa, ja huokiasti menee alas;
CPR1642	31. Waan wijmeiseldä pane hän nijncuin kärme ja pistä nijncuin kyykärme.		
MLV19	31 Do not look upon the wine because it is red, when it sparkles in the cup, (when) it goes (down) smoothly.	KJV	31. Look not thou upon the wine when it is red, when it giveth his colour in the cup, when it moveth itself aright.
Dk1871	31. Se ikke til Vinen, hvor den er rød, hvor den	KXII	31. Se icke till vinet, att det så rödt är, och

	perler i Bægeret; glat gaar den ned.		står så dägeligit i glasena, och går lätteliga in;
PR1739	31. Ärra wata wina peäle, et ta ni punnane on, et ta karrika sees näidab omma karwa, ta lähhäb otsekohhe sisse.	LT	31. Nežiūrėk į vyną, kad jis raudonas, spindi stikle ir švelniai nuryjamas!
Luther1912	31. Siehe den Wein nicht an, daß er so rot ist und im Glase so schön steht. Er geht glatt ein;	Ostervald-Fr	31. Ne regarde point le vin quand il est rouge, quand il brille dans la coupe, et qu'il coule aisément.
RV'1862	31. No mires al vino como es bermejo, como resplandezca su color en el vaso, como se entra suavemente.	SVV1770	31 Zie den wijn niet aan, als hij zich rood vertoont, als hij in den beker zijn verve geeft, als hij recht opgaat;
PL1881	31. Nie zapatruj się na wino, gdy się rumieni, i gdy wydaje w kubku łunę swoją, a prosto wyskakuje.	Karoli1908Hu	31. Ne nézd a bort, mily veres színt játszik, mint mutatja a pohárban az ō csillogását; könnyen alá csuszamlik,
RuSV1876	31 Не смотри на вино, как оно краснеет, как оно искрится в чаше, как оно ухаживается ровно:	БКуліш	31. Не призирайся вину, як у кубку грає, як гарно съвітиться й легко осідає!
FI33/38	32. Lopulta se puree kuin käärme ja pistää kuin myrkkylisko.	Biblia1776	32. Vaan viimeiseltä puree se niinkuin käärme, ja pistää niinkuin kyykäärme.
CPR1642	32. Nijn cadzowat sinun silmäs muita waimoja ja sinun sydämes puhu toimettomia asioita.		
MLV19	32 At the end it bites like a serpent and stings	KJV	32. At the last it biteth like a serpent, and

	like an adder.		stingeth like an adder.
Dk1871	32. Til sidst skal den bide som en Slange og stikke som en Basilisk;	KXII	32. Men på sistone biter det såsom en orm, och stinger såsom en huggorm.
PR1739	32. Wimaks hammustab temma kui maddo, ja nöälab kui pasiliski-maddo.	LT	32. Galiausiai jis įgelia kaip gyvatė ir suleidžia nuodus kaip angis.
Luther1912	32. aber danach beißt er wie eine Schlange und sticht wie eine Otter.	Ostervald-Fr	32. A la fin, il mord comme le serpent, et pique comme le basilic.
RV'1862	32. A su fin morderá como serpiente; y como basilisco dará dolor.	SVV1770	32 In zijn einde zal hij als een slang bijten, en steken als een adder.
PL1881	32. Bo na koniec jako wąż ukąsi, a jako żmija uszczknie;	Karoli1908Hu	32. Végre, mint a kígyó, megmar, és mint a mérges kígyó, megcsíp.
RuSV1876	32 впоследствии, как змей, оно укусит, и ужалит, как аспид;	БКуліш	32. Опісля воно укусить, як гадюка, мов гаспід-василіск, отрути впустить.
FI33/38	33. Silmäsi outoja näkeväät, ja sydämesi haastelee sekavia.	Biblia1776	33. Niin katsovat sinun silmäs muita vaimoja, ja sinun sydämes puhuu toimettomia asioita,
CPR1642	33. Ja sinä tulet nijncuin se joca maca keskellä merta ja nijncuin se joca maca ylhällä pielesä.		
MLV19	33 Your eyes will behold strange things and your heart will utter perverse things.	KJV	33. Thine eyes shall behold strange women, and thine heart shall utter perverse things.

Dk1871	33. dine Øjne ville se efter fremmede Kvinder, og dit Hjerte vil tale forvendte Ting;	KXII	33. Så se din ögon efter andra qvinnor; och ditt hjerta talar oskälig ting;
PR1739	33. So silmad waatwad siis woöra naeste järrele, ja so südda rägib pöratsed asjad.	LT	33. Tada tavo akys nukryps j svetimas moteris, ir tavo širdis kalbės iškrypusius dalykus.
Luther1912	33. So werden deine Augen nach andern Weibern sehen, und dein Herz wird verkehrte Dinge reden,	Ostervald-Fr	33. Puis tes yeux regarderont les femmes étrangères, et ton cœur parlera d'une manière déréglée;
RV'1862	33. Tus ojos mirarán las extrañas; y tu corazón hablará perversidades.	SVV1770	33 Uw ogen zullen naar vreemde vrouwen zien, en uw hart zal verkeerdheden spreken.
PL1881	33. Oczy twoje patrzyć będą na cudze żony, a serce twe będzie mówiło przewrotności;	Karoli1908Hu	33. A te szemeid nézik az idegen asszonyt, és a te elméd gondol [16†] gonoszságot.
RuSV1876	33 глаза твои будут смотреть на чужих жен, и сердце твое заговорит развратное,	БКуліш	33. Очима будеш ти на жен чужих дивитись, і серце в тебе розворотне промовить,
FI33/38	34. Sinusta on kuin makaisit keskellä merta, on kuin maston huipussa makaisit.	Biblia1776	34. Ja sinä tulet niinkuin se, joka makaa keskellä merta, ja niinkuin se joka makaa ylhäällä haahden pielen päässä.
CPR1642	34. He lyöväät minua ja ei se tee paha: he syswäät minua mutta en minä sitä tunne.		
MLV19	34 Yes, you will be as he who lies down in the	KJV	34. Yea, thou shalt be as he that lieth down

midst of the sea, or as he who lies upon the top of a mast.

in the midst of the sea, or as he that lieth upon the top of a mast.

Dk1871 34. og du vil blive som den, der sover midt paa Havet, og som den, der sover paa Toppen af Masten

KXII 34. Och du blifver såsom en den der sofver midt i hafvet, och såsom den der sofver ofvanpå en mast.

PR1739 34. Ja sinna olled kui se, kes kesk merre peäl maggab, ja kes pele-pu ladwas maggab;

LT 34. Tu būsi lyg miegantis viduryje jūros, lyg snaudžiantis laivo stiebo viršūnėje.

Luther1912 34. und wirst sein wie einer, der mitten im Meer schläft, und wie einer schläft oben auf dem Mastbaum.

Ostervald-Fr 34. Et tu seras comme celui qui dort au milieu de la mer, et comme celui qui dort au sommet d'un mât.

RV'1862 34. Y serás como el que yace en medio de la mar; y como el que yace en cabo del mastelero.

SVV1770 34 En gij zult zijn, gelijk een, die in het hart van de zee slaapt; en gelijk een, die in het opperste van den mast slaapt.

PL1881 34. I będziesz jako ten, który leży w pośród morza, a jako ten, który śpi na wierzchu masztu;

Karoli1908Hu 34. És olyan leszel, mint a ki fekszik a tenger közepiben, és a ki fekszik az árbóczfának tetején.

RuSV1876 34 и ты будешь, как спящий среди моря и как спящий на верху мачты.

БКуліш 34. І будеш ти, як той, що дремле серед моря, мов той, що в горі спить на щоглі;

FI33/38 35. Löivät minua, mutta ei koskenut minuun; pieksivät minua, mutta en tiennyt mitään. Milloinkahan heräänen? Tahdonpa taas hakea täitä samaa.

Biblia1776 35. Sinä sanot; he löivät minua, vaan en minä kipua tuntenuit; he sysivät minua, ja en minä tiennyt. Kuin minä heräään, niin tahdon minä vielä niin tehdä, ja sitä enempi etsiä.

CPR1642 35. Cosca minun pitä herämän wielä sitä ezimän.

MLV19 35 They have stricken me, you will say and I was not hurt. They have beaten me and I did not feel it. When shall I awake? I will seek it yet again.

Dk1871 35. De slogue mig, det smertede mig ikke; de stødte mig, jeg fornæm det ikke; naar skal jeg opvaagne? jeg vil søger den endnu engang.

PR1739 35. Ja ütled: Nemmad on mind lönud; agga mul ei olnud haiget; nemmad on mind peksnud, agga minna ei tunnud sedda ; millal ärkan ma ülles? ma tähhaksin sedda veel ennam otsida.

Luther1912 35. Sie schlagen mich, aber es tut mir nicht weh; sie klopfen mich, aber ich fühle es nicht. Wann will ich aufwachen, daß ich's mehr treibe?

RV'1862 35. Y dirás hiriéronme, mas no me dolió: azotáronme, mas no lo sentí: cuando despertare, aun lo tornaré a buscar.

KJV 35. They have stricken me, shalt thou say, and I was not sick; they have beaten me, and I felt it not: when shall I awake? I will seek it yet again.

KXII 35. De slå mig, och det gör mig intet ondt; de stöta mig, men jag känner det intet. När skall jag uppvaka, att jag måtte komma till drycks igen?

LT 35. Tu sakysi: "Jie sudavē man, bet nesužeidē, jie mušē mane, bet aš nejaučiau. Kai aš pabusiu, vēl gersiu".

Ostervald-Fr 35. On m'a battu, diras-tu, et je n'ai point de mal; on m'a frappé, et je ne l'ai point senti. Quand je me réveillerai, j'irai encore en chercher.

SVV1770 35 Men heeft mij geslagen, zult gjij zeggen, ik ben niet ziek geweest; men heeft mij gebeukt, ik heb het niet gevoeld; wanneer zal ik opwaken? Ik zal hem nog meer

zoeken!

PL1881 35. Rzeczesz:Ubitomię, a nie stękałem,
potłuczonomię, a nie czułem. Gdy się ocuse, udam się zaś do tego.

RuSV1876 35 И скажешь : „били меня, мне не было больно; толкали меня, я не чувствовал. Когда проснусь, опять буду искать того же".

Karoli1908Hu 35. Ütöttek engem, nékem nem fájt; vertek, nem éreztem! Mikor ébredek fel? Akkor folytatom, ismét megkeresem azt.

БКуліш 35. Били, мовляв, мене, а мене не боліло, товкли мене, я ж того не чув; як розбуркаюсь, то знов почну того ж шукати.

24 luku

"Viisitten sanat"; jatkoa: Pitempiä sananlaskuja elämän eri aloilta.

FI33/38 1. Älä kadehdi pahoja ihmisiä äläkä halua heidän seuraansa.

CPR1642 1. Älä seura pahoja ihmisiä ja älä himoidze olla heitä läsnä.

Biblia1776 1. Älä ole kiivas pahain ihmisten kanssa, ja älä himoitse olla heitä läsnä;

MLV19 1 Do not be envious against evil men, nor desire to be with them.

KJV 1. Be not thou envious against evil men, neither desire to be with them.

Dk1871 1. Vær ikke misundelig paa onde Mennesker, og hav ikke Lyst til at være hos dem!

KXII 1. Följ icke onda människor, och begär icke att vara nära dem.

SANANLASKUT

PR1739	1. Ärra kaetse kurje innimessi, ja ärra ihhalda nende jures olla.	LT	1. Nepavydēk piktiems žmonēms ir nenorēk būti su jais,
Luther1912	1. Folge nicht bösen Leuten und wünsche nicht, bei ihnen zu sein;	Ostervald-Fr	1. Ne porte point envie aux hommes méchants, et ne désire point être avec eux.
RV'1862	1. NO tengas envidia de los hom- bres malos: ni deseas estar con ellos.	SVV1770	1 Zijt niet nijdig over de boze lieden, en laat u niet gelusten, om bij hen te zijn.
PL1881	1. Nie naśladuj ludzi złych, ani żądaj przebywać z nimi;	Karoli1908Hu	1. Ne irígykedjél a gonoszteleőkre, se ne kivánj [1†] azokkal lenni.
RuSV1876	1 Не ревнуй злым людям и не желай быть с ними,	БКуліш	1. Нехай тебе до злих людей не пориває, ані бажай товаришувати з ними,
FI33/38	2. Sillä heidän mielensä miettiä väkivaltaa, ja turmiota haastavat heidän huulensa.	Biblia1776	2. Sillä heidän sydämensä pyytää vahingoittaa, ja heidän huulensa neuvovat pahuuteen.
CPR1642	2. Sillä heidän sydämensä pyytää wahingoitta ja heidän huulens neuwowat pahuteen.		
MLV19	2 Because their heart meditates oppression and their lips talk of mischief.	KJV	2. For their heart studieth destruction, and their lips talk of mischief.
Dk1871	2. Thi deres Hjerte grunder paa ødelæggelse, deres Læber uttale, hvad der er til Fortræd.	KKII	2. Ty deras hjerta står efter skada, och deras läppar råda till ondt.
PR1739	2. Sest nende südda mötleb ärraraiskamist järrele, ja nende uled räkiwad, mis waewa	LT	2. nes jie māsto apie smurtą ir kalba apie apgaulę.

teeb .

Luther1912	2. denn ihr Herz trachte nach Schaden, und ihre Lippen raten zu Unglück.	Ostervald-Fr	2. Car leur cœur médite la ruine et leurs lèvres parlent de nuire.
RV'1862	2. Porque su corazón piensa en robar; e iniquidad hablan sus labios.	SVV1770	2 Want hun hart bedenkt verwoesting, en hun lippen spreken moeite.
PL1881	2. Albowiem serce ich myśli o drapiestwie, a wargi ich mówią o uciśnieniu.	Karoli1908Hu	2. Mert pusztítást gondol az Ő szívök, és bajt szólnak az Ő [2†] ajkaik.
RuSV1876	2 потому что о насилии помышляет сердце их, и о злом говорят уста их.	БКуліш	2. Бо в серці в них насильство, а уста їх говорять лихе.
FI33/38	3. Viisaudella talo rakennetaan ja ymmärryksellä vahvaksi varustetaan.	Biblia1776	3. Viisaudella raknnetaan huone, ja toimella se vahvistetaan.
CPR1642	3. Wiisaudella raketan huone ja toimella se wahwistetan.		
MLV19	3 Through wisdom a house is built and by understanding it is established,	KJV	3. Through wisdom is an house builded; and by understanding it is established:
Dk1871	3. Ved Visdom begges et Hus, og ved Forstand befæstes det;	KKII	3. Genom vishet varder ett hus bygd, och genom förstånd vid magt hållt.
PR1739	3. Tarkussega ehhitakse kodda ülles, ja moistusse läbbi kinnitakse sedda.	LT	3. Namai statomi išmintimi ir jtvirtinami supratimu.

SANANLASKUT

Luther1912	3. Durch Weisheit wird ein Haus gebaut und durch Verstand erhalten.	Ostervald-Fr	3. C'est par la sagesse que la maison sera bâtie, et c'est par l'intelligence qu'elle sera affermie.
RV'1862	3. Con sabiduría se edificará la casa; y con prudencia se afirmará.	SVV1770	3 Door wijsheid wordt een huis gebouwd, en door verstandigheid bevestigd;
PL1881	3. Mądrością bywa dom zbudowany, a roztropnością umocniony.	Karoli1908Hu	3. Bölcseség által építetik a ház, és értelemmel erősítetik meg.
RuSV1876	3 Мудростью устроется дом и разумом утверждается,	БКуліш	3. Мудрістю уладжується дім, і розумом скріпляєсь,
FI33/38	4. Taidolla täytetään kammiot, kaikkea kallista ja ihanaa tavaraa täyneen.	Biblia1776	4. Taidolla kammio täytetään kaikkinaisista kalliista ja jaloista tavaroista.
CPR1642	4. Taidolla huone täytetän caickinaisista callista ja jaloista tawaroista.		
MLV19	4 and by knowledge the chambers are filled with all precious and pleasant riches.	KJV	4. And by knowledge shall the chambers be filled with all precious and pleasant riches.
Dk1871	4. og ved Kundskab blive amrene fulde af alt dyrebart og yndigt Gods.	KXII	4. Genom skicklig hushållning varda husen full med allahanda kostliga och härliga rikedomar.
PR1739	4. Ja tundmissegä sawad kambrid täis keiksuggu kallist ja kaunist warrandust.	LT	4. Pažinimu jie priplidomi visokių brangių ir vertingų turtų.
Luther1912	4. Durch ordentliches Haushalten werden die	Ostervald-Fr	4. Et c'est par la science que les chambres

	Kammern voll aller köstlichen, lieblichen Reichtümer.		seront remplies de tous les biens précieux et agréables.
RV'1862	4. Y con ciencia las cámaras se henchirán de todas riquezas preciosas y hermosas.	SVV1770	4 En door wetenschap worden de binnenkameren vervuld met alle kostelijk en liefelijk goed.
PL1881	4. Zaiste przez umięjetrość komory napełnione bywają wszelakimi bogactwami kosztownemi i wdzięcznemi.	Karoli1908Hu	4. És tudomány által telnek meg a kamarák minden drága és gyönyörűséges marhával.
RuSV1876	4 и с уменьем внутренности его наполняются всяkim драгоценным и прекрасным имуществом.	БКуліш	4. Знаннє же сповняє внустро його всяким дорогим і прекрасним майном.
FI33/38	5. Viisas mies on väkevä, ja taidon mies on voipa voimaltansa.	Biblia1776	5. Viisas mies on väkevä, ja toimellinen mies on voimallinen väestä.
CPR1642	5. Wijsas mies on wäkewä ja toimellinen mies on woimallinen wäestä.		
MLV19	5 A wise man is strong, yes, a man of knowledge increases might.	KJV	5. A wise man is strong; yea, a man of knowledge increaseth strength.
Dk1871	5. En viis Mand er stærk, og en kyndig Mand styrker sin Kraft.	KKII	5. En vis man är stark, och en förfuftig man är mägtig af krafter.
PR1739	5. Tark mees on tuggew, ja moistlik mees kinnitab rammo.	LT	5. Išmintingas žmogus yra stiprus, ir pažinimas padidina jėgas.

SANANLASKUT

Luther1912	5. Ein weiser Mann ist stark, und ein vernünftiger Mann ist mächtig von Kräften.	Ostervald-Fr	5. L'homme sage est plein de force, et l'homme intelligent devient puissant.
RV'1862	5. El hombre sabio es fuerte; y el hombre entendido es valiente de fuerza.	SVV1770	5 Een wijs man is sterk; en een man van wetenschap maakt de kracht vast.
PL1881	5. Człowiek mądry mocny jest, a mąż umiejętny przydaje siły.	Karoli1908Hu	5. A bölcs férfiú erős, és a tudós ember nagy erejű.
RuSV1876	5 Человек мудрый силен, и человек разумный укрепляет силу свою.	БКуліш	5. Мудрий чоловік потужен, і розум піддержує силу в чоловіка.
FI33/38	6. Neuvokkuudella näet on sinun käytävä sotaa, ja neuvonantajain runsaus tuo menestyksen.	Biblia1776	6. Sillä neuvolla sodatkin pidetään: ja jossa monta neuvonantajaa on, siinä on voitto.
CPR1642	6. Sillä neuwolla sodatkin pidetän: ja josa monda neuwonandajat on sijnä on woitto.		
MLV19	6 Because by wise guidance you will make your war and in the multitude of counselors there is safety.	KJV	6. For by wise counsel thou shalt make thy war: and in multitude of counsellors there is safety.
Dk1871	6. Thi efter VejlednIng skal du føre din Krig, og hvor mange Raadgivere ere, der er Frelse.	KXII	6. Ty med råd måste man örlig föra; och der många rådgifvare äro, der är segren.
PR1739	6. Sest targa nouga pead sa söddima, ja önnistus on, kus paljo nouandjaid on.	LT	6. Kariaudamas klausyk išmintingų patarimų; daug patarėjų suteikia saugumą.
Luther1912	6. Denn mit Rat muß man Krieg führen; und	Ostervald-Fr	6. Car c'est avec la prudence qu'on fait la

	wo viele Ratgeber sind, da ist der Sieg.		guerre, et la victoire dépend du nombre des conseillers.
RV'1862	6. Porque con industrias harás la guerra; y la salud está en la multitud de los consejeros.	SVV1770	6 Want door wijze raadslagen zult gij voor u den krieg voeren, en in de veelheid der raadgevers is de overwinning.
PL1881	6. Albowiem przez mądry radę zwiedziesz bitwę, a wybawienie przez mnóstwo radców mieć będziesz.	Karoli1908Hu	6. Mert az eszes tanácsokkal [3†] viselhetsz hadat hasznodra; és a megmaradás a tanácsosok sokasága által van.
RuSV1876	6 Поэтому с обдуманностью веди войну твою, и успех будет при множестве совещаний.	БКуліш	6. Тим то й війну веди з розвагою, а добрий конець буде, як буде доволі нарад.
FI33/38	7. Kovin on korkea hullulle viisaus, ei hänt suutansa avaa portissa.	Biblia1776	7. Viisaus on hullulle ylen korkia, ei hänt tohdi avata suutansa portissa.
CPR1642	7. Wijsaus on hulluille ylöön corkia ei hänt tohdi awata suutans portisa.		
MLV19	7 Wisdom is too high for a fool. He opens not his mouth in the gate.	KJV	7. Wisdom is too high for a fool: he openeth not his mouth in the gate.
Dk1871	7. Visdommen er for høj for en Daare, for Retten skal han ikke oplade sin Mund.	KKII	7. Vishet är dem galna allt för hög; han tör icke upplåta sin mun i portenom.
PR1739	7. Keik tarkus on meletumale wägga körge, warrawas ei woi temma omma suud lahtitehha.	LT	7. Kvailiui išmintis nepasiekiamą, pasitarimuose jis neatveria burnos.

Luther1912	7. Weisheit ist dem Narren zu hoch; er darf seinen Mund im Tor nicht auftun.	Ostervald-Fr	7. La sagesse est trop élevée pour un insensé; il n'ouvrira pas la bouche aux portes.
RV'1862	7. Alta está para el insensata la sabiduría: en la puerta no abrirá su boca.	SVV1770	7 Alle wijsheid is voor den dwaze te hoog; hij zal in de poort zijn mond niet open doen.
PL1881	7. Wysokie są głupiemu mądrości; w bramie nie otworzy ust swoich.	Karoli1908Hu	7. Magas a bolondnak a [4†] bölcseség; a kapuban nem nyitja meg az Ő száját.
RuSV1876	7 Для глупого слишком высока мудрость; у ворот не откроет он устсвоих.	БКуліш	7. Про дурного мудрість - річ надто висока, її в брамі* ні пари він із уст не пустить.
FI33/38	8. Jolla on pahanteko mielessä, sitä juonittelijaksi sanotaan.	Biblia1776	8. Joka ajattelee pahaa tehdäksensä, se kutsutaan pahain ajatusten päämieheksi.
CPR1642	8. Joca idzellens wahingota teke hän cudzutan pää coiraxi.		
MLV19	8 He who devises to do evil, men will call him a mischief-maker.	KJV	8. He that deviseth to do evil shall be called a mischievous person.
Dk1871	8. Hvo som tænker paa at gøre ondt, ham kalder man en skalkagtig Mand.	KXII	8. Den sig sjelfvom skada gör, honom kallar man väl en hufvudskalk.
PR1739	8. Kes mötlev kurja tehha, tedda hütakse kurja nouga mehheks.	LT	8. Kas planuoja daryti pikta, bus vadinamas nedoru žmogumi.

SANANLASKUT

Luther1912	8. Wer sich vornimmt, Böses zu tun, den heißt man billig einen Erzbösewicht.	Ostervald-Fr	8. Celui qui pense à faire mal, on l'appellera maître en méchanceté.
RV'1862	8. Al que piensa mal hacer, al tal, hombre de malos pensamientos le llamarán.	SVV1770	8 Die denkt om kwaad te doen, dien zal men een meester van schandelijke verdichtselen noemen.
PL1881	8. Kto myśli źle czynić, tego złośliwym zwać będą.	Karoli1908Hu	8. A ki azon gondolkodik, hogy gonoszt cselekedjék, azt cselszövőnek hívják.
RuSV1876	8 Кто замышляет сделать зло, того называют зломуышленником.	БКуліш	8. Хто задумає заподіяти лихо, того й лиходієм називають.
FI33/38	9. Synti on hulluuden työ, ja pilkkaaja on ihmisseille kauhistus.	Biblia1776	9. Tyhmäin ajatus on synti, ja pilkkaaja on kauhistus ihmisseille.
CPR1642	9. Tyhmän ajatus on syndi ja pilkkaaja on cauhistus ihmisseille.		
MLV19	9 The thought of folly is sin. And the scoffer is an abomination to men.	KJV	9. The thought of foolishness is sin: and the scorner is an abomination to men.
Dk1871	9. Daarskabs Anslag er Synd, og Spotter er en Vederstyggeliahed iblandt Folk.	KXII	9. Ens dåras tanke är synd, och en bespottare är en styggelse för menniskomen.
PR1739	9. Ühhe meletuma koerus on pat, ja pilkja on innimesse melest hirmus.	LT	9. Planuoti kvailystes yra nuodėmė; žmonės bjaurisi niekintoju.
Luther1912	9. Des Narren Tücke ist Sünde, und der	Ostervald-Fr	9. Un mauvais dessein est une folie, et le

	Spötter ist ein Greuel vor den Leuten.		moqueur est en abomination aux hommes.
RV'1862	9. El mal pensamiento del insensato es pecado; y abominación a los hombres el burlador.	SVV1770	9 De gedachte der dwaasheid is zonde; en een spotter is den mens een gruwel.
PL1881	9. Zła myśl głupiego jest grzechem, a pośmiewca jest obrzydliwością ludzką.	Karoli1908Hu	9. A balgatag doognak gondolása bűn; és a rágalmazó az ember előtt útálatos.
RuSV1876	9 Помысл глупости – грех, и кощунник – мерзость для людей.	БКуліш	9. Помисл дурноти - гріх; зрадник - людям гидота.
FI33/38	10. Jos olet ollut veltto, joutuu ahtaana aikana voimasi ahtaalle.	Biblia1776	10. Ei se ole väkevä, joka ei tuskassa vahva ole.
CPR1642	10. Ei se ole wäkewä joca ei tuscasa wahwa ole.		
MLV19	10 If you faint in the day of adversity, your strength is small.	KJV	10. If thou faint in the day of adversity, thy strength is small.
Dk1871	10. Du viste Svaghed paa Naadens dag; din Kraft var ringe.	KKII	10. Den är icke stark, som i nödene icke fast är.
PR1739	10. Kui sa lödw olnud kitsikusse päwal, teist aitma , siis saab so rammo kitsaks.	LT	10. Kas palūžta nelaimēs metu, tas silpnas.
Luther1912	10. Der ist nicht stark, der in der Not nicht fest ist.	Ostervald-Fr	10. Si tu perds courage au jour de la détresse, ta force sera petite.

SANANLASKUT

RV'1862	10. Si fuieres flojo en el día de trabajo, tu fuerza será angosta.	SVV1770	10 Vertoont gij u slap ten dage der benauwdheid, uw kracht is nauw.
PL1881	10. Jeżeli będziesz gnuśnym, tedy w dzieό ucisku słaba będzie siła twoja.	Karoli1908Hu	10. Ha lágyan viselted magadat a nyomorúságnak idején: szűk a te erőd.
RuSV1876	10 Если ты в день бедствия оказался слабым, то беднасила твоя.	БКуліш	10. Коли ти в біді показавсь без силком, то бідна сила в тебе.
FI33/38	11. Pelasta ne, joita kuolemaan viedään, pysäytä ne, jotka surmapaikalle hoippuvat.	Biblia1776	11. Auta niitä, joita tappaa tahdotaan, ja älä vedä sinuas pois pois niiden tyköä, jotka kuuletetaan.
CPR1642	11. Auta nijtä joita tappa tahdotan ja älä wedä sinuas pois nijden tykö jotca cuoletetan.		
MLV19	11 Deliver those who are carried away to death and hold back those who are slipping (away) to be slain.	KJV	11. If thou forbear to deliver them that are drawn unto death, and those that are ready to be slain;
Dk1871	11. Red dem, som føres til Døden, dem, som vaklende drage en at miste Livet; maatte du dog holde dem tilbage!	KXII	11. Hjelp dem som man döda vill, och drag dig icke undan för dem som man dräpa vill.
PR1739	11. Sepärrast peästa neid, kedda surma wiakse, ja neid, kedda peaks pea ärratappetama, kui sa woid keelda.	LT	11. Išlaisvink tuos, kurie vedami mirti, išgelbék pasmerktus nužudyti.
Luther1912	11. Errette die, so man töten will; und entzieh	Ostervald-Fr	11. Délivre ceux qui sont traînés à la mort,

	dich nicht von denen, die man würgen will.		et qui sont sur le point d'être tués.
RV'1862	11. ¿Detenerte has de escapar los que son tomados para la muerte, y los que son llevados al degolladero?	SVV1770	11 Red degenen, die ter dood gegrepen zijn; want zij wankelen ter doding, zo gjij u onthoudt.
PL1881	11. Wybawiaj pojmanych na śmierć; a od tych, którzy idą na stracenie, nie odwracaj się.	Karoli1908Hu	11. Szabadítsd meg azokat, a kik a halálra vitetnek, [5†] és a kik a megöletésre tántorognak, tartóztasd meg!
RuSV1876	11 Спасай взятых на смерть, и неужели откажешься от обреченных на убиение?	БКуліш	11. Рятуй тих, що їх на смерть ведуть, а тих, що їх засуджено на страченнє - чи ж покинеш їх?
FI33/38	12. Jos sanot: Katso, emme tienneet siitä, niin ymmärtäähän asian sydänten tutkija; sinun sielusi vartioitsija sen tietää, ja hän kostaa ihmiselle hänen tekojensa mukaan.	Biblia1776	12. Jos sinä sanot: katso, emme ymmärrä sitä! luuletkos, ettei se, joka sydämet tutkii, sitä ymmärrä? ja se, joka sielustas ottaa vaarin, tunne sitä ja kosta ihmiselle tekonsa jälkeen?
CPR1642	12. Sanotcos: cadzo en me ymmärrä mitän: luuletcos ettei se joca sydämet tietä sitä ymmärrä? Ja se joca sielusta otta waarin tunne sitä? ja costa ihmiselle tecons jälken.		
MLV19	12 If you say, Behold, we did not know this, Does not he who weighs the hearts consider it? And he who keeps your soul, does he not know it? And will not he render to every man	KJV	12. If thou sayest, Behold, we knew it not; doth not he that pondereth the heart consider it? and he that keepeth thy soul, doth not he know it? and shall not he

according to his work?

render to every man according to his works?

Dk1871 12. Naar du siger: "Se, vi kende det ikke, mon da ikke den, som prøver Hjerter, forstaar det, og den, som taber Vare paa din Sjæl, kender det, saa at han betaler dets Gerning?"

KXII 12. Säger du: Si, vi förstår intet; menar du, att den der hjertan vet, märker det icke; och den der på själena akt hafver, känner det icke; och lönar menniskone efter hennes gerningar?

PR1739 12. Kui sa agga ütled: Wata, meie ei tunne tedda ; eks siis sesamma ei moista, kes süddamed ärraarwab ? ja kes so hinge hoiab, teab sedda , ja innimesse kätte tassub Ta temma ✕ tööd möda.

LT 12. Ar sakysi, kad to nežinojai? Ar širdžių Tyrėjas nežino? Jis stebi tavo sielą ir visa žino, ir atlygins žmogui pagal jo darbus.

Luther1912 12. Sprichst du: "Siehe, wir verstehen's nicht!" meinst du nicht, der die Herzen wägt, merkt es, und der auf deine Seele achthat, kennt es und vergilt dem Menschen nach seinem Werk?

RV'1862 12. Si dijeres: Ciertamente no lo supimos: ¿el que pesa los corazones no lo entenderá? El que mira por tu alma él lo conocerá, el cual dará al hombre según sus obras.

PL1881 12. Jeżli rzeczesz: Otośmy o tem nie wiedzieli; izali ten, który waży serca, nie rozumie? a ten,

Ostervald-Fr 12. Si tu dis: Voici, nous n'en avons rien su; celui qui pèse les cœurs ne l'entendra-t-il point? Et celui qui garde ton âme ne le saura-t-il point? Et ne rendra-t-il pas à chacun selon son œuvre?

SVV1770 12 Wanneer gjij zegt: Ziet, wij weten dat niet; zal Hij, Die de harten weegt, dat niet merken? En Die uwe ziel gadeslaat, zal Hij het niet weten? Want Hij zal den mens vergelden naar zijn werk.

Karoli1908Hu 12. Ha azt mondanád: ímé, nem tudtuk ezt; nemde, a ki vizsgálja az elméket, ő érti, és a

	który strzeże duszy twojej, nie rozezna? i nie odda człowiekowi według uczynków jego?		ki œrzi a te lelkedet, ō tudja? és kinek-kinek az [6†] ō cselekedetei szerint fizet.
RuSV1876	12 Скажешь ли: „вот, мы не знали этого”? А Испытующий сердца разве не знает? Наблюдающий над душою твою знает это, и воздаст человеку по делам его.	БКуліш	12. Скажеш може: Ми про се не знали! Та, може, й той не знає, що вивідує серця? Той, що дивиться тобі в душу, той се знає, й відплатить чоловікові по вчинках його.
FI33/38	13. Syö hunajaa, poikani, sillä se on hyvää, ja mesi on makeaa suussasi.	Biblia1776	13. Syö, poikani, hunajaa; sillä se on hyvä, ja mesileipä on makia suus laelle.
CPR1642	13. Syö poican hunajata: sillä se on hywä: ja mesileipä on makia curcusas.		
MLV19	13 My son, eat honey, because it is good and the droppings of the honeycomb, which are sweet to your taste,	KJV	13. My son, eat thou honey, because it is good; and the honeycomb, which is sweet to thy taste:
Dk1871	13. Æd Honning, min Søn! thi den er god, og Honningkage er sød for din Gane;	KXII	13. Ät, min son, hannog, ty det är godt; och hannogskaka är söt i dinom hals.
PR1739	13. Sö, mo poeg, met, sest se on hea, ja kerjemann on maggas so su-laele.	LT	13. Mano sūnau, valgyk medų, nes jis geras, ir korj, nes jis saldus tavo liežuvui.
Luther1912	13. Iß, mein Sohn, Honig, denn er ist gut, und Honigseim ist süß in deinem Halse.	Ostervald-Fr	13. Mon fils, mange le miel, car il est bon, et le rayon de miel, qui est doux à ton palais.
RV'1862	13. Come, hijo mío, de la miel, porque es buena; y del panal dulce a tu paladar:	SVV1770	13 Eet honig, mijn zoon! want hij is goed, en honigzeem is zoet voor uw gehemelte.

SANANLASKUT

PL1881	13. Jedz miód, synu mój! bo dobry, i plastr słodki podniebieniu twemu;	Karoli1908Hu	13. Egyél, fiam, mézet, mert jó; és a színméz édes a te ínyednek.
RuSV1876	13 Ешь, сын мой, мед, потому что он приятен, и сот, который сладок для гортани твоей:	БКуліш	13. Їж, сину мій, мед, бо він смачний, й крижку, бо солодка вона піднебенню:
FI33/38	14. Samankaltaiseksi tunne viisaus sielullesi; jos sen löydät, on sinulla tulevaisuus, ja toivosi ei mene turhaan.	Biblia1776	14. Niin on myös viisauden oppi sielulles: koskas sen löydät, niin sinun viimein käy hyvin, ja ei sinun toivos ole turha.
CPR1642	14. Ja ope nijn wijsautta sielulles.		
MLV19	14 so the knowledge of wisdom is to your soul. If you have found it, then there will be a reward and your hope will not be cut off.	KJV	14. So shall the knowledge of wisdom be unto thy soul: when thou hast found it, then there shall be a reward, and thy expectation shall not be cut off.
Dk1871	14. lær saaledes Visdom for din Sjæl; naar du finder den, og der er en Eftertid skal din Forhaabning ikke tilntetgøres.	KXII	14. Alltså lär vishetena för dina själ; när du finner henne, så varder det framdeles väl gåendes, och ditt hopp skall icke fåfängt vara.
PR1739	14. Tunne, et tarkus nenda so hingele on ; kui sa sedda leiad, siis on ots hea , ja sinno otus ei kau mitte ärra.	LT	14. Taip ir išminties pažinimas tavo sielai: suradės ją, turi ateitį, tavo viltis nebus tuščia.
Luther1912	14. Also lerne die Weisheit für deine Seele. Wo du sie findest, so wird's hernach wohl	Ostervald-Fr	14. Telle sera la connaissance de la sagesse à ton âme; quand tu l'auras trouvée, il y

	gehen, und deine Hoffnung wird nicht umsonst sein.		aura une bonne issue, et ton attente ne sera point trompée.
RV'1862	14. Tal será el conocimiento de la sabiduría a tu alma, si la hallares; y al fin tu esperanza no será cortada.	SVV1770	14 Zodanig is de kennis der wijsheid voor uw ziel; als gij ze vindt, zo zal er beloning wezen, en uw verwachting zal niet afgesneden worden.
PL1881	14. Tak umiejętność mądrości duszy twojej, jeżeliże ją znajdziesz; onać będzie nagrodą, a nadzieja twoja nie będzie wycięta.	Karoli1908Hu	14. Ilyennek [7†] ismerd a bölcseséget a te lelkedre nézve: ha azt megtalálod, akkor lesz jó véged, és a te reménységed el nem vész!
RuSV1876	14 таково и познание мудрости для души твоей. Если ты нашел ее , то есть будущность, и надежда твоя не потеряна.	БКуліш	14. Оттаке й спізнатнє мудрості для душі твоєї. Як ти вже знайшов її, то й придобав будущину ти, й надія твоя не даремна.
FI33/38	15. Älä väijy, jumalaton, vanhurskaan majaa, älä hävitä hänen leposijaansa.	Biblia1776	15. Älä vartioitse vanhurskaan huonetta, sinä jumalatoin, älä hukkaa hänen lepoansa.
CPR1642	15. Coscas hänen löydät nijn sinun wijmein käy hywin: ja ei sinun toiwos ole turha.		
MLV19	15 Lay not in wait, O wicked man, against the habitation of the righteous. Do not destroy his resting place.	KJV	15. Lay not wait, O wicked man, against the dwelling of the righteous; spoil not his resting place:
Dk1871	15. Lur ikke, du ugudelig paa den retfærdiges Bolig; Ødelæg ikke hans Hjem!	KKII	15. Vakta icke, såsom en ogudaktig, uppå dens rättfärdigas hus; förspill icke hans hvilo.

PR1739	15. Ärra warritse kui öäl innime selle ello-aseme peäle, kes öige, ja ärra raiska temma hingamisse-asset mitte ärra.	LT	15. Netykok, nedorëli, prie teisiojo namų ir nedrumsk jam ramybës.
Luther1912	15. Laure nicht als Gottloser auf das Haus des Gerechten; verstöre seine Ruhe nicht.	Ostervald-Fr	15. Méchant, ne tends pas d'embûches contre la demeure du juste, et ne dévaste pas son habitation.
RV'1862	15. O! impío, no aseches a la tienda del justo: no saquees su acostadero:	SVV1770	15 Loer niet, o goddeloze! op de woning des rechtvaardigen; verwoest zijn legerplaats niet.
PL1881	15. Nie czyó zasadzki, niezbożniku! na przybytek sprawiedliwego, a nie przeszkadzaj odpocznieniu jego.	Karoli1908Hu	15. Ne leselkedjél, oh te istentelen, az igaznak háza ellen, ne pusztítsd el az ő ágyasházát!
RuSV1876	15 Не злоумышляй, нечестивый, против жилища праведника, не опустошай места покоя его,	БКуліш	15. Безбожний! не задумай лиха на домівку праведного, й не пустош місця спокою його,
FI33/38	16. Sillä seitsemästi vanhurskas lankeaa ja nousee jälleen, mutta jumalattomat suistuvat onnettamuuteen.	Biblia1776	16. Sillä vanhurskas taitaa langeta seitsemän kertaa, ja nousee jälleen; mutta jumalattomat kaatuvat onnettamuuteen.
CPR1642	16. Älä wartoidze wanhurscan huonetta nijncuin jumalatoin älä hucka hänen lepoans.		
MLV19	16 Because a righteous man falls seven times and rises up again, but the wicked are	KJV	16. For a just man falleth seven times, and riseth up again: but the wicked shall fall into

	overthrown by calamity.		mischief.
Dk1871	16. Thi en retfærdig kan falde syv Gange og staa op igen; men de ugudelige skulle styrte i Ulykken.	KXII	16. Ty en rättfärdig faller sju resor, och står åter upp; men de ogudaktige falla uti olycko.
PR1739	16. Sest öige innime langeb seitsekorda, ja touseb jälle ülles; öälad kommistawad, ja sawad önnetusse sisse.	LT	16. Teisasis septynis kartus krinta ir vėl atsikelia, bet nedorėlis įpuls į pražūtj.
Luther1912	16. Denn ein Gerechter fällt siebenmal und steht wieder auf; aber die Gottlosen versinken im Unglück.	Ostervald-Fr	16. Car le juste tombera sept fois, et il sera relevé; mais les méchants sont précipités dans le malheur.
RV'1862	16. Porque siete veces cae el justo, y se torna a levantar: mas los impíos caerán en el mal.	SVV1770	16 Want de rechtvaardige zal zevenmaal vallen, en opstaan; maar de goddelozen zullen in het kwaad nederstruikelen.
PL1881	16. Bo choć siedm kroć upada sprawiedliwy, przecie zaś powstaje; ale niezbożni wpadną w nieszczęście.	Karoli1908Hu	16. Mert ha hétszer elesik is az igaz, ugyan felkél [8†] azért; az istentelenek pedig csak egy nyavalýával is elvesznek.
RuSV1876	16 ибо семь раз упадет праведник, и встанет; а нечестивые впадут в погибель.	БКуліш	16. Бо праведний впаде сїм раз - і встане, безбожні же впадуть у погибель.
FI33/38	17. Älä iloitse vihamiehesi langetessa, älköön sydämesi riemuitko hänen suistuessaan kumoon,	Biblia1776	17. Älä iloitse vihamiehes vahingosta, ja älköön sinun sydämes riemuitko hänen onnettamuudestansa,
CPR1642	17. Sillä wanhurscas lange seidzemen kerta ja		

nouse jällens: mutta jumalattomat uppowat
onnettomuteen.

MLV19	17 Rejoice not when your enemy falls and do not let your heart be glad when he is overthrown,	KJV	17. Rejoice not when thine enemy falleth, and let not thine heart be glad when he stumbleth:
Dk1871	17. Glæd dig ikke, naar din Fjende falder, og lad dit Hjerte ikke fryde sig, naar han snubler;	KXII	17. Gläd dig icke öfver dins oväns fall, och ditt hjerta fröjde sig icke öfver hans olycka.
PR1739	17. Ärra römusta mitte, kui so waenlane mahhalangeb, ja ärgo olgo so südda wägga römus, kui ta kommistab:	LT	17. Nesidžiauk, kai tavo priešas krinta; nedžiūgauk savo širdyje, kai jis suklumpa,
Luther1912	17. Freue dich des Falles deines Feindes nicht, und dein Herz sei nicht froh über seinem Unglück;	Ostervald-Fr	17. Quand ton ennemi sera tombé, ne t'en réjouis point; et quand il sera renversé, que ton cœur ne s'en égaie point;
RV'1862	17. Cuando cayere tu enemigo, no te huelgues; y cuando tropezare, no se alegre tu corazón:	SVV1770	17 Verblijd u niet, als uw vijand valt; en als hij nederstruikelt, laat uw hart zich niet verheugen;
PL1881	17. Gdy upadnie nieprzyjaciels twój, nie ciesz się; i gdy się potknie, niech się nie raduje serce twoje;	Karoli1908Hu	17. Mikor elesik a te ellenséged: ne örülj; [9†] és mikor megütközik: ne vígadjon a te szíved,
RuSV1876	17 Не радуйся, когда упадет враг твой, и да не веселится сердце твое, когда он споткнется.	БКуліш	17. Як ворог твій впаде, не радуйсь, і не веселись у серці, як він споткнеться;

FI33/38	18. ettei Herra, kun sen näkee, sitä pahana pitäisi, ja kääntäisi vihaansa pois hänestä.	Biblia1776	18. Ettei Herra näkisi sitä, ja se olis hänelle kelvotoin, ja hän kääntäis vihansa pois hänen päältänsä.
CPR1642	18. Älä iloidze wihamiehes wahingosta ja älkön sinun sydämes riemuitco hänen onnettomudestans.		
MLV19	18 lest Jehovah see it and it displease him and he turn away his wrath from him.	KJV	18. Lest the LORD see it, and it displease him, and he turn away his wrath from him.
Dk1871	18. at ikke Herren skal se det, og det maatte være ondt i hans Øjne, og han skel vende sin Vrede fra ham til dig.	KKII	18. Herren måtte det se, och honom det illa behaga, och vända sina vrede ifrå honom.
PR1739	18. Et Jehowa sedda ei wötta nähha, et se pahha on temma melest, ja wöttab omma wihha temma peält ärrapöörda.	LT	18. kad Viešpats pamatęs nenukreiptų nuo jo savo rūstybės, nes tai Jam nepatinka.
Luther1912	18. der HERR möchte es sehen, und es möchte ihm übel gefallen und er seine Zorn von ihm wenden.	Ostervald-Fr	18. De peur que l'Éternel ne le voie, et que cela ne lui déplaise, et qu'il ne détourne de lui sa colère.
RV'1862	18. Porque Jehová no lo mire, y le desgrade; y aparte de sobre él su enojo.	SVV1770	18 Opdat het de HEERE niet zie, en het kwaad zij in Zijn ogen en Hij Zijn toorn van hem afkere.
PL1881	18. Aby snać nie ujrzał Pan, a nie podobałoby	Karoli1908Hu	18. Hogy az Úr meg ne lássa és gonosz ne

	się to w oczach jego, i odwróciłby od niego gniew swój na cię.		legyen szemeiben, és el ne fordítsa arról az ō haragját te reád.
RuSV1876	18 Иначе, увидит Господь, и неугодно будет это в очах Его, и Он отвратит от него гнев Свой.	БКуліш	18. А то побачить Господь і невгодно буде воно йому, й одверне гнів свій від його.
FI33/38	19. Älä vihastu pahantekijän tähden, älä kadehdi jumalattomia.	Biblia1776	19. Älä vihastu pahain päälle, älä myös ole kiivas jumalattomain tähdent;
CPR1642	19. Ettei HERra näkis sitä ja se olis hänelle kelwotoin ja käändäis wihans pois hänen pääldäns.		
MLV19	19 Do not be furious because of evildoers, nor be envious at the wicked.	KJV	19. Fret not thyself because of evil men, neither be thou envious at the wicked;
Dk1871	19. Lad ikke din Vrede optændes imod de onde; vær ikke og misundelig paa de uguadelige!	KKII	19. Vredgas icke öfver den onda, och haf icke nit öfver de ogudaktiga.
PR1739	19. Ärra sa wihhaseks tiggedatte peäle; ärra kaetse neid, kes öälad.	LT	19. Nesijaudink dël pictadarių ir nepavydék nedoréliams.
Luther1912	19. Erzürne dich nicht über die Bösen und eifere nicht über die Gottlosen.	Ostervald-Fr	19. Ne t'irrite point à cause de ceux qui font le mal; ne porte point envie aux méchants;
RV'1862	19. No te entremetas con los malignos, ni tengas envidia de los impíos:	SVV1770	19 Ontsteek u niet over de boosdoeners; zijt niet nijdig over de goddelozen.

SANANLASKUT

PL1881 19. Nie gniewaj się dla złośników, ani się udawaj za niepobożnymi;

RuSV1876 19 Не негодуй на злодеев и не завидуй нечестивым,

FI33/38 20. Sillä ei ole pahalla tulevaisuutta; jumalattomien lamppu sammuu.

CPR1642 20. Älä wihastu pahan päälle älä myös ole kijwas jumalattoman tähdenten.

MLV19 20 Because there will be no reward to the evil man. The lamp of the wicked will be put out.

Dk1871 20. Thi den onde skal ingen, Eftertid have; de ugudeliges Lampe skal udslukkes.

PR1739 20. Sest kurjal ei olle head otsa; öälatted lamp kustub ärra.

Luther1912 20. Denn der Böse hat nichts zu hoffen, und die Leuchte der Gottlosen wird verlöschen.

RV'1862 20. Porque para el malo no habrá buen fin; y la candela de los impíos será apagada.

Karoli1908Hu 19. Ne gerjedj haragra [10†] a gonosztevők ellen, ne irígykedjél az istentelenekre;

БКуліш 19. Не сердься на лиходіїв, і не завидуй безбожним,

Biblia1776 20. Sillä ei häijyllä ole mitään toivomista, ja jumalattomain kynttilä pitää sammuman.

KJV 20. For there shall be no reward to the evil man; the candle of the wicked shall be put out.

KXII 20. Ty den onde hafver intet till hoppandes, och de ogudaktigas lykta skall utslockna.

LT 20. Piktadarys neturi ateities, o nedorėlio žiburys užges.

Ostervald-Fr 20. Car il n'y a pas d'issue pour celui qui fait le mal, et la lampe des méchants sera éteinte.

SVV1770 20 Want de kwade zal geen beloning hebben, de lamp der goddelozen zal uitgeblust worden.

SANANLASKUT

PL1881	20. Boć nie weźmie złośnik nagrody; pochodnia niepobożnych zgaśnie.	Karoli1908Hu	20. Mert a gonosznak nem lesz jó vége, az istentelenek szövétneke [11†] kialszik.
RuSV1876	20 потому что злой не имеет будущности, — светильник нечестивых угаснет.	БКуліш	20. Бо лихого будущина пропаща, а съвітильник безбожних загасне.
FI33/38	21. Pelkää, pojani, Herraa ja kuningasta, älä sekaannu kapinallisten seuraan.	Biblia1776	21. Poikani, pelkää Herraa ja kuningasta, ja älä sekoita sinuas kapinan nostajain kanssa.
CPR1642	21. Sillä ei häijyllä ole mitän toiwomist ja jumalattomain kynttilä pitää sammuman.		
MLV19	21 My son, fear Jehovah and the king and do not associate with those who are given to change.	KJV	21. My son, fear thou the LORD and the king: and meddle not with them that are given to change:
Dk1871	21. Min Søn! Frygt Herren og Kongen; bland dig ikke iblandt dem, der hige efter Forandringer!	KXII	21. Min son, frukta Herran och Konungen, och blanda dig icke ibland de upproriska.
PR1739	21. Mo poeg, karda Jehowat ja kunningast; ärra heida nende seltsi, kes teisiti mötlewad.	LT	21. Mano sūnau, bijok Viešpaties ir karaliaus, nesusidėk su maištininkais.
Luther1912	21. Mein Kind, fürchte den HERRN und den König und menge dich nicht unter die Aufrührer.	Ostervald-Fr	21. Mon fils, crains l'Éternel et le roi, et ne te mêle point avec des gens remuants.
RV'1862	21. Teme a Jehová, hijo mío, y al rey: no te entremetas con los inmutadores:	SVV1770	21 Mijn zoon! vrees den HEERE en den koning; vermeng u niet met hen, die naar verandering staan;

PL1881	21. Synu mój! bój się Pana i króla, a z niestatecznymi nie mieszkaj się;	Karoli1908Hu	21. Félд az Urat, fiам, és a [12†] királyt; a pártütők közé ne elegyedjél.
RuSV1876	21 Бойся, сын мой, Господа и царя; с мятежниками не сообщайся,	БКуліш	21. Мій сину! Господа й царя твого страхайся; з ворохобниками не товаришуй,
FI33/38	22. Sillä yhtäkkiä tulee heille onnettomuus, tuomio — kuka tietää milloin — toisille niinkuin toisillekin.	Biblia1776	22. Sillä heidän kadotuksensa nousee äkisti: ja kuka tietää, koska kummankin onnettomuus tulee?
CPR1642	22. Poican pelkä HERra ja Cuningasta ja älä secoita sinuas capinan nostaitten cansa.		
MLV19	22 Because their calamity will rise suddenly and the destruction from them both, who knows it?	KJV	22. For their calamity shall rise suddenly; and who knoweth the ruin of them both?
Dk1871	22. Thi Ulykke fra dem kommer hastelig, og Fordærvelse fra dem begge - hvo kender den?	KXII	22. Ty deras förderf skall med hast uppstiga; och ho vet, när begges olycka kommer?
PR1739	22. Sest nende hukkatus touseb äkkitselt, ja kes teab mollematte willetsust?	LT	22. Jų prazūtis ateis netikėtai, ir kas žino, ko jie susilaiks nuo tų dviejų.
Luther1912	22. Denn ihr Verderben wird plötzlich entstehen; und wer weiß, wann beider Unglück kommt?	Ostervald-Fr	22. Car leur ruine surviendra tout d'un coup, et qui sait le malheur qui arrivera aux uns et aux autres?
RV'1862	22. Porque su quebrantamiento se levantará	SVV1770	22 Want hun verderf zal haastelijk ontstaan;

de repente: ¿y el quebrantamiento de ámbos
quién lo comprenderá?

en wie weet hun beider ondergang?

PL1881 22. Boć znagła powstanie zginienie ich, a
upadek obydwóch któż wie?

Karoli1908Hu 22. Mert hirtelenséggel feltámad az ō nyomorúságok, és e két rendbeliek büntetését ki tudja?

RuSV1876 22 потому что внезапно придет погибель от
них, и беду от них обоих кто предузнает?

БКуліш 22. Бо нагло прийде погибель від них, - і
біду від обох - хто її наперед узнає?

FI33/38 23. Nämäkin ovat viisaitten sanoja. Ei ole hyvä
tuomitessa henkilöön katsoa.

Biblia1776 23. Nämä ovat myös viisasten: ei ole hyvä
katsoa muotoa tuomiossa.

CPR1642 23. Sillä heidän cadotuxens nouse äkist ja cuca
tietä cosca cummangin onnettomas tule?

MLV19 23 These also are from the wise: To have
respect of persons in judgment is not good.

KJV 23. These things also belong to the wise. It is
not good to have respect of persons in
judgment.

Dk1871 23. Ogsaa dette er af de vise: At anse Personer
i Dommen er ikke godt.

KXII 23. Detta kommer ock ifrå de visa. Anse
personen i domenom är icke godt.

PR1739 23. Ka needsinnatsed sannad on tarkadele
ööldud : ühhest ennam kui teisest luggu
piddada kohtus, polle se mitte hea.

LT 23. Tai taip pat išmintingiems. Būti šališkam
teisme yra negerai.

Luther1912 23. Dies sind auch Worte von Weisen. Die
Person ansehen im Gericht ist nicht gut.

Ostervald-Fr 23. Voici encore ce qui vient des sages: Il
n'est pas bon d'avoir égard à l'apparence

			des personnes dans le jugement.
RV'1862	23. También estas cosas pertenecen a los sabios. Tener respeto a personas en el juicio, no es bueno.	SVV1770	23 Deze spreuken zijn ook van de wijzen. Het aangezicht in het gericht te kennen, is niet goed.
PL1881	23. I toć też mądrym należy: wzglad mieć na osobę u sądu, nie dobra.	Karoli1908Hu	23. Ezek is a bölcsék szavai. Személyt válogatni [13+] az ítéletben [14+] nem jó.
RuSV1876	23 Сказано также мудрыми: иметь лицеприятие на суде – нехорошо.	БКуліш	23. Сказано ще й се мудрими: Вважати в суді на особу - се погано.
FI33/38	24. Joka sanoo syylliselle: Sinä olet syytön, sitä kansat kiroavat, kansakunnat sadattelevat.	Biblia1776	24. Joka jumalattomalle sanoo: sinä olet hurskas! häntä kiroovat ihmiset, ja kansa vihaa häntä.
CPR1642	24. Nämät ovat myös wijsasten: Ei ole hyvä cadzo muoto duomiosa.		
MLV19	24 He who says to a wicked man, You are righteous, peoples will curse him, nations will defy him.	KJV	24. He that saith unto the wicked, Thou art righteous; him shall the people curse, nations shall abhor him:
Dk1871	24. Hvo som siger til den skyldige: Du er retfærdig, ham skulle Folkeslægter for ham.	KXII	24. Den som till den ogudaktiga säger: Du äst from; honom banna menniskorna, och folket hatar honom.
PR1739	24. Kes ütleb öäla wasto: Sinna olled öige; sedda wañnuwad rahwas, ja innimestel on wägga pahha meel temma pärrast.	LT	24. Kas sako nedorëliui, kad jis teius, tă keiks jo tauta ir juo bjaurësis.

Luther1912	24. Wer zum Gottlosen spricht: "Du bist fromm", dem fluchen die Leute, und das Volk haßt ihn.	Ostervald-Fr	24. Celui qui dit au méchant: Tu es juste, les peuples le maudiront, et les nations le détesteront.
RV'1862	24. El que dijere al malo, justo eres: los pueblos le maldecirán, y las naciones le detestarán:	SVV1770	24 Die tot den goddeloze zegt: Gij zijt rechtvaardig; dien zullen de volken vervloeken, de natien zullen hem gram zijn.
PL1881	24. Tego, który mówi niepobożnemu; Jesteś sprawiedliwy, będą ludzie przeklinać, a narody się nim brzydzić będą.	Karoli1908Hu	24. A ki azt mondja az istentelennek: igaz [15†] vagy, ezt megátkozzák a népek, megútálják a nemzetek.
RuSV1876	24 Кто говорит виновному: „ты прав”, того будут проклинать народы, того будут ненавидеть племена;	БКуліш	24. Хто винуватому скаже: "Ти невинен", того клясти ме люд, того зненавидить народ;
FI33/38	25. Mutta jotka oikein tuomitsevat, niiden käy hyvin, ja heille tulee onnen siunaus.	Biblia1776	25. Mutta jotka rankaisevat, he ovat otolliset, ja runsas siunaus tulee heidän päällensä.
CPR1642	25. Joca jumalattomalle sano: sinä olet wiatoin: händä kirowat ihmiset ja Canssa wiha händä.		
MLV19	25 But to those who rebuke him will be a delight and a good blessing will come upon them.	KJV	25. But to them that rebuke him shall be delight, and a good blessing shall come upon them.

SANANLASKUT

Dk1871	25. Men dem, som straffe ham, en skal det gaa vel, og der skal komme en god Velsignelse over dem.	KXII	25. Men de som straffa honom, de behaga väl; och en rik välsignelse kommer öfver dem.
PR1739	25. Agga neile, kes nomiwad, on se kaunis assi, ja hea önnistus tulleb nende peäle.	LT	25. Tie, kurie jj sudraus, bus mègstami, ir palaiminimai užgrius juos.
Luther1912	25. Welche aber strafen, die gefallen wohl, und kommt ein reicher Segen auf sie.	Ostervald-Fr	25. Mais ceux qui le reprennent s'en trouveront bien; sur eux viendront la bénédiction et le bonheur.
RV'1862	25. Mas los que le reprenden, serán agradables; y sobre ellos vendrá bendición de bien.	SVV1770	25 Maar voor degenen, die hem bestaffen, zal liefelijkheid zijn; en de zegen des goeds zal op hen komen.
PL1881	25. Ale którzy go karzą, szczęśliwi będą, a przyjdzie na nich błogosławieństwo każdego dobrego.	Karoli1908Hu	25. A kik pedig megfeddik a bűnöst, azoknak gyönyörűségükre lesz, és jó áldás száll reájok!
RuSV1876	25 а обличающие будут любимы, и на них придет благословение.	БКуліш	25. Хто ж викаже його вину, тих будуть любити й благословити.
FI33/38	26. Se huulille suutelee, joka oikean vastauksen antaa.	Biblia1776	26. Toimellinen vastaus on niinkuin suloinen suun antamus.
CPR1642	26. Mutta jotca rangaisewat he owat otolliset: ja runsas siunaus tule heidän päällens.		
MLV19	26 He who gives a right answer kisses the lips.	KJV	26. Every man shall kiss his lips that giveth a right answer.

Dk1871	26. Kys paa Læber giver dem, som svarer med rette Ord.	KXII	26. Ett redeligit svar är såsom ett ljuft kyssande.
PR1739	26. Sellele antakse suud, kes öiged sannad wastab.	LT	26. Tinkamas atsakymas yra kaip pabučiavimas.
Luther1912	26. Eine richtige Antwort ist wie ein lieblicher Kuß.	Ostervald-Fr	26. Celui qui répond avec droiture à quelqu'un, lui donne un baiser sur les lèvres.
RV'1862	26. Los labios serán besados, del que responde palabras rectas.	SVV1770	26 Men zal de lippen kussen desgenen, die rechte woorden antwoordt.
PL1881	26. Pocałuję wargi tego, co mówi słowa prawdziwe.	Karoli1908Hu	26. Ajkakat csókolgat az, a ki igaz beszédeket felel.
RuSV1876	26 В уста целует, кто отвечает словами верными.	БКуліш	26. Хто відказує по правдї, наче в уста цілує.
FI33/38	27. Toimita tehtäväsi ulkona ja tee valmista pellollasi; sitten perusta itsellesi perhe.	Biblia1776	27. Toimita työs ulkona, ja valmista peltos, ja rakenna sitte huonees.
CPR1642	27. Toimellinen wastaus on nijncuin suloinen suun andamus.		
MLV19	27 Prepare your work outside and make it ready for you in the field and afterwards build your house.	KJV	27. Prepare thy work without, and make it fit for thyself in the field; and afterwards build thine house.

SANANLASKUT

Dk1871	27. Beskik din Gerning derud, og gör den færdig for dig paa Ageren; byg saa siden dit Hus!	KXII	27. Beställ din ärende ute, och bruk din åker; sedan bygg ditt hus.
PR1739	27. Te omma tööd wäljas, ja walmista sedda ennesele wälja peäl, pärrast ehhita ennesele ka honet ülles.	LT	27. Atlik darbus laukuose, paruošk tinkamai dirvą ir tada statyk savo namus.
Luther1912	27. Richte draußen dein Geschäft aus und bearbeite deinen Acker; darnach baue dein Haus.	Ostervald-Fr	27. Règle ton ouvrage au-dehors, et mets ordre à ton champ; et puis tu bâties ta maison.
RV'1862	27. Apareja de fuera tu obra, y dispónela en tu heredad; y después edificarás tu casa.	SVV1770	27 Beschik uw werk daarbuiten, en bereid het voor u op den akker, en bouw daarna uw huis.
PL1881	27. Rozrządź na polu robotę twoję, a sprawuj pilnie rolę swoję; a potem będziesz budować dom twój.	Karoli1908Hu	27. Szerezd el kivül a te dolgodat, és készíts elő a te mezőben; annakutána építsd [16+] a házadat.
RuSV1876	27 Соверши дела твои вне дома, окончи их на поле твоем, и потомустрой и дом твой.	БКуліш	27. Упорай перш твої поза домом справи, упорай перш усе на твойму полі, а тоді вже й в твоїй домівці розпоряджуй.
FI33/38	28. Älä ole syyttä todistajana lähimmäistäsi vastaan, vai petätkö sinä huulillasi?	Biblia1776	28. Älä todista lähimmäistäs vastaan ilman syytä, ja älä petä suullas.
CPR1642	28. Toimita asias ulcona ja walmista peldos: rakenna sijtte huones.		

SANANLASKUT

MLV19	28 Do not bear witness against your neighbor without cause and deceive not with your lips.	KJV	28. Be not a witness against thy neighbour without cause; and deceive not with thy lips.
Dk1871	28. Bliv ikke letsindigt Vidne imod din Næste; og du skulde besvige med dine Læber?	KKII	28. Var icke vittne utan sak emot din nästa, och bedrag icke med dinom mun.
PR1739	28. Ärra olle ilmaego tunnistusmees omma liggimesse wasto: kas sa kül tahhad omma uledega melitada?	LT	28. Neliudyk neteisingai prieš savo artimą ir neapgaudinėk.
Luther1912	28. Sei nicht Zeuge ohne Ursache wider deinen Nächsten und betrüge nicht mit deinem Munde.	Ostervald-Fr	28. Ne sois point témoin contre ton prochain sans qu'il soit nécessaire: voudrais-tu séduire par tes lèvres?
RV'1862	28. No seas testigo sin causa contra tu prójimo; y no lisongees con tus labios.	SVV1770	28 Wees niet zonder oorzaak getuige tegen uw naaste; want zoudt gjij verleiden met uw lip?
PL1881	28. Nie bądź świadkiem lekkomyślnym przeciw bliźniemu swemu, ani czyó łagodnych namów wargami swemi.	Karoli1908Hu	28. Ne légy bizonyáság ok nélkül a te felebarátod ellen; avagy ámítanál-é valakit a te ajkaiddal?
RuSV1876	28 Не будь лжесвидетелем на ближнего твоего: к чему тебе обманывать устами твоими?	БКуліш	28. Не будь лъживим на ближнього твого съвідком; чого ж бо тобі оманювати устами твоїми?
FI33/38	29. Älä sano: Niinkuin hän teki minulle, niin teen minä hänelle, minä kostan miehelle	Biblia1776	29. Älä sano: niinkuin hän teki minulle, niin minä teen hänelle: minä kostan jokaiselle

	hänen tekojensa mukaan.		hänen tekonsa jälkeen.
CPR1642	29. Älä todista lähimmäistäs wastan ilman syytä ja älä petä sinun suullas.		
MLV19	29 Do not say, I will do so to him as he has done to me; I will render to the man according to his work.	KJV	29. Say not, I will do so to him as he hath done to me: I will render to the man according to his work.
Dk1871	29. Sig ikke: Ligesom han gjorde mig, saa vil jeg gøre ham; jeg vil betale enhver efter hans Gerning.	KXII	29. Säg icke: Såsom man gör mig, så vill jag göra igen, och vedergälla hvarjom och enom hans gerning.
PR1739	29. Ärra ütle: Nenda kui teine mulle teinud, nenda tahhan ma teñale jälle tehha, ma tahhan mehhe kätte tassuda temma tööd möda.	LT	29. Nesakyk: “Kaip jis man padaré, taip aš jam padarysiu; aš atlyginsiu jam”.
Luther1912	29. Sprich nicht: "Wie man mir tut, so will ich wieder tun und einem jeglichen sein Werk vergelten."	Ostervald-Fr	29. Ne dis point: Je lui ferai comme il m'a fait; je rendrai à cet homme selon son œuvre.
RV'1862	29. No digas: Como me hizo, así le haré: daré el pago al varón según su obra.	SVV1770	29 Zeg niet: Gelijk als hij mij gedaan heeft, zo zal ik hem doen; ik zal een ieder vergelden naar zijn werk.
PL1881	29. Nie mów: Jako mi uczynił, tak mu uczynię; oddam mężowi temu według uczynku jego.	Karoli1908Hu	29. Ne mondd ezt: a miképen cselekedett én velem, úgy cselekszem ő vele; megfizetek [17+] az embernek az ő cselekedete szerint.

SANANLASKUT

RuSV1876	29 Не говори: „как он поступил со мною, так и я поступлю с ним, воздамчеловеку по делам его".	БКуліш	29. Не говори: Як він мені вчинив, так само й я йому вчиню: відплачу чоловікові по вчинкам його.
FI33/38	30. Minä kuljin laiskurin pellon ohitse, mielettömän miehen viinitarhan vieritse.	Biblia1776	30. Minä kävin laiskan pellon ohitse, ja tyhmän viinamäen sivuitse,
CPR1642	30. Älä sano: nijcuin muut tekewät minulle nijn minä teen jällens: ja costan jocaidzelle tecons.		
MLV19	30 I went by the field of the sluggard and by the vineyard of the man void of understanding.	KJV	30. I went by the field of the slothful, and by the vineyard of the man void of understanding;
Dk1871	30. Jeg gik over en lad Mands Ager og over et uforstandigt Menneskes Vingaard,	KXII	30. Jag gick framom dens latas åker, och om dens galnas vingård;
PR1739	30. Ma läksin laisa mehhe pöllust möda, ja selle innimesse winamäest möda, kel ep olnud meelt peas.	LT	30. Aš éjau pro tinginio lauką ir neišmanėlio vynuogyną.
Luther1912	30. Ich ging am Acker des Faulen vorüber und am Weinberg des Narren;	Ostervald-Fr	30. J'ai passé près du champ d'un paresseux, et près de la vigne d'un homme dépourvu de sens;
RV'1862	30. Pasé junto a la heredad del hombre perezoso, y junto a la viña del hombre falto de entendimiento.	SVV1770	30 Ik ging voorbij den akker eens luyaards, en voorbij den wijngaard van een verstandeloos mens;

PL1881	30. Szedłem przez pole męża leniwego a przez winnicę człowieka głupiego;	Karoli1908Hu	30. A rest embernek mezejénél elmenék, és az esztelennek szőleje mellett.
RuSV1876	30 Проходил я мимо поля человека ленивого и мимо виноградника человека скудоумного:	БКуліш	30. Йшов я раз попри поле чоловіка лїнивого, й уз виноградний сад чоловіка скupoумного:
FI33/38	31. Ja katso: se kasvoi yltänsä polttiaisia; sen pinta oli nokkosten peitossa ja sen kivaita luhistunut.	Biblia1776	31. Ja katso, siinä olivat paljaat ohdakkeet kasvaneet, ja se oli nukulaista täynnä, ja aidat olivat kaatuneet.
CPR1642	31. Minä käwin laiscan pellon ohidze ja tyhmän wijnamäen siwuidze.		
MLV19	31 And behold, it was all grown over with thorns. The face of it was covered with nettles and the stone wall of it was broken down.	KJV	31. And, lo, it was all grown over with thorns, and nettles had covered the face thereof, and the stone wall thereof was broken down.
Dk1871	31. og se, den var aldeles løbet op i Tidsler, dens Overflade var skjult med Nælder, og Stengærdet derom var nedbrudt.	KXII	31. Och si, der var icke annat än nässlor på, och stod full med tistel, och muren var omkullfallen.
PR1739	31. Ja wata, seäl ollid ülleüldes ohhakad tousnud, nöggeseid ollid sedda katnud, ja temma kiwwi-aed olli mahhakistud.	LT	31. Visur augo erškėčiai ir buvo pilna dilgelių, o akmeninė tvora buvo apgriuvus.
Luther1912	31. und siehe, da waren eitel Nesseln darauf,	Ostervald-Fr	31. Et voici, les chardons y croissaient

	und er stand voll Disteln, und die Mauer war eingefallen.		partout; les ronces en couvraient la surface, et son mur de pierre était écroulé.
RV'1862	31. Y he aquí que por toda ella habían ya crecido espinas, hortigas habían ya cubierto su superficie, y su cerca de piedra estaba ya destruida.	SVV1770	31 En ziet, hij was gans opgeschoten van distelen; zijn gedaante was met netelen bedekt, en zijn stenen scheidsmuur was afgebroken.
PL1881	31. A oto poroła wszędzie ostem; pokrzywy wszystko pokryły, a płot kamienny jej rozwalił się.	Karoli1908Hu	31. És ímé, mindenütt felverte a tövis, és színét elfedte a gyom; és kőgyerüje elromlott vala.
RuSV1876	31 и вот, все это заросло терном, поверхность его покрылась крапивою, и каменная ограда его обрушилась.	БКуліш	31. Дивлюсь - терниною все позаростало, земля кругом крапивою окрилась, а камінна огорожа розвалилась.
FI33/38	32. Minä katselin ja painoin mieleeni, havaitsin ja otin opikseni:	Biblia1776	32. Kuin minä sen bän, panin minä sen sydämeeni, katselin ja opin siitä.
CPR1642	32. Ja cadzo ei sijnä muuta ollut cuin noculaisia ja oli ohdackeita täynäns ja aidat olit caatunet.		
MLV19	32 Then I beheld and considered well. I saw and received instruction:	KJV	32. Then I saw, and considered it well: I looked upon it, and received instruction.
Dk1871	32. Der jeg saa det, lagde jeg mig det paa Hjerte; jeg saa til, jeg annammede en Lærdom:	KXII	32. Då jag det såg, lade jag det på hjertat, och skådade, och lärde deraf.

PR1739	32. Kui ma sedda näggin, pannin ma tähhele; ma waatsin, ja wotsin öppetust sest .	LT	32. Aš žiūrėjau, apsvarsčiau ir pasimokiau:
Luther1912	32. Da ich das sah, nahm ich's zu Herzen und schaute und lernte daran.	Ostervald-Fr	32. Quand je vis cela, j'y appliquai mes pensées; je le regardai, j'en tirai instruction.
RV'1862	32. Y yo miré, y púselo en mi corazón: lo ví, y recibí enseñanza.	SVV1770	32 Als ik dat aanschouwde, nam ik het ter harte; ik zag het, en nam onderwijzing aan;
PL1881	32. Co ja ujrzawszy złożyłem to do serca mego, a widząc to wziąłem to ku przestrodze.	Karoli1908Hu	32. Melyet én látván gondolkodám, és nézvén, ezt a tanulságot vevém abból:
RuSV1876	32 И посмотрел я, и обратил сердце мое, и посмотрел и получил урок:	БКуліш	32. Споглянув я й взяв се до серця, споглянув та й навчивсь такій пересторозі:
FI33/38	33. Nuku vielä vähän, torku vähän, makaa vähän ristissä käsin,	Biblia1776	33. Sinä tahdot vielä vähä maata ja unelias olla, ja enempi käsiäs yhteen panna lepäämään;
CPR1642	33. Cosca minä sen näin panin minä sen sydämeeni cadzelin ja opin sijtä.		
MLV19	33 Yet a little sleep, a little slumber, a little folding of the hands to sleep,	KJV	33. Yet a little sleep, a little slumber, a little folding of the hands to sleep:
Dk1871	33. At sove lidt, at slumre lidt, at folde Hænderne lidt for at ligge -,	KKII	33. Du vill ännu något litet sovva, och ännu något litet sömnig vara, och ännu litet sammanlägga händerna till att hvila;
PR1739	33. Tahhad sa nattuke weel maggada, nattuke	LT	33. "Truputj pamiegosi, truputj pasnausi,

tukkuda, nattuke kässi kokkopaña maas
seistes?

truputj pagulësi, sudéjës rankas,

Luther1912 33. Du willst ein wenig schlafen und ein wenig schlummern und ein wenig deine Hände zusammentun, daß du ruhest:

Ostervald-Fr 33. Un peu dormir, un peu sommeiller, un peu croiser les mains pour se reposer,

RV'1862 33. Tomando un poco de sueño, cabeceando otro poco, poniendo mano sobre mano otro poco para volver a dormir:

SVV1770 33 Een weinig slapens, een weinig sluimerens, en weinig handvouwens, al nederliggende;

PL1881 33. Trochę się prześpisz, trochę podrzemiesz, trochę złożysz ręce, abyś odpoczywał;

Karoli1908Hu 33. Egy kis [18†] álom, egy kis szunynyadás, egy kis kézösszetevés az alvásra,

RuSV1876 33 „немного поспишь, немного подремлеши, немного, сложив руки, полежиши, –

БКуліш 33. Не довго будеш спати, не довго дрімати; не довго - згорнувши руки, полежиши, -

FI33/38 34. niin köyhyys käy päällesi niinkuin rosvo ja puute niinkuin asestettu mies.

Biblia1776 34. Mutta köyhyytes pitää sinulle tuleman niinkuin matcamies, ja vaivaisuus niinkuin varustettu mies.

CPR1642 34. Sinä tahdot wielä wähä maata ja unelias olla ja enä käsiäs yhten panna lepämän: mutta sinun köyhydes pitä sinulle tuleman nijncuin matcamies ja sinun waiwaisudes nijncuin warustettu mies.

MLV19 34 so your poverty will come as a robber and

KJV 34. So shall thy poverty come as one that

your want as an armed man.

travelleth; and thy want as an armed man.

Dk1871 34. saa skal din Armod komme som en Vandringsmand og din Mangel som skjoldvæbnet Mand.

KXII 34. Men din armod skall komma dig, såsom en vandrare, och din fattigdom, såsom en väpnad man.

PR1739 34. Siis tulleb waesus so kätte kui jallamees, ja sinno tühhi kui kilbiga mees.

LT 34. ir ateis skurdas kaip pakeleivis ir nepritekius kaip ginkluotas plėšikas”.

Luther1912 34. aber es wird dir deine Armut kommen wie ein Wanderer und dein Mangel wie ein gewappneter Mann.

Ostervald-Fr 34. Et ta pauvreté viendra comme un passant, et ta disette comme un homme armé.

RV'1862 34. Vendrá como caminante, tu necesidad; y tu pobreza como hombre de escudo.

SVV1770 34 Zo zal uw armoede u overkomen, als een wandelaar, en uw velerlei gebrek als een gewapend man.

PL1881 34. A wtem ubóstwo twoje przyjdzie jako podróżny, a niedostatek twój jako mąż zbrojny.

Karoli1908Hu 34. És így jó el, mint az útonjáró, a [19†] te szegénységed, és a te szükséged, mint a paizsos férfiú.

RuSV1876 34 и придет, как прохожий, бедность твоя, и нужда твоя – как человек вооруженный".

БКуліш 34. Аж ось прииде, мов прихожий, вбожество твоє, й нужда твоя - мов чоловік оружний.

25 luku

Hiskian miesten kokoamat Salomon sananlaskut
(25:1 – 29:27): lauselmia elämän eri aloilta.

FI33/38	1. Nämäkin ovat Salomon sananlaskuja, Hiskian, Juudan kuninkaan, miesten kokoamia.	Biblia1776	1. Nämät ovat myös Salomon sananlaskut, jotka Hiskian ja Juudan kuninkaan miehet ovat tähän panneet tykö.
CPR1642	1. NÄmät owat myös Salomon sananlascut jotca Hiskian Judan Cuningan miehet owat tähän pannet tygö.		
MLV19	1 These also are proverbs of Solomon, which the men of Hezekiah king of Judah copied out.	KJV	1. These are also proverbs of Solomon, which the men of Hezekiah king of Judah copied out.
Dk1871	1. Disse ere ogsaa Salomos Ordsprog, hvilke Judas Konge, Ezekias's Mænd have samlet.	KXII	1. Desse äro ock Salomos Ordspråk, hvilka här tillstsatt hafva Hiskia män, Juda Konungs.
PR1739	1. Ka needsinnatsed on Salomoni öppetusse- sannad, mis Hiskia Juda kunninga mehhed seie üllespannud.	LT	1. Tai taip pat Saliamono patarlës, kurias surinko Judo karaliaus Ezekijo vyrai.
Luther1912	1. Dies sind auch Sprüche Salomos, die hinzugesetzt haben die Männer Hiskias, des Königs in Juda.	Ostervald-Fr	1. Voici encore des proverbes de Salomon, copiés par les gens d'Ézéchias, roi de Juda.
RV'1862	1. TAMBIÉN estos son proverbios de Salomón,	SVV1770	1 Dit zijn ook spreuken van Salomo, die de

los cuales copiaron los varones de Ezequías rey de Judá.

mannen van Hizkia, den koning van Juda, uitgeschreven hebben.

PL1881 1. Teć są przypowieści Salomonowe, które zebrały mężczyźni Ezechyjasza, króla Judzkiego.

Karoli1908Hu 1. Még ezek is Salamon példabeszédei, melyeket összeszedegettek Ezékiásnak, a Júda királyának emberei.

RuSV1876 1 И это притчи Соломона, которые собрали мужи Езекии, царя Иудейского.

БКуліш 1. І се теж приповістки Соломонові, що їх позбирали вчені мужі Езекії, царя Іудейського:

FI33/38 2. Jumalan tunnus on salata asia, ja kuningasten tunnus on tutkia asia.

Biblia1776 2. Se on Jumalan tunnus, salata asiaa; mutta kuninkaan tunnus, tutkia asiaa.

CPR1642 2. Se on Jumalan cunnia salata asiata: mutta Cuningan cunnia tutkia asiata.

MLV19 2 It is the glory of God to conceal a thing, but the glory of kings is to search out a matter.

KJV 2. It is the glory of God to conceal a thing: but the honour of kings is to search out a matter.

Dk1871 2. Det er Guds Ære at skjule en Ting, men det er Kongers Ære at ransage en Ting.

KXII 2. Det är Guds ära en sak fördölja; men Konungars ära är en sak utransaka.

PR1739 2. Jummala au on, ühhe asja sallaja piddama; agga kunningatte au on, ühhe asja järrele kulama.

LT 2. Dievo šlovėnuslėpti dalyką, karaliaus garbėištirti dalyką.

Luther1912 2. Es ist Gottes Ehre, eine Sache verbergen;

Ostervald-Fr 2. La gloire de Dieu est de cacher les choses;

	aber der Könige Ehre ist's, eine Sache zu erforschen.		mais la gloire des rois est de sonder les affaires.
RV'1862	2. Honra de Dios es encubrir la palabra; y honra del rey es escudriñar la palabra.	SVV1770	2 Het is Gods eer een zaak te verbergen; maar de eer der koningen een zaak te doorgronden.
PL1881	2. Sława to Boża, taić sprawę; ale sława królów, wywiadywać się rzeczy.	Karoli1908Hu	2. Az Istennek tisztelességré van a dolgot [1†] eltitkolni; a királyoknak pedig tisztelességré van a dolgot kikutatni.
RuSV1876	2 Слава Божия – облекать тайною дело, а слава царей – исследывать дело.	БКуліш	2. Господня слава в тому, щоб справи в тайнї скривати, а честь царів - розвідувати діло.
FI33/38	3. Taivaan korkeus ja maan syvyyys ja kuningasten sydän on tutkimaton.	Biblia1776	3. Taivas on korkia ja maa syvä, ja kuninkaan sydän on tutkimatoin.
CPR1642	3. Taiwas on corkia ja maa sywä waan Cuningan sydän on tutkimatoin.		
MLV19	3 As the heavens for height and the earth for depth, so the heart of kings is unsearchable.	KJV	3. The heaven for height, and the earth for depth, and the heart of kings is unsearchable.
Dk1871	3. Himmel i Højhed og Jorden i Dybde og Kongers Hjerte ere uransagelige.	KKII	3. Himmelén är hög, och jorden djup; men Konungars hjerta är oranskakeligt.
PR1739	3. Kui taewas körgusse polest, ja Ma süggawusse polest; nenda ei woi kunningatte	LT	3. Kaip dangaus aukštybės ir žemės gilybės, taip neištiriamā karaliaus širdis.

süddant ärramoista.

Luther1912	3. Der Himmel ist hoch und die Erde tief; aber der Könige Herz ist unerforschlich.	Ostervald-Fr	3. Il n'y a pas moyen de sonder les cieux, à cause de leur hauteur, ni la terre, à cause de sa profondeur, ni le cœur des rois.
RV'1862	3. Para la altura de los cielos, y para la profundidad de la tierra, y para el corazón de los reyes, no hay investigación.	SVV1770	3 Aan de hoogte des hemels, en aan de diepte der aarde, en aan het hart der koningen is geen doorgronding.
PL1881	3. Wysokość niebios, i głębokość ziemi, i serce królów nie są doścignione.	Karoli1908Hu	3. Az ég magasságra, a föld mélységre, és a királyoknak szíve kikutathatatlan.
RuSV1876	3 Как небо в высоте и земля в глубине, так сердце царей – неисследимо.	БКуліш	3. Як неба висота й землї глибина, так серце у царів - невідоме.
FI33/38	4. Kun hopeasta poistetaan kuona, kuontuu kultasepältä astia.	Biblia1776	4. Raiska otetaan hopiasta pois, niin siitä tulee puhdas astia.
CPR1642	4. Raisca otetan pois nijn sijtä tule puhdas astia.		
MLV19	4 Take away the dross from the silver and there comes forth a vessel for the refiner.	KJV	4. Take away the dross from the silver, and there shall come forth a vessel for the finer.
Dk1871	4. Man borttog Slaggerne fra Sølvet, saa fik Guldsmeden et Kar ud deraf;	KXII	4. Man kastar bort slagget ifrå silfret, så varder der ett rent käril utaf.
PR1739	4. Sada sitta höbbedast ärra, siis tulleb sest riist kullaseppale.	LT	4. Pašalink priemaišas iš sidabro, ir sidabrakalys padarys iš jo indą.

Luther1912	4. Man tue den Schaum vom Silber, so wird ein reines Gefäß daraus.	Ostervald-Fr	4. Ote de l'argent les scories, et il en sortira un vase pour le fondeur.
RV'1862	4. Quita las escorias de la plata, y saldrá vaso al fundidor.	SVV1770	4 Doe het schuim van het zilver weg, en er zal een vat voor den smelter uitkomen;
PL1881	4. Odejm zużelicę od srebra, a wynijdzie odlewającemu naczynie kosztowne.	Karoli1908Hu	4. Távolítsd el az ezüstdől a salakot, és abból edény lesz az ötvösnek:
RuSV1876	4 Отдели примесь от серебра, и выйдет у серебряника сосуд:	БКуліш	4. Відділи жужелицю від срібла, а вийде у срібленика (чистий) посуд:
FI33/38	5. Kun jumalaton poistetaan kuninkaan luota, vahvistuu hänen valtaistuimensa vanhurskaudessa.	Biblia1776	5. Jos jumalatoin otetaan pois kuninkaan kasvoi edestä, niin hänen istuimensa vanhurskaudella vahvistetaan.
CPR1642	5. Jos jumalatoin meno otetan Cuningalda pois nijn hänen istumens wanhurscaudella wahwistetan.		
MLV19	5 Take away the wicked from before the king and his throne will be established in righteousness.	KJV	5. Take away the wicked from before the king, and his throne shall be established in righteousness.
Dk1871	5. man borttage den ugudelige, som er for Kongens Ansigt, saa skal hans Trone befæstes ved Retfærdighed.	KXII	5. Man kastar ett ogudaktigt väsende bort ifrå Konungenom, så värder hans säte med rättfärdighet befäst.
PR1739	5. Ja sada öäla innimesse kunninga eest ärra,	LT	5. Pašalink nedorēlj iš karaliaus akivaizdos, ir

siis kinnitakse temma aujärg öigusse läbbi.

jo sostas jsitvirtins teisingume.

Luther1912 5. Man tue den Gottlosen hinweg vor dem König, so wird sein Thron mit Gerechtigkeit befestigt.

Ostervald-Fr 5. Ote le méchant de devant le roi, et son trône sera affermi par la justice.

RV'1862 5. Aparta al impío de la presencia del rey, y su trono se afirmará en justicia.

SVV1770 5 Doe den goddelozen weg van het aangezicht des konings, en zijn troon zal door gerechtigheid bevestigd worden.

PL1881 5. Odejm niezbożnika od oblicza królewskiego, a umocni się w sprawiedliwości stolica jego.

Karoli1908Hu 5. Távolítsd el [2†] a bűnöst a király elől, és megerősítetik igazsággal az Ő széke.

RuSV1876 5 удали неправедного от царя, и престол его утвердится правдою.

БКуліш 5. Віддали од царя неправедника, а правдою престол його стояти буде.

FI33/38 6. Älä tavoittele kunniaa kuninkaan edessä äläkä asetu isoisten sijalle.

Biblia1776 6. Älä koreile kuninkaan nähden, ja älä astu suurten sialle.

CPR1642 6. Älä coreile Cuningan nähden ja älä astu suurten sialle.

MLV19 6 Do not put yourself forward in the presence of the king and stand not in the place of great men.

KJV 6. Put not forth thyself in the presence of the king, and stand not in the place of great men:

Dk1871 6. Bram ikke for Kongens Ansigt, og stil dig ikke paa de mægtiges Sted!

KXII 6. Pråla icke för Konungenom, och träd icke fram der de store stå.

SANANLASKUT

PR1739	6. Ärra te issiennesele mitte au kunninga ees, ja ärra minne seisma suurte paika.	LT	6. Nesiaukštink karaliaus akivaizdoje, nestok didžiūnų vieton.
Luther1912	6. Prange nicht vor dem König und tritt nicht an den Ort der Großen.	Ostervald-Fr	6. Ne fais point le magnifique devant le roi, et ne te mets point au rang des grands.
RV'1862	6. No te alabes delante del rey; ni estés en el lugar de los grandes:	SVV1770	6 Praal niet voor het aangezicht des konings, en sta niet in de plaats der groten;
PL1881	6. Nie udawaj się za zacnego przed królem, a na miejscu wielmożnych nie stawaj;	Karoli1908Hu	6. Ne dicsekedjél a király előtt, és a nagyok helyére ne állj;
RuSV1876	6 Не величайся пред лицем царя, и на месте великихне становись;	БКуліш	6. Не величайсь перед царем і на місці для князів не становись;
FI33/38	7. Sillä parempi on, jos sinulle sanotaan: Käy tänne ylös, kuin että sinut alennetaan ylhäisen edessä, jonka silmäsi olivat nähneet.	Biblia1776	7. Sillä se on sinulle parempi, koska sinulle sanotaan: astu tänne ylemmä! kuin ettäs ruhtinaan edessä alennettaisiin, jota sinun silmäs näkisivät.
CPR1642	7. Sillä se on sinulle parembi cosca sinulle sanotan: mene ylemmä cuins Förstin edes aletaisin jota sinun silmäs näkisit.		
MLV19	7 Because it is better that it is said to you, Come up here, than that you should be put lower in the presence of the prince, whom your eyes have seen.	KJV	7. For better it is that it be said unto thee, Come up hither; than that thou shouldest be put lower in the presence of the prince whom thine eyes have seen.

Dk1871	7. Thi det er bedre, at man siger til dig: Stig her op! end at man skal sætte dig ned for en Fyrstes Ansigt, som dine Øjne have set.	KXII	7. Ty det är dig bättre, när man till dig säger: Gack hitupp; än att du skulle för Förstanom förnedrad varda, det din ögon se måste.
PR1739	7. Sest se on parrem, et sulle ööldakse: Astutenna ülles! kui et sind ühhe üllema silma ees allandakse, kedda so silmad tahtsid nähha.	LT	7. Geriau būti pakviestam į garbingesnę vieta, negu būti pažemintam akivaizdoje kunigaikščio, kurj matei savo akimis.
Luther1912	7. Denn es ist dir besser, daß man zu dir sage: Tritt hier herauf! als daß du vor dem Fürsten erniedrigt wirst, daß es deine Augen sehen müssen.	Ostervald-Fr	7. Car il vaut mieux qu'on te dise: Monte ici, que si l'on t'abaissait devant le prince que tes yeux auront vu.
RV'1862	7. Porque mejor es que se te diga: Sube acá: que no, que seas abajado delante del príncipe, que miraron tus ojos.	SVV1770	7 Want het is beter, dat men tot u zegge: Kom hier bovenaan, dan dat men u vernedere voor het aangezicht eens prinsen, dien uw ogen gezien hebben.
PL1881	7. Bo lepiej jest, iż ci rzeką: Postęp sam: a niżeliby cię zniżyć miano przed księciem; co widują oczy twoje.	Karoli1908Hu	7. Mert jobb, ha azt mondják [3†] néked: jer ide fel; hogynem mint levettetned néked a tiszteességes előtt, a kit láttak a te szemeid.
RuSV1876	7 потому что лучше, когда скажут тебе: „пойди сюда повыше”, нежели когда понизят тебя пред знатным, которого видели глаза твои.	БКуліш	7. Бо красше, коли тобі скажуть: "Ходи сюди висше", аніж би тебе понижено перед значним, що його вбачали очі твої.
FI33/38	8. Älä ole kärkäs käräjöimään; muutoin sinulla ei lopulta ole, mitä tehdä, kun vastapuolesi on	Biblia1776	8. Älä ole pikainen riitelemään, ettes tiedä mitäs teet, koska lähimmäiseltäs häväisty

saattanut sinut häpeään.

olet?

CPR1642 8. Älä ole picainen rijtemän: sillä mitäs sijtte teet coscas lähimmäises häwäisnyt olet?

MLV19 8 Do not go forth hastily to strive. What will you do in the end of it when your neighbor has put you to shame?

KJV

8. Go not forth hastily to strive, lest thou know not what to do in the end thereof, when thy neighbour hath put thee to shame.

Dk1871 8. Gak ikke hastelig ud for at trætte, at du ikke skal begaa noget som helst paa det sidste, naar din Næste har beskæmmet dig.

KXII

8. Var icke hastig till att träta: ty hvad vill du sedan göra, när din nästa dig skämt hafver?

PR1739 8. Ärra minne mitte ruttuste wälja rio-asja pärrast, et sa wahhest ei wötta middagi wimaks tehha, kui so liggimenne sulle saab häbbi teinud.

LT

8. Neik skubotai j teismą, nes nežinosi, ką daryti, kai tavo artimas sugėdins tave.

Luther1912 8. Fahre nicht bald heraus, zu zanken; denn was willst du hernach machen, wenn dich dein Nächster beschämt hat?

Ostervald-Fr

8. Ne te hâte pas de sortir pour plaider, de peur qu'à la fin tu ne saches que faire, après que ton prochain t'aura rendu confus.

RV'1862 8. No salgas a pleito presto; porque después al fin no sepas que hacer, avergonzado de tu próximo.

SVV1770

8 Vaar niet haastelijk voort om te twisten, opdat gij misschien in het laatste daarvan niet wat doet, als uw naaste u zou mogen beschaamd hebben.

PL1881 8. Nie pokwapiaj się do swaru, byś snać na

Karoli1908Hu 8. Ne indulj fel a versengésre hirtelen, hogy

ostatek nie wiedział, co masz czynić, gdyby cię
zawstydził bliźni twój.

RuSV1876 8 Не вступай поспешно в тяжбу: иначе что
будешь делать при окончании, когда
соперник твой осрамит тебя?

FI33/38 9. Riitele oma riitasi vastapuolesi kanssa,
mutta toisen salaisuutta älä ilmaise.

CPR1642 9. Toimita asias lähimmäises kanssa ja älä
ilmoita toisen salaisutta.

MLV19 9 Debate your case with your neighbor
himself and disclose not the secret of another,

Dk1871 9. Før din Sag imod din Næste; men aabenbar
ikke en andens Hemmelighed,

PR1739 9. Selleta oõma rio-asja oõma liggimessega ärra;
ja ärra ilmuta mitte ühhe teise sallaja nou.

Luther1912 9. Führe deine Sache mit deinem Nächsten,
und offenbare nicht eines andern
Heimlichkeit,

RV'1862 9. Trata tu causa con tu compañero; y no

azt ne kelljen kérdened, mit cselekedjél az
után, mikor gyalázattal illet téged a te
telebarátod.

БКуліш 8. Судитись не хапайсь, бо що робити
будеш, як вкінці супротивник твій
засоромить тебе?

Biblia1776 9. Toimita asias lähimmäises kanssa, älä
ilmoita toisen salaisutta,

KJV 9. Debate thy cause with thy neighbour
himself; and discover not a secret to
another:

KXII 9. Handla dina sak med din nästa, och
uppenbara icke ens annars hemlighet;

LT 9. Išspręskite savo ginčą su artimu
tarpusavyje ir neatskleiskite paslapčių
svetimiesiems,

Ostervald-Fr 9. Plaide ta cause contre ton prochain; mais
ne révèle point le secret d'un autre;

SVV1770 9 Twist uw twistzaak met uw naaste; maar

descubras el secreto a otro:

openbaar het heimelijke van een ander niet;

PL1881	9. Prowadź do koóca sprawę swoję z przyjacielem twoim, a tajemnicy drugiego nie objawiaj;	Karoli1908Hu	9. A te ügyedet végezd el felebarátoddal; de másnak titkát meg ne jelentsd;
RuSV1876	9 Веди тяжбу с соперником твоим, но тайны другого не открывай,	БКуліш	9. Судися з противником твоїм, але тайни його не зраджуй,
FI33/38	10. Muutoin sinua häpäisee, kuka sen kuuleekin, eikä huono huuto sinusta lakkaa.	Biblia1776	10. Ettei se, joka sen kuulee, sinua häpäisi, ja ettei sinun paha sanomas lakkaa.
CPR1642	10. Ettei se joca cuule sinua häijyst puhuttelis ja ettei sinun paha sanomas palaja.		
MLV19	10 lest he who hears it revile you and your evil report not turn back.	KJV	10. Lest he that heareth it put thee to shame, and thine infamy turn not away.
Dk1871	10. paa det den, som det hører, ikke skal forhaane dig, og dit onde Rygte ikke vige fra dig.	KXII	10. På det att den det hörer icke skall tala dig illa till, och ditt onda rykte icke återvänder.
PR1739	10. Et se, kes kuleb, sind ei laima, ja pahha könne sinnust taggasi ei sa.	LT	10. kad kas išgirdės nesugėdintų tavęs ir tavo garbę nenukentėtų.
Luther1912	10. auf daß nicht übel von dir spreche, der es hört, und dein böses Gerücht nimmer ablasse.	Ostervald-Fr	10. De peur qu'en l'apprenant, il ne te le reproche, et que tu n'en reçois un blâme qui ne s'efface point.

SANANLASKUT

RV'1862	10. Porque no te deshonre el que lo oyere, y tu infamia no pueda volver atrás.	SVV1770	10 Opdat degene, die het hoort, u niet smade; want uw kwaad gerucht zou niet afgekeerd worden.
PL1881	10. By cię snać nie zelzył ten, co cię słucha, a niesława twoja zostały na tobie.	Karoli1908Hu	10. Hogy ne gyalázzon téged, a ki hallja; és a te gyalázatod el ne távozzék.
RuSV1876	10 дабы не укорил тебя услышавший это, и тогда бесчестие твое не отойдет от тебя.	БКуліш	10. Щоб хто не насьміявся із тебе, се почувши, а тоді неслава твоя все буде на тобі.
FI33/38	11. Kultaomenia hopeamaljoissa ovat sanat, sanotut aikanansa.	Biblia1776	11. Sana, aikanansa puhuttu, on niinkuin kultainen omena hopiamaljassa.
CPR1642	11. Sana aicanans puhuttu on nijncuin cullainen omena hopiamaljasa.		
MLV19	11 A timely word spoken is apples of gold in a lattice-work of silver.	KJV	11. A word fitly spoken is like apples of gold in pictures of silver.
Dk1871	11. Som Guldæbler i Sølvskøler af udgravet Arbejde er det Ord, som tales i rette Tid.	KXII	11. Ett ord i sinom tid taladt är såsom ett gyldene äple uti silfskålom.
PR1739	11. Se sanna, mis öigel aial räkitakse, on kui kuld-ounad höbbe-kuiudega.	LT	11. Laiku pasakytas tinkamas žodis yra kaip aukso obuolys sidabro jidékle.
Luther1912	11. Ein Wort geredet zu seiner Zeit, ist wie goldene Äpfel auf silbernen Schalen.	Ostervald-Fr	11. Une parole dite à propos est comme des pommes d'or dans des paniers d'argent.
RV'1862	11. Manzanas de oro con figuras de plata es la	SVV1770	11 Een rede, op zijn pas gesproken, is als

palabra dicha como conviene.

gouden appelen in zilveren gebeelde schalen.

PL1881 11. Jakie jest jabłko złote z wyrzezaniem srebrnem, takieć jest słowo do rzeczy powiedziane.

RuSV1876 11 Золотые яблоки в серебряных прозрачных сосудах – слово, сказанное прилично.

FI33/38 12. Kultainen korvarengas ja hienokultainen kaulakoru ovat viisas neuvoja ynnä kuuleva korva.

CPR1642 12. Joca wijsasta rangaise ja hän händä cuule se on nijncuin cullainen corwarengas ja cuin cullainen caulan caunistus parhaasta cullasta.

MLV19 12 An earring of gold and an ornament of fine gold, (so) is reproving a wise (one) upon an obedient ear.

Dk1871 12. Som et gyldent Smykke og en kostelig Prydelse vil den, som irettesætter viselig, være det for Øre, som hører efter.

PR1739 12. Tark nomia on selle körwale, kes wöttab kuulda, kui kuld-körwa-röngas, ja kui kallis

Karoli1908Hu 11. Mint az arany alma ezüst tányéron: olyan a helyén mondott ige!

БКуліш 11. Як золоті яблочки на прозорій срібній тарілці, так слово, сказане до ладу.

Biblia1776 12. Koska viisas rankaisee sitä, jaka häntä kuulee, se on niinkuin korvarengas, ja niinkuin kaunistus parhaasta kullasta.

KJV 12. As an earring of gold, and an ornament of fine gold, so is a wise reproof upon an obedient ear.

KXII 12. Den som en visan straffar, och han lyder honom, det är såsom en gyldene örnaring, och ett gyldene halsband.

LT 12. Išmintingas jspėjimas paklusniai ausiai yra kaip aukso žiedas ar auksinis papuošalas.

ehte keigekallimast kullast.

Luther1912	12. Wer einem Weisen gehorcht, der ihn straft, das ist wie ein goldenes Stirnband und goldenes Halsband.	Ostervald-Fr	12. Quand on reprend le sage qui a l'oreille docile, c'est comme une bague d'or, ou comme un joyau d'or fin.
RV'1862	12. Zarcillo de oro, y joyel de oro fino es el que reprende al sabio, que tiene orejas que oyen.	SVV1770	12 Een wijs bestraffer bij een horend oor, is een gouden oorsiersel, en een halssieraad van het fijnste goud.
PL1881	12. Ten, który mądrze napomina, jest u tego, co słucha, jako nausznica złota, i klejnot z szczerego złota.	Karoli1908Hu	12. Mint az arany függő és színarany ékesség: olyan a bölcs intő a szófogadó fülnél.
RuSV1876	12 Золотая серьга и украшение из чистого золота – мудрый обличитель для внимательного уха.	БКуліш	12. Як перстень золотий, й дорога прикраса, так мудрий докірник уважному уху.
FI33/38	13. Kuin lumen viileys elonaikana on luotettava lähettilähetjälleen: herransa sielun hänt virvoittaa.	Biblia1776	13. Niinkuin lumen kylmä elonaikana, niin on uskollinen sanansaattaja sille, joka hänen lähettilähetjänt on, ja virvoittaa herransa sielun.
CPR1642	13. Nijncuin lumen kylmä elon aicana nijn on uscollinen lähetysana hänelle joca sen lähettilähetjänt on: ja wirgotta hänen Herrans sielun.		
MLV19	13 As the cold of snow in the time of harvest, is a faithful messenger to those who send him,	KJV	13. As the cold of snow in the time of harvest, so is a faithful messenger to them

for he refreshes the soul of his masters.

that send him: for he refresheth the soul of his masters.

Dk1871 13. Som Sneens Kølighed paa en Høstdag er et trofast Bud for dem, som sende ham, og han vederkvæger sin Herrers Sjæl.

PR1739 13. Nenda kui hoitud lummi leikusse aial, nenda on ustaw Käsk neile, kes tedda läkkitawad, ja jahhutab omma issanda hing.

KXII 13. Lika som snököld i andstiden, så är ett troget bådskap honom, som det sändt hafver, och vederqvicker sins herras själ.

LT 13. Ištokimas pasiuntinys yra kaip sniego šaltumas pjūties metu, jis atgaivina šeimininko širdj.

Luther1912 13. Wie die Kühle des Schnees zur Zeit der Ernte, so ist ein treuer Bote dem, der ihn gesandt hat, und labt seines Herrn Seele.

RV'1862 13. Como frio de nieve en tiempo de la segada, así es el mensajero fiel a los que le envían: que al alma de su señor da refrigerio.

Ostervald-Fr 13. L'ambassadeur fidèle est à ceux qui l'envoient, comme la fraîcheur de la neige au temps de la moisson, et il restaure l'âme de son maître.

SVV1770 13 Een trouw gezant is dengenen, die hem zenden, als de koude der sneeuw ten dage des oogstes; want hij verkwikt zijns heren ziel.

PL1881 13. Jako zimno śnieżne czasu żniwa: tak poseł wierny tym, którzy go posyłają; bo dusze panów swych ochładza.

RuSV1876 13 Что прохлада от снега во время жатвы, то верный посол для посылающего его: он доставляет душе господина своего отраду.

Karoli1908Hu 13. Mint a havas hideg az aratásnak idején: olyan a hív [4†] követ azoknak, a kik őt elbocsátják; mert az ő urainak lelkét megvidámítja.

БКуліш 13. Чим у жнива сніжна прохолода, тим є вірний поланець тому, хто його послав; він приносить відраду душі свого пана.

FI33/38	14. Kuin pilvet ja tuuli, jotka eivät sadetta tuo, on mies, joka kerskuu lahjoilla, joita ei anna.	Biblia1776	14. Joka paljon puhuu ja vähän pitää, hän on niinkuin tuuli ja pilvi ilman sadetta.
CPR1642	14. Joca paljo puhu ja wähän pitä hän on nijncuin tuuli ja pilwi ilman sateta.		
MLV19	14 Clouds and wind without rain, is he who boasts himself of his gifts falsely.	KJV	14. Whoso boasteth himself of a false gift is like clouds and wind without rain.
Dk1871	14. Som raage og Vejr uden Regn er den Mand, som praler med at ville give, men skuffer.	KXII	14. Den der mycket talar, och håller intet, är såsom ett moln och väder utan regn.
PR1739	14. Se mees, kes kiitleb andist, kus ei olle tagga ühtegi, se on kui pilwed ja tuul, kus ei olle wihma jures.	LT	14. Kas giriasi tuo, ko nepadaré, yra kaip debesys ir vējai be lietaus.
Luther1912	14. Wer viel verspricht und hält nicht, der ist wie Wolken und Wind ohne Regen.	Ostervald-Fr	14. Celui qui se vante faussement de sa libéralité, est comme les nuées et le vent sans pluie.
RV'1862	14. Como cuando hay nubes y vientos, y la lluvia no viene, así es el hombre que se jacta de vana liberalidad.	SVV1770	14 Een man, die zichzelven beroemt over een valse gift, is als wolken en wind, waar geen regen bij is.
PL1881	14. Człowiek, który się chlubi darem zmyślonym, jest jako wiatr i obłoki bez deszczu.	Karoli1908Hu	14. Mint a felhő és szél, melyekben nincs eső: olyan a férfiú, a ki kérkedik hamis ajándékkal.

SANANLASKUT

RuSV1876	14 Что тучи и ветры без дождя, то человек, хвастающий ложными подарками.	БКуліш	14. Як хмари й вітри без дощу, так чоловік, що голосно говорить про дарунки, яких не дає.
FI33/38	15. Kärsivällisyydellä taivutetaan ruhtinas, ja leppeä kieli murskaa luut.	Biblia1776	15. Kärsivällisyydellä päämies lepytetään, ja siviä kieli pehmittää kovuuden.
CPR1642	15. Kärsimisellä Försti lepytetän ja siwiä kieli pehmittää cowuden.		
MLV19	15 A ruler is persuaded by long-suffering and a soft tongue breaks the bone.	KJV	15. By long forbearing is a prince persuaded, and a soft tongue breaketh the bone.
Dk1871	15. Ved Langmodighed overtales en Fyrste, og en blød Tunge søgerbryder Ben.	KXII	15. Genom tålmod värder en Förste blidkad, och en len tunga stillar hårdhetena.
PR1739	15. Pitka melega woib würsti melitada, ja pehme keel murrab luid katki.	LT	15. Kantrumu galima jtikinti kunigaikštj; švelnus liežuvis sulaužo kaulus.
Luther1912	15. Durch Geduld wird ein Fürst versöhnt, und eine linde Zunge bricht die Härtigkeit.	Ostervald-Fr	15. Le prince est fléchi par la patience, et la langue douce brise les os.
RV'1862	15. Con luenga paciencia se aplaca el príncipe; y la lengua blanda quebranta los huesos.	SVV1770	15 Een overste wordt door lankmoedigheid overreed; en een zachte tong breekt het gebeente.
PL1881	15. Książę cierpliwością bywa zmiękczony, a język łagodny kości łamie.	Karoli1908Hu	15. Tűrés által engeszteltetik meg a fejedelem, és a szelíd beszéd [5†] megtöri a csontot.

SANANLASKUT

RuSV1876	15 Кротостью склоняется к милости вельможа, и мягкий язык переламывает кость.	БКуліш	15. Лагідність прихиляє ласку вельможних, і мягкий язык ломить тверду кістку.
FI33/38	16. Jos hunajata löydät, syö kohtuudella, ettet kyllästyisi siihen ja sitä oksentaisi.	Biblia1776	16. Jos sinä löydät hunajaa, niin syö tarpeekses, ettes ylönpalttisesti tulisi ravituksi, ja antaisi sitä ylen.
CPR1642	16. Jos sinä löydät hunajata nijn syö tarpexes: ettes ylönpaldisest tulis rawituxi ja oxennais sitä.		
MLV19	16 Have you found honey? Eat as much as is sufficient for you, lest you are filled with it and vomit it.	KJV	16. Hast thou found honey? eat so much as is sufficient for thee, lest thou be filled therewith, and vomit it.
Dk1871	16. Har du fundet Honning, saa spis til din Nødtørft, at du ej skal mættes af den og udspy den.	KXII	16. Finner du hannog, så ät så mycket som behöfves af honom, att du icke för mätt värder, och spyr det ut.
PR1739	16. Olléd sa met leidnud, siis sö omma tarwidusseks; et sinna sedda liaks ei sa, ja pead sedda wäljaoksendama.	LT	16. Radęs medaus, valgyk, kiek nori, tik nepersivalgyk, kad nereikėtų išvemti.
Luther1912	16. Findest du Honig, so iß davon, so viel dir genug ist, daß du nicht zu satt wirst und speiest ihn aus.	Ostervald-Fr	16. Quand tu auras trouvé du miel, manges-en, mais pas plus qu'il ne t'en faut; de peur qu'en en prenant avec excès, tu ne le rejettes.

SANANLASKUT

RV'1862	16. ¿Hallaste la miel? come lo que te basta; porque no te hartes de ella, y la revieses.	SVV1770	16 Hebt gij honig gevonden, eet dat u genoeg is; opdat gij misschien daarvan niet zat wordt, en dien uitspuwt.
PL1881	16. Znajdzieszli miód, jedzże, ileć potrzeba, by snać objadlszy się go nie zwrócił.	Karoli1908Hu	16. Ha mézet találsz, egyél a mennyi elég néked; de sokat ne egyél, [6†] hogy ki ne hányd azt.
RuSV1876	16 Нашел ты мед, – ешь, сколько тебе потребно, чтобы не пресытиться и не излевать его.	БКуліш	16. Коли знайшов ти мед, так їж до схочу, та гляди, щоб з переситу не довелось, його вернути.
FI33/38	17. Astu jalallasi harvoin lähimmäisesi kotiin, ettei hän sinuun kyllästyisi ja alkaisi sinua vihata.	Biblia1776	17. Anna jalkas harvoin tulla lähimmäises huoneeseen, ettei hän suuttuis sinuun, ja vihaisi sinua.
CPR1642	17. Wedä jalcas tacaperin lähimmäises huonesta ettei hän suuttuis ja wihastuis sinulle.		
MLV19	17 Let your foot be seldom in your neighbor's house, lest he is weary of you and hate you.	KJV	17. Withdraw thy foot from thy neighbour's house; lest he be weary of thee, and so hate thee.
Dk1871	17. Lad din Fod sjælden komme i din Vens Hus, at han ej skal blive ked af dig og hade dig.	KKII	17. Drag din fot tillbaka ifrå dins nästas hus; han måste ledas vid dig, och varda dig vred.
PR1739	17. Olgo so jalg kallis so söbra kotta minnemast, et ta sinnoga ärra ei tüddine, ja	LT	17. Nesilankyk per dažnai pas savo artimą, kad nenusibostum ir jis nepradėtų tavęs

sind ei wotta wihkada.

nekësti.

Luther1912	17. Entzieh deinen Fuß vom Hause deines Nächsten; er möchte dein überdrüssig und dir gram werden.	Ostervald-Fr	17. De même, mets rarement le pied dans la maison de ton prochain, de peur qu'il ne soit rassasié de toi et qu'il ne te haïsse.
RV'1862	17. Detén tu pié de la casa de tu prójimo; porque harto de tí, no te aborrezca.	SVV1770	17 Spaar uw voet van het huis uws naasten, opdat hij niet zat van u worde, en u hate.
PL1881	17. Powściagnij nogę twoję od domu bliźniego twego, by snać będąc ciebie syt, nie miał cię w nienawiści.	Karoli1908Hu	17. Ritkán tedd lábadat a te felebarátodnak házába; hogy be ne teljesedjék te veled, és meg ne gyűlöljön téged.
RuSV1876	17 Не учащай входить в дом друга твоего, чтобы он ненаскучил тобою и не возненавидел тебя.	БКуліш	17. Не вельми то вчащай до дому твого друга, а то переситиш його й станеш ненавистним.
FI33/38	18. Nuija ja miekka ja terävä nuoli on mies, joka väärin todistaa lähimmäistänsä vastaan.	Biblia1776	18. Joka väärää todistusta puhuu lähimmäistänsä vastaan, hän on vasara, miekka ja terävä nuoli.
CPR1642	18. Joca wäärä todistusta puhu lähimmäistäns wastan hän on keihäs miecka ja terävä nuoli.		
MLV19	18 A man who bears false witness against his neighbor is a maul and a sword and a sharp arrow.	KJV	18. A man that beareth false witness against his neighbour is a maul, and a sword, and a sharp arrow.
Dk1871	18. Som en Hammer og et Sværd og en hvas	KXII	18. Den som emot sin nästa falskt

	Pil er den Mand, som siger falsk Vidnesbyrd imod sin Næste.		vittnesbörd talar, han är ett spjut, svärd och skarp pil.
PR1739	18. Se mees, kes omma liggimesse wasto kui walle tunnistusmees rägib, se on kui hamer ja moök, ja terraw nool.	LT	18. Žmogus, kuris neteisingai liudija prieš savo artimą, yra kaip ietis, kardas ar aštři strélė.
Luther1912	18. Wer wider seinen Nächsten falsch Zeugnis redet, der ist ein Spieß, Schwert und scharfer Pfeil.	Ostervald-Fr	18. L'homme qui porte un faux témoignage contre son prochain, est comme un marteau, une épée, et une flèche aiguë.
RV'1862	18. Martillo, y espada, y saeta aguda es el hombre que habla contra su próximo falso testimonio.	SVV1770	18 Een man, tegen zijn naaste een valse getuigenis sprekende, is een hamer, en zwaard, en scherpe pijl.
PL1881	18. Każdy, kto mówi fałszywe świadczenia przeciw bliźniemu swemu, jest jako młot, i miecz, i strzała ostra.	Karoli1908Hu	18. Pőröly [7†] és kard és éles nyíl az olyan ember, aki hamis bizonyását szól felebarátja ellen.
RuSV1876	18. Что молот и меч и острыя стрела, то человек, произносящий ложное свидетельство против ближнего своего.	БКуліш	18. Що молот і меч та гострая стріла, те чоловік, що ложно съвідчить на близнього свого.
FI33/38	19. Kuin mureneva hammas ja horjuva jalka on uskottoman turva ahdington päivänä.	Biblia1776	19. Pilkkaajan toivo hädän aikana on niinkuin murrettu hammas, ja vilpisteleväinen jalca.
CPR1642	19. Pilckajan toiwo hädän aicana on nijncuin mädännyt hammas: ja wilpistelewäinen jalca.		

MLV19	19 Confidence in an unfaithful man in time of trouble is a broken tooth and a foot out of joint.	KJV	19. Confidence in an unfaithful man in time of trouble is like a broken tooth, and a foot out of joint.
Dk1871	19. Som en skør Tand og en Fod, der snubler, er Tillid til den troløse paa Nødens Dag.	KKII	19. Föraktarens hopp i nödenes tid är såsom en rutten tand, och en oviss fot.
PR1739	19. Lotus selle peäle, kes pettust teeb ahastusse aial, on kui katkend hammas, ja kui jalgi, mis liugub.	LT	19. Kaip sugedes dantis ar išnirusi koja, taip pasitikėjimas neištikimu žmogumi nelaimės dieną.
Luther1912	19. Die Hoffnung auf einen Treulosen zur Zeit der Not ist wie ein fauler Zahn und gleitender Fuß.	Ostervald-Fr	19. La confiance en un perfide au jour de la détresse, est une dent qui se rompt, et un pied qui glisse.
RV'1862	19. Diente quebrado, y pié resbalador es la confianza del prevaricador en el tiempo de la angustia.	SVV1770	19 Het vertrouwen op een trouweloze, ten dage der benauwdheid, is als een gebroken tand en verstukte voet.
PL1881	19. Ufność w człowieku przewrotnym jest w dzieó ucisku jako ząb wyłamany i noga wywiniona.	Karoli1908Hu	19. Mint a romlott fog és kimarjult láb: olyan a hitetlennek bizodalma a nyomorúság idején.
RuSV1876	19 Что сломанный зуб и расслабленная нога, то надежда на ненадежного человека в день бедствия.	БКуліш	19. Що зуб спорохнілий та нога болюча, те саме надія на невірного в день нужди.
FI33/38	20. Kuin se, joka riisuu vaatteet pakkaspäivänä, kuin etikka lipeän sekaan, on	Biblia1776	20. Joka murheellisen sydämen edessä virsiä veisa, häն on niinkuin se, joka vaatten

	se, joka laulaa lauluja murheelliselle sydämelle.		tempaa pois talvella, ja etikka pleikun päällä.
CPR1642	20. Joca murhellisen sydämen edes wirsiä weisa hän on nijncuin rewäisty waate talwella ja eticka pleicun päällä.		
MLV19	20 As he who takes off a garment in cold weather and vinegar upon soda, so is he who sings songs to a heavy heart.	KJV	20. As he that taketh away a garment in cold weather, and as vinegar upon nitre, so is he that singeth songs to an heavy heart.
Dk1871	20. Som den, der aflægger Klæderne den Dag, det er koldt, som Eddike paa Salpeter, saa er den, som synger Sange for et bedrøvet Hjerte.	KXII	20. Den för ett bedröfvadt hjerta visor qväder, det är såsom en sönderrifven klädnad om vintren, och ättika på krito.
PR1739	20. Kes röomsad laulud laulab kurwa süddamele, on nenda kui se, kes külma aial rided seljast heidab, ja kui ädikas salpetri peäl.	LT	20. Kas dainuoja liūdinčiam, prilygsta tam, kuris atima apsiaustą šaltą dieną arba užpila actą ant žaizdos.
Luther1912	20. Wer einem betrübten Herzen Lieder singt, das ist, wie wenn einer das Kleid ablegt am kalten Tage, und wie Essig auf der Kreide.	Ostervald-Fr	20. Celui qui chante des chansons à un cœur affligé, est comme celui qui ôte son vêtement en un temps froid, et comme du vinaigre répandu sur le nitre.
RV'1862	20. El que canta canciones al corazón afligido es como el que quita la ropa en tiempo de frío: o el que echa vinagre sobre jabón.	SVV1770	20 Die liederen zingt bij een treurig hart, is gelijk hij, die een kleed aflegt ten dage der koude, en als edik op salpeter.
PL1881	20. Jako ten, który zewłoczy odzienie czasu	Karoli1908Hu	20. Mint a ki leveti ruháját a hidegnek

zimy, albo leje ocet na saletrę, taki jest ten,
który śpiewa pieśni sercu smutnemu.

RuSV1876 20 Что снимающий с себя одежду в
холодный день, что уксус на рану, то
поющий песни печальному сердцу.

FI33/38 21. Jos vihamiehelläsi on nälkä, anna hänelle
leipää syödä, ja jos hänellä on jano, anna
hänelle vettä juoda.

CPR1642 21. Jos sinun wihamiehes iso nijn rawidze
händä leiwällä: jos hän janoo, nijn juota händä
wedellä.

MLV19 21 If your enemy is hungry, give him bread to
eat and if he is thirsty, give him water to drink.

Dk1871 21. Dersom din Fjende hungerer, giv ham Brød
at æde; og dersom han tørster, giv ham Vand
at drikke;

PR1739 21. Kui sel, kes sind wihkab, nälg on, siis anna
temmale leiba süa, ja kui temmal on janno,
siis anna temmale wet juua.

Luther1912 21. Hungert deinen Feind, so speise ihn mit

idején, mint az eczet a sziksón: olyan, a ki
éneket mond a [8+] bánatos szívű ember
előtt.

БКуліш 20. Роздягти в день холодний, й налити
оцту в рану, - все одно, що съпівати пісні
зжуреному серцю.

Biblia1776 21. Jos sinun vihamiehes isoo, niin ravitse
häntä leivällä: jos hän janoo, niin juota
häntä vedellä;

KJV 21. If thine enemy be hungry, give him
bread to eat; and if he be thirsty, give him
water to drink:

KXII 21. Hungrar din ovän, så spisa honom med
bröd; törstar han, så gif honom vatten
dricka;

LT 21. Jei tavo priešas alksta, pavalgydink ji, jei
trokštapatagirdyk.

Ostervald-Fr 21. Si ton ennemi a faim donne-lui du pain à

	Brot; dürstet ihn, so tränke ihn mit Wasser.		manger; et s'il a soif donne-lui de l'eau à boire.
RV'1862	21. Si el que te aborrece, tuviere hambre, dále de comer pan; y si tuviere sed, dále de beber agua:	SVV1770	21 Indien dengene, die u haat, hongert, geef hem brood te eten; en zo hij dorstig is, geef hem water te drinken;
PL1881	21. Jeżeliby łaknął ten, co cię nienawidzi, nakarm go chlebem; a jeżeliby pragnął, daj mu się napić wody;	Karoli1908Hu	21. Ha éhezik, a ki téged [9†] gyűlöl: adj enni néki kenyeret; és ha szomjúhozik: adj néki inni vizet;
RuSV1876	21 Если голоден враг твой, накорми его хлебом; и если он жаждет, напой его водою:	БКуліш	21. Голоден ворог твій, ти хлібом нагодуй; а хоче пити він, подай води напитись;
FI33/38	22. Sillä niin sinä kokoat tulisia hiiliä hänen päänsä päälle, ja Herra sen sinulle palkitsee.	Biblia1776	22. Sillä sinä kokoot hiilet hänen päänsä päälle, ja Herra kostaa sen sinulle.
CPR1642	22. Sillä sinä cocot hijlet hänen pääns päälle ja HERra costa sen sinulle.		
MLV19	22 Because you will heap coals (of fire) upon his head and Jehovah will reward you.	KJV	22. For thou shalt heap coals of fire upon his head, and the LORD shall reward thee.
Dk1871	22. thi du skal samle Gløder paa hans Hoved, og Herren skal betale dig det.	KKII	22. Ty du samkar kol tillhopa uppå hans hufvud, och Herren vedergäller dig det.
PR1739	22. Sest sinna sadad ellawad söed temma Pea peäle, ja Jehowa tassub sulle sedda ärra.	LT	22. Taip darydmas, krausi žarijas ant jo galvos, ir Viešpats atlygins tau.

SANANLASKUT

Luther1912	22. Denn du wirst feurige Kohlen auf sein Haupt häufen, und der HERR wird dir's vergelten.	Ostervald-Fr	22. Car ce sont des charbons ardents que tu amasseras sur sa tête, et l'Éternel te le rendra.
RV'1862	22. Porque ascuas alleges sobre su cabeza; y Jehová te lo pagará.	SVV1770	22 Want gij zult vurige kolen op zijn hoofd hopen, en de HEERE zal het u vergelden.
PL1881	22. Bo węgle rozpalone zgromadzisz na głowę jego, a Pan ci nagrodzi.	Karoli1908Hu	22. Mert elevenszenet gyűjtesz az ő fejére, és az Úr megfizeti néked.
RuSV1876	22 ибо, делая сие , ты собираешь горящие угли на голову его, и Господь воздаст тебе.	БКуліш	22. Тим бо збереш жарюче угле на голову йому, й Господь се нагородить тобі.
FI33/38	23. Pohjatuuli saa aikaan sateen ja salainen kielittely vihaiset kasvot.	Biblia1776	23. Pohjatuuli tuottaa sateen, ja salainen kiel i saattaa kasvot vihaisiksi.
CPR1642	23. Pohjatuuli aja saten pois ja salainen kiel i saatta caswon wihaiseksi.		
MLV19	23 The north wind brings forth rain. So does a backbiting tongue, an indignant countenance.	KJV	23. The north wind driveth away rain: so doth an angry countenance a backbiting tongue.
Dk1871	23. Nordenvejret føder Regn og den Tunge, som taler i Skjul, et vredt Ansigt.	KXII	23. Nordanväder gör storm, och en hemlig tunga gör ett oblidt ansigte.
PR1739	23. Pohja tuul sünnitab saddo, ja sallalik keel sadab suurt melepaahandust, mis silmist näikse.	LT	23. Šiaurys vėjas atneša lietu, apkalbos sukelia pyktj.

Luther1912	23. Der Nordwind bringt Ungewitter, und die heimliche Zunge macht saures Angesicht.	Ostervald-Fr	23. Le vent du nord produit la pluie, et la langue qui médit en secret, produit le visage irrité.
RV'1862	23. El viento del norte ahuyenta la lluvia, y el rostro airado la lengua detractora.	SVV1770	23 De noordenwind verdrijft den regen, en een vergramd aangezicht de verborgen tong.
PL1881	23. Jako wiatr północny deszcz przynosi: tak przynosi twarz gniewliwą język uszczypliwy.	Karoli1908Hu	23. Az északi szél esőt szül; és haragos ábrázatot a suttogó nyelv.
RuSV1876	23 Северный ветер производит дождь, а тайный язык – недовольные лица.	БКуліш	23. Північний вітер дощ наганяє, а потайний язык сердиті лица робить.
FI33/38	24. Parempi on asua katon kulmalla kuin toraisan vaimon huonetoverina.	Biblia1776	24. Parempi on istua katon kulmalla, kuin riitaisen vaimon kanssa yhdessä huoneessa.
CPR1642	24. Parembi on istua caton culmalla cuin rijtaisen waimon cansa suuresa huonesa.		
MLV19	24 It is better to dwell in the corner of the housetop, than with a contentious woman in a wide house.	KJV	24. It is better to dwell in the corner of the housetop, than with a brawling woman and in a wide house.
Dk1871	24. Det er bedre at bo i Hjørnet paa et Tag end hos en trættekær Kvinde og i Hus sammen.	KKII	24. Det är bättre att sitta uti en vrå på taket, än när en tråtosamma qvinno i ett stort nus.
PR1739	24. Parrem on kattukse nurkas ellada, kui riaka naesega, ja seäl koias, kus suur selts.	LT	24. Geriau gyventi palėpės kampe negu su vaidinga moterimi dideliuose namuose.

SANANLASKUT

Luther1912	24. Es ist besser, im Winkel auf dem Dach sitzen denn bei einem zänkischen Weibe in einem Haus beisammen.	Ostervald-Fr	24. Mieux vaut habiter au coin d'un toit, qu'avec une femme querelleuse dans une grande maison.
RV'1862	24. Mejor es estar en un rincón de casa, que con la mujer rencillosa en casa espaciosa.	SVV1770	24 Het is beter te wonen op een hoek van het dak, dan met een kijfachtige huisvrouw, en dat in een huis van gezelschap.
PL1881	24. Lepiej mieszkać w kącie pod dachem, niżeli z żoną swarliwą w domu przestronnym.	Karoli1908Hu	24. Jobb lakni a tetőnek ormán, mint a [10+] háborgó asszonynal, és közös házban.
RuSV1876	24 Лучше жить в углу на кровле, нежели со сварливою женою в пространном доме.	БКуліш	24. Ліпше жити в кутку на крівлі, ніж з жоною сварливою у широкій хаті.
FI33/38	25. Kuin nääntyväiselle raikas vesi on hyvä sanoma kaukaisesta maasta.	Biblia1776	25. Hyvä sanoma kaukaiselta maalta on kylmän veden kaltainen janovaiselle sielulle.
CPR1642	25. Hyvä sanoma caucaiselta maalda on kylmän weden caltainen janowaiselle sielulle.		
MLV19	25 As cold waters to a thirsty soul, so is good news from a far country.	KJV	25. As cold waters to a thirsty soul, so is good news from a far country.
Dk1871	25. Som koldt Vand for en træt Sjæl, saa er et godt Budskab fra et langt fraliggende Land.	KKII	25. Ett godt rykte utaf fjerran land är lika som kallt vatten ene törstigo själ.
PR1739	25. Nenda kui külm wessi on wässinud hingele, nenda on head sannumed kaugelt maalt.	LT	25. Kaip šaltas vanduo ištroškusiam, taip gera žinia iš tolimo krašto.

Luther1912	25. Eine gute Botschaft aus fernen Landen ist wie kalt Wasser einer durstigen Seele.	Ostervald-Fr	25. De bonnes nouvelles apportées d'un pays éloigné, sont comme de l'eau fraîche à une personne altérée et lasse.
RV'1862	25. Como el agua fría al alma sedienta, así son las buenas nuevas de léjas tierras.	SVV1770	25 Een goede tijding uit een ver land is als koud water op een vermoede ziel.
PL1881	25. Jako woda chłodna duszy pragnącej: tak wieść dobra z ziemi dalekiej.	Karoli1908Hu	25. Mint a hideg víz a megfáradt embernek, olyan a messze [11+] földről való jó hírhallás.
RuSV1876	25 Что холодная вода для истомленной жаждой души, то добрая весть из дальней страны.	БКуліш	25. Як прихолодна вода душі у згазі, так добра звістка здалекої країни.
FI33/38	26. Kuin sekoitettu lähde ja turmeltu kaivo on vanhurskas, joka horjuu jumalattoman edessä.	Biblia1776	26. Vanhurskas, joka jumalattoman eteen lankee, on niinkuin sekoitettu kaivo ja turmeltu lähde.
CPR1642	26. Wanhurstas joca jumalattoman eteen lange on nijncuin sekoitettu caiwo ja turmeldu lähde.		
MLV19	26 A troubled fountain and a corrupted spring, is a righteous man who gives way before the wicked.	KJV	26. A righteous man falling down before the wicked is as a troubled fountain, and a corrupt spring.
Dk1871	26. Som en plumret Kilde og en fordærvet	KXII	26. En rättfärdig, som för enom

	Brønd er den retfærdige, som snubler for en uguadelig.		ogudaktigom faller, är såsom en rörd brunn och en förderfvad källa.
PR1739	26. Üks öige, kes öäla innimesse ees köigub, on kui ärraseggatud kaew ja rikkutud hallik.	LT	26. Kaip sudrumstas šaltinis arba užterštas šulinys yra teisusis, krentas prieš nedorėlj.
Luther1912	26. Ein Gerechter, der vor einem Gottlosen fällt, ist wie ein getrübter Brunnen und eine verderbte Quelle.	Ostervald-Fr	26. Le juste qui bronche devant le méchant, est comme une fontaine embourbée et une source gâtée.
RV'1862	26. Fuente turbia, y manadero corrupto es el justo, que resbala delante del impío.	SVV1770	26 De rechtvaardige, wankelende voor het aangezicht des goddelozen, is een beroerde fontein, en verdorven springader.
PL1881	26. Jako źródło nogami pomącone, albo zdrój zepsuty: tak sprawiedliwy, który upada przed niezbożnym.	Karoli1908Hu	26. Mint a megháborított forrás és megromlott kútfő, olyan az igaz, aki a gonosz előtt ingadozik.
RuSV1876	26 Что возмущенный источник и поврежденный родник, то праведник, падающий перед нечестивым.	БКуліш	26. Як скаломучений колодінь чи криниця, так правий, що тремтить перед безбожним.
FI33/38	27. Liika hunajan syönti ei ole hyväksi, ja raskaitten asiain tutkiminen on raskasta.	Biblia1776	27. Joka paljon hunajaa syö, ei se ole hyvä, ja joka työläitä asioita tutki se tulee hänelle työlääksi.
CPR1642	27. Joca paljon hunajata syö ei se ole hywä: ja joca työläitä asioita tutki se tulee hänelle työläxi.		

SANANLASKUT

MLV19	27 It is not good to eat much honey, so for men to search out their own glory is grievous.	KJV	27. It is not good to eat much honey: so for men to search their own glory is not glory.
Dk1871	27. At æde megen Honning er ikke godt, ej heller er det en Ære, naar Folk ransage deres egen Ære.	KXII	27. Den som för mycken hannog äter, det är icke godt; och den svår ting utransakar, det varder honom för svårt.
PR1739	27. Paljo met süa ep olle hea; agga kes nende öigede au öiete ärramoistab, se on au.	LT	27. Negerai persivalgyti medaus, taip pat siekti sau šlovės néra šlovė.
Luther1912	27. Wer zuviel Honig ißt, das ist nicht gut; und wer schwere Dinge erforscht, dem wird's zu schwer.	Ostervald-Fr	27. Il n'est pas bon de manger trop de miel, et sonder les choses profondes est un fardeau.
RV'1862	27. Comer mucha miel, no es bueno: ni inquirir de su gloria, es gloria.	SVV1770	27 Veel honigs te eten is niet goed; maar de onderzoeking van de heerlijkheid van zulke dingen is eer.
PL1881	27. Jako jeść wiele miodu nie jest rzecz dobra: tak szukanie własnej sławy jest niesławne.	Karoli1908Hu	27. Igen sok mézet enni nem [12†] jó; hát a magunk dicsőségét keresni dicsőség?
RuSV1876	27 Как нехорошо есть много меду, так домогаться славы не есть слава.	БКуліш	27. Як нездорово їсти надто много меду, так добуватись слави - не є славою.
FI33/38	28. Kuin kaupunki, varustukset hajalla, muuria vailla, on mies, joka ei mieltänsä hillitse.	Biblia1776	28. Joka ei taida hillitä henkeänsä, hän on niinkuin hävitetty kaupunki ilman muuria.
CPR1642	28. Joca ei taida hillitä hengens hän on nijncuin muuritoin Caupungi.		

MLV19	28 He whose spirit is without restraint is a city that is broken down and without walls.	KJV	28. He that hath no rule over his own spirit is like a city that is broken down, and without walls.
Dk1871	28. Som en gennembrudt Stad uden Mur saa er en Mand som ikke kan tvinge sin Aand.	KXII	28. En man, som sin anda icke hålla kan, han är såsom en öppen stad utan murar.
PR1739	28. Üks mees, kes oõma meelt ei woi tallitseda, se on kui mahhakistud lin, kel polle müri.	LT	28. Žmogus, kuris nesusivaldo, yra kaip atviras miestas, kurio sienos sugriautos.
Luther1912	28. Ein Mann, der seinen Geist nicht halten kann, ist wie eine offene Stadt ohne Mauern.	Ostervald-Fr	28. L'homme qui n'est pas maître de lui- même, est comme une ville où il y a brèche et qui est sans murailles.
RV'1862	28. Ciudad derribada y sin muro es el hombre, cuyo ímpetu no tiene rienda.	SVV1770	28 Een man, die zijn geest niet wederhouden kan, is een opengebrokene stad zonder muur.
PL1881	28. Mąż, który nie ma moczy nad duchem swoim, jest jako miasto rozwalone bez muru.	Karoli1908Hu	28. Mint a megromlott és kerítés nélkül való város, olyan a férfi, a kinek nincsen birodalma az ó [13†] lelkén!
RuSV1876	28 Что город разрушенный, без стен, то человек, не владеющий духом своим.	БКуліш	28. Що місто отворене й без муру, те - чоловік, що не панує над духом своїм у мові.

26 luku

jatko: Lauselmia elämän eri aloilta.

FI33/38	1. Yhtä vähän kuin lumi kesällä ja sade elonaikana soveltuu tyhmälle kunnia.	Biblia1776	1. Niinkuin lumi suvella ja sade elonaikana, niin ei sovi tyhmälle kunnia.
CPR1642	1. Niincuin lunda suwella ja sadetta elon aicana: nijn ei tarwita tyhmälle cunniata.		
MLV19	1 As snow in summer and as rain in harvest, so honor is not becoming for a fool.	KJV	1. As snow in summer, and as rain in harvest, so honour is not seemly for a fool.
Dk1871	1. Som Sneen om Sommeren og som Regnen om Høsten saa passer Ære ikke for en Daare.	KXII	1. Lika som snö om sommaren, och regn i andene, så höfves icke enom dåra ära.
PR1739	1. Nenda kui lummi on suil, ja kui wihm on leikusse aial, nenda ei sünni au halbile.	LT	1. Kaip sniegas vasarą ir lietus pjūties metu, taip garbė netinka kvailiui.
Luther1912	1. Wie der Schnee im Sommer und Regen in der Ernte, also reimt sich dem Narren die Ehre nicht.	Ostervald-Fr	1. Comme la neige en été, et la pluie pendant la moisson, ainsi la gloire ne convient point à un fou.
RV'1862	1. COMO la nieve en el verano, y la lluvia en la segada, así conviene al insensato la honra.	SVV1770	1 Gelijk de sneeuw in den zomer, en gelijk de regen in den oogst, alzo past den zot de eer niet.
PL1881	1. Jako śnieg w lecie, i jako deszcz we żniwa; tak głupiemu nie przystoi chwała.	Karoli1908Hu	1. Mint a hó a nyárhoz és az eső az aratáshoz, úgy nem illik a bolondhoz a tisztesség.

SANANLASKUT

RuSV1876	1 Как снег летом и дождь во время жатвы, так честь неприлична глупому.	БКуліш	1. Як літом сніг, а в жнива дощ, так дурневі почесті не лицює.
FI33/38	2. Kuin liitäävä lintu, kuin lentävä pääskynen on aiheeton kirous: ei se toteen käy.	Biblia1776	2. Niinkuin lintu menee pois, ja pääskynen lentää, niin ei sovi salvaa kirous ilman syytää.
CPR1642	2. Nijncuin lindu mene pois ja pääskyinen lendä nijn ei salwa nuhtetoin kirous.		
MLV19	2 As the sparrow in her wandering, as the swallow in her flying, so the curse that is causeless does not come.	KJV	2. As the bird by wandering, as the swallow by flying, so the curse causeless shall not come.
Dk1871	2. Som en Spurv i Fart, som en Svale i Flugt saaledes vil en Forbandelse, som sker uden Aarsag, ikke træffe ind.	KKII	2. Lika som en fogel bortfar, och en svala flyger, alltså biter intet en oförtjent banna.
PR1739	2. Nenda kui lind lähhäb ulkuma, ja kui päsoke ärralennab, nenda ei tulle ilmaaego ärrawanduminne ei ühhagi külge .	LT	2. Kaip žvirblis nuskrenda ir kregždė nulekia, taip neišpildys neužpelnytas prakeikimas.
Luther1912	2. Wie ein Vogel dahinfährt und eine Schwalbe fliegt, also ein unverdienter Fluch trifft nicht.	Ostervald-Fr	2. Comme l'oiseau s'enfuit, et comme l'hirondelle s'envole, ainsi la malédiction non méritée n'atteindra point.
RV'1862	2. Como el gorrión andar vagabundo, y como la golondrina volar, así la maldición sin causa nunca vendrá.	SVV1770	2 Gelijk de mus is tot wegzwelen, gelijk een zwaluw tot vervliegen, alzo zal een vloek, die zonder oorzaak is, niet komen.

SANANLASKUT

PL1881	2. Jako się ptak tam i sam tuła, i jako jaskółka lata: tak przeklęstwo niezasłużone nie przyjdzie.	Karoli1908Hu	2. Miképen a madár elmegy és a fecske elrepül, azonképen az ok nélkül való átok nem száll az emberre.
RuSV1876	2 Как воробей вспорхнет, как ласточка улетит, так незаслуженное проклятие не сбудется.	БКуліш	2. Як пурхне горобець і ластівка полине, так і незаслужене прокляттє прогуде.
FI33/38	3. Hevoselle ruoska, aasille suitset, tyhmille vitsa selkään!	Biblia1776	3. Hevoselle ruoska ja aasille ohjat, ja hullulle vitsa selkään.
CPR1642	3. Hewoiselle ruosca ja Asille ohjat ja hullulle widza selkän.		
MLV19	3 A whip for the horse, a bridle for the donkey and a rod for the back of fools.	KJV	3. A whip for the horse, a bridle for the ass, and a rod for the fool's back.
Dk1871	3. En Svøbe er for Hesten og en Tømme for Asenet og et Ris for Daarer Ryg.	KXII	3. Hästenom en gissel, och åsnanom ett betsel, och dåranom ett ris på ryggen.
PR1739	3. Piits lähhäb hobbosele, ja waljad eeslige tarwis , nenda wits halpide seljale.	LT	3. Botagas arkliui, žąslai asilui, rykštė kvailio nugarai.
Luther1912	3. Dem Roß eine Geißel und dem Esel einen Zaum und dem Narren eine Rute auf den Rücken!	Ostervald-Fr	3. Le fouet est pour le cheval, le mors pour l'âne, et la verge pour le dos des insensés.
RV'1862	3. El azote para el caballo, y el cabestro para el asno, y la vara para el cuerpo del insensato.	SVV1770	3 Een zweep is voor het paard, een toom voor den ezel, en een roede voor den rug der zotten.

PL1881	3. Bicz na konia, ogłów na osła, a kij potrzebny jest na grzbiet głupiego.	Karoli1908Hu	3. Ostor [1†] a lónak, fék a szamárnak; és vessző [2†] a bolondok hátának.
RuSV1876	3 Бич для коня, узда для осла, а палка для глупых.	БКуліш	3. Як пуга на коня, як на осла лозина, так на дурних ломака.
FI33/38	4. Älä vastaa tyhmälle hänen hulluutensa mukaan, ettet olisi hänen kaltaisensa sinäkin.	Biblia1776	4. Älä vastaa tyhmää hänen tyhmyytensä jälkeen, ettes myös sinä hänen kaltaiseksensa tulisi.
CPR1642	4. Älä wasta tyhmä hänen tyhmydens jälken ettes hänen caltaisexens tulis.		
MLV19	4 Do not answer a fool according to his folly, lest you also be like to him.	KJV	4. Answer not a fool according to his folly, lest thou also be like unto him.
Dk1871	4. Svar ej en Daare efter hans Taabelighed, at ikke ogsaa du skal blive ham lig.	KKII	4. Svara icke därano om efter hans därskap, att du honom icke lik varder.
PR1739	4. Ärra wasta halbile mitte ta meletuma wisi järrele, et ei sinna ka temma sarnatseks ei sa.	LT	4. Neatsakyk kvailiui pagal jo kvailumą, kad netaptum panašus į jį.
Luther1912	4. Antworte dem Narren nicht nach seiner Narrheit, daß du ihm nicht auch gleich werdest.	Ostervald-Fr	4. Ne réponds point au fou selon sa folie, de peur que tu ne lui ressembles toi-même.
RV'1862	4. Nunca respondas al insensato conforme a su fatuidad, porque no seas como él también tú.	SVV1770	4 Antwoord den zot naar zijn dwaasheid niet, opdat gij ook hem niet gelijk wordt.

PL1881	4. Nie odpowiadaj głupiemu według głupstwa jego, abyś mu i ty nie był podobny.	Karoli1908Hu	4. Ne felelj meg a bolondnak az ō bolondsága szerint, hogy ne légy te is ō hozzá hasonlatos;
RuSV1876	4 Не отвечай глупому по глупости его, чтобы и тебе не сделаться подобным ему;	БКуліш	4. Не відказуй безумному по дурному, щоб не стався похожим на його.
FI33/38	5. Vastaan tyhmälle hänen hulluutensa mukaan, ettei hän itseänsä viisaana pitäisi.	Biblia1776	5. Vastaan tyhmää hänen tyhmyytensä jälkeen, ettei hän näkyisi viisaaksi silmissänsä.
CPR1642	5. Mutta vastaa hullua hulludens jälken ettei hän näkyis wijsaxi.		
MLV19	5 Answer a fool according to his folly, lest he is wise in his own conceit.	KJV	5. Answer a fool according to his folly, lest he be wise in his own conceit.
Dk1871	5. Svar en Daare efter hans Taabelighed, at han ikke skal være viis i sine egne Øjne.	KXII	5. Men svara därano m efter hans därskap, att han icke skall låta sig tycka, att han är vis.
PR1739	5. Wasta halbile temma meletuma wisi järrele, et ta ennese melest tark ei olle.	LT	5. Atsakyk kvailiu pagal jo kvailumą taip, kad jis neatrodytų sau išmintingas.
Luther1912	5. Antworte aber dem Narren nach seiner Narrheit, daß er sich nicht weise lasse dünken.	Ostervald-Fr	5. Réponds au fou selon sa folie, de peur qu'il ne s'imagine qu'il est sage.
RV'1862	5. Responde al insensato conforme a su fatuidad, porque no se estime sabio en su	SVV1770	5 Antwoord den zot naar zijn dwaasheid, opdat hij in zijn ogen niet wijs zij.

opinión.

PL1881 5. Odpowiedz głupiemu według głupstwa jego, aby się sobie nie zdał być mądrym.

RuSV1876 5 но отвечай глупому по глупости его, чтобы он не стал мудрецом в глазах своих.

FI33/38 6. Jalat altaan katkaisee ja vääryyttää saa juoda, joka sanan lähettilä tyhmän mukana.

CPR1642 6. Joca tyhmäin sanansaattajain cautta asian toimitta hän on nijncuin nilcku jalgoista ja saa wahingon.

MLV19 6 He who sends a message by the hand of a fool cuts off the feet and drinks injury.

Dk1871 6. Fødderne hugger den af sig, og Fortrædelighed maa den drikke, som sender Bud ved en Daare.

PR1739 6. Kes halbi läbpi lasseb asjo aiada, se on kui se, kes ommad jallad ärraraiub, ja wäekauba tööd joob.

Karoli1908Hu 5. Felelj meg a bolondnak az Ő bolondsága szerint, hogy ne legyen bölcs a maga szemei előtt.

БКуліш 5. Не відказуй безумному по дурощам його, щоб він не вважав себе мудрим увочах своїх.

Biblia1776 6. Joka tyhmäin sanansaattajain kautta asian toimittaa, hän on niinkuin rampa jaloista, ja saa vahingon.

KJV 6. He that sendeth a message by the hand of a fool cutteth off the feet, and drinketh damage.

KXII 6. Den ena sak genom ett galet bådskap beställer, han är såsom en halter på fötterna, och tager skada.

LT 6. Kas siunčia kvailą pasiuntinj, nusikerta kojas ir patiria nuostolj.

Luther1912	6. Wer eine Sache durch einen törichten Boten ausrichtet, der ist wie ein Lahmer an den Füßen und nimmt Schaden.	Ostervald-Fr	6. Celui qui envoie des messages par un fou, se coupe les pieds, et boit la peine du tort qu'il se fait.
RV'1862	6. El que corta los piés, beberá el daño; y el que envia algo por la mano del insensato.	SVV1770	6 Hij snijdt zich de voeten af, en drinkt geweld, die boodschappen zendt door de hand van een zot.
PL1881	6. Jakoby nogi obciął, tak się bezprawia dopuszcza, kto się głupiemu poselstwa powierza.	Karoli1908Hu	6. A ki bolond által izen valamit, lábait vagdalja el magának, és bosszúságot szenved.
RuSV1876	6 Подрезывает себе ноги, терпит неприятность тот, кто дает словесное поручение глупцу.	БКуліш	6. Той ноги сам собі підрізує на свою муку, хто розпорядок свій дає через дурного.
FI33/38	7. Velttoina riippuvat halvatuun sääret; samoin sananlasku tyhmään suussa.	Biblia1776	7. Niinkuin nilkku voi hypätä, niin tyhmää taitaa puhua viisaudesta.
CPR1642	7. Nijncuin nilcku woi tanzata nijn tyhmä taita puhua wiisaudesta.		
MLV19	7 The legs of a lame man hang loose. So is a proverb in the mouth of fools.	KJV	7. The legs of the lame are not equal: so is a parable in the mouth of fools.
Dk1871	7. Tager Benene fra den halte og Tankesproget bort, som er i Daarers Mund.	KXII	7. Såsom enom krympling står att dansa, alltså står enom dåra tala om vishet.
PR1739	7. Nenda kui se ei näida middagi, kui jallust	LT	7. Kaip luošas negali vaikščioti savo kojomis,

wiggane jalgo üllestöstab, nenda on
öppetusse-sanna halpide suus.

taip patarlè netinka kvailiu.

Luther1912 7. Wie einem Krüppel das Tanzen, also steht
den Narren an, von Weisheit zu reden.

Ostervald-Fr 7. Comme les jambes de l'impotent sont
sans force, ainsi est une sentence dans la
bouche d'un insensé.

RV'1862 7. Alzad las piernas del cojo: así es el
proverbio en la boca del insensato.

SVV1770 7 Hef de benen van den kreupele op; alzo is
een spreuk in den mond der zotten.

PL1881 7. Jako nierówne są golenie u chromego: tak
jest powieść w ustach głupich.

RuSV1876 7 Неровно поднимаются ноги у хромого, - и
притча вустах глупцов.

Karoli1908Hu 7. Mint a sántának lábai lógnak, úgy a
bölcsmondás a bolondoknak szájában.

БКуліш 7. Як ноги в кривого підймаються не
рівно, так само й приповість в устах
безумних.

FI33/38 8. Yhtä kuin sitoisi kiven linkoon kiinni, on
antaa kunniaa tyhmälle.

Biblia1776 8. Joka tyhmälle taritsee kunniaa, on
niinkuin joku heittäisi kalliin kiven
kiviroukkioon.

CPR1642 8. Joca tyhmälle taridze cunniata on nijncuin
jocu heittäis callita kiwiä muiden kiwein
secaa.

MLV19 8 As he who binds a stone in a sling, so is he
who gives honor to a fool.

KJV 8. As he that bindeth a stone in a sling, so is
he that giveth honour to a fool.

Dk1871 8. Som den, der binder Stenen fast i Slynten,

KXII 8. Den enom dåra äro tillägger, det är lika

	saa er den, der giver en Daare Ære.		som man kastade en ädla sten uppå en stenrösjo.
PR1739	8. Nenda kui se, kes kiwwi lingo sisse seub, nenda on se, kes halbile au annab.	LT	8. Gerbtı kvailą yra kaip déti brangakmenj j metyklę.
Luther1912	8. Wer einem Narren Ehre antut, das ist, als wenn einer einen edlen Stein auf den Rabenstein würfe.	Ostervald-Fr	8. Faire honneur à un insensé, c'est mettre une pierre précieuse dans un monceau de pierres.
RV'1862	8. Como quien liga la piedra en la honda, así es el que da honra al insensato.	SVV1770	8 Gelijk hij, die een edel gesteente in een slinger bindt, also is hij, die den zot eer geeft.
PL1881	8. Jako kiedy kto przywiązuje kamień drogi do procy: tak czyni ten, który uczciwość głupiemu wyrządza.	Karoli1908Hu	8. Mint a ki követ köt a parittyába, úgy cselekszik, a ki a bolondnak tiszességet tesz.
RuSV1876	8 Что влагающий драгоценный камень в пращу, то воздающий глупому честь.	БКуліш	8. Що камінь дорогий укладати в пращу, те саме - дурневі віддати шану.
FI33/38	9. Kuin ohdake, joka on osunut juopuneen käteen, on sananlasku tyhmään suussa.	Biblia1776	9. Sananlasku on tyhmäin suussa niinkuin orjantappura, joka juopuneen käsiin pistele.
CPR1642	9. Sananlascu on tyhmän suusa nijncuin orjantappura joca juopunen käsijen pistele.		
MLV19	9 As a thorn that goes up into the hand of a drunkard, so is a proverb in the mouth of	KJV	9. As a thorn goeth up into the hand of a drunkard, so is a parable in the mouth of

	fools.		fools.
Dk1871	9. Som en Tjørnekæp, der kommer i den druknes Haand, saa er Tankesproget i Daarers Mund.	KXII	9. Ett ordspråk uti ens dåras mun är såsom en törneqvist, den uti ens druckens mans hand stinger.
PR1739	9. Nenda kui orjawits, mis joobnud innimesse kätte saab, nenda on öppetusse-sanna halpide suus.	LT	9. Kaip erškėtis girtuoklio rankoje, taip patarlė kvailio burnoje.
Luther1912	9. Ein Spruch in eines Narren Mund ist wie ein Dornzweig, der in eines Trunkenen Hand sticht.	Ostervald-Fr	9. Un discours sentencieux dans la bouche d'un insensé, est comme une épine dans la main d'un homme ivre.
RV'1862	9. Espinas hincadas en mano de embriagado: tal es el proverbio en la boca de los insensatos.	SVV1770	9 Gelijk een doorn gaat in de hand eens dronkaards, also is een spreuk in den mond der zotten.
PL1881	9. Jako ciernie, gdy się dostaną w ręce pijanego: tak przypowieść jest w ustach głupich.	Karoli1908Hu	9. Mint a részeg ember kezébe akad a tövis, úgy akad az eszes mondás a bolondoknak szájába.
RuSV1876	9 Что колючий терн в руке пьяного, то притча в устах глупцов.	БКуліш	9. Що в пяного в руці колючая тернина, - те приповість ув устах дурного.
FI33/38	10. Kuin jousimies, joka kaikkia haavoittaa, on se, joka tyhmän pestaa, kulkureita pestaa.	Biblia1776	10. Taitava ihminen tekee kappaleen oikein; vaan joka taitamattoman palkkaa, hänen sen turmelee.
CPR1642	10. Taitawa ihmisen teke cappalen oikein:		

waan joca taitamattoman palcka hän sen
turmele.

MLV19	10 As an archer who wounds all, so is he who hires a fool and he who hires those who pass by.	KJV	10. The great God that formed all things both rewardeth the fool, and rewardeth transgressors.
Dk1871	10. Som en Pil; der saarer alt, saa er den, der lejer en Daare, og den, der lejer vejfarende.	KXII	10. En god mästare gör ett ting rätt; men den som en klåpare lejer, honom värder det förderfvadt.
PR1739	10. Suresuggune teeb keikile wallo, kui ta ühhe halbi palkab, ehk palkab neid, kes kässö ülleastujad on.	LT	10. Didis Dievas, kuris visa padarē, atlygina kvailiu ir neištikimam.
Luther1912	10. Ein guter Meister macht ein Ding recht; aber wer einen Stümper dingt, dem wird's verderbt.	Ostervald-Fr	10. Celui qui prend à son service les insensés et les premiers venus, est comme un archer qui blesse tout le monde.
RV'1862	10. El Grande cria todas las cosas; y al insensato da la paga, y a los transgresores da el salario.	SVV1770	10 De groten doen een iegelijk verdriet aan, en huren de zotten, en huren de overtreders.
PL1881	10. Wielki Pan stworzył wszystko, a daje zapłatę głupiemu, daje także zapłatę przestępcom.	Karoli1908Hu	10. Mint a lövöldöző, a ki minden megsebez, olyan az, a ki bolondot fogad fel, és a ki csavargókat fogad fel.
RuSV1876	10 Сильный делает все произвольно: и глупого награждает, и всякого прохожего	БКуліш	10. Розумний господарь усячину сам робить, дурний наймає всіх, кого де ні

награждает.

зустріне.

FI33/38 11. Kuin koira, joka palajaa oksennuksilleen,
on tyhmä, joka yhä uusii hulluuksiansa.

Biblia1776 11. Niinkuin koira syö oksennuksensa, niin
on hullu joka hulluutensa kertoo.

CPR1642 11. Nijncuin coira syö oxennuxens nijn on
hullu joca hänen hulludens kertoi.

MLV19 11 As a dog who returns to his vomit, is a fool
who repeats his folly.

KJV 11. As a dog returneth to his vomit, so a fool
returneth to his folly.

Dk1871 11. Ligesom en Hund vender sig til sit eget
Spy, saa er Daaren, som gentager sin
Taabelighed.

KKII 11. Såsom en hund uppäter sina spyor igen,
alltså är en dåre som sin galenskap på nytt
bedrifver.

PR1739 11. Nenda kui koer omma okse kallale jälle
tulleb, nenda hakkab halp ueste omma
meletuma wisi.

LT 11. Kaip šuo grjžta prie savo vémalo, taip
kvailys kartoja savo kvailystes.

Luther1912 11. Wie ein Hund sein Gespeites wieder frißt,
also ist der Narr, der seine Narrheit wieder
treibt.

Ostervald-Fr 11. Comme le chien retourne à ce qu'il a
vomi, ainsi l'insensé revient à sa folie.

RV'1862 11. Como perro que vuelve a su vómito: así el
insensato que segunda su fatuidad.

SVV1770 11. Gelijk een hond tot zijn uitspuwsel
wederkeert, also herneemt de zot zijn
dwaasheid.

PL1881 11. Jako pies wraca się do zwrócenia swego:
tak głupi powtarza głupstwo swoje.

Karoli1908Hu 11. Mint az eb [3†] megtér a maga
okádására, úgy a bolond megkettőzeti az ō

			bolondságát.
RuSV1876	11 Как пес возвращается на блевотину свою, так глупый повторяет глупость свою.	БКуліш	11. Як пес вертаєсь до блевотини свої, так дурний повторяє дурощі свої.
FI33/38	12. Näet miehen, viisaan omissa silmissäään — enemmän on toivoa tyhmästä kuin hänestä.	Biblia1776	12. Koskas näet jonkun, joka luulee itsensä viisaaksi, enempi on silloin toivoa tyhmästä kuin hänestä.
CPR1642	12. Coscas näet jongun joca luule idzens wijsaxi enä on silloin toiwo tyhmäst cuin hänestä.		
MLV19	12 See a man wise in his own conceit? There is more hope for a fool than of him.	KJV	12. Seest thou a man wise in his own conceit? there is more hope of a fool than of him.
Dk1871	12. Har du set en Mand, som er viis i sine egne Øjne, da er der mere Forhaabning om en Daare end om ham.	KKII	12. När du en ser, som sig tycker vis vara, det är mera hopp uppå en dåra, än på honom.
PR1739	12. Nääd sa meest, kes ennese melest tark on, siis on ennam lotust halbist, kui nisuggusest.	LT	12. Kvailys teikia daugiau vilties negu žmogus, kuris laiko save išmintingu.
Luther1912	12. Wenn du einen siehst, der sich weise dünkt, da ist an einem Narren mehr Hoffnung denn an ihm.	Ostervald-Fr	12. As-tu vu un homme qui croit être sage? Il y a plus à espérer d'un fou que de lui.
RV'1862	12. ¿Has visto hombre sabio en su opinión? más esperanza hay del insensato que de él.	SVV1770	12 Hebt gij een man gezien, die wijs in zijn ogen is! Van een zot is meer verwachting

dan van hem.

PL1881	12. Ujrzyszli człowieka, co się sobie zda być mądrym, nadzieję o głupim lepsza jest, niżeli o nim.	Karoli1908Hu	12. Láttál-é oly embert, a ki a maga szemei előtt bölcs? A bolond felől jobb reménységed [4†] legyen, hogynem mint a felől!
RuSV1876	12 Видал ли ты человека, мудрого в глазах его? На глупого больше надежды, нежели на него.	БКуліш	12. Бачив ти чоловіка, що себе за мудрого має? На дурного більш надії, аніж на такого.
FI33/38	13. Laiska sanoo: Tuolla tiellä on leijona, jalopeura torien vaiheilla.	Biblia1776	13. Laiska sanoo: nuori jalopeura on tiellä, ja jalopeura kujalla.
CPR1642	13. Laisca sano: nuori Lejoni on tiellä ja naaras Lejoni cujalla.		
MLV19	13 The sluggard says, There is a lion in the way; a lion is in the streets.	KJV	13. The slothful man saith, There is a lion in the way; a lion is in the streets.
Dk1871	13. Den lade siger: Der er en grum Løve paa Vejen, en Løve paa Gaderne.	KXII	13. Den late säger: Det är ett ungt lejon på vägenom, och ett lejon på gatone.
PR1739	13. Laisk ütleb: Tömmo loukoer on tee peäl, loukoer on turrude peäl.	LT	13. Tinginys sako: “Liūtas kelyje! Žiaurus liūtas gatvėje!”
Luther1912	13. Der Faule spricht: Es ist ein junger Löwe auf dem Wege und ein Löwe auf den Gassen.	Ostervald-Fr	13. Le paresseux dit: Le grand lion est dans le chemin; le lion est par les rues.

SANANLASKUT

RV'1862	13. Dice el perezoso: El león está en el camino: el león está en las calles.	SVV1770	13 De luiard zegt: Er is een felle leeuw op den weg, een leeuw is op de straten.
PL1881	13. Leniwy mówi: lew na drodze, lew na ulicach.	Karoli1908Hu	13. Azt mondja a rest: ordító oroszlán van [5†] az úton! oroszlán van az utcákon!
RuSV1876	13 Ленивец говорит: „лев на дороге! лев на площадях!”	БКуліш	13. Лїнивий каже: "Лев на дороzi! лев на царинї!"
FI33/38	14. Ovi saranoillaan kääntyilee, laiska vuoteellansa.	Biblia1776	14. Laiska kääntelee itsiänsä vuoteella niinkuin ovi saranassa.
CPR1642	14. Laisca käändele idzens wuotella nijncuin owi säränäsä.		
MLV19	14 The door turns upon its hinges, so does the sluggard upon his bed.	KJV	14. As the door turneth upon his hinges, so doth the slothful upon his bed.
Dk1871	14. Som Døren drejer sig om paa sine Hængsler, saa den lade paa sin Seng.	KXII	14. En later vänder sig i sängene, lika som en dörr på dörrrajernen.
PR1739	14. Nenda kui uks käib hingi-hakide peäl, nenda laisk omma sängi peäl.	LT	14. Kaip durys sukasi ant vyrių, taip tinginys vartosi lovoje.
Luther1912	14. Ein Fauler wendet sich im Bette wie die Tür in der Angel.	Ostervald-Fr	14. Comme la porte tourne sur ses gonds, le paresseux se tourne sur son lit.
RV'1862	14. Las puertas se revuelven en su quicio, y el perezoso en su cama.	SVV1770	14 Een deur keert om op haar herre, alzo de luiard op zijn bed.

PL1881	14. Jako się drzwi obracają na zawiasach swoich: tak leniwiec na łóżku swojem.	Karoli1908Hu	14. Mint az ajtó forog az Ő sarkán, úgy a rest [6†] az Ő ágyában.
RuSV1876	14 Дверь ворочается на крючьях своих, а ленивец на постели своей.	БКуліш	14. Як двері обертаються все на своїх зависах, так легун - на своїму ложі.
FI33/38	15. Laiska pistää kätensä vatiin; ei viitsi sitä viedää suuhunsa jälleen.	Biblia1776	15. Laiska panee kätensä poveensa: ja se tulee hänelle työläaksi saattaa suuhunsa jälleen.
CPR1642	15. Laisca pane kätens poweens: ja se tule hänelle työläxi saatta suuhuns jällens.		
MLV19	15 The sluggard buries his hand in the dish. It wearies him to bring it again to his mouth.	KJV	15. The slothful hideth his hand in his bosom; it grieveth him to bring it again to his mouth.
Dk1871	15. Den lade stikker sin Haand i Fadet; det bliver ham besværligt at lade den komme til sin Mund i en.	XXII	15. Den late gömmer sina hand i barmen, och det varder honom tungt, att han skall bära henne åt munnen.
PR1739	15. Laisk panneb omma kätt waagna sisse, ja tüddib ärra sedda oõma su jure taggasiwötmast.	LT	15. Tinginys jkiša savo ranką į dubenį, bet jam sunku pakelti ją prie burnos.
Luther1912	15. Der Faule verbirgt seine Hand in dem Topf, und wird ihm sauer, daß er sie zum Munde bringe.	Ostervald-Fr	15. Le paresseux plonge la main dans le plat, et il a de la peine à la ramener à sa bouche.

SANANLASKUT

RV'1862	15. Esconde el perezoso su mano en el seno: cánsase de tornarla a su boca.	SVV1770	15 De luiard verbergt zijn hand in den boezem, hij is te moede, om die weder tot zijn mond te brengen.
PL1881	15. Leniwiec rękę kryje do zanadrzy swych, a ciężko mu jej podnosić do ust swoich.	Karoli1908Hu	15. Ha a rest [7†] az Ő kezét a tálba nyujtotta, resteli azt csak szájához is vinni.
RuSV1876	15 Ленивец опускает руку свою в чашу, и ему тяжело донести ее до рта своего.	БКуліш	15. Лёнивий спускає руку свою в миску, та тяжко йому донести її до рота.
FI33/38	16. Laiska on omissa silmissään viisaampi kuin seitsemän, jotka vastaavat taitavasti.	Biblia1776	16. Laiska luulee itsensä viisaammaksi kuin seitsemän, jotka hyviä tapoja opettavat.
CPR1642	16. Laisca luule hänen wijsammaxi cuin seidzemen jotca hywiä tapoja opettawat.		
MLV19	16 The sluggard is wiser in his own conceit than seven men who can render a reason.	KJV	16. The sluggard is wiser in his own conceit than seven men that can render a reason.
Dk1871	16. Den lade er visere i sine egne Øjne end syv, som svare forstandigt.	XXII	16. En later tycker sig visare vara än sju, som seder lära.
PR1739	16. Laisk on ommast melest targem kui seitse muud , kes keik targa melega wastawad.	LT	16. Tinginys laiko save išmintingesniu už septynis vyrus, galinčius išmintingai atsakyti.
Luther1912	16. Ein Fauler dünkt sich weiser denn sieben, die da Sitten lehren.	Ostervald-Fr	16. Le paresseux se croit plus sage que sept hommes qui savent répondre avec bon sens.
RV'1862	16. Más sabio es el perezoso en su opinión,	SVV1770	16 De luiard is wijzer in zijn ogen, dan

que siete que le den consejo.

zeven, die met rede antwoorden.

PL1881	16. Leniwiec zda się sobie być mędrszym, niżeli siedm odpowiadających z rozsądkiem.	Karoli1908Hu	16. Bölcsebb a rest a maga [8†] szemei előtt, mint hét olyan, a ki okos feleletet ád.
RuSV1876	16 Ленивец в глазах своих мудрее семерых, отвечающих обдуманно.	БКуліш	16. Легун здається сам собі мудрійшим за семеро, що в лад, подумавши, відповідають.
FI33/38	17. Kulkukoiraa korviin tarttuu se, joka syrjäisten riidasta suuttuu.	Biblia1776	17. Joka käy ohitse ja sekoittaa itsensä muiden riitoihin, hän on senkaltainen, joka koiraa korvista vetää.
CPR1642	17. Joca käy ohidzen ja secoitta idzens muiden rijtoin hän on sencaltainen joca coira corwasta wetä.		
MLV19	17 He who passes by and meddles with strife not his, is like he who takes a dog by the ears.	KJV	17. He that passeth by, and meddleth with strife belonging not to him, is like one that taketh a dog by the ears.
Dk1871	17. Som den, der griber Hunden fat ved Ørene, saa er den, der gaar forbi og kommer i Vrede over en Trætte, der ikke kommer ham ved.	KXII	17. Den som framgår, och blandar sig uti annars kif, han är lika som en, den der drager en hund med öronen.
PR1739	17. Kes mödaminnes wägga wihhaseks saab rio pärrast, misga temmal ep olle teggemist, se on kui üks, kes koera körwust kinnihakkab.	LT	17. Kas praeidamas įsikiša į vaidus, kurie jo neliečia, elgiasi kaip tas, kuris šunj griebia už ausų.

Luther1912	17. Wer vorgeht und sich mengt in fremden Hader, der ist wie einer, der den Hund bei den Ohren zwackt.	Ostervald-Fr	17. Celui qui, en passant, se met en colère pour une querelle qui ne le touche en rien, est comme celui qui saisit un chien par les oreilles.
RV'1862	17. El que pasando se enoja en el pleito ajeno, es como el que toma al perro por las orejas.	SVV1770	17 De voorbijgaande, die zich vertoort in een twist, die hem niet aangaat, is gelijk die een hond bij de oren grijpt.
PL1881	17. Jakoby też psa za uszy łapał, kto się mimo idąc w cudzą zwadę wdaje.	Karoli1908Hu	17. Kóbor ebet ragad fülön, a ki felháborodik a perpatvaron, a mely őt nem illeti.
RuSV1876	17 Хватает пса за уши, кто, проходя МИМО, вмешивается в чужую скору.	БКуліш	17. Ловить той пса за уші, хто, переходячи МИМО, вдається в сварку других.
FI33/38	18. Kuin mieletön, joka ammuskelee tulisia surmannuolia,	Biblia1776	18. Niinkuin se, joka salaa ampua, tarkoittaa joutsella ja tappaa,
CPR1642	18. Nijncuin se joca sala ambu tarcoitta joudzella ja tappa.		
MLV19	18 As a madman who casts firebrands, arrows and death,	KJV	18. As a mad man who casteth firebrands, arrows, and death,
Dk1871	18. Som en gal, der udkaster Gnister, Pile og Død,	KXII	18. Lika som en hemliga med skott och pilar skjuter, och dräper;
PR1739	18. Otsego se, kes teeb, kui peaks ta	LT	18. Kaip beprotis, kuris métó žarijas, laidot

mängima, ja seddemed, noled ja surma riistad
wiskab;

Luther1912 18. Wie ein Unsinniger mit Geschoß und
Pfeilen schießt und tötet,

RV'1862 18. Como el que enloquece, y echa llamas, y
saetas, y muerte,

PL1881 18. Jako szalony wypuszcza iskry i strzały
śmiertelne:

RuSV1876 18 Как притворяющийся помешанным
бросает огонь, стрелы и смерть,

FI33/38 19. on mies, joka pettää lähimmäisensä ja
sanoo: Leikillähän minä sen tein.

CPR1642 19. Nijn on petollinen ihmisen hänen
lähimmäisellens ja sano: leikillä minä sen tein.

MLV19 19 so is the man who deceives his neighbor
and says, Am I not amusing?

Dk1871 19. saa er den siger: Skæmter jeg ikke?

PR1739 19. Nenda on se mees, kes omma liggi mest

stréles ir žudo,

Ostervald-Fr 18. Tel qu'est le furieux qui jette des tisons,
des flèches et la mort,

SVV1770 18 Gelijk een, die zich veinstd te razen, die
vuursprankelen, pijlen en dodelijke dingen
werpt;

Karoli1908Hu 18. Mint a balga, a ki tüzet, nyilakat és
halálos szerszámokat lövöldöz,

БКуліш 18. Як той, хто з засідки мече огонь, стріли
й смерть,

Biblia1776 19. Niin on petollinen ihmisen hänen
lähimmäisellensä, ja sanoo: leikillä minä sen
tein.

KJV 19. So is the man that deceiveth his
neighbour, and saith, Am not I in sport?

KXII 19. Alltså gör en falsk människa med sin
nästa, och säger sedan: Det var mitt skämt.
LT 19. yra tas, kas apgauna artimą ir sako: "Aš

petnud, ja ütleb: Eks minna polle nalja pärrast
teinud? pajuokavau”.

Luther1912 19. also tut ein falscher Mensch mit seinem Nächsten und spricht danach: Ich habe gescherzt.

RV'1862 19. Tal es el hombre que daña a su amigo, y dice: Ciento, burlaba.

PL1881 19. Tak jest każdy, który podchodzi przyjaciela swego, a mówi: Azam ja nie żartował?

RuSV1876 19 так – человек, который коварно вредит другу своему и потом говорит: „я только пошутил”.

FI33/38 20. Halkojen loppuessa sammuu tuli, ja panettelijan poistuessa taukoaa tora.

CPR1642 20. Cosca halwot loppuwat nijn tuli sammu: ja cosca kielikellot pannan pois nijn rijdat lackawat.

MLV19 20 For lack of wood the fire goes out and where there is no whisperer, contention ceases.

Ostervald-Fr 19. Tel est l'homme qui trompe son ami, et qui dit: N'était-ce pas pour jouer?

SVV1770 19 Alzo is een man, die zijn naaste bedriegt, en zegt: Jok ik er niet mede?

Karoli1908Hu 19. Olyan az, a ki megcsalja az Ő felebarátját, és azt mondja: csak tréfáltam!

БКуліш 19. Так і чоловік, що зрадливо шкодить близньому свому, а потім каже: "Я тільки жартував!"

Biblia1776 20. Kuin halot loppuvat, niin tuli sammuu, ja kuin kielikellot pannaan pois, niin riidat lakkaavat.

KJV 20. Where no wood is, there the fire goeth out: so where there is no talebearer, the strife ceaseth.

SANANLASKUT

Dk1871	20. Naar der intet Ved er mere udslukkes Ilden; og naar der inæn Bagvadsker er, stilles Trætte.	KXII	20. Då intet mer ved är, slocknar elden; och när klaffaren är borta, vänder trätan åter.
PR1739	20. Kus ei olle puud, seäl kustub tulloke ärra; nenda ka, kus ep olle kelepeksjat, jäab riid soiko.	LT	20. Kai néra malkų, gësta ugnis; pašalinus apkalbėtoją, baigiasi ginčai.
Luther1912	20. Wenn nimmer Holz da ist, so verlischt das Feuer; und wenn der Verleumder weg ist, so hört der Hader auf.	Ostervald-Fr	20. Le feu s'éteint faute de bois; ainsi quand il n'y aura plus de rapporteurs, les querelles s'apaiseront.
RV'1862	20. Sin leña, el fuego se apagará; y donde no hubiere chismoso, cesará la contienda.	SVV1770	20 Als er geen hout is, gaat het vuur uit; en als er geen oorblazer is, wordt het gekijf gestild.
PL1881	20. Gdy niestaje drew, gaśnie ogieó; tak gdy nie będzie klatecznika, ucichnie zwada.	Karoli1908Hu	20. Ha a fa elfogy, kialuszik a tűz; ha nincs súsárló, [9†] megszűnik a háborgás.
RuSV1876	20 Где нет больше дров, огонь погасает, и где нет наушника, раздор утихает.	БКуліш	20. Як дров не підкладай, огонь потухне хутко: На ухо не шепчи, - втихне ворожнeta.
FI33/38	21. Hehkuksi hiilet, tuleksi halot, riidan lietsomiseksi toraisa mies.	Biblia1776	21. Niinkuin hiilet tuleen, ja puut liekkiin, niin riitainen ihmisen saattaa metelin.
CPR1642	21. Nijncuin hijlet tulen ja puut liekin: nijn riitainen ihmisen saatta metelin.		
MLV19	21 As coals are to hot embers and wood to	KJV	21. As coals are to burning coals, and wood

	fire, so is a contentious man to inflame strife.		to fire; so is a contentious man to kindle strife.
Dk1871	21. Kul til Gløder og Ved til Ild: Saa er en trættekær Mand til at optænde Kiv.	KXII	21. Såsom kolen glöd, och veden eld, alltså kommer en trätosam man kif åstad.
PR1739	21. Nenda kui kustutud söed ellawatte sütte jures, ja puud tulle jures; nenda on riakas mees rido kihhutamas.	LT	21. Kaip iš anglų atsiranda žarijos ir iš malkų ugnis, taip vaidingas žmogus sukelia kivircus.
Luther1912	21. Wie die Kohlen eine Glut und Holz ein Feuer, also facht ein zänkischer Mann Hader an.	Ostervald-Fr	21. Le charbon est pour faire de la braise, et le bois pour faire du feu, et l'homme querelleur pour exciter les querelles.
RV'1862	21. El carbón para brasas; y la leña para el fuego; y el hombre encendido para encender contienda.	SVV1770	21 De dove kool is om de vurige kool, en het hout om het vuur; alzo is een kijfachtig man, om twist te ontsteken.
PL1881	21. Jako węgiel martwy służy do roznieczenia, i drwa do ognia; tak człowiek swarliwy do roznieczenia zwady.	Karoli1908Hu	21. Mint az elevenszénre a holtszén, és a fa tűzre, olyan a háborúsászerző ember [10+] a patvarkodásnak felgyjtására.
RuSV1876	21 Уголь – для жара и дрова – для огня, а человек сварливый – для разжжения ссоры.	БКуліш	21. Як уголь про жар, а дерево про огонь, так і сварливий про те, щоб роздувати сварку.
FI33/38	22. Panettelijan puheet ovat kuin herkkupalat ja painuvat sisusten kammioihin asti.	Biblia1776	22. Panettelian sanat ovat niinkuin haavat, ja käyväät läpi sydämen.
CPR1642	22. Panettelian sanat owat nijncuin haawat ja		

käywät läpi sydämen.

MLV19	22 The words of a whisperer are as dainty morsels and they go down into the innermost parts.	KJV	22. The words of a talebearer are as wounds, and they go down into the innermost parts of the belly.
Dk1871	22. En Bagvadskers Ord lyde som Skæmt, dog trænge de irld i inderste Bug.	KXII	22. Klaffarens ord äro såsom hugg, och de gå igenom hjertat.
PR1739	22. Kelepeksia sannad on kui naljakad, ja siiski lähhäwad nemmad süddame pohja.	LT	22. Apkalbos yra lyg skanēstas, kuris pasiekia žmogaus vidurius.
Luther1912	22. Die Worte des Verleumders sind wie Schläge, und sie gehen durchs Herz.	Ostervald-Fr	22. Les paroles d'un rapporteur sont comme des friandises; mais elles descendent jusqu'au-dedans des entrailles.
RV'1862	22. Las palabras del chismoso parecen blandas: mas ellas entran hasta lo secreto del vientre.	SVV1770	22 De woorden des oorblazers zijn als dergenen, die geslagen zijn, en die dalen in het binnenste des buiks.
PL1881	22. Słowa obmwycy są jako słowa zranionych; a wszakże przenikają do wnętrzości żywota.	Karoli1908Hu	22. A fondorlónak beszédei hízelkedők, és azok áthatják a szív [11†] belsejét.
RuSV1876	22 Слова наушника – как лакомства, и они входят во внутренность чрева.	БКуліш	22. Слова підшепника - як ласощі, й вони ввіходять в черево глибоко.
FI33/38	23. Kuin hopeasilaus saviastian pinnalla ovat hehkuvat huulet ja paha sydän.	Biblia1776	23. Viekas kieli ja paha sydän on niinkuin saviastia hopian savulla juotettu.

CPR1642 23. Wiecas kieli ja paha sydän on nijncuin sawiastia hopian sawulla juotettu.

MLV19 23 Fervent lips and a wicked heart are an earthen vessel overlaid with silver dross.

Dk1871 23. Som et Potteskaar, der er overdraget med urent Sølv, saa ere brændende Læber og et ondt Hjerte.

PR1739 23. Uled, mis armust pöllewad, ja kurri südda sees, on kui höbbeda sit, misga potti-tük wabatud.

Luther1912 23. Brünstige Lippen und ein böses Herz ist wie eine Scherbe, mit Silberschaum überzogen.

RV'1862 23. Plata de escorias echada sobre tiesto son los labios encendidos, y el corazón malo.

PL1881 23. Wargi nieprzyjacielskie i serce złe są jako srebrna piana, którą polewają naczynie gliniane.

RuSV1876 23. Что нечистым серебром обложенный глиняный сосуд, то пламенные уста и сердце злобное.

KJV 23. Burning lips and a wicked heart are like a potsherd covered with silver dross.

KXII 23. En förgiftig mun, och ondt hjerta, är såsom en lerpotta med silfslagg öfverdragen.

LT 23. Karšti žodžiai ir nedora širdis yra kaip sidabro priemaišomis aptraukta molinė šukė.

Ostervald-Fr 23. Les lèvres brûlantes et le cœur mauvais, sont comme de l'écume d'argent dont on enduit un pot de terre.

SVV1770 23 Brandende lippen, en een boos hart, zijn als een potscherf met schuim van zilver overtogen.

Karoli1908Hu 23. Mint a meg nem tisztított ezüst, melylyel valami agyagedényt beborítottak, olyanok a gyulasztó ajkak a gonosz szív mellett.

БКуліш 23. Що глиняна посудина, обтягнена нечистим сріблом, те саме бутні уста й злобнєє серце.

FI33/38	24. Vihamies teeskentelee huulillaan, mutta hautoo petosta sydämessänsä.	Biblia1776	24. Vihamien teeskelee itsensä toisin puheellansa; mutta petos on hänen sydämessänsä.
CPR1642	24. Wihollinen tutan puhestans: ja cosca hän lähesty waelda hän petoxella.		
MLV19	24 He who hates masquerades with his lips, but he lays up deceit within him.	KJV	24. He that hateth dissembleth with his lips, and layeth up deceit within him;
Dk1871	24. Den hadefulde forstiller sig med sine Læber, men inden i sig nærer han Svig.	KXII	24. Fienden varter känd vid sitt tal, och när han nalkas, far han med falskhet.
PR1739	24. Omma uledega teeb se, kes wihkab, ennast teist wisi, ja ommas süddames peab ta pettust.	LT	24. Kas neapkenčia, slepia tai po savo lūpomis ir laiko klastą savyje.
Luther1912	24. Der Feind versteckt sich mit seiner Rede, und im Herzen ist er falsch.	Ostervald-Fr	24. Celui qui hait, dissimule en parlant; mais au-dedans de lui il cache la fraude.
RV'1862	24. Otro parece en los labios el que aborrece: mas en su interior pone engaño:	SVV1770	24 Die haat draagt, houdt zich vreemd met zijn lippen; maar in zijn binnenste stelt hij bedrog aan.
PL1881	24. Ten, co kogo nienawidzi, za inszego się udaje wargami swemi; ale w sercu swojem myśli o zdradzie.	Karoli1908Hu	24. Az ő beszédeivel másnak tetteti magát a gyűlöлő, holott az ő szívében gondol álnokságot.
RuSV1876	24 Устами своими притворяется враг, а в	БКуліш	24. Устами ворог придобряєсь, а в серцї

сердце своем замышляетковарство.

зраду він голубить.

FI33/38 25. Jos hän muuttaa suloiseksi äänensä, älä häntä usko, sillä seitsemän kauhistusta hänellä on sydämessä.

CPR1642 25. Cosca hän liehacoidze makeilla puhellians nijn älä usco händä: sillä seidzemen cauhistusta on hänen sydämesäns.

MLV19 25 Because he speaks graciously, do not believe him, for there are seven abominations in his heart.

Dk1871 25. Naar han gör sin Røst yndig, da tro ham ikke; Vederstyggeligheder i hans Hjerte.

PR1739 25. Kui ta omma heält armsaks teeb, siis ärra ussu tedda mitte; sest seitse hirmust asja on temma süddames.

Luther1912 25. Wenn er seine Stimme holdselig macht, so glaube ihm nicht; denn es sind sieben Greuel in seinem Herzen.

RV'1862 25. Cuando hablare amigablemente, no le creas; porque siete abominaciones están en

Biblia1776 25. Kuin hän liehakoitsee makeilla puheillansa, niin älä usko häntä; sillä seitsemän kauhistusta on hänen sydämessänsä.

KJV 25. When he speaketh fair, believe him not: for there are seven abominations in his heart.

KXII 25. Då han smeker med sitt mjuka tal, tro honom intet; ty sju styggelser äro uti hans hjerta.

LT 25. Kai jis kalba maloniai, netikék juo: jo širdyje yra septynios bjaurystės.

Ostervald-Fr 25. Quand il parlera gracieusement, ne le crois point; car il y a sept abominations dans son cœur.

SVV1770 25 Als hij met zijn stem smeekt, geloof hem niet, want zeven gruwelen zijn in zijn hart.

su corazón.

PL1881	25. Gdyć się ochotnym mową swą ukazuje, nie wierz mu: bo siedmioraka obrzydliwość jest w sercu jego.	Karoli1908Hu	25. Mikor kedvesen szól, ne bízzál ő hozzá; mert hét iszonyatosság van szívében.
RuSV1876	25 Если он говорит и нежным голосом, не верь ему, потому что семь мерзостей в сердце его.	БКуліш	25. Не вір йому, як він ласкавенько говорит, бо сїм гидот седить у його серцї.
FI33/38	26. Vihamielisyys kätkeytyy kavalasti, mutta seurakunnan kokouksessa sen pahuus paljastuu.	Biblia1776	26. Joka pitää salavihaa, tehdäksensä vahinkoa, hänen pahuutensa tulee ilmi kokouksissa.
CPR1642	26. Joca pitä sala wiha tehdäxens wahingota hänen pahudens tule ilmei cocouxisa.		
MLV19	26 Though his hatred cover itself with guile, his wickedness will be openly shown before the assembly.	KJV	26. Whose hatred is covered by deceit, his wickedness shall be shewed before the whole congregation.
Dk1871	26. Den, hvis Had skjult ved Bedrag, hans Ondskab skal blive aabenbaret i Forsamlingen.	KXII	26. Den som hat hemliga håller, till att göra skada, hans ondska skall den meniga man uppenbar varda.
PR1739	26. Wihkaminne kattab ennast petmissegä; agga temma tiggedus peab koggodusses ilmuma.	LT	26. Nors jis neapykantą slepia žodžiais, jo nedorybė paaškės tautos susirinkime.

Luther1912	26. Wer den Haß heimlich hält, Schaden zu tun, des Bosheit wird vor der Gemeinde offenbar werden.	Ostervald-Fr	26. La méchanceté de celui qui cache sa haine pour faire du mal, se découvrira dans l'assemblée.
RV'1862	26. Encúbrese el odio en el desierto: mas su malicia será descubierta en la congregación.	SVV1770	26 Wiens haat door bedrog bedekt is, diens boosheid zal in de gemeente geopenbaard worden.
PL1881	26. Nienawiść zdradliwie bywa pokryta; ale odkryta bywa złość jej w zgromadzeniu.	Karoli1908Hu	26. Elfedeztethetik a gyűlölség csalással; de nyilvánvalóvá lesz az Ő gonoszsága a gyülekezetben.
RuSV1876	26 Если ненависть прикрывается наедине, то откроется злоба его в народном собрании.	БКуліш	26. Хоч ненависть він тайно ховає, то відкриєсь злоба його серед громади.
FI33/38	27. Joka kuopan kaivaa, se itse siihen lankeaa; ja joka kiveä vierittää, sen päälle se takaisin vyörähtää.	Biblia1776	27. Joka kuopan kaivaa, hän lankee siihen, ja joka kiven vierittää, se kierittää sen itse päällensä.
CPR1642	27. Joca cuopan caiwa hän lange sijhen: ja joca kiwen wierittä hän sijhen idze combistu.		
MLV19	27 He who digs a pit will fall in it and he who rolls a stone, it will return upon him.	KJV	27. Whoso diggeth a pit shall fall therein: and he that rolleth a stone, it will return upon him.
Dk1871	27. Hvo som graver en Grav, gaa skal selv falde i den; og hvo som vælter en Sten op, paa	KKII	27. Den ena grop gör, han skall falla deruti; och den en sten välter, uppå honom skall

	ham skal den falde tilbage.		han komma.
PR1739	27. Kes auko kaewab, langeb issi senna sisse; ja kes kiwwi weretab teise peäle , selle peäle tulleb ta taggasi.	LT	27. Kas kasa duobę, pats ją jkrinta. Kas parita akmenj, ant to jis sugržta.
Luther1912	27. Wer eine Grube macht, der wird hineinfallen; und wer einen Stein wälzt, auf den wird er zurückkommen.	Ostervald-Fr	27. Celui qui creuse la fosse, y tombera, et la pierre retournera sur celui qui la roule.
RV'1862	27. El que cavare sima, en ella caerá; y el que revuelve la piedra, a él volverá.	SVV1770	27 Die een kuil graaft, zal er in vallen, en die een steen wentelt, op hem zal hij wederkeren.
PL1881	27. Kto drugiemu dól kopie, wpada weó; a kto kamieó toczy, na niego się obraca.	Karoli1908Hu	27. A ki vermet ás másnak, [12†] abba belé esik; és a ki felhengeríti a követ, arra gurul vissza.
RuSV1876	27 Кто роет яму, тот упадет в нее, и кто покатит вверх камень, к тому он воротится.	БКуліш	27. Хто яму вириє, сам упаде в неї, а хто котить каменя в гору, до того він і вернесь.
FI33/38	28. Valheellinen kieli vihaa omia ruhjomiansa, ja liukas suu saa turmiota aikaan.	Biblia1776	28. Petollinen kieli vihaa rangaistusta, ja suu, joka myötäkielin puhuu, saattaa kadotukseen.
CPR1642	28. Petollinen kieli wiha rangaistusta: ja suu joca myötäkielin puhu saatta cadotuxeen.		
MLV19	28 A lying tongue hates those whom it has	KJV	28. A lying tongue hateth those that are

wounded and a flattering mouth works ruin.

afflicted by it; and a flattering mouth worketh ruin.

Dk1871 28. En falsk Tunge hader dem, som den har knust, og en glat Mund bereder Fald.

KXII 28. En falsk tunga hatar den henne straffar, och en smeken mun kommer förderf åstad.

PR1739 28. Walskusse keel wihkab neid, kes temmast mahharöhhutud, ja libbe keel lükkab mahha.

LT 28. Meluojantis liežuvis nekenčia tū, kurie nuo jo nukenčia. Pataikaujanti burna sukelia prazūtj.

Luther1912 28. Eine falsche Zunge haßt den, der sie straft; und ein Heuchelmaul richtet Verderben an.

Ostervald-Fr 28. La langue fausse hait celui qu'elle a abattu, et la bouche qui flatte fait tomber.

RV'1862 28. La falsa lengua al que atormenta aborrece; y la boca lisongera hace resbaladero.

SVV1770 28 Een valse tong haat degenen, die zij verbrijzelt; en een gladde mond maakt omstoting.

PL1881 28. Człowiek języka kłamliwego ma utrapienie w nienawiści, a usta łagodne przywodzą do upadku.

Karoli1908Hu 28. A hazug nyelv gyűlöli az általa megrontott embert, és a hízelkedő száj romlást szerez.

RuSV1876 28 Лживый язык ненавидит уязвляемых им, и льстивые уста готовят падение.

БКуліш 28. Зрадливий язык ненавидить тих, кого він ранить, і лестючі слова погибель готовують.

27 luku

Hiskian miesten kokoamat Salomon sananlaskut;
jatkoa: Lauselmia elämän eri aloilta.

FI33/38 1. Älä huomispäivästä kersku, sillä et tiedä,
mitä mikin päivä synnyttää.

CPR1642 1. ÄLÄ kehu sinuas huomenesta päiwästä: sillä
et sinä tiedä mitä tänäpän tapahtuu.

MLV19 1 Do not boast in yourself of tomorrow,
because you do not know what a day may
bring forth.

Dk1871 1. Ros dig ikke af den Dag i Morgen; thi du ved
ikke, hvad Dagen vil føde.

PR1739 1. Ärra kiitle homsest pääwast, sest sinna ei tea
mitte, mis se pääw sadab.

Luther1912 1. Rühme dich nicht des morgenden Tages;
denn du weißt nicht, was heute sich begeben
mag.

RV'1862 1. NO te alabes del día de mañana; porque no
sabes que parirá el día.

Biblia1776 1. Älä kehu huomisesta päivästä; sillä et sinä
tiedä, mitä tänäpänä tapahtuu.

KJV 1. Boast not thyself of to morrow; for thou
knowest not what a day may bring forth.

KKII 1. Beröm dig icke af morgondagen; ty du
vetst icke hvad i dag hända kan.

LT 1. Nesigirk rytdiena, nes nežinai, ką ji tau
atneš.

Ostervald-Fr 1. Ne te vante point du jour du lendemain;
car tu ne sais pas ce que ce jour peut
enfanter.

SVV1770 1 Beroem u niet over den dag van morgen;
want gjij weet niet, wat de dag zal baren.

PL1881 1. Nie chlub się ze dnia jutrajszego; bo nie

Karoli1908Hu 1. Ne dicsekedjél a holnapi [1+] nappal;

	wiesz, coć przyniesie dzieó dzisiejszy.		mert nem tudod, mit hoz a nap tereád.
RuSV1876	1 Не хвались завтрашним днем, потому что не знаешь, что родит тот день.	БКуліш	1. Не хвались завтрушним днем, не знаєш бо, що той день уродить.
FI33/38	2. Kehukoon sinua toinen, ei oma suusi; vieras, eikä omat huulesi.	Biblia1776	2. Anna toisen sinuas kijtää ja ei sinun oma suus: muucalaisen ja ei omain huuldes.
CPR1642	2. Anna toisen sinuas kijtää ja ei sinun oma suus: muucalaisen ja ei omain huuldes.		
MLV19	2 Let another man praise you and not your own mouth, a stranger and not your own lips.	KJV	2. Let another man praise thee, and not thine own mouth; a stranger, and not thine own lips.
Dk1871	2. Lad en fremmed rose dig og ikke din egen Mund; en anden og ikke dine egne Læber!	KXII	2. Låt en annan lofva dig, och icke din mun; en främmande, och icke dina egna läppar.
PR1739	2. Kiitko sind teine, agga ei mitte so omma su; üks woöras, agga mitte so ennese uled.	LT	2. Tegul kitas giria tave, o ne tavo burna; svetimas, bet ne tavo lūpos.
Luther1912	2. Laß dich einen andern loben, und nicht deinen Mund, einen Fremden, und nicht deine eigenen Lippen.	Ostervald-Fr	2. Qu'un autre te loue, et non pas ta propre bouche; que ce soit un étranger, et non tes lèvres.
RV'1862	2. Alábete el extraño, y no tu boca: el ajeno, y no tus labios.	SVV1770	2 Laat u een vreemde prijzen, en niet uw mond; een onbekende, en niet uw lippen.
PL1881	2. Niechaj cię kto inny chwali, a nie usta twoje; Karoli1908Hu obcy, a nie wargi twoje.	2. Dicsérjen meg téged más, és ne a te szájad; az idegen, és ne a te ajkaid.	

SANANLASKUT

RuSV1876	2 Пусть хвалит тебя другой, а не уста твои, – чужой, а не язык твой.	БКуліш	2. Нехай вихвалює тебе хто другий, а не твої уста, - чужий, а не твій язик.
FI33/38	3. Raskas on kivi ja painava hiekka, mutta molempia raskaampi hullun suuttumus.	Biblia1776	3. Kivi on raskas ja santa painaa; vaan tyhmän viha on raskaampi kuin ne molemmat.
CPR1642	3. Kiwi on rascas ja sanda paina waan tyhmän wiha on rascambi cuin ne molemmat.		
MLV19	3 A stone is heavy and the sand weighty, but a fool's provocation is heavier than both.	KJV	3. A stone is heavy, and the sand weighty; but a fool's wrath is heavier than them both.
Dk1871	3. Stenen er svar, og Sandet er tungt; men Daarens Fortørnelse er svarere end begge.	KXII	3. Stenen är svår, och sanden är tung; men ens dåras vrede är svårare än de både.
PR1739	3. Kiwwil on kül raskus, ja liwal omma koorm; agga meletuma melepaahandus on raskem kui need mollemad.	LT	3. Akmuo ir smėlis yra sunkūs, bet kvailio pyktis yra sunkesnis už abu.
Luther1912	3. Stein ist schwer und Sand ist Last; aber des Narren Zorn ist schwerer denn die beiden.	Ostervald-Fr	3. La pierre est pesante, et le sable est lourd; mais la colère d'un insensé est plus pesante que l'un et l'autre.
RV'1862	3. Pesada es la piedra, y la arena pesa: mas la ira del insensato es más pesada que ámbas cosas.	SVV1770	3 Een steen is zwaar, en het zand gewichtig; maar de toornigheid des dwazen is zwaarder dan die beide.
PL1881	3. Ciężki jest kamień, i piasek ważny; ale	Karoli1908Hu	3. Nehézség van a köben, és teher a

	gniew głupiego cięższy, niż to oboje.		fövényben; de a bolondnak haragja nehezebb mind a kettőnél.
RuSV1876	3 Тяжел камень, весок и песок; но гнев глупца тяжелее их обоих.	БКуліш	3. Важке каміннє, а пісок так само, та гнів дурного обое переважить.
FI33/38	4. Kiukku on julma, viha on niinkuin tulva; mutta kuka voi kestäää luulevaisuutta?	Biblia1776	4. Viha on julma kappale ja karvas mieli on myrsky; ja kuka taitaa olla kateutta vastaan?
CPR1642	4. Wiha on julma cappale ja carwas mieli on myrsky ja cuca taita olla waino wastan?		
MLV19	4 Wrath is cruel and anger is overwhelming, but who is able to stand before jealousy?	KJV	4. Wrath is cruel, and anger is outrageous; but who is able to stand before envy?
Dk1871	4. Hidsighed er grum, og Vrede strømmer over; men hvo kan staa for Skinsyge?	KXII	4. Vrede är en grym ting, och harm är en storm; och ho kan bestå för afund?
PR1739	4. Tulline wihha on wägga hirmus, ja wihha on kui wee-tousminne; agga kes woib kahtlase abbiello mehhe mele ees seista?	LT	4. Rūstybė yra žiauri, pyktis nesuvaldomas, bet kas gali atsispirti pavydai?
Luther1912	4. Zorn ist ein wütig Ding, und Grimm ist ungestüm; aber wer kann vor dem Neid bestehen?	Ostervald-Fr	4. La colère est cruelle; et la fureur est comme une inondation; mais qui pourra subsister devant la jalouse?
RV'1862	4. Cruel es la ira; e impetuoso el furor: ¿mas quién parará delante de la envidia?	SVV1770	4 Grimmigheid en overloping van toorn is wreedheid; maar wie zal voor nijdigheid bestaan?

SANANLASKUT

PL1881	4. Okrutnyć jest gniew, i nagła popędliwość; ale przed zazdrością któż się ostoi?	Karoli1908Hu	4. A búsulásban kegyetlenség van, és a haragban áradás; de ki állhatna meg az irígység előtt?
RuSV1876	4 Жесток гнев, неукротима ярость; но кто устоит против ревности?	БКуліш	4. Жорстокий гнів, палка і лютість, та проти ревності хто встояти зможе?
FI33/38	5. Parempi julkinen nuhde kuin salattu rakkaus.	Biblia1776	5. Julkinen kuritus on parempi kuin salainen rakkaus.
CPR1642	5. Julkinen curitus on parembi cuin salainen rackaus.		
MLV19	5 Better is open rebuke than love that is hidden.	KJV	5. Open rebuke is better than secret love.
Dk1871	5. Aabenbar Irettesættelse er bedre end skjult Kærlighed.	KXII	5. Uppenbara straff är bättre än hemlig kärlek.
PR1739	5. Awwalik nomiminne on parrem, kui sallalik armastus.	LT	5. Geriau yra viešas įspėjimas negu slapta meilė.
Luther1912	5. Offene Strafe ist besser denn heimliche Liebe.	Ostervald-Fr	5. Une réprimande ouverte vaut mieux qu'une amitié cachée.
RV'1862	5. Mejor es la reprensión manifiesta, que el amor oculto.	SVV1770	5 Openbare bestrafting is beter dan verborgene liefde.
PL1881	5. Lepsza jest przymówka jawną, niżeli miłość skryta.	Karoli1908Hu	5. Jobb a nyilvánvaló dorgálás a titkos szeretetnél.

RuSV1876 5 Лучше открытое обличение, нежели скрытая любовь.

БКуліш 5. Докір явний багато ліпший, аніж укрита любовь.

FI33/38 6. Ystävän lyönnit ovat luotettavat, mutta vihamiehen suutelot ylenpalttiset.

Biblia1776 6. Hyvänsuovan haavat ovat paremmat kuin petolliset vainoojain suunantamiset.

CPR1642 6. Hywän suowan haawat oват paremmat cuin petolliset wainojan suunandamiset.

MLV19 6 Faithful are the wounds of a friend, but the kisses of an enemy are abundant.

KJV 6. Faithful are the wounds of a friend; but the kisses of an enemy are deceitful.

Dk1871 6. Saar af en Elsker ere velmente, men den hadefuldes Kys ere rigelige.

KXII 6. Älskarens slag äro trofast; men hatarens kyssande bedrägeligt.

PR1739 6. Ustawad on need hawad, mis armastaja käest on; agga selle su-andmissed, kes wiikab, on pettised.

LT 6. Žaizdos nuo draugo yra geriau negu klastingas priešo pabučiavimas.

Luther1912 6. Die Schläge des Liebhabers meinen's recht gut; aber die Küsse des Hassers sind gar zu reichlich.

Ostervald-Fr 6. Les blessures faites par celui qui aime, sont fidèles; mais les baisers de celui qui hait sont trompeurs.

RV'1862 6. Fieles son las heridas del que ama; e importunos los besos del que aborrece.

SVV1770 6 De wonderen des liefhebbers zijn getrouw; maar de kussingen des haters zijn af te bidden.

PL1881 6. Lepsze są rany od przyjaciela, niż łagodne całowanie człowieka nienawidzącego.

Karoli1908Hu 6. Jószándékból valók a barátságos embertől vett sebek; [2†] és temérdek a gyűlölőnek

			csókja.
RuSV1876	6 Искренни укоризны от любящего, и лживы поцелуи ненавидящего.	БКуліш	6. Ліпші щирі догани від люблячого, аніж зрадливі поцілуї від того, що ненавидить.
FI33/38	7. Kylläinen polkee hunajaakin, nälkäiselle on kaikki karvaskin makeata.	Biblia1776	7. Ravittu sielu polkee hunajaa; vaan isoovaiselle sielulle ovat kaikki karvaatkin makiat.
CPR1642	7. Rawittu sielu polke hunajata waan isowaiselle sielulle owat caicki carwatkin makiat.		
MLV19	7 The full soul loathes a honeycomb, but to the hungry soul every bitter thing is sweet.	KJV	7. The full soul loatheth an honeycomb; but to the hungry soul every bitter thing is sweet.
Dk1871	7. En mæt Sjæl vrager Honningkage; men alt besk er sødt for en hunrig Sjæl.	KKII	7. En mätt själ trampar väl på hannogskakona; men ene hungrogo själ är allt bittert sött.
PR1739	7. Se hing kelle köht täis, tallab kül kerjemet ärra; agga sel hingel, kel nälg on, on keik kibbe maggus.	LT	7. Sotus ir medaus nevalgo, o alkanam ir kartus daiktas yra saldus.
Luther1912	7. Eine satte Seele zertritt wohl Honigseim; aber einer hungrigen Seele ist alles Bittere süß.	Ostervald-Fr	7. Celui qui est rassasié, foule aux pieds les rayons de miel; mais celui qui a faim trouve doux même ce qui est amer.
RV'1862	7. El alma harta huella el panal de miel: mas al	SVV1770	7 Een verzadigde ziel vertreedt het

alma hambrienta todo lo amargo es dulce.

honigzeem; maar aan een hongerige ziel is alle bitter zoet.

PL1881 7. Dusza nasycona i plastr miodu podepcze;
ale głodnej duszy i gorzkość wszelaka słodka.

Karoli1908Hu 7. A jöllakott ember még a lépesmézet is megtapodja; de az éhes embernek minden keserű édes.

RuSV1876 7 Сытая душа попирает и сот, а голодной
душе все горькое сладко.

БКуліш 7. Хто ситий, наступить і на крижку з медом, а голодній душі й греке - солодке.

FI33/38 8. Kuin pesästään paennut lintu, on mies
paossa kotipaikoiltaan.

Biblia1776 8. Niinkuin lintu, joka pesästäänsä kulkee,
niin on se mies, joka siastansa siirtää.

CPR1642 8. Nijncuin lindu joca pesästääns culke nijn on
se joca siastans sijrtää.

MLV19 8 As a bird that wanders from her nest, so is a
man who wanders from his place.

KJV 8. As a bird that wandereth from her nest,
so is a man that wandereth from his place.

Dk1871 8. Ligesom en Spurv, der flagrer om borte fra
sin Rede, saa er en Mand, der vanker omkring
borte fra sit Sted.

KXII 8. Såsom en fogel, den ifrå sitt näste viker,
alltså är den som ifrå sitt rum viker.

PR1739 8. Otsego lind, kes ommast pessast lähhäb
hulkuma; nenda on se mees, kes ommast
paigast ärrälähhäb hulkuma.

LT 8. Žmogus, palikęs savo vietą, yra kaip
paukštis, išskridęs iš lizdo.

Luther1912 8. Wie ein Vogel, der aus seinem Nest weicht,
also ist, wer von seiner Stätte weicht.

Ostervald-Fr 8. Tel qu'est un oiseau qui erre loin de son
nid, tel est l'homme qui s'éloigne de sa

			demeure.
RV'1862	8. Cual es el ave que se va de su nido, tal es el hombre que se va de su lugar.	SVV1770	8 Gelijk een vogel is, die uit zijn nest omdoolt, also is een man, die omdoolt uit zijn plaats.
PL1881	8. Jako ptak odlatuje od gniazda swojego: tak człowiek odchodzi od miejsca swego.	Karoli1908Hu	8. Mint a madárka, ki elbujdosott fészkétől, olyan az ember, a ki elbujdosott az œ lakóhelyétől.
RuSV1876	8 Как птица, покинувшая гнездо свое, так человек, покинувший местосвое.	БКуліш	8. Як пташка, що гніздо покине, так само й чоловік, що місце своє покинув.
FI33/38	9. Ölly ja suitsuke ilahuttavat sydämen; samoin ystävän hellyys, alittiisti neuvoja antavainen.	Biblia1776	9. Voiteesta ja suitsutuksesta sydän iloitsee, ja ystävän hyvä neuvo on sielulle otollinen.
CPR1642	9. Woitesta ja suidzutuxesta sydäin iloidze ja ystäwän hywä neuwo on sielulle otollinen.		
MLV19	9 Oil and perfume rejoice the heart, so too the sweetness of a man's friend by hearty counsel.	KJV	9. Ointment and perfume rejoice the heart: so doth the sweetness of a man's friend by hearty counsel.
Dk1871	9. Olie og Røgelse glæde Hjertet, og en Vens Sødhed glæder, naar den kommer fra hans Sjæls Raad.	KKII	9. Hjertat fröjdar sig af salvo och rökverk; men en vän är behaglig för själenes råds skull.
PR1739	9. Ölli ja suitsetamisse-rohhi römustab süddant; nenda ka on kellegi söbber maggus	LT	9. Draugo žodžiai ir nuoširdūs patarimai gaivina širdj kaip aliejai ir brangūs kvepalai.

süddame nou pärrast.

Luther1912 9. Das Herz erfreut sich an Salbe und Räuchwerk; aber ein Freund ist lieblich um Rats willen der Seele.

RV'1862 9. El ungüento y el sahumerio alegran el corazón; y el amigo al hombre con el consejo dado de ánimo.

PL1881 9. Jako maść i kadzenie uvesela serce: tak słodkość przyjaciela uvesela więcej, niż własna rada.

RuSV1876 9 Масть и курение радуют сердце; так сладок всякому друг сердечным советом своим.

FI33/38 10. Ystäväsi ja isäsi ystävää älä hylkää, äläkä hätäpäivänäsi mene veljesi taloon: parempi läheinen naapuri kuin kaukainen veli.

CPR1642 10. Älä hyljä sinun ystävätäs ja sinun Isäs ystävitä ja älä mene veljes huoneseen cosca sinun wäärin käy: sillä parembi on kylänmies joca läsnä on cuin weli joca taambana on.

MLV19 10 Do not forsake your own friend and your

Ostervald-Fr 9. L'huile et le parfum réjouissent le cœur; telle est la douceur d'un ami dont le conseil vient du cœur.

SVV1770 9 Olie en reukwerk verblijdt het hart; also is de zoetigheid van iemands vriend, vanwege den raad der ziel.

Karoli1908Hu 9. Mint a kenet és jó illat megvídámítja a szívet: úgy az ó barátjának édes szavai is, melyek lelke tanácsából valók.

БКуліш 9. Masti й пахощі радують серце: такий же й друг солодкий, що з серця раду юділяє.

Biblia1776 10. Älä hylkää ystävääs, ja isäs ystäviä, ja älä mene veljes huoneesen, kuin sinun väärin käy; sillä parempi on kylänmies, joka läsnä on, kuin veli, joka taampana on.

KJV 10. Thine own friend, and thy father's

father's friend. And do not go to your brother's house in the day of your calamity. Better is a neighbor nearby than a brother far off.

friend, forsake not; neither go into thy brother's house in the day of thy calamity: for better is a neighbour that is near than a brother far off.

Dk1871 10. Forlad ikke din Ven og din Faders Ven, og gak ikke i din Broders Hus paa din Nøds Dag; hedre er en Nabo nær hos end en Broder langt borte.

KXII 10. Din vän och dins faders vän förlåt icke, och gack icke uti dins broders hus, när dig illa går; ty en granne vid handena är bättre, än en broder långt borta.

PR1739 10. Omma söbra ja omma issa söbra ärra jätta mitte mahha; ja ärra tulle omma wenna kotta omma hukkatusse aial: naber , kes liggi, on parrem kui wend, kes emal.

LT 10. Neprarask savo draugo ir tévo draugo. Nelaimės dieną neik j brolio namus. Kaimynas arti geriau negu brolis toli.

Luther1912² 10. Deinen Freund und deines Vaters Freund verlaß nicht, und gehe nicht ins Haus deines Bruders, wenn dir's übel geht; denn dein Nachbar in der Nähe ist besser als dein Bruder in der Ferne.

Ostervald-Fr 10. Ne quitte point ton ami, ni l'ami de ton père, et ne va point dans la maison de ton frère au jour de ta détresse; car un bon voisin qui est près, vaut mieux qu'un frère qui est loin.

RV'1862 10. No dejes a tu amigo, ni al amigo de tu padre: ni entres en casa de tu hermano el día de tu aflicción: mejor es el vecino cercano, que el hermano lejano.

SVV1770 10 Verlaat uw vriend, noch den vriend uws vaders niet; en ga ten huize uws broeders niet op den dag van uw tegenspoed. Beter is een gebuur die nabij is, dan een broeder, die verre is.

PL1881 10. Przyjaciela twego, i przyjaciela ojca twego

Karoli1908Hu 10. A te barátodat, [3†] és a te atyádnak

nie opuszczaj, a do domu brata twego nie wchodź w dzieó utrapienia twego; bo lepszy sąsiad bliski, niż brat daleki.

RuSV1876 10 Не покидай друга твоего и друга отца твоего, и в дом брата твоего не ходи в день несчастья твоего: лучше сосед вблизи, нежели брат вдали.

FI33/38 11. Viisastu, poikani, ja ilahuta minun sydämeni, niin minä voin antaa herjaajalleni vastauksen.

CPR1642 11. Ole wijsas poican nijn minun sydämen iloidze: että minä taitaisin wastata sitä joca minua pilcka.

MLV19 11 My son, be wise and make my heart glad, that I may answer he who reproaches me.

Dk1871 11. Vær viis, min Søn! og glæd mit Hjerte, paa det jeg kan svare den, som forhaaner mig.

PR1739 11. Olle tark, mo poeg, ja römusta mo süddat, et ma middagi woin wastata sellele, kes mind laimab.

barátját el ne hagyd, és a te atyádfiának házába be ne menj nyomorúságodnak idején. Jobb a közel való szomszéd a messze való atyafinál.

БКуліш 10. Не покидай своего, нї батькового друга, і в братів дом не йди в лиху твою годину: Лїпший сусїд близький, анїж брат далеко.

Biblia1776 11. Ole viisas, poikani, ja iloita sydämeni, että minä taitaisin vastata sitä, joka minua pilkkaa.

KJV 11. My son, be wise, and make my heart glad, that I may answer him that reproacheth me.

KKII 11. Var vis, min son, så gläder sig mitt hjerta, så vill jag svara honom, som mig försmäder.

LT 11. Mano sūnau, būk išmintingas ir pradžiugink mano širdj, kad galėčiau atsakyti tam, kuris man priekaištauja.

Luther1912	11. Sei weise, mein Sohn, so freut sich mein Herz, so will ich antworten dem, der mich schmäht.	Ostervald-Fr	11. Mon fils, sois sage, et réjouis mon cœur, et je pourrai répondre à celui qui me fera des reproches.
RV'1862	11. Sé sabio, o! hijo mío, y alegra mi corazón; y tendré que responder al que me deshonrare.	SVV1770	11 Zijt wijs, mijn zoon, en verblijd mijn hart; opdat ik mijn smader wat te antwoorden heb.
PL1881	11. Bądź mądrym, synu mój! a ujeszaj serce moje, abym miał co odpowiedzieć temu, któryby mi urągał.	Karoli1908Hu	11. Légy bölcs fiam, [4†] és vídámítsd meg az én szívemet; hogy megfelelhessek annak, a ki engem ócsárol.
RuSV1876	11 Будь мудр, сын мой, и радуй сердце мое; и я буду иметь, что отвечать злословящему меня.	БКуліш	11. Розумен будь, сину, втішай мое серце, щоб знат я, що мені злоріці відказати.
FI33/38	12. Mielevä näkee vaaran ja kätkeytyy, mutta yksinkertaiset kävät kohti ja saavat vahingon.	Biblia1776	12. Viisas näkee vaaran, ja lymyttää itsensä; vaan tyhmät menevät siihen, ja saavat vahingon.
CPR1642	12. Wijsas mies näke waaran ja lymyttä idzens: waan tyhmät menewät sijhen ja saawat wahingon.		
MLV19	12 A prudent man sees the evil and hides himself. The simple pass on and suffer for it.	KJV	12. A prudent man foreseeth the evil, and hideth himself; but the simple pass on, and are punished.

SANANLASKUT

Dk1871	12. Den kloge saa Ulykken og skjulte sig; men de uerfarne gik frem og maatte bøde.	KXII	12. En vis man ser det onda, och gömmer sig undan; men de fåkunnige gå derigenom, och få skada.
PR1739	12. Hea oidoga innimenne nääb önnetust, ja lähhäb eest warjule; agga rummalad lähhäwad omma teed, ja neid nuhheldakse.	LT	12. Supratingas numato pavoju ir pasislepia, o neišmanėlis eina ir nukenčia.
Luther1912	12. Ein Kluger sieht das Unglück und verbirgt sich; aber die Unverständigen gehen hindurch und leiden Schaden.	Ostervald-Fr	12. L'homme bien avisé prévoit le mal, et se met à l'abri; mais les simples passent outre et en portent la peine.
RV'1862	12. El avisado ve el mal, y escóndese: mas los simples pasan, y llevan el daño.	SVV1770	12 De kloekzinnige ziet het kwaad, en verbergt zich; de slechten gaan henen door, en worden gestraft.
PL1881	12. Ostrożny, upatrując złe, ukrywa się; ale prostak wprost idąc, w szkodę popada.	Karoli1908Hu	12. Az eszes meglátja a bajt, elrejti magát; az [5+] esztelenek neki mennek, kárát vallják.
RuSV1876	12 Благоразумный видит беду и укрывается; а неопытные идут вперед и наказываются.	БКуліш	12. Розважливий бачить лиху й ховається, а недосвідні простаки гонять вперед, і в біду попадають.
FI33/38	13. Ota siltä vaatteet, joka toista takasi, ja ota häneltä pantti vieraan naisen tähdien.	Biblia1776	13. Ota hänen vaatteensa, joka toisen takaa, ja ota häneltä pantti muualaisen edestä.
CPR1642	13. Ota hänen waattens joca toisen edestä hywä on ja ota häneldä pantti muusalaisen edestä.		

MLV19	13 Take his garment that (it is) a surety for a stranger and hold him in pledge who is a surety for a strange woman.	KJV	13. Take his garment that is surety for a stranger, and take a pledge of him for a strange woman.
Dk1871	13. Naar en gaar i Borgen for en fremmed, tag saa hans Klæder, og tag Pant af ham for den fremmede Kvindes Skyld.	KKII	13. Tag honom sin klädnad bort, som för en annan i borgan går, och panta honom för dens främmandes skull.
PR1739	13. Kui kegi woöra eest käemehheks heitnud, siis wötta selle ride ärra, ja woöra wölla pärrast wötta panti temma käest.	LT	13. Paimk apdarą iš to, kas laidavo už svetimą, ir turėk užstatą iš suvedžiotojo.
Luther1912	13. Nimm dem sein Kleid, der für einen andern Bürge wird, und pfände ihn um der Fremden willen.	Ostervald-Fr	13. Quand quelqu'un aura cautionné un étranger, prends son vêtement; exige de lui un gage, à cause des étrangers.
RV'1862	13. Quítale su ropa, porque fió al extraño; y por la extraña, préndale.	SVV1770	13 Als iemand voor een vreemde borg geworden is, neem zijn kleed, en pand hem voor een onbekende vrouw.
PL1881	13. Weźmij szatę tego, któryć ręczył za obcego; a od tego, który ręczył za cudzoziemkę, weźmij zastaw jego.	Karoli1908Hu	13. Vedd el a ruháját, mert [6+] kezes lett másért, és az idegenért zálogold meg.
RuSV1876	13 Возьми у него платье его, потому что он поручился за чужого, и за стороннего возьми от него залог.	БКуліш	13. Бери з нього платтє, він бо за чужого ручався, й за стороннього бери застав у нього!

FI33/38	14. Joka siunaa ystävänsä isoäänisesti aamulla varhain, sille se luetaan kiroukseksi.	Biblia1776	14. Joka lähimmäistänsä siunaa korkialla äänellä, ja nousee varhain, se luetaan hänelle kiroukseksi.
CPR1642	14. Joca lähimmäistäns siuna corkialla änällä ja nouse warahin: se luetan hänelle kirouxexi.		
MLV19	14 He who graces his friend with a loud voice, rising early in the morning, it will be considered a curse to him.	KJV	14. He that blesseth his friend with a loud voice, rising early in the morning, it shall be counted a curse to him.
Dk1871	14. Hvo som velsigner sin Næste med høj Røst aarle om Morgenens, ham skal det regnes for en Forbandelse.	KXII	14. Den sin nästa med höga röst välsignar, och står bittida upp, det varder honom för en banno räknadt.
PR1739	14. Kes omma liggi mest sure heälega warra hoñiko kidab, sedda arwatakse temmale ärrawandumisseks.	LT	14. Kas atsikélęs anksti rytą garsiai laimina savo draugą, tai bus jam jskaitya prakeikimu.
Luther1912	14. Wenn einer seinen Nächsten des Morgens früh mit lauter Stimme segnet, das wird ihm für einen Fluch gerechnet.	Ostervald-Fr	14. Celui qui bénit son ami à haute voix, de bon matin, sera considéré comme s'il le maudissait.
RV'1862	14. El que bendice a su amigo a alta voz madrugando de mañana, por maldición se le contará.	SVV1770	14 Die zijn vriend zegent met luider stem, zich des morgens vroeg opmakende, het zal hem tot een vloek gerekend worden.
PL1881	14. Temu, który przyjacielowi swemu wielkim głosem rano wstawając błogosławi, poczytane	Karoli1908Hu	14. A ki nagy hangon áldja az ō barátját, reggel jó idején felkelvén; átokul

	to będzie za przekleństwo.		tulajdoníttatik néki.
RuSV1876	14 Кто громко хвалит друга своего с раннего утра, того сочтут за злословяющего.	БКуліш	14. Хто з ранку раннього товариша, знай, хвалити, про того думають, що се його він судить.
FI33/38	15. Räystäästä tippuva vesi sadepäivänä ja toraisa vaimo ovat yhdenveroiset.	Biblia1776	15. Riitainen vaimo, ja alinomainen tiukkuminen suuresta sateesta, nämät oikein yhteen verrataan.
CPR1642	15. Rijtainen waimo ja alinomainen tiuckuminen suuresta satesta nämät oikein yhten verratan.		
MLV19	15 A continual dropping in a very rainy day and a contentious woman are alike.	KJV	15. A continual dropping in a very rainy day and a contentious woman are alike.
Dk1871	15. Et vedholdende Tagdryp paa en Regndag og en trættekær Kvinde ligne hinanden.	KKII	15. En tråtosam qvinna, och ett stadigt drypande då fast regnar, varda väl vid hvarannan liknad.
PR1739	15. Järgne läbbitilkuminne sao aial, ja riakas naene, need on ühhesuggused.	LT	15. Varvantis stogas lietingą dieną ir vaidinga moteris yra panašūs.
Luther1912	15. Ein zänkisches Weib und stetiges Triefen, wenn's sehr regnet, werden wohl miteinander verglichen.	Ostervald-Fr	15. Une gouttière continue au temps d'une grosse pluie, et une femme querelleuse, c'est tout un.
RV'1862	15. Gotera continua en tiempo de lluvia, y la mujer rencillosa son semejantes.	SVV1770	15 Een gedurige druiping ten dage des slagregens en een kijfachtige huisvrouw zijn

even gelijk.

PL1881	15. Kapanie ustawiczne w dzieó gwałtownego deszczu, i żona swarliwa są sobie podobni;	Karoli1908Hu	15. A sebes záporeső idején való szüntelen [7†] csepegés, és a morgó asszonyember hasonlók.
RuSV1876	15 Непрестанная капель в дождливый день и сварливая жена – равны:	БКуліш	15. Безнастанне капаннє з криші у негоду, а жінка сварлива - вони одно;
FI33/38	16. Joka tahtoo hänet salassa pitää, se tuulta salassa pitää, se tavoittaa öljyä oikeaan käteensä.	Biblia1776	16. Joka häntä tahtoo kätkeä, hän käsittlee tuulta, ja pivo öljyä kädessänsä.
CPR1642	16. Joca händä holho hän käsittele tuulda ja piwo öljyä kädesäns.		
MLV19	16 He who would restrain her restrains the wind and his right hand encounters oil.	KJV	16. Whosoever hideth her hideth the wind, and the ointment of his right hand, which bewrayeth itself.
Dk1871	16. Hver som søger at skjule hende, skjuler Vind, og hans højre Haand griber i Olie.	KXII	16. Den henne uppehåller, han håller väder, och vill fatta oljona med handene.
PR1739	16. Kes tedda püab sallaja piddada, se peab tuult sallaja, ja omma parrema peoga ölli, mis annab ennast tunda.	LT	16. Kas nori ją sulaikyti yra kaip tas, kas galvoja sustabdyti vėją arba išlaikyti saujoje aliejų.
Luther1912	16. Wer sie aufhält, der hält den Wind und will das Öl mit der Hand fassen.	Ostervald-Fr	16. Qui veut la retenir essaie d'arrêter le vent et de saisir de l'huile de sa main.

SANANLASKUT

RV'1862	16. El que la escondió, escondió el viento; porque el aceite en su mano derecha clama.	SVV1770	16 Elkeen, die haar verbergt, zou den wind verbergen, en de olie zijner rechterhand, die roept.
PL1881	16. Kto ją kryje, kryje wiatr, a wonią wyda; jako olejek wonny w prawej ręce jego.	Karoli1908Hu	16. Valaki el akarja azt rejteni, szelet rejt el, és az ó jobbja olajjal találkozik.
RuSV1876	16 кто хочет скрыть ее, тот хочет скрыть ветер и масть в правой руке своей, дающую знать о себе.	БКуліш	16. Хто хоче здружати її, той намагається з'упинити вітра, та сховати в руці оливу, що дає знати про себе.
FI33/38	17. Rauta rautaa hioo, ja ihminen toistansa hioo.	Biblia1776	17. Veitsi hioo veitsen, ja mies teroittaa ystävänsä.
CPR1642	17. Weidzi teroitta weidzen ja mies miehen.		
MLV19	17 Iron sharpens iron, so a man sharpens the countenance of his friend.	KJV	17. Iron sharpeneth iron; so a man sharpeneth the countenance of his friend.
Dk1871	17. Jern skærpes ved Jern, og en Mand skærpes over for hans Næstes Ansigt.	KKII	17. En knif hvetter den andra, och en man den andra.
PR1739	17. Rauda tehhakse rauaga terrawaks, ja mehhe wihha kihhutakse ta liggimesse wihha läbbi.	LT	17. Kaip geležis galanda geležj, taip žmogus aštrina savo draugą.
Luther1912	17. Ein Messer wetzt das andere und ein Mann den andern.	Ostervald-Fr	17. Comme le fer aiguise le fer, ainsi un homme en aiguise un autre.

SANANLASKUT

RV'1862	17. Hierro con hierro se aguza; y el hombre aguaza el rostro de su amigo.	SVV1770	17 Ijzer scherpt men met ijzer; also scherpt een man het aangezicht zijs naasten.
PL1881	17. Żelazo żelazem bywa naostrzone; tak mąż zaostrza oblicze przyjaciela swego.	Karoli1908Hu	17. Miképen egyik vassal a másikat élesítik, a képen az ember élesíti az Ő barátjának orczáját.
RuSV1876	17 Железо железо острит, и человек изощряет взгляд друга своего.	БКуліш	17. Як залїзо гострить залїзо, так гострить чоловік зір друга свого.
FI33/38	18. Joka viikunapuuta hoitaa, saa syödä sen hedelmää; ja joka isännästäänsä vaarin pitää, se tulee kunniaan.	Biblia1776	18. Joka fikunapuunsa varjelee, se syö siitä hedelmän, ja joka herraansa vartioitsee, se kunnioitetaan.
CPR1642	18. Joca hänen Ficunapuuns warjеле häň syä sijtä hedelmän: ja joca hänen Herrans wartioidze häň cunnioitetan.		
MLV19	18 He who keeps the fig tree will eat the fruit of it and he who regards his master will be honored.	KJV	18. Whoso keepeth the fig tree shall eat the fruit thereof: so he that waiteth on his master shall be honoured.
Dk1871	18. Hvo, som bevarer et Figentræ, skal æde Frugt deraf, og hvo der tager Vare paa sin Herre, skal æres.	KKII	18. Den sitt fikonaträ bevarar, han äter frukten deraf; och den sin herra bevarar, han värder ärad.
PR1739	18. Kes omma wigipu hoiab, saab temma wilja süa, ja kes omma issandat hoiab, tedda auustakse.	LT	18. Kas prižiūri figmedj, valgo jo vaisių; kas laukia šeimininko, sulaukia pagarbos.

Luther1912	18. Wer seinen Feigenbaum bewahrt, der ißt Früchte davon; und wer seinen Herrn bewahrt, wird geehrt.	Ostervald-Fr	18. Celui qui garde le figuier, mangera de son fruit; ainsi celui qui garde son maître sera honoré.
RV'1862	18. El que guarda la higuera, come su fruto: y el que guarda a su señor, será honrado.	SVV1770	18 Die den vijgeboom bewaart, zal zijn vrucht eten; en die zijn heer waardeert, zal geeerd worden.
PL1881	18. Kto strzeże drzewa figowego, pożywa owocu jego; także kto strzeże pana swego, uczeńowany będzie.	Karoli1908Hu	18. Mint a kiőrzi a fügét, eszik annak gyümölcséből, úgy a ki az ō urára vigyáz, tiszteltetik.
RuSV1876	18 Кто стережет смоковницу, тот будет есть плоды ее; и кто бережет господина своего, тот будет в чести.	БКуліш	18. Хто стереже свою фиговину, той єсти ме фиги з неї, а хто береже добра пана свого, той у добрій славі буде.
FI33/38	19. Niinkuin kasvot kuvastuvat vedessä, niin ihmisen sydän toisessa ihmisessä.	Biblia1776	19. Niinkuin varjo on vedessä ihmisen kasvon suhteen, niin on ihmisen sydän toisia vastaan.
CPR1642	19. Nijncuin warjo on wedesä ihmisen caswon suhten: nijn on ihmisen sydän toista wastan.		
MLV19	19 As in water face is to face, so the heart of a man is to a man.	KJV	19. As in water face answereth to face, so the heart of man to man.
Dk1871	19. Ligesom i Vandet Ansigt er imod Ansigt, saa er et Menneskes Hjerte imod et	KXII	19. Lika som skuggen i vatnet är emot ansigtet; alltså är ens menniskos hjerta

	Menneske.		emot den andra.
PR1739	19. Nenda kui wee sees palle paistab palle wasto, nenda on teine innimesse südda teise wasto.	LT	19. Kaip vanduo atspindi veidą, taip žmogaus širdis atspindi žmogų.
Luther1912	19. Wie das Spiegelbild im Wasser ist gegenüber dem Angesicht, also ist eines Menschen Herz gegenüber dem andern.	Ostervald-Fr	19. Comme dans l'eau le visage répond au visage, ainsi le cœur d'un homme répond à celui d'un autre homme.
RV'1862	19. Como un agua se parece a otra, así el corazón del hombre al otro.	SVV1770	19 Gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht, also is des mensen hart tegen den mens.
PL1881	19. Jako się w wodzie twarz przeciwko twarzy ukazuje: tak serce człowiecze przeciw człowiekowi.	Karoli1908Hu	19. Mint a vízben egyik orcsa a másikat megmutatja, úgy egyik embernek szíve a másikat.
RuSV1876	19 Как в воде лицо – к лицу, так сердце человека – к человеку.	БКуліш	19. Як у воді лице відбиваєсь до лиця, так само й серце чоловіче - до чоловіка,
FI33/38	20. Tuonela ja horna eivät kylläänsä saa; eivät myös saa kylläänsä ihmisen silmät.	Biblia1776	20. Helvetti ja kadotus ei tule ikänä täyteen, ja ihmisen silmät ovat tytymättömät.
CPR1642	20. Helwetti ja cadotus ei tule ikänäns täyten ja ihmisen silmät ovat tytymättömät.		
MLV19	20 Sheol and Abaddon are never satisfied and the eyes of man are never satisfied.	KJV	20. Hell and destruction are never full; so the eyes of man are never satisfied.

SANANLASKUT

Dk1871	20. Dødsriget og Afgrunden kunne ikke mættes, saa kunne og Menneskens Øjne ikke mættes.	KXII	20. Helvetet och förderfvet varda aldrig full, och menniskornas ögon varda ock aldrig mätt.
PR1739	20. Pörgohaud ja hukkatusse-koht ei sa ial täis, nenda ei sa innimesse silmad mitte kül.	LT	20. Kaip pragaras ir prapultis niekados neprisipildo, taip žmogaus akys niekados nepasisotina.
Luther1912	20. Hölle und Abgrund werden nimmer voll, und der Menschen Augen sind auch unersättlich.	Ostervald-Fr	20. Le Sépulcre et le gouffre ne sont jamais rassasiés; de même, les yeux de l'homme sont insatiables.
RV'1862	20. El sepulcro y la perdición nunca se hartan: así los ojos de los hombres nunca se hartan.	SVV1770	20 De hel en het verderf worden niet verzadigd; also worden de ogen des mensen niet verzadigd.
PL1881	20. Piekło i zatracenie nie mogą być nasycone; ^{Karoli1908Hu} także i oczy ludzkie nasycić się nie mogą.		20. Mint a sír és a pokol meg nem elégednek, úgy az embernek [8†] szemei meg nem elégednek.
RuSV1876	20 Преисподня и Агаддон – ненасытимы; так ненасытимы и глаза человеческие.	БКуліш	20. Ненаситня безодня й пекло, - оттак неситі й очі людські.
FI33/38	21. Hopealle sulatin, kullalle uuni; mies maineensa mukainen.	Biblia1776	21. Mies tulee kiusatuksi kiittäjän suun kautta, niinkuin hopia ahjossa ja kulta pätsissä.
CPR1642	21. Mies tulee kiusatuxi kijittäjän suun cautta: nijncuin hopia ahjosa ja culda pädzisä.		

MLV19	21 The refining pot is for silver and the furnace for gold and a man is tried by his praise.	KJV	21. As the fining pot for silver, and the furnace for gold; so is a man to his praise.
Dk1871	21. Diglen er til Sølvet og Ovnens til Guldet, og en Mand prøves efter, hvad han roser.	KKII	21. En man värder igenom rosarens mun bepröfvad, såsom silfret i degelen, och guldet i ugnen.
PR1739	21. Sullatamisse pot lähhäb höbbedale, ja ahhi kullale tarwis, nenda katsutakse meest sest, kui tedda kidetakse.	LT	21. Kaip sidabras ir auksas ištiriamas ugnyje, taip žmogus ištiriamas pagyrimais.
Luther1912	21. Ein Mann wird durch den Mund des, der ihn lobt, bewährt wie Silber im Tiegel und das Gold im Ofen.	Ostervald-Fr	21. L'argent est éprouvé par le fourneau, l'or par le creuset; et l'homme est jugé d'après sa renommée.
RV'1862	21. El crisol prueba la plata, y la fragua el oro; y al hombre la boca del que le alaba.	SVV1770	21 De smeltkroes is voor het zilver, en de oven voor het goud; alzo is een man naar zijn lof te proeven.
PL1881	21. Tygiel srebra a piec złota doświadcza, a człowieka wieść sławy jego.	Karoli1908Hu	21. Mint az ezüst [9†] a tégelyben, és az arany a kemencében próbáltatik meg, úgy az ember az ő híre-neve szerint.
RuSV1876	21 Что плавильня – для серебра, горнило – для золота, то для человека уста, которые хвалят его.	БКуліш	21. Що огонь про срібло, про золото ж піч те про людину уста, що хвальять її.
FI33/38	22. Survo hullua huhmaressa, petkelellä	Biblia1776	22. Jos sinä huhmaressa survoisit tyhmän

	surveitten seassa: ei erkane hänestä hänen hulluutensa.		niinkuin ryynit, niin ei kuitenkaan hänen hulluutensa hänestä erkane.
CPR1642	22. Jos sinä tyhmän huhmarosa surwoisit nijncuin kryynit nijn ei cuitengan hänen hulludens hänestä ercane.		
MLV19	22 Though you should pound a fool in a mortar with a pestle along with crushed grain, yet his foolishness will not depart from him.	KJV	22. Though thou shouldest bray a fool in a mortar among wheat with a pestle, yet will not his foolishness depart from him.
Dk1871	22. Dersom du vilde støde en Daare i Morteren med Støderen midt iblandt Gryn, skal hans Daarskab dog ikke vige fra ham.	KXII	22. Om du stötte en dåra i mortare, med stötare, såsom gryn, så går dock hans galenskap icke ifrå honom.
PR1739	22. Ehk sinna meletumat tango seas möösri sees peneks toukaksid nuiaga, siiski ei lahku temma meleto wiis temmast ärra.	LT	22. Nors sugrūstum kvailj piestoje su grūdais, jo kvailystē neatsiskirtū nuo jo.
Luther1912	22. Wenn du den Narren im Mörser zerstießest mit dem Stämpel wie Grütze, so ließe doch seine Narrheit nicht von ihm.	Ostervald-Fr	22. Quand tu pilerais un insensé dans un mortier, parmi du grain, avec un pilon, sa folie ne se détacherait pas de lui.
RV'1862	22. Aunque majes al insensato en un mortero entre granos de trigo majados a pisón, no se quitará de él su fatuidad.	SVV1770	22 Al stiet gjij den dwaas in een mortier met een stamper, in het midden van het gestoten graan, zijn dwaasheid zou van hem niet afwijken.
PL1881	22. Choćbyś głupiego i w stępie między	Karoli1908Hu	22. Ha megtörnéd is a bolondot mozsárban

	krupami stąporem stłukł, nie odejdzie od niego głupstwo jego.		mozsártörővel a megtört gabona között, nem távoznék el ő tőle az ő [10+] bolondsága.
RuSV1876	22 Толки глупого в ступе пестом вместе с зерном, не отделится от него глупость его.	БКуліш	22. Товчи безумного так як зерно у ступі, - не вилушиш його з дурноти його.
FI33/38	23. Tiedä tarkoin, miltä pikkukarjasi näyttää; pidä huoli laumoista;	Biblia1776	23. Ota ahkera vaari lampaistas, ja pidä murhe laumastas;
CPR1642	23. Ota waari lambaistas ja pidä murhe laumastas.		
MLV19	23 Be diligent to know the state of your flocks and look well to your herds.	KJV	23. Be thou diligent to know the state of thy flocks, and look well to thy herds.
Dk1871	23. Du skal grant kende dine Faars Udseende; sæt din Hu til Hjordene!	KXII	23. Tag vara uppå ditt får, och låt vårda dig om din hjord;
PR1739	23. Sa pead omma puddolojuksed öiete tundma, ja panne karja tähhele.	LT	23. Prižiūrek rūpestingai savo avis ir banda,
Luther1912	23. Auf deine Schafe habe acht und nimm dich deiner Herden an.	Ostervald-Fr	23. Applique-toi à connaître l'état de tes brebis et donne tes soins à tes troupeaux.
RV'1862	23. Considera atentamente el rostro de tus ovejas: pon tu corazón al ganado.	SVV1770	23 Zijt naarstig, om het aangezicht uwer schapen te kennen; zet uw hart op de kudden.
PL1881	23. Doglądał pilnie dobytku twego, a miej	Karoli1908Hu	23. Szorgalmasan megismerd a te juhaid

	pieczę o trzodach twoich.		külsejét, gondolj a nyájakra.
RuSV1876	23 Хорошо наблюдай за скотом твоим, имей попечение о стадах;	БКуліш	23. Назирай пильно за скотом твоїм і май стараннє про череду твою;
FI33/38	24. Sillä eivät aarteet säily iäti; ja pysyväkö kruunukaan polvesta polveen?	Biblia1776	24. Sillä ei tavara ole ijankaikkisesti, eikä kruunu suvusta sukuun.
CPR1642	24. Sillä ei tawara ole ijancaickisest eikä Cruunu sugusta sucuun.		
MLV19	24 Because riches are not everlasting. And does the crown endure to all generations?	KJV	24. For riches are not for ever: and doth the crown endure to every generation?
Dk1871	24. Thi Gods er ikke evindelig, og mon en Krone varer fra Slægt til Slægt?	KXII	24. Ty gods varar icke evinnerliga, och kronan varar icke till evig tid.
PR1739	24. Sest warra ei kesta iggaweste, ja kas kroon jääb pölwest pölweni?	LT	24. nes turtas néra amžinas ir karūna neišlieka visoms kartoms.
Luther1912	24. Denn Gut währt nicht ewiglich, und die Krone währt nicht für und für.	Ostervald-Fr	24. Car les richesses ne durent pas toujours, et la couronne ne demeure pas d'âge en âge.
RV'1862	24. Porque las riquezas no son para siempre; ¿y la corona será para perpetuas generaciones?	SVV1770	24 Want de schat is niet tot in eeuwigheid; of zal de kroon van geslacht tot geslacht zijn?
PL1881	24. Boć nie na wieki trwa bogactwo, ani korona od narodu do narodu.	Karoli1908Hu	24. Mert nem örökévaló a gazdagság, és vajjon a korona nemzetiségről nemzetiségre

			lesz-é?
RuSV1876	24 потому что богатство не навек, да и власть разве из рода в род?	БКуліш	24. Добуток бо не на віки, бо й властъ - чи ж вона переходить із роду в рід?
FI33/38	25. Kun heinä on mennyt ja tuore äpäre tulee näkyviin ja ruoho on koottu vuorilta,	Biblia1776	25. Ruoho käy ylös ja kukkaset puhkeevat, ja heinät vuorilla kootaan.
CPR1642	25. Ruohot oват putkennet heinät oват käsillä ja wuorella yrтit cogотan.		
MLV19	25 The hay is carried and the tender grass shows itself and the herbs of the mountains are gathered in.	KJV	25. The hay appeareth, and the tender grass sheweth itself, and herbs of the mountains are gathered.
Dk1871	25. Naar Høet er bortført, saa lader Græsset sig se igen, og Urterne paa Bjergene sankes.	KXII	25. Gräset är uppgånget, och hö är för handene, och på bergen varda örter församlade.
PR1739	25. Kui heinad lõppewad, siis näikse noor rohhi, ja keik suggu rohto kogutakse mäggdede peäl.	LT	25. Kai šienas suvežamas, pasirodo atolas, ir renkamos kalnų žolės.
Luther1912	25. Das Heu ist weggeführt, und wiederum ist Gras da und wird Kraut auf den Bergen gesammelt.	Ostervald-Fr	25. Le foin se récolte, et la verdure paraît, et les herbes des montagnes sont recueillies.
RV'1862	25. Saldrá la grama, aparecerá la yerba, y segarse han las yerbas de los montes.	SVV1770	25 Als het gras zich openbaart, en de grasscheuten gezien worden, laat de kruiden der bergen verzameld worden.

PL1881	25. Gdy wzrasta trawa, a ukazują się zioła, tedy z góρ siano zbierają.	Karoli1908Hu	25. Mikor levágatott a szénafű, és megtetszett a sarjú, és begyűjtettek a hegyekről a fűvek:
RuSV1876	25 Прозябает трава, и является зелень, и собирают горные травы.	БКуліш	25. Показується трава, виказуєсь зелень, та й збирають по горах сїна.
FI33/38	26. on sinulla karitsoita puvuksesi ja vuohipukkeja pellon ostohinnaksi	Biblia1776	26. Lampaat vaatettavat sinua, ja kauriit antavat pellon vuoron.
CPR1642	26. Caridzat waatettawat sinua ja caurit andawat pellon wuoron.		
MLV19	26 The lambs are for your clothing and the goats are the cost of the field.	KJV	26. The lambs are for thy clothing, and the goats are the price of the field.
Dk1871	26. Lammene ere til dine Klæder, og Bukke ere en Ager værd.	KXII	26. Lamben kläda dig, och bockarna gifva dig åkerhyrona.
PR1739	26. Lamba talled on sulle ridiks, ja sikkud andwad hinna pöllö osta.	LT	26. Avinėliai tavo drabužiams, ožiai laukams nusipirkti.
Luther1912	26. Die Lämmer kleiden dich und die Böcke geben dir das Geld, einen Acker zu kaufen.	Ostervald-Fr	26. Les agneaux seront pour te vêtir, et les boucs pour payer le champ.
RV'1862	26. Los corderos para tus vestidos, y los cabritos para el precio del campo.	SVV1770	26 De lammeren zullen tot uw kleding, en de bokken de prijs des velds.

SANANLASKUT

PL1881	26. Owce będą na szaty twoje, a nagrodą polną kozły.	Karoli1908Hu	26. Vannak juhaid a te ruházatodra, és kecskebakok mezőnek árául,
RuSV1876	26 Овцы – на одежду тебе, и козлы – на покупку поля.	БКуліш	26. Ягњата дають тобі одяжу, козли - за що купити поле.
FI33/38	27. ja vuohenmaitoa kyllin ravinnoksesi, perheesi ravinnoksi ja palvelijatartesi elatuukseksi.	Biblia1776	27. Sinulla on vuoheten rieskaa kyllä sekä omaksi settä huonees ravinnoksi, ja piikais elatuukseksi.
CPR1642	27. Sinulla on wohten riesca kyllä huones rawinnoxi: ja sinun pijcas elatuxexi.		
MLV19	27 And then will be goats' milk enough for your food; for the food of your household and maintenance for your maidens.	KJV	27. And thou shalt have goats' milk enough for thy food, for the food of thy household, and for the maintenance for thy maidens.
Dk1871	27. Og du har Gedemælk nok til Føde for dig, til Føde for dit Hus, og Livs Ophold til dine Piger.	KXII	27. Du hafver getamjölk nog till dins hus spis, och till dina tjenarinnors födo.
PR1739	27. Ja sul on kül kitste pima ennese roaks, ja ennese perre roaks, ja ello toidust so ümmardajattele.	LT	27. Ožkų pieno užteks maistui tau, tavo šeimai ir tarnaitėms aprūpinti.
Luther1912	27. Du hast Ziegenmilch genug zu deiner Speise, zur Speise deines Hauses und zur Nahrung deiner Dirnen.	Ostervald-Fr	27. Et l'abondance du lait des chèvres sera pour ta nourriture, pour la nourriture de ta maison, et pour la vie de tes servantes.
RV'1862	27. Y abundancia de leche de las cabras para	SVV1770	27 Daartoe zult gjij genoegzaamheid van

tu mantenimiento, y para mantenimiento de tu casa, y para sustento de tus criadas.

geitenmelk hebben tot uw spijze, tot spijze van uw huis, en leeftocht uwer maagden.

PL1881	27. Nadto dostatek mleka koziego na pokarm twój, na pokarm domu twego, i na pożywienie dziewek twoich.	Karoli1908Hu	27. És elég kecsketej a te ételedre, a te házadnépének ételére, és szolgálóleányaidnak ételül.
RuSV1876	27 И довольно козьего молока в пищу тебе, в пищу домашним твоим и на продовольствиеслужанкам твоим.	БКуліш	27. Доволї молока козиного на їжу тобі, на їжу родинї твоїй, та й на прожиток челядї твоїй.

28 luku

Hiskian miesten kokoamat Salomon sananlaskut; jatkoa: Lauselmia elämän eri aloilta.

FI33/38	1. Jumalattomat pakenevat, vaikka ei kenkään aja takaa, mutta vanhurskaat ovat turvassa kuin nuori jalopeura.	Biblia1776	1. Jumalatoin pakenee, ja ei kenkään aja häntä takaa; vaan jumalinen on rohkia niinkuin nuori jalopeura.
CPR1642	1. JUMALATOIN pakene ja ei kengän aja händä taca: waan jumalinen on rohkia nijncuin nuori Lejoni.		
MLV19	1 A wicked man flees when no man pursues, but the righteous are bold as a lion.	KJV	1. The wicked flee when no man pursueth: but the righteous are bold as a lion.
Dk1871	1. De ugudelige fly, og der er ingen, som	KXII	1. Den ogudaktige flyr, och ingen jagar

	forfølger dem; men de retfærdige ere trygge som en ung Løve.		honom; men den rättfardige är frimodig, såsom ett ungt lejon.
PR1739	1. Öäl innimenne pöggeneb, ja ep olle taggaiajat; agga kes öige, se on julge kui noor loukoer.	LT	1. Nedorélis bēga niekam nevezant, o teisusis yra drāsus kaip liūtas.
Luther1912	1. Der Gottlose flieht, und niemand jagt ihn; der Gerechte aber ist getrost wie ein junger Löwe.	Ostervald-Fr	1. Le méchant fuit sans qu'on le poursuive; mais le juste a de l'assurance comme un jeune lion.
RV'1862	1. HUYE el impío sin que nadie le persiga: mas el justo está confiado como un leoncillo.	SVV1770	1 De goddelozen vlieden, waar geen vervolger is; maar elk rechtvaardige is moedig, als een jonge leeuw.
PL1881	1. Uciekają niezbożni, choć ich nikt nie goni: ale sprawiedliwi jako lwie młode są bez bojaźni.	Karoli1908Hu	1. minden istentelen [1†] fut, ha senki nem üldözi is; az igazak pedig, mint az ifjú oroszlán, bátrak.
RuSV1876	1 Нечестивый бежит, когда никто не гонится за ним ; а праведник смел, как лев.	БКуліш	1. Безбожник втікає й тоді, як ніхто за ним не жене, а праведник сьміливий як лев.
FI33/38	2. Rikkomisensa tähden maa saa ruhtinaita paljon, mutta yhden ymmärtäväisen miehen taidolla järjestys kauan pysyy.	Biblia1776	2. Maakunnan synnin tähden tulee valtakuntaan monta päämiestä; vaan toimellisten ja ymmärtäväisten ihmisten tähden pysyy se kauvan.
CPR1642	2. Maacunnan synnin tähden tule waldacundaan monda mulckausta: waan toimellisten ja ymmärtäväisten ihmisten		

tähden pyswät ne cauwan.

MLV19	2 For the transgression of a land many are the rulers of it. But by men of understanding and knowledge the state will be prolonged.	KJV	2. For the transgression of a land many are the princes thereof: but by a man of understanding and knowledge the state thereof shall be prolonged.
Dk1871	2. Formedelst Landets Overtrædelse blive dets Fyrster mange; men iblandt Folk, der have Forstand og ondskad, lever han længe.	KXII	2. För landsens synders skull varda många förvandlingar i Förstadömen; men för deras skull, som förståndige och förnuftige äro, blifva de längre.
PR1739	2. Ma ülleastmisse pärrast on temmal paljo würtid; agga moistlikko innimesse läbbi, kes paljo näinud, pitkendab würst nenda ommad päwad .	LT	2. Dėl šalies nuodėmių daugėja kunigaikščių, bet, jei valdovas išmintingas ir sumanus, ji ilgai išsilako.
Luther1912	2. Um des Landes Sünde willen werden viel Änderungen der Fürstentümer; aber um der Leute willen, die verständig und vernünftig sind, bleiben sie lange.	Ostervald-Fr	2. Quand un pays est en révolte, il a plusieurs chefs; mais le gouvernement est affermi par un homme sage et intelligent.
RV'1862	2. Por la rebelión de la tierra sus príncipes son muchos: mas por el hombre entendido y sabio permanecerá sin mutación.	SVV1770	2 Om de overtreding des lands zijn deszelfs vorsten vele; maar om verstandige en wetende mensen zal insgelijks verlenging wezen.
PL1881	2. Dla przestępstwa ziemi wiele bywa książąt	Karoli1908Hu	2. Az ország bűne miatt sok annak a

	jej; ale dla człowieka roztropnego i umiejętnego trwałe bywa paóstwo.		fejedelme; az eszes és tudós ember által pedig hosszabbodik fennállása.
RuSV1876	2 Когда страна отступит от закона, тогда много в ней начальников; а при разумном и знающем муже она долговечна.	БКуліш	2. Коли край одступить від закону, тоді в йому много старших, а з одним розумним і тямущим мужем - він довговічен.
FI33/38	3. Köyhä mies, joka vaivaisia sortaa, on kuin sade, joka lyö lakoon eikä anna leipää.	Biblia1776	3. Nälkäinen, joka köyhiä vaivaa, on niinkuin sadekuuro, joka hedelmän turmelee.
CPR1642	3. Nälkäinen joca köyhiä waiwa on nijncuin caste joca hedelmän turmele.		
MLV19	3 A needy man who oppresses the poor is a sweeping rain which leaves no food.	KJV	3. A poor man that oppresseth the poor is like a sweeping rain which leaveth no food.
Dk1871	3. Er han en fattig Mand, og trykker han den ringe, da bliver han som en Regn, der bortslyller, sea at der ikke bliver Brød.	KXII	3. En armling, som de fattiga oförrättar, är såsom väta, den fruktena förderfvar.
PR1739	3. Üks kehwa mees, kes alwadele liga teeb, on kui wihm, mis keik ärrawiib, et ei jä leiba.	LT	3. Vargšas, kuris spaudžia vargšą, yra panašus į smarkų lietu, kuris sunaikina derlių.
Luther1912	3. Ein armer Mann, der die Geringen bedrückt, ist wie ein Meltau, der die Frucht verdirbt.	Ostervald-Fr	3. Un homme pauvre, qui opprime les petits, est une pluie qui ravage, et fait manquer le pain.
RV'1862	3. El hombre pobre, y robador de los pobres es lluvia de avenida, y sin pan.	SVV1770	3 Een arm man, die de geringen verdrukt, is een wegvagende regen, zodat er geen

brood zij.

PL1881	3. Mąż ubogi, który uciska nędznych, podobny jest dżdżowi gwałtownemu, po którym chleba nie bywa.	Karoli1908Hu	3. A szegény emberből támadott elnyomója a szegényeknek hasonló a pusztító esőhöz, mely nem hágы kenyeret.
RuSV1876	3 Человек бедный и притесняющий слабых то же, что проливной дождь, смывающий хлеб.	БКуліш	3. Убогий чоловік, що вбогих обирає, - се ливень проливний, що хліб на нивах змиває.
FI33/38	4. Lain hylkijät kehuvat jumalattomia, mutta lain noudattajat kauhistuvat heitä.	Biblia1776	4. Jotka lain hylkäävät, ne ylistävät jumalattomia; vaan jotka lain kätkevät, ovat heille vihaiset.
CPR1642	4. Jotca Lain hyljäwät ne ylistäwät jumalattomia: waan jotca Lain kätkewät owat heille wihaiset.		
MLV19	4 Those who forsake the law praise the wicked, but such as keep the law contend with them.	KJV	4. They that forsake the law praise the wicked: but such as keep the law contend with them.
Dk1871	4. De, som forlade Loven, rose de ugudelige; men de, som bevare Loven, strides med dem.	KXII	4. De som lagen öfvergifva, lofva den ogudaktiga; men de som bevara lagen, äro dem ogrundstige.
PR1739	4. Kes kässo-öppetust mahhajätwad, need kiitwad öäläd; agga kes kässo-öppetust piddawad, need taplewad nende wasto.	LT	4. Kurie nesilaiko įstatymo, giria nedorėlius; kurie laikosi įstatymo, priešinasi jiems.

Luther1912	4. Die das Gesetz verlassen, loben den Gottlosen; die es aber bewahren, sind unwillig auf sie.	Ostervald-Fr	4. Ceux qui abandonnent la loi, louent les méchants; mais ceux qui gardent la loi, leur font la guerre.
RV'1862	4. Los que dejan la ley, alaban al impío: mas los que la guardan, contenderán con ellos.	SVV1770	4 Die de wet verlaten, prijzen de goddelozen; maar die de wet bewaren, mengen zich in strijd tegen hen.
PL1881	4. Którzy opuszczają zakon, chwalą niezbożnika; ale ci, którzy strzegą zakonu, są im odpornymi.	Karoli1908Hu	4. A kik elhagyják a törvényt, dicsérik a latrokat; de a kik megtartják a törvényt, harccolnak azokkal.
RuSV1876	4 Отступники от закона хвалят нечестивых, а соблюдающие закон негодуют на них.	БКуліш	4. Відступники від закону безбожних вихваляють, а ті що певнять закон, - гнів на них мають.
FI33/38	5. Pahat ihmiset eivät ymmärrä, mikä oikein on, mutta Herraa etsiväiset ymmärtävät kaiken.	Biblia1776	5. Ei pahat ihmiset oikeudesta lukua pidää; vaan jotka Herraa etsivät, he ottavat kaikista vaarin.
CPR1642	5. Ei pahat ihmiset oikeudest lucua pidää: waan jotca HERra edziwät he ottawat caikista waarin.		
MLV19	5 Evil men do not understand justice, but those who seek Jehovah understand all things.	KJV	5. Evil men understand not judgment: but they that seek the LORD understand all things.

SANANLASKUT

Dk1871	5. Onde Folk forstaar ikke Ret men de, som søger Herren forstaa alting.	KXII	5. Onde menniskor akta intet uppå rätt; men de som efter Herran fråga, de akta uppå all ting.
PR1739	5. Kurjad innimessed ei moista, mis kohhus; agga kes Jehowat otsiwad, moistwad keik .	LT	5. Pikič žmonės nesupranta teisingumo, o kurie ieško Viešpaties, supranta viską.
Luther1912	5. Böse Leute merken nicht aufs Recht; die aber nach dem HERRN fragen, merken auf alles.	Ostervald-Fr	5. Les gens adonnés au mal n'entendent point ce qui est juste; mais ceux qui cherchent l'Éternel entendent tout.
RV'1862	5. Los hombres malos no entienden el juicio: mas los que buscan a Jehová, entienden todas las cosas.	SVV1770	5 De kwade lieden verstaan het recht niet; maar die den HEERE zoeken, verstaan alles.
PL1881	5. Ludzie źli nie zrozumiewają sądu; ale którzy Pana szukają, rozumieją wszystko.	Karoli1908Hu	5. A gonoszságban élő emberek nem értik meg az igazságot; a kik pedig keresik az Urat, minden megértenek.
RuSV1876	5 Злые люди не разумеют справедливости, а ищущие Господа разумеют все.	БКуліш	5. Ледачі люде не розуміють правди; хто вірен Господу, такий на все розумен.
FI33/38	6. Parempi on köyhä, joka nuhteettomasti vaeltaa, kuin kahdella tiellä mutkitteleva rikas.	Biblia1776	6. Parempi on köyhä joka vakuudessansa vaeltaa, kuin rikas, joka väärillä teillä käyskentelee.
CPR1642	6. Parembi on köyhä joca siweydesäns waelda cuin ricas joca wääriillä teillä käyskendele.		
MLV19	6 Better is the poor man who walks in his	KJV	6. Better is the poor that walketh in his

integrity, than he who is perverse in his ways,
though he is rich.

uprightness, than he that is perverse in his
ways, though he be rich.

Dk1871 6. Bedre er en fattig, som vanrlrer i sin
Oprigtighed, end den forvendte, som vandrer
paa tvende Veje, om han end er rig.

KXII 6. Bättre är en fattig, den i sine fromhet
vandrar, än en rik man, den i vrångom
vägom går.

PR1739 6. Üks kehwa, kes ommas waggadusses ellab,
on parrem kui se, kel pöratsed wisid, ja
peälegi rikkas on.

LT 6. Beturtis, kuris dorai elgiasi, geresnis už
turtuolj, kuris iškraipo savo kelius.

Luther1912 6. Es ist besser ein Armer, der in seiner
Frömmigkeit geht, denn ein Reicher, der in
verkehrten Wegen geht.

Ostervald-Fr 6. Le pauvre qui marche dans son intégrité,
vaut mieux que celui dont les voies sont
détournées et qui est riche.

RV'1862 6. Mejor es el pobre que camina en su
perfección, que el de perversos caminos, y
rico.

SVV1770 6 De arme, wandelende in zijn oprechtheid,
is beter, dan die verkeerd is van wegen, al is
hij rijk.

PL1881 6. Lepszy jest ubogi, który chodzi w
uprzemysły swojej, niżeli przewrotny na
drogach swych, chociaż jest bogaty.

Karoli1908Hu 6. Jobb a szegény, a ki jár [2†] tökéletesen,
mint a kétfelé sántáló istentelen, aki
gazdag.

RuSV1876 6 Лучше бедный, ходящий в своей
непорочности, нежели тот, кто извращает
пути свои, хотя он и богат.

БКуліш 6. Лучший той злиденник, що непорочен
ходить, нїж багатир, що кривими путьми
ступає.

FI33/38 7. Joka laista ottaa vaarin, on ymmärtäväinen
poika; mutta irstailijain seuratoveri saattaa

Biblia1776 7. Joka lain kätkee, se on toimellinen lapsi;
mutta joka tuhlaajaa ruokkii, se häpäisee

	isänsä häpeään.		isänsä.
CP1642	7. Joca Lain kätke hän on toimellinen lapsi: mutta joca tuhlajata ruocki häwäise Isäns.		
MLV19	7 He who keeps the law is a wise son, but he who is a companion of gluttons shames his father.	KJV	7. Whoso keepeth the law is a wise son: but he that is a companion of riotous men shameth his father.
Dk1871	7. Den, som bevarer Loven, er en forstandig Søn; men den, som har Omgang med Fraadsere, beskæmmer sin Fader.	KXII	7. Den der lagen bevarar, han är ett förståndigt barn; men den som slösare uppehåller, han skämmer sin fader.
PR1739	7. Kes kässö-öppetust hoiab, se on moistlik poeg; agga kes prassijatte seltsi heidab, se teeb omma issale häbbi.	LT	7. Išmintingas sūnus laikosi įstatymo, o lėbautojų draugas daro gėdą tėvui.
Luther1912	7. Wer das Gesetz bewahrt, ist ein verständiges Kind; wer aber der Schlemmer Geselle ist, schändet seinen Vater.	Ostervald-Fr	7. Celui qui garde la loi est un enfant entendu; mais celui qui se plaît avec les débauchés fait honte à son père.
RV'1862	7. El que guarda la ley, es hijo prudente: mas el que es compañero de glotones, avergüenza a su padre.	SVV1770	7 Die de wet bewaart, is een verstandig zoon; maar die der vraten metgezel is, beschaamt zijn vader.
PL1881	7. Kto strzeże zakonu, jest synem roztropnym; ale kto karmi obżercę, czyni zelżywość ojcu swemu.	Karoli1908Hu	7. A ki megőrzi a törvényt, eszes fiú az; a ki pedig társalkodik a [3†] dobzódókkal, gyalázattal illeti atyját.
RuSV1876	7 Хранящий закон – сын разумный, а	БКуліш	7. Додержуєш закон, - розумний син ти в

знающийся с расточителями срамит отца
своего.

батька, з ледачими дружиш, - отця твого
соромиш.

FI33/38 8. Joka kartuttaa varojaan korolla ja voitolla,
kokoaan niitä sille, joka vaivaisia armahtaa.

Biblia1776 8. Joka tavaransa enentää korolla ja voitolla,
se kokoo köyhään tarpeeksi.

CPR1642 8. Joca tawarans enändä corgolla ja woitolla
hän coco köyhään tarpexi.

MLV19 8 He who multiplies his substance by interest
and increase, gathers it for him who has pity
on the poor.

KJV 8. He that by usury and unjust gain
increaseth his substance, he shall gather it
for him that will pity the poor.

Dk1871 8. Hvo som formerer sit Gods ved Aager og
Rente, samler det til at skænkes de ringe.

KXII 8. Den sitt gods förmerar med ocker och
vinning, han församlar det dem fattigom till
nytto.

PR1739 8. Kes paljo warra kokkopanneb renti ja kasso
läbbi, se koggub sedda sellele, kes kehwade
peäle armo heidab.

LT 8. Kas krauna turtus nuošimčiais ir
palūkanomis, kaupia juos tam, kas pasigaili
vargšo.

Luther1912 8. Wer sein Gut mehrt mit Wucher und Zins,
der sammelt es für den, der sich der Armen
erbarmt.

Ostervald-Fr 8. Celui qui augmente son bien par intérêt
et par usure, l'amassee pour celui qui aura
pitié des pauvres.

RV'1862 8. El que aumenta sus riquezas con usura y
recambio, para que se dé a los pobres lo
allega.

SVV1770 8 Die zijn goed vermeerdert met woeker en
met overwinst, vergadert dat voor dengene,
die zich des armen ontfermt.

PL1881	8. Kto rozmnaża majątność swoją z lichwy i z płatu, temu ją zbiera, który ubogiemu szczodrze będzie dawał.	Karoli1908Hu	8. A ki öregbíti az Ő marháját kamattal és uzsorával, annak gyűjt, [4+] a ki könyörül a szegényeken.
RuSV1876	8 Умножающий имение свое ростом и лихвою собирает его для благотворителя бедных.	БКуліш	8. Хто маєтки свої намножує лихвами, збирає про того, хто помагає вбогим.
FI33/38	9. Joka korvansa kääntää kuulemasta lakia, sen rukouskin on kauhistus.	Biblia1776	9. Joka korvansa kääntää pois lain kuulosta, hänen rukouksensakin on kauhistus.
CPR1642	9. Joca corwans käändä pois Lain cuulosta hänen rucouxens on cauhistus.		
MLV19	9 He who turns away his ear from hearing the law, even his prayer is an abomination.	KJV	9. He that turneth away his ear from hearing the law, even his prayer shall be abomination.
Dk1871	9. Hvo som vender sit Øre bort fra at høre Loven, endog hans Bøn er en Vederstyggelighed.	KXII	9. Den sitt öra avvänder till att höra lagen, hans böñ är en styggelse.
PR1739	9. Kes omma körwa ärrapörab kässö-öppetust kuulmast, selle palwege on hirmus assi.	LT	9. Kas neklauso įstatymo, to malda-pasibjaurejimas.
Luther1912	9. Wer sein Ohr abwendet, das Gesetz zu hören, des Gebet ist ein Greuel.	Ostervald-Fr	9. Si quelqu'un détourne l'oreille pour ne point écouter la loi, sa prière même est une abomination.
RV'1862	9. El que aparta su oido por no oir la ley, su	SVV1770	9 Die zijn oor afwendt van de wet te horen,

oración también será abominable.

diens gebed zelfs zal een gruwel zijn.

PL1881 9. Kto odwraca ucho swe, aby nie słuchał zakonu, i modlitwa jego jest obrzydliwością.

Karoli1908Hu 9. Valaki elfordítja az ő fülét [5†] a törvénynek hallásától, annak könyörgése is útálatos.

RuSV1876 9 Кто отклоняет ухо свое от слушания закона, того и молитва – мерзость.

БКуліш 9. Хто ухо відхиляє, щоб не слухати закону, того й молитва - хиба лиш гидота.

FI33/38 10. Joka eksyttää oikeamielisiä pahalle tielle, se lankeaa omaan kuoppaansa; mutta nuhteettomat perivät onnen.

Biblia1776 10. Joka jumaliset saattaa väärälle tielle, hän lankee omaan kuoppaansa; mutta hurskaat perivät hyvyyden.

CPR1642 10. Joca jumaliset saatta wääärälle tielle hän lange omaan cuoppaans: waan siwiät periwät hywydet.

MLV19 10 He who causes the upright to go astray in an evil way, he will fall himself into his own pit. But the perfect will inherit good.

KJV 10. Whoso causeth the righteous to go astray in an evil way, he shall fall himself into his own pit: but the upright shall have good things in possession.

Dk1871 10. Hvo som leder de retsindige vild paa Ondskabs Vej, han skal falde i sin egen Grav; men de oprigtige skulle arve, hvad godt er.

KXII 10. Den som de fromma förförer in uppå en ond väg, han varder i sina grop fallandes; men de fromme skola det goda ärfva.

PR1739 10. Kes öiglassed ärraeksitab kurja tee peäle, se langeb omma ennese auko; agga kes täieste waggad, peawad head pärris-ossaks

LT 10. Kas suklaidina teisujj, kad jis eitü piktais keliais, pats jkris j savo duobę, o nekaltieji paveldēs gērybes.

sama.

Luther1912	10. Wer die Frommen verführt auf bösem Wege, der wird in seine Grube fallen; aber die Frommen werden Gutes ererben.	Ostervald-Fr	10. Celui qui fait égarer les hommes droits dans un mauvais chemin, tombera dans la fosse qu'il aura faite; mais les hommes intègres hériteront le bonheur.
RV'1862	10. El que hace errar a los rectos por el mal camino, él caerá en su misma sima: mas los perfectos heredará el bien.	SVV1770	10 Die de oprechten doet dwalen op een kwaden weg, zal zelf in zijn gracht vallen; maar de vromen zullen het goede beerven.
PL1881	10. Kto zawodzi uprzejmych na drogę złą, w dół swój sam wpadnie; ale uprzejmi odziedziczą rzeczy dobre.	Karoli1908Hu	10. A ki elcsábítja az igazakat gonosz útra, vermébe [6†] maga esik bele; a tökéletesek pedig örökség szerint bírják a jót.
RuSV1876	10 Совращающий праведных на путь зла сам упадет в свою яму, а непорочные наследуют добро.	БКуліш	10. Хто праведних звів на беззаконну стежку, сам упаде в свою яму, а невинним таки добре буде.
FI33/38	11. Rikas mies on omissa silmissään viisas, mutta ymmärtäväinen köyhä ottaa hänestä selvän.	Biblia1776	11. Rikas luulee itsensä viisaaksi, vaan toimellinen köyhä ymmärtää hänen.
CPR1642	11. Ricas luule hänens wijsaxi waan toimellinen köyhä ymmärtä hänen.		
MLV19	11 The rich man is wise in his own conceit, but a poor man who has understanding searches him out.	KJV	11. The rich man is wise in his own conceit; but the poor that hath understanding searcheth him out.

Dk1871	11. En rig Mand er viis i sine egne Øjne; men den ringe, som er forstandig, skal ransage ham.	KXII	11. En rik man tycker, att han är vis; men en fattig förståndig märker honom.
PR1739	11. Rikkas mees on ennese melest tark; agga alw moistlik innimenne katsub tedda läbbi.	LT	11. Turtuolis tariasi esas išmintingas, bet protingas beturtis mato tikrą jo padėtį.
Luther1912	11. Ein Reicher dünkt sich, weise zu sein; aber ein verständiger Armer durchschaut ihn.	Ostervald-Fr	11. L'homme riche pense être sage; mais le pauvre qui est intelligent le sondera.
RV'1862	11. El hombre rico es sabio en su opinión: mas el pobre entendido le examinará.	SVV1770	11 Een rijk man is wijs in zijn ogen; maar de arme, die verstandig is, doorzoekt hem.
PL1881	11. Maż bogaty zda się sobie być mądrym; ale ubogi roztropny dochodzi go.	Karoli1908Hu	11. Bölc az ō maga szemei előtt a gazdag ember; de az eszes szegény megvizsgálja ōt.
RuSV1876	11 Человек богатый – мудрец в глазах своих, но умный бедняк обличит его.	БКуліш	11. Чоловік багатий - мудрий в очах своїх, та зліденик розумний його осоромить.
FI33/38	12. Kun vanhurskaat riemuitsevat, on ihanuus suuri; mutta kun jumalattomat nousevat, saa ihmisiä hakea.	Biblia1776	12. Kuin vanhurskaat vallitsevat, niin käy sangen hyvin; vaan koska jumalattomat hallitsevat, niin muuttet ovat kansan seassa.
CPR1642	12. Cosca wanhurscat wallidzewat nijn käy sangen hywin: waan cosca jumalattomat hallidzewat nijn muuttet owat Canssan seas.		
MLV19	12 When the righteous triumph, there is great glory, but when the wicked rise, men hide	KJV	12. When righteous men do rejoice, there is great glory: but when the wicked rise, a man

themselves.

is hidden.

Dk1871	12. Naar de retfærdige fryde sig, da er der stor Herlighed; men naar ugudelige rejse sig, skal man lede efter Folk.	KXII	12. När de rättafärdige hafva öfverhandena, så går det ganska väl till; men när ogudaktige uppkomma, så varder en omvändning i folkena.
PR1739	12. Kui öiged rõmo pärrast hüppawad, se on wägga illus; agga kui öälad touswad, siis otsitakse innimest ülles.	LT	12. Kai teisieji viešpatauja,didelė šlovė; kai nedoréliai iškyla, žmonės slepiasi.
Luther1912	12. Wenn die Gerechten Oberhand haben, so geht's sehr fein zu; wenn aber Gottlose aufkommen, wendet sich's unter den Leuten.	Ostervald-Fr	12. Quand les justes se réjouissent, la gloire est grande; mais quand les méchants s'élèvent, chacun se cache.
RV'1862	12. Cuando los justos se alegran, grande es la gloria; y cuando los impíos son levantados, el hombre será buscado.	SVV1770	12 Als de rechtvaardigen opspringen van vreugde, is er grote heerlijkheid; maar als de goddelozen opkomen, wordt de mens nauw gezocht.
PL1881	12. Gdy się radują sprawiedliwi, wielka jest sława; ale gdy powstawają niepobożni, kryje się człowiek.	Karoli1908Hu	12. Mikor örvendeznek az [7+] igazak, nagy ékesség az; mikor pedig az istentelenek feltámadnak, keresni kell az embert.
RuSV1876	12 Когда торжествуют праведники, великая слава, но когда возвышаются нечестивые, люди укрываются.	БКуліш	12. Як праведні веселяться, то й велика радість, як же в гору ростуть безбожні, ховаються люде.
FI33/38	13. Joka rikkomuksensa salaa, se ei menesty;	Biblia1776	13. Joka pahan tekonsa kieltää, ei hä

	mutta joka ne tunnustaa ja hylkää, se saa armon.		menesty; vaan joka sen tunnustaa ja hylkää, hänelle tapahtuu laupius.
CPR1642	13. Joca pahan tecons kieldä ei hän menesty: waan joca sen tunnusta ja hylkä hänelle tapahtu laupius.		
MLV19	13 He who covers his transgressions will not prosper, but he who confesses and forsakes them will obtain mercy.	KJV	13. He that covereth his sins shall not prosper: but whoso confesseth and forsaketh them shall have mercy.
Dk1871	13. Den, som skjuler sine Overtrædelser, skal ikke have Lykke; men den, som bekender dem og afstaar fra dem, skal faa Barmhjertighed.	KXII	13. Den sina missgerning nekar, honom varder icke väl gångandes; men den henne bekänner och öfvergifver, han skall få barmhertighet.
PR1739	13. Kes ommad ülleastmissed kinnikattab, ei lähhä se temmale korda; agga kes tunnistab ja mahhajättab, selle peäle hallastakse.	LT	13. Kas slepia savo nusikaltimus, tam nesiseks, o kas išpažjsta ir atsisako ju, susilauks gailestingumo.
Luther1912 ²	13. Wer seine Missetat leugnet, dem wird's nicht gelingen; wer sie aber bekennt und lässt, der wird Barmherzigkeit erlangen.	Ostervald-Fr	13. Celui qui cache ses transgressions, ne prospérera point; mais celui qui les confesse et qui les abandonne, obtiendra miséricorde.
RV'1862	13. El que encubre sus pecados, nunca prosperará: mas el que confiesa, y se aparta, alcanzará misericordia.	SVV1770	13 Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen.

SANANLASKUT

PL1881	13. Kto pokrywa przestępstwa swe, nie poszcześci mu się; ale kto je wyznaje i opuszcza, miłosierdzia dostąpi.	Karoli1908Hu	13. A ki elfedezi az Ő vétkeit, nem lesz jó dolga; a ki pedig megvallja [8+] és elhagyja, irgalmasságot nyer.
RuSV1876	13 Скрывающий свои преступления не будет иметь успеха; а кто сознается и оставляет их, тот будет помилован.	БКуліш	13. Хто прикриває гріхи свої, не зазнає щастя, а хто признається й їх покине, той ласки доступить.
FI33/38	14. Onnellinen se ihminen, joka aina on aralla tunnolla; mutta joka sydämensä paaduttaa, se onnettamuuteen lankeaa.	Biblia1776	14. Autuas on se ihminen, joka aina pelkää; vaan joka sydämensä paaduttaa, se lankee onnettamuuteen.
CPR1642	14. Autuas aina pelkä waan niscuri lange onnettomuteen.		
MLV19	14 The man who fears always is fortunate, but he who hardens his heart will fall into mischief.	KJV	14. Happy is the man that feareth alway: but he that hardeneth his heart shall fall into mischief.
Dk1871	14. Saligt er det Menneske, som altid frygter; men den, som forhærder sit Hjerte, skal falde i Ulykke.	KXII	14. Säll är den som städse fruktar; men den som halsstyf är, han faller i olycko.
PR1739	14. Wägga önnis on se innime, kes ikka hirmo tunneb; agga kes omma süddant kowwaks teeb, langeb önnetusse sisse.	LT	14. Palaimintas žmogus, kuris nuolat prisibijo, o kas užkietina savo širdį, pateks į nelaimę.
Luther1912	14. Wohl dem, der sich allewege fürchtet; wer aber sein Herz verhärtet, wird in Unglück	Ostervald-Fr	14. Heureux est l'homme qui est continuellement dans la crainte; mais celui

	fallen.		qui endurcit son cœur tombera dans la calamité.
RV'1862	14. Bienaventurado el hombre que siempre teme: mas el que endurece su corazón, caerá en mal.	SVV1770	14 Welgelukzalig is de mens, die geduriglijk vreest; maar die zijn hart verhardt, zal in het kwaad vallen.
PL1881	14. Błogosławiony człowiek, który się zawsze boi; ale kto zatwardza serce swoje, wpada w złe.	Karoli1908Hu	14. Boldog ember, a ki szüntelen retteg; a ki pedig megkeményíti az ő szívét, bajba esik.
RuSV1876	14 Блажен человек, который всегда пребывает в благоговении; а кто ожесточает сердце свое, тот попадет в беду.	БКуліш	14. Щасливий чоловік, що все в страсіходить; хто ж серце запече, у біду попаде.
FI33/38	15. Kuin muriseva leijona ja ahnas karhu on kurjan kansan jumalaton hallitsija.	Biblia1776	15. Jumalatoin Försti joca köyhää Canssa hallidze hän on kiljuwa Lejoni ja ahne carhu.
CPR1642	15. Jumalatoin Försti joca köyhää Canssa hallidze hän on kiljuwa Lejoni ja ahne carhu.		
MLV19	15 A roaring lion and a ranging bear, is a wicked ruler over a poor people.	KJV	15. As a roaring lion, and a ranging bear; so is a wicked ruler over the poor people.
Dk1871	15. Som en brølende Løve og en omstrefjende Bjørn er den ugodelige, der hersker over et fattigt Folk.	KKII	15. En ogudaktig, som öfver ett fattigt folk regerar, han är ett rytande lejon, och en girig björn.
PR1739	15. Üks öäl innimenne, kes alwa rahwa ülle	LT	15. Nedoras valdovas neturtingai tautai yra

wallitseb, on kui rökiw loukoer, ja kui karro,
mis senna ja tenna joseb.

kaip riaumojantis liūtas ir alkanas lokys.

Luther1912 15. Ein Gottloser, der über ein armes Volk regiert, das ist ein brüllender Löwe und gieriger Bär.

RV'1862 15. León bramador, y oso hambriento es el príncipe impío sobre el pueblo pobre.

PL1881 15. Pan niezbożny, panujący nad ludem ubogim jest jako lew ryczący, i jako niedźwiedź głodny.

RuSV1876 15 Как рыкающий лев и голодный медведь, так нечестивый властелин над бедным народом.

FI33/38 16. Vähätaitoinen ruhtinas runsaasti kiskoo, mutta väärän voiton vihaaja saa elää kauan.

CPR1642 16. Cosca Försti on ilman toimeta nijn paljon wääryttä tapahtu: waan joca wiha ahneutta hän elä cauwan.

MLV19 16 The ruler who lacks understanding is also a great oppressor, but he who hates

Ostervald-Fr 15. Un méchant qui domine sur un peuple pauvre est un lion rugissant et un ours affamé.

SVV1770 15 De goddeloze, heersende over een arm volk, is een brullende leeuw, en een beer, die ginds en weder loopt.

Karoli1908Hu 15. Mint az ordító oroszlán és éhező medve, olyan a szegény népen uralkodó istentelen.

БКуліш 15. Як лев рикаючий й ведмідь голодний, так пан безбожний үбогій людині.

Biblia1776 16. Kuin hallitsia on ilman toimeta, niin paljon vääryyttä tapahtuu; vaan joka vihaa ahneutta, hän saa kauvan elää.

KJV 16. The prince that wanteth understanding is also a great oppressor: but he that hateth

covetousness will prolong his days.

covetousness shall prolong his days.

Dk1871	16. En Fyrste, som fattes Forstand, er og en stor Undertrykker; men hvo der hader uretfærrdig Vinding, skal forlænge sine Dage.	KXII	16. När en Förste utan förstånd är, så sker mycken orätt; men den der girighet hatar, han skall längre lefva.
PR1739	16. Üks würst, kel ep olle moistust peas, se teeb paljo liiga; agga kes ahnust wihkab, se pitkendab ommad päwad.	LT	16. Neprotinges valdovas griebiasi žiaurios priespaudos, kas nekenčia godumo, prailgins savo dienas.
Luther1912	16. Wenn ein Fürst ohne Verstand ist, so geschieht viel Unrecht; wer aber den Geiz haßt, der wird lange leben.	Ostervald-Fr	16. Le prince qui manque d'intelligence fait beaucoup d'exactions; mais celui qui hait le gain déshonnête, prolongera ses jours.
RV'1862	16. El principio falto de entendimiento multiplica los agravios: mas el que aborrece la avaricia, alargará los días.	SVV1770	16 Een vorst, die van alle verstand gebrek heeft, is ook veelvoudig in verdrukkingen; maar die de gierigheid haat, zal de dagen verlengen.
PL1881	16. Książę bezrozumny wielkim jest drapieżcą: ale kto nienawidzi łakomstwa, przedłuży dni swoje.	Karoli1908Hu	16. Az értelemben szűkölködő fejedelem nagy elnyomó is; de a ki gyűlöli a hamis nyereséget, meghosszabbítja napjait.
RuSV1876	16 Неразумный правитель много делает притеснений, а ненавидящий корысть продолжит дни.	БКуліш	16. Нерозумний володітель тіснить людей багатьох, хто ж користі не любить, - життє продовжває.
FI33/38	17. Ihmisen, jota verivelka painaa, on pakointava hamaan hautaan asti; älköön häntä	Biblia1776	17. Ihminen, joka jonkun sielun veressä vääryyttää tekee, ei pääse, vaikka hän

	suojeltako.		hamaan hautaan pakenis.
CPR1642	17. Ihminen joca jongun sielun weres wääryttä teke: ei hän pääse waicka hän haman hautan pakenis.		
MLV19	17 A man who is laden with the blood of any person will flee to the pit. Let no man hold him.	KJV	17. A man that doeth violence to the blood of any person shall flee to the pit; let no man stay him.
Dk1871	17. Et Menneske, betyaget med ell Sjæls Blod, flyr til Graven; man holde ikke paa ham.	KXII	17. En människa, som uppå ens själs blod orätt gör, han varter icke behållen, det han än i kulona fore.
PR1739	17. Kedda wäggise ärrawoetakse teise innimesse were pärrast, kui ta ka auko pöggeneks, ei pea tedda ommeti mitte warjul petama.	LT	17. Žmogus, praliejęs nekaltą kraują, bėga į pražūtį; niekas tegul nepadeda jam.
Luther1912	17. Ein Mensch, der am Blut einer Seele schuldig ist, der wird flüchtig sein bis zur Grube, und niemand halte ihn auf.	Ostervald-Fr	17. L'homme chargé du sang de l'homme fuira jusques à la fosse: que personne ne le retienne!
RV'1862	17. El hombre que hace violencia con sangre de persona, hasta el sepulcro huirá; y nadie le sustentará.	SVV1770	17 Een mens, gedrukt om het bloed ener ziel, zal naar den kuil toevlieden; men ondersteune hem niet!
PL1881	17. Człowieka, który gwałt czyni krwi ludzkiej, choćby i do dołu uciekał, nikt nie zatrzyma.	Karoli1908Hu	17. Az ember, a kit ember-vér terhel, a sírig fut; senki ne támogassa őt.

SANANLASKUT

RuSV1876	17 Человек, виновный в пролитии человеческой крови, будет бегать до могилы, чтобы кто не схватил его.	БКуліш	17. Чоловік, що привинивсь проливом людської крові, - хоч би втікав і в могилу, ніхто його не здергить.
FI33/38	18. Nuhteettomasti vaeltavainen saa avun, mutta kahdella tiellä mutkittelija kerralla kaatuu.	Biblia1776	18. Joka vakuudessa vaeltaa, se on tallessa; mutta joka käy pahaan tietä, hänen täytyy joskus langetta.
CPR1642	18. Joca siweydes waelda hän on tallesa: mutta joca käy paha tietä hänen täyty joscus langetta.		
MLV19	18 He who walks uprightly will be delivered, but he who is perverse in his ways will fall at once.	KJV	18. Whoso walketh uprightly shall be saved: but he that is perverse in his ways shall fall at once.
Dk1871	18. Hvo som vandrer oprigtigt, skal frelses; men hvo som er forvendt og vandrel paa tvende Veje, skal falde paa een af dem.	KKII	18. Den der i fromhet vandrar, han blifver vid sig; men den en ond väg går, han måste engång falla.
PR1739	18. Kes ilmalaitmatta ellab, tedda peästetakse; agga kel pöratsed wisid on kahhe tee peäl, se langeb ühhe peäle.	LT	18. Kas nekaltai vaikščioja, bus išgelbėtas, kas eina kreivais keliais, vienąkart pražus.
Luther1912	18. Wer fromm einhergeht, dem wird geholfen; wer aber verkehrtes Weges ist, wird auf einmal fallen.	Ostervald-Fr	18. Celui qui marche dans l'intégrité trouve le salut; mais celui qui s'en détourne pour suivre deux voies, tombera dans l'une d'elles.

RV'1862	18. El que camina en integridad, será salvo: mas el de perversos caminos, caerá en alguno.	SVV1770	18 Die oprecht wandelt, zal behouden worden; maar die zich verkeerdelyk gedraagt in twee wegen, zal in den enen vallen.
PL1881	18. Kto chodzi w uprzejmości, zachowany będzie; ale przewrotny na drogach swoich oraz upadnie.	Karoli1908Hu	18. A ki jár tökéletesen, megtartatik; a ki pedig álnokul két úton jár, egyszerre elesik.
RuSV1876	18 Кто ходит непорочно, то будет невредим; а ходящийкривыми путями упадет на одном из них.	БКуліш	18. Хтоходить вневинності, не дознає шкоди, хто жступає путьми кривими, - на одній зних впаде.
FI33/38	19. Joka peltansa viljelee, saa leipää kyllin, mutta tyhjän tavoittelija saa köyhyyttä kyllin.	Biblia1776	19. Joka peltansa viljelee, hän saa leipää yltäisesti; vaan joka pyytää joutilaana käydä, se ravitaan köyhyydellä.
CPR1642	19. Joca peldons wiljele hän saa leipä yldäisest: waan joca pyytä joutilasna käydä hän tule peräti köyhäxi.		
MLV19	19 He who tills his land will have plenty of bread, but he who follows after vanity will have poverty enough.	KJV	19. He that tilleth his land shall have plenty of bread: but he that followeth after vain persons shall have poverty enough.
Dk1871	19. Hvo som dyrker sin Jord, skal mættes af Brød; men den, som; løber efter Løsgængere,	KKII	19. Den sin åker brukar, han skall få bröd nog; men den der far efter att gå fåfäng, han skall få fattigdom nog.

SANANLASKUT

PR1739	19. Kes omma Ma harrib, saab leiba kül; agga kes tühjad asjad taggaaiab, saab waesust kül.	LT	19. Kas dirba savo žemę, turės pakankamai maisto, o kas seka dykinėtojais, skurs.
Luther1912	19. Wer seinen Acker baut, wird Brot genug haben; wer aber dem Müßiggang nachgeht, wird Armut genug haben.	Ostervald-Fr	19. Celui qui cultive sa terre sera rassasié de pain; mais le compagnon des fainéants sera rassasié de misère.
RV'1862	19. El que labra su tierra se hartará de pan: mas el que sigue a los ociosos, se hartará de pobreza.	SVV1770	19 Die zijn land bouwt, zal met brood verzadigd worden; maar die ijdele mensen volgt, zal met armoede verzadigd worden.
PL1881	19. Kto sprawuje ziemię swoję, chlebem nasycony bywa; ale kto naśladuje próżnujących, ubóstwem nasycony bywa.	Karoli1908Hu	19. A ki munkálja az ő földét, [9†] megelégedik étellel; a ki pedig hiáavalóságok után futkos, megelégedik szegénységgel.
RuSV1876	19 Кто возделывает землю свою, тот будет насыщаться хлебом, а кто подражает праздным, тот насытится нищетою.	БКуліш	19. Хто паше свою землю, мати ме що їсти, хто ж любуєсь у неробстві, гладати ме злиднї.
FI33/38	20. Luotettava mies saa runsaan siunauksen, mutta jolla on kiihko rikastua, se ei rankaisematta jäää.	Biblia1776	20. Uskollinen mies runsaasti siunataan; vaan joka pyrkii rikkauden perään, ei hän ole viatton.
CPR1642	20. Uscollinen mies siunatan: waan joca pyrki rickauden perän ei hän ole wiatoin.		
MLV19	20 A faithful man will abound with blessings, but he who makes haste to be rich will not be	KJV	20. A faithful man shall abound with blessings: but he that maketh haste to be

	unpunished.		rich shall not be innocent.
Dk1871	20. skal mættes som haster efter at blive rig, skal ikke kendes uskyldig.	KXII	20. En trofast man varder mycket välsignad; men den der fiker efter att varda rik, han skall icke oskyldig blifva.
PR1739	20. Ustaw mees saab suurt önnistust; agga kes töttab rikkaks sama, ei se jä ilmasüta	LT	20. Ištikimas žmogus bus gausiai palaimintas, o kas siekia greitai praturtėti, neliks nekaltas.
Luther1912	20. Ein treuer Mann wird viel gesegnet; wer aber eilt, reich zu werden, wird nicht unschuldig bleiben.	Ostervald-Fr	20. L'homme loyal abondera en bénédictons; mais celui qui se hâte de s'enrichir, ne demeurera point impuni.
RV'1862	20. El hombre de verdad tendrá muchas bendiciones: mas el que se apresura a enriquecer, no será sin culpa.	SVV1770	20 Een gans getrouw man zal veelvoudig zijn in zegeningen; maar die haastig is, om rijk te worden, zal niet onschuldig wezen.
PL1881	20. Mąż wierny przyczyni błogosławieństwa; ale kto się przedko chce zbogacić, nie bywa bez winy.	Karoli1908Hu	20. A hivő ember bővelkedik áldásokkal; de a ki hirtelen [10+] akar gazdagulni, büntetlen nem marad.
RuSV1876	20 Верный человек богат благословениями, а кто спешит разбогатеть, тот не останется ненаказанным.	БКуліш	20. Вірний чоловік - богатий на спасиби, хто ж рад борзо збогатитись, той не уйде кари.
FI33/38	21. Ei ole hyvä henkilöön katsoa, mutta leipäpalankin tähden rikkomus tehdään.	Biblia1776	21. Ei ole se hyvä, että joku katsoo muotoa; sillä ihminen taitaa tehdä leivän kappaleen tähden väärin.

CPR1642 21. Ei ole se hywä että jocu cadzo muoto: sillä
hän teke leiwän cappalen tähden wäärin.

MLV19 21 To have respect of persons is not good, nor
that a man should transgress for a piece of
bread.

KJV

21. To have respect of persons is not good:
for for a piece of bread that man will
transgress.

Dk1871 21. Det er ikke godt at anse Personer; og dog
kan en Mand forsynde sig for et Stykke Brøds
Skyld.

KXII

21. Anse personen är icke godt; ty han
gjorde väl illa för ett stycke bröd.

PR1739 21. Ühhest ennam luggu piddada kui teisest,
ei olle mitte hea: siiski astub monni käskude
ülle leiwa pallokesse pärrast.

LT

21. Būti šališkam yra negerai; toks ir dēl
duonos kąsnio nusikals.

Luther1912 21. Person ansehen ist nicht gut; und mancher
tut übel auch wohl um ein Stück Brot.

Ostervald-Fr

21. Il n'est pas bon d'avoir égard à
l'apparence des personnes; car pour un
morceau de pain un homme fera le mal.

RV'1862 21. Tener respeto a personas en el juicio, no
es bueno: aun por un bocado de pan
prevaricará el hombre.

SVV1770

21 De aangezichten te kennen, is niet goed;
want een man zal om een stuk broods
overtreden.

PL1881 21. Mieć wzglad na osobę, rzecz niedobra; bo
nie jeden dla kęsa chleba staje się
przewrotnym.

Karoli1908Hu

21. Személyt [11†] válogatni nem jó; mert
még egy falat kenyérért is vétkezhetik az
ember.

RuSV1876 21 Быть лицеприятным – нехорошо: такой
человек и за кусок хлеба сделает неправду.

БКуліш

21. Не доброе, в суді вважати на особу;
такий чоловік й за окраєць хліба

одступить від правди.

FI33/38	22. Pahansuova haluaa kiihkeästi varallisuutta eikä tiedä, että hänet tapaa puute.	Biblia1776	22. Joka äkisti rikkautta pyytää, ja on kade, hänen päällens tule ahdistus nijn ettei hän tiedäckän.
CP1642	22. Joca äkistä rickautta pyytä ja on saita: hänen päällens tule ahdistus nijn ettei hän tiedäckän.		
MLV19	22 He who has an evil eye hastens after riches and does not know that want will come upon him.	KJV	22. He that hasteth to be rich hath an evil eye, and considereth not that poverty shall come upon him.
Dk1871	22. En Mand med et ondt Øje haster efter Gods og ved ikke, at Mangel skal komme over ham.	KKII	22. Den som hastar efter rikedom, och är nidsk, han vet icke, att honom skall nöd uppåkomma.
PR1739	22. Kadde mees püab ussinaste rikkaks sada; agga ei ta tea mitte, et tühhi temma kätte tulleb.	LT	22. Pavydus žmogus siekia greitai praturtėti ir nenujaučia, kad jo laukia skurdas.
Luther1912	22. Wer eilt zum Reichtum und ist neidisch, der weiß nicht, daß Mangel ihm begegnen wird.	Ostervald-Fr	22. L'homme envieux se hâte pour s'enrichir, et il ne sait pas que la disette lui arrivera.
RV'1862	22. Apresúrase a ser rico el hombre de mal ojo, y no conoce que le ha de venir pobreza.	SVV1770	22 Die zich haast naar goed, is een man van een boos oog; maar hij weet niet, dat het gebrek hem overkomen zal.

SANANLASKUT

PL1881	22. Prędko chce człowiek zazdrościwy zbogatnieć, a nie wie, iż nać niedostatek przyjdzie.	Karoli1908Hu	22. Siet a marhakeresésre a gonosz szemű ember; és nem veszi észre, hogy szükség jő reá.
RuSV1876	22 Спешит к богатству завистливый человек, и не думает, что нищета постигнет его.	БКуліш	22. Завидливий наздогін біжить за багацтвом, і не в догад йому, що здогонить злидні.
FI33/38	23. Joka toista nuhtelee, niinkuin minä neuvon, saa suosiota enemmän kuin se, joka kielellänsä liehakoitsee.	Biblia1776	23. Joka ihmistä rankaisee, hän löytää paremman ystävyyden kuin se, joka puhuu myötämielin.
CPR1642	23. Joca ihmistä rangaise hän löytää paremman ystäwyden: cuin se joca puhu myötäkielin.		
MLV19	23 He who rebukes a man will afterward find more favor than he who flatters with the tongue.	KJV	23. He that rebuketh a man afterwards shall find more favour than he that flattereth with the tongue.
Dk1871	23. Hvo der irettesætter et Menneske, skal derefter finde mere Gunst end den, som smigrer med Tungen.	KXII	23. Den ena mennisko straffar, han skall sedan ynnest finna, mer än den der smekrar.
PR1739	23. Kes innimesse nomib minno wisi järrele, se leiab ennam armo, kui se, kes kelega libbab.	LT	23. Kas pabara klystantj, susilaiks daugiau palankumo negu tas, kuris jam pataikauja liežuviu.
Luther1912	23. Wer einen Menschen straft, wird hernach Gunst finden, mehr denn der da heuchelt.	Ostervald-Fr	23. Celui qui reprend quelqu'un, finira par être préféré à celui qui flatte de sa langue.

SANANLASKUT

RV'1862	23. El que reprende al hombre que vuelve atrás, hallará gracia, mas que el que lisongea con la lengua.	SVV1770	23 Die een mens bestraft, zal achterna gunst vinden, meer dan die met de tong vleit.
PL1881	23. Kto strofuje człowieka, większą potem łaskę znajduje, niż ten, co pochlebia językem.	Karoli1908Hu	23. A ki megfeddi az embert, végre is inkább kedvességet talál, mint a sima nyelvű.
RuSV1876	23 Обличающий человека найдет после большую приязнь, нежели тот, кто льстит языком.	БКуліш	23. Хто другому дорікає, здобуде з часом більше ласки, як той, що лестить язиком.
FI33/38	24. Joka isältäään ja äidiltäään riistää ja sanoo: Ei tämä ole rikos, se on tuhontekijän toveri.	Biblia1776	24. Joka ottaa isältänsä ja äidiltänsä, ja sanoo; ei se ole synti, hän on hävittäjän kanssaveli.
CPR1642	24. Joca otta Isäldäns ja äitildäns ja sano: ei se ole syndi: hän on häwittäjän cansaweli.		
MLV19	24 He who robs his father or his mother and says, It is no transgression, the same is the companion of a destroyer.	KJV	24. Whoso robbeth his father or his mother, and saith, It is no transgression; the same is the companion of a destroyer.
Dk1871	24. Hvo der stjæler fra sin Fader eller sin Moder og siger: Det er ingen Synd, han er Stalbroder til en Ødeland.	KXII	24. Den som tager ifrå fader eller moder, och säger: Det är icke synd; han är förderfwarens stallbroder.
PR1739	24. Kes omma issa ja omma emma käest risub, ja ütleb: Ei se olle ülleastuminne; se on selle seltsimees, kes pahhaste teeb.	LT	24. Kas apiplėšia tėvą ar motiną ir mano, kad tai nėra nusikaltimas, tas yra naikintojo bendaras.

Luther1912	24. Wer seinem Vater oder seiner Mutter etwas nimmt und spricht, es sei nicht Sünde, der ist des Verderbers Geselle.	Ostervald-Fr	24. Celui qui vole son père ou sa mère, et qui dit que ce n'est point un crime, est le compagnon du malfaiteur.
RV'1862	24. El que roba a su padre y a su madre, y dice que no es maldad, compañero es del hombre destruidor.	SVV1770	24 Wie zijn vader of zijn moeder berooft, en zegt: Het is geen overtreding; die is des verdervenden mans gezel.
PL1881	24. Kto łupi ojca swego, albo matkę swoją, a mówi, iż to nie grzech: towarzyszem jest mężobójcy.	Karoli1908Hu	24. A ki megrabolja az atyját, és anyját és azt mondja: nem vétek! társa a romboló embernek.
RuSV1876	24 Кто обкрадывает отца своего и мать свою и говорит: „это не грех”, тот – сообщник грабителям.	БКуліш	24. Хто в батька-матері вкраде, та й каже: "се не гріх", - той товариш рабівника.
FI33/38	25. Tavarannahne nostaa riidan, mutta Herraan luottavainen tulee ravituksi.	Biblia1776	25. Ylpiä ihmisen saattaa riidan; mutta joka luottaa Herraan, hän kostuu.
CPR1642	25. Ylpiä ihmisen saatta rijdan: mutta joca luotta idzens HERraan hän costu.		
MLV19	25 He who is of a greedy spirit stirs up strife, but he who puts his trust in Jehovah will be made fat.	KJV	25. He that is of a proud heart stirreth up strife: but he that putteth his trust in the LORD shall be made fat.
Dk1871	25. Den; hvis Sjæl er stolt, vækker Trætte; men den, som forlader sig paa Herren, skal	KXII	25. En högmodig man uppväckerträto; men den som förlåter sig uppå Herran, han

blive rig.

PR1739 25. Kes hooplik süddamest, kihhutab rido; agga kes Jehowa peäle lodab, wöttab rammo.

varder fet.

LT 25. Išdidžios širdies žmogus sukelia vaidus, o kas pasitiki Viešpačiu, klestės.

Luther1912 25. Ein Stolzer erweckt Zank; wer aber auf den HERRN sich verläßt, wird gelabt.

RV'1862 25. El altivo de ánimo revuelve contiendas: mas el que confia en Jehová, engordará.

PL1881 25. Wysokomyślny wszczyna zwadę; ale kto nadzieję ma w Panu, dostatek mieć będzie.

RuSV1876 25 Надменный разжигает ссору, а надеющийся на Господа будет благоденствовать.

FI33/38 26. Omaan sydämeensä luottavainen on tyhmä, mutta viisaudessa vaeltava pelastuu.

CPR1642 26. Joca omaan sydämeens uscalda hän on tyhmä: mutta joca wiisaudes waelda hän wapadetan.

MLV19 26 He who trusts in his own heart is a fool, but he who walks wisely, he will be delivered.

Ostervald-Fr 25. Celui qui a le cœur enflé excite les querelles; mais celui qui s'assure sur l'Éternel sera rassasié.

SVV1770 25 Die grootmoedig is, verwekt gekijf; maar die op den HEERE vertrouwt, zal vet worden.

Karoli1908Hu 25. A telhetetlen lélek háborúságot szerez; aki pedig bízik az Úrban, megerősödik.

БКуліш 25. Надутий розпалює сварку, хто ж надієсь на Господа, - добро йому буде.

Biblia1776 26. Joka omaan sydämeensä uskaltaa, hän on tyhmä; mutta joka viisaudessa vaeltaa, hän vapahdetaan.

KJV 26. He that trusteth in his own heart is a fool: but whoso walketh wisely, he shall be

delivered.

Dk1871	26. Hvo som forlader sig paa sit Hjerte, han er en Daare; men den, som vandrer i Visdom, han skal reddes.	KXII	26. Den sig uppå sitt hjerta förlåter, han är en dåre; men den som går med vishet, han skall friad varda.
PR1739	26. Kes omma süddame peäle lodab, se on halp; agga kes tarkusses käib, se peäseb.	LT	26. Kas pasitiki savo širdimi, yra kvailas, o kas išmintingai elgiasi, bus išgelbėtas.
Luther1912	26. Wer sich auf sein Herz verläßt, ist ein Narr; wer aber mit Weisheit geht, wird entrinnen.	Ostervald-Fr	26. Celui qui se confie en son propre cœur, est un insensé; mais celui qui marche dans la sagesse, sera délivré.
RV'1862	26. El que confia en su corazón es insensato: mas el que camina en sabiduría, él escapará.	SVV1770	26 Die op zijn hart vertrouwt, die is een zot; maar die in wijsheid wandelt, die zal ontkomen.
PL1881	26. Kto ufa w sercu swem, głupi jest; ale kto sobie mądrze poczyna, ten ujdzie nieszczęścia.	Karoli1908Hu	26. A ki bízik magában, bolond az; a ki pedig jár bölcsen, megszabadul.
RuSV1876	26 Кто надеется на себя, тот глуп; а кто ходит в мудрости, тот будет цел.	БКуліш	26. Хто лиш на себе вповає, той безумен, а хтоходить у мудрості - спасеться від злого.
FI33/38	27. Joka köyhälle antaa, se ei puutteeseen joudtu; mutta joka silmänsä häneltä sulkee, saa kirouksia paljon.	Biblia1776	27. Joka vaivaiselle antaa, ei häneltä puutu; vaan joka silmänsä hänestä kääntää, se tulee pahasti kirotuksi.
CPR1642	27. Joca waiwaiselle anda ei häneldä puutu: waan joca silmäns hänestä käändä hänen kä		

caicki tacaperin.

MLV19	27 He who gives to the poor will not lack, but he who hides his eyes will have many a curse.	KJV	27. He that giveth unto the poor shall not lack: but he that hideth his eyes shall have many a curse.
Dk1871	27. Hvo som giver den fattige, skal ikke have Mangel; men over den, som lukker sine Øjne til, skal der være Inange Forbandelser.	KKII	27. Den som den fattiga gifver, honom skall intet fattas; men den som sin ögon afvänder, med honom skall det fast tillbakagå.
PR1739	27. Kes kehwale annab, sellele ei sa mitte tühhi kätte; agga kes ommad silmad körwal hoiab, saab paljo needmist ennese peäle .	LT	27. Kas duoda vargšui, nestokos, o kas užsimerkia, kad jo nematyty, bus labai keikiamas.
Luther1912	27. Wer dem Armen gibt, dem wird nichts mangeln; wer aber seine Augen abwendet, der wird viel verflucht.	Ostervald-Fr	27. Celui qui donne au pauvre, n'aura point de disette; mais celui qui en détourne ses yeux, abondera en malédictions.
RV'1862	27. El que da al pobre, nunca tendrá pobreza: mas el que del pobre aparta sus ojos, tendrá muchas maldiciones.	SVV1770	27 Die den armen geeft, zal geen gebrek hebben; maar die zijn ogen verbergt, zal veel vervloekt worden.
PL1881	27. Kto daje ubogiemu, nie będzie miał niedostatku; ale kto od niego odwraca oczy swe, wielkie przeklestwa naó przyjdą.	Karoli1908Hu	27. A ki ád a szegénynek, [12†] nem lesz néki szüksége; a ki pedig elrejti a szemét, megsokasulnak rajta az átkok.
RuSV1876	27 Дающий нищему не обеднеет; а кто закрывает глаза свои от него, натом много	БКуліш	27. Хто вбогому дає, не знати ме нужди, хто ж одвертає очі свої од його, - того

проклятий.

проклинаютъ.

FI33/38	28. Kun jumalattomat nousevat, piileksivät ihmiset; mutta kun he hukkuvat, niin hurskaat enentyvät.	Biblia1776	28. Kuin jumalattomat tulevat, niin kansa itsensä kätkee; mutta kuin ne hukkuvat, niin vanhurskaat enenevät.
CPR1642	28. Cosca jumalattomat tulewat nijn Canssa idzens kätke: mutta cosca ne huckuwat nijn wanhurscat enänewät.		
MLV19	28 When the wicked rise, men hide themselves, but when they perish, the righteous increase.	KJV	28. When the wicked rise, men hide themselves: but when they perish, the righteous increase.
Dk1871	28. Naar de ugudelige rejse sig, skjule Folk sig; men naar de omkomme, ville de, retfærdige blive mange.	KKII	28. När de ogudaktige uppkomma, så förgömmer sig folket; men när de förgås, så varda de rättfärdige månge.
PR1739	28. Kui öälad woimust wötwad, siis innimessed lähhawad warjule; agga kui nemmad hukka lähhawad, siis saab neid öigid paljo.	LT	28. Iškylant nedorēliams, žmonės slepiasi, bet kai jie prazūna, padaugėja teisiųjų.
Luther1912	28. Wenn die Gottlosen aufkommen, so verbergen sich die Leute; wenn sie aber umkommen, werden der Gerechten viel.	Ostervald-Fr	28. Quand les méchants s'élèvent, chacun se cache; mais quand ils périsse, les justes se multiplient.
RV'1862	28. Cuando los impíos son levantados, el hombre cuerdo se esconderá: mas cuando	SVV1770	28 Als de goddelozen opkomen, verbergt zich de mens; maar als zij omkomen,

perecen, los justos se multiplican.

vermenigvuldigen de rechtvaardigen.

PL1881 28. Gdy niepobożni powstawają, kryje się człowiek; ale gdy giną, sprawiedliwi się rozmnażają.

RuSV1876 28 Когда возвышаются нечестивые, люди укрываются, а когда они падают, умножаются праведники.

Karoli1908Hu 28. Mikor felemeltetnek az istentelenek, [13†] elrejti magát az ember; de mikor azok elvesznek, [14†] öregbülnek az igazak.

БКуліш 28. Як безбожні йдуть у гору, - ховаються люди; як же вони упадають, - праведник більшає.

29 luku

Hiskian miesten kokoamat Salomon sananlaskut; jatkoa: Lauselmia elämän eri aloilta.

FI33/38 1. Kuritusta saanut mies, joka niskurina pysyy, rusennetaan äkisti, eikä apua ole.

CPR1642 1. JOca curituxelle on uppiniscainen hän äkist cadotetan ilman yhdetäckän awuta.

MLV19 1 He who, being often reproved, hardens his neck will suddenly be destroyed and that without remedy.

Dk1871 1. Den Mand, som forhærder sin Nakke, vil tidt blive straffet; hastelig skal han sønderknuses, og der skal ingen Lægedom

Biblia1776 1. Joka kuriutukselle on uppiniskainen, hän äkisti kadotetaan ilman yhdetäckää avuta.

KJV 1. He, that being often reproved hardeneth his neck, shall suddenly be destroyed, and that without remedy.

KXII 1. Hvilken som emot straff genstörtig är, han skall med hast förderfad varda, utan all hjelp.

være.

PR1739	1. Kedda saggedaste nomitakse, ja siiski kangekaelseks jäääb, tedda murtakse äkkitselt, nenda et ep olle ohto.	LT	1. Kas dažnai baramas, bet užkietina savo sprandą, bus staiga sunaikintas ir nebeatsigaus.
Luther1912	1. Wer wider die Strafe halsstarrig ist, der wird plötzlich verderben ohne alle Hilfe.	Ostervald-Fr	1. L'homme qui, étant repris, roduit son cou, sera subitement brisé, sans qu'il y ait de guérison.
RV'1862	1. EL hombre que reprendido endurece la cerviz, de repente será quebrantado: ni habrá para él medicina.	SVV1770	1 Een man, die, dikwijls bestraft zijnde, den nek verhardt, zal schielijk verbroken worden, zodat er geen genezen aan is.
PL1881	1. Człowiek, który na częste karanie zatwardza kark swój, nagle zniszczeje, i nie wskóra.	Karoli1908Hu	1. A ki a feddésekre is nyakas marad, egyszer csak összetörök, gyógyíthatatlanul.
RuSV1876	1 Человек, который, будучи обличаем, ожесточает выю свою, внезапно сокрушится, и не будет ему исцеления.	БКуліш	1. Коли чоловіка картають, а він все таки тugoшийий, то й буде розбитий, й не буде йому ліку.
FI33/38	2. Hurskaitten enentyessä kansa iloitsee, mutta jumalattoman hallitessa kansa huokaa.	Biblia1776	2. Kuin vanhurskaita monta on, niin kansa iloitsee; vaan kuin jumalatoin hallitsee, niin kansa huokaa.
CPR1642	2. Cosca wanhurscaita monda on nijn Canssa iloidze: waan cosca jumalatoin hallidze nijn Canssan täyty huogata.		
MLV19	2 When the righteous are increased, the	KJV	2. When the righteous are in authority, the

people rejoice, but when a wicked man rules,
the people sigh.

people rejoice: but when the wicked
beareth rule, the people mourn.

Dk1871 2. Naar der bliver mange retfærdige, skal
Folket glædes; men naar en ugudelig hersker,
skal Folket sukke.

KXII 2. När de rättfärdige månge äro, så glädes
folket; men när den ogudaktige regerar, så
suckar folket.

PR1739 2. Kui neid öigid paljo saab, siis römustab
rahwas; agga kui öäl wallitseb, siis rahwas
öhkab.

LT 2. Kai teisieji valdo, tauta džiaugiasi, o kai
valdo nedorėliai, tauta dejuoja.

Luther1912 2. Wenn der Gerechten viel sind, freut sich
das Volk; wenn aber der Gottlose herrscht,
seufzt das Volk.

Ostervald-Fr 2. Quand les justes sont les plus nombreux,
le peuple se réjouit; mais quand le méchant
domine, le peuple gémit.

RV'1862 2. Cuando los justos dominan, el pueblo se
alegra: mas cuando domina el impío, el
pueblo gime.

SVV1770 2 Als de rechtvaardigen groot worden,
verblijdt zich het volk; maar als de
goddeloze heerst, zucht het volk.

PL1881 2. Gdy się rozmnażają sprawiedliwi, weseli się
lud; ale gdy panuje bezbożnik, wzdycha lud.

Karoli1908Hu 2. Mikor öregbülnek az igazak, [1†] örül a
nép; mikor pedig uralkodik az istentelen,
sóhajt a nép.

RuSV1876 2 Когда умножаются праведники, веселится
народ, а когда господствует нечестивый,
народ стенает.

БКуліш 2. Як много праведних, - люде веселяться;
як запанують же ледачі, тоді народ
стогне.

FI33/38 3. Viisautta rakastavainen on isällensä iloksi,
mutta porttojen seuratoveri hävittää varansa.

Biblia1776 3. Joka viisautta rakastaa, hän iloittaa
isänsä; mutta joka huoria elättää, hän tuhlaa

tavaraansa.

CPR1642 3. Joca wijsautta racasta hän iloitta Isäns:
mutta joca huoria elättä hän tuhla tawarans.

MLV19 3 He who loves wisdom delights his father,
but he who keeps company with prostitutes
wastes his substance.

Dk1871 3. En Mand, som elsker Visdom, glæder sin
Fader; men hvo, som omgaas med Skøger, vil
øde sit Gods.

PR1739 3. Üks mees, kes tarkust armastab, römustab
omma issa; agga kes horade seltsi heidab,
hukkab warrandust ärra.

Luther1912 3. Wer Weisheit liebt, erfreut seinen Vater;
wer aber mit Huren umgeht, kommt um sein
Gut.

RV'1862 3. El hombre que ama la sabiduría, alegra a su
padre: mas el que da de comer a rameras,
perderá la hacienda.

PL1881 3. Mąż, który miłuje mądrość, uвесela ojca
swego; ale kto chowa nierządnicę, traci
majętność.

RuSV1876 3 Человек, любящий мудрость, радует отца

KJV 3. Whoso loveth wisdom rejoiceth his
father: but he that keepeth company with
harlots spendeth his substance.

KXII 3. Den som vishet älskar, han gläder sin
fader; men den som skökor uppehåller, han
mister sina ägodelar.

LT 3. Kas myli išmintj, džiugina tėvą, o kas
susideda su paleistuvėmis, praranda turtą.

Ostervald-Fr 3. L'homme qui aime la sagesse, réjouit son
père; mais celui qui se plaît avec les
débauchées, dissipe ses richesses.

SVV1770 3 Een man, die de wijsheid bemint, verblijdt
zijn vader; maar die een metgezel der
hoeren is, brengt het goed door.

Karoli1908Hu 3. A bölcség-szerető ember megvidámítja
az Ő [2†] atyját; a ki pedig a paráznákhoz
adja magát, elveszti [3†] a vagyont.

БКуліш 3. Хто любить мудрість, той отцеві втіха,

своего; а кто знается с блудницами, тот расточает имение.

хто ж з блудницями живе, той майно марнує.

FI33/38 4. Oikeudella kuningas pitää maan pystyssä, mutta verojen kiskoja sen hävittää.

Biblia1776 4. Kuningas rakentaa oikeudella valtakunnan; vaan lahjain ottaja sen turmelee.

CPR1642 4. Cuningas rakenda oikeudella waldacunnan waan ahne sen turmele.

MLV19 4 The king establishes the land by justice, but he who exacts gifts overthrows it.

KJV 4. The king by judgment establisheth the land: but he that receiveth gifts overthroweth it.

Dk1871 4. En Konge befæster Landet ved Ret; men en Mand. som tager Gaver, nedbryder det.

KXII 4. En Konung upprätter landet genom rätt; men en girig förderfvar det.

PR1739 4. Kunningas annab male head pidde öigusse läbbi; agga kes andid wöttab, teeb sedda paljaks.

LT 4. Teisingai valdydamas, karalius sustiprina krašta, o kas ima kyšius, griauna jj.

Luther1912 4. Ein König richtet das Land auf durchs Recht; ein geiziger aber verderbt es.

Ostervald-Fr 4. Le roi affermit le pays par la justice; mais celui qui aime les présents le ruine.

RV'1862 4. El rey con el juicio afirma la tierra: mas el hombre amigo de presentes, la destruirá.

SVV1770 4 Een koning houdt het land staande door het recht; maar een, die tot geschenken genegen is, verstoort hetzelve.

PL1881 4. Król sądem ziemię utwierdza; ale mąż, który Karoli1908Hu 4. A király igazsággal erősíti meg az

	dary bierze, podwraca ja.		országot; a ki pedig ajándékot vesz, elrontja azt.
RuSV1876	4 Царь правосудием утверждает землю, а любящий подарки разоряет ее.	БКуліш	4. Правосуд царя скріпляє країну, хто ж бажає подарунків, - пустошить її.
FI33/38	5. Mies, joka lähimmäistäään liehakoitsee, virittää verkon hänen askeleilleen.	Biblia1776	5. Joka lähimmäisensä kanssa liehakoitsee, hän hajoittaa verkon jalkainsa eteen.
CPR1642	5. Joca lähimmäisens cansa liehacoidze hän hajotta wercon hänen jalcains eteen.		
MLV19	5 A man who flatters his neighbor spreads a net for his steps.	KJV	5. A man that flattereth his neighbour spreadeth a net for his feet.
Dk1871	5. En Mand, som smigrer for sin Næste, udbreder et Garn for hans Fødder.	KXII	5. Den som smekrar med sin nästa, han utbreder ett nät för hans fötter.
PR1739	5. Kes omma liggimesega libbedaste rägib, se lautab temma sammudele wörko wälja.	LT	5. Kas pataikauja artimui, spendžia pinkles sau.
Luther1912	5. Wer mit seinem Nächsten heuchelt, der breitet ein Netz aus für seine Tritte.	Ostervald-Fr	5. L'homme qui flatte son prochain, tend un filet sous ses pas.
RV'1862	5. El hombre que lisongea a su prójimo, red tiende delante de sus pasos.	SVV1770	5 Een man, die zijn naaste vleit, spreidt een net uit voor deszelfs gangen.
PL1881	5. Człowiek, który pochlebia przyjacielowi swemu, rozciąga sieć przed nogami jego.	Karoli1908Hu	5. A férfiú, a ki hizelkedik barátjának, hálót vet annak lábai elé.

RuSV1876 5 Человек, льстящий другу своему,
расстилает сеть ногам его.

БКуліш 5. Хто леститься другу свому, стелить сїї
під ноги йому.

FI33/38 6. Pahalle miehelle on oma rikos paulaksi,
mutta vanhurskas saa riemuita ja iloita.

Biblia1776 6. Kuin paha syntiä tekee, niin hän hänen sä
paulaan sekoittaa; vaan vanhurskas
riemuitsee, ja hänellä on ilo.

CPR1642 6. Cosca paha syndiä teke nijn hän hänen
paulaan secoitta: waan wanhurstas riemuidze
ja hänellä on ilo.

MLV19 6 There is a snare in the transgression of an
evil man, but a righteous man sings and
rejoices.

KJV 6. In the transgression of an evil man there
is a snare: but the righteous doth sing and
rejoice.

Dk1871 6. Den onde Mands Overtrædelse er ham en
Snare; men den retfærdige kan fryde og
glæde sig.

KXII 6. När en ond syndar, besnärjer han sig sjelf;
men en rättfärdig fröjdar sig, och hafver
glädje.

PR1739 6. Kurja innimesse ülleastumisse jures on
wörkutamisse pael; agga, kes öige, öiskab
römustes.

LT 6. Piktas žmogus įsipainioja nusikaltimuose,
o teisasis gieda ir džiūgauja.

Luther1912 6. Wenn ein Böser sündigt, verstrickt er sich
selbst; aber ein Gerechter freut sich und hat
Wonne.

Ostervald-Fr 6. Il y a un piège dans le crime du méchant;
mais le juste chante et se réjouit.

RV'1862 6. Por la prevaricación del hombre malo hay
lazo: mas el justo cantará, y se alegrará.

SVV1770 6 In de overtreding eens bozen mans is een
strijk; maar de rechtvaardige juicht en is

blijde.

PL1881 6. Występek złego jest mu sidłem; ale sprawiedliwy śpiewa i weseli się.

RuSV1876 6 В грехе злого человека – сеть для него , а праведник веселится и радуется.

FI33/38 7. Vanhurskas tuntee vaivaisten asian, mutta jumalaton ei siitä mitään ymmärrää.

CPR1642 7. Wanhurstas tunde köyhän asian waan jumalatoin cadzo caiken toimen ylöön.

MLV19 7 A righteous man takes knowledge of the cause of the poor. A wicked man has no such understanding to know.

Dk1871 7. En retfærdig kender de ringes Sag; den uguadelige forstaar sig ikke paa Kundskab.

PR1739 7. Kes öige, tunneb ärra alwade kohto-asja; agga kes öäl, ei se moista tundmist.

Luther1912 7. Der Gerechte erkennt die Sache der Armen; der Gottlose achtet keine Vernunft.

RV'1862 7. Conoce el justo el derecho de los pobres: mas el impío no entiende sabiduría.

Karoli1908Hu 6. A gonosz ember vétkében tőr van; az igaz pedig énekel és vígad.

БКуліш 6. В грісі в ледачого - сіть про його, а праведний - все веселий і радуєсь.

Biblia1776 7. Vanhurskas tuntee köyhän asian; vaan jumalatoin ei ymmärrä viisautta.

KJV 7. The righteous considereth the cause of the poor: but the wicked regardeth not to know it.

KKII 7. Den rätfärdige känner den fattigas sak; den ogudaktige aktar ingen förfuft.

LT 7. Teisusis atsižvelgia į beturčių teises, o nedorėlis nenori ju žinoti.

Ostervald-Fr 7. Le juste prend connaissance de la cause des pauvres; mais le méchant ne s'en informe pas.

SVV1770 7 De rechtvaardige neemt kennis van de rechtzaak der armen; maar de goddeloze

begrijpt de wetenschap niet.

PL1881	7. Sprawiedliwy wyrozumiewa sprawę nędznych; ale niezbożnik nie ma na to rozumu i umiejętności.	Karoli1908Hu	7. Megérte az igaz [4†] a szegényeknek ügyét; az istentelen [5†] pedig nem tudja megérteni.
RuSV1876	7 Праведник тщательно вникает в тяжбу бедных, анечестивый не разбирает дела.	БКуліш	7. Праведний щиро вникає у справу бідних, безбожний не розбирає справи.
FI33/38	8. Pilkkaajat kaupungin villitsevät, mutta viisaat hillitsevät vihan.	Biblia1776	8. Pilkkaajat hajoittavat kaupungin; vaan viisaat asettavat vihan.
CPR1642	8. Pilckajat saattawat Caupungin onnettomiteen: waan wijsat asettawat wihan.		
MLV19	8 Scoffers breathe (against) a city, but wise men turn away wrath.	KJV	8. Scornful men bring a city into a snare: but wise men turn away wrath.
Dk1871	8. Mænd, som ere Spottere, ophidse en Stad; men de vise stille Vreden.	KKII	8. De bespottare föra en stad i olycko; men de vise stilla vrede.
PR1739	8. Need mehhed, kes pilkawad, saatwad liñna kimpusse; agga targad rahwas känawad wihha ärra.	LT	8. Niekintojai sukelia mieste neramumus, o išmintingieji nukreipia rūstybe.
Luther1912	8. Die Spötter bringen frech eine Stadt in Aufruhr; aber die Weisen stillen den Zorn.	Ostervald-Fr	8. Les hommes moqueurs soufflent le feu dans la ville; mais les sages calment la colère.

SANANLASKUT

RV'1862	8. Los hombres burladores enlazan la ciudad: mas los sabios apartan el furor.	SVV1770	8 Spotdrijvende lieden blazen een stad aan brand; maar de wijzen kerent den toorn af.
PL1881	8. Mężowie naśmiewcy zawodzą miasto; ale mądrzy odwracają gniew.	Karoli1908Hu	8. A csúfoló férfiak fellobbantják a várost; de a bölcsék elfordítják a haragot.
RuSV1876	8 Люди развратные возмущают город, а мудрые утишают мятеж.	БКуліш	8. Люде розворотні ворохоблять місто, мудрі ж неспокій втихомиряють.
FI33/38	9. Viisas mies kun käräjöi hullun miehen kanssa, niin tämä reutoo ja nauraan eikä asetu.	Biblia1776	9. Kuin viisas tulee tyhmän kanssa oikeutta käymään, joko hän on vihainen eli iloinen, niin ei ole hänellä yhtään lepoa.
CPR1642	9. Cosca wijsas tule tyhmän cansa cauppaan: joco hän on wihainen eli iloinen nijn ei ole hänellä yhtän lepo.		
MLV19	9 If a wise man has a controversy with a foolish man, whether he is angry or laugh, there will be no rest.	KJV	9. If a wise man contendeth with a foolish man, whether he rage or laugh, there is no rest.
Dk1871	9. Naar en viis Mand gaar i Rette med en taabelig Mand, bliver denne vred og ler, og der bliver ingen Ro.	KXII	9. När en vis med en dåra till handel kommer, han vare vred eller glad, så hafver han dock ingen ro.
PR1739	9. Kui tark mees meletuma innimessega kohtus käib, wihastago temma, ehk naergo temma, ei seisa ta siiski mitte rahho.	LT	9. Jei išmintingas susiginčija su kvailiu, ar tas niršta, ar juokiasi, nėra ramybės.

SANANLASKUT

Luther1912	9. Wenn ein Weiser mit einem Narren zu rechten kommt, er zürne oder lache, so hat er nicht Ruhe.	Ostervald-Fr	9. Un homme sage contestant avec un homme insensé, qu'il se fâche ou qu'il rie, n'aura point de repos.
RV'1862	9. Si el hombre sabio contendiere con el insensato, que se enoje, o que se ría, no tendrá reposo.	SVV1770	9 Een wijs man, met een dwaas man in rechten zich begeven hebbende, hetzij dat hij beroerd is of lacht, zo is er toch geen rust.
PL1881	9. Mąż mądry, wiedzieli spór z mężem głupim, Karoli1908Hu choćby się gniewał, choćby się też śmiał, nie będzie miał pokoju.	9. Az eszes ember, ha vetekedik a bolonddal, akár felháborodik, akár nevet, nincs nyugodalom.	
RuSV1876	9 Умный человек, судясь с человеком глупым, сердится ли, смеется ли, – не имеет покоя.	БКуліш	9. Як мудрий із дурним заведе рахубу, то, чи гніваєсь, чи сьміється, - не має спокою.
FI33/38	10. Murhamiehet vihaavat nuhteetonta, oikeamielisten henkeä he väijyväät.	Biblia1776	10. Verikoirat vihaavat siviää; vaan vanhurskaat holhovat häntä.
CPR1642	10. Wericoirat wihawat siwiätä waan wanhurscat pitämät murhen sielustans.		
MLV19	10 Bloodthirsty men hate he who is perfect, but the upright seek his soul.	KJV	10. The bloodthirsty hate the upright: but the just seek his soul.
Dk1871	10. Blodgerrige Mænd hade den retsindige; men de oprigtige drage Omhu for hans Liv.	KXII	10. De blodgirige hata den fromma; men de rättfärdige vårda sig om hans själ.
PR1739	10. Mehhed, kel werresüd, wihkawad sedda,	LT	10. Kraujo trokštantis nekenčia nekaltojo, o

kes täieste wagga; agga öiglased püüdwad
temma hinge hoida .

teisieji rūpinasi jo siela.

Luther1912 10. Die Blutgierigen hassen den Frommen;
aber die Gerechten suchen sein Heil.

Ostervald-Fr 10. Les hommes sanguinaires haïssent
l'homme intègre; mais les hommes droits
protègent sa vie.

RV'1862 10. Los hombres sangrientos aborrecen al
perfecto: mas los rectos buscan su
contentamiento.

SVV1770 10 Bloedgierige lieden haten den vrome;
maar de oprechten zoeken zijn ziel.

PL1881 10. Mężowie krwawi nienawidzą uprzejmego;
ale uprzejmi staranie wiodą o duszę jego.

Karoli1908Hu 10. A vérszomjasak gyűlölik a tökéletes
embert; az igazak pedig oltalmazzák annak
életét.

RuSV1876 10 Кровожадные люди ненавидят
непорочного, а праведные заботятся оего
жизни.

БКуліш 10. Безвинного не люблять душогубцї, а
праведні журяться про життє його.

FI33/38 11. Tyhmä purkaa kaiken sisunsa, mutta viisas
sen viimein tyynnyttää.

Biblia1776 11. Tyhmä vuodattaa kaiken henkensä; vaan
viisas sen pidättää.

CPR1642 11. Tyhmä vuodatta caiken hänen hengens
waan wijsas sen pidättää.

MLV19 11 A fool utters all his anger, but a wise man
keeps it back and calms it.

KJV 11. A fool uttereth all his mind: but a wise
man keepeth it in till afterwards.

Dk1871 11. En Daare udlader al sin Hidsighed, men en

KXII 11. En dåre gjuter sin anda allan ut; men en

	viis skal omsider stille den.		vis man håller tillbaka.
PR1739	11. Kes halp, lasseb keik ořma wihha waimo wälja; agga tark innime waikistab sedda wimaks.	LT	11. Kvailys kalba viską, ką galvoja, o išmintingas susilaiko.
Luther1912	11. Ein Narr schüttet seinen Geist ganz aus; aber ein Weiser hält an sich.	Ostervald-Fr	11. L'insensé met dehors tout ce qu'il a dans l'esprit; mais le sage le réprime et le retient.
RV'1862	11. Todo su espíritu echa fuera el insensato: mas el sabio al fin le sosiega.	SVV1770	11 Een zot laat zijn gansen geest uit, maar de wijze wederhoudt dien achterwaarts.
PL1881	11. Wszystkiego ducha swego wywiera głupi, ale mądry na dalszy czas go zawściąga.	Karoli1908Hu	11. Az Ő egész indulatját [6+] előmutatja a bolond; de a bölcs végre megcsendesítí azt.
RuSV1876	11 Глупый весь гнев свой изливает, а мудрый сдерживает его.	БКуліш	11. Дурний усю свою досаду виливає, а мудрий здержує її.
FI33/38	12. Hallitsija, joka kuuntelee valhepuheita, saa palvelijoikseen pelkkiä jumalattomia.	Biblia1776	12. Päämies, joka valhetta rakastaa, hänen palveliansa ovat kaikki jumalattomat.
CPR1642	12. Herra joca walhetta racasta hänen palwelians owat caicki jumalattomat.		
MLV19	12 If a ruler listens to falsehood, all his servants are wicked.	KJV	12. If a ruler hearken to lies, all his servants are wicked.
Dk1871	12. Naar en Hersker agter paa Løgnens Ord, blive alle hans Tjenere ugudelige.	KXII	12. En herre, som till lögn lust hafver, hans tjenare äro alle ogudaktige.

PR1739	12. Kui wallitseja walle-könned tähhele panneb, siis keik temma teenrid on öälad.	LT	12. Jei valdovas klauso melo, visi jo tarnai bus nedorëliai.
Luther1912	12. Ein Herr, der zu Lügen Lust hat, des Diener sind alle gottlos.	Ostervald-Fr	12. Quand le prince prête l'oreille à la parole de mensonge, tous ses serviteurs sont méchants.
RV'1862	12. Del señor que escucha la palabra mentirosa, todos sus criados son impíos.	SVV1770	12 Een heerster, die op leugentaal acht geeft, al zijn dienaars zijn goddeloos.
PL1881	12. Pana, który rad słucha słów kłamliwych, wszyscy śluđzy jego są niepobożni.	Karoli1908Hu	12. A mely uralkodó a hamisságnak beszédire hallgat, annak minden szolgái latrok.
RuSV1876	12 Если правитель слушает ложные речи, то и все служащие у него нечестивы.	БКуліш	12. Як любо панові слухати неправди, то й всі слуги в його ледачі.
FI33/38	13. Köyhä ja sortaja kohtaavat toisensa; kumpaisenkin silmille Herra antaa valon.	Biblia1776	13. Köyhä ja rikas kohtasivat toinen toisensa: Herra valaisee heidän molempain silmänsä.
CPR1642	13. Köyhä ja ricas cohtaisit toinen toisens HERra walaise heidän molembain silmäns.		
MLV19	13 The poor man and the oppressor meet together. Jehovah enlightens the eyes of them both.	KJV	13. The poor and the deceitful man meet together: the LORD lighteth both their eyes.
Dk1871	13. En fattig og en Undertrykker mødes;	KXII	13. Fattige och ockrare bo ibland

	Herren giver begges Øjne Lys.		hvarannan; begges deras ögon upplyser Herren.
PR1739	13. Üks kehwa, ja kes kawwalust täis, tullewad teine teise wasto; agga Jehowa walgustab nende mollematte silmad.	LT	13. Beturtis ir sukčius turi bendra: Viešpats abiem davė šviesą akims.
Luther1912	13. Arme und Reiche begegnen einander: beider Augen erleuchtet der HERR.	Ostervald-Fr	13. Le pauvre et l'opresseur se rencontrent; c'est l'Éternel qui éclaire les yeux de l'un et de l'autre.
RV'1862	13. El pobre y el usurero se encontraron: Jehová alumbra los ojos de ámbos.	SVV1770	13 De arme en de bedrieger ontmoeten elkander; de HEERE verlicht hun beider ogen.
PL1881	13. Ubogi i zdzierca spotkali się; a wszakże obydwóch oczy Pan oświeca.	Karoli1908Hu	13. A szegény és az [7†] uzsorás ember összetalálkoznak; mind a kettőnek pedig szemeit az Úr világosítja meg.
RuSV1876	13 Бедный и лихоимец встречаются друг с другом; но свет глазам того и другого дает Господь.	БКуліш	13. І бідні й деруни помішані з собою, та обох їх очам дає Господь съвітло.
FI33/38	14. Kuninkaalla, joka tuomitsee vaivaisia oikein, on valtaistuin äiti vahva.	Biblia1776	14. Kuningas, joka uskollisesti tuomitsee köyhiä, hänen istuimensa vahvistetaan ijankaikkisesti.
CPR1642	14. Cuningas joca uscollisest duomidze köyhiä hänen istuimens pysy ijancaickisest.		

MLV19	14 The king who faithfully judges the poor, his throne will be established forever.	KJV	14. The king that faithfully judgeth the poor, his throne shall be established for ever.
Dk1871	14. En Konge, som dømmer de ringe efter Sandhed, hans Trone skal stadfæstes evindelig.	KXII	14. En Konung, som de fattiga troliga dömer, hans säte blifver evigliga beståndandes.
PR1739	14. Üks kunningas, kes töes alwadele kohhut moistab, selle aujärg kinnitakse iggaweste.	LT	14. Karaliaus, kuris teisingai teisia beturtj, sostas išsilaikys per amžius.
Luther1912	14. Ein König, der die Armen treulich richtet, des Thron wird ewig bestehen.	Ostervald-Fr	14. Le trône du roi qui rend justice aux pauvres selon la vérité, sera affermi à perpétuité.
RV'1862	14. El rey que juzga con verdad a los pobres, su trono será firme para siempre.	SVV1770	14 Een koning, die de armen in trouw recht doet, diens troon zal in eeuwigheid bevestigd worden.
PL1881	14. Króla, który sądzi uciśnionych według prawdy, stolica jego na wieki utwierdzona będzie.	Karoli1908Hu	14. A mely király hűségesen ítéli a szegényeket, annak széke [8+] mindörökké megáll.
RuSV1876	14 Если царь судит бедных по правде, то престол его навсегда утвердится.	БКуліш	14. Коли вбогих царь по правдї судить, то престол його на все утвердиться.
FI33/38	15. Vitsa ja nuhde antavat viisautta, mutta kuriton poika on äitinsä häpeä.	Biblia1776	15. Vitsa ja rangaistus antaa viisauden; vaan itsevaltainen lapsi häpäisee äitinsä.
CPR1642	15. Widza ja rangaistus anda wijsauden: waan idzewaldainen lapsi häwäise äitins.		

MLV19	15 The rod and reproof give wisdom, but a child left to himself causes shame to his mother.	KJV	15. The rod and reproof give wisdom: but a child left to himself bringeth his mother to shame.
Dk1871	15. Ris og Revselse give Visdom; men en Dreng, som overlades til sig selv, beskæmmer sin Moder.	KXII	15. Ris och straff gifver vishet; men ett barn, som hafver sjelfsvåld, skämmer sina moder.
PR1739	15. Wits ja nomiminne annab tarkust; agga üks ülleannetud pois teeb omma eñale häbbi.	LT	15. Rykštė ir pabarimas teikia išminties; vaikas, paliktas savo valiai, daro gėdą motinai.
Luther1912	15. Rute und Strafe gibt Weisheit; aber ein Knabe, sich selbst überlassen, macht seiner Mutter Schande.	Ostervald-Fr	15. La verge et la réprehension donnent la sagesse; mais l'enfant livré à lui-même fait honte à sa mère.
RV'1862	15. La vara y la corrección dan sabiduría: mas el muchacho suelto avergonzará a su madre.	SVV1770	15 De roede, en de bestrafting geeft wijsheid; maar een kind, dat aan zich zelf gelaten is, beschaamt zijn moeder.
PL1881	15. Różga i karność mądrość daje; ale dziecię swawolne zawsydzia matkę swoję.	Karoli1908Hu	15. A vessző és dorgálás [9†] bölcseséget ád; de a szabadjára hagyott gyermek megszégyeníti az ó anyját.
RuSV1876	15 Розга и обличение дают мудрость; но отрок, оставленный в небрежении, делает стыд своей матери.	БКуліш	15. Лоза й огрова - вони дають мудрість; та син, лишений на волю, соромить матір.

SANANLASKUT

FI33/38	16. Kun jumalattomat lisääntyvät, lisääntyy rikos, mutta vanhurskaat saavat nähdä, kuinka he kukistuvat.	Biblia1776	16. Jossa monta jumalatointa on, siinä on monta syntiä; vaan vanhurskaat näkevät heidän lankeemisensa.
CPR1642	16. Josa monda jumalatoinda on sijnä on monda syndiä: waan wanhurscat näkewät heidän langemisens.		
MLV19	16 When the wicked are increased, transgression increases, but the righteous will look upon their fall.	KJV	16. When the wicked are multiplied, transgression increaseth: but the righteous shall see their fall.
Dk1871	16. Naar der bliver mange ugudelige, bliver der megen Overtrædelse; men de retfærdige skulle se paa deres Fald.	KXII	16. Der månge ogudaktige äro, der äro många synder; men de rättfärdige skola se deras fall.
PR1739	16. Kus neid öälaid paljo saab, seäl on ka paljo ülleastumist; agga öiged sawad nende hukkamininemist nähha.	LT	16. Daugējant nedorēliams, daugēja nusikaltimų; teisieji matys jų žlugimą.
Luther1912	16. Wo viele Gottlose sind, da sind viel Sünden; aber die Gerechten werden ihren Fall erleben.	Ostervald-Fr	16. Quand les méchants sont les plus nombreux, les crimes se multiplient; mais les justes verront leur ruine.
RV'1862	16. Cuando los impíos son muchos, mucha es la prevaricación: mas los justos verán su ruina.	SVV1770	16 Als de goddelozen velen worden, wordt de overtreding veel; maar de rechtvaardigen zullen hun val aanzien.
PL1881	16. Gdy się rozmnażają niezbożni, rozmnaża	Karoli1908Hu	16. Mikor nevekednek az istentelenek,

	się i przestępstwo; ale sprawiedliwi upadek ich oglądają.		nevekedik a vétek; az igazak pedig azoknak esetét [10+] megérik.
RuSV1876	16 При умножении нечестивых умножается беззаконие; но праведники увидят падение их.	БКуліш	16. Як множаться безбожні люди, множиться й беззаконність, та праведні побачять їх погибель.
FI33/38	17. Kurita poikaasi, niin hän sinua virvoittaa ja sielullesi herkuja tarjoaa.	Biblia1776	17. Kurita poikaas, niin hän sinua virvoitaa, ja saattaa sielus iloiseksi.
CPR1642	17. Curita poicas nijn hän sinun wirwotta ja saatta sielus iloisexi.		
MLV19	17 Discipline your son and he will give you rest, yes, he will give delight to your soul.	KJV	17. Correct thy son, and he shall give thee rest; yea, he shall give delight unto thy soul.
Dk1871	17. Tugt din Søn, saa skal han skaffe dig Ro og bringe din Sjæl Glæder.	KXII	17. Tukta din son, så skall han vederqvicka dig, och göra dine själ vällust.
PR1739	17. Karrista omma poega, siis sadab ta sulle rahho ja head meelt so hingeile.	LT	17. Auklék savo sūnų, tai jis bus tau paguoda ir tavo siela džiaugsis.
Luther1912	17. Züchtige deinen Sohn, so wird er dich ergötzen und wird deiner Seele sanft tun.	Ostervald-Fr	17. Corrige ton enfant, et il te donnera du repos, et il fera la joie de ton âme.
RV'1862	17. Corrige a tu hijo, y darte ha descanso; y dará delicias a tu alma.	SVV1770	17 Tuchtig uw zoon, en hij zal u gerustheid aandoen, en hij zal uw ziel vermakelijkheden geven.
PL1881	17. Karz syna twego, a sprawić odpocznienie, i	Karoli1908Hu	17. Fenyítsd meg a te [11+] fiadat, és

sposobi rozkosz duszy twojej.

RuSV1876 17 Наказывай сына твоего, и он даст тебе покой, и доставит радость душе твоей.

FI33/38 18. Missä ilmoitus puuttuu, siinä kansa käy kurittomaksi; autuas se, joka noudattaa lakia.

CPR1642 18. Cosca ennustuxet loppuwat nijn Canssa hajotetan: waan autuas kätke Lain.

MLV19 18 Where there is no vision, the people cast off restraint, but he who keeps the law, he is fortunate.

Dk1871 18. Naar der ikke er profetiske Syner, bliver et Folk tøjlesløst; men den, som bevarer Loven, han er lyksalib.

PR1739 18. Kus ei olle prohweti-näggemist, seäl lähhäb rahwas ülleannetumaks; kes agga kässo-öppetust hoiaab, sesamma on önnis.

Luther1912 18. Wo keine Weissagung ist, wird das Volk wild und wüst; wohl aber dem, der das Gesetz handhabt!

RV'1862 18. Sin profecía el pueblo será disipado: mas el que guarda la ley, bienaventurado él.

БКуліш

nyugodalmat hoz néked, és szerez gyönyörűséget a te lelkednek.

17. Карай твого сина, а дастъ спокій тобі, й принесе радість серцю твому.

Biblia1776

18. Kuin ennustukset loppuvat, niin kansa hajoitetaan; vaan autuas kätkee lain.

KJV

18. Where there is no vision, the people perish: but he that keepeth the law, happy is he.

KXII

18. När Propheten ute är, så förskingras folket; men väl är honom, som lagen vid magt håller.

LT

18. Be apreiškimo žūsta tauta. Palaimintas, kas laikosi įstatymo.

Ostervald-Fr

18. Lorsqu'il n'y a point de vision, le peuple est sans frein; mais heureux est celui qui garde la loi!

SVV1770

18 Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot; maar welgelukzalig is hij, die de

wet bewaart.

PL1881 18. Gdy proroctwo ustaje, lud bywa rozproszony; ale kto strzeże zakonu, błogosławiony jest.

RuSV1876 18 Без откровения свыше народ необуздан, а соблюдающий закон блажен.

FI33/38 19. Ei ota palvelija sanoista ojentuakseen: hän kyllä ymmärtää, mutta ei tottele.

CPR1642 19. Palwelja ei anna idzens curitta sanoilla: sillä waicka hän sen ymmärtä nijn ei hän ole cuitengan ymmärtämänäns.

MLV19 19 A servant will not be disciplined by words, because though he understands, he will not give heed.

Dk1871 19. Med Ord tugtes ikke en Træl; thi han mærker det nok og svarer ikke.

PR1739 19. Palja sañadega ei lasse sullane ennast mitte karristada; ehk ta kül moistab, ei ta siiski wasta.

Karoli1908Hu 18. Mikor nincs mennyei látás, a nép elavadul; ha pedig megtartja a törvényt, oh [12+] mely igen boldog!

БКуліш 18. Як нікому, (Божу) обявляти правду, ійде народ в розтеч; щаслив лиш той, хто додержує закону.

Biblia1776 19. Palvelia ei anna itsiänsä kurittaa sanoilla; sillä vaikka hän sen ymmärtää, niin ei hän vastaa.

KJV 19. A servant will not be corrected by words: for though he understand he will not answer.

KXII 19. En tjenare låter icke näpsa sig med ordom; förtv, om han än förstår det, så tager han sig dock intet deraf.

LT 19. Vergo neišauklēsi žodžiais; nors jis supranta, bet nepaklauso.

Luther1912	19. Ein Knecht lässt sich mit Worten nicht züchtigen; denn ob er sie gleich versteht, nimmt er sich's doch nicht an.	Ostervald-Fr	19. Ce n'est pas par des paroles qu'on corrige un esclave; car il entend bien, mais ne répond pas.
RV'1862	19. El siervo no será castigado con palabras; porque entiende, y no responde.	SVV1770	19 Een knecht zal door de woorden niet getuchtigd worden; hoewel hij u verstaat, nochtans zal hij niet antwoorden.
PL1881	19. Śluga nie bywa słowami naprawiony; bo choć rozumie, jednak nie odpowiada.	Karoli1908Hu	19. Csak beszéddel nem tanul meg a szolga, mert tudna, de még sem felel meg.
RuSV1876	19 Словами не научится раб, потому что, хотя он понимает их , но не слушается.	БКуліш	19. Словами годі раба навчити; хоч він їх і чує, та що ж не слухає.
FI33/38	20. Näet miehen, kärkkään puhumaan — enemmän on toivoa tyhmästä kuin hänestä.	Biblia1776	20. Jos sinä näet jonkun, joka on nopsa puhumaan: enempi on toivoa tyhmästä kuin hänestä.
CPR1642	20. Jos sinä näet jongun joca on nopsa puhuman enä on toiwō tyhmäs cuin hänes.		
MLV19	20 See a man who is hasty in his words? There is more hope for a fool than for him.	KJV	20. Seest thou a man that is hasty in his words? there is more hope of a fool than of him.
Dk1871	20. Ser du, at en Mand er hastig i sine Ord, da er der mere Forhaabning om en Daare end om ham.	KXII	20. Ser du en, som snar är till att tala, det är mera hopp uppå en dåra, än uppå honom.

SANANLASKUT

PR1739	20. Kui sa nääd nobbeda könnega meest, siis on halbist ennam lotust, kui temmast.	LT	20. Kvailys teikia daugiau vilties, negu žmogus, kuris skubotai kalba.
Luther1912	20. Siehst du einen, der schnell ist zu reden, da ist am Narren mehr Hoffnung denn an ihm.	Ostervald-Fr	20. As-tu vu un homme étourdi dans ses paroles? Il y a plus à espérer d'un fou que de lui.
RV'1862	20. ¿Has visto hombre ligero en sus palabras? mas esperanza hay del insensato que de él.	SVV1770	20 Hebt gij een man gezien, die haastig in zijn woorden is? Van een zot is meer verwachting dan van hem.
PL1881	20. Ujrzysz człowieka skwapliwego w sprawach swoich; ale lepsza jest nadzieja o głupim, niż o nim.	Karoli1908Hu	20. Láttál-é beszédeiben hirtelenkedő embert? a bolond felől több [13†] reménység van, hogynem a felől!
RuSV1876	20 Видал ли ты человека опрометчивого в словах своих? на глупого больше надежды, нежели на него.	БКуліш	20. Чи бачив ти чоловіка, прудкого до мови? - на дурного більш надії аніж на його.
FI33/38	21. Jos palvelijaansa nuoresta pitäen hemmottelee, tulee hänestä lopulta kiittämätön.	Biblia1776	21. Jos palvelia nuoruudesta herkullisesti pidetään, niin hän tahtoo sitte poikana olla.
CPR1642	21. Jos palwelia nuorudest hercullisest pidetän nijn hän tahto sijtte poicana olla.		
MLV19	21 He who brings up his servant gently from childhood will have him become a son at the last.	KJV	21. He that delicately bringeth up his servant from a child shall have him become his son at the length.

Dk1871	21. Forkæler en sin Træl fra hans Ungdom af, da vil han til sidst være en Søn.	KXII	21. Om en tjenare varder af ungdom kräseliga hållen, så vill han sedan vara en herre.
PR1739	21. Kes omma sullast norelt ellaste peab, siis tahhab ta wimaks kui poeg olla.	LT	21. Vergas, lepinamas nuo mažens, galiausiai taps kaip sūnus.
Luther1912	21. Wenn ein Knecht von Jugend auf zärtlich gehalten wird, so will er darnach ein Junker sein.	Ostervald-Fr	21. Le serviteur sera à la fin le fils de celui qui le nourrit délicatement dès la jeunesse.
RV'1862	21. El que regala a su siervo desde su niñez, a la postre será su hijo.	SVV1770	21 Als men zijn knecht van jong op weeldig houdt, hij zal in zijn laatste een zoon willen zijn.
PL1881	21. Kto w rozkoszy chowa z dzieciństwa sługe swego, na ostatek będzie chciał być za syna.	Karoli1908Hu	21. A ki lágyan neveli gyermekségétől fogva az Ő szolgáját, végre az lesz a fiú.
RuSV1876	21 Если с детства воспитывать раба в неге, то впоследствии он захочет быть сыном.	БКуліш	21. Коли слуга з малку в розкошах зростає, схоче він опісля зробитись сином.
FI33/38	22. Pikavihainen mies nostaa riidan, ja kiukkuinen tulee rikkoneeksi paljon.	Biblia1776	22. Vihainen mies saattaa riidan, ja kiukkuinen tekee monta syntiä.
CPR1642	22. Wihainen mies saatta rijdan ja kiuckuinen teke monda syndiä.		
MLV19	22 An angry man stirs up strife and a wrathful	KJV	22. An angry man stirreth up strife, and a

	man abounds in transgression.		furious man aboundeth in transgression.
Dk1871	22. En vredagtig Mand opvækker rrætte, og en hidsig Mand begaar megen Overtrædelse.	KXII	22. En vredsam man kommer träto åstad, och en harmse man gör många synder.
PR1739	22. Wihhane innimenne kihhutab rido, ja kes tullist wihha täis, se astub paljo ülle kässö .	LT	22. Piktas žmogus sukelia vaidus, o ūmus žmogus dažnai nusikalsta.
Luther1912	22. Ein zorniger Mann richtet Hader an, und ein Grimmiger tut viel Sünde.	Ostervald-Fr	22. L'homme colère excite les querelles, et l'homme emporté commet bien des fautes.
RV'1862	22. El hombre enojoso levanta contiendas; y el furioso muchas veces peca.	SVV1770	22 Een toornig man verwekt gekijf; en de grammoedige is veelvoudig in overtreding.
PL1881	22. Człowiek gniewliwy wszczyna zwadę, a pierzchliwy wiele grzeszy.	Karoli1908Hu	22. A haragos [14†] háborgást szerez; és a dühösködőnek sok a vétke.
RuSV1876	22 Человек гневливый заводит ссору, и вспыльчивый много грешит.	БКуліш	22. Чоловік гнівливий розводить сварку, та й палкий не трохи грішить.
FI33/38	23. Ihmisen alentaa hänen oma ylpeytensä, mutta alavamielin saa kunnian.	Biblia1776	23. Ylpeys kukistaa ihmisen; vaan kunnia korottaa nöyrän.
CPR1642	23. Ylpeys cukista ihmisen waan cunnia corgotta nöyrän.		
MLV19	23 A man's pride will bring him low, but he who is of a lowly spirit will obtain honor.	KJV	23. A man's pride shall bring him low: but honour shall uphold the humble in spirit.

SANANLASKUT

Dk1871	23. Menneskets Hovmod nedtrykker ham; men den ydmyge vinder Ære.	KXII	23. Menniskones högfärd skall omstörta henne; men ära skall upphöja den ödmjuka.
PR1739	23. Innimesse surustus allandab tedda; agga se saab au kätte, kes waimus allandlik on.	LT	23. Išdidumas pažemina žmogų, o nuolankus dvasia susilaiks pagarbos.
Luther1912	23. Die Hoffart des Menschen wird ihn stürzen; aber der Demütige wird Ehre empfangen.	Ostervald-Fr	23. L'orgueil de l'homme l'abaisse; mais celui qui est humble d'esprit, obtient la gloire.
RV'1862	23. La soberbia del hombre le abate; y al humilde de espíritu sustenta la honra.	SVV1770	23 De hoogmoed des mensen zal hem vernederen; maar de nederige van geest zal de eer vasthouden.
PL1881	23. Pycha człowiecza poniża go; ale pokorny w duchu sławy dostępuje.	Karoli1908Hu	23. Az embernek kevélysége [15†] megalázza őt; az alázatos pedig [16†] tisztességet nyer.
RuSV1876	23 Гордость человека унижает его, а смиренный духом приобретает честь.	БКуліш	23. Гордinya веде чоловіка в погорду, а покірний духом наживає честі.
FI33/38	24. Joka käy osille varkaan kanssa, se sieluansa vihaa; hän kuulee vannotuksen, mutta ei ilmaise mitään.	Biblia1776	24. Joka varkaan kanssa on osallinen, häն vihaa sieluansa, niin myös se, joka kuulee kirouksen ja ei ilmoita.
CPR1642	24. Joca warcan cansa on osallinen cuule kirouxen ja ei ilmoita: hän wiha hänen sieluans.		
MLV19	24 He who is partner with a thief, hates his	KJV	24. Whoso is partner with a thief hateth his

own soul; he hears the oath (at trial) and utters nothing.

own soul: he heareth cursing, and bewrayeth it not.

Dk1871 24. Hvo som deler med en Tyv, hader sin Sjæl; han hører Besværgelsen og giver det ikke til Kende.

KXII 24. Den som med tjufvar del hafver, hörer bannas; och säger icke till, han hatar sitt lif.

PR1739 24. Kes wargaga jaggab, wihkab omma hinge; ta kuleb kässö needmist, ja ei kuluta sedda mitte ülles.

LT 24. Kas susideda su vagimi, nekenčia savo sielos; jis prisiekia sakyti tiesą, bet nieko nepasako.

Luther1912 24. Wer mit Dieben teilhat, den Fluch aussprechen hört, und sagt's nicht an, der haßt sein Leben.

Ostervald-Fr 24. Celui qui partage avec un larron, hait son âme; il entend le serment d'exécration, et il ne déclare rien.

RV'1862 24. El compañero del ladrón aborrece su vida; oirá maldiciones, y no le denunciará.

SVV1770 24 Die met een dief deelt, haat zijn ziel; hij hoort een vloek, en hij geeft het niet te kennen.

PL1881 24. Kto spółkuje ze złodziejem, ma w nienawiści duszę swoją; także też kto przekleństwa słyszy, a nie objawia go.

Karoli1908Hu 24. A ki osztozik a lopóval, [17†] gyűlöli az magát; hallja az esküt, de nem vall.

RuSV1876 24 Кто делится с вором, тот ненавидит душу свою; слышит он проклятие, но не объявляет о том.

БКуліш 24. Хто з злодїєм діливсь, ненавидить свою душу; він чує закляттє*, та не виявляє.

FI33/38 25. Ihmispelko panee paulan, mutta Herraan luottavainen on turvattu.

Biblia1776 25. Joka pelkää ihmistä, hän tulee lankeemukseen; mutta joka luottaa

Herraan, häն tulee pidetyksi ylös.

CPR1642 25. Joca pelkä ihmisiä häն tule langemuxeen:
mutta joca luotta idzens HERaan häն tule
ylöspidetyxi.

MLV19 25 The fear of man brings a snare, but he who
puts his trust in Jehovah will be safe.

KJV

25. The fear of man bringeth a snare: but
whoso putteth his trust in the LORD shall be
safe.

Dk1871 25. At forfærdes for et Menneske fører i
Snare; inden den, som forlader sig paa Herren,
bliver beskærmet.

KXII

25. Den som rädes för menniskom, han
kommer på fall; men den som sig förlåter
uppå Herran, han värder beskyddad.

PR1739 25. Wärristus innimeste eest, sadab tedda
wörkutamisse paelasse; agga kes Jehowa
peäle lodab, saab körge warjopaika.

LT

25. Kas bijo žmonių, pakliūna į spastus, kas
pasitiki Viešpačiu, bus saugus.

Luther1912 25. Vor Menschen sich scheuen bringt zu Fall;
wer sich aber auf den HERRN verläßt, wird
beschützt.

Ostervald-Fr

25. La crainte qu'on a de l'homme, fait
tomber dans le piège; mais celui qui s'assure
en l'Éternel aura une haute retraite.

RV'1862 25. El temor del hombre pondrá lazo: mas el
que confia en Jehovah será levantado.

SVV1770

25 De siddering des mensen legt een strik;
maar die op den HEERE vertrouwt, zal in een
hoog vertrek gesteld worden.

PL1881 25. Strach człowiek stawia sobie sidło; ale
któ ma nadzieję w Panu, wywyższony będzie.

Karoli1908Hu

25. Az emberektől való félelem tört vet; de a
ki bízik az Úrban, kiemeltetik.

RuSV1876 25 Боязнь пред людьми ставит сеть; а

БКуліш

25. Хто боїться людей, той в біду попаде;

надеющийся на Господа будет безопасен.

хто ж боїться Господа, буде безпечен.

FI33/38	26. Hallitsijan suosiota etsivät monet, mutta Herralta tulee miehelle oikeus.	Biblia1776	26. Moni etsii päämiehenkasvoja; mutta jokaisen tuomio tulee Herralta.
CP1642	26. Moni edzi Förstin caswo mutta jocaidzen duomio tulee HERralda.		
MLV19	26 Many seek the ruler's favor, but a man's justice is from Jehovah.	KJV	26. Many seek the ruler's favour; but every man's judgment cometh from the LORD.
Dk1871	26. Mange søger en Herskers Ansigt; men fra Herren er en Mands Ret.	KXII	26. Många söka ens Förstas ansigte; men hvars och ens dom kommer af Herranom.
PR1739	26. Paljo otsiwad wallitseja ette sada; agga Jehowa käest tulleb iggamehhe kohhus.	LT	26. Daugelis ieško valdovo palankumo, bet teisingumas ateina iš Viešpaties.
Luther1912	26. Viele suchen das Angesicht eines Fürsten; aber eines jeglichen Gericht kommt vom HERRN.	Ostervald-Fr	26. Plusieurs recherchent la faveur de celui qui domine; mais c'est l'Éternel qui fait droit à chacun.
RV'1862	26. Muchos buscan el favor del principio: mas el juicio de cada uno de Jehová es.	SVV1770	26 Velen zoeken het aangezicht des heersers; maar een ieders recht is van den HEERE.
PL1881	26. Wiele tych, co szukają twarzy panów; aleć od Pana jest sąd každego.	Karoli1908Hu	26. Sokan [18†] keresik a fejedelemnek orczáját; de az Úrtól van kinek-kinek ítélete.
RuSV1876	26 Многие ищут благосклонного лица правителя, но судьба человека – от	БКуліш	26. Многі шукають ласки в володарів (земних), та долею людською - володіє

Господа.

Господь.

FI33/38 27. Vääryyden mies on vanhurskaille kauhistus, ja oikean tien kulkija on kauhistus jumalattomalle.

CPR1642 27. Jumalatoin ihminen on wanhurscaille cauhistus ja joca oikialla tiellä on hän on jumalattomalle cauhistus.

MLV19 27 An unjust man is an abomination to the righteous and he who is upright in the way is an abomination to a wicked man.

Dk1871 27. En uretfærdig Mand er de retfærdige en Vederstyggelighed; og den, hvis Vej er ligefrem, er den ugudelige en Vederststyggelighed.

PR1739 27. Öigede melest on se pörane hirmus, ja öälätte melest on hirmus se, kel öige wiis on.

Luther1912 27. Ein ungerechter Mann ist dem Gerechten ein Greuel; und wer rechtes Weges ist, der ist des Gottlosen Greuel.

RV'1862 27. Abominación es a los justos el hombre inicuo: mas abominación es al impío el de rectos caminos.

Biblia1776 27. Jumalatoin ihmien on vanhurskaille kauhistus; ja joka oikialla tiellä on, hän on jumalattomalle kauhistus.

KJV 27. An unjust man is an abomination to the just: and he that is upright in the way is abomination to the wicked.

KKII 27. En orättfärdig man är dem rättfärdigom en styggelse; och den som på en rätt väg är, han är dens ogudaktigas styggelse.

LT 27. Teisisis bjaurisi neteisiuoju ir nedorėlis tuo, kuris eina tiesiu keliu.

Ostervald-Fr 27. L'homme inique est en abomination aux justes, et celui qui va droit est en abomination au méchant.

SVV1770 27 Een ongerechtig man is den rechtvaardige een gruwel; maar die recht is van weg, is den goddeloze een gruwel.

PL1881	27. Sprawiedliwym jest mąż niezbożny obrzydliwością; a zasię kto w uprzemyszości chodzi, jest niezbożnym obrzydliwością.	Karoli1908Hu	27. Iszonyat az igazaknak a hamis ember; és iszonyat az istentelennek az igaz úton járó.
RuSV1876	27 Мерзость для праведников – человек неправедный, и мерзость для нечестивого – идущий прямым путем.	БКуліш	27. Гидота праведним - чоловік ледачий, безбожнику ж гидота - хтоходить правою дорогою.

30 luku

Aagurin sanat: Pittempiä lauselmia elämän eri aloilta.

FI33/38	1. Aagurin, Jaaken pojan, sanat; lauselma. Nämä puhuu se mies: Minä olen väsyttänyt itseni, Jumala; olen väsyttänyt itseni, Jumala, ja menehdyn.	Biblia1776	1. Agurin Jakenin pojan pojan sanat ja opetus, jonka se mies pujui Ithielille, Ithielille ja Ukkalille.
CPR1642	1. NÄmät ovat Agurin Jakenin pojan sanat ja sen miehen Leithielin Leithielin ja Uchalin oppi ja puhe.		
MLV19	1 The words of Agur the son of Jakeh, the oracle. The man says to Ithiel, to Ithiel and Ucal:	KJV	1. The words of Agur the son of Jakeh, even the prophecy: the man spake unto Ithiel, even unto Ithiel and Ucal,
Dk1871	1. Agurs, Jakes Søns Ord, det varslende Ord,	KXII	1. Detta är Agurs, Jake sons, ord, lära och

	Udsagnet af Manden, til Ithiel, til Ithiel og Ukal.		tal; dens mansens, till Ithiel, ja till Ithiel och Uchal.
PR1739	1. Aguri Jake poia sannad. Üks öppetus. Sesinnane mees ütleb Itieli, Itleli ja Ukali wasto.	LT	1. Žodžiai Agūro, Jakės sūnaus. Taip jis kalbėjo Itielui, pačiam Itielui ir Ukalui:
Luther1912	1. Dies sind die Worte Agurs, des Sohnes Jakes. Lehre und Rede des Mannes: Ich habe mich gemüht, o Gott; ich habe mich gemüht, o Gott, und ablassen müssen.	Ostervald-Fr	1. Paroles d'Agur, fils de Jaké. Sentences que cet homme prononça pour Ithiel, pour Ithiel et Ucal.
RV'1862	1. PALABRAS de Agur hijo de Jace: La profecía que dijo el varón a Itiel, a Itiel, y Ucal:	SVV1770	1 De woorden van Agur, den zoon van Jake; een last. De man spreekt tot Ithiel, tot Ithiel en Uchal.
PL1881	1. Te są słowa Agóra, syna Jakiego, i zebranie mów tegoż męża do Ityjela, do Ityjela i Uchala.	Karoli1908Hu	1. Agurnak, a Jáké fiának beszédei, próbézia, melyet mondott a férfiú Itielnek, Itielnek és Ukálnak.
RuSV1876	1 Слова Агура, сына Иакеева. Вдохновенные изречения, которые сказал этот человек Ифиилу, Ифиилу и Укалу:	БКуліш	1. Се слова Агура, сина Якейового, - слова вдуновені, що сказав їх сей чоловік Ітіїлові й Укалові:
FI33/38	2. Sillä järjetön olen minä mieheksi, ei ole minulla ihmisyymärrystä;	Biblia1776	2. Minä olen kaikkein hulluin, ja ihmisten ymmärrys ei ole minussa.
CPR1642	2. Minä olen caickein hulluin ja ihmisten ymmärrys ei ole minusa.		

SANANLASKUT

MLV19	2 Surely I am more stupid than any man and have not the understanding of a man,	KJV	2. Surely I am more brutish than any man, and have not the understanding of a man.
Dk1871	2. Jeg var ufnuftigere end en Mand, og jeg havde ikke Forstand som et Menneske.	KKII	2. Ty jag är den aldragalnaste, och menniskors förstånd är icke när mig.
PR1739	2. Töest ma ollen totter ennam, kui keik muud, ja innimeste moistust ei olle minnul mitte.	LT	2. "Aš suprantu mažiau negu kiti ir neturiu žmogaus proto.
Luther1912	2. Denn ich bin der allernärrischste, und Menschenverstand ist nicht bei mir;	Ostervald-Fr	2. Certainement je suis le plus borné de tous les hommes; je n'ai pas l'intelligence d'un homme.
RV'1862	2. Yo ciertamente, más torpe de ingenio soy que ninguno, ni tengo entendimiento de hombre.	SVV1770	2 Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand; en ik heb geen mensenverstand;
PL1881	2. Zaistem jest głupszy nad innych, a rozumu człowieczego nie mam.	Karoli1908Hu	2. minden embernél tudatlanabb vagyok én, és nincs emberi értelem én benuem.
RuSV1876	2 подлинно, я более невежда, нежели кто-либо из людей, и разума человеческого нет у меня,	БКуліш	2. Справдї, я більший невіжа, нїж хто небудь зміж людей, і мудрості людської нема в менї;
FI33/38	3. enkä ole oppinut viisautta, tullakseni tuntemaan Pyhintää.	Biblia1776	3. En minä ole oppinut viisautta, ja en tiedä pyhäin taitoa.
CPR1642	3. En minä ole oppenut wijsautta ja en minä tiedä mikä pyhä on.		

MLV19	3 and I have not learned wisdom, nor have I the knowledge of the Holy.	KJV	3. I neither learned wisdom, nor have the knowledge of the holy.
Dk1871	3. Og jeg havde ikke lært Visdom eller kendt Kundskab om den Hellige.	KKII	3. Jag hafver icke lärt vishet; och hvad heligt är, vet jag icke.
PR1739	3. Ja tarkust ei olle minna kül mitte öppinud; agga pühhade tundmist tean minna.	LT	3. Aš nesimokiau išminties ir neturiu Šventojo pažinimo.
Luther1912	3. ich habe Weisheit nicht gelernt, daß ich den Heiligen erkennete.	Ostervald-Fr	3. Je n'ai pas appris la sagesse; et je ne connais pas la science des saints.
RV'1862	3. Ni aprendí sabiduría: ni supe ciencia de santos.	SVV1770	3 En ik heb geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend.
PL1881	3. I nie nauczyłem się mądrości, a umiejętności świętych nie umiem.	Karoli1908Hu	3. És nem tanultam a bölcseséget, hogy a Szentnek ismeretét tudnám.
RuSV1876	3 и не научился я мудрости, и познания святых не имею.	БКуліш	3. Я премудрості не вивчивсь, і знання святих я не маю.
FI33/38	4. Kuka on noussut taivaaseen ja astunut sieltä alas? Kuka on koonnut kouriinsa tuulen? Kuka on sitonut vedet vaipan sisään? Kuka on kohdalleen asettanut maan äaret kaikki? Mikä on hänen nimensä ja mikä hänen poikansa nimi, jos sen tiedät?	Biblia1776	4. Kuka taivaaseen menee ylös ja tulee alas? kuka käsittää tuulen pivoonsa? kuka sitoo veden vaatteeseen? kuka on asettanut kaikki maan äaret? mikä on hänen nimensä? kuinka hänen poikansa kutsutaan? tiedätkös?
CPR1642	4. Cuca taiwasen ylös ja alas mene? cuca		

käsittä tuulen piwoons? cuca sito weden
 waatteseen? cuca on asettanut maan pijrit?
 mikä on hänen nimens? cuinga hänen poicans
 cudzutan? tiedätkös?

MLV19	4 Who has ascended up into heaven and descended? Who has gathered the wind in his fists? Who has bound the waters in his garment? Who has established all the ends of the earth? What is his name and what is his son's name, surely you know?	KJV	4. Who hath ascended up into heaven, or descended? who hath gathered the wind in his fists? who hath bound the waters in a garment? who hath established all the ends of the earth? what is his name, and what is his son's name, if thou canst tell?
Dk1871	4. Hvo for op til Himmelten og for ned? Hvo bandt Vandet i et Klædebon? hvo har fstsat alle Jordens Grænsen? hvad er hans Navn? og hvad er hans Søns Navn? du ved det jo.	KXII	4. Hvilken far upp till himmelen, och neder? Ho fattar vädret i sina händer? Ho binder vatnet uti ett kläde? Ho hafver stadfäst alla verldenes ändar? Huru heter han? Och huru heter hans Son? Vetst du det?
PR1739	4. Kes on ülles taewa läinud ja seält mahhatulnud? kes on tuult omma peusse koggunud? kes on wet ride sisze siddunud? kes on keige ma-ilma otsad üllesteinud? mis on temma nimmi, ja mis temma poia nimmi? sest sedda pead sa teädma.	LT	4. Kas užengė į dangų ir nusileido? Kas sulaikė vėją savo rankomis? Kas jvyniojo vandenis į drabužį? Kas nustatė žemės ribas? Kuo vardu Jis ir Jo sūnus, ar žinai?
Luther1912	4. Wer fährt hinauf gen Himmel und herab? Wer faßt den Wind in seine Hände? Wer	Ostervald-Fr	4. Qui est monté aux cieux, ou qui en est descendu? Qui a assemblé le vent dans ses

bindet die Wasser in ein Kleid? Wer hat alle Enden der Welt gestellt? Wie heißt er? Und wie heißt sein Sohn? Weißt du das?

RV'1862 4. ¿Quién subió al cielo, y descendió? ¿Quién encerró los vientos en sus puños? ¿Quién ató las aguas en un paño? ¿Quién afirmó todos los límites de la tierra? ¿Cuál es su nombre, y el nombre de su hijo, si tú lo sabes?

PL1881 4. Któż wstąpił na niebo, i zasię zstąpił? któż zgromadził wiatr do garści swych? Któż zagarnął wody do szaty swej? któż utwierdził wszystkie koóczyny ziemi? Cóż za imię jego? i co za imię syna jego? Wiesz?

RuSV1876 4 Кто восходил на небо и нисходил? кто собрал ветер в пригоршни свои? кто завязал воду в одежду? кто поставил все пределы земли? какое имя ему? и какое имя сыну его? знаешь ли?

mains? Qui a serré les eaux dans sa robe? Qui a dressé toutes les bornes de la terre? Quel est son nom, et quel est le nom de son fils? Le sais-tu

SVV1770 4 Wie is ten hemel opgeklommen, en nedergedraald? Wie heeft den wind in Zijn vuisten verzameld? Wie heeft de wateren in een kleed gebonden? Wie heeft al de einden der aarde gesteld? Hoe is Zijn Naam, en hoe is de Naam Zijns Zoons, zo gij het weet?

Karoli1908Hu 4. Kicsoda ment fel az égbe, [1†] hogy onnan leszállott volna? Kicsoda fogta össze a szelet az ó markába? Kicsoda kötötte a vizet az ó köntösébe? Ki állapította meg a földnek minden határit? Kicsoda ennek neve? Avagy kicsoda ennek fiának neve, ha tudod?

БКуліш 4. Хто взійшов на небо, й зійшов із неба? Хто вітри стулив у кулаці в себе? Хто, мов в одежину, повгортав води (надземні)? Хто поставив всі земні граници? Яке імя йому? Яке імя синові його? Хиба ти се знаєш?

FI33/38	5. Jokainen Jumalan sana on taattu; häն on niiden kilpi, jotka häneen turvaavat.	Biblia1776	5. Kaikki Jumalan sanat ovat kirkastetut, ja ovat kilpi niille, jotka uskovat hänen päällensä.
CPR1642	5. Caicki Jumalan sanat owat kircastetut ja owat kilpi nijlle jotca uscowat hänen päällens.		
MLV19	5 Every word of God is tried. He is a shield to those who take refuge in him.	KJV	5. Every word of God is pure: he is a shield unto them that put their trust in him.
Dk1871	5. Alt Guds Ord er lutret; han er et Skjold for dem, som forlade sig paa ham.	KKII	5. All Guds ord äro genomluttrad, och äro en sköld dem som tro uppå honom.
PR1739	5. Keik Jummala sanna on selge kui sullatud , temma on kilbiks neile, kes temma jure kippuwad.	LT	5. Kiekvienas Dievo žodis yra tyras; Jis yra skydas tiems, kurie Juo pasitiki.
Luther1912	5. Alle Worte Gottes sind durchläutert; er ist ein Schild denen, die auf ihn trauen.	Ostervald-Fr	5. Toute la parole de Dieu est épurée; il est un bouclier pour ceux qui ont en lui leur refuge.
RV'1862	5. Toda habla de Dios es limpia, es escudo a los que en él esperan.	SVV1770	5 Alle rede Gods is doorlouterd; Hij is een Schild dengenen, die op Hem betrouwen.
PL1881	5. Wszelka mowa Boża jest czysta; on jest tarczą tym, którzy ufają w nim.	Karoli1908Hu	5. Az Istennek teljes beszéde [2†] igen tiszta, és paizs az ahhoz folyamodóknak.
RuSV1876	5 Всякое слово Бога чисто; Он – щит уповающим на Него.	БКуліш	5. Всякое слово в Бога - чисте; він - охорона вповаючим на його.

FI33/38	6. Älä lisää hänen sanoihinsa mitään, ettei hänen sinua vaatii sinua tilille ja ettei valhettelijaksi joutuisi.	Biblia1776	6. Älä lisää hänen sanoihinsa, ettei hänen sinua rankaisisi, ja sinä löyttäisiin valehteliaksi.
CPR1642	6. Älä lisää hänen sanoijns ettei hänen sinua rangaisis: ja sinä löytäisin walehteljaksi.		
MLV19	6 Do not add to his words, lest he reprove you and you are found a liar.	KJV	6. Add thou not unto his words, lest he reprove thee, and thou be found a liar.
Dk1871	6. Læg intet til hans Ord, at han ikke skal straffe dig, og du skal staa som en Løgner.	KKII	6. Lägg intet till hans ord, att han icke skall straffa dig, och du varder lögnaktig funnen.
PR1739	6. Ärra kaswata middagi temma sannade jure, et ta sind ei nomi, ja sinna saad wallelikkuks.	LT	6. Nieko nepridēk prie Jo žodžių, kad Jis neapkaltintų tavęs ir neliktum melagis.
Luther1912	6. Tue nichts zu seinen Worten, daß er dich nicht strafe und werdest lügenhaft erfunden.	Ostervald-Fr	6. N'ajoute rien à ses paroles, de peur qu'il ne te reprenne, et que tu ne sois trouvé menteur.
RV'1862	6. No añadas sobre sus palabras, porque no te arguya, y seas hallado mentiroso.	SVV1770	6 Doe niet tot Zijn woorden, opdat Hij u niet bestraffe, en gij leugenachtig bevonden wordt.
PL1881	6. Nie przydawaj do słów jego, aby cię nie karał, a byłyś znaleziony w kłamstwie.	Karoli1908Hu	6. Ne tégy [3†] az ō beszédéhez; hogy meg ne feddjen téged, és hazug ne légy.
RuSV1876	6 Не прибавляй к словам Его, чтобы Он не обличил тебя, и ты не оказался лжецом.	БКуліш	6. Не додавай нічого до слів його, щоб він не доказав тобі твоєї неправди.

FI33/38	7. Kahta minä sinulta pyydän, älä niitää minulta koskaan kiellä, kuolemaani saakka:	Biblia1776	7. Kahta minä sinulta anon, ettes minulta niitää kieläisi, ennenkuin minä kuolen:
CPR1642	7. CAhta cappaletta minä sinulda anon ettes minulda nijtä kieldäis ennencuin minä cuolen.		
MLV19	7 Two things I have asked of you, deny me not before I die:	KJV	7. Two things have I required of thee; deny me them not before I die:
Dk1871	7. Om tvende Ting har jeg bedet dig; nægt mig dem ej, før jeg dør:	KKII	7. Tu ting bedes jag af dig, att du dock icke ville neka mig dem, förr än jag dör:
PR1739	7. Kaks asja pallun ma sinno käest; ärra kela neid mulle mitte, ennego ma surren.	LT	7. Dviejų dalykų prašau, neužgink man ju pirma, negu mirsiu.
Luther1912	7. Zweierlei bitte ich von dir; das wollest du mir nicht weigern, ehe ich denn sterbe:	Ostervald-Fr	7. Je t'ai demandé deux choses; ne me les refuse pas avant que je meure.
RV'1862	7. Dos cosas te he demandado, no me las niegues ántes que muera:	SVV1770	7 Twee dingen heb ik van U begeerd, onthoud ze mij niet, eer ik sterve;
PL1881	7. Dwóch rzecz żądam od ciebie, nie odmawiajże mi pierwej niż umrę.	Karoli1908Hu	7. Kettőt kérlek tőled; ne tartsd meg én tőlem, mielőtt meghalnék.
RuSV1876	7 Двух вещей я прошу у Тебя, не откажи мне, прежде нежели я умру:	БКуліш	7. Двох речей прошу я в тебе, не відкажи мені, покіль я умру:
FI33/38	8. Vilppi ja valhepuhe pidä minusta kaukana. Älä köyhyyttä, älä rikkautta minulle anna; anna minulle ravinnoksi määräosani leipää,	Biblia1776	8. Väärä oppi ja valhe olkoon minusta kaukana: köyhyyttä ja rikkautta älä minulle anna; vaan anna minun saada määräatty

osani ravinnosta.

CPR1642 8. Epäjumalan palwelus ja walhe olcon
minusta caucana köyhyttä ja rickautta älä
minulle anna: waan anna minun saada minun
määärätty osan rawinnost.

MLV19 8 Remove far from me falsehood and lies.
Give me neither poverty nor riches; feed me
with the food that is needful for me,

KJV 8. Remove far from me vanity and lies: give
me neither poverty nor riches; feed me with
food convenient for me:

Dk1871 8. Lad Forfængelighed og Løgnens Ord være
langt fra mig; giv mig ikke Armod eller
Rigdom, men tildel mig mit beskikkede Brød;

KXII 8. Afguderি och lögn låt vara långt ifrå mig;
fattigdom och rikedom gif mig icke, men låt
mig min afskilda del af spis få.

PR1739 8. Tühja ja walle könne sada kaugele must
ärra: waesust ja rikkust ärra anna mulle mitte;
söda agga mind leiwaga, mis mo ossaks
seätud .

LT 8. Pašalink nuo manęs tuštybę ir melą;
neduok man turtų nė skurdo, maitink mane
tuo, ko man reikia,

Luther1912 8. Abgöttereи und Lüge laß ferne von mir sein;
Armut und Reichtum gib mir nicht, laß mich
aber mein bescheiden Teil Speise
dahinnehmen.

Ostervald-Fr 8. Éloigne de moi la vanité et la parole de
mensonge. Ne me donne ni pauvreté ni
richesses; nourris-moi du pain de mon
ordinaire;

RV'1862 8. Vanidad y palabra mentirosa aparta de mí:
no me des pobreza ni riquezas: manténeme
del pan que he menester.

SVV1770 8 Ijdelheid en leugentaal doe verre van mij;
armoede of rijkdom geef mij niet; voed mij
met het brood mijns bescheiden deels;

PL1881	8. Marność i słowo kłamiwe oddal odemnie; ubóstwa i bogactwa nie dawaj mi; żyw mię tylko pokarmem według potrzeby mojej;	Karoli1908Hu	8. A hiábavalóságot és a hazugságot messze távoztasd tőlem; szegénységet vagy gazdagságot ne adj nékem; táplálj engem hozzá illendő [4†] eledellel.
RuSV1876	8 суету и ложь удали от меня, нищеты и богатства не давай мне, питай меня насущным хлебом,	БКуліш	8. Марноту й неправду держи далеко від мене; нї злиднїв нї багацтва не давай менї, а живи тілько щоденним хлібом,
FI33/38	9. etten kylläisenä tulisi kieltääksi ja sanoisi: Kuka on Herra? ja etten köyhtyneenä varastaisi ja rikkoisi Jumalani nimeä vastaan.	Biblia1776	9. Etten minä, jos minä ylen ravituksi tulisin, kieltäisi sinua ja sanoisi: kuka on Herra? eli, jos minä ylen köyhäksi tulisin, varastaisi, ja syntiä tekisi Jumalani nimeä vastaan.
CPR1642	9. Etten minä (jos minä ylönen rawituxi tulisin) kieldäis sinua ja sanois: cuca on HERra? Eli jos minä ylönen köyhäksi tulisin warastais ja syndiä tekis Jumalan nime wastan.		
MLV19	9 lest I am full and deny you and say, Who is Jehovah? or lest I am poor and steal and use the name of my God profanely.	KJV	9. Lest I be full, and deny thee, and say, Who is the LORD? or lest I be poor, and steal, and take the name of my God in vain.
Dk1871	9. at jeg ikke, naar jeg mættedes, skulde fornægte dig og sige: Hvo er Herren? eller naar jeg blev fattig, skulde stjæle og forgribe mig paa min Guds Navn.	KXII	9. Jag måtte eljest, om jag alltför mätt vorde, neka och säga: Ho är Herren? eller, om jag alltför fattig vorde, måtte stjäla, och förtaga mig på mins Guds Namn.
PR1739	9. Et ma sind wahhest ärra ei salga, kui ma	LT	9. kad pasiotinės neišsiginčiau Tavęs ir

liaks saan, ja mötlen: Kes on Jehowa? ia et ma ei warrasta, kui ma kehwaks saaksin, ja omma Jummala nimmesse mitte kurjaste ei putu.

nesakyčiau: 'Kas yra Viešpats?' arba nuskurdės nevogčiau ir be reikalo neminėčiau Dievo vardo.

Luther1912 9. Ich möchte sonst, wo ich zu satt würde, verleugnen und sagen: Wer ist der HERR? Oder wo ich zu arm würde, möchte ich stehlen und mich an dem Namen meines Gottes vergreifen.

Ostervald-Fr 9. De peur que dans l'abondance je ne te renie, et que je ne dise: Qui est l'Éternel? De peur aussi que dans la pauvreté je ne dérobe, et que je ne prenne en vain le nom de mon Dieu.

RV'1862 9. Porque no me harte, y te niegue; y diga: ¿Quién es Jehová? y porque siendo pobre, hurte; y blasfeme el nombre de mi Dios.

SVV1770 9 Opdat ik, zat zijnde, U dan niet verloochene, en zegge: Wie is de HEERE? of dat ik, verarmd zijnde, dan niet stele, en den Naam mijns Gods aantaste.

PL1881 9. Abym snać nasycnym będąc nie zaprzał się ciebie, i nie rzekł: Któz jest Pan? Albo zubożawszy żebym nie kradł, i nie brał nadaremno imienia Boga mego.

Karoli1908Hu 9. Hogy megelégedvén, meg ne [5+] tagadjalak, és azt ne mondjam: kicsoda az Úr? Se pedig megszegényedvén, ne lopjak, és gonoszul ne éljek az én Istenem nevével!

RuSV1876 9 дабы, пресытившись, я не отрекся Тебя и не сказал: „кто Господь?" и чтобы, обеднев, не стал красть и употреблять имя Бога моего всуе.

БКуліш 9. Щоб я, не голоден, не відрікся тебе, кажучи: Хто мені Господь? а в злиднях не став красти, а відтак не призивав імя Бога мого марно.

FI33/38 10. Älä kieli palvelijasta hänen herrallensa; muutoin hän sinut kiroaa, ja sinä saat siitä kärsiä.

Biblia1776 10. Älä kanna palvelian päälle hänen isäntänsä edessä, ettei hän sinua kiroilisi ja sinä niin nuhteeseen tulet.

CPR1642	10. Älä canna palwelian päälle hänen isändäns edes: ettei hän sinua kiroilis ja sinä nijn nuhteseen tulet.		
MLV19	10 Do not slander a servant to his master, lest he curse you and you are held guilty.	KJV	10. Accuse not a servant unto his master, lest he curse thee, and thou be found guilty.
Dk1871	10. Bagtal ikke en Træl for hans Herre, at han ikke skal forbande dig, og du skal bære Skyld.	KXII	10. Förråd icke tjeneren för hans herra, att han icke bannar dig, och du kommer i skuld.
PR1739	10. Ärra peksa keelt sullase peäle ta issanda jures, et temma sind ei wañnu, ja sulle süüd ei tulle.	LT	10. Nesküsk tarno jo šeimininkui, kad jis nekeiktu tavęs ir tu neliktum kaltas.
Luther1912	10. Verleumde den Knecht nicht bei seinem Herrn, daß er dir nicht fluche und du die Schuld tragen müsstest.	Ostervald-Fr	10. Ne calomnie pas le serviteur devant son maître, de peur qu'il ne te maudisse, et qu'il ne t'en arrive du mal.
RV'1862	10. Nunca acuses al siervo cerca de su señor; porque no te maldiga, y peques.	SVV1770	10 Achterklap niet van den knecht bij zijn heer, opdat hij u niet vloeke, en gij schuldig wordt.
PL1881	10. Nie podwodź na sługę przed Panem jego, być snać nie złorzeczył, a ty abyś nie zgrzeszył.	Karoli1908Hu	10. Ne rágalmazd a szolgát az Ő uránál, hogy meg ne átkozzon téged, és bűnhődnöd ne kelljen.
RuSV1876	10 Не злословь раба перед господином его, чтобы он не проклял тебя, и ты не остался виноватым.	БКуліш	10. Не прискаржуй злобно раба перед його паном, щоб той не прокляв тебе, й ти не провинився.

FI33/38	11. Voi sukua, joka isäänsä kiroaa eikä siunaa äitiänsä;	Biblia1776	11. On niitä, jotka kiroilevat isäänsä ja ei siunaa äitiänsä.
CPR1642	11. On nijtä jotca kiroilewat Isäns ja ei siuna äitiäns.		
MLV19	11 There is a generation who curses their father and does not praise their mother.	KJV	11. There is a generation that curseth their father, and doth not bless their mother.
Dk1871	11. Der er en Slægt, som bander sin Fader og ikke velsigner sin Moder;	XXII	11. Det är ett släkte, som banna sin fader, och icke välsigna sina moder;
PR1739	11. Üks sugu on, mis omma issa ärra wañnub, ja omma emma ei önnista.	LT	11. Yra karta, kuri keikia tēvā ir nelaimina motinos.
Luther1912	11. Es ist eine Art, die ihrem Vater flucht und ihre Mutter nicht segnet;	Ostervald-Fr	11. Il y a une espèce de gens qui maudit son père, et qui ne bénit point sa mère.
RV'1862	11. Hay generación que maldice a su padre, y a su madre no bendice.	SVV1770	11 Daar is een geslacht, dat zijn vader vervloekt, en zijn moeder niet zegent;
PL1881	11. Jest rodzaj, który ojcu swemu złorzeczy, a matce swojej nie błogosławi.	Karoli1908Hu	11. Van oly nemzetseg, a ki az ő atyját [6†] átkozza, és az ő anyját nem áldja.
RuSV1876	11 Есть род, который проклинает отца своего и не благословляет матери своей.	БКуліш	11. Є такі, що проклинають і рідного батька; є, що не благословляють і рідної ненъки.

FI33/38	12. sukua, joka on omissa silmissään puhdas, vaikka ei ole pesty liastansa!	Biblia1776	12. On niitäkin, jotka luulevat itsensä puhtaaksi, ja ei ole kuitenkaan saastaisuudestansa pestyt.
CPR1642	12. On nijtäkin jotca luulewat idzens puhtaxi ja ei ole cuitengan saastaisudestans pestyt.		
MLV19	12 There is a generation who are pure in their own eyes and yet are not washed from their filthiness.	KJV	12. There is a generation that are pure in their own eyes, and yet is not washed from their filthiness.
Dk1871	12. der er en Slægt, som er ren i sine egne Øjne, og hvis Skarn dog ikke er aftoet;	KKII	12. Ett släkte, som sig tycker rent vara, och äro dock icke ifrå sinom träck rene tvagne;
PR1739	12. Üks sugu on, mis puhhas on ommast melest, ja siiski ommast rojast ei olle ärrapestud.	LT	12. Karta, kuri laiko save švaria, bet nenusiplauna savo purvo.
Luther1912	12. eine Art, die sich rein dünkt, und ist doch von ihrem Kot nicht gewaschen;	Ostervald-Fr	12. Il y a une race de gens qui se croit pure, et qui, toutefois, n'est pas lavée de sa souillure.
RV'1862	12. Hay generación limpia en su opinión, y nunca se ha limpiado su inmundicia.	SVV1770	12 Een geslacht, dat rein in zijn ogen is, en van zijn drek niet gewassen is;
PL1881	12. Jest rodzaj, który się zda sobie być czystym, choć od plugastwa swego nie jest omyty.	Karoli1908Hu	12. Van nemzetseg, a ki a maga szemei előtt [7†] tiszta, pedig az ő rútságából ki nem tisztítatott.
RuSV1876	12 Есть род, который чист в глазах своих,	БКуліш	12. Є такі, що в себе в очах чистими

тогда как не омыт от нечистот своих.

здаются, хоч вони не вміті з поганії своєї.

FI33/38 13. Voi sukua — kuinka ylpeät ovatkaan sen silmät ja kuinka korskea silmäluonti —

Biblia1776 13. Ovat myös, jotka silmänsä nostavat, ja silmälautansa korottavat;

CPR1642 13. Owat myös jotca silmäns nostawat ja silmälautans corgottawat.

MLV19 13 There is a generation, O how lofty are their eyes and their eyelids are lifted up.

KJV 13. There is a generation, O how lofty are their eyes! and their eyelids are lifted up.

Dk1871 13. der er en Slægt, hvis Øjne ere høje, og hvis Øjenlaage hæve sig i Vejret;

KXII 13. Ett släkte, som sin ögon högt upphäfva, och sin ögnahvarf högt upphålla;

PR1739 13. Üks sugu on, kelle silmad surelissed on, ja temma silmalauud kohhutawad.

LT 13. Karta, kurios išdidus žvilgsnis ir pakeltos blakstienos.

Luther1912 13. eine Art, die ihre Augen hoch trägt und ihre Augenlider emporhält;

Ostervald-Fr 13. Il y a une race de gens dont les yeux sont hautains, et les paupières élevées.

RV'1862 13. Hay generación cuyos ojos son altivos, y cuyos párpados son alzados.

SVV1770 13 Een geslacht, welks ogen hoog zijn, en welks oogleden verheven zijn;

PL1881 13. Jest rodzaj, którego są wyniosłe oczy, i powieki jego wywyższone są.

Karoli1908Hu 13. Van kevél szemű nemzetseg, és a kinek szemöldökei igen fellátnak!

RuSV1876 13 Есть род – о, как высокомерны глаза его, и как подняты ресницы его!

БКуліш 13. Є такі, що в гору глядять очима, геть то піднімають повіки свої.

FI33/38	14. sukua, jonka hampaat ovat miekkoja ja leukaluut veitsiä syödäksensä kurjat maasta pois ja köyhät ihmisten joukosta!	Biblia1776	14. Ja ovat, joilla on miekka hammasten siassa, ja veitset heidän syömähampainansa, ja syöväät vaivaiset maan päältä, ja köyhät ihmisten seasta.
CPR1642	14. Ja owat joilla on miecka hammasten sias jotca heidän syömähambaillans pureskelewat ja syöwät waiwaiset maan pääldä ja köyhät ihmisten seasta.		
MLV19	14 There is a generation whose teeth are swords and their jaw teeth, knives, to devour the poor from the earth and the needy from among men.	KJV	14. There is a generation, whose teeth are as swords, and their jaw teeth as knives, to devour the poor from off the earth, and the needy from among men.
Dk1871	14. der er en Slægt, hvis Tænder ere Sværd, og hvis Kindtænder ere Knive, som vil fortære de elendige i Landet og de fattige iblandt Menneskene.	KXII	14. Ett släkte, som har svärd för tänder, hvilke med sina oxlatänder uppfräta och förtära de elända i landena, och de fattiga ibland menniskorna.
PR1739	14. Üks sugu on, kelle hambad on moögad, ja kelle purrehambad on noad; et nemmad willetsad Ma peält, ja waesed innimeste seast ärralöppetawad.	LT	14. Karta, kurių dantys yra kardai ir peiliai, kuriai są suryja vargšus krašte ir beturčius tarp žmonių.
Luther1912	14. eine Art, die Schwerter für Zähne hat und Messer für Backenzähne und verzehrt die Elenden im Lande und die Armen unter den	Ostervald-Fr	14. Il y a une race de gens dont les dents sont comme des épées, et dont les mâchoires sont des couteaux, pour dévorer

	Leuten.		les affligés de dessus la terre et les pauvres d'entre les hommes.
RV'1862	14. Hay generación cuyos dientes son espadas; y cuyas muelas son cuchillos, para tragar de la tierra a los pobres, y de entre los hombres a los menesterosos.	SVV1770	14 Een geslacht, welks tanden zwaarden, en welks baktanden messen zijn, om de ellendigen van de aarde en de nooddruftigen van onder de mensen te verteren.
PL1881	14. Jest rodzaj, któregozęby są jako miecze, a trzonowezęby jego jako noże na pożarcie ubogich na ziemi, a nędzników między ludźmi.	Karoli1908Hu	14. Van olyan nemzetseg, a kinek fogai fegyverek, [8+] és a kinek zápfogai kések; hogy a szegényeket kiemészszék e földről, és az emberek közül a szűkölködőket.
RuSV1876	14 Есть род, у которого зубы – мечи, и челюсти – ножи, чтобы пожирать бедных на земле и нищих между людьми.	БКуліш	14. Є такі, що в них зуби, як мечі, а челюсті - ножі, щоб убогих пожирати і злиденних їсти.
FI33/38	15. Verenimijällä on kaksi tytärtä: Anna vielä! Anna vielä! Kolme on, jotka eivät kylläänsä saa, neljä, jotka eivät sano: Jo riittää:	Biblia1776	15. Verenimijällä on kaksi tytärtä: tuo tänne, tuo tänne. Kolme on tyytymätöintä, ja tosin neljä ei sano kyllä olevan:
CPR1642	15. Illä on caxi tytärtä: tuo tänne tuo tänne.		
MLV19	15 The leach has two daughters, crying, Give, give. There are three things that are never satisfied, yes, four that do not say, Enough:	KJV	15. The horseleach hath two daughters, crying, Give, give. There are three things that are never satisfied, yea, four things say not, It is enough:

SANANLASKUT

Dk1871	15. Blodsugersken, har to Døtre, "giv hid! giv hid!" Der er tre, som ikke kunne mættes, fire, som ikke sige: "Nok!"	KXII	15. Iglen har två döttrar: Bär hit, Bär hit. Tre ting stå icke till att mätta, och det fjerde säger icke: Det är nog:
PR1739	15. Kanił on kaks tüttart: to seie, to seie! Need kolm ei sa kül; neljas ei ütle: Kül jo.	LT	15. Siurbėlė turi dvi dukteris, kurios šaukia: 'Duok, duok!' Trys dalykai yra nepasotinami, o ketvirtas niekada nesako: 'Užtenka'.
Luther1912	15. Blutegel hat zwei Töchter: Bring her, bring her! Drei Dinge sind nicht zu sättigen, und das vierte spricht nicht: Es ist genug:	Ostervald-Fr	15. La sangsue a deux filles, qui disent: Apporte, apporte! Il y a trois choses qui ne se rassasient point; il y en a même quatre qui ne disent point: C'est assez!
RV'1862	15. La sanguijuela tiene dos hijas que se llaman Trae, trae. Tres cosas hay que nunca se hartan: la cuarta nunca dice: Basta.	SVV1770	15 De bloedzuiger heeft twee dochters: Geef, geef! Deze drie dingen worden niet verzadigd; ja, vier zeggen niet: Het is genoeg!
PL1881	15. Pijawka ma dwie córki, które mówią: Przynieś, przynieś. Trzy rzeczy są, które nie bywają nasycone, owszem cztery, które nie mówią: Dosyć.	Karoli1908Hu	15. A nadálynak két leánya van: addsza, addsza! E három nem elégszik meg; négyen [9†] nem mondják: elég;
RuSV1876	15 У ненасытности две дочери: „давай, давай!” Вот три ненасытных, и четыре, которые не скажут: „довольно!”	БКуліш	15. Ненаситність дві дочки має: "давай, давай!" А навіть - три ненаситні, ба й четверта не скаже: годі!
FI33/38	16. tuonela, hedelmätön kohtu, maa, joka ei saa kylläänsä vedestä, ja tuli, joka ei sano: Jo	Biblia1776	16. Helvetti, vaimon suljettu kohtu, maa, joka ei vedellä täytetä: ja tuli ei sano: jo kyllä

riittää.

on.

CPR1642 16. Colme on tytymätöindä ja neljäs ei sano kyllä olewan: Helwetti waimon suljettu cohtu maa joca ei wedellä täytetä ja tuli ei sano: jo kyllä on.

MLV19 16 Sheol and the barren womb, the earth that is not satisfied with water and the fire that does not say, Enough.

KJV 16. The grave; and the barren womb; the earth that is not filled with water; and the fire that saith not, It is enough.

Dk1871 16. Dødsriget og det ufrugtbare Moderliv; Jorden bliver ikke mæt af Vand, og Ilden siger Ikke: "Nok!"

KXII 16. Helvetet, en ofruktsam qvinnos lif; jorden varder icke af vatnet mätt; och elden säger icke: Det är nog.

PR1739 16. Pörgo, ja kinnipandud lapsekodda; Ma, mis ei sa wet täis, ja tulli ei ütle: Kül jo.

LT 16. Tai mirusiuju buveinė, nevaisingos jsčios, žemė, kuri sugeria vandenj, ir ugnisji nesako: 'Užtenka!'

Luther1912 16. die Hölle, der Frauen verschlossenen Mutter, die Erde wird nicht des Wassers satt, und das Feuer spricht nicht: Es ist genug.

Ostervald-Fr 16. Le Sépulcre, la femme stérile, la terre qui n'est point rassasiée d'eau, et le feu, qui ne dit point: C'est assez.

RV'1862 16. El sepulcro, y la matriz estéril, y la tierra no harta de aguas; y el fuego nunca dice: Basta.

SVV1770 16 Het graf, de gesloten baarmoeder, de aarde, die van water niet verzadigd wordt, en het vuur zegt niet: Het is genoeg!

PL1881 16. Grób, i żywot niepłodny, ziemia też nie bywa nasyciona wodą, a ogień nie mówi:

Karoli1908Hu 16. A sír és a meddő asszony, a föld meg nem elégzik a vízzel, és a tűz nem mondja:

Dosyć.

RuSV1876 16 Преисподня и утроба бесплодная, земля, которая не насыщается водою, и огонь, который не говорит: „довольно!”

elég!

БКуліш 16. Преисподня та й утроба неплодна: пісковина, що води несита, земля, що поливаннєм, та огонь, що не скаже: годї!

FI33/38 17. Joka isäänsä pilkkaa ja pitää halpana totella äitiänsä, häneltä korpit puron luona hakkaavat silmän, ja kotkan pojaset syövät sen.

Biblia1776 17. Silmä joka häpäisee isäänsä, ja katsoo ylöön totella äitiänsä, sen kaarneet ojan tykönä hakkaavat ulos, ja kotkan pojat syövät.

CPR1642 17. Silmä joca häwäise Isäns ja ei cuule äitiäns sen Corpit ojan tykönä hackawat ulos ja Cotkan pojat syöwät.

MLV19 17 The eye that mocks at his father and despises to obey his mother, the ravens of the valley will pick it out and the young eagles will eat it.

KJV 17. The eye that mocketh at his father, and despiseth to obey his mother, the ravens of the valley shall pick it out, and the young eagles shall eat it.

Dk1871 17. Et Øje, som spotter Faderen, og lader haant om at lyde Moderen, det skulle Ravnene ved Bækken udhugge; og Ørneunger skulle æde det.

KXII 17. Ett öga, som bespottar fadren, och försmår att lyda modrene, det måste korparna vid bäcken uthugga, och de unga örnar uppfräta.

PR1739 17. Sedda silma, mis issa irwitab, ja ei tahha emma sanna kuulda, peawad kaarnad jöe äres wäljanokkima, ja kotka poiad sedda ärrasöma.

LT 17. Akis, kurios tyčiojasi iš tėvo ir niekina paklusnumą motinai, iškapos varnai slėnyje ir suės erelio jaunikliai.

Luther1912	17. Ein Auge, das den Vater verspottet, und verachtet der Mutter zu gehorchen, das müssen die Raben am Bach aushacken und die jungen Adler fressen.	Ostervald-Fr	17. Les corbeaux des torrents crèveront l'œil de celui qui se moque de son père et qui méprise l'enseignement de sa mère, et les petits de l'aigle le mangeront.
RV'1862	17. El ojo que escarnece a su padre, y menosprecia el enseñamiento de la madre, sáquenlo los cuervos del río, y tráguenlo los hijos del águila.	SVV1770	17 Het oog, dat den vader bespot, of de gehoorzaamheid der moeder veracht, dat zullen de raven der beek uitpikken, en des arends jongen zullen het eten.
PL1881	17. Oko, które się naśmiewa z ojca, i wzgardza posłuszeóstwem macierzyńskiem, wykluja kruki u potoków, i orleta je wyjedzą.	Karoli1908Hu	17. A szemet, mely megcsúfolja atyját, vagy megútálja az anyja iránt való engedelmességet, kivágják a völgynék hollói, vagy megeszik a sasfiak.
RuSV1876	17 Глаз, насмехающийся над отцом и пренебрегающий покорностью к матери, выклюют вороны долные, и сожрут птенцы орлиные!	БКуліш	17. Око, що поругає батька й не знає покори перед матіррю, нехай виклюють ворони на ріці й вижрут орлята.
FI33/38	18. Kolme on minusta ylen ihmeellistä, ja neljä on, joita en käsitä:	Biblia1776	18. Kolme minulle ovat ihmeelliset, ja neljää en minä tiedä:
CPR1642	18. Colme minulle owt ihmelliset ja neljättä en minä tiedä: Cotcan tiet taiwan alla.		
MLV19	18 There are three things which are too wonderful for me, yes, four which I do not know:	KJV	18. There be three things which are too wonderful for me, yea, four which I know not:

Dk1871	18. Tre Ting ere mig for underlige; og fire Ting kender jeg ikke:	KXII	18. Tre ting äro mig förunderlige, och det fjerde vet jag icke:
PR1739	18. Need kolm ossa on mulle wägga immeks, ja nelli on, mis ma ei tea:	LT	18. Trys dalykai man nesuvokiami ir ketvirtojo nesuprantu:
Luther1912	18. Drei sind mir zu wunderbar, und das vierte verstehe ich nicht:	Ostervald-Fr	18. Il y a trois choses que je ne comprends point, même quatre, que je ne connais point:
RV'1862	18. Tres cosas me son ocultas, y la cuarta no sé:	SVV1770	18 Deze drie dingen zijn voor mij te wonderlijk, ja, vier, die ik niet weet:
PL1881	18. Te trzy rzeczy są ukryte przedemną, owszem cztery, których nie wiem:	Karoli1908Hu	18. E három megfoghatatlan előttem, és e négy dolgot nem tudom:
RuSV1876	18 Три вещи непостижимы для меня, и четырех я не понимаю:	БКуліш	18. Троє річей дивовижних на сьвіті про мене, ба чотирох я не розумію;
FI33/38	19. kotkan jäljet taivaalla, käärmeen jäljet kalliolla, laivan jäljet keskellä merta ja miehen jäljet nuoren naisen tykönä.	Biblia1776	19. Kotkan tiet taivaan alla, käärmeen retket kalliolla, haahden jäljet meren keskellä, ja miehen jäljet piian tykö.
CPR1642	19. Kärmens retket calliolla hahden jäljet wedesä ja miehen jäljet pijcan tygö.		
MLV19	19 The way of an eagle in the air, the way of a serpent upon a rock, the way of a ship in the midst of the sea and the way of a man with a	KJV	19. The way of an eagle in the air; the way of a serpent upon a rock; the way of a ship in the midst of the sea; and the way of a

maiden.

man with a maid.

Dk1871	19. Ørnens Vej imod Himmel, Slangens Vej over Klippen, Skibets Vej midt paa Havet, og en Mands Vej til en Jomfru.	KXII	19. Örnens väg i vädret; ormens väg på hälleberget; skeppets väg midt i havet; och ens mans väg till ena pigo.
PR1739	19. Kotka te taewa al; mao te kaljo peäl; laewa te kesk merre peäl; ja mehhe te neitsi jure.	LT	19. erelio kelias padangėje, gyvatėsant uolos, laivojūroje ir vyro kelias su mergaitė.
Luther1912	19. des Adlers Weg am Himmel, der Schlange Weg auf einem Felsen, des Schiffes Weg mitten im Meer und eines Mannes Weg an einer Jungfrau.	Ostervald-Fr	19. La trace de l'aigle dans l'air, la trace du serpent sur un rocher, le chemin d'un navire au milieu de la mer, et la trace de l'homme chez la jeune fille.
RV'1862	19. El rastro del águila en el aire: el rastro de la culebra sobre la peña: el rastro de la nave en medio de la mar; y el rastro del hombre en la moza.	SVV1770	19 De weg eens arends in den hemel; de weg ener slang op een rotssteen; de weg van een schip in het hart der zee; en de weg eens mans bij een maagd.
PL1881	19. Drogi orlej na powietrzu, drogi wężowej na skale, drogi okrętowej w pośród morza, i drogi mężowej z panną.	Karoli1908Hu	19. A keselyűnek útát az égben, a kígyónak útát a kősziklán, a hajónak nyomát a mély tengerben, és a férfiúnak útát a leányzóval.
RuSV1876	19 пути орла на небе, пути змея на скале, пути корабля среди моря и пути мужчины к девице.	БКуліш	19. Шлях в орла під небесами; дорога гадини на скелі; дорога корабля на морі, й дороги мужчини до дівчини.
FI33/38	20. Samoin ovat avionrikkoja-vaimon jäljet: hän syö, pyyhkii suunsa ja sanoo: En ole pahaa	Biblia1776	20. Niin on myös porton polut: hän syö ja pyyhkii suunsa, ja sanoo: en minä mitään

tehnyt.

pahaa ole tehnyt.

CPR1642 20. Nijn on myös porton polgut hän niele ja pyhki suuns ja sano: en minä mitän paha ole tehnyt.

MLV19 20 So is the way of an adulterous woman: She eats and wipes her mouth and says, I have done no wickedness.

Dk1871 20. Saa er en Horekvindes Vej; hun spiser og afvisker sin Mund og siger: Jeg har ikke gjort Uret.

PR1739 20. Nenda on ka se : ühhe naese te, kes abbiello ärrarikkub, ta sööb ja pühhib omma suud ärra, ja ütleb: Ei minna olle nurjatumat tööd teinud.

Luther1912 20. Also ist auch der Weg der Ehebrecherin; die verschlingt und wischt ihr Maul und spricht: Ich habe kein Böses getan.

RV'1862 20. Tal es el rastro de la mujer adultera: come, y limpia su boca, y dice: No he hecho maldad.

PL1881 20. Takać jest droga niewiasty cudzołożącej: je, a uciera usta swoje, i mówi: Nie popełniłam

KJV 20. Such is the way of an adulterous woman; she eateth, and wipeth her mouth, and saith, I have done no wickedness.

KXII 20. Alltså är horkonones väg; hon uppsluker, och stryker sig om munnen, och säger: Jag hafver intet illa gjort.

LT 20. Štai kelias neištikimos moters; ji pavalgo ir, nusišluosčiusi lūpas, sako: ‘Nieko blogo nepadariau’.

Ostervald-Fr 20. Telle est la conduite de la femme adultère: elle mange, et s'essuie la bouche; puis elle dit: Je n'ai point commis de mal.

SVV1770 20 Alzo is de weg ener overspelige vrouw; zij eet en wist haar mond, en zegt: Ik heb geen ongerechtigheid gewrocht!

Karoli1908Hu 20. Ilyen a paráználkodó asszonynak úta; eszik, azután megtörli száját és azt mondja:

	złego uczynku.		nem cselekedtem semmi gonoszt.
RuSV1876	20 Таков путь и жены прелюбодейной; поела и обтерла рот свой, и говорит: „я ничего худого не сделала".	БКуліш	20. Та й у перелюбницї стежка такова ж: вдовольнилась, обтерла рот собі, та й каже: Я ж нічого поганого не зробила!
FI33/38	21. Kolmen alla järkkyy maa, ja neljän alla ei se jaksa kestäää:	Biblia1776	21. Kolmen kautta maakunta tulee levottomuuteen, ja tosin neljää hän ei voi kärsiä:
CPR1642	21. Colmen cautta maacunda tule lewottomuteen ja neljättä ei hän woi kärsiä.		
MLV19	21 For three things the earth trembles and for four, which it cannot bear:	KJV	21. For three things the earth is disquieted, and for four which it cannot bear:
Dk1871	21. Under tre ryster et Land, og under fire kan det ikke holde ud:	KXII	21. Ett land varder igenom tre ting oroligt, och det fjerde kan det icke fördiaga:
PR1739	21. Kolme asja al wärriseb Ma, ja nelja asja al, mis ta ei woi kannatada.	LT	21. Dėl trijų dalykų sujuda žemė, ketvirtuojo ji negali pakęsti:
Luther1912	21. Ein Land wird durch dreierlei unruhig, und das vierte kann es nicht ertragen:	Ostervald-Fr	21. La terre tremble pour trois choses, même pour quatre, et elle ne les peut porter:
RV'1862	21. Por tres cosas se alborota la tierra, y la cuarta no la puede sufrir:	SVV1770	21 Om drie dingen ontroert zich de aarde, ja, om vier, die zij niet dragen kan:

SANANLASKUT

PL1881	21. Dla trzech rzeczy porusza się ziemia, owszem dla czterech, których znieść nie może:	Karoli1908Hu	21. Három dolog alatt indul meg a föld, és négyet nem szenvedhet el.
RuSV1876	21 От трех трясется земля, четырех она не может носить:	БКуліш	21. Під трома земля трясеться, ба четириох здержати не може:
FI33/38	22. orjan alla, kun hän kuninkaaksi pääsee, houkan, kun hän saa kyllähti leipää,	Biblia1776	22. Kuin palvelia rupee hallitsemaan, kuin hullu ylen ravituksi tulee,
CPR1642	22. Cosca palwelia rupe hallidzeman cosca hullu ylon rawituxi tule.		
MLV19	22 For a servant when he is king and a fool when he is filled with food,	KJV	22. For a servant when he reigneth; and a fool when he is filled with meat;
Dk1871	22. Under en Træl, naar han kommer til at herske; og en Daare, naar han blive mæt af Brød;	KKII	22. En tjenare, då han Konung varder; en dåre, då han alltför mätt är;
PR1739	22. Sullase al, kui ta kunningaks saab, ja jölleda al , kui temmal leiba kül;	LT	22. tarno, kai jis karaliauja, kvailio, kai jis pasisotina,
Luther1912	22. ein Knecht, wenn er König wird; ein Narr, wenn er zu satt ist;	Ostervald-Fr	22. Pour un serviteur qui règne; pour un insensé qui est rassasié de nourriture,
RV'1862	22. Por el siervo cuando reinare; y por el insensato cuando se hartare de pan:	SVV1770	22 Om een knecht, als hij regeert; en een dwaas, als hij van brood verzadigd is;
PL1881	22. Dla sługi, kiedy panuje, i dla głupiego, kiedy się nasyci chleba;	Karoli1908Hu	22. A szolga alatt, mikor uralkodik, és a bolond alatt, mikor elég kenyere van,

RuSV1876	22 раба, когда он делается царем; глупого, когда он досыта ест хлеб;	БКуліш	22. Раба, що зацарює; безглуздого, як пожитку має доволі,
FI33/38	23. hyljityn alla, kun hän miehen saa, ja palvelijattaren, kun hän emäntänsä syrjäyttää.	Biblia1776	23. Kuin ilkiä naitetaan, ja kuin piika tulee emäntänsä perilliseksi.
CPR1642	23. Cosca ilkiä naitetan ja cosca pijca tule emändäns perillisexi.		
MLV19	23 under a hateful woman when she is married and a handmaid that is heir to her mistress.	KJV	23. For an odious woman when she is married; and an handmaid that is heir to her mistress.
Dk1871	23. under en forhardt Kvinde, naar hun bliver gift; og en Trælkvinde, naar hun bliver sin Frues Arving.	KKII	23. En vanartig, då hon gift värder; och en tjenarinna, då hon sina frues artving värder.
PR1739	23. Ühhe naese al, mis wihkatud, kui ta mehhele sanud, ja ühhe tüdrukko al , kui ta omma emmanda pärriaks saab.	LT	23. bjaurios moteriškės, kai ji išteka, ir tarnaitės, kuri užima šeimininkės vietą.
Luther1912	23. eine Verschmähte, wenn sie geehelicht wird; und eine Magd, wenn sie ihrer Frau Erbin wird.	Ostervald-Fr	23. Pour une femme dédaignée qui se marie; et pour une servante qui hérite de sa maîtresse.
RV'1862	23. Por la mujer aborrecida, cuando se casare; y por la sierva, cuando heredare a su señora.	SVV1770	23 Om een hatelijke vrouw, als zij getrouwd wordt; en een dienstmaagd, als zij erfgenaam is van haar vrouw.

PL1881	23. Dla przemierzlej niewiasty, kiedy za mąż idzie, i dla dziewczki, kiedy dziedziczy po pani swojej.	Karoli1908Hu	23. A gyűlölt asszony alatt, [10†] ha mégis férjhez megy; és a szolgáló alatt, ha örököse lesz az ő asszonyának.
RuSV1876	23 позорную женщину, когда она выходит замуж, и служанку, когда она занимает место госпожи своей.	БКуліш	23. Плюгаву женщину, коли заміж вийде, і служебку, як займе місце господині своєї.
FI33/38	24. Neljä on maassa vähäisintä, mutta viisaan viisasta silti:	Biblia1776	24. Neljä on pienä maan päällä, ja ovat toimellisemmat viisaita.
CPR1642	24. Neljä on piendä maan päällä ja owat toimellisemmat cuin wijsat.		
MLV19	24 There are four things which are little upon the earth, but they are exceedingly wise:	KJV	24. There be four things which are little upon the earth, but they are exceeding wise:
Dk1871	24. Der er fire smaa paa Jorden, dog ere de vise, saare vise:	KXII	24. Fyra äro små ting på jordene, och klokare än de vise:
PR1739	24. Need nelli on kül pissukessed Ma peäl; agga needsammad on targad, mis targaste öppetud:	LT	24. Keturi žemės gyvūnai yra maži, bet labai išmintingi:
Luther1912	24. Vier sind klein auf Erden und klüger denn die Weisen:	Ostervald-Fr	24. Il y a quatre choses, des plus petites de la terre, qui, toutefois, sont sages et avisées:
RV'1862	24. Cuatro cosas son las más pequeñas de la tierra, y las mismas son más sabias que los	SVV1770	24 Deze vier zijn van de kleinste der aarde; doch dezelve zijn wijs, met wijsheid wel

sabios:

voorzien.

PL1881	24. Teć są cztery rzeczy najmniejsze na ziemi, wszakże są mędrze nad mędrców:	Karoli1908Hu	24. E négy apró állata van a földnek, a melyek bölcsék, elmések:
RuSV1876	24 Вот четыре малых на земле, но они мудрее мудрых:	БКуліш	24. А ось чотири малі на землі, що мудрійші над мудрих;
FI33/38	25. Muurahaiset ovat voimaton kansa, mutta he hankkivat leipäänsä kesällä;	Biblia1776	25. Myyriäiset, heikko väki, jotka kuitenkin elatuksensa suvella toimittavat;
CPR1642	25. Muuraaiset wähä wäki jotca cuitengin elatuxens suwella toimittawat.		
MLV19	25 The ants are not a strong people, yet they prepare their food in the summer,	KJV	25. The ants are a people not strong, yet they prepare their meat in the summer;
Dk1871	25. Myrerne ere ikke et stærkt Folk, alligevel berede de deres Spise om Sommeren;	KXII	25. Myrorna, ett svagt folk, likväl skaffa de om sommaren sin spis;
PR1739	25. Sippelkad on üks wäeti hulk, siiski walmistawad nemmad omma leiba suil.	LT	25. skruzdēs nēra stipri tauta, tačiau vasarā prisirengia sau maisto;
Luther1912	25. die Ameisen, ein schwaches Volk; dennoch schaffen sie im Sommer ihre Speise,	Ostervald-Fr	25. Les fourmis qui sont un peuple faible, et qui néanmoins préparent leur nourriture pendant l'été.
RV'1862	25. Las hormigas, pueblo no fuerte; y en el verano apareaja su comida:	SVV1770	25 De mieren zijn een onsterk volk; evenwel bereiden zij in de zomer haar spijs.

PL1881	25. Mrówki, huf słabы, które sobie jednak w lecie gotują pokarm swój;	Karoli1908Hu	25. A hangyák erőtlen nép, mégis megkeresik [11†] nyárban a magok elelét;
RuSV1876	25 муравьи – народ не сильный, но летом заготовляют пищу свою;	БКуліш	25. Мурашки, - народ слабонький, а лїтом наготовлюють запаси собі;
FI33/38	26. tamaanit ovat heikko kansa, mutta he laittavat majansa kallioihin;	Biblia1776	26. Kaninit, heikko väki, jotka kuitenkin pesänsä kalliolle tekevät;
CPR1642	26. Caninit wähä wäki jotca cuitengin pesäns wuorten racoon tekewät.		
MLV19	26 the rock-baggers are but a feeble folk, yet they make their houses in the rocks,	KJV	26. The conies are but a feeble folk, yet make they their houses in the rocks;
Dk1871	26. Kaninerne ere et af mægtigt Folk, dog indrette de deres Hus i Klippen;	KKII	26. Kuniler, ett svagt folk, likväл gör de sitt hus i bergsklippomen;
PR1739	26. Mäe-rottid on üks woimato hulk, siiski tewad nemmad omma asset kaljo sisse.	LT	26. triušiai yra silpni, tačiau pasidaro namus uolose;
Luther1912	26. Kaninchen, ein schwaches Volk; dennoch legt es sein Haus in den Felsen,	Ostervald-Fr	26. Les lapins, qui sont un peuple qui n'est pas puissant, et, cependant, ils font leurs maisons dans les rochers;
RV'1862	26. Los conejos, pueblo no fuerte; y ponen su casa en la piedra:	SVV1770	26 De konijnen zijn een machteloos volk; nochtans stellen zij hun huis in den rotssteen.

SANANLASKUT

PL1881	26. Króliki, twór słaby, którzy jednak budują w skale dom swój;	Karoli1908Hu	26. A marmoták nem hatalmas nép, mégis kősziklán [12†] csinálják az ő házokat;
RuSV1876	26 горные мыши – народ слабый, но ставят дома свои на скале;	БКуліш	26. Миші, - народ слабосилок, а на скелях хати собі будують;
FI33/38	27. heinäsirkolla ei ole kuningasta, mutta koko lauma lähtee järjestyksessä liikkeelle;	Biblia1776	27. Heinäsirkolla ei ole kuningasta, kuitenkin he lähtevät kaikki ylös joukossansa;
CPR1642	27. Heinäsircoilla ei ole yhtän Cuningasta cuitengin he lähtewät ulos joucosans.		
MLV19	27 the locusts have no king, yet they go forth all of them by bands,	KJV	27. The locusts have no king, yet go they forth all of them by bands;
Dk1871	27. Græshopperne have ingen Konge, alligevel drage de ud, alle i sluttet. Skare;	KXII	27. Gräshoppor hafva ingen Konung, likväil draga de ut med hela hopar;
PR1739	27. Rohhotirtsudel ei olle kunningast, siiski lähhäwad nemmad keik hulgaliste wälja.	LT	27. skėriai neturi karaliaus, tačiau tvarkingai skrenda būriaus;
Luther1912	27. Heuschrecken, haben keinen König; dennoch ziehen sie aus ganz in Haufen,	Ostervald-Fr	27. Les sauterelles qui n'ont point de roi, et, cependant, elles vont toutes par bandes;
RV'1862	27. La langosta no tiene rey; y sale junta toda ella:	SVV1770	27 De sprinkhanen hebben geen koning; nochtans gaan zij allen uit, zich verdelende in hopen.
PL1881	27. Szaraócze króla nie mają, a wszakże	Karoli1908Hu	27. Királyuk nincs a sáskáknak, mindazáltal

SANANLASKUT

	wszystkie hufami wychodzą;		mindnyájan szép renddel mennek ki;
RuSV1876	27 у саранчи нет царя, но выступает вся она стройно;	БКуліш	27. В сарани царя немає, а вся вона, мов військо, полками виходить;
FI33/38	28. sisiliskoon voi tarttua käsin, mutta kuitenkin se oleskelee kuninkaan linnoissa.	Biblia1776	28. Hämähäkki kehrää käsillänsä, ja on kuninkaan linnoissa.
CPR1642	28. Hämmähäcki kehrä käsilläns ja on Cuningan linnoisa.		
MLV19	28 the lizard takes hold with her hands, yet she is in kings' palaces.	KJV	28. The spider taketh hold with her hands, and is in kings' palaces.
Dk1871	28. Firbenet gribet fat med Hænær, og dog er det i Kongepaladser.	KKII	28. Spindelen virkar med sina händer, och är i Konungapalats.
PR1739	28. Sissalik wöttab keppadega kinni, ja on kunninga kunninglikkude koddade sees.	LT	28. voras audžia savo rankomis, tačiau būna ir karaliaus rūmuose.
Luther1912	28. die Spinne, wirkt mit ihren Händen und ist in der Könige Schlössern.	Ostervald-Fr	28. Le lézard qui se tient avec ses mains, et qui est dans les palais des rois.
RV'1862	28. La araña, que ase con las manos, y está en palacios de rey.	SVV1770	28 De spinnekop grijpt met de handen, en is in de paleizen der koningen.
PL1881	28. Pajak rękoma robi, a bywa w pałacach królewskich.	Karoli1908Hu	28. A pókot kézzel megfoghatod, mégis ott van a királyok palotáiban.
RuSV1876	28 паук лапками цепляется, но бывает в	БКуліш	28. Павук лапками спирається, та він і в

царских чертогах.

палатах у царя буває.

FI33/38 29. Kolmella on komea astunta, ja neljä komeasti kulkee:

Biblia1776 29. Kolmella on jalo käyntö, ja tosin neljä astuu hyvin:

CPR1642 29. Colmella on jalo käyndö ja neljäs astu hywin.

MLV19 29 There are three things which are stately in their march, yes, four which are stately in going:

KJV 29. There be three things which go well, yea, four are comely in going:

Dk1871 29. Der er tre, som have et smukt Skridt, og fire, som have en smuk Gang:

XXII 29. Tre ting hafva en schön gång, och det fjerde går väl:

PR1739 29. Need kolm käiwad hästi, ja nelli käiwad omma käimist hästi:

LT 29. Trys vaikšto išdidžiai, ketvirtas eina didingai:

Luther1912 29. Dreierlei haben einen feinen Gang, und das vierte geht wohl:

Ostervald-Fr 29. Il y en a trois qui marchent bien, même quatre qui ont une belle démarche:

RV'1862 29. Tres cosas hay de hermoso andar, y la cuarta pasea muy bien:

SVV1770 29 Deze drie maken een goede tred; ja, vier zijn er, die een goede gang maken;

PL1881 29. Te trzy rzeczy są, które wspaniale chodzą, owszem cztery, które zmężyły chodzą:

Karoli1908Hu 29. Három állat van, a mely szépen jár, sőt négy, a mely jól jár.

RuSV1876 29 Вот трое имеют стройную походку, и четверо стройно выступают:

БКуліш 29. А сї трое мають ходу стрійну, ба, четверо гордо виступаютъ:

FI33/38	30. leijona, sankari eläinten joukossa, joka ei vääjää ketään,	Biblia1776	30. Jalopeura, voimallinen petoin seassa, joka ei palaja kenenkään edestä;
CPR1642	30. Lejoni woimallinen petoin seas joca ei palaja kenengän edestä.		
MLV19	30 The lion, which is mightiest among beasts and turns not away from any,	KJV	30. A lion which is strongest among beasts, and turneth not away for any;
Dk1871	30. Løven, som er vældig iblandt Dyrerne og ikke viger tilbage for nogens Ansigt;	KXII	30. Lejonet mägtigt ibland djuren, och vänder icke tillbaka för någrom;
PR1739	30. Loukoer on keigewäggewam lojuste seast, sest ta ei lähhä ühhagi eest ärra taggasi.	LT	30. liūtasstipriausias tarp žvérių, nebijo nieko;
Luther1912	30. der Löwe, mächtig unter den Tieren und kehrt nicht um vor jemand;	Ostervald-Fr	30. Le lion, le plus fort d'entre les animaux, qui ne recule point devant qui que ce soit;
RV'1862	30. El león fuerte entre todos los animales, que no torna atrás por nadie:	SVV1770	30 De oude leeuw geweldig onder de gedierten, die voor niemand zal wederkeren;
PL1881	30. Lew najmocniejszy między zwierzętami, który przed nikim nie ustępuje:	Karoli1908Hu	30. Az oroszlán, a hős a vadak között, mely el nem fut senki elől;
RuSV1876	30 лев, силач между зверями, не посторонится ни перед кем;	БКуліш	30. Лев, - силач між звірами, нікому не вступить; кінь і козел, та царь серед своего народу.

FI33/38	31. hevonen, solakkakylki, tai kauris, ja kuningas joukkonsa johdossa.	Biblia1776	31. Hurtta, jolla vahvat sivut ovat, ja kauris, ja kuningas, jota vastaan ei kenkään tohdi.
CPR1642	31. Hurtta jolla wahwat siwut owat ja jäärä: ja Cuningas jota wastan ei kengän olla tohdi.		
MLV19	31 the greyhound, also the male-goat and the king against whom there is no rising up.	KJV	31. A greyhound; an he goat also; and a king, against whom there is no rising up.
Dk1871	31. Hesten, som er omgjordet om Lænderne; Bukken; og en Konge, som ingen tør rejse sig imod.	KKII	31. En vedehund med starker länder; och en vädur; och en Konung, dem ingen sig emotsätta tör.
PR1739	31. Se lojus, mis niudist tuggewam, ta sik, ja üks kunningas, kelle wasto ei woi seista.	LT	31. kurtas, ožys ir karalius priešaky savo žmonių.
Luther1912	31. ein Windhund von guten Lenden, und ein Widder, und ein König, wider den sich niemand legen darf.	Ostervald-Fr	31. Le cheval, aux flancs bien harnachés, et le bouc; et le roi à qui personne ne peut résister.
RV'1862	31. El lebrel ceñido de lomos; y el macho cabrío; y el rey, contra el cual ninguno se levanta.	SVV1770	31 Een windhond van goede lenden, of een bok; en een koning, die niet tegen te staan is.
PL1881	31. Koó na biodrach przepasany, i kozieł, i król, przeciw któremu żaden nie powstaje.	Karoli1908Hu	31. A harczra felékesített [13†] ló, vagy a kecskebak, és a király, a kinek senki nem mer ellene állani.
RuSV1876	31 конь и козел, и царь среди народа своего.	БКуліш	31. Коли ти, загнавшись в лютості, зробив безумство коли, та знов замислив

недобре, то затули уста рукою;

FI33/38	32. Jos ylpeilit — olipa se houkkamaisuutta tai harkittua — niin laske käsi suullesi.	Biblia1776	32. Jos sinä olet tyhmästi tehnyt, ja korottanut sinuas, ja jos sinä olet jotakin pahaa ajatellut, niin laske käsi suus päälle.
CPR1642	32. Jos sinä olet ollut tyhmä ja corgottanut sinuas ja jotakin paha tehnyt: niin laske käsi suus päälle.		
MLV19	32 If you have done foolishly in lifting up yourself, or if you have thought evil, lay your hand upon your mouth.	KJV	32. If thou hast done foolishly in lifting up thyself, or if thou hast thought evil, lay thine hand upon thy mouth.
Dk1871	32. Har du handlet daarligt, der du ophøjede dig, og har du tænkt ondt, da læg Haand paa Mund!	KKII	32. Hafver du varit fåvitsk, och upphäfvit dig, och haft ondt för händer, så lägg handena på munnen.
PR1739	32. Kui sa olled jöllanud, et ta surustand, ja kui sa kurja möttelnud, siis panne kät su peäle.	LT	32. Jei buvai kvailas ir aukštinai save ar planavai pikta, užsidenk ranka savo burną.
Luther1912	32. Bist du ein Narr gewesen und zu hoch gefahren und hast Böses vorgehabt, so lege die Hand aufs Maul.	Ostervald-Fr	32. Si tu as agi follement, en t'élevant toi-même, si tu as de mauvaises pensées, mets ta main sur ta bouche.
RV'1862	32. Si caiste, fué porque te enalteciste; y si mal pensaste, pon el dedo en la boca.	SVV1770	32 Zo gjij dwaselijk gehandeld hebt, met u te verheffen, en zo gjij kwaad bedacht hebt, de hand op den mond!

PL1881	32. Jeżeli głupio uczynił, gdyś się wynosił, albo jeżeli źle myślił, położże rękę na usta.	Karoli1908Hu	32. Ha bolond voltál felfuvalkodásodban, vagy ha meggondoltad: [14†] kezedet szájadra vessed.
RuSV1876	32 Если ты в заносчивости своей сделал глупость и помыслил злое, то положи руку на уста;	БКуліш	32. Бо, як збиванн€ молока дає масло, а удар у ніс виводить кров, так і розбуджений гнїв виводить сварку.
FI33/38	33. Sillä maitoa pusertamalla saa vain, nenää pusertamalla saa veren, ja vihoja pusertamalla saa riidan.	Biblia1776	33. Joka rieskaa kirnuu, hän tekee voita: ja jokaa nenää pusertaa, hän vaatii ulos veren: ja joka vihaa kehoittaa, hän vaatii riitaan.
CPK1642	33. Joca riesca kirnu hän teke woita: ja joca nenä puserta hän waati ulos weren: ja joca wiha kehoitta hän waati rijtaan.		
MLV19	33 Because the churning of milk brings forth butter and the wringing of the nose brings forth blood, so the forcing of wrath brings forth strife.	KJV	33. Surely the churning of milk bringeth forth butter, and the wringing of the nose bringeth forth blood: so the forcing of wrath bringeth forth strife.
Dk1871	33. Thi den som trykker Mælk, før Ost derudaf; og den, som trykker Næsen, faar Blod derudaf; og den, som trykker Vrede, faar Trætte derudaf.	KXII	33. Då man mjölk kärnar, gör man der smör utaf; och den der näsona trycker, han tvingar der blod ut; och den der vrede uppväcker, han tvingar der träto ut.
PR1739	33. Sest pima kirnuminne sadab woid wälja, ja ninna kange nuiskaminne sadab werd wälja, ja wihha kihhutaminne sadab rido.	LT	33. Plakant pieną, gaunamas sviestas; stipriai šnypščiant nosj, pasirodo kraujas; pykčio kurstymas sukelia ginčą'.

Luther1912	33. Wenn man Milch stößt, so macht man Butter daraus; und wer die Nase hart schneuzt, zwingt Blut heraus; und wer den Zorn reizt, zwingt Hader heraus.	Ostervald-Fr	33. Comme celui qui bat le lait, fait sortir le beurre, et comme celui qui presse le nez fait sortir le sang, ainsi celui qui provoque la colère, excite la querelle.
RV'1862	33. Ciertamente el que esprime la leche, sacará manteca; y el que recio se suena las narices, sacará sangre; y el que esprime la ira, sacará contienda.	SVV1770	33 Want de drukking der melk brengt boter voort, en de drukking van den neus brengt bloed voort, en de drukking des toorns brengt twist voort.
PL1881	33. Kto tłucze śmietanę, wybija masło; a kto bardzo nos wyciera, wyciska krew; tak kto wzbudza gniew, wszczyna zwadę.	Karoli1908Hu	33. Mert miképen a ki tejet köpül, vajat csinál; és a ki keményen fújja ki az ō orrát, vért hoz ki: úgy a ki a haragot ingerli, háborúságot szerez.
RuSV1876	33 потому что, как сбивание молока производит масло, толчок в нос производит кровь, так и возбуждение гнева производит скопы.	БКуліш	

31 luku

Kuningas Lemuelia neuwoo hänen äitinsä. Kelpo vaimon ylistys.

FI33/38 1. Lemuelin, Massan kuninkaan, sanat, joilla hänen äitinsä kasvatti häntä.

Biblia1776 1. Kuningas Lemuelin sanat: oppi, jonka hänen äitinsä hänelle opetti:

CPR1642 1. Nämät owat Cuningas Lamuelin sanat:

MLV19	1 The words of king Lemuel, the oracle which his mother instructed him.	KJV	1. The words of king Lemuel, the prophecy that his mother taught him.
Dk1871	1. Lemuels, en Konges, Ord; et varsrende Ord, hvormed hans Moder underviste ham.	KXII	1. Detta är Konung Lemuels ord, den lära, som honom hans moder lärde.
PR1739	1. Kunninga Lemueli sannad. Se öppetus, mis temma emma tedda öppetas.	LT	1. Karaliaus Lemuelio žodžiai, kuriais jį auklėjo motina:
Luther1912	1. Dies sind die Worte des Königs Lamuel, die Lehre, die ihn seine Mutter lehrte.	Ostervald-Fr	1. Paroles du roi Lémuel, sentences par lesquelles sa mère l'instruisit.
RV'1862	1. PALABRAS de Lemuel rey: la profecía con que le enseñó su madre.	SVV1770	1 De woorden van den koning Lemuel; de last, maarmede zijn moeder hem onderwees.
PL1881	1. Te są słowa Lemuela króla, i zebranie mów, któremi go ćwiczyła matka jego.	Karoli1908Hu	1. Lemuel király beszédei, próféczia, melylyel tanította vala őt az anyja.
RuSV1876	1 Слова Лемуила царя. Наставление, которое преподала ему мать его:	БКуліш	1. Се слова царя Лемуїла; наука, яку дала йому мати його:
FI33/38	2. Mitä, pojani; mitä, kohtuni poika; mitä, Iupausteni poika?	Biblia1776	2. Ah minun pojani, ah minun kohtuni poika, ah minun toivottu pojani!
CPR1642	2. Se oppi jonga hänen äitins hänelle opetti: Ah minun walittun ah minun cohtuni hedelmä ah minun toiwottu poican.		

MLV19	2 What, my son? And what, O son of my womb? And what, O son of my vows?	KJV	2. What, my son? and what, the son of my womb? and what, the son of my vows?
Dk1871	2. Hvad? min Søn! og hvad? mit Livs Søn! og hvad? mine Løfters Søn!	KKII	2. Ack! min utkorade; ack! du mins lifs son; ack! min önskade son.
PR1739	2. Mis? minno poeg, ja mis? mo poeg, keda ma iihus kannud, ja mis? mo poeg, keda ma Jummalale ärratootanud.	LT	2. "Ką, mano sūnau? Ką, mano jsčių sūnau? Ką, mano jžadų sūnau?
Luther1912	2. Ach mein Auserwählter, ach du Sohn meines Leibes, ach mein gewünschter Sohn,	Ostervald-Fr	2. Que te dirai-je, mon fils? Que te dirai-je, fils de mes entrailles? Que te dirai-je, fils de mes vœux?
RV'1862	2. ¿Qué, hijo mío? ¿Y qué, hijo de mi vientre? ¿y qué, hijo de mis deseos?	SVV1770	2 Wat, o mijn zoon, en wat, o zoon mijns buiks? ja, wat, o zoon mijner geloften?
PL1881	2. Cóż rzekę, synu mój? cóż rzekę, synu żywota mego? i cóż rzekę, synu ślubów moich?	Karoli1908Hu	2. Mit szóljak, fiam? mit, én méhem gyermek? mit, én fogadásimnak gyermek?
RuSV1876	2 что, сын мой? что, сын чрева моего? что, сын обетов моих?	БКуліш	2. Що ж, сину мій? що, дитино тїла мого? що, обітниць моїх ти сину?*
FI33/38	3. Älä anna voimaasi naisille, vaellustasi kuningasten turmelijatarten valtaan.	Biblia1776	3. Älä anna vaimon saada tavaras, ja älä käy niillä retkillä, joissa kuninkaat turmeltuvat.
CPR1642	3. Älä anna waimoin saada tawaratas: ja älä		

käy nijllä retkillä joisa Cuningat idzens
turmelewat.

MLV19	3 Do not give your strength to women, nor your ways to what destroys kings.	KJV	3. Give not thy strength unto women, nor thy ways to that which destroyeth kings.
Dk1871	3. Giv ikke Kvinderne din Kraft, og giv dig ikke ind paa en Vej, der Ødelægger Konger.	KXII	3. Låt icke qvinnor få dina förmågo, och gack icke de vägar, der Konungar förderfva sig på.
PR1739	3. Ärra anna omma rammo mitte naesterahwale; ja ärgo olgo sulle se wiis, kunningaid ärrakautada.	LT	3. Neatiduok savo jégų moterims ir savo keliu toms, kurios prazudo karalius.
Luther1912	3. laß nicht den Weibern deine Kraft und gehe die Wege nicht, darin sich die Könige verderben!	Ostervald-Fr	3. Ne livre point ta force aux femmes, ni tes voies à celles qui perdent les rois.
RV'1862	3. No des a las mujeres tu fuerza, ni tus caminos, que es para destruir a los reyes.	SVV1770	3 Geeft aan de vrouwen uw vermogen niet, noch uw wegen, om koningen te verdelgen.
PL1881	3. Nie dawaj niewiastom siły twojej, ani dróg twoich tym, którzy do zginienia królów przywodzą.	Karoli1908Hu	3. Ne add asszonyoknak a te erődet, és a te útaidat a [1+] királyok eltörlőinek.
RuSV1876	3 Не отдавай женщинам сил твоих, ни путей твоих губительницам царей.	БКуліш	3. Не оддавай жіноцтву сил твоїх, ані поступків твоїх тим погубницям царів.
FI33/38	4. Ei sovi kuningasten, Lemuel, ei sovi kuningasten viiniä juoda eikä ruhtinasten	Biblia1776	4. Ei kuningasten, o Lemuel, ei sovi kuningasten viinaa juoda, eli ruhtinasten

	kysellä: Missä väkijuomaa?		väkeviä juotavia,
CPR1642	4. Älä Cuningalle O Lamuel älä anna Cuningalle wijna juoda: eli Ruhtinalle wäkewiä juotawita.		
MLV19	4 It is not for kings, O Lemuel, it is not for kings to drink wine, nor for rulers to say, Where is strong drink?	KJV	4. It is not for kings, O Lemuel, it is not for kings to drink wine; nor for princes strong drink:
Dk1871	4. Det bør ikke Konger, Lemuel! det bør ikke Konger at drikke Vin, ej heller Fyrster at drikke stærk Drik,	KXII	4. O! icke Konungom, Lemuel; gif icke Konungom vin dricka, eller Förstom starka drycker;
PR1739	4. Ei se sünni kunningattele, oh Lemuel! ei se sünni kunningattele, wina juua, eggaa würstidele, kanget jomaaega ihhaldada:	LT	4. Lemueli, ne karaliams gerti vyną, ne kunigaikščiams stiprius gérimus,
Luther1912	4. O, nicht den Königen, Lamuel, nicht den Königen ziemt es, Wein zu trinken, noch den Fürsten starkes Getränk!	Ostervald-Fr	4. Ce n'est point aux rois, Lémuel, ce n'est point aux rois de boire le vin, ni aux princes de boire la boisson forte;
RV'1862	4. No es de los reyes, o! Lemuel, no es de los reyes beber vino, ni de los príncipes la cerveza:	SVV1770	4 Het komt den koningen niet toe, o Lemuel! het komt den koningen niet toe wijn te drinken, en den prinsen, sterken drank te begeren;
PL1881	4. Nie królom, o Lemuelu! nie królom należy pić wino, a nie panom bawić się napojem mocnym;	Karoli1908Hu	4. Távol legyen a királyoktól, oh Lemuel, távol legyen a királyoktól a [2†] bornak itala; és az uralkodóktól a részegítő ital keresése.

SANANLASKUT

RuSV1876	4 Не царям, Лемуил, не царям пить вино, и не князьям – сикеру,	БКуліш	4. Не царям, Лемуїлю, не царям пити вино, не князям сикер попивати,
FI33/38	5. Muutoin hän juodessaan unhottaa, mitä säädetty on, ja väärtelee kaikkien kurjuuden lasten oikeuden.	Biblia1776	5. Ettei he joisi, ja oikeutta unohtaisi, ja väärtilisi köyhään asiaa.
CPR1642	5. Ettei he jois ja oikeutta unhodais ja hyljäis waiwaisten asioita.		
MLV19	5 Lest they drink and forget the law and pervert the justice due to any who is afflicted.	KJV	5. Lest they drink, and forget the law, and pervert the judgment of any of the afflicted.
Dk1871	5. at han ikke skal drikke og glemme det, som er Lov, og forvende alle elendige Folks Ret.	KXII	5. Att de icke dricka, och förgäta rätthetena, och förvända de elända människors sak.
PR1739	5. Et neñad ei jo, ja ei uñusta ärra, mis seätud on, ja keikide willetsatte innimeste kohto-asja teist wisi ei pöra.	LT	5. kad prisigérę jie nepamirštu įstatymo ir neiškraipyti teisingumo prispaustiesiems.
Luther1912	5. Sie möchten trinken und der Rechte vergessen und verändern die Sache aller elenden Leute.	Ostervald-Fr	5. De peur qu'ayant bu, ils n'oublient ce qui est ordonné, et qu'ils ne méconnaissent le droit de tous les pauvres affligés.
RV'1862	5. Porque no beban, y olviden la ley; y perviertan el derecho de todos los hijos aflijidos.	SVV1770	5 Opdat hij niet drinke, en het gezette vergete, en de rechtzaak van alle verdrukten verandere.
PL1881	5. By snać pijąc nie zapomniał na ustawy, a nie Karoli1908Hu	5. Hogy mikor iszik, el ne felejtkezzék a	

	odmienił spraw wszystkich ludzi uciśnionych.		törvényről, és el ne fordítsa valamely nyomorultnak igazságát.
RuSV1876	5 чтобы, напившись, они не забыли закона и не превратили суда всех угнетаемых.	БКуліш	5. Щоб вони, напившись, права не забули та й не покривили суду всіх людей убогих.
FI33/38	6. Antakaa väkevää juomaa menehtyvälle ja viiniä murhemielisille.	Biblia1776	6. Antakaat väkeviä juotavia niille, jotka hukkumallnsa ovat, ja viinää murheellisille sieluille,
CPR1642	6. Anna wäkewitää juotawita nijlle jotca hucattaman pitä ja wijna murhellisille sieluille.		
MLV19	6 Give strong drink to him who is ready to perish and wine to the bitter in soul.	KJV	6. Give strong drink unto him that is ready to perish, and wine unto those that be of heavy hearts.
Dk1871	6. Giver stærk Drik til den, som er ved at omkomme, og Vin til den, som er beskelig bedrøvet i Sjælen,	KXII	6. Gif starka drycker dem som förgöras skola, och vin bedröfvadom själom;
PR1739	6. Andke kange jomaaia sellele, kes on hukka miñemas, ja wina neile, kel süddame kurbdus on.	LT	6. Duok stiprius gērimus nelaimingiemis ir vyną liūdinčioms sieloms.
Luther1912	6. Gebt starkes Getränk denen, die am Umkommen sind, und den Wein den betrübten Seelen,	Ostervald-Fr	6. Donnez de la boisson forte à celui qui va périr, et du vin à celui qui a l'amertume dans l'âme;
RV'1862	6. Dad la cerveza al que perece, y el vino a los	SVV1770	6 Geeft sterken drank dengene, die verloren

de amargo ánimo.

gaat, en wijn dengenen, die bitterlijk bedroefd van ziel zijn;

PL1881 6. Dajcie napój mocny ginącemu, a wino tym,
którzy są ducha sfrasowanego.

RuSV1876 6 Дайте сикеру погибающему и вино
огорченному душою;

FI33/38 7. Sellainen juokoon ja unhottakoon
köyhyytensä älköönkä enää vaivaansa
muistelko.

CPR1642 7. Että he joisit ja unhotaisit ahdistuxens: ja ei
enä johdatais mieleens wiheliäisyttääns.

MLV19 7 Let him drink and forget his need and
remember his misery no more.

Dk1871 7. at han maa drikke og glemme sin Armod og
ikke mere komme sin Møje i Hu.

PR1739 7. Et ta saab juua, ja unnustab omma waeust
ärra, ja omma waewa peäle ennam ei mötle.

Luther1912 7. daß sie trinken und ihres Elends vergessen
und ihres Unglücks nicht mehr gedenken.

Karoli1908Hu 6. Adjátok a részegítő italt az
elveszendőnek, és a bort [3†] a keseredett
szívűeknek.

БКуліш 6. Дайте сикеру бідоласї, й вина тим, що їх
серце в горю;

Biblia1776 7. Että he joisivat, ja unohtaisivat
ahdistuksensa, ja ei enää johdattaisi
mieleensä viheliäisyttäänsä.

KJV 7. Let him drink, and forget his poverty, and
remember his misery no more.

KXII 7. Att de måga dricka, och förgäta sina
vedermödo, och icke mer ihågkomma sin
jämmer.

LT 7. Tegul jie pasigeria ir užmiršta savo vargus
ir skurdą.

Ostervald-Fr 7. Pour qu'il en boive, qu'il oublie sa
pauvreté, et ne se souvienne plus de sa

			peine.
RV'1862	7. Beban, y olvídense de su necesidad, y de su miseria no se acuerden más.	SVV1770	7 Dat hij drinke, en zijn armoede vergete, en zijner moeite niet meer gedenke.
PL1881	7. Niech się napije, a zapomni ubóstwa swego, a na utrapienie swoje niech więcej nie wspomni.	Karoli1908Hu	7. Igyék, hogy felejtkezzék az Ő szegénységéről, és az Ő nyavalýájáról ne emlékezzék meg többé.
RuSV1876	7 пусть он выпьет и забудет бедность свою и не вспомнит больше о своем страдании.	БКуліш	7. Нехай випє й свої забуде злиднї, та не думає все про свої страдання.
FI33/38	8. Avaa suusi mykän hyväksi, oikeuden hankkimiseksi kaikille sortuville.	Biblia1776	8. Avaa suus mykän edessä, ja auta hyljättyin asiaa.
CPR1642	8. Awa suus mykän edesä ja auta hyljättyin asioita.		
MLV19	8 Open your mouth for the mute, in the cause of all such as are left desolate.	KJV	8. Open thy mouth for the dumb in the cause of all such as are appointed to destruction.
Dk1871	8. Oplad din Mund for den stumme til alle forladte Børns Ret.	XXII	8. Låt din mun upp för de dumbar, och för allas deras sak, som förlåtne äro.
PR1739	8. Te omma su lahti selle eest, kes keleto, ja keikide nende kohto-asja eest, kes on kaddumas.	LT	8. Atverk už nebylj savo burną byloje tu, kurie pasmerkti pražūčiai.

SANANLASKUT

Luther1912	8. Tue deinen Mund auf für die Stummen und für die Sache aller, die verlassen sind.	Ostervald-Fr	8. Ouvre ta bouche en faveur du muet, et pour le droit de ceux qui sont délaissés.
RV'1862	8. Abre tu boca por el mudo, en el juicio de todos los hijos de muerte.	SVV1770	8 Open uw mond voor den stomme, voor de rechtzaak van allen, die omkomen zouden.
PL1881	8. Otwórz usta swe za niemym w sprawie wszystkich osądzonych na śmierć.	Karoli1908Hu	8. Nyisd meg a te szádat a mellett, a ki néma, és azoknak dolgában, a kik adattak [4†] veszedelemre.
RuSV1876	8 Открывай уста твои за безгласного и для защиты всех сирот.	БКуліш	8. Отверай уста за того, кто голосу ніде не має, та щоб сиріт боронити.
FI33/38	9. Avaa suusi, tuomitse oikein, hanki kurjalle ja köyhälle oikeus.	Biblia1776	9. Avaa suus, ja tuomitse oikein, ja pelasta vaivainen ja köyhä.
CPR1642	9. Awa suus ja duomidze oikein: ja pelasta waiwainen ja köyhä.		
MLV19	9 Open your mouth, judge righteously and minister justice to the poor and needy.	KJV	9. Open thy mouth, judge righteously, and plead the cause of the poor and needy.
Dk1871	9. Oplad din Mund, døm Retfærdighed, og skaf den elendige og fattige Ret!	KXII	9. Låt din mun upp, och döm rätt, och hämnas den elända och fattiga.
PR1739	9. Te omma su lahti ja moista öiget kohhut, ja anna kohhut willetsale ja waesele.	LT	9. Teisk teisingai ir apgink beturčių ir vargšų teises.
Luther1912	9. Tue deinen Mund auf und richte recht und räche den Elenden und Armen.	Ostervald-Fr	9. Ouvre ta bouche, juge avec justice, et fais droit à l'affligé et au pauvre.

SANANLASKUT

RV'1862	9. Abre tu boca, juzga justicia, y el derecho del pobre, y del menesteroso.	SVV1770	9 Open uw mond; oordeel gerechtelijk, en doe den verdrukte en nooddruftige recht.
PL1881	9. Otwórz usta swe, sądź sprawiedliwie, a podejmij się sprawy ubogiego i nędznego.	Karoli1908Hu	9. Nyisd meg a te szádat, ítélj [5+] igazságot; forgasd ügyét a szegénynek és a szűkölködőnek!
RuSV1876	9 Открывай уста твои для правосудия и для дела бедного и нищего.	БКуліш	9. Одверзай уста твої на правосуд та для справи бідного й нужденного.
FI33/38	10. Kelpo vaimon kuka löytää? Sellaisen arvo on helmiä paljon kalliimpi.	Biblia1776	10. Joka toimellisen vaimon löytää, se on kalliimpi kuin kaikkein kallimmat päärylt:
CPR1642	10. Jolle toimellinen waimo edescadzottu on hän on callimbi cuin caikein callin pärly.		
MLV19	10 A worthy woman who can find? For her price is far above rubies.	KJV	10. Who can find a virtuous woman? for her price is far above rubies.
Dk1871	10. Hvo finder en duelig Hustru? hun er langt mere værd end Perler.	KKII	10. Hvilkom en dygdelig qvinna beskärd är, hon är mycket ädlare, än aldrakosteligaste perlor.
PR1739	10. Kes leiab wahwa naese? sest temma on paljo ennam wäärt, kui perlid.	LT	10. Kas gali surasti gerą moterį? Ji yra daug vertingesnė už perlus.
Luther1912	10. Wem ein tugendsam Weib beschert ist, die ist viel edler denn die köstlichsten Perlen.	Ostervald-Fr	10. Qui est-ce qui trouvera une femme vertueuse? Car son prix surpassé beaucoup celui des perles.

SANANLASKUT

RV'1862	10. ¿Mujer valiente quién la hallará? porque su valor luengamente pasa al de las piedras preciosas.		SVV1770	10 Aleph. Wie zal een deugdelijke huisvrouw vinden? Want haar waardij is verre boven de robijnen.
PL1881	10. Któż znajdzie niewiąstę stateczną, gdyż nad perły daleko większa jest cena jej?		Karoli1908Hu	10. Derék asszonyt kicsoda találhat? Mert ennek ára sokkal [6†] felülhaladja az igazgyöngyöket.
RuSV1876	10 Кто найдет добродетельную жену? цена ее выше жемчугов;	БКуліш		10. Хто знайде жінку честиву? ціна їй перел дорожша;
FI33/38	11. Hänen miehensä sydän häneen luottaa, eikä siltä mieheltä riistaa puutu.		Biblia1776	11. Hänen miehensä sydän uskaltaa häneen: hänen elatuksensa ei puutu häneltä.
CPR1642	11. Hänen miehens sydän uscalda luotta häneen: hänen elatuxens ei puutu häneldä.			
MLV19	11 The heart of her husband trusts in her and he will have no lack of gain.	KJV		11. The heart of her husband doth safely trust in her, so that he shall have no need of spoil.
Dk1871	11. Hendes Mands Hjerte forlader sig paa hende, og Indtægt mangler ikke.	KXII		11. Hennes mans hjerta tör förlåta sig uppå henne, och bergning skall honom icke fattas.
PR1739	11. Temma mehhe südda lodab ta peäle, ja saki ei pudu temmal mitte.	LT		11. Vyro širdis visiškai pasitiki ja ir jo namuose netrūks pelno.
Luther1912	11. Ihres Mannes Herz darf sich auf sie verlassen, und Nahrung wird ihm nicht	Ostervald-Fr		11. Le cœur de son mari s'assure en elle, et il ne manquera point de butin;

mangeln.

RV'1862	11. El corazón de su marido está en ella confiado, y de despojo no tendrá necesidad.	SVV1770	11 Beth. Het hart haars heren vertrouwt op haar, zodat hem geen goed zal ontbreken.
PL1881	11. Serce męża jej ufa jej, a na korzyściach schodzić mu nie będzie.	Karoli1908Hu	11. Bízik ahoz az ő férjének lelke, és annak marhája el nem fogy.
RuSV1876	11 уверено в ней сердце мужа ее, и он не останется без прибытка;	БКуліш	11. Серце мужове певне її, й не малий з неї прибуток;
FI33/38	12. Hän tekee miehellensä hyvää, ei pahaa, kaikkina elinpäivinänsä.	Biblia1776	12. Hän tekee hänelle hyvää ja ei pahaa kaikkena elinaikanansa.
CPR1642	12. Hän teke hywä ja ei paha caickena elinaicanans.		
MLV19	12 She does him good and not evil all the days of her life.	KJV	12. She will do him good and not evil all the days of her life.
Dk1871	12. Hun gør ham godt og intet ondt i alle sit Livs Dage.	KKII	12. Hon gör honom ljuft, och icke ledt, i alla sina lifsdagar.
PR1739	12. Keige omma ello aial teeb ta temmale head, ja ei mitte kurja.	LT	12. Visą gyvenimą ji daro vyrui tik gera, o ne pikta.
Luther1912	12. Sie tut ihm Liebes und kein Leides ihr Leben lang.	Ostervald-Fr	12. Elle lui fera du bien tous les jours de sa vie, et jamais du mal.
RV'1862	12. Dárle ha bien, y no mal, todos los días de	SVV1770	12 Gimel. Zij doet hem goed en geen kwaad,

su vida.

al de dagen haars levens.

PL1881	12. Dobrze mu czyni, a nie źle, po wszystkie dni żywota swego.	Karoli1908Hu	12. Jóval illeti őt és nem gonossal, az ő életének minden napjaiban.
RuSV1876	12 она воздает ему добром, а не злом, во все дни жизни своей.	БКуліш	12. Платить вона добром йому, а нїколи злом, покіль віку її.
FI33/38	13. Hän puuhaa villat ja pellavat ja halullisin käsin askartelee.	Biblia1776	13. Hän harjoittaa itsensä villoissa ja pellavissa, ja tekee mielellänsä työtä käsillänsä.
CPR1642	13. Hän harjoitta idzens willois ja pellawis ja teke mielelläns työtä käsilläns.		
MLV19	13 She seeks wool and flax and works willingly with her hands.	KJV	13. She seeketh wool, and flax, and worketh willingly with her hands.
Dk1871	13. Hun søger efter Uld og Hør og arbejder gerne med sine Hænder.	KKII	13. Hon brukar sig på ull och lin, och arbetar gerna med sina händer.
PR1739	13. Ta otsib willo ja linno, ja teeb tööd omma kättega ja heal melel.	LT	13. Ji ieško vilnos ir lino, noriai dirba savo rankomis.
Luther1912	13. Sie geht mit Wolle und Flachs um und arbeitet gern mit ihren Händen.	Ostervald-Fr	13. Elle cherche de la laine et du lin, et elle fait de ses mains ce qu'elle veut;
RV'1862	13. Buscó lana y lino; y de voluntad trabajó con sus manos.	SVV1770	13 Daleth. Zij zoekt wol en vlas, en werkt met lust harer handen.

PL1881	13. Szuka wełny i lnu, a pracuje ochotnie rękami swemi.	Karoli1908Hu	13. Keres gyapjat vagy lent, és megkészíti azokat kezeivel kedvvel.
RuSV1876	13 Добывает шерсть и лен, и с охотою работает своими руками.	БКуліш	13. Дбає про лен та вовну, й охочо працює власними руками.
FI33/38	14. Hän on kaupiaan laivojen kaltainen: leipänsä hän noutaa kaukaa.	Biblia1776	14. Hän on niinkuin kauppamiehen haaksi, joka elatuksensa tuo kaukaa.
CPR1642	14. Hän on nijncuin cauppamiehen haaxi joca elatuxens tuo cauca.		
MLV19	14 She is like the merchant ships: she brings her bread from afar.	KJV	14. She is like the merchants' ships; she bringeth her food from afar.
Dk1871	14. Hun er ligesom en Købmands Skibe, hun lader sit Brød komme langvejs fra.	KXII	14. Hon är såsom ett köpmanskepp, som sina bergning fjerranefter hemtar.
PR1739	14. Ta on nenda kui kaupmehhe laewad, ta toob omma leiba kaugelt,	LT	14. Ji lyg prekybininkų laivas parūpina maistą iš toli.
Luther1912	14. Sie ist wie ein Kaufmannsschiff, das seine Nahrung von ferne bringt.	Ostervald-Fr	14. Elle est comme les navires d'un marchand, elle amène son pain de loin.
RV'1862	14. Fué como navío de mercader, que trae su pan de léjos.	SVV1770	14 He. Zij is als de schepen eens koopmans; zij doet haar brood van verre komen.
PL1881	14. Podobna jest okrętom kupieckim; z daleka	Karoli1908Hu	14. Hasonló a kereskedő hajókhöz, nagy

	przywodzi żywność swoje.		messziről behozza az ő eledelet.
RuSV1876	14 Она, как купеческие корабли, издалека добывает хлеб свой.	БКуліш	14. Мов купецький корабель той, здобуває хліб здалека.
FI33/38	15. Kun yö vielä on, häն nousee ja antaa ravinnon perheellensä, piioilleen heidän osansa.	Biblia1776	15. Hän nousee yöllä, ja antaa perheellensä ruokaa, ja piioillensa heidän osansa.
CPR1642	15. Hän nouse yöllä ja anda perhens ruoca ja pijcoillens heidän osans.		
MLV19	15 She also rises while it is yet night and gives food to her household and their task to her maidens.	KJV	15. She riseth also while it is yet night, and giveth meat to her household, and a portion to her maidens.
Dk1871	15. Og hun staar op, medens det endnu er Nat, og giver sit Hus Mad og sine Piger deres bestemte Arbejde.	KXII	15. Hon står om nattene upp, och gifver sitt husfolk mat, och sina tjenarinnor deras del.
PR1739	15. Ja touseb ülles, kui alles ö on, ja annab omma perrele roga, ja seätud ossa omma ümmardajattele.	LT	15. Ji keliasi anksti rytą, paruošia maisto šeimai ir paskiria tarnaitėms darbą.
Luther1912	15. Sie steht vor Tages auf und gibt Speise ihrem Hause und Essen ihren Dirnen.	Ostervald-Fr	15. Elle se lève lorsqu'il est encore nuit, et elle distribue la nourriture à sa famille, et la tâche à ses servantes;
RV'1862	15. Levantóse aun de noche; y dió comida a su familia; y ración a sus criadas.	SVV1770	15 Vau. En zij staat op, als het nog nacht is, en geeft haar huis spijze, en haar

dienstmaagden het bescheiden deel.

PL1881 15. I wstaje bardzo rano, a daje pokarm
czeladzi swej, a obrok słuszny dziewkom
swym.

RuSV1876 15 Она встает еще ночью и раздает пищу в
доме своем и урочное служанкам своим.

FI33/38 16. Hän haluaa peltoa ja hankkii sen, istuttaa
viinitarhan kättensä hedelmällä.

CPR1642 16. Hän pyytää peldo ja osta sen ja istutta
wijnapuita kättens hedelmästä.

MLV19 16 She considers a field and buys it. She plants
a vineyard with the fruit of her hands.

Dk1871 16. Hun tænker paa Agerland og faar det; af
sine Hænders Frugt planter hun en Vingaard.

PR1739 16. Ta mötleb pöllo peäle ja saab sedda;
omma kätte tööst istutab ta winamäe.

Luther1912 16. Sie denkt nach einem Acker und kauft ihn
und pflanzt einen Weinberg von den Früchten
ihrer Hände.

Karoli1908Hu 15. Felkel még éjjel, eledelet ád az ō házának,
és rendel ételt az ō szolgálóleányinak.

БКуліш 15. Встане вдосьвіта, домашнім роздасть
їжу, а дівкам їх діло.

Biblia1776 16. Hän pyytää peltoa ja saa sen, ja istutaa
viinapuita kättensä hedelmästä.

KJV 16. She considereth a field, and buyeth it:
with the fruit of her hands she planteth a
vineyard.

KKII 16. Hon tänker på en åker, och köper
honom; och planterar en vingård af sina
händers frukt.

LT 16. Ji apžiūri lauką, ji nuperka ir savo rankų
pelnu užveisia vynuogyną.

Ostervald-Fr 16. Elle considère un champ, et l'acquiert, et
du fruit de ses mains elle plante une vigne.

SANANLASKUT

RV'1862	16. Consideró la heredad, y compróla; y plantó viña del fruto de sus manos.	SVV1770	16 Zain. Zij denkt om een akker, en krijgt hem; van de vrucht harer handen plant zij een wijngaard.
PL1881	16. Obmyśla rolę, i ujmuje ją; z zarobku rąk swoich szczeipi winnice.	Karoli1908Hu	16. Gondolkodik mező felől, és megveszi azt; az ō kezeinek munkájából szőlőt plántál.
RuSV1876	16 Задумает она о поле, и приобретает его; от плодов рук своих насаждает виноградник.	БКуліш	16. Схоче поля - є й на поле; з свого дорібку садить виноградник.
FI33/38	17. Hän voimalla vyöttää kupeensa ja käsivartensa vahvistaa.	Biblia1776	17. Hän vyöttää kupeensa väkevydellä, ja vahvistaa käsivartensa.
CPR1642	17. Hän wyöttä cupens ja wahwista käsiwartens.		
MLV19	17 She girds her loins with strength and makes her arms strong.	KJV	17. She girdeth her loins with strength, and strengtheneth her arms.
Dk1871	17. Hun omgjorder sine Lænder med Kraft og gör sine Arme stærke.	KXII	17. Hon gjordar sina länder fast, och stärker sina armar.
PR1739	17. Ta panneb wö tuggewaste wöle, ja teeb ommad käewarred tuggewaks.	LT	17. Ji susijuosia jéga, sustiprina savo rankas.
Luther1912	17. Sie gürtet ihre Lenden mit Kraft und stärkt ihre Arme.	Ostervald-Fr	17. Elle ceint ses reins de force, et elle affermit ses bras;
RV'1862	17. Ciño sus lomos de fortaleza, y esforzó sus	SVV1770	17 Cheth. Zij gordt haar lenden met kracht,

brazos.

en zij versterkt haar armen.

PL1881 17. Przepasuje mocą biodra swe, a posila ramiona swoje.

Karoli1908Hu 17. Az ō derekát felövezí erővel, és megerősíti karjait.

RuSV1876 17 Препоясывает силою чресла свои и укрепляет мышцы свои.

БКуліш 17. Оперізуєсь силою й кріпить руки свої.

FI33/38 18. Hankkeensa hän huomaa kävän hyvin, ei sammu hänen lamppunsa yöllä.

Biblia1776 18. Hän näkee askareensa hyödylliseksi: hänen kynttiläänsä ei sammuteta yöllä.

CPR1642 18. Hän näke ascarans hyödyllisesti hänen kynttiläns ei sammuteta yöllä.

MLV19 18 She perceives that her merchandise is profitable. Her lamp does not go out by night.

KJV 18. She perceiveth that her merchandise is good: her candle goeth not out by night.

Dk1871 18. Hun skønner, at hendes Handel er god; hendes Lampe slukkes ikke om Natten.

KXII 18. Hon märker, hvar hennes handel kan hafva förkofring; hennes lykta utsläckes icke om nattena.

PR1739 18. Ta tunneb, et temma kaup hea on; temma lamp ei kustu öse ärra.

LT 18. Ji supranta, kad jos darbas vertingas; jos žiburys negesta naktj.

Luther1912 18. Sie merkt, wie ihr Handel Frommen bringt; ihre Leuchte verlischt des Nachts nicht.

Ostervald-Fr 18. Elle éprouve que son trafic est bon; sa lampe ne s'éteint point la nuit;

RV'1862 18. Gustó que era buena su grangería; su candela no se apagó de noche.

SVV1770 18 Teth. Zij smaakt, dat haar koophandel goed is; haar lamp gaat des nachts niet uit.

PL1881	18. Doświadcz, że jest dobra skrzetność jej, a nie gaśnie w nocy pochodnia jej.	Karoli1908Hu	18. Látja, hogy hasznos az ő munkálkodása; éjjel sem alszik el az ő világa.
RuSV1876	18 Она чувствует, что занятие ее хорошо, и – светильник ее не гаснет и ночью.	БКуліш	18. Бачить, що праця чесна й добра, проте съвітло в неї не гасне й пізної ночі.
FI33/38	19. Hän ojentaa kätensä kehrävarteen ja käyttelee värttinää kämmenissään.	Biblia1776	19. Hän ojentaa kätensä rukkiin, ja tarttuu sormillansa kehrävarteen.
CPR1642	19. Hän ojenda kätens ruckijn ja tarttu sormillans kehrawarteen.		
MLV19	19 She lays her hands to the distaff {a tool} and her hands hold the spindle.	KJV	19. She layeth her hands to the spindle, and her hands hold the distaff.
Dk1871	19. Hun udstrækker sine Hænder til Rokken, og hendes Hænder tage fat paa Tenen.	KXII	19. Hon räcker ut sina hand till rocken, och hennes finger fatta tenen.
PR1739	19. Ta pistab ommad käed koonlapu kallale, ja temma peud piddawad kehrawarre.	LT	19. Jos pirštai paima verpstę ir jos rankos dirba.
Luther1912	19. Sie streckt ihre Hand nach dem Rocken, und ihre Finger fassen die Spindel.	Ostervald-Fr	19. Elle met ses mains à la quenouille, et ses doigts tiennent le fuseau.
RV'1862	19. Aplicó sus manos al huso; y sus manos trataron la rueca.	SVV1770	19 Jod. Zij steekt haar handen uit naar de spil, en haar handpalmen vatten den spinrok.

SANANLASKUT

PL1881	19. Ręce swoje obraca do kądzieli, a palcami swemi trzyma wrzeciono.	Karoli1908Hu	19. Kezeit veti a fonókerékre, és kezeivel fogja az orsót.
RuSV1876	19 Протягивает руки свои к прядке, и персты ее берутся за веретено.	БКуліш	19. Простягає руки до прядки, а палці її беруть веретено.
FI33/38	20. Hän avaa kätensä kurjalle, ojentaa köyhälle molemmat kätensä.	Biblia1776	20. Hän kohottaa kätensä köyhille, ja ojentaa kätensä tarvitseville.
CPR1642	20. Hän cocotta kätens köyhille ja ojenda kätens tarwidzewille.		
MLV19	20 She stretches out her hand to the poor, yes, she reaches forth her hands to the needy.	KJV	20. She stretcheth out her hand to the poor; yea, she reacheth forth her hands to the needy.
Dk1871	20. Hun udbreder sin Haand til den elendige og udstrækker sine Hænder til den fattige.	KXII	20. Hon utsträcker sina händer till den fattiga, och räcker sina hand dem torftiga.
PR1739	20. Ta teeb omma kät laiale lahti willetsale, ja pakkub ommad käed waestele.	LT	20. Ji ištiesia ranką išalkusiam ir beturčiu.
Luther1912	20. Sie breitet ihre Hände aus zu dem Armen und reicht ihre Hand dem Dürftigen.	Ostervald-Fr	20. Elle tend la main à l'affligé, et présente ses mains aux pauvres.
RV'1862	20. Su mano extendió al pobre; y al menesteroso extendió sus manos.	SVV1770	20 Caph. Zij breidt haar handpalm uit tot den ellendige; en zij steekt haar handen uit tot den nooddruftige.
PL1881	20. Rękę swą otwiera ubogiemu, a ręce swoje	Karoli1908Hu	20. Markát megnyitja a szegénynek, és

	wyciąga ku nędnemu.		kezeit nyújtja a szűkölködőnek.
RuSV1876	20 Длань свою она открывает бедному, и руку свою подает нуждающемуся.	БКуліш	20. Долоню свою розтулює бідному, подає руку нужденому.
FI33/38	21. Ei pelkää häն perheensä puolesta lunta, sillä koko hänen perheensä on puettu purppuravillaan.	Biblia1776	21. Ei häն pelkää lunta huoneessansa; sillä kaikella hänen perheellänsä ovat kaksinkertaiset vaatteet.
CPR1642	21. Ei häն pelkä lunda huonesans: sillä caikella hänen perhelläns owat caxikertaiset waattet.		
MLV19	21 She is not afraid of the snow for her household, because all her household are clothed with scarlet.	KJV	21. She is not afraid of the snow for her household: for all her household are clothed with scarlet.
Dk1871	21. Hun frygter ikke for sit Hus, naar der er Sne; thi hele hendes Hus er klædt i karmesinrødt Tøj.	KXII	21. Hon fruktar icke sino huse för snö; ty hela hennes hus hafver dubbel kläder.
PR1739	21. Ei ta karda lund omma perre pärrast, sest keigel ta perrel on kahhekordsed rided selgas.	LT	21. Ji nebijo šalčių, nes visi jos namiškiai yra aprengti vilnoniais rūbais.
Luther1912	21. Sie fürchtet für ihr Haus nicht den Schnee; denn ihr ganzes Haus hat zwiefache Kleider.	Ostervald-Fr	21. Elle ne craint point la neige pour sa famille; car toute sa famille est vêtue de laine cramoisi.
RV'1862	21. No tendrá temor de la nieve por su familia, porque toda su familia está vestida de ropas dobladas.	SVV1770	21 Lamed. Zij vreest voor haar huis niet vanwege de sneeuw; want haar ganse huis is met dubbele klederen gekleed.

PL1881	21. Nie boi się o czeladź swoją czasu śniegu; albowiem wszystka czeladź jej obłoczy się w szatę dwoistą.	Karoli1908Hu	21. Nem félti az ő házanépét a hótól; mert egész házanépe karmazsinba öltözött.
RuSV1876	21 Не боится стужи для семьи своей, потому что вся семья ее одета в двойные одежды.	БКуліш	21. Не боїться, що рідні студено буде; - вся семя має подвійну одежду.
FI33/38	22. Hän valmistaa itsellensä peitteitä; hienoa pellavaa ja punapurppuraa on hänen pukunsa.	Biblia1776	22. Hän tekee itsellensä makausvaatteita: valkia kallis liina ja purppura ovat hänen pukunsa.
CPR1642	22. Hän teke idzellens sängywaatteita walkia Silcki ja Purpura owat hänen waattens.		
MLV19	22 She makes for herself carpets of tapestry. Her clothing is fine linen and purple.	KJV	22. She maketh herself coverings of tapestry; her clothing is silk and purple.
Dk1871	22. Hun gör sig Tæpper; fint Linned og Purpur er hendes Klædning.	KXII	22. Hon gör sig täcken; hvitt silke, och purpur är hennes kläde.
PR1739	22. Ta teeb issiennesele kallid tekkid, temma rided on kallist linnasest ja purpuri punnasest ridest.	LT	22. Ji pasidaro antklodžiu, plona drobė ir purpurasjos drabužiai.
Luther1912	22. Sie macht sich selbst Decken; feine Leinwand und Purpur ist ihr Kleid.	Ostervald-Fr	22. Elle se fait des couvertures; ses vêtements sont de fin lin et d'écarlate.
RV'1862	22. Ella se hizo tapices: de lino fino y púrpura	SVV1770	22 Mem. Zij maakt voor zich tapijtsieraad;

es su vestido.

haar kleding is fijn linnen en purper.

PL1881	22. Kobierce sobie robi; płótno subtelne i szarłat jest odzieniem jej.	Karoli1908Hu	22. Szőnyegeket csinál magának; patyolat és bíbor az ő öltözete.
RuSV1876	22 Она делает себе ковры; виссон и пурпур – одежда ее.	БКуліш	22. Робить вона собі коври; висон, пурпур - її одяга.
FI33/38	23. Hänen miehensä on tunnettu porteissa, maanvanhinent seassa istuessaansa.	Biblia1776	23. Hänen miehensä on tuttu porteissa, istuissansa maan vanhimpain tykönä.
CPR1642	23. Hänen miehens on ylistetty portisa istuisans maan wanhemmiten tykönä.		
MLV19	23 Her husband is known in the gates when he sits among the elders of the land.	KJV	23. Her husband is known in the gates, when he sitteth among the elders of the land.
Dk1871	23. Hendes Mand er navnkundig i Portene, naar han sidder sammen med de ældste i Landet.	KXII	23. Hennes man är prisad i portomen, när han sitter nära landsens äldsta.
PR1739	23. Temma mees on kulus wärrawis, kui ta Ma wannematte jures istub.	LT	23. Jos vyras yra žinomas vartuose, kai sėdi su krašto vyresniaisiais.
Luther1912	23. Ihr Mann ist bekannt in den Toren, wenn er sitzt bei den Ältesten des Landes.	Ostervald-Fr	23. Son mari est considéré aux portes, lorsqu'il est assis avec les anciens du pays.
RV'1862	23. Conocido es su marido en las puertas, cuando se asienta con los ancianos de la	SVV1770	23 Nun. Haar man is bekend in de poorten, als hij zit met de oudsten des lands.

tierra.

PL1881	23. Znaczny jest w bramach mąż jej, gdy siedzi między starszymi ziemi.	Karoli1908Hu	23. Ismerik az ō férjét a kapukban, mikor ül a tartománynak véneivel.
RuSV1876	23 Муж ее известен у ворот, когда сидит со старейшинами земли.	БКуліш	23. Мужа її всяке знає; сидить він у воротях між громадськими мужами.
FI33/38	24. Hän aivinapaitoja tekee ja myy, vötä hän kauppiaalle toimittaa.	Biblia1776	24. Hän tekee kallista liinaa ja myy sitä, ja antaa vyön kauppaajalle.
CPR1642	24. Hän teke hamen ja myy sen ja anda wyön cauppajalle.		
MLV19	24 She makes linen garments and sells them and delivers belts to the merchant.	KJV	24. She maketh fine linen, and selleth it; and delivereth girdles unto the merchant.
Dk1871	24. Hun gör kosteligt Linklæde og sælger det og bringer Købmanden Bælter til Salgs.	KXII	24. Hon gör en kjortel, och säljer honom; ett bälte får hon krämarenom.
PR1739	24. Ta teebs linnased rided ja müüb neid, ja wööd annab ta kaupmeestele.	LT	24. Ji audžia plonų drobių ir parduoda, pristato juostų pirkliams.
Luther1912	24. Sie macht einen Rock und verkauft ihn; einen Gürtel gibt sie dem Krämer.	Ostervald-Fr	24. Elle fait du linge et le vend; et des ceintures, qu'elle donne au marchand;
RV'1862	24. Hizo telas, y vendió; y dió cintas al mercader.	SVV1770	24 Samech. Zij maakt fijn lijnwaad en verkoopt het; en zij levert den koopman gordelen.

PL1881	24. Płótno robi, i sprzedaje, także pasy sprzedaje kupcowi.	Karoli1908Hu	24. Gyolcsot sző, és eladja; és övet, melyet ád a kereskedőnek.
RuSV1876	24 Она делает покрывала и продает, и поясы доставляет купцам Финикийским.	БКуліш	24. Тче вона покривала й продає, а пояси доставляє купцям Финикийським.
FI33/38	25. Vallalla ja kunnialla hän on vaatetettu, ja hän nauraan tulevalle päivälle.	Biblia1776	25. Väkevyys ja kunnia on hänen pukunsa, ja hän nauraan seuraavaiselle ajalle.
CPR1642	25. Hänen caunistuxens on että hän on puhdas ja ahkera ja wijmein hän naura.		
MLV19	25 Strength and dignity are her clothing and she laughs at the time to come.	KJV	25. Strength and honour are her clothing; and she shall rejoice in time to come.
Dk1871	25. Kraft og Herlighed er hendes Klædebon, og hun ler ad den kommende Tid.	KXII	25. Hennes prydning är, att hon renlig och flitig är; och framdeles skall hon le.
PR1739	25. Temma rided on tuggewad ja illusad, ja ta naerab sedda hommist päwa.	LT	25. Ji, apsirengusi stiprybe ir grožiu, linksmai žiūri į ateitj.
Luther1912	25. Kraft und Schöne sind ihr Gewand, und sie lacht des kommenden Tages.	Ostervald-Fr	25. La force et la magnificence forment son vêtement, et elle se rit du jour à venir;
RV'1862	25. Fortaleza y hermosura es su vestido; y en el día postrero reirá.	SVV1770	25 Ain. Sterkte en heerlijkheid zijn haar kleding; en zij lacht over den nakomenden dag.

SANANLASKUT

PL1881	25. Moc i przystojność jest odzieniem jej; nie frasuje się o czasy przyszłe.	Karoli1908Hu	25. Erő és ékesség az Ő ruhája; és nevet a következő [7+] napnak.
RuSV1876	25 Крепость и красота – одежда ее, и весело смотрит она на будущее.	БКуліш	25. Трівкість і краса - одежа її, й весело глядить вона в будущину.
FI33/38	26. Suunsa häն avaa viisauden sanoihin, hänen kielellään on lempää opetus.	Biblia1776	26. Häն avaa suunsa viisaudessa, ja hänen kielensä on suloinen oppi.
CPR1642	26. Häն awa suuns wijsaudes ja hänen kielesäns on otollinen oppi.		
MLV19	26 She opens her mouth with wisdom and the law of kindness is on her tongue.	KJV	26. She openeth her mouth with wisdom; and in her tongue is the law of kindness.
Dk1871	26. Hun oplader sin Mund med Visdom, og Kærligheds Lov er paa hendes Tunge.	KKII	26. Hon upplåter sin mun med vishet, och på hennes tungo är täckelig lära.
PR1739	26. Ta teeb omma su lahti tarkussega, ja heldusse kässö-öppetus on temma kele peäl.	LT	26. Ji kalba išmintingai ir ant jos liežuvio švelnus pamokymas.
Luther1912	26. Sie tut ihren Mund auf mit Weisheit, und auf ihrer Zunge ist holdselige Lehre.	Ostervald-Fr	26. Elle ouvre la bouche avec sagesse, et des instructions aimables sont sur sa langue;
RV'1862	26. Abrió su boca con sabiduría; y la ley de clemencia está en su boca.	SVV1770	26 Pe. Zij doet haar mond open met wijsheid; en op haar tong is leer der goeddadigheid.
PL1881	26. Mądrze otwiera usta swe, a nauka miłosierdzia jest na języku jej.	Karoli1908Hu	26. Az Ő száját bölcsen nyitja meg, és kedves tanítás van nyelvén.

SANANLASKUT

RuSV1876	26 Уста свои открывает с мудростью, и кортное наставление на языке ее.	БКуліш	26. Уста свої отвирає лиш на слова мудрі, на язиці в неї - лагідна наука.
FI33/38	27. Hän tarkkaa talonsa menoja, eikä hän laiskan leipää syö.	Biblia1776	27. Hän katselee kurkistellen, kuinka hänen huoneessansa kaikki asiat ovat, ja ei syö laiskuudessa leipäänsä.
CPR1642	27. Hän cadzele curkistellen cuinga hänen huonesans caicki asiat owat: ja ei syö laiscudes leipäns.		
MLV19	27 She looks well to the traveling of her household and does not eat the bread of idleness.	KJV	27. She looketh well to the ways of her household, and eateth not the bread of idleness.
Dk1871	27. Hun ser efter, hvorledes det gaar til i hendes Hns, og æder ikke Ladheds Brød.	KXII	27. Hon ser till, huru det i hennes hus tillstår, och äter icke sitt bröd i lättja.
PR1739	27. Ta wahhib keik kohhad ommas maias ärra, ja ei sö mitte laiskusse leiba.	LT	27. Ji prižiūri savo namus ir nevalgo tinginio duonos.
Luther1912	27. Sie schaut, wie es in ihrem Hause zugeht, und ißt ihr Brot nicht mit Faulheit.	Ostervald-Fr	27. Elle surveille ce qui se fait dans sa maison, et elle ne mange point le pain de paresse.
RV'1862	27. Considera los caminos de su casa; y no comió el pan de balde.	SVV1770	27 Tsade. Zij beschouwt de gangen van haar huis; en het brood der luiheid eet zij niet.
PL1881	27. Dogląda rządu w domu swym, a chleba	Karoli1908Hu	27. Vigyáz a házanépe dolgára, és

	próžnując nie je.		restségnék [8†] étkét nem eszi.
RuSV1876	27 Она наблюдает за хозяйством в доме своем и не ест хлеба праздности.	БКуліш	27. Пильно вона наглядає за порядком в домі, і не знає їсти хліба - нічо не робивши.
FI33/38	28. Hänen poikansa nousevat ja kiittävät hänen onneansa; hänen miehensä nousee ja ylistää häntä:	Biblia1776	28. Hänen poikansa tulevat ja ylistävät häntä autuaaksi: hänen miehensä kiittää häntä sanoen:
CPR1642	28. Hänen poicans tulewat ja ylistämät händä autuaxi: hänen miehens kijttä händä.		
MLV19	28 Her sons rise up and call her fortunate. Her husband also and he praises her.	KJV	28. Her children arise up, and call her blessed; her husband also, and he praiseth her.
Dk1871	28. Hendes Sønner staa op og prise hende; hendes Husband roser hende ogsaa:	KXII	28. Hennes söner komma upp, och prisa henne saliga; hennes man lovar henne.
PR1739	28. Temma poiad sawad woimust, ja kiitwad tedda önsaks, temma mees kidab tedda ka.	LT	28. Jos vaikai pakyla ir vadina ją palaiminta ir jos vyras giria ją:
Luther1912	28. Ihre Söhne stehen auf und preisen sie selig; ihr Mann lobt sie:	Ostervald-Fr	28. Ses enfants se lèvent, et la disent bienheureuse; son mari aussi, et il la loue, et dit:
RV'1862	28. Levantáronse sus hijos, y llamáronla bienaventurada; y su marido también la alabó.	SVV1770	28 Koph. Haar kinderen staan op, en roemen haar welgelukzalig; ook haar man, en hij prijst haar, zeggende:

PL1881	28. Powstawszy synowie jej błogosławią jej; także i mąż jej chwali ją,	Karoli1908Hu	28. Felkelnek az Ő fiai, és boldognak mondják őt; az Ő férje, és dicséri őt:
RuSV1876	28 Встают дети и ублажают ее, – муж, и хвалит ее:	БКуліш	28. Встають діти, - її величають, і муж її всюди вихваляє:
FI33/38	29. Paljon on naisia, toimellisia menoissaan, mutta yli niitten kaikkien kohoot sinä.	Biblia1776	29. Moni tytär käyttää itsensä kauniisti; mutta sinä käyt ylitse heidän kaikkein.
CPR1642	29. Moni tytär käyttää idzens caunist mutta sinä woitat caicki.		
MLV19	29 Many daughters have done worthily, but you excel them all.	KJV	29. Many daughters have done virtuously, but thou excellest them all.
Dk1871	29. Mange Døtre forhverve Formue; men du staar over dem alle sammen.	KXII	29. Många döttrar samka rikedom; men du öfvergår dem alla.
PR1739	29. Paljo on neid tütarlapsi, kes wahwaste teinud; agga sinna olled üllem, kui keik need.	LT	29. ‘Yra daug gerų moterų, bet tu pranoksti jas visas!’
Luther1912	29. Viele Töchter halten sich tugendsam; du aber übertriffst sie alle.	Ostervald-Fr	29. Plusieurs filles ont une conduite verteuse; mais toi, tu les surpasses toutes.
RV'1862	29. Muchas mujeres hicieron riquezas, mas tú las sobrepujaste a todas.	SVV1770	29 Resch. Vele dochteren hebben deugdelijke gehandeld; maar gjij gaat die allen te boven.

SANANLASKUT

PL1881	29. Mówiąc: Wiele niewiadomie grzecznie sobie poczynały; ale je ty przechodzisz wszystkie.	Karoli1908Hu	29. Sok leány munkálkodott serénységgel; de te meghaladod mindazokat!
RuSV1876	29 „много было жен добродетельных, но ты превзошла всех их".	БКуліш	29. Много женщин честивых, - ти же перевисшила!
FI33/38	30. Pettävä on sulous, kauneus katoavainen; ylistetty se vaimo, joka Herraa pelkää!	Biblia1776	30. Otollinen olla on petollisuus, ihana olla on turha; vaan vaimo, joka Herraa pelkää, ylistetään.
CPR1642	30. Otollinen ja ihana olla on turha: waan waimo joca HERRA pelkä ylistetän.		
MLV19	30 Charm is deceitful and beauty is vain, but a woman who fears Jehovah, she will be praised.	KJV	30. Favour is deceitful, and beauty is vain: but a woman that feareth the LORD, she shall be praised.
Dk1871	30. Yndighed er Bedrag, og Skønhed er Forfængelighed; men en Kvinde; som frygter Herren, hun skal roses.	KXII	30. Täckeligt och dägelig vara är intet; en qvinna, som Herran fruktar, den skall man lofva.
PR1739	30. Lahke wiis on pettus, ja illo on tühhine; üks naesterahwas, kes Jehowat kardab, sedda peab kiitma.	LT	30. Žavumas apgauna ir grožis praeina, bet moteris, bijanti Dievo, bus giriama.
Luther1912	30. Lieblich und schön sein ist nichts; ein Weib, das den HERRN fürchtet, soll man loben.	Ostervald-Fr	30. La grâce est trompeuse, et la beauté s'évanouit; mais la femme qui craint l'Éternel est celle qui sera louée.
RV'1862	30. Engañosa es la gracia, y vana la	SVV1770	30 Schin. De bevalligheid is bedrog, en de

hermosura: la mujer que teme a Jehová, esa será alabada.

schoonheid ijdelheid; maar een vrouw, die den HEERE vreest, die zal geprezen worden.

PL1881 30. Omylna jest wdzięczność, i marna piękność; ale niewiasta, która się Pana boi, ta pochwały godna.

RuSV1876 30 Миловидность обманчива и красота суетна; но жена, боящаяся Господа, достойна хвалы.

Karoli1908Hu 30. Csalárd a kedvesség, és hiábavaló a szépség; a mely asszony féli az Urat, az szerez dicséretet magának!

БКуліш 30. Бо принада - річ непевна, пишна врода - річ минуща; богобоязлива ж жінка - от кого хвалити треба!

FI33/38 31. Suokaa hänen nauttia kättensä hedelmiä, hänen tekonsa häntä porteissa ylistäkööt.

Biblia1776 31. Antakaat hänelle kättensä hedelmästä, ja hänen kättensä työt kiittäkään häntä porteissa.

CPR1642 31. Händä ylistetän kättens hedelmäst ja hänen kätens työt kijttääwät händä portisa.

MLV19 31 Give her of the fruit of her hands and let her works praise her in the gates.

KJV 31. Give her of the fruit of her hands; and let her own works praise her in the gates.

Dk1871 31. Giver hende af hendes Hænders Frugt, og hendes Gerninger skulle prise hende i Portene.

PR1739 31. Andke temmale ta kätte tööst, ja temma tööd kiitko tedda wärrawis.

KXII 31. Hon skall rosad varda af sina händers frukt, och hennes gerningar skola lofva henne i portomen.

LT 31. Duok jai jos rankų vaisių, ir jos darbai tegul giria ją vartuose''.

Luther1912 31. Sie wird gerühmt werden von den

Ostervald-Fr 31. Donnez-lui le fruit de ses mains, et

SANANLASKUT

Früchten ihrer Hände, und ihre Werke werden
sie loben in den Toren.

qu'aux portes ses œuvres la louent.

RV'1862 31. Dádla del fruto de sus manos; y alábenla
en las puertas sus hechos.

SVV1770 31 Thau. Geef haar van de vrucht harer
handen, en laat haar werken haar prijzen in
de poorten.

PL1881 31. Dajcie jej z owocu ręku jej, a niechaj ją
chwałą w bramach uczynki jej.

Karoli1908Hu 31. Adjatok ennek az ő keze munkájának
gyümölcséből, és dicsérjék őt a kapukban az
ő [9†] cselekedetei!

RuSV1876 31 Дайте ей от плода рук ее, и да прославят
ее у ворот дела ее!

БКуліш 31. Платіть же їй після того, що її надбали
руки; славіть її у громаді за її учинки!